ſignificandos. Primus penitentię in qua et prima pſalmorũ quinquagena terminatur ſcilicet miſerere mei deꝰ. Secundus iuſticię in qua et ſecunda quinquagena·miſericordiam et iudicium cantabo tibi. Tercius ſtatus vitę ęternę in cuius laudem tercia quinquagena finitur ſcilicet omnis ſpiritus laudet dominum.

¶ Aug. Unus eſt liber pſalmoꝝ nõ quinqꝫ vt in actib apoſtolorũ legitᷣ· ſicuti ſcriptũ eſt in libro pſalmoꝝ·hiero·tamẽ dicit qnqꝫ libros ·id ẽ·quinqꝫ diſtinctões q̃ fiunt per fiat fiat.

¶ Ordo pſalmorum ab ordine hyſtorię diſcordat. qꝛ ante peccauit dauid cum vxore vrię· et de penitentia cecinit .miſe· mei deꝰ q̃ꝫ filius eius eum pſeqret et cecinerit domine quid mult. ſed ab eſdra ꝓplxeta inſtinctu diuino· ita ordinati creduntur.

¶ Materia eſt integer chriſtꝰ ſponſus ⁊ ſponaſ.

¶ Intentio homĩes in adam deformatos xpo nouo homini cõformare.

¶ Modus tractandi. Quãdoqꝫ agit d xpo ſcdm q caput ẽ. Aliqñ ſcdm corpus. Aliqñ ſcdm vtrũqꝫ. Scdm caput tripliciter·quia vel ſcdm diuinitatẽ ·vt tecũ principiũ ꝛc. Aliqñ ſcdm hũanitatem · vt ego dormiui ꝛc. Aliquando ꝑ trãſſumptõnem vt quando vtit voce mẽbroꝝ ſicut ibi longe a ſalute mea ꝛc. Item de ecc̃ia tribus modis. Aliqñ ſcdum ꝑfectos. Aliqñ ſcdm impfectos. Aliqñ ſcdm malos qui ſunt in ecc̃ia corpore nõ mente·numero nõ merito·nomĩe nõ numine.

¶ Pſalmꝰ iſte primꝰ iõ videt carere titlo:qꝛ de cõmẽdatõe xpi pĩcipalit loquit ad quem oẽs aliȷ̃ pſalmi ptinent:qui loquũtur vel de paſſione vel de reſurrectione · vel de mẽbris ipĩus ·quare videt eſſe quaſi titulus alioꝝ. vel ſecũdũ hieroni·ne titulus pſcriptus libri caput et initiũ videret vel quia iſte pſalmus eſt quaſi ꝓlogus et titulus ſequẽtis operis·vel quia eſdras nõ fuit auſus titulũ ponere·videns in ſequẽti dauid in pſona xpi hunc pſalmũ caput libri appellaſſe.

¶ Hiero. In hoc pſalmo loquit ꝓpheta cõſiderans deſtructionẽ generis humani q̃ cõtigit ꝑ adam·et ex oppoſito puidens ꝓphetico ſpũ reꝑatõnem ꝑ xpm futurã·et vt cõtraria cõtrariȷ̃s curent: vult eum omnino reddere oppoſitũ et diſſimilẽ priori adã· qꝛ ſicut ille deſtruxit ſe ⁊ humanũ genus ꝑ ſupbiã et inobedientiã·eodẽ modo xp̃us ꝑ humilẽ obedientiã ſuã reduxit quod deſtructũ fuerat culpa primi pentis ad vitã· et pro hac cõſideratõe prumpit in laudẽ illius dicẽs·beatꝰ vir ꝛc. In hoc primo verſu notãt tres mortes aĩmę·ꝑ tres mortuos a xpo reſuſcitatos deſignatę·ꝑ filiã archiſynagogi reſuſcitatã ĩ domo pr̃is: deſignat illa mors·quã ꝑ delectatõem et conſenſum patimur tantũ in interiori. Per filiũ viduę extra portã reſuſcitatũ exprimitur illa mors quam patitur homo:dũ ducitur in operatione per prauã delectatõem ⁊ cõſenſum. Per lazarũ iam fętentẽ ⁊ quadriduanũ deſignat illa quę ꝓcedit ex cõſuetudine prauę operatõis· qua p̃hemꝰ nos aliȷ̃s exemplũ peccandi:⁊ corrũpimꝰ alios ſicut aer corrũpit fetore cadaueris· Rogãtib diſcipl'is dominũ vt quartũ ſuſcitaret mortuũ:dixiſſe fertur·dimittite mortuos ſ·m·ſ·hi ſunt impenitẽtes ⁊ in pcc̃is ſepulti.

¶ Propheta humani generis repatõem ꝑ xpm futurã cõſiderans· hic q̃i ad cõſolatõem ſpũ edoctus·quaſi viã qua liberari poſſit ꝓponit.

¶ Primꝰ pſalmꝰ biptitꝰ de beato viro·⁊ de vltõib iniquorũ. Statim ꝑ beatitudinẽ blãdit· ꝑ vltõnẽ iniquos tret aduerſis·ibi· Nõ ſic impȷ̃ ꝛc.

¶ Beatus uir. Aug. Hic oñdit imunis ab omĩ pcc̃o.

¶ Abiit ſte. ſe: Aug. Ordo·abȷ̃t adã cũ a deo receſſit. Stetit:cũ delectatꝰ ẽ pcc̃o Sedit:cũ ĩ ſupbia ꝯfirmatꝰ redire ñ potuit·niſi ꝑ iſtũ liberatꝰ q̇ nil hoꝝ habuit.

† ſ Qui ſuccedunt ſ Contra proſpera et omnia optata. aduerſa firmus.

Beatus uir qui non

† ſ A deo in regionẽ diſſimilitudinis q̃uis impii hoc moliretur·quod laudabilius. ſ Cogitatione ſ conſenſu. ꜘ Poſitus . ſ vt adã qui vxori conſenſit a dyabolo decepte .

†abȷ̃t in ꜘconſilio impiorum·et in

† ſ In mũdo. ſ In praua operatione que eſt via ad mortẽ. ꜘ ſ Quia natus inter peccatores ſed nõ tenuit eũ illecebra ſeculi·i·noluit terrenũ regnũ. ꜘ ſ Opere.

†via ꜘ peccatorum non ꜘ ſtetit:et

† ſ Peſtilentia ẽ morbus qui fere oẽs inuadit et amore dñãdi vix caret aliquis· vel cathe·p·ẽ pniciosa doctrina que vt cancer ſerpit ſ docendo. ꜘ ſ Conſuetudine.

in cathedra †peſtilẽtię nõ ꜘ ſedit .

† ſ Quia in volũtate·nõ·ſub· quaſi ex triſticia vel timore

Sed †in lege domini ꜘ voluntas

† ſ non litteris ſed ſanctitate ꝓpoſiti.

eius :et †in lege eius meditabitur

† ſ ꝓſperis et aduerſis. ſ vel aſſidue ſ Non ad horam. ꜘ ſ ad ſimilitudinẽ· vel homo fiet ſecundũ operationem ſpũſſancti vel vnitus ſapiẽtie. vel inſimilitudinẽ carnis peccati. ꜘ ſ vere· ſimilitudinẽ cũ veritatis expreſſione.

†die ac nocte. ꜘ Et erit ꜘ tanquã

† ſ Chriſtus viridior ceteris ꜘ ſ ꝑ quod ad eũ accedere poſſumus· ꜘ ſ Secundũ ſapientiã

†lignum ꜘ quod plantatũ eſt ꜘ ſecꝰ

que hominẽ ſuſcepit· vel ſecundũ ſpũmſanctum vel ſecundũ fluxus populorum. † ſ vitã eter

decurſus aquarum:quod †fructũ

naz ſ Eccleſias conſtituet † ſ Poſt reſurrectõnẽ et aſcenſionẽ miſſo ſpũ. † tempe plenitudinis nõ eſt datus ſpũs·qꝛ nõdum glorificatus eſt xp̃us. ſ Cũ exaltatus fuero a terra oĩa traham ad me ipſum·

ſuum dabit †in tempore ſuo . Et

† ſ ·i·verbũ eius nõ erit irritũ cũ celũ et terra tranſibunt ꝛc. ꜘ ſ Sed ducet ad vitam. ꜘ ſ ·i·fructus et folia·facta·et dicta. ſ Qꝛ etſi moriet̃ur. tamẽ o·q·f·ꝛc·quia et mors eius eſt ſalus mũdi.

†folium eius non ꜘ defluet:et ꜘ oĩa

† ſ Circa caſum ade. ſ ſibi et mẽbris.

quęcunqꝫ faciet † proſperabuntur

ſ Sed † ſ Qꝛ nichil horũ poterunt aſſequi . ꜘ ſ Caſ. immobilis firmitas ex repetitõne. ꜘ ſ Cedũt ſuggeſtionibus· qꝛ ſunt ſine humore gratie dei.

† Non ſic impȷ̃ ꜘ non ſic: ꜘ ſed tan

† ſ Qui prius conglutinatus in adã ante peccatũ oleo manãte a capite chriſto·nũc autem arefactus eſt. ꜘ ſ Ad ſimilitudinẽ. ſ ·i· Supbia quia inflat et petit alta.

q̃ꝫ †puluis quez proȷ̃cit ꜘ ventus a

† ſ Quia vetus ꝓicit. bene dicit eis tolli quod ſupbi ambiũt·i·vt iudicẽt. quod planius repetit neqꝫ pec·in cõ·ꝛc. ꜘ ſ Non reſurgunt in fide a peccatis

facie terrę. †Ideo non ꜘ reſurgũt

¶ Aug. abȷ̃t adã cũ ꝑſuaſioni dyaboli cõſenſit. Stetit:dũ pomũ comedit . Sedit dũ ſe excuſauit· mulier quã dediſti michi me ſeduxit. Ad ſimilitudinẽ exulãtiũ q̇ dũ ſunt in via facilꝰ reuocant·dũ iaz ſtant: difficilꝰ·demũ difficillime ·dũ ibi magiſtri ⁊ dñi effecti ſunt·

¶ Remigi. Peccat cogitatõe·actu·et v̾bis docendo

¶ Caſ. Impius in deũ·peccator in ſe· peſtilens in ꝓximũ.

¶ In cathedra. Dãs exẽplũ peccãdi.

¶ Caſ. Tronus regum·tribunal iudicũ cathedra proprie doctorum.

¶ Caſ. q̃ſi ita aiat.

¶ Uos q̇ cecidiſtis ꝑ ꝓmũ adã :ꝯformamĩ huic ſcdo :qꝛ btũs ꝓmo ꝯtrarius.

¶ Sed in lege. Aug. Caſ. Hic plenus omĩ bono in ſe.

¶ Aug. Nõ ẽ laus ꝑfecta fugere vitupãda:niſi ſequãtur laudãda.

¶ Quo ordine creuerũt in primo remouentur a ſecundo.

¶ In lege. Qui ẽ in lege ſcdm legẽ agit. qui ſub lege ſcdum legẽ agit. Ille liber·iſte ſeruꝰ. ¶ Aug. Ambro. Aliud ẽ lex quę ſcribit ſeruienti . aliud q̃ mente cõſpicit ab eo qui nõ indiget litteris.

¶ Volũtas. Caſ· Ut nõ ſit tędiũ laboris·nec ocioſa· ꝫ meditabit ſꝑ Volũtas ſenſus ẽ ſub lege. Ratõis in lege. Diuinitatis ſupra legẽ

¶ Et erit . Caſ. Hic vtilis nobis dãs fructũ vitę·et folia·et obumbrãs.

¶ Beatus uir. Sed in lege. Et erit. Plena diffinitio beati viri.

¶ Hec omĩa nõ omĩ beato viro. ꝫ ſoli chriſto cõueniũt.

¶ Tanquã. Caſ . Secũdũ ſimilitudinẽ ligni vitę qđ eſt in ꝑadiſo . vnde obediens homo comederet.

¶ Lignũ. In ꝑadiſo ẽ lignũ vitę·lignũ ad vitã. Et lignũ ſcientię boni et mali.

¶ Aquarũ. Aug. Aquę ſpũſſanctꝰ ſcdm illud q̇ crediderit in me flumina de vẽtre eiꝰ fluẽt aquę viuę et ẽ ꝯtra ęſtus vicioꝝ. ¶ Caſ. Vel per aquã ſapiẽtia dei·qua reficit iterior hõ· vt ſitis aq̃. Aug· Vel mortale genꝰ vt iohẽs·aq̃ multę populi mlti·qꝛ defluũt in mortẽ vt aq̃ in mare.

¶ Dabit . Aug · Dare ꝑtĩet ad ratõnalem ſenſũ·⁊ ad offerẽtiſ volũtatẽ

¶ Et folia. Aug. Sicut folia fructꝰ tegunt·ita verba dñi promiſſiones ſuas cuſtodiunt

¶ Et omnia· Aug ,quid per ſingula.

¶ Non ſic. Hic de vltõe iniquoꝝ aduerſis terret. hoꝝ formido gratiora facit premiſſa.

¶ A facie terrę. Aug. Stabilitatis eternę· quia vt hęc t̃ra nutrit et continet hominem ita illa interiorem .

¶ Ideo non reſurgunt. Quia ꝓȷ̃cit ventus·i·ideo quia dati ſunt

in reꝓbum ſenſum· ideo nō reſurgūt prima reſurrectōne, vt ſe iudicēt. In conſilio· vt voluntates dei ſuis ꝑferant. Vel in conſilio·i· in concordi multitudine iuſtoꝝ. Impij ydolatrę vel apoſtate. Peccatores falſi chriſtiani. vel ideo ñ reſurgunt in futuro vt iudicēt· vel vt iudicati in conſilio id eſt· in collegio iuſtorum quieſcant.

¶In cōſi. Ag. In ęterno bono qd leḡ ꝓſiliū fuit ſanctis. Vel in cōſilio·i·in iudicō· vt cū eis iudicent· qꝛ iudiciū in conſilio ē· qꝛ diuerſa pcc̄a diuerſis penis puniētur ·⁊ hoc et ſilitudīe dicit᷑.

¶Reſurgūt. Duę reſurrectōes. Animę a peccatis in ꝑſenti. Corporis a morte in futuro· qua fiet īpaſſibile ⁊ immortale

¶In iudicō. In iudicio quattuor erūt ordines. Alij iudicabūt et nō iudicabuntur· vt perfectiſſimi. Alij nec iudicabunt nec iudicabūt᷑· vt dāḡnati īfideles. Alij iudicabūt᷑ et ſaluabūt᷑ vt mediocrit᷑ boni. Alij iudicabūtur ⁊ perēūt vt fideles mali.

¶Quoniaꝫ no. Id ē· nō reſurgunt h̄ in anima· qꝛ deus nō approbat opera eoruꝫ· nam iuſtorū tantum.

¶Pſalmuſ. Modulatō q̄ fit ꝑ tactuꝫ decē cordaꝝ eſt bona opatio q̄ fit ꝑ obſ᷑uātiā decē mandatoꝝ.

David. Caſ. Manu fortiſ vl᷑ pulc̄ aſpectu xp̄uſ ē· qui aerias debellauit poteſtates in quem et angeli ꝓſpicere deſiderant.

¶·II·

¶Iſte pſalm᷒ ē ſcd᷒ᷤ in ordine· prim᷒ in titulo· vn̄ in actib᷒ apoſtoloꝝ dicitur prim᷒.

¶Primo increpat ꝑſequentes et minat᷑ ꝓdicit quaſi ꝓpheta.

¶Inania. Caſ. Detinere ī morte· vel ne mūdus p᷒ eū abiret.

† ſ penitus infideles. ſ vel impii ſunt qui cū reſurgēt non iudicabūtur: quia iam iudicati. peccatores· qui nō in conſilio vt iudicēt: ſed iudicabūtur. ⁝ ſ falſi fideles.

†impij in iudicō: neqꝫ ⁝ peccatoreſ

† ſ non reſurgūt cū ſanctis: qꝛ deus diligit opa iuſtorū: nō impiorum.

in conſilio iuſtoruꝫ. †Quoniam

† ſ vt iuā et approbat.

nouit dominus †viam iuſtorum:

† ſ Pro nō nouit ·ſed planius dicitur· qꝛ hoc eſt neſciri quod pire et ſciri· manere et eſſe.

⁊ iter impiorum †peribit.

† ſ Qui monet ad bene opādū. ſ Attribuitur. ⁝ ſ ·i· xp̄ō qui agit de ſe rege vt ei ſubdamur.

¶ †Pſalmus ⁝ dauid. II.

ſ Aug. Quaſi fruſtra. qꝛ nō īpleuerūt vt chriſtus extigueretur ſ caſ. Qua vtilitate ſua. ſ Re· vt fere ſine ratione.

Quare fremu

† ſ Remig. Romani milites. ⁝ ſ Remi. Iudei. ⁝ ſ In ſcripturis de venturo adhuc meſſia.

erūt †gētes: et ⁝ popłi ⁝ me

† ſ falſa. ⁝ ſ cū mora. ⁝ ſ herodes ⁊ pilatus. ſ contra regem celi.

ditati ſūt †inania. ⁝ Aſtiterūt ⁝ re-

† ſ Sacerdotū annas et caiphas.

ges trę· et †principes ꝯuenerūt in

† ſ In vnā volūtatē. ⁝ ſ patrē. ſ Qui contradicit filio et patri.

†vnum ⁝ aduerſus dominum: et

† ſ me. ⁝ ſ ſed o mei non conſentias

aduerſus †chriſtum eius. ⁝ Dirū-

tis in mortē meā † ſ Blādicias et minas·

pamus †vincula eorum: et proij-

† ſ carnales obſeruantias et ceremonias· ſ ne dominentur.

ciamus a nobis †iugum ipſoruꝫ.

ſ Quia. ſ Sed. † ſ dominus. ⁝ ſ In aīmabus ſanctis. ſ ·i· ſpūalibus. ⁝ ſ irriſione dignos reddet in futuro ſ Quaſi buccis.

†Qui habitat ī ⁝ celis †irridebit

† ſ Repetitō. ⁝ ſ naſo·

eos: ⁊ †dominꝰ ⁝ ſubſannabit eos

ſ vel quādo irridebit † ſ ·i· preterea ⁝ ſ planius apit cōturbabit. ſ per ꝓphetas et ꝓphetias ⁝ ſ Ira et furor nō perturbatio ſed vis qua iuſte iudicat. ſ In cōminatōe pene.

Tunc †loquetur ad eos ⁝ in ira

† ſ In eterna pena. ⁝ ſ corpore et anima.

ſua: ⁊ in †furore ſuo ⁝ conturbabit

ſ hic xp̄ūs· † ſ Aug. cuius vincula et iugū volebant abiicere.

eos. †Ego autem conſtitutus ſū

¶Reges. Caſ. Prior q̇ infantes occidit herodes· poſterior qui pilato cōſenſit in morte xp̄i.

¶Reges et principes. Caſ. Potuit etiam ſecundum ambroſium de vno pluraliter dicere. Solus enim rex herodes· et princeps pilatus in apoſtolorū actibus aduerſus chriſtū conſpiraſſe voce petri produ̅tur.

¶Dirumpamus. Amb. Vel cōuenerūt dicētes. dirūpamus rōnes eoꝝ dn̄i et chriſti· vel xp̄i et diſcipuloꝝ quibus nos ſibi aſtringere volūt.

¶Aug. Et ſi alit᷑ poſſꝫ dici· apti᷒ illis ꝯueīt· q̇ nolūt iugū xp̄i ſibi īponi.

¶Vincula. Promiſſiones vitę ęternę et cōminatōes gehennę per q̄ volunt nos ſibi ſubiugare.

¶Proiiciamus ꝛc. Deſtructis rōib᷒ dn̄ium ipi᷒ a nob̄ excutiam᷒. Aug. Iugū· id ē· legeꝫ. ſed qui habitat in celis irridet.

¶Irridebit. Aug. Vt qn̄ poſitis cuſtodib᷒ ſurrexit. Subſānabit: qn̄ ꝑ mundum diſperſi ſunt.

¶Auguſ. Irridebit. Irriſio dei vis ē ꝑſciētię· quā dat de᷒ ſanctis· vt videtes nomē xp̄i futuꝝ in oib᷒ gētib᷒· illos inania meditatos intelligant.

¶Loquetur in ira. Aug. Planius aperit conturbabit.

¶Aug. Ira dei eſt motus q̇ fit in anima q̄ legē dei nouit· cum videt eā a malo ꝑteriri· ꝑ quē motū multa vīdicātur. vel ira dei ē obſcuratō mētis tranſgreſſoꝝ legis.

† ſ patre. ⁝ ſ ·i· ecciam que ſpeculatur gratiā dei· et ē mons eminentia et firmitate. ſ de iudeis· ſ· qꝛ prius receperūt radios fidei nō ſū miſſus niſi ad oues q·p·d·i·

rex †ab eo ſuper ⁝ ſyon mōtem ſan-

† ſ mandatum nouum do vobiſ vt dili· ſ euāgelium·

ctum eius: predicans †preceptuꝫ

† ſ Nō tantū rex ſup iudeos ſed et ſup gentes. de gentibus ꝓbat quia dubiū erat.

eius. †Dominus dixit ad me fi-

† ſ coeternus. ⁝ ſ eternaliter.

lius †me᷒ es tu: ego ⁝ hodie genui

† ſ Obedi patiēdo moriendo vt poſſis poſtulare. ⁝ ſ ſecundū q̄ homo.

te. †Poſtula a me: et dabo ⁝ tibi

† ſ Natōes mūdi quas excolas. ⁝ ſ Quas

†gentes hereditatem tuā· et ⁝ poſ-

poſſideas ad earū ſalutē et tibi bona fructificēt. ⁝ ſ ꝓ gētes. ſed planius vt omēs intelligas nō ꝑticunculā terre ſed omnē.

ſeſſionem tuam †terminos terrę.

† ſ nō tirānus. ⁝ ſ in iuſticia inflexibili. ſ vel regali poteſtate.

†Reges eos ⁝ in virga ferrea:

† ſ quidquid de peccati limo cōtraxerūt conteres in eis: ⁝ ſ ad vitam.

†tanquam vaſ figuli †confringes

† ſ iam cōtrito luto iā innouati iam valētes regere vos·i· qui iudicatis terrā ſ ita pater michi ꝓmiſit ·et o vos facti reges ſ quāta facit filius.

eos. †Et nunc reges intelligite:

† ſ ſi ꝑ vos nō ſufficitis erudimini ab aliis. ⁝ ſ in vobis terrena.

†erudimini qui iudicatis ⁝ terraꝫ.

† Aug. caſ. Ne michi ſupbiāt ſubditi· ſeruite in timore· ſed ne miſera ſeruitus videatur addit et exultate: ſed ne iteꝝ in temeritatē eatur: ſubdit in tremore. ⁝ ſ Qui nō ſinit peccare: ſ Et ⁝ ſ vt qui ſtat videat ne cadat.

†Seruite ⁝ domino in ⁝ timore: ⁊

† ſ Quia timor dei nō eſt miſerie· ſed gaudii. ⁝ ſ Ne negligens exultatō. ſ Et. ⁝ ſ Et ſi fugerēt ſcilicet aduerſa.

†exultate ei cum ⁝ tremore. ⁝ Ap-

† ſ Quaſi preſidiū et munimētū aduerſus oīa que obeſſe poſſunt. ſ Quia quē diligit arguit et caſtigat. ⁝ ſ Quia diu ſuſtinet in ſeculo· ſ dei.

prehendite †diſciplinam ⁝ nequan-

† ſ magna pena hiſ qui dulcedinē iuſticie guſtauerunt.

do iraſcatur dominus: †et perea-

† ſ Aug·i· cū venerit vindicta iniquis· nō modo nō attinget ꝯfidentes· ſed et beati erūt· qꝛ ad regnū ꝑuenīēt.

tis de via iuſta. †Cum exarſerit

transgreſſoꝝ legis.

¶Ego aūt. Caſ. Scd̄o inducit verba eius de oīpotēti regno, et inenarrabili generatōe ſua· vbi d̄ diuinitate ⁊ humanitate eius diſcimus.

¶Rex. Caſ. Sic ⁊ reges trę ab eo ꝯſtituti. Predicās. ſup ſyō· ſic ⁊ ꝓphę. Filiuſ. ſic ⁊ ilri. Genuite. Hoc ſoli xp̄o.

¶Do. dixit. Perſona regnantis.

¶Filius meus. Aug᷒. Ideo do tibi gētes hereditatē poti᷒ qꝫ alicui obedienti qꝛ fili᷒ ꝑ naturam· ⁊ cōſubſtantialis ineffabili genitura.

¶Hodie. Aug᷒. Et ſi poſſit accipi de die qua ſecūdū hominē nat᷒ ē· tn̄ hodie qꝛ ꝑſentiā ſignificat· de ſempit᷑na generatōne ſapiētię dei accipiat᷑.

¶Poſtula. Aug. Ad ſuſceptōem hoīs ꝑtinet q̄ ꝓ ſalute hominū facta· ſcd̄m quā interpellat ꝓ nobis.

¶Hereditateꝫ. Caſ. Hereditas ab hero· q̄ in ea poteſtate libera dominet᷑.

¶Reges e. Aug. Partim reges· ꝑtim frāges. ſcd̄m illd̄. Ecce hic poſit᷒ ē in ruinā et ī reſurrectōem multoꝝ. vt q̇ iuſt᷒ ē iuſtificet᷑ adhuc· et qui in ſordibus ē· ſordeſcat adhuc.

¶Virga ferrea. Caſſi. Poſt ea xp̄us virga ferrea· peccator vas figuli· qd̄ ⁊ luteū et facile frangitur.

¶Et nūc reges. Nunc· id eſt· ꝑ ea quę dicta ſunt.

¶Caſ. Tercō ꝓ his patefactis admonet oēs hūiliter obedire· et ſuadet ab vtili: ne ꝑeant. et ab honeſto: qꝛ beati qui cōfidunt in eo. In hoc poſt xp̄m quaſi apoſtolus loquitur.

¶Auguſtinus. Vel me rege conſtituto: ne triſtemini reges terrę· expedit enim vobis· vt ſub illo ſitis· a quo eſt intellectus et eruditō· et vt nō temere dominemini· ſed domino omnium ſeruiatis et in beatitudine exultetis.

¶Nequādo. Aug. Dubitatō nō ſcd̄um ꝓphetā· ſed ſecundum ipſos qui cum dubitatione cogitant iram dei.

¶De via iuſ. Id eſt· xp̄o ſublati. vel de bona operatione.

¶Cū exarſerit. Caſ Modo nō ardet cū caſtigat vt pater· h̄ in futuro ardebit· qꝛ nichil patiētię in futuro erit. In breui. quia nō ſingula borum ſeꝑatim ſed ſimul omnia diſcutit.

Pſalmus. Pſalmus de paſſione et reſurrectōe xp̄i. Fili⁹ iudas a quo fugit· cū illo diſcedēte cū ceteris in montē ſeceſſit. Vel poti⁹ cū mentem ei⁹ ſapientia dei deſeruit: vt totus eſſet dyaboli. que deſertō fuga ꝓpter celeritatē dicit᷑. vnde quod facis fac citius· cui xp̄us pacē exhibuit: vt et dauid filio iniq̄. vnde pax patris dicit᷑. Judas ꝓ vo vt abſolon ſuſpenſus iterijt.

III

Proponit duas ꝑtes oppoſitaſ.

Vox xp̄i q̄i admirātis cū ad ſaluandū venit. domine quid.

Domie quid. Caſ. Primus pſalmus de his qui breuiter de paſſiōe ⁊ reſurrectōe· facit cōtra eos ⁊ maxime paganos· qui gloriā maieſtatis nō putāt ad humilia poſſe deſcēdere.

Multi dicūt. Aug. Vel hoc dicit vnuſquiſq̄ qui a vicijs et cupiditatibus impugnat᷑. Dicunt nō eſt ſalus. Coaceruatōe vicoꝝ ſurrepit deſꝑatō ſanitatꝭ· quaſi vicijs inſultantibus anime. Vel ec dyabolis ⁊ āgelis ei⁹ ꝑ ſuggeſtiones Suſceptor. In chriſto Caput. Chriſtū· vl' mentem que ſeruit legi dei. Percuſſiſti oēs. Recte in ꝑdeſtinatōne dicit᷑ de dyabolo et āgelis ei⁹ Super po. Hoc eſt vnūqueq̄ nīm.

Aug. Vl' hoc loquitur eccleſia et caput eius inter ꝓcellas pſecutōnū ꝑ totuz orbem ꝯſtituta. Multi di. Xp̄ianū nomē extinguere cupiētes. Non ē ſalus. Aliter nō ſparent dlere eccīaz late pullulātē Suſceptor. Qui chriſto ſuſcepta et cū eo exaltata· Caput Xp̄m qui prim⁹ aſcēdit in celū. De mōte. Id eſt· chriſto auditur oratio eccleſie. Vel de iuſticia dei Dormiui et. Secundum illud exurge a mortuis et illuminabit tibi xp̄s. Milia. Gentes que nomē chriſti conantur extinguere. Exurge O caput chriſte in cuius reſurrectione ſalus eſt. Quoniam percuſſi. Jam regnante eccleſia inimici confuſione percuſſi ſunt. Dentes contriuiſti. verba ſcꝫ maledica vel principes in interitum fiunt. Ergo credite homines ꝙ domini eſt ſalus· et o domine benedictio tua ſit ſuꝑ p· t·

Voce mea. Hec michi merito· quia voce mea.

Qui bon⁹ ē ⁊ bona petit: voce ſua clamat. Qui bonū petit et in vicijs manet: clamat aliena voce· i· vite ſue non concordante.

Ego dormiui. Finis rei· vnde ꝓponit non timendum.

Ego cum pondere quaſi ſeuiunt illi· ſed nō dormirem niſi vellem.

Vel dormiui conſentiendo. ſoporatus male opando: exurrexi peccata deſerendo.

† ſ Quicūq̄ putāt longe futurū.
†in breui ira eius: beati omnes qui confidunt in eo.

Pſalm⁹ dauid cū fugeret a facie abſolon filij ſui.

III.

ſ vt et de numero diſcipulorū iudas

Domīe quid multiplicati ſunt qui
† ſ Ecce. † ſ vt me deprimant.
tribulant me: †multi inſurgnut ad
† ſ caſ. nota iterari multi ꝓ magno numero. † ſ In rei euidentia. ſ verbo. † ſ Inſidiantes.
uerſum me †Multi †dicunt †animee mee: †non eſt ſalus ipſi in† deo
† ſ Niſi reſurrectiuū deſparent nec iudas traderet. nec illi occiderēt † ſ quē ſibi deū facit.
† ſ Hoīs ſuſceptōe verbū c· f· gloria q: et deus cū illo qui ſuſcepit. ſ Ad ſimilitudinē iudicis vel oratoris vel medici.
eius. Tu autem domine† ſuſceptor meus es: †gloria mea· ⁊ †exaltans †caput meuꝫ. †Voce mea
† ſ Procedit augēdo ſ in reſurrectōe † ſ In celo.
† ſ Id eſt· mentē que tanta paſſione nō deponitur. † ſ cordis que deo ſonat.
† ſ clamor ꝓpter vim intentionis. vt de moyſe exauditus eſt clamor tuus.
ad dominum †clamaui: et exaudiuit me †de monte ſancto ſuo.
† ſ Id eſt· de me in quo habitat. vel de ſua iuſticia. ſ Quia eram ſanctus mons. vnde. Et erit in nouiſ. dieb· mons do· in verti· mon· ⁊c.
† ſ Quia ſponte mortē ſuſcepi. dormiui· i· paſſioni me ꝑmiſi· et ſomnus· i· mors ſubſecuta eſt· vt a dormitione tranſitur ad ſomnum.
ſ In quo. † ſ Iniuriis. † ſ In corde terre.
†Ego †dormiui et †ſoporatus ſuz et exurrexi: quia dominus †ſuſcepit me. Non timebo †milia populi circumdantis me† exurge domine ſaluum me fac deus meus.
† ſ In regno. vnde miſſo ſpiritu confirmat predicatores·
ſ Et ideo. † ſ Quanta multitudo crucifixum circumſtetit.
† ſ Aug· mos ē ſcripture vt ꝑſone dei tribuat quod in nobis facit ſ Id eſt. vt exurgamus obediendo tue volūtati· tūc enim deus nobis ſurgit cū nos ei ſurgimuſ. ſ Quia dominus exurget qd affirmādo debuit ponere deprecādo poſuit
† ſ etiam hereticos.
Quoniam tu percuſſiſti †omnes aduerſanteſ michi ſine cauſa. dentes peccatorū contriuiſti †Domini eſt ſalus: et ſuper populuꝫ tuū benedictio tua.
† ſ O homines hoc vobis credendū· inde pro eis oratio ad deū. et o domine ſuꝑ p· t· qui de te ſperat ſalutem ſit. b.
† ſ chriſtū· vel pleītudīeꝫ tꝑis † ſ prophete
†In fine pſalm⁹ cātici †dauid.

Quoniam tu percuſſiſti. Aug. Nō retropendet· Non ꝑterea ſaluū facit quia ꝑcuſſit· ſed inde ꝯtriti ſūt dentes: q: percuſſit· i· maledica verba in irritum ducta ſunt. vel dentes ſūt· q̄ quoſdā de numero ſanctorū ꝑcidūt et malis incorporāt.

In finē pſal. Aug. Finiſ duob⁹ d: modis· qn̄ aliq̄d d̄ficit vel qn̄ ꝑficit.

Aug. Cāticū leticiā īdicat· pſalmi ſūt q̄ cantant᷑ ad pſalteriū q̄ ī magno myſterio vſus ē ꝓpha.

Pſalm⁹ de moribꝫ ad agēdū vt deſerant᷑ falſi dij· ⁊ vana ſecli Cātici: q: fit mētio d̄ eterna iocūditate

IIII.

Cū inuocarē. Caſ. Exēplo ſui increpat īfideles d̄ falſ

Dilataſti. Aug. Ab āguſtijs triſticie in latitudinē gaudij duxiſti. vn̄ gaudem⁹ ī tribulatōe ſci· quo· tri· o· p· ꝑus indicauit ſe auditū· iā quaſi habēs ī corde deū: ei loquitur.

Miſerere. Miſertus de iuſticia ⁊ dilatatōne· itē miſerere ꝯtra miſeriaſ h⁹ vite

Ora. de petēdis bonis· ⁊ cū ita d̄ me· filij hoīm.

Diligitis. Caſ. Voto amplexamini queritiſ labore vana ydola ⁊ mēdacia que nō de⁹· vel terrena q̄ n̄ faciūt qd ꝓmittūt.

Et ſcitote. Propoſito nouo hoīe· veterem iubet exuere.

Aug. Nota. et in initijs poni vt dicta cū viſione q̄ in corde ē coniūgat: ita h. Vt nolite diligere vana Et ſcitote· Sed diapſalma ſic ꝯiūgi vetat.

Diapſalma ſcd̄m hiero· ſemꝑ. Hebrei ſela· i· ſemꝑ in ꝯfirmatōe ꝑcedentis partis. Sinpſalma· i· ꝯiūctō pſalmi·

IIII.

ſ Quaſi dicat· ꝯuertimi. et deuſ vos exaudiet ſicut me. ego enim de iniuſticia ad iuſticiā me ꝯuertēs inuocaui et exauditus ſum.

Cum inuoca
† ſ vel ſcꝫ. quā ſuſcepi ab illo. q: deus dedit michi diſcretionē inuocandi eum.
rem exaudiuit †me deus† iuſticie mee: in tribulatione dilataſti michi. †Miſerere mei: ⁊ exaudi orationem meam. †Filij hominum †vſquequo graui corde: vt quid †diligitis vanitatem· ⁊ queritis mendacium. †Et ſcitote quoniā mirificauit dominus †ſanctū ſuuꝫ dominus† exaudiet me cum clamauero ad eum. †Iraſcimini et nolite peccare: que †dicitiſ in †cordibus veſtris. et in †cubilibus ve
† ſ Adhuc miſerere vt cepta perficiantur.
† ſ qui vti ratione debent vel ade non dei.
† ſ vel in aduentu filii preſenti veritate ceſſet error.
† ſ Aug. de terrenis et que vana ſunt vultis eē beati.
† ſ ꝙ vana ſunt ſcitote. et quid ſequamini. ſ Reuocatos exemplo ſui a vanis chriſti exēplo vocat ad bonos mores.
† Sanctū ſanctoꝝ ſuſcitando et ad dextram collocādo ad quē ab amore mūdi ꝯuerti debetis
Per eum.
† ſ vobis de preteritis peccatis· et vlterius nolite peccare· vel iraſcimini moribus et ne ducatis ad actum.
† ſ Labiis. † ſ Aug. dicite ne ſitis de illis populus hic labiis me h. c. a. e. l. eſt.
† ſ Id eſt. in cordibus veſtris cōpugimini dolore penitentie. et quaſi ſtimulis excitare vos ad videndam lucem chriſti.

Dominus exaudi. De rege: ita ⁊ vos: ⁊ iō clamate· ſic digni auditu. Iraſcimini. ſi motus ſurgit animi qui nō eſt in poteſtate: nō ei cōſentiat ratio.

Caſſio. Motus animi in poteſtate noſtra non eſt: ſed dei gratia temperare poſſumus· quod ergo conſuetudinis eſt permittit· quod culpe prohibet. Hieronimus hoc docet apoſtolus ſol nō o· ſ· i· u· vt peccatum ſit omnino vel leuiter iraſci· iuſticia autem iram celeri ꝑnitudine mitigare.

In corde. Aug. De his q̄ tractatis in corde· q̄ nouit deus· i· de cōſenſu· et de his q̄ voluitis in cubili· i· delectatōe carnis in q̄ captiua verſatur ratō. vt fera in cubili. Cōpugimini ꝑ ꝑnitentiā. Vel cubilia ſūt cogitationes ferocium.

Caſ. Venialis eſt ira que nō ducitur ad effectum.

Diapſalma. Sacrificate. Caſ. Depoſito veteri hoīe nos in ſacrificiū iubemur offerri· quia certi de bonis.

Aug. Sacrificiū iuſticie ſpūs contribulatꝰ· vt ſe puniens mactet deo· vel opa iuſta poſt pñiam qđ notat diapſalma· vt de veteri vita trāſeat ad nouā· ꝛ ſic ſpate bona. Sed qꝛ vix ē qui diligat interiora bona: ſubdit mlti d·q·o·n·bona futura de qbꝰ dubitant et deſpant· ad qđ rñdens oſtendit breuiter ꝗ bona ſunt querenda.

Signatum ē. Aug. Hoc lumē ē totū ꝛ verū hoīs bonū ꝗ ſigñ vt dnariꝰ imagine regis. hō cū factꝰ ē ad imaginē dei quā peccādo corrupit: ħ renaſcēdo ſigñtur. vñ ſicut reddit is ſuā imaginem ceſari· ſic aīam deo ·lumine vultꝰ eiꝰ illuſtratā et ſignatā.

Lumen Augꝰ. Lumē·i· luioſuſ vultus ꝛ illumināſ nos. imago ꝗ ꝯgnoſceris Caſ. Vel crux nob ī pſſa eſt in ſignū regis noſtri. ꝗ eſt lumē·u· qꝛ ī talibꝰ radiat deꝰ Imago creatōis rō. Recreatōis grā. Similitudis tota tñitaſ.

In corde. Nō foris in vanis ħ intꝰ vbi habitat deꝰ: querenda eſt leticia.

Fructu· Caſſi. Quia putant in his ꝯſumatū bonū. Hec tria tanq̄ vſibꝰ hūanis magis accōmoda ꝑ oībꝰ diuitijs ponit.

In pace inid. Caſ. Ego aūt i pace mētis· dormiā ħ oblitus mūdi· ꝛ reqeſcā in futuro. qꝛ iam in vna ſpe· nō ī multiplicitate ſeculi.

In pace dor. Aug. Ab oībꝰ ſeculi cū mortale hoc īduet īmortalitatē. ꝛ ħ vere erit. qꝛ iā eſt ſpes. ꝛ ħ eſt qm̄ t· d· et ꝑfecto erit qđ ſpatur

Et.
ſtris compūgimini. Sacrificate
† Non enim hic recipietis.
ſacrificium iuſticie· et † ſperate in
† Sed.
domino: † multi dicunt quis oſtē
† Hoc illi· ſed iā ſignatū.i. impreſſum ratōni qua ei ſimiles ſumus. vt ſigillum cere.
dit nobis bona. † Signatum eſt
ſuper nos lumen vultus tui do
† et per hoc. Intus ſunt vera et certa bona que mali nō uident. de quibus recte ſubdit a tempore frumenti.
mine: † dediſti leticiam in corde
† Sed illi. Aug. qui nō uident regnū celorū in ſe eſſe in his multiplicati ſūt· nō in ueritate· ſed in multiplici diſtractōne et erūna non in ſimplicitate cordis querūt ſimplex bonū ꝺ quo bonus exultat.
meo. † A fructu frumenti vini et
† quia aliud eſt dei panis qui de celo deſcendit. aliud uinū dei quod letifi. c. h. aliud oleum dei de quo impingua. m o. c. m.
olei † ſui multiplicati ſunt. In pa
† que eſt immutabilis.
ce † in idipſum· dormiam ꝛ requie
† Aug. contra qđ illi multiplicati· ſecuri enim ab omnibus vni deo adherere debent.
ſcam. † Quoniam tu domine ſin
gulariter in ſpe· cōſtituiſti me.
† Libera·i·ſara. † Nō ſic agar·i·ſinagoga

In finem † pro ea que † hereditatem conſequitur.

V.

Egri. Aures dei ſunt potētia· miſericordia. ꝑ potentiam poteſt· ꝑ miſericordiā vult.

Verba mea auribus percipe domine:
† Aug. Spūalis eſt clamor qui intelligitur. vnde ꝛ auriſ dei· preſentia maieſtatis accipitur.
† Alia litera. Exaudi orationem meam.
† intellige clamorē meū. † Intē
† chriſtus.
de voci oratōnis mee: † rex meus
† pater. † vere exaudies·u·m· quoniam ad te orabo. id eſt· te in ſimplici corde petam.
et † deus meus. † Quoniam ad

Pro ea. Quia ħ honorat cui habēda hereditas affirmat: a ꝗ emula excluditur.

Eccleſia ē ꝗ hereditatē ·i· vitā eternā ipm̄ deū accipit: ꝗ hic loquitur.

De hereditate quā ſibi petit et aſſerit emulā dicēs excludi. V.

Verba m. Caſ. Hic innuit ꝓpha trinā orōꝫ eē faciēdā. Sūt eñ tria ꝓncipalia vicia in ꝓſperis· tria in adūſis· ꝯtra ꝗ trinā debemꝰ facere oratōeꝫ. In ꝓſperis: ꝯtra carnis ꝯcupiſcētiā· ꝯtra ꝯcupiſcentiā oculoꝝ· ꝯtra ſupbiam vite. In aduerſis. ꝯtra timorē mortis· periculi· vtilitatis.

Caſ· Trina oratō. Verba. Oris pſalmodiā. Clamorē. cordis affectū ideo. Exaudi. Ecce ter· de eodem.

Auribus. Aures dei ſūt potētia· clemētia. Potētia qua pōt. Clemētia qua vult exaudire· niſi eñ eēt clemētia: nulliꝰ ꝑces exaudiret

Voci. Illa oratō vocē habet que eſt digna audiri

Rex. Aug. Proprie filiꝰ· hū pmo rex: qꝛ ꝑ eū itur ad patrē. vñ ſubdit ꝛ deꝰ meꝰ· et tamē nō dicit itendite: ħ intende: quia vnus deus.

Quoniam. Aug. Huc uſq; oratō vt audiatur· hic iam ē intellectꝰ eoꝝ ꝗ ipediūt ad videndū deū ·i· vt ſe exauditā ꝯgnoſcat. priꝰ quaſi in ꝓſenti volēs audiri· dixit exaudi· in quo ipam īuocatōeꝫ oñdit: ħ caligans int ꝓcellas ſeculi· ſentit ſe nō videre qđ cupit. et tñ ſpat. ſcit aūt q̄re nō videat: qꝛ adhuc ē nox pccoꝝ. Dicit ergo: qꝛ ad te o·i· qꝛ tātus es· ad quem orabo. mane e·u·m· nō in nocte quā pcca fecerūt: ħ ea finita videbis. Mane finis tenebraꝝ. initiū lucis· ꝗ ſemꝑ creſcat: vt nec i ꝯpientes excludant. cur ergo ꝑus dixit exaudi: forſā clamauit. et qꝛ nō ē audita ſenſit qđ oporteat tranſire vt audiat. Vel ſu ꝑiꝰ audita ē· ħ nō itelligit ſe auditā ·qꝛ nō dū vidꝫ auditorē· ꝛ ē exaudies ·i· ītelligam me auditā· ꝛ in ħ mane ñ ero horariꝰ ħ aſtabo· ꝛ ſciā qꝛ eē deū ꝛ placere iniqtatē nū ꝗ ꝯueniūt. Eſ ꝓprie. Aſtat deo vt ꝑſenſ ꝗ purꝰ ē. ꝛ ħ mane mox vt tenebras deſerit.

Mane. Caſſio. Vel mane qñ icipiet eternitas· ꝛ tūc plene videbo qꝛ nō placꝫ iniqtas· qꝛ tūc nō habitabit· ħ tollet impius ne v·g·dei· ꝛ tūc non ꝑmanebūt· etſi miſericordiā eiꝰ habuerīt

Iniuſti. Qui mala faciūt. Nā odiſti ꝗ opant· ñ ꝗ opati ſūt.

Mēdaciū. Aug Quia ħ ē veritati cōtrariū. Veritas ē de eo qđ ē. Mēdaciū ñ ē ſuba vel natura· ħ de eo qđ nō ē· et mentito ꝑdit qđ dciat ab eo qđ ē: ad id qđ ñ ē

Aug. Mētiri ē loq ꝯ hoc qđ aīo ſentit

Aug. Sūt mēdacia ꝗdā ꝑ ſalute vel cōmodo alicuiꝰ ñ malicia: ħ beīgnitate· vt obſtetrices ꝗ dixerūt pharaoni falſū ꝑ filijs hebreoꝝ. Hec āt mēdacia nō re· ħ in dolo laudāt. qꝛ ꝗ ſic mētiūt merebūt aliqñ ab oī mēdacō liberari· Eſt etiā mēdaciū ioco qđ nō fallit: ſcit eñ cui dr cā ioci dici. ꝛ ħ duo genera ñ ſūt ſine culpa: ħ nō cū mag. Perfectis āt ñ ꝯuenit mētiri· nec ꝑ tꝑali vita· cuiꝰ morte ſua vl' alteriꝰ nō occidit aīa· licꝫ āt eis ſi nō falſū dicere verꝝ tacere. vt ſi qs ñ vult ꝑdere hoīem ad mortē· verꝝ taceat: ħ nō falſū dicat. ne ꝑ corꝑe alteriꝰ aīaꝫ ſuā occidat. Nō ē culpa verꝝ tacere· vt ꝛ dñs mlta hēo vob ꝛc. Illđ āt vbi nō ē duplex cor: nō debet dici mēdaciū· vt ſi qs cōmodet michi gladiū· ꝛ ꝑmittā reddere poſcēti· ſi furēs poſcat: nō debeo reddere· ne ſe vel aliū occidat· iō hic nō ē duplex cor: qꝛ cū ꝑmiſi reddere. ñ cogitaui furētē poſſe repetere.

† Oraui: et nō deſiſtam ſed ſemper orabo.
te † orabo domine: mane exaudies
† certus de hereditate. Non iacebo in terrenis.
vocem meam † Mane aſtabo ti
† Non videt deum qui terrenis inheret.
† Aug. Iniquitas. mendaciū· homicidium· dolus· et huiōi ſunt nox· qua tranſeunte fit mane vt videatur deus. Et reddit cām cur mane aſtabit et videbit· quia deus nō vult iniquitatē quā ſi vellet poſſet ab iniquis videri ſine mane·
bi et † videbo: † quoniam non deꝰ
† Intellectus excluſionis emule ꝑ exauditōꝫ libere. Id eſt. nō ſic videbit vt hereat.
volens iniquitatē tu es. † Neq;
† Qui male vult ꝓximo. † Aug. Quia oculi mentis eorū ꝑ tenebris peccatorū. non ſuſtinent lucem. etſi aliquando vident veram non ꝑmanēt· quia amāt ea que a vero auertunt. ſed ſi hec tranſit nox fit mane. vt videant et hereant veritati.
habitabit iuxta te † malignus: † ne
q; permanebunt iniuſti ante ocu
† Quia non ſinit manere in ſe.
los tuos. † Odiſti omnes qui
† Aug. Opatur cui placet· ſi diſplicet· et ſi cadit. languor nature facit nō ipſe. † generaliter.
† operantur iniquitatem: † perdes
† Non ſolum opantes.
omnes qui † loquuntur mēdaciū.
† hoc eſt quod ſupra. qui opantur iniquitatem † homicidam. † Quod ſupra loquitur mēdaciū. Qui decipit vicinum.
† Virum † ſanguinum † et doloſū
† Id eſt. exheredabit † Qui autē conſequūtur hereditateꝫ exultāt in ſpe.
† abominabitur dominus † ego au
† Aug. multitudo miſericordie ē multi et perfecti ſancti. quos nunc parit eccleſia·
tem in † multitudine miſericordie
† vt lapis in edificium. in hoc introitu perfectio notatur. † celeſtem.
tue. † Introibo † in domum tuā
† Id eſt. ꝓpe nō in tēplo. hoc de ꝓceſſu paruſ.
adorabo † ad templum ſanctum
† Aug. Qui ē magnū preſidiū ꝓficiētibus. ſꝫ ꝓuenientibus foras mittitur. qꝛ nō timēt amicū. † Sed nunc contra aduerſa.
tuum in † timore tuo. † Domine

Ego aut. Aug. Tercō dicit ſe futurā domū dei· ꝛ nūc ꝓximare in timore ante conſummationem que expellit timorem.

Introibo. Caſ. Per hoc introibo quia adorabo.

Caſ. Petit contra ea que emula ingerit· vnde ipſa peribit.

Domie deduc. Aug. Quarto ꝓficiēs int ipedimēta orat iuuari intus ne linguis doloſis auertat.

Iuſticia t. Caſ. Qua penitentes et ſupplices recipis.
In cõſpectu. Aug. Ubi homo nõ videt cui laudanti vel vitupanti nõ eſt credendũ· quia nõ videt in cõſcientia in qua iter ad deum dirigitur. Ideo ſubdit· quoniã nõ eſt in ore eorum veritas.
Quoniam nõ. Nõ modo nõ eſt veritas in ore: ſed ſepulcrũ quia fetida ꝓmunt ad corrũpendum, quibus ſi non ꝓficiunt: doloſe agunt· i· non modo moliũtur ſed efficiũt.
Iudica illos.
Decidant. Nõ optat ſed quod futurũ eſt ꝑdicit. decidit q̇ ſpe bona fruſtrat.
Et letentur. o. Caſ. Poſt retributiões malorũ ſubdit ꝑmia bonorũ· vt ſicut pena terret: premia incitent.
Ut ſcuto. Caſ. Uno verbo indicat beneficia dei gratuita. Volũtas que vocat eſt defenſio cõtra oĩa· et corona· ꝛ diſpenſ. Capiti aptatus corona eſt, cordi defenſio.
Octaua eſt aduẽtus dñi in qua peccator timet argui· et idõ penitet.
Aug. Octauã dicunt aliqui aduentũ domini qui ventur⁹ eſt poſt· vij· milia annorũ (vt aiunt) ꝫ nulli hoc tempus cognitũ eſt. potius octau⁹ dies dicitur· q: oĩa tempa· vij· dierum repetitõe voluũtur. Ille nullã habẽt varietatem. Vel duę vite ſunt· vna ꝑtinet ad corpus quod eſt vetus homo· cui et vet⁹ datũ eſt teſtamentũ ĩ qua regnauit mors. Altera ad animam: quod eſt nou⁹ homo regenerat⁹ ꝑ chriſtũ. Ad corpus aũt quaternarius· ad animã ternari⁹ ꝑtinet. Per acta ergo vtraq; quaſi ſeptenario numero veniet octau⁹ dies iudicij· vbi cuiq; ꝓ meritis reddetur· vnde timens eccĩa hic orat.

† ſ deductio cõuenit ꝓficiſcenti. ‡ ſ Aug. Non hominis vbi malũ ꝓ malo datur. qđ nõ deus quia et ſi punit nõ ſuũ malum infert· ſed malis ſuis eos reliquit. homo vero cũ punit malo voto hoc agit· et ideo prior ipſe malus.

†Deduc me in ‡ iuſticia tua propt
† ſ Remi. meo. vt pre oculis habeã precepta.
inimicos meos: dirige in † conſpe
† ſ vel meo. ‡ ſ vel tuam ‡ ſ Aug. Quorũ iudicio nõ eſt credendum. et ideo ad conſcientiã vbi deus videt fugiendum eſt.
ctu †tuo viam ‡meã. ‡ Quoniaʒ
† ſ Aug. Quia cor eorũ fallitur ꝺ peccato et pena peccati.
non eſt in ore eoruʒ veritas: †cor
† ſ Aug. Pro voracitate· pro qua adulando mẽtiuntur.
eorum vanum eſt. † Sepulcruʒ
† ſ Aug. Quia ſemꝑ hiat voracitas. vel adulatione trahunt homies. et deuorant ſibi aſſimilãdo. quibus mortuis ipſi ſunt ſepulcra.
‡ ſ malis.
†patens eſt guttur eoꝝ· ‡ linguis
† ſ Quinto prophetia. que pena malis· qđ premiũ iuſtis· nõ eniʒ eſt optatõ· ſed preuidet quod futurũ eſt.
ſuis doloſe agebãt: †iudica illos
† ſ Sic. ‡ ſ teſte conſcientia et accuſante.
deus. †Decidant a ‡cogitationi
† ſ Aug. Id eſt· longe vt merẽtur pelli ab hereditate. que videndo deũ poſſidetur.
bus ſuis· ſecũdum ‡multitudinẽ
† ſ Qui ſibi videntur intromiſſi.
impietatum eorum †expelle eos:
† ſ vel amaricauerũt. ſ Aug. Panis de celo qui dulcis· egris ꝑ peccata ita amarus eſt. vt ſuſtinere non poſſint.
quoniaʒ †irritauerunt te domĩe·
ſ Ecõtra. ſ de adepta hereditate. ſ Quibus gratulantibus vel guſtantibus ſuauis eſt.
Et letentur omnes qui ſperãt
† ſ Non dubie dico. ſ Non temporaliter.
‡ ſ Id eſt. q:
in te: †in eternum exultabunt ‡ et
† ſ Hec eſt eterna eorum exultatio.
†habitabis in eis. Et gloriabũ
† ſ Aug. tanq̃ʒ habentes ad fruendũ quod diligunt. que eſt hereditas eterna.
tur †in te omnes qui diligunt no
† ſ Aug. Benedictio eſt gloriari in deo. et habitari ab eo· ſed q: hanc precedit vocatõ que ẽ gratie: ſubdit. domine vt ſcuto ⁊c.
men tuum: †quoniam tu benedi-
† ſ Bona voluntas dei precedit noſtram vt vocet ad penitentiam. et hec ſunt arma quibus vincitur inimicus. hoc ſcutum contra eum qui
ces iuſto. †Domine vt ſcuto bo
tribulationibus et temptatõnibus ſuggerit deſpationem.
nę voluntatis tuę coronaſti noſ.

† ſ Id ẽ. chriſtũ. ‡ ſ Pro metu iudicii

† In finem pro ‡octaua pſal-

ſ penitentis.
mus dauid.

VI.

ſ Hic ſeca hic vre ⁊c.

Domine ne in
† ſ Aug. furor idẽ eſt ex greco qđ ira. vnde et hic varie dicitur. prius furor poſtea ira· vel econuerſo. ‡ ſ Quaſi cõuincas.
† furore tuo ‡ arguas me: neq;
† ſ Quod minus ẽ. ‡ ſ Quaſi caſtigãdum.
ſ Sed.
†in ira tua ‡corripias me. Miſe-
† ſ Quia iuſticiã ſuſtinere nequeo. ſ Natura et peccato.
rere mei domine· quoniam †infir-
m⁹ ſum ſana me domine: quoniã
† ſ Non parum ſed vſq; ad oſſa peruenit· id eſt robur anime. hoc valde. ‡ ſ fortitudo aĩe·
†cõturbata ſunt omnia ‡oſſa mea
† ſ Expoſitio oſſium·
†Et anima mea turbata eſt val-
† ſ Ideo. ‡ ſ differs.
‡ ſ Aug. Et idõ qui pius es nõ differas ſꝫ cõuertere. vt ego cõuertar ad te. ſꝫ q: pfecte ꝯuerſioni noſtre ſemper ẽ paratus. videtur dici cõuertere ·i· fac me perfecte cõuerti· ĩ quo ſentit laborẽ. vnde addit. eripe aĩaʒ quaſi in cõuerſione multis impeditam.
de: †ꝛ tu domĩe ‡vſquequo? ‡ Cõ
uertere domine et eripe animam
‡ ſ Non merita· quia iuſta damnatio peccanti·
meam: ſaluũ me fac ꝓpter †miſeri
† ſ Aug. Intelligit nunc eſſe tempus conuerſionis· quia cum hec vita tranſierit non reſtat niſi retributõ.
cordiam tuã †Quoniam non eſt
† ſ Aug. Infernus ẽ cecitas aĩmi que mortuũ inuoluit. ſed vt inde liberer. laboraui et quaſi parũ ꝓfuerit. addit. lauabo
in morte qui memor ſit tui: †in in
ferno autem quis confitebit̃ tibi.
ſ ego aũt. † ſ Satiſfaciẽdo ‡ ſ cordis·
‡ ſ et poſt·
†Laboraui in ‡gemitu meo· ‡la-
† ſ Ad literã· vel peccata ſ Aug. Quaſi alternatim patitur noctes· cũ carne ſeruit legi peccati· et dies ſentit· cũ mente ſeruit legi dei·
‡ ſ Lectus ẽ voluptas corporis et delectatõ ſeculi· in quo eger animus quieſcit·
uabo †per ſingulas noctes ‡lectũ
ſ Idem quod lectus·
meũ: lacrimis meis ſtratum meũ
† ſ Rigare ad ĩterius pertinet vt ſit fletus vſq; ad intima cordis· ‡ futuro quem timeo·
ſ Ideo. q:
†rigabo· Turbatus eſt a ‡ furo-
† ſ quia etiam inter omnes a nullo immunis omnibus conſenſi-
re oculus meuſ: †inueteraui inter

VI.
Domine ne in. Caſ. Cõfeſſio eſt deꝑcatiua q̃ apud deũ valet. pmo ẽ exordiũ in q̃ captat ꝑ poteſtatẽ iudicis ꝑ ĩfirmitatẽ ſuã· ꝑ ꝯſuetudinẽ pcedi. q: ñ vult a mortuiſ: ꝫ a viuis rogar
Arguas. Aug. Argui grauius eſt q̃ʒ accuſari. vnde damnatõ timetur. Corripi mitius· i· emendari vel erudiri. Arguũtur in iudicio qui ſine fundamento Emendãtur· i· purgãtur qui ſupra illud. lignũ fenũ ſtipulã edificauerunt. dicit ergo hic ſana: ne ibi ſit opus. vnde ſubdit: miſerere.
Infirmus. Aug. Reatu infirmatur anima. a quo ſana. quia oſſa· i· mens cõturbatur ad penitentiã. et anima· i· ſenſualitas. ergo vſquequo differs: quaſi dicat quid reſtat quin ſanes.
Uſquequo. Aug. Innuit ſe diu luctari cũ vicijs. Non eſt aũt crudelitas dilatio dei. ſed vt pſuadeat aĩme in quę mala ſe ꝑcipitauit. Non dũ enim tam perfecte orat vt ei dicatur. Adhuc te loquente dicã ecce aſſũ Et vt ex difficultate ſanatõnis· inde magis caueat ſibi. ꝛ vt oſtendat quę pena ſit non cõuerſis ſi tanta difficultas ſit ꝯuerſis. vnde ſi iuſt⁹ vix ſaluabitur· impi⁹ vbi pare.
Conuertere. Caſſi. Qui auerſus eras· vel a vindicta. Eripe. ab imminẽte morte. Vel eripe animã peccatis ligataʒ. Salua. dando virtutes.
Quoniam nõ. Caſ. Ideo hic feſtino dimitti, quia poſt mortẽ et in inferno ñ accipitur confeſſio.
In inferno. Aug. Confeſſus ẽ diues qui lazarũ vidit etſi de ꝓfundo· cuius compatõne coact⁹ eſt cõfiteri mala ſua vſq; adeo, vt et frẽs roget ab his ꝑmoneri· ꝫ poſt iudiciũ in ꝓfũdioribꝫ tenebris nullã lucẽ dei videbunt cui ꝯfiteant̃. Ul' mortẽ dicit pcc̃m in q̃ ĩmemor ẽ dei· qui mãdata ei⁹ cõtemnit.
Laboraui. Caſ. Narrat erũnas q̇bꝫ penitẽs aũtẽ gemit dũ videt q̇d egit· ꝛ q̃ pena futura.
Lectum. Caſſi. Conſcientiam quę q̇buſdam quies· q̇buſdaʒ tormentũ. Stratũ ſenſualitatẽ. fertilẽ faciam quę erat arida. Vel lectus delectatio corpis in qua homo reſoluit̃. Stratus cumulus peccatorũ vt veſtiũ. quo reſoluto imbre lacrimarũ noua meſſis virtutuʒ creſcat.
A furore. Aug. Ab ira vl' dei quę in iudicio et hic in cecitate mentis. Ubi exteriores tenebrę. q: tũc penitus extra deũ ·i· lucẽ: q: in ſumma cecitate· hic iã incipiũt in peccante. ꝛ idõ dicit turbatum nõ extinctũ oculuʒ. Vel a ſua ira q̃ turbãte ſolem ·i· ſapientiã dei nõ poteſt videre. Vel ideo ſic laboro quia inueteraui mẽbrũ factus veteris hominis. vnde hoc· q: turbatus a furore primo parenti exerto. Inueteraui ad ſimilitudinẽ veteris veſtis. q̃ nec eſt vſui nec decori· ne quis deſpet de grauitate peccatoꝝ ſubdit diſce. Caſ. Correptõ vt ſepetur ab illis quorum collegio peccauit: et inſiſtat mandatis dei.

¶ Inimicos. Auguſ. Id eſt. vicia vel malos homines qui vere ſunt inimici ad deū ſe cōuertentiū a quibus ſeparatur omnis bonus nō loco ·ſed animo. quia vero nō eſt inanis tantus labor penitentie: exauditum ſe ſignificans ſubdit· diſcedite.

¶ Dominus. Ter domin⁹ quia trinitatē affuiſſe p̄cibus oſtēdit. Incepit a lacrimis exauditus exultat.

¶ Exaudi do. Caſ. Dat exemplū fideliter orantes audiri.

¶ Erubeſcant. Caſ. Quaſi in cōcluſione· iam liber a peccatis exultās, p inimicis vt cōuertant̄ orat vt ſicut ipſe habeant veniam.

¶ Aug. Erubeſcāt. Hoc nō hic· vbi potius irrident eos qui omnia relinquūt: ⁊ infirmos erubeſcere faciūt· ſȝ in iudicio.

¶ In finem pſalmus. Aug⁹. Chuſi qui trāſiuit in partes abſolon·ſed de hiſtoria velamen ſumpſit myſterioꝝ. Chuſi ſilentiū. Gemini dext̄. Achitofel fratris ruina·i· inde ſcelus qui dominū tradidit. Cōtra hos dolos dominus dimicauit ſilentio ·i· alto ſecreto ·q̄ cecitas in iſrael facta eſt. vt cum plenitudo gentium intret: totus iſrael ſalu⁹ f· de quo apſus exclamat admirans non exponens. O altitudo diuitiaꝝ ſa· et ſci· d· Hoc ſilentio domin⁹ paſſionis occultans ſacramētū ruinā fratris·i·ſcelus iude cōuertit in miſericordiā. et quod ille ad pniciē vnius hominis fecit· iſte ad ſalutē omniū flexit. Cātat ergo hunc pſalmū domino fidelis· cui facta ſunt verba chuſi·i· manifeſtatio huius ſilentij. qd̄ dexter et fauēs de⁹ opatus eſt ei. Non enim erat eis abſcondēdū pro quibus geſtū eſt

† Aug· vel, pphetia ē· quia ira in iudicō· vel nunc vbi grana a paleis nuda et ſi inter eas·

omes inimicos meos. †Diſcedite a me omnes qui operamini iniquitatem: quoniam exaudiuit do

† ſ compunctionē, p cōmiſſis. ⁝ ſ Remittē do. ſ Aug. Repetitō crebra ex affectu. quia gaudenti nō ſufficit ſemel dicere q̄ gaudet.

min⁹ †vocem fletus mei ⁝ Exau

† ſ Pro deponendis peccatis.

diuit dominus †deprecatōꝫ meā:

† ſ Pro impetrandis virtutibus. ⁝ ſ Quaſi oblationē.

dominus† orationem meā ⁝ ſuſce

ſ Ergo iam. † ſ de actibus. quia mali. ⁝ ſ timore iudicii.

pit· †Erubeſcant et ⁝ conturbentur vehemēter omes inimici mei:

† ſ Aug. Illis cōuerſio ad cōfuſionē qui noluerunt habere ad ſalutem. ⁝ ſ Caſſio. Ne eant quo tendebant· et non differatur. ſed erubeſcant v. v. vel poſt ꝯuerſionē ex recordatōe· qd̄ eſt cuſtodia virtutis. ⁝ ſ Et hec omnia.

†ꝯuertantur et ⁝ erubeſcant ⁝ valde velociter.

† ſ Chriſtū. ⁝ ſ dirigēs nos. ⁝ ſ fidelis cui facta eſt miſterii reuelatio

†In finem ⁝ pſalmus ⁝ dauid

† ſ Ad honorē. ⁝ ſ maīfeſtatōe alti ſilentū quo xp̄us occultauit iudeis myſteriū paſſionis.

quem †cantauit domino pro ⁝ ver

† ſ Id eſt· dextre. quia cōſuluit ſaluti dauid neceſſaria, pditōne. vel quia illud ſilentiū deus dexter·i· fauens et, ppicius huic fideli aperuit

bis chuſi filij †gemini.

¶ VII.

ſ per potentiā. ſ per creatōꝫ.

Domine deus

† ſ volūtate ⁝ ſ Nō in me. ſ pretēdit meritū.

†meus ⁝ in te ſperaui.

† ſ Spūalibus nequiciis vicis et peccatis·

ſaluum me fac †ex omnibus per

† ſ A dyabolo et angelis eius. ſ A leone.

ſequentibus me †et libera me.

† ſ Aliquando. ⁝ ſ de corpe. nō curat ſi carne affligatur ⁝ ſ Id eſt. dyabolus qui in illis vicis et peccatis impugnat. vnde vt leo rugiēs circuit ꝛc. † ſ Cui ſemper inſidiatur.

†Nequando ⁝ rapiat ⁝ vt leo †animā meaꝫ: †dum non eſt qui ⁝ redi

† ſ Si tu nō redimis ille rapit ⁝ ſ Niſi xp̄us

† ſ Niſi qui redimit. ſ dando vitā eternam. ⁝ ſ Quia ſine īnocētia neminem videt poſſe ſaluari dicit ſ Itē pretendit meritū.

mat· neqꝫ qui †ſaluū faciat ⁝ Do

† ſ Aug. Hic patet pfectū loqui cui ſolius dyaboli inſidie cauende ſunt. ⁝ ſ Sꝫ·

mine deus meus ſi †feci iſtud: ⁝ ſi eſt iniquitas in manibus meis.

† ſ mala ſꝫ. Aug. Hoc nō poteſt dicere niſi pfectus. ſciens chriſtū hoc feciſſe ſ Aug. maior patientia ſi non reddidi his qui, p bonis reddiderunt mala.

†Si reddidi retribuentibus mi

† ſ Pro bonis. ⁝ ſ Aug. Qui ſe vindicat occulte a dyabolo ſupatur.

chi †mala: ⁝ decidaꝫ merito ab ini

† ſ Impugnando. i· ſuggerēdo ſ Etiam.

micis meis inanis. †Perſequa

† ſ Singularis. ſ dyabolus. ⁝ ſ Cui homines nō habent quid faciant.

tur †inimicus ⁝ animam meam: et

† ſ decipiendo p conſenſum. ⁝ ſ Id eſt. occultādo vitā meā· terrā faciat ſꝫ cibū ſibi· quia nō eſt tm̄ leo ſed et ſerpēs· et ibi ſit deſpicabilis.

†comprehendat et ⁝ conculcet in terra vitam meam: †et gloriam meā

† ſ Dominē ad imaginē dei factum.

† ſ Ad nichilū redigat. ⁝ ſ Si hoc feci· hoc michi ꝯtingat. ſed quia nō merui. ſ Aug. Appare p carnē. dormit eū ꝫ cū in ſecretis ſuis latet incognitus.

†in puluerem deducat· ⁝ Exurge

† ſ Caſ. Id eſt· vindicta contra dyabolum

domine in †ira tua: et exaltare in

† ſ Id eſt. in poſſeſſione. vt ibi honoreris a cōuerſis ⁝ ſ dyaboli et angelorum eius.

†finibus ⁝ inimicorum meorum.

† ſ Aug. Quia humilitatē precipis: prior eam imple. humilis appare: vt a te diſcant alii ſuperbiam vincere.

†Et exurge dn̄e deus me⁹ in pre

† ſ Cōgregatio.

cepto quod mādaſti: ⁊ †ſinagoga

¶ Decidā meri. Aug. Non iureiurādo hoc ſibi impcatur ſ dicit qd̄ contigit ſe vindicātibus· pphetat ergo nō iurat p execratōeꝫ· quod eſt grauiſſimum iuriſiurandi genus.

¶ Aug. Inanis factus vana et ſupba leticia q̄ quaſi vincī nō potuit. Salomon· Melior eſt qui vincit iram q̄ꝫ qui capit ciuitatem.

¶ Conculcet. ꝛc. Aug. Anima peccatoris. de quo· terra es et in terrā reuerteris· cibus ſerpētis eſt ·cui in maledictōne dictū eſt ·terrā māducabis ·i· dyaboli · q̄a terra ·i·terrena eſt. Et ido hic ait. Cōculcet in terra vi·m·i· in terrā redactā ſibi incorpet ·⁊ ibi ſit deſpicabilis.

¶ Gloria mea. Aug. Que debet eſſe in conſcientia vbi deus videt. Et ſolida in domio, vt qui gloriat̄ in dn̄o glorietur. deducat in puluerē ·i· in ſupbiā ⁊ iactātiā· vt ſꝫ velim gloriari apud homines.

¶ Pul· Puluis. q·p· Aug. Supbo ꝝ iactātia. vult ḡ vt gloria ſua ſit ſolida int⁹ vbi deus videt. Eſt eñ puluis ſi apd̄ homines gloriat̄· ecce q̄ꝫ cauenda ſupbia.

¶ Exurge. Petit vt gloria reſurrectōis chriſti ſubueniat.

¶ Aug. Poteſt hic pſalmus in pſona xp̄i intelligi ſiqua humiliter dicta ſunt· ad infirmitatē noſtrā referātur quā geſtauit.

¶ Primo petit et oībus tribulatōnibus liberari. VII.

¶ Domine deus meus in te ꝛc. Caſ. Iſte eſt primus pſalmus corum in quibus p actus dauid futura myſteria domini ſignificātur. Myſterium incarnationis ſilentiū fuit iudeis. Vt dauid a filio· ita chriſtus a populo quem nutrierat pſecutionem ſuſtinuit.

¶ Libera· Aug. Quaſi ſupato oīm bello vicioꝝ iam, pfecto nichil reſtat niſi inuidus dyabolus.

¶ Rapiat redimat. Caſ. Propria verba· domini eſt liberare· leonis rapere. Ordo prius perſequentes ponit inde leonem. Expiatus enim ab omnibus ſpiritualibus nequitijs a dyabolo liberatur.

¶ Domine ſi feci iſtud. Caſ. Ad literā d dauid et abſalon. Si feci iſtud ·i· ſi hoc malū michi p preteritā culpam contigit. Vel ſi modo eſt iniquitas in manibus·i· operibus meis. Vel ſi reddidi re·m·m·ꝛc· quod dicitur equitas apud homīes· merito et ſi nō videat̄ hoībus· decidā ſupatus ab inimicis meis ·inanis a fructu manſuetudinis.

¶ Aug. Si feci iſtud vel vniuerſale peccatū quod ſine noīe dixit quod eſt ſuperbia que eſt radix omniū maloꝝ. Vel quod ſequitur· ſi eſt iniquitas quod de omni peccato accipitur.

¶ Si reddidi. Aug. Id eſt. ſi te non ſum imitatus in illo ſilentio· id ē· patientia qua pro me opatus es.

¶ In ira tua. Perfect⁹ eñ iſte nō p̄cat̄ hic aduerſus hoīes: ſed aduerſus dyabolū vt poſſeſſionē eius amittat pc̄cores, ſꝫ et impios qui ſūt ei⁹ poſſeſſio. Et quia ablatō homīs quia pena eſt dyabolo: dicit̄ ira dei cōtra euꝫ vel p̄cat̄ hic xp̄i reſurrectōem ſicut in p̄cedenti ei⁹ incarnatōnem. vt o domine deus meus ꝛc.

¶ In finibus. Mundus vel infernus ſunt fines dyaboli.

¶ Exurge domine d. Supbo dyabolus quia p iniquitatē vincit̄· ſubdit. Vel exurge·i· toto orbe not⁹ efficere reſurgēdo· in p̄cepto · vt p̄ceptū humilitatis facias implere. et hoc inde ſequit̄· quia ſinagoga de diuerſis populis vel ſpecialiter iudeis· circū·t· amādo vel pſequendo, pp ter hanc· id eſt. amantē regredere·i· fac ſcire eos oīpotentiā tuā: qui deſcēdiſti vt te viderent. vel, ppter hanc·i· pſequentē· in qua locū nō inuenis. regredere in·i· altū ſubtrahe te his qui te pſequuntur.

¶ Sinagoga. Aug. Congregatō populi ſꝫ qui vel humilē cōtemnētes circūdederūt: vt pſequētes· vel amando: vt credentes. Regredere reſurgendo· aſcendendo, ppter ſinagogā crediturā vt mittas ſpūm de alto

quo fit cōgregatio. vel ꝑpter hanc·i·pſequentē ſinagogā·in altū regrede re·te illi ſubtrahendo·qz locū nō habes in malis·ſubtrahe te illis. vel ex / urge in ira·i·exerce iram tuā contra inimicos ſcz iudeos dicit eccleſia·de / inde quaſi exponendo ſubdit. exaltare in finib⁹·i·altus efficere vt te nō in telligant quod eſt ſilentiū tituli vt ſic te crucifigant. Et exurge i ꝑcepto·i· cū appares humilis altus eſto. Ipa em̄ humilitate exaltat⁹ eſt·i·nō eſt in / tellectus·et p hoc quod nō intelligūt te iudei qui crucifigūt· credent inter

gētes·Et ita ſina·po pulo·cir·te plenitudo ſcz gentiū·credēdo·z ꝑpter hanc ſinagogā gentiū in altū regre / dere·i· rurſus deſine intelligi. qz et iſta te offenſura ē. vnde pu tas cū venit f·h·i·f·i· terra. Refrigeſcet em̄ charitas mltoꝝ·et do minus in altū regre / dier·vt a paucis ſin / cera fides teneat. Sz quomōlibet hic loc⁹ exponat. cōueniēter ſequit·domin⁹ indi / cat poplos poſt aſcē / ſionē in cęlū·quę re / greſſio accipit·qz in / de ventur⁹ eſt iudica re viuos et mortuos. vel cū peccātes xpia / nos deſerit intelligen tia veritatis·quę iterz regreſſio dicit. Scdz aliā ſententiā. venit xpianos iudicare qd iudiciū nō timens ꝑ / fectus audet orare iu dica me.

Dominus iu / dicat. De iudicō re greſſi·i·xpi.

Innocentiā. Aug. Qz nō reddi / di retribuētibus. m·

Super me. Aug Iuſticia z innocētia ſunt ſup me· qz nō a me ſed a deo.

Corda. Auguſ. Quid quiſqz cogitet Renes. Quid quē qz delectet·quia finis curę et delectatōnis ē delectatio·ad quā ni titur puenire. Opera noſtra in dictis et i fa ctis poſſūt videre ho

† ſ Quidam amando quidam pſequendo

populorum †circumdabit te· Et

† ſ vt diligēs exerceatur odiēs amplius excru cietur. † ſ Celum.

†propter hanc in †altum regrede / re: dominus iudicat populos.

† ſ Penitens ſupra aiebat ſaluū me fac ꝑpter miſericordiā z· qua vocat ad penitentiam. iam vocatus qz precepta ſeruauit ſcōm iuſticiā petit iudicari.

†Iudica me domine ſecundum

† ſ In bonis faciendis. † ſ Quia ſine ma lis ſum. quia nō reddidi re·mi·ma·

†iuſticiam meaz: et ſecundum † in

† ſ Supra q̄ dignus ſum. † ſ Etiam ſ Qui in ſordibus eſt·ſ·a. vt iam tandē veniat iuſtum iudicium.

nocentiam †meā ſup me. † Con

ſ Ex eo.

ſumetur nequitia peccatorum: z

† ſ vt iuſtus iuſtificetur adhuc † ſ In occul to vbi nullus videt niſi ipſe qui ꝑſpicit corda. ſ Cogitationes.

diriges †iuſtum †ſcrutanſ corda z

† ſ delectatōnes. † ſ Quia iam iuſto tribui tur. et eſt quaſi medicina que ſeruat ſalutez. alte ra eſt que facit.

†renes deus. †Iuſtum adiuto / rium meum a domino: qui ſaluoſ

† ſ Nō ait et renibus: quia vbi cor: ibi et delecta tio cū eterna cogitātur. † ſ Sed o iniqui quoꝝ nequitia cōſūmatur: ꝯuertimī· ſ Quia.

facit rectoſ †corde. †Deus iudex

† ſ Secundū merita † ſ Cui nemo reſiſtet et ſi modo patiens. † ſ Nō: ſed expectat ad pe nitentiā. vnde poſt grauius punit.

†iuſtus †fortis et patiens: †nun / quid iraſcetur per ſingulos dies.

† ſ Q·d·iuſti ſaluabūtur. ſed o vos peccatoreſ. † ſ Aug. gladius. xpūs qui primo aduentu va gina humilitatis tectus. ſecūdo coruſcabit: lumē ſuis: terror impiis.

†Niſi conuerſi fueritis †gladiuz

† ſ Aug. Scripturā. vbi per cordā noui t· duri cia veteris flectitur et domatur.

ſuum vibrauit· †arcum ſuum tetē dit et parauit illum. Et in eo pa

mines·ſed quo animo fiant: et quo ꝑuenire cupiant·ſolus videt de⁹. q̄ cū videt cor eſſe in cęlo·et nō delectari in carne·ſed in dn̄o·i·cū bonę ſunt co gitatōnes·et earū fines: dirigit iuſtū·et nō ſolū dirigit: ſed adiuuat iuſtū. vnde ſubdit. iuſtū ad·zc.

Iuſtū adiutoriū. Aug. Duo facit officia medicinę. ſcz morbū ſa / nare et ſanitatē cuſtodire. Secundū primū dixit in alio pſalmo. Infirm⁹ ſum ſana me domine. Iuxta alterā dicit hic pfectus. Iuſtū eſt adiutoriū meū a domino. Et illa em̄ et iſta medicina ſaluos facit. Sed illa ex egri / tudine transfert ad ſalutē. hec in ipſa ſalute cōſeruat. Illa ad morbū cua dendū remediū. Hec aūt ne ad morbū recidat remediū ꝑſtat. Illa ſana / mur infirmi. hac cuſtodimur ſani.

Deus iudex. Caſ. Hic metu futuri iudicij trēt z ſpez reuſis ꝑmittit

Nūquid. Aug. Alia litera. Nūquid adducit iram p ſingulos dies In greco ſignificātius adducit iram. quia non in ipſo eſt ira qua punit. ſed in angelis ire p quos punit·qui nō ꝑpter iuſticiā qua ñ gaudent·ſed ꝑpter maliciā pena humana delectātur·quos p ſingulos dies nō congre

gat ad vindictā ſed per patientiā ad penitentiam inuitat.

Gladiū· Aug. Alia litera frameam ſuam ſplendificauit. Caſ. Gla / diū i. Manifeſtā vindictā exercebit nec impꝛ̄dictum eſt hoc·quia a·l·t·mi natur·ne putetur remiſſa patientia. parauit vt mox miſſurus ſagittā putet

Arcū ſuū. Caſ. A ſimili. Sicut em̄ qui tetendit arcū minatur. Ita p ſacrā ſcripturā minat malis ne remiſſa putetur dei patientia. Et parauit quaſi mox miſſur⁹ ſagittā puteť ſicut quis arcū parat vt ſagittā mittat.

† ſ Aug. Hereticos. qui ex ſcripturis venenant animas. † ſ Inde etiā ſagittas iaculatur·i· apoſtolos. quas effecit ardentibus amore dei qui omia contemnētes dicūt. Quis me ſepabit ab amore chriſti. ſ Apoſtolos. vn̄ ſagitte po acu.

rauit †vaſa mortiſ: †ſagittas ſuas

† ſ Aūt. † ſ cū nequitia in aīmo ꝯcepta in ope cōſummatur ſ Nititur efficere.

ardentibus effecit. †Ecce †par /

† ſ Qz a dyabolo p ſuggeſtionē. † ſ Aug. Qui eſt de terrenis rebus, p quibus mala machi namur. he ſunt ſemen· vnde iniquitas·i· iniuſti cia naſcitur.

turit iniuſticiam: †z concepit † do lorem et peperit iniquitatem.

ſ Etiam. † ſ conſentiēdo ſuggeſtioni terrena rū cupiditatū. ſ fraudem inchoauit. † ſ Inſtando operi fraudis.

†Lacum aperuit: † et effodit euz

† ſ Aug. fraudem pariendo·prius lęditur frau dator damno innocentie q̄ alius dāno pecunie.

†et incidit in foueam quam fecit.

† ſ Aug. Quia noluit euadere· ſed ſeruus eſſe peccati libidine ratōni domināte. † ſ Quē concepit. † ſ mentem.

†Conuertetur †dolor eius in †ca

† ſ Rationē. † ſ Quā pepit. In zacharia ſe dens ſup talentum plumbi.

put eius: et in †verticē ipſius † ini

† ſ Quaſi impetu. et ideo grauatur vt nō reuo let ad requiē ſanctorum.

† ſ Hec confeſſio nō eſt peccatorū ſed iuſticie dei. qui iuſtus iuſtos ꝑtegit·et malos p ſua ma licia punit. cōtra hanc laudē nichil valent blaſ phemie impioꝝ·qui mala excuſant per fortunā vel fatū. vel dyabolū cui nō pōt reſiſti. vel aliaz naturā·que nō eſt ex deo. ſ Laudabo. ſ Ideo.

quitas eius †deſcendet. †Confi / tebor domino ſecundum iuſticiā

† ſ Opere. ſ Hoc ad gaudiū pertinet ſi cut penitentia ad triſticiam.

eius: †et pſallam nomini domi /

ſ Quia· † ſ tendens.

ni altiſſimi.

ſ .i. xp̄m qz agit de exaltatōe ſm duas naturas·

†In finem †pſalmus dauid, p

ſ Id eſt. eccleſiis de quarū cōſtitutione et cauſa conſtitutionis agit.

torcularibus.

Aug. Arcum ſ·t· Tempando vet⁹ te. p nouū teſtamētum. Parauit. per ex / planatōnem.

Aug. Vel parauit Parat z diſpoīt de⁹ nō quidē faciēdo ſed errare ꝑmittēdo vt, p pter peccata quidam malo voto legentes· male intelligantur in ſcripturis·quod ē eis pena peccati. vt et q̄ / ſi ſpinę a ſomno exci / tēt bonos vt ſcriptu / ris inuigilēt. vel d bo nis vtrūqz poteſt ac / cipi qui iidem ſūt va ſa mortis et ſagittę ſe cūdū illud apli. Aliis ſūm⁹ odor mortis in mortē. aliiſ odor vitę in vitā. Vnd veniet iudiciū de quo dicit. quod nō pax dei et i effabile lumē de ſe, p / fert. vnde puniantur iniqui. ſed ipa pecca ta vertunť homini in pęnā. vt quę fuerunt delectamēta homini facienti ſint inſtrumē ta deo punienti. vel vaſa mor· obſcura q̄ dam loca vnde mors hereticis·ſed ardenti bus ſtudio ſagittę.

Ecce. Quaſi. hęc parauit deus in ſcriptu ris. Aug. Vnde vi / detur homini eē cau ſa damnatōis. Sed ecce q·non ex deo ſed ex homine eſt, quia la cū ape. zc.

Cōcepit. Aug. Id eſt. appetitū tpa / liū rerū. Peperit. effecit·emiſit· z i emiſ ſa iniquitate eſt lacus·i·ꝑcipitiū aliis. vnde ſubdit. Lacū aperuit. Et ſic eſt compabilis aperienti lacū·aperit em̄ cōcipiendo fraudē·effodit, p / turiendo inſtando operi fraudis·incidit pariendo fraudē ſcz ꝑpetrādo.

Cōuertetur. In caput eius. Caput. aīma. vertex ratō cui do / minant peccata et ſupſunt. et ſup deſcendēt cū in pęnas detrudent.

Confitebor. Caſ. Concluſio quaſi oīa in ſummā colligens·ala / criter ſe dicit confiteri.

In finē zc. pro torcularibus. Aug⁹. Pro torcularib⁹·i·ecc̄iis: qz de ecc̄ie cōſtitutōne agit. cū domin⁹ poſt reſurrectōz aſcendit· miſit ſpi ritū quo impleti apli et alii fideles ꝑdicando eccleſias cōgregauerūt. Ec / cleſia dicit torcular· vbi boni a malis opere miniſtroꝝ ſepantur· non lo / co: ſed affectu·et quaſi a tegumētis purgant· vt frumēta in area a paleis et in torcularib⁹ vina a vinaciis·quę tn̄ neceſſaria erant· vt ſimul naſcerē tur et creſcerent et ad maturitatē peruenirent· vel qz in ea intellect⁹ verbi dei dn̄ ſono vocis miniſtrat· quaſi vinū includit vinacio· et ſic fertur ad aures·quaſi ad torcular: vbi diſcernit· qz valet ſonus auribus, intellect⁹

xpo a memoria quaſi a quodaʒ lacu excipitur·inde in mentẽ et mores qua ſi in cellas tranſit. Vel torcularia ſunt martiria·vbi corpa ꝓ nomine xpi pſecutione calcantur, et quaſi acina in terra remanent·anime in requiem emanant.

VIII.

Caſ. Primo laudes dei maieſtas eius et opatõ excelſa deſcribunt.

In vniuerſa. Caſ. Non ergo iudei vel quilibet alij ſibi vendicent quod omniũ eſt, quod eſt intentio.

Celos. Auguſ. Ad literã. vel ſcripturas·quia excedit elo quia omniũ ſcripturarũ. Vel ſup celos Continuando cũ ſequẽtibus·id eſt· ſcripturas quas inclinat infantibꝫ ꝓpter inimicos crucis qui dſtruũtur·cũ videntur ·i· intelliguntur ſcripturę vſqꝫ ad infantes ducte 7 cũ p eaſ vſqꝫ ad robur nutriũtur 7 ſblimitatẽ intelligentię eriguntur.

Infantiũ. Aug. Incipientiũ·quibus apłus lac dabat. qs ſignabant illi qui dominũ laudabant · in quos hoc vtitur dñs teſtimonio. Ex his pfecit laudẽ quia ſi ſoli pfecti eſſent in eccleſia nõ cõſolaret' hũano generi ſicut nunc cũ et minimi nõdum capaces cognitionis rerũ ſpũaliũ nutriuntur fide tpalis hiſtorię· Inimici ſunt omnes qui diſpenſatõni p crucifixũ factę contraria dicũt, defenſores vident' heretici ſi dei·philoſophi ſapiẽtię·cũ tamẽ et illi ſidem· et hi ſapientiaʒ verã impugnẽt.

Lactentiũ. Caſ. Nõ etate· ſed vt petrus quaſi modo geniti· qui nõdũ eſcam ſed lac ſumere poſſũt 7 eſt·nõ ſolũ a pfectiſ ſed et ab incipientibꝫ pdicaris· Vel infãtes et lactentes dicit apoſtolos·qui fuerunt homines ſimplices et indocti. vnde ſtulta mundi elegit deus vt cõfun·for·vnde pfectior eſt laus. Vel ex ore infan·et lact· id eſt·ex verbis pueroꝝ hebreoꝝ perfeciſti laudẽ, quę videbatur pueriliter agi, ꝓpter inimicos, ne videat' humana ſapientia·ſed diuinitus data. Inimicos. paganos. Inimicũ. iudeũ qui inimicus eſt dei :dũ patrẽ ſolum defendit·quia qui nõ honorificat filiũ·nõ honorificat patrem· vel inimicus voto. Vltor. ſectę ſuę defenſor. expolitõ ei᷒ quod ẽ inimicum. Perfeciſti ·deſtrues. Quoniã uide. prę iudeo ſpiritu· Celos. apoſtolos videbo pręſentialiter in poſteris hoc bene cõuenit pmitiuiſ. O pera di. quia cooperatione trinitatis pfecti· quę ſignificat' in tribus digitis hic·vt ibi qui appendit tribus digitis m·t·et per eos. Lunã et ſtel. quę tamen tu fundaſti·non illi.

Quid ẽ. Caſ. Secundo naturã hominis olim viciatã dicit in chriſto ſup omia exaltatam·prius em̃ oſtenderat omipotentiã deitatis.

Caſ. Per hoiem peccatores·per filiũ hominis ſpũales

Caſ. Homo quilibet vilis·cuius memor deus·miſerendo. Fili᷒ hominis·xp̃us homo·quoniam per eũ tu viſitas eum cum verbũ caro factũ eſt in quo medicus venit ad infirmos.

VIII.

Omniũ ſcdm potentiã.

O Domine domi nus noſter q̃ꝫ admirabile eſt nomen tuum in vniuerſa terra. Quoniam eleuata eſt magnificẽtia tua ſuper celos. Ex ore infantium et lactentium perfeciſti laudẽ propter inimicos tuoſ: vt deſtruas inimicũ et vltorẽʒ. Quoniam videbo celos tuos opera digitorum tuorũʒ: lunaʒ et ſtellas quę tu fundaſti. Quid eſt homo q᷑ memor es eius: aut filius hominis quoniam viſitas eum. Minuiſti eum paulominus ab angelis gloria et honore coronaſti euʒ

† ſ Scdm receptionẽ et cultum. ⁝ ſ Caſſi. Que infinite. nullus em̃ ſufficit oẽs creaturas agnoſcere in quibus es admirabilis. † ſ gloria fama. ⁝ ſ Non in iudea tantum. ſ Per hoc. admirabilis. † ſ incomprehẽſibilitate. ſ de terrena humilitate. † ſ fama. ſ deus homo ſedens ad dextram patris. ſ filius. ⁝ ſ Remi. Sup omnes rationabiles creaturas. ⁝ ſ Nõ ꝓ etate ſed qualitate. ſ Simplicium. ſ Incipientiũ. ſ Q. nõ ſolũ a pfectis. ſed ab ĩcipientibus predicaris. † ſ Paganos. ſ deſtruendos. † ſ Iudeum. † ſ defenſorem· ⁝ ſ Intelligam ſcripturas que ſpiritu dei facte ſunt: cuius ſunt ſeptẽ dona cũ ſit vnus ſpũs·ſicut plures digit. ĩ vna maũ. † ſ vniuerſalẽ eccleſiam. ſ vel doctores. ⁝ ſ Eccleſias ſingillatim per loca ⁝ ſ In celis·id eſt. in ſcripturis † ſ Eleuata eſt magnificẽtia ꝛc. ſ Et q2 hoc per filium ergo. ⁝ ſ Peccator terrenus. ⁝ ſ Quaſi longe poſiti. † ſ Chriſtus homo. † ſ viſitatur. i· vultu illuſtratur. vñ ſignatũ ẽ ſup nos ꝛc. ſ Q. pñtẽ qui prope ẽ mũdicia vite. † ſ quia paſſibilis et mortalis ·in aliis ſupat † ſ corporis incorruptibili claritate. ⁝ ſ vt omnibus ſit venerabilis. ⁝ ſ quia circulus mundi ad fidem eius venit.

et conſtituiſti eum ſuper opera manuum tuarum. Omnia ſubieciſti ſub pedibus eius oues et boues vniuerſaſ: inſuper et pecora campi. Volucres cęli 7 piſces maris: qui perambulãt in ſemitas maris. Domine dominꝰ noſter·q̃ꝫ admirabile eſt nomen tuum in vniuerſa terra.

† ſ Stabiliuiſti ⁝ ſ Aug. quia angeli ſunt opera manuũ·et ſuper eos conſtitutus eſt vnigenitus dei filius. † ſ Omnia quidẽ. quia ſup omnia ope·con·e· ideo dico. † ſ ſub dominio et poteſtate. † ſ Arantes et triturãtes. ⁝ ſ fructificãtes. ⁝ ſ Per hec diſtinguit a predictis ſanctis. hec ſunt acina ſicut predicta vinũ. † ſ Curioſos qui in ꝓfũdo ſeculi tempalia que quaſi ſemite in mari cito vaneſcunt inquirunt ptinaci ſtudio. Ergo. † ſ Concluſio·quo tendit totum. † ſ Chriſtũ. ⁝ ſ Id eſt. de. ⁝ ſ Seʒ dei vel ipſius dauid de quo natus eſt chriſtus.

Aug. Cur relictis altioribꝫ hęc ima dicit ·ſed oues innocẽtes dicit·boues qui opantes terrenos faciunt fructificare·et hoc de angelis et hominibus dicitur· vt de omnibus probet q᷑ ſubiecti ſint oues innocentes tam homines q̃ꝫ angelos Boues arantes 7 triturãtes qui in vinea domini vomere ſpũali arbuſta criminis pſcindũt. Vniũſas feminco genere vtitur vt notet fructificãtes qui ſemine verbi dei hoĩm corda fructificare faciunt.

Inſuper et pecora campi. Malos ergo xp̃o ſubiectos eſſe notat qd᷒ minus videt'· hi em̃ carnales in latitudĩe cãpi ·i· in amplitudine voluptatũ·nõ in mõtibus virtutũ habitantes. Pecora. Augꝰ. Qui in carne viuũt· vbi nil arduũ aſcẽdũt· ſed lata via cui inhęrẽt eſt q̃ ducit ad interitũ· vnde et abel in cãpo occidit'. Volucres·ſupbi. de quibꝫ, poſuerũt in cęlũ os ſuũ. Quorũʒ caput dicit. Aſcendã in cęlũ 7 exaltabo ſoliũ meũ 7 ero ſi·altiſ. Piſceſ. curioſi. hęc tria voluptas carnis ſuperbia ·curioſitas· includunt omnia vicia quę ſunt concupiſcentia carnis·ambitio ſeculi·id eſt·ſupbia·ↄcupiſcentia oculorum, per oculos curioſitas maxime prę ualet.

Aut filius· Aug. Diſiunctõ innuit diſtare inter hominẽ·et filiũ hominis. Omnis filius hominis homo·ſed nõ econuerſo vt adam. Homo ergo oĩs qui portat imaginem terreni. Fili᷒ hominis·qui cęleſtis· 7 merito nouus homo filius homĩs, quia nouus ex veteri quadã mutatõe fit.

In finem pro occultis filij. pſalmus dauid.

ſ Loquentis in perſona eccleſie.

IX.

ſ quicũqꝫ detrahat. ego. ſ Laudabo.

C Onfitebor ti bi domine in toto corde meo: narrabo omnia mirabilia tua. Letabor et exultabo in te: pſallam nomini tuo altiſſime.

† ſ quia in nullo de ꝓuidentia dubito. ſed oĩa recte agi ſentio· que ſtulti temere· et caſu agi putant. ſ Non in parte. † ſ Aliis· ſ Omnia narrat qui de viſibilibus ad inuiſibilia trãſit. vt qui lazarum in corpore. paulũ ſuſcitauit in mente. quod maius eſt. ſ generaliter viſibilia et inuiſibilia. ſ vel quecũqꝫ dico ·ſunt mi. ⁝ ſ Nõ nrã. ſ Nõ ſolũ narrabo aliis ſed et. † ſ Non in ſecularibus·ſed in occultis filii· ſ Apud me. ⁝ ſ Alibi non eſt leticia. † ſ Opere· ⁝ ſ vt meo exẽplo pſallant alii.

In finem pro occultis filii pſal. Filii. Nec additur cuius per excellentiam eſt vnigenitus dei. Occultis. Quia alia eius ſunt manifeſta. Duo ergo ſunt aduentus. primus occultus iudęis· qui gentibꝫ ꝓfuit. vñ cęcitas ↄtigit in iſrael· vt plenitudo gentium intraret. Secundus manifeſtus omnibus. Duo etiam ſunt iudicia dei. Occultum quod nunc agit·quod incipit a domo dei·id eſt·pęna·qua quiſqꝫ vel exercetur ad purgationem ·vel monetur ad conuerſionem, vel ſi contemnit excęcatur ad damnationem. Manifeſtum autem erit in vltimo, cum cuiqꝫ retribuet ſecundum merita Hic ergo agit de humili aduentu ·qui cecatis iudęis profuit gentibus, et de pęna qua iudicat purgando· conuertendo· excęcando.

IX

Confitebor tibi domine in toto corde meo. Propheta lętus pſallit·quia cultura dyaboli aduentu chriſti deſtruitur·et chriſtus regnat, iudicat, adiuuat.

In cōuertēdo ini.m. Aug. Quia dñ dyabolū ɔuertiſti retro·mē bra infirmātur vt nil nocere poſſint et nō erunt. vel deſtruētur ex toto ab impugnatōne tua cū dices. Ite maledicti. vel peribūt cum aufert de⁹ ab eis iniquitatem.

Meū et meā. Aug. Qꝛ michi ſeruierūt ad vtilitatē·quia ſediſti.

Judicas. Hie. Pater vt xpus mo/riat̄ pro genere hoim.

Aug. Vel xpus in fine iuſte iudicabit. cui pater omne iudi/cium dedit.

In ſeculū et in ſe.ſ. Aug. Seculū ē hoc pſens quod vol/uitur·ſeculū ſeculi et nū. cuius iſtud ima/go eſt. Vel determi/natō eſt· ne hoc pre/ſens accipes.

Framea. Caſ. Virtus dyaboli· in fine ſeculi deſtruetur

Ciuitates. Po/puli ei⁹.

Cū ſonitu Id ē. clamore maxio vt fit cum res pſpere graui fine claudūtur ſed ecōtra dominus pmanet.

Finis. Aug. Eſt gladius quē vibra/bit in ſecūdo aduen/tu apte iudicans·et qui modo occlte· vſ qꝫ ad quē aliquid va/lent hoſtis framee· ꝟ tūc penitus deficient

Eorū. Caſ. Eo/rū pluraliter cū ſupra inimici ſingulariť di/xit. quia cū plures ſūt demones·qꝛ tamē in malicia ſimiles ·ſunt quaſi vnum.

Cū ſonitu. Aug. Id eſt. et ſtrepitus et tumult⁹ ipietatis pe/rijt .vel cuꝫ impietas euertit· ſtrepitus fit· quia nō venit ad ſū/mā pacem :niſi q̄ ma gno ſtrepitu cum vi/cijs pugnauit.

Thronū. Caſ. Judiciariam poteſta/tem·qui in humilita/te iudicat⁹ eſt· in ma/ieſtate iudicabit.

Et factus. Quā tū ē cū q̇ iudex ē eē re fugiū paupi·q̇ nichil mundi cup.t.

† ſ Ecce quare predicta ‡ ſ dyabolum.
† In conuertendo ‡ inimicū meū
† ſ Amiſſo iure. ſ Qui pcedebat. ‡ ſ Impii vt nichil poſſint contra pios. ‡ Quia nō erūt. vnde ɔuerte impiū et n̄ erit. ſcilicet impius ſed iuſtus.
† retrorſuꝫ· ‡ infirmabuntur et ‡ pi
† ſ A cognitione dei. vel impugnatōne tua cū dices. Ite maledicti ⁊c. ‡ Sed quō hoc.
bunt † a facie tua. ‡ Quoniam fe
† ſ Quando iudicatus eſt chriſtus ‡ ſ Quā egit contra impios accuſatus.
ciſti † iudiciuꝫ meū et ‡ cauſā meā·
† ſ O deus ſup aīam chriſti. quia deus erat in chriſto mūdū reconcilians ſibi. vel o chriſte poſt reſurrectōnem ad dextraꝫ patris. vnde mittens ſpūm p apoſtolos increpaſti gentes ꝓ peccatis et ſic periit impius factus pius: vel dyabolus. ſ Quia. ſ vel ſedes·
† ſediſti ſuper thronum qui iudi/
† ſ terruiſti.
cas iuſticiam. † Increpaſti gen/
† ſ Nō dicuntur impii qui credunt deo. ſ Adeo per.it q. ‡ ſ Impiorum.
tes et perijt † impius nomen ‡ eorꝫ
† ſ Quia amodo nichil poterunt in populo dei tranquillo. ſ Alia litera in ſeculū et in ſeculū ſeculi ſ Pro·id eſt.
deleſti † in eternum et in ſeculuꝫ ſe
† ſ genitiuus. ſ dyaboli. ‡ ſ diuerſi erro res quibus animas occidit. ſ Rebelliones.
culi. † Inimici defecerunt ‡ fra/
† ſ Per chriſtū nūc ex pte tūc plenarie ‡ ſ Illos in quibus dyabolus regnat. ſ munitiones. ‡ ſ Excluſo dyabolo vt ſeruiant iuſticie. ſ vt nec memoria eorum ſit.
mee † in finem :et ‡ ciuitates † de/
† ſ Apud deū ne puniat. ſ vel ritus eorum excidet.
ſtruxiſti. † Perijt memoria eorū
† ſ Sed econtra. ‡ ſ fruſtra ergo contra eū niſi ſunt impii.
cum ſonitu:et † dominus ‡ in eter/
† ſ Permanet et iudicabit. qꝛ parauit. ‡ ſ Cum iudicatus eſt qꝛ per patientiaꝫ celos acquiſiuit.
num permanet † Parauit in ‡ iu
† ſ tandem aperte.
dicio thronum ſuum:et ipſe † iudi
† ſ mundū ipſū. vel de toto orbe omnes gētes. ‡ ſ ex meritis digna reddens.
cabit † orbem terre in ‡ equitate
† ſ Omnes gentes. ſ Hoc eſt qō dixit orbeꝫ. t·in equi.
iudicabit † populos in iuſticia.
† ſ vt inimicus retro cōuerſus non noceat ſed hoc n̄ niſi. ſ Interim. ſ In malis vitādis.
† Et factus eſt dominus ‡ refu/
† ſ Illi qui nil amat in tranſitorijs. ‡ ſ In agendis. ‡ ſ In quibus opus eſt.
giuꝫ † pauperi: ‡ adiutor in ‡ opor
ſ Caſ. dulce auxiliū qō in necītate datur
† ſ exponit oport. ſ Poſito paupere.
‡ ſ Quia refu.es et adiu. ſ et ideo o dn̄e·
tunitatibus in † tribulatōe· ‡ Et
† ſ Non in ſeculo ‡ ſ Nouit nomen dei qui colit eum.
ſperent † in te qui ‡ nouerunt no/
† ſ vere adiutor et refu·es. ‡ ſ et ſi ad horā videtur·
men tuum. † quoniam non ‡ de/
‡ ſ cū quo nemo poteſt querere tranſitoria
reliquiſti querentes † te domine·
† ſ Laudate eū predicādo et opere quod predicatis implēdo ſ ergo o vos quos querentes non reliquit· ‡ ſ In preſenti eccleſia que nunc per ſpeculū contemplatur.
† Pſallite dn̄o qui habitat † in
† ſ Que habet erga ſuos.
ſyon. annunciate inter gētes † ſtu
ſ Que ſunt hec· † ſ vltione.
dia eius. Quoniam † requirēs
† ſ Occiſorꝫ ‡ ſ Conſolando et glorificādo
ſanguinem † eoruꝫ ‡ recordatus ē:
non eſt oblitus clamorem paupe
† ſ ecce clamor. ſ vnus ꝓ omnibus. ‡ ſ contuitu miſericordie que quanta ſit eſtimatur.
ruꝫ. † Miſerere mei ‡ domīe: vi
de humilitatem † meam de inimi/
† ſ Longe facis.
cis meis. Qui † exaltas me de
† ſ Quidquid dico laudatio eſt.
portis mortis: vt annunciē † om/
† Prophetis· apoſtolis id eſt· in imitatione doctrine apoſtolorū. qui ſunt porte quibus intratur ad eccleſiam.
nes laudationes tuas in † portis
ſ Ideo. † ſ hieſu chriſto·
filie ſyon. Exultabo in † ſalutari
† ſ Quibuſdā clauis peccatorū· ‡ ſ volentes corpa ſanctorū occidere in aīa moriuntur. ſ Sed· ſ Anime.
tuo: † infixe ſunt ‡ gentes in interi
† ſ Pena cuiqꝫ ſua eſt iniquitas ‡ ſ fraude· ſ etiam·
tu † quem fecerunt. In ‡ laqueo
iſto quem abſconderunt: compre
† ſ Affectus· ſ Amor anime· ‡ ſ vel hic a ſuis· vel in iudicō ab oībus. ſ et·
henſus eſt † pes eorum. ‡ Co/
† ſ Secernens malos a bonis· ſ Hic merito non loco· ibi autem et loco· ſ Hoc.
gnoſcetur domin⁹ iudicia † faciēs
‡ ſ Non a deo pcedit quo cruciet eos ſꝫ ab eis ‡ ſ Pro qualitate operū damnatus penis exterioribus
in † operibus manuū ſuarum ‡ cō/

Syon. Aug. Speculatio q̄ mō agit̄: vt pueniam⁹ ad pacis viſionē. i· de ſyō i hierlm·q̄libꝫ āt ſtudioſa ſpeclatō it i errorē: niſi dn̄s i ea hitet

Studia. Hie. Id ē. mādata eius q̇bus ſtudendū eſt.

Quonia requi. Aug. Sꝫ qi dicāt q̇ miſſi ſūt euāgeliſare ·nemo credit nobis et occidimur· ridit· n̄ ſine fructu· qꝛ reqrēs vltōe ſan·e·in iudicō vbi glā occiſo· pena occiſori erit· rcor· ē ⁊c

Recordatus. Aug. Nō poſt obli/uionē· ꝟ poſt longuꝫ tpus ſcōm affectū in/firmorꝫ·q oblitū pu/tant· qꝛ nō tā cito fit vt volūt. qb⁹ etiā ad de. imo nō ē oblitus vt putatis· ⁊ ſi dixi recordat⁹: ꝟ ɔtra q̄rētes. q̇ p dilatōne pu/tant oblitū.

Miſerere. Caſ. In ſua pſona dicit qō vnuſqſqꝫ petit.

Vide. Caſ. Aſpe/ct⁹ dei auxiliū ē·q cū ſit et lux ·tenebras fu gat. de ſupbia inimi/ci eſtimat̄ hūilitaſ pa tientis. qꝛ tūt hi hūi/liant̄: q̄ntū illi extol/lūtur.

Qui exaltas m· de por. m. Aug Id ē. ab oīb⁹ cupiditatib⁹ quibus itur ad mortē· mors iā ē ipa leticia in pfruēdo cupitis. vñ apls· vidua q̄ viuit i delicijs mortua ē.

Porte filie ſyon. Sūt oīa optima ſtudia p q̄ venit̄ ad viſionē pacis in eccīa. in q̇b⁹ bene nū/ciant̄ oēs laudes dei vt petētib⁹ det̄ ſan/ctū ⁊ n̄ canib⁹. Vel porte mor· ſūt corpo/rei ſenſus. a q̇b⁹ exal/tant̄. q̇ q̄rūt nō q̄ vi/dent: ꝟ q̄ nō vident̄ Et p·f·l· ſūt· ſacramē ta et initia fidei· que pulſātib⁹ apiunt̄: vt pueniat̄ ad occulta q̄ nec oculus vidit nec auris audiuit.

Caſ. Porte ɔtra portas· qꝛ he mortis ille vite.

Syon. Caſſio. Omes eccīas mundi generauit qꝛ ibi nat⁹ ē xps. vñ fides icepit.

In oportunitatibus. Aug. Nō oportuni⁹ hō a ſeculo auertit̄: niſi his voluptatib⁹ labores et dolores miſceantur.

Sperent. Aug. Cū deſinūt ſperare in reb⁹ ſeculi. Auerſos a ſeculo querētes vbi figant ſpem· Excipit̄ cognitō nois. Nomē ſcit̄· cū ille cui⁹ eſt nomē noſcit̄. Nomē eſt vel dn̄s. quod nouit· qui libenter ei ſeruit. ve qui ē. ⁊ ideo nemo ſpet in trāſitorijs. nichil habētib⁹ pter fuit et erit. Nā qō in illis futurū ē· cū venerit fit ſtatim pteritū. expectat̄ cum cupiditate· amittit̄ cū dolore. nō tenetur cum certitudine.

Quoniā nō de. Fideles puocat ad laudē pph̄a reſpiciens beneficia preſentis temporis et futuri.

Exultabo. Aug. Huc uſqꝫ clamor· inde dicit eccīa que affligit̄ exul/tabo in hieſu. Caſ. ſpe em̄ ſalua eſt.

In laqueo. Aug. Laque⁹ occult⁹ doloſa cogitatō. Pes aīe amor qui ſi prau⁹ ē dicit̄ cupiditas. ſi rect⁹ caritas. eo mouet̄ aīa quaſi ad locū quo tendit· i· delectatōem bonā vel malā. quo ſe peruiniſſe p amorē letat̄. In laqueo ergo· i· frauduleto cōſilio. pes · i· amor q̇ p fraudē puenit ad vanā leticiā. cōprehēſus eſt· qꝛ illa delectatō alligat eos· vt inde abrum/pe amorē et ad vtilia vertere nō audeant. ſi em̄ conent̄· dolor ē deſerere q̄ delectant. et ille dolor non ſinit abſcedere.

Cognoſcetur. Caſ. Vel de futuro iudicō pōt totū accipi. Quaſi

inde ſcietur, vera iu-
dicia facere. q2 pecca
to2 ſuis opibus ↄſtri
getur· et in infernū cō
uertet· non memoria
eo2 tantū punit⁹· vt
q̇da3 falſo putant.

Cōuertantur pec. Aug. Hic ē cā-
ticū diapſalmatis· q̄-
ſi occulta leticia ſepa
tōnis· quę hic fit non
loco ſed affectu intra
bonos et maloſ.

Caſ. Peccatori-
bus cū antixp̄o fine3
maloꝝ p̄dicit. quaſi
hoc interim· ꝫ tandē
conuertent̄ ne in ſuis
gaudeant. In infer-
nū ne alibi mittēdos
ſe putent.

Patiētia. Aug.
Patient̄ .ꝑpter hoc
p̄cipue memo2 erit
de⁹ paupeꝝ ſcilicet ꝑ
pter patientiam.

Exur. Aug. Pre
cat̄ futurū iudiciū.

Caſ. Loquēs de
fine ſeculi ꝓpha, pro-
ſpexit aduentū anti-
xp̄i· vnde q̄ſi territus
clamat exurge.

Sciant. Id ē.
cruciati experiantur q̄
hoīes ſtulti fuerūt.

Ut quid. Aug.
Diapſalma. q2 illi li
cebit tanta facere · vt
deus putet̄. ſubdit q̄i
vocē gementiū et q̄-
rentiū de dilatōne iu-
dicij.

Caſ. Aug. Ut
quid. Mala illi⁹ tem
poris ptractat· quoꝝ
nimietate ꝑmot⁹ di-
cit deo. Cur receſſiſti
dn̄ tardat ſubuenire.
Querit vt ſimplices
ſanctos doceat. Ecce
cur deſpicis; vt videt̄
gemētib⁹ dn̄ differt̄·
vel modico tempꝰ ꝫ
opoꝛtune, ita ſc3 du3
ſuperbit.

Incenditur.
Aug· Mire ꝓuiden-
tia dei de malis opa
tur· compatōe peccā-
tiū boni magno ſtu-
dio bone ſpei accen-
dūtur ad recte viuēdū: ſic et p̄ hereſes creſcit et gratio2 ē inuētō veritatiſ

Fornax ligna cinerat· aurū purgat· ſic tribulatōes ligna vicioꝝ· ⁊ auꝝ
virtutū· ſic damnantur mali· iuſti ſaluātur.

Quoniā laudatur. Ideo ſupbit vel comp̄hendit̄: quia laudat̄ a
ſuis· impletione deſideriorum ſenſualitatis ſuę.

Aug. Adulantiū linguę alligāt aīas in pc̄cis · delectat eīn ea facere in
q̇b⁹ nō ſolū nō metuitur rep̄henſo2· ſed etiā auditur laudato2.

Irę ſuę. Caſ. Antixp̄i· q2 oīa turbulēter et crudelit̄ faciet. vel dei·
n̄ q̄ret deū penitēdo· vl̄ de⁹ eū vt h̄ vlciſcat̄· ꝫ in futuro graui⁹ punitur⁹.

Inquinatę. Caſſio. Neq̄cię cauſa eſt q̄ deum nō habet ante ocu-

† ſ Illaqueentur delectatione moꝛtifera·
p2ehenſus eſt peccato2. † Con-
† ſ Scilicet. exponit peccatores. ſ Auguſ.
Quaſi ſicut nō ꝓbauerūt deū habere in notitia
ita det illos deus in reprobum ſenſum.
uertantur peccato2es in infernu3
ſ Et ſi hoc videtur cum mali floꝛent felicitate
et iuſti laboꝛāt. in fine tamen mūdi nō cōtemnē
tur pauperes.
† omnes gentes quę obliuiſcunt̄
† ſ Aug. Qua nō opuſ ē ad ferēdos maloſ. qui
iam voto ſepati· donec finaliter ſepentur et loco.
deum. Quoniam non in finem
obliuio erit pauperis: † patientia
† ſ Ad iudicandū. ſ Patientia pauperū non
peribit. vt aūt nō pereat. † ſ Super eoſ.
pauperum non peribit in finem.
† ſ Purus nō deus ſicut finget antichꝛiſtus.
† ſ Aug. Sed ante. ſ Per eū preci
pitentur in peccatum. damnentur. et de malo in
malum.
† Exurge domine non † confoꝛte
† ſ Caſſi. In occulto quod pauci iuſti et ſancti
vident.
† ſ Quia te et tuā legem noluerunt.
tur † homo: † iudicentur gētes in
† ſ Praue. † ſ Antichꝛiſtū. † ſ In ruinā
illoꝛum.
† conſpectu tuo. † Conſtitue do-
† ſ gentiliter viuentes· † ſ Quia nolunt
eſſe filii hominis· i· noui ſint veteres.
mine † legis † latoꝛem † ſup eos vt
† ſ gentes iudicentur. ſ O. ſ Sc3 a tuis.
ſciant † gentes quonia3 † homies
† ſ Quaſi ſubito intellexerit. vel quaſi ſciens
vt doceret que ſcierit ſoluit. opoꝛtune deſpicis
et ſinis tribulari. hoc conſilio vt incēdantur de
ſiderio aduentus tui.
ſunt. † Ut quid domine receſſiſti
longe: † deſpicis in opoꝛtunitati-
† ſ Spiritu· amoꝛe dei· vel purificatur.
bus in tribulatōne. Dum ſuper
† ſ Impu. ſ Male cogitationes ſunt eis vin
cula. † ſ Cogitationibus.
bit impius † incenditur pauper:
† ſ Compꝛehendere ſanctoſ. † ſ Cur hoc ē.
ſ Magna ira dei vt deſit coꝛrectio et aſſit adula
tio.
† compꝛehenduntur in † conſilijs
ſ In ſe.
quibus † cogitant. † Quoniam
† ſ Nocendo. † ſ Quaſi deus.
laudatur peccato2: in deſiderijs
ſ Quia. ſ Et per hoc. † ſ vt hoc patiatur.
id ē. coꝛrectionis flagella ab eo ſuſpendātur.
† ſ Antichꝛiſtus verū deū vt puniatur
animę ſuę: et † iniquus † benedici-
ſ Ideo.
tur. † Exacerbauit † dominū pec
† ſ Nō attendit peccata. † ſ tanta eſt ira dei
vel nequitia antichꝛiſti ſ Quia.
cato2: ſecundum multitudinē irę
† ſ Ag. Magnū eſt malū luce veritatis deſeri.
ſuę non † queret. † Non eſt deus
in † conſpectu eius: inquinatę ſūt

† ſ cogitationes et conſilia. † ſ Aug. putet
q̄ non iudicet deus.
† vię illi⁹ in omni tempoꝛe. † Au
† ſ Aug. dicitur omnes reges ſupaturus vt ſo
lus regnet ⁊ ſedeat in templo dei extollens ſe ſu
pra omne quod colitur et dicitur deus. et quia p̄
malas artes ad illud culmen veniet addit.
feruntur iudicia tua a facie eius:
† ſ Apud ſe: extra alia dicit vt bonus videatur.
† omnium inimicoꝛu ſuoꝛum domi
† ſ Aug. Id eſt. fama mea nō tranſibit ad poſte
ros. niſi malis artibus tale culmen conſequar.
de quo tacere non poſſint.
nabit. † Dixit enim in coꝛde ſuo
† ſ Exequitur eius maliciam.
non † mouebo2 a generatione in
† ſ Blaſphemus. contumeliūſ. † ſ Inter
os nō extra. quia effectu caret.
generationem ſine malo. † Cuiuſ
† ſ Ira et inſidiis alios ſibi conuertet.
ſ Amaris verbis minis ſc3. † ſ Blandis.
† ſ Non in lingua. tacite eīn apud ſe iſta cogita
bit. aliter extra loquetur.
† malediccione † os plenum eſt et
† ſ Iniquitas vnde ſequitur pernicieſ.
† ſ Latroni compat. ſ cum moꝛa.
† amaritudine et † dolo: ſub † lin-
† ſ Quos ditabit quoꝛū felicitatē ad alios deci
piendos oſtētabit.
gua eius † laboꝛ et doloꝛ. † Se-
† ſ faciendo nocentem.
det in inſidijs cum † diuitibus in
† ſ Quia pauperes ſpū maxime pſequetur.
occultis: vt † interficiat innocen-
† ſ Quia neſcit qui decipitur.
tem. Oculi eius in † paupere3 re
† ſ Propter vim. † ſ Propter dolum·
ſ de vtroq3 repetit ſ Ad quid.
ſpiciunt· inſidiatur in † abſcondi-
† ſ dolo vel vi.
to quaſi † leo † i ſpelunca ſua. In
† ſ violentia vel dolo † ſ trahit ad ſe crucia
tibus· vel econuerſo dum blandis attrahit quod
tamen non minus eſt rapere.
ſidiatur vt † rapiat pauperem: ra-
† ſ Ecce dolus· † ſ Qui ſibi fit·
† ſ Aug. Caſ. Quanto mirabilioꝛa faciet ſigna
tanto ſancti contrarii magis contēnentur et p̄
nichilo habebūtur· ſed inclinabitur et cadet· cū
ſanctis ſupplicia intulerit·
pere † paupere3 dum † attrahit eū.
† ſ vel putare impunitū ſe īclinatio ē ⁊ caſus.
ſ vis:
† In laqueo † ſuo † humiliabit eū
† Merito incli· et cadet.
† inclinabit ſe et cadet: cu3 domia
tus fuerit pauperum. † Dixit eīn
† ſ pauperū ad ſaluandū vel ſui ad puniendū
in coꝛde ſuo † oblit⁹ eſt deuſ: auer
† ſ Me vel illos. † ſ In die iudicii·
tit faciem ſua3 ne † videat in † finē.
† ſ cito veni· Sed· ſ Iam de vindicta·
ſ Manifeſta potentia·
† Exurge domine deus meus ex
† ſ potentia· ſ Iudicium. † ſ vt pu
tant dicentes auertit fa. ſ.
altet̄ † man⁹ tua: ne † obliuiſcaris

los· ⁊ ideo vię· i· cogi
tatōes ⁊ opa ſoꝛdēt.

In oi tē. Aug.
Suo ſc3 vitę· ſuę vl̄
ad compatō3 omniū
q̇ fuerūt. qd inde p̄-
cedit: q2 auferunt̄· iu.
t· i· quia differtur· nō
putat ſe puniēdū. et
q2 oīm i· ſ· d·

Dixit e. Omnes
gētes occupabo: ſed
nō ſine malo· i· pc̄o
qd ei ꝓpriū eſt. Uel
ſemp̄ ero ſine malo ·
hoc ſibi ꝓmittit cui⁹
maledictōne os ple-
nū ⁊c̄.

Nō mouebor.
Aug⁹. Uel putabit
ſe malis artib⁹ et non
aliter vētuꝝ de moꝛ-
tali generatōe in ęter
nā· qd ⁊ ſimon mag⁹
putauit.

Sub lingua.
Caſ. Id ē. cogitatō-
nes ei⁹ ſunt de labo-
re. ſcōꝝ ⁊ dolore coꝛ
poꝛeo qd ī martirib⁹
pt3. Uel laboꝛ ſcōꝝ
⁊ dolor q̇ eſt in penis
coꝛpis eſt ſub lingua
ei⁹· i· eſt levioꝛ lingua
ei⁹· quę int⁹ nocet. il-
la· ſ· pena extra. Uel
ſub lingua· q2 verba
pl⁹ timent̄ ⁊ nocebūt
q̄3 verbera· q̇b⁹ p̄cipi-
tat̄ et peribt anima.

In occul. Aug.
Id ē· ambiguis vbi
nō facile videt̄· quid
petendū· quid non.

Oculi. Caſ. Ex
ponit īſidias. ocli q̄i
miſericoꝛdia ⁊ affectu
Uel alios ſic decipit
q̄ ocli crudelit̄ reſpi
ciūt in paupes ſpū.

Leo. Aug. Quia
ī eo vis et dol⁹. Uis
in impio· dolus in mi
raculis. hęc ē tercia p̄
ſecutō cōpoſita vi et
fraude. Duę ſūt āte
Prioꝛ violenta· cū
martireſ toꝛmētiſ age
bāt̄. alta fraudulēta
p̄ hereticos et falſos
fratres.

Inclinabit.
Caſ. Cū nimia felici
tate in ociū remiſerit animū· cadet repentino interitu· et dn̄s ſpū oris eius
interficiet eum.

In finem. Negant videre deū qui dicunt eū non curare humanas
res. quia terra finis eſt rerū et vltimum elementu3· in q̇ nichil agitur ſine
oꝛdine. ſed homines eū non vident· quoniam pertinet ad occulta filij. la
boꝛans ergo eccleſia illo tempoꝛe in fluctibus: excitat dn̄m. exurge dn̄e.

Exurge· Caſſio. Precatur iudicium. vt hic cito finiantur quę tan-
ta ſunt· vt nemo velit tempus quo hęc fiunt dilatari.

Exurge quaſi ex improuiſo; vt conterantur dum tui tecū exaltati glo-
rificantur.

Propter quid. Aug. Iam itaqꝫ et de iudicō illo intelligens ⁊ exaltans dicit. ꝓpter quid·i·quid proficit tanta mala facere.

Dixit no r. et uides·q·t·l·et·do·uel irā cōſideras. Senſus iſte ꝓnunciationē querit·in qua ſi erratū fuerit obſcuratur·ſic eīn dixit impius·Nō reqret deus·quaſi deus laborē et dolorē conſideret· vt tradat eos in manus ſuas·i·quaſi laborare et iraſci timeat: et ideo parcat eis ne puniēdo eos laboret·et turbetur ira, ſicut aliquando faciūt homines, diſſimlata vindicta: ne laborēt·vel iraſcant.

Aug. Xpuſ iudā tolerauit et ad ꝑdicā dū miſit·et ei eucbariſtiā dedit·vt oſtenderet doua ꝑuenire ad eos qui fidem accipiūt·etiam ſi talis ſit ꝑ quē accipiūt qualis iudas fuit.

Uides. Id ē·iā ꝑordinaſti vbi tradas eos in ma·t·

Orphano. Aug Cui morit pater mūdus ꝑ quē carnaliter eſt genitus· vt dicat michi mūdus crucifixus eſt·et ego mūdo.

Cōtere. Penis ē ret· bonis demulcet.

Queretur. Aug. Q·an adhuc necca rīū ad purgādos bonos ſicut ſupra dum ſupbit impius ⁊c. ſed quia nō inueni·i· qa iam nō eſt in quo ſit loc⁹ pcō illi⁹·plano ferro nō eſt op⁹ lima.

Dominus re. Hoc regnū gratius erit ꝓ cōcurrentibus malis·quod veniet dſtructo ātichriſto·ab hoc regno ꝑibitis gētes·ḃ paupes hēbūt: q: dſidrīū paupū ⁊c.

Preparationes. Caſ. Vel concupiſcentiā quod eſt vbi oīībus viribus anime aliquid ardētius petit. Vel hoc qd in cordibus eorū ipe deus ꝑparauit. Vel q̄ꝫ ſtatim volunt petere deus audiat.

pauperum. Propter quid irritauit impius deum: dixit eniꝫ in corde ſuo non requiret. Uides quoniam tu laborem et dolorē conſideras: vt tradas eos in manus tuaſ. Tibi derelict⁹ eſt pauper: orphano tu eris adiutor. Contere brachium peccatoris et maligni: queretur peccatum illius ⁊ non inuenief.

Dominus regnabit in eternuꝫ et in ſeculū ſeculi: peribitis gentes de terra eius. Deſiderium pauperum exaudiuit dñs: preparationes (vel nē) cordis eorum audiuit auriſ tua. Iudicare pupillo et humili vt non apponat vltra magnificare ſe hō ſup t̄rā.

[Glosses: Antichriſtus. — caſ. Irritauit: nō credens deum punitorem. — deus que facio. — Sed tu. — quod ſupra. ſub lingua eius la. et do. q̄ putabat deum neſcire. — Qualiter tradas. — Antichriſtuꝫ et cōplices. — hie·vindictas. — Aug. Ideo eīn paup eſt omnibus cōtemptus: vt tu tantum ſis ſpes eius. — Quia — Cui moritur pater mundus. — Ergo. — potentiā illius peſſimi. — In vi· — In ſe. — In fraude. — In alios. — vindicabitur de peccato ſuo. — Id eſt·et ipſe peribit ꝓpter peccatū ſuum. — Autem. — Sed vos. — Id eſt. peccatores omnes qui ſine lege dei eſtis. — viuentiū. — Quo eſtuabant in malis ſeculi, cupientes diem domini. — Id ē. cor paratū ſeruire ꝑ patiētiā expectās — potentia qua audit. — Miſericordia. — Ecce deſiderū pauperum. — vt iudices. — Non conformi ſeculo. — Non ſuperbo. — vt fecit in terra· — Magnū ſe facere. — Ille ſuperbus.]

Auris. Nominatis mēbris que in nobis viſibilia et corporea ſunt, in deo potentias operationū intelligi oportet.

Iudicare. Secundus aduentus manifeſtus erit: ſed et nūc in occultis ponitur: quia de eo nemo ſcit. Apponat. Tunc omnia mala finientur, cum homo·i·auctor malorū cum ſua plebe damnabitur. X.

In finem· In finē pſalmus dauid ꝓphe docētis reſiſtere hereticis.

In domino confido. Aug. De hereticis qui catholicos in ſuam volunt cōuertere prauitatē.

Aug. In domino confido quo. Ad literā poteſt legi de paſſione· et dicit xpus ſecundū hominē· vt ſolet cōtra terrores iudeoꝝ. In domino cōfido·cū peccantes volūt ſagittare rectos. In obſcura luna·i· repleta peccatorib⁹ ſinagoga. Deſtruxerunt iudei. Iuſtus quē dſtructorē legis cōtemnebant. Dominus in templo. Verbū in homine·vel filius hominis in celo. In paupere. quē ſuſcepit·vel ꝓpter quē paſſus. Palpebre. Aptio et optio oculoꝝ mors et reſurre: vbi probauit diſcipulos. Interrogat. iam de celo regens ecciam. Odit animam. Cur ita ſit docet. Pluit enim ⁊c.

Aug Reſpondet hereticis qui ſe mentiunt habere chriſtū: et alios ad ſe ab eccleſia retrahere volūt. Unus mons eſt in quo cōfido, quomō monetis tranſire quaſi ſint multi xpi. Vel in vos montes ꝑ ſuperbiā paſſer pennatus virtutib⁹ et ꝑceptis·ſed hec nō ſinūt ad vos tranſire, quia habeo domū ⁊c. Quoniā ecce. Aug. Hi ſunt terrores cōminantiū nobis de peccatoribus: vt ad ſe quaſi iuſtos tranſeamus. dicunt enim peccatores intēderūt arcū ſcripturas, vnde venenatas ſagittas mittāt, qs in cordis occlto parant. Quoniā que. Cōuertit ab his ſermonē ad deū, quaſi cur dicūt tranſmi, cur de peccatorib⁹ terret: qui intendūt ſagittare rectos, quia que ꝑfeciſti dſtru·in ſuis cōuētibuſ vbi ꝑuulos qui erant lacte nutriendi ex quoꝝ ore laus ꝑficitur venenis necant. Quid fecit. ſecundū vtranqꝫ partē inuitat ad ſolutionē q̄ eſt. Dominus eſt in ſuis vt faciat templū et celū·i·arcana ſcientes. in minores vero oculi re. Vl' hoc etiā a domino quia oculi eius. Interrogat iuſtū et impium. Aug. Quid ergo times ne oblit impius ſacramētis nō ſincere cōicans. Odit a. Anime ſue nocet nō iuſto qui deo credit. Iuſtus autem. Dinat iudiciū·cu⁹ timore delerant falſitateſ. Interrogat Aug. Id eſt·ꝓbat q: boni de obſcuris n̄ fatigāt: ḃ exerceat de cognitōne nō inflantur ſed ꝯfirmātur.

In finem pſalmus dauid.

X.

IN domino confido quomodo dicitis anime mee: tranſmigra in montē ſicut paſſer. Quoniam ecce peccatores intenderunt arcum· parauerūt ſagittas ſuas in pharetra: vt ſagittent in obſcuro rectos corde.

Quoniam que perfeciſti deſtruxerunt: iuſtus autem quid fecit. Dominus in templo ſancto ſuo: dominus in celo ſedes ei⁹. Oculi ei⁹ in pauperē reſpiciūt

[Glosses: Ergo. — Ecce icrepatō. — A tuo imo: — Ad chriſtū qui apud nos eſt· — Eminentiā intellectus quē nos habemus. — Qui in alto nidificat. vel auis quaſi inſtabilis ſum ſi tranſeo. — vel montes. — Quibus hoc et quare. vel ideo in deo fidendum. — verſus ſe detorſerunt ad vulnerādas aiaſ. — Parata in corde habēt venenoſa verba vel in ſcripturis ſubtilē, vt ſibi videtur intellectum habuerunt. — In exceptaculo mentis. — cū ſenſerit ſe nō poſſe cōuinci lumine eccleſie obſcurato, ꝓpter multos carnales ⁊ impitos homines. — Alia litera in obſcura luna. — Si heretici offēdūt. chriſtus nōne pacē dat vobis. — Quid vtriſqꝫ det incipit oſtēdere — Cōmuniter omniū per potentiam. — Quod eſt celū. — Id eſt. in ſanctis ſuiſ vt faciat eos ſibi templū. — vbicūqꝫ non eſt ſic vt in ſuo templo. — eſt. — Specialiter. — In fidelibus vnde templum dei ſanctum eſt ⁊c. — Et ideo nō ſunt timēdi tumultus qui in retibus fiunt antequā ad litus veniatur. — Miſericordia. — Quia eſt ei lux.]

In obſcuro. Caſ. In ſimplici ſenſu degētes. vel in ſuiſ ambiguis ſententijs. nō q̄ ſcriptura ad ḃ valeat: ſed q: Que perfeciſti ·i· ꝑfecte edidiſti, vel implēdo ꝑdicta. Deſtruxerunt. male exponendo. Auguſ. In obſcuro. Vel obſcura luna. due ſunt opiniones lune, quarum que vera eſt· vel nō omino vel difficile ſciri poteſt. Alij dicūt eam lumen ſuū habere·ſed globū eius dimidiū lucere· dimidiū obſcurū eſſe. dū autē partē que lucet paulatim ad terrā ꝯuertit. vt videri poſſit: corniculata apparet. et ſic creſcit donec tota illa pars videatur. et dū iterum cōuertitur. obſcura ꝑs incipit apparere. donec tota iteꝝ nob offerat. hec eſt eccleſia q̄ ex ſpūali parte lucet, ex carnali obſcura eſt· ⁊ ſpūalis pars modo per bona opera apparet hominib⁹· modo in cōſcientia latet: ſoli deo nota ·et ſolo corpore videtur. Alij dicūt q̄ nō habet lumē niſi a ſole·ſed quādo cū illo eſt eā partē habet ad nos qua nō illuſtratur ab eo·et ideo nō lucet·ſed cū recedit illuſtrat ab ea ꝑte quā habet ad nos, donec ſole occidente plena ſurgat ab oriente·cū aūt ex altera parte ſoli cepit ꝓpinquare·ſuꝑior pars illuſtratur: inferior obſcuratur. hoc item eccie cōuenit: que lumē nō habꝫ niſi a ſole iuſticie. Si quis aūt hec obſcura vitat·ſatis habet incrementa lune et detrimenta attendere·que ſi deficit vt renouet: notat eccleſiāꝫ vbi creditur reſurrectō mortuoꝝ futura. Obſcura aūt eſt luna vel cū mēſtruis curſib⁹ finitur. vel cū fulgor nubilo interpolat· vel in eclipſi vbi cruēta videtur·i·cū noua eccleſia nōdū terris effulſit. vel cū nubibus blaſphemoꝝ tecta vitupat. vel in eclipſi vbi cruenta videt·i·cedib⁹ martirū. In his terrorib⁹ iniqui doloſa verba iaculant: vt rectos ꝑuertant. Vel cū filij eccleſie peccāt occaſione lune obſcure· oppbria iniqui ingerunt catholici.

Sȝ nil timēdū ꝯfidē ti in dño· timeat q̇ cō fidit in hoīe· q̄ tē dic ſcā ſacrā cum ꝑ ſcōs dentur.

¶ Pluet. Quid malis reddat oñdit.

¶ Aug. Pluit· de nubib· i· pſeudo pro phetis. Vel ꝺ bonis vnde emanāt laquei cū male itelligūt· ħ ñ niſi his q̇ pccores ſūt.

¶ Ignis. Auguſ. Primo igne cupidi tatū vaſtant. īde ma loꝝ operū fetore ab ijciūt a ſcīs. Inꝺ mer gunt eternis penis.

¶ Iuſticias. Aug. Pluraliter vt iuſtos accipias in qb multe iuſticie cū vna ſit dei

¶ Equitatē ui.u. Equitas viſa ē in fa cie·i·noticia eius· fa cies eīm eſt noticia ei· ·i· potentia q̄ dignis innoteſcet· vel vidit quia nō ſe dat noſcē dū malis. ſed bonis quod eſt equitas.

¶ Pro octa. Caſ. Pro octaua. q: hic petit ꝓpheta iniqui tatē mūdi deſtrui: vt ad veritatē ꝓmiſſio nis future ꝑueniat. Aug. Octaua ꝑ die iudicij ſicut in ſexto pſalmo dictū eſt·

XI.

¶ Saluū me fac. Reuocat aūt a falſi tatib ſecli ad eloq̄a dei. vbi ſal⁹. a ꝑūſita te ſeculi petit ſaluari.

¶ Quoniā defe cit. Caſ. Expoīt q̄ ti muit mſta ꝯgregās ī vnū vt ſit maioꝛ viſ.

¶ Sanctus. Caſ. Deus qui vbiq; ꝑ ſens quantū ad ho mines defecit. qui in eū nō credunt.

¶ Proximū. Aug Proximus oīs hō cū nullo male agēdū eſt. prim⁹ prime natiuitatis ꝯdicōne ē omnis homo. Carnis cognatōne· amici et cognati. Miſericordie cōpaſſione beneficus quilibet.

¶ Cor. et cor. Geminatō duplex coꝛ ſignificat in quo doloſus deſcri bit. vñ ſalomon vir duplex aīo incōſtans eſt in oīmbus vijs ſuis. Boni habēt vnum coꝛ et vnam animā.

¶ Diſperdat. do. Caſ. Id ē. paſſim ꝑeant q̇ in vna prauitate ꝯueniūt.

¶ Linguā ma. Caſ. Id ē. ſuꝑbā hi ſūt ypocrite hn̄tes ſpeciē in ſermo ne ad decipiendos hoīes· et deo nō ſubditi. Remi. vel philoſophi.

¶ Qui dixerūt. Caſ. Iactāt ſe de ꝑtāte labioꝝ q̄ nō a deo accepint.

¶ Inopū et ge. pau. Aug. Caſ. Inopes gentiles· qui nec legē nec ꝑ phetas habuerūt· pauꝑes iudei. Nūc. quod nō in priori populo. Exur gā. apparebo in filio. Ponā. cōſolatōes pauperū. Fiducialiter. po tēter cui nil reſiſtit.

¶ Ponā. Auguſ. Nō dicit quid· ħ ſciēdū eſt qđ ad pauꝑes conſolan

† ſ crebra aptio ſcripturarū ꝑ loca. ⁊ optio per alia ⁝ ſ Probant. ⁝ ſ de veteribus innouatos ꝑ fidē.

†palpebre eius ⁝ interrogant ⁝ fi-

† ſ Solus de conſcientiis iudicat.
⁝ ſ Per hereſes et tribulatōes· ſ Etiam·

lios hominum. †Dominus ⁝ in-

terrogat iuſtum et impium: qui

† ſ Non qui facit. diligit qui ex deſiderio et af fectu. ⁝ ſ Idem quod peccatum.

autem †diligit ⁝ iniquitatem odit

† ſ Quia. ſ Etiā. ⁝ ſ Inde iexcuſabiles.

animam ſuam. †Pluet ſuꝑ ⁝ pec

† ſ doctrinā illaqueantē. ⁝ ſ Cupiditatis.
⁝ ſ Maloꝝ opeꝝ fetoꝛ. ſ Pena blaſphemoꝝ

catores †laqueos ⁝ ignis et ⁝ ſul-

† ſ In futuro. vel tumultuoſa mens. ſ vl tima ſeparatio a iuſtis.

phur: ⁊ †ſpiritus procellarū pars

† ſ Quia et pene ſecundum menſurā meritoꝝ.
⁝ ſ Quare hoc.

†calicis eorum. ⁝ Quoniam iu-

ſtus dominus ⁊ iuſticias dilexit:

ſ Secundum vtranq; partem.

equitatem vidit vultus eius.

In finem pſalmus dauid pro octaua.

¶ ·XI.
ſ Caſſi. Quaſi timens ſubito exclamat pro magnitudine peri culi.

SAluū me fac

† ſ Non inuenitur ſanctus in mundo vbi tot mali. ſ Et vere ſanctus quoniā di. ⁊c.

domine quoniam †defecit ſanct⁹:

† ſ veritas vna: ſed in hominibus multe.

quoniam diminute ſunt †verita-

ſ Nō in. quia culpa coꝝ dona dei depra uātur. ſ Inſuper. ⁝ ſ vere dimi. ſunt ve.

tes †a filijs hominum. ⁝ Vana

† ſ Quod deterius.

locuti ſunt vnuſquiſq; ad †proxi-

† ſ garruli. ⁝ ſ Ad decipiendū. ⁝ ſ Mul tiplici corde ꝓpter geminatōnem.

mū ſuum: †labia ⁝ doloſa in ⁝ cor-

† ſ garruli et doloſi ſunt. ſ Sed.

de et corde locuti ſunt. †Diſper-

† ſ Ne quis ſe excipiat. ⁝ ſ garrulitates et dolos· ſ Non ipſos homines.

dat dominus †vniuerſa ⁝ labia do

† ſ Superbam.

loſa: et linguam †magniloquam.

† ſ Caſſi. Loquacitate ſe extollunt: et ponunt in ſua poteſtate quod ſe a deo accepiſſe non pu tant.

†Qui dixerunt linguam noſtrā

† ſ facundia et eloquentia.

†magnificabimus· labia noſtra a

† ſ Cuius regule ſubiicimur

nobis ſunt: †quis noſter domin⁹

† ſ Sed contra hoc. ſ Aug. Pro inopia et pauptate ipūaliū bonoꝝ filium mittam·
⁝ ſ Mortalitatem et paſſibilitatem.

eſt: †Propter ⁝ miſeriaȝ inopū·

† ſ de malis naturaliter non eſſent digni.

et †gemitum pauperum: nunc ex-

ſ Pater·

urgam dicit dominus. Ponam

† ſ Ieſu· nō in ſeruis. ⁝ ſ Aug. docēdo. ſ Nō quaſi ſcribe ⁊ phariſei· ſed tanquā poteſta tem habens mutandi et addendi vt autoꝛ legis.
⁝ ſ Quod non in ſeruis.

in †ſalutari: ⁝ fiducialiter ⁝ agam

† ſ Hic propheta.

in eo. †Eloquia domini eloquia

† ſ Sine corruptione ſimulationis.
⁝ ſ Eloquia per tribulationes probata.

†caſta ⁝ argentum igne examina-

† ſ Nichil terrenitatis habens. ⁝ ſ Id eſt· a terra. genitiuus ꝓ ablatiuo more greco.

tum: †probatum ⁝ terre purgatuȝ

† ſ Et o domine tu nō ipſi nos· ⁝ ſ Supra de malis diſperdat d·v·l·d·

ſeptuplum. †Tu domine ⁝ ſerua-

† ſ Hic de bonis q ſeruet. ⁊c ⁝ ſ Hic tāquā inopes et pauperes ·ibi opulentos et diuites.
⁝ ſ Huius ſeculi.

bis nos: †⁊ cuſtodies ⁝ nos †a gene

† ſ ducendo in eternā beatitudinem.
⁝ ſ vnde deus meus pone illos vt rotam:

ratione hac †in eternū. In ⁝ cir

† ſ Nō ſecundum meritū ſed vt altum decet

cūitu impij ambulant: †ſecunduȝ

† ſ Sicut ſtellas celi. ſ Secundum ꝓmiſſio nem abrae.

altitudinem tuam †multiplicaſti

filios hominum.

⁝ ſ Plenitudinē ſcȝ tempis vel cōſummatōem eterne beatitudinis. ⁝ ſ dirigēs· ⁝ ſ chri ſti vel prophete

¶ †In finem ⁝ pſalmus †dauid.

XII.

ſ Id eſt. preſentiam incarnatio nis michi ſubtrahis.

VSq; quo do

† ſ Aug. Id eſt· differs me ad intelligendū ipſū ſpecialiter qui eſt ſapientia et finis. ⁝ ſ vſq; ad tempis plenitudinē. ſ cū vene. ple. tem. ⁊c.
⁝ ſ Repetit

mine †obliuiſceris me ⁝ in finē: ⁝ vſ

† ſ Nō das anime noticiā tui. ⁝ ſ Preſen tiam filii que hominibus videnda eſt.

quequo †auertis ⁝ faciem tuam a

† ſ de diuerſis. vt qui anxius eſt.

me. Quādiu ponam †conſilia in

† ſ Scȝ quādiu ponam.

aīma mea: †doloꝛē in corde meo

† ſ Abſolute· i· per ſingulos dies.

†per diem. Vſquequo exaltabit

dū ꝑtinet.

¶ Eloquia do. Caſ. Cōtra mala ſe culi xp̄us a patre miſ ſus cuius eloquia ve ra ſūt · impioꝝ falſa ·

¶ Caſta. Caſ. Con tra hoc qđ ſupra va na locuti ſunt. Exa minatū. ꝯtra labia dolo· in coꝛ· ⁊ coꝛ· l· ſ·

¶ Septuplum. Aug⁹. Perfecte vel ꝑ ſeptiformē ſpūm v̄ bū nitet ſ· ꝑ pietatē ꝑ tioꝛē ⁊ ceťa dona· vľ purgatū ꝑ ſeptuplū ſcȝ ꝑ pauptatē ſpūs māſuetudiem ⁊ cete ros gradus beatitu dinis. de quib totus ſermo in mōte. Octa ua ergo beatitudo ē ꝑſecutō ignis· quo ſe ptuplr ꝓbat argētū · hec eīm examiat ⁊ cla rificat ⁊ quod ꝑfectū eſt demonſtrat.

¶ Tu domine. Caſ. Vtilitatē diui noꝝ eloq̄oꝝ ad dñm ſe ꝯuertens oñdit.

¶ In circūitu. Cō clulio de vtraq; ꝑte. Aug. In circūitu· i· cupiditate tꝑaliuȝ q̄ vij. diebus voluunt et ñ veniūt in o ctauū ·i· in eternū. vnde vē tilatoꝛ eſt impioꝝ rex ſapiens et īmittit illis rotā maloꝝ· i· ambi tū volubiliū·

¶ Multiplicaſti f. h. Aug. Eſt et mul tiplicatō in tꝑalibus q̄ auertit ab vnitate dei. ſed iuſti multipli cātur ſcđm altitudi nē · quādo eūt de vir tute in virtutē.

¶ In finē. Caſſi. Pſalm⁹ de charita te xp̄i in qua toti⁹ le gis ꝑfectō ē quā qui hȝ mūdū nō amat. ꝓ pheta in ꝑſona anti quoꝝ patruȝ plenus charitate q̄ȝ auide in carnatōnem expectat· quaſi de dilatōe cōquerit· in quo dilectō ꝓximi oñ dit· cui⁹ ſaluti hoc optat vt abiecta ſupſtitōe· cultura vni⁹ dei ſuſcipiat. Vel in ꝑſona modernoꝝ ſcōꝝ ſcđm aduentū expectantiū ſcđm illud cu pio d· et e· cum chriſto.

¶ XII.

¶ Vſquequo. Caſ. Hec ꝑma ꝑs ē de dilatōe aduentus cōqueſtio·

¶ Quādiu. Caſ· Magn⁹ ardoꝛ ſuſtinētis dicit deeſſe cōſiliū vt vidē di mitiget affectū· qñ magna anxietas eſt cōcupiſcere bonū et diu⁹ ſuſti nere· creſcit deſideriū in doloꝛē· quia ſpes ꝑtrahitur.

¶ Conſilia. Aug. Cōſilio nō eſt opus niſi in aduerſis· i· q̄ȝdiu ero in aduerſis· vel ē reſpectus· tādiu auertis: q̄ȝdiu ponā c· vt niſi ponat quiſq; ꝯſiliū in aīma vt operet miſericordiā· nec eū diriget deus in finē· neq; vertat plenā ſui notitiam. cauſaq; eterna.

¶ Per diem. Aug. Cōtinue· vel diē ꝑ tꝑe quo vult exui dolens pre-

¶ Vſquequo ex· ini· ⁊c· Caſ. Dicit q: ante aduentū xp̄i dyabolus

captiuos tenebat hoī
neſ. vel ſup me. i. meā
credulitatē. q̇a toto
orbe colitur. et q̇a ſic
orbis interit. plorat.
Reſpice. Caſſi.
Poſt ↄqſtionē ora-
tō. vt illuminet̄ ne ce
dat fraudib⁹ inimici.
q̇ in miſericordia ↄſi
dit. Reſpice. Aug.
mitte quē miſſur⁹ es.
Exaudi. Caſſi. pro
omībus pro quibus
generaliter petit. Il
lumina. Caſ. ſi nō
corpe videamus vel
mente. Oculi ob-
dor. in mor. Caſ.
quādo fidei lumīe ſe
pulto. carnali dlecta
tōne claudūtur. In
morte. Caſ. id ē. in
peccato qḋ fit in ſpi-
ritūſanctū de quo io-
hānes. Eſt peccatum
ad mortē nō, p̄ eo di-
co vt quis oret.
Exultabūt. Aug
Nō ſolū, p̄pter me il-
luminare. ē ne inimi-
cus gaudeat.
Speraui. Caſ.
Et ſi feſtiat: tamē pa
tiens ē. q̄ et ſi differt̄:
firm⁹ eſt in ſpe, et inte
rius iam vidēs exul-
tat: quē carne videre
deſiderat. vñ et ſibi
bona data dicit. qui
prius querebat. Tri
buit. Caſſio. nō tri-
buet. magna virt⁹ ſi
dei iam habet quod
futurū eſt.
Exul. can. pſal.
Si tātū deſiderat. ſi
ſic famulat̄ venturo:
q̇d faciēdū ſuſcepto.
XIII.
Dixit inſi. Caſ.
Increpatō iudeoꝛuz
dſcripta coꝝ malicia
Caſ. Prim⁹ pſal-
mꝰ de increpatōe iu
deoꝝ et cōuerſione.
Increpat inſipiētiaz
et duriciaz iudeoꝝ q̄
chriſto p̄ſente quem
opiauerūt nō credūt
R, priores expectaue
rūt chriſtum venturū
ſed cum appareret: di
xit inſipiens. hic homo non eſt deus.
Dominus de ce. Caſ. Sed inde inexcuſabiles: quia dominus, p-
ſper. id eſt. de humana natura eminuit.
Aug. De celo Id eſt. p̄ ſanctas animas, p̄ſpicit. nā per ſe nil eū latet
Vel de celo per animas ſanctas. que ſunt celū et ſedes dei. Vel domin⁹
pater de celo. i. ſecreto diuine mentis. Caſ. vel de equalitate dei patris.
Si eſt intelli. Caſ. Vel vidit ſi ē itelligēs et inenit q̄ aliquis nō in
telligit. q̄ nō requirit ſed declinat. Nam om̄es declinauerūt ꝛc.
Sepulcrū. Caſ. Ita iutiles aliȷ̄ſ facti, q̄ guttur coꝝ eſt ſepulcrū ꝛc.

† ſ Id eſt. dyabolus vel carnalis conſuetudo.
† ſ cōtra auertis.
† inimicus meus ſuper me: † re-
† ſ contra obliuiſceris.
ſpice et † exaudi me domine deus
† ſ cordis. ne delectatione peccati claudātur.
meus. Illumina † oculos meos
† ſ per concupiſcentiā que ex me fit.
† ſ criminali.
ne vnq̄ꝫ † obdormiam in † morte:
† ſ Nec p̄ aliū. et hoc ē. ſ Ecce timēda ē inſul
tatio dyaboli † ſ dyabol⁹ qui īſultat dū capit
† nequando † dicat inimicus me⁹
† ſ Nequando dicat mi. ꝛc. ſ Quia
p̄ualui aduerſus eum. † Qui
† ſ dyabolus et angeli eius. † ſ de ſtabilita
te fidei.
† tribulant me exultabunt ſi † mo-
† ſ Quaſi illi tribulāt. † ſ Nō de me p̄eſū
pſi Aug. Quia et qui nō mouetur nō ſibi dat.
tus fuero: † ego autem † in miſeri-
ſ de aduentu chriſti. ſ vnde.
cordia tua † ſperaui. Exultabit
† ſ hieſu. quē mente futurū conſpicio.
† ſ Aug. Corde. Caſ. Cordis letitia quod ad
cōtemplatiuam vitam pertinet.
cor meum in † ſalutari tuo † canta-
† ſ Spiritualia.
bo domino qui † bona tribuit mi
† ſ cū gaudio gratias agam. ſ Opere.
ſ Ad actiuam vitam.
chi et † pſallam nomini domini al
ſ dirigens: ſ chriſti vel p̄phete.
tiſſimi. Pſal. dauid in finem.
XIII
ſ gentilis vel iudeus.
Dixit inſipiēſ
† ſ Quia nemo audet dicere et
ſi cogitare.
in † corde ſuo: non eſt
† ſ ceci. vt dicant non eſt deus. † ſ Auguſ.
Sicut, nō p̄bauerūt deum habere in noticia ita
tradidit illos dominus in reprobū ſenſum.
ſ Quia. ſ Reprobi.
deus. † Corrupti ſunt et † abomi
† ſ Quia ſeculū amāt nō deū. ſ Affectōib⁹.
nabiles facti ſunt in † ſtudijs ſuis
ſ Et qui ia a chriſto recedūt. † ſ de illis.
† non eſt qui faciat bonum: nō eſt
† ſ Id eſt. nec vnus. vel preter vnū chriſtū ſine
quo nemo facit bonū. † ſ Mittendo filium
miſertus ē.
vſq̄ꝫ ad † vnū. Domin⁹ de † celo
† ſ Aug. honoratius nominat iudeos. p̄pter
vnius dei cultū. ſ Nō homines.
proſpexit ſuper † filios hominum
† ſ videri faciat. † ſ corde deū in hoīe
vt † videat ſi eſt † intelligens. aut
† ſ Sequendo mandata. † ſ Iudei tales fa
cti. quales et gētes de quib⁹ ſupra. dixit inſi. ꝛc
ſ Sed.
† requirens deū. † Omnes decli
† ſ cum declinatōe p̄niciosi ſibi et alijs.
nauerūt ſimul † inutiles facti ſūt:
† ſ Nullus facit bonum ſine vno ſcilicet chri
ſto.
non eſt qui faciat bonum † nō eſt

† ſ Aug. vel voracitatē gule ſignificat. vel q̄ deuo
rāt eos quib⁹ ſuos mores p̄ſuadēt ſ In fetidis
vſq̄ꝫ ad vnum. † Sepulcrum pa
tens eſt guttur eorum: linguis
† ſ Mala ſub ſpecie boni ſuadentes ſ Caſ. co
mes eſt voracibus adulatio et omnib⁹ malis.
ſ Adulantes alijs.
ſuis † doloſe agebant: venenum
† ſ In corde quod peius eſt q̄ꝫ in ore. ſ dol⁹
aſpis. quia noluit audire precepta legiſ. ſed mala
reddūt p̄dicantibus ea.
aſpidum ſub † labijs eorū. Quo
† ſ hoc eſt venenū aſpi. ſ Opprobrijs. blaſ
phemijs. ſ Minis.
rum os † maledictione et amari-
† ſ Incōſulte oīa facientes. ſ Expediti ↄſuetu
dīe male faciendi. † ſ volūtas et affectus.
tudie plenū eſt: † veloces † pedes
† ſ chriſti et ſuorum.
eorum ad effundendum † ſangui-
† ſ Aug. Omnes vie maloꝝ plene ſunt labori
bus et. ſ Quia tales ideo. † ſ Miſeria.
nē. † Contritio et † infelicitas in
† ſ Operibus. † ſ chriſtum vel euangeliū.
ſ Aug. de qua dñs. iugū m. ſ.
† vijs eorūꝫ. et † viam pacis nō co
† ſ Iſti nō dicūt nō eſt deus. ſed tñ nō timent.
gnouerunt: † nō eſt timor dei an-
† ſ Q. predicta mala faciunt nec de his timent
in futuro iudicō. ſed nōne. c † ſ Q. hoc
cognoſcent tunc quod modo ſcire nolunt. ſcꝫ q̄
dominus eſt in generatione iuſta. ſ tunc.
te oculos eorum. † Nonne † co-
gnoſcent omnes qui operantur
† ſ Aug. vt qui miſterio ſuo, vtūtur ad capiēda
ↄmoda ab hoīb⁹. ñ ad ſalutē hoīm vel gloriā dei
ſ Seducendo vel occidendo.
iniquitatem qui † deuorāt plebē
† ſ Caſ. vt ſit eis ſatietas de deceptōe xp̄ianoꝝ
ſ Aug. Quotidie. ſicut pais quotidian⁹ ē cib⁹.
meam † vt cibum panis. Deum
† ſ In damno temporaliū timuerūt perdere ſcꝫ
regnū terrenū. vbi nō erat timendū. et nō celum
vbi eſſet timendum.
non inuocauerunt † illic trepida-
uerūt timore. vbi nō erat timor.
Quoniam deus in generatōne
† ſ Aug. Nō in ea qua ſeculū diligit.
† ſ Aug. humilē aduentū chriſti cōtempſiſtis
factū ideo. vt quos vocabat in deo ſolo ſpeꝫ po
nerent nō in ſeculo. ideo aduētus ↄſiliū dicitur
† ſ vel cuiuſlibet. † ſ voſ iudei.
† iuſta eſt. † conſilium † inopis † cō
fudiſtiſ: quoniam dominus ſpes
ſ Sed. ſ Alius. † ſ Scilicet niſi ille queꝫ
humilem ſpreuiſtis.
eiuſ eſt. † Quis dabit ex ſyon ſa
† ſ Caſ. cū damnauerit dyabolū qui populuꝫ
eius captiuat. † ſ chriſtus.
lutare iſrael: cuꝫ † auerterit † domi
nus captiuitatē plebis ſue: exul
† ſ Repetit. ſ Quod eſt.
tabit iacob et † letabitur iſrael.

Sepulcrū. Caſ.
Dicuntur hi tres ver
ſus qui ſunt vſq̄ꝫ ad
ſecundā diuiſionem
ibi. Nonne cogno-
ſcent ꝛc. non eſſe de
hebreo. quos tamen
apoſtolus ad roma-
nos cōtra iudeos ad
ducit. Sed dicuntur
ab apoſtolo propter
iudeorum vitupera-
tionēꝫ de multis pſal
mis compacti. et a.
lxx. interpretibus ad
diti. Vnde inferius
repetitus iſte idē pſal
mus eos non habet.
Contritio. Aug.
Ita inutiles ſibi fa-
cti ſunt. quia contriti
per titum et veſpaſia
num. vbi et infelices
vbiq̄ꝫ diuiſi. Vel la
pis angularis chriſt⁹
ſuper eos cadens con
teret eos per excecatō
nem. Et ſic contritio
eſt modo in vijs eo-
rum. et infelicitas in
futuro. Caſ. Via im
pioꝛum contritio. q̇a
terit et teritur dū alijſ
et ſibi nocent. Infe
licitas. quia ad in-
fernum ducit vnde ꝛ
nec reuertuntur. quia
viam pacis non co-
gnouerunt. hec om-
nia ideo. quia nō eſt
timor dei ante ꝛc.
Nōne cogno.
Minatur iudiciū im
pijs.
Deum nō iuo
ca. Augul. Non eni
vere deum inuocant
qui deo diſplicentia
amant.
Caſ. Inde auge
tur interitus: quia ne
ceſſe eſt mala agere.
cum ſuperbi nolunt
deum inuocare. Si-
cut cautela ē oportu-
ne timere: ita ignauia
inepte trepidare. vt
pro gente et loco ti-
more dei abiecto.
Cōſilium in. cō
fudi. Caſ. Inuectio
in iudeos q̄b⁹ obſcu-
re dicit̄. conſiliū chri
ſti confudiſtis. id eſt. recipere noluiſtis. qui ad vos liberandos venerat̄
Admiratiue legendū. quoniam dominus. vnde magis eſſet reuerendus
inde magis contemnitur. Poſtremo conuerſio eorūꝫ p̄dicitur. cum ple
nitudo g. intra. Quis ex ſyon. id eſt de iudeis procedens. ꝛc.
Quis dabit. Caſſio. Poſtremo iudeorum conuerſio p̄dicitur.
que fiet cum plenitudo gentium intrauerit.
Cum auerterit. Caſſio. Pro iudeis etiam hoc teſtimonium yſaie
ponit apoſtolus. Veniet ex ſyon qui auertet captiuitatem vel impietateꝫ
a iacob.

Domine quis. Caſ. Pſalmus iſte ꝓprie morū eſt inſtitutorius. ꝑſumptōnis repreſſio. vbi agitur de vnitate pſentis eccleſie et futura q̄te. primo interrogat ꝓpheta. quaſi ſacerdos ante faciē domini ſtans ⁊ reſponſa petit. volens ſcire quos deus ſua dignos iudicet eccleſia.

Qui ingreditur. Reſpōſio domini. qui dicit in exemplū decalogi. decē virtutibus ad atria ſua pueniri. Decē virtutes. decē virtutū effectus. qui omnes ad quattuor principales referūt. Et quedā de his ad aliquā harū ſpecialiter. Quedā vero ad plures cōiter. Item quedam pfectis tantum. Quedā impfectis cōueniunt.

Caſ. Aliter de chriſto legitur D. Quis habit. ⁊c. Quis requieſcet ⁊c. Ille ſcʒ qui ingreditur.

Sine macula. Caſ. Vt xp̄us agnꝰ ſine fractura mēbroꝝ qui proprie templum ingreſſus eſt non vt expiaretur ſicut ceteri. ſed ſine macula. Operatur iuſti. vt dum vendentes ⁊ ementes eiecit de templo. Qui loquitur. Hic exequitur plenius. Veritas eſt cū res ita eſt vt dicit. hoc ꝓprie chriſtꝰ fecit In corde: qa aliquā do tacuit indignis fraudulenter querētibus. Nō egit. Dolus eſt in lingua. cum aliud dicit. aliud eſt in pectore. Vel non egit dolū. quia omnia que audiuit a patre ſine aliqua adiectione vel ſuppreſſione nota fecit, pximis. id eſt. diſcipulis iudeis ꝓximis ſecundū carnē. Nō fecit malū. ſ pro eis orauit. non acceptū habuit opprobriū aduerſus proximos ſuos: ſicut eſt patens per hoc ꝙ iudā nō mordaci increpatiōe lacerabat. Malignus. Id eſt. dyabolus deſpicitur. vt cum dixit vade retro ſatha. ⁊c. Ecōtra timentes d. glo. Iurauit. quando apoſtolis certiſſima veritate promiſit. Iam non dicam vos ſer. ſed amicos.

Pecunia. vel terrena eſt. que penitus ad vſurā dari ꝓhibetur. quā dominus iude tradidit ad erogandū paupibus nō ad vſuram. Vel ſpūalis que ad vſurā dari iubetur. i. predicatio ad inſtruendos homines. Et munera. accepit quidē chriſtus munera vt a magis. ⁊ quotidie pias oblationes: ſed nō contra innocentes. imo animā pro eis dedit. Qui facit. Ecce abſoluta reſponſio interroganti. facit dicit. vt ad actum nos inuitet nō ſolum ad cantandū hec.

Ad nichilū. Aug. Hec eſt pfectio vt nichil in homine valeat malignus. et vt hic ſit in conſpectu. i. certe ſciat malignum non eſſe niſi qui a creatore ad creata conuertitur.

Qui iurat et nō deci. qui pe. Aug. Hec tria nō ſunt magna: ſ q̄ nec iſta poteſt. multo minꝰ poteſt loqui veritatē in corde. et nō agere dolū et nō facere malū pxi. Tamē hec parua ita concludit: qui facit hec non mo. in e. id eſt. pueniet ad illa maiora. in quibꝫ eſt ſtabilitas. vnde et per futurum tempus dicit. cum in ſuperiori concluſione preteritū poſuerit ad nichilum deductus eſt.

Qui facit hec. Caſ. Cōcluſio. ſimiliter qui facit hec requieſcet in mōte.

Psalmus dauid.

XIIII.

ſ Alia tranſlatō quis peregrinabitur in taber. t.

Domine quis

† ſ Quod proprie eſt belli atqꝫ militantiū.
ſ Id eſt. preſenti eccleſia. vbi contra dyabolum dimicamus.

habitabit in † tabernaculo tuo:

† ſ Eterna beatitudine vbi pax et eterna quies.

aut q̄s requieſcet in † mōte ſcō tuo.

† ſ Q. Ille habitabit et requieſcet. ſ In tabnaculū. ſ Ecce prima ⁝ ſ Innocens.
ſ In quo notatur tempantia.

† Qui ingreditur ⁝ ſine macula:

ſ Ecce ſecunda † ſ Quia nō ſatis eſt abſtinere a malo. ⁝ ſ Id eſt. qui ſcit et dicit. in quo notatur prudētia et iuſticia.

et † operatur iuſticiam. ⁝ Qui loquitur † veritatem in ⁝ corde ſuo:

ſ Ecce tercia. † ſ Conceptam:
† ſ Quia aliquis aliquādo verū dicit et putat fallere. ſ Pars innocētie. i. tempantie.
ſ Ecce quarta.

† qui non egit dolū in lingua ſua

† ſ Aug. Itē ps inocētie. ⁝ ſ Pro omi hoīe.
ſ Ecce quinta.

† Nec fecit ⁝ proximo ſuo malū:

† ſ Ecce ſexta. ⁝ ſ Non libenter vel temere credidit criminatori.

et † opprobrium non ⁝ accepit aduerſus proximos ſuos. † Ad nichilū deductus eſt in conſpectu

ſ Q. nō accepit opprobriū ⁊c. ſ Sed.
† ſ fortitudo. ſ Nō potuit cogi nocere alicui
ſ Ecce ſeptima.
† ſ dyabolus vel homo male ſuggerens.
⁝ ſ Aug. glorificat deus timētes. qꝺ eſt initiū ſapientie. ſupiora ad pfectos. hic ad incipiētes.
ſ Iuſticia.

eius † malignus: ⁝ timentes autē dominū glorificat. † Qui iurat

† ſ Non nocet ſꝫ ſubuenit. ſ firmiter pmittit. ſ Ecce octaua
⁝ ſ Sed pmiſſum reddit.

proximo ſuo et † non decipit: qui

† ſ Non tempalem expetit mercimoniam.
ſ Ecce nona.

† pecuniā ſuam non dedit ad vſuram. et † munera ſuper innocētes non accepit. Qui facit hec non

† ſ Cauſā inocētis nō opprimit, p munere alicꝰ.
Ecce decima.

mouebitur in eternum.

ſ Ab ipſo non mouebitur.
ſ Sicut in arcu triumphali.

Tituli. Caſ. Hic titulus de euangelio nō de veteri teſtamēto ſumit. Nō titulꝰ notauit. i. victoria ⁊ regnū. Cōuenit xp̄o qꝺ h agit.

Tituli inſcriptio ipſi dauid.

XV.

ſ Inter pericula.

Conſerua me

† ſ Et debes. ſ Ecce meritū quo ſeruari debeo.

domine. † quoniam in te † ſperaui ⁝ dixi domino ⁝ deꝰ meꝰ es tu: quoniam ⁝ bonorum meorum non eges. Sanctis qui in

† ſ Nō in me. ⁝ ſ Speraui. ſ Quia vel et.
ſ Non labiis ſed cordis affectu. ⁝ ſ Id eſt. mei hominis.
† ſ vere deus. ⁝ ſ Aug. Bonis meis non expectas beatus fieri.
† ſ Non maledictōis. ſed cui benedicitur.
⁝ ſ Aug. Chriſtus dicit voluntatem moriendi et reſurgendi.

† terra eiꝰ ſūt: mirificauit ⁝ oēs voluntates meas † in eis. ⁝ Multiplicate ſunt infirmitates eorum: poſtea † accelerauerunt. ⁝ Non congregabo conuenticula eorum de

† ſ Cōpletas. plantatas. vel in eis. i. inter eos qui hec viderūt ⁊ intellexerūt. ⁝ ſ Aug. Nō ad pnicīe ſed vt ad medicum accelerarent.
ſ Sed prius.
† ſ Sed nō priori more. ⁝ ſ Aug. Non erūt cōuentus eorum carnales nec de ſanguinibus pecoꝝ ꝓpiciatus congregabo eos. quaſi nō ſcdm legalē ritum faciā eis. ſ Quia.
† ſ Inſtituta. ⁝ ſ Aug. Id eſt. antiquorum patrū. ſed ſpūali mutatōe obliuiſcētur quod fuerūt quia nō iam dicētur peccatores inimici vel homines. ſed iuſti. fratres. filii dei.

† ſanguinibꝰ: nec memor ero ⁝ nominum eorum per labia mea.

ſ Loquens modo.
† ſ Q. nō ero memor ſed potius habebūt me cū hereditatē ipſū dominū ⁝ ſ Intrāſitiue. i. portio hereditaria mei et meorum.
ſ pater.

† Dominus ⁝ pars hereditatis mee et † calicis mei: ⁝ tu es qui

† ſ Aug. Bibant alii venena et mortiferas voluptates ego et mei deū. ſ Intranſitiue. i. calix meus. ſ O pater.

Conſerua. Pſalmus ſecūdus qui breuiter de paſſione ⁊ reſurre. primo vnā hominis naturā chriſtꝰ oſtendens petit ſe ſeruari dicens. omnia que pertulit ad gloriam hereditatis ſue perducta.

Aug. Chriſtus ſecundū hominē hic loquitur de quo titulꝰ regalis in paſſiōe eminuit. Hieſus nazarenus rex iudeorum.

Bono. m. n. e. Caſ. Si chriſti hoīs bonis nō eget deus ſed ab ipſo habꝫ omnia. deſtruitur arrogantia hominū et hereſis pelagianoꝝ. qui putant aliquid boni ſuis viribus fieri.

Sanctis qui. Caſſi. Expoſuit iam chriſtus qualiter orauit. narrat nunc que bona fecit illi deus.

Aug. Qui in terra viuentiū ſpem ſuā fixerūt. que eſt eis anchora in fluctibus ſeculi. miras fecit omnes volun. meas. in ꝓuectu eorum in quo ſenſerunt quid eis ꝓfuit et humilitas. vt morerer. et potentia vt reſurgerem.

Mirificauit. Caſ. D. hec dixi domino. Dominus autem mirificauit. id ē. fecit miras voluntates. he ſunt mire duꝫ eis obedientes fiunt de terrenis celeſtes.

Multiplicate ſunt. Caſ. Q. mirificauit vo. in. ſanctis quibus per ſeueritatē legis infirmitas carnaliſ multiplicata eſt. vt gratiam noui teſtamēti deſiderarēt. Vel multiplicate ſalubri affectione deo prouidente vt de exteriori afflictione intelligatur.

Nec memor. ⁊c. Vt prius in veteri teſtamēto quādo ſpecialiter d ſignabat. vel populū vt hec dices filiis iſrael. Vel pſonā. vt moyſi. Vel tribū vt dic domui beniamin. domui iude. Nūc aūt nō eſt diſtinctō pſonarū. ſed in omi gente qui timet deū hic acceptus eſt illi.

Per labia. Caſ. Propria. vel p apſos. Vel labia duo teſtamēta que in vno ſono ꝯſonāt. quibus voluntates eius oſtendūtur.

Pars hereditatis. Aug. Eligant alii alia quibus fruātur. pars autem mei et ſanctoꝝ deus. Non cōgregabo de ſang. fundentes

ſanguinē.ſed qui deum eligunt partē. Tu es q·r·i·tu es domine here-
ditas.tu reſtitutor eius. Caſ. Vel dominus eſt pars·i· portio et premiū
hereditatis meę·i·ſanctorꝫ· Et pars calicis m·id eſt,merces paſſiōis.

Hereditas enim ad
gentes ,calix ad paſ-
ſionē pertinet.qui bi-
bitus dat reſurre.
Caſ. Sed nemo
ſe putet heredē niſi ꝓ
clarus. Funes ce-
ciderūt. quaſi ſorte
in qua eſt diuina ele-
ctio, vt et ſors cecidit
ſuper mathiā.et quiſ-
qꝫ capit ad menſuraꝫ
ſuam. In precla-
ris.id eſt.in ſanctis.
Benedicā do.
Caſſio. Gratias agit
patri de intellectu et
paſſione .ī qua eo fa-
uente vincit·ꝛ de re-
ſurrectione et confeſ-
ſione. et hec ſunt per
que hereditas reſti-
tuit̄: vt ſit rex iudeo-
rum. vt titulus dicit.
Intellectū. Aug
quo hec hereditas vi
deri et poſſideri pōt .
Inſuper aūt.id ē
ſuper intellectū. Uſ-
qꝫ ad noc· Id eſt.
mortem. Erudiuit
me. inferior ps mea
carnis aſſumptio ,vt
expirer tenebras mor
talitatis· quas ille in-
tellectuſ nō habet·qꝛ
ꝓ eis nec turbari nec
ōficere potuit. Pro
uidebā do·Caſſi.
Hinc trahe exemplū
quo peccata vitentur
qui enim deū ſemper
acie mentis intuetur.
nō peccatis inclinat̄.
Renes. Caſſio.
Ex quibus ſecunduꝫ
carnē exiui ſciliceꝫ pa-
rētela· Increpue.
iniurijs temptatōe et
paſſione.
Inſuper·Aug.
Sicut ſupra:inſuper
et vſqꝫ ad·n·in·me·
re·me· vt pro modo
moleſtiarꝫ ſint modo
gaudia humanitatis
celeſtia .
Quoniā nō de
relin·Aug. In qua
ſpe reqeſcet. In hac
quia nec anima in in
ferno dabit̄ nec cor-
pus ſanctū ꝑ quę et
alij ſanctificandi ſunt ꝑatieris corrūpi.

ſ Aug⁹·nō michi quod amiſi·ſed meis in qui
bus ego ſuꝫ·et cū quibus vnū ſum reſtitues no
ticiā claritatis mee quā amiſerūt·que erat apud
te priuſqꝫ mundus fieret·vel lumen claritatis·i·
gloriam immortalitatis·

reſtitues hereditatē meā michi.

† ſ Q·reſti·hereditatē que eſt preclara·
ſ Id ē·limites poſſeſſionis mee in tuā claritatē
☨ ſ Quaſi ſorte ceciderūt· ſicut poſſeſſio ſacer
dotū et leuitarum deus eſt.

† Funes ☨ ceciderūt michi in pre-
† ſ Nō omnibus ſꝫ videntibus in quibus ego·
claris :etem̄ hereditas mea † pre-
† ſ Q. videntibus eſt preclara· ſ Ego autē·
clara eſt michi· † Benedicā dn̄m
† ſ Quo omnia ſancta et vera vidit chriſtus.
qui tribuit michi † intellectuꝫ :in
† ſ Mortē. ☨ ſ Per temptatōes et paſſiones
ſ Iniurijs· ſ vel erudierunt·
ſuper et vſqꝫ ad † noctem ☨ in-
☨ ſ Iudei qui de iuda vnde ego. ☨ ſ Aug⁹.
Nō abſtuli odiū ab eo qui ſemꝑ eſt prouidens
qui in eū poſt iſta temꝑalia recurrerunt·
ſ Sed in his·
crepuerūt me † renes mei. ☨ Pro

uidebam dominuꝫ in conſpectu
† ſ Aug·Id eſt.fauet michi vt in eo ſtabilis ꝑ
maneaꝫ· ſ Ideo nil ſiniſteri michi preualet
meo ſemper :quoniam a † dextris

ē michi nec cōmouear. † Propt̄
† ſ Ideo etiā in cogitatōibus et in verbis ē ex
ultatio. ſ Aug. Plena eſt letitia et que corde
hilari cōcipitur.et alacri ſermone profertur.
hoc letatum eſt cor meum· ꝛ exul
† ſ Aug. Nō deficiet in interitu ſed requieſcet
·i·dormiet in ſpe reſurrectionis.
tabit lingua mea: † inſuper ꝛ caro

mea requieſcet in ſpe. Quoniaꝫ
† ſ Cōmuni more aliorū. ☨ ſ Quā habeo
vt verus homo·
non † derelinques ☨ animam meam
† ſ Corpus meū a te ſanctificatum.
in inferno:nec dabis † ſanctū tuū
† ſ Putrefactionē· alibi dicit ſe pati corruptio
nem·i·vulneratōem·ibi ſcꝫ. ſ Que vtilitas in
ſang.m·dū deſ·in cor·
videre † corruptionem. Notas
† ſ Imo. ſ Meis in quib⁹ michi. ☨ ſ Per
me. ☨ ſ Humilitatis vt ad vitā redeant. vnō
per ſuperbiam deciderant· † ſ Aug.vt vltra
nil deſiderent cū facie ad faciē te viderint·
† michi ☨ feciſti vias ☨ vite † adim-

plebis me leticia cum vultu tuo :
† ſ Et interim ſunt eis in itinere huius vite.
☨ ſ Id eſt·fauore ꝛ ꝓpiciatione tua·
† delectationes in ☨ dextera tua vſ
ſ Perfecte et eternaliter.
qꝫ in finem.

Oratio dauid.

XVI.

Delectatōnes. Aug. Delectatō eſt in fauore tuo ·in itinere huius
vite ꝑducens ad finem glorię conſpectus tui.
Oratō dauid. Caſ. Oratio perſonę domini conuenit: adiuncta ec
cleſia quę eius corpus eſt.
XVI
Exaudi domine. Caſ. Iſte pſalmus verā naturā humanitatis fa
cit attendere, Oratō xpi inſtitutō eſt fideliū,ſicut flendo lazarum charita

tem proximi habere nos docuit ·ꝑſecutores fugit: vt inconſiderate teme-
ritatis nobis auferret audaciam.
Caſ. Primo petit ſecundum iuſticiam ſibi retribui.

Exaudi domi
† ſ Caſ. Quia iuſticia habet vo
cē apud deū· ☨ ſ Pro iuſticia
ne † iuſticiam meaꝫ: † in
† ſ de malis cauendis.
tende † deprecationem meam .
† ſ Nō trāſitorie. ☨ ſ de bonis ſibi et ſuis .
ſ Non modo intendas ſed et.
Auribus † percipe domine ☨ ora
ſ Prolatam.
tionem meaꝫ: non in † labijs do-
† ſ Aug. Ex illumiātione tue notitie. veritatem
iudicē· ſ Aug. Qui omnia vides nec eges te
ſtimonio alterius ſ Ecce quid petit.
loſis· De vultu † tuo iudicium
† ſ Cordis: ſ vel mei·
meuꝫ prodeat: † oculi tui videant
† ſ Caſ. vt michi remediū iudeis penam des.
ſ Quia.
† equitates. Probaſti cor meuꝫ
† ſ Aug. Ipſum cor viſitatione tribulatōnis ꝓ
batū eſt.que nō ſolū nox. qꝛ ꝑturbat:ſed ꝛ ignis
quia vrit.in qua inuentus ſum iuſtus.
ꝛ † viſitaſti nocte: igne me examia

ſti:et non eſt inuenta in me iniq-
† ſ Aug. vt aliud nō ꝓcedat de ore meo qꝫ qđ
ad gloriā tuam pertinet· non ad opera hominū
que preter te ſunt.
tas. † Ut non loquatur os meū
† ſ Sed. ſ Et ſi innocens tamē ☨ ſ Pacis
tue vel ꝓphetarum· ſ Cōplenda nō ꝓ culpa .
opera hominuꝫ: † propter ☨ verba

labiorum tuorum ego cuſtodiui
† ſ Hominibus. ☨ ſ Caſ. Humanas actōes
meas. ſ Ideo.
vias † duras · Perfice ☨ greſſus
† ſ Artioribus preceptis. ☨ ſ Qui volunt
me imitari.
meos in † ſemitis tuis: vt nō ☨ mo-
† ſ Quibus ē impreſſa forma iuſticie.
☨ ſ Aug. Libera ꝛ valida intentione preces di
rexi. quia vt hoc poſſem.exaudiſti me infirmius
orantem.
ueantur † veſtigia mea. ☨ Ego cla

maui quoniam exaudiſti me de⁹
† ſ Ideo. ſ Aug·Nō deſerat exauditō tua hu
milem. ☨ ſ Clementie et miſericordie.
☨ ſ Humili.
† inclina ☨ aurem tuam ☨ michi :et
ſ Que verba.
exaudi verba mea . † Mirifi-
† ſ Aug. Nō vileſcant miſericordie·ne minus
amentur.
ca miſericordias tuaſ:qui ſaluos

facis ſperantes in te. A reſiſten-
† ſ Aug⁹. fauori quo michi faues vel michi fi
lio tuo.
tibus † dextre tuę: cuſtodi me vt
† ſ In munimēto charitatiſ ꝛ miſericordie tue
pupillam oculi. Sub † vmbra

Nō in la·do .
Caſ. Vt qui inique
damnat̄· vel vt q̇ di-
cit domine dn̄e .ꝛ nō
facit opa. Aug. Vt
nō in la·dolo·de vul
tu tuo iudiciū meū ꝓ-
deat· vt iudicās non
ꝓferā aliud qꝫ ex te in
telligo.
De aſpectu t.
Caſ. Id ē.ſcđm ea q̄
in me cognoſcis· qui
nullū habeo peccatū
Iudicium . q̄ fui
iudicatus videat̄ pro
diſſe. De uultu t.
nō de diſpoſitōe in-
deorū· quod factum
patet in reſurrectōne.
Vel iudiciū·quo di-
ſcernit oīa. Pro-
baſti.a ſimilitudine
fornacis.q̄ metallum
purgat. ſed nō eſt in-
uenta iniqtas. Caſ.
quam vſtio coqueret
q̄ tu ſcis.et hoc vt nō
l·o·m·id eſt·ꝛſi taceā
tu ſcis me purum.
Uias du. Caſ.
Scilicet opa homi-
nū· q̄s·ſ·merent̄ opa
h· Vel quas debent
imitari homīeſ·q̇bus
iter vicōꝝ leue eſt vir
tutū difficile· Vl nō
eſt inuēta, ita vt non
loquat̄·i·vt nō iactā
ter hec dicā .vel vt n̄
peccē in lingua quod
eſt op⁹ hoīm. Aug.
Vel vias duras la-
tronis·i·quę latro me
rito· ego patior īmeri
to. Vias duras mor
talitatis et paſſionis .
Aug. Vel ad ꝑficiē
dos greſſus meos in
ſemitis t· vt ꝑficeret̄
charitas eccleſię in ā
guſtis vijs, in artiori
bus p̄ceptis· vt non
moueant̄ ſigna itine
ris mei, q̄ ſacramētis
et ſcripturis impreſſa
ſunt . vt intueant̄ et
obſeruent:qui me ſe-
qui volūt. Vel vt iā
ſtabiliter ꝑmaneā in
ęternitate·poſtqꝫ pe-
gi vias duras, et ꝑfe
ci greſſus.

Perfice. Caſ· Vſqꝫ in finē·ante nō eſt niſi inchoatō Greſ·i·hū̄a
nas actōnes· vt qui volunt imitari·nō moueant̄ a te·vel veſtigia ab eis.
Ego clamaui. Caſ. Scđo p̄cat̄ vt a iudeoꝝ inſidijs ei⁹ puritas li-
beretur. Ego etiā clamaui q·e·hoc non niſi iuſto conuenit·qui confiden-
ter orat.quia ſcit ſe audiri. mirantibus iudeis .
Mirifica. Aug. Mira ſūt quę noua ſūt. hec ſunt quę in carne geſſit
Pupilla ꝑexigua eſt·et tamē ꝑ eam acies luminis dirigit̄, quo lux

Pſalmus XVII.

7 tenebre diiudicātur. ſi p humanitatē xpi diuinitas diſcernens eſt inter bonos et malos.

Adipem. Caſ. A ſimilitudine animaliū que ex adipe inflant·i·ſupbiam retinuerūt nō macri·i·nō humiles. Vel adipē·i· carnalē ſenſum retinuerūt. Vel ſceleribꝫ ſaginati verā intelligentiā pdiderūt. vnde reſtat ſupba loqui. Os. nō cor qꝛ ſepe iniqui qđ ore defendūt: corde dānant.

Suſceperūt. Caſ. Vnde eis hec oportunitas reſpon. ſuſ. Vel ſuſceperūt a deo cuius diſpoſitō eſt. Vel a traditore. Vel a iudice acceperūt auide.

Leo. Aug. Caſ. Pncipes cōpandi leoni dyabolo q̄ auctore faciūt. Populus catulus leonis·i· filius dyaboli·habitans pmanēs in inſidijs·quia moſ eſt malis vota tegere·vt latent poſſint perficere.

Exurge. Caſ. De retributōibus oratō.

Preueni. Caſ. A ſimilitudine currētis. nemo nō prius in ſe q̄ȝ in alium peccat.

Supplāta. a ſimilitudine luctantis· id eſt·ieſſicaces fac et deijce eos.

Eripe. Aug. Reſuſcitādo a morte ab impijs illata. Framea t. Aug. anima mea eſt framea quaȝ man⁹·i· virtus tua aſſumpſit. vt p eam regna iniquitatis dbellet. et iuſtos diuidat ab impijs.

Diuide eos. Caſ. Id eſt. iudeos diuiſos. A paucis·i·electis ſcđm mores Vel a paucis fidelibus q̄ in regnū agrippe ſeceſſerāt Iudeos de terra ſublatos pro qua me occiderāt diuide p orbē in vita p̄ſenti quid ergo poſt: Miſeria quaſi merito: qꝛ· De abſcon·i· de imūdicijs quas deus nō nouit·i· phibet ſatiata eſt carnalitas eorū. Vel de p̄ceptis legis et miraculis xpi. venter·i·carnalis ſenſus impletus eſt. quibꝫ bonis etſi paſti: tamē ſaturati ſunt porcina·i·immundicia. et reliquias peccatoꝝ miſerūt poſteris Vel ſaturati ſunt filijs ad opus filioꝝ. Et eſt ſimilitudo a re que non eſt. Nullius em̄ dape filij ſaturātur. Et ita ſaturati ſunt q̄ dimiſerūt reliquias maledictionis paruulis ſuis. Vel ſaturati ſunt de abſconditis·i·peccatis q̄ a te remota ſunt. et hoc filijs·i·ad vtilitatē filioꝝ q̄ ſūt reliquie ſaluāde.

Abſconditis. Aug. Nō ſolū eis hec pena viſibilis·ſed de abſcō·i· peccatis que a lumine veritatis tue abſcondūtur: plena eſt memoria eorum: vt obliuiſcantur deum.

In finē puero ꝛc. Aug. Caſ. Saul petitio. Quia extorſit popul⁹ hunc regem a deo. qui nō eſt electus ad pmanendū·ſed ſicut dicit: facit deus regnare ypocritā ꝑpter pueſitatē populi. Dauid elegit deus ad pmanendū de quo xpus rex inēternū. Sed nō ante regnū tenet q̄ȝ liberat a pſequentibus. ſic xpus primo ſuſtinet·ſic corp⁹ ei⁹. Saul mors que ſola

† ſ Caſ. Miſericordia et charitas ſūt ale patris quibus ꝓtegit. † ſ vt gallina pullos.
†alarum tuarum †protege me: a
† ſ Inſtantia. † ſ demonū et iudeorum.
†facie †impioꝝ qui me afflixerūt.
† ſ Sic· ſ Iudei † ſ Caſ. Id eſt. vitā volētes tollere. † ſ Conſilus.
†Inimici mei †animam meā †cir
† ſ Aug· Leticia ſua pingui coopti ſunt· poſtq̄ȝ cupiditas eoꝝ de ſcelere ſatiata eſt. 7 ideo os eorū lo·eſt ſupbiā dicens aue r·i·
cūdederunt: †adipem ſuum concluſerunt·os eorum locutum eſt
† ſ Aug· Extra ciuitatē quaſi loc⁹ de me macularetur.
ſuperbiam. †Proijcientes me
† ſ Nō obſequio ſed furore quaſi ad ſpectaculū ſ Praui coloni qui pri⁹ ſeruos in vineā miſſos occiderāt nūc me filium et heredem.
† ſ Quia· ſ Cordis.
nunc †circūdederunt me: †oculoſ
† ſ Aug· Cor in terrena declinauerūt. putātes malū pati eū qui occidebatur. et ſe nullum qui occidebant. † ſ Ne pđent locū et gentem.
ſuos †ſtatuerunt declinare in †ter
† ſ dyabolus et princeps.
ram. Suſceperunt me ſicut †leo
† ſ Populus.
paratus ad predam: 7 ſicut †catu
† ſ Cogitans de inſidiis.
lus leonis †habitans in abditiſ.
† ſ Sed tu· ſ Ad vindictā. † ſ Aug. Qui videris nō curare hec.
†Exurge †domine preueni eum 7
† ſ Aug⁹ ·factū eoꝝ vindicta excecatōis, preueniat·et ita ſubuerte eos·
†ſupplanta euȝ: eripe animā meā
† ſ dyabolo. ſ Idē quod aīa
ab †impio: frameam tuam ab ini
† ſ Id eſt. virtutis tue. id eſt· meis. † ſ Q. Supplanta eos hoc modo:
micis †manus tue. †Domine a
† ſ Aug. domine pdens eos de terra quā inhabitāt·diſptire eos p orbē in iſta vita quā ſolam ſuā putāt·qui de eterna deſperant·
paucis de †terra diuide eos in vi
† ſ Peccatis.
ta ipſorū: de †abſconditis tuis ad
impletus eſt venter eorum. Sa
† ſ Id eſt·opibus malis· vel porcina·i·immundicia. † ſ Sanguis ei⁹ ſup nos et ſu· fi·no·
turati ſunt †filijs: et †diuiſerūt re

nos pſequitur. niſi em̄ mortales eſſem⁹ nichil nobis faceret inimicus. hāc nō fecit deus: ſed impij manibꝫ et verbis accerſierūt illā. In die qua e. In die reſurrectōis a dyabolo 7 morte xpus ereptus eſt. mēbra abſoluta.

Caſ· Attende regulā vnitatis capitis et corpis·i· xpi et eccleſie quaſi em̄ vna pſona ē caput et corp⁹. ideoq̄ȝ vna voce vtit· licet q̄ dicūt ad diuſos referāt. Quedā em̄ ſoli capiti ꝯueniūt. Quedā ſolis mēbris. Quedā capiti 7 mēbris. Itē q̄ mēbris. Quedā p̄teritis. Quedā p̄ntibꝫ. Quedā futuris. Itē quedā pfectis. Quedā impfectis·et tamē in tanta diuſitate vna vox ē vt ſicut duo ſunt in carne vna· vt ſcilicet ſponſus· 7 ſponſa ita ſint et in voce vna.

XVII.

Diligā te do.

Caſ. Dicit hoc xpus et eccleſia· id ē· totus chriſtus.

Caſ. Primo ppheta ſummā colligens· de liberatione gratias agit.

Refugiū. Caſ. Quādo erat op⁹ cōſilio· dauid ad eū refugit et inuenit.

Liberator. Caſ Vt ſi potens captuȝ ab hoſtibus liberet.

Protector. Augul. Quia de me nō p̄ſumpſi quaſi cornu ſuperbie cōtra te erigens. ſed te celſitudinē ſalutis inueni. qđ vt inuenirem ſuſcepiſti me.

Laudās inuo. Caſ. Poſt oīa non elatus ſe iactat. ſed om̄ia deo tribuit. et ideo ſaluus· nam qui aliter ſibi relict⁹ perit etſi viciſſe videbat.

Circūdederūt. Caſ. In pſona iuſtorū ante aduentū xpi agit de cladibus humani generis. et quo modo deus myſterio incarnatōis miſertus eſt. et in baptiſmate de toto orbe xpianoſ collegit. Dolores. nō de rebus mūdi ſ mortis. qꝛ vbiq̄ȝ dyabolus regnabat. inter quos rari erant iuſti· qui rapidis iniquitatibus conturbati ſunt. Dolores inferni. gentiles in inferno debito dolore torquendi. Preoccupauerūt. laquei originalis reatus. Cōmota eſt. ecce quomodo audiuit de premiſſa triſticia p incarnatōeȝ· quā per ea que tunc facta ſunt ſic deſcribit commota eſt· et poſt ꝛc. Tremuit. neceſſe eſt enim vt preſentia iudicis tremant peccatores. Inclinauit. humiliauit ſe verbum vt carnem ſumeret. Deſcendit. ad nos venit. Caligo. dyabolus· qui mētes obnubilat. Sub pedibus. quia dn̄i poteſtate calcatur. Aſcendit ſuper cherubin. quando videntibus apoſtolis conſcendit· quod omnē modū ſcientie excedit· quis em̄ attigit hoc archanum · q̄ caro paſſa ſic eſt exaltata. Volauit. geminatū nimiā celeritatē ſignificat· qua p totum mundū cucurrit. Tenebras. incarnatōis myſteriū quod nobis pfundū et obſcurū. Latibulū. ſecretū maieſtatis ſue quod tūc aperiet quando videbimus eū facie ad faciē. Et tabernaculū. id eſt· eccleſia

† ſ Ego aūt qui nō apparui eis qui corde tenebroſo et ſordido lucē veritatis et ſapiētie nō vident in iuſticia tua apparebo in cōſpectu tuo
ſ Q· illis ita continget.
liquias ſuas puulis ſuis. †Ego
āt i iuſticia appebo ꝯſpectui tuo:
† ſ Et cū illi ſaturati ſūt in imūdicia vt me nō noſcerēt. ego ſatiabor dū manifeſtabitur gloria tua in his qui me intelligunt·
†ſatiabor cuȝ apparuerit glā tua.
† ſ Id eſt· chriſtum. † ſ toti chriſto.
†In finē †puero dn̄i dauid que
† ſ Ad honorē dn̄i. † ſ de leticia reſurrectōnis et conſtitutionis eccleſie· ne de hiſtoria dauid accipiantur.
locutus eſt †dn̄o verba †cantici
† ſ Habiti.
huius †in die qua eripuit eū dn̄s
† ſ Prius de inimicis· poſt de morte· qꝛ nouiſſima inimica deſtruetur mors.
de †manu inimicorū ſuorū· et de
manu ſaul et dixit.

XVII.

ſ Qđ tn̄ reſtat de oīb⁹ erepto.
Diligaȝ te do
† ſ Aug· Per quā fortis ſum ſuper inimicos·
mine †fortitudo mea:
† ſ aug. firmaſti. qꝛ ad te confugi. refugiū. qꝛ liberaſti. ſ Quo firmus ſteti in acie·
dominus †firmamentū meum et
† ſ de inimicis.
refugiū meū et †liberator meus.
† ſ Qui creat. adiuuat. † ſ aug· Qui prius adiutoriū uocatōnis michi gratis preſtitiſti· vt poſſim ſuperare in te.
†Deus meus †adiutor meus: et
† ſ Contra inſidias.
ſperabo in eū. †Protector me⁹
† ſ ad diſſipandos inimicos. ſ Per grām
et †cornu ſalutis mee· 7 ſuſceptor
† ſ Ideo. ſ aug. Nō meā gloriā ſed dn̄i querens † ſ ad perſeuerandum.
me⁹. †Laudans †inuocabo do
† ſ aug. Non nocebit impietatis error.
ſ Sic.
minū: †et ab inimicis meis ſalu⁹
† ſ Quid enim tibi· ſ Carnis·
ero. †Circūdederūt me dolores

que ei militat ẽ in cir/
cuitu eius· id ẽ· ei pro
xima.
¶ Dolores. Aug
Dolẽteſ iudei ꝺ me·
q̄ eis cauſa ẽ mortis ĩ
terioris ⁊ inferni. Vl
dolores morientium
et hi ſunt inferi· id ẽ·
pro inferiori pte mea
Torrẽ. iniqui · trã
ſitorij impet⁹ iniquo/
rum. et hoc quia pre/
occupauit mortalitaſ
et paſſibilitas.
De templo. Caſ.
Vel de celo vel de
venturo xp̄i corpore.
¶ Cõmota eſt.
Aug. Ita clarifica/
to chriſto cõmoti ſũt
et contremuerunt pec
catores.
¶ Fundamẽta.
Caſ. Preſumptões
ſuperborũ· id eſt· di
uitie et huiuſmodi· q
bus innitebant· ſpes
eñ mundi abijt quã
odit deus.
¶ Celos. Caſ. Id
eſt· predicatores incli
nauit a contemplati/
ua ad miniſterium et
ad ferẽdas moleſtias
Deſcendit. ipẽ paſ
ſus in eis· et in quorũ
dam notitiã. Cali/
go· tenebroſi· q etiã
pſequũtur ſub ei⁹ po
teſtate ſunt. vel qui
ſimpliciter credũt ſub
iecti ei ſunt. Et aſcẽ
dit. facit eñ quoſdã
plenos ſcientia in q/
bus ſupeminet· quo/
rum celeritatem intel
lectus tranſcendit. te/
nebroſis autem latẽ/
ter vtit· vñ ꝟga furo
ris mei aſſur ipſe ve/
ro non cognouit ſed
ſui cognoſcũt.
¶ Vola. ſu. pen.
uen. Caſ. Ventos
quibus nichil eſt ve/
loci⁹ ſupat fama ei⁹.
vt dñ mox natus ma
gis p ſtellã nuncia/
tus eſt.
¶ Tenebras. Aug
Obſcuritates ſacra/
mentoꝝ. Vel in his
tenebris vbi viden/
tes p fidẽ ambulam⁹
et nõ per ſpẽm.
¶ Per celos. Caſ.
Deſcendit et aſcẽdit
ſed per nubes etheꝛ.
quod in hebreo ·i· p
prophetas in quibus obſcura doctrina· nõ ſic. Sed per nubes que nõ ethe
ris· i· apoſtoli· pfulgide ſunt in cognitõe eius· i· vicinius cõtemplantes·
¶ Grando. Aug. Obiurgatões q̄ dura corda feriũt· ſed ſi ignis cha

† ſ turbe inique ad tẽpus cõmote ſed cito defi
ture. egerũt vt conturbarent.
mortis: et †torrentes iniquitatiſ
† ſ Cepit tedere et pa. † ſ Aug· In circũdã
tibus me vt pderent erant dolores inuidie qui
ducunt ad infernũ.
†conturbauerũt me· †Dolores
† ſ vt priores nocere vellent.
inferni circũdederunt me: †preoc
† ſ Aug⁹. vt iudei qui iactatione iuſtitie mala
ſuadent.
cupauerunt me †laquei mortis.
† ſ In neceſſitate vbi totis viribus petitur.
†In tribulatione mea inuocaui
† ſ Qui eſt vnicũ inter mala remediũ.
† ſ Nõ alienũ. † ſ Quod plus eſt q̃ inuo
care.
†dominũ: et ad deum† meũ †cla/
† ſ de corde meo in quo habitat.
maui. Et exaudiuit de †templo
† ſ Cauſa iuſtitie que bene ad deum intrat.
ſancto ſuo vocem meam: et †cla/
† ſ Aug· Quẽ intus habeo nõ coram hoĩbus·
† ſ A ſimilitudine fidelis nuncij.
mor †meus in conſpectu eius †in/
† ſ potentie et clementie. † ſ Interi⁹ p pe
nitentiam. ſ vnde.
troiuit in †aures eius. †Cõmota
† ſ Exterius p peccatis. † ſ peccatores.
† ſ Aug. Spes ſupborum in ſeculo.
eſt et †contremuit †terra· †funda/
† ſ vt iam ſpes mũdi non habeat firmamentũ
in cordib⁹ hominum·
menta montiũ conturbata et †cõ/
† ſ Innotuit eis ira dei. † ſ deus:
mota ſunt: quoniã †iratus ẽ †eis.
† ſ Aug. Lacrimoſa deprecatõ penitentiũ cum
nouiſſent quid minetur deus. † ſ In pena iu
dicij preuiſa.
†Aſcendit fumus in †ira eius· et
† ſ Aug. Charitas poſt penitentiã flagrans de
notitia eius. † ſ Extincti ab igne dei et luce
iuſtitie. vel qui frigidi tenebroſiq̧ remãſerant.
ignis a †facie eius exardeſcet: †car
† ſ Ruſſus accenſi et illuminãti reuixerunt.
† ſ Igne. ſ Id eſt. veniente domino·
† ſ Aug. Humiliauit iuſtũ vt deſcẽderet ad ho
minũ infirmitatẽ· ſ Sed quomodo hec oĩa
facta· inclinauit celeſtia. miſſo filio·
bones †ſuccẽſi ſunt †ab eo. †In
† ſ Ceci malicia·
clinauit celos et deſcendit: †cali/
† ſ terra ſcabellũ pedũ eius· † ſ Exaltatus
eſt ſuper plenitudinẽ ſcientie· que eſt charitas
vt ad deũ nemo veniret. niſi p charitatem. vola
uit: qꝛ dilectoribus ſuis ſe incõprehenſibilẽ oſtẽ
dit. ne corporeis imaginib⁹ querãt pprehẽdere.
go ſub †pedibus eius· †Et aſcẽ/
dit ſuper cherubin et volauit: vo
† ſ aug. Quia incõprehenſibilitas eius ſuperat
virtutes animarum·
lauit †ſuper pennas ventorum.
† ſ Aug. Occultã ſpem in corde credentiũ· vbi
latet non deſerens eos.
†Et poſuit tenebras latibulum
† ſ Aug· tamẽ cõuerſi eũ ambiunt in quib⁹ hic
temporaliter habitat ſ Milites ſui cognoſcũt
qđ per malos agitur·
ſuum: †in circuitu eius taberna/
† ſ Obſcura doctrina eſt in pphetis et in omni
bus predicatoribus·
culũ eius †tenebroſa aqua in nu
† ſ Ne quis ergo ſe putet eſſe in futura luce qꝛ
ſcripturas recte itelligit. ſubdit ſ Aug· In
comparatione fulgoris qui erit in manifeſtatõe
eius. nũc per ſpeculũ. tunc facie ad faciẽ.
bibus aeris. †Pre fulgore in cõ

† ſ predicatores· ſ Que nubes ad gentes trã
ſierunt nõ tã in iudea tantũ ſunt.
ſpectu eius: †nubes tranſierunt:
† ſ Et p trãſeũtes·
grando et carbones ignis. †Et
† ſ Aug. de corde iuſti ſonuit dominus. quãdo
igẽtia myſteria loquitur. que ẽ fiducia euãgelij.
† ſ Aug. vt in pfundo ſeculi adirem⁹ celeſtia·
ſ Minis.
†intonuit de celo dominus· ⁊ †al
† ſ Suauem de premijs eternis.
tiſſimus dedit †vocem ſuam: grã
† ſ Nõ temere tranſibunt ſed miſſi·
do et carbones ignis. †Et miſit
† ſ Euãgeliſtas cũ pennis virtutũ recte volã
tes. † ſ vt alijs eſſent odor vite. alijs odor
mortis· † ſ Ad quos miſit.
†ſagittas ſuas et †diſſipauit †eos:
† ſ Etiam· ſ Miracula que ſtupidos reddũt·
† ſ Stupefaciendo·
†fulgura multiplicauit ⁊ †contur
† ſ Qui facti ſunt in predicantibus·
ſ Caſ· veritas predicatorum.
bauit eos. Et apparuerunt †fon
† ſ Salientiũ in vitã eternã· † ſ Aug. Pro
phete. ſuper quos credens orbis edificatur· quia
eccleſia de toto orbe colligitur.
tes †aquarũ: et reuelata ſunt †fun
† ſ Aug· tua clamãtis appropĩquabit regnũ c·
damenta orbis terrarũ. †Ab in
† ſ Aug· dicentis niſi penitentiam egeritis mo
riemini.
crepatione tua domine: ab †inſpi
† ſ Aug. glorioſam eccleſiam vocando ex genti
bus in hereditatem.
ratione ſpiritus ire tue. †Mi/
ſit de ſummo et accepit me: et aſſũ
† ſ de multitudine populorũ·
pſit me de †aquis multis. Eri/
† ſ Aug. Qui michi inuidebãt· iam volẽti eũ·
† ſ Qui preualuerũt tpaliter ad affligendã et
peruertendã hanc temporalem vitam·
puit me de †inimicis meis †fortiſſi
† ſ Quia volo eum·
mis: et ab his qui oderunt †me
† ſ Quia q̃diu ſuberã ipſis ignorabã deum·
quoniam †confortati ſunt ſuper
† ſ a ſimilitudine currentiũ. ſ Priores michi
nocuerunt. † ſ In tempore carnis. ſ Nõ
tempore gaudij.
me. †Preuenerũt me in †die affli
ctionis mee: et factus eſt domi/
† ſ Contra miſerias et voluptates. † ſ Per
mala dilatat charitatem.
nus †protector me⁹. Et †eduxit
† ſ aug· Spiritualẽ. contra anguſtias carnis.
me in †latitudinẽ: ſaluum me fe/
† ſ anteq̃ ego vellem eũ. † ſ Hec omnia
gratis. ſed poſt· ſ Dic.
cit †quoniam voluit me. †Et re/
† ſ Aug· Bone voluntatis qui dedit miſericor
diam vt vellem.
tribuet michi dñs ſecundũ †iu/
† ſ aug· factorum. qui dedit vt facerem educẽ
do in latitudinẽ·
ſticiam meã: et ſecundũ †puritatẽ
manuum mearum retribuet mi/
† ſ aug. vt latitudinẽ operũ longanimitas con
ſequatur perſeuerandi·
ſ Quaſi hoc retribuet·
chi. †Quia cuſtodiui vias domi
† ſ Recedendo.
ni: nec impie †geſſi a deo meo.

ritatis reſoluit in mi/
ti aĩo fit aqua ſatianſ
alias ſalienſ. Et car
bones. qꝛ illo igne
tenebroſa corda accẽ
ſa reuiuiſcũt.
¶ Intonuit. Caſ.
Ad literã. vt qñ viſũ
eſt tonitruũ deo dicẽ
te clarificaui· et iterũ
clarificabo. Dedit
uocẽ. vt cũ dixit hic
eſt fili⁹ meus dilectuſ
in quo michi cõpla.
Et miſit. Caſ. dñs
intonuit et dñs miſit
nõ eñ tranſit⁹ ad gẽ
tes ſemp erat certus·
neq̧ rationabilis ha
bitus.
¶ Et apparuerũt
Xp̄o veniente patuit
quod diuinũ tegebat
eloquium·
Ab increpatõe.
Caſſi. Conuerſio ad
deũ quaſi cũ gratiaꝝ
actõe· qꝛ p pdicatõeꝫ
increpabat peccãtes.
et inſpirabat vt time
rent iram futuram.
¶ Miſit· Caſſio.
Huculq̧ de aduen/
tu dñi· hinc de tempi
bus xp̄ianiſ. Miſit
pater xp̄m. Accepit
me. eccleſiã ſponſam
De aquis. baptiſ/
mi. Vel miſit ſpũm q
eſt donũ. De alto.
qꝛ equalis patri et fi/
lio. Accepit. quaſi
fugitiuã. Aſſũpſit.
in altitudinẽ virtutiſ
et boni opis.
¶ De inimicis.
Aug. Id ẽ. vicijs· q
ſup omnes inimicos
plus nocent. Et ab
his qui oderũt.
·i· exterioribꝰ inimicis
hoĩbus ſcꝫ ⁊ demoni
b⁹· qđ neceſſe ẽ qꝛ cõ
fort· ſcđm quid. Ec/
ce pueneriit· i· pualue
runt. Per hoc ma/
gis enpit· q illi ſunt
confortati. cũ eñ affligi
tur eccia magiſ creſcit
¶ In latitudinẽ.
Caſ· Per ſeuiciã ma
loꝝ creſcit eccia nume
ro ⁊ merito. Saluũ
q ad fidem venit.
Quia uoluit. Au
guſ. id ẽ gratis elegit.
Et retribuet ſe/
cũdũ iuſticiã. bo/
ne volũtatis. Et ſe/
cũdũ opera. que
ſunt poſt prima beneficia dei ſcꝫ fidem et charitatẽ· que gratuito ſine pce
denti merito deus preſtat.
¶ Quia cuſtodiui. Vel ita cõtinuãdo cũ pcedenti verſu. Et retri·

m.d.ſe.iuſti.m.z.ſ.p. zc. Id ē ſcdʒ q̃ iuſt⁹ et purus .i. innocens Iuſtus.qꝛ cuſtodiui vi.do.purus.qꝛ non impie geſſi.et hoc iō. qꝛ conſideraui iudicia tam pſentia q̃ʒ futura. et vidi iuſta. et inuenta iuſta nō repuli.i.placuerunt.et ſic cuſtodiui. et ſicut cepi ero immaculat⁹ vn̄ i futuro retribuet.

Cu eo. ei adherens. Et obſeruabo. ne iterū cadam. Ab iniquitate. q̄ eſt mors beati. Vel ne iterū cadam qui ē mors beati.

Et retribuet. Caſ. Dupliciť deus retribuit hic in pſenti vt iuſtus iuſtificetur et qui in ſordibꝫ ē ſordeſcat adhuc. vnde hic dicit cū ſancto ſanctus zc. z in futuro p̄miū bonis et penam malis. vn̄ ibi quoniā tu populū hu. zc. q̄ſi ita hic. quia in futuro tu populū h.ſ.f.

Aug. Et retribuet Iā nō ſolū pp̄ter latitudinē fidei q̄ p dilecť opať. ſʒ pp̄ť longanimitatē retribuet michi

In cōſpectu. Nociuſti ſ ꝯuenit. vt ſicut illi deū ſemp cōtuent.ita deus eos iugiter reſpiciat.

Cū ſancto. zc. Caſ. Dixerat retribui ſecundū iuſticiā. nūc vt videať gratia cū libero arbitrio. oſn̄dit quomō habeatur iuſticia. Et fit cōuerſio ad dn̄m quaſi cuʒ gratiarū actōe. o domine cū.ſ.ſ.e.i.adiuuas in ſanctitate. q̇a ſcūs in natura. alios gratia ſāctificas. In innocētia qꝛ innocēs innocētem adiuuaſ. z puerſū puertis pmittendo. et hec om̄ia qꝛ tu populū hu.ſ.f. et ocu.ſu.hu. Vel ſicut ego ero imaculat⁹ cū eo. ſimiliter tu quicūqʒ cū ſancto xp̄o.id ē.ipō donāte eris ſcūs. et innocēs. et cū peruerſo.i.dyabolo eris puerſus. Et eſt hic argumentū a cōuicti. et hoc ideo quia tu domine po.hu.ſal.fa.et ocu.ſup.hu.

Aug. Eſt eriā occulta pfūditas q̄ itelligeris cū ſcō ſcūs. qꝛ tu ſāficas.

Quoniā tu illuminas. Quod enūciauit de electis et ſan ctificatis orat nunc de alijs.

Lucernā. Caſ. Fuerūt pdicatores. in quibꝫ lux.i. cognitō veritatis qua illuminauerunt alios. vn̄ hēmus theſaurū iſtū in vaſis fictilibus.

Tenebras. Aug. Eos q̇ adhuc ſūt in tenebris. Meas. pdeſtiatōe.

ſ Aug. Id eſt. premia iuſtorū. penas impiorꝫ flagella corrigendorꝫ. tentatōnes pbandorꝫ ſemper attendo.

†Quoniam omnia iudicia eius

† ſ Aug⁹. vt ille qui deficit ſub ſarcina. vel qui fragilitate carnis ſupatus dimittit quod cepat.

in conſpectu meo: †z iuſticias ei⁹

† ſ Q.ita olim vixi.et ſicut cepi ita. ſ Poſt modū ⁝ ſ Nō q̄ prorſus ſine macula. ſʒ obſ.

non repuli a me. †Et ero ⁝ imma

culatus cuʒ eo: et obſeruabo me

† ſ Ne iterū cadam per peccatū mortale.

⁝ ſ In futuro.

ab †iniq̇tate mea. ⁝ Et retribuet

michi dominus ſecundum iuſti

ciam meam: et ſecundū puritateʒ

† ſ Aug. Nō quod homies vident. qꝛ que videntur tempalia ſunt. que nō vidētur eterna. quo ptinet altitudo ſpei.

manuū mearū in †conſpectu ocu

† ſ Sanctificans eū. ſ Et ſi dixi iuſticiā meā tamē nō eſt mea niſi te donante.

lorum eius. †Cum ſancto ſanct⁹

† ſ Aug. Qui nulli noces. ſed p peccatis ſuis quiſqʒ conſtringitur.

eris: et cum †viro innocente inno

† ſ Ab eo quē eligis eligeris.

cens eris. Et cum †electo elect⁹

† ſ Aug. Peruerſo puerſus videris qꝛ dicūt nō ē recta. v.d. ⁝ ſ Hoc peruerſū videtur puertis q̄ confitentes peccata ſaluas.

eriſ: z cū †puerſo puerteriſ. ⁝ Quo

niam tu populum humileʒ ſaluū

† ſ Qui ignorantes iuſticiā dei ſuam volunt conſtituere. ⁝ ſ Quanto plus alti.

facies: et oculos †ſuperborū ⁝ hu

† ſ Nō eſt noſtrū lumen ex nobis. ſ Progreditur eccleſia o deus pater. qꝛ lucernā.i. apoſtolos et alios pmitiuos.

miliabis. †Quoniam tu illumi

nas lucernam meaʒ domie deus

† ſ Per eos. ⁝ ſ Quia peccatis noſtris tenebre ſumus.

meus †illumina ⁝ tenebras meaſ.

† ſ Te rogo. ⁝ ſ Vel per. ⁝ ſ Nō a me.

†Quoniam ⁝ in ⁝ te eripiar a ten

† ſ Non in me.

tatione: et in †deo meo tranſgre

† ſ Aug. Quē intra homines et celū peccata cōſtruxerūt. ⁝ ſ Vere quia deus meus.

⁝ ſ Id eſt. nō incedit niſi per mūdā viam. quia nō venit in homines niſi mūdent viā fidei qua veniat. qꝛ impolluta via eius. vnde para. vi. dorec. fa. zc.

diar †murum. ⁝ Deus meus ⁝ im

polluta via eius: eloquia domini

† ſ Spirituſancto vel tribulatōe. ⁝ ſ Aug⁹. Et eos qui ſperāt nō in ſe. ſed in illo nō conſumit tribulatio. quia ſpēs ſequitur fidem.

†igne examinata: ⁝ protector eſt

omnium ſperantiuʒ in ſe. Quo

† ſ Cui ex debito ſeruimus.

niaʒ quis deus preter †dominū:

† ſ Aug. Quē poſt ſeruitutē in hereditateʒ poſſidemus.

aut quis deus preter †deum no

† ſ Vt fortis ſim.

ſtrum. Deus qui †precinxit me

† ſ Aug⁹. Ne fluentes ſinus cupiditatis impediant greſſus.i. bona opera. ⁝ ſ Sicut immaculata ē fides qua ad me venit. ſic charitas qua ad illum vadam.

†virtute: et poſuit ⁝ immaculatam

† ſ Aug. Id eſt. amorē ad tranſcendenda ſpinoſa et vmbroſa ſeculi.

viam meā. Qui perfecit †pedes

† ſ In celo cordis intentionē.

meos tanq̄ʒ ceruorū: z ſuper † ex

† ſ Aug. Operari ad ſupandos hoſtes. qui iter celi claudere conantur.

celſa ſtatueſ me. Qui †docet ma

† ſ Contra vicia et demones.

n⁹ meas ad †preliū: z poſuiſti vt

† ſ Aug. Infatigabilē intentionē bonorum operum meorum. ⁝ ſ Nō ſufficiunt predicta niſi aſſit protectio dei

†arcum ereuʒ brachia mea. ⁝ Et

dediſti michi protectionem ſalu

† ſ Aug. fauor gratie tue. Caſ. vľ potentia deitatis que hominē in altum conſtituit.

tis tue: z ⁝ dextra tua ſuſcepit me.

† ſ Aug. Correctio tua nō ſinit deuiare vt quid quid ago in eū finem referā quo cohereatur tibi et eadem docet ꝑuenire quo direxit.

⁝ ſ Vel direxit.

†Et diſciplina tua ⁝ correxit me

in finem: et diſciplina tua ipa me

† ſ Vt melioribus inſiſtam.

†docebit. Dilataſti greſſuſ meoſ

† ſ Per mala mundi.

ſubtus me: et non ſunt †infirmata

† ſ Itinera. vel ſigna que reliqui imitaturis.

⁝ ſ Iudeos. ſ Carnales affectus meos.

†veſtigia mea. Perſequar † ini

† ſ Aug. vt abſummantur.

micos meos et † comprehendam

† ſ Non illi me. ⁝ ſ Ab hac intentione.

†illos: et non ⁝ conuertar donec

† ſ A rebellione. ſ Qui modo obſtrepunt.

⁝ ſ Diuerſis miſeriis affligam. ⁝ ſ Non durabunt aduerſuʒ me.

†deficiant. ⁝ Confringā illos ⁝ nec

† ſ Preponā illis amores quibus in eternitatem itur.

poterunt ſtare: †cadent ſubtuſ pe

† ſ Aug. fluentia deſideria carnis virtute ſtrinxiſti. ne in pugna prepedirer.

des meos. †Et precinxiſti me v

† ſ Aug. decipi feciſti inſequentes. vt michi ſub eſſent qui ſupeſſe volebant.

tute ad bellum: et † ſupplantaſti

inſurgentes in me ſubtus me.

† ſ Aug. feciſti vt me pſequerentur.

Et inimicoſ meos †dediſti michi

† ſ Perdurātes in odio. ⁝ ſ Per vniuerſum orbem.

dorſū: z †odiētes me ⁝ diſpdidiſti.

† ſ Vbi. ⁝ ſ Aug. alius ni poteſt.

†Clamauerūt ⁝ nec erat q̇ ſaluoſ

Trāſgredi. Caſ. Diruere nō penitus pōt hō. ſed ope dei trāſit murū. obſtaculū peccatorꝫ.

In deo meo. Caſ. De⁹ eīn me⁹ eſt via qua itur ad celū īpolluta. Vel via q̄ venit in mūdū ſācta et īmaculata virgo. Et quidq̇d dixit ſpū ſācto examiatū eſt .i. vtile z honeſtū. vt ſapiēs q̇dq̇d dicit pri⁹ apud ſe diiudicat.

Deus meus. Caſ. Et ꝯtinuādo ſe quiť eripies me de.c. p.cetera īterponit ad cōmendatōnem.

Eloquia. Igne examiatōis pbanť.

Omnuū. Caſ. Nullul excipiť. niſi q̇ ſpare nō vult.

Quoniā quis. Caſ. De⁹ dico. quia q̇s eſt ali⁹ deus niſi q̇ et dn̄s in rebꝫ ē. et qui in iudea not⁹. nō dijs gentiū. Hec ꝯtra paganos qui multos ſibi fingunt.

Deus qui precinxi. Caſ. Adhuc pter cōia cōmēdat p ſpēalia. qꝛ tercio xp̄s de virtute et potētia ſua cōmēdať. Precinxit.i. ꝑarmauit. Vľa ſimilitudie currētis. Vel dignitatē notat et fortitudinē. qd ei ꝯuenit. q̇ ptāte ſua iudicabit populū vel mūdū. Et poſuit. firmauit. Viā īmacu. ſine peccato Ceru⁹ ſpinas et hiātia loca tranſilit. ſic xp̄s ſpinas et foueas pcc̄orū. et ſicut ceruuſ alta. ita ſup oēs creaturas cōſcēdit Qui docet. ab īminētibꝫ inſidijs cautū faciendo. Manus. opa vel voluntates. Ad preliū. Cōtra dyabolū. Vt arcū. ſimilitudie rei q̄ nō eſt .i. dediſti irremiſſibileʒ fortitudinem. Vel brachia. xp̄i pp̄he et apli̇ p quos opať. q̇ arcus ereus qꝛ pdicādo nō molleſcūt ſed ſemp fortes v̄ba ſalutis iaculanť.

Protectōne. Nō vt nichil patiar quod tamē eſt ad pfectū. Tribulatō eſt correctō et doctrina et dilatatō et confirmatō.

Dilataſti. Aug⁹. Nec impediunt carnales anguſtie. quia latam feciſti caritatē hilariter operanteʒ etiam de his que ſūt ſub me ſcilicet de mortalibus rebus et membris.

Perſequar. Caſſio. Arguendo. diuerſis afflictionibus fatigando.

Comprehenda. veris rationibus circūueniam.

Comminuā. Aug. Ecce eadē opatō pr̄is et filij· ſupra ait diſpdidiſti pater. Et iā ait cōminuā·i·auferā virtutes, vt p⁹ cedāt om̄i vēto doctrīe·
Eripies. Caſ. De illis ita·ſed eripies me·deꝑſſio iudeoꝝ et exaltatio gentium.

Filii. Iudei q̄s enutriui facti alieni. mē.ſ.michi ad bonorē meum·

Inueterati ſ. et clau. Sequētes potius ſuas traditōnes q̄ꝫ dei.

Viuit do. Caſ. Quarto exultās eccleſia ſūmati munera dei laudat. Vel viuit·q: viuificat. Benedictus. q: oīa benedicit.

Et exaltetur. Auguſ. Nō terreno more de deo ſalutis meē ſentiā·nec ipſaꝫ ſalutē terrenā·ſed in excelſo de illo ſpabo.

Vidictas. Caſ. Pia vindicta dn̄i rebellis ſubditur.

Iracūdis. Caſ. Maior glīa ē a ferueⁿtib⁹ malis liberare.

Magnificās· deus q̄ magnificat. Faciēs. de⁹ q̄ facit

In finē. Caſſio. Pſalmus de primo aduentu. vnde tirannus cadit·homo abſoluit̄. hic ꝓpha reſpicit in finē·i·xp̄m vel in vltima tempa.

XVIII.
Celi enarrāt. glo. Primo loquēſ de incarnatōe cōmendat p̄dicatōem noue legis. Aug. Celi apoſtoli· de gloria xp̄i in q̄ patri equaliſ. Caſ. Vel celi qui ſtellam miſerunt. Gloriā. Caſ. q̄ deus·q̄ grat peccā dimittat. Aug. Opera. que ſcd̄m hominē. In p̄mo alti quia altū nunciāt. In iſto firmati: quia p eo opus ē pati·vnde nō eī erubeſco euāgeliū.et iudeis quidē ſcandalū·gētib⁹ ſtulticiaꝫ. Dies. ecce q̄ꝫ diſcrete.nō em̄ oīa oīb⁹:ſed clari claris ſapientiā dei.ꝛ ipſi eidē facti nox tenebroſis. Sciētiā. que de humanis. Caſ. Et hoc tā mirifice·q̄ in oīb⁹ linguis·ꝛ tā late q̄ in om̄i pte ābit⁹ t̄re.

† ſ aug· tu non vis. q: nō recedūt a malicia:
faceret: ad dominū nec † exaudi-
† ſ preter diſperſionem·
uit eos. Et † comminuam eos vt
† ſ Aridi ſunt ſine imbre miſericordie dei. vt elati et inflati ſuperbia a ſpe firma quaſi a ſolida terra rapiantur.
† puluerem ante faciem venti: vt
† ſ Aug. Luxuriantes et lubricos p latas vias.
† lutum platearum delebo eos.
† ſ Aug. Qui dixerunt. ſi dimiſerimus eum ſic totus mundus poſt eum abit.
Eripies me de † contradictioni-
bus populi: conſtitues me in ca-
† ſ Quia. ſ gentium·
put gentium. † Populus quem
† ſ Nō viſitaui corporali preſentia vel lege et prophetis· ¦ ſ Oculis nō vidit ſed per predicatores obediuit:
nō † cognoui ſeruiuit michi: in ¦ au
ditu auris obediuit michi. Filij
† ſ Nō mei ſed alieni ex patre dyabolo· vnō vegenti peccatrici filiis alienis po·ple, pec·t̄c·
alieni mētiti ſunt michi: † filij alie
† ſ Aug· In veteri homine remāſerūt quos innouare veni· ¦ ſ Aug· vno pede debiles. vetus teſtamentū tenētes. nouū reſpuentes.
ni † inueterati ſunt· et ¦ claudicaue
† ſ Quas ipſi fecerant· ¦ ſ Quia preſens ē in corde meo firma fide viſuſ·
runt a ſemitis † ſuis. ¦ Viuit dn̄s
† ſ Laudatus ſit· ¦ ſ toto orbe credatur·
ſ Aug· det michi ſalutē in excelſo nō in imo. id eſt. celeſtem non temporalem·
et † benedictus deus meus: ꝛ ¦ ex-
altetur deus ſalutis meē. Deus
† ſ Subdēdo populos michi. ſ de iudeis.
¦ ſ Pro id eſt·
qui das † vindictas michi· ¦ ꝛ ſub
† ſ gentes·
dis † populos ſub me: liberator
† ſ Clamantibus crucifige ¦ ſ Non quibuſcunq̄ꝫ. ſed·
meus de † inimicis meis ¦ iracun-
† ſ Quanto altius ſurgūt in iram. tanto āpli⁹ exaltatur qui pertulit ¦ ſ Patienteꝫ.
ſ de ſe chriſtus·
dis. † Et ab inſurgentib⁹ in ¦ me
† ſ Reſurgentē vel aſcēdentē. ¦ ſ A regno eorum iniquo. ſ Quolibet ſciſmatico·
exaltabis † me: a ¦ viro iniquo eri-
† ſ Propter ea que dicta ſunt. ¦ ſ gentes tibi per me confitebuntur.
pies me. † Propterea ¦ confite-
bor tibi in nationibus domine: ꝛ
† ſ Latius innoteſces bonis opibus meis.
† nomini tuo pſalmum dicam.
† ſ Aug. Admirabiles facit ſalutes· quas eius filius dat credentibus· ¦ ſ Chriſti.
† Magnificas ſalutes ¦ regis ei⁹

Dies diei. Caſ. Demōſtratiue agit. Aug. Dies diei. Spirit⁹ ſpiritualibus ꝓfert plenitudinē ſapientie· quod eſt verbū in principio apud deū. et mortalitas carnis quaſi longe poſitis carnalib⁹ fidem inſinuando annunciat futurā ſcientiā. Vel dies d. nox no. q: hec doctrina diebus ꝛ noctibus cōtinuatur vſq̄ꝫ ad poſteros.
Loquele. Caſ. Publice ſuaſiones. Sermones. cōes narratōes.
Quorū nō au. Planius diceret in quib⁹ nō audiant̄ vo. eo. vel omniū ſermonū audiātur voces eoꝝ. illud idem facit per relatiuū.
Aug. Omibus linguis primos loqui fecit ſpiritus: qui omnes gentes in vnū erat cōgregaturus. vnus hō tūc oīb⁹: ſic mō vnus xp̄us caput et corpus.

† ſ Aug. Ipſi liberatori manu forti.
faciens miſericordiā † chriſto ſuo
† ſ Aug. Id eſt· eis quos credentes in euangelio genuit.
dauid: ꝛ † ſemini ei⁹ vſq̄ꝫ i ſeculū.

In finem pſalmus dauid.

XVIII.
ſ Aug. Apoſtoli exponunt gloriam chriſti. vel quia ipſe patrē glorificauit·

Celi enarrant

† ſ Caſ. facta virtutum domini·i·paſſio reſurrectio et miracula.
gloriā dei: et † opera manuū eius
† ſ Aug. firmati ſpiritu: qui prius et terra per timorem· ſ Sancti.
annunciat † firmamentuꝫ. Dies
† ſ Sanctis. ¦ ſ de pleno. ¦ ſ Quaſi carnales carnalibus. nō verbū. ſed ſcientiam.
† diei ¦ eructat verbum: et ¦ nox no-
† ſ vt ſimplicibus·
cti † indicat ſcientiam. Non ſunt
† ſ Lingue· ¦ ſ genera dicendi ¦ ſ Per quos non ſunt audite voces apoſtolorum.
† loquēle neq̄ꝫ ¦ ſermones: ¦ quoꝝ
† ſ Celoruꝫ.
non audiātur voces † eoruꝫ. In
† ſ fama: et ſi non preſentia.
omnē terram exiuit † ſonus eorū:
† ſ Etiam in angulis ¦ ſ Eadē que dixerūt· ¦ ſ vel dicentiū.
et † in fines orbis terrē ¦ verba ¦ eo
† ſ Quomodo hoc. ſ Aug· In tempore vel manifeſtatione.
rum. † In ſole poſuit tabernacu
† ſ Renatus ſcientia et virtute·
lum ſuum: et ipſe tanq̄ꝫ † ſponſus
† ſ vtero virginali. ¦ ſ Non inuitus ſuſcepit laborem.
procedēs de † thalamo ſuo. ¦ Ex
† ſ Aug· Omēs incōparabili virtute precedēs· ¦ ſ Aug. Non ſtetit ad inuia mundi·
ultauit vt † gigas ¦ ad currendam
† ſ Quoniā. ſ A patre. ſ A ſūmo ab equalitate pr̄is. Exiui a pr̄e ꝛ veni i m. iteꝝ relinquo mūdū et va. ad pa. ¦ ſ Eterna quā d pa. nat⁹
viam ſuam: † a ſummo celo ¦ egreſ
† ſ aug· Occurrit plenitudine diuinitatis vſq̄ꝫ ad equalitatem patris·
ſio eiuſ. Et † occurſus eius vſq̄ꝫ
† ſ patris celi·
ad ſummū † eius: nec eſt qui ſe ab
† ſ Quia· ſ Non humana·
ſcondat a calore eius. † Lex
† ſ Ipſe eſt lex· ¦ ſ Qui peccatū non fecit. ſ aug. Immaculatos facit quod non prior lex·
† domini ¦ immaculata ꝯuertens
† ſ aug⁹. Quia nemo nouit patrē niſi filius. et cui f. v. r· que ſapientib⁹ abſcondita ſunt et reuelata paruulis· ſ teſtimoniū quod promtit obſeruantibus complebitur·
animas: † teſtimoniū domi fidele

In ſole. Caſ. q̄d alios feciſſe laudat· ipe facit. p̄dicat incarnatōem. Vel in ſole. in manifeſto mundi. vel in labore.

Sol· vit· lucet· et variat tempora.

Tabernaculū. Aug. Quaſi militare habitaculū·i· diſpenſatōem incarnatōnis ſuē· in qua venit expugnare errores mundi. Vel tabnaculū ecciam in manifeſto non in occulto vt lateat.

Sponſus. Caſ. Totienſ ꝓphetis promiſſus· magna ſimilitudo ſacramenti. ido de virgine natus: vt eccleſiam ſibi virginem copularet.

De thalamo. Aug. Id eſt. virginali vtero. vbi deus humanē naturē vt ſpōſus ſponſē copulatuſ eſt. Ecce humilis miſericordia. ſed fortis maieſtate.

Gigas. Caſ. Inperturbabilis. irreuocabilis. humanā naturam potentia ſuperans.

A ſūmo. Caſſi. Hic trinitas oſtenditur. A ſūmo celo pater. Egreſſio. eťna generatō filij. Occurſus. ſecundū hominē· dum aſcendēs ad ſedem patris occurrit vſq̄ꝫ ad ſūmuꝫ ſecunduꝫ q̄ deus patri equalis. A calore. ſpiritusſanct⁹ quē poſt aſcenſioneꝫ apoſtolis miſit. a quo nemo abſconditur. qui vt deus corda hominū nouit. Dicendo eius: notat vnitatem trinitatis.

Nec eſt q. ſ. a. Aug. Verbum caro factum nō pmiſit vllū ſe excuſare de vmbra mortis· quia et ipſam penetrauit calor verbi. Vel calor eſt ſpūs quem miſit reuerſus· qui eſt lex teſtimoniū iuſticiē preceptū timor et iudicia. quia hec agit.
Lex do. Caſ. Scd̄o laudat p̄cepta noui et veteris teſtamenti.
Caſ. Lex p moyſen data p oīa verba ſua diſtrictōe corrigēs. et ad xp̄i grām mittēs Teſtimoniū fi. Quecūq̄ꝫ teſtimonia dedit iſrl' plena ſūt veritate. et humilibus ſapientiam dederunt.
Cōuertens. Aug. Libtate ad ſe imitandū· nō p̄mēs iugo ſeruitutis.
Aīas. Aug. Volūtates· nō mō man⁹ vt vet⁹. Sapiaꝫ. de diuinis.

Juſticie. Aug. Omnes in illo recte. qui nō docuit quod nō fecit. vt imitantes gauderent in eis, qui libere cū charitate facerent: non ſeruiliter cum timore.

Caſ. Juſticie lex que iuſtificat· quidquid precipit iuſtum eſt.

Timor do. Caſ. Timor ſeculi nō ſanctus· quia non proficuus· et cū tempibus mutatur. Timor domini ſine omni pturbatione· quia eſt mixta cum pauore dilectio. quia ſi timet iudicē ſcit miſericordē.

Aug. Timor nō ille penalis p terrenis quoꝝ amore fornicat' anima. ſed caſt⁹· quo quanto diligit cauet offendere ſponſuꝫ. et ideo nō foras mittit' ſed permanet.

Judicia. Auguſ. Judicia dei nō egēt alterius autoritate.

Deſiderabilia. Aug. Vel multū deſiderabilia. vel multū aurum ⁊ lapis· vel multū precioſum.

Aug. Deſiderabilia i. a. ſup pompaſ ſeculi, p quibus iudicia dei nō deſiderantur. ſed timentur vel contemnūtur. vel nō credūtur. Vel ſi quiſ eſt aurum vel lapis, vel mel. vel fau⁹ · pl⁹ deſiderat qꝫ ſe iudicia dei. cuius voluntatem ſue preponit· ⁊ dulciora ſunt qꝫ ipſe ſibi.

Super aurū. ⁊c. Aug⁹. Jd eſt· omne quod appetitur pro diuitijs vel potentia vel pro voluptate.

Mel. Aug. Cibus dei eſt mel. i· ſolutus iam a ſeculo. Et fauus· i· quia adhuc circūplicatur cui op⁹ eſt preſſura exprimentis manus dei, vt eat in vitam.

ʃ Nō ſupbis·
ſapientiam preſtans paruulis.
† ʃ Non terrentes· ʃ Spe premij·
Juſticie domini recte † letifican-
† ʃ Aug· Sine velo carnalium obſeruantiaruꝫ nō ſicut moyſes ponebat velamen.
tes corda: preceptum domini † lu-
† ʃ Interioris hominis. ʃ Aug. gratis amans. non puniri ſed ſepari timens.
cidum illuminans † oculos. Ti-
mor domini ſanctus permanens
ʃ Aug· Qui omne iudicium dedit f.
in ſeculum ſeculi: † iudicia domi-
† ʃ Aug. Incōmutabiliter· nec quis eripit premia que dat vel penas.
ni vera. † iuſtificata in ſemetipſa.
† ʃ Jdeo. ʃ Pre diuitiis.
† Deſiderabilia † ſuper aurum et
† ʃ Pre potentia.
† lapideꝫ precioſum multū: ⁊ dul-
† ʃ Jd ē· pre voluptate· ʃ Secundū nouū teſtamentū. ʃ Secundū vetus.
ciora † ſuper † mel et † fauum. Et
† ʃ Modo dulcia poſt ſalubria.
ʃ Nō loquēdo pbat dulcia. ſed cuſtodiendo.
enim ſeruus tu⁹ † cuſtodit † ea: in
† ʃ Aug. Jn eo ipſo· nō in extrapoſita re.. quia in eis gaudetur per ſe placent· ʃ Que nequit dici·
† cuſtodiēdis illis retributio † mul-
† ʃ Aug. Sicut tenebre oculos· ita delicta mētē nō ſinunt videre lucē vel ſe ʃ Sed timeo ne quibuſdā preoccuper. ʃ Aug⁹· A cupiditatibus in me latētibus ne ſeducar ab alis· quia non capitur ab alienis qui ē mundus a ſuis.
ta. † Delicta quis intelligit. † ab
† ʃ Que ex me·
occultis † meis munda me: et ab
† ʃ Non ſuperbo meo. ʃ Nō qꝫ oīno tollā tur qđ impoſſibile ſed ne dominētur.
alienis parce † ſeruo tuo. † Si
† ʃ Alieni. ʃ vel ta.
mei non fuerint † dominati tunc
† ʃ a criminali.
† immaculatus ero: et emūdabor
† ʃ aug. Supbie quod eſt vltimū redeuntibus· primū recedentibus. ʃ aug. Si fuero munda ſuperbia eloquia placebūt i conſpectu hominū nō dei· ſed ſi mūdus tūc erit vt cōplaceāt nō ſolum elo· ſed et medi·
a † delicto maximo. † Et erunt vt
complaceant eloquia oris mei: et
† ʃ aug. vt nō placeant hominibus· quia tā nulla ſuperbia· ſed in cōſpectu tuo qui intus vides et cōſcientiam puram inſpicis·
meditatio cordis mei † in conſpe-
† ʃ aug· tendentis ad te· q̄ redemptor vt tenderem· ne quis ſibi cōuerti ad te: vel peruenire tribuens. repellatur vt ſuperbus.
ʃ In bonis agendis.
ctu tuo ſemper. Domine † adiu-
ʃ a malis·
tor meus: et redemptor meus.

In finem pſalmus dauid.

XIX

Delicta quis. Aug. Tercio petit ſeſe a vicijs purgari. vt ſit dign⁹ pſalmiſta qui hec referat ſacra.

Aug. Menti videnti ſuauis ē veritas. dulcia iudicia n̄ vidēti que ſuauitas: Sed quare nō videt'. pter delicta. Nec mirū· delicta enī q· intel.

Caſ. Delicta omnia. quedam enim nota ſunt.

Caſ. Mea inquinant aliena affligunt· et ideo parce repelle ſuaſoreꝫ.

Ab occultis. Caſſi. Omia peccata duobus includit. Occulta ſunt originalia. et que ſecreta voluntate oriūtur; que multis ante effectum rei

ʃ O chriſte vel eccleſia·
Exaudiat te
† ʃ Pater. ʃ aug. Qua dixit· pater clarifica filiuꝫ·
† dominus † in die
† ʃ Jta· ʃ Quia ad te ptinet populus poſterius natus.
tribulationis: † protegat te nomē
† ʃ Cui ſtudes. ʃ aug· faciens tibi ſanctificatū corpus· eccleſiā de ſpeculatōne tutam·
† dei iacob. † Mittat tibi auxiliū
ʃ Contra mala.
de ſancto: et de ſyon tueatur te.
† ʃ Memores nos faciat omnium iniuriarum quas pro nobis tuliſti.
† Memor ſit omis ſacrificij tui:
† ʃ aug. Crucē qua tot⁹ oblatus cōuertat in leticiam reſurrectionis. ʃ Jocundū deo.
et † holocauſtum tuum † pingue-
† ʃ aug. Qui ſciſti quid valeret paſſio. nō eoruꝫ qui te delere voluerunt.
fiat. Tribuat † tibi ſecunduꝫ cor
† ʃ Quia omnia alto conſilio facit.
ʃ Non iudeoruꝫ.
tuum: et omne † conſilium † tuum
† ʃ aug. Q tibi mors nō nocebit· in quo nobis non poſſe nocere eam facis.
confirmet. † Letabimur in ſalu-
† ʃ aug· Confeſſio tui nominis nō pdet ſed magnificabit nos· ʃ Chriſti.
ri tuo: et † in nomine dei † noſtri
† ʃ Caſ. Eius nomine dicti chriſtiani·
ʃ Quid p ſingula.
† magnificabimur. † Impleat
† ʃ aug. Nō ſolū quas in terra. ſed et eas quas in celo facis interpellans pro nobis.
dominus † omnes petitōes tuaſ:
† ʃ Per pphetiā michi oſtenſum ē. qꝫ reſuſcitabit dominus chriſtū· ʃ Nec inde dubito· quia iā nūc tanto an̄. ʃ Jn reſurrectōe ⁊ aſcen·
† nunc cognoui quoniam † ſaluuꝫ
† ʃ Ex certitudine pro faciet.
† fecit dominus chriſtum ſuum.
† ʃ Et. ʃ aug. Nō ſolū de terra vbi peiit clarificari. ſed et in celo vbi interpellat ad deū mittens ſpiritum.
† Exaudiat illum † de celo ſancto
† ʃ Jn hoc vtiqꝫ.
ſuo: et in † potentatibus ſalus de-
ʃ Sed. † ʃ aug Bonis volubilibus trahuntur. ʃ Superbis honoribus gaudent.
xtre eius. † Hi in curribus ⁊ † hi
† ʃ aug. Spem figentes in eternis· nec gloriam noſtram querētes ſed dei.
in equis: nos autem in † nomine
domini dei noſtri inuocabimus.
† ʃ Cupiditate tempaliū· ʃ Caſ· terrenis deſideriis ne pderent locum et gentem·
ʃ de ſpe celeſti. ʃ In morte cū videantur ſtare recti. ʃ Jdeo.
Ipſi † obligati ſunt ⁊ † ceciderūt:
† ʃ de lapidibus ſuſcitati. ʃ aug⁹· a vitiis et morte. ʃ Caſ· Nō viribus noſtris· ſed erecti per fidem iuſtificati. ʃ ad alta.
† nos autem † ſurreximus· et † ere-
† ʃ Et quia ſic erit. ʃ vt qui patiendo exemplū preliandi dedit. offerat etiā ſacrificia noſtra ſacerdos a morte excitatus. et in celo cōſtitutus· et eo iam p nobis offerente exaudi nos·
cti ſumus. † Domine ſaluum fac

celantur. que ſi forte noſcūtur (vt dicit ſalomon) non eas poſt cōcupiſcentias. Aliena ſunt que ſuadentibus malis hominibus vel dyabolo fiūt. Ab illis mūda: ab his parce, q: iam ſeruus· que ſi nō dominētur. tūc ſum mundus.

Dominati. Aug Vel dominata occulta et aliena. Jmmaculatus. quia nō ē tercia origo peccati p̄ter occultū· quo cecidit dyabolus: et alienū quo homo ſeductus eſt. et ꝯſentiēdo fecit ſuum.

Aug. Nō eſt maius delictū qꝫ apoſtotare a deo qđ eſt initiū ſuperbie. ſuperbia vero eſt initiū et cauſa omnis peccati.

In finē. Caſ. Figura optādi que vētura ſūt ꝓpha canit.

Caſ. Propheta ex nimia charitate optat pſpere euenire eccleſie que p xp̄m videbat ventura.

XIX

Exaudiat. Que tempe tribulationis vult ei fieri.

In die. Quo maiori deſiderio deum p̄camur.

Dei iacob. Vt ſicut illi: ita tibi grām benedictōis det: et p̄ponat iudeis.

Mittat. pater. Auxilium. miſſo filio.

Memor. Agit quaſi d̄ ſacerdote immolaturo et rege pugnaturo.

Sacrificii. Caſ. Sacrificiū eccleſie p̄uidebat: nō pecudū. ſed ſanguinis et corpis chriſti.

Tribuat. Diapſalma· que tpe g ſe optat et affirmat.

Letabimur. Aug. Jdeo hec oratō q: letabimur ⁊ magnificabimur. oſtendit ſe vnum de eccleſia tanto ante tempore.

Omne. Aug. Nō ſolū quo aīaꝫ poſuiſti p vita plurimorū. ſ; ⁊ quo cecitas ex pte cōtigit in· i· vt ple· gen· in· et ſic om· iſ· ſal· fieret.

Potentatibus. Aug. Potentat⁹ nr̄i ſūt ſalus fauoris ei⁹. cū ⁊ de tribulatōe dat auxiliū. q: vana ſal⁹ hoim q̄ ē ſiniſtre. vn̄ ⁊ ſupbia naſcit'.

Salus dextre. Aug· Jd ē. gratia ſpūalis qua ſaluas eoſ· faciſ eos potētes· in eo qꝫ multas virtutes et miracula faciunt. Caſ. Vt ipm quoqꝫ omipotentē oſtēderet addit· in dextra eius ſalus ē, habet in deitate qđ

in dextra eiꝰ ſalus ē. habꝫ ī deitate qꝺ pe tit ex carne. et ſalus hꝭ nō eſt aliquibus ma/ lis afficienda. ſed po/ tentes facit in eterni/ tate. Salus ſiniſtre tempalia. in quibus potentes erunt nō ſui Et hoc eſt hi in curri bus. i. in ſeculari po/ tentia. Maior triumphus (qui dicit lau/ reatū) in curru. Mi/ nor (qui dicit ouatō) in equo. Deſpicit coſ qui terrena dignita/ te pſumunt.

¶ Domie ſaluū. Caſ. Concluſio.

¶ In finē. Tercius pſalmus de duabus naturis in xpo cele/ ſtē regē deſcribit. vt auditu credat mun/ dus: quē viſū contē/ nit iudeus.

XX.

¶ Demōſtratiuā fa cit orationem in lau/ dem dei.

¶ Domine in uir tute. Caſ. Summā pponit ſalicet meritū et premium.

¶ Quoniā preue niſti. Caſ. Diapſal ma. virtutes eiꝰ ⁊ glo riam deſcribit.

¶ Aug. Preueniſti. Prius in eū munera gratie cōtuliſti: in q̄ omēſ viuificamur. vt ſit pmogenitꝰ in mul tis fratribꝰ. quos poſt mortis expientiā ap/ taſti ei: quaſi capiti ī coronam.

¶ Coronā. Caſſio. Quia circūitus apo ſtolorū docentē am/ bibat. vel totus mun di circulus. i. eccleſia generalis.

¶ Uel gloriā et mag. deco. Caſſi. Glorioſos. vt petrus cuiꝰ vmbra in firmi ſanabātur. ⁊ de cores ſup eū pter quē non eſt aliud funda/ mentū. ideo ſup eum quoniam dabis.

¶ In ſaluta. Caſ. Verbo patris q̄ inꝺ

† ſ Chriſtū. ⁝ ſ Per eū aduocatū.
⁝ ſ Caſ. Qua credimus eum ſurrexiſſe.
regem: et ⁝ exaudi nos in ⁝ die qua

inuocauerimus te.

¶ Pſalmus dauid in finem.

XX.

ſ Qꝺ orauit enūciat.
ſ verbi:

D Omīe in uir
† ſ Qr tibi coomīpotens.
ſ Homo xpūs.
tute † tua letabitur rex:
ſ Caſ. Sup hoc qꝫ per eū viuificas omnia.
et ſuper ſalutare tuum exultabit
† ſ Caſ. vt res magna eſt. ⁝ ſ Aug. Comede re paſcha et cū vellet ponere aīam et ſumere. et mūdum redimere. ſ Quia.
† vehementer. ⁝ Deſiderium cor
† ſ Aug. Caſ. verbū quoqꝫ eius impletū eſt fu gando demones. ſanando infirmos. predicatio quoqꝫ eius recepta eſt.
dis eius tribuiſti ei: † ⁊ volūtate
ſ Quidquid dixit factum eſt.
labiorum eius non fraudaſti eū.
† ſ vnde hoc eis. ſ Aug. Preuento immuni tate pecīi nō nocuit ⁝ ſ Caſ. Cū alij in amari tudinibus ade preueniantur
† Quoniam preueniſti eū in ⁝ be
† ſ Quia totū ex gratia. ⁝ ſ In pricipio ſer monis ambierūt eū lapides precioſi ſcꝫ apoſto li a quibus exordium predicationis fieret.
ſ Id eſt. facies eū regem ad ſimilitudinem triū phantis.
nedictionibus † dulcedinis: ⁝ po/

ſuiſti in capite eius coronā de la/
† ſ Et. ſ Reſurrectōnē. ⁝ ſ Sibi et ſuis.
pide precioſo. † Uitam ⁝ petijt a
† ſ Aug. Longa tempora huiꝰ ſeculi que habet eccleſia. et deinde eternitatem.
te: et tribuiſti ei † longitudinē die

rum in ſeculum et in ſeculum ſe/
† ſ Et. ſ Preterea dabis ei nomen quod ē ſu per omne nomen.
culi. † Magna eſt gloria eius in
† ſ In hoc qꝫ reſuſcitaſti. ⁝ ſ Adhuc addes ei eum ad dextram collocabis.
† ſalutari tuo: ⁝ gloriam et magnū

decorem impones ſuper eum.
† ſ In ſemine tuo bene. om. gen.
Quoniam dabis eum in † bene/
† ſ Erit in benedictione ſine fine. ⁝ ſ Hec erit benedictio.
dictionibus in † ſeculuꝫ ſeculi: ⁝ le
† ſ Scdm hominē quem leuauit ad te.
⁝ ſ Preſentia.
tificabis † eum in gaudio cū ⁝ vul
† ſ Merito hoc ei. ⁝ ſ Homo chriſtus.
⁝ ſ vt humilis corde.
tu tuo. † Quoniā ⁝ rex ⁝ ſperat in

domino: et in miſericordia altiſſi
† ſ Nichil turbabit humilitatē et obedientiam vſqꝫ ad m. ⁝ ſ Quia talis. ſ vt credant.
ſ O rex vel pater
mi non † cōmouebitur. ⁝ Inue/

gloria. Gloria. de iudicō qꝛ in deitate indicabit. Decorē. in maieſta/ te que tunc apparebit.

¶ In gaudio. Caſ. Id ē, de hoc qꝫ ſui gaudebūt cū tua pſentia. quā/ do eris oīa in omnibus.

¶ Inueniatur. Caſ. De penis inimicoꝝ vt ſupra de laudibꝰ chriſti. Fructū. Non erit eis fructus beatitudinis in terra viuentium.

¶ Quonia pones. Caſ. Dicta de futura de pſenti corū pena ſubiū git. Aug. Quoniā pones eos. Vel qꝛ hoc faciunt iudei pones eos dor/

† ſ Aug. Poteſtas cū ad iudiciū veneris.
ſ Id ē filiꝰ tuus. ⁝ ſ Et ſi cui nō inuenitur.
ſ Caſſio. Qui eam in humilitate non cognoue runt.
niatur † manus tua omnibus ⁝ ini
† ſ Claritas qua regnas. ſ Ipſe filius.
⁝ ſ Puniendos. ſ In die iudicij.
micis tuis: † dextra tua ⁝ inueniat
† ſ Quia nūc ipſi non inuenerunt eam.
⁝ ſ Et ſic erit quia.
omnes † qui te oderūt. ⁝ Pones
† ſ Augꝰ. Ardentes intus conſcientia impieta tis ſue. ⁝ ſ In tempe manifeſtatōis tue.
eos vt † clibanum ignis: in ⁝ tem/
† ſ Preterea. ⁝ ſ In iudicio futuro.
pore vultus tui: † dominꝰ in ⁝ ira
† ſ Aug. Conturbati vindicta dei. poſt accuſatō nem conſcientie deuorabūtur eterno igni.
ſ Mox.
ſua † conturbauit eos. et deuora/
† ſ Infernalis. ⁝ ſ Quia terrenus eſt de terra perdetur.
uit eos † ignis. ⁝ Fructum eoruꝫ
† ſ viuentiū. ⁝ Aug. Opera vel quos ſedu xerunt nō deputabis inter heredes.
de † terra perdes: et ⁝ ſemen eoruꝫ

† ſ dicentes demoniū habes. ſ Hec pena iō. quia mala que ſibi imminere te regnante puta bant. in te occidendū retorſerunt.
a filijs hominum. Quoniā † de
ſ Que in eis ſunt.
clinauerunt in te mala: cogitaue/
† ſ Expedit vt vnus moriatur homo pro popu lo. et ne mundus poſt eū abiret.
⁝ ſ Quia omnia perierunt. ſ Neſcientes quid dicerēt.
runt † conſilia ⁝ que non potuerūt
⁝ ſ Aug. Ordinabis eos in his a quibus poſt poſitis aucteris.
ſtabilire. † Quoniaꝫ pones eos
† ſ In his que relinquis. i. cupiditatibꝰ regni terreni preparabis tibi ad paſſionē in pudentiā eorum.
dorſum in † reliquijs tuis prepa/
† ſ Sed. ſ In gloria reſurge.
rabis vultum eoruꝫ. † Exaltare
† ſ Aug. Quem humilem non nouerunt.
⁝ ſ Quam infirmitatē putauerūt. ⁝ ſ Cor de et opere celebrabimus ⁊ nota faciemus mira bilia tua.
† domīe in ⁝ virtute tua: ⁝ cantabi

mus et pſallemus virtutes tuaſ.
⁝ ſ Id eſt. chriſti ſub perſona veteris hominis nam vetus homo noſter cōfixus eſt cruci cū illo
⁝ Pſalmus † dauid in finem pro
ſ vel pro cerua.
aſſumptione matutina.

XXI

ſ Heli. h.

D Eus deꝰ meꝰ
ſ Lama hazab.
reſpice in me: quare me
† ſ Ecce ideo ⁝ ſ Corporali. ſ Quia ſunt cauſa quare patior.
dereliquiſti † longe a ⁝ ſalute mea:
† ſ Poſtulatio. ⁝ ſ Aug. Noſtra delicta ſua fecit. vt ſuaꝫ iuſticiā faceret noſtrā. ſ Caſ. Q. mēbroꝝ meorū delicta poſtulantia mortē meaꝫ.
† verba ⁝ delictorum meorum.

ſum. i. depelles eos a te. quia hi repellūtur In reliquijs. id ē in his quos tibi relin quis de gentibꝰ aſſu mendos parabis vul tum qui deberet eorū eſſe. Vel dorſum ſūt iudei qui terrena nō celeſtia contemplan/ tur. Vultū. i. malam intentionē eorum pa ras ad paſſionem. vt cum putarent occide re: ſalus fieret.

¶ Exaltare. Caſ. Concluſio.

¶ Pſalmus da/ uid. Caſ. Cum pſal mus iſte ſufficeret ad teſtimoniū paſſionis nequa ſit alicui excu ſatio ſequūtur et alij quattuor de eadeꝫ re aperte ſcripti. xxxiij. liiij. lxviij. et. cviij.

¶ Vel pro ſuſceptō ne. ad ſimilitudinē ſo lis. qui paulatim aſſu mitur: donec vbiqꝫ clareſcat. ſic chriſtus. Hic ergo oratur aſ/ ſumptō. pro qua pre mittitur paſſio expreſ ſe. q̄ſi ſit hiſtoria non pphetia. Per id qꝺ ſequit. i. p aſſumptio nē notatur quid pce/ dit. i. paſſio. et merito quia ipſa paſſio ſalꝰ ē mūdi. Aug. Pro cerua (vt alij hn̄t) eſt humana chriſti natu ra que lutū ⁊ peccato rum ſpinas tranſilijt et mane in gloriam re ſurrectionis quaſi in altum eſt aſſumpta.

XXI

¶ Deus deus meus. Premitti/ tur conqueſtio de de relictione: necnon et oratio ſicut in omni/ bus pſalmis de paſ/ ſione.

¶ Aug. Caſ. Deus deus. geminat ex affe ctu. vel deus omniuꝫ p creatōnis potentiā meus proprie per cul tum.

¶ Aug. Quando hoc in cruce dixerat: pſalmum iſtum de ſe ſcriptum indicauit.

¶ Reſpice in me. Caſ. Non eſt in hebreo. ſed a ſeptuaginta interpre tibus additum.

¶ Quare me dere. Auguſtinus. Mirum hoc cum et deus eſſet cum eo. Sed pro nobis qui in eo corpus eius.

¶ Longe es a ſ. mea. Auguſtinuſ. Id eſt. mei veteris hominis quia longe a peccatoribus ſalus. et hec ſunt verba non iuſticie: ſed delictoruꝫ. vel longe a ſalute ſunt verba. d. m. que ſic ſunt tol. enda.

Clamabo. Aug. De nobis corpore ſuo dicit. vt cū forte dixit tranſeat a me c. i. putatur timuiſſe mori. ſed ꝓ ſuis infirmis qui timēt mori hec dixit. ſic et hec vox membroꝝ eſt cla. et nō e.

Per die. Caſ. qꝫ nulle ī eo tenebre ⁊ tñ nō audit ad ſalutē corꝑalē.

In ſancto habitas. Aug. Et ita mirū qꝫ patres liberaſti ego aūt ſum vermis. Aug. Sāctificatis a te q̄s facis intelligere ꝙ ad ſalutē ſanctos nō audis. vt paulū. et ad damnatōnem malos audis. vt demonib⁹ concedens porcos. vł tentare iob.

Caſ. Tu habitas in ſancto. quia de⁹ erat in chriſto mūdum ſibi reconcilians.

Laus iſrael. Aug. Id eſt. videtis te. nō eius qui ſe voluit abſcondere a cōſpectu tuo.

In te ſperaue. Caſ. Magn⁹ decor dū iterat ſpauerūt.

Ego aūt ſum. Aug. Hucuſqꝫ xp̄us in pſona veteris hominis hic iam ꝓprie in ſua pſona loquit.

Aug. Ego autē Iā ꝓprie xp̄us. ſine ſemine natus ſum. vt eſſem vltra homines in homine in quo factus ſum opprobriū. vt vel ſic ſupbia hominis humilē imitet.

Vermis. Caſ. Ita viliter cōculcat⁹ et quaſi nō eſſem homo. vel cū ſim ꝯmis. i. de virgine natus. et non homo. i. peccator. vel non tantū homo. ſed et deus ſum opꝑbriū. Vermis ſine coitu natus. mortalis humilis. et vilis ſilentio repens.

Sperauit in do. Caſ. Dicentes. Spe in do. ⁊c. Hyronia iudeorū. ecce q̄ſi hiſtorialis narratō non ꝓphetia. nequa ſit excuſatio. nequa ambiguitas.

De ventre matris. Aug. Nō ſolū matris que lex naſcēdi eſt omibus. ſed de tenebris ſinagoge in quibus infidelis eſt nōdum in luce xp̄i natus. qui in obſeruatōibus illis carnalibus ſabbati et circūciſionis cōfidit. Ab uberibus. nō ex quo lactari cepi: quia et ante. ſed ab vberibus ſinagoge extraxiſti: ne carnalē conſuetudinē ſuggerē. cuius vterus me nō ꝑtulit: ſ3 iactauit. nec fecit eius venter vt ſicut puulus eē̄m tui oblit⁹. ſ3 fuiſti de⁹ me⁹.

Aug. De ventre ma. Ipſi ita. ſed tu. Ne diſceſſeris a me. qui iā cepiſti. Tu extraxiſti. nō vir: ne dubitetur virginis ꝑtus. virtute dei factū eſt. Spes ab uberibus. vera humanitas et magna perfectio. ab vberibus eīm facit: quod vix maturus. In te proiectus. nō in peccata homīs. Alij in adam ꝓijciūtur ex quo rei. De ventre deus. Caſ. nec cōceptio ſine deo nec in peccato vt homo. Vnde angelus. Spiritus ſanctus ſuperueniet in te.

Circūdederūt. Caſ. Deſcribitur paſſio quam terminat oratio: ad conuincendos iudeos: refert futura quaſi preterita.

Aperuerunt. Caſ. Vt fere volētes dglutire. os ſuū nō ad ſapiam reſeratum.

† ſ Ita ſūt lōge ꝙ. ⁑ ſ In ꝓſpis vt ñ abeāt.
†Deus meus clamabo ꝑ⁑ diem
† ſ In tribulatione vt abeat.
ſ Quia verbis delictoꝝ clamabo.
et non exaudies: et †nocte. et nō
† ſ de vtroqꝫ ſed ad ſapientiā. nō audit de⁹ ad voluntatē ſed ad ſalutem. ſ Sz vt ſapiam quid clamādu3 ſit nō verbis delictoꝝ ſed vite.
ad †inſipientiam michi. Tu aūt
† ſ Et ideo non audis verba delictorum.
in †ſancto habitas laus iſrael:
† ſ Quare nō audis et me vel nos ⁑ ſ Qui minores q̄ ego. ſ Iuſti. ſ Scd̄m carnem.
†In te ſperauerūt ⁑ patres noſtri
† ſ Quaſi ex ſpe eſt liberaio. ⁑ ſ aug. vt d egipto. de camio pueros. ⁊ huiōi. ſ Et.
†ſperauerūt et ⁑liberaſti eoſ. Ad
† ſ Nō verbiſ delic. ⁑ ſ Statī nō ī futuro
te †clamauerunt et ſalui ⁑facti ſūt:
† ſ de premio. ſ Quia nō in ſe ſibi ſpes.
in te ſperauerunt: et nō ſunt †ꝯfu
† ſ Qui maior. ⁑ ſ Aug. vermis. quia mortalis de carne ſine cōcupiſcentia natus. et non tantum homo. quia deus.
ſi. †Ego autem ſum ⁑vermis et
† ſ Quia eſt et homo vermis vt adam. ſed ille vermis et nō homo. quia verbum in principio apud deum. ⁑ ſ In ſputis et colaphis.
ſ Ecce quanta patitur cū liberati patres.
non †homo: ⁑opprobrium homi-
† ſ dum pro eo barrabā elegerūt.
num et †abiectio plebis. Omēs
† ſ Huiuſmodi. ⁑ ſ Sicut abiectum.
videntes †me deriſerunt ⁑me: locu
† ſ Non rantū in corde. ⁑ ſ Irridentes. velut minantes. non iudicio agentes.
ti ſunt †labijs et ⁑mouerūt caput.
† ſ vt ait. ⁑ ſ de manibus noſtris. vel ſi nō eripit. reſuſcitet.
†Sperauit in domino ⁑ eripiat
eum: ſaluum faciat eum: quoniā
† ſ vt ait. ⁑ ſ Aug. Ideo hoc dicūt. quia homo factus. in verbū quod ē deus in principio apud deum talia non dicerent.
†vult eum. ⁑Quoniam tu es q̄
† ſ Ab vberibus. ſpes et deus meus. qui ante ſecula pater meus.
extraxiſti me de vētre: †ſpes mea
† ſ vt tu michi ſolus eſſes ſpes. ⁑ ſ Iam homo infirmus.
ab vberib⁹ matris mee: in †te ⁑ꝓie
† ſ Non de te. nam de te pater meus. de matre deus meus.
ctus ſum ex vtero. †De ventre
matris mee deus meus es tu: ne
diſceſſeris a me. Quoniam tri-
† ſ In corpore vel ſecundum tempus.
⁑ ſ Quoniā. ⁑ ſ Ali⁹.
bulatio †proxima eſt: ⁑et non ⁑eſt
† ſ Aug. Conſilijs. et gladijs. et fuſtibus.
qui adiuuet. †Circūdederūt me
† ſ Populus luxurians ſine iugo dei.
⁑ ſ Principes ſuperbi. ⁑ ſ de pinguedīe ferociores. ſ Ad ſimilitudinē.
†vituli multi: ⁑tauri ⁑pingues ob
ſederūt me. Aperuerunt ſuꝑ me
† ſ In cōprehenſione. ⁑ ſ Crucifige cruci. clamantes.
os ſuum: ſicut leo †rapiens et ⁑ru-
† ſ Circūde. obſede. et occiderūt tam viliter.
ſ Q. ⁑ ſ vel effuſa ſunt.
giēs. †Sicut aqua ⁑effuſus ſū:
† ſ Miſſi ad predicandū. ſ Ecce ego mitto vos ſicut o. in me. lu. ⁑ ſ Caſ. firmi mei.
et †diſperſa ſunt omnia ⁑oſſa mea.
† ſ Aug⁹. Scriptura. i. ſapientia eius et voluntas. Hiero. Que erat in ſcripturis clauſa crucifixo domino liquefacta eſt vt cera. vt omnes infirmi intelligerent. Aug. vñ et ꝓ eo velū ſciſſū ē.
†Factum eſt cor meum tanquā
cera liqueſcens: in medio ventris
† ſ Aug. Nomē meū quod ante paſſionē contēnebatur. poſt firmius honoratur.
mei. †Aruit tanquā teſta virtus
† ſ Predicatores mei ⁑ ſ Aug. vt de īterioribus meis capent ſapientiam.
mea: et †lingua mea ⁑adheſit fau-
† ſ Aug. In impios quos ꝓicit ventus a facie terre morti deſtinatos. ſ vel re.
cibus meis: †et in puluerem mor
† ſ In cognitōnem per apoſtolorum predicatōnem. ſ ⁑Effuſus ſum.
tis †deduxiſti me. ⁑Quoniā cir-
† ſ Aug. Non ꝓ veritate. ſed pro conſuetudine latrantes et mordentes. ⁑ ſ vel cōcilium.
cūdederunt me †canes multi ⁑cō-
† ſ Mala cogitātiū iudeorū obſedit me in paſſione in quo ciuitas ſpiritalis hieruſalē obſidetur. ſ Id eſt. gentilium.
ſilium †malignantiū obſedit me.
† ſ gentiles. ſ Clauis.
†Foderunt manus meas. et
† ſ aug. Nō poterat melius deſcribi extenſio corporis in ligno.
pedes meos: †dinumerauerunt
† ſ. Aug. Non mutati ſ Iudei. ⁑ ſ Sed nō intellexerunt.
omīa oſſa mea. †Ipſi vero ⁑con
† ſ aug⁹. tantū viderunt vſqꝫ ad carnem oculi corporis. et nō vſqꝫ ad verbū cordis oculi.
ſiderauerunt et †inſpexerunt me:
† ſ Caſ. Miſ. ſic qui non tendūt ad vnitatem. ſcripturas corrumpentes.
⁑ diuiſerunt ſibi veſtimenta mea

Sicut leo. Aug Vt leo rapiens circūdederūt. vt rugiēs os apuerūt.

Sicut aqua effu. Aug. Quādo fūdit aqua abluit rigat ⁊ lapſū pedibus facit Ita effuſo xp̄o: ablute ſūt ſordes. rigate mētes. vbi etiā lapſi ſūt pſecutores. et ꝑ timore diſperſi ſūt diſcipuli. vñ relicto eo fugierunt.

Caſ. Sicut aqua ſacramentu3 ablutio peccatoru3. et hoc qꝫ apoſtoli ꝑ mundū diſperſi ſunt qui ipſi effuſi dicūtur: vt aqua abluens et rigans. et ꝑ quos ſecretum ſcripture elicuit. virtus igne paſſionis induruit et ſolidata eſt.

Tanquā cera. Caſ. Bene legis myſteria compat cere. q̄ tunc lucem reddit cū calore diſſoluitur. vł ideo diſcipuli fugierunt: quia doctrina qua eos firmauerat admota paſſione: q̄ſi igne euanuit: et infirmis excidit. et quia ꝟtus mea aruit. id eſt. viluit. prius probata miraculis. Aruit: q̄a lingua non reſpondit eis crucifigentib⁹ verbū. et quia in puluerem pro opinione iudeorum. In puluerem mor. in quem redigūtur mortui. et hoc q̄m circūde.

In medio. Auguſ. Veter. infirmos in eccleſia vel memoriā eccleſie ſignificat.

Aruit. Caſſio. Nō vt fenū ſ3 vt teſta q̄ igne fit firmior.

Lingua m. a. Aug. Seruauerūt ꝑcepta mea apō ſe. hi ꝑ q̄s locutur⁹ erā. ⁊ ꝑ eos in ꝯgnitō3 eoꝝ q̄ erāt puluis mortis dduct⁹ ſū.

Foderunt. Aug⁹. Euangelica narratō. Et ſi hec ad literā. innuit foſſio manuū. ꝙ opibus eius nō crediderūt. pedū ꝙ apl̄os lacerauerūt.

Caſ. Foderunt. Terra foſſa fructum facit. ſic fructū vite dedit chriſtus vulneratus.

Dinumerauerūt. Caſ. Proprie deſcribit pena crucis. Sic oſſa dinu. i. apoſtolos. ne in maiorem numerū creſcerent: querebāt extinguere

Inſpexerūt. Caſ. cū diligētia et delectatōe. cū a re crudeli ſoleāt oculi auti. ecce q̄z obſtinati nō caſu aliquid factum. nec tot miracul cor mollitū

Diuiſerūt ſibi ueſtimēta. Auguſ. Sacramēta ipſius potuerunt

diuidi p̃ hereſes. ſ; ñ tunica deſup· i· a deo data· hec eſt charitas vl' vnitas quã nemo põt diuidere. Caſ. ſ; ſorte et dono dei qui buſdã venit. qui ve/ro hanc habet ſecur⁹ ẽ. et nemo eũ a catho lica eccleſia mouet. et ſi extra incipit illã ha bere ĩtromittiť. vt ra m⁹ oliuę a colũba de latus ad arcã

Aug. Vel p̃ ani mã vnicam · caput et corpus qḋ vnũ diuer ſitates reſpuit.

Unicornes. Aug. Iudei terrena tm̃ petẽtes. vel de cul tu dei ſingulariter ſe iactãtes · vl' ſingulari ter ſupbiẽtes. occiſo etiã filio poſt ſeruos.

Narrabo. Aug. Hacten⁹ oñdit quę paſſus et quid orauit ecce iã quare paſſus. qui niſi vellet nõ pa/tereť. Caſ. ecce paſſio nis fruct⁹ · ne audita paſſione turbẽtur cor da fideliũ.

Qui ti· do. lau. Caſ. Timor hũanus nõ laudẽ · ſed vitupe riũ parit.

Timeat. Quos dixerit ſemẽ iacob a/perit ſubdens.

Pauperiſ. Aug. Nõ ei⁹ q̇ xbis dlic· clamat de vana vita ſed nõ tumẽtis de põ pis ſeculi.

Apud te laus. Aug. Apud deũ lau dẽ ponit: qui docet ĩ hoĩe nõ preſumi.

Laudabũt. Au gu. Paupeſ deũ: di uites ſe. ideo paupes q; deũ laudãt vt eũ; ĝrant: et ipẽ eſt diui/tię pauperum.

Corda. Aug. Q; ille cib⁹ eſt cordiſ.

Manducaue rũt. Aug. Nõ phi/beat diſpẽſator mã/ducare · ſed exactorẽ moneat timere.

In cõſpectu. Caſſi. Eccia vtroſq; recipit· ſed ipſe videt et diſcernit.

Annunciabi/tur. Caſ. Ab angeliſ q̃ p̃ces hoĩm deo of ferũt· nõ p̃ iſtructõe· ſed pro miniſterio.

Caſ. Nota pſal/

† Caſ· Catholica eccleſia nõ diſcerpitur. ſ; do no dei cuiq; p̃uenit· nõ humano arbitrio.
et † ſuper veſtem meam miſerunt
Ipſi ita.
ſortem. Tu autem domine ne
† Aug. vſq; in cõmunẽ oĩm reſurrectionẽ·
Quia poſt triduum ſtatim reſurrexit.
† elongaueris auxilium tuum: ad
† Et: Ne quid michi noceant.
† defenſionem meam conſpice.
† Ne elongaueris. ſed· ‡ Aug. A morte et a lingua diſſenſionis·
† Erue a ‡ framea deus animam
† Aug· de poteſtate iudeorũ ceco more latrã tium ſine diſcretõe. ‡ Auguſ. Eccleſiã. vel vnica eſt anima chriſti ſola a peccatis immunis·
meam: et † de manu canis ‡ vnicã
† Aug. dyaboli Qui circũit querens quẽ deuoret. vel regni ſecularis·
meã. Salua me ex ore † leonis:
† Aug· Sublimitatibus vel ſuperbia·
‡ Aug. Superborũ ſingulariter ſe erigentiũ et cõſortes nõ ferentium.
et a † cornibus ‡ vnicornium hu/
† Quo fructu· Saluatus·
militatem meam. † Narrabo no
† Aug· Qui inuicem diligunt· vt a me dilecti ſint· Apoſtolis· ‡ Non in patre ſed·
men tuũ † fratribus meis: in ‡ me/
† Pro qua paſſus· ‡ Et per eos.
‡ O pater † Et o vos· Caſ. Sed que eſt ea. vbicunq; timetur deus. et laudatur·
dio † eccleſię ‡ laudabo ‡ te. † Qui
ibi eccia ẽ· Semen iacob. ſemen iſrael eſt eccia.
† Non vos ipſos.
timetis dominum laudate † eum:
† de omni gente. ‡ Cui maior ſeruiet.
† vniuerſum ſemen ‡ iacob glorifi
cate eum. Timeat eum omne ſe
† Aug. Omnes ad viſionem dei repati. Caſſi· alienus neſcit timere· ‡ glorificate.
‡ Ex toto·
men † iſrael: ‡ quoniam non † ſpre/
† Etiam· Licet altus humilem·
uit neq; † deſpexit deprecationẽ
† aug. Cuiuſcunq; nõ de ſe preſumentis.
‡ aug· vt ab illo qui dicebat ſupra: clamabo
† pauperis. ‡ Nec auertit faciẽ
nec exaudies·
ſuam a me: et cum clamarem ad
† vt quid exaudiuit.
eũ exaudiuit me. † Apud te laus
† Eſt: Id eſt· laudabo te. ‡ Id eſt· in toto orbe non modo· in africa· vt donatiſte aiunt. ‡ Quomodo erit laus. aug· Sa crificiũ quod chriſtus obtulit deo. quod norũt fideles et edent.
† mea in ‡ eccleſia magna: ‡ vota
† Corporis et ſanguinis. ‡ vt intelligãt verũ eſſe corpus et per illud ſe ſaluari
† mea reddam in ‡ conſpectu timẽ
† Hec vota. ‡ Aug· Contemptores ſecu culi et humiles.
tium eum. † Edent ‡ pauperes et
† aug· diuites nõ ſaturabũtur. quia non eſu riunt. ſaturantur vero qui imitantur patiendo et laudando eructant.
† ſaturabuntur: et laudabunt do/
† Et ſi moriuntur corpora·
minum qui requirunt eum: † vi/
† In hoc diuites. alu extra·
uent † corda eorum in ſęculum ſę/
† Et poſt dominũ p̃ iſtos laudatores.
Qui pauperes· et quomodo laudabunt.
‡ Quia deus eis exciderat·
culi. † Reminiſcentur et ‡ conuer
† Eccleſia de toto orbe. Sunt paupes.
tentur ad dominum † vniuerſi fi/
† aug. In conſcientiis ſuis. nõ in conſpectu hoĩm. Caſ· vel quia eũ dñm cõſpiciũt· vel in fide orabunt· q; conſpectus dei nõ ẽ niſi per fidem.
nes terrę. Et † adorabunt in con
† de omnibus finibus. de omibus familiis.
ſpectu eiuſ: vniuerſę † familię gen
† debet coli· aug. Non hominũ ſupboꝝ·
‡ Olim abiuratũ a iudeis di· Non habemus regem niſi ceſarem·
tium. Quoniam † domini eſt ‡ re/
† Non modo iudeorum·
gnum: et ipſe dominabitur † gen/
† aug· Etiã diuites terre. nec ſicut pauperes ſaturati ſunt vſq; ad imitationẽ. ſed tantũ ado rauerunt· Corpus humilitatis chriſti·
‡ Specietenus adorant deũ· ſed humanita tem fraternam nõ exhibent.
tium. † Mãducauerunt et ‡ ado/
rauerunt omnes pingues terrę:
† Sed. Solus videt quomodo cadant. qui deſerenteſ celeſtia in terra eligũt beati fieri.
in † conſpectu eius cadent omnes
† Caſſi· Que in contemptu ſeculi hominibus mori videtur· Pingues cadent
qui deſcendunt in terra. † Et ani
† Non ſibi ‡ aug. Opera. vel per me cre dentes· ne quis dubitet de ſucceſſionibus·
ma mea † illi viuet: et ‡ ſemẽ meũ
† Quia. Per annunciatõnẽ cõuertetur.
‡ In honorem dñi.
ſeruiet ipſi. † Annunciabitur ‡ do
† aug⁹ Noui teſtamenti que ex aqua et ſpiri tu generabitur.
mino † generatio ventura: et an/
† Euangeliſte. ‡ filium dei vel manda ta eius.
nunciabunt † celi ‡ iuſticiam eius·
† Quis ille populus· Quomodo naſce tur· Ex fide domino. ‡ Secundo per re generationem.
populo † qui ‡ naſcetur quem fe/
cit dominus.

Pſalmus dauid.

‡ XXII
In quo tut⁹: vel paſcit.

Dmin⁹ regit
† aug. Quia ſpũalẽ ſubſtan tiam credit ſibi a deo eẽ cõferen dã. ‡ In futuro.
me: ⁊ † nichil michi ‡ de
† vbi certus de ſatietate. ‡ diuina lectõ ne. Nutriendum. ‡ Non ego.
erit: ĩ † loco paſcuę ibi ‡ me ‡ collo
† Q. prius inſtruxit me ad fidem. et poſt edu cauit me. ‡ Caſ. Baptiſmi quo reficiũt. qui vires amiſerant. et anima ariditate peccatorum ſterilis fecundatur.
cauit. † Super ‡ aquã refectõis
† Paulatim vt pueros. ‡ auerſam in adam. Sed prius edu. a. ⁊c. Et poſt.
‡ ut poſt ſit ſancta et iuſta. Sicut pa ſtor ouem.
† educauit me: ‡ animã meã ‡ con
† Inde. Perſeuerare fecit in preceptis charitatis. vel ad hoc ſciẽtie p̃duxit. vt eius p̃e cepta doceam. ‡ Quib⁹ pauci ambulant.
uertit. † Deduxit me ſuper ‡ ſemi
† Sue. † aug. Nõ meritũ meũ et ſi hic ui deatur qḋ non in aliis.
tas † iuſticię propter nomen ſuũ.
† deduxit. Quia ſi etiam. ut conuer ſer inter ignaros dei. ‡ aug. uite huius
Nam † etſi ambulauero in ‡ me/
que eſt umbra m. Caſſi. uel heretici ſunt umbra m. quia figuram exitii portant.
dio vmbrę mortis: non timebo
mala quoniam tu mecum es.
† Non timebo nam. aug⁹. diſciplina que eſt ad oues. baculus ad grandiores filios. qui ab animali uita creſcunt ad ſpiritualem.
† Virga tua et baculus tu⁹: ipa
† aug. Erudiendo. nõ afflixerunt.
‡ Per quid conſo. ſunt.
me † conſolata ſunt. † Paraſti in

mos de paſſiõe in ma gna ſpe xp̃ianoꝝ ter/miari · vt ſciať ex paſ ſione ſalus eſſe.

Pſalmus da/uid. Caſ. Prophe/ta reditum populi de babilone p̃dicit.

XXI

Dominus re/git. Pſalm⁹ de mi/ſericordia· enumerãs decẽ gratias. vt oẽs ſpent in mĩa dei.

Aug. Eccleſia lo/quitur chriſto.

Paſcit me: Aug. Xpus eſt paſtor me⁹. p̃ducens in loco pa/ſcuę. i· intelligẽtia di/uini ſermonis incipiẽ tes ad fidẽ· i· incipien tis inſtruẽtis.

In loco pa/ſcuę. Caſ. Prima gr̃a loc⁹ paſcuę· i· ſer mo diuin⁹· qui ſagi/nat meditantes.

Super aquã. Caſſi. Scḋa gratia aqua refectõnis.

Animã meã. Caſſi. Tercia gr̃a· q̃ poſt baptiſmũ aĩa cõ tracta fit ſine ruga. S; q̇buſdã ordo ha rũ grarũ ↄuerſus vi/detť legẽtes lrã;. Col locauit ĩ loco paſcuę. S; pri⁹ educauit ſu per a· ref· Sed prius animã m· con.

Deduxit. Caſ. Quarta ꝙ ſup cha/ritatis p̃cepta duxit.

Super ſemi· Aug. Artiora mãda ta ⁊ p̃fectiora ↄſilia q̇ bus q̃i ſemitis pauci iuſti ambulãt· ſicut ſe mite artiores ſunt q̃; vie.

Nã etſi. Caſ. Qui ta ꝙ ĩ vmbra mortis nõ timet mala.

Mecũ es. Aug. In corde p̃ fidem. vt poſt vmbrã mortis· ego tecũ ſim.

Virga tua. Caſ. Sexta correctio.

Caſ. Vel virga di ſtrictio q̃ cõuertit vi/cia. Bacul⁹ gubnatõ q̃ ſuſtinet fideles.

Paraſti in cõ ſpectu. Caſ. Septi ma menſa dñi beata cõuiuatõ· ſaturitas fi dei· eſca celeſtis. de q̃ apl'us. qui mãducat et bibit indigne· iudi ciũ ſibi mã· et bi·

In cōſpe.m. Caſ. Et ſi nō impiorū. De hac dicit. Sediſti ad mē ſam diuitis.i.chriſti. ſcito et te ſimilia debere preparare.i.pati ſicut ipſe.

Impinguaſti. Octaua vnctio capitis ſcilicet chriſti qd nulla aridi tate peccati exaruit. vnde cetera letantur membra. quia a capite deſcēdit vnguentū in barbam aaron et in orām veſtimenti eius.

Et calix meus. Caſ. Nona calix chriſti ſanguis qui ſic inebriat. vt ſobrios reddat.

Meus. Caſſio. Quia accipio. Vel tu9.quia das. Menſa et calix. Caro et ſāguis quāuis vnū ſint ſacramentū ſub diuerſis tamen ſpeciebꝰ q̇a vtruncꝫ ſumitur. diuiſim hic ponūtur.

Et miſericor. Caſ. Decima miſericordia ſubſequēs ad cuſtodiam: que pcedit ad gratiam confe rendam.

Et ut inhabitē. Hiero. Hic omibus ſuperioribus iungitur. N.collocaſti. Eduxiſti. deduxiſti ꝛc. et hoc ideo vt inhabi.

Pſalmus dauid. Aug. In prima ſabbati mundus cōditus. In eadem homo reſtauratus p reſurrectōnē xpi. Caſ. Unde monet victorem cū triumpho ſuſcipere.

XXIII

Domini eſt terra. Primo dicit totum orbem eſſe dei: vt ſicut nullus ab ei9 imperio.ita nec a fide eius ſit alienus. Vel ad litteram mundus et eius omnes incole ſunt domini. quia ſtatuit ne obruatur mari vel flumibus. Sꝫ q̇s in monte eius niſi innocens.

Et ſuper flumina. Aug. Ut flumina i mare. ita cupidi labūtur in ſeculuꝫ. et hos etiaꝫ ſupat eccleſia que victis cupiditatibus ad immortalitatē paratur.

† ſ aug. ut iaꝫ nō lacte alar puulus ſed ſolidiore cibo firmatus ſum contra eos. ⁝ ſ aug9. Cōmunionē corporis chriſti. ⁝ ſ aug. quia et bona indigne ſumpta obſunt malis.

ſ uel meo.

†conſpectu tuo ⁝menſam: ⁝ad-
uerſus eos qui tribulant me.

ſ Letificaſti ſpūali leticia mentem. † ſ Spūali gratia. ⁝ ſ Mentem.

Impinguaſti in †oleo ⁝caput

† ſ Aug. dans obliuionē variarū delectatōnū. ⁝ ſ vel tuus.

meum: et†calix⁝meus inebrians

† ſ dat enim claritatē eterne vite. ſ Poſt omnia.

†q̄ꝫ preclarus eſt. ⁝Et miſericor-

† ſ Caſ. Quādiu hic viuo.

dia tua ſubſequatur me: †omnibꝰ

† ſ Non tue. ⁝ ſ Nō aūt hic tantū. ſed vt etiā inhabitem. ſ Et ad precedentia ſeruāda et vt inhab.

diebus vite†mee. ⁝Et vt inhabi

† ſ Non manu facta.

tem in†domo domini: in longitu

ſ Eternaliter.

dine dierum.

ſ de clarificatiōe dn̄i que prima ſabbati facta ē.

Pſalmꝰ dauid in pma ſabbati.

XXIII.

ſ Caſ. Eccleſia fructifera.ñ parua. et oīa quibus plena ſed de toto orbe. ꝛ de omnibus que in eo ſubdit.

Domini ē ter

† ſ Aug. dum clarificatus dominus in fidē annūciatur omniū gentium et totus orbis fit eccle

ra et plenitudo eius: †orbis ter-

ſia eius.

rarū ꝛ vniuerſi qui habitāt in eo.

† ſ Merito domini. ⁝ Aug. Super omnes fluctus ſeculi vt eos ſuperet. ⁝ ſ firmiſſime.

†Quia ipſe⁝ſuper maria⁝funda

† ſ vel eā.

uit†eum: et ſuper flumina prepa

† ſ Caſ. Q. magno niſu opus eſt. ſ Caſ. Orbis ē domi. nō tamē niſi innocens ibi eſt.

rauit eum. †Quis aſcendet in

† ſ Aug. In altā iuſticiaꝫ domini. ⁝ ſ Aug. Permanebit in eo quo aſcēdit. ſ Poſt aſcēſū.

†montem domini: aut quis ⁝ſta-

† ſ Preparato ſuper maria et f.

bit in†loco ſancto eius. Inno-

† ſ. Aug. Operibus. ⁝ ſ Aug. Mundus in cogitationibus.

cens †manibus et⁝mūdo corde:

† ſ Nō acceptabilē habuit. ⁝ ſ Peccato.i. ſ Caducis. ⁝ ſ Senſualē.

qui nō† accepit in⁝vano⁝animaꝫ

Quis aſcendit. Determinat quibus virtutibus prediti ſunt in eccleſia.

Quis ſtabit. Hieronimus. Multi enim aſcendunt qui non permanent.

Innocens. Ad proximum. manu. et corde. Et qui ſibi innocens. Hiero. Hic eſt qui nō accepit in vanū animā. Et qui innocens in verbis. et hoc eſt nec iurauit in do. hic talis aſcendit. quod quidē eſt ei a domino. hic accipiet bene. et hi nō pauci ſed generatio. et nō niſi querāt deū nō pro fauore deum. ſed ita q faciem. id eſt. preſentiam et cognitionem deſiderent.

Qui nō accepit. ꝛc. Aug. Hiero. Id eſt. qui nō deputauit aīam rebus nō pmanentibus. ſed eā ſentiēs imortalē eterna deſiderabit. et iō nō iu. in dolo. Aug. ſicut ſimplicia et non fallentia ſunt eterna. ita ſe prebuit proximo. nil pmittit. vnde decipiat. Nedū peius faceret permittit iuramenta ſimplicia et doloſa prohibet.

In uano. Hiero. J. Qui nullis eā fecibus peccaminū poſt baptiſmū maculauit.

† ſ Caſ. In dolo iurat qui aliter facturus eſt q̄ pmittit. cū piuriū ſit nequiter decipe credētem.

ſuam. †nec iurauit in dolo proxi-

† ſ Caſ. Inde hec premia vel illa ſ Id ē. p benedictōnem domini acceptā aſcendet ꝛc. ⁝ ſ Predicta bona

mo ſuo. †Hic accipiet ⁝benedi-

† ſ Non a ſe. ⁝ ſ Caſ. Et benedictio p miſericordiā nō per merita. qꝛ pri9 pecā dimittit.

ctionem a†domino: ⁝et miſericor

† ſ Ne putes predicta de ſolo chriſto. quia talis eſt generatio.

diam a deo ſalutari ſuo. †Hec ē

† ſ Baptiſmo renata. ſ Sic eniꝫ p miſericordiam in baptiſmo naſcūtur qui querunt eū. ⁝ ſ Cōmuniter. ⁝ ſ Qui feruētiores alijs volunt preponi. vt eis primatū det.

†generatio⁝querentiū eum⁝que-

† ſ Cui poſterius nato dedit primatum ſicut iacob fecit. ſ Ergo.

rentium faciem dei †iacob. At

† ſ Id eſt. opera p que deus intrat ⁝ ſ genꝰ electū. r. ſ.

tollite†portas⁝principeſ veſtras

† ſ Exaltamini in cordibus hominū. Aug9. Aditus eterne vite. renunciatōnis a ſeculo. ꝛ cōuerſionis ad deum.

et †eleuamini porte eternales: et

† ſ Id eſt. chriſtus. ſ In quo ſine ſuperbia gloriemur ⁝ ſ Aug. Pauet admirans mortalis natura et querit quis eſt.

introibit†rex glorie. ⁝Quis eſt

† ſ In rebus. Aug9. Quem infirmū et oppreſſum putaſtis.

iſte rex glorie: dominus†fortis et

† ſ Aug. vbi cōtra mortem pugnauit. ⁝ ſ Contra dyabolū.

potens. dominus †potens in⁝p

† ſ aug. Hinc iam itur in celū. exclamat iterum propheta. tollite etiā celeſtes principes portas quas habetis in animis hominū qui adorāt militiam celi.

lio. †Attolite portas principes

† ſ aug. Porte eterne. iuſticie et charitatis et caſtitatis. per quas vnū verum deū diligat.

veſtras et elauamini †porte eter

† ſ aug9: vt ad dextram patris interpellet pro nobis. ſ ad mentem.

nales: et †introibit rex glorie.

† ſ aug. Et princeps hui9 aeris miratur ꝛ querit quis eſt. ⁝ ſ aug. Etiā ſupra te glorificato corpore pgit ille tentatus ſup omēs angelos. tendit ille ab angelo preuaricatore tentatus.

†Quis ē iſte⁝rex glorie: domi-

⁝ ſ aug. Celeſtium vel terrenorū.

nus virtutū ipſe eſt rex glorie.

† ſ Chriſtū. ⁝ ſ eccleſie. ⁝ ſ eccleſie que loquitur in pſona penitētis p flagella correcti.

†In finem⁝pſalmus⁝dauid.

Attollite. Hyapſalmus. xpiana religione declarata. ſuperſtitioſos a prauitate auocat. vt patefactis cordibus xpm admittant.

Attollite. ꝛc. Auguſ. O principes tenebrarū quicūqꝫ primatū in hominibus queritis: auferte ne vei īpediant aditus quos ſtatuiſtis cupiditatis et timoris. Aug. Angeli pceuntes ad infernū dicūt. Auferte poteſtatem veſtram. Et in aſcēſione p.e. que hacten9 eratis clauſe hec dauid. pſona angelorum ſibi aſſumpta.

Caſ. Attolite. auferte. Portas. mortis. q̄ a principe dyabolo poſite ſunt. Et eleuamini. contra portas mortiſ. Porte eter. omnis gratia que veniente chriſto data eſt. Quis eſt. interrogat propheta ad conuincendam iudeorum perfidiam. et vt amplius eum commendando alios inuitet. Dominus fortis. per virtutes deſcribitur. quaſi proprio nomine. Fortis. Aug9. et ſi cum gladijs cepiſtis. Potens. et ſi pilato tradidiſtis. Potens in prelio. ne in pugna vos ſuperaſſe putetis.

Uirtutes. Hie. Aug. Miniſtre precedentes chriſtum in aſcenſiōe ad alias celeſtes clamant. vt viā domino venienti aperiant. que nouo myſterio carne īduti ſtupefacte querunt quis eſt:

Attollite portas principes ueſtras. Caſ. Congeminatio vt amplius determinet quis ſit rex glorie. et non per ſingula vt prius dicendo fortis et potens. ſed breuiter totum reſpondet dominus virtutum. i. gratiarum. qui omnibus omnia dat bona. vel celeſtium virtutū. id eſt. angelorum.

Uirtutū. Hiero. In hebreo ſabaoth. quod interpretatur exercituū vel militiarum vel virtutum.

In finem ꝛc. Hiero. Hic flagellatus penitens preponitur alijs. ne murmurent in aduerſis. qui in ſe expertus: per miſericordiam blanditur: per iuſticiam terret.

Adte leuaui. Aug. Pſalmus contra aduerſa CXXIIII. ſeculi quaſi oratio populi in babilone conſtituti. et eſt primus ꝑ litteras hebrei alphabeti digeſtus, et ſi non per om̄es. Qui per omnes eos ſignificat. qui omnibꝫ ꝑfecti virtutibꝫ laudem dei cantāt. Qui non per om̄es minus perfectos.

Caſ. Primo petit doceri vias domini. quia ad deū erect⁹

Caſ. Ad te contē plandū. facile terrena deſpicit. qui diuina conſpicit.

Confido. Caſ. Exptus in malis in eam infirmitatez. nō erube-ſcam. Neqʒ inimici irrideāt. et certus ſum. quia in nullo ſuſtinente patienter. fallit.

Superuacuę. Caſſio. Quia omnia ſūt vana et infructuoſa quę a deo ſunt aliena.

Vias tuas do. Caſ. Vię ſunt de ordine vitę. qui conuenit omnibus. Semitę quę anguſtę et occultę. i. intelligentia legis quę paucis nota eſt. Dirige. ad vitam ptinet. Doce. ad ſcientiam.

Doce. Aug. Ipaʒ veritatē. vt qđ credo intelligaʒ. quia deus quia ſuſtinui. ⁊ ſi hoc nō ſufficit: remi.

De ſal. m. et te. ſuſ. Caſſio. Duę res ſunt q̄ bonos faciūt. vt deū ſaluatorē credamus. et patienter eius retributōnem expectemus.

Reminiſcere. Caſ. De peccatis ꝑoribus et quę quotidie fiunt orat. ꝑ miſericordiam antiquis factam. ⁊ quia timet verum iudicē.

Miſerationū. Miſeratō proprie in bonorū exhibitione.

Quę a ſeculo. Aug. Id eſt. ab initio ſeculi ſunt. nō ergo in me fallat.

Delicta. Caſſi. Sunt quando delinquit via ęquitatis.

CXXIIII.

ſ Amplexandum.

Ad te domine

† ſ Aug. Spūali deſiderio. ſ Hiero. de terra ad ſimilitudinē grani. ſ aug. Qđ in terra ortū ſurgit in altū. ⁝ ſ Que carnalib⁹ deſiderijs premebatur in terra.

†leuaui ⁝animaʒ meā:

† ſ Aug⁹. Iam nō in me qui ſicut deus eſſe volui. ⁝ ſ de eo vnde confido. ſ Ideo.

deus meuſ in †te confido ⁝nō erubeſcaʒ.

† ſ Preualeant. ⁝ ſ Qui inſidiantes ad hec mala deiecerunt. ſ Omnis modi. ſ viſibiles et inuiſibiles.

Neqʒ †irrideant me ⁝inimici mei: etenim vniuerſi qui †ſuſtinent te non †confundentur.

† ſ Qui ferunt pondus diei et eſtus. ſ donec venias. † ſ per ſe vel per inimicos. † ſ Sed. ſ Pro peccatis hic ſalubriter vel ſi hic nolunt tandem in pena eterna. ⁝ ſ Aug. Ad acquirenda que tranſeūt. ſ Quia.

†Confundantur omnes ⁝iniqua agentes †ſuꝑuacue.

† ſ In ſuꝑuacuis qui laborant. ⁝ ſ Et ne erubeſcam. ſ Quia. ſ Precepta leuiora. † ſ O. ⁝ ſ Quaſi que viſui ſubſunt. ⁝ ſ Anguſtas paucis notas.

⁝Vias tuaſ †domine ⁝demonſtra michi: ⁊ ⁝ſemitas tuas †doce me.

† ſ Quaſi occulta. ⁝ ſ Aug⁹. Errores fugientem. † ſ Aug. Quia per me nō noui niſi mēdacium.

⁝Dirige me in veritate tua et †doce me: qꝛ tu es †deus ſaluator meus. et ⁝te ſuſtinui tota die.

† ſ Aug. Expulſus per me redire nō poſſum. ⁝ ſ Quia. ſ aug. Id eſt. toto tractu ſecularis tpis reditus meus tuā expectat miſericordiam. † ſ Caſ. Quē homies putāt eē oblituʒ dum tardas. ſ Et.

†Reminiſcere †miſerationum tuarum domine: et †miſericordiarum tuarum ⁝quę a ſeculo ſunt.

† ſ Operum miſericordie. † ſ Naturaliter inſitarū. ⁝ ſ Quia nec peccanti homini miſericordia defuit. ſ Etiā per miſericordiam. † ſ aug. Confidentis audacie mee et ignorātie mee anteq̄ꝫ crederē.

Delicta †iuuentutis meę: et †ignorātias meas ⁝ne memineris.

† ſ vel ignorantie mee. ⁝ ſ aug. Ne ſerues ad vindictam perpetuam. † ſ Sed potius. ⁝ ſ aug. que te digna eſt nō ſecūdum iram qua ego dignus.

†Secundum ⁝miſericordiam tuam memento †mei tu: propter †bonitatem tuam domine.

† ſ Qui fragilis nature. † ſ Nō meritū meū. ſ Inſitam qua omnia ex nichilo facis. † ſ Conuerſio ſermonis ad homines hac fiducia peto quia dulcis.

†Dulcis et rectus dominus: †propter ⁝hoc legeʒ dabit delinquentibus in †via.

† ſ aug. Quia miſericordiā prerogauit. vt perduceret ad viam. ⁝ ſ Hie. Correctionem vel charitatem qua iunguntur deo. † ſ Non extra viam fidei. ⁝ ſ aug. Non turbabit in iudicio. ſ tamen.

⁝Diriget †manſuetos in iudicio: ⁝docebit mites vias ſuas.

† ſ aug. Qui ei ñ reſiſtūt. ⁝ ſ aug. Non eos qui precurrere volunt. † ſ Et ſi infinite.

†Vniuerſę vię †domini miſericordia et veritas: †requirentibus teſtamentum ei⁹ et teſtimonia eiuſ.

† ſ aug⁹. Illi intelligunt miſericordē in primo aduentu. iudicē in ſecundo. qui mites querunt teſtamentū eius. cū ſanguine ſuo nos redemit in nouā vitam. et teſtimonia in prophetis ⁊ euāgeliſtis. † ſ Si non alius. his videatur. † ſ Quia dulcis et rect⁹ ꝓpter nomē. ſicut orani facies. ſ Quod eſt Ieſus.

Propter †nomen tuum domine †propiciabeꝛis †peccato meo: ⁝multū eſt em̄.

† ſ Sacrificio ſpūs contribulati. † ſ Non ſolū donas peccata. que ante fideʒ. ſed et illud quod multū eſt. ſ. poſt fidem. ⁝ ſ Quia in via fidei non deeſt offenſio. † ſ Et cū ita ſit. ⁝ ſ Ratōnalis ⁝ ſ aug. vnde incipit venire ad ſapientiam. ſ Non ſecurus.

†Quis eſt ⁝homo qui ⁝timet dominum. †legem ſtatuit ei in ⁝via †quam elegit.

† ſ Ecce. ſ aug⁹. Ne iam impune peccet. vel cōpletōnem legis. ⁝ ſ fidei. † ſ aug. Quā liber apprehendit. vel vt tutam elegit. exptus per flagella nō eſſe deuiādū ab ea.

Anima eius in bonis demorabitur: et †ſemen eius †hereditabit terram.

† ſ Opus habebit ſolidam hereditatem inſtaurati corporis. i. glorificati. † ſ tandem. ⁝ ſ Interim vero.

⁝Firmamētum eſt †dominus ⁝timentibus eum: et teſtamentū ipſius vt manifeſtetur illiſ.

† ſ Non homo mutabilis. ⁝ ſ timor dei dat firmitatē. humanus diffidentiam. ſ Eſt hoc. † ſ Cordis. ſ aug. Quia terram nō intueor nō timeo terrena pericula. qꝛ ipſe quē intueor euellet. ſ Hiero. Id eſt. omnes contuitus mei ſemper ad dominum.

†Oculi mei ſemꝑ

Iuuentus. non ꝑ etate. ſꝫ ꝑ ꝓhapitatōis audacia. q̄ ē tunc: cū calor animi modeſtiā excedit. Ignoran. facim⁹ ea q̄ mala eē neſcim⁹. vel delicta ignorantię in puulis. q̄ vel originali peccato tenētur.

Hiero. Iuuentutis. Antequā de domo patris iniqui exirem.

Tu. Aug⁹. Cuius opus eſt miſereri et peccata dimittere. Secūdū miſericordiā tuā. i. vt ampla eſt miſericordia tua. Miſericordia erga miſeros. bonitas erga quoſlibet. facit aūt deus bonum et a miſeris imploratus. et bonitate ductus. nemo bonus niſi deus.

Dulcis Aug. Quia om̄ia priora dimittit. vbi gratia ſine meritis. Rectus. qꝛ poſt miſericordiā vocatōis venię in iudicio merita reqrit ne leuitas ei⁹ ſecuros et ocioſos reddat. dulcis: qꝛ ſuauia dat: rect⁹ qꝛ corrigit.

Propter hoc. Caſ. Quia dulcis et rectus nō ex crudelitate ſed benignitate In via. i. fidē vel ꝓceptis dei. Vel in via h⁹ vitę vbi recte viuendū. dabit legem. Et in iudicio. dū punit. diriget ad meliora. Sed manſueti ſint qui corripiūtur. quod ē. ex feris domiti vt tolerent. Qꝛ ſi mites. i. lenis animi q̄ſi naturaliter hoc habentes. docebit eos ꝓcepta. ꝑ quoꝝ neglectu venerūt flagella.

Miſericordia et veri. Aug. Miſericordiā qua placabilis. veritatē qua eſt incorruptus. hec peccata dimittit. Illa iudicat merita. Ergo vniuerſę vię duo aduentus. vnus miſerātis. alter iudicantis. Tenet aūt vias eiuſ. qui exptus miſericordiaʒ deponit ſuꝑbiaʒ. nullis ſuis meritis liberatus. ⁊ deinde cauet ſeueritatē iudicis.

Teſtamētum. Caſ. Nouū. qđ egregie dicit teſtamētuʒ vbi clara et certa promiſſio hereditatiſ. qđ et morte firmat. Et teſtimonia. veteris vbi fuerūt ꝓphetę teſtes ꝓmiſſionū.

Propter nome. Aug. Id ē. gloriā tuam. Cauſa ad deū refert. et qꝛ nō negligo. ſed multū puto. Vel grande ē. et niſi ꝑ te nō delebitur. Propter nomē pce: qꝛ non ꝓpter ſe; quia quotidie auget pcc̄m in quo cathari refutātur (heretici. Et interꝓtant mūdi) q̄ ſe ab om̄i peccato mūdos aſſerunt.

Quis eſt homo. Caſ. Hic agit de ęternis quō beantur. laborās et orans vt et ip̄e et totus iſrł ab his malis liberet.

Anima. Caſ. Et ſi nō ſtatim poſt corpus habet ꝑfectā beatitudinē tamē. In bonis demo. vel mō non redit in egiptū. ſed morat in ꝓceptis q̄ſi delicijs. vel ſpe et ſi non re in futuris. et merito boni operis excolit euā ſuam. i. carnē. et ꝓter hec firmat deus timentē: ne in malis cedat. et manifeſtabit ſe ipſum ei. ſicut promiſit. Si quis ſermones meos ſeruabit dili. e. et manifeſtabo ei meip̄m. et ideo oculi mei. omnes contuitus mei. quidquid alij faciant ⁊c.

Semē. Hiero. Bonum eſt vnde fructus colligitur.

Firmamētum ti. e. Auguſ. Videtur infirmorum timor. ſed dn̄s eſt firmamētū timētibꝫ eū. et facit vt teſtamētū ei⁹ maifeſtet illis.

Oculi Salo. Oculi ſapiētis in capite. i. in corde eius.

Semper ad do. Aug. Nec aū me ad pedes attēdo, qm̄ ipſe euel.

¶Unicus. Caſſi.
Plus amatur. pau-
per plus doletur.
¶De neceſſitati-
bus. Id eſt. aduer-
ſis que neceſſaria ſūt
oībus qui pie in chri-
ſto vi. vo.
¶Reſpice. Aug⁹.
Tot hoim pditio. ſi-
ne dolore eſſe nō po-
teſt. ⁊ ideo p eis orat.
¶Nō erubeſcā.
Caſ. Erue. etſi nō
ꝓpter aliud. vel ideo
ne cedat erubeſcentie
ꝗ ſperaui in te. et qa
innocentes facti et re-
cti bona opatione p
tribulatōnes adheſe-
runt michi: ideo quia
ſuſtinui. et tu libera
eos deus iſrael.
¶In. et rec. adhe.
Caſſi. Mali tolerati
ſunt. nō adheſerunt.
¶Iſrael. Auguſ.
Populum quem ad
tuā viſionem prepa-
raſti.
¶Caſ. Pſalmus
iſte monet vitari con-
ſortia iniquoꝝ. iungi
iuſtis. quia ex conui-
ctu mores formātur.
¶XXV.
Iudica. Aug⁹.
Quia poſt miſericor-
diam habeo innocen-
tie meritum: cu⁹ viā
cuſtodiui. nec tantū
ſic in me. ſed in deo
ſperans permanebo.
Quia vero quaſi bo-
ni nolūt inter malos
eſſe. ſciſmatici et peio-
res ſunt. et vt palee
iam ante ipſam venti-
latōnem a vento ſup-
bie rapiuntur.
¶Caſ. Iudica. Nō
eſt preſumptio iuſti.
ſed certitudo miſeri-
cordie dei. quod ibi
oſtendit in dño ſpe-
rans deinde non in-
firmabor.
¶In innocentia.
Aug. Non angeloꝝ
ſed qualis eſt hoim.
¶Proba m. Caſ.
Id eſt. prius vires in-
ſpice. et tunc vt ferre
valeo. temptari permitte.

ad dominū: quoniam ipſe euellet
† ſ Aug. vicioꝝ affect⁹. vel de paſſiōe et morte que tenet ligatos. et eſt p ſimilitudinē dictum. ſ Quia oculi mei ſunt ad te. ⁝ ſ Caſ. Oculi ſunt ad dominū mei ſcʒ ita dicētis reſpice.
ſ Ergo.
†de laqueo pedes meoſ. ⁝ Reſpi-
† ſ Aſpiciētē te. ⁝ ſ Quia miſer ⁝ ſ Caſ. Locus eſt miſericordie. quia nō p plura diſtractus. ſed in vnitate. ſ Aug. Nulla ſciſmata vel hereſes tenent eccleſiam.
ce in †me et ⁝miſerere mei: ⁝quo-
† ſ A mundo vel humilis.
niam vnicus et †pauper ſum ego.
† ſ Et quia. ſ Caſ. tot calamitates mūdi ꝗ earum anxietas ad coꝛ puenit. ⁝ ſ Aug⁹. Abundante iniquitate et refrigeſcēte charitate.
†Tribulatōes cordis mei ⁝ mul-
† ſ Auguſ. Quia hoc michi tolerare neceſſe eſt vſqꝫ in finē. vt ſaluus fiam.
tiplicate ſunt: de† neceſſitatibus
† ſ Et. ſ gratam habe. ⁝ ſ Aug⁹. Quia iactantia iuſticie nō me ab vnitate abrumpo.
meis erue me. †Uide ⁝humilita-
† ſ aug. Quo indiſciplinatos michi admixtos ſuffero.
tem meam et †laborem meum: et
† ſ Aug. his ſacrificiis placatus. ⁝ ſ aug. Nō ea tantū que ante fidem feci ſed et que poſt fidem.
†dimitte ⁝ vniuerſa delicta mea.
† ſ Caſ. Conuerte vel. ſ aug. fac ſicut ſcis.
†Reſpice inimicos meos quo-
† ſ Non ſolum foris ſed etiā intus in eccleſia.
niam † multiplicati ſunt: et odio
† ſ Aug. diligentem ſe. ⁝ ſ Sed ab eis.
ſ In his que habet.
iniquo oderunt †me. ⁝ Cuſtodi
† ſ Aug. Ne declinē ad imitatōnē eorum.
⁝ ſ aug. a ꝑplexitate qua michi miſcētur.
†animam meam et ⁝erue me: non
† ſ aug. Si forte inſurgunt contra me.
†erubeſcam. quoniam ſperaui in
† ſ Non in me. ⁝ ſ Nō ſolū preſentia corporis miſcētur. ſed conſenſione cordis.
†te. Innocentes ⁊ recti ⁝ adheſe-
ſ aug⁹. Quia nō defeci ſequens illos. ſed ſuſtinui expectans iudicium.
runt michi: quia ſuſtinui te. Li-
† ſ Que foris vel intus.
bera deus iſrael: †ex omnibus tri-
bulationibus ſuis.
ſ attribuitur. ſ Caſ. Perfecto viro qui dicit ſe nō habere partē cū iniquiſ. ⁊ petit ab eis diſcerni.

Pſalmus dauid.
¶XXV.
ſ aug. diſcerne a malis qui ſimul nobiſcū ſunt in eccleſia. ne ſimul eam⁹ in igneꝫ eternum.

Iudica me
† ſ Quare. ⁝ ſ aug⁹. Nō eſt elatō. ſed nō ingrate confeſſio.
domine †quoniam ego in ⁝inno-
† ſ viam moꝝ vel inter peccatores.
centia mea †ingreſſus ſum: et in
† ſ aug. aliter inter malos titubarer. ꝗ et ſi cadūt. iſte ſtat. qui non in eis. ſed in deo ſperat.
⁝ ſ Inter peccatores.
†domino ſperans non ⁝infirma-
bor. Proba me domine et tem-
† ſ Ne quid mali delectet. ⁝ ſ Ne quid mali cogitem.
pta me: †vre renes meos et ⁝coꝛ
meum. Quoniam miſericordia
† ſ aug. Int⁹ vbi vides nō timeo. ſed diſpliceaꝫ vbi hoies vident. ſ Me delectant bona. quaſi quis ſe in ſpeculo videat.
tua ante oculos meos eſt: et †com-
† ſ Et. aug. Coꝛ nō appoſui illis qui ꝓuidēt beati fieri in trāſitoriis. que eſt cauſa omniū iniquitatū. ſ Non conſenſi et ſi intraui.
placui in veritate tua. †Non ſe-
† ſ tractatū maloꝝ vitaui. facta nō incepi.
di cum †conſilio vanitatis: et cuꝫ
† ſ aug. Nec incipiam et ſi ſim inter eos.
ſ Conſcientiam nō habebo.
iniqua gerētibus †non introibo.
† ſ Sed. ſ Nō ſatis eſt vitaſſe. ſ aug. Congregationē que fit vt veniatur ad conſiliū vanitatis. ⁝ ſ Et ſi de nobis ſunt.
†Odiui eccleſiaꝫ ⁝malignantiū:
† ſ Placitū nō habebo; ⁝ ſ Munda faciam opera mea. ſ Sed.
et cum impiis †non ſedebo. †La-
† ſ aug. quib⁹ amplexaboꝛ ſublimia tua. hic altare celeſte quo ſacerdos xpūs ꝓ nobis introiuit. vt audiā vocē laudis que canitur ab āgelis ſcʒ ſanctus ſanctus ſ.
uabo inter innocentes †manus
† ſ aug. vbi deo vota offeruntur.
meas: et circūdabo †altare tuum
† ſ. Aug. diſcam quomō te laudē. nō ex ipſo bono de me preſumam.
domine. †Ut audiam vocē lau-
† ſ aug. Cū didicero exponam aliis.
dis: et †enarrem vniuerſa mirabi-
† ſ Nō mea. ⁝ ſ aug. In ſanctis. et ſi adhuc eccleſia habet malos. ſ Bonos actus.
ſ Et.
lia †tua. Domine dilexi ⁝decoreꝫ
† ſ decorē. ſ archanū pectoris. ⁝ ſ aug⁹. vbi habitās glorificaris. vt nō ſibi ſed tibi detur gloria. et ideo non ſimpliciter habitatōnis. ſed vbi habitat gloria.
domus tue: et †locum ⁝habitatio-
† ſ aug. Ergo retribue. ſ Nō nocebit maloꝝ cōmixtio. quia nō errat deus in iudicio.
nis glorie tue. †Ne perdas cum
† ſ qui te oderunt. ⁝ ſ aug. que dilexit decorem domus tue. ⁝ ſ Caſſi. qui ꝓximū oderūt. aug. Nam duobus preceptis domus tua decoratur.
†impiis ⁝animaꝫ meam. et ⁝ cum
† ſ Caſ. qui carnaliter viuunt.
viris †ſanguinum vitam meam.
† ſ aug. quoꝝ opa ſunt iniqua.
†In quorum manibus iniqui-
† ſ Caſ. Q. ꝗ eis datū eſt ad accipienda eterna cōuertūt ad ſeculi dona. eſtimātes queſtum eſſe pietatem.
tates ſunt: †dextra eorum repleta

¶Miſericordia.
Caſ. Que nō ſinit tē-
tari ſuper vires. vel
ipſa viſio eſt miſeri-
cordia. non aſpitas.
¶Complacui. Au-
guſ. Cui diſplicet mē-
dacium ſuū. et placet
veritaſ dei. placet ipſe
cū illa et in illa.
¶Nō ſedi. Caſſio.
Complacui in verita-
te qa nō ſedi. Odiui.
quod eſt vitare mala.
Et lauabo. quod
eſt agere recta.
¶Uanitatis. Caſ.
Uani q de caducis re-
bus laborāt ipi heretici.
ci. qui ſcripturas per-
uertunt. illi ſuperflua
querūt. hi venenoſa.
¶Malignantiū.
Caſ. Qui mala pxi-
mis agunt.
¶Lauabo. Aug.
Penitendo. Et al-
tare. mentem virtuti-
bus ornabo. vel fidē
quia nō eſt locus ve-
ri ſacrificii extra ca-
tholicam eccleſiam.
¶Inter inno.
Aug⁹. Conuerſans.
Ut audiā. ab eis
id eſt. vt diſcam qua
voce ſis laudandus.
vel vt audiam. veni-
te bñdicti patris mei.
¶Uoce. Spiritus
ſancti. qui docet lau-
dare te.
¶Domine dilex.
Caſſio. Petit ne ma-
lis in iudicio miſcea-
tur. quia non eis. ſed
cōcordat domui dei.
¶Dilex. deco.
do. Caſſiodo. Hec
ideo faciam. quia di-
lexi me facere deco-
ram domum tibi. et
locum in quo glorio-
ſe habites. vt de glo-
ria et eſſentia dei ali-
quid capiam.
¶Ne perdas.
Caſſio. Et ſi modo
ſimul eſſe pateris. ne
ſimul perdas.
¶Caſ. Ne perdas
in futuro. Cum im-
piis. qbꝫ h nō cōico

¶Aug. Sed ne quid occultoꝝ meoꝝ lateat me. iudica me non tibi ſed michi. ⁊ oībꝫ adhibens purgatoriū delectatōnibus et cogitationibus. ꝗ ne illo igne cōſumar. nō merita. ſed miſericordiā ꝗ talē me fecit attēdo.
¶Caſ. Proba me. Tu vero proba in tentationibus ne quid delicti remaneat. Aliter negligentes eſſemus. tentat deus vt erudiat. dyabol⁹ vt ſeducat. Homo vt diſcat quod neſcit. Aug. Hic pfect⁹ precatur tribulationes ne quis de eis murmuret.
¶Ure renes. Aug. Igne verbi tui. coꝛ caloꝛe ſpiritus. Coꝛ p cogitatōnibus. Renes pro delectationibus.

¶Aug. In area pre palea non videntur a longe grana. ſic et opinio eſt abundante iniquitate multorum nullum eſſe bonum. que fuit in helia quando dixit domine relictus ſum ſolus.
¶Dextra eorum repleta eſt muneribus. Auguſti. Id eſt. ſi quid boni agunt pro muneribus faciunt. vel dextra ratio eorum preſentibus bonis remunerata eſt. ego econtra. et ideo redime. vidit iſte precium ſanguinis chriſti quo mūdus redimitur. Et ideo ait. Redime me et miſerere m. miſericordia in omnibus comitetur quod debes. qr. Pes. i. affectio ꝗ facile labi ſolet. ſtetit imobilis ꝯtra oīa ſcādala tēdēs vltra et ꝑſiſtēs in directo. et quia ſic redimis in eccleſiis benedi.

Stetit. Caſ. Et ſi vndiqꝫ cõcuſſus vel confuſus ſcandalis.

In finem. Aug. Caſ. Primo dauid elect⁹ a ſamuele vnctus eſt in domo patris. Secundo in hebron. ⁊ regnauit ibi ſup tribũ iuda ſeptez ãnis. Tandem ſaule iam regni detrimentũ patiente et ſuis intereuntibus. vnctus eſt in regem totius populi. ſed due extreme p vna reputãtur. poſt pmã hoſtes hũit. his inpfecta cadẽtib vnctõe: ſecure regnauit. ſic eccia p⁹ baptm q̃ ẽ pma vnctõ hz hoſtes. in diſſolutõe corporis pereunt. Aug. Olim due pſone vngebantur rex et ſacerdos. in quibus figuratur vnus xp̄us rex et ſacerdos. Nos aũt ſumuſ corpus chriſti. et in eo xp̄i. Nobis ergo eſt vnctõ modo in ſacramento quo p̄figuratur quid futuri ſumus: et ideo dicit. priuſq̃ liniretur. vnde in ſacramento gemens et laborans vt ĩre gaudeat.

XXVI.

Caſ. De prima vnctõe. p quã certificat ſecunda. h loq̃t.

Dominus protector. Aug. Dat et vitam virtutũ quam et protegit. ſine quo omnia dona eius pduntur.

A quo trepidabo. Aug. Quem trepidet caro. cũ induerit corruptionem.

Super me. Auguſ. Vt ſe michi preferant inſultãtes. qd vertit deus in meli⁹. vt maledico dente ñ me. ſed carnalia deſideria ꝯſumant. Vel edant. i. delectentur in morte mea. crudelitas ĩimicoꝝ. Carnes ẽiam non poſſunt.

Infirmati. Aug. Dũ xp̄c carnẽ accepit nutãtes facti. ⁊ p⁹ et toto ſe fidei ſubdiderũt. Caſ. Vel debilitati paulatim ad ruinã aĩe puenerũt.

† ſ aug. Pecunie laudis timoris iniuſte miſericordie. ſed beatus qui excutit manum ab omni munere. † ſ Illi muneribus: ego diuitiis innocentie.

eſt †muneribus. †Ego autem in innocentia mea ingreſſus ſum:

† ſ aug. valeat michi ad pfectõez liberatõis precium tãti ſanguinis. ſ aug. Nõ deſerat miſericordia tua in huius uite periculis.

†redime me et miſerere mei.

† ſ aug. dilectio mea nõ receſſit a iuſticia tua.

†Pes meus ſtetit in via recta:

† ſ quia multe in mundo. † ſ aug. dilectioni tue adiungo dilectionẽ pximi. nõ occultabo eis quos vocaſti benedictõem tuã ut p me benedicaris. † ſ Nõ me.

in †eccleſijs †benedicã †te dñe.

† ſ future conſũmationis. † ſ Attribuitur † ſ Cuilibet fideli.

In finem †pſalmus †dauid

† ſ Id eſt. agens de hoc quod eſt ei ante pfectã vnctionem antequã hoſtes habet. † ſ Secundo.

†priuſquã †liniretur.

XXVI.

ſ habitans in me. ſ aug. Cõtra tenebras. ſ Poſt hãc vitã. ſ Aug⁹. Q. Noticiã ſui dedit et ſalutem.

Dominuſ illuminatio mea: et †ſalus

ſ Secũdũ animã. ſ Cõtra infirmitatem.

† ſ Quia nullus poteſt contra eũ.

mea quem †timebo. Dominus

† ſ Aug. Omnes impetus et inſidias repellit.

†protector vite mee: a quo trepidabo.

† ſ Aug. Quẽ. vel quid trepidabo. qui perſecũtur cadũt. nec tollunt niſi carnes. illis finitis ero ſpũs. hoc eſt dũ a. ⁊c. ſ Quia iam in ſeipſo eos ſentit. † ſ voto meo.

†Dum appropiant ſuper †me †nocentes: vt edant carnes

† ſ Aug. Nõ ſolum qui videtur amici blandis. ſed et iam inimici manifeſti. † ſ Ex odio. ſ Etiam.

meas. †Qui tribulant me †inimici mei: ipſi †infirmati ſunt et ceciderunt.

† ſ aug. In eo q mala defendebant vt iam credant meliora.

† ſ Accepta tanta fiducia ſi deinceps.

†Si conſiſtant aduerſum me †caſtra: †nõ timebit †cor meum. Si †exurgat aduerſum me †prelium: †in hoc ego †ſperabo.

† ſ aug. Contradicentiũ conſpiratio. † ſ vt ad eos tranſſugiã. † ſ Ratõ reſtituta.

† ſ Subito vel in immenſum creſcat.

† ſ perſecutio ſeculi. † ſ Caſ. In vna quaz cogito figam ſpem. vnã eñ ⁊c. † ſ Cui deus protector

† ſ Quia. ſ Mali multiplicia ſ Ipſũ deũ.

†Unaz petij a domino hanc requiram: †vt inhabitem in †domo domini. omnibus diebus vite mee.

† ſ Scilicet. † ſ In preſenti eccleſia.

† ſ vt precepta eius ſpiritualiter intelligam. ſ Aug. fruar contemplatione ipſius boni. et vt ſecurus fruar delitiis. proteget ipſe me templum

†Ut videam voluntatẽ domini: et viſitem templum ei⁹.

eius. ibi perfectio. hic incorruptio.

† ſ aug. In diſpenſatõne incarnati verbi.

Quoniam abſcondit me in †tabernaculo ſuo: †in die malorum †protexit me. in †abſcondito tabernaculi ſui.

† ſ In tempe tentationũ ibi dies vite. ſ Quo mali florent.

† ſ Ne lederer. ſ Aug. In corde credenti ad iuſticiam. et vt palã fieret ad ſalutẽ quod credi ⁊ in ſua firmitate fecit ĩminere ꝓfeſſionẽ meã

In petra exaltauit me: et †nunc exaltauit †caput meum ſuper †inimicos meos.

† ſ Antequã veniam ad domũ. ſ Nũc corp⁹ mortuũ eſt ppter peccata. mens ſeruit legi dei. non eſt captiua ſub. l. p. † ſ Chriſtum.

† ſ Et ſi adhuc patior chriſtus ſupra eſt

† ſaug. Conſideraui orbem credentez et in eo q pro nobis deus humiliatus eſt gaudens. laudaui eum quia tali hoſtia delectatur. † ſ In eccleſia.

†Circũiui et immolaui in †tabernaculo eius. hoſtiam †vociferatõnis †cantabo: et pſalmum dicam domino.

† ſ vel iubilationis. iubilus laus vel gaudium quod verbis explicari non poteſt.

† ſ Corde et opere letabor domino. ſ verbis et factis gloriam dei predicabo.

† ſ Aug. Ante aũt q̃ gaudeatur in vna. eſt gemitus miſeroꝝ. et indigentum oratio. ſ Ideo † ſ Interiorem.

†Exaudi domine †vocem meam qua †clamaui ad te:

† ſ forti intentione.

Caſtra. Caſ. Molimina prelium: conflictus.

In hoc prelio. Auguſ. habeo ſpem victorie in domino remuneratiõis eterne.

Unam petii. Auguſ. Hec vna domus eterna qua ſemper maneatur. vbi eterni dies. cur ibi? vt contempler delectatõz dei. qd eſt verum bonum.

Omnibus diebus. Aug. Vt quãdiu viuo nulla aduerſitas me excludat ab vnitate fidelium. Sed videã u. quam videt qui precepta intelligit. Et uiſitẽ. mente. et ſi non oculis. Tem e. corpus xp̄i. Vel Uiſi. tẽ. e. me faciam templũ quod potero. quoniã abſcondit. vel In domo. nõ manufacta. vbi nichil mali. Ut videã uo. do. ſicut ẽ ibi eñ voluntas dei in homine plenius q̃ hic. vnde fiat voluntas tua. ſi. in ce. et in ter. Et uiſitẽ. i. cum deſiderio et frequentia videã templuz. i. hieruſalem celeſtem. vel humanã eius naturã. quod hac fiducia peto.

Quoniã abſcondit. ne viderer a querentibus. vt figuraliter dauid cũ fugeret ſaulez. abſcondit in latibulis ne videretur. Tabernaculũ. deitatis caro xp̄i in qua per fidem et ſpem me occultat. Unde nunc vita noſtra abſcondita eſt cum chriſto in deo. In abſcõdito taberna. in ſecreto diuinitatis. vbi ſemp eſt animus iuſti. In petra. ad ſimilitudinem impatoruz ſupiora loca ſuis militibus puidentium. ita In petra. in firmitate virtutum. vel in chriſto. Exaltauit ſcdm pmotõz de virtute in virtutẽ. et quaſi extra homines fecit

Et nũc. ante temp⁹ incarnatõnis mentez exaltat ſup vicioſos appetitus. vel nunc dum dies malorum ẽ ita illuſtrat mentem vt preuideã malorũ damnationẽ. pro his beneficijſ gaudiũ ſuũ ſubdit. vnde item certus: poſt hec omnia. Circũiui. id eſt. omnia beneficia memorie dando pertractaui. et non ingratus. Immolaui. et de reliquo. Cantabo. iocunditate contemplationis. Et pſal. di. id ẽ. opus manifeſtabo.

Ut videã. Auguſ. Alia litera. vt cõtempler dlectatõz domi. Et protegar a tem. e. id eſt. eo fine vt demum appareat michi ſpecies deſiderabilis quam videam facie ad faciem et induar immortalitate effectus templuz eius. hec ideo in fine preſtat. quoniam abſcond. et ideo non temere peto vnam. et ſi peccator

In abſcondito t. Auguſ. Quaſi multe partes ſint eiuſ forinſece et penetrale nos ſumus forinſeci ipſe ſacerdos eſt abſconditum tabernaculuz. in quo vita noſta abſcon. eſt chriſtus quẽ mox vocat petram.

Circũiui. Aug. Quia michi ſe prebuit ducem. ego me ſibi militem. Circũiui ad ſimilitudinem militis necubi ſit aditus hoſti. vel exquiſiui mentem meam vt omnes voluntates eius implerem. Hiero. vel circũſperi omnia creata. vel exempla ſanctorum.

Aug. Circũiui. animo omnia creata. et dicunt deus me fecit. et in his tanta laus inuenitur dei. que verbis non poteſt dici. Vel conſideraui fidem orbis terrarum. in qua caput exaltatum eſt ſuper inimicos. quod eſt honor eccleſie in eo exaltate. In ipſo tabernaculo ei⁹ immolaui. ho. vo. Per hec omnia certus petij. et petam. et tu exaudi. de illa vna quanto plus accepit. tanto ardentius appetit.

Exaudi domine uocem meam. Caſſiodo. Quis labor quis gemitus. Oratio ante ſecundam vnctiõem. vt poſſit haberi quam et ſibi pphetie ſpiritu promittit.

Tibi dixit cor. Caſſio. Cor ratõ a te edocta tibi cõfabulatur de vna. nõ aliud q̃ doces ptractet.
Ne auertas fa. Aug. Alius petit hic bona tpalia a deo. et de datis gaudet. hic nõ niſi vnã. Ali⁹ habens timet iratum ne tollat ea: iſte nõ putat iram. niſi ſi auertat vultũ. etiã ſi quid in eo vĩdicet. nil diuinius poterat dicere.

Ne decli. in ira Aug. Nõ in ira declinat· qñ a peccatis faciẽ auertit· vel ne declines· vt me labi ſinas ĩ ira· i· q punias. ſed vt noſtra infirmitas cautior fiat.
Salutaris. Auguſti. Quaſi fruſtra creaſti et recreaſti· ſi mortalẽ deſpicis qđ nõ debes: qꝛ nõ mea ꝓpria· ſꝫ parentũ culpa eſt. adã et eua miſerie huic me expoſuerũt· ſꝫ dñs carne aſſũpta ſuſcepit ad ĩmortalitatẽ. ſic dauid fratrũ minimus a parẽtibus cõtempt⁹. a domino eſt ꝑ ſamuelem electus.
Quoniã pater. Fecit ſe puuluꝫ deo. ipm fecit ſibi patreꝫ. qꝛ iubet vocat cõdidit et regit. Matreꝫ: qꝛ fouet· ꝯtinet collactat et nutrit. ſed ſeculũ pr̃ vl̃ dyabol⁹. mater babilonia· i· ſocietas impiorum·
Tribulantiũ. Caſ. Vt ſaulis et adiutoꝝ. Teſtes. vt doech ꝛ aliĳ accuſatores dauid. Mentita. vt dñ dixerunt ſacerdoteꝫ achimelech cõſilia dediſſe contra ſaulẽ. et deũ ꝓ eo conſuluiſſe ſibi ad damnũ. quia falſi.
Credo uidere. Aug. Sed inter oĩa ꝑicula deo dirigente credo videre.
Bona. Aug. Bona que ſunt vera et eterna. Illi ſuadẽt beatitudinẽ in terra. iſta q̃ eſt morientium.

† ſ Cum merito miſericordia tua ſit· ⁝ ſ de vna. ſ In ea ſ aug. deſiderio ñ ẽ finis et ſatietas. ⁝ ſ Aug. Nõ me oſtentaui hoibus. ſꝫ in corde vbi ſolus audis dixi. ſ Quia.
†miſerere mei ꝛ ⁝exaudi me. ⁝ Ti
† ſ Caſ. deſideriũ quod deo loquitur.
⁝ ſ Non aliud extra te· ⁝ ſ Aug. Preſentia mea tuã. vel pulcritudo q̃ua ſum notabilis tuaꝫ que eſt vna.
bi dixit †cor meũ· exq̃ſiuit ⁝te ⁝ fa-
† ſ Quia huic inquiſitõi pſeuerãter inſtabo.
cies mea: †faciem tuam domine
† ſ Caſ. tu aũt ne auertas in futuro· quia nõ eſt in manu mea obtinere quod peto. ſ vbi inueniã quod quero· ſ In futuro.
requiram. † Ne auertas faciem
† ſ Propter quod interim. ſ Aug. Ne te querens in alium incurram. ſ Nil aliud volo vel timeo.
tuã a me: †ne declines in ira a ſer-
† ſ Sed. ſ Caſ. Quia quando inueniã te niſi adiuues. ſ Quia q̃uis ego liber. michi in via poſitus nõ ſufficio. ⁝ ſ Et in hoc· ſ Inceptũ non intermittas.
uo tuo. †Adiutor meus eſto· ⁝ne
† ſ aug. Neq꞉ cõtemnas q mortalis eternũ audeo querere. quia tu deus ſanas plagã peccati·
derelinquas me: ⁝neqꝫ deſpicias
me deus ſalutaris meus. Quo
† ſ Regnũ ſeculi et ciuitas ſeculi vnde nat⁹ ſũ
niam †pater meus et mater mea
† ſ Querentẽ te et contemnẽtem ſe. cũ id quod quero dare nõ poſſunt ⁝ ſ Qui põt ſe michi dare et modo neceſſaria.
†dereliquerunt me: ⁝domin⁹ au-
† ſ Igitur adte ſedenti ſ Aug· Ne aberrantẽ diſciplina tua deſerat. hoc ſuſceptus audet dicere. ſ Aug. Iam ergo in via poſito da correctõnẽ que non ſinat aberrare·
tem aſſumpſit me. †Legem po-
† ſ Chriſto iniquo lex eſt cũ miſericordia·
⁝ ſ vlterius· ſ Quia nõ ſufficit inchoare cũ inimici donec ꝑueniatur non quieſcant.
ne michi domĩe in †via tua: et ⁝ di
† ſ In rectitudine anguſtiarũ·
rige me in †ſemita recta propter
† ſ aug. Ne ſinas eos ſatiari de malis meis vt eis conſentiã. et ſi carnẽ das in manus· vnde in
inimicos meos. Ne †tradideris
iob· terra data eſt in manus impii.
me in animas tribulantium me:
† ſ aug. hoc mõ traderer ſi eſſem falſus cũ eis.
⁝ ſ Aug. de me falſa dicentes vt reuocent a te quaſi ab hominibus gloriam queram.
†quoniaꝫ inſurrexerunt in me ⁝te
† ſ aug· Suo mendacõ delectata eſt. ſed me nõ mouit.
ſtes iniqui: et †mentita eſt iniqui-
† ſ Omne peccatũ in ſuũ auctorem redit·
ſ nõ michi vnde maior merces michi·
⁝ ſ Sed ego· ⁝ ſ Qui et hoc prior paſſus ẽ et poſt glorificatus eſt.
tas †ſibi. ⁝ Credo videre ⁝ bona
† ſ vbi nullus locus morientium· ⁝ ſ Etiã ſi tardum eſt hoc amanti·
domini †in terra viuentiuꝫ. ⁝ Ex
† ſ Qui non fallit· ⁝ ſ Aug. tolera vſtioneꝫ renũ viriliter· et vſtionem cordis fortiter·
pecta †dominum ⁝viriliter age· et
† ſ aug. Nõ negatũ putes q nõdũ accipis. non deſꝑatione deficias. quia dictũ eſt ſuſtine d.
ſ Perſeueranter non triduo.
ꝯfortet cor tuũ: et †ſuſtine dñm.
ſ Id eſt· chriſto.
Pſalmus huic dauid.

XXVII.

Expecta do. Caſ. Vt ego certus ſũ de illa vna. ita tu quicũq꞉ linitus es expecta· et vt cõſequaris ñ remiſſe agas. ſed fortiter· et cõfortet· ne laſſeris· et ſi mala veniant· expecta qđ credis· ſuſtine quod pateris.

Ad te domine
ſ Ego homo † ſ aug. Ne vnitatẽ verbi ſepes ab eo q homo ſũ. ſ In reſurrectõne. ſ Sed reſpõde annuẽdo. i. reſuſcitando·
clamabo: de⁹ me⁹ †ne
† ſ Nec ad horam. ſed et hic in paſſione exaudi ꝓtegendo et poſt clarifica·
ſileas a me. †nequãdo taceas a me
† ſ Si ſilueris. ⁝ ſ Aug. In miſeriam hui⁹ vite. vel in infernum.
et †aſſimilabor ⁝ deſcendentibus
† ſ Ne ſileas ſed.
in lacum. †Exaudi domine vo-
† ſ de liberatione a malis. ⁝ ſ Caſ· Quia oro quod fecit ante traditõnem ꝓ crediturꝫ. et quia manus in cruce extollo non pro culpa. ſed vt eccleſiam conſtituam.
ce †deprecationis mee ⁝dum oro
† ſ Caſ· In cruce ad ſalutem corũ qui fiunt tẽplum· vel opera non deprimo.
ad te: †dum extollo manus meas
† ſ Exaudi.
ad templum ſanctum tuũ. † Ne
† ſ Caſſi. Et ſi tradis· nõ eo voto quo illi ad mortẽ· et ne ꝑdas damnãdo ſicut illi intendunt qꝛ ſũt peccatores. et operantur iniquitatẽ. i. mor-
ſimul †tradas me cum peccatori-
tem meã. et quia loquũtur pacem doloſe. vnde ſubdit.
bus. et cum operantibus iniqui-
† ſ Scimus quia a deo. veniſti magiſter·
tatem ne perdas me. †Qui lo-
† ſ aug: Per carnem qui non ptranſiui. ſed appropiaui. ſ Id eſt. mecũ qui ſũ ꝓxim⁹ eorũ.
quuntur pacẽ cum †proximo ſuo
ſ Odium.
mala autem in cordibus eorum.
† ſ Ideo iuſticie concedo. ſ Quia hoc iuſtũ eſt. ſ Aug. Quia mala affectantes bona inuenire non poſſunt. Aug⁹· Mala fecerunt mala adinuenerũt dicentes q ſeductor eſſem et non deus·
†Da illis ſecundum opera ipſo-
rum: et ſecundum nequitiam ad-
† ſ Et ſi aliis proſit quod fecerunt. tamen ſecũdum opera da eis. ſ aug· In quibus ſtudioſi qꝛ ceperunt· crucifixerunt linguis et ſi nõ manibus· inſtinctu ꝛ ſi nõ actu. hoc ideo dicit. ne ſe ꝑ alios excuſent· que inter opera eoꝝ ſũt peſſima·
inuentionũ ipſorum. †Secun-
dum opera manuum eorum tri-
† ſ Aug⁹· Sicut fallaciam pro veritate reddebant fallacia eoruꝫ eos fallat. ⁝ ſ Caſ. Quia mala pro bonis.
bue illis: †redde ⁝ retributionem
† ſ Caſ. Hec eſt retributio. vt quẽ maliuolo animo hominẽ tentauerunt. nõ cognoſcerent deum quo conſilio pater incarnatũ miſerit.
eorum ipſis. †Quoniam non in-
tellexerunt opera domini: et in
† ſ Nec ipſis viſibilibus operibus moti ſunt que porrecta ſunt vſq꞉ ad oculos eorum ꝑ que ad inuiſibilia ducerẽtur·
†opera manuum eius ⁝ deſtrue il-
† ſ Non vt in melius edifices vel excecabis nõ ad horam· vnde miſi te ut euelles diſſipas ꝛ deſtruas· diſperdas et edifices et plantes.
⁝ ſ Non ex diffidentia oro. quia audiuit· vnde benedictus ſit.
los: et †non edificabis eos. ⁝ Benedictus dominus: quoniam exaudiuit vocẽ deprecatõnis mee.

Pſalmus huic dauid. Per dauid aliqñ intelligit caput · i · xpc. Aliqñ corp⁹ · i · eccia. interdũ vtrũq꞉ ſimul · i · totus xpus. vbi aũt addit in titulo huic vel ipi xpus intelligitur vt hic.
Caſ. Pſalm⁹ tercius q̇ breuiter de paſſione et reſurrectõne.
Caſ. Hic ꝓponit xpus· et ſi a deo dignus· nõ in ſe cõfidere: ſed totũ a deo petere: vtile exemplum iuſtis.

XXVII.

Ad te do. Caſ. Oratio tempe paſſionis habita.
Ne ſileas. nequãdo ta. Minus eſt in hebreo et hieronim⁹ obelo antepoſito q̃i iugulandũ notauit. Sꝫ additũ a ſeptuaginta ꝓpter duo q̃ xpus in paſſione petijt. ſcꝫ in clarificãdo ꝓtectõem. et a morte reſuſcitatõnem.
Ne ſile. ⁊c. et aſſi. ⁊c. Hiero. Ex eo q verbũ michi ſpꝑ vniť: nõ talis hõ ſũ. quales ceteri q̇ naſcũtur in ꝓfũdã miſeriã ſeculi. Aug. vbi quaſi ſi ſileas· nõ cognoſcit verbũ tuũ.
Ad teplũ. Caſ. Scdm morẽ iudeoꝝ quibꝰ p̃ceptum eſt vt vbicũq꞉ eẽnt ad illaꝫ ꝑtem orarẽt: vbi hieruſalẽ eſſe ſcirent. q ꝛ hieſus legem implẽs fecit. Vel ad celũ vnde auxiliũ ſperamus.
Da illis. Caſſi. Predicere ẽ ñ optare· ſcdm opa · i. ſcdm q ĩtẽderũt. nõ ſcdm q inde peruenit. vel optat iuſticiã dei ĩ hẽ ſeruari.
Quoniã nõ intel. Caſ. Et ſi deeſſẽt opa· hoc ſufficereꝫ dãnatõi· q nõ intellexerũt ꝑ legẽ et ꝓphas q̃ inuiſibiliter de⁹ opať ꝑ me. nec etiam viſibilia.
Deſtrues. Aug. vt nichil michi noceant nec poſt eccleſie tue vel mee.
Benedictus do. Caſ. Audit⁹ in reſurrectõe grãs agit. ſubdẽs de ſalute credentium.

Dominus fortitudo. Caſ. Idem qui adiutor meus et ꝓtector eſt fortitudo plebis que in eo confidit. et ꝓtector ne ledantur. et tu o domine Saluũ fac. ecce quanta ſpes credentiũ cũ ꝑ eis orat paſſus pro eis iu-dex eſt et aduocatus.

Rege. Caſ. Ne declinent ad praua. Extolle. a terrenis ad petēda eterna et itellectu ſcripturarũ. et bono opere. ꝑ totũ hoc ſeculuꝫ vſqꝫ in finem.

Pſalmus dauid in cõſu. Alc. Caſ. Archa a philiſteis reducta. dauid fecit ei tabernaculum ad quod hortat' hoſtias offerre. ſic xp̃us a iure dyaboli reduxit eccleſiã. de cuius ꝑfectione ꝓpheta hic loquitur. ſ. ꝙ ſeptem donis ſpũſſancti eam replet. et in eis confirmat. et ſic ꝓmouet. et pꝰ remunerabit. Vnde monet fideles vt ſe offerãt tali conſũmatori.

XXVIII.

Afferte do. Caſ. Prius monet ſacrificia offerre. Filios a. Aug. quia nõ deeſt impugnatõ. Vel Afferte uos filios a. Aug. Id ē. apoſtolorũ qui cornibus. i. vtriuſqꝫ teſtamẽti autoritatibꝰ valuerũt contra hereticos et ſupſtitões et ydola q̃ q̃ſi dura frõte diruerũt. hinc ē ꝙ mitra põtificalis duo habet cornua: quia omis ſcriba doctꝰ in regno celorũ ꝓfert de theſauro cordis ſui noua et vetera. Et ſexta manſio filiorũ iſrl' de egipto venientiuꝫ fuit helym et interꝑtatur arietes. vbi fuerũt duodecim fontes. ꝑ quos duodecĩ apoſtoli et ſeptuaginta due palme. et ſeptuagintaduo diſcipli ad ꝑdicandũ miſſi ſignificantur.

† Ita. ⁜ tanta patientis. Mei. ⁜ In immortalitate reſurgentis.

Dominus adiutor meus et ꝓtector meꝰ et in ipſo ſperauit cor

† Sic. Reſurrexit. Immunitate peccati. Que in adam deflozuit. vel refloruit in reſurrectõne. que prius immunitate peccati floruit in conceptione.

meum: et adiutus ſuꝫ. Et refloruit caro mea: et ex voluntate

† Non timoris neceſſitate. Nõ timore ſub lege. ſed libere cum lege.

† unde iam metu mortis conſumpto. Cõfitebuntur mei in quibus ego. ⁜ aug. In pugna contra dyabolum. Non ſe forte putet plebs. ut ſuam iuſticiam conſtituat.

mea ꝯfitebor ei. Dñs fortitudo

† Poſt pugnã ſaluos factos ꝑ xp̃m in imortalitate proteget. Id eſt. illos quos chriſtus ad ſalutẽ elegit protegit hic in lucta. ne ledãtur a dyabolo.

plebis ſue: et protector ſaluatõnũ chriſti ſui ē. Saluũ fac populum tuuꝫ domine: et benedic

† A malis ſeculi. Quod ego iam reſuſcitatus interpello.

† Qui et meus ē. Quia omĩa mea tua ſũt. ⁜ Auge virtutibus vel numero.

† In hac tempali vita.

hereditati tue. et rege eos et extolle illos vſqꝫ in eternum.

† Ineternũ hinc tolle eos. ⁜ Eternã vitã.

† Prophete. ⁜ Perfectione eccleſie in hoc ſeculo vbi contra dyabolum militatur.

Pſalmus dauid in conſummatione tabernaculi.

XXVIII.

Caſ. uos ipſos ĩ fide et opibꝰ.

Afferte domino filij dei: afferte domino filios arietum. Afferte domino

† Non ire vel ꝑditõnis. ⁜ aug. nos ipſos quoſ ꝑ euãgelium apoſtoli genuerũt duces gregum. ⁜ Aug. Nõ corruptos erroribus.

† Aug. Per opa ueſtra bona glorificetur deꝰ et honoretur.

† Q patri equalis. ⁜ Imperiũ in rebꝰ.

gloriam et honorem: afferte

aug. glorioſe per orbem innoteſcat.

† Etiam. ⁜ aug. In dilatato corde et ſanctificato. quia ex charitate ē omĩs ſanctitas.

domino gloriã nomini eius: ado-

Vox do. Caſ. Predicatõ xp̃i intꝰ mentes terruit. qd ē ſpũm timoris dedit iudeis et gẽtibꝰ. Gre. Iſte ab imo aſcẽdit. i. a ſpũ timoris ad ſpũm ſapientie. qr agit de ꝯſtitutõne eccleſie que incipit a ſpũ timoris. Yſaias a ſummo deſcendit dicẽs. Et requieſcet ſuꝑ eũ ſpũs domini ſpũs ſapiẽtie et intellectus. ſpũs conſilij et fortitudinis. ſpũs ſcientie et pietatis. et replebit eũ ſpũs timoris domini. Et hoc ideo qr agit de xp̃i incarnatõne. in qua ſeipſm exinaniuit formã ſerui ac. Nec intonare xp̃s deſtitit: donec daret virtutẽ. i. pietatẽ. que timori compata virtus eſt. i. cultus erga deum. quẽ exhibuit poſtq̃ꝫ offendere deũ timent. Addit etiã deus magnificẽtiaꝫ. i. ſcientiã que magnificos facit. vt qui in cultu dei ſunt. ſciant quomõ ſe agant in ꝑſenti. Dominꝰ etiã cõfringet ce. i. altos de gentibꝰ. et cedros libani. i. altos de iudeis tempe vltimi introitus. ita franget et hũiliabit. vt et quelibet aduerſa nõ refugiant pati. quod eſt dabis ſpũm fortitudinis. vt ſint fortes in his que ſpũ ſcientie cognoſcũt. Cedros que eſt altiſſima arbor: niſi ſucciſa inutilis eſt: in ſua radice manẽs nõ facit vtiles fructus. ſic ſupbia que peccata nobis intulit. In libano. monte paſcuali vituli ad ſacrificia enutriebãtur. Cõminuet ergo vt vitulũ libani. i. humiliabit vt imolẽtur ꝑ xp̃o. dilectus xp̃us vnicor. i. iudeorũ qui in vna lege ſupbiũt. filius ſupbiam cõminuet vel quid mirũ ſi illi cõminuẽtur. dilectꝰ enĩ comminuetur ſecundum ꝙ iudeorum filius. Aliter cum deus ſit non videt' poſſe cõminui. Intercidentis flamaꝫ. ignis. Ignis eſt fomes peccati. flama que inde exijt. cõſenſus eſt actus et cõſuetudo. ſed dñs interrũpit dato ſpiritu conſilij. Hoc fortibꝰ cõuenit. ne ſi ocioſi. erũpat flãma ab igne. Deſertũ gentes. Deſertũ cades. i. q̃ a ſancto legis ſunt deſerti. Cades enĩ interꝑtat' ſanctuꝫ legis. Iudei qui non habent ſanctũ legis. i. ſpũaleꝫ intellectũ. hos dñs concutit. Hiero. vt agricola ſterilem terrã vt fructificet. id eſt. dat intellectũ vt ſcripturas etiam ſecundum anagogen percipiãt. quod fit in mẽte bñ pacata ꝯſilio. ꝑ intellectum auteꝫ ſcripturarum prouehit. et facit ceruos qui cõſcendant montem ſapientie de diuina eſſentia. Et hoc non ſolũ gentibus ſꝫ et iudeis in vltimo reuelabit. ea ſcilicet que de deitate ſunt condenſa. Ecce quomodo a timore vſqꝫ ad ſapiẽtiam aſcendit. cũ omnibus enim donis timor caſtus ſcilicet aſſociatur. Omnis qui in templo ſic conſummato eſt. dicet gloriã. Qui ergo non dicit gloriam. non in templo eſt. Quare date gloriam. ideo etiam. quia hoc templuꝫ dominus facit habitare intra fluentes et ſubmerſores vt arcam inter fluctus. vel illos ſanctos qui ſunt templum habitare facit illeſos. et in illo templo ſedebit potens et regnans vſqꝫquo eternitas veniat. et dabit virtutem: et tandem benedicet in pace eterna.

† alias in aula ſancta.

rate dominuꝫ in atrio ſancto eiꝰ.

† Quia. ⁜ Chriſti. ⁜ Iudeos. Populos gentium.

Vox domini ſuper aquas:

† Caſ. de nube carnis terribiliter penitentiaꝫ predicauit. Ipſe xp̃us poſtq̃ꝫ vocẽ miſit populis et perterruit. ꝯuertit in ſe et habitabat in eis.

deus maieſtatis intonuit dominus ſuper aquas multas. Vox

† Populos gentium.

† aug. Chriſti iam in ipſis habitantis. ⁜ aug. Potentes faciens eos.

domini in virtute: vox domini

† Magna faciens in eis. Miraculorũ vel operũ. ⁜ Aug. Contritione cordis humiliãs ſuperbos.

in magnificentia. Vox domini confringẽtis cedros: et cõfringet dominus cedros libani.

† Per penitentiam.

† Aug. Elatos nitore nobilitatis terrene.

† augꝰ. ablata altitudine eorũ deponet eos ad imitationẽ humilitatis ſue qui vt vitulus ad victimã crucis ductus eſt per nobiles ſeculi. vnde aſtiterũt reges ter. et prin. ꝛc. Per ignobilia que elegit.

Et cõminuet eos tanq̃ꝫ vitulũ libani: et dilectus queadmoduꝫ filius vnicorniuꝫ. Vox domini

† aug. vnicus patris exinaniuit ſe nobilitate ſua et factꝰ eſt homo ſicut filius vnicor. i. iudeorũ iactantiũ ſuam ſingularem iuſticiam.

† augꝰ. tranſeũtis ſine leſione per ardorẽ perſequentiũ. vel diuidẽtis furentẽ iram illorũ. vt aliĩ cõuertãtur alii non.

intercidẽtis flãmam ignis: vox domini concutientis deſertum. et

† Aug. Cõmouẽtis ad fideꝫ gentes que erant ſine deo ſine lege et ꝓphetis. aug. tunc celebrari faciet verbũ ſcripturarũ qd a iudeis nõ intelligentibus deſerebatur. intelligibilia faciet verba legis.

cõmouebit dominus deſertũ cades. Vox domini preparantis

† Perficientis.

† aug. Qui ſuperãt et repellũt venenoſas linguas. ⁜ aug. Opacitates illas librorũ et vmbracla myſteriorũ vbi libere paſcãtur.

ceruos: et reuelabit condenſa. et

† Auguſ. in eccleſia vnuſquiſqꝫ ꝓ ſuo dono audat deum.

in templo eius oẽs dicẽt gloriã

Vox do. ſu. a. Caſſiodorus. De conſtitutione eccleſie. vbi virtutes ſpiritusſancti cum magno preconio enumerat.

Libani. Libanus interꝑtatur candidatio. Cedri libani. id eſt. alti homines in terrenis elati. quos deus confringendo comminuet. id eſt. de ſuperbia ad ſe per dilectuꝫ filium reducet: et hoc ſpiritu fortitudinis. Cõminuet. ſicut vnicornis captus comminuitur.

Deſertum cades. Auguſtinus. Iudaicum populum. Cades regio eſt in qua eſt ſina. Cades locus eſt vbi aqua de petra data eſt. quod modo ſpiritualiter de duro corde quando ad fidem conuertitur vnde emanat aqua viua.

Dominus di. Quod conſtitute fiat.

¶ Diluuiū. Caſ. Id eſt aquas baptiſmi: que purgat crimina mundi.

¶ Pſalmus cantici. ⁊c. Aug. Supra de coſūmatione tabernaculi tempe belli. hic autē eſt pſalmus leticie. quia domus dedicatur· id eſt· cōfirmatur que in eterna pace manebit· corpore innouato, non tantū chriſti· ſed etiā totius eccleſie. Totus chriſtus loquitur in hoc pſalmo· quia quedā capiti· quedā corpori· q̄dam vtriq̄ cōueniūt.

¶ Aug. Pſalmus breuiter de paſſione et reſurrectōe vt paſſio non terreat. quos ſpes reſurrectionis letificat.

¶ Domus dauid. Caſ. Totus chriſtus ſponſus et ſpōſa vna domus dei eſt. quia in chriſto plenitudo gratie habitauit. et d̄ plenitudine eius nos omnes accepim⁹. hec domus quantum ad caput· id eſt· chriſtū fabricata eſt in eius conceptione. dedicata vero in eius reſurrectione. quando immortalitatis glīa confirmatus eſt. Quantū vero ad eccleſiam quotidie fabricatˀ. dedicabitur autē in futuro quādo ſancti reſurgentes ſtabunt in magna cōſtantia fulgentes vt ſol. Dicitˀ autē hec domus ſecūdum preſentē ſtatū tabernaculū vt in p̄cedentis pſalmi titulo· quando in ea militatur. Domus vero ſecundū ſtatū futurū quando in ea quieſcitur.

¶ Caſ. Primo agit de dedicatōne ſua et iubet ſanctos idē ſperantes laudes dicere

¶ XXIX. Exaltabo. ⁊c. Hoc modo dicitˀ ex pſona fundamēti qd̄ dedicatū eſt· poſt dicetˀ ex pſona domus vniuerſe. cū in cōmuni reſurrectione fuerit dedicata.

† ſ Hui⁹ ſeculi. ⁑ ſ Sāctos in eccleſia quaſi in arca conſtitutos.

Dominus † diluuium ⁑ inha-
† deinde. ſ Super eam.
bitare facit: et † ſedebit dominus

† ſ Regnans in eis ineternū: ⁑ ſ Aug· Cōtra procellas ſeculi. quia nō eſt pax in hoc ſeculo. ſ Quia.

† rex in eternum. Dominus ⁑ vir-
† ſ In preſenti ſ Et.
tutē populo ſuo † dabit: domin⁹

† ſ Aug⁹· In ſeipſo pacem illis dans. ſ vnde pacem meam do vobis· ſ Exemplo ſuo alios admonet·

† benedicet populo ſuo in pace.

† ſ Leticie ⁑ ſ Que modo in capite. poſt futura eſt in membris·

¶ Pſalmus † cantici in ⁑ dedica-
ſ Chriſti.
tione domus dauid.

¶ XXIX.

ſ Aug. Altitudinē tuam laudabo in dedicatōne q2 tunc nō iocundabuntur inimici ſuper nos vt modo·

Exaltabo te

† ſ aug. Ia in ſpe et in futuro ſuſcipies in re. ſ In reſurrectōne dedicando.

domine quoniam † ſuſcepiſti me:

† ſ delectari vel iocundari permiſiſti· ⁑ ſ Aug. Qui p orbē varijs pſecutōibus me conati ſunt opprimere. ſ vel iocūdaſti·

nec † delectaſti ⁑ inimicos meos
† ſ Exponit ſuſceptōnem.
ſuper me. † Domine deus meus

† ſ Iam nō gero egrū corpus ſed glorioſum et īmortale ſ Hic in ſpe et in futuro in re· ſ Et.

clamaui ad te et † ſanaſti me. Do-

† ſ Hiero. Hoc expoſitōe nō eget manifeſtū eſt eīm animā chriſti cū animabus ſanctoꝝ de inferno eductam a deo.

mine † eduxiſti ab inferno animā

† ſ Ab his pſequentibus ſ In reſurrectōne ne iam cum eis amplius ſim· ⁑ ſ Quibus ſimilis videbatur. ſ Aug. de corruptione ꝓfunde cecitatis quia immunis a peccato et corruptione carnis quia impaſſibilis.

meam: † ſaluaſti me a ⁑ deſcenden-

† ſ Profunditatē ſeculi vel inferni ⁑ ſ aug. Quia ſurrexit caput idem ſperent membra· ſ vos ſancti eius. ſ Opere.

tibus in † lacū. ⁑ Pſallite domi-

† ſ Id eſt. laudate eū· ⁑ ſ Aug. Quia ex bonitate memor fuit ſanctificare vos. ſ Quia ſanctitatis qua nos ſanctificauit nō eſt oblitus hoc toto tempe quo vos eratis eius obliti.

no ſancti eius: et † cōfitemini † me-
ſ Ideo pſallite et confitemini.
morie ſanctitatis eiuſ. Quoniā

¶ Domine deus meus. Aug. Chriſt⁹ etq̄ homo infirmus. et hoc et orans pro nobis mediator inter deū trinitatem et homines peccatores. Quia infirmus appropinquat nobiſ. Quia nō iniquus iungitˀ deo. Etiā in h̄ tm̄ q̄ hō nobis p̄ceſt vt caput. in quo ſunt omnes ſenſus pre ceteris mēbris. Super hunc iocūdati ſunt inimici in cruce. ſic et ſup ſuos iocundantur in paſſionibus: ſed nō in dedicatione.

¶ In lacū. Hiero. Id eſt. de lacu inferni vbi anime peccatorum ſunt ne ſicut illi preceps caderem in mortem. memor fuit noſtri.

¶ Cōfitemini. Auguſ. Quia ex bonitate et ſanctitate ſua non noſtra

¶ Quoniā ira. Auguſ. Id eſt. vindicta qua vindicauit in nos primum peccatum quod morte ſoluiſtis.

¶ Ad veſperū. Aug. Quia ira· i· i· e· ad veſperum demorabitur· f· q̄a vita in voluntate ad· m· l· Veſpere incepit poſt meridiem. vbi lux ſapientie a peccante homine receſſit. quando morte damnatus eſt. et extunc durat fletus q̄ꝫdiu in laboribus et tentationibus populus dei expectat diē domini. Mane eſt cum lux oritur fideli que occidit peccanti. vn̄ et dominus mane ſurrexit idē ꝓmittēs nobiſ. veſpe ſum⁹ ſepulti in paradiſo in culpa et pena. et ſurgim⁹ die tercio. id ē. tempore gratie poſt tempus ante legem et ſub lege.

¶ Hiero. Ad veſperum demo. fle. q̄a paſſo et ſepulto domino apoſtoli et mulieres in fletu et gemitu morabātur. Et ad matutinū leticia· q2 mane veniētes ad ſepulcrum gloriam reſurrectionis ab angelis acceperunt.

¶ Fletus. Caſſi. Demorabitur hominibus reſpicientibus ad veſperum quo adam declinauit et a paradiſo exiuit ſed leticia erit reſpicientib⁹ ad matutinum. quo chriſtus ſurrexit.

¶ Ego autem dixi. Quomodo ante dedicationem egerit et eam meruerit.

¶ Aug. Caſ. Veſpere facit. Sed ego dum in paradiſo eſſet michi abūdantia. dixi nō mouebor ab hoc bono. credēſ dyabolo dicenti. nō morte morieris. Sꝫ o domine in volūtate tua preſtitiſti decori meo virtutē. quod eſt nō ex me bonus eram et fortis ſed ex te. Nō vt oſtenderes auertiſti faciem tuam. hoc eſt foraſ miſiſti me de paradiſo. iam vero hic poſitus clamabo ad te. ⁊c.

¶ Auertiſti. Caſ. Deus a chriſto faciē exponendo eum paſſioni et morti: et ſic chriſtus turbatus ē. vnde triſtis eſt anima mea tur. vſq̄ ad mortē.

† ſ aug. Q· abiecit homines pro peccato· ⁑ ſ Cōminatione vnde qua die co. m. m· ⁑ ſ Aug. vitā eternā quia voluit dedit ad quā p vos nō rediretis. ſed ipſe vos reduxit·

† ira in ⁑ indignatōne eius: ⁊ ⁑ vita

† ſ Non in viribus vel meritis noſtris. ⁑ ſ aug. a de quo peccauit demorabitur. q2 oēs ex eo naſcimur xp̄us in hoc veſpe ſepultus mane ſurrexit. ⁊ oritur lux homini. ſ vel poſt meridiem·

in † voluntate eius. ⁑ Ad veſpeꝛ

⁑ ſ aug. diu et in multis morabitur· diu q2 non mox eſt tota reſtitutio tradito domīo· et in multis quia omnes ex eo naſcimur in peccato. ſ vſq̄quo reſurrectō futura eſt que in matutina chriſti reſurrectōne prefloruit.

† demorabitur fletus: et ad ⁑ ma-

† ſ Ille populus qui ab initō loquebar in adā exiſtens. ſ Q· ex adam male moto eſt fletus·

tutinum leticia. † Ego autem di-

† ſ Iam nullā patiens egeſtatem· ſ In confidentia deitatis· ⁑ ſ a domino a quo adam motus eſt· ſ Ipſe et ſi non verbis tamē actu dixit nō mouebor nec in delicijs ſꝫ in miſericordia morabor.

xi in † abundantia mea: ⁑ non mo-

† ſ Sed hec abundantia ex te non ex me. ſ Et ſicut ego dixi tu domine·

uebor ineternum. † Domine in
† ſ Quia immunis a peccato·
voluntate tua preſtitiſti † decori

† ſ Caſ. Hoc non de humana natura ſed ex te habui quod inde ꝓbatur. quia te aduerſo turbatur carnis infirmitas vnde ergo preſumit hō· ſ Quia et miracula feci. ⁑ ſ in paſſione. ⁑ ſ Lumen tue noticie ſ aug· Ex eo didici q̄ preſti. deco. me· ⁊c. quia auertiſti a peccante homine fa· t· vnde conturbatio hominis ꝓceſſit.

meo † virtutem. ⁑ Auertiſti ⁑ faciē

† ſ Peccante aliquando. ſ Non ego a te vt adam. ⁑ ſ Recedente lumine noticie tue.

tuam † a me: ⁊ factus ſum ⁑ contur-

† ſ Sed. ſ tunc dixi clamabo. ſ Caſ. de gloria immortalitatis adhibenda.

batus. † Ad te domine clamabo
† ſ de mortalitate tollenda.
et ad dominum meum † depreca-

† ſ dicēs. ſ Ex pſona dn̄i. ⁑ ſ aug· in effuſiōe ſanguinis qui ſine culpa mea effuſus eſt·

bor. † Que vtilitas in ⁑ ſangui-

† ſ Q· per gradus malorum·

ne meo: dum † deſcendo in corru-

† ſ aug. Si puluis remaneo nō fiet ꝯfeſſio vl̄ annunciatio.

ptionem. † Nunquid confitebi-

† ſ Caſ· turba impiorū que in ea reſurrectōe iuſtificabitur·

tur tibi † puluis: aut annunciabit

† ſ ad ſalutē ceterorū. ⁑ ſ Sic deprecantē. ſ Nō dedit ſanctū ſuū videre corruptōnem·

† veritatem tuā. † Audiuit ⁑ dn̄s

¶ Conturbatus. Auguſ. Quod tempus conturbationis et miſerie recolens et in eo poſitus audio vocem capitis pro me morituri dicentis. Ad te domine clamabo c. deſcendere in corruptionem.

¶ Que vtilitas. Aug· Neceſſitatem oſtendit per quam non ſinit eū

¶ Dum deſcendo in corruptionem. Auguſti. Si enim ſtatim non reſurgo et corpus corrumpitur: nemini annunciabo· nullū lucrabor.

¶ Aug. Confeſſio gemina eſt. nunquā ſine ea ſimus. quando male eſt nobis in tribulationibus· confiteamur peccata. Quando bene eſt. in exultatione iuſticie confiteamur laudē.

¶ Audiuit dominus. Caſ. Quō eā accepit: ſcꝫ dedicatōꝫ ꝑtractat.

Dixi clamabo deprecabor. ſ3 me deprecantem exaudiuit dominus.
Conſcidiſti ſaccū. Caſ. Saccus veſtis eſt aſpera in vſum laboris vel tempe triſticie conceſſa vt niniuitis .i. caro humana. que ſciſſa eſt moriendo: et prodijt frumentum glorioſe reſurrectionis vel diuinitatis. Vel pena peccati. qua in reſurrectione deſtructa: prolata eſt diuinitas ante occulta. ſicut quod ſaccus integer celat. ſciſſus aperit. Aug. ſaccus de capris vel hedis mortalitas quam de peccatoribus chriſtus traxit vel accepit. vnde dum michi moleſti eſſent īduebar cilicio. vt quod intus erat non videret.

Nō cōpungar. Aug. Non moriar iam in finem domine deus ineternū laudabo te.

XXX.

In finem pſalmus. Aug. Extaſis hic accipitur pauor perturbati populi de perſecutione omniū gentium: et defectu fidei per orbem. Caſ. Contra pauorem ſpes et oratio premittitur cū certitudine liberationis et gaudio. Hic pſalmus imbecillitatem humanitatis exprimit et beneficia dei vt vidēs ſe nemo ſuperbiat: vidēs miſericordiā nō paueat. Qui dignatus eſt pro nobis homo fieri non dedignatur nos tranſfigurare in ſe. et loqui verbis noſtris. vt et nos loquamur ſuis. Moriturus ergo ex noſtro non in ſe ſed ī nobis pauebat. Qr enim paues tuum eſt vt te agnoſcas. qr ſperas donum dei eſt. Loquitur chriſtus in propheta et mēbris. vna perſona eſt ſponſus et ſponſa. vnde yſaias. ſicut ſponſus alligauit michi mitrā et ſicut ſponſam ornauit me ornamentis. Erunt duo in carne vna. ergo et in voce vna.

Aug. Prior loquitur redēptor. In de redempti gratias agentes. Inde diu de perturbatione prophete vox interponitur prope finem et in fine.

† ſ Quem cōſecuta eccleſia nūc in dedicatōne domus tue
et miſertus eſt mei: † dominus
† ſ dico cōuertiſti ꝛc. ſ ita.
factus eſt adiutor meus. † Con
† ſ Quo dixi triſtis eſt anima m. ſ Caſ. vel apoſtolos dolētes gaudere feciſti. † ſ Reſurrectionis.
uertiſti † planctum meum in † gau
† ſ velū peccatorū ꝛ triſticiam mortalitatis. ſ aug. Carnis mortalitatem.
dium michi † conſcidiſti ſaccum
† ſ Cinxiſti ſtola prima. ꜞ ſ aug. gloria immortalitatis.
meum: et † circundediſti me ꜞ le-
† ſ Non plangat humilitas.
ticia. † Ut cantet tibi gloria mea
† ſ Quia ſemel paſſus. ſ aug. Conſcientia peccati. timore mortiſ vel iudicii. Et hec ē gloria mea vt ineternū confitear tibi. qr nil ex me. ſed
et non † compungar: domine deus
omnia ex te qui es deus meus omīa in oībus.
meus ineternum cōfitebor tibi.
† ſ Chriſtū dirigens eſt. ꜞ ſ Loquētis in perſona chriſti vel ſua vel eccleſie.
† In finem pſalmus ꜞ dauid
ſ Exceſſu mētis qui fit pauore. vel mente rapta ad ſuperna.
pro extaſi.

XXX.

ſ auguſ. pauor nō eſt ſine ſpe.
ſ Non in me.

IN te domie
† ſ Id eſt. nunq̄ dū michi vt homini ſimili ceteris īſultatur.
ꜞ ſ Que ad horā pdeſt.
ſperaui † non confundar ꜞ ineter-
† ſ Aug. Quia meā non inuenis in ea quam das libera. ꜞ ſ In mea damnarer.
ꜞ ſ A morte.
num: † in iuſticia ꜞ tua ꜞ libera me.
† ſ Proxima michi humili. ſ Hec fecit deus quando filiū miſit. ꜞ ſ Miſericordiam.
† Inclina ad me ꜞ aurem tuam:
† ſ Auguſ. Ne differas in finē ſeculi ſegregare me a peccatoribus. ſ Aug. Nō eſt diu quod finitur. et tibi tardum videtur
ꜞ ſ Caſ. Id eſt. eſto michi o deus protector et quaſi domus quo refugiens ſaluus fiam.
† accelera vt eruas me. ꜞ Eſto mi
chi in deum protectorē: et in do-
† ſ Cum prelitor. ſ Aug. Sunt qui fugiunt a te. cuius oculis omīa nuda ſunt. Sed michi nichil reſtat niſi fugere ad te.
mum † refugij vt ſaluum me fa-
ꜞ ſ Et ideo non aliū quero. ꜞ ſ Ad tolerā dos perſecutores.
cias. † Quoniā ꜞ fortitudo mea
† ſ Ad relinquēdū eos ī fine malorū p mortē. ꜞ ſ vt per me innoteſcas omibus gentibus.
et † refugium meum es tu: et ꜞ pro

Aug. Hic deſcribitur humiliatio xpi martiruq̄ʒ vnde ſequitur exaltatō.
Confundar. Auguſ. Eſt confuſio eterna de qua liberari petit. Et ē temporalis ad horam ſcilicet que prodeſt.
Accelera. Auguſ. In faciendis. in ſoluendis animabus e huiuſmodi. vt eruas tercia die. non differas in cōmunem reſurrectionem. quod vt ſit eſto michi protector tantus quantum decet eſſe deum.

Eſto michi. Auguſ. Dixit iuſticiam da. a peccatis erue protege. Nunc dic eſto domus refugij. Domus refu. eccleſia. in qua ſalui hoīes vt in arca. Affirmat liberationem.
Educes. Caſ. De morte ad ſupna vt fruſtra ſint iudeorū conſilia.
De laqueo quem abſconderunt. Aug. Per duas portas dyabolus tentat. cupiditatis et timoris. Per cupiditatem tentauit primo chriſtū tribus modis. ſcilicet gula. auaricia. vana gloria. Et inde per timorē paſſionis. Ita omnes ſanctos. vnde educes me de laqueo.

In manus. Nota eum hic loqui qui in paſſione eadē verba protulit.

Aug. In manus Ex his verbis que in cruce dixit admonet ſe in hoc pſalmo locutum eſſe.

Ego aūt in domino. Caſ. De gaudio quia ſperat in domino qui odit vanos.

Exultabo et letabor. Caſ. Exultare eſt cū magna alacritate animi gaudere. Letari: ꝑpata affectione.

Humilitatem. Pro infirmitate ꝛ pro ipſa virtute humilitatis accipit.

Neceſſitatibus. Auguſ. Neceſſitates ſunt infinite. neſcire cor alterius. ſuſpicari nō bene de amico fideli. vel bene de infideli. neſcire qlis cras eris. nolle mori et tamē mori. ſeq veteres cōſuetudines. vnde infelix ego homo quis me liberet de cor. mortis hui. qui ſic hūilis eſt ſaluatur. in pſenti ex parte et in futō plenarie.

In loco ſpacioſo. Caſ. Remi. Locus ſpacioſus libere cūdi ad patriā virtutū caritas. ſed qr caro infirma: ꝛ vigent mala: miſerere.

Miſerere mei domine. Caſ. Iā pauor enarrat .i. qr et quāta perturbāt contra q̄ eſt et oratio.

† ſ Aug. vt glorificeris nō quia ego dignus.
ꜞ ſ Ne aberrem. ſ Aug. dux michi eris .i. p omīa ſequar voluntatē tuā paulatim aggregando michi ſanctos adimplebis corpus meū.
pter † nomen tuum ꜞ deduces me
† ſ aug. vt validus ſim ad eſcam. ꜞ ſ Etiam de paſſionibus erues.
et † enutries me. ꜞ Educes me de
† ſ Inſidiis.
† laqueo hoc quem abſconderūt
† ſ Caſ. Cōtra quē nulla poteſt aduerſitas
michi: quoniam tu es † protector
† ſ vnde iam. ꜞ ſ Caſ. Poteſtati tue commēdo cito recepturus.
meus. † In manus ꜞ tuas com.
† ſ fidelis populus de paſſione redemptus de reſurrectione capitis letus dicit gratias agens.
ſ Quia in chriſto.
mendo ſpiritum meum: † redemi-
† ſ Aug. Non fallens in promiſſione.
ſti me domine † deus veritatis.
† ſ Q. me redemiſti ſed. ꜞ ſ aug. falſam beatitudinē ſeculi cū et pro vita male quis agit. et tamen eam perdit. ſ Quid
† Odiſti obſeruātes ꜞ vanitates
† ſ Qui non obſeruo vana. ꜞ ſ Qui nō eſt vanitas ſed veritas et vita.
ſuperuacue. † Ego autem in ꜞ do-
ſ Ideo.
mino ſperaui † et exultabo et leta-
† ſ Que nō fallit. non in mea iuſticia.
ꜞ ſ Exponit miſericordiam.
bor in † miſericordia tua. ꜞ Quo
† ſ Auguſ. Qua me vanitati in ſpe ſubiecciſti
niam reſpexiſti † humilitatē meā
† ſ Et ideo quia humilitas placet. ꜞ ſ aug. timoris legalis vt charitate libera ſeruiat.
ſ Caſ. Peccatis quibus ſe hō exoluere nequit.
† ſaluaſti de ꜞ neceſſitatibus aīaʒ
† ſ victis neceſſitatibus. ꜞ ſ vt non reſpirarem in libertatem.
meam. † Nec ꜞ concluſiſti me in
† ſ aug. In poteſtate dyaboli cupiditate vite illaqueantis. morte terrentis. ſ aug. a cuius manibus liberātur qui bene viuūt et bene moriuntur. qui autem male concludūtur.
ꜞ ſ Aug. ab anguſtiis timoris in libertatē deduxiſti charitatē meam in reſurrectōne dominiſimili promiſſa michi. ſ aug. Iam facilem michi feciſti viā que aliquando difficilis fuit.
† manibus inimici: ſtatuiſti in ꜞ lo
† ſ affectus. ꜞ ſ Sta. pe. m. ꝛc. ſed contra ſunt mali pauorem incutientes vn̄ precor Mi.
co ſpacioſo † pedes meos. ꜞ Mi-
† ſ Et neceſſe eſt. ꜞ ſ Non dico morior ſed tri. quia de morte iam nō terreor ſed de cruciatibus.
ſerere mei domine † quoniam ꜞ tri
† ſ Propter iram. ſ Caſ. Iratus turbaſti oculū quē habebā in te. et animā. et memoriā qua tenebā quid p me ptuleris. ꝛ quid michi promiſeris. ꜞ ſ Interior
bulor: cōturbatus eſt in † ira ꜞ oculus

Tribulor. Aug. Cū prius dixit Sta. in lo. ſpa. ꝛc. Sed alijs locus ſpacioſus ex liberatōis gratulatōe. alijs ex tribulatōne anguſtia.
Conturbatus. Aug. Iraſcit p peccatis paleaꝝ. nō tn̄ odit. in quo extingueret oculus. vēter p interioribꝫ q̄ turbātur qn̄ nec corripi poſſunt impij. quibꝫ nō clamat clare ſed intus ingemiſcit. qr defecit in do. vi. vidēs nō pficere qd p̄dicat. Nā vita pfectoꝝ eſt profectus aliorum
In ira oculus. Aug. In ira pſecutoꝝ turbat oculus .i. ratō. Et anima ſenſualitas. Venter. id ē caro. Vel oculus. hi per quos alij vident.

Anima: quoꝝ exemplo alij viuũt. Venter: debiles vt ab om̄ibus gradi/bus queratur deus. Caſ. vel intellectus turbaт et animus confunditur. quando pericula formidant· et venter· i· memoria, que noticias rerũ quaſi eſcas recipit. hic memoria hũs repoſita, pmiſſa dei turbaт imminentibꝫ periculis. hinc eſt turbatio et metus· quoniã defecit ⁊c. quaſi ꝑ longas et graues paſſiones ad morte͂ perducta eſt ꝑſens vita· ãni lõga vita durãs ad penas· vel vita· i· confeſſio fidei defecit. Virtus animi infirmaт vt teneret etiam viuere in paupertate, in indigentia plenitudĩs· quia hũana fragilitas nichil boni habet in ſe. Oſſa fortitudo corporis. Q· nec in animo nec in corpore: vlla poteſt eſſe hominis ꝑſumptõ. Aug. Ira ꝑ viciũ oculũ mentis cecat. ira ꝑ zelũ turbaт. quia et hec ꝯcuſſa me͂te contemplatõꝫ diſſipat. que nõ eſt niſi in quieta me͂te, ſed inde poſt paululũ plus ꝓficit ad videndum.

¶ Paupertate. Aug. Vel egeſtate. Egeo ſanitate corporis nec parcit cruciatibus. Egeo reſolutione· et parcit morti· et in hoc infirmata eſt fiducia mea.

¶ Super omnes. Aug. Peius paganis et iudeis viuunt mali chriſtiani, quos ezechiel compat ſarmentis. hec in vite ꝑualent ſilueſtribus lignis, que fecerunt fructũ, ꝑaſa ſolus ignis expectat. cũ de illis faber aliquid facere nõ poſſit. Vicinis opprobriũ· quia iam volentes credere· deterriti ſunt mala vita falſorum chriſtianoꝝ grauantiũ nauem, ꝑ quibus timent et noti· ne om̄es tales ſint.

¶ Caſ. Vel apud omnes inimicos· vel maiori opprobrio habitus q̃ʒ illi qui digni eo: ⁊ vicinis pare͂tibꝫ· vel iã credituris et notis familiaribꝫ.

¶ Qui uidebãt. Hiero. Foras xp̄um id eſt· qui hoĩem purũ putabant. Obliuioni dat. Caſ. vel excidi a corde eorum· vt mortuus. cuius memoria cũ corpore ſepelitur· de cuius reparatione deſperaт· Vas perdi· mortuus hic eſus abijcie͂dus putatur

¶ Vituperatione͂. Aug. Vituperantur pro malis om̄es xp̄iani a circũeuntibus et nunquã intrantibus· quia rotam tem̄pis ſequũtur· qui et nos vituꝑando eijcere volunt. Vnde in eo dum cõuenirent. Sed ego

†ſ Omnia interiora mea.
meus anima mea et †venter meꝰ.
†ſ tormentorum·
¶ Quoniam defecit in †dolore
†ſ Caſ· Confeſſio tui nominis et fideiꝰ ſ Nũc viuimꝰ ſi vos ſtatis in domino· ſ Manere aũt in carne neceſſariũ eſt propter vos. † ſ Caſ. tempora que hic ago. † ſ Non morte tolluntur ſ Aug· Quia iniquitas abundat in claris vocibus.
†vita mea: et †anni mei in †ge/
†ſ Et· †ſ vel egeſtate· ſ Aug. Quia refrigeſcit charitas multorum.
mitibus †Infirmata eſt in †pau
†ſ firmitas mea· ſ fortes etiã pro peccantibus turbati ſunt·
pertate virtus mea: et †oſſa mea
†ſ aug. Omnes iniquos qui torque͂tur pro ſceleribus vſq3 ad cõfeſſione͂ ſcelerũ ſuoꝝ. ſed hoꝝ opprobriũ ſupo cuius cõfeſſionem, nõ mors ſed cruciatus ſequitũr.
conturbata ſunt. †Super ome͂s
†ſ aug. Id eſt. his qui ſunt deteriores omibus alus inimicis meis· vt falſis chriſtianis qui ſũt peiores iudeis et paganis.
†inimicos meos factus ſum op/
†ſ Qui iam proximi fidei mee·
probrium: †vicinis meis val/
†ſ aug: Ipſis notis timorem incuſſi exemplo horribilis tribulationis. †ſ Aug. Qui etiã nouerũt q ſit eccleſia. foras fugierũt faciendo ſciſmata et hereſes et eis ſum oblitus vt a corde eorum mortuus· Hiero. Id eſt. intelligebant inuiſibilem ſpeʒ meã. in exteriora et viſibilia fu
de: et †timor notis meis. †Qui
gerunt a me.
videbant me foras fugerũt a me
†ſ Obliti ſunt me quaſi mortuus ſim a corde ipſorum.
obliuioni datus ſum †tanq̃ʒ mor
†ſ Augꝰ· viſus ſum michi piſſe vſibus domini. viuens· et nullũ lucriſaciens. adquiſitos non retinens.
tuus a corde. †Factus ſum tan/
†ſ Et tacui
quã vas perditum: †quoniam au
†ſ Hiero. Multi me vitupant ſeque͂tes circum
diui †vituperationeʒ multorum
itũ tempoꝝ· et nole͂tes in patriã reuerti mecũ.
commorantium in circũitu. In
†ſ Caſ. Ome͂s nõ pauci, grauius quod conſilio
eo dum conuenirent †ſimul aduer
geritur plurimoꝝ:
ſum me: accipere animam meam
†ſ aug· Id eſt· facere vt conſentiret eis anima mea quã ne mors liberet cõſiliũ fecerũt quo mori non ſinerent· †ſ Sciens quia poteſtas talium nulla eſt·
†conſiliati ſunt. †Ego autem in
†ſ Quia maledictus omnis qui ſpem ſuaʒ ponit in homine.
†te ſperaui domine: dixi domino
†ſ Quia nõ mutatus es: vel nõne ſaluũ facies qui emendas. †ſ Aug. In tua poteſtate. ſ non homo.
deus †meus es tu: in †manibus

†ſ Aug· Cauſa et ordo electionis mee hominibus incognitus. ſ Non enim video cur me de impijs elegiſti. †ſ tu autẽ.
tuis †ſortes mee. †Eripe me do/
†ſ dyaboli et omniũ miniſtroꝝ eius qui nobis inuident regnum celorum.
mine de manu †inimicorum meo
†ſ Malis chriſtianis. ſ Augꝰ. Maxime illi perſequũtur eccleſiã. qui cum ſint chriſtiani nolunt bene viuere·
rum: et a †ꝑſequentibus me libe/
†ſ Et. ſ Aug. Notã fac hoibꝰ qui putãt me negligi quia facies tua ſuper me intendat: et q ego tibi ſeruiã cũ confuſio ſit ꝑmixtis malis cũ
ra me. †Illuſtra faciem tuam ſu
bonis.
per ſeruum tuum: ſaluum me fac
†ſ Non erubeſcam inſultantibus michi malis ex eo q inuocaui te. vel cauſa eſt quare non confundatur.
in miſericordia tua domine †: nõ
†ſ proprie q non mali. †ſ Non aliud·
ꝯfundar quoniam †inuocaui †te.
†ſ Precor vt nõ confundar· ſ aug· Potius qui lapides inuocant et vmbris infernalibꝰ ſocientur. hanc confuſionem timebat iſte·
†Erubeſcant impij: et deducan/
†ſ Caſ. Manifeſtatis tuis in me ſacramentis. ſ In inferno vt potius dicant nos inſenſati vitam eorũ eſtimabamus inſaniam·
†ſ Que de me fingunt falſa·
tur in infernuʒ †muta fiant †labia
doloſa. Que locũtur aduerſus
†ſ vel chriſtum vel etiã ſuos. †ſ aug· Superbientes et cõtemnentes chriſtũ quaſi hoĩem crucifixũ cũ ipſi florcant in mũdo. contra quos clamat q̃ʒ magna.
†iuſtum iniquitateʒ: in †ſuperbia
†ſ vel contemptu †ſ Caſ. Qua corigis partis ꝑmittis. ſ Sed:
et in †abuſiõe. Quã magna †mł/
†ſ augꝰ· Seruaſti nõ cõmune͂ impijs.
titudo dulcedinis tue dñe †quã
†ſ aug. Hanc dulcedine͂ nõ ſubtrahe͂s eis qui vſq3 in finem expectant.
abſcondiſti timentibꝰ te. †Per
†ſ Non tantũ time͂t· †ſ Ita vt nõ erubeſcãt de ſpe ſua. †ſ aug. Nõ latet eos qui nõ ſecundũ adam· ſed ſcõm filiũ hominis viuũt. et ſi multi inde dubitant. ſ Qui me confeſſus fuerit corã hominibus cõfitebor et ego eum coram patre meo.
feciſti eis qui †ſperant †in te †in cõ
†ſ Ita eſt eis ꝑfecta dulcedo q. ſ Ne videãtur ab impijs.
ſpectu filiorum hominum. †Ab/
†ſ Caſ· vt te videant dũ mali turbabũtur damnati. ſ Noticie tue·
ſcondes eos in abſcondito †faciei
tue a conturbatione hominum.
†ſ aug. Et hic interim dũ maledicte lingue obſtrepunt negantes futura ꝓteges in tabernaclo fidei eorũ reꝝ quas dñs ꝓ nobis geſſit ⁊ ꝑtulit· ſ In futuro· †ſ Eccleſia catholica·
†Proteges eos in †tabernaclo

quid contra. In te ſperaui. in hoc nemo fallitur· in alijs imitandis ſepe. Deus meus es tu non quiſquã homo.

¶ In circũitu. Caſ. Errorũ· vt qui lege͂ carnaliter et nõ ſpiritualiter intelligunt. vel qui punctum veritatis in me non attingunt. ſi eñ cognouiſſent nunq̃ʒ dominũ glo· cru· vel in circũitu· i· appetitu tempalium.

¶ Sortes. Caſſi. Vel tempora vite. Aug. quia quando vis viuimꝰ vel morimur: ideo eripe. Aug. et ſi iuſtꝰ· et occultꝰ ordo electõis apud te eſt ego, tñ que͂ hoc latet ad tunicam domini incõſutile͂· i· veritate͂ eccleſie domini ſorte ꝑueni· id eſt· gratia electõnis. Sors nõ eſt aliquid mali. ſed res in hũana dubietate diuinã indicans volũtateʒ. Sors hic eſt gratia que ſine meritis quos vult eligit.

¶ Illuſtra. Caſſi. Manifeſtã fac beniuolentiã tuã ſup me. vt ſicut de moriente deſpant· ita de reſurgente confidant. Aug. Illuſtra, appareat qui ad te ꝑtineat cũ modo ſit cõfuſio. vnde alibi diſcerne c· m· ne tñ ſe iuſtificare videaт ſubdit: ſaluũ m· f· in miſericordia ñ in mea iuſticia.

¶ Inuocaui. Aug. Inuocas deũ quando in te vocas eũ· et qũ in domum cordis tui eum inuitas.

¶ Muta fiãt. Caſ. Que hic garrula dũ nõ timent iudicium. Muta in penis. in inferno.

Que loquũtur. Caſſi. Apte opponit iuſto iniquitatem.

¶ Superbia et abuſione. Caſſio. Quia creatura ꝯtra creatorem· et ꝑuerſo vſu bñficõꝝ dei· qui ꝑter cetera ꝓpter eos venit.

¶ Quã magna. Caſ. Que bona dei contra ꝑdicta mala· que leuiãt ipa mala.

¶ Aug. Iſta cerne͂s et mirãs exclamat ꝓpheta q̃ʒ multis modis copioſa e͂ dulcedo tua. Caſ. qua etiã eos quos eme͂das multũ amas. ſ ne ſecuri negligẽtius agãt: abſcõdiſti eis dulcedine͂ tui amoris qbꝫ vtile eſt timere te. Et h eſt qd ſubdit. abſcõdiſti· vt plus deſideretur. in futuro vero patebit.

¶ A conturbatione. Aug. Vt iã nullã ꝯturbatõꝫ hũanã patiant. etiã mõ tribulati. me͂te intrãtes ad vultũ dei. non turbantur.

¶ Proteges. Caſ. Ne promiſſio tantum futuri turbaret hoc addit:

proteges ne noceantur.

Benedictus. Caſ. Quaſi quid vltra plenitudinẽ beneficij laude ꝯcludit, cõparans illud ſue ĩbecillitati. Et loqtur ꝓpheta vel ꝑpl's fidelis.

Mirificauit. Aug. Miſſo ſpiritu totũ mundũ repleuit, qui dicitur ciuitas circũſtantie. populus dei in iudea erat, quaſi in medio gentiũ. modo vero in omnibus gentibus circũſtantibus eſt populus dei in quibus diffuſa eſt miſericordia. prius in hieruſalẽ quaſi in vaſe vnguentum chriſti ſeruabatur. ſed nunc tanq̃ꝫ de fracto vaſe vnguentũ per mũdũ diffuſum eſt. Unde vnguentũ effuſuz eſt nomẽ tuũ. Caſ. Uel mirificauit deus pater miſericordiã. i. incarnatõnem verbi. in ciuitate circũſtantie. id eſt in hieruſalẽ q̃ eſt in medio gentiũ q̃ſi templũ fidei. vnde circũuectis gẽtib9 veritas fulſit. quia ibi xp̃us docuit. paſſus ẽ et cetera ſacramenta cõpleuit. Et dicit ciuitas circũſtantie co q̃ a gentibus circũſtatur. Et cor terre q̃ſi vmbilicus mũdi. Juxta illud. Et requieuit in corde terre.

Ego dixi in exceſſu. Aug. Timoris noſtri typũ in petro attẽde. qui vidẽs dominũ ſup aquas ambulantez putans fantaſma timuit. Cui domin9. Ego ſũ noli timere. Cõfiſus petrus dixit. domine ſi tu es, iube me venire ad te. deſcendit eñi et cepit ire ĩtrepidus tã quã in illo ſperans. Videns aũt ventuz validũ timuit, et cum cepiſſet mergi clamauit domĩe pereo. hoc eſt quod iſte ait. Ego

† ſ aug. Omniũ ſciſmatũ et hereſum.

tuo: a † contradictõne linguaruz.

† ſ aug. Quoniã poſt emẽdatõnẽ ꝑſecutõnum oĩbus mirabilẽ fecit miſericordiã ſuã p orbez terrarũ non tantũ in hieruſalem.

Benedictus † quoniam miſericordiam ſuam mirificauit michi

† ſ Id eſt toto orbe terrarũ. ſ vel circũſtantie. † ſ Populus fidelis loquitur.

in ciuitate † munita. † Ego autez

† ſ In pauore meo vel extaſi cum horribiliter ſeuirent in me gentes. † ſ videns ventum validũ timuit et cũ cepiſſet mergi clamauit domine pereo.

† dixi † in exceſſu mentis mee: proiectus

† ſ Si eñi me reſpiceres. nõ ita pati ſineres. vnde ſi dicebam motus ẽ pes meus. miſericordia tua adiuuit me.

ctus † ſum a facie oculorũ tuoruz.

† ſ Auguſ. Modũ ponẽs emẽdatõni. et oſtendens me ad te pertinere. ſ Nec timentẽ ⁊ puſillanimẽ abieciſti. ſ Extendens manum leuauit eum. † ſ Indilate.

† Ideo † exaudiſti vocem oratõ

† ſ Nimis intenderem. ſ Corde. † ſ Pro his.

nis mee: dum † clamarem † ad te.

† ſ Iterum hortatur propheta. † ſ auctorẽ tanti beneficij.

† Diligite † dominuz omnes ſancti eius: quoniam † veritatez † requiret dominus: et retribuet † abundanter † facientibus ſuperbiam.

† ſ vt ſeruiat creatura creatori. † ſ Etiaz in futuro a ſanctis. quando ſi iuſtus vix ſaluabitur. impius vbi parebit.

† ſ Aug9. his qui abũdanter faciũt ſuperbiaz qui nec cõuicti cõuertũtur. quia multũ ſupbiũt

† ſ aug. Contra nos. vel qui eũ contemnũt faciendo contra iuſſa eius.

† ſ Q. retribuet interim ergo. † ſ Ne ſit ocioſa dilectio. † ſ Et ſi grauia occurrant que ſupra dixi. ſ Aug. vt bonũ ſine defectu opantes tempore ſuo metatis.

† Viriliter † agite et † confortetur cor veſtrum omnes qui ſperatis in domino.

dixi in exceſſu ⁊c. Hieſus autem porrigens manum leuauit eum. hoc eſt qđ ſubdit. Jõ exaudiſti vo. ora. m. Aug. In exceſ. m. Ul rapta mẽte vidit altitudinẽ: ex q̃ ſentit ſe ꝓiectũ valde longe. vel exceſſit a rõe timẽdo.

A facie. Aug. Si in facie tua eſſem nõ timerẽ. ſed ſi dixi motus ẽ pes miſericordia tua a. vnde ideo e. Ideo quia confeſſus ſũ non ſuperbus extiti. ſed meum cor accuſaui.

Diligite do. Caſ. Cõcluſio oratoria vel hortatoria, p predictis obtinendis. Aug. predicta exptus iam nos hortatꝰ quaſi tribulatus ſum. timui clamaui. nõ ſum confuſus ita vos.

Sancti. Aug. Quorũ eſt diligere deũ. quia nõ amant mundũ neq̃ꝫ que in mundo ſunt. amicus hui9 mũdi inimicus dei cõſtituitur. diſce ergo nõ diligere mundũ. vt diſcas diligere deũ. auerte vt conuertaris. funde vt implearis.

Retribuet. Aug. Etiã hic aliquãdo. ſi nulli hoc faceret, nõ videretꝰ vigilare diuina ꝓuidentia. ſi oĩbus nõ ſeruaretꝰ diuina patientia. Abundãter facientibus. qui nõ cito pgnitent. Superbiã. pro omni vicio. quia radix omnium.

Viriliter. Virtus totius pſalmi, ne carnis fragilitas timeat tot mala ſeculi.

Intellecus da. Aug9. Pſalm9 de gratia qua xp̃iani ſumus. vt ait apl's. Incipit ergo p indulgentiã. Hic pſalm9 contra viciũ hoĩm agẽs qui peccata neſciunt vel defendũt et merita iactant. Caſ. Cõtra viciũ ergo hoĩm hic pſalm9 opponitꝰ, ne quis putet deo abſconditũ quod in cõſciẽtia habꝫ occultũ. Aug. Primo dicit initiũ boni eẽ p indulgẽtiã dei. ſe vo ſequẽtẽ illud vicium hoĩm fuiſſe miſerũ. ſꝫ p manũ dei cõuerſum ad verũ ĩtellectũ. ad quẽ oportuni9 exptus caſũ alios deceptos reuocat in quo ſtantes ꝯfirmat.

Beati. Aug. Nõ in quibus nõ inueĩt peccatũ, ſed quibus remittit.

Beatus uir. Hiero. Cui remittit de9. nõ eñi p ſe. Tegit. ne in iudicõ reueletꝰ. et ſic nõ ĩputabitꝰ ad pgnã. Nõ ẽ dolus. qui ſe accuſat. corde tenet qđ ore fateꝰ. hic Beatus. q̃ olim nõ cõfitens deo veni in peccatũ. dum clamarẽ ſi quid boni egi. Tacui. Aug. q̇ nõ vult ꝯfiteri peccata laborat ſine cauſa in defenſione peccatoꝝ. in quo cũ et iactet merita ampli9 deficit fortitudo.

Iniquitates. Aug. Dicit fomitez peccati ſcilicet ꝯcupiſcibilitatẽ q̃ ante baptiſmũ nõ tantũ pgna. ſed et culpa ẽ. nõ vtiq̃ꝫ actualis. ſꝫ origialis. p9 baptiſmũ. vo pena eſt et nõ culpa. In baptiſmo quidẽ originale deletur nõ vt nõ ſit. ſꝫ vt peccatũ vltra nõ ſit.

Hiero. Iniquitates ante fidẽ et baptiſmũ. peccatũ poſt fidẽ vel baptiſmũ. Caſ. Beatus vir c. nõ impu. alijs q̇ grauia hñt deus imputat. alijs p miſericordiã nõ imputat. et ſi habẽt aliqua his ſcꝫ qui n õ iuſtos ſe ꝑdicãt cũ ſint mali. ſed ſe agnoſcẽtes ſatiſfaciũt. modo hoc ꝯfiteor. ſed olĩ qñ tacui ⁊c. Aug. vel tacui voce peccatũ dũ clamarẽ tota die. dũ pgna pcci vel interior excecatõ oñderet me peccatorẽ. vel dũ praua vita me tacente clamaret ſi quid boni egi.

Dum clamarem. Aug. Et ſi nõ ſit ſibi cõſcius quis. nõ tñ iuſtus. q̃ delicta quis in. vnde eſt iuſtus qui pit in iuſticia ſua. Et apoſtolus. Nichil michi conſcius ⁊c.

Confringitur. Caſ. Spina q̃ totũ corp9 erigit. i. ſupbia. Vel ꝯfigitꝰ Aug. itẽ eſt erũna dũ. i. q̃ ſpina. i. pcc̃m ꝯfigitꝰ. i. vſq̃ꝫ ad cõſenſũ. et op9 et cõſuetudinẽ ducitꝰ. Vel ſpina. i. ratõne fracta curuor ad terrena. De his ſpinis dictũ eſt primo homini. Terra tua germinabit tibi ſpi. et trib. Et alibi ſpine et tribuli naſcũtur in manibus temulenti.

Delictũ meũ. Diapſalmus, confeſſio vnde venia ſicut ſupra de tectione inueteratio.

Feci cognitũ. Caſ. Dixi enim prius. id eſt. deliberaui apud me. Magna pietas vt ad ſolam ꝓmiſſionẽ dimiſerit, votuz eñi p operatõne

† ſ vt primo intelligas te peccatorẽ. poſt ſi cepis bonũ facere ne virib9 tuis tribuas. ſed gratie. vt nõ ſit dolus in corde verbis te iuſtificãs. † ſ Id ẽ. penitẽtis in cui9 ꝑſona hic loquitur.

† Intellectus † dauid.

XXXI.

Beati quoruz

† ſ Auguſ. Mitigare per gratiam vt non regnẽt. cuius cauſa eſt q̃ in baptiſmo tecta ſunt peccata.

† remiſſe ſunt iniquitates: et quorum † tecta ſunt peccata. Beatus vir cui non † imputabit dominus † peccatum: nec eſt in ſpiritu eius dolus

† ſ Aug. vt deus non videat. i. puniat. ſicut ſequentes egiptij tecti ſunt in mari rubro. nec hoc ſufficit niſi inde caueatur ab eo quod deus imputat. i. a criminali.

† ſ Et ſi remiſſis iniquitatibus et tectis peccatis ſit aliquod leuius vt iob et nathanaeli quoſ laudat dominus nõ imputabit.

† ſ Subdit cui nõ imputet. in quo nõ eſt dolus vt cũ ſit peccator iuſtum ſe predicet.

† ſ Q. hec cauſa fuit miſerie. † ſ Confeſſionem de peccatis. ſ Quod non eſſet tacẽduz. † ſ Interior fortitudo defecit. ſ Si contra feciſſet innouaretur virtus robuſta in domino. ſ Quia confitendo nõ agnouit nouitatem.

† Quoniam † tacui † inueterauerunt oſſa mea: dum † clamarem tota die.

† ſ Preſumptionem de meritis.

† ſ dixi quod nõ eſt dicendũ de iuſticia mea. ſ Aug. Quia vindicta tua tetigit me aſſidue. ſ Sed o domine.

† Quoniam die ac nocte † grauata eſt ſuper me manꝰ tua: † conuerſus ſum in erumna mea † dum cõfigitur ſpina. † Delictum meum † cognitum tibi † feci: et † iniuſticiaz meã non abſcõdi

† ſ Aug. Ad humiliandũ ſuperbum.

† ſ Aug. fact9 ſuz miſer. ſ Cognoui miſeriã.

† ſ Aug. ꝓũcta eſt ꝯſcientia. ſenſi dolorẽ. et ſic delic. ⁊c. † ſ Caſ. Q dimiſi facienda. i. q̃ ta cui peccata. ſ vel confringitur.

† ſ Per me. † ſ Confitendo.

† ſ Q feci nõ faciẽda. i. quod clamaui. merita nõ abſcondi. ſ Auguſ. Quãdo homo detegit deus tegit. Si homo agnoſcit deus ignoſcit.

indicatur. Nondũ ꝓnũciat: ꝓmittit ꝓnũciaturũ. et deus iam dimittit. qꝛ hoc ipſũ dicere quoddã ꝓnũciare eſt corde. nõdum eſt vox in ore. vt homo audiat cõfeſſionẽ: et deus audit.

Pro hac orabit. Caſ. Diapſalmꝰ. penitudinẽ cõmendãs. omĩbꝰ ſanctis dicit cõmunẽ quã varię ſectę reſpuũt. cõtra quas ad deũ refugit.

Aug. Pro hac. Inde orat omĩs ſanctus. qꝛ dimiſiſti aliter nõ eſſet ſanctus.

Tẽpore o. Aug. Tempus eſt gratię. lex ꝑmens. cõuincẽs reos: coegit clamare. gratia ſanat.

Uerũtamẽ in dilu. Aug. Licꝫ ſanctus oret. licet tempꝰ o. tamẽ diffluẽtes in cõcupiſcẽtijs. vel qui ſunt in erroribꝯ diuerſarũ ſectarũ vt philoſophi qui libero arbitrio. iudei qui carnalibꝯ obſeruãtijs ſalutem aſcribunt.

Hiero. Vel ſanctus orat in quo notatur habere peccata. ſꝫ tamẽ dũ pene inundabũt in iudicõ. non approximabũt ipſe pene ad eũ ſanctum. vt nec aque ad noe. ſanctus orabit dicens. tu es refu.

Ad eum. Aug. Deũ. mutat eñ ꝑſonã vt ſepe. nõ appropiant q dicunt fatũ facit peccare. vel fortuna que omĩa regit. vel gens tenebrarũ q̃ deo rebellat.

Intellectũ ti. da. Aug. Diapſalmus. Reſpõdet peniṫenti intellectũ ti. da. ꝛc. Ecce pſalmꝰ intelligentię ne putet ſupplicans negligi teſte deo.

Tu erue. Caſſi. qui ꝓmiſiſti intellectũ ti. da. Vel reſpõdet xp̃us penitenti.

Caſ. Letus finis. dat deus intellectũ. vnde alios adhortat ad idem.

Nolite fieri ſ. e. Aug. Accepto intellectu cõuertit ſe iſte penitens ad ſupbos peccata defendẽtes. ergo vos quos inuito. Equus. gentilis indomitus. Mulus. iudeus piger ad credendum.

---

† ſ feci cognitũ et vere. ſ Aug. Michi non deo dando. vel nature qꝺ eſt iterum deo dare. ⁝ ſ Aug. Contra priora agens. ⁝ ſ Qui

† Dixi ⁝ confitebor ⁝ aduerſum

prius contra deum.

me iniuſticiam meam domino:

† ſ Etiam. ⁝ ſ Quod nec deũ credidi. ſ Quod tacere decreui. et male clamaui. ſ vel impietatem.

et tu † remiſiſti ⁝ iniquitatem peccati mei.

† ſ Impietate vel remiſſione.

Pro † hac orabit ad

† ſ Quia nullus ſine peccato. ⁝ ſ Quando venit plenitudo tempis miſit deus filiũ ſuum. ſ Hiero. In hac vita vbi licet. ſꝫ cũ erũt aque inundãtes. i. angnſtie in iudicio.

te † omnis ſanctus: in ⁝ tempore

† ſ Aug. In multiplicitate variarũ doctrinarũ vna vero doctrina eſt dei de humilitate cordis.

oportuno. Ueruntamẽ in † dilu

† ſ deum vel ſanctũ ſcd̃m imitatõnem.

uio aquarum multarum ad † eum

† ſ augꝰ. Sed in hoc diluuio qꝺ vndiqꝫ ꝑſtrepit. ſ Non mea vis vel alius deus.

non approximabunt. † Tu es

† ſ aug. Huius ſeculi vel peccatorum.

refugium meum a † tribulatione

† ſ Spe futuri boni. et qꝛ parcis.

que circũdedit me † exultatio mea

† ſ augꝰ. Quia q̃uis gaudeã in ſpe. tamen adhuc ſum in malis. ⁝ ſ Peccatis meis.

† erue me a ⁝ circũdantibus me.

† ſ aug. vt te cognoſcas et gaudeas in ſpe. ſ Aug. vt ſcias ꝙ omnia ex gratia. ⁝ ſ aug. Ne aberres.

† Intellectum tibi dabo et ⁝ in

† ſ Caſ. Quaſi inermẽ gladio. ⁝ ſ nõ vt hereas. ſ Scilicet dei. ⁝ ſ Sine errore.

ſtruã † te in via ⁝ hac qua ⁝ gradie

† ſ Nõ auferam a te poſtea oc. m: ſ Ne quis noceat. ſ Quanta gloria patientis. ⁝ ſ Quia tu ſemp leuas oculos ad me.

ris † firmabo ſup te ⁝ oculos meos.

† ſ Superbi. ſ Qui prius peccator iam cõuerſus efficitur predicator. ⁝ ſ Erecta ceruice. ſ Nõ hũilis bos. ⁝ ſ Stolidi et pigri.

† Nolite fieri ſicut ⁝ equus ꝛ ⁝ mu

ſ Quid enim tales patiuntur.

lus quibus non eſt intellectus.

† ſ verba chriſti ad patrẽ. ſ Caſ. Sicut animalia donec viam tenẽt. frena patiũtur et flagella. ſ Aug. Si nõ habes ſeſſorẽ. os quo iactas merita et taces peccata conſtringetur.

† In chamo ꝛ freno maxillas eo

† ſ vel confringe. ⁝ ſ Et nolentes conuerti conſtringe.

rum † conſtringe: ⁝ qui non appro

ximant ad te. Multa flagella

Aug. Equus ſine diſcretõne ſeſſorẽ. mulus quelibet onera accipit. et ita neutri eſt intellectus. vel illi ſeſſoris vel huic oneris. Probibet ergo hoĩes a dyabolo inſideri et vicijs onerari. alioquin equꝰ freno. mulꝰ chamo arceat. Quod ſi noluerint o deꝰ fac illis quod michi feciſti. maiori et minori tribulatõe conſtringe maxillas. i. iactantiã de viribus ſuis. Caſ. Vel maxillas quibus mãdunt. i. parcius da victualia vt neceſſitate coacti redeant. Aug. Vel hic ꝯſtringes et in futuro erũt mlta fla. Vel nolite fieri ſicut equꝰ. quia multa fla. hic et in futuro. Letamini. Aug. Tacita ſuauitate letari. concitati animi feruore exultare.

Qui nõ approximãt. Caſ. Sunt enim qui ſi peccant carnis imbecillitate a pijs precibus non recedunt.

Multa flagella. Aug. Poſt frenũ addũtur flagella ad domãdũ ne ſit de illis impunitis. quibus modo vaga datur licentia vię ſuę. ſic iſte ſupra dixit ſe domitum.

XXXII.

In fine. Caſſio. Hic ꝓpheta potẽtiã et facta dei enumerat ꝛ ſic ad laudẽ dei inuitat. Primo iuſtos et rectos monet laudare. quia exultare in illo niſi laudãdo non poſſumꝰ. rectos inq̇t decet collaudatõ.

Rectos. Augꝰ. Curuꝰ laudat deũ. quãdo ſibi bene eſt: blaſphemat qñ male. rectus ſemp. vt iob.

Aug. Recti. c. Nõ reſiſtẽtes dõ. Praui corde ſunt qui dicũt deũ vel nõ eſſe. vel iniuſtũ. vel negligere hꝫ cũ vident malos florere. bonos pati. Recti ſunt qui dirigunt cor. ſcd̃m voluntatẽ dei. quã ſue ꝑponũt vt et xp̃us docuit. nõ ſicut ego volo ſed ſicut tu vis. trãſfigurans in ſe ſuos. vt et ibi. Saule ſaule q̇d me ꝑſequeris.

Cithara. Augꝰ. Ab inferiori ſonat. et ex terra ẽ. vnde laudemus. i. ꝓſperitas ꝛ aduerſitas que ab eo ſunt nobiſ. In pſalterio. dũ attendis que ſupiora tibi dedit celeſtẽ doctrinã. Per citharã caro. ꝑ pſalteriũ charitas intelligit ad que decẽ ꝑcepta legiſ ꝑtinent. Tria in ꝑima tabula ad deũ. ſeptem in ſecũnda ad proximũ.

Cãtate ei. Qua ſi quid plus dicã de incarnatõe ſpecialiter letamini.

Canticũ nouũ. Caſ. Quia nõ ſuffi cit niſi abundet iuſticia veſtra pluſqꝫ ſcri. et phari. Cantate

---

† ſ Qui omnia gratie dant. vel dat. ſ vel tes.

peccatoris † ſperantem autem in

† ſ aug: Lex in flagellis. miſericordia in conſolationibus. ⁝ ſ Caſ. vndiqꝫ ne ſit locꝰ hoſti.

domino † miſericordia ⁝ circũda

† ſ Ergo. ſ Qui prius in uobis. ⁝ ſ In domino.

bit. † Letamini in domino ꝛ ⁝ ex

† ſ Quia iam iuſti non meritis ſed gratia qui prius peccatores. ſ Etiam in tribulatõibus. ⁝ ſ Quia ei ſubditi.

ultate iuſti: et † gloriamini ⁝ omẽs

recti corde.

In finem pſalmus dauid.

XXXII.

ſ Et in aduerſis.

Exultate iuſti

† ſ Iniuſti in ſeculo qꝺ pit. ſ Non in vobis. ſ In quo nil diſplicet eis. ⁝ ſ Laudat qui ſubditus eſt deo. aliter diſtortus eſt. ⁝ ſ Propter vnitatem eccleſie.

in † domino: ⁝ rectos decet ⁝ collau

† ſ Hoc modo laudandũ. ſ Exultantes laudate hoc modo. Cõfitemini ꝛc. et poſt cauſã laudis ſupponit. quia rectũ eſt verbũ domi ꝛc.

datio † Confitemini domino in

† ſ Exhibete corpa veſtra hoſtiã viuã deo mortificando carnẽ cũ vicus et concupiſ. ⁝ ſ Seruiãt mẽbra caritati. vbi tria et. vij. precepta in quibus tota lex et pro.

† cithara: in ⁝ pſalterio decem cor

† ſ Augꝰ. Non lingua tantũ ſed et vita. ſ Exuite vetuſtatẽ quia nõ niſi ad nouos pertinet nouũ teſtamentũ.

darum pſallite illi. † Cantate ei

† ſ Si queris quomodo bene. ſ gratie dei. ſ Ecce. ſ Operibus.

canticum nouũ: † bene pſallite ei

† ſ Ineffabili vt nõ poſſit uerbis dici quod intelligitur. hoc decet ineffabilẽ: ſ In leticia. ſ uel iubilatõne. ⁝ ſ Ecce cauſas cur ſit laudandum. ſ Aug. In omnibus nullũ fallit.

in † vociferatione. ⁝ Quia rectũ

† ſ Lex.

eſt † verbum domini: et omĩa ope

† ſ aug. Nichil ꝓmittit et nõ reddit. quia diligit miſericordiam et iudiciũ. ſ fidelia. ⁝ ſ Sepe enim facit. ſ Quidã faciunt qꝺ nõ diligũt. ⁝ ſ aug. Quã nõ prerogat. Et. ſ Dic.

ra eius in † fide. ⁝ Diligit ⁝ miſeri

† ſ aug. Quo exigit prerogata. ſ In futuro. ⁝ ſ Miſericordiã dico quia

cordiã et † iudiciũ: ⁝ miſericordia

---

cãticũ no. de incarnatõe. de q̃ mũdus exultat. de q̃ angeli cantauerũt.

Quia rectũ eſt. Modũ laudis expoſuit. nũc cur ſit laudãdus.

Et omĩa ope. e. Aug. Ne quis putet ſe meritis ad fidem veniſſe cũ in fide ſint omĩa opera que diligit deus. i. remunerat.

Aug. Omnia o. e. i. Quia nõ niſi in fidelibꝯ opatur. vnde fides te. ſ. ſe. Vel omĩa opa ſũt recta. i. que precepit opari ſunt recta et ſe quod patet poſitis in fide. Vel omĩa opera que diligit et remunerat ex fide procedunt. que fides quia a deo. et omĩa opera bona ſunt a deo. ideo quoqꝫ qꝛ ex dilectione noſtri fecit miſericordiam. vocando iuſtificando. Et inde in futuro qꝛ ibi malis et bonis retribuet. Aug. Caue ne amiſſo iudicio ſis pauperi ĩ mala cauſa miſericors. vñ nõ accipies ꝑſonã paupis in iudicõ

cuius ſi parcis ſacello ꝑcutis cor: quia remanet iniquus. et ideo nequior. quia iuſt ñ fauere ſibi videt. **In fide.** quaſi in exterioribus ſi cauſa iuſticie fuerit fidelis: interiorẽ fidez adijciet ille. quẽ nõ cognoſcerẽt timuit. vnde quis nõ dabit ei que ſua ſunt qui in alieno fidelis fuit. **Aug.** Fidelis eſt deus dans homini quod ꝓmiſit. fidelis eſt homo credens ꝓmittenti. ex ꝓmiſſo vero deus eſt nobis debitor. **Terra.** Aug. eccleſia vbiqȝ terrarũ. **Verbo.** id eſt. ſapientia dei patris. **Celi.** apoſtoli inſtructi ſunt plene cuz eo etiã corpaliter conuerſando. et poſt oĩs virtus eoꝝ habita roborata eſt ſpiritu filij. ꝑ celos firmatos cõgregat et cõſolidat ĩ vnitate fidi ſpei et charitatiſ. **Vter** eccleſia. in qua eſt caro mortua. **Et** abyſſos. id eſt. ꝓfundos tenebris vicioꝝ ponit inter eos qui ſunt theſauriſ. vnde alios ditat ſapientia. **Aug.** Terra. celi non indigẽt miſericordia. vbi nulla eſt miſeria. indigent tamẽ regente domino. nõ eñ ꝓpriam firmitatẽ. ipſi ſibi ꝓſtiterũt. **Omnis uirtus.** quia nichil a ſe habuerũt. qſi a deo fieret ſupplemẽtũ. **No**ta vnũ opꝰ verbi. i. filij ⁊ ſpũſſancti. **Idẽ** eñ oĩs virtus eoꝝ. ꝙ firmati ſunt. pater vero ꝑ verbũ ſuum ⁊ ſpũm ſuum opatur. **Aug.** Virtus eoꝝ. Cũ inter lupos eſſent vt vincerẽt. poſt etiã ſi amaritudo ẽ. tecta eſt in pelle. modo eñ timẽteſ mali pelle ſuę intus tenẽt mala quę non audent emittere de quibus ꝓfert deus vnde nos emendet. q̇ ſecreta corda omniũ nouit. ergo tim̃. d. nõ ſit ſecura et torpens licentia.

Sicut in utrẽ. Caſ. Ad litterã. Sicut litoribꝫ mare. clau dit in eccleſia fluctuãtes populos et in theſauris ſapiẽtię ſuę ponit ꝓfundas altitudines. vt ꝓbet quis ſcripturas pietatis ſtudio inquirat.

† ſ Aug. ubiqȝ euãgeliũ predicatur. ubiqȝ ſalus ubiqȝ peccata dimittũtur hominibus. ⁘ ſ Sed quomodo hoc ſ Nõ a ſe. ſ filio.

†**domini plena eſt terra.** ⁘ **Verbo** †**domini** ⁘**celi firmati ſũt: ⁊ ſpiritu oris eius** †**omis virtuſ coꝝ.**

† ſ patris. ⁘ ſ Iuſti. ſ Apoſtoli. † ſ Omnis quia et doctrina eoꝝ et miracula a ſpiritu ſancto. ſ Non pars. † ſ diligit miſericordiã ⁘ ſ Caſ. Congregat populos ſeculi in ꝯfeſſione mortificati peccatine libere defluant. et eis occulta ſua ſeruat ad diuitiaſ. que nec oculus vidit nec au. audi. ⁊c.

†**Congregans** ⁘ **ſicut in vtrem aquas maris: ponens in theſauris abyſſos.** †**Timeat dominum omnis terra:** †**ab eo autem** ⁘**commoueantur** †**omnes inhabitãtes** †**orbẽ.** ⁘**Quoniã ipe** ⁘**dixit ⁊** †**facta ſunt:** †**ipſe mãdauit et** ⁘ **creata ſunt.** †**Dominus diſſipat** ⁘**conſilia** †**gentium: reprobat autem** ⁘**cogitationes** †**populorum. et reprobat** †**conſilia principum.** ⁘ **Conſilium autem domini** †**ineternum manet:** †**cogitatõnes cordis eiuſ.**

† ſ Auguſ. Si gaudet de miſericordia. timeat ne ſit ſuperba leticia. idea quia in vtre eſt aqua in theſauris abyſſi. peccator vt peccare deſinat. ſi non amore vel timore. † ſ Quia per ſe redire nequeunt. ⁘ ſ Non terroribus hominum. † ſ In ꝑfectõnem ceteroꝝ fideliũ ſtantes. † ſ vniuerſaz eccleſiã ⁘ ſ Nõ ea que timeãt alius fecit ſed ipſe ſolus creauit. ⁘ ſ voluit. † ſ formata. ſ verbo ſuo. ſ Aug. de informi materia. † ſ precepit. ſ ꝑ ꝓphetas. ſ Caſ. ꝑ legem et creati ſunt fideles per eam. ⁘ ſ In forma de nichilo. † ſ Qui etiam malos ceſſare facit ne habeant effectum. ⁘ ſ Que nõ eius ſed ſuaz querunt regnum. † ſ Etſi multa machinarẽtur tamen creuit eccleſia. ⁘ ſ Etiam. ſ de terrenis. † ſ vel philoſophorum. † ſ Qui talibus populis querunt dominari. ſ Etiã. ſ demonũ. ⁘ ſ Sed. ſ Quo beatũ non facit niſi ſubditũ ſibi. † ſ Remi. Nullo tempore diſſoluitur. † ſ Cogitationes ſapientie eius non ſunt mutabiles.

Timeat omis t. Caſ. Eccleſia de mari. i. fluctuanti populo facta. vel nõ modo potens ſup hos quos diligit et firmat. ſed et ꝑſecutores habet quaſi in vtre. quia nil niſi ꝑmiſſi faciunt. et ponit eos ſibi in theſauris vt ex eis donet milites flagellãtes filios. ergo nõ eos ſed dominũ timeat ter. Caſ. Timeat. imo cõmoueãtur manu miſericordię a ſimilitudiñe dormiẽtis. Ab eo quia ipſe creauit. et ideo vtiliter adminiſtrat. qꝛ et a dyabolo aliquid cõmonet. ſed quod a deo vtiliter. ideo ab eo.

Cõmoueãtur. Aug. Nõ terroribꝫ hoĩm vel cuiuſquã creaturę. leonis. ſerpentis. dyaboli: quia oĩa ſub eo. quid aũt de oĩbus his timendũ nichil. Quoniã ipe dixit et facta ſũt. nichil poſſunt niſi quod ꝑmittit. cupiditatẽ nocendi ꝑ te habes: poteſtatẽ nõ niſi a deo.

Dixit et fa. ſunt. Creationem ſimul et formationem notat. **Mandauit.** recreationem.

Diſſipat. Caſ. Ne habeant effectum conſilia contra ſe. vt iudeoꝝ. et contra ſuos.

Gentiũ. Caſ. Dũ ydolatriã deſtruxit plurimoꝝ iudeoꝝ quoꝝ voluntas: et ſi impleta: tamen in reſurrectõne eſt reꝓbata.

Principũ. Caſ. Tirannorum vel demonum.

Conſiliũ. Caſſio. Incarnatõis arcanuz. in quo conſuluit homini. **Manet ineternũ.** quia ad eternã ſalutem nobis obtinẽdam. **Cogitatões.** ꝑdeſtinatio in qua omnia repoſita ſunt. que ⁊ ſic ꝑmanent vt preuiſa ſunt.

† ſ Sed eterne. † ſ Et hoc eſt conſiliũ. ⁘ ſ Hec ſola. que dominũ ñ ſibi elegit niſi deũ ſuũ ſ de omnibus gentibus.

in †**generatione et generationem.** †**Beata** ⁘**gens cuius eſt dominꝰ** †**deus** ⁘ **eius: populus quem** ⁘**elegit** †**in hereditatem ſibi** ⁘ **De celo** †**reſpexit dominuſ. vidit omẽs** †**filios hominum.** ⁘**De preparato** †**habitaculo ſuo** ⁘**reſpexit ſuper** †**omnes qui habitant** ⁘**terram.** †**Qui** ⁘**finxit ſigillatim corda eorum: qui intelligit** †**omnia** ⁘**opera eorum.** **Non ſaluatur** †**rex per multam** †**virtutem: et** ⁘**gigas non ſaluabitur in multitudine** †**virtutis ſuę.** †**Fallax equus ad ſalutem** †**in abundantia autem virtutis ſuę non** †**ſaluabitur.**

† ſ de quo viuit ⁘ ſ Quẽ colit ⁘ ſ Neqȝ hoc a ſe. ſed a deo electa eſt. † ſ Quã colit. ſ Aug. vt poſſidendo eã non ſinat eſſe incultã et miſeram. ⁘ ſ de anima iuſta. † ſ Aduentu filii. † ſ Non peccata. ⁘ ſ Sed. ſ Aug. preuiſo ad ſalutem mundi. † ſ Aug. Suſceptionis humane quod ſibi parauit. vel de angelis et hominibus quos mittit ad predicandũ. et precipue apoſtoliſ ⁘ ſ Remi. Miſericorditer vidit. † ſ Remi. vt preſit illis ad regendũ eos ꝑ omnes terras. ⁘ ſ Carnem excolendo eam. † ſ Reſpexit. ⁘ ſ Augꝰ. Cordibus ſingulorum propria dona tribuit. et ſcit quomodo vtatur quiſqȝ eis. ſ Hic deſtruitur quorũdam hereſis. qui dicebant in adam ſimul omẽs aĩmas eſſe creatas. † ſ Secretius et interius videt. ſ Apud illum intellectus ſunt operũ eorum. ⁘ ſ Quo fine fiant. † ſ Qui carnem ſuaz regit ſi in ſua virtute preſumit. † ſ Suam. ⁘ ſ Quiſquis militat cõtra dyabolum. vel concupiſcentiam ſuam. † ſ Quia fallax e. ⁊c. † ſ fallitur quiſquis ꝑ ſe. vel per hoiem putat ſaluari. ſ Id eſt. ſupba potentia fallit. † ſ Nam. ſ Inſeſſor eius nõ ſaluatur ꝑ eã. † ſ Seſſor eius.

Beata gens. Caſ. Beatũ dicit q̇ ad cultũ dei peruenit quod fit tempibꝫ chriſtianis. in quibus gẽtes cõuerſę. hi ſunt iuſti et recti quos decet laudatio.

Aug. Beatitudo oĩs in animo. q̇ melior eſt corpe. et nunqȝ homo eſt beatus. ꝑ id quod eſt eo inferius. ergo ꝑ nichil terrenũ: ſed ꝑ iuſtũ animũ fiet et corpus immortale. iuſtus vero eſt animus ex deo cuius in eo eſt imago. ꝑ quã eſt ſimilis angeliſ. **Aug.** Beata gẽs de deo poſſeſſione. ſ. Beatꝰ ꝓpius de deo poſſeſſore.

De celo Auguſ. homine xpo. **Proſpexit.** in aduentu filij. et vidit miſericorditer ñ peccata. **Caſ.** a quibus faciẽ auertit. **Sed omẽs f.** h. Augꝰ. i. oĩes qui ad nouã vitaz voluũt renaſci.

Aug Quomodo elegit. **De celo.** i. xpo. **De preparato.** qꝛ nõ niſi preparãte. **Habitaculũ** ſunt apoſtoli. doctrina et gratia ſanctiſpiritus ꝑparati ad vocationem alioꝝ. quia miſertꝰ eſt omniũ. nõ ſolũ ꝑ eos vocauit. ſ; finxit ſingula corda. id eſt inſpirauit omnem bonam voluntatem.

Finxit. Aug. Manu gratię formauit. **Sigillatim.** ſingulis ſingula quedã dans. **Hiero.** vnde tamẽ vnitas corpis. i. eccleſię fiat.

Hiero. Sigillatim. i. nõ ex adam vt quidã dicunt aĩam ex anima. et inſimul omnes cognoſcit et omnes actus earum.

Nõ ſaluatur rex. Sic fiunt iuſti. ſed nec facti ſua virtute ſaluant. Nõ mõ ſpũalia ſũt a deo. ſ. et exteriora. **Hiero.** Nemo quicqȝ habz niſi ab eo. quia nec potens vt rex. nec fortis vt gigas. nec diues qui ĩ equo notatur. vel quandoquidẽ voluntas. et oĩa a deo. ergo quicunqȝ rex et gigas. i. fortis nõ conſequet̃ premiũ ex ſua virtute. ſed ſi aſcendit in ſuperbam opinionẽ. quaſi virtute ſua ſaluetur: fallitur etiã ſi ſit in multa abũdantia virtutis. **Equus.** Aug. Animal in cuius velocitate vel virtute cõfiditur. figurate quelibet amplitudo ſeculi. vnde ſupbitur. ſed quanto in eo altius erigeris. tanto grauius cadis. **Hiero.** Caſ. Vel equus eſt

coꝛpus hominis quantũcunq; ſpecioſum et bene formatũ tamen fallax ẽ. ad ſalutẽ coꝛpoꝛalẽ vel ſpiritualem. Vel equus auguſti⁹ mundana feli citas que homines vehit. et dũ nimis properat. cadit vt equus. et ſeſſoꝛez perdit. Equus. humana ſapientia. Gigas. ſupbus aliquis extollens ſe contra deum.

Ecce oculi. In ſua virtute nullus ſal uatur. ſed ecce vnde eſt ſalus oculi. ⁊c.

Oculi. reſpect⁹ diuinitatis que prote get eos.

Metuẽtes qui ſpe. Caſſio. Timere dominũ. et ſemp ſpe rare cõiuncta ſunt.

Ut eruat. Caſ. Hec duo ſunt vota fidelis vt in iudicio eripiatur a moꝛte. et hic ſpũalibus alatur. vbi ẽ idigẽtia bonoꝝ

Anima noſtra. Quid de pdictis ſen tiat. quaſi concluſio.

Quia in eo. Au guſ. Quia abſentib⁹ ꝑ fidẽ miſit nomẽ ſuũ Sperabim⁹. nos venturos ad deũ nõ meritis noſtris.

Caſ. Quia in eo. ne quiſ muſitet de pa tientia ſubijcit mũu⁹ ſcʒ ꝙ letat' hic in do mino. Et ſperamus in nomine xpi quem patienter ꝓpheta le tus ventuꝝ ſuſtinuit

Sperauimus. Continuũ temp⁹ no tat. quia nõ eſt fas de ſinere. Fiat. incar natõem cõpleri deſi derat. vt pfect⁹ poſ ſit eſſe. In te. Hoc dicit ideo. vt omnis ſupſtitio et prauitas excludatur.

Pſalmus da uid. Aug⁹. Loquit' xpus. et in eo xpian⁹ docet humilitatẽ dñi cõmendat corpus et ſanguinẽ. Cũ mu tauit vultũ. xpus .i. ſacrificiũ coram iu deis. qui regnum pa tris ſui dauid ſũt. Iu xta illud. Et dabit il li dominus ſedẽ da uid. eccleſia eſt regnũ patris. Abimelech. patris mei regnũ. Idem ꝓprie achis vocabatur .i. quomodo eſt. Sed eſdras mutauit ꝓpter ſacramentũ. ne putetur ſola hi ſtoria narrari. Mutauit ergo vultũ coram abimelech .i. iudeis. mutauit et coram achis .i. illis ignaris diſcipulis. qui dixerunt durus eſt hic ſermo In hac quoq; mutatione vultus affectabat quia cõpaſſus eſt nobis vſ q; ad moꝛtem. Timpanizabat. quia extenſus fuit in cruce vt coꝛium in li gno. Ad hoſtia ciuitatis .i. coꝛda deo clauſa. vt ea ꝑ crucem apiret. fereba tur manib⁹ ſuis quod nõ ad literam accipi poteſt. ſed cũ coꝛpus manib⁹ ſuis apliſ porrexit. Saliue in barbã decurrebant. id ẽ. verba infirma ⁊ in fantilia dicentis. hoc eſt coꝛpus meũ: tegebant virtutẽ eius. Procidebat ad hoſtia poꝛte .i. humiliabat ſe ad initiũ fidei noſtre. Vetus ſacrificium

† Sed inde ſalus. ꝉ dilectio dei. ꝉ Nõ de ſe preſumẽtes.

Ecce oculi domini ſuper metuẽ tes eum: et in eis qui ſperant ſup

† Non in viribus ſuis vel meritis. ꝉ Ad hoc ſunt oculi domini ſuper timẽtes. ꝉ tandem. ꝉ dans eternam vitam.

miſericoꝛdia eius. Ut eruat a

† Et ſi ñ coꝛpoꝛa ꝉ verbo eterna veritate

moꝛte animas eoꝛum: et alat

† Hic. ꝉ Iuſticie. ꝉ Et hoc vel ideo ꝉ Modo alit nos in fame. vt autem poſt perfe cte ſaginetur. † Modo interim patiens eſt ꝉ Interim in ſpe.

eos in fame. Anima noſtra ſu

† Põt ſuſtinere. ꝉ dũ conamur ad deũ.

ſtinet dominum: quoniam adiu

† dum hoſti reſiſtimus. ꝉ Ideo ſuſtinẽ dum.

toꝛ ⁊ protectoꝛ noſter ẽ. Quia

† Non in nobis vbi inopia. ꝉ tunc.

in eo letabitur coꝛ noſtrum: et

† Nunc. ꝉ vel bimus.

in nomine ſancto eius ſperaui

† Et ſicut ſperauimus fiat. ꝉ Subdit oratõ nẽm: vt impleatur quod futurum ſcit.

mus. Fiat miſericoꝛdia tua do

† Quo merito. ꝉ Spes eñ non confundit:

mine ſuper nos: queadmodum

† Non in alio.

ſperauimus in te.

† Attribuitur. ꝉ Chriſto qui hic loqui tur et in eo chriſtianus.

Pſalmus dauid cum immu

† vetus ſacrificiũ in nouum. ꝉ Iudeis.

tauit vultum ſuum coꝛam abi

† Chriſt⁹ iudeos ꝓ mutato ſacrificio. ꝉ dauid. ꝉ Ad gentes. ꝉ vel ab eoꝛuʒ coꝛdibus.

melech. et dimiſit eum et abijt.

XXXIII.

ꝉ Laudabo ꝉ Aug. Qua ſi iam mutato vultu. lauda bo nec vt tantũ in ꝓſperis ſolebã. ꝓ tempoꝛalibus tã tum ſeruiens.

B Enedicam

† Non tantũ in ꝓſpis. ꝉ Quod ñ tpe prioꝛis vult⁹. ꝉ Caſ. Qui que cogitat vel dicit ſine culpa ſunt. et ita laus dei ſemp in eo eſt. ꝉ vt alios inſtruam.

domino in omni tempoꝛe ſemp

† Sed quia hoc nequit niſi humilis. ideo ⁊ ꝉ vnde in futuro. ꝉ Aug. Qui in domi no nõ vult laudari nõ eſt mãſuetus ſed ſupbuſ. ꝉ Non in me. vel exterioꝛibus.

laus eius in oꝛe meo. In do

† Hoc autem

mino laudabitur anima mea: au

† Leni aio ꝉ Caſ. Et nõ triſtentur de hac mutatione. quia res iocunda anime. ꝉ Et o vos manſueti ꝉ Ex feruoꝛe charita tis hoc dicit. ꝉ Cui hoc demonſtratiue dixiſſe non ſufficit. ꝉ Non manſuetis iraſcitur

diant manſueti ⁊ letent'. Ma

† Caſ. Non eſt arta res. omnibus ſufficit.

gnificate dominum mecum: ⁊ ex

† Caſ. Ab omnibus vnum fiat. ꝉ Id eſt. in vnum.

altemus nomen eius inidipſuʒ.

† aug⁹. Intus munda conſcientia. ꝉ Ipſum. nõ aliud. ꝉ Qui non auditur non ipſum queſiuit.

Exquiſiui dominum: et exau

† Quia poſt mundũ coꝛ reſtat tribulatio. ꝉ Cũ moꝛtale hoc induet incoꝛruptionẽ.

diuit me. et ex omnibus tribula

† Id eſt. in futuro eripiet. ꝉ Hoꝛtatur alios dicens quod ipſe ꝓbauit. ꝉ Ad imper fectos dicet. venite et in fide timoꝛem domini diſcite.

tionibus meis eripuit me. Ac

† Percipiendo illũ non ſitis ceci. ꝉ Mentes. ꝉ Poſt lumen.

cedite ad eũ et illuminami: et fa

† vt eoꝛum qui retro abierunt dicentes dur⁹ eſt ſermo.

cies veſtre non confundentur.

† dauid. chriſtus eccleſia. ꝉ Aug. diues nõ auditur. ſed hoc modo poteſt fieri auditio. ꝉ decepti erubeſcunt vos impetrabitis.

Iſte pauper clamauit ⁊ domi

nus exaudiuit eum: et de omni

bus tribulationibus eius ſalua

† Quomodo. ꝉ Magni conſilii. vel ali quis angelus de celo qui eſt eccleſie vallum. ꝉ Chriſtus.

uit eum. Immittet angelus

† vt proteget ne ꝓſternantur. ꝉ Pure.

domini in circũitu timentium

† In futuro. ꝉ Et. ꝉ Non ſolum acce dite vt credatis ſed etiã. ꝉ Et ſic.

eum: et eripiet eos. Guſtate ⁊

† Si hoc nõ intelligis regnat in te achis. id ẽ ignoꝛantia. et abiit a te dauid. ꝉ Q. guſtate et ſperate. quia. ꝉ Intelligite.

videte quoniam ſuauis eſt do

† aug. Quia eũ habet qui eſt omne bonum.

minus: beatus vir qui ſperat in

† vt qui ſtat videat ne cadet. ꝉ Miſer qui in ſe.

eo. Timete dominum omnes

dicitur vult⁹. quia indicat voluntatẽ dei in ſigno.

XXXIII.

Caſ. Pſalmus ſecundus ꝑ alphabetũ impfectũ. Propheta prius ſũ matim laudẽ pmittit monens manſuetos ad idem.

A deo benedicit'. qui ipſum benedicit moꝛe boni famuli qui vileſcẽte domino vileſcit. et domino gloꝛificato gloꝛificatur cum ipſo.

In domino lau dabitur. Caſſiod. Sua eñ laus eſt pdi catio domĩ ſui. vt bo nus famulus de bo na fama dñi ſui glo rietur. Manſueti Caſ. nõ docti nõ ie iunãtes qꝛ ſũt ſupbi. ſʒ mãſueti qꝛ temꝑan tiam habent oĩm re rũ. Mãſueti. non de ſua intelligentia ſuꝑ bientes. nõ iugũ dei indomitoꝝ moꝛe fe rentes.

Magnificate do. Spũalis gratia ñ vult ſola facere qꝺ multis ꝓficit. vnꝺ vo cat alios magnifi. vt inuitatos traheret: di cit que inde bona ſi bi. Exquiſiui do.

Ex omnibus. Nõ poſſunt pticula tim dici quãta impe trauit. qui ñ aliud qꝫ deũ queſiuit.

Accedite. Caſſi. Iam pticulatim de nouo vultu admo net ſanctos. Quaſi magnificate. et ſi in ꝓ mis iniocũdũ accedi te. vel magnificate et quo oꝛdie. Ecce acce dite ꝑ fidem.

Aug. Accedite ſi de inherendo. ⁊ duo bus pedibus gemine charitatis currẽdo.

Caſ. Premiſſis laudib⁹ ad cõmunio nem hoꝛtatur.

Pauper. Caſ. Iſte ſpũalis. hic eſt q̃ accedit et illuminat'. nec erubeſcet: qꝛ quã do clamat liberat' ab omĩbus anguſtijſ ſe culi in obitu dñi iam tranſit ad deum.

Nõ confundẽ tur. Aug. Quidqꝺ hic fiat iuſto. nõ eru beſcit: qꝛ ſemp ſupioꝛ apud deũ. ſupbus xo in aduerſis erubeſcit. qꝛ ad deũ nõ acceſſit.

Immittet angelus. Accedite et ſicut iſte paup clamauit et exau ditus ẽ: eodẽ modo imittet angelus. Aug. Immittet angel⁹. Alij interꝑ tes ſic trãſtulerũt circũdat angelus dñi in giro timẽtes eũ. Angelus de ce lo. vel homo qui eſt miniſter volũtatis dei. Aug. Mendoſi codices ha bent immittet angelum dominus. carnẽ et ſanguinẽ xpi.

Guſtate. Hic apte de ſacramẽto qꝺ ferebat manib⁹. Aug. Guſtate.

Suauis. Aug. Et dulcis. quia eſt vita ſumenti pellens omẽs mo leſtias in futuro .i. ſperate. ꝑ hoc vitam eternam. Caſ. Et quia deus eſt vita: caro quã ſibi vniuit eſt viuificatrix.

Omnes. Caſ. Null⁹ licet bñ merit⁹ ab hͦ deſiſtet. ñ ſecuritatẽ pſumat

Quoniã non eſt inopia. Aug. Paſcebat dominus cõtemnentem ſe et deſeret timentẽ. Promittit autem nõ ſupflua ſed neceſſaria.
Non eſt inopia quia etiã in pſenti habent quantũ exigit natura.
Eguerunt. Caſ. Quia fidem nõ habent. Eſurierũt. quia corpore domini nõ ſatiantur. quid enim habent qui deum non habent.

Caſ. Vel diuites eguerunt. id eſt. carebunt ſummo bono licet eſuriant. id eſt. deſiderent. Sed toto ſtudio querentes ſine imminutione habebunt bonum quod ẽ omne bonum.

Venite filii. Diapſalmus. tractatis eccleſie ſacramentis. admonet eos qui extra ſunt. qui prima rudimenta fidei capiunt: ne nomẽ timoris horreatur: addit. docebo vos filios timo. vt rem vtilem.

Caſ. Jam et incipientes monet a quibus abſtineant.

Dies uidere bonos. q omẽs fatentur ſe velle.

Prohibe. Caſ. Nota q prius cohiberi linguã dicit. quã cum loqui volumus ante cõmouemuſ labia que mox ſequuntur lingue motum.

Caſ. Prohibe. qui vitam cupis. Ecce quomodo debeãt timere.

Diuerte. Caſſi. Hoc culpam vitat. Fac bonum. hoc laudez meretur. Inquire pacem. qa hic nunquã pax iuſto cum corpore ſuo. ſemper pugna cũ viciis. ideo precipit pacem ſemper queri. et ſi hic plene haberi non poſſit. et perſequere fugientem. Aliter in futuro non capietur.

Oculi domini. Caſ. De retributionibus bonorum et malorum: ne in periculis iuſt⁹ aliqua dubietate molleſcat.

Ocli domini. Nec ex infirmitate tua diffidas. quia oculi.

In preces. Caſ. Celeritas audiẽdi cũ in ipſis auditor habitat.

† Aug. Multi enĩ deſerũt deũ ne iopes fiãt: † tempaliũ. veri boni. Spũalis.
ſancti eius: † qm non eſt † inopia
† Caſ. Alii aliquo indigent ſed non ſui quibus ait. Querite regnũ dei et hec oia a. v. † Sed. Seculi. Superbi. † Ne putes hoc dictũ de terrenis que nullius precii ſunt. ſed de ſpũalibuſ. Etiam pane tempali aliquando egent.
† timentibuſ eũ. † Diuites † eguerunt et eſurierunt: † inquirentes
† tamen dote nature.
† Non aliud.
autem † dominum non minuẽtur
† Quia in domino omnia. Scilicz quod eſt omne. † vt autem ſciatis timere. † fide. † diſcentes. Hie. diſcite a me.
omni † bono † Venite † filij † audi
† Qui eſt initiũ. ſ.
te me: † timorem domini docebo
† Q. diſcite timorẽ quia in hoc eſt vita.
vos. † Quis eſt homo qui vult
† Eternaz. † Et qui. † Qui nunqз ſunt in hoc ſeculo.
† vitam: † diligit † dies videre bonos.
† Qui vult di. vi. bo. timeat. timor enim linguam coercet. † Mors et vita in manib⁹ lingue.
† Prohibe † linguam tuaz
† Omni ne loquaris aperte. † Ne mala aperte ne bona doloſe.
a † malo: ⁊ labia tua ne † loquãtur
† Aug. Nulli noceas facto. et quia hoc nõ ſufficit ſubdit. Cepat enim omnis aberrare. deſtrue vicia in te. † Edifica virtutes.
dolum. † Diuerte a malo et † fac
† Et ſic. † deũ ipſum. Spiritui tuo cum carne. † Quia hic nõ habebis. Perſeuera inquirendo.
bonum: † inquire † pacez et † perſe
† Quo preceſſit in celũ † Quia. aug. Reſpectus miſericordie dei. Et ſi vt medic⁹ ſecat et vrit. Sed hoc non facit vt ſanet et parcat ineternum.
quere † eam. † Oculi domini † ſuper iuſtos: et † aures eius in preces eorum.
† vt quod petunt det ſcз gratiã pro gratia.
† Aug. Sed nec malus putet ſe neſciri. quia.
† Vultus autem domini ſuper † facientes mala: vt perdat de † terra memoriam eorum.
† aug⁹. Nõ tamen eos reſpicit miſericorditer ſed.
† viuentium.
† vere oculi ſup iuſ. quia. Pro liberatione ſua. † Abraam et ceteri. † Aug. Chriſt⁹.
† Clamauerunt † iuſti et † dominus † exaudiuit eos: et ex omnibus tribulationibus eorum † liberauit eos.
† In ſua reſurrectõne. Sic q liberauit dando patientiam
† Saltez ſpũaliter. vel corpaliter vt tres pueros in camino ignis. Quando captiuam duxit captiuitatem.
† Augus. Altus eſt domin⁹ ſed vicinatur humili et non erigenti ſe.
† Juxta eſt domin⁹
† Aug. Non omnibus tribulatis corpore: Qui terunt duriciam cordiſ.
his qui † tribulato ſunt corde: et
† Non verbis. † Nõ vt nichil patiãtur.
humiles † ſpiritu ſaluabit. † Multe tribulationes † iuſtorum: et de omnibus his † liberabit eos dominuſ.
† Pauciores iniquoz. Aug. Qui nõ patitur non eſt iuſtus. Sed.
† Potens liberator. In futuro. vel nũc.
† Interim.
† Cuſtodit dominus omnia † oſſa eorum: vnum ex his nõ conteretur.
† Aug. firmamenta fidei. i. patientiam. vt nec in agno confringebatur.
† vt de agno dicitur. os non frangetis ex eo: † Sed. † Ad vltima ſemper reſpiciẽtes temporalia cõtemnunt.
† Mors † peccatorum † peſſima: et qui oderunt † iuſtum † delinquẽt.
† Quia rapit ad gehennã. † Quia vita iniqua.
† Contra cuſtodẽ. † Precio mortis.
† Autem.
† Redimet † dominus animas † ſeruorum † ſuorũ et non delinquent omnes qui ſperant in eo.
† Non libertoz. † Aug. Jſte eſt modus humane iuſticie. vt quia ſine peccato nõ eſt homo. in hoc nõ delinquant. i. in hoc mortale caueant. dum. i. quia ſperant in eo in quo ẽ remiſſio peccatorum.
† vt diuerſa feramuſ. † Chriſto.
† In finem pſalmus † dauid.

XXXIIII

Aug. Et ſi deus pro nobis quis ptra nos. Caſ. dãna
IVdica domine † nocenteſ me:
† voto.
† vince. † Actu.
† expugna † impugnantes me.
† Aperit. Sed quomodo hoc ages. Pro me aũt. † Magnũ eſt deũ videre armatũ pro te
† Apprehende † arma et ſcutum:
† Appare. aug. dum nos excitamur. aliquando eniз dormit deus in naui. id ẽ fides in corde et fluctuat nauis. † In nobis ſuccurrendo.
et † exurge in † adiutorium michi.
† Hie. Et malis mltplica vindictã † Jd eſt. fac concluſionem. Ne uagentur nocendo.
† Effunde frameam ⁊ † conclude
† viſibiles et inuiſibiles.
aduerſus † eos qui perſequuntur

liberauit ſpũaliter.

Oſſa. Aug. Virtutes. Et vnum. ⁊c. vt nec patiẽtia peat.

Peſſima. Aug. Non modo mala. et ſi in diuitijs et odoribus et lamentis hominuз finiatur. tamẽ peſſima eſt. qz in peccatis ad infernuз trahit. Qui oderunt quorum: non omniũ quia peccatores. ſed qui oderunt iuſtũ qui iuſtificat. i. xpum p quem qui nõ reconciliatur perit. ſed redimet animas ſecundũ quas ẽ mors peſſima

Ipſi dauid. Auguſ. Qui vincendo dyabolum eſt manu fortis. vitam promittendo eſt deſiderabilis. quod hic agitur. chriſtus eniз inuocat hic deũ ptra tribulationes capitis et corporis. p tribulatões oibus vitaз pmittit.

XXXIIII
Caſ. Secundus pſalmus qui late de paſſione.

Judica domine. Caſ. Jncipit ab oratione pro vtraqз parte pugne cum cõmemoratione culpe. ⁊ orat vnicuiqз quod meretur oſtendẽs qnta tulit ab aduerſarijs. et penas que eis pro iniquitate reſtituuntur.

Arma et ſcutum. Hiero. Armis hoſtes percutit. ſcuto nos protegit. ſcutum alibi dicit bone voluntatis. arma nos ſum⁹ quia vt noſ ab eo. ita ipſe armatur de nobis. Aug. Vel anima chriſti qua hoſteſ debellauit. que nichil agit niſi de⁹ pugnet de ea.

Aug. Arma apprehende. fac me habere arma. doctrinaз

Memoriam. Auguſ. Vt nec mentio. id eſt. interceſſio fiat pro eis inter bonos. adeo placet eis iuſticia dei. vnde chaos firmatum eſt inter nos et vos. vt boni non poſſint ad eos cõſcendere ꝯpaſſione ſcilicet aliqua propter confuſionem peccatorum que admiſerunt.
Juxta eſt dominus. Liberauit. nam pronus eſt ad hoc. quia iuxta eſt. vel eſt alluſio ad clamorẽ.
Multe tribulationes. Sicut et in nouo teſtamento iuxta eſt et ſaluabit qd neceſſe eſt. quia multe tribulationes
Caſ. Multe a dyabolo. ab inuidis hominibus et a ſe.
Liberauit. Aug. Non corporaliter ſed dando eis patientiam. vel liberauit ſpũaliter.

miracula. Scutum. conſtantiam. Exurge. fac vti acceptis. Effunde. me qui modo ſum in obſcuro. clarifica ita euidenter vt concludas et conuincas ne habeant quid oblatrent et dicas anime ita vt omẽs ſciant q ſalus ei. ptra hoc quod illi. non eſt ſalus ipſi in deo eius.
Framea. Aug. Eſt anima iuſti. Abũdantibus iuſtis. framea effũditur. dũ vita coruſcat. vñ cõcludit hoſtis. nõ habẽs de nobis male loqui.

Aug. Propheꝰtia eſt nõ optatio. vel hoc de conuertẽdis.

Fiat tanquã. Aug. Prophetia vt eo modo quo deꝰ faciat iuſto iudicio, non amaro animo.

Tanquã pulueris. Caſ. Adeo diſſoluti. vt nec inuicem cohereant· quoſ diuina gratia non humectat.

Veniat illi. Caſ. Vel in bono. Laqueus, veritatis. quã peccatoꝛ ignorat Et captio. q. ab. ·i· abſcondita moꝛs ſcʒ chꝛiſti. Apprehendat eos. ne ſcilicet ſuis ſcelerib9 relinquãtur. Et in laqueũ cadat. bonũ quo a malis cohibeãtur. In ipſum. i. ex ipſa moꝛte.

In ipſum. Aug. Nõ in aliũ. ſed in eũ quẽ tetenderũt. Nemo eñ malus qui nõ prius ſibi noceat.

Aĩma aũt mea. Caſſi. Premiſſa ſpe boni et gaudio ꝯenarrat q̃ʒ maligne erga benignũ agant·

In domino. Aug. quo nichil ſuauius. nec defecit qui oĩa fecit. ipm ergo pete et in illo habebis omnia.

Oĩa oſſa mea. Aug. Carnales non habent verbũ laudis et cõfeſſionis, quia infirma apud te penitꝰ ſilent. ſed foꝛtia te magnũ laudãt et tremũt

Aug. Oĩa oſſa. oĩs foꝛtitudo mẽtiſ quia hoc alius dicere nequit ſcʒ o domine. Quis ꝛc. q. nullꝰ qꝛ ipſe ſolus eripuit.

Inopem. Caſ. Aug. Genus humanũ inops. quia moꝛtale. Egenũ· quia in ſudoꝛe querit panẽ. Paup. quia de pura ſapientia deiectus tenuẽ et vmbꝛatilem habet ratõnem.

† ʃ In ipſa re. ʃ vt audiã· † ʃ vtroq̃ʒ modo· ʃ Aug. Quia ſuggerũt inuiſibiles· non eſt ſalus ipſi in deo eius. † ʃ vt preter te nullũ queram.
me: † dic aĩe meę † ſalus tua † ego
† ʃ Et. ʃ vt querentes eam ꝑdere confundantur. ʃ dũ quod voluerũt pficere nequeant.
† ʃ timeant penas·
ſum. † Confundantur ꝛ † revereã
tur querentes animam meam:
† ʃ augꝰ. Sequantur non precedant non dent conſilium ſed accipiant·
† auertantur retroꝛſuʒ ꝛ ꝯfũdant
† ʃ Aug. Sequentes iam deſiderabunt bona· † ʃ Pertinaces aũt· ʃ Aug. Cedãt omni ſuggeſtioni etiã minime. quaſi nõ expectent faciẽ v.
† cogitantes michi mala. † Fiant
† ʃ tentationis grauioꝛis.
tanquã puluis ante faciem † ven
† ʃ Malignus. ʃ Malus. † ʃ Affligẽs.
ʃ Cũ ſuggeſtione·
ti: et † angelus domini † coartans
† ʃ Et ſi quando ꝑ rationẽ reſiſtant fiat eis obſcura et lubꝛicoſa· i. inconſtans. † ʃ Ratio.
† ʃ Aug· Ignoꝛantia·
eos † Fiat † via illoꝛum † tenebꝛę
† ʃ Luxuria. † ʃ Aug. Qui nõ ſinat ſtare donec luceat ante pedes· vel donec luceat lux gratie· ſed in varia mala precipitet.
et † lubꝛicum: et † angelus domini
† ʃ Aug. quo merito † ʃ Quibꝰ nõ nocui.
perſequens eos. † Quoniã † gra
† ʃ Caſ. vt putabant. † ʃ Chꝛiſto·
tis † abſconderunt † michi interi
† ʃ Caſ. Ille laqueus nõ moꝛientis. ſed peccantis erat interitus· ʃ Conſilia ꝛ inſidias quibꝰ me occiderent. † ʃ falſa dicentes nichil probantes· ʃ vel inutiliter· † ʃ Accuſabant
tum † laquei ſui: † ſuperuacuę † ex
vel oppꝛobꝛiis afficiebant·
pꝛobꝛauerunt animam meam.
† ʃ Ideo ʃ agu· digna retributõ † ʃ Aug. Ipſe ſuus. inde decipitur. vnde decipere voluit inde nocetur. vnde nocere voluit.
ʃ Captiuitatis·
† Veniat illi † laqueus quẽ igno
† ʃ Criniculis peccatoꝛũ ſuoꝛũ cõſtringãtur tractantes quomodo capent chꝛiſtum· † ʃ Similiter capiãtur a tito et veſpaſiano ex improuiſo.
rat · ꝛ † captio quam † abſcondit ap
† ʃ aug. Eodẽ modo interficiantur. ſicut me interfecerunt. Quidã enim capti quidam interfecti. ʃ vel ex hoc cadant interius. q michi parant laqueum. ʃ vel o.
pꝛehendat eum: et in † laqueum
† ʃ Hec illis· ʃ aug. vt que audit ſalꝰ tua ego ſum. ʃ vel ſo.
cadat in idipſum. † Anima autẽ
† ʃ Ecce ſpes boni· † ʃ aug· Non querens aliud. † ʃ vnde hoc ſequitur
mea † exultabit in † domino: et † de
† ʃ aug. Salutatione que facta eſt ei in reſurrectione· ʃ Salutatione qua diſcipuli roboꝛati dicent agẽtes gratias. domine· q. ſ. t. vnde· Quoniam viderunt oculi mei ꝛc. ʃ Chꝛiſto:
lectabitur ſuper † ſalutari ſuo.
† ʃ Et ſi caro cedat tamẽ os. i. iuſti et firmi·
Omnia † oſſa mea dicent: domi
† ʃ aug· Nichil in diis vel creaturis. † ʃ vel tibi· † ʃ Caſ. Incarnatõe verbi.
ne † quis ſimilis † tui. † Eripiẽs in
† ʃ vel oꝛis dyaboli qui tenebat eum.
ʃ Iudeoꝛum.
opem de manu † foꝛtioꝛum eius:
† dyabolo et membꝛis eius.
egenum et pauperem a † diripien
† ʃ Subito inmoderate. ʃ Non modo alii paſſi ſunt calamitates. ſed etiam ego.
tibus eum. † Surgentes teſtes
† ʃ Quia contra equũ teſtificabãtur. † ʃ aug. Sicut ars viciũ quod ꝑ artem cognitũ deuitatur· ʃ actu. † ʃ de iniquitatibus interrogabant cõuincere volebant· ʃ aug. nõ conuincebant.
† iniqui: † quę ignoꝛabam † inter
† ʃ Cũ veniſſem ſaluare eos. et curaſſem infirmos eoꝛum.
rogabant me. † Retribuebãt mi
† ʃ Scilicʒ· ʃ Cũ attuliſſem fecunditatem.
chi mala pꝛo bonis: † ſterilitatem
† ʃ aug· Cum ſeuirent latebam·
animę meę. Ego autem † cum mi
† ʃ Carne moꝛtali ideo incognitus. ʃ Non exercui potentiam.
chi moleſti eſſent: induebar † cili
† ʃ aug. Quia bona opa in illis non inuenit. et apoſtoli fugerant ꝯin turba ſe abſcondentes.
ʃ Et·
cio. † Humiliabam in ieiunio
† ʃ aug. Et oꝛabam. ſed nõ aliũ quã qui michi ꝑſonaliter vnitus eſt. vel nõ ꝓderit niſi his qui ſunt predeſtinati futuri familiares et ſani in ſinu a quo exierant lepꝛoſi facti vt manꝰ moyſi.
animam meam: et † oꝛatio mea in
† ʃ Non ſum fruſtratus † ʃ Et. ʃ vel um. ʃ uel um·
† ſinu meo conuertetur. † Qua
† ʃ Habendo eos.
ſi † pꝛoximum et quaſi fratrem no
† ʃ Michi in eis vel patri † ʃ aug· Hoc conuenit longinquo· ut ſic pꝛoximet.
ſtrum · ſic † complacebam: † quaſi
lugens et contriſtatus ſic humi
† ʃ aug· Illi leti ego triſtis.
liabar. Et aduerſum me † lętati
† ʃ In conſilium· † ʃ toꝛmenta parabant· ʃ Id eſt· congregauerunt·
ſunt et † conuenerunt: † congrega
† ʃ Quantũ ad illos. ʃ vel uerunt·
ta ſunt ſuper me flagella et † igno
ʃ Cui facerent et cur. uel q in eos reditura. ꝫ
raui. Diſſipati ſunt nec compũ
† ʃ Dic nobis ſi tu es chꝛiſtus. † ʃ alios ſaluos fecit. ſe ipſum non poteſt ſaluum facere.
cti ſunt † tentauerunt me † ſubſan
nauerunt me ſubſamnatõe: † fren
† ʃ Hoc genus locutõis ponitur cũ res copioſe facta dicitur vt benedicens benedicam.
duerunt ſuper me dentibus ſuiſ.
† ʃ Sed. ʃ aug. Caſ. Hoc ex noſtra perſona quibus tarduʒ eſt. † ʃ Coꝛpoꝛi. id eſt. fac me reſurgere.
† Domine quando reſpicies † re
ſtitue animam meam a mali
† ʃ aug. a poteſtate ſeruientiũ· † ʃ aug. Eccleſiã· ʃ Caſ· Carnem que ſine peccato·
gnitate eoꝛum: a † leonibus † vni
† ʃ Et ſi hoc feceris·
cam meam. † Confitebor tibi in
† ʃ aug· Hec eſt unica· † ʃ de omnibus gẽtibus· † ʃ In omni multitudine confeſſio· ſed laus in granis non in palea· † ʃ Quẽ non aufert uentus tentationis
† eccleſia † magna i † populo † graui

tribuebãt ſterilitatẽ. ego vitã ipſi moꝛteʒ retribuerũt. ego honores ipſi ꝯtumeliaſ. ego medicinaʒ ipſi vulnera

Sterilitatem. Aug. In ficu maledixit dominꝰ. vbi cum quęreret fructũ nõ inuenit ꝟ folia. ſic in ſynagoga verba nõ facta. vñ qui ꝑdicaſ nõ furandũ furaris·

Cilicio. Aug. Caro ciliciũ ꝓpter ſimilitudinẽ carnis pcci.

Oratio conuer. Caſſi. Vt dixit. pax veſtra ad vos reuertetur. ita eius oꝛatõ a iudeis non accepta ad eum redijt.

In ſinu meo. Augꝰ. Sinus eſt ſecretũ in quo oꝛare iubemur. Secretũ vero xp̃i diuinitaſ. ad quã oꝛat humanitas.

Quaſi pꝛoximũ quaſi fratrẽ. Caſus ꝑ caſu. Quaſi de ꝓximo et fratre noſtro. ita michi complacebã· i· de eoꝝ affinitate gaudebã, qui me inſequabantꝰ. Ecce gratia ꝓ odio. bñficiũ ꝓ leſione.

Aug. Quaſi pꝛi. hoc dicere cõuenit ꝓpinquãti ad deum. et gaudẽti q̃ placet deo q̃i fratri ꝛ ꝓximo.

Quaſi lugens: ꝛc. Caſ. Alij interꝑtes. q̃i lugẽs mater filiũ ĩcuruabaꝛ ſup eos

Caſ. Quaſi lu. Cũ hec oĩa facerẽ tñ nolebant ꝯuerti. et tñ cũ nollẽt cõuerti. ſic hũiliabar· i· dolebã ſicut pater lugens filiũ.

Et aduerſum. Cũ pie contriſtoꝛ. iudei impie letãtur.

Diſſipati. Caſ. Diſſoluti viſis miraculis in paſſione. nec tñ ꝑ duricia cõpũcti. Vel diſſipati ꝑ totũ oꝛbẽ. nec tñ cõpuncti ſũt· i· penituerũt. Vt diſſipati· i· diuiſi. alij dicũt q bonꝰ eſt. alij non.

Surgentes. Caſſio. Dictis calamitatibus hominis. ne ipſe chꝛiſtus alienus ab his videatur paſſionem ſuam exponit.

Quę ignoꝛabam. Aug. Peccata ſũt quę ignoꝛabat facere. ſicut vſu dicit de aliq̃. nõ nouit bñfacere. qꝛ nõ bñfecit. ita xp̃us q̃ eſt cognitoꝛ iniquitatũ dicit ignoꝛare peccatũ nõ quidẽ nõ videndo ꝟ nõ cõmittẽdo.

Retribuebant. Auguſtinus. Cũ ego attuliſſem fecunditatẽ ipſi re

Tenta. ſubſam. fren. Aug. Quę capiti ĩ cruce fcã coꝛpi vbiq̃ʒ fiũt.

Frenduerũt. Aug. Vos ſeuicie. qñ ratõ deficit dẽtib9 frendit. ꝛ qd vult tacens oñdit.

Aug. In oꝛatõne finit hec.

Domĩe quãdo reſpi. Aug. Qñ videbimꝰ vindictã ꝺ eis q̃ nobis inſultant.

Unicã. Caſ. Unica ẽ aĩa xp̃i. q̃ ſola imunis a pcco.

Confitebor. Aug. Iam de fructu ꝑmittit ꝯfeſſionẽ totꝰ eccię inde

ꝑcatur cū cōmemoratōne culpe cōfuſionē pſecutoꝝ et exultatōꝫ fideliū.
Nō ſupergaudeant. Auguſti. Repetit de paſſione vt de pena eorum addat.
Annuunt. Caſ. Quoniam viciſſim ſe tacitis nutibus admonēt ad decipiendum et tentandum.
Loquentes. Caſ. Id eſt, dum loquerentur pacifice. In ira. Id eſt, exitialiter Cogitat em̄ quis dolum, qui nō vult occidere, ſed iſti ſic cogitabant ꝙ interficere volebant.
Et dilatauerunt. Caſ. Prius annuētes cogitātes dolos dilatauerunt os ſuū libera et aperta voce mortē inclamātes crucifige crucifige.
Vidiſti domine. Caſ. Hoc dicit quādo aliquid in memoriā reuocare volumus. Vidiſti qm̄ crudeles, ne ſileas, ne differas dare ſententiā.
Intende. Caſ. Reddendo nomē ſuper omne nomen, vt ego intenſus ī merito.
In cauſā meā. Aug. Pena ſimilis ſceleratis, ſed nō cauſa. Martirē em̄ nō facit pena, ſed cauſa.
Tuā. Aug. Que in ſe ē vł quā ei dedit
Nō ſupergau. Caſ. Magis defleant ꝙꝫ gaudeant, impleſſe mala.
Deuorabimus. Aug. Deuorant incorporati.
Erubeſcant. Caſ. Potius erubeſcant in clarificatione reſurrectōis, et reuereātur, i. timeāt penas.
Caſ. Erubeſcat. Qui erubeſcit: actus ſuos ꝓpria exiſtimatione damnat, ſed poteſt erubeſcere qui nō habet reuerentiā, ido addit reuerentia, vt ꝯuerſionē notet. Reuerentia eſt timor domini cum amore.

† ſ ut confitear. ‡ ſ aug. Inſultant eniꝫ de palea mea.
laudabo te. † Non ‡ ſupergaudeant michi qui aduerſanť michi
† ſ Non omnes aduerſi oderunt.
inique. qui † oderunt me gratis: ⁊
ſ Et tamen. ſ aug. Sicut ypocrite ſimulato uultu ꝓnunciantes quod in corde nō habēt. ‡ ſ Hi ſunt annuentes.
annuunt oculis. † Quoniā michi
ſ Scimus quia uerax es magiſter ⁊c.
chi quideꝫ pacifice loquebātur:
† ſ Que erat pro terra. ne ꝑderent lo. et gen.
⁊ † i iracūdia terre loq̄ntes dolos
† ſ Poſt ſ Aperte clamātes crucifige cruci.
cogitabant. † Et dilatauerūt ſuper me os ſuum: † dixerunt ‡ euge
† ſ In ipſa morte. ‡ ſ Caſ. Bene eſt nobis. ſ Inſultādo iam.
† ſ ſi rex iſrl'ē deſcēdat de cru. ⁊c. ſ facta tua. ſ Quod nolumus. ‡ ſ Sed tu. ſ Obediētiam meam. et iniquitatem eorum.
euge † viderūt oculi noſtri. ‡ Vidiſti domine ne † ſileas: domine
† ſ Iudica.
† ſ donec veniat ad iudiciū. ecce ego vobiſcū ſum vſq; ad cōſummatōem ſeculi. ſ In paſſione. ‡ ſ Sed. ſ Qui videris tacere. ſ Ad retribuendū michi et aduerſarus.
ne † diſcedas a me. ‡ Exurge et intende † iudicio ‡ meo ‡ deus me⁹:
† ſ Qui tribulatus. ſed quia hoc et mali addit in cām. ſ vel um. ‡ ſ vel um. ‡ ſ Quia.
‡ ſ Qui ꝑ redemptione hūani generis patior.
et dominus meus in † cauſā meā.
† ſ Quē illi iniuſte ‡ aug. ſ Nō ſcđm penā.
† Iudica me ſecundum ‡ iuſticiā
† ſ Quā michi dediſti. ſ vel meā. quaſi hec eſt cauſa mea. ‡ ſ Secundū hoc me iudica. ‡ ſ Sed ſecundū eandē iuſticiā iudica illos.
† tuam domine ‡ deus meuſ: ⁊ ‡ nō
† ſ Scilicet. ſ Aug. Oſtende quia nichil fecerunt vt non gaudeant.
ſupergaudeant michi. † Non dicant in † cordibus ſuis ‡ euge euge aīme noſtre: nec dicant † deuorabimus eum.
† ſ Et ſi in ore. ‡ ſ fecimus qđ voluimus. † ſ vt nō reſurgeret.
† ſ Aug⁹. Sed vt nos abſorbeamus eos. vt vitulū cōminutū iſrael abſorpſit.
† Erubeſcant ⁊ reuereātur ſimul: † qui ‡ gratulātur malis meis.
‡ ſ Omnes abſorbit. ‡ ſ Nō ſolū faciētes † ſ plene vel tandem.
† Induantur confuſione et reuerētia: qui † maligna
† ſ vel magna. id eſt. ſuperba.

Induantur. Caſ. Pudore quaſi cilicio penitentie et veſte lugubri. Pudor cōtra audaciam quā habuerunt furentes, reuerentia contra impudentiā falſitatis, vt his illa curent.
Exultent. Caſ. In ſpe magna fideliū: finit. ſicut alij de paſſione.
Caſ. Exultent et letentur. Illi dicūt euge anime ſue que leticia fugit iſti nō ſue anime. ſed vota ad deū conuertūt, et in eius laudib⁹ non in ſe ſuam leticiam ponunt que eſt perpetua.
Et lingua mea. Aug. Hoc fiat, et mei predicatores ex ſtudio nunciabunt te iuſtum qui ꝓmiſſa impleſti, et oīa vniuerſaliter in qb⁹ laudād⁹
Caſ. Lingua mea. Lingua eius meditata eſt iuſticiam quādo nouū teſtamentum populis predicauit.

In finem ſeruo Caſ. Agit hic de errore quorundā dicentiū oīa peccata eſſe ex vicio nature et creatōnis noſtre, bona vero ex libero arbitrio. Quod deſtruit dicens mala omnia eſſe a nobis, bona ex miſericordia dei. Quaſi dicūt ſe delinquere vel fato vel cōſtellatōne vel neceſſitate ꝓuidentie, ſed potius dixit, in ſeipō i. deliberauit nichil impulit vt delinquat id ad quod creatus eſt, ꝑ hoc iniuſtus. Et ſic patet ꝙ nō eſt timor dei actu ante eū, qui tamē imminet omnibus. Nō eſt timor ante oculoſ: quia dolus, i. q̄ carni obedit nō deo. cū ratio aliud inſinuet ꝙ videat deus et ſi nō aliuſ. vel ꝙ videt ipe iniuſtus a deo ſcit, vt inueniat ab ipſo eodem ꝙ iniquitas ſua eſt habēda odio apđ deum et omnes homines.
XXXV
Caſ. Primo aſſerit mala eſſe ex homine.
Dixit iniuſtus. Caſ. Duo ſunt genera peccantiū, q̄ vel infirmitate carnis nō poſſunt ſequi iuſſa legis. Vel blaſphemi qui libere peccant: q̄i de⁹ nō curet hoc. vnde eſt, dixit ⁊c. Aug. deſcriptō iniqui viri.
Non eſt timor. Caſ. Quia dol⁹ noluit ſtudere legi. quaſi ꝑ ignorantiā excuſetur.
Quoniam doloſe. Auguſ. Multi inquirūt iniquitates ſuas, ſed cū dolo nolentes vere īuenire et odire, qui cum eas agnoſcunt; nō dimittunt eas ſꝫ defendūt. ꝙ ſi ſincere quererent inuenirēt et odirent. latet ergo illos, ſꝫ volentes cōtra ſe faciūt nolentes intelligere, nec excuſanť de ignorantia.
Verba. Auguſ. Oſtendit iniquitateꝫ per partes, verba ſūt iniqua et doloſa, i. vł aperte mala, vel ſi bona cum dolo, cogitatio quoq; cum poſſet eſſe bona de bonis, eſt de iniq̄s, et hoc eſt noluit intelligere, nō nego poſſe ſed nolle, vt bene ageret. In cubili, i. in corde, in quo ſibi complacēt opera mala, et hoc eſt aſtitit omni vie cū ſtudio et mora, inuenit quidē et ſciuit eſſe mala, ſed tamen nō odiuit. Noluit. Aug⁹. Non ꝙ nō potuit. ꝑniciosius agit contra ſe ipſum qui quod poteſt nō vult. Sunt em̄ quedā que et ſi voluīt, nō intelligere homines poſſunt. vt in principio erat verbū ⁊c. vt tamē bene agerent intelligere poſſunt. In cubili. ſ. Aug. Id eſt. corde. vbi p̄cipit domin⁹ orare clauſo hoſtio vt nichil extrinſecū a domino petamus. ꝙ ſi petimus hoſtium patet. turba maloꝝ cogitationū videt. Si extra eſt tumultus. vel in cubili ſit quies; que erit ſi ſit ibi bona cōiunx ſapientia dei. ꝙ ſi ibi

† ſ Autem.
locuntur ſuper me. † Exultent et
† ſ Caſ. Imitari et ex ea pacem. ſ caſ. Non ſuam ſtatuere.
letētur qui volunt † iuſticiā meaꝫ:
† ſ caſ. Ita vſq; ad finem ſeculi. ſicut iam eſt in conuerſione quorundam.
⁊ dicant † ſemper magnificetur dominus. qui volunt † pacem ſerui
† ſ caſ. Quā veni mittere in terra ad deū. et ꝓ.
† ſ chriſti. ‡ ſ caſ. Ita vox conſonet cordi. vt quod eſt cordis detur ori ſ aug⁹. Interior. ‡ ſ vel meorū fideliū.
† eius. ‡ Et lingua ‡ mea meditabitur iuſticiaꝫ tuam: † tota die laudem tuam.
† ſ Aug. tota die laudat qui omnia bene agit.
† ſ Qui omnia bona deo. mala ſibi tribuit. ſ vſq;quaq; obedienti.
In finem ſeruo † domini pſalmus dauid.

XXXV

ſ deliberauit. ſ gens iniquorum.
Dixit iniuſt⁹
† ſ vt libere peccet ſ deum nō curat: ſ vel vt non delinquat dicēs nullū ſe facere peccatū. ſ Aug. Propoſuit in ſe vbi homo nō videt. vbi ſi deus videt nō curat. quia non ē timor dei ante oculos ⁊c. homines timet. ne publice ꝓfiteatur iniquitatem. ‡ ſ Apud ſe. ſ Non in publico. ſ vnde hoc ei. ‡ ſ Quaſi deus non curet.
† vt delinquat in ‡ ſemetipſo ‡ non eſt timor dei † ante oculos eius.
† ſ Quia auertit.
† ſ Aug. Non neſcit ibi deum uidere.
Quoniam † doloſe egit in conſpectu † eius: vt ‡ inueniatur iniquitas eius ad odium. Verba
† ſ dei ſcꝫ. ſ cuius timor nō eſt ante oculos. ‡ ſ aug. Id eſt. ut inueniret iniquitatē et odiſſet. ſ Sꝫ noluit inuenire.
† ſ caſ. Imprudentie aliquando uenia. uoluntati male ſemper pena
oris eius iniquitas et doluſ: † noluit intelligere vt † bene ageret.
† ſ Quod potuit et ſi non illud In principio erat uerbū. ⁊c
† ſ Potius. ‡ ſ Hoc eſt qđ ſupra in ſeipſo. ſ Auguſ. In quo ſi mūdū quieſceret.
† Iniq̄tatē meditat⁹ ē in ‡ cubili

mala vxoꝛ ſit: nec ibi
ē quies. ⁊ ita nuſquā.
Tria em̄ ſunt que ho
minē in cubili vel do
mo quieſcere nō ſinūt
Fumus. carnis ſcili-
cet cōcupiſcētia. Stil
licidium. peccata que
aliunde ꝓfluūt. Ma-
la cōiunx ſapiētia ſci
licet carnis que eſt ini
mica deo.

Domine in celo.
Caſ. Bona ex deo ꝑ
miſericordiā. q̄ſi ma-
la ſunt ex homie. ſed
bona ex miſericordia
D domine in his qui
celū ſunt. i. arcana ſci
entes eſt miſericordia
tua. et ꝙ ipſi ſunt nu-
bes eſt a te. Aug. Iu
dicia tua. ꝙ hoꝝ mi-
ſereris: hos excecas:
nulli ſunt penit' ſcru
tabilia. tamē vtroſq̄
ſaluas. hos corꝑali-
ter tantū: illos ⁊ ſpūa
liter. in quo magna
miſericordia. Aug.
Vel in celo. i. miſeri-
cordia quā ſcīs das
celeſtis eſt nō terre-
na. vt iſta que cōmu
nis eſt bonis ⁊ maliſ.
Sed quomō homo
agnoſceret celeſtem.
niſi deus ei nūciaret.
nūciat xpo miſſa veri
tate ſua vſq̄ ad nu-
bes. i. ꝑdicatores. per
quos tonat de' nun
ciando. choruſcat mi
raculis. pluit doctri-
nis. Qui ſunt etiam
mōtes. quos pri' ſol
luce veſtit. que poſt.
de eis et ſi nō ab eis.
ad infima vallīū de-
ſcendit. miniſtri enim
ſunt doctrine: ſed de'
illuminat.

Homines et iu.
Etiā tempalia a deo
eſſe oſtendit.

Filii aūt hoiū.
Hoies tempalia cū
beſtijs ſpant: ſed ſan
cti miam celeſtem.

Inebriabūtur.
Aug. Nō poteſt res
exprimi: ſed ꝑ hoc ſi-
militudinē innuit. vt
pleni mentē ꝑdant.
ne ſuos iā agnoſcāt
patres filios ceteroſ-
q̄ amicos. Vel tūc i
re ebrij. qui modo ſperant.

Torrente. Q. impetus erit gratie et miſericordie ad inebriandos.
Aug. Torrente. Non vt tranſitoria ſit beatitudo ſed copioſa. Vel
voluntas tua in homine omnia rumpit obſtacula. Vel ſapientia chriſti
torrens. quia ſubita et rapida.
Quoniā apud. Caſ. Apud te chriſtus eſt fons. i. initiū oīnis boni. ⁊

† ſ Perſeuerāter. ⁝ ſ Pronus fuit iniqua
operari.
ſuo † aſtitit ⁝ omni vie non bone:
† ſ Aug. qui nō pōt ea carere penitus. debet vel
odiſſe quā deus odit. vt mente ſeruiat legi dei.
ſ Summa mali. ⁝ ſ Sed dilexit.
ſ Ad cumulum nequitie.
† maliciam autem ⁝ non odiuit.
† ſ Sed. ⁝ ſ Eſt.
† Domine in celo ⁝ miſericordia
† ſ Caſ. Et veritatē tuam ꝑ nubes hominibus
preſtas. ⁝ ſ venit. ⁝ ſ Qui ſunt iuſti qui
vt nubes volant. Et quaſi columbe ad fe. ſ.
ſ Mandabo nubibus meis ne pluant ſuper eā
imbrem. ſ doctores.
tua: et † veritas tua ⁝ vſq̄ ad ⁝ nu-
† ſ Caſ. Et iuſti montibus compantur.
⁝ ſ aug'. Integra et rotunda. ſ aug. Id eſt.
montes implētur iuſticia. ꝑ iuſticiam fiunt mon
bes. † Iuſticia tua ſicut ⁝ monteſ
tes. ꝑ iudicia profundi in peccatis. hi multi. mō
tes pauci ſ Iudicia ſunt incōprehenſibilia. q̄
† ſ Non ſeculi.
† dei: iudicia tua abyſſus mul-
homines rationales: iumenta irrationales.
† ſ aug. Qui vtroſq̄ fecit. vtroſq̄ tempaliter
ſaluat. quia et tempalia a deo ⁝ ſ Carnales.
ſ Qui hec amant cum iumentis.
ſ temporaliter.
ta. † Homines et ⁝ iumenta ſal-
† ſ Saluabis ſicut multiplica.
uabis domie. quēadmodū † mul
tiplicaſti miſericordiam tuā de'.
† ſ Sed preter iumenta. ſ aug. Ibi homines
ſecundū adā: hic filii hominū ſecundū chriſtū.
tamē aliquādo filii hominū generaliter hoieſ.
⁝ ſ Caſ. Ad ſimilitudinē auis in ꝓtectione ve
teris et noui teſtamenti.
† Filij autem hominū in ⁝ tegmi
† ſ aug. futura bona cū illi preſentib' gaudeāt.
hi ſperant miſericordiam que in celo eſt per nu
bes annūciata.
ne alarum tuarum † ſperabunt.
† ſ Et.
† Inebriabuntur ab vbertate
† ſ preſentis vel future ⁝ ſ Spiritusſancto.
⁝ ſ Aug. delectationis.
† domus tue: et ⁝ torrente ⁝ volu-
† ſ Potuerūt inebriari. ſed vitali poculo quod
fluit in vitā e.
ptatis tue potabis eos. † Quo-
† ſ Chriſtus.
niam apud te eſt † fons vite: et in
† ſ Per chriſtū patrem. ſ Quod idem eſt.
ſ Idem qui fons eſt et lumen. quia ſatiat et illu
minat.
† lumine tuo videbimus lumen.
† ſ Interim autem.
† Pretende miſericordiam tuā
† ſ Caſ. Recte credentib'. ſ Quia bona a te.
mala a ſe. ⁝ ſ vite.
† ſcientibus te: et ⁝ iuſticiam tuam
† ſ Aug. Qui ſe dirigunt ad voluntatē dei. nō
eam curuant ad ſe. vt in omnibus laudent.
⁝ ſ Et. ſ Hoc eſt quod ab occultis meis mun
da me.
† his qui recto ſunt corde. ⁝ Nō
† ſ Si ſupbus es cito te mouet operatio male
ſuadentis.
veniat michi † pes ſuperbie: ⁊ ma
† ſ dyaboli. ⁝ ſ Et ab alienis parce ſ. t.
ſ Aug. Nam et mala que a nobis vel a dyabolo
amouet deus.
nus † peccatoris nō ⁝ moueat me.

† ſ In ſupbia ⁝ ſ de alto. ſ Quia in pede
ſupbie. q̄ nō ſicut deū glo. ⁝ ſ tradidit illos
deus in deſideria cordis eoꝝ. ſ Adhuc dya
bolus et homo.
† Ibi ⁝ ceciderunt qui ⁝ operātur
† ſ aug. A paradiſo. ſ dyabolus primo. et
poſt homo. ⁝ ſ vi ſua.
iniquitatem † expulſi ſunt nec ⁝ po
tuerunt ſtare.

Pſalmus dauid.
XXXVI.

ſ Qui hoc ſoles ſ Indignari.
NOli emulari
† ſ In conſideratōne malignā
tium quia florent.
⁝ ſ Amens. imiteris.
in † malignantibus: neq̄ ⁝ zelaue
† ſ Qui bonos premūt ⁝ ſ Cur:
ris † facientes iniquitatē. ⁝ Quo
† ſ aug. Quod hodie floret. et cras in clibanū
mittitur.
niam tanquam † fenum velociter
† ſ Pro id eſt. ⁝ ſ Aug. vilia nō habentia al
tam radicem. et ideo hieme virent eſtate arent.
areſcent: † ⁊ quēadmodum ⁝ olera
† ſ vel prati. ⁝ ſ tu vero. ſ Caſ. Spes eſt
introitus fidei.
† herbarū cito decident. ⁝ Spe
† ſ Illi in uanis. ⁝ ſ Illi maliciam. ſ aſ
ſidue quaſi ex conſuetudine. ſ Quia fides ſi
ne operibus mortua eſt.
ra in † domino et ⁝ fac bonitatē:
† ſ Caſ. Ne bona facias extra eccleſiā.
⁝ ſ viuentiū. ⁝ ſ ad ſaturitatē et ſuauitem.
et † inhabita ⁝ terram et ⁝ paſceris
† ſ aug. Que ſunt ipſe deus. vel in ſcripturis.
⁝ ſ terre. i. eccleſie. ⁝ ſ Ecce diuitie terre.
ſ Caſ. vt ſuauis ſit eius recordatio. Et vt ames
quē times ſpreta mundi iocunditate.
in † diuitijs ⁝ eius. ⁝ Delectare in
domino: et dabit tibi petitiones
† ſ Non carnis. ⁝ ſ Indica ei quid pateris
. i. carnis corruptōnem. Et quid velis. id eſt. in
de liberari.
† cordis tui. ⁝ Reuela domino
† ſ Et grā te liberabit de corpe moꝛ. huius.
ſ Qui poteſt.
viam tuam et ſpera in eo: et † ipſe
† ſ Quid. ſ aug. Modo abſcondita eſt iuſti
cia. i. fides qua oparis. quia nondū vides quod
credis. ſ Caſ. de tenebris ſeculi ad lucē iudi
cii vbi omnia palam.
faciet. † Et educet quaſi lumen
† ſ fidem. ſ Que hic eſt quaſi ſub modio.
⁝ ſ aug. quo iudicas. et eligis ſequi quod non
vides. quod modo irridetur.
† iuſticiam tuam: et ⁝ iudicium tuū
† ſ aug. Non ſolū vt lumen ſed vt claꝝ lumē.
⁝ ſ Obedi preceptis. ſ Caſ. Bona regula
vt bona agamus. et ſemper rogemus.
tanquā † meridiē: ſubditus ⁝ eſto
† ſ donec det ꝓmiſſa. ⁝ ſ Hic exponit. vn
de ſolet naſci indignatio.
domino et † ora eū. ⁝ Noli emu
† ſ Sed in ꝓuentione infelix. ecōtra tibi iuſto.
lari in eo † qui proſperatur in via
† ſ Non dei in qua tu. ⁝ ſ Scilicet.
† ſua: ⁝ et in hoie faciēte iiuſticias

in tuo l. quia per eius
ꝑdicatōnem videm'
lumen patris. et ſpūſ-
ſancti. et ideo preten-
de vt in hoc lecto tu
tius eatur.

XXXVI.
Caſ. Pſalm' ter
tius alphabe. imper
fecto. totus de corre-
ctione morum.

Pſalmus da
uid. Pſalmus hic
eſt quaſi veſtis chri-
ſti que totum corpus
eius operiat ꝑceptis
⁊ protegat ab aduer
ſis. et quaſi ſinu cōli-
lij foueat. Potō con
tra illos qui murmu-
rant de flore maloꝝ.
labore bonoꝝ: quaſi
oīa caſu agantur.
vt mūdo ſpreto deo
adhereant. Monet
igitur eccleſia: ne q̄s
malignātes imitetur.
ſed quidq̄d boni ſpe-
ratur a domino po-
ſtuletur. qui ꝓfutura
et eterna dat.

Olera herba.
Aug. Mō eſt hiems
Eſtas xpo iudicij dieſ
de die autem illa ne-
mo nouit neq̄ filius
neq̄ āgelus neq̄ ho
mo. Sed quō dicit fi
lius neſcire qui oīa
nouit que pater. Sā
vt dicit letus dieſ. q̄
letos facit. ſic fili' ſci-
re et neſcire nobis q̄-
bus magiſter miſſus
eſt que ſcire vel neſci-
re facit. Arbor alte ra
dicis ꝑ charitatē mo
do arida: tūc glorio-
ſa. q̄ nōdū apparuit
quod erimus.

Aug. Caſ. Ole-
ra nō ortoꝝ ſed her-
barū. i. viliſſima que
ꝑ agros ſpōte naſcū-
tur. Fenū nobiles q̄
facile ꝓficiunt. olera
mediocres. ſed et illi
cito areſcunt. et hi de
cidunt.

Spera. Aug'.
Bona que in domi-
no et vt ſperes fac bo
na. que vt facias ex-
cole trā. Alia littera
. i. eā ſcilicet corpus.
et ſic delectaberis in
virtutibus eius. vn-
de non in te ſed in domino delecteris quod ſi dabit eterna que petit ratō.
hoc quidem iuſtis. Q: ſi peccator es confitere peccata. et ſic item ſpera bo-
na que in domino. et ipſe dabit.
Noli emulari. Aug. Ne autem moueat te a ꝑſeuerantia ꝓſperitas
maloꝝ. Vel ſi faciūt iuſtis iniqua. Q: et ſi tibi aliqua. ne iratus ſis. Q: et
ſi grandia ne furioſus ſis. ꝑſertim noli emula. vt malig. i. vt eodē modo

malign⁹ ſis. qꝛ mali extra termĩos terrę viuentiũ damnabũtur.

Deſine ab ira. Aug. Ira ſubita furoꝛ: diutin⁹. ſꝫ vtraqꝫ deſerẽda. ꝑ q̃ peccat᷑. Caſ. hoc dicat ei qui adhuc infirm⁹ timet. cur nõ ſibi bona. Noli ęmula. vt malignñ. id ẽ. volũtarię malus ſis. imitãdo eũ q̃ maligne faciẽdo ad tempus floret.

Adhuc puſillũ. Aug. Poſt iſtã vitã ꝑuã nondũ eris vbi erũt ſancti. quibꝰ dicetur. venite be. pa. me. ſed poteris eẽ in illa requie in qua diues lazarũ vidit. in qua ſecur⁹ expectes diem iudicij. qñ recepto coꝛpore angelis ęquaberis. Sed quõ lazar⁹ erat in requie cũ non dũ eſſet miſſa hoſtia. In ſpe ex toto. in reꝑtim. qꝛ nec ignẽ materialẽ nec vermẽ cõſcientię coꝛrodẽtis ſẽtiebat.

Obſeruabit pec. Caſ. Dicto ꝙ boni nõ debẽt maloſ ęmulari: ſubdit malos ſuꝑ bonos inuidia toꝛqueri. qꝛ nõ ſimiles illis. et ideo pudoꝛ eſt eos ęmulari.

Stridebit ꝛc. Caſ. Dñ videt iuſtũ ſe credit accuſari. ſtridet quoniã nõ poteſt ſubuertere conat᷑ occidere.

Dominus aũt irride. Caſ. Sic et nos vidẽtes ꝑituros irrideam⁹ et ꝑſentes. grandis cõſolatio.

Gladiũ eua. ꝛc. Caſ. Si neqꝫ blãdis neqꝫ minis aget. pęna aggredit᷑. ſi nec ſic ꝓficit. inſidiat᷑ dolis. qñ bene loquẽdo mala intendit.

Melius eſt ꝛc. Caſ. Paulo ante ꝺ malicia et ſuſtinẽtia. hic de diuitijs et paupertate.

Cõfirmat aũt iuſtos ꝛc. Aug. Maxime ꝑ exemplũ crucꝭ ſuę. Crux eñ xpi finita eſt in pena et manet in gloria. a locis eñ ſupplicoꝝ tranſit ad frõtes impatoꝝ.

† ſ Sed. ſ aug⁹. Inde iraſci et dedignari eſt contra deum murmurare et ꝓpe blaſphemare. ſ aug⁹. Ne turbetur oculus tuus ira. vide veritatem.

†Deſine ab ira et derelinque furoꝛem: noli ęmulari vt †maligneris. Quoniam qui †malignantur †exterminabuntur: ⁑ſuſtinentes autem †dominum ipſi hęreditabunt †terram. ⁑Et adhuc puſillum et non erit †peccatoꝛ: et †queręs locum eius ꝛ nõ inueies.

† ſ Imitando eum.
† ſ id eſt. mali ſunt.
† ſ Et ſi modo floꝛent ſ in futuro dãnabũtur
⁑ ſ aug. qui aduerſa ferũt. preſentia ꝺſpiciũt.
† ſ aug. qui non fallit et omnia poteſt.
† ſ viuentiũ. ⁑ ſ Sed quãdiu ferẽdũ. cito erit quod infirmo diu videtur. ſ Caſ. iam ſuſtinuiſti. et adhuc reſtat parũ ne ergo te tedeat.
† ſ Pro quo gemis. ſ Id eſt. nõ erit dominiũ peccatoꝛis qui nunc viuit pro. i. ad vtilitatẽ pu.
† ſ Aug. Sic nõ erit. quia nõ habebit vſũ quez modo. cũ eo vtitur deus ad ꝓbandũ iuſtum. flagellũ de malis ſibi facit deus quo caſtigat filios
† ſ Non quicũqꝫ ſuſtinentes. ſed qui patienter tolerant.

†Manſueti autem hęreditabũt †terram ⁑ꝛ delectabuntur in multitudine pacis. †Obſeruabit peccator †iuſtum: et ⁑ſtridebit ſuper eum dentibus ſuis. Dominus autem †irridebit eum: ⁑quoniã ꝓſpicit ꝙ †veniet ⁑dies eius: ⁑Gladium euaginauerunt peccatores †intenderunt ⁑arcum ſuuꝫ. ⁑Ut decipiant †pauperem et ⁑inopem vt †trucidẽt ⁑rectoſ coꝛde. ⁑Gladius eoꝛum intret in †coꝛda ipſoꝛum: et arcus eoꝛum confringatur. †Melius eſt modicum iuſto: †ſuper diuitias peccatoꝛum multas. Quoniam †brachia peccatorum conterentur: †confirmat autem iuſtos dominuſ. †Nouit †dominus ⁑dies immaculatorũ: et †hereditas eoꝛum inęternum

† ſ viuentiũ. ⁑ ſ Quid ibi eis. ſ Auguſ. Mali in exteris. tibi omnia pax
† ſ tunc pax. ſed modo bellum. ſ Caſ. quaſi occultis inſidiis.
† ſ vt alliciat. ſi non poteſt. ⁑ ſ vt furens belua.
† ſ Irriſibilem videt. et videre ſuos facit.
⁑ ſ de hoc ſ Proſpicere ſuos facit. ſ quod ipſe nõ videt: ſ vide et tu cũ deo.
† ſ Semp eñ vindicatur in impiũ. ſi ſe conuertit. hic vt in paulo. ſi non. in futuro.
⁑ ſ quo retribuatur. ⁑ ſ Etiam. ſ Aug. Ecce aperta impugnatio.
† ſ Ecce occulta per inſidias. ⁑ ſ dolos.
⁑ ſ Arcum.
† ſ qui ſibi non ſufficit. ⁑ ſ qui nec habet opem ab alio.
† ſ gladium euagina. ⁑ ſ vt martires.
⁑ ſ Sed. ſ Q. occidendo alios in coꝛpoꝛe. ſe occidant in mente. quod nõ nocet ſanctis. ſed poti⁹ ẽ dolus inanis.
† ſ Aug. tibi extra. ſibi intus nocent quaſi per coꝛpus ſuũ quis mittat gladium: vt cedat tunicam. ſ vnde venerat.
† ſ Aug⁹. Inſidię fruſtrẽtur ne noceant iuſto. qui et ſi ſpolietur dicat melius eſt mo. iu. ꝛc. ſ Ita impius iuſto. ſ tamẽ.
† ſ Auguſ. quia et ſi modo ꝓſpere non ſic ſemper erit.
† ſ Potentia.
† ſ Aug. In aduerſis ꝑ ſpem. ꝑ exempla
† ſ quomõ cõfirmat. quia. ſ Approbat.
† ſ hoc non poteſt homo. ⁑ ſ Et ſi miſeri videntur ignaris. ſcit deus. quid eis ſeruet.
† ſ Pro diebus immaculatis.

⁑ ſ Confunditur qui ſperat in hoĩe ſe vł alio. ſ Maledictus qui ponit carnẽ brachiũ ſuum. ⁑ ſ tribulationis preſentis in qua potius gloriantur vel iudicii.

erit. †Non confundentur in ⁑tẽpoꝛe malo: et in †diebus famis ſaturabũtur: quia †peccatoꝛes peribunt. †Inimici ⁑vero domini †mox ⁑honoꝛificati fuerint ꝛ ⁑exaltati: †deficientes ⁑quẽadmodũ fumus †deficient. ⁑Mutuabitur peccatoꝛ ꝛ †non ſoluet: iuſtus autem miſeretur †et retribuet. †Quia benedicentes ei hęreditabunt †terram: ⁑maledicẽtes autem ei †diſperibunt. ⁑Apud dominum greſſus hominis †dirigẽtur: et †viam eius ⁑volet. ⁑Cum †ceciderit iuſtus ⁑non collidetur quia dominus †ſupponit manuꝫ ſuam. †Junioꝛ fui etenim ſenui et non vidi iuſtum †derelictum nec †ſemen eius ⁑quęrens paneꝫ. †Tota die ⁑miſeretur et ⁑cõmodat: ꝛ †ſemen illius in ⁑benedictõne erit. †Declina a ⁑malo et ⁑fac †bonum et ⁑inhabita in ſęculum ſęculi. †Quia dominus ⁑amat †iudicium et non ⁑derelinquet ſãctos ſuos †inęternum conſeruabuntur. †Iniuſti ⁑punientur: et †ſemen impioꝛum peribit. Juſti

† ſ qui modo ſunt. vel quando mali eſurient in futuro.
† ſ tantũ. ſ aug. quia ablatis exterioꝛibus nichil habent intus. extra tribulãtur et intra.
† ſ Etiam interim. ⁑ ſ In veritate.
† ſ vel vt. ⁑ ſ honoꝛibus et potentia.
⁑ ſ gloꝛia.
† ſ aſſidue. ⁑ ſ aug. fumus quanto plus extenditur. tanto plus euaneſcit.
† ſ In interioꝛi. ſ Penitus ab omĩ virtute.
⁑ ſ Ideo hec malis. qꝛ accepit coꝛpus et mẽtẽ et alia a deo et non agit gratias.
† ſ Non lucrum referet.
† ſ Semper eſt aliquid quod det vel oꝛatõem.
† ſ Caſ. In omnibus gratias agentes. et iuſſa ſequentes.
† ſ viuentium. ⁑ ſ turpi vita. ſ Nomen dei per vos blſaphamatur in gentibus.
† ſ Et cũ benedicentes ſiunt. unde cõuerte impiũ et non erit. ⁑ ſ ideo eſt bedicenduꝫ. qꝛ. ſ a domino. ⁑ ſ a ſimilitudine regis ſue rei publice diſponentis.
† ſ Et per hoc.
† ſ et ſi dura. ⁑ ſ homo. ⁑ ſ In qua.
† ſ aug. aduerſa paſſus erit in coꝛpoꝛe. ⁑ ſ aug. Mente. ſ uel ſi cadit peccando non frangitur per crimina.
† ſ a ſimilitudine. ſ auxilium.
† ſ Supponit. nam.
† ſ a deo.
† ſ Caſ. Opera uel imitatoꝛes ⁑ ſ Quia uerbũ dei ſemper cũ eo. ſ Indigere pane uerbi.
† ſ quia uel ideo. ⁑ ſ admonẽdo affectu miſericoꝛdie. ⁑ ſ docendo. ſ aug. terrena ut eterna accipiat.
† ſ aug. quod ſeminauit vt metat. ſ Opera uel imitatoꝛes. ⁑ ſ Multiplicatione. ſ quia cũ exultatione uenient poꝛ. mani. ſuos.
† ſ et ideo tu quicunqꝫ. ⁑ ſ aug. Ne cui noceas. ſed ei benefac. ⁑ ſ aug. quia malus repente non poteſt bona appetere.
† ſ Ne putes te perdidiſſe. ⁑ ſ ecce merceſ. ſ terram uiuentium.
† ſ declina. fac bonum. ⁑ ſ Caſ. et ſi ſinit pati ſanctos. tñ iuſte iudicat. et nõ deſerit eos.
† ſ Caſ. diſcretos. qui diſcernũt ĩter bo. ꝛ ma. ⁑ ſ et ſi ſinit affligi.
† ſ. quia. ſ Caſ. et ſi hic moꝛiuntur.
† ſ econtra. ⁑ ſ Propter praua opera.
† ſ ut ſemen iuſti in benedictõne. ſ quia ſine fructu beatitudinis erunt. ſ Opera non ferent fructum. ſ Caſ. id eſt. imitatoꝛes eoꝛũ cum eis.

Diebus f. Caſ. Id ẽ. in hac vita qñ boni eſuriũt. et ſi. iuſti. hi ſaturabunt᷑ per ſcripturas. et exẽpla dñi ꝑ ꝓmiſſiões. His duo oppoñit. qꝛ pec. ꝑibũt in iudicõ ꝯtra ñ ꝯfundent᷑. et ĩimici vero ꝯtra ſaturabũtur. qui mox. i. q̃ſ ſtatiꝫ in altũ aſcẽdũt. tã ſtatim a veritate cadũt. deficiẽtes. vt nec iudiciũ remaneat. q̃nto plus eleuãtur tãto citius vt fumus defi.

Mutuabitur. Caſ. Audit verbum dei nõ reddit opibꝰ. Et nõ ſoluet. Id ẽ. nõ reddit opibꝰ qꝺ auditu ꝑcepit.

Miſeretur ꝛc. Caſ. De his q̃ accip. Miſericoꝛdia eĩ mouet᷑ erga nõ hñtes: et dat. qꝛ ſcit ꝙ bñdicentes dño hereditabũt terrã. et ꝙ maledicentes ꝑibunt.

Miſeret᷑. ꝓcedit miſertcoꝛdia. ſequit᷑ largitas.

Greſſus hoĩs. Caſ. Qui ꝑ ſe toꝛtuoſi. qꝛ in pccĩs nati.

Viã eius uolet. Aug. Via terrę non dura. ß latronibꝰ plena eſt. vel viã homĩs volet deus.

Iunior fui ꝛc. Caſ. Tractat hic iuſtũ nũqꝫ deſeri. ꝑmia bonoꝝ et penas maloꝝ cõmiſcẽs cũ ĩteriectis adhoꝛtatõibus.

Aug. Eccleſia q̃i vn⁹ homo loquit᷑ q̃ in primis tꝑibꝰ iunioꝛ fuit. iam in fine ſęculi ſenuit in ſenecta vbi qꝛ ꝑ omnes gentes dilatata. Aug Iunioꝛ fui. Puer in abel. in ꝓphis et pr̃iarchis iuuenis. tꝑe martiꝝ q̃ſi ſenex. in fine mũdi q̃i in decrepita ętate.

Caſ. Iunior quãdo initia legiſ in adã ſuſcepi. Senui. cuꝫ ĩ honoꝛabili ętate ad vltimũ ſuſcepi xp̃m.

Tota die miſeretur. Uł de elemoſina dicit᷑ q̃ a mĩa incipit. et p⁹ manũ ꝓpit vel de ſpũalibꝰ

Amat iu. Caſ. Iõ et tu ama. vt bonis tuis gaudeas

Supplantabũtur. Caſ. Supplantare eſt plantis foueas inſidiarũ prętendere.
Dominus aũt. ꝛc. Caſ. Conſolatõ iuſti.
In manibus. Aug. Job terra tradita eſt in manus impij .i. caro, ſed animã inuictã educit de⁹ ne cedat.
Cũ iudicabitur illi. Caſ. Vel ñ pmittit damnari iuſtũ, cũ iudicabitur ab impio, vel illi impio ſcʒ ad malum eius.
Et exaltabit. Caſ. Quia nõ niſi exaltatus celeſtẽ poteſt habitare.
Videbis. Caſ. Quod mõ credis, dupliciter notat gaudia bonorũ, primo qꝛ tũc ſentient in quãtis ſint iocũditatibus. Inde quia videbũt pęnas iniquoꝝ vñ gratior eſt beatitudo liberatis ab huiõi malo
Vidi impium. Aug. Contra hoc ꝙ putabat deo nõ diſplicere, qui hic vtiꝰ pſperitate: ſup hũiles exaltatũ, ꝛ ſup cedros eleuatũ: vt altis celſior ſit. Hoc ꝛ de dyabolo põt accipi, cui religato locus nocẽdi eſt ablatus. Tranſiui. mũdũ meliori cõuerſatõne ad deũ tendens, et vidi nichil poſſe, cũ nichil oĩa ſint in quibꝫ hõ gloriatur. Queſiui. in memorã reduxi, quia boni tũc magis dolent de impijs ꝙ ab eis ſunt ſepati, cuʒ in meliꝰ ĩmutant. Locus. coꝝ mũdus eſt, qui et diſſoluetur.
Tranſiui. Aug. Tranſit qui pſentia nõ attendit ſed nouiſſima.

† ſ viuentium. ſ que eſt eterna.
autem hereditabunt † terram: et
inhabitabũt in ſeculum ſeculi ſu
† ſ Merito hec iuſto qꝛ. ſ cordis.
per eam. † Os iuſti meditabitur
† ſ de ipſo deo et eternis. ⁑ ſ Inſtructioni alioꝝ quid deus precepit tenere vel fugere.
† ſapientiam: et lingua eiꝰ ⁑ loq̄tur
† ſ Sʒ ne putes eũ de illis eẽ, de quibus populus hic labiis m. ho. ꝛc. ſubdit ſ Precepta dei.
⁑ ſ Quaſi cor cõſonet lingue.
iudicium. † Lex dei eius in ⁑ cor
† ſ Quid illi pdeſt. ⁑ ſ Caſ. verbũ in corde liberat a laqueis peccatorum.
de ipſius: et † non ⁑ ſupplantabũ-
† ſ tamẽ. ſ Juſtus grauis eſt ei ad videndũ
ſ Inſidiatur.
tur greſſus eiꝰ. † Conſiderat pec-
† ſ Quia diſſimilis eſt vita eius.
cator iuſtum: † et querit mortifi-
care euʒ. Dominus autem non
† ſ Poteſtate ſecũdũ aĩam vt ei conſentiat.
derelinquet euʒ in † manibus eiꝰ.
† ſ Et ſi ab hoĩe hic damnetur. ⁑ ſ Juſtũ.
ſ Caſ. Cũ iudiciũ fiet ꝺ illo ad cõmodũ iuſti.
† ſ In futuro.
nec † damnabit ⁑ eum ⁑ cum † iudi-
† ſ Juſto ł impio. ⁑ ſ Ergo nunc. ſ Et ſi diu pateris.
cabitur † illi. ⁑ Expecta dominũ
† ſ In expectando. ⁑ ſ Precepta. ſ Quid inde michi. ⁑ ſ Meritis.
et † cuſtodi ⁑ viam eius: et † exalta-
† ſ Ita. ⁑ ſ firmiter. ⁑ ſ viuentium.
bit te. † vt ⁑ hereditate capias † ter-
† ſ Et ſi modo neſcis que pmitto. in experientia diſces poſtea. ſ Peribunt ne vtiq̄
raʒ: cuʒ perierint peccatores † vi-
† ſ Oculo fidei. quo qui caret delectatur felicitate ipioꝝ ⁑ ſ In honoribꝰ. ſ vltra modũ.
debis. † Vidi impium ⁑ ſuperex-
† ſ In candore ſeculi. ⁑ ſ A ſimilitudine.
⁑ ſ Que alte a vento deiciũtur.
altatum: ꝛ † eleuatũ ⁑ ſicut ⁑ cedros
† ſ aug. Ad nouiſſima eius. ⁑ ſ Potens
ſ Quia non erat locus eius.
libani. † Et tranſiui et ecce ⁑ non
† ſ Si ibi impius pio viuat .i. ad vtilitatem pii.
erat: † queſiui eum et non eſt inuẽ-
† ſ Regnandi. ⁑ ſ Ergo ſitis eis diſſiſes. ſ Nõ extorqueatur a te ⁑ ſ Nõ terrena. ppterea cuſtodi. ſ Ad deum. ſ vel veritatem.
tus † locus eius. ⁑ Cuſtodi ⁑ inno-
† ſ Conſidera. intellige: ſ Si graueris.
ſ Quicunq̄ vult vel tu. quia aliter es curuus. et ne putes ꝙ ſit finitus hõ ⁑ ſ Ad pximũ.
centiam et † vide ⁑ equitatem: quo-
niam ſunt reliquię homini pacifi-
† ſ Econtra.
co. † Iniuſti autem diſperibũt:
† ſ Cum eis. ſ vel inidipſum .i. ineternũ. vel omnes ſimul in vnũ. ⁑ ſ terrena.
† ſimul ⁑ reliquię impiorum inte-

† ſ Cuſtodi ꝙ tamẽ non eſt niſi per deum
⁑ ſ Nõ aliunde.
ribũt. † Salꝰ aũt iuſtoꝝ a ⁑ domi-
† ſ Si quid impugnat.
no: et † protector eorum in tempo-
† ſ Cooperabitur eis.
re tribulationis. † Et adiuuabit
† ſ A labore vince in futuro. ſ faciet liberos et ſecuros, ac ſi nullus contra.
eos dominus et † liberabit eos: ꝛ
† ſ Ne fides coꝝ puertatur. ⁑ ſ Seruat illeſos a contrarietate ſeculi. ⁑ ſ In futuro.
† eruet eos a ⁑ peccatoribus: ꝛ ⁑ ſal-
† ſ Nõ quia nõ peccauerũt. ſed quia.
uabit eos † quia ſperauerũt in eo.
† ſ Penitentis in malis poſitus peius timens et inde lugens ſabbati eterni recordatur. quo timet priuari peccati cõſcius. deſiderat frui grauiter afflictus
† Pſalmus dauid in rememoratione diei ſabbati.

XXXVII.

ſ Caſ. Ne ſim inter eos quibus dices. Eſuriui. ꝛ nõ dedi. mi. in. ite maledi. in i. e.

Domine ne in
† ſ vel indignatione tua.
⁑ ſ Caſ. Nec inter eos ſim qui p ignẽ emendati ſaluabũtur. ſed hic emenda. qꝛ tũc grauior ignis
† furore tuo arguas me: ⁑ neq̄ʒ in
† ſ vel emendes. ⁑ ſ Aug. vindicte dei. dolores animi et corporis. vel verba dei que infixa cordi faciunt recordari ſabbati. ꝛ quia nõdũ habet quod amat. gemit et cognoſcit nõ eſſe ſalutẽ carnis compatione futuri.
ira tua † corripias me. Qm̃ ⁑ ſa-
† ſ diu et in multis.
gittę tuę infixę ſunt michi: et † cõ-
firmaſti ſuper me manum tuam.
† ſ Eo vſq̄ confirmaſti ꝙ.
† Non eſt ſanitas in carne mea a
† ſ Que non eſt iniuſta. quia pro peccatis.
⁑ ſ Nec ratõni eſt pax. quia caro impugnat.
† facie irę tuę: ⁑ nõ eſt pax oſſibus
† ſ Ab inſtantia ſuggeſtionum mearum.
meis a † facie peccatorum meorũ.
† ſ Non eſt pax. quia peccatũ regnat in mortali corpore ſ Quaſi nec iniuſte paſſus. ſed peccatis imputo. vnde melius captat.
† Quoniam iniquitates meę ſu-
† ſ Rationem.
pergreſſę ſunt † caput meum: et ſi-
† ſ aug. Leues iniquitates dũ fiunt. tandẽ afflictionibus onerantur.
cut † onus graue grauatę ſunt ſu-
† ſ Caſ. Supgreſſe. quia plage per baptiſmũ ſanate cõputruerũt, cũ iã peccato conſentitur. rupte ſunt dum ad actum ducitur.
ſ Aug. Aliis per exemplum.
per me. † Putruerunt et corru-
† ſ vt ſupra peccatorum. ſ Caſ. Et hoc p ſtulticiam. quia non ſum vſus viribus in baptiſmo receptis.
ptę ſunt † cicatrices meę: a facie

iouit multis modis cruciatũ, ita vt ipſum iob videatꝰ pponere tyronibꝫ in exemplũ. vt cruciatꝰ amplectãtur miores quidẽ meritis. quibꝫ ab ęterna pęna liberamur.
Sabbatũ. Aug. Eſt requies ęternitatis quã pdere formidat peccati cõſcius, et habere deſiderat grauiter afflictus.

XXXVII.

Caſ. Primũ captat miſericordiã per pęnas ſummatim.
Argue. Caſ. Vt pęna ſit a mia ad correctionem: nõ ab ira ad vltionem.
Sagittę. Aug. Vindictę quas minabaris adę, dicens in quacũq̄ʒ die comedetis mor. mo. qꝛ comedit infixę ſunt et nobis, ꝛ nõ ad horã, ſed ɔfirmaſti vt ſint vſq̄ʒ ad finẽ ſeculi.
Aug. Caſ. Qm̃ ſagittę. Numerat q̄ patiꝰ, vt qꝛ multa ſũt ſatis ſint deo ne peiora patiatur, portat eñ corpꝰ mortale tot miſerijs ſubditũ, quod ꝛ cũ ſanũ diciꝰ, nõ vere ſanũ eſt qd leuiter pt ledi. Vñ. Nõ ẽ ſa. in carne a facie. ab inſtãtia vindictę in adam exertę. Vł timore futurę irę terretꝰ: ſic vt nõ ſit ſanitas in carne more verecundi. qui futuris flagellis iam affligitur. Vel a facie irę quia puidi faciẽ irę .i. quod minaris ne videam iram. Nõ eſt pax. Grauis dolor ad interiora puenit a facie peccatoꝝ, qꝛ ſanctus ſup pęnas corporis affligitur peccatis putans ſe grauiora mereri.

Cuſtodi innocentiã. Aug. ppterea cuſ. et ſi graueris intelligens hoc eſſe ęquũ. Vł veritatẽ ne in mũdanis curã habeas. Equitatẽ vel directionẽ, vt nõ iniquꝰ puteꝰ deus qui fauet impijs, et iuſtos affligit. attende nouiſſima, ꝛ videbis qm̃ ſunt reliquię homini pacifico, poſt hãc vitaʒ remanet ei bonũ. nõ perit oĩno ſed viuit.
Pacificus. Aug. Eſt qui inter diſcordãtes pacẽ ſeruat, et facit, et nota cui hęc virtus eſt loco beati poniꝰ. Reliquię. bona que poſt hãc vitam relinquentur, vel memoria bona poſt obitum.
Salus aũt. Hec oĩa iuſtis totũ tamẽ a deo, et colligit ſũmatim.
Pſalmus dauid. Aug. Caſ. Vt peccatũ quod prius fugere neqmꝰ, ſꝫ in memoria habeamus, vt nos ab eo ſaltẽ tpemus. Hic pęnitentẽ

Nõ eſt ſanitas. Caſ. Captat hic miſericordiã a poteſtate iudicis et ab infirma perſona ſua.
Nõ eſt pax oſſibus. Caſ. Accipit oſſa p carne. Et exponit quod dixerat aliud addens ſcilicet a facie peccatorum.
Supergreſſę ſunt. Aug. Vel ſuſtulerũt .i. qꝛ iniquitas eleuauit caput ſupbi ɔtra deũ. deꝰ grauauit vt faſce, ꝛ cõpreſſit ne iam erigatur.
Putruerũt. Caſ. Narratõ in qua enumerãtur miſerię.
Cicatrices meę. Aug. Vel liuores mei. Alia littera .i. peccata mea Non eſt ſanus qui cicatrices habet que putruerunt et fetent, vt ab eis auſi adoremus ſabbatum, et gemamus curren tes cum ſponſo poſt odorem vnguentorum.

Miſer fac. Aug. Dicto qualiter iniq̄tates ſupgreſſe. dicit quomō aggrauatę. Quoniā lumbi. Caſ. Aug. Nō ſoluꝫ mea infirmitate pec̄co: ſed et dyabolus q̄ corpus affligit: et animā fatigat vaniſ imaginatōibus, et ꝑ hoc nō eſt iterū ſanitas ſicut ⁊ ſupra ꝑ ſagittas. Aug. Lumbi. vel anima impleta eſt. et ita nō eſt in toto homine vnde ſit lęticia. donec anima exuat̄ illuſionibꝫ. et corp⁹ induatur ſanitate. Illuſiones animę infinitę ſunt quę aliquādo vix orare ſinunt, imagines corpoꝝ occurrūt. et tranſis de hac in illā. venit obliuio, recordaris hoc ꝓ illo. et huiōi. hę pellētur cū videbim⁹ veritatem vt eſt.

Rugiebam a gemitu. Caſ. Aug. Gemitus corde. rugitus voce. a ſimilitudine beſtiarū quibus ſe cōparat. vt fortior gemitus oſtēdatur. virtus patientię ꝙ in gemitū nō in verba prorumpit.

Ante te. ꝛc. Caſ. Tale eſt ꝙ meret̄ eſſe ante te. q: ꝓ peccatis petit. Aug. et ideo n̄ eſt abſconditus. ſed auditus gemitus. q̄a pius eſt pro liberatione animę. alios non curat deus.

Deſideriū. Aug. Eſt oratio. nec vnq̄ꝫ deſinit orare. qui non deſinit amare. charitas clamor eſt.

Cor meū. Caſ. Exponit dolores animi. quia virtus patiētię reliquit. Cōturbatū quia mens ſuccubuit paſſiōi ſuę. Lumen. i. ratio nuꝑ turbata quā nō habet ſecū pro ingentib⁹ moleſtijs.

Amici mei et pro. Caſ. Et ꝓ his duobus ſolatijs gaudet hūanitas. ſ; huic ſunt cumul⁹ paſſiōis.

† ſ Non deo imputo. ‡ ſ Ideo. ſ Miſeriis afflictus.

†inſipiētię meę. ‡ Miſer factus ſū

† ſ aug. ab elatōe. ſ Omīs qui ſe exaltat hu. ſ adeo vt non poſſit ſe erigere ſicut curua mulier quā poſt decem et octo ānos domin⁹ erexit ſ aug. vel terrenis deditus vnde triſtis. ‡ ſ vſq; in mortē.

et †curuatus ſum ‡vſqꝫ in finem:

† ſ tota vita. ſ iugiter. ‡ ſ Nō deſpans. ſ Quia ſabbati memor ‡ ſ uiam hui⁹ uite. ſ uel ambulabaꝫ.

†tota die ‡contriſtatus ‡ingrediebar.

† ſ ideo. ſ aug. Carnalitas. i. ſenſualitas.

bar. †Quoniaꝫ lumbi mei ipleti

† ſ dyabolicis. ‡ ſ Quoniā. ſ vnde q̄s me liberabit de corpore mortis huius.

ſunt †illuſionibus: et ‡non eſt ſanitas

† ſ Quā dyabolus affligit. ‡ ſ Corpore ſ Contriſtatuſ.

nitas in †carne mea. ‡ Afflictus

† ſ per penitentiā. ſ Animo vt nichil ſit in me liberū a pena. ‡ ſ Quia vndiq; eſt calamitas.

ſum et †humiliatus ſum ‡nimis:

† ſ Aug. Omnis gemitus qui de exterioribus eſt. carnis eſt. qui ꝓ ſabbato quod caro nō obtinet cordis eſt. quē nō nouit homo. ſed o domine ante te om. deſi. m. qui vides cor. ſ Caſ. Id eſt. cū magno deſiderio querebā anime refectoꝝ ſ A ſimilitudine leonis.

†rugiebam a gemitu cordis mei.

† ſ Hiero. Id eſt. nichil deſidero niſi eſſe an̄ te.

†Domine ante te omne deſiderium

† ſ Caſ. Si deſideriū an̄ deū ergo et gemit⁹ qui cum eo. ‡ ſ Et ſi ab hominibus.

rium meum: et †gemitus meus ‡a

† ſ Auguſ. Quia nō ꝓ terrenis. ſed ꝓ celeſtib⁹ ‡ ſ aug. Pauor vndiq; et ſolicitudo incutitur.

te non eſt †abſconditus. ‡ Cor

† ſ vnde. ſ Si virtus manſiſſet. nichil terreret. cur ⁊ hec reliquit.

meum conturbatum eſt. †dereliquit

† ſ Aug. Quia lumen defecit. ex quo adam ad vmbram fugit timens a facie dei.

quit me virtus mea: et †lumē oculorum

lorum meorum et ipſum non eſt

† ſ Aug⁹. ficti. ‡ ſ Cognati iudei.

mecum. †Amici mei ⁊ ‡proximi

† ſ Exprobrando. ‡ ſ Crucifigentes. ſ Conſilijs. dolis.

mei †aduerſum me ‡appropinqua

† ſ perſeueranter. ‡ ſ Aug. Apoſtoli. ſ vbi et vxor. vnde halitum meū exhorruit vxor mea.

uerunt et †ſteterunt. ‡ Et qui iu

† ſ timentes mori.

xta me erant †de longe ſteterunt:

† ſ Crucifigebant ‡ ſ Caſ. dyabolus cū miniſtriſ. qui tantomagis moliūtur mortē anime. quantomagis vident ſtare. ſ tollere nō, imitari.

et †vim faciebant qui ‡querebant

† ſ aug. Quia nō inueniebant crimina.

animam meam. †Et qui inquirebant

† ſ aug. vt vxor et amici qui cōſulentes corpori. anime contraria ſuggerunt vt loqueretur in deum. ſ finxerunt falſa.

bant mala michi †locuti ſunt vanitates

† ſ fallacias quot falſa teſtimonia ante crucē finxerunt. et poſt reſurrectōem. corruptis cuſtodibus. de quibus yſaias. Ponam malos pro ſepultura ei⁹.

nitates: et †dolos tota die meditabantur

† ſ Non reſpondebis quaſi non audiret.

tabantur. †Ego autem tanquaꝫ

† ſ Caſſi. Magna virtus audire noxia. et non reddere contraria.

ſurdus non †audiebam: et ſicut

mutus non aperiens os ſuum.

† ſ Non ſolū non audiebā ſed quaſi nec poſſeꝫ audire.

†Et factus ſum ſicut homo non

† ſ Auguſ. Quaſi nō eſſet vnde illos argueret quod ante fecerat. ſed implendū erat. ſicut ouis coram tondente ſic nō aperuit os ſuum.

audiens: et †non habens in ore

† ſ Caſ. Sic tacui quaſi nō eſſet qd̄ iuſte redderem. ‡ ſ Sed.

ſuo †redargutiones. ‡ Quoniaꝫ

† ſ Ideo tacuit in paſſione. ‡ ſ Si bona eſt conſcientia nichil eſt timendum.

†in te ‡ſperaui: tu exaudieſ me domine

† ſ Jō audies ſ caſ. Inter mala cauet ſanct⁹ maxime ne de lapſu eius inſultet inimicus

mine deus meuſ. †Quia dixi ne

† ſ Aug. Hoc dixi. et tamen hoc euenit. forſitā ad emendatōnem.

quando †ſupergaudeāt michi inimici

† ſ aug. Aliquando in aliquod peccatū vbi tūc inſurgunt lingue nequiſſime inimicoꝝ cū fuiſſet potius miſerendum. ‡ ſ actus.

mici mei: et duꝫ †cōmouentur ‡pedes

des mei ſuper me magna locuti

† ſ dolent impii ſꝫ ideo etiā exaudies ſ aug. Quaſi ad hoc natus ſum vt flagella feram. flagellat enim deus omnē filiū quē recipit. et ideo non inſultent inimici.

ſunt. †Quoniam ego in flagella

paratus et dolor meus in conſpectu

† ſ aug. vnde dolor. non de flagello quod medicina. ſed de peccati vulnere. niſi enim doleret non ſic ſe accuſaret.

ctu meo ſemper. †Quoniam iniquitatem

† ſ Et q: nō ſufficit confiteri addit ānū. i. confitebor.

quitatem meam †annunciabo: et

† ſ Caſ. Sedule agam pro ſanando. ſ Sollicitus ero. ‡ ſ tua permiſſione ad ꝓbatōnem miſeri mei miſſi.

†cogitabo ꝓ peccato meo. ‡ Inimici

† ſ Bene eſt eis in ſeculo. vbi laboro et rugio. ‡ ſ In pſecutōne. ſ vel confortati.

mici autem mei †viuunt et ‡confirmati

† ſ Et hoc valet ad impetrandū. ‡ ſ Quod grauius. ‡ ſ Et nō pauci quod grauiſſimū.

firmati †ſunt ‡ſuper me: et ‡multiplicati

† ſ dantes mala ꝓ bonis.

plicati ſunt qui †oderunt me inique

† ſ Etiam.

que. †Qui retribuunt mala pro

† ſ Cur. ‡ ſ Ideo dixit mala pro bonis.

bonis detrahebant †michi ‡quoniam

† ſ Sed quia hec homini intolerabilia. ſ Hoc dicimus in illo qui pro nobis interpellat.

niam ſequebar bonitatem. †Nō

derelinquas me domine deus

† ſ Et ſi ad horā relinquis. ſ penitus. ‡ ſ Potius. ſ aug. dū pugno cōtra hoſtem.

meus: ne †diſceſſeris a me. ‡ In

tende in adiutorium meum domine

† ſ dator eterne. ſ aug⁹. Quia et animā ſeruauit et a paſſionibus liberauit.

mine deus †ſalutis meę.

† ſ Conſūmatōnem. ‡ ſ de eterna beatitudine. ‡ ſ Prophete.

†In finem ‡canticum ‡dauid

Surdus. Caſ. Ad iniquitatē cōſulētiū. non apiens quia mutus. et ſi nō clare loquit̄ vel balbutiendo remurmurat. is ergo nichil aſpeꝝ. nihil cōtra deū dixit. Similat⁹ ſum diſſimulanti audire conuicia ſua. in quo homo eſt ratōnalis ne per hoc cadat in peius. Contra iniquas ſuggeſtiones tacet. ſupra ꝯtra dolores corporis rugiebat.

Quoniā in te ꝛc. Caſ. Quia inter tot mala ſperauit in domino. Affirmat ſe audiendū in cōmemoratōe emēdatōiſ. Speraui. ſalutaris medicina malis ſperare. n̄ deficere. In te do. qui mutas triſtia in lęta.

Quia dixi. Aug Itē caput de īfirmis pedibꝫ cū ſit in cęlo n̄ deſerit illud qd̄ habet in terra.

Dū cōmouen. Caſ. Si cōmouent̄ aliquādo hūana infirmitate. irrident impij vnde dolent pij.

Paratus ſū. Caſ. Sciens me deliquiſſe. Dolor. quia deliquit. impi⁹ ſe defendit. iuſtus contra ſe iraſcitur.

Quoniā iniqui. ꝛc. Caſſi. Duo modi pfecte penitentię. cōfeſſio et emēdatio. ꝓ fletus elemoſinas et huiuſmodi.

Uiuūt. Auguſ. Fruūtur mundo. firmati in mundanis et quotidie plures fiūt.

Nō derelin. Aug⁹. De ꝓteritis abſoult⁹ cum actōne gratiarū. auctorē ſalutis ꝓfitens deū. let⁹ exclamat ne iam relinquat̄. Caſ. quia grauior offenſio poſt veniam.

Auguſti. Exultatiua cōcluſio vt certa ſpes ſit imitantibus. Ne diſceſſeris. quomodo ergo ſupra. vt quid me dereli. vox ē veteris hoīs qui cum eo crucifixus. hic autem in perſona propria loquit̄.

Aug. Amici mei. Hactenus cōfeſſus eſt quę patitur a ſe intus. nūc q̄ a foris. vnde. ab occultis. me. mū. et ab alie. par. ſer. tuis. vt eīn caput dicit peccata noſtra ſua. ſic nos paſſiones eius quę hic ponūtur dicam⁹ n̄ras. quia vna vox totius. et hęc etiā cuiq; verſanti inter homines conuenit.

In finē canticū. ꝛc. Aug. Quia hic eſt de ęterna beatitudīe. ꝓ q̄ iocundū eſt tranſilire: et ſi graue ſit carni docet aūt inde mūdo ad deū tranſire. Tranſilitor aūt de bona opinione ſemꝑ cōtrahit inuidiā iniquorū et

calumniā. vnde deliberat inter malos tacere: ne quid dicat male.
Yditbū. Aug. Tranſiliēs eos. i. remanētes in mūdo. XXXVIII.
Caſ. In primis de cōtinentia lingue inter blaſphemos et calūnioſos vnde et optat noſcere finem vbi hec non ſunt.
Dixi cuſtodiā. Aug. Caſ. Monet hic pſalmus inter blaſphemos iniquos, et calūnioſoſ lingue cōtinentiā, certamīa rixas cōprimere, hoc em̄ ſilētiū multum eſt vtile.

Caſ. Dixi, in corde deliberaui, vbi ſapientes prius deliberant q̄3 loquātur.
Uias. Hie. Id ē. actões et verba. Ut nō delinquā. p fatua vel ociola.
In lingua. Aug. Nō fruſtra ē lingua in vdo, quia facile labitur.
Poſui ori. Aug Poſtq̄3 tranſiui terrenas delectatões et ex verbis bonis ꝯtra bo īuidiā. ſufficit intelligentia corā deo. ne loquēdo dem aditū calūnioſis in quo fit ſepe pturbatio: vt dicātur nō dicenda. cōtra quod melius remediū eſt ſilentiū. ſed dū nimis timeo ne loquar mala: tacui bona. et quia nō erogo talentū michi creditū paupibus, nō cōmittet michi diues dominus, et hoc eſt, obſurdui. i. cepi iam nō audire cōfitetur ſe paſſū docens nos cauere. hoc non imitari.
Caſ. Poſui vſq̄3 eo q̄ obmutui. Humiliatus. vt puru3 intelligas ſilentiū. nō doloſum. Et ſilui a bo. ne docerē contemnentem qui cauſa cōtemptionis querit.
A bonis. Caſſi. Annūciandis. vel a bonis hominib9 pro porcis et canib9. q̄b9 ſanctū nō eſt dandū. vnde dolor, quia negat cōſeruis cibaria vite. Et iō. Cor meū. concaluit om̄i pte igne dei. Intra me. in ratione. vt de celeſtibus cogitaret. Intra prius q̄3 extra exiret loquendo. vel interna gratia ſanctiſpiritus In meditatōne m. ex. id eſt. in cōſilio. ne inſanus eſſe eſtus videret. poſtquā intra. Etiā in lingua mea. i. tranſilientiū locutus ſum. Aug. quod eſt malis iuit9 ſilui. ſed domino locut9 eſt eſtu charitatis agente iſtud. Notū fac ſi. i. xp̄m qui eſt finis noſter. Et numer dierū nō deſiderio huius vite ſed deſiderio xp̄i. vt appareat ſi eius aduētū poterit videre. ante quē multū deeſt ad vitā. quia ante eū ſunt veteres dies ade. qui ducūt ad mortē et nō noua regeneratio. Et ſubſtantia. q̄ adā peccāte dānata eſt. nichil ē ante deū. et ſi act9 tranſiliētis aliq̄d ſūt.
Dolor meus. ꝛc. Aug. Si damnabitur piger qui nō erogat: quid ille qui p luxuriā cōſumit. poſitus em̄ tranſiliens inter deū diuitē et hominē pauperē. vt a deo accipiat et homini diſtribuat. Sed dū timet eſſe prodigus et diſſipator fit auarus diſpenſator.
Locutus ſū. Auguſ. Non auditori erudiendo. ſed exauditori deo

† Id eſt. de tranſiliente
pro yditbum.

XXXVIII.

† deliberaui. † graue enim eſt hoc.

Dixi cuſto
† Aug. Quia forſitan iam lapſus in lingua. † Jam bonas. † Aug. Perfectus eſt vir qui nō peccat in lingua. † Quod difficile.
diam † vias † meas: vt † non delin
† Mei iuris. † Et
quam in lingua † mea. † Po
† Ne incongrua exirent. † Non propter ſtudioſos. ſed. † Cū maxime opus eſſet. † Cum mora.
ſui ori meo † cuſtodiam: cum † con
† Caſ. Querens calūnias a quo decipitur per ſilentiū. † Aug. Qui nō percipit que ſūt dei et calūniatur. turgidis et litigioſis nil dicendū vt et agnus ſine voce co. t. ſe.
ſiſteret † peccator aduerſum me.
† vel obſurdui. † Non me humiliaui. † Caſ. Improperia ſuſtinui ab eis.
† Obmutui et † humiliatus ſum
† dū timeo ne dicā mala. † Ita. † Caſ. Quem paſſus eſt in loquendo. a quo quieuit in ſilentio. † Aug9. dolet tacuiſſe dicenda. q̄r vidit mala tacuit etiam bona et bonis. vnde zelus domus tue comedit me. i. amor primorum quibus bona tacui angit me.
et † ſilui a bonis: et † dolor me9 † re
† aug. Cepit inquietū eſſe cor videns hinc inde eſſe pericula. † Id eſt. ex omni pte caluit igne dei. i. amore celeſtium.
nouatus ē. † Concaluit cor meū
intra me: et in meditatōe mea ex
† Sed. † Aug. In hac fluctuatione dicendi et tacendi inter calūnioſos et audire paratos in hoc eſtu queſiui meliorē locū vbi hoc nō patiar. ſc3 finē. i. vitam eternā. Et hoc eſt no. ſ. ꝛc.
ardeſcet ignis. † Locutus ſum
† Hoc. † Aug9. Si multa tranſiui reſtat finis vbi non ſunt ſcandala. noto fine plus deſiderat et omnia tranſilit. Et nu.
in † lingua mea: notum fac michi
† Hiero. Aug. Hic eſt numerus ſine numero.
domine finem meu3. † Et nume
† vere non tranſit. † vel qui.
rum dierum meorum † quis eſt:
† Quantū. vnde humilior eſt homo. † Hic in preſenti. † An deeſt. quaſi vtiq̄3 quia. † Quid enim de iſtis diebus tranſitoriis ſentis.
vt ſciam † quid deſit † michi. † Ec
† aug. vel veteres quia. corrūpuntur corpora peccato et pena. † Breues inanes. † Qui dederas imenſurabiles ſi hō pſtitiſſet
ce † menſurabiles poſuiſti † dies
† Aug. Cito tranſit. et q̄diu eſt nichil eſt. † Aug. actus quidē boni ſunt aliquid.
meos: † et ſubſtantia mea tanquā
† Ex ſe. † Qui vere vides. † In hoc gemit. ſicut i ſuperna. i. ſupernorū amore exardeſcit.
† nichilum † ante te. † Ueruntamen
† Ipſa nō modo van9 et de hoc p exaggeratōnem. † Non deus. non ſpiritus † Quaſi iocunde in mundo cui ſeruit.
men vniuerſa † vanitas: omis † bo
† aug9. vel quāquā in imagine ſc3 dei homo ambulet que eſt vltra ſolem. et veritas quia vera et inuiſibilia bona appetit. tamē vane turbatur. i. vanis deſideriis. de victu et veſtitu et huiuſmodi.
mo viuens. † Ueruntamen in
imagine pertranſit homo: ſed et
† Inutiliter. † aug. Inde eſt vana perturbatio. quia.
† fruſtra conturbatur. † Theſau
† auguſ. Neſcit enim ſi filius poſſidebit qui et tranſit.
riſat et † ignorat cui congregabit
† viſa hac vanitate reſpiciens veritatem in medio poſitus ait ergo. et nūc que eſt expectatō † Nemo hic pfectus. † finis.
ea: et † nunc que eſt † expectatio
† Qui ſup omnia. † Caſ. Jam ad te tendens. aliquantulū eſſe incipit.
mea: nonne † dominus. et † ſubſtā
† Caſ. Sed quia nullus ſine peccato quantacunq̄3 tranſilierit. peto. † Quia multe etiam iuſto.
tia mea apud te eſt. † Ab omni
bus iniquitatibus meis erue me:
† Quia ſic ago. † Ideo debes quia. † Caſ. Stultus irridet bonis moribus. † Caſ. Quia remanet in vanitate.
† opprobrium † inſipienti dediſti

a quo intus audior. vere tranſilienti. herenti aūt eſſe videt.
Et numerū. Hiero. Aug9. Numerus dierū qui modo ſunt non eſt
Ecce mēſu. Caſſi. Quaſi noto fine et diebus qui ſunt, attendit ad hec que reliquit. et cōparat inuicē.
Et ſubſtātia. m. t. n. Aug. Qui videt nichil eē hāc ſubſtantiā, aū te videt, vbi ocli tui ſūt nō vbi humani. i. tue viſioni cōcordat. vel ante. i. cōtuitu illius. que ante te erit.
Ueruntamē. Caſ. Uidens aduētū chriſti redit ad infirmitatē. quam inter virtutes habet dicēs Aug. magna ſunt q̄ diximus et credim9. ſed tamen nōdū eſt illud eternum. ſed vniuerſa vanitas. et pro mutabilitate deſiderans eternam: exprobrat hūane vite cui ſubeſt quod dicit. ne quis putet ſanctos a tentationib9 alienos.
Aug9. Uel licet menſurabiles dies. licet ſubſtantia nichil tamē vniuerſa vanitas ē. in ratōnali creatura que ſecundū diuerſos vniuerſam appetit creaturam.
Aug. Ueruntamen. Quāuis tanta tranſilui. q̄uis eternis inhio. tamē dum hic viuo, vbi tot ſcādala. vbi tentatio. vniuerſa vanitas omnis homo. et tranſiliens et herens. id eſt, ad vniuerſam vanitatem adhuc ptinēt. quia omnia vanitas ſub ſole. Sub ſole eſt om̄e viſibile. Inuiſibilia nō ſunt ſub ſole. i. fides ſpes charitas hec habet yditbum vltra ſolem cuius cōuerſatio in celis eſt.
Omnis homo. Aug. Si malus in ſecularibus vanus eſt. Si bonus cum chriſto volenti eſſe vana eſt vita.
Uerūtamē. Aug. Dyapſalmus. Quomō om̄es ſub vanitate et caſu. et inde opponit ſe expectare dominum et petit liberari.
In imagine pertrāſit. Aug. Quāuis ita ſtudeat vanitati. tamen cito tranſit corpaliter imagini ſpeculi que cito vaneſcit. Uel ipſe poſitus in imagine dei. i. in ratione. et ita mirū. q̄ hoc nō retrahit eū a vanitate. ſ3 conturbatur. i. a puritate mentis in actibus ſeculi deducit. quia cū miſeria et labore appetit terrena.
Theſaurizat. Aug. De ceteris viciis elegit pph̄a auariciā ad oñdēdum quod intendit. ipſa enim eſt radix omnium malorum.
Expectatō. Aug. Primi aduentus vel ſecundi, qui cum mora, q̄r multa ſuſtinet. Uere tu o dñe es expectatio, q̄r ſuba apud te ꝯſiderata ē. Uel q̄r hic video meā ſuba3 apud te futurā. Uel ſuba nō illa ade. ſ3 cōſciētie bone poſſeſſio. q̄ ſuſtētat et paſcit q̄ ē aū deū cui plac3 nō ī ſaccīs nr̄is
Ab omnibus. Caſ. Nō ſolū ab eis ne reuoluar in ea que trāſilui ſed ab om̄ibus oīno. Impfectus em̄ eſt homo. quia nōdū accepit quod

optat. pfectus qui ſcit hoc ipſum quod ſibi deficit.

Obmutui. Caſ. Habit⁹ opprobrio obmutui. nõ e gi cõtentioſe cõtra illos. vel murmure cõtra deũ. quia tu feciſti dãs michi patientiã: et qꝛ talis es. amoue pla. quod potes quia feciſti eas. et neceſſe eſt quia defeci.

Amoue a me pla. Aug. Quia tu feciſti me noli exterminare. tantũ cede vt pficiã. nõ vt deficiaꝫ. tantũ tunde vt pducar nõ vt cõminuar.

Increpationibus. Quibꝫ hũanũ genus increpuiſti. qꝛ tñ ex merito noſtro. ꝑpter iniqtateſ nřas increpuiſti. que ſunt ad correctõeꝫ. Aliter eñ iniquitas incorrecta pmaneret.

Corripuiſti. Aug. Eſt dolor informis q̃ nõ emẽdat. Format⁹ qui eruditõibꝫ formã ꝑſtat. Et talis dolor eſt ꝑceptũ. i. vicem et imaginẽ ꝑcepti habꝫ.

Et tabeſcere fe. Auguſ. Siccatã ab amore virtutũ et cognitõnis. Sicut aranea texit inanẽ telam in cõgregatõe tpaliũ. Vel dñ extrabit a ſe iniquitatẽ (ſicut aranea egeſtiõe viſceꝝ) morit. Caſ. Vel aranea tenue corpus habet. nec in terra ſed in alto ſtat. telas egeſtione viſcerũ texit. ſic anima cõuerſi et afflicti terrena deſerit. ſubtiles operationes timore dei tabificata perficit.

Verũtamẽ. Auguſ. Caſ. Licet increpet. licet tabeſiat. tamen hũana infirmitate varijs rebꝫ cõfunditur. niſi qui deũ pura mente ꝯtemplat.

Exaudi oratõ. Caſ. Diapſalm⁹ Inter mala ſeculi petit ſibi adeſſe. et peccata dimitti. vt pſpero fine exeat.

Caſ. Sed qꝛ ego iſta nõ peto. ne ꝑ eis triſter exaudi. Quãto plura nouit. tanto plus ſupplicat. Oratio eſt quãdo vota deo pandimus. Deprecatõ frequens ſupplicatõ ab imo cordis. ne putes eñ tantũ verbis et ore orare addit. et lacrimas. que violẽte ſunt in ꝑcibus ad mouẽdã miſericordiam.

† ſ ded. m. op. ⁊c. ſ contra quẽ ſequitur. ⁞ ſ Nec conatus ſũ loqui. ſ Quia fruſtra loquerer. ſ vel obſurdui.

me. † Obmutui et non ⁞ aperui

† ſ Me. ⁞ ſ aug. Qui creauit ipſe recreet. ſ Erue ab iniquitate. ⁊ amoue paſſionẽ ⁊ mortẽ

os meum. quoniã tu † feciſti ⁞ amo

† ſ plagas grauiter illatas. ⁞ ſ a forti potentia. ſ Enim.

ue a me † plagas tuaſ. ⁞ A fortitu

† ſ aug. Id eſt. cũ arguis me defeci. arguere aũt tuũ eſt. ꝑpter iniquitatẽ erudire. ⁞ ſ vel arguitionibus.

dine manus tue ego † defeci in ⁞ in

† ſ aug. Et nõ ſine cauſa qꝛ defeci. et infirmus ſum: ꝑ iniquitate eſt. et in hoc erudiſti. nõ damnaſti. et pena eſt. et gratia ẽ. vnde alibi. Qui fingis dolorẽ in precepto. i. formas dolorẽ quem intuliſti.

crepatõibuſ: † propter iniquitatẽ

† ſ vel erudiſti. ⁞ ſ A deo corripuiſti hominem. ſ Ita erudiſti vt anima tabeſceret. quaſi aranea. qua nichil eſt tabidius. eruditur enim anima infirmitate et humilitate vt nõ de ſe preſumat. qui diſplicuit fortitudine et ſuperbia.

† corripuiſti hominem. ⁞ Et ta

beſcere feciſti ſicut araneam: ani

† ſ aug. Licet correctus.

mam eius: veruntamen vane † cõ

† ſ viuens in incerto ⁞ ſ Aug. Inter hec ergo poſitus tranſiliens. iam in ſuperioribus ſpe agens exaudi inquit.

turbatur omnis † homo. ⁞ Exau

di orationem meam domine. et

deprecationem meam auribus ꝑ

† ſ Aug. Licet tot tranſiluerit. habet qꝛ fleat. quia abeſt quod deſiderat. quia crebreſcunt ſcãdala. abundat iniquitas. refrigeſcit charitas. ⁞ ſ Id eſt. fac vt audiam. Auguſtin⁹ Quia de⁹ loquitur occulte in corde. ſalus tua ego ſũ quaꝫ vocem iſte optat.

cipe † lacrimas meas. ⁞ Ne ſileaſ

quoniam aduena ego ſum apud

† ſ Scilicet apud te. quia ſunt peregrini cum dyabolo. ſ Quia ibi patria ⁞ ſ Aug. Qui migrauerunt. cõſtat ergo idem de me.

te et † peregrinus: ſicut ⁞ omẽs pa

† ſ Ideo. ſ Aug⁹. Quia migraturus ſum. reſtat hoc petere. ⁞ ſ Caſ. Qui curis vror. ⁞ ſ Quia habet eſtus viciorũ vnde dic dimitte nobis debita noſtra. ſ Aug. Ne cum peccatis eaꝫ. quaſi ſi nõ dimittis vt refrige. ibo. et iaꝫ nõ ero amplius vero eſſe quod eſt cum deo.

treſ mei. † Remitte ⁞ michi vt ⁞ re

† ſ Ab hac vita. ⁞ ſ alioquin.

frigerer: priuſqꝫ † abeam et ⁞ am

Ne ſileas. Dic michi remiſſa ſunt tibi peccata. vel veniteb.

Quoniã aduena. Aug. Jam apud te. ſed adhuc inquilinus. qꝛ hinc tranſiturus ad eterna vbi non ero inquilinus.

Caſ. Aduena apud te. Non in dyaboli ciuitate. ſed in tua receptus de babilonia ad hieruſalem tranſlatus. ſicut omnes patres. ne quis ab hac cõdicione tuteſ exceptus. Aduena meũ regnũ pro tuo deſero. Peregrinus adhuc non eligens michi ſedem hic. ueniat.

Remitte michi. Caſ. Hic ſibi petit dimitti. vt certus ad iudiciũ ꝑ

In finẽ pſalmus. Caſ. Primũ inducit eccleſiam expectaſſe dominum et accepiſſe eum. et ab eo nouũ teſtamentũ quod et multi ſecuturi ſũt Unde percutit omnes ſuperſtitiones. et inuitat ad mirabilia dei.

Caſ. Hic chriſtus ex membris. XXXIX.

Expectãs expecta. Caſ. Expectat et ingrat⁹. ſed expectãs expecta.

plius non ero.

† ſ de mutatione veteris teſtamẽti in nouũ. ⁞ ſ Chriſto qui ſaluat qꝛ nõ lex. nec dii gẽtiũ.

† In finem pſalmus ⁞ dauid.

XXXIX.

ſ In ꝑmiſſiõe ꝑphetarum. ſ Caſ. Mitis cũ deſiderio.

Expectãs expectaui dominum: ⁊

† ſ Et quid ille. ſ Non auertit ſe. ⁞ ſ Qui prophetis ſe abdidit.

† intendit michi. ⁞ Et exaudiuit

† ſ a quibus expectans nõ ceſſat. ⁞ ſ Et quid fecit.

† preces meaſ. et ⁞ eduxit me de

† ſ Aug⁹. de ꝑfundo iniquitatis ex carnalib⁹ cõcupiſcentiis. ſ Inferno. ⁞ ſ Limi.

† lacu miſerie: et de luto ⁞ fecis.

† ſ vt iam ambulẽ ꝑficiendo. ⁞ ſ Chriſtum. ⁞ ſ Qui prius cũ dyabolo. ſ Senſus.

† Et ſtatuit ſupra ⁞ petraꝫ ⁞ pedes

† ſ Ne retro aſpicerem. ⁞ ſ Operum.

meos: et † direxit ⁞ greſſus meos.

† ſ Statuit direxit et ſic. ⁞ ſ Qꝛ nou⁹ homo attulit. ſ aug. Predicatõnem noui teſtamenti.

† Et immiſit in os meum ⁞ canti

† ſ Nouus noua cantat. ſ Noua facta ſunt omnia. ⁞ ſ Scilicet. ſ vel hymnum ⁞ ſ Non diis alienis.

cum † nouum: ⁞ carmen ⁞ deo no

† ſ Precedentẽ ſequaces imitando. ſ Hiero. veniſſe predictũ chriſtũ. ſ Populi. ⁞ ſ Iã ſequi malas vias. ſ Quia peccatores.

ſtro. † Uidebunt multi et ⁞ time

† ſ Caſ. facti chriſtiani. ſ Remiſſionem. ⁞ ſ Non in precedentibus patriarchis ſcꝫ et ꝑphetis.

bunt: ⁊ † ſperabunt in ⁞ domino.

† ſ Etiam. ⁞ ſ Ipſum deum. non aliud ſperat ab eo.

† Beatus vir cuius ⁞ eſt nomen

† ſ Poſt. ⁞ ſ Quo plures eunt.

domini ſpes eius: † et non ⁞ reſpe

† ſ In voluptatibus.

xit in vanitates et † inſanias fal

† ſ aug. Qui iam illa nõ reſpicit. habet qui eſpectet. ſ aug. In corꝑalibus et ſpũalibus.

ſas. † Multa feciſti tu domine

† ſ Quiſ cõſiliarius eius fuit ſ Non alieno conſilio ſed tua ſapientia.

de⁹ me⁹ mirabilia tua: et † cogita

† ſ In illis omnibus.

tõnibus tuis † non eſt qui ſimilis

† ſ Multa mirabilia et hec.

ſit tibi. † Annunciaui et locutus

Aug. Autoritas ab antiquis in abraaꝫ ⁊ ceteris aſſidue expectaui nõ legem. non aliud: ſed dominũ q̇ ſaluare põt. et dominus fuit intẽtus. ⁊ beniuolus eis audiens eos. educendo de ꝑfũdo cõcupiſcentiarũ. ⁊ de malis opibus qui pedes affectuũ inquinãt. et retinẽt. et ſunt vilia. vt fex comparatione vini. Canticaꝫ leticiã de noua gratia. nõ vetus de lege. quod placet deo. qui noſter eſt ꝑ cultũ nõ alioꝝ.

Dominũ. Aug⁹. Non hoiem qui põt fallere et falli. et qui mecũ indiget.

Intendit. Aug. Michi vt ꝑdeſſet. nõ me vt et malos.

Lacus. Auguſ. Tenebre iniquitatuꝫ ĩfidelitatis ſcꝫ ⁊ ignorantie. Lutũ. carnalis ꝯcupiſcẽtia. dupliciter dat de⁹ ꝑfutura primũ educit de miſeria ſeculi q̃ eſt lac⁹ et lutũ fe. Deĩde ſupra petrã ſtatuit: cum in ꝑceptis xp̃i ambulamus. peccata ſicut lutũ laci fetent. et merꝫũt. petra ꝯtra lutũ.

Hiero. In lacu vero et in luto gentes ydola colẽtes. vł oẽs terrena amantes.

Carmẽ. Hiero. Nõ turpe. nõ theatrale. ſed ꝑ nouũ teſtamentũ.

Uidebunt. Caſ. Mirabilia tempe incarnatõis fcã. Aug. Videbũt hoc quod primo de priorib⁹ dixi. videbũt multi populi poſteri.

Nomen. Aug. Quod eſt ſaluator. Q. beatus ⁊c. qui nõ tpalia ſperat ab eo ſed ſalutem quod ei⁹ nomẽ indicat. In hebreo ſepe duplicãtur hoc mõ genitiui. vel beatus eſt cui eſt nomẽ. i. in quo eſt laus dei. vt ab eo ſolo credat ſalutem vnde eſt et ſpes eius.

Inſanie. Caſ. Ydola que fallũt a veritate. vel inſanie in ſpectaculis fallacibꝫ. Ideo pluraliter vt de oĩbꝫ accipiat: hec falſa. ꝫ opa tua mirabilia celũ terra. elidit ſupſtitões. Nõ e. q. ſ. Aug. nulli auctores artiũ

Aug. Salus verax. inſania mẽdax. nõ eſt quod putatur.

Hiero. Vana ſunt terrena. inſanie. ire. ⁊ rixe. ⁊c. fluctibꝫ ſeculi.

Mirabilia. Aug. Petrũ ãbulare ſup aquas ĩ ſigno nõ in ſcđo. i.

Annũciaui et. Aug. Hic xp̃us in capite et mẽbris. Aug. Hec ſũt

mira dei he cogitatõ
nes, quibus nemo eſt
ſimilis. Caſ. Ecce mi
rabilia. incarnatio iu
ſticia predicatiõis. li
beratio hominuȝ ab
iniquitatibus. confu-
ſio inimicoꝝ. leticia
ſperantium. Primo
rudes et incompoſiti
ꝑparati ſunt. vt ver-
ba chriſti libenter ſu-
ſciperent. Aug. Vi-
de mirabilia dei. An
nunciaui prius per ꝓ
phetas et poſt locu-
tus egomet.

Multiplicati. Hiero. Aug. Super
numerũ ſaluandorũ.
vel ſuper hoc ꝙ ali-
quis enumerare poſ-
ſit: vel me loquente
plures ꝗ̃ olim credi-
derunt.

Sacrificiũ. Au
guſ. Vt venit res no
luit quaſi verba pro-
mittentia. tandiu eſt
promiſſor donec det.
vt dedit mutat ver-
bum. nõ dicit dabo.
ſed dedi. Ipſo ergo
veniente. noluit ea q̃
erant eiuſ figura. qua
ſi que neceſſitas an-
nũciandi cum ſuffice-
rẽt legalia. quia ſacri
ficium et ho.

Poſuit deꝰ cain
ſignum. vt nemo euȝ
occideret. Manet iu
deus cum ſigno circũ
ciſionis. et aliis huiuſ
modi. et nondum eſt
occiſuſ. habens ſignũ
ſuum. maledictus eſt
a terra. id eſt. eccleſia.
que ſanguinem exce-
pit. quem ille fudit. et
de hac terra clamat
ille ſanguis ad deũ.
ſed ille qui fudit: ſur-
dus non audit.

Aures perfeci
ſti. Aug. Id eſt. pfe-
cte me intelligere feci
ſti q̇d velles. vel cor-
pus aptaſti michi vt
ait apoſtolus ad he-
breos. id eſt. corpus
aptum ad offerendũ
michi dediſti.

Holocauſtũ. Holocauſta etiã nõ
petiſti pro peccato.

Pro peccato. Q̄ꝺ ſupra oblatõȝ. vt de hirco apompeio. i. emiſſa
rio q̇ cũ pccis ꝑpli in deſertũ mittebatᷣ. vel poſſũt eſſe due dictões ꝓ pcco.

Ecce venio. Caſ. Cũ ſacrificia ceſſent conſtat veniſſe chriſtum.

In capite. Ecce ſtatim venio vt fa. vo. tu. quia in capite huius li-
bri. vel ſic eſt pꝛefinitum apud deum patrem qui eſt caput mei. qui ſum li
ber. id eſt forma iuſticie hominibus.

Eccleſia magna. Aug. Toto orbe terraꝝ. nõ ꝑua vt prius, et ſi q̇dẽ

---

† ſ augꝰ. Certus eſt numerus hieruſalẽ ſed ſup
ſum † multiplicati ſunt ſuper nu-
hunc ſunt admixte palee. multi vocati pau. e.
merum. Sacrificium et oblatio
† ſ vlterius ¦ ſ Propter hoc illa noluit. qꝛ
ſ Aug. Id eſt. corpus pfectũ dediſti ſcȝ ſine pec
cato. ſ vel corpuſ. ¦ ſ Perfectum enim.
neȝ † noluiſti: ¦ aures autem ¦ per-
† ſ Et qđ maius eſt ſ Exponit priorẽ verſũ.
ſ Quia prius ſacrificiũ.
feciſti michi. † Holocauſtum et
† ſ auguſ. Quod pro peccato fiebat maius ⁊ di
gnius in lege vt de vitula rufa.
¦ ſ Quia hoc noluiſti. et corpus aptaſti
ſ Aug. tempus eſt vt veniant promiſſa. quia au
feruntur promittentia.
pro † peccato non poſtulaſti: ¦ tũc
† ſ Quia. ¦ ſ huius pſalmorũ.
dixi ecce venio. † In capite ¦ li-
† ſ Omnino obediens me offerẽdo.
bri ſcriptum eſt de me: vt † facereȝ
† ſ aug. hoc eſt. ſed in lege domini. vo. e.
† voluntatem tuaȝ. deus meus.
† ſ Et in lege eius meditabar die ac nocte.
¦ ſ volui. ſ In plenitudine.
volui: et † legem tuam in ¦ medio
† ſ Poſt etiã mei. ſ In mẽbris. ¦ ſ Aug.
ꝙ a te eſt iuſticia.
cordis mei. † Annunciaui ¦ iuſti-
† ſ Non habeo in ſolo corde vt timore taceã.
ſ Aug. hic contra timorem mundanum.
ciam tuam in eccleſia magna: ¦ ec
ce labia mea non prohibebo. do
† ſ Aug. hoc contra ſimulationẽ. ¦ ſ Aug.
hoc dꝛ contra ſegniciem carnis. ¦ ſ aug. vel
meam. i. fidem cõfeſſus ſum. nõ celo timore. qua
mine † tu ſciſti. ¦ Iuſticiam tuaȝ
ſi ſatis ſit in corde tenere. † ſ Sed.
non abſcondi in corde meo: † ve-
† ſ Id eſt. chriſtũ tuũ. ¦ ſ Predicaui.
ritatẽ tuã et † ſalutare tuũ ¦ dixi.
† ſ Non ꝓpter multos conſiliantes dimiſi et
hoc eſt. ¦ ſ Qua dimittit peccata.
† Non abſcondi ¦ miſericordiam
† ſ Qua retribuit.
tuam et † veritatem tuam a conci
¦ ſ Quia non celaui miſericordiã et veritateȝ
noli remouere miſericordias a ſanctis mẽbris.
lio multo. † Tu autem domine
† ſ Ne ſint ſine effectu.
ne † longe facias miſeratões tuas
† ſ Quia. ſ augꝰ. Nõ auderẽ cõuerti niſi ſe
curus de remiſſione. quaſi bonus es et iđ amo:
¦ ſ Nõ pſeuerarẽ niſi de ꝓmiſſione ſecurꝰ qua
ſi iuſtus es et ideo timeo. ſ Ne ſit inane qđ ce
pi a primo iuſto.
a me: † miſericordia tua et ¦ veri-
† ſ Hec ſemper ſuſcipiunt et ſemper aſpicio et
opus eſt.
tas tua ſemper † ſuſceperunt me.
† ſ Caſ. Quia ſunt pccã a nobis. et ab alienis.
quid ergo ſi ceſſet miſericordia.
Quoniam circũdederunt † me
† ſ Peccata. ſ Id eſt. pene. ¦ ſ apud ho
mines.
† mala quorum non eſt ¦ numeruſ
† ſ Ipſo actu. ¦ ſ augꝰ Quibus oppreſſus
deus nõ poteſt videri. ſed mundato corde vide
bit deum.
† comprehenderunt me ¦ iniquita

---

† ſ Nec ꝑ conatũ te videre potui-
tes mee: et non † potui vt vide-
† ſ Iniquitates. ſ aug. Si vitaſti grauia. ca
ue ne obruaris arena. minuta quidẽ videntur
ſed multa ſunt.
rem. † Multiplicate ſunt ſuper
† ſ Innumerabiliter. ¦ ſ auguſ. Ratio reli
quit. quia ꝓfutura non appetit. vel a primo ceci
parente. ſ aug. Id eſt. cor nõ cognoſcit ſe. vt
cũ petrus dixit non te negabo.
† capillos capitiſ mei: ¦ ⁊ cor meũ
† ſ Ergo. ſ trinitati. ¦ ſ vni deo.
dereliquit me. † Complaceat ¦ ti-
† ſ a malis.
bi domine vt eruas † me: domine
† ſ Aug. Reſpice penitentes in dolore ſito.
ſ In boni cooperatione. ¦ ſ Ecce autem.
ſ Caſ. gauiſi ſunt cũ ipſe animã poſuit. ſed con
fuſi cũ recepit. ſ Mirabiliũ operatione.
ad adiuuandũ † me reſpice. ¦ Cõ-
† ſ Reſurrectionis gloria.
fundantur et † reuereantur ſimul
† ſ vt non ea fruantur.
qui † querunt animam meam. vt
† ſ Interficiendo. ¦ ſ Etiam. ſ aug. hu
miles ſequantur qui ſuperbe preibant.
† auferant eam. ¦ Conuertantur
† ſ Nõ ſolũ qui faciũt vel dicũt. ¦ ſ auguſ.
Cũ benedicũt mala tamen volunt.
retrorſum et reuereãtur: qui † vo-
† ſ vt pondus. ſ Caſ. Ne diutius ingrauetur
malum eorum.
lunt michi mala. † Ferant con-
† ſ adulatione.
feſtim confuſionem ſuam: qui † di
† ſ Qui applaudunt quaſi bono animo.
¦ ſ Econtra.
cunt † michi euge euge. ¦ Exultẽt
† ſ fundati.
et letentur † ſuper te omnes que-
† ſ aug. Non me ſed in me te gloꝛificantes.
¦ ſ aug. Quia ſi peccator eſt homo ad peniten
tiam vocatur. ſi iuſtus ad coronam.
¦ ſ In mẽbris. quia in ſe non poteſt.
rentes † te: et ¦ dicant ſemper ¦ ma-
† ſ Nec quilibet hec dicant. Sed.
gnificetur dominus † qui diligũt
† ſ Caſ. Me ſcilicet. ¦ ſ de ſe autem hic.
ſ Cui dicebant euge. ſ aug. Non eſt quod in
me laudetur. ex me egenus et paup. non diues.
quia non ſuperbus.
† ſalutare tuuȝ. ¦ Ego autem mẽ
† ſ Sed.
dicus ſum et pauper: † dominus
† ſ Curam habet mei. ¦ ſ de hoc conſtat.
ſ aug. Quod orat hic corpus chriſti. vnus men
dicus. vnus pauper cum eo.
† ſollicitus ẽ mei. ¦ Adiutor meꝰ
† ſ auguſ. Ne diu ſimus in malis. ſed cito fini.
maxime tempore antichriſti.
et protector meus tu † es: deus
† ſ hoc peto.
meus † ne tardaueris.

In finem pſalmus dauid.

XL.

---

inſurget timor non ꝓ
hibebit loqui.

Domine tu ſci-
ſti. Augꝰ. Labia ſo-
nant hominibus. ſed
tu domĩe noniſti cor
meum. ne in ſolis la-
biis eſſet annũciatio.
quia corde creditᷣ ad
iuſticiã ore. c. f. a. ſ. vlᷣ
o domine tu es teſtis.
ꝙ timor non prohi-
bet loqui. vlꝰ ꝑ te hoc
qui ſic pꝛedeſtĩaſti fu
turum. vt ad hoc nõ
ſim piger.

Non abſcondi. Caſ. Quando potui
prodeſſe. veritatem ꝓ
miſſionẽ ⁊ ſaluatõeȝ.

Miſericordia
tua et veritas t.
Aug. Amor et timor
perducunt me ad te.

Capillos. Augꝰ.
Bene in comparatõ
ne delictorum. capilli
ducti ſunt. Nam ideo
in veteri teſtamẽto ſa
cerdotes radebãtur.
vt ſic carnis vicia de
poſuiſſe viderentur.
Remi. Vt ſupent
eos qui ſunt capilli. i.
fideles qui in chriſto
ſunt radicati. vel ad
litteram compatiue.

Complaceat. Caſ. Trinitatẽ pſo-
narũ. Tibi. ſingula
riter vnitatẽ eſſentie
ſignat. Aug. Cõpla
ceat ait nõ diffidens
de potentia dei ſi aſ-
ſit volũtas. Quaſi. ſi
tu vis potes domĩe.

Reſpice. Caſ. Re
ſpectus eius. noſtruȝ
eſt auxilium.

Qui dicũt mi
chi. Aug. Et qui bo
na dicit malo aĩo. ⁊
qui mala doloſe lau-
dãdo vterqȝ malꝰ eſt
et cauẽdus. de primiſ
dixit. Qui volũt mi.
ma. de ſecũdis. Qui
dicunt michi eu. eu.

Et dicant. Caſſi. Hec eſt eoꝝ exulta-
tio. hec eñ profeſſio
in eternũ gaudentes.
efficit chriſtianos.

Ego aũt. Caſſi. Hoc xpus ex forma
ſerui. ne quis gloriam ꝑdicte leticie ſibi arrogaret. Mendicus qui pe-
tit. pauper qui ſibi nõ ſufficit.

Ne tardaueris. Aug. Niſi breuiati eẽnt dies, nõ ſaluaretᷣ om̃is ca
ro. et tũc erit ve ꝑgnantibꝫ et nutrientibꝫ. vel de pſenti. i. qꝛ et mõ eſt ve ꝑ-
gnantibus. i. cõcipientibꝫ deſideria alienarũ rerũ. et lactantibus. qui iam
queſita nutriunt.

In finem. Hiero. Intellectus filiis chore. vt ꝗuis paup et paſſus
credatur tamẽ deus. Chore caluaria interꝑtatur qui fuit locus dominice

paſſionis. Per caluariã igitur chriſti paſſio. Per filios chore filij paſſionis·filij crucis intelligũtur·qui ſcilicet in cruce domini noſtri ieſu chriſti glorientur cum apoſtolo dicente. Michi autem. ꝛc.

Aug. Quaſi vnius hominis vox eſt capitis et corporis.

Beatus. Irridetur qui colit paupem mortuũ. Sed beatus.

Aug. Propheta intelligentẽ ſup egenum et pauperẽ concelebrat. Hiero⁹. prius ꝓpheta a ſe, p⁹ inducet chriſtũ.

Qui intelligit. Aug. Nota qui intelligit. vt et nõ petentibus detur. qui petenti dat benefacit. q̇ tacentẽ intelligit. beat⁹ ſine dubio eſt.

Dominus cõſeruet. Aug. Bene optat ꝓpheta intelligenti ſup egenum et pauperẽ quod eſt certa promiſſio.

Aug. Pietas ꝓmiſſionez habet vite que nũc eſt et future.

Et viuificet. Auguſ. In futura vita. vel hic per iuſtificationem.

Dominus o. f. Caſ. Ne putes beatum requiem hic habere. dolores ei mitigat et ꝑcatur ne hominis infirmitas duris ſupetur. quaſi lectus quietis ſunt hec bona temporalia. ſed deus facit hec doloribus plena. ne in eis ſpes habeatur. Lectũ. Aug. vniuerſũ eĩ ſtratũ·i· mũdanã felicitatẽ ꝓuide conuertit deus in anguſtias. Caſ. Hic trepidus ipe miſericordiã petit. quia qui ſe peccaſſe ſciebat: his iure tradi timebat. ſed ne famli dei his afflicti videãt a deo deſerti: cũ ipe deus ꝓtulit talia· vnd dicit. Inimici m. d. Vt lect⁹ doloris. Aug. caro in q̃ peccatũ. in qua pius gemit. impi⁹ gaudet. ſed vnde dolor. quia vniuerſũ ſtratũ ſecundũ vegetationẽ ꝛ ſenſualitatẽ. que erat ſb iecta rationi. et lectus leticie et quietis verſauit deus ꝑ contraria: vt modo impugnet. et dolores inferat. in infirmitate·i· quãdo adam infirmat⁹ eſt ꝑuaricando.

Opem. Aug. Hiero. in infirmitate carnis que grauat animã.

Stratum. Aug. Eſt aliquod terrenũ quod infirm⁹ licet bonus·ſibi eligit·in quo pauſet. vt vxor filij. et cetera licita cũ laborẽ mentis in deũ extenſe aſſidue nõ poſſit tolerare. Sed deus volẽs nos amorẽ nõ habere niſi eterne vite: his delectatõib⁹ miſcet amara: et vertit in infirmitatem noſtrã. nec in via ſtabulũ vbi ſamaritanus vulneratũ curandũ mandat amemus pro domo eterne habitationis.

ſ In eternis· ſ Et ſi vidét eum egere.

Beatus qui intelligit ſuper egenum
† ſ aug· Quia et deus· ſ auguſ· Intendendũ eſt etiaz ſuper egentes· vt eis det quod ad eum pertinet·
† ſ Exponit beatitudinẽ. † ſ Iudicii·

et pauperem: in die mala libe
ſ vel bit † ſ Interim aũt·

rauit eum dominus. Domin⁹
† ſ Hic. Ne ab hoc intellectu cadat. ſed in hoc manentem viuificet. ſ Inter mala ſeculi.

conſeruet eum et viuificet eum:
† ſ Ne putent ſibi in futuro tantũ dari. et hoc negligi· † ſ In hac vita.

et beatum faciat eum in terra· et
† ſ In voluntatẽ et ſi in manus.

non tradat eum in animam ini
† ſ dyaboli et miniſtroꝝ eius· † ſ Sed· ſ Aug· vt quaſi ſanatus paliticus portet lectuz impando carni non ſeruiendo·

micorum eius. Dominus opẽ
† ſ Infirmitatem carnis.

ferat illi ſuper lectuz doloris ei⁹:
† ſ doloris quia· ſ aug· Cur ergo deo opẽ ferẽte tanta patimur· conuerſus ad deũ exponit conſilium medicine eius.

vniuerſum ſtratum eius verſa
† ſ verſaſti. ſ Sed· ſ Sciens aũt homo ſe pati hec ꝓpter peccatũ cõuertat ſe et dicat· ſ Hoc dicit caput in membris·

ſti in infirmitate eius Ego dixi
† ſ Ita· ſ per flagella.

domine miſerere mei: ſana ani
† ſ Nullo modo excuſo ſed accuſo.

mam meam quia peccaui tibi·
† ſ Beatus qui intelligit ſuper egenũ et pauperem. ſed nõ inimici. † ſ Aug· Quoniã vidẽt populos poſt ieſum ire. † ſ falſa.

Inimici mei dixerunt mala
† ſ Hoc ſcilicet. † ſ Aug· Ne ipſi ꝑderent locum et gen· ſ Quia tedioſus eis et grauis ad videndum.

michi: quando morietur ꝛ peri
† ſ Aug⁹. Quia videntes eum mori. ſcient ſe falſo ſpaſſe in eo populi. ſ Aug· vt fama nõ ſit de eo. † ſ vt iudas.

bit nomen eius. Et ſi ingredie
† ſ Orat. ſ Exploraret· ſic et de ſubintroductis falſis fratribus ait apoſtolus. Qui ſubintroierunt explorare libertatẽ noſtram. ſ ficta·

batur vt videret: vana loqueba
† ſ Aug· Parans calũniam aliũ ſibi nocet, nõ michi· † ſ Quã ibi deberet deponere·

tur· cor eius congregauit iniqui
† ſ Et quia intrauit vt videret † ſ de amicicia ſ ad contrarios. ſ vt fieret apt⁹ inimic⁹

tatem ſibi. Egrediebatur foraſ
† ſ falſa et vana· † ſ vanitatis. † ſ Non modo ingredientes ſed omẽs inimici.

et loquebatur in idipſum. Ad
† ſ Caſ· In auribus inuicẽ murmurando.

uerſum me ſuſurrabant inimici
† ſ Aug. Si quis alius alio ampli⁹ inueniret. † ſ Aug· Prout intendebãt eũ potius ſibi·

mei: aduerſũ me cogitabant ma
† ſ tandem. ſ Occidamus eũ et habebimus eius hereditatem. ſ Caſ. Scilicet expedit vt vnus moriaẽ pro populo· et ſi hunc dimittis nõ es amicus ceſaris·

la michi· Verbum iniquum cõ
† ſ Ipſi ita. ſed.

ſtituerunt aduerſum me: nunq̇d
† ſ ut de latere dormiẽtis ſponſa formetur. ſ Nũquid mortuus neceſſitate vt putatis. ſed ſponte dormit cito euigilaturus·

qui dormit non adijciat vt reſur
† ſ aug. Et vnde dormitio ex traditore. † ſ iudas· ſ Aug. Prophetia de oſculo quo tradidit eum·

gat. Etenim homo pacis mee
† ſ Scdõz qd meruerã· ſ vt viſum eſt· † ſ Prophetia d buccella. qua eũ domi⁹ ſignauit. ſ vel doctrinam·

in quo ſpaui: qui edebat panes
† ſ Magnificã fecit. ſ Caſ. vel ampliauit ſup me calcaneũ ſuũ·i· erexit pedem vt me cõculcaret. † ſ deceptionem.

meos· magnificauit ſup me ſup
† ſ vt homo petit quod vt deus facit.

plantionem. Tu autem domi
† ſ Quia egenus et paup. † ſ in hoc.

ne miſerere mei: et reſuſcita me ꝛ
† ſ in preſenti vt diſꝑgantur in futũro· † ſ Aug. vel in hoc ꝙ reſuſcitat apparet dilectio patris· ſ Hiero. Quod vere facies· in hoc ꝙ voluiſti·id ẽ. ꝙ ſemper placui. cognoui ꝙ nõ

retribuam eis. In hoc cogno
gaudebit·

ui quoniam voluiſti me: quoniaz
† ſ aug· gauiſi ſũt de morte ſed erubuerũt de reſurrectione.

non gaudebit inimicus meus ſu
† ſ Q ſine peccato ſum·

per me. Me autem propter in
† ſ in reſurrectione. † ſ in gloria impaſſibilitatis et immortalitatis. ſ vnde mors vltra ei nõ domi. ſ dando nomẽ ſup omne nomen·

nocentiam ſuſcepiſti: et confir
ſ aug· infirmaſti in ꝯſpectu hoĩm et ad tpũs

maſti in conſpectu tuo ineternũ.
† ſ Suſcepiſti confirmaſti· ſ vnde laus tibi. † ſ Cui debetur dulia· † ſ Cui latria.

Benedictus dominus deus
† ſ videntiũ ſe qui non ſunt iudei· ſed nos qui ſumus minor filius. minor populus nõ fide. ſed tempore cui ſeruit maior.

iſrael a ſeclo ꝛ in ſeculũ fiat fiat.
† ſ uel intellectu. ſ Pſalmus. † ſ Crucis que in caluaria·

In finẽ intellect⁹ filijs chore

Inimici mei. Caſ. Dominus de paſſione ſua que ſecundum egenum fuit. Aug. Inimici mei. Hec de chriſto ſpecialiter dicta ſunt. ſed et de mẽbris dici poſſunt· et hodie ſit tribulatio: vt nomen chriſti extinguatur. ſed ꝑ mortem ſuam ꝛ ſuorum magis eccleſia creuit.

Et ſi ingrediebatur. Caſ. Nota tolerandos malos.

Caſ. Non ſolum aperti inimici. ſed et qui ſimulabãt ſe amicos.

Egrediebatur. A ſinu veritatis. malus ingreſſus. malus egreſſus.

Vel in idipſum. Auguſ. Id eſt. vno ꝯſilio. omẽs aduerſũ me ſuſurrabant.

Suſurrabant. Caſ. Nõ audent detegere ꝯſiliũ· qꝛ in ſcelere ſocij ſũt omẽs. cũ pauci ſoleãt eẽ auctores ſcelerũ.

Sed nũquid. Aug. Qui habet poteſtatẽ ponẽdi aĩam nõne habet ꝛ reſumẽdi eam.

Etenim homo pa. Aug. Verbũ iniquũ cõſtituerũt. quia etiã homo qui intinguit m·m·in·p·ꝑ quẽ eis illa oportunitas.

Speraui· Aug. In mẽbris. qꝛ alij fratres in illũ aliq̇d ſperabant· qꝛ talis videbaẽ vt ceteri. Sic et eſurire in paupib⁹ ſe dicit.

Tu aũt do· Aug. De reſurrectõe q̃ eſt gloria egeni. ad cõfirmãdã ſpem fideliuz.

Et retribuã. Aug Qz eĩ diſpſi ſunt per mũdũ ad admonitionẽ ẽ nõdũ ad dãnatõnem.

Me aũt. Aug. Affirmat qd orauit.

Benedictus. Caſ. Laudatiua cõcluſio. expoſita paſſione et reſurrectõne.

Deus iſrael. Aug⁹. Iudei ſunt capſarij noſtri q̇ nobis codices portant. nos iſrael. Aliter putaſſẽt pagani ficta. q̃ dicuntur de xpo et eccleſia. ſed vincuntur teſtimonio inimicorum.

A ſeculo et in ſeculũ. Caſ. Ex quo oĩa cepta ſũt adminiſtrari. vſq; in ſeculũ futuꝝ. vbi omĩa eterna. Fiat f. Hieroni. geminatõ oſtendit hoc ab omnibus eſſe faciendum.

Fiat fiat. Hiero. Pro fiat in hebreo ſcribiẽ amẽ amen. quod aquila vere vere tranſtulit. vel fideliter. Et finit hic primus liber pſalterij ſecũdum hieronimũ.

In finem intellectus. Caſ. Chore interꝑtatur caluaria. filij ergo

chore ſunt qui tropheum chriſti·i· ſignum crucis ſuſceperunt. Conuenit hic pſalmus omni chriſtiano, qui flama diuine charitatis accenditur. de qua re hic pſalmus primus eſt. Sequūtur et alij duo ſcꝫ. lxxiij. et ·cxxxij· pſalmi: contra triſticias ſeculi, ne a deo retrahant. Vox fidelis deum deſiderantis, qui degerat in vicijs, et ad fontem baptiſmi tēdit. Vel exhauſtis vicijs, ad contemplatōnem dei aſcendit, qui exquiſito exēplo deſideriū oſtendit, cui obuiat malorum inſultatō. Ambro. ſed ne triſticia ſeculi animū in deſperatōnem detraheret. vel tediū conſolatur animā. Hiero. filij chore ·i· filij calui ·i· chriſti in caluo helliſeo ꝯſignati quē qui irrident a dyabolo et angelis eius deuorātur, vt a beſtiis q̄ heliſeum irriſerūt, dum dixerūt crucifige. hoc fuit puerili fatuitate dicere aſcende calue verbū puerorꝫ deridētium heliſeū.

XLI

Queadmodū. Aug. Vox hec cōuenit cathecuminis, et etiā oībꝫ adhuc pegrinantibus.

Ceruus. ſenio grauatus excreſcentibus pilis et cornibus ſerpentē naribꝫ haurit, vn̄ veneno eſtuāſ fontem ad bibenduꝫ ardentiſſime deſiderat, quo hauſto cornua et pilos deponit.

Sitiuit. Aug⁹. Determinat deſideriū ſuū. quia poterat itelligi deſiderare ceruus fontē cauſa bibēdi. vel lauandi.

Hic omē deſideriū eſſe ad deū oſtenditur.

XLI.

Quemadmo ·† ſ ut reiuueneſcat. ·†· ſ Perempto ſerpēte quātū ad perfectū uel tracto ſerpēte quātū ad cathecuminū

duꝫ †deſiderat ·†· ceru⁹

† ſ Caſ: Hiero. Chriſt⁹ fons aquarū vnde omīa fluunt. ·†· ſ Aug. Ardenti deſiderio cathecuminus agnoſcens vicia. ſ Conſumptis vicijs amplius deſiderat perfectus.

†ad fontes aquarum: ita ·†· deſide

† ſ Inquā et olim.

rat anima mea ad te deus. †Si

† ſ Non ad mortua ſimulacra· ſ vel teſ-

tiuit anima mea ad deum †fonteꝫ

† ſ Etiam· ſ Q·d·cupio diſſolui. ſ Quid ſitiuit· venire apparere. ·†· ſ Aug. tunc et nos apparebimus· qui modo latemus·

viuum: †quando veniam et ·†· ap

† ſ Quia tunc videbimus euꝫ ſicut eſt·

parebo ante †faciem dei mei.

† ſ In futuro apparebo. ſ In via autem.
·†· ſ Caſ. Nam afflictōnibus eruditur chriſtian⁹
ſ Non amaritudo ſed refectio.

†Fuerūt michi lacrime mee ·†· pa

† ſ In proſperis que iſte deſpicit. ·†· ſ In aduerſis· ·†· ſ Caſ· Cauſa lacrimarū inſultatio iugis prauorū· ſ Quia.

nes †die ac ·†· nocte: dum ·†· dicitur

† ſ Aug· Cū eorꝫ deus digito oſtendit.

michi quotidie †vbi ē deus tu⁹.

† ſ Improperis· ſ vel meditatus·

†Hec recordatus ſuꝫ: et effudi

† ſ vel ſuper. ſ Aug. Sup quia ſi anima in me remaneret. deum nō videret qui vltra eſt. ſ ad attingendum deum. ſꝫ quare hoc.

†in me animam meam: quoniam

† ſ aug. Extra locū tabernaculi· huius querēs deum errat· ·†· ſ Caſ. Id eſt. preſentem eccleſiam que eſt ſpes future hieruſalē que dū videtur amplius illa deſideratur. et amplius in iſta gemit· vſqꝫ ad domum dei nō captus deſiderius

trāſibo in †locuꝫ ·†· tabernaculi ad

ſeculi·

mirabilis vſqꝫ ad domum dei.

Quādo veniā. Aug. Qꝫ citi⁹ eſt deo: tardū ē hoīs deſiderio. Caſ. ceru⁹ dū currit patit inſultanteſ. Unde fuerūt mi· la. in pſperis etiā q̄ deſpicit ſicut in aduerſis. Caſ. Non amaritudo vel peremptio ſed pa.

Hec recor. Aug. Dū querunt vbi eſt deus tuus, ego etiā ſum meditatus ꝑ oīa viſibilia hec et ꝑ ipſam animā meā, vt per ea exteriora inuiſibilia dei inueniam. Ecce intellectus tituli.

Effudi. Aug. Ad intelligendū et attingendū dilataui ſup ſeipſam· Caſ. vel letatus ſum. Liquefacta eſt anima mea in me. nō extra· ſed in ſe cōpuncta reuertit. et ſi viſibiliter deū nō videam: cogito tamē q̄ ꝑ eccleſiam in qua admirabiles ſunt ſancti ad hieruſalē celeſtem ꝑueniaꝫ. capt⁹ ſuauitate laudis angelice que ſuſcipitur mente.

In locū ta. Aug. Tabernaculū dei in terra fideles ſunt in quibus iſte iam multa miratur. ſcꝫ q̄ in corpore nō regnat peccatū, ſed eſt arma iuſticie· et q̄ anima obedit deo. tolerat aſpa et tendit in alta. et huiuſmōi. tranſit hec etiam et ſtupet. cum ꝑuenit vſqꝫ ad domū dei, mente. de qua ſonat ei mira ſuauitas, ſicut mos erat feſta colentibꝫ ante domos ſimphonias cōſtituere. Sonat dico exulta· et confeſſio· ſonus epulan· i· ſonantiū epulantiū. i· de refectione eterna gaudentium.

In voce exul. Aug. De eterna feſtiuitate ſonat quid dulce cordi, vnde rapitur ceruus ad fon· a· et mulcet. ſed quia ꝑſtrepit mundus· et caro grauat animā. cōparans hec triſtia illis iocūdis, ait quare triſtis.

Quare triſtis. Caſ. De ꝑturbatōnibus cōtra quas ratio ꝯfirmat animā ſenſualem ſpe dei.

Quare cōturbas. Aug. Qui ſi inueſtigas: nil eſt in mūdo quare hoc dbeas. ſpa poti⁹ ſalutare remediū adhuc. et ſi nō mō ꝯplene in futō.

Spera. Caſſio. Vel ſpare potes q꞉ adhuc in ꝑſenti ꝯfitebor· i· de peccatis ꝑ penitētiā agā vt tibi non obſiſtam.

Ad meipſum. Conuerſus ad deum dicit ex ſe ipſo cōturbationes, ex deo finē earum. vnde in eo eſt ei ſpes. Et hoc eſt ad me ipſū vel a me ipō. Caſ. Ecce qui ſuperius corrigebat aīaꝫ. ad ꝯdicōem hoīs reuerſus. dicit hic aīam a ſe turbari· que niſi vicia carniſ eſſent. trāquilla ꝑmaneret. Ecce ex qua diuerſitate conſtat homo. Q. ꝑpterea. i· ꝓpter ꝯturbationes anime: memor ero. Aug. id eſt. feſtino ad te. quia excludis mala omnia. Ecce remedium quo euadat conturbationes. vnde ꝓ quibꝫ ſit memor ſubdit. de terra iordanis vbi dn̄s cōſecrauit baptiſmū. in quo hūiliati lauantur. et fiunt terra fructifera. Caſ. bonū memor. malis nō turbat.

Propterea me. ꝛc. Augul. Quia ad me turbat anima iō memor ꝛc. nemo currit ad remiſſionē. niſi qui ſibi diſplicet. niſi qui ſe fatet peccatorē quod notat hermonii. nemo confitetur niſi ſe humiliet quod notatur in modico.

Iordanis. Aug. Deſcenſio. Deſcēde ergo vt eleueriſ. Caſ.

† ſ Aug. Quomodo ad ſecretū dom⁹ ꝑuenies.
·†· ſ Laudis eterne·

†In voce exultationis et ·†· con

† ſ vel ni.

feſſionis: †ſonus epulantis.

† ſ Ergo· ſ Cū videaſ iocunda· cū de deo nō dubites· quem preſentis· quare· ꝛc.

†Quare triſtis es anima mea: ꝛ

† ſ Ratione. ·†· ſ aug. Quaſi ne dicat aīma ideo conturbo· quia ibi nō ſum quo ꝑ tranſitum rapta ſum quia et hic grauor ſpera in qua ſit iteri·

quare conturbas †me. ·†· Spera

† ſ A quo ſcilicet nō a me eſt ſalus
·†· ſ Quid.

in †deo quoniam adhuc ·†· con

† ſ aug⁹. Nondū ex omni ꝑte michi ſalus· ſed cōfitebor in ſpe ſalutare vultus mei
·†· ſ Ex forma noſtra quā aſſumpſit.

fitebor illi: †ſalutare ·†· vultus mei

† ſ Eſt etiā· ·†· ſ Id eſt. creator meus.
·†· ſ auguſ. Ad me cōturbat que ad deū reficit nō eīn michi firmitas. vel ſpes in me. ideo nunq̄ preſumo de me· ſed ſperabo in deo·

†et deus ·†· meus. ·†· Ad me ipſum

† ſ domine.

anima mea conturbata eſt: †pro

† ſ auguſ· de baptiſmo. vbi remiſſio peccatorꝫ

pterea memor ero tui ꝺ terra †ior

† ſ Scilicet. ·†· ſ Per humilitatē.

danis: et hermonii †a monte ·†· mo

† ſ Memor dei admirans deo dicit abiſſus.
ſ Aug. Homo hominē cuius neutrius cor pōt ſciri· vocat dū aliquid veritatis predicat.
ſ huiuſmodi ꝑturbant.

dico. †Abyſſus abyſſū inuocat

† ſ Non ſua· ſed catharac.

in †voce catharactarum tuarum.

† ſ Aug· Que minaris futura· ·†· ſ vl̄ ſuſpēſiones tue. ·†· ſ Quos ſentio in re.

†Omnia ·†· excelſa tua: ꝛ ·†· fluctus

† ſ Nō me premūt· quorꝫ alterꝫ de pſmo. alterꝫ de futuro iudicō michi eſt. ·†· ſ aug. Sꝫ quo crebriora mala dulcior miſericordia ſ In quieto tempore dicit lex domini. ſed in aduerſis fluctus eius declaratur·

tui ſuper me †tranſierunt. ·†· In

die mandauit dn̄s miſericordiā

In iordane dominus baptiſma cōſecrauit in quo hūiliati lauātur et fiūt terra fructifera que reddit fructū triceſimū ſexageſimū et centeſimū.

Hermonii. Aug⁹. Paruus mons iuxta iordanē. Et interꝑtat ana thematizatō. Anathematiza ergo te diſplicēdo tibi vt placeas deo. anathematiza etiā dyabolū abrenūciando ei. Et eſt ſenſus memor ero tui de hermo· a mon· mo· i· qui feciſti me michi diſplicere et dyabolo abrenūciare et in virtutibus altum. et tamen humilem, q꞉ non in ſuperbis ſed in humilibus memor dei eſt.

Abyſſus abyſſū. Aug. Decet vt ſim memor. Nā ad hoc abyſſ⁹ a. inuocat· i· euangeliū et lex in eo cōcordant. in voce catharactarū· i· ꝑ doctrinā ꝓphetarū et apoſtolorꝫ de quibꝫ fluenta dei manāt. et ideo memor quia oīa excel, id ē· maior et minor pena que me ſupabant, ſic trāſibūt. Ideo etiā memor, quia in die· i· in pſpis ꝑcepit deus mala ferre· quod eſt miſericordia. et in aduerſis exultare. et ꝓpter hec oīa oro in aduerſis. et hoc eſt apud me oratō. Aug. Vel abyſſus a· i· id ē· iudiciū quod intulit deus peccanti vnde eſt nobis hic labor et mors inuocat abyſſum· i· oſtendit aliud iudiciū quo mali dānabūtur. hoc timuit iſte dicens ad me ipm a· m· c· eſt· et ideo humilis eſt, quia timet iudicia.

Catharactarū. Catharacte ad litterā ſunt hoſtia fluuiorum.

In die. Auguſ. Id eſt· in pſperis, mandat deus et docet miſericordiam, quia liberat de tribulatione; ſed nō declarat illam miſericordiam

.i. fructũ ei⁹ niſi i no‑cte aduſitatis. Tũc eĩ ſubuenit. et verũ pro‑bat deus. q̄ die man‑dauit. ergo vt formi‑ca in pſperis debem⁹ diſcere. et colligere. vnde viuamus in ad‑uerſitate.

Apud me. Aug. Oratio in cõturbatõ nibuſ eſt michi. ⁊ hec eſt apud me.

Quare obli‑tus. Caſſio. Quare nũc me pateriſ his mi‑ſerijs vexari. videbat que dulcedo patrie ⁊ pericula mundi hor‑rebat.

Dũ confringũ‑tur. Aug. Quaſi oſ‑ſa frangũtur. dũ vir‑tus patientie affligit qd irrident mali. hec eſt exp̄bratio illa. dũ dicitur michi vbi eſt? vel nullus eſt. vel de te non curat.

In finem pſal‑mus dauid. Aug. Corporis chriſti qd hic gemit inter ziza‑nia .i. inter malos ha‑bens cũ eis multa cõ‑munia. naſci. mori. pſpera et aduerſa. cum quib⁹ quia nõ habet cõmunẽ cauſam meri‑torũ exclamat.

XLII.

Aug. Pſalmus iſte cõtra p̄ſſuras. ne et ipſe retrahant nos a deo.

Caſ. Conquerit de cõmixtione malo‑rũ: et precatur ſepara‑tionem.

Judica. Caſſi. Nõ petit peccata ſua diſcuti. quod pericu‑loſum eſt. ſed cauſam ab impijs ſeparari: vt ſit cum electis vn‑de addit: et diſcerne. Gens non ſancta eſt iniquus et doloſus. a quibus in iudicõ ſe‑paratur. ſed et hic ne ab eis corrũpatur.

Quare triſtis. Aug. Cauſam triſti‑cie querit. que eſt pec‑catum vt cauſa leticie iuſticia. yſaias. propter peccatum modicũ quid cõ‑triſtaui illum. ſic enim punit deus.

Emitte. Caſ. Quia eo veniente tollet omĩs triſticia feminis. Aug. Quia certi iam pignus habemus. quia ea ipſa id ẽ lux et veritas deduxe‑runt a peccatis in eccleſiã p̄ſentẽ que eſt tabernaculũ.

Introibo. Sicut pontifex ad ſancta ſanctorum. Caſ. Et introibo. De leticia finali pro qua laudat in tribulatione, qui ſupra triſtis erat. vn‑de et ſe confortat.

Confitebor tibi in cythara. Aug. Qui precepta dei facit et nõ

† ſ vnde ſpecioſa miſericordia dei in tempore tribulatõis ſicut nubes pluuie in tpe ſiccitatis.

ſuam: et nocte † canticum eius.

† ſ hec finit. ſ Quid ergo agis in hac pegri‑natõe. ſ Caſ. Intus habeo qd offerã. vñ deũ placare nõ extra quero. ſ Id ẽ. qui dat vitã

† Apud me oratio deo vite mee:

† ſ Auguſ. Cũ p baptiſmũ ſuſcepiſti in patria tua collocandum.

dicam deo † ſuſceptor meus es.

† ſ Ergo. ſ Aug. dũ differs pmiſſa. et hic eſt labor. ſ Repetita confortatio.

† Quare oblitus es mei? et qua‑

† ſ Secũdum ſenſus carnis. † ſ Ad te. † ſ Id eſt quia. † ſ Auguſ. dũ abundante iniquitate refrigeſcit charitas multorum. ſ tentando tribulando.

re † cõtriſtatus † incedo: † dũ † af‑

† ſ dyabolus. † ſ Ita affligit inimicus. ſ Aug. Quia et fortes eccleſie cedũt ſcandalis.

fligit me † inimicus. † Dum con‑

† ſ Etiam.

fringuntur oſſa mea † exprobra‑

uerunt michi qui tribulant me

† ſ aug. Caſ. Hoc maxime in tentationibus ec‑cleſ e dicitur fidelibus.

inimici mei. † Dũ dicunt michi

† ſ Aug. Q. vel nullus eſt. vel de te non curat etſi curat liberet te ſi poteſt.

per ſingulos dies: † vbi eſt deus

† ſ aug⁹. Quia ppter hoc anima turbata eſt ad me. quid ei ſuadeam. niſi quod et ſupra.

tuus quare triſtis es † aĩma mea

† ſ Sed ne dicas ideo turbor quia hec mala patior potius. ſ Repetita confortatio.

et quare conturbas me. † Spe‑

† ſ In futuro vel nũc. † ſ Quid: q ipſe eſt.

ra in deo quoniam † adhuc † confi‑

† ſ dicit ipſam confeſſionem. repetit ſpei confir‑mationem.

tebor illi: † ſalutare vultus mei et

deus meus.

† ſ tendens. † ſ Id eſt corporis chriſti. ſ Id eſt. eccleſie que hic loquitur.

† In finem pſalmus † dauid.

XLII.

ſ Aug. videns miſericordiã nõ timet iudiciũ ſ In fu‑turo ſeparando a malis.

Iudica me

† ſ Hic interim † ſ Me‑rita mea. ſ Si nõ locum.

deus et † diſcerne † cauſam meam

† ſ Cũ qua eſt michi par infirmitas. ſed diſpar conſcientia et deſideriũ. † ſ Auguſt. Hec eſt gens non ſancta.

de † gente non ſancta ab † homine

† ſ Caſ. Qui apte mala facit † ſ Caſ. Qui occulte. † ſ Hic in preſenti ne ab eis corrum‑par. ſ In futuro in iudicio.

† iniquo et † doloſo † erue me.

† ſ aug. Nõ michi arrogo fortitudinẽ. qua op⁹ eſt inter hec ſcandala.

† Quia tu es deus meus forti‑

† ſ Miratur cũ deus ſit eius fortitudo. quare modo videtur repelli. deſiderans em̃ ſe repulſũ putat. quia nõ ſtatim habet quod optat.

tudo mea † quare me repuliſti: et

† ſ Aug⁹. Quia etſi nõ vincitur ſaltem piclita‑tur. † ſ Quia. † ſ tentationibus.

† quare triſtis incedo † dum † affli‑

† ſ Hic quod non ibi. † ſ vt aũt excludatur inimicus. ſ Ad iudicandũ. † ſ Aug. Lux et veritas chriſtus eſt qui veniens modo diſcer‑nit cauſam. et eruet ab iniquo et dyabolo. quia mittit angelos ſepatores qui ſeparabunt triticũ a paleis.

git me † inimicus? † Emitte † lucẽ

tuam et veritatem tuam: ipſa me

† ſ Eccleſiam.

deduxerũt ⁊ adduxerunt in † mõ‑

† ſ aug. vbi poſiti hoc ſperamus. ſ Auguſ. Que ſunt pegrinantiũ et militantium.

tem ſanctum tuũ: et in † taberna‑

† ſ Aug. Ad illud inuiſibile. quo non accedit iniuſtus. qui vero accedit ſumit in holocauſtũ diuino igne totus incenſus.

cula tua. Et introibo ad † altare

† ſ Exponit altare. † ſ aug⁹. Nouitatẽ qui ante contriſtauit vetuſtatem.

dei: ad † deũ qui letificat † iuuentu‑

† ſ Et ideo: ſ aug. gratias agam in tribulatio‑ne. vnde ſupra triſtis incedo.

tem meam. † Confitebor tibi in

† ſ Sed. † ſ Ergo.

cythara de⁹ de⁹ me⁹ † quare † tri‑

† ſ Caſ. vult eam erigere ad meliora vel forſan quia non poteſt vitare omĩa peccata timet.

ſtis es † anima mea: et quare con‑

† ſ Ratõnem ſcilicet. † ſ Potius. ſ aug. Nõ in te quid eniz es in te. quid es de te. Ille ſit ſanitas in te qui ſuſcepit vulnera de te. ppter te

turbas † me. † Spera in deo quo‑

† ſ hoc ſcz. † ſ tu me ſaluabis.

niã adhuc † confitebor illi † : ſalu‑

ſ Quia creaſti.

tare vultus mei et deus meus.

† ſ Chriſtum. † ſ Paſſionis.

† In finem filijs † chore pſalmuſ

† ſ Cur martires relinquere videtur. cũ patres iuuit in manu valida.

ad † intellectum.

XLIII.

Deus aurib⁹

† ſ Caſ. diſcretõne ratõnis in‑tellex imus. cũ patres docerẽt nos. † ſ A quib⁹ audiſtis.

noſtris † audiuimus: † patres no‑

† ſ Retulerũt opus qd opa. ⁊c. † ſ Quid. ſ aug. vt eſt eductio de egipto et in terram pro‑miſſionis inductio.

ſtri † annunciauerũt nobis. † Op⁹

quod operatuſ es in diebus eorũ

† ſ Pro id eſt. vel ſcilicet. † ſ aug. vt eſt crea‑tio celi et terre. que omnia ſpũaliter implentur in nobis. † ſ Scilicet hoc. ſ Id ẽ ptãs.

† et in † dieb⁹ antiquis. † Man⁹

† ſ terre promiſſionis. † ſ Morte et alijs modis.

tua † gentes † diſpdidit et plãtaſti

patitur: in pſalterio confitetur. Qui vero facit et patitur quod eſt ex inferiori natura in cythara. que ab in‑feriori reſonat. ſicut pſalteriũ a ſuperiori.

In cythara. Caſ. Ecce iſte q̃ ſupra fuit triſtis de malis ſeculi de bono intellectu ſi‑bi gaudium facit.

Quare contur‑bas. Caſ. Frequen‑ter et vehemẽter per‑ſuadet ſeculi triſticiã fugiendã. que patien‑tiam. charitatem. et ſpem extinguit. et to‑tam vitam confũdit.

Salutare vul‑tus mei. ⁊c. Aug⁹. Et alibi. Miſerere mei ſana animã meã quia peccaui tibi. hec vox tuta eſt fratres. ſ ⁊ in bonis opibus vi‑gilate. Tange pſalte‑rium obediendo. Tã‑ge cytharam paſſiõis tolerãdo. frange eſu‑rienti panem tuum in‑quit yſaiaſ. Ne puteſ ieiuniũ ſufficere ſine elemoſina et oratõe. Ieiuniũ te caſtigat ſed alterũ non reficit. Fructuoſe erũt angu‑ſtie tue. ſi alteri p̄ſtite‑ris latitudiñe. alijs er‑go da quod tibi dñe gaſti. q̄ multos enim paupes ſaginare po‑teſt intermiſſũ hodie prandium. Ita ergo ieiuna vt alio mãdu‑cante prãdiſſe te gau‑deas. Si panem de‑deris triſtis. et panẽ et meritum perdidiſti Ergo ex animo fac et inſta orationibus. Iuſticia enĩ hoĩs in hac vita. ieiuniũ. ele‑moſina et oratõ. que illis duabus alis vo‑lat ad deum.

Ad intellectũ. Auguſ. Non ſic que‑rant ſibi fieri ſicut iu‑dibus factum eſt. illis proſpera vt crederẽt. iſtis aduerſa: vt futu‑ra querant. ſ. ſciant p tpalia illorũ figurari ſua ſpũalia. et ẽ confortatio infirmorũ. Ideo ñ audit de⁹ ad tpalia vt ab eo deſiderẽtur eterna. et hec ñ ament.

XLIII.

Caſ. Diſtinguit beneficia dei. que incipientibus data ſunt in mundo perfectis in celo.

Vt magis ſit mirum relinqui preſentes. recolit preterita.

Deus auribus. Primum dicit deus quod facere ſolet letus vel grauiter afflictus. Audiuimus. vt maior fides ſit rei. ne putetur ambi‑gua. Patres. Nõ iuuenes. vt videãtur veri nr̃i qui ſuis certa dicerẽt. Opus. et ſi ſp operetur. tñ operari dr qñ aliqd ſignũ nouitatis oñdit.

Sed dextera tua. Aug. Id eſt. bonus ſucceſſus quē eis dediſti. Et brachiū .i. fortitudo et illuminatio .i. ſapiens conſiliū. quod totuz feciſti ex beniuolētia tua.

Tu ipſe. Aug⁹. Tempa mutata ſunt auctor nō mutatur.

In te inimicos. Aug. Quod illis tūc nobis in iudicō. vnd hic afflicti ſe cōſolantur. et reſumūt aīum. Arcus. Caſ. Maior ꝟt⁹ hominiſ. qꝛ min⁹ valet in bello. Gladius. maior virtus qui in bello plus creditur valere. Aug. Vel gladius me⁹ nō ſaluabit me. ſed tu. qꝛ et in hoc ſeculo ſaluaſti. ne nos traherent poſt ſe. et eos pudere feciſti. et ideo tūc laudabimur.

Saluaſti cōfudiſti. Aug. Nota eē ꝑterita dicta ꝑ futuris eſſe accipienda. Nūc aūt repuli. Caſ. Dyapſ. enūat mala que hic ferunt boni. nō tantū obliti dei. Caſ. Exaggerat mala vt beniuolētiā iudicis impetret. Cōfudiſti dū hic iniquis habent opprobrio.

Aug. Hec vere futura. illa a patrib⁹ audita. nunc aūt in medio tempis repuliſti et cōfudiſti. vt doceres hec ſperere. eterna querere. hic eſt intellectus tituli. Et etiā ideo vt appareat an gratis colat deus. a quo gratis eſt homo ſaluat⁹. nō eſt pro terrenis colēdus deus. vel qꝛ ſimilia his in eternū ſit daturus. Noli ergo talia ſperare a deo danda. q̄lia hic iubet contemnere. Qui eñ ita colit deū laudabilis nō eſt. Sicut nō laudat in illo ieiuniū. qui ad luxurioſam cenā ſeruat ventrē ſuū. hoc ē ieiuniū nō abſtinētie ſed luxurie.

Auertiſti. Caſ. ꝑ deficientibus. Vel auerti eſt hoſtē fugere. Unde ſi vos pſecuti fuerint in vna ciuitate fugite in aliam. Diripiebant. hoc fugatis contingit. vt cadant in ꝑdam. qui hoſtibus nequeunt reſiſtere.

† ſ Patres. ⁝ ſ Non facile quia fortes erāt qui aliter nō cederent. ⁝ ſ Amorreū. eueuz. et heū. et alios. † ſ A terra promiſſionis.
†eos. ⁝affliriſti ⁝poplos et ⁝expu
† ſ tu non enim ipſi. quia forſitan putarentur ex ſe fortes.
liſti eos. †Nec eñ in gladio ſuo
† ſ Robur. ſ Aug. Nec ꝑ ſe habuerunt terrā nec per ſe ſunt ſaluati.
poſſederunt terram: et †brachiuz
eorum non ſaluauit eos. Sed
† ſ Potentia. ⁝ ſ Saluauit eos.
ſ Aug. filius.
†dextera tua et ⁝brachium tuum
† ſ Auguſ. Ideo talibus ſignis eis affuit deus vt preſens intelligeretur. qui nobis nō niſi effectu miraculi preſentiam oſtendit. ſ Aug. propiciatio preſentie tue.
et† illuminatio vultus tui: quo-
† ſ Nō merito ſuo ſed qꝛ. ſ vt illis ſolis faceres. ſ Aug. Id eſt. ſic egiſti cū eis vt alius cōplaceres in eis. vt qui eos attenderet. diceret vere deus cum illis eſt ⁝ ſ Qui hec illis feciſti.
niam† complacuiſti in eis. ⁝Tu
† ſ Qui ſoles regere et ſubuenire. ⁝ ſ Caſ. Ne dubites de chriſto deo. id eſt. quin chriſt⁹ de quo loquitur ſit deus.
es ipſe †rex meus ⁊ ⁝deus meus:
† ſ Corporales. ⁝ ſ Aug⁹. Illis antiquis ꝑ creaturā non per te viſus illis. quod ſeruat in reſurrectione iuſtis. ⁝ ſ Que tunc illis temporaliter: hec nobis ī futuro. ſ Q. ſicut illos iniuſti eodem modo nos.
q̄ mandas †ſalutes ⁝iacob. ⁝In
† ſ aug⁹. Sicut paleā a granis ſeparantes.
te inimicos noſtros† ventilabi-
† ſ fortitudine. ⁝ ſ Id eſt. per hoc q̄ dicimur de tuo regno valemus. ⁝ ſ In futuro. ſ aug. Quia tūc non valebūt ledere mali ſpūs.
mus †cornu: ⁊ in ⁝nomine tuo ⁝ſp
† ſ Nunc.
nemus †inſurgentes in nobis.
† ſ Merito hec nobis facies. ⁝ ſ auguſ. vt nec patres in ſuo.
†Non enim in ⁝arcu meo ſpera-
bo: et gladius meus non ſalua-
† ſ Id eſt. ſaluabis. ſ In iudicio. ſ aug. Preteritum pro futuro. adeo certū. vt qđ fuit non poteſt non fuiſſe.
bit me. †Saluaſti enim nos de
† ſ Caſ. ab īmundis ſpiritibus qui hic affligūt
†affligentibus nos: et odientes
† ſ Id eſt. cōfundes. ſ Quādo damnabunt. ⁝ ſ Et tūc. ſ Non arrogant ſibi de gloria per futura que miſcet.
nos †confudiſti. ⁝In deo lauda
† ſ Perpetuitate que nō eſt interpolata noctibus. ⁝ ſ Pro id eſt.
bimur †tota die: ⁝et in nomīe tuo
† ſ Caſ. Quia ex omnibus eruiſti. ſ Id eſt. laudabimus te. que eſt eorum gloria. ⁝ ſ Id eſt. ſine fine. ⁝ ſ Ita in futuro. ſed nunc.
†ꝯfitebimur tibi ī ⁝ſeculū ⁝Nūc
† ſ Aug. Quia differtur ꝑmiſſio. ⁝ ſ aug⁹. Nō in cōſcientia. ſed in facie hominum.
autem †repuliſti et ⁝cōfudiſti nos
† ſ Euidenter. ſ vlterius ſicut olim iudeis. ⁝ ſ Id eſt. exercitibus. ſ aug. Per hoc inualidi ſūmus contra inimicos nrōs.
et non †egredieris deus in ⁝virtu
tibus noſtris. Auertiſti nos re-
† ſ Quia illi victores. nos victi.
troꝛſum †poſt inimicos noſtros:
† ſ aug. Id eſt. in caſtra iniquitatiſ ſue attrahebant.
et qui oderunt nos † diripie-
† ſ Caſ. Quia omnia poteſtate dei fiunt. ⁝ ſ auguſ. Plangit eos qui ſic paſſi ſunt. vt in corpus gentium verterentur.
bant ſibi. †Dediſti nos ⁝tanquā
† ſ Id eſt. que ad eſcas ſunt. nō ad fetus ſpūalium operū. ⁝ ſ perſecutio notatur.
†oues eſcarum: ⁊ in gentibus ⁝di
† ſ Aug. videmus quos dediſti. ſed non quos accepiſti. ſ Martires.
ſperſiſti nos. Uendidiſti †popu-
† ſ aug. Quia tempe pſecutionis nō congregabūtur ad iubilādū deo. vt fit in pace.
lum tuum ſine precio: et †non fuit
† ſ vel iubilationibus.
multitudo in †cōmutationib⁹ eo-
† ſ preter dura turpia etiā patimur. ⁝ ſ fixos in hoc.
ruz. †Poſuiſti ⁝nos opprobriū
† ſ Iāiam cōuertendis. ⁝ ſ Naſo ꝯtracto.
†vicinis noſtris: ⁝ſubſannatōnē
† ſ Qui fit ore. ſ vel contemptū. ⁝ ſ Caſ. Nunquam nobiſcum.
⁊ †deriſum his qui in ⁝circūitu no
† ſ vt de nobis formā maledictōnis ſumāt ſup alios. dicentes ſic pereas vt laurentius
ſtro ſunt. Poſuiſti nos in †ſimi-
† ſ ad inſultandū vt et chriſto in paſſione mouentes capita ſua.
litudinem gentibus: †commotio
† ſ Caſ. grauis verecundia que permanet tota die. hec eo erat contra ſanctos vel coram. i. ante oculos ſanctoꝝ. quando quos impios ſciebāt ſibi inſultare videbant. vel contra quia bonus erat. deſcribit verecundiā ⁊ quodā pallio confuſionis vultū dicit opertū. dū nube ſanguinea facies inflamata rutilat. ſed cū dicit operuit me. non ſolū vultus. ſed totius corporis indicauit horrorem.
nem capitis in populis. †Tota
† ſ vel corā. ſ Contra hoc quod ego putaui cum eſſem bonus.
die verecundia mea †contra me ē:
cōfuſio faciei mei ⁝cooperuit me.
† ſ Inſultantis. ⁝ ſ Crimē imponētis.
A voce †exprobrantis et ⁝oblo-
† ſ Inſtantia. ⁝ ſ Odio habētis. ⁝ ſ actu.
quentis a †facie ⁝inimici et ⁝perſe
† ſ Nō ſepatim. ⁝ ſ aug. vt fera vel torrēs.
quentis. †Hec omnia ⁝ venerūt
† ſ Ecce quanta firmitas martirū. ſ auguſ. quia intelligimus gratis colendū te ꝑpter te.
ſuper nos: nec †obliti ſumus te:
† ſ quomodo non obliti. quia. ⁝ ſ Lege vel pacto quod pepigimus tecum in baptiſmo.
et †inique nō egimus in ⁝ teſtamē
† ſ Caſ. deſꝑando de bonitate dei. ⁝ ſ Ratō.
to tuo. †Et nō receſſit retro ⁝coꝛ
† ſ aug. Et dū ſic in anguſta via ambulamus. tu decli. ſ vel non declinaſti.
noſtrum: ⁊ †declinaſti ſemitas no
ſtras a via tua. Quoniam
† ſ Caſ. In loco afflictionis. id eſt. in mundo vnde naſcitur compunctio et penitudo. exaltabis autem in loco fortitudinis ſcz in futuro.
humiliaſti nos in †loco afflictio-
† ſ Id eſt. homines ꝑ ignorantiā morientes. et alios ad ſue mortis tenebras trahentes.
nis: et coopuit †nos vmbra moꝛ
† ſ Non obliti quia ſi eſſemus. vel ſed.
tis. Si †obliti ſumus nomē dei
† ſ Caſ. Id eſt. ſi nos cū opibus ydola vouim⁹ ſ Caſſio. deſcriptio orantis qui tenſis manibuſ crucem efficit quam fronte recipit.
noſtri: et ſi †expandimus ⁝man⁹
noſtras ad deuz alienū. Nōne

Dediſti nos. Caſ. Perſiſtētes in fide. hic diuerſi martires. i. diuerſa martirij genera. alij eſca feris. alij traditi gētib⁹ in ſeruitutē. Vñ dicit. Tanq̄ȝ oues eſcarū. vbi notat quorūdam mactatō.

Uendidiſti po. Aug. Dū dātur alienigenis. et nullus acquirit. qđ fit ad probatōem. vel correctōnem. vel nullus ꝑ eis acquirit. vel ſi quis pauci tamen.

Opprobriū vicinis no. Caſ. Grauis afflictō a vicinis ingerit. qꝛ nō trāſitorie dicit quod a circūſtantib⁹ irrogat.

Deriſū. Caſ. Deriſus eſt vox confuſa leticie inſultatōnem īmoderata hilaritate denūcians. Cōtemptus eſt abiecta vilitas.

In ſimilitudine gentiu. Caſſio. In ſimilitudine xp̄i. gentib⁹ ſunt appoſiti qñ eos cōparibus pe nis affecerunt.

Exprobrantis. Caſ. Exꝑbrare eſt in faciē maledicere. Obloqui ē abſenti detrahere et doloſe mordere.

Uenerūt. Caſ. Quia non erant in nobis per culpam.

Non receſſit. Caſ. Ita q̄ retro iret et ſi aliquādo deſcendit a contemplatōne deitatis.

Declinaſti. Auguſ. Semite noſtre erant in voluptatib⁹ et pſperitatib⁹ ſeculi ſed tuliſti eas de ſua via. et oſtēdiſti artaȝ viā que ducit ad vitā. Hiero. Vel et declina. i. opa nr̄a de lege tua pēdere feciſti Vl' nō declinaſti alia lr̄a. i. non pmiſiſti declinare et deuiare ſemitas nr̄as. Hie. i. opa a via tua. i. a lege. ideo qm̄ hu.

Umbra mortis. Aug. Vl' hec mortalitas vmbra mortis ē Vera autem mors eſt damnatio cum dyabolo.

Si oblitu. Aug. Iſte eſt intellectus filioꝝ chore q̄ ꝑpter hec oīa mala nō obliuiſcūtur deū. ſcientes quia deus requiret iſta

Nouit. Aug⁹. Noſcere dicitur deus et quod nouit. et quod te facit noſcere. Aug. Nouit. Quoniam requiret propter te. vt tu inuenias te. ⁊ gratias agas ei. qui te fecit. vt in petro actū eſt. q. ꝓbauit quid poſſet.
Propter te. Caſ. Non pro criminibus noſtris. ſed vt fides tua gentibus augeatur.

Exurge. Caſſi. Precatur auxilium. vt hic afflictis tempore reſurrectōis ſubueniat. Aug. Pacte nus nō obliti. et vt pſeueremus: exurge. qꝛ propter te m. Aug. Hiero. Et ſi ſciunt chriſtū non dormire: et ſibi reſurrexiſſe: ꝑdicantur tamē̄ reſurgere p fidem nō ſibi ſed gentibus que putant mortuū. Si eñ et illi crederent ſurrexiſſe. credentes in eum nō pſequerentur. ſed et ipſi crederent.
Aug. Vel exurge. conforta. Obdormis. negligere videris. Quare. et ſi neſciamuſ tu ſcis quare. vel p culpa. vel p vtilitate. Q ſi p culpa: vtinam abeſſet. Si p vtilitate vtinā adeſſet. Quoſdā repellis: quia faciem .i. cognitionē tuam eis ſubtrahis. obdormis quibuſdā qui gemūt de malis. Quare obliuiſ .i. non das ſpiritū fortitudinis. ſine quo inopes. Et tribulationis. qꝛ eam non mitigas et hoc quare. quaſi nos neſcimus. ſed inquiramus. quia non niſi iuſte et pie auertis. f. quia ſubtracta cognitione tua. anima humiliata in cogitatione mundanorum. et venter .i. ſenſualitas heret eis. et cū ita neceſſe: fac ſurgere et erectos adiuua. et adiutos libera. vt ſine metu ſimus. Et hoc ꝑpt̄ no. tu .i. gratis nō pro merito.

† Caſ. quaſi graue eſt apud deū in ſua religione peccare. quod pondere acute ꝓnunciatōnis oſtenditur. ⁘ Manifeſta. qꝛ etiā occulta.
deus requiret iſta. ipſe enim nouit abſcōdita cordis. Quoniā
† quo magis religio geritur q̄ȝ deuotōne cordis. ⁘ Que abſcondita.
† Caſ. Longis paſſionibus q̄ moꝛimur videt homo. ſed cur nō niſi deus.
ꝓpter te mortificamur tota die: eſtimati ſum⁹ ſicut oues occiſionis.
† aug. confortando ſtantes per fidem.
aug. Non in nobis ſed in gentibus que nō credunt. ⁘ dum differs quod expectat.
Exurge quare obdormis domine: exurge ⁊ ne repellas in finem.
† Reducendo deficientes. Aug. Si ſurgit in gentibus ceſſat pſecutio.
† Et ſi hoc. non in finem. ⁘ Caſ. vt videtur dū differt ſubuenire. Nō eſt querela ſed ſupplicatio pia puri cordis.
Enim.
Quare faciem tuam auertis: obliuiſceris inopie noſtre ⁊ tribulatōnis nr̄e: Quoniā humiliata eſt in puluere anima noſtra: conglutinatus eſt in terra venter noſter.
† Auguſ. Quaſi nō adſis. ⁘ Quaſi oblitus ſis noſtri. ⁘ Aug⁹. Cui cōſueuiſti ſubuenire.
† Cuius ſemp clemens es inſpector.
⁘ Ideo ne obliuiſcaris. Inter man⁹ pulueris. vt te inuocemus in auxilium.
† aug⁹. Puluis nos pſequitur .i. mali. de quibus dicitur. nō ſic impii non ſic ſed tanq̄ȝ puluis.
Supaſperſo cinere.
† aug. gentib⁹ p fidē quib⁹ ceſſantib⁹ a pſecutōne. et qui terre heſerant eruti et penitētes redduntur corpori chriſti.
Exurge domine adiuua nos: et redime nos propter nomen tuum.
† nō propter meritum noſtrū.
† Conſūmatōem eterne beatitudinis vel chriſtū. ⁘ de veteri hoīe in nouum.
In finem pro his qui commutabūtur filijs chore ad intellectum canticum pro dilecto.
† Pſalmus hic ſcriptus eſt. Chriſti.
⁘ tanti myſterii. tanti decoris. Scilicȝ coniunctionis chriſti et eccleſie.
† de quo hic eſt filius m. di. Chriſto.

Poſt morā auditōnis ſancti nō deſpant: ſed continuant oratōnem. Cinere ſupra ſe ſparſo. animā peccatoꝝ memoria cruciant. Cinis eñ et ciliciū ſunt arma penitentiū. adheſit venter terre vt fit pſtratis. qui tota corporis effuſione tendūtur. Vel nō ſolū p nobis oramus. ſed et pro his qui facile cedunt illicitis motibus et herent terrenis. Exurge adiuua. hic ſine dormitione exurge ponit: quod ad reſurrectōnem ptinet. in qua eſt ſpes omniū fideliū. in qua humana deſtruit captiuitas. per quā ſumus adiuti et liberati.
In terra venter. Aug. Qui genua figit terre. habet quo plus humilietur. qui vero plus humiliat. vt et venter hereat terre. nō habet vltra quo plus humilietur. Exprimit ergo nimiā humiliatōem: vt quia venit ad ſummā. iam adſit dei miseratō. Aug. vel plangit eos qui ſunt venter .i. carnales et heſerunt. id eſt. conſenſerunt iniquis.
In finem. ⁊c. Aug⁹. Epythalamiū .i. laus thalami. Canticū p commutandis. et p dilecto .i. p ſponſa et ſponſo ſcribit. filijs chore vt venerentur. Hic enim deſcribit. p quē cōmutabuntur. quia laus ſponſi et ſponſe hic cantatur.
XLIIII.
Caſ. Propheta ꝑconia dei ſe eructaturum promittit.
Eructauit. Aug. Hiero. Intus eñ ſatur ꝓpheta laudē eructat. licȝ quidaȝ magis ſupſtitioſe q̄ȝ vere non conſiderantes textū. ex perſona patris hec arbitrātur intelligi. Sic Eructauit. ex p ēitudine mea et ſecreta eſſentia genui verbū. p quē notus dico .i. diſpono oīa et p eum loquor. et hoc eſt lingua mea. et hic eſt calamus mei ſcribe. vt ſcriba nil ſine calamo et calam⁹ ſine ſcriba ſic coopant' pr̄ et filiꝰ. Cor m. eruc. M. nō extrinſeco coniugio genui. ſ de corde. ſicut homo generat conſiliū de corde. anteq̄ȝ ſit quod facturus eſt. Cōſiliū vero patriſ eſt verbū. Bonū. quo oīa bona facta ſunt. Dico .i. eſt. verbū pfero. ideȝ hic quod priuſ. ſed in ipſo verbo oīa opera dei eſſe dicit. vnde quod factū eſt in ipſo vita e. vt nichil ſit in ope. quod nō prius fuit in conſilio. De ſ dicit. Semel locutus eſt deus. Velociter. virtus ꝓphetie. que nō ſub cruciatu humano cogitat. qđ de arcano diuinitatis alijs diuulgat. Calamus. Nō ſono qui tranſit comparat verbū: ſed ſcripto quod manet. Vel velociter. quia nō aliud poſt aliud. ſ oīa ſil in vno verbo eťno. Bndi. Caſ. Priora dixit ꝓpheta ex pſona dei. hec ex ſua vel oīa ex ſe. Vel eructat verbū qui dicit deo ymnū. Dico opera. Aug. ad laudē eius qui ex eo. Lingua calamus. quia quod dico et ſcribo. Vel velocit'. qꝛ cito ventura que ſcribo. Caſ. In labijs. qꝛ eo loquente. mūdus gratiam reconciliationis accepit.

XLIIII.

Secundū diuinā naturam.
Quaſi de pleno. Mens intus plena.
ERuctauit cor meum verbum bonuȝ: dico ego opera mea regi. Lingua mea calamus ſcribe velociter ſcribentis.
⁘ filiū dei. qui ſolus bonus
† Hūc pſalmū. hanc eñ predicatōem quā mēte accepat regi dicere geſtiebat
⁘ Ne cū aliquid putes a ſe dicere calamo ſe compat. a ſpū enim ſancto regitur.
† dixit et facta ſunt omnia.
† Scđm hūanā naturā. Immunis a peccato ⁘ Aug. Hiero. Cū ipſe homo nō eſt tamē vt quilibet homo. et ideo vt eū in ſuo genere cōmendaret nō ait hic pre angelis.
Speciosus forma pre filijs hominum: diffuſa eſt gratia in labijs tuis. propterea benedixit te deus in eternum.
† Et. Aug. Lex p moyſen. gratia per chriſtū que peccata ſoluit.
† Aug⁹. Propter gratiā qua regnū celoꝝ datur. cum olim terra.
† hominē. ⁘ dando tibi regnū cuius regni nō erit finis.
Accigere gladio tuo ſuper femur tuum potentiſſime. Specie tua et pulcritudine tua: intende proſpere procede et regna.
† A ſimilitudine pugnaturi. ⁘ Auguſ. quo diuidit filiū a patre. nurū a ſocru .i. verbo dei quo et hoſtes ſtrauit. ⁘ carnem.
† caſ. vt ſecundū carnē venerandū habeas.
⁘ aug. Id eſt. iuſticia vt p eodē accipiantur.
Et accinctus intende.
† hominē peuntē miſeratus reſpice.
† aug. vt regnes per fideȝ in gentibus quod iam factum eſt.
Propter veritateȝ et manſuetudinem et iuſticiam: et deducet te mirabiliter dextra tua. Sa
† Quia iplete ſut ꝓmiſſiōes ⁘ Qua paſſi ſunt martires. vnde regnum creuit. vt et ipſe prior paſſus eſt.
† Aug⁹. Quia veniet vt iudicet ſecundum opera vniuſcuiuſq̄ȝ.
† potentia verbi. ⁘ Et. caſ. verba que corda penetrant. et velociter quo vult perueniūt. et longe dirigūtur. ſupra gladius poſit⁹ eſt qui ꝓpe ferit. et ſic incōprehenſibilis potentia chriſti oſtenditur.

Speciosus forma. Caſ. Incipit de laude ſpōſi. prius a forma.
Accingere. Caſ. Hic laudat eū a ptāte. et tu talis accingere.
Specie tua et pul. Caſ. Species ad humanitatē in qua mundo apparuit. Pulcritudo ad deitatē. qua oīa decora. Intende. hominem peuntē. miſeratus reſpice. Proſpere .i. liberans homines. Procede. de vtero virginis vt ſponſus. vel ab his victis. ad alios vincēdos Regna. in fide hominū tuam potentiam oſtende. qui ſemp regnauiſti. Et per hoc quia et p te et p tuos veritatē doces. qua falſitatē noſtraȝ deſtruiſ. Et quia manſuetus ferendo malos vt quando pro inimicis orauit. ſic et ſui. Et quia iuſticiā vite oſtendit. Et quia deducet te inoffenſe per curſum totius vite. vel de populo ad populum. Mirabiliter. quia

omnes mirabūtur. vel quia miracula faciet.

¶ Populi &c. inimicorū regis Aug. Id eſt. multi de ſuis inimicis ſupponent ſe tibi. et hoc ratōne vel voluntate. hoc eſt quod titulus dixit. pro his qui cōmutabūtur ex filijs chore. amici ſicut ſaulus.

¶ In corda inimicorū regis. Caſ. Id eſt. inimicoꝝ tuoꝝ. vt ſint

Sedes t. Caſ. hic a iudicō. ſedes ad iuciū pertinet.

¶ Virga. Caſ. Regula diuine equitatis. que vere recta. et nunq̄ curuat. hec iuſtos regit. ini q̄s ꝑcutit

¶ Aug. Nemo ſibi multū de miſericordia ꝑſumat. blandiatur: quia virga directionis ſi alios regit: alios ꝯterit. r̄git ſpūales. conterit carnales

¶ Dilexiſti. Aug. Vel quia dilexi. iu. et odi. reddita ſunt hec ꝑmia. fecit te regem. dando nomē quod ē ſup om̄e nomen.

¶ Et odiſti iniqui. Si homo iniq̄tatem in ſe odit. cum deo facit. odit deus iniq̄tatē oderis et tu.

¶ O deus deus Aug. Bis poītur in greco apte. alter vocatiu⁹. alter nominatiu⁹. Iſte vnctus eſt ille lapis quem iacob vnxit.

¶ Mirra et gutta. Caſ. Hic laudat ꝓpheta ſponſum ab vxore et ornatu. prīo ab ornatu.

¶ Aug. Mirra et gutta. Odores bene adhibentur nuptiali thalamo. Gutta que et āmoniaca. Caſſia que et fiſtula. i. diuerſa virtutū odoramēta. Mirra eſt carnis amaritudo que pellit vermes maloꝝ deſideriorꝝ et male cōſciētie et ſeruat a putredine vicōrū. Gutta pellit om̄es inflaturas et tumores. i. humilitas q̄ curat duricias cordiū. ita duriciā cordiū ꝑdicatō xp̄i. Caſſia in aquoſis naſcit᷑. et creſcit in īmenſū et reddit odorē. fides que ꝑ baptiſmū creſcit. veſtis a qua hec fluūt eccleſia quā ſanguine abluit a macula. extendit in cruce a ruga duplicitatis. Vl' veſtis qua celat᷑ deitas corpus chriſti. ab hoc venit mirra. quia mortu⁹ ꝑ omnibus. Gutta quia duriciā cordiū predicatōe reſoluit. Caſſia. id eſt. redemptio per aquam baptiſmi.

¶ Eburneis. Hiero. In ebore caſtitas quod prius obſcurū ferris et limis lucidum fit. ita ſancti ꝑ ſectōnes et attritōnes diuerſorū ſuppliciorū climati virtutū varietate fiunt lucidi.

¶ Vel regum. Aug. Terrenorū nō curantes honorē patrum ſed xp̄i. Vel regū. i. apoſtolorū. in lege ſcriptū eſt. Si mortuus fuerit frater. accipiat vxorē frater eius. et ſuſcitet ſemē nō ſibi. ſed fratri ſuo. et habeat natus nomē defuncti. i. xp̄i crucifixi. Nam a chriſto xp̄iani fideles dicūtur nō a petro petrini vel a paulo paulini. qui tamē defuncto xp̄o tanq̄ fratres ſponſam eius. i. eccleſiā regendā et ad ſemē excitandū ſuſceperunt.

¶ Aſtitit regina. Caſ. Hic ab vxore cōmendat ſponſum.

(† ſ per eas vulnerati.)
gitte tue acute † populi ſub te ca-
(† ſ Aug. vbi ſe erigebant contra chriſtū. ibi ceciderunt ante eum:)
dent in † corda inimicorū regis.
(† ſ Remi. i. iudiciaria et regalis poteſtas. † ſ caſ. Quidquid cōſtituit non mutatur. ſ Quod te decet.)
† Sedes tua deus in † ſeculū ſe-
(† ſ aug. Que diſtortos dirigit. † ſ gubernatio. ſ Sceptrum.)
culi: † virga directionis † virga re-
(† ſ vere directionis quia. † ſ Nō ſolum iuſtus in te. ſed etiam in alijs diligis iuſticiam.)
gni tui. † Dilexiſti † iuſticiam et
(† ſ Aliter nō ꝑfecte diligitur iuſticia † ſ Non homines.)
† odiſti † iniquitatem: propterea
(† ſ vt diligeres iuſticiā et odires iniquitatē. † ſ Quia homo deus. ſ Scdm̄ hoīem regē et ſacerdotē ſignificat. † ſ O. † ſ Pater. † ſ Spirituali.)
† vnxit † te † deus † deus tu⁹ † oleo
(† ſ Pro puritate conſcientie et plenitudine gratie. † ſ Apoſtolis et alijs in quos ab eo vnctio gratie efflueret.)
† leticie pre † conſortibus tuis.
(† ſ Mortificatio carnis. † ſ Boni odores virtutū his aromatibus ſignāt᷑ vnde. chriſti bonus odor ſum⁹. † ſ hūilitas † ſ fides.)
† Mirra et † gutta et † caſſia a
(† ſ Spirabunt alijs ꝑ exemplū † ſ Ab eccia. ſ auguſ. Cordibus ſanctorum. quib⁹ inhabitat deus. † ſ aug. Propter caſtitatē vel virtutū decorem.)
† veſtimētis tuis a † domib⁹ † ebur-
(† ſ Odoramentis.)
neis: ex † quibus delectauerunt te
(† ſ Apoſtolorū vel ad litterā terrenorum. † ſ Qui primus frater. ſ Id eſt. chriſti.)
filie † regum in honore † tuo. Aſti-
(† ſ Que ſub lege regit. ſ ſponſa eccleſia. † ſ Que a ſiniſtris nō eſt regina ſed ancilla. ſ In eternis. ſpe. † ſ Caſ. Bonorū operum.)
tit † regina a † dextris tuis in † ve-
(† ſ Caſ. Nō aureo ne ſola ſit charitas. ſed et cetera que charitas ornat. ſ Aug⁹. doctrina ſapientie omnibus linguis variata. et tamen veſtis catholice doctrine vna eſt. † ſ Meritorum.)
ſtitu † deaurato circūdata † varieta-
(† ſ Et o regina. † ſ Mea predicatōne genita. † ſ deū ipſum. † ſ Parū eſt audire niſi humiliter audieris.)
te. † Audi † filia et † vide et † incli-
(† ſ Ritus legis vel ydolatrie. per quos ſeruis regi babilonie. † ſ aug. Babilonie vnde creuit eccleſia)
na aurem tuam: et † obliuiſcere † po-
(† ſ Babiloniā que eſt cōtra hieruſalē. ſ Conuerſatōnem et conſortiū. † ſ dyaboli.)
pulum tuum et † domum † patris
(† ſ Quem ipſe fecit in te ſ Quod ē magnū.)
tui. Et concupiſcet rex † decorem
(† ſ Nō qualiſcūq̄ rex. † ſ Nō prior pater. i. dyabolus. † ſ Non modo ſponſus.)
tuum: † quoniam † ipſe eſt † domin⁹
(† ſ Omnes populi de quibus facta es. † ſ Regem tuum.)
deus tuus: et † adorabunt † eum.
(† ſ Etiā. † ſ Aug. Quia vult vt in celo theſaurizemus et largiendo temporalia. † ſ vultus eccleſie ꝓdeſt elemoſinas faciētibus ne extra poſiti faciant. vt ſit gloria dei non ſua. ſ Conformitatem.)
Et † filie tyri † in muneribus † vul-
tum tuum deprecabuntur omēs
(† ſ He ſunt filie tyri. † ſ Concupiſcet rex decorem tuū qui non eſt niſi intus.)
† diuites plebis. † Omnis gloria
(† ſ aug. In ꝯſcientia. † ſ In doctrina ſapiētie. ſ In fine ſeculi vel cuiuſq̄ hominis quādo perfecta erit charitas.)
eius filie regis † ab intus in † fim-
(† ſ Que eſt regina † ſ Caſ. varietas linguarum decus doctrine. ſed nō ꝓdeſt niſi ſit intus gloria. ſ virtutum vel gentium.)
brijs aureis: † circūamicta † varie-
(† ſ Caſ. gratia dei non enim a ſe. † ſ Caſ. Pudice mentes.)
tatibus. † Adducentur regi † vir-
(† ſ Primā. † ſ Caſ. Nō aliene ab ea. ſed ad eā ꝑtinētes ſ vidue caſte que gradu ſecundo. † ſ Regine.)
gines poſt † eam: † proxime † eius
(† ſ Miniſterijs angeloꝝ. † ſ O rex. † ſ Caſ. Quia ſexus ille fragilis vicit graues paſſiones corporis.)
† afferēt † tibi. Afferēt in † leticia
(† ſ Caſ. Nō ſolum ad cōſpectum ſed in penetralibus regū. i. hieruſalem futuram. ſ tanquā viui lapides. † ſ Aug. In eccleſiā preſentem.)
et exultatōe. † adducētur in † tēplū
(† ſ adducentur nā. ſ aug. Pro apoſtolis. epiſcopi quos eccleſia genuit. et in ſede patrum cōſtituit.)
regis. † Pro patribus tuis nati
ſunt tibi filij: conſtitues eos prin-
(† ſ Non in vno loco eccleſia. † ſ Caſ. Id ē. populus chriſtianus. qui in corum predicatōnibus per omnes ſucceſſiones ꝯcuerat. ſ vel memores erunt principes ſu. om. ter.)
cipes ſuper † omnē terram. † Me-
mor ero nois tui dn̄e in omni ge-
neratione et generatione. Pro-
(† ſ aug. vna confeſſione. ſ aug. Hec cōfeſſio vnitatis valet.)
pterea populi † confitebuntur tibi

¶ Varietate. Caſ. Et ſi ſit vnitas i. charitate tamen auro. i. doctrina apoſtolorū cocco martirū. gēmis virginū. purpura pēnitentiū ornatur.

¶ Audi filia. Caſ. Laus ſponſe ſūmiſſior ſed quadruplex a forma. a gloria. ab adoleſcentulis. a ple.

¶ Aug. Audi filia. Alloquit᷑ ꝓpheta reginā. tanq̄ vnus de patrib⁹ Iudei viderūt et occiderūt: tu audi euangeliū. et credēdo videbis deū. hic ꝑ imaginē. in futuro ꝑ ſpeciē. Vel audi ꝓphetias. que incarnatōem ꝑdixerūt. et vide impletas.

¶ Et cōcupiſcet. Caſ. Hic laudat eam a forma.

¶ Tyri. Caſ. Per tyrū viciā iudee. gētes deſignat. vn̄ mulier chananea eccleſie figura.

¶ Caſſi. Tyri gentium. a parte totum In muneribus. Aug⁹. vt ſe offerant. vel elemoſinas faciāt Filie tyri. ſcꝫ omnes diuites ple. nobiles. ſapientes et huiuſmodi. Vel filie tyri. i. anguſtie. ſcꝫ peccatorū. gentes ſcilꝫ que ſūt in āguſtia pccoꝝ.

¶ Omnis gloria. Caſſio. A gloria ſponſe. vt ſupra a poteſtate ſponſi.

¶ Ab intus. Aug. vel intrinſec⁹. Aug. ſit ergo elemoſina in occulto. vbi deus videt Vel nō in circūciſiōe manū facta ſicut in veteri lege. ſed in ſp̄ūalib⁹.

¶ Fimbrie. Caſ. Finis veſtis ſignificat finē mūdi vel hominis. Aureis nō deauratis vt ſupra: ſed aureis. quia in fine tota ꝑfectio eſt vbi charitas inuenit᷑ plena.

¶ Adducētur. Caſ. Hic laudat᷑ ſponſa ab amicabus. vt ſupra a iudicio. Caſ. Adducentur oportuna predicatōne.

¶ Poſt eam: Caſ. Prius vnitas dicit᷑. poſt enumeratō partiū eſt diſtincta. cū dicitur virgines et proxime.

¶ Afferētur. Caſ. Importuna ꝑdicatōe ꝯuerſi. vel adducent᷑ v̄gīes vt robuſti. afferētur prime imbecillitate fatigati. ctura ē charitas.

¶ In templū. Aug. Quia ſūt et heretice v̄gines extra tēplū. cu⁹ iun

¶ Pro patribus. Caſ. Quāto incremēto ꝓfecerit in ple. Caſ. Vel

ꝑ antiquis patribus ydoloꝝ cultoribꝰ. nati ſunt apoſtoli, principes predicationis. Aug. vel poſt ꝓphetas apoſtoli. pꝰ apoſtolos alij.

¶ Cantatur hic pſalmꝰ de feſto beate marie virginiſ. quia que de eccłia generali hic dicũtur ad mariã ſpecialiter referri poſſũt. Cantatur etiam pro virginibus. quia ibi dicitur adducent̃ regi virgines. Et pro apoſtolis quia ibi dicitur. nati ſunt tibi filij. Item d̃ natiuitate domini, qꝛ ibi agit̃ de laude ſpõſi et ſponſe et de nuptijs chriſti et eccleſie quarũ deſponſatõ facta eſt in verbi incarnatione.

¶ In finẽ. Caſſi. Pſalmus dauid, alicuius fidelis de iudea, vt ſit certius teſtimoniũ. Pro archanis. pro manifeſtatõne archanoꝝ. ꝙ deus ſit homo, ꝙ ſalꝰ ꝓmiſſa vtriqꝫ populo ꝙ cecitas contigit in iſrael. ꝙ apoſtoli trãſierũt ad gẽteſ. ꝙ pax in terra, vnde cõflabũt gladios ſuos in v. et lanceas ſuas in falces.

¶ Filiis chore. Caſſi. Filij crucis de archanis. i. de aduentu xp̃i loquitur.

¶ XLV.

¶ Caſ. Aug. In aduentu domini omnis ſpes habẽda oſtenditur, etiam in tranſitu apſoꝝ ad gentes.

¶ Inuenerunt nos. Aug. Nos em̃ fugiebamꝰ eas. Vel inuenerũt nos expoſitos per adã. Nimis, tanto potẽtioꝛ qui liberat.

¶ Terra. Caſ. Iudea, quaſi arida, ſine ydolatria amaritudine gentiũ circũdata.

† ſ preſentis ſeculi. ¦ ſ vbi eterna laus. ſ In futuro.

†in eternum et in ¦ ſeculuꝫ ſeculi.

In finem filiis chore pro archanis pſalmus dauid.

¶ XLV.

ſ Cõmunis. ſ Non modo iudeorum.

Deus noſter

† ſ Auguſ. Alii dij nõ ſunt refugiũ. ſ dum de periculo liberat. ¦ ſ Aug. Quia eſt refugiũ vbi plus timetur, quo quis ꝯfugerit plꝰ infirmatur. ¦ ſ Ideo ad te fugiendum. ſ Es.

†refugium et ¦ virtus ¦ adiutoꝛ in

† ſ Quia iuuat vincere eas. ¦ ſ aug. Que enim intus ſunt, a nobis nimis ſunt. ſed et hic adiuuat. quia peccata dimittit ſ aug. Nõ nos eas, vt ꝑ nos peniteremus. vbi tamen et ille rogandus. ſed et ipſe tribꝰ nos inuene. aliis monẽtibus penitere.

†tribulatõnibus que ¦ inuenerũt

† ſ Quia hic perimus. ¦ ſ Caſ. Quia talis eſt ſecuritas.

nos †nimis. ¦ Propterea non

† ſ augꝰ. Nos qui montibus conſentimus timeant contrarii. ¦ ſ Caſ. de nouitate tanti miraculi in aduentu chriſti.

†timebimus duꝫ ¦ turbabitur ter

† ſ Id eſt apoſtoli ſecundũ illud. Quia repuliſtis verbũ dei, Ecce cõuertimur ad gentes. ¦ ſ Quia gentes credunt eis. ſ Augꝰ. In fidem gentium.

ra et transferentur †mõtes in ¦ coꝛ

† ſ Q. transferẽtur montes in qua tranſlatõe.

maris. †Sonuerunt et turbate

† ſ vel eiꝰ maris. populi ſeculi. ¦ ſ poteſtates ſeculi. id eſt exterius apoſtoli territi ſunt.

ſunt aque †eoꝛũ turbati ſunt ¦ mõ

† ſ Nimia pſecutõne. ¦ ſ Eius dei qui refugiũ et virtus. vel maris. ¦ ſ augꝰ. Spiritus ſancti inundatio. ſ Sed.

tes in †fortitudiẽ ¦ eius. ¦ Flumi

† ſ Sanctam eccleſiam.

nis impetus letificat †ciuitatem

† ſ Et. ¦ ſ Caſ. Eccleſiam vel corpus quod aſſumpſit.

dei †ſanctificauit ¦ tabernaculum

† ſ Manet. ſ aug. Eque oĩbus. nõ accepit perſonas.

ſuum altiſſimuſ. †Deus ĩ medio

† ſ Ciuitatis. ¦ ſ Et ideo. ſ Illa ciuitas. ſ Porte inferi nõ pualebũt aduerſus eam. ¦ ſ Caſ. In labore ſeculi.

†eius non ¦ cõmouebitur: ¦ adiuuabit eum †deus mane diluculo.

† ſ Caſ. vel vultu ſuo. i. preſentia incarnatõis. † ſ Ideo. Salubriter. ¦ ſ Aug. vt adorẽt nõ erecta ꝑ ſupbiam.

†Conturbate ſunt gentes et ¦ in

† ſ Etiam. ¦ ſ Quia. ſ Intonuit de nubibus.

clinata ſunt †regna: ¦ dedit voceꝫ

† ſ Id eſt, terrenus. ¦ ſ Quis dedit, vo. ſu.

ſuam et mota eſt †terra. ¦ Domi

¶ Vel mare. Aug. Seculũ. Cor maris. inanitas gentiũ. Sonuerũt. contradicẽtes gentes. Vel apoſtoli ꝓdicando. Et turbate ſunt aque eorũ. ad ſenſũ fit relatio nõ ad vocẽ. i. aque maris ſcꝫ populi. vel doctrine coꝝ que infatuate ſunt choruſcante doctrina ſaluatoris. vnde abſorpti ſunt iuncti pe. in. c. Et hec eſt virga moyſi, que vorauit virgas magorum.

¶ Fluminis impetus. Caſ. Dyapſalmus, quod eccleſia in xp̃o fundatur, cui gentes et regna ſubijciũtur. Aug. M. d. Ita ſeuit mare, ſed inter hos fluctus et ſonitus nõ timent qui ad illud refugiũ confugerunt.

¶ Adiu. e. d. m. Caſſio. Vel vultu. i. demõſtratõne auxilij ſui cũ adiuuando ſe indicat.

† ſ Celeſtiũ. ¦ ſ Caſ. Emanuel quod interpretatur nobiſcũ deus. ſ Carne aſſumpta et per hoc. ¦ ſ aug. Nulla ergo terreat infirmitas.

nus †virtutum ¦ nobiſcum: ¦ ſuſce

† ſ Aug. Quid fecit ſuſceptoꝛ. ſ Ergo. ſ fide.

ptoꝛ noſter deus iacob. †Veni

† ſ Intelligite. ¦ ſ Caſ. Hiero. Que tempore incarnatõis fecit, vt de nimia pace et huiõi.

te ꝛ †videte opera ¦ dei que poſuit

† ſ aug. Quia aliquid portendebãt hec ſcilicet auferens ꝛc. ¦ ſ totam. ¦ ſ Ecce opera.

†prodigia ſuper ¦ terram: ¦ auferẽſ

† ſ Spũalia ſcꝫ male voluntatis. ¦ ſ Hoc iã factũ ẽ quibuſdã nõ repugnantibus deo. ¦ ſ Quia. ſ Inſidias.

†bella ¦ vſqꝫ ad fines terre. ¦ Ar

† ſ publicã impugnationeꝫ

cum conteret ꝛ cõfringet †arma:

† ſ vane preſumptõnis ꝓtectõnẽ. ¦ ſ Spiritus. ¦ ſ Aug. dedit vocẽ quã. vacate ab armis dyaboli. ſ Infirmaris de te. vt fortis ſis de eo.

et †ſcuta comburet ¦ igni. ¦ Vaca

† ſ aug. Nõ vos. Sed ego qui feci et reficio. nõ de veſtris operibus extollamini. ſ Intelligite.

te et videte quoniam †ego ſum

† ſ Non ille qui vos deludebat. ¦ ſ Quando ad fidem conuertentur.

†deus: exaltaboꝛ in ¦ gentibus et

† ſ Et poſtq̃ plenitudo gentiũ intrauerit. ¦ ſ aug. Iudea. gentes marc. ¦ ſ Ergo licet dicere.

†exaltaboꝛ in ¦ terra. ¦ Dominꝰ

† ſ Caſ. Qui fecit vincere populũ chriſtianũſ. licet ſit poſterioꝛ.

virtutuꝫ nobiſcum: †ſuſceptor noſter deus iacob.

† ſ pro cõuerſis gentibus dirigendis in finẽ.

¶ In finem filijs †chore pſalmꝰ dauid.

XLVI.

ſ Non modo iudei.

Omnes gẽteſ

† ſ gaudete. ſ auguſ. Bonis operibus. ¦ ſ Hiero. cõcorditer manꝰ et lingua illa opẽtur. hec confiteatur.

†plaudite manibꝰ: ¦ iubilate deo

† ſ He ſunt cauſe iubilandi et plaudendi. ſ Hic quem iriſerunt.

in voce exultationis. †Quoniã

† ſ aug. aſcendendo celũ qui prius deſpicabilis. ¦ ſ quia ſuos regit.

dominus †excelſus terribilis ¦ rex

† ſ Augꝰ. Non tantum iudeos.

magnus †ſuper omnem terram.

† ſ Ideo etiã plaudite quia. ¦ ſ gentium. ¦ ſ apoſtolis. qui de iudea.

†Subiecit ¦ populos ¦ nobis: et

† ſ aug. Paſſi a ſuis honorant̃ a gentibus. ſ Predicatione noſtra.

gentes ſub †pedibus noſtris.

¶ Mane. Caſ. In ipſo boni operis principio, et hoc. Diluculo. i. ꝑ illuminatõnem ſancti ſpũs qui eſt lux quaſi diei.

¶ Dedit. Quaſi magnũ ꝓmiũ predicatõnem, vnde tremuit trenꝰ. Tremet metu iudicis.

¶ Dominus uirtutũ. Caſ. Breuiter diffinit quid ſit xp̃s.

¶ Nobiſcũ. Caſ. M. qui miſit angelos iam ipſe venit et eſt nobiſcum, quia nobiſcũ ſuſceptoꝛ. ergo venite quaſi iam ſecuros vos inuito.

¶ Noſter. Caſſi. Nõ niſi filioꝝ crucis Deus iacob, qui tãta nobis dabit q̃nta dedit iacob, nõ em̃ illius tantũ eſt deus.

¶ Venite et uidete. Caſ. Dyapſalmꝰ Magnalia incarnatõnis.

¶ Poſuit. Augꝰ. Quaſi ſigna ad vocãdũ populũ. Prodigia, vt de partu virginis, et ſtella ꝛ ceteris.

¶ Auferens bel. Aug. Quia ꝑ aduẽtum ydolatria et ſupſtitio totius orbis perijt, vel tunc temporis pro eius preſentia orbis pacatus fuit.

¶ Vacate. Augꝰ. Si combuſta ſũt arma, vacate, non habentes vnde pugnetis.

XLVI.

¶ Omnes gentes. Auguſ. M. et ſi inſultant pueri dicentes, calue calue. vos omnes gentes, ad q̃s tranſiuit gratia.

¶ Aug. Gentes ad quas tranſiuit gratia ꝛ q̃ſi ĩ priori pſal. ad fidem vocauit inuitat ad laudem.

¶ Excelſus. Hic. potens quod vult. Terribilis. Remi, quia iudicaturus in poteſtate.

¶ Subiecit populos nobis. Caſ. Hoc hominibus fidelibus conuenit, quibus oĩes extrinſeci ſubiecti ſunt, vel ſibi ſubiecit nobis aſſociãdos: Populos, iudeos

¶ Nobis. Caſ. Uniuerſali ſcꝫ eccleſie hoc dicere oĩbus ꝯuenit fidelibꝰ q̃bus extrinſeci ſubiecti ſunt.

¶ Sub pedibus noſtris. Caſſi. Per pedes predicatores accipe quibus populi ſubiecti ſunt.

¶ Aug. Sub pedibus, ſic eſt exaltata eccleſia, vt nondum credentes ſub pedibus habeat.

Elegit nobis.zc. Vel in pſona apoſtoloꝝ. Elegit nobis dare hereditatē ſuā.multoꝝ populoꝝ vt colamus eam,gladio pdicatoꝛis coꝛda coꝝ ferientes et maliciam deſtruentes.

Hereditatē. Aug. Celeſtis hereditas pulcritudo eſt chriſtiani populi in qua ſpecioſus erit fulgens vt ſol qui nunc eſt abiectus.

Speciem. Auguſ. Id eſt,ſimiles iacob vel ſignatos p iacob.qui terrena dāt p celeſtibus.vt iacob fecit quod fuit gratia dei,quia eum dilexit eſau reprobato.

Aſcendit. Caſ. Dyapſalma. Aſcenſio ⁊ regnū dei deſcribitur. vnde inſtanter monet pſallere

In iubilo. Aug. Gaudiū admirantiū apoſtoloꝛū non poterat exponi. vbi fuit vox tube.i. angeloꝛū manifeſta, clamātiū viri galilei quid.ſ.a.zc. Eſt em̄ iubilus ineffabile gaudium qđ nec taceri poteſt,nec exprimi valet.

Pſallite. Caſ. Operibus laudate. valde eſt ſalutare qđ tam crebro repetitur quia deus eſt q̇ creat et rex creata gubernans.

Omnis. Caſſi. Non vt iupiter crete,mars thracie.

Sapienter. Docet quomodo ſit pſallendū.olim ſine ſenſu pſallebāt,dum lapides colerēt. Auguſ. Nemo ſapiēter facit quod non intelligit.

Regnabit. Auguſ. Modo impleta eſt hec prophetia de⁹ ſedet ſup ſe.ſan.

Sedes ſancta. Aug. Throni. virtutes.et ſancti.

Principes popu. Caſ. Primitiui omniū gentiū conuenerūt credendo in chriſto.quia expulſis iudeis gentes in filios abrae ſuccedunt habentes promiſſionem: quia iudei ſupbierunt. Hiero. Caſ. Vel dij fortes apoſtoli ſcilicet quos neq̄ mors neq̄ vita ſepabit a charitate chriſti. Eleuati miraclis ⁊ doctrina

† ſ Non merito ſed gratia dicit eccleſia. ⁑ ſ dare. ſ Et ſi ad iudeos venit. ⁑ ſ vitā eternā ſ vt colamus. † ſ Quam.

†Elegit ⁑ nobis ⁑ hereditatē † ſuā

† ſ Aug. Pulcritudinē. ⁑ ſ Poſterioꝛis populi. ⁑ ſ Iacob. ſ vel quā ſcz ſpeciem.

†ſpeciem ⁑ iacob ⁑ quem dilexit.

† ſ Nobis,ſubiecit quia. ⁑ ſ chriſtus. ⁑ ſ caſ. vt mūdus firmi⁹ crederet. qđties precones confirmarent.

†Aſcendit ⁑ de⁹ in iubilo: ⁊ ⁑ dn̄s

† ſ Ergo. ⁑ ſ aug. quē vt hominē, irriſerūt alieni.ſed eſt deus.

in voce tube. †Pſallite ⁑ deo

† ſ Chriſto.

noſtro pſallite: pſallite † regi nr̄o

† ſ Aſſidue. ⁑ ſ Caſ. Iam omnis. quia ab omni agnoſcitur.

†pſallite. Quoniam rex ⁑ omnis terrę deus: pſallite ſapienter.

† ſ Caſ. Q. qui humilē cōtemnūt poteſtati ſuccūbant. ⁑ ſ Qui olim ſup vnā. ⁑ ſ Oēs. ſ vel uit.

†Regnabit ⁑ dominus ſuper ⁑ gē

† ſ Aug. Ad dextrā patris regnās p ſecula. ⁑ ſ Celos angelos vel iuſtas animas.

tes: deus †ſedet ſuper ⁑ ſedem ſan

† ſ Quomō regnabit. ⁑ ſ Aug: Omniū. nō vnius tātū. ſ Etiam.

ctam ſuam. †Principes ⁑ popu

† ſ Id eſt.in chriſto qui eſt deus abrae.

loꝛum congregati ſunt †cum deo

† ſ Qui habet filios de lapidibus. ⁑ ſ Id ē. iudei preſumentes de terra.

†abraam: quoniā ⁑ dij foꝛtes ter

† ſ aug. Id eſt. valde ſupbierūt. Q. fracti ſunt rami vt humilis oleaſter inſeratur.

rę †vehementer eleuati ſunt:

† ſ vel oꝛum.

Pſalmus vel laus cātici † filijs

† ſ Qua factū eſt firmamentū.i.celū.i. agens đ eccleſia. que poſt chriſti reſurrectōez ē confirmata quā vocat ciuitatem

choꝛe †ſecunda ſabbati.

XLVII.

ſ Caſ. Quia omnia potenter facit. ſ Aug. Qui prius humilis.

Magn⁹ domi

† ſ Auguſ. Quia pulcre ⁊ mire fecit. ⁑ ſ Aug. Sine termio et fine ⁑ ſ vbi. ſ In malis ei blaſphematur deus. ſ Non in babilonia.

nus et †laudabilis ⁑ nimis: i ⁑ ciui

Pſalmus uel laus cantici.zc. Aug. Primo die fecit deus lucē et diſcreuit a tenebris. Sic dn̄ico die chriſtū ſuſcitauit,et a moꝛtalitate diſcreuit. Secūdo die firmamentū.i.eccleſiā fecit.coꝛpus capiti,quę eſt firmata poſt xp̄i reſurrectōem ſupꝛa firmā petrā.a qua dimoueri nō poteſt, de qua hic cantatur filijs choꝛe.

Caſ. De fundatione ciuitatis quā cōmendatiue deſcribit.

Aug. Cōmendat ciuitatē et dominū ciuitatis vt omes eū amplificēt. Quinq̄ modis cōmendat ciuitatē ſcz. A dignitate cōditoꝛis. A ſitu. Ab amplitudine. A benignitate regis. A ſtabilitate ęterna.

In monte. Aug. Hic eſt mons ille. qui (vt ait daniel) fuit paruus lapis pręciſus de monte ſine manib⁹,qui creuit in montē magnū poſtea ⁊ impleuit omnē terrā.i.chriſtus de gente iudęoꝝ ſine virili ſemine nat⁹ ſuper quem fundata eſt eccleſia.

Fundatur ex. Hiero. Q. quę prius maledictōnibus ſubiecta ſterilitatis opprobrio dolebat, nūc ple fęcūda vbiq̄ exultat. Et cōmēdatur hic ab amplitudine. Vel fundatoꝛ exultatōis vniuerſę zc. Q. domin⁹ eſt magn⁹. dn̄s dico fundatoꝛ exultatōis vniuerſę terrę. cui cōcoꝛdat alia trāſlatio. Alij ſic trāſferūt dilatans exultatōnes vniuerſę terrę.ipe eſt xp̄s qui p vniuerſam eccleſiā gaudia dilatat

Mons ſyon. late.aqui. Auguſ. Quicūq̄ alicui hęrēt latera eius dicūt. ita gentes dyaboli latera.p montē ſyon iudęos ſignificat.p latera aquilonis gēteſ. quę adhęrent diabolo,qui p aquilonē vētū frigidū et durū ſignificat. Ipe nanq̄ ait aſcendā in cęlū et ponā ſedē meā ab aquilone. zc. de quo. Surge aquilo et veni auſter. Itē ab aquilone pandetur omne malum zc.

In domibus. Vel in gradib⁹.i.ſecundū gradus meritoꝝ.q: in ſingulis diſtinctim dabit ꝯgnitōnem ſui.

Vel ſuſcipiet. Aug. Tutandam. et quid opus eſt.qm̄ reges contra.ſed vidētes p fidē.ſic ſcz q̄ tā digna ē h̄ ciuitas admirati ſunt.zc.

Reges. Augul. Caſ. Pꝛincipes iudęoꝝ. Cōgregati. ab herode ſciſcitāte locū natiuitatis. Cōuenerūt. concoꝛditer dicēdo,in bethleē iudę ſecundum ſcripturas. Videntes quę in prophetis legerant. Admirati ſunt. de tanta gloria, non leuiter velocioſe. Sed conturbati.p pc̄o et Cōmoti.ad fidē. et tant⁹ fuit pauoꝛ,vt coꝛpus tremet. Ibi doloꝛ. pn̄ię. vidētes.ita. Sz. In ſpū uehementi. herodis; Conteres naues tharſis.q: in tharſo cilicię q̄ magos tranſpoſuiſſe in patriam ſuam credebātur: confractę ſunt ab herode. Decurſis omibus concludit ergo. Sicut audi. in ciuitate domini uirtutū. q: ibi cuſtodes angelos deputat. Repetit. In ciuitate dei noſtri.id eſt,catholica eccleſia.ne ſibi hoc nomē cōuentus hereticoꝛū vſurpet. Ne autez putetur tempoꝛalis addit. Deus fundauit eam in ęternū.non ad hoꝛam.vt prius tabernaculam moyſi.

Tharſis. Aug. Cilicia regio a tharſo metropoli tharſis dicit᷑. Vel tharſis eſt carthago quę nauibus floꝛuit ad mercandum,quibus ſupbia gentium ſignatur,quę in incertis diuitiarum vt inflatibus venti cōfidit. ſed iam firma ſedes in ſyon.non in mari. Conteres.a ſimilitudine naufragantium. vel iuxta interpꝛetatōem nominis. Interꝑtatur em̄ tharſis

† ſ aug⁹. Que eſt in monte.nec poteſt abſcondi omnibus diffamata. hic eſt mons qui creuit et impleuit omnē terrā. ne aūt putes nō vbiq̄ eſſe. addit fundatur.

tate dei noſtri in †monte ſancto

† ſ que ciuitas. ſ vel toꝛ. ſ vel nis.

eius. †Fundatur ⁑ exultatione

† ſ duo parietes cōuenerūt in lapidē angularē qui fecit vtraq̄ vnū vt eſſet vnus paſtoꝛ et vnū ouile. ſ per patres oſtēdit quod dixerat.

vniuerſę terrę: †mōs ſyon. latera

† ſ Id eſt. dei. alij non magni.

aquilonis. ciuitas regis †magni.

† ſ Etiā. ⁑ ſ quia,iam plures. ſ vel gradibus.

†Deus in ⁑ domibus eius ꝯgno

† ſ Sed hoc p gratiā ſuſcipientis. ſ vt medicus. ſ in eterna beatitudie. ⁑ ſ A benignitate regis. ſ Hec ſunt latera aquilonis.

ſcetur: cum †ſuſcipiet eā. ⁑ Quo

† ſ Ceteris fidelibus.

niā ecce reges terrę † congregati

† ſ Non eſt locus hereticis. p partes pꝛaui doghmatis ꝯciſis. d. ecce hic eſt ecce illic. ſ In lapidem angularē.i. vnitatē fidei et moꝛū. ⁑ ſ Etiā ſic ſcilicet p fidem.

ſunt: cōuenerunt in †vnū. ⁑ Ipſi

† ſ facti. ⁑ ſ Et. ſ Scilicet videntes. ⁑ ſ de gloꝛia et miraculis chriſti † ſ Aug⁹. Poſt admiratōem gloꝛie et miraculoꝝ chriſti. ſ Aug. Pꝛo peccatis.

†videntes ⁑ ſic ⁑ admirati ſunt: †cō

† ſ Ad bona mutati. ⁑ ſ Aug. Pꝛo conſciētia delictoꝛum.

turbati ſūt. †cōmoti ſūt: ⁑ tremoꝛ

† ſ Aug⁹. tantus erat pauoꝛ q̄ etiā coꝛpoꝛe tremebant. ⁑ ſ Penitentię.

†appꝛehendit eos. Ibi ⁑ doloꝛes vt †parturientis: in ⁑ ſpiritu vehemēti †conteres naues tharſis.

† ſ graues ſed vtiles. ſ Caſ. quia inde fruct⁹ ꝓuenit. ſ vnde a timoꝛe tuo dn̄e cōcepimus ⁊ pturiuimus ſpūm ſalutis. ⁑ ſ quomodo. ſ Per ſpūm ſanctū. ſ Aug. In foꝛti timoꝛe iudicaturi.

† ſ Euertes ſuperbiam gentium.

† ſ quia ita eſt. ergo. ſ aug. In pmiſſionibus ꝓpheticis. Sicut eſt illud. adoꝛabūt e.o.gen.zc. Et illud in ſemine tuo bene.om.gen. ⁑ ſ aug. In exhibitione.

†Sicut audiuimus ſic ⁑ vidim⁹

† ſ Omnes enim reges omnes gentes adoꝛant chriſtū.chriſtus regnat in celo ad dextrā patris ſ aug. qui in hac ciuitate ē audit et videt qui extra eſt ecclis eſt. ſ eccleſia.

in †ciuitate domini virtutum.in

exploratio gaudij. **Naues tharſis.** diſcurſores i diuerſis experientijs gandia mundi explorantes.

Suſcepimus. Caſ. Agens gratias de aduentu xp̄i, monet de gradibus eccleſie diſtribuendis per quos ſaluator poſſit agnoſci. **In medio templi tui.** hieruſalē, grauius accuſant qui contemnūt eū, qui in medio eoꝝ cōſpectus ē. Per hoc notatur incarnatō xp̄i, qui ſecundū ꝙ homo p̄ſentatus eſt in templo. **Dextra.** Caſ. hac p̄te iuſti locātur.

Aug. Suſcepimus deus. Quo ordine fundata, vel q̄d audiuim⁹ et vidim⁹.

Templi. Aug. Id eſt populi nō ſuſcipiētis miſericordiā qui multus, vt nulla videant̄ eſſe grana, ſ tn̄ nō nulla, q꞉ ſcd̄m nomē.

Secundū nomē. Aug. Nō vbi ꝙ diffuſū eſt q꞉ nullus eſt, et ſi neſciat cultū, qui huic nomini nō ſe ſubijciat. Vel ſecundū nomē, ergo .i. ſicut reuerentia tui nominis dilatat̄: ita in eccl̄ia que toto orbe diffuſa eſt laus tibi dat̄, quia dextera .i. tua ꝓpiciatio iuſtificauit multos q̄ omnes laudant.

Letetur. Aug. Et ſi laborēt iuſti inter ſpinas, tn̄ exaltentur: quia nō errat de⁹ in iudicādo, ſ diſcernet oīa grana a paleis. Cōcrete nati, diſcrete iuuant: nō temere modo iudicent. coꝝ eſt modo colligere: dei eſt ſepare.

Mons ſyon. Caſ. Eccleſia, que ē in ſpeculatōe populi. **Filie iude.** ſancte femine, p iudaꝫ gens earū oſtendit̄, q̄ eſt ꝓpter xp̄m qui de iuda, et he exultent, vt in vtroqꝫ ſexu eccleſia ſit. **Aug.** Cauſa leticie iudicia futura vbi ſe ſciunt ad beatitudinem venturas. Qui intus ſunt letentur, vos qui extra. **Circūdate.** honores exhibendo. **Cōplectimini** charitate. **Narrate in turribus.** Caſ. predicate alijs i cōcordia apoſtolorū. In hac ciuitate bene ſunt turres apoſtoloꝝ munitōnes contra hereticos et altitudines, vnde exteris eſt loquēdū vt poſſint audire, ne p leticiaꝫ remiſſi lenteſcant.

Uirtute. Aug. Virtus ciuitatis charitas eſt, quā nichil vincit, vn̄ Salo. dilectio fortis eſt vt mors.

Caſ. In v̄tute eccleſie monet ponere corda. **Diſtribuite gradus** .i. officia diſtincta ordinatione diſponite p̄ſbiteros dyaconos vt p eos magnalia narrētur in altera ꝓgenie .i. populo xp̄iano qui eſt ſecūdus ab hebreo quē primū dominus elegit. **Quoniā hic eſt.** hoc eſt quod narrandū eſt breuis ſententia, ſed que oīa cōcludit. **In eternū** cōtra illos, q̄ temporales homines deos faciebant.

Diſtribuite. Aug. Id eſt diſtinguite domū a domibus, que habet formā tantū et que cū forma pietatē, no lite cōfundere quaſi vnū ſint, vel

† ſ Ipſe. ⁝ ſ aug. Ne ergo timeas nequādo cadat firmamentum.

ciuitate dei noſtri: † deus ⁝ fundauit eam † in eternū. ⁝ Suſcepim⁹

† ſ Stabiliter. ⁝ ſ fundauit quia. ſ fide. ſ Nos grana inter paleas liliū inter ſpinas amica inter filias.

† ſ O. ⁝ ſ filiū. ſ Aug. Non ſolum ſacramenta, ſed etiam rem ſacramentorum:

† deus ⁝ miſericordiam tuam: in † medio templi tui. ⁝ Secundum nomen tuū deus: ſic et † laus tua in fines terre: iuſticia plena ē † dextra tua. ⁝ Letet̄ † mōs ſyon et exultent filie † iude: propter ⁝ iudicia tua domine. † Circumdate † ſyon et ⁝ complectimini eā: ⁝ narrate in turribus eius. † Ponite corda veſtra in virtute e⁹: et † diſtribuite domos eius vt enarretis in progenie altera. † Quoniā hic eſt † deus deus noſter ⁝ in eternum et in ſeculum ſeculi: † et ipſe

† ſ In medio paleaꝝ que p ſacramenta quibus cōmunicant populus dei ſunt et templum de quibus habentes formā pietatis virtuteꝫ vero abnegantes. ſ In cōmuni populi tui. ⁝ ſ Et quia hoc eſt.

† ſ Que nō eſt niſi in ſanctis. ſ Aug. Nō de ſunt qui laudent per omnes terras.

† ſ aug. Multi ſunt iuſti qui ſtabunt ad dextrā. ſ Ad quā iuſti. ⁝ ſ vnde. ⁝ ſ Iudea que primos radios accepit fidei.

† ſ aug. gentes a iuda .i. ab apoſtolis genite per cōfeſſionē. ſ Confeſſionis. ⁝ ſ Aug. Quibus cecitas cōtigit in iſrael vt p. g. i.

† ſ Et o vos gentes. ſ aug. vos aūt reprobi in quorū medio ſuſcipitur miſericordia, circūdate nō ſcandalis ſed charitate bonos.

† ſ Electos. ⁝ ſ Brachijs charitatis. ⁝ ſ auguſ. Predicate laudes eius in altitudine munitōnum eius.

† ſ Nō modo ora. ſ aug. Nō ita vt habeatis formā pietatis et veritatē eius negetis.

† ſ aug. Habita charitate nō temere iudicabitis, uidebitis nō obeſſe malos bonis.

ſ vel gradus.

† ſ Hoc ſolū. ſ Caſ. xp̄us preſens in terris viſus et cū hominibus cōuerſatus.

† ſ Et ſi in homine latet. ⁝ ſ Non, ad tēpus vt falſi dij.

† ſ Quia deus ꝓtegit ne moriamur, quia rex regit ne cadamus.

domos circūciſionis et p̄putij vt paulus eat in gentes, alij in circūciſionē. Diſpenſatōꝫ quideꝫ diuiſerūt, ſed charitatē iūxerūt hoc magis cōuenit, vnde ſubdit vt ſic o predicatores enarretis vſqꝫ ad poſteros.

In finē pſalmus ⁊c. Caſ. Agit ꝓpheta de amatoribus mundi et xp̄o redemptore, nō illoꝝ ſed cōtemptoꝝ mūdi, vt deiectus in mūdo nō appreciet̄ elatos.

Aug. Qui colūt deū vt hic eis bn̄ ſit, murmurant et blaſphemant, quia mali florēt: ipi p̄munt̄, q̄ſi deus hoc ignoret, vel non curet ne ipē laboret hoc videndo vel corrigēdo, cōtra hos loquitur hic.

ſ Sine fine.

reget nos in ſecula.

† ſ Id eſt chriſtū.

† In finem pſalmus dauid filijs † chore.

† ſ paſſionis et crucis chriſti.

XLVIII.

ſ attentos facit. ſ Iam hodie per recitatores.

Audite hec † omnes gentes ⁝ auribus percipite † omnes qui ⁝ habitatis orbē. † Quiqꝫ ⁝ terrigene et ⁝ filij hoim ſimul in † vnum ⁝ diues et ⁝ paup. Os † meum loquetur ⁝ ſapientiā et † meditatio cordis mei ⁝ prudētiam. † Inclinabo in ⁝ parabolā aurem meam † aperiam in pſalterio † propoſitionem meaꝫ. ⁝ Cur timebo in † die mala ⁝ iniquitas calcanei mei circumdabit me. † Qui confidunt in virtute ſua ⁊

† ſ aug. Omnes iniqui. ⁝ ſ audiendi.

† ſ aug⁹. domini nō ſerui rerū. ſ Non tranſeuntes audiatis. ſ Iuſti. ⁝ ſ aug. Habitat orbe qui nō tenetur ab orbe, nec eius erroribus implicatur.

† ſ Exponit p partes. ⁝ ſ Iniqui. ⁝ ſ Iuſti.

† ſ Aug. Nō ſepatim vſqꝫ ad meſſem. ⁝ ſ ad ter. ⁝ ſ ad filios. h.

† ſ Quia. ⁝ ſ Chriſtum.

† ſ Ne putes eū ſolo ore et nō ex corde loqui. ⁝ ſ de moribus quod eſt in futuro ꝓuidere.

† ſ Nec hoc a me. Sed. ſ veritati. ſ Que pabolas et enigmata docet ⁝ ſ videmus nūc p ſpeculū in e. quidquid modo videmus per enigma eſt.

⁝ ſ factis oſtendam quod dico.

† ſ Id eſt, quod michi pre omnibus ꝓpono .i. eternā beatitudinē ⁝ ſ Incipit.

† ſ Aug. Iudicij, que dies quia tūc omīa apta. ⁝ ſ Aug. Eua noſtra caro p quā labit̄ homo. ſ qua dicitur illa obſeruabit caput tuū, et tu eius calcaneo .i. lapſum vel finem.

† ſ aug. alij preſumūt in virtute ſua corporali vel ingenij.

XLVIII.

Aug. Primū attentos facit, ad noua et ad ingentia.

Omnes gen. omnes q. ha. or. Caſ. Nullū excipio, nō accipit deus pſonas, omib⁹ p̄ſto eſt et generale beneficiū eſt icarnatō. **Terrigene.** qui vita ſequūtur terrena, hi in p̄te ade, qui homo nō filius h. Filij h. iuſti in ſorte xp̄i qui fuit fili⁹ hoīs. Breuis explicatio, diues terrigena, paup filius ho. **Simul.** vſqꝫ ad meſſeꝫ q̄nqꝫ nō ſimul, quando .ſ. ſepabūtur zizania a tritico, oues ab hedis.

Qui terrigene. Aug. Nulli ſermonē ſubtraho, audiat heres terre, ꝓpter iudiciū iuſt⁹ ꝓpt regnū. **Os meū lo.** Caſ. Commēdat dicēda. Sapiētia ad diuinas res, prudētia ad mores inſtruēdos. in his duob⁹ omnis ſermo diuinus indicat̄.

Inclinabo. Hiero. Humiliabo me veritati intus loquēti, que docet loq̄ in parabolis: ne omnib⁹ pateat.

Cur timebo. Caſ. Incipit narrare q̄ ꝓmiſit dicens ꝙ xp̄us nō redimet impios. hic ꝓpheta in ſua pſona generalē agēs cauſam, querit cauſā dānationis et timoris maloꝝ que eſt iniquitas. **Aug.** Cur timebo, quaſi nō eſt quod timeā, cū iniquitatē vitare ſit in mea poteſtate, p qua tantū timebit̄ in die nouiſſima, q̄ erit mala dānatis nō iuſtis.

Calcanei. Aug. Alludit verbis que in geneſi dominus ſerpēti dixit. Inimicicias ponā inter te et mulierē, ipa conteret caput tuū, et tu inſidiaberis calcaneo eius. In ſingulis noſtrū eſt hec mulier. Eua eīn caro noſtra eſt que ſeducit virū .i. ratōem, p quā carnē labitur homo, qui lapſus p calcaneū hic ſignificat̄. Vel p calcaneū finis vite intelligit̄, cui dyabolus maxime inſidiat̄. Vel iniquitas calcanei. Que michi erit in fine. Circūdabit me .i. opprimet et timere faciet

Qui cōfidūt. Aug. Hi ſcꝫ qui confidūt ſunt quos circūdabit iniq̄tas calcanei. **Aug.** Obſeruat dyabolus q̄n laberiſ vt deijciat te, tu obſerua caput .i. initiū ſuggeſtionis, ne veniat delectatio. **Aug.** Ideo timendū iniquitate circūdato, quod p p̄tes exprimit iniquitatis, quia eos ſalꝫ

qui confidunt et cetera. frater non redi. Aug. Q. timor eſt de iniquitate iniquitas de terrenis. in quibus adeo ſtulti ſunt.

¶ Frater nõ redi. Aug. Si frater. i. xpus nõ redimit, homo nullus redemptur⁹ ẽ. qui ergo in hoc fratre cõfidit, nõ timebit in die mala. vt alij. Vel q̇ ↄfidit in diuitijs vel virtute vel amicis. ñ dabit placa. ſu. quo flectat deũ, p peccato et precium. i. elemoſinam quibus redimat animã, et hic talis laborabit. Sub admiratõne. id eſt. chriſt⁹ n. r. et ſi ipſe non: homo qui ſauciauit redimet. non. Q. null⁹ homo redimet. quia nõ dabit homo deo vnde placetur. et vnde redimatur aĩma: q2 nulla oblatõ poteſt compenſari precio xpi. vel ideo frater n. r. talem quia talis non dat deo pla.

¶ Viuet adhuc in fi. Aug. Poſt finem vite viuet ſecundum animã. quia nõ peribit anima cũ corpore. ſed dolori ſeruabitur. vſq3quo accepto corpore vtrinq3 cruciet.

¶ Non uidebit. Aug. Id eſt. non intelligit quid ſit interitus. dicit enim ſi ſapiens qui pie deũ coluit mortuus eſt: ↄ nõ poteſt euadere: cur ſe querer eu3, michi em̃ benefaciam dum viuo. et ita neſcit quis ſit verus interitus. q̇ enim ei ĩminet etern⁹ cũ ſapiens tranſit ad vitam.

¶ Vel inſipiẽs. Aug. Qui non attẽdit. Stultus. qui ſi attendit nõ cauet.

¶ Diuitias. Caſ. Propter quas fecerunt mala. Suas. que nõ ſecundũ deũ.

¶ Vel inuocabunt nomina eorũ in terris ipſorũ. Aug⁹. Heredes qui ad ſepulcra mortuorũ inebriant ſe in memoriã coru3. ſed nec gutta puenit ad linguam in inferno ardentis.

† ſ aug. alii in diuitiis confidũt. ſ poſt intrinſeca que nomĩe virtutis ſignificauit ponit exteriora que intelligit per diuitias.
ſ vnde magis inflatur homo.
in †multitudine diuitiarum ſuarum glorianiantur.
† ſ aug. alii in amicis ſed fruſtra. quia.
rum gloriantur. †Frater non redimit. redimet homo: non dabit
† ſ Id eſt. vnde redimatur anima hominis.
deo placatõnem ſuam. †Et precium redemptionis anime ſue: et
† ſ Aug. Labor nõ finiet. vita tñ hec finietur.
†laborabit in eternu3 et viuet ad
† ſ Ideo laborabit quia. ſ nõ intelliget.
huc in finem. †Non videbit
† ſ Cũ viderit eque mori bonos et malos.
interitum †cum viderit ſapientes
† ſ Aug. Qui ſibi nõ proſpicit in futurum.
† ſ Aug. Qui neſcit in quo malo ſit.
moriẽtes: ſimul †inſipiens et †ſtultus peribũt. Et relinquent †alie
† ſ Et ſi filiis tamẽ alienis quia alieni ſunt qui nichil proſunt.
† ſ Aug. Que extruxerũt quaſi domos eternas ad memoriã q̃uis in inferno magis maneant.
nis diuitias ſuas: et †ſepulcra eorum domus †illorum †in eternũ.
† ſ Qui palacia huius ſeculi edificauerunt
† ſ huius ſeculi.
† ſ In quibus ad tẽpus. ſ domos quas heredibus dimittant putant eſſe duraturas.
ſ filiorum.
†Tabernacula eorum in proge
† ſ Auguſ. hoc querũt vt vocentur noĩa eorũ.
† ſ Nepotũ. ſ A domibus. ſ vel ĩuocabũt.
nie et †progenie: †vocauerunt no
† ſ Prouinciis ſuis quia ad exteros fama non peruenit.
mina ſua in †terris ſuis. Et ho
† ſ aug⁹. Ad imaginẽ ſcilicet dei factus non viribus ſed ratõnis intellectu. † ſ dũ ſepulcra quaſi eterna cõſtruit. et nomina facit inuocari. cũ potius eterna deberet querere. ſ Aug: ſuã dignitatẽ ſc3 q intellectu preeſt homo iumẽtis non viribus.
mo cum in †honore eſſet non †intellexit: comparatus eſt iumẽtis
† ſ Et merito. † ſ Quia. † ſ vicio non natura.
†inſipientibus: ↄ †ſimilis †factus
† ſ Aug⁹. Non dei. † ſ Caſ. Quia ducit ad mortem.
eſt illis. Hec via †illorum †ſcandalum †ipſis: ↄ poſtea in †ore ſuo
† ſ Aug. Nõ ita ſit tibi vt tales putes beatos. ſ Malis. † ſ Caſ. vbi ſimulatõ nõ in corde.
† ſ vel benedicent † ſ Sed. † ſ Ignari.
†complacebunt †Sicut †oues

¶ Et homo cũ. Et tam in hoc q̃3 in ceteris homo nõ intelligit. Vel inde non eſt accuſandus deus. Nõ intellexit ſuã dignitatem. nõ intelligenter egit. ß compatus amiſſa ratõe iumẽtis. nõ in alia re ß in inſipiẽtia.

¶ Hec uia. Caſ. Hic iam oĩa dicta colligit in vnũ Via. id ẽ. vita quia ducit ad mortẽ. Scandalũ. ſtimulus et dolor. nõ ſecuritas. quia de ſuis actibus torquẽtur. In ore complacent. alios ſecũ pdũt. Vel ſua palliant mala. Vel benedicent. mos peccantiũ cũ vota implent. deo gratias agunt: ſed nõ in ore. Iuxta illud populus hic labijs me honorat cor autem eorum longe. ⁊c.

¶ In ore ſuo cõ. Aug. Cũ tales ſint fiũt ypocrite. ↄ labijs benedicũt deũ. ñ corde. audiẽtes em̃ de etña vita. de ↄtemptu mũdi nõ curant. ſed ne erubeſcãt. vel corripiant ore bñdicũt, et peiores ſunt aptis malis.

† ſ Aug. Iam mente. vt iuſti mente in celo. vel poit. ſ Aug. Qui ſola preſentia attendũt.
† ſ dyabolus. † ſ vel paſtor eſt eis.
in †inferno poſiti ſũt: †mors †depaſcet eos.
† ſ preminebunt eis et iudicabunt eos.
paſcet eos. †Et dominabuntur
† ſ Caſ. Reſurrectione quia ſunt cũ chriſto qui eos iudicabit. ſ Aug. Id eſt. in iudicio quando omnia erunt aperta. † ſ Aug. Quod hic habebant in gloria ſeculi quod erat a gloria eorum. i. a virtute ſua pecunia amicis.
eorum iuſti in †matutino: et †auxi
† ſ A ſimilitudine panni.
lium eorum †veteraſcet in infer
† ſ Ipſi ita. ſed ego non.
no a gloria eorum. †Verũtamẽ
† ſ Caſ. vt terror ↄſternit malos ſpes redẽptionis releuat bonos.
deus †redimet animam meam de
† ſ Caſ. de poteſtate dyaboli qui ante aduentũ animas tenebat. † ſ Carnẽ ex me.
†manu inferi: cu3 acceperit †me.
†. ſ Ergo quia ſic pibunt mali et quia ſic deus retribuet. † ſ Aug. In quo tibi videris fruſtra laboraſſe. qui iuſtus es et tamen paup. Nõ eſt magnum q diues eſt.
†Ne timueris cum †diues fact⁹
fuerit homo: ↄ cũ m̃ltiplicata fue
† ſ Ideo ne timueris.
rit gloria domus eius. †Quo
† ſ hic poſſeſſa.
niam cum interierit non †ſumet
† ſ Ad inferos. quia in abyſſum cadet.
omnia: neq3 †deſcendet cum eo
† ſ Caſ. Senſualis. non ideo.
ſ Aug⁹. Quãdiu vixit in proſperis ſibi benefecit in morte torquebitᵗ anima
gloria domus ei⁹. Quia †aĩa ei⁹
† ſ Id eſt. exaltabitur. ſ Quia. † ſ Aug. O deus ſolũ in proſperis in aduerſis blaſphemet. ſ Laudabit te.
in vita ipſius †benedicetur: †confitebitur tibi cum benefeceris ei.
† ſ Caſ. imitabitur antiquos iniquos.
† ſ aug. Quia etiã hic in tenebus ĩteriorĩbus eſt et poſtea exteriores patietur.
†Introibit vſq3 in †progenies
patrum ſuorum: vſq3 in eternum
† ſ Sed quare hoc. ſ aug. Quia non inde
non videbit lumen. †Et homo
accuſandus deus ſed homo. quia.
cum in honore eſſet nõ intellexit comparatus eſt iumentis inſipiẽtibus et ſimilis factus eſt illis.
† ſ attribuitur. † ſ Sinagoge fideli.
†Pſalmus †aſaph.

¶ Sicut oues. Caſ. Dyapſalmus. Que impijs et iuſtis rddẽda. Se iactãt. ß michi iam ↄſtat q in inferno p. ſ. Oues. amiſſa lana manẽt. ſic in iſtis ſine cõſumptõne ſube pena inuenit qd cruciet. Depaſcet. Aug. a ſimilitudine iumẽtor. q̃ nõ radicitus herbas euellunt. ß ſũmitates tñ carpũt. vnde iterũ herbe naſcuntᵗ ad paſtũ. Sic et illi morte depaſti reuiuiſcũt. q2 nõ deficiũt. Vlᵗ Depaſcet. Caſ. de paſcua. i. de pena ad penã ducet.

¶ Mors. Aug⁹. Vt xps vita, ita dyabolus mors. q̇ paſtor eſt eis. vt oĩb⁹ quas trahit ad paſcua mortis.

¶ In matutino. Aug. Quia mõ nox. dũ nõ apparẽt merita iuſtorũ. et quaſi felicitas noĩatᵗ impior.

¶ Veteraſcet in iferno. Aug. Quã tã viſus ẽ habere gloriã inter hoĩes. tantã in inferno corruptionẽ. Alia littera a gloria ſua repulſi ſunt. Vel ita diſtingue ſecũdũ aliã litterã. auxiliũ eorũ veteraſcet in inferno. Sequitᵗ. A gloria ſua expulſi ſunt.

¶ Ne timueris. Caſ. Dyapſalmus. Admonitõ. ne timeãtur potentes qui oĩa cũ luce reliquũt. Cur em̃ hec peccatorib⁹ pmiſſa ſint cõmunis q̃rela eſt.

¶ Diues. Caſ. hec em̃ et abiecti habent. Gloria. in honorib⁹ ſeculi. Domus. quia non ſolum ipſe ſed omnes qui ad eum pertinent.

¶ Benedicetur. Caſ. Non de bono actu. ß de delicijs bñdicetᵗ. fauore luxuriantiũ. qui inter epulas paſtorib⁹ bene optant.

¶ Confitebitur. Aug. Deſpecta confeſſione quã pſperitas facit. ſed illa eſt magni meriti quã non tollit vis doloris.

¶ In progenies patru3. Aug. Qui patres ſequũtur peſſimos: eorum ſocietate damnandi ſunt.

¶ Et homo cum. Caſ. Iterat deformitatẽ hominis vt malus a malo quieſcat.

¶ Pſalmus aſaph. Hiero. Aſaph latine congregatio. grece ſynagoga: que fidelis hic loquitur: que chriſtũ expectat. p quã magis cõfutantᵗ

incredulí iudei.
¶ Caſ. Aſaph vocem dei inducit⁹ de mutatione ſacrificiorū. prius agit de vtroq₃ aduentu. p primū inuitans. p ſecundum terrens.

¶ Deus deorum Caſ. Ne quis mediocritet de incarnatōne eſtimet: potentia eius predicitur: vt incredulitas tollatur.
¶ Aſaph etiam vt inde ſit maior autoritas: ſibi inducit deuz loquentē.

¶ Deus· dicit' aliquando ſubſtantialiter vel naturaliter vt deus pater et filius et ſpirituſſanctus. Adoptiue ſicut dicuntur ſancti qui p gratiam adoptionis dij ſunt. Nūcupatiue. vt falſi dij. iupiter venus.
¶ Locutus· Aug. Per ſe· et p p̄cones.
¶ A ſolis ortu. Caſ· Q. qui omnes gentes vocat a hierusalē incepit· quia īde exeuntes apoſtoli ſpeciem decoris xp̄i toto orbe annūciauerunt. vnde exibit de ſyon lex et verbū domini de hieruſalem.
¶ Ex ſyon· Aug⁹. Cepit decus euāgelij ·ꝛ· in̄ ſpecioſus p̄ filijs hoīm cepit annūciari quia ibi datus eſt ſpiritus apoſtolis. vt teſtes eſſent in hieruſalem et in tota terra.
¶ Ignis· Auguſ. Ante euz p̄ibit. pena q̄ terreat. quos p̄mia non inuitant.
¶ Aug. Ignis materialꝰ vel male p̄ſciētie torquebit impios. cū conſpiciēt iudicātē.
¶ Ignis purgatorius qui erit pfectis q̄lis tribus pueris· minus pfectos purgabit. malos comitabit' ad inferos.
¶ Tempeſtas. Caſ. Nō ventus: ſed potentia dei. vt eius ſententia area ventilet'. Que iudicatio tēpeſtas dicit' a ſimili. q₃ impulſa veniet. et celeriter rapiet. In circuitu. quia cū ipſo iuſti ſedentes iudicabunt. prius omnes cōmuniter vocauit: tunc vocabit vt diſcernat.
¶ Diſcernere. p. Aug⁹. Primo cōmixtos vocauit a ſolis or. vſ· ad oc. tunc autem vt diſcernat. angelos congregantes et applaudit·
¶ Congregate. Aug. Videns pp̄heta futura quaſi p̄ſentia hortatur
¶ Aug. Congregate. Meſſores angeli quoſdā portabant in ſinu, quoſdā in manib⁹. In ſinu: cōtemplatiuos. In manib⁹: actiuos. quaſi ſaluos p bonā voluntatē et opatōem. De malis dicit'. de quo nō impleuit manum ſuam. ris habēt opa charitatis q̄₃ ſacrificia pecudum.
¶ Qui ordina. Aug⁹. Nouū t· ſuper vetuſ. Vel qui dicūt nō ſūt cōdigne paſſiones hui⁹ tem· Vel poſt laborē ſequi denariū. Vel qui plu
¶ Et annunciabūt celi iu. Aug. Iā celi nūciauerunt nobis hanc iuſticiā dei. q quidam erunt ad dextrā q̄da₃ ad ſiniſtrā· nullū granū erit tūc cū palea: et ſi nūc pmixta: quia deus eſt iudex iuſtus.

¶ XLIX.

ſ Et omnis creature. ſ aug. verbū caro factū eſt qui homines deificat.

DEus deoꝝ
† ſ Qui oli₃ multifariā in pphetis loquebat'. † ſ Hoc loquendo fecit.
dominus †locutus eſt: ꝛ †vocauit
† ſ Miſſis teſtibus vſq₃ ad vltimū eius: † ſ Nō vnā tantū ſed omnē que eſt.
terram. †A †ſolis ortu vſq₃ ad
† ſ A hieruſalē. † ſ Caſ· Quia ſpecioſus forma pre filijs hominum·
occaſum: ex †ſyon †ſpecies deco-
† ſ Quia et ſi occult⁹ tūc. et eſt adhuc tamen. † ſ aug. Ad iudiciu₃.
ris eius. †Deus manifeſte †ve-
† ſ Qui verus ē. † ſ Aug. A iudicio vt modo· cum ex flagella ſunt admonitio. ſ auguſ· Modo enim expectat ad penitentiam·
niet: deus †noſter ꝛ non †ſilebit.
† ſ aug. timeat ergo palea ſe arſuram·
Ignis in conſpectu eius †exar-
† ſ A ſimilitudine. ſ aug· angeli ſeparatores et ſancti.
deſcet: ꝛ in circuitu eius †tēpeſtaſ
† ſ aug. Q₂ ſepabit bonos a malis· † ſ aug. veniens aūt ad iudiciū· Caſ· vel veniens ſurſu₃ a patre· † ſ aug. Omnes pfectos ſecū iudicaturos deſurſū ſeſſuros. celū eīn cum illo terram diſcernit· ſ vel hit ſ vel los.
†valida. †Aduocauit †celum de
† ſ Omnes iudicandos. ſ peccatores· † † ſ a malis.
ſurſum: et †terram †diſcernere po-
† ſ Et quia erit ergo o angeli meſſores·
pulum ſuū. †Congregate illi ſan
† ſ aug· Qui cogitant de pmiſſis eius ſupra illa que opantur que ſunt ſacrificia deo.
ctos eius: †qui ordinauerunt te-
ſtamentum eius ſuper ſacrificia.
† ſ veniet manifeſtus et iudicabit. et hanc iuſticiam annūciabunt celi. i· apoſtoli toti mūdo.
†Et annunciabunt celi iuſticia₃
† ſ Qui non fallitur. ſ diſcernens
eius: quoniam deus †iudex eſt.
† ſ auguſ. Si populus meus audis. et ſi audiſ loquar tibi· aliter et ſi loquar· nō tibi loquar·
†Audi populus meus ꝛ loquar
† ſ Per ſcripturas et miracula· ſ Hoc·
iſrael: et †teſtificabor tibi deus
† ſ Omniū p potentiā. ſ Caſ. familiarius· qz te ſeruū habeo † ſ In pphetis pmiſſus chriſt⁹. † ſ Et ipſe.
†deus †tuus ego ſum. †Non in

† ſ aug. Quia nō quero animalia. ſ Nō exhibitis· † ſ aug. animā igne charitatis totā inflamatā. vel ſacrificiū deo . ſ· c· vbi dicit nolle animalia in holocauſta. ſ Sed.
†ſacrificijs tuis arguam te· †holo
† ſ Que tua iuris·
cauſta autē †tua in conſpectu meo
† ſ Sed ne putes holocauſta de animalibus· ſ auguſ· Prenūciat nouū t· vbi omnia ſacrificia ceſſant figuratiua.
ſunt ſemper. †Non accipiam de
domo tua vitulos: neq₃ de gregi
† ſ aug· Cur queram a te quod meum eſt. qui creaui.
bus tuis hircos· †Quoniā meę
† ſ Etiam· † ſ Etiā domita que tu nutris. ſ vel equi ſilueſtres et boueſ ſecudū aliam lrā₃·
ſunt †omnes ferę ſiluaru₃: †iumē
† ſ ab eterno quod nullus homo fecit.
ta in montibus et boues. †Co-
† ſ que et quot ſunt. † ſ aug⁹. vbertas oīm in terra gignentium.
gnoui †omia volatilia cęli: et †pul
† ſ aug. quia ego vbiq₃. vel apud me nichil preterit. nichil futurum eſt· ſ Michi ſeruit. † ſ aug· quod nūquā fit· ſed dicitur ad cōuincendū paruulum ſenſum·
critudo agri †mecu₃ eſt. †Si eſu
† ſ Ergo non queras quod michi des·
riero non dica₃ tibi †meus eſt eīn
† ſ Caſ· Omnes creature·
orbis terrę: et †plenitudo eius.
† ſ Sed· ſ q· nō in ſacrificiis ſed in pauperibus hec volo.
†Nunquid manducabo carnes
thaurorum: aut ſanguine₃ hirco
† ſ Hec nolo ſed· † ſ Ecce quid exigit.
rum potabo. †Immola deo †ſa-
† ſ quod in te ipſo eſt· ſ vt gratias de omnibus agas. † ſ Ite₂ iterūq₃·
crificium †laudis: et †redde altiſſi
† ſ que in te non extra. † ſ tunc· ſ aug⁹. Non enim debes preſumere de omnibus viribꝰ tuis·
mo †vota tua. †Et inuoca me in
† ſ que ideo datur. vt homo inuocet. † ſ Ecce premiū oblationis· ſ Ne deficias· ſ Sic·
die †tribulationis: et erua₃ te †et
† ſ aug. apud alios cauſa honoris eris michi· † ſ Hec contra predicantē. ſecurus tamē ſit qui audit. a quocunq₃ audiat bona.
†honorificabis me. †Peccatori
† ſ Cum opere non imples·
aūt dixit deus: quare tu †enarras

¶ Audi popu. m. Caſ: Vox xp̄i. vt relictis ſacrificijs pecudū: fiat ſacrificiū laudiſ. Aug. vel repetit ſub alio verbo audi ſicut iſrael· i· ſicut videns deū· et teſtificabor hec ſc₃ d· d· t· e· ſ·
¶ Deus deus tuus. Aug. Prius dicit ſimpliciter ſum deus. Et poſtea dicit ſum deus tu⁹. Q. et ſi nō ſu₃ deus tu⁹. tamē ſum deuſ. bono eīn meo ſū deus. malo tuo nō ſū deus tu⁹
¶ Sum. Caſ. Eſſe eſt propriū deitatis.
¶ Iſrael. Caſ. Q. ſi es iſrael · i. ſi me vides, audire nō negligis. De⁹ ille generalis deus tu⁹ ꝓprie

¶ Holocauſta aūt. Aug. Si aīma inflamat' et mēbra in vſum ſuū rapit. ne ſeruiāt cupiditati. vnde p̄cipit' in leuitico vt adipē cū renūculis offerant. quib⁹ interna charitas ſignatur.
¶ Nō arguā· Caſ. Et ſi feceris nō accipiā. De domo. q̄ſi ſignificatos acciperē. nō illos d' domo. q̄m meę. ac ſi diceret. q̄a nō ſunt tua ſed mea.
¶ Quoniā meę ſūt· Aug. Mea ſunt quę nō poſſides indomita ſcilicet.
¶ Fere iumenta boues. Caſ. His ſimilitudibuſ figurat eccleſiā. ferę ſūt gētes Iumēta in montib⁹. ſimplices in culmīe fidei. Boues apoſtoli pphetę. Volatilia ſupnę angeloꝝ virtutes. Pulcritudo agri. gētes cōuerſę quę ſunt dec⁹ terrę. eſurit ſalutē et de omib⁹ ſatiat'. Carnes thauroꝝ non vult in ſacrificijs ſed in pauperib⁹. ſapientię.
¶ Cognoui omia. Aug. Cū illo ſunt omia cognitōe q̄dā ineffabilis
¶ Si eſuriero. Aug. Si hec datis forſitā eſurire putatis qd ē inſania
¶ Nūquid mandu· ꝛc. Olim hec ſacrificabātur. nō ideo q deus in de delectaret': ſed ne demonib⁹ offerētur: et tantū deo ſacrificabātur in q̇bus erat aliqua ſignificatio. poſt: peccatori aūt d· d· nō ego.
¶ Immola deo· Caſ. Non dicit michi. ſed de ſe quaſi de alio. vt et
¶ Tribulatōis· Aug. Nr̄a tribulatō ꝓprie ē tiore ſalutis n̄ carnaliū.
¶ Peccatori aūt. Aug. A q̇b⁹ ſacrificiū velit. vbi peccatori ſuę neq̇cię imputant'. Caſ. Hec populo ſuo dixit. ſed nō ſuo· i· peccatori dix· de· Quare enarras· i· quare cōi ſermone ad hierlm. pfers aliq̇d de mea maieſtate h̄ ꝯtra p̄dicātes. Caſ. Quia laudē q̄rit. ne putet turpis ſibi ipari, phibet: ne lingua p̄ſumat laudare. cui obuiat praua cōſcientia. nō tn̄ interdicit' laus cōuerſis ad pnīam: ſed oblitis deū vt inferi⁹ ait. Immola deo ſ· l· ſed videas ne bene cātes: et male viuas. q₂ peccatori dixit deus. ne ſit ſecurus quaſi hoc ſolo ſaluetur q bene docuit.
¶ Quare tu enarras. Caſ. Q. nec ſancta verba os pollutū p̄ſumat

voce re· vel os heretici et ſi legere. Non eñ lectio negat corrigendis. vnde apſus. Caſtigo corpus m· et in ſer. re· ne cũ alijs predica· ipſe rep· effi· Nõ ait cũ alijs legerim. Ideo in veteri teſtamento erat labiũ eneũ in introitu tabernaculi vbi ſacerdotes lauabant manus. vnde mundamini qui fertis vaſa domini.

¶ Aſſumis. Caſ. Indeuotus ꝑlumis. Non eñ lectio negatur corrigendis.

¶ Tu uero odiſti. Caſ. Tu vero ore dicis. & facto negas diſciplinam. ſi corrigo murmuras.

¶ Furem adul. Caſ. In his omnia notat vicia. a parte totum. Caſ. Vel furem· ſani intellectus ſcripte. Adulteris qui ponũt falſum auferendo verum.

¶ Os tuũ abun. m. et lin.. Caſ. Accuſat cõſcientiã et linguã. Cõcinnabat quia mos eſt decipiẽtis ſic falſa cõponere. vt lepore verboꝝ blãdiatur. et hoc· nã cõtra fratrẽ ſedens. nõ caſu alij derogat. ſed ſtudio.

¶ Sedens. Caſ. Nõ trãſiẽs vel ſtãs facit. nõ cũ voluntate facit.

¶ Fratrem. Caſ. Omnẽ hoĩem. Et aduerſus filiũ matris eccleſie cui charitate iũgimur. Ponebas ſcandalũ. hereſes. vel alia quibus innocens capiatur.

¶ Loquebaris uel detrahebas. Aug. Dũ detrahit q̃ doctus videt fratri. forſan bene docẽti. vel bene ambulanti. ponit ſcandalũ infirmo. qui neſcit iudicare. et ideo filius matris dicitur. lacte ſaliſcet egens eccleſie. nõ dum patris ad menſam accedens· cuius pane paſcatur. i. validioris doctrine cibo.

† ſ Nec ſanctũ verbũ· os pollutum preſumat. † ſ Sanctum.
iuſticias meas· et † aſſumis † teſtamentũ meũ per † os tuũ: † Tu
† ſ Pollutũ † ſ Auguſ· Laudas quando parco· murmuras quando caſtigo·
† ſ Aug· que dicis poſt te ponis. ne videas·
vero odiſti diſciplinam: et † proiciſti † ſermones meos retrorſum.
† ſ Precepta contemnis.
† ſ Non dicas te non feciſſe quia. † ſ aug·
† Si videbas furem † currebas cum eo: et cum adulteris portionem tuam † ponebas. † Os tuũ
aſſentiebas laudando·
† ſ aliquo conſenſu. ſ Id eſt· aſtipulator facti eras. † ſ Aug. Nõ ſolum nõ reprehendit vel tacet. ſed etiã laudat. etſi malũ eſſe ſciat, vt ſit dolus·
† ſ vel nequitia·
abundauit † malicia: et lingua tua concinnabat dolos. † Sedens aduerſus † fratrem tuum † loquebaris: et aduerſus † filiuꝫ matris tue: † ponebas ſcandalum· hec feciſti et † tacui. Exiſtimaſti inique quod ero tui † ſimilis: † arguam te et † ſtatuam contra faciem tuam.
† ſ aug. O. cum ocio ita tibi placet· ſ q· cum ſtudio·
† ſ Qui bene ambulat et bene docet. † ſ vel detrahebas alia littera.
† ſ Reperit. f. t·
† ſ Inſidioſe·
† ſ Id eſt. diſtuli penã expectans ad penitentiam· ſed tu vertis ad impunitatem·
† ſ Auguſ. placere putas michi mala· quẽ nõ credis vltorẽ· † ſ Sed ego. ſ arguendo.
† ſ aug⁹. Oſtendã te tibi. et diſplicebis tibi. qđ et modo faceres ſi te videres· michi vero placeres ſi tibi diſpliceres·
† ſ Ergo. ſ Laudẽ volo ſed nõ a peccatore· ſ Nemo dicat nõ predictum. † ſ Me deum non creditis.
† Intelligite hec qui † obliuiſcimini † deum: nequando † rapiat et non ſit qui eripiat. † Sacrificiũ † laudis honorificabit me: et illic
† ſ Cui nemo poteſt reſiſtere † ſ de⁹. i· ego.
† ſ Et hoc intelligite q̃
† ſ aug⁹· Non laudat qui bene dicit· ſi male viuit. nec qui bñ viuit. ſi ſibi dat· vel ſi ſup altũ ſe extollit· cui potius erogare deberet. qđ habet.

¶ Tui ſimilis. Caſ. Conſentiendo malis.
¶ Statuã ante faciẽ tuã. Aug. Quod poſt dorſum poſuiſti. ante faciem ponam.
¶ Rapiat. Caſ. de⁹ ad penã. et nõ ſit q̃ eripiat. quãdo dyabol⁹ rapit. deus eripit. Sed cũ deus rapit nemo valet liberare.
¶ Sacrificiũ laudis· Caſ. Nõ quod ſcelerati cantant. ſacrificiũ laudis nõ animaliũ. et hec eſt via ad deũ. ſcala iacob qua angeli· i· fideles aſcendũt ad laudem diuinitatis et deſcendũt ad laudem hũanitatis.
¶ Illic iter. Caſ. In ſacrificio laudis. Salutare dei. Aug. Chriſt⁹ qui cũ gratia venit: quẽ nõ nouit: qui aliq̃d alij q̃ꝫ gratie dei attribuit
¶ In fine pſalmus. Caſ· Arguente nathan. Rex nõ erubuit peccata publice confiteri. non ſe excuſauit vt ſolet homo. et a ſe penas exegit. quas vix ferret aliquis coactus. in conſpectu omniũ reũ ſe abiecit cui⁹ iudicium timebatur. vnde hic ſpecialiter humilitas oſtenditur. que adeo valet penitentibus. ... ſurgendi ne deſperes.

¶ Dauid. Caſ. Proponit in exemplũ nõ cadendi. ſed et ſi cecideris re
¶ Caſſi. Prima eſt deprecatio vbi captat a ꝑſona iudicis ꝑ miſericordiam: et iuſticiã qua punire debet; niſi quia et iſte ſatiſfacit· quod eſt et a ſua perſona captare.

† ſ Illi laudanti: † ſ Me ſcilicet.
iter quo oſtẽdã † illi † ſalutare dei.

¶ In finem † pſalmus dauid cuꝫ venit ad eum † nathan propheta † quando † intrauit ad berſabee.
† ſ Miſſus a deo ad arguendum qui ſimile de oue propoſuit pauperis.
† ſ vel quoniã· † ſ vicit pax quem bella nõ vicerant.

L.

ſ Caſ· hoc dicens. locũ aufert iudicio diſcuſſiõis· quia factũ conceditur.

Miſerere mei deus ſecundum † magnaꝫ † miſericordiam tuaꝫ. † Et ſecundũ multitudinem † miſerationum tuarũ: † dele iniquitatem † meam. † Amplius † laua me ab † iniquitate mea: et a † peccato meo munda me. † Quoniam iniquitatem meam ego cognoſco: et † peccatum meũ † contra me eſt ſemper. † Tibi ſoli † peccaui et † malũ coram te † feci
† ſ Hiero· Q· ad tuã miſericordiã ꝯfugio vt grauib⁹ vulneribus tiriacã remiſſionis infundas. ſ Quia magna miſeria mea. † ſ Naturalem·
† ſ Caſ. Que ſupat multitudinẽ quãlibet peccatorum.
† ſ Ab initio ſeculi exhibitarũ· ſ factarum·
† ſ Caſ· vt nullum remaneat veſtigium. † ſ Contra primũ. † ſ q̃ꝫ ab actu peccati. ſ Quia plus peccaui ſcienter ſcꝫ et ex volũtate.
† ſ videbat ꝑ ſpũm ablutõem baptiſmi. et taliter ablui petit· † ſ Contra vriam.
† ſ Adulterii· ſ Quod in me fuit carnis voluptate.
† ſ Auguſ· Quid ergo erit· ꝑ miſericordiã peribit iuſticia· vt hoc ſit ĩpunitũ. nõ· q: ego punio Quaſi ignoſce. quia ego agnoſco· nõ diſſimulo.
† ſ Sibi facit ille quod deus in iudicio faceret. vnde ſupra arguã te. et ſtatuã contra faciẽ meã·
† ſ vel corã non poſt tergũ. vt priũs cũ negligeret. † ſ Munda. quia· ſ Aug. Quia tu ſolus ſine peccato. et ideo iuſtus punitor·
† ſ In me carnis voluptate † ſ In primũ· † ſ tibi ſoli· vel ideo munda.

¶ Caſ. Pro mõ iubilei. pſalm⁹ remiſſionis. Iubileus quippe annus in lege quinq̃geſimus erat in quo omĩbus debita remittebãtur et poſſeſſiões alienate reſtituebant vnde iubileus initiãſ vel remittens dicebatur. ita ꝑ penitentialẽ humilitatẽ ꝺ qua hic agitur plena preſtat peccatorũ remiſſio.

¶ Caſ. Hic penitẽtialis pſalmus pl⁹ frequẽtatur; q: hic magna humilitas oſtenditur. et quia hoc eſt tem ꝑatum ſupplicatõnũ genus· quod et infirmi poſſunt implere. quia hic nichil difficile dicit vt in alijs lauabo ꝑ ſinglas noctes lec. Et grauata ẽ ſuper me man⁹ tua. Putruerũt et c· ſ· c· mee. Cinerẽ tanq̃ꝫ panẽ mãduca. De pſũdis clamaui a· t· d· Perſecut⁹ eſt inimicus aĩam m· ꝛc· Sꝫ a pio petit miſericordiã. Alibi ergo diſtrictiora fortioribus· hic tem ꝑata infirmis ꝓuidet. forſan ideo dicit. docebo iniquos v· t· et i· a· t· c· ꝛc· q: ꝓuidit ꝑ hunc pſalmũ plures petituros.

¶ Magnam. De graui peccato deſ ꝑandũ eſſet. niſi magna miſericordia eẽt. Magna nõ põt diffiniri quanta ſit.

¶ Magnã miſericordia. Caſ. Mag̃ miſericordia deuꝫ de celo depoſuit: corpe induit. vt pateret. moreret ꝑ quã ſe credebat facile abſolui: ꝑ quã ſciebat et humanũ genus liberari. quid ergo nõ poterat dare: cum ſcđm ſe rogatur deus ignoſcere.
¶ Miſerationũ. Caſ. Per miſericordiã et miſeratõem petit. Et eſt miſericordia in natura. miſeratõ in effectu.
¶ Amplius laua· Caſ. Quẽ modũ delendi velit. ſubdit. Auꝫ. Amplius laua. vt nõ modo culpã operias ſed etiã reatũ volũtatis abſtergas. ... non ſunt pura.
Hiero. vel ampli⁹ q̃ꝫ petere intelligaꝫ.
¶ Munda. Hiero. Sic laua vt mũdes. lauãtur eñ quedã que tamẽ
¶ Quoniã iniqui. Aug. Caſ. Cuius miſericordiã petit vt ignoſcat: quia ſcit iuſtũ vt peccata puniat ſubdit. Tu ne punias; quia ego punio. Quoniam iniquitatem meam ꝛc.
¶ Contra uel corã. Aug. Poſt tergũ peccatũ habuit. cã rex ſententiã in diuitẽ qui rapuit ouẽ paupis dedit: oblitus ſui.
¶ Tibi ſoli. Hiero. Solus enim ille iuſte punit qui nõ habet quod in illo puniatur. Ille iuſtus reprehenſor qui non habet in ſe qđ reprehẽdat·

bic eſt inter homines ſolus chriſtus.

Caſ. Tibi ſoli. Quia rex oībus ſupior tantū a deo puniendus eſt. Corā te. quia vbiqꝫ eſſe ſcit. vnde ſe arguit. quia eo pſente peccare non erubuit. Ut iuſtificeris in ſer. t. cuius verba nō tranſeūt: ſed implē/tur. Uincas cū iudicaris. deus tante iuſticie eſt vt velit ſe cū homi/ne iudicari. Unde in yſaia. Judicate inter me ⁊ vineā meā. ergo contra eū quem ex paſtore regem fecit: talē habet iuſticiā vt vincat inter ſe et eū ſi iu/dicent.

Aug. Tibi ſoli. chriſto. nullū haben/ti peccatū in pſciētia. i. ſpiritu pphetie dauid dicit. tibi ſoli peccaui. et vincas cū iu/dicaris. ſupas enim omnes homīes. i. omnes iudices. et qui ſe putat iuſtū coram te: iniuſtus eſt. tu ſolus iuſte iudicas. Cum. i. qm̄uis iniuſte iudica/ris a pilato ⁊ iudeis. Sed ne putetur vincere eos tantū. q̄ grā/uia cōmiſerunt. non eos qui ex quo nati ſunt nichil tale com/miſerunt. addit per/ſonam totius gene/ris humani in ſe oſtē/dens. Ecce eīn in ini/q̄tatibus ⁊c. Q. etiā his imputaſ peccata. Jn oībus vincula propago mortis. Tu omnes vincis. qui de ſpirituſancto ɔcept⁹.

In ſermonibus. Remi. De pmiſſiōib⁹ xpi. Uel d venia īgemiſcētis vt agat contra eos qui chriſtū qm̄uis a patre pmiſſum. ex dauid pter eius peccata nō naſciturū dicunt. vel qui dicebant deū dauid nō indulgere. eo q tam grauiter deuꝫ offenderat.

† ſ Aug. Solus in hominibus verū potuit dicere homo deus.

vt † iuſtificeris in ſermonib⁹ tuis

† ſ Aug⁹. videt futurū iudicē iuſtū. a peccatoribus iudicandū. et in eo vincentē. vnde. Qui aſcēdit ſup occaſū ⁊c. occidēdo eīn victor factus ē

et vincas cum † iudicaris.

† ſ vere vincis. vel peccaui ‡ ſ aug. Non q de adulterio natus. ſed quia in omnibus trahitur iniquitas ex adam et vinculū mortis. ſ Originalibus et actualibus quia macula originalis peccati teneor et ad actualia pn⁹ exiſto.

† Ecce enim in ‡ iniquitatibus cō

† ſ Aug. vel aluit in vtero.

ceptus ſum: et in peccatis ɔcepit

† ſ Jd eſt. libidinis cōcupiſcentia que peccatū eſt niſi excuſetur p bona coniugii. Naꝫ hoc op⁹ caſtum in coniuge nō habet culpā. ſed origo peccati in prole ſecum trahit debitam penam. ‡ ſ Non in te culpā refundo. ſed veritatē profiteor quam diligis.

me † mater mea. ‡ Ecce enim veri

† ſ Caſ. Aliis incertus. aliis occultus erat filii dei aduentus. vel cognitionis tue vel remiſſionis peccatoꝝ michi p ſapientiam tuam reuelate et ita certus ſum vt aſperges ſanguine chriſti.

tatez dilexiſti: † incerta et occulta

ſapientie tue manifeſtaſti michi.

† ſ Sanguine chriſti.

Aſperges me dn̄e † yſopo et mū

† ſ vel mundabis alia littera. ſ Aqua baptiſmi. ‡ ſ Aug. vt ſit veſtis domini ſine macula ⁊ ruga. quia veſtimenta chriſti in transfiguratione facta ſunt alba ſicut nix per que ſancti ſignificant. vnde Quotquot in chriſto bap. e. x. i.

dabor: † lauabis me et ‡ ſup niuez

† ſ Et ſic audiam te.

dealbabor. † Auditui meo da/

† ſ Caſ. de abſolutōe peccī

‡ ſ Caſ. de eternis pmiſſis.

bis † gaudium et ‡ leticiam: et ex/

† ſ Interiora mea. ‡ ſ Quia ſine faſtu ſine tumore. tumor enī infuſa repellit. ‡ ſ Quia ea ante faciē habeo. ſi enim homo aduertit peccatū deus auertit faciē ne puniat.

ultabunt † oſſa ‡ hūiliata. ‡ Auer

† ſ Non a me.

te faciem tuam a † peccatis meis:

Et uincas. Aug. Ul' adeo iuſtus es. vt vincas dyabolū et mortē et iudeos cū iudicaris. et in iudicio quo iudicatus es.

Jn iniquitatibus. Caſ. Minuitur inuidia peccati: ſi a radice peccator eſt. i. quia a radice peccatorē ſe cōfitetur. et tm̄ humilis confeſſio tot peccatorū miſericordiā pii cōmonet iudicis. De vno arguitur: et omnia confitetur. Aug. Jn iniquitatib⁹. Non quia peccatū eſt miſceri coniugibus: ſed quod fit. de carne penali fit. et quod de corpore mortuo propter peccatū ſeminatur: cū vinculo peccati naſcitur et moritur.

Ecce enim. Aug. Sic miſericordiā dat: vt ſeruet veritatem. vt nec peccata ſint impunita eius cui ignoſcit. Jgnoſcit enim ſe ipm punienti: miſericordia ergo etiam eſt q homo liberat'. veritas q peccatū punitur.

Ueritatē. Caſ. Quia in confitendo veritatē dixit. quam deus ſuper ſacrificia querit. ſupplicat ſibi ſubueniri.

Jncerta et occulta. Aug. Sunt et occulta q talib⁹ ignoſcit de⁹. ſub hac incertitudine. Niniuite penituerūt dicentes. quis ſcit ſi ignoſcat deus. et hoc nouit dauid dicēte ſibi confitenti ppheta. dimiſſum eſt pec/catum tuum. Aſperges enim me inquit.

Jncerta et occul. Prophetiā notat. vt ſciret q deus filiū habet. et q de ſuo ſemine naſceret'. vnde magis a peccato erat ſibi cauendum.

Occulta. Caſ. Ex autoritate manifeſtantis confidentia ablutionis et dealbationis.

Aſperges me. Caſ. Secūda eſt confidentia miſericordie dei. que multū ē vtilis. ne ſurrepat deſpatio. que omnib⁹ peccatis grauior eſt.

Yſopus. Caſ. Sup immolato ſanguine intincta ſuper corpus leproſi aſpergebatur. ſignificans ſanguīe chriſti maclas peccatoꝝ abluendas.

‡ ſ auguſ. Plus preſumit q̄ de illo grandi peccato adul. p magnam miſericordiam dei

‡ ſ Auertendo.

et † omnes iniquitates meas ‡ de/

† ſ deletis malis. ‡ ſ aug. Quaſi nouū aliquid. ſed quia et ante innocens. innoua.

le. † Cor mundū ‡ crea ī me de⁹:

† ſ auguſ. Quia curuata eſt rectitudo ſpūs mei ad terrena. Rectus ē. cum ei bonus eſt de⁹ p oīa vt dauid poſt in aduerſis.

et ſpiritum † rectum innoua in vi/

ſceribus meis. Ne proiiciaſ me

† ſ aug. Cuius faciem timet amittere eius faciē inuocat.

a † facie tua: et ſpiritum ſanctum

† ſ aug. Quia iam habet donū ſpiritus qui cōfitet' et penitet. ‡ ſ Per euꝫ. ſ Aug. Quia peccando amiſi.

tuum ne † auferas a me. ‡ Redde

† ſ Chriſti. ſ Aug. per cuius venturi fidem. priores ſanati ſunt. et nos p fidem facte rei ſaluamur tempa variata ſunt. non fides.

michi leticiam † ſalutaris tui: et

† ſ aug. Jd eſt. ſpirituſancto confirma nō ſoluꝫ non auferas.

† ſpiritu principali confirma me.

† ſ Qui in fide manentes peccant. ‡ ſ Miſericordiam et veritatem.

Docebo † iniquos ‡ vias tuas: ⁊

† ſ Qui ſine deo. i. īfideles. ſ vt ego. vel etiā

‡ ſ Quod vt poſſum.

† impii ad te conuertentur. ‡ Li/

† ſ Ab omni corruptōe pene et culpe. et da incorruptionem.

bera me de † ſanguinibus deus

† ſ aug. Que erit ī īcorruptōe cū mortale hoc induet īmortalitatē modo eſt iam in ſpe. ‡ ſ Caſ. Et ſi alioquin timeo quod ſupra dictū eſt. quare tu enarras iuſticias.

deus † ſalutis mee: et ‡ exultabit

† ſ Nec inde dubito. quia o.

lingua mea iuſticiam tuā. † Do

† ſ propter peccatū clauſa. ‡ ſ Caſ. Etiā cordis archanum.

mine † labia mea aperies: et ‡ os

Aug. Yſop⁹ herba humilis. ſed medicabilis. cui⁹ radix petre herere d'r. Jta homo hac ī myſterio fit humilis radice charitatis fixus in humili xpo. et mūdatur. Dicitur ⁊ hec herba purgare pulmones in q̄/bus ē inflatio. ſic hu/militas ſupbiam.

Super niuem. Aug. Jncōparabili/ter. vnde et in monte veſtis chriſti fulſit ſi/cut nix.

Auditui meo. Aug. Nota humilē. Audiā te hūilis. Nō loquar cōtra te ſupb⁹ nō eīn defendo cul/pam qui humilis audit et diſcit. int⁹ gau/det d veritate. vn̄ amicus ſponſi ſtat et au/dit. nō cadit loquen/do. ⁊ gaudio gaudet ppter vocē ſponſi. et quia iam humilis. iā exultant oſſa humi/liata.

Auerte. Caſ. Ex cōfidentia ſecur⁹: pe/tit deletōnem omniū peccatorū. et plenā reſtitutōnem.

Omnes. Caſ. De duob⁹ culpatuſ: prudenter p oībus orat. Dele. de noticia tua.

Jn uiſceribus Caſ. Vn̄ adulteriū exiit. Jn vtriſqꝫ partibus anima et corpe remediū curatōnis petit. q' in eis peccauit. Sic deſiderat expiari vt videat' nil tale vltra velle ɔmittere.

Ne proiicias. Caſ. A peccatis faciem auerte. ſed nō me a facie tua vnde lumen et ſanitas venit.

Spiritu princi. Aug. Notāt hic quidā trinitatē in deo. q̄ eſt ſpūs cū nō corp⁹. p ſpūm. r. filiū. ſpūmſcūm ſuo noīe p ſpūm principalē patrē.

Caſ. Spūm pphetie qui ſibi oībus pcioſior eſt rebus: ſolum petit non auferri. tacens de ceteris. matus nō ero ingratus: ſed docebo.

Docebo. Caſ. Quid reſtitutus pſoluat. pri⁹ plorās iam fit doctor.

Aug. Docebo iniquos. Confirma in gratia qua ignouiſti et confir/

Caſ. Docebo. vel exemplo. quia dū ſibi pcitur aliis ſpes datur. Vel verbo dei poſt magnalia dei pdicauit. Ecce queſtuoſus de pdicatōe fructus ſcꝫ q impii ⁊c. hoc ergo dicere non eſt elatio: ſed puidentia: quia p iſta verba multi orantes ſoluti ſunt. ab his deſinam.

De ſanguinibus. Caſ. Quia multa ſunt carnalia peccata. vt iam

Aug. De ſanguinibus. Et ſi minus latine: magis tamen pprie plu/raliter dixit. innuēs multa peccata ex origine carnis peccati trahi. Unde caro et ſanguis regnū dei non poſſidebūt. id eſt. peccata que de corruptōne carnis et ſanguinis veniūt.

Juſticiam tuam. Caſ. Juſticiam laudat cū pietati deberet grās

agere.ſed et iuſticie fuit confitentem ſuſcipere.et he due res ſemp in iudi/cio domini adiuncte ſunt.

Laudem. Aug. Qꝛ me creaſti ꝙ peccantem non reliquiſti ꝙ confiteri monuiſti.ꝙ mundaſti.

Sacrificium. Caſ. Quod illo tempore pro expiatione ponebatᷣ.

Contribulatus. Caſſi. Letus et laſciuꝰ ſpũs obligat pccõ. Sequitur huius ſacrificij ꝓmiſſio cor con.

Benigne fac. Caſ. Jam gaudens de edificatione bieruſalem ꝓphetat. vbi ſacrificium iuſticie.

Aug. Supra vnꝰ precabatur propheta ſcilicet pro ſe ipſo. Ecce iam eſt hic typus eccleſie. huic ſyõ benigne fac que aliquid ſpeculatᷣ quod ſperat.

Muri. Auguſ. Munimenta immortalitatis noſtre: conſtruantur in fide ſpe et charitate.

Tunc acceptabis ſacrificium. Aug. Modo ſacrificium pro iniquitate. cor contri. et hu. tunc ſolius laudis. quod ẽ ſacrificiũ iuſticie. vel cum eccleſiaʒ conſtruxeriſ.tunc iuſticia erit ſacrificium. oblationes mioꝛes ſancti. holocauſta perfecti.

Tunc imponent. Caſ. Sacerdotes. vitulos innocẽtes, adultos ſine iugo peccati. Vel vituli predicatores qui orbem mugitibus implent. Super altare .i. ecclĩaʒ. Vel vituli qui ſe offerunt in ſacrificium deo .i. martires. Vel ſacrificiuʒ iuſticie paſſio chriſti. Oblationes et holocauſta ad fideles pertinent. Et eſt. Tunc

meum annunciabit laudem tuã.

† Hoc obtẽdo. quia nõ vis ſacrificia pecudũ. ſ videbat tempus. quo hec figuratiua ceſſarẽt.

† Quoniam ſi voluiſſes ſacrificium dediſſem: † vtiqʒ † holocauſtis non delectaberis. † Sacrificium deo † ſpiritus contribulatus: cor † contritum ⁊ † humiliatũ deꝰ nõ deſpicies. † Benigne fac † dñe in bona † voluntate tua † ſyõ: † vt edificentur † muri hieruſalem.

† Tunc acceptabis ſacrificiuʒ iuſticie oblationes et † holocauſta tunc † imponent ſuper † altare tuũ vitulos.

† In finem intellectus dauid † cum venit † doech † idumeus. et † nũciauit ſaul venit dauid in domum † abimelech.

[Interlinear glosses: † Sed. † Nec etiam. Que in aduentu chriſti reſpuũtur. † Hiero. Quid ergo offerendũ. † Autem. † Peccatorũ quod deo placet. † Eſt. † In quo ſpes venie cõuertendis ſi penitere velint. † Penitentia: † deo cõfitendo, nõ elatũ peccatũ excuſando. nõ poteſt humiliari niſi contritum. † aug. Spernit thaurũ et hircũ. ⁊c. que tempora habuerũt. cũ aliquid futurũ ꝓmitterent. Quod ſacrificiũ. vt tibi fiat. benigne. Mitte filiũ. dimitte peccata. † O. † aug. Non ſibi tribuat aliqua merita. † Eccleſie. † vel et † Per primũ hominem deſtructi. † Muris edificatis. † aug. vt diuinꝰ ignis eoſ totoſ abſumat. ⁊ ſic leuetur holocauſtum vt abſorbeatur mors in victoria. † Angeli meſſores. † Super fideʒ vel chriſtum. Auguſ. Innocentiã noue etatis colla libera a iugo legis et peccati. Nouos populos. † Mitiens nos. † de hoc. † Motus. † terrenus .i. genus malorum. † Prodidit morti. tunc eſt proditus morti chriſti. cũ venit ad regnũ patris. id ẽ. regnũ iudeorũ quod pater inſtituit. † Id eſt. ad iudeos.]

LI.

accepta. ſacri. iuſ. id eſt. tibi erit accepta paſſio chriſti et acceptabis obla. et holo. id eſt. fideles ꝓ tuo nomine patiẽtes tibi erũt grati.

Altare. Aug. Celeſtem hieruſalem.

In finẽ. ⁊c. Hiero. Aug. Doech prodidit dauid. et ſacerdotes occidit, non dauid. vt et aries immolatus eſt. non yſaac. vbi vtrobiqʒ effuſo ſanguine reſurrectio chriſti et vita figurata eſt. Doech motus. Idumeꝰ terrenus ab edom. id eſt. genus hominum terrenum quod mouetur non perſeuerat in eternum. Saul petitio. Et ſignificat mortem quam homo peccans verbis et manibus appetijt. Sicut populus a domino ſaulem regem extorſit. Dauid manu fortis vel deſiderabilis aſpectu. Dauid rex comedit panes propoſitionis, quos non licet edere niſi ſacerdotibus. figurauit non ſolum perſonam regis: ſed etiã ſacerdotis. Eſt ergo dauid chriſtus et corpus eius. Hic autem mixta ſunt terrenum et celeſte. de his duobus agit hic pſalmus. Non eſt hic oratio pro malis, ſed prophetia quid ſit eis futurum.

Doech. Aug. Aduerſarius dauid: ſignificat antixpm qui totum orbem mouebit. qui veniet per ſigna et miracula ante aduentum iudicij. et auxilium a ſaule. id eſt. a dyabolo petens. nunciabit veniſſe dauid. id eſt. chriſtum. in domum abimelech. id eſt. ad eccleſiã que regnũ eſt patris.

Abimelech. Hiero. Dicit in hebreo achimelech. Ita enim dictus eſt ſacerdos ille, ſed propter ſimilitudinẽ litterarũ beth et caph que modico apice differunt variatur abimelech. forſan autem ſicut ſupra non coram achis, ſed coram abimelech mutato nomine. vt non res hyſtorie ꝓſequaris: ſed myſteriuʒ. ita et hic ẽ. ergo abimelech patris mei regnũ et ſignificat iudeos.

LI.

Aug. Prima eſt inuectio in doech vt fideles corroboret. cõtra antichriſtũ et eius complices.

Cogitauit. Caſ. Leuis mens preceps dictio non ante cogitat ꝗ̃ loquatur. vnde ſalomon. In ore ſtultorum eſt cor eorum.

Sicut nouacula. Aug. Que dã promittit innouationem: incidit. ita ille doloſus antichriſtus ſcilicet beatitudinẽ ⁊ occidit.

Hiero. Aug. Sicut noua. Mali ſanctis capillos radunt. id eſt ſuperflua bona preſentia que contemnunt cuʒ ipſa vita. vt ſint filij chore. quibus dicitur. nolite timere eos qui occidunt corpus. aĩam autem non poſſũt occidere.

Dilexiſti. Caſ. Non deſerit malum qui diligit. ſuper benignitatem. et ſi benignitas tangit animũ refugit.

Lingua doloſa. Caſ. Id eſt. doloſa verba fallacie miniſtra aliud in corde

Quid gloria ris in malicia: † qui potẽs es † iniquitate. † Tota die † iniuſticiã † cogitauit † lingua tua: ſicut † nouacula acuta feciſti dolum. † Dilexiſti maliciam ſuper benignitatẽ: iniquitatem magis ꝗ̃ loqui equitatem. † Dilexiſti omnia verba † precipitationis: † lingua doloſa.

† Propterea deus deſtruet te in † finem. et † euellet te ⁊ † emigrabit te de † tabernaculo † tuo: et radicẽ tuam de † terra viuentium. † Videbunt iuſti et timebunt: † et ſuper eum † ridebunt: et dicent ecce † homo qui non poſuit deũ adiutorẽ ſuũ. † Sed ſꝑauit in multitudie

[Interlinear glosses: Aug. Q. in bono gloriãdũ ẽ quod eſt magnum. † tu. † Quod minimum eſt. † Sine intermiſſione. † Ecce iniquitas. † Meditatio mali eſt in lingua. † aug. Si nõ poteſt facere loquitᷣ ſaltẽ maluʒ et ſi hoc nequit cogitat. † Aug. Ita expedite. vel inutilia rapit. vel animã purgat. † Auguſ. vtrũqʒ ante te. ſed hoc .i. maliciã eligis perſe. quaſi leues aquã ſup oleũ. terrã ſup celũ. ſed cũ his inferius cadiſ. † Q. nec mala regit verbis decoris. † tue et aliorum. † tu qui es. Id eſt. linguoſus et doloſus: vel guã. vel ſaʒ. † Hec dilexiſti. Hec ſunt verba precipitatõnis ſcʒ. † Et ſi nõ modo † augꝰ. hoc modo priꝰ dignitatem auferet. et poſt trãſire faciet de hac vana gloria in qua es ad tempus. † Aug. Q. modo es in tabernaculo ſed ſeruus nõ manet in domo ineternũ. modo ſi qua bona facit mercedem ſuam recipiet. † Aug. vbi palee cũ granis. † vel ſuo. † Beatitudine ſanctoꝝ. † Hec patiẽtur mali ſed nõ ſine fructu piorum. Id eſt. vident nunc. † Aug. Nõ erit tũc corruptionis locus. † Irriſione dignũ iudicabũt. Hic flent. † Non deus. † Non ſperauit in deo. ſed in diuitiis.]

geſtantium. aliud in ore promentium.

Propterea deus. Caſ. De celeri fine iniqui.

Et radicem. Aug. Radix noſtra charitas eſt in terra vi. vnde radix huius. id eſt, voluntas eradicatur. quia non eſt altius fixa per charitatem, ſed in petra arida et ſterili. Ecce doech. id eſt. motus de quo loquitᷣ titulus. hic enim puluis quem proijcit ventus a facie terre.

Aug. Radix mali cupiditas que non fructũ parit in terra vi. Vel loquitᷣ de antixpo cuius radix miniſtri. qui cũ eo nichil habebũt cũ ſanctiſ.

Videbunt iuſti. Aug. Pro deiectione eius irriſio.

Aug. Videbũt iuſti. Quid malis ſit euenturũ in fine: videt nũc iuſti et timẽt ſibi. ne et ipſi cadant. in futuro vero ridebũt. Nũc eñ ambulant quaſi ad lucernã ſecundũ ꝓpheticũ ſermonẽ in nocte. et ideo timẽdũ. tũc vero erit dies. petrus eñ ait. Attẽdentes ad ꝓpheticũ ſermonẽ quaſi ad lucernã in nocte donec dies luceat. et lucifer oriatᷣ in cordibus noſtris. id eſt. chriſtus appareat qui eſt lux noſtra.

Sperauit. Non dicit habuit. quia habet aliquis qui non amat et

ardet auaricia q̄ non habet.
¶ Preualuit in uanita. Aug. Vel de antixp̄o ſpeciali ter agit. Et ꝑualuit in va. i. quia pluſ omnibus alijs malis fideles decipiet.
¶ Ego aūt ſi. Auguſ. Quomō cōtra cū bonus ſe habeat.
¶ Caſ. Huculq; vituperatio illi⁹. hic lauſ cōtrarię ptiſ. ecce pfecta demonſtratio.
¶ Oliua. Auguſ. Populus dei oliua vnde fracti ſunt ſuꝑbi rami. i. iudei. et inſertus eſt oleaſter de gentibus.
¶ Caſ. Oliua fructifera. de cuius germine xp̄us.
¶ In eternū et in ſę. ſę. Aug⁹. Q̄d dixit in eternū repetit in ſeculum ſ. vt repetendo confirmet q̄ꝫ fundatus eſt in amore regni celorum.
¶ Feciſti. Aug⁹. Predicta ſcꝫ ꝙ ſum oliua. ꝙ ſpaui in miſericordia in eternuꝫ.
¶ In finē pro abi. ⁊c. Caſ. Intellectus dauid prophetę quem habuit de amalechitis qui vaſtauerunt ſicelech. ꝑ quos intellexit membra antixp̄i vaſtatura eccleſiam. quę hic confutantur. Supra idem pſalmus de incarnatione domini. hic de aduentu iudicij.
¶ Aug. Vel ꝓ malech. i. parturiēte vel dolente quę eſt ecc̄ia ꝑ qua increpātur hic homines. inter quos gemit. Conſolatio in fine pſalmi oñditur. Dixit inſipiens. Aug. Increpatō malorum.
¶ Aug. Inſipiens. Oīus qui male viuit. Qui em̄ putat ei placere mala. nō eum putat deū. Vel qui dicit eum omnibus parcere. Vel inſipiens. Iudeus dixit de xp̄o non eſt deus. Idē hodie mali. Vel cui ſupradictū eſt exiſtimaſti inique ꝙ ero tui ſimilis. ille dicit non eſt deus.
¶ Deus de cęlo. Caſ. Vel de cęlo. id eſt. per ſanctas animas admonuit vt videat. ⁊c. intelligere deum.
¶ Si eſt intelligēs. Caſ. Aut ſi nō intelligit. Si ſaltē eſt requirens
¶ Omnes declina. Caſ. Congruus ordo. prius declināt. tunc inutiles. inde nō eſt qui faciat bonū.

† Quia nichil eo vani⁹ qui putat plus valere nūmū q̄ꝫ deum.
diuitiarū ſuarū: ⁊ †ꝑualuit in va-
† Mali ſpant in diuitiis. Ego āt dicit popul⁹ fidelis qui ſuꝫ in domo dei. ‡ Que hieme et eſtate viret.
nitate ſua. †Ego autēꝫ ſicut ‡ oli
† Eccleſia. ‡ Ille doech in diuitiis.
ua fructifera in †domo dei: ‡ ſpera
† Aug. Non ad terrena adipiſcenda. ſed eterna. ‡ duratura.
ui in †miſericordia dei ‡ in eternuꝫ
† Pro id eſt. Q̄ dixit in eternū repetit. ‡ Et. Laudabo.
†et in ſeculum ſeculi. ‡ Confite-
bor tibi in ſeculum quia feciſti. et
† Quia tunc ſaluabor. nō enim preproper⁹. ‡ Rem nominis tui quod eſt ihesus. ſ. ꝙ tunc ſaluabor. ‡ Aug. Iocundum eſt nomen. ſꝫ non niſi guſtanti. amarum vero ſeculum.
†expectabo ‡ nomen tuum: ‡ quo-
† Sed non in conſpectu impiorum qui non guſtant amando.
niam bonum eſt †in conſpectu ſā-
ctorum tuorum.
† vel pro malech. id eſt. parturiente vel dolē te que eſt eccleſia.. Lingens terram.
In finem pro †abimelech intel
lectus dauid.

LII.

Dixit inſipiēſ
† Et ſi in ore non audet.
†in corde ſuo: non eſt
‡ Cur ita. quia vel et ideo. Ab omi via rationis. ‡ Et quod deter⁹
deus. †Corrupti ſunt et ‡ abomi
† Omnes qui dicunt. non eſt deus.
nabiles †facti ſunt in iniquitati-
† Adeo q. de illis.
bus: †non eſt qui faciat bonum.
† Sed. ‡ Miſertus eſt. vel monuit. Mittendo filium.
†Deus de cęlo ‡ proſpexit ſuper
† Q̄ eſſe debent filii hominū portando imaginem noui hominis. ‡ videri faciat.
†filios hominuꝫ: vt ‡ videat ſi eſt
† Cognitione. ‡ Opere vel intelligētia.
†intelligens aut ‡ requirens deū.
† Sed. Aug. Quaſi proſpiciendo hoc inuenit. ‡ Et.
†Omnes declinauerunt ‡ ſimul
† Sibi et aliis.
inutiles †facti ſunt: nō eſt q̄ faciat
† Ex ſe. ductus ratōne boni. ‡ Quaſi ex dolore repetit. ‡ Aug. Non eſt vnus. vel ſi vnum exciperet diceret preter vnum.
†bonum ‡ non eſt vſq; ad ‡ vnuꝫ:
† Sed. Illi dicunt non eſt deus.
‡ In futuro. ‡ Qui modo ſcire nolūt.
†Nonne ‡ ſcient ‡ omēs qui ope
† volentes conſumere.
rantur iniquitatem: qui †deuorāt
† Caſ. Que parturit et dolet ‡ Aug. Aſſidue.
†plebem meam vt ‡ cibum panis.
† Ideo.
Deum non inuocauerunt †illic

† de terrenis non de eternis. ‡ Q. ſed non de his vbi eſſet timendum ſicut iudei qui deum occiderunt ne perderent locū et gentem.
†trepidauerunt timore: ‡ vbi nō
† Quare hoc.
fuit timor. †Quoniam deus diſ
† Interiora bona. ‡ Os illius chriſti ſcꝫ nemo fregit qui hominibus placere noluit.
ſipauit †oſſa ‡ eorum qui homini-
† placere querunt. ‡ Quia et locum ꝑdiderunt pro quo occiderunt chriſtū vt legatur de iudeis ad litteram.
bus †placent: ‡ confuſi ſunt quo-
† Sed o vos ſtulti. Nōne hic ſolus cui dixiſtis non eſt deus.
niam deus ſpreuit eos. †Quis
dabit ex ſyon ſalutare iſrael: cum
† auguſ. Qui modo inter manus veſtras captiuus tenetur.
auerterit †deus captiuitateꝫ ple-
† Quia hoc intelliget. ‡ Populus chriſtianus. Cui maior ſeruiet. ‡ In futuro quia ipſe cognoſcet pfecte.
bis ſuę: †exultabit ‡ iacob et ‡ lętabitur †iſrael.
† Quia ipſe idem factus.
† Id eſt chriſtū. Nouiſſima nō preſentia. ‡ Quia in aduerſis deus laudandus.
In †finem in ‡ carminibus vel
† Id eſt, laudibus. ‡ aug. Quia vir inſipiens non cognoſcit quomodo interit flos ſeculi. ‡ vel alicuius viri ſpiritualis qui intelligit florem malorum tranſiturum.
†hymnis ‡ intellectus ‡ dauid cuꝫ
† flos. Quibus non profuit ſua proditō
veniſſēt †ziphei ad ſaul et dixiſſēt
et dauid nō nocuit. ibi enī datus eſt ſaul in manum dauid in ſpelunca.
nonne dauid abſconditus eſt apud nos.

LIII

Aug. Quod mūdo predicatū eſt. Hiero. Id eſt. implerem nominis.
Deus in noīe
tuo ſaluum me fac: et
† Caſ. In futuro iudicio. ‡ Secerne a zipheis.
in †virtute tua ‡ iudica me. Deuſ
† aug. Quia non florem ziphęorum a te peto. ‡ Caſ. Menti reconde.
†exaudi orationem meam: ‡ auri-
† Quia ex verbis cor iudicatur.
bus percipe †verba oris mei.
‡ Caſ. Hec eſt cauſa orationis et loquitur eccleſia. ‡ Mali. ziphei pertinebant ad tribuꝫ iude. vnde dauid. ſed alieni flore malicie qui ꝑdiderunt eum. non loco vel tribu.
†Quoniam ‡ alieni inſurrexerūt
† Caſ. Saul et miniſtri. Perſecutores.
aduerſum me: et †fortes quęſie-
† Caſ. Qui putant deū neſcire quod agunt. Qui nichil niſi ſeculum conſpiciunt.
runt animam meam: ⁊ nō †propo
ſuerunt te ante conſpectum ſuuꝫ.
† Nō propoſu. d. a. conſpec. ſuū quod patet quia. ‡ Aug. virtus vbi nemo videt vbi eſt gloria noſtra non in flore extra.
†Ecce enim deus ‡ adiuuat me:

¶ Nōne ſcient. Caſ. Cōminatio malorū ꝑ finem. Aug. Minatur illis qui loquitur ꝑ ꝑturiente.
¶ Q. Nōne inquā hi omēs ſcient quoniam deus vere eſt. Scient vtiq; penaꝝ experimento. Sed merito hoc eis quia.
¶ Deū non inuocauerūt. Aug. Cōſolat' gemētes ne proſꝑantes imitētur. q̄a deū nō inuo. vnde ci to ꝑituri ſunt. conſolatio fidelium.
¶ Qui hominibus pla. Caſ. Boni ſibi diſplicent. duꝫ carnē caſtigant: mali placent.
¶ Confuſi ſunt. Caſ. Id eſt. cōfundētur. quia a regno dei ſeꝑabūtur vt generaliter legat' de omib⁹ malis. ſed iſrael ſaluabitur.
¶ Quis dabit. Aug. Salus aūt ꝑturienti eccleſię.
¶ Ziphei. Hiero. Aug. Florētes interꝑtant'. Et ſignificant illos qui hic florēt in ꝑſenti et quaſi virent copia tꝑaliū. quoruꝫ gloria eſt vt flos feni quod hodie floret et cras in clibanū mittitur. Inter quos latet dauid. i. ſancti quoꝝ vita abſcōdita eſt cū xp̄o in deo. int' quos ſunt viles et abſconditi. ¶ LIII.
¶ Aug. Monet in aduſis deū laudare.
¶ Deus in nomine. Aug⁹. Inter zipheos orat.
¶ Aug. Hie. Hic ſalua in noīe. poſt nō timeo iudicari in virtute.
¶ Aug. Deus in nomine. verba eccleſię latētis inter ziphęos cuius bonū intus eſt et merces occulta. alij alijs petunt liberari; ego in tuo nomine.
¶ Deus exaudi. Caſ. Item deus. nomē potentię repetit ne tardet auxilium.
¶ Percipe tu. Aug. Ziphei ea et ſi audiunt, non tamen intelligunt. qui non niſi temporalia nouerunt.
¶ Alieni. Aug. Ziph vicul⁹ erat q̄ ꝑtinebat ad tribū iuda vñ ziphei.
¶ Ecce e. d. Caſ. Dyapſalmus. quid ſibi et ziphęis faciat deus vnde ſoluit laudes:
¶ Adiuuat me. Caſ. Quod ipſi neſciunt inter quos lateo. ſꝫ hoc q̄d mea adiuuat viderēt: ſi deū ante oculos ponerent.

Caſ. Adiuuat laborantem ferre que ingerunt.
Aug. Adiuuat et ſuſceptor eſt. Ita ꝙ auertit mala inimicis· diſpdit ꝗ in virtute ſua eos. qui florent in felicitate ſeculi.
Auerte mala. Aug. Vel auerte, ꝑ conuertẽdis ꝑcatur· et hec eſt hoſtia quã pro liberatione ſoluit. auerte mala ab inimicis m. Et diſperde illos. Caſ. a priore intentõne ponẽdo in veritate tua· idẽ· vt ad veritatem tuam veniant.

In ueritate. Caſ. Vel ſecundũ aliam litterã in virtute perde quos in tua infirmitate tolerasti.
Voluntarie ſacrificabo. Auguſ. Quia ꝓpter ſe nõ ꝓpter aliud quod ab eo velim. Qui propter aliud laudat. ex neceſſitate laudat. ſi illud haberet nõ laudaret michi aũt et que dedit ꝓpter dantẽ placent.
In finem in car. Aug. Intellect? Magna cura debet intelligere eccleſia in quo malo nũc eſt. vnde liberari optat. plãgit inter mala ſeculi que intelligit. ali? nõ intelligit. quia hec regio nõ eſt gaudij ſed meroris.
Aug. In hoc pſalmo eccleſia loquitur vel in pſona ſua vel chriſti. Quãdo in ſua loquitur vt homo puſillanimis in tempeſtate dũ fluctuat ⁊ mergitur. clamat ad hie ſum: decernẽs in ſua infirmitate a tot ſcandal. ſe ſepari. ne et illis nõ pſit et ſibi noceat. ad ſimilitudinẽ dauid qui pro moleſtijs ciuiũ fugit in ſolitudinem.
Caſſi. Quando vero in pſona chriſti integra ꝓprietas ſeruilis forme in chriſto deſcribit. vt detur nobis humilitatis exemplum.
LIIII.
Tercius pſalmus qui de paſſione et reſurrectione latius.

† ſ Ita. ꝉ ſ Caſ. Et ſi corpus deſerit.
et †dominus ſuſceptor eſt ꝉanime
† ſ O domine· ſ a me in illos·
mee. †Auerte mala iimiciſ meiſ:
† ſ aug. florent falſis boniſ. ꝑeunt veris boniſ
ſ vel. Q. florent ad tempus ſed pereũt ĩeternũ
in †veritate tua diſperde illos.
† ſ tamẽ. ſ aug. Quia gratis amo quod laudo. ꝉ ſ Sacrificiũ laudis nõ pecora·
†Voluntarie ꝉſacrificabo tibi et
† ſ aug. hoc eſt gratis confiteri quia bonũ. non quia dat temporalia bona. ſ Id ẽ· laudabo·
†confitebor nomini tuo domie:
† ſ Auguſ. Nil melius nomine tuo inuenio.
ꝉ ſ Ideo confitebor bono nomini.
†quoniam bonum eſt. ꝉQuoniam ex omni †tribulatione eripuiſti me:
† ſ aug?. In hoc probauit bonũ nomen. ſi aliter ſciret. tribulatio neceſſaria non fuiſſet
† ſ florentes.
et ſuper †inimicos meoſ
† ſ Mente rapta ad deũ videt ꝙ omnis flos vt fenum·
†deſpexit oculus meus.
† ſ Chriſtũ vel cõſummatõnem futuram.
ꝉ ſ Aug: vel in hymnis. i. laudibus· quia ſemper laudandus deus· ſiue erudiat aduerſis. ſiue conſoletur letis·
†In finem in ꝉcarminibus vel hymnis intellectus dauid·

LIIII.
ſ Aug. verba tribulati optantis liberari.

Exaudi deus
† ſ poſt· vt quorum impleta oratõ poſt deſpicit· quia non de eternis.
orationem meam· et ne †deſpexeris †deprecationez meam: ꝉintende michi et exaudi †me. ꝉContriſtatus ſum in †exercitatione mea:
† ſ Quia non de terrenis· ꝉ ſ Quia ſuz in quem intendas·
† ſ dignum· ꝉ ſ Quid enim tibi eſt·
ſ Humana infirmitate·
† ſ aug. In his que ingerunt mali quod apt? dicet quibus exerceatur.
† ſ In mari ſeculi a vento valido tribulationũ. ꝉ ſ Aug· Hec eſt exercitatio que turbat oculũ mentis· ita quaſi feſtuca· nõ tamen extinguitur odio velut trabe.
et †conturbatus ſum a ꝉvoce ini-

Exaudi ora. Caſ. Oratio premiſſa contra mala vel fluctus ſeculi·
Ne deſper. depre. Aug. Si eñ deus dat tpalia alicui petenti, ei? tamen oratio ei nõ eſt accepta. quia caret debito fine.
In exercita. Aug. Omis malus viuit. vel vt corrigatur. vel vt per eum bonus exerceatur.
Caſ. In exercitatione. Vno noĩe vita xp̃i exponitur· qui nullo ocio ab incepto remiſſus eſt. in quo triſtis. qꝛ ꝑfidi non referunt fructum.
Conturbatus. Aug. In ipſa pugna: dũ et inimicos vult diligere et abũdante malicia incipit odiſſe. et ita incipit in fluctibus mergi.
Hiero Conturbatus. Vel cõturbatus ſũ a voce ini· Qui me ſamaritanũ et demoniũ habentem dicebant.
Cor meũ. Caſ. Lege carnis anim? turbatur in me· non exit a me.

Timor et tremor. Caſ. Proprietas mortis eſt· vt eaz prius timeamus, inde contremiſcamus.
Contexerunt m· t. Hiero. Tenebre ſũt mali hoĩes qui pſequũtur eccĩam et qui cõtegunt ipam qui odit fratrem in tenebris eſt.
Quis dabit michi. Aug: Sed in hac infirmitate quid ait: Quis dabit michi pen· vult ad tempus ſepari a tot ſcandalis, ne peccata infirmus augeat manens inter ea.

† ſ Non meo merito ſed ſuo malo.
mici: et a †tribulatione peccatoris.
† ſ q· a voce inimici ſum turbatus. ſ quia impetus malicie eorũ eſt quaſi fluminis curſus a tribulatione peccatoris·
†Quoniam declinauerunt
† ſ que eorũ erant. ꝉ ſ quia. ꝉ ſ A tribulatione. ſ furore ſuo non merito meo·
† ſ Caſ. Sed ruinoſi ſibi.
in me †iniquitates: ꝉet in ꝉira †moleſti erant michi· †Cor meum cõturbatum eſt in me: et formido
† ſ Sed per hoc· ſ quod alibi turbatus eſt pre ira oculus meuſ· vnde ſequitur metus mortis· mors anime odium eſt vt vita dilectio·
† ſ vt pondus vel ibi perit in quo nichil habz iuris. vnde. Ero mors tua o mors.
ꝉ ſ quia· ſ Animi·
mortis †cecidit ſuper me. ꝉTimor et tremor venerunt ſuꝑ me:
ſ Corporis·
† ſ Mors ſecũta eſt· ſ vel conterit me tenebra alia littera·
et †contexerunt me tenebre. Et
† ſ Niſi tu pater. ꝉ ſ Et iam qui ſoluit ligatas pennas. dat que non erant ad vſum· nec ſue habentis. id eſt. ſui iuris.
dixi †quis ꝉdabit michi pennas ſicut columbe: ⁊ †volabo ⁊ ꝉ requieſcam. †Ecce elongaui fugiens: ⁊ manſi in †ſolitudine. ꝉExpectabam eum qui †ſaluum me fecit. a
† ſ Id eſt. vt auolem a iudeis ĩfidelibus
ꝉ ſ In cõtemplatione· ſ Montem optat vel ſolitudinẽ. ſ In gentibus credentibus.
ꝉ ſ dixi et habui. ſ aug. Non loco ne rumpatur charitas bonorũ. ne perdat exercitiũ malorũ quos deus admiſcet vt iudam apoſtolis.
† ſ Aug. Mentis vbi nullus niſi deus cũ eo. vbi quies. ſed quia extra tribulatio· expectabam inquit·
ꝉ ſ Ibi etiam.
† ſ aug. Saluat nos chriſtus dũ fides eius in ardeſcit· excitatur in nobis: et dũ videmus que pro nobis tulerit.
† ſ Auguſ. Caſ. qua ſupra dixit ſe turbatum·
ꝉ ſ Aug· In qua et petrus excitauit eũ dormiẽtem dicens domine perimus· ſ Seditõibus.
†puſillanimitate ſpiritus ⁊ ꝉtempeſtate. †Precipita domine diuide linguas †eorum: quoniam
† ſ Me ſaluaſti· illos aũt qui ſe extulerunt
† ſ qui male cõſpirauerũt in turre ſuperbie edificanda.

Sicut columbe. Auguſ. Nõ ſicut coruo. Colũba a moleſtijs ꝗrit auolare, ſ dilectõez nõ amittit et ſemꝑ gemit: ſic homnus ſepare ſe corpore nõ amore ab his quibus nõ poteſt ꝓdeſſe. Pie viuit in xp̃o ad cuius viſcera ꝑtinet. quod ait aplus. quis infirmatur et ego nõ infirmor, et quis ſcandalizatur et ego nõ vror. et ſic aliorũ mala ſunt ei ꝑſecutio. vñ optat fugere et manere in deſerto, ꝑ turba tribulatõnũ et ſcandalorũ. ſed aliquãdo ligatur nõ viſco cupiditatis. ſed cura et officio vt deſerere nõ poſſit niſi ſoluatur· ꝙ ſi non ſoluitur tunc dicat cupio diſſolui et eſſe cũ xp̃o· ſed manere neceſſe eſt ꝓpter vos. et ſic ẽ meritũ ex deſiderio.
Caſ. Colũba· Vt columba emiſſa inueniẽs lutoſa ad archã reuerſa: ſic xp̃s inueniẽs lutoſa corda iudeorum auolauit ad gentes.
Aug. Aliter. Optat ille mortẽ ꝑ quã ſeparetur a malis et ait ꝑ ſimile. Quis dabit michi pen· ſicut colũ. id eſt. Quis dabit michi vt diſſoluar. et ſic auolẽ ab eis ⁊ cũ xp̃o quieſcam.
Ecce elon. Caſ. Illo tãgit ꝙ xp̃s vitabat pſeqñtes: vt occaſionẽ ire demeret. ⁊ manebat in deſertis orãs. i. q̃ docebat nos ĩ ſecreto ꝯſcientie orare ⁊ qeſcere cũ a mal' ꝑmimur.

Fugiens. Alcui. Se elongat qui a turba terrenorꝝ deſideriorꝝ in alta dei contemplatõe ſe ſubleuat. Manet in ſolitudine. qui pſeuerat in remota mentis intentione. Hiero. Vel ecce elongaui fugiens a iudeis. Et manſi in ſolitudine. gentiũ. vnde yſaias. Letetur deſertũ et floreat tanꝗ liliũ. Et alibi. Letare ſterilis que non paris.
Expectabam eum. Dyapſalmus. Iã in ſolitudine ſalu? ſperat auxilium dei. et imprecatur ciuibus.
Caſ. Expectabam. Vt ex pſona xp̃i legatur in ſolitudine· non ex me ſecurus ꝑſidium patris ſuſtinui qui ſal· m· f· a puſillanimitate ſpũs, ne caderẽ vel cederẽ malis in paſſione, a tempeſtate: ne iraſcerer.
Precipita. Caſ. Ne muniant cogitatõnes machinãdo.
Diuide. Caſ. Ne ſit ſuꝑba vnitas, ne malicia habeat effectum·

In ciuitate. Hęc eſt ciuitas de qua p ꝓphetaꝫ dominus. Ego deꝰ et nõ homo, et ciuitatẽ non ingredior. Eſt tamẽ alia quã deus inhabitat de qua dicit᷑. Non poteſt abſcondi ciuitas ſupra montem poſita.
Et labor. ⁊c. Aug. Iam labor in medio: quia iniquitas, quies autem in humilitate.
Uſura. Aug. Quia plus exigit ĩ iniuria. Uel qualibet re quã accepit, non dimittit vt ſibi dimittatur.

† ſ Perfidiam eorum qui non credunt.
†† ſ quia contra myſteria chriſti agunt.
vidi †iniquitatem et ††contradictõ
† ſ Et qꝛ iſta ibi vidi, ideo fugi in ſolitudinẽ.
ſ In babilonia que turrem ſuperbie edificauit.
†† ſ aſſidue non ad horam.
nem in †ciuitate. ††Die et nocte
† ſ aug. Hec turbare ſolent muitũ vt vellet auolare. †† ſ Babiloniam.
†circumdabit ††eam ſuper muros
† ſ aug. Principes eius munimenta ciuitatis. qui arca circũueniente cadent. vii. die tanquã muri hiericho. quando poſt hanc vitã que. vii. diebus agitur ſingulorũ merita diſcutiet chriſtꝰ.
†† ſ In oppreſſionibus aliorũ. †† ſ In cõmuni plebe. ſ Q. in ea tota. ſ Q. in maiori bus et minoribus.
eius †iniquitas. et ††labor in ††me-
† ſ Id eſt. quia. ſ In iudicijs faciendis.
†† ſ Quia ſemper durat.
dio eius †et iniuſticia. ††Et non
† ſ Caſ. In apto lucrati ſũt et deceperũt quod vtrũqꝫ lex prohibet. †† ſ Aug. Non abſcõdũtur quia mala ſunt. ſed publice fiunt.
defecit in †plateis eius ††vſura et
† ſ Ita in ciuitate fac. ſ Precipita diuide qꝛ nõ ſolũ aperti ſed et occulti. ſ Aliquis manifeſtus.
dolus. †Quoniam ſi inimicus
† ſ Iurgius. †† ſ Quia nõ inopinatum malum eſſet
meus †maledixiſſet michi: ††ſuſti-
† ſ Nullam notitiam mei habuit.
nuiſſem vtiqꝫ. Et ſi is †qui ode-
† ſ Aug. Michi ſupbe inſultaret, magnificaret ſe ſupra me. minaretur michi.
rat me ſuper me †magna locutus
† ſ aug. Inter eos qui intus ſunt mecũ in eccleſia. ſ Non vindicaſſem. †† ſ Alias vtiqꝫ.
fuiſſet: †abſcondiſſem ††me forſitã
† ſ Qui foris eſt. †† ſ Quid ergo reſtat niſi ſolitudo. Nulla enĩ peſtis efficacior ꝙ familiaris inimicus. vnde inimici ho. do. e. †† ſ Iudaice. vel iuda. ſ. cur me tradis. vel nõ es tolerã
ab †eo. ††Tu vero †homo vnani-
dus.
mis: dux meus et notus meus.
† ſ Cum aliis. †† ſ Conuerſans.
Qui †ſimul ††mecum dulces ca-
† ſ Spũales. ſ vñ guſtate et videte q. ſ. e. d.
†† ſ Sed quia modo extra diſſenſio eſt. ſ templo hieruſalem.
piebas †cibos: in ††domo dei mei

Quoniã ſi inimicus. Caſ. Exprobratio iudę. dũ ex perſona chriſti legit᷑. vel huiuſqꝫ de aptis inimicis egit eccleſia iaꝫ nunc de occultis.
Abſcondiſſem. Aug. Magna patiẽtia, ita locũ daret verbis vt ſe abſconderet ne videret aduerſarium.
Tu uero. Aug. Olim quia aliquando bonũ conſiliũ dediſti.
Unanimis. Caſ. Quia iter apoſtolos fuit. Dux ad caſtella et vicos pręmiſſus. Notus: quia pſciuit traditorem, vt ſic xp̄us ſpecialiter cõtra iudam loquatur.
Hie. Uel ſic generalit᷑ cõtra quẽlibꝫ virũ iudaicũ. Tu hõ iudaicę vnanimiſ cui tradita ſunt eloquia dei. Dux m. quia ducem te feci ſup populũ meũ. Et notꝰ meꝰ quia de eadem gente mecũ. Cur me occidis. Qui mecũ ſimul dulces capie. cibos legis inſtituta, vel buccellam.
Dux m. Augu. Qui aliquando bene monuiſti.
Dux. Feci te ducem ſup po. m. notus de eadem gente.
Notus. Augꝰ. Qui in eadem eccleſia mecum fuiſti.
Cibos. Caſſio. Corporales q̇ ſoli iniquo poterãt eſſe dulces. ſolet vir iniquitati ſ. cõmeſationibꝫ niteſcere. vñ huic grauior culpa.
Ueniat. Caſ. Sicut ſupra apertis ita hic occultis imprecat᷑. Et ne putetur vnus de quo agebat. cõmunicat pęnas iudęis. id eſt. cõmuniter iudęis cum alijs imprecatur.
Aug. Hiero. Ueniat mors. Tangit hic initiũ ſciſmatis quando ſcꝫ dathan et abyron mouerunt ſeditionẽ aduerſus moyſen et aaron ſicut in numeris legit᷑, quos viuos terra abſorbuit cũ tabernaculis et omni ſubſtantia eorũ. Chore quoqꝫ et cũ eo ducentiquinquaginta illoꝝ ſequentes maliciã arripuerunt thuribula vt incenſum adolerent in conſpectu domini. qui diuino igne cõſumpti ſunt, qui etiã de populo quattuordecim milia et ſeptingentos vaſtauit. Et ideo venit noua mors ſup eos. Ita iſte hic imp̄catur malis. Et loquitur in eadẽ voce xp̄us et eccleſia.
Aug. Ueniat, vt ſuper illos qui initiũ ſciſmatis fuerũt et ſeſe ſuperbi ſeparauerunt venit noua mors. aperuit enĩ ſe terra et viuos abſorpſit.
Deſcendãt in infernũ uiuentes. Aug. Ut duces terra abſorbuit. Illi minores ſcilicet conſenſerunt et conſecuti ſunt et ſtudio cõtentõnis accenſi a ducibus ſuis recedere noluerũt. Et ideo venit ardor conſũptionis ſup ardorẽ diſſenſionis. duces vero abſorpti ſunt a terra. Ita hi ſcienter peccantes deſcendunt.
Uiuentes. Aug. Scientes quia pereunt. et tamẽ peũtes terrenę cupiditatis hiatu abſorbeãtur.
In habitacu. Alienę ſunt nõ naturales ſed hoſpitio ſuſceptę. q. aduenticię. vel prius in habi. i. in occulto. pꝰ in medio. i. in aperto.

† ſ Caſ. Corporalis cõuerſatõnis quia in eius collegio erat iudas.
ambulauimus cum †conſenſu.
† ſ Ideo. †† ſ Ignis cõſumptõnis.
†† ſ vel ſup ppl̃m. ſ ignis de celo. ſ Miores qui conſentiunt maioribus.
†Ueniat ††mors †ſuper illos: et
† ſ Maiores qui ſunt autores mali.
†† ſ In vo. aginẽ terrene cupiditatis.
†† ſ Aug. Scienter peccantes.
†deſcendant in ††infernum ††viuen
† ſ Merito: †† ſ auguſ. vbi pegrini. et tranſeũt. nõ eniꝫ hic ſp mãſuri. quid ergo ſic inſtãtes.
tes. †Quoniam nequitię in ††habitaculis eorum: in †medio eorũ.
† ſ vel in cõmuni. ſ aug. In corde.
† ſ Augꝰ. Illi ita ꝑibũt. ſ Corpus chriſti.
†† ſ Aug. In conturbatione exercitationis.
†Ego autem ad deuꝫ †† clamaui:
† ſ Quod conſequens erat. †† ſ Et ego.
et dominus ſaluauit †me. ††Ueſpere et mane et meridie narrabo
et annunciabo: et exaudiet vocẽ
† ſ Ita. †† ſ Eterna. †† ſ Collocandam.
meã. †Redimet in ††pace ††animã
† ſ Aug. Chriſtianis qui magis decipiũt ꝙ apti ydolatre. †† ſ ficte laudant.
meã †ab his q̃ ††appropinquãt michi: qui inter †multos erant me-
† ſ Non cum paucis electis.
†† ſ Me. ſ Nõ ſolũ ꝑ me. †† ſ Qui confidunt in duce qui heri cepit.
cum. †Exaudiet deus et ††humiliabit illos: †qui eſt ante ſecula.
† ſ Quia in principio erat v. qḋ eis nõ videt᷑.
† ſ Merito hũiliabit †† ſ Aug. Peruerſi ſe ſus. ſ Sed pmanent in puerſitate.
†Non enim eſt illis ††commutatio: et non †timuerunt deum: ††extendit manum ſuam in †retribuẽ-
† ſ Aug. Hoc remedio cõuertitur homo.
†† ſ Pro his pena cõſequitur, nõ aliud inde.
ſ A ſimili ferire volentis qui manus eleuat vt grauius impingat.
† ſ Id eſt. vt retribuat eis.
† ſ Caſ. Quantũ ad ſe dũ contraria agunt.
ſ Caſ. Peruertũt ſcripturas. ſ Nõ ſatis fuit ñ timere, nec mutari, ſꝫ et. †† ſ Qḋ dicit in ſemine tuo b. o. g. quod polluit qui cõtradicit.
do. †Contaminauerũt †† teſtamẽtũ

Ego autem. Caſ. Affirmat quid ſibi et illis fiat, alternatim ꝓcedendo.
Ueſpere et mane. Hie. Quia ſaluauit ideo veſpe quo capiar. Mane. q̊ iudicatꝰ. Meridie. quo crucifixuſ. Narrabo. preterita opa. Nunciabo. virtutes, et opa quę faciet. et ideo exaudiet. ⁊c.
Ueſpere. Aug. De pteritis narrabo Mane de futuris nũciabo. Meridie qḋ non vergit in occaſũ. in ſempiternis exaudiet vocem meã. Ueſpere dominꝰ in cruce. mane in reſurrectõne. Meridie in aſcenſione. Ueſpe narrabo patientiã mortis. Mane annunciabo vitam reſurrectõnis. In meridie. Exaudi᷑t ſedens ad dex. p. qui interpellat pro nobis. Ecce quanta cõſolatio. A tẽpeſtate contra malos foris et intus. i. in apto et occultoꝫ. Sic et nos inter malos cum iſto oremꝰ, plangamꝰ, ſecuri dicamuſ. Redimet. in pace. contra illos qui nõ amãt pacẽ. quia amaui pacẽ.
Caſ. Narrare ad veſpere pertinet: quo dixit oĩa que iudaſ diſponebat. Nunciare de mane. quando dixit pilato, in h natus ſum vt teſtimo. phi. veri. ⁊c.
ro non meritto.
Appropinquant. Nomine nõ numine corpore non mente nume
Qui inter multos. Hiero. Aug. Quia in multis mecũ. i. baptiſmo, euangelij lectione, feſtis. et huiuſmõi. ſed nõ in paucis mecum. in omnibus ſacramentis mecum. ſed non in fide ſpe et charitate. ſine qua nichil ſunt oĩa. Aug. Uel in multis. i. in paleis. quę multę nõ in granis quę pauca. mecum. et prope eſt palea tritico de vno ſemine in vno agro vna pluuia nutriũtur. ſub eodem meſſore: eadem trituratõe excutiũtur. eãdẽ ventilatõem expectãt. ſed nõ vnũ horreũ intrãt. ita ⁊ illi ĩ m̃tis mecũ.
Exaudiet. Caſ. Ad meridiẽ, qñ emiſit ſ. Ecce quãta breuiter myſteria. vel ſaluabis mane et veſpe et meridie. vnde non ingratus. narra. et annuncia. et ipſe exau. ⁊c.
locum ⁊ gentem.
Humiliabit. Caſ. De ſupbia vt credãt. Uel humiliabit vt tollat
Nõ e illis cõmutatõ. Aug. Quia ſenſus pfidoꝝ incõmutabilis.
Contaminauerunt. Caſ. Quia illi contaminauerunt et diuiſi

ſunt armātur amplius iuſti, liberant infirmi· qui curam habent in deum.
Ira. Caſ. Vindicta iudicij qua diuidētur boni a malis vt grana a paleis tunc coꝛ·i· voluntas dei p ꝓphetas et apoſtolos nunciata appin/ qua· omnibus nota erit. Vel coꝛ·i· iuſti qui ſecreta domini ſui nouerunt. appꝛopiabūt cū illi diuidentur. Vel illi cōtamina· ſuis appꝛopiat. Coꝛ. Aug. voluntas ſecreta dei que in ſcripturis cōtinetur.
Molliti ſunt ſermones. Caſ. Vel ideo hoc illis: quia mollie/ runt ſermones adulā do. qui ſunt iacula: dū dicūt reus ē mortꝭ Aug. Sꝫ ſi tibi pue ro ꝙ lacte minoris do ctrine nutriris adhuc duri ſunt, ne iraſcariſ vberibꝰ eccleſie. ſed ia cta in dominū nō in aliū qui portus ē vel ſaxū naui: nō portus fluctuanti in ſeculo.
Ipſi ſermones ſunt iacula. Caſ. Quia molliti non p dunt virtutē. ſed eis armātur euāgeliſte. et feriūt corda homi/ nū ad amorē pacis. et a pplexiſ heretico/ rū queſtionibꝰ libe/ rant infirmos.
Curam tuam. Caſ. Cura ſeculi vt vermis noſter nos cō ſumit· ſed ſi cura i do mino iactatur nutrit. Salo. Sicut vmis ligno ⁊ tinea veſtimē to. ita; viri triſticia nocet cordi.
Fluctuationē. Caſ· Et ſi hic. verba fluctuationis fuerūt. cōtriſtatus ſum·in·e· m·et con·ſ·a·u·i·et a· ē·p·
Tu uero deus. Aug. Hi tunc nō flu ctuabūt. ſed impij in puteū gehenne dedu cētur· quia nō dimi/ diabūt. vt ſi quoſ ege rūt in malo. reliquos agant in bono redi/ mētes tempus. ſꝫ om/ nes continuāt in ma/ lo. Alij em̄ incipiunt dies bonos. ſꝫ in ma/ lis continue pſeuerāt alij dimidiāt· alij im/ plent dies bonos. qꝛ alij moriūtur in egi/ pto, alij in deſerto· alij in terra ſancta· In egipto qui in tenebris vicioꝝ vſqꝫ in finē vite cōuerſant. In deſerto. qui de cōfuſione peccati exeūtes errata p penitentiā emēdant. Implent dies qui ſine crimine in ope iuſti/ cie vſqꝫ in finē vite pſeuerant. Hec tria genera hominū figurata ſunt p ea que ſcripta erant in volumine ezechieli oſtenſo. vbi ſcripta erant hec tria. carmē· lamentū et ve. Et dictū eſt ꝓphete. vt deuoraret volumē·i·in mētis intelligentiā traijceret hoꝝ triū myſteria. Carmē cantant. qui pec catoꝝ lapſū nō ſenſerūt· Lamentū qui a peccatis p lamentū penitētie re ſurgūt. Ve qui peccant et non penitent.
Dies ſuos. Aug. Voluntarios non a deo conſtitutos.
In finem pro populo. Aug. Populus qui a ſanctis longe fit in tituli inſcriptōne. cui cōtradicit tam iudeus qꝫ om̄is qui nō vult habe/ re regem chriſtum. et ipſi qui tribulant eccleſiā. contra quos hic pſalmus

† ſ Per hereſim· ⁑ ſ vel pre· ⁑ ſ Ipſo irato qui tradidit eos in deſideria cordis eoꝝ.
eius: †diuiſi ſunt ⁑ab ⁑ira vultus
† ſ augꝰ. Suis fidelibus· ⁑ ſ aug. vt intelli gamus voluntatē eius. quia illis excitātur qui pꝛobati ſunt· et intelligitur in ſcripturis que la tebat dei voluntas. vnde alibi. Congregatō tau roꝝ in vaccis populorum vt excludātur. i· emi neant et appareant qui pꝛobati ſunt argento di uini eloquii.
eius: ⁊ †appꝛopinquauit coꝛ illiꝰ.
† ſ Quia. ſ Que obſcura in ſcripturis dura ſūt· expoſita molliūtur· et vſqꝫ ad oſſa penetrāt
†Molliti ſunt ſermones eius ſu per oleum: et ipſi ſunt iacula.
† ſ Ergo. ⁑ ſ vel in. ſ tanquā in portū·
†Iacta ⁑ ſuper dominum curaꝫ tuam· et ipſe te enutriet: et nō da
† ſ Et ſi hic·
bit in †eternum fluctuationē iu/
† ſ Illis quid. ſ Hic eſt finis contaminatio nis.
ſto. †Tu vero deꝰ deduces eos
† ſ In tenebras ſubmerſionis·
⁑ ſ Nec differtur· quia. ſ Caſ. Qui occidunt animas et coꝛpoꝛa aliquando
in †puteum interitus. ⁑ Viri ſan
† ſ In ſeductione. ⁑ ſ Aug· Nō pꝛoficient quantū putant· ſed intra tempus pibunt quod ſperant·
guinum et †doloſi non ⁑dimidia/
† ſ aug. Quod nō illi. et ideo peruenā ad eternū diem.
bunt dies ſuos. †ego autem ſpe rabo in te domine.
† ſ Chꝛiſtū· ⁑ ſ Saluādo vel cōtra populū. ⁑ ſ vt pſecutoꝛes qui eccīaꝫ ſicut vuas calcāt·
†In finē pro ⁑populo qui a ⁑ſan
† ſ Immutanda.
ctis longe factus eſt in tituli †in/
† ſ Chꝛiſto.
ſcriptione ipſi †dauid cum tenue
† ſ Alienigene pſecutoꝛes chꝛiſtiani nominis· ⁑ ſ In toꝛculari in preſſuris ſcꝫ tribulatōnū·
rūt eum †allophili in ⁑geth.

LV.

ſ aug· Ne deficiā i cōculcatōe·
M Iſerere mei
† ſ augꝰ. Sicut vuā in toꝛcu lari vt vinū exeat·
deꝰ· qm̄ †conculcauit
† ſ dyabolꝰ ſ Aug. Qui lōge a ſanctis fac. eſt· de quo inimicꝰ homo hoc fecit· ⁑ ſ Aug· toto tpe. nullus enī viuit in xpō ſine tribulatōe
me †homo: ⁑tota die ipugnās tri
† ſ Nō ꝙ merito meo. ſed quia inimici·
ſ Caſ· Quaſi pedibus vuam.
bulauit me. †Conculcauerūt me
† ſ aug. Mēbꝛa dyaboli. ſ Qui longe a ſcīs·
⁑ ſ Neceſſe eſt vt miſercaris
†inimici mei tota die: ⁑quoniam multi bellantes aduerſum me.
† ſ Alti ſunt qui conculcant. ſed die non diu. ſ Quia multi· ſed timebo ab altitudine· d. a po tentia eis ad hoꝛā data: Nō· ſed ſperabo. vel qꝛ multi bellantes aduerſum me. ideo timebo ab altitudine diei·
†Ab altitudine diei timebo: ego
† ſ Nulli ſperanti timēdū· ⁑ ſ Et. ſ Quia ab ipſo· ſ Caſ· Ei tribuens ꝙ bene loquoꝛ·
vero in te †ſꝑabo· ⁑In deo lau/
† ſ Caſ· Quia. accepi· ſ Et. ſ Sed et ante ſperaui. ſ Caſ· Spe futuri nō timet, qui vidēs mala ſeculi ſuperius foꝛmidans oꝛat·
dabo ſermones †meos: ⁑in deo
† ſ Quia ſi calcat vinum exit.
ſperaui non timebo †quid faciat
† ſ Quid enī caro facit: ⁑ ſ Et ſi a deo.
mihi caro. †Tota die ⁑vba mea
† ſ Augꝰ. Cū verba reſpuūtur pſona dicentis nō eſt immunis ab iniuria.
†execrabantur aduerſum me om
† ſ Quia nichil boni tractant.
nes cogitationes eoꝝ †in ma/
† ſ aug. ficte ubintrabūt. ſ Aug· vel incolēt .i. quia pegrini ſunt in hoc mūdo. vbi nullus vi det eoꝝ quidquid mali cogitant abſconſum eſt. ⁑ ſ ſ Caſ· dolos. qꝛ nō audent palā contraire.
lū †Inhabitabūt et ⁑abſcōdent
† ſ Auguſ. Pedeꝫ ad lapſū vt calūnientur. vel calcaneū finē vite ſecundū quē iudicamur. dya bolus inſidiat calcaneo. hoc agēt vtpote illi qui bus ſum grauis ad videndū. ſed tū p nichilo·
ipſi †calcaneū meum obſeruabūt
† ſ auguſ. vel ſicut ſuſtinuit anima mea foꝛis latrones· intus abſcōdenteſ. et ſicut ego ſuſtinui ſic tu chꝛiſte ſaluos fa·il·i. ſic tu ſuſtine· et oꝛa p illis et ſalui erunt·
†Sicut ſuſtinuerūt animā meā

ꝯfirmat eccleſiam.
In tituli inſcriptōe. Aug. Tituli inſcriptō, et ſi populus inſtaret nō eſt deleta: quia ꝓphetatū ē etiā in alio pſalmo ne coꝛrūpas tituli inſcri ptōꝫ. Populus ꝙ longe a ſanctis. pſecutoꝛes ꝙ eccleſiā ſicut vuas calcāt
Allophili. Aug. Idē quod populꝰ ꝙ a ſanctis longe factꝰ ē.
Geth. Aug. Id eſt. in toꝛculari. Legit dauid in illa ciuitate pegri/ nus fuiſſe; ſed nō retentus. ſed xpūs ex eius ſemine natus· nō ſolū olim in ſe: ſꝫ adhuc in coꝛpo/ re ſuo tenet in pſſuris que vtiles ſunt. au/ gent em̄ ſanctoꝝ me/ rita; et vinū iuſticie i de emanat. vt vua ꝙ dū ante toꝛcular inte gra ē nichil inde ma nat. ſed cū pmit ſte/ rilis nō eſt.
LV.
Caſ. Orat eccleſia ſūmatim tangēs tri/ bulatōnes in quibus p ſpē dei finit ſe nō ti mere ·i· in fine prime ptis dicit ſe ñ timere.
Impugnās. Aug. Homo viſibi/ liter: dyabolus inui/ ſibiliter. vnde piculo ſioꝛ eſt tribulatio.
Ab altitudine diei. Caſ. Altitudo diei mūdus vbi ſup/ bie timoꝛ: vt grauioꝛ fit tribulatio. dicit ſe a ſupbis cōculcari.
Aug. Ab altitudi/ ne. Alia littera. cōcul cauerūt m ·i·t· d. Ab altitudīe diei ·i. quia diē ·i· chꝛiſtū in alto lucentē nō cognoue/ rūt. Vel quia alti li/ ce: ad hoꝛā die ſcilicꝫ nō diu· ſed nō timen di quoniā. Et ſequit Multi qui debellāt me timebūt cū dieſ al titudinis eoꝝ trāſie/ rit. Ego vero nō di/ co non timebo: ne de me preſumere vi/ dear, ſed ſperabo: qꝺ eſt cauſa nō timēdi. Nō timet aliqs duri cia coꝛdis. vel ſupbia qui eſt ſtupido ſimil. ſtupoꝛ em̄ eſt qui nō ſentit· non ſanitas. Tres ſunt affectōes coꝛpis. In ſtupore ñ dolet coꝛpꝰ quia nō ſentit. In īmoꝛtalitate ſimiliter. quia plene firmatū ē. Sanitas vero ſi moleſtat dolorē habet· nec ideo ꝓpioꝛ īmoꝛtalitati ſtupi dus qꝫ ſanus. Ita tres affectōes aīme ſunt ſcꝫ. puida cautela. Stulta ar rogantia· Gloꝛia ſecura. Stulta arrogantia ſimilis eſt ſtupori. qm̄ quis de ſe pſumens nec timet nec cauet. Iſte ergo ne videret p ſtultā arrogan tiam ſimilis ſtupido nō ait nō timebo. Sed ſpe. in te.
Diei. Dies chꝛiſtꝰ eſt· Cuius duodecim hoꝛe duodecim ſunt apoſto li· vnde ipſe ait. Nōne duodecim hoꝛe ſunt diei. huius diei altitudinem inimici nō poſſunt attingere· vnde in paſſione xpī· Tenebre fac· ſ.
Tota die. Caſ· Enumerat mala que ſuſtinēdo fit et inimicoꝝ con/ uerſio· vnde et p ſpem dei dicit ſe non timere ſicut prius fecerat·
Inhabitabūt· Augꝰ. Vel aliqui ex his qui longe a ſanctis ficte. ſubintrant et peius nocēt, vt et iudas qui a dyabolo electꝰ eſt et ad tpūs

incoluit·elegit eū qui nouerat nō ad opus ꝓbatōis vt ceteros. ſed tentatō
nis. vt daret tibi ſolatiū neſcienti quos eligas vt toleres ſicut ille. ſi eīn fal/
ſa dicūt de te. celū non auferunt nec iſti nocent.

¶ Pro nichilo. Aug. Quia nullus inde tibi labor q̄ nichil inde tibi
fit. quia et ſi deſꝑati: tamē verbo curas. Vel ꝑ nullis eoꝝ meritis ſed gra
tis ꝑ pietatē. vel ꝑ hoc ſaluabit quia in ira populos cōfringes. dū per fla
gella dei reſipiſcūt. vel dum iram dei preuident.

¶ In ira dedu/
ces. Aug. Quia ter
res tribulatōibus. et
ſic ducis ad te. Eſt ei
ira cōſūmatōis qua
filij flagellant' ad cor
rectōem. Et ira con/
ſumptōnis qua mali
puniūtur ad pemptō
nem.

¶ Deus uitam.
Triplex vita homīs.
Nature: qua viuim⁹
et ſpiramus. Gratie:
qua in chriſto viui/
mus. Peccati: q̄ in
vicijs agit'. due ſunt
a deo quia bone. vi/
ta ſcʒ nature et vita
glorie. Tercia eſt ab
homine quia mala.
has oēs deo annū
ciare debemus.

¶ Caſ. Deus vitā.
Cōfringes·et ego ad
inſtitutōem eorū vi/
tā m·a·que ſemꝑ ma
la. vitā deo nūciat q̄
peccatū cōfitet': non
deū docenſ·ſed ſe dā
nās vt ſoluatur.

¶ Poſuiſti la.
Aug. Pie lacrime q̄
ꝑ inimicis rogant. et
ido accepte deo ſicut
ipſe ꝑmiſit.

¶ In quacūqʒ
die. Caſ. ſiue in pue
ricia: ſiue ī media eta
te: ſiue ī fine vite. Mi
ra clemētia que q̄cli/
bet tpus cōuerſionis
noſtre expectat·et qn̄
cūqʒ rogat' indulget.

¶ Deus meus es
tu. Aug⁹. Et ſi oīm·
meus ꝓprie· q̄ michi
ſubuenis. quē colo et
amo. alij alieni ſunt.

¶ In deo lauda
bo. Aug. Verbū ·i·
doctrinā·et ſermonē
quidq̄d loquar lau/

pro nichilo ſaluos facies illos: in
† ʃ vel deduces. ¦ ʃ Ego aūt· ʃ Aug. Quia vt viuā tu feciſti·tibi vitam enuncio·nō michi· vt alii hoc ſequantur. ʃ O.
ira populos confringes. ¦ De⁹
† ʃ vt non ingratus. ¦ ʃ Aug. Et tu. ʃ Exaudiſti me deprecātem ſicut promiſeras te exauditurū flentem. inueni te miſericordē ꝓmittendo·veracem in reddendo·
vitam meā annunciaui tibi: ¦ po
ſuiſti lacrimas meas in cōſpectu
† ʃ O. ſaluos facies et confringes. ʃ Qua abrae ꝓmiſiſti in ſemine t. bene. om·gen.
tuo. Sicut et in ꝓmiſſione tua
† ʃ Quando cōfringes. ¦ ʃ Caſ· A ſuo errore. ¦ ʃ aug. Ita vt ſequētur qui preire volebant·
tunc conuertentur inimici mei
† ʃ Etiam. ¦ ʃ Caſ. Nō aliud querens q̄ te·
retrorſum. In quacunqʒ ¦ die
† ʃ Ac ſi·audies me. ¦ ʃ Aug. Ecce magne diuitie quātū libet eīn auar⁹ ſis ſufficit tibi de⁹.
inuocauero te: ecce ꝯgnoui ¦ quo
† ʃ Ideo·
niam deus meus es. In deo
† ʃ Spiritu ſancto·
laudabo verbū: in domino lau
† ʃ filiū. ʃ Idem quod ſupra verbū. ¦ ʃ Caſ. O. mūdana ſperno·et idō nō timebo· quia nichil michi niſi mūdana eripit homo·idē finis huius partis qui et prime·
dabo ſermonē: ¦ in deo ſperaui
† ʃ aug. Si que extra ſunt eripit nō que intus:
nō timebo quid faciat michi ho/
† ʃ Non extra quero quid offeraʒ de ara cordis de macello vel cellario conſcientie exit totū qd̄ in charitate accendendum eſt·
mo. In me ſunt deus vota tua
ʃ vel nis·
que reddam laudationes tibi.
† ʃ Ideo laudabo. ¦ ʃ Aug. per me eram mortuus·ꝑ te eſt vita quā tibi enuncio.
Quoniā eripuiſti animā meaʒ
de morte·⁊ pedes meos ꝺ lapſu:
† ʃ Aug. Nō alienis qui longe a ſanctis·quia nō habent lumen vnde videant. ¦ ʃ Aug⁹. In lumine eſt qui gratis deū amat. quod nemo·nec etiā dyabolus ſcit niſi ſol⁹ de⁹.
vt placeam coram deo in ¦ lumi/
ne viuentium.
† ʃ vel corrūpas. ¦ ʃ Chriſtum.
In finē ne diſperdas ¦ dauid

dabo in dn̄o·i·ei attribuā. et ſi q̄d vrget. ſꝑaui·et ideo nō timebo. Aug.
Hiero. Vel in deo patre. verbū.i. filiū·quia quidq̄d de patre ⁊ filio di
cit' ſecundū ſubſtantiā et de ſpū ſancto·hoc de potentia verbi dicit' qua ē
eternū et cōſubſtātiale patri·poſtea et de hūanitate ſubdit'. In dn̄o ·i·in
chriſto qui verbū caro factū ē·laudabo ſermones·i·ꝑdicatōes quib⁹ regu
lam viuēdi et ſalutē mūdo dedit. hec duo ꝑdicat iſte·potentiam verbi et
humanitatem chriſti·

¶ In deo laudabo. Vel ita vt trinitas nature ꝑſonaliter ꝑ tria verba
que ponit. In deo patre laudabo verbū·i. filiū. In domino·i·in ſpiritu
ſancto. laudabo ſermonē·i·filium. que in eternitate reddētur.

¶ In me ſunt: Intus que a nobis nunq̄ recedūt. Vota laudatōnis

¶ Caſ. In me ſunt. Eccleſia iam de malis ſeculi libera in futura beati/
tudine. vel etiam hic laudē dei cantaturam ſe dicit

¶ Quoniā eripuiſti. Caſ. Vel de futuro poteſt accipi ſic. Ideo lau
dabo in futuro·q2 eripuiſti·i·eripies aīam meā de morte eterna. Et ocu/
los meos a lacrimis·⁊ pe·m·a·lap·vt pla·co·deo in lu·vi·hoc in futuro.
vbi nec peccādo aīma morit'. Nec oculi flēt mala nec pedes labunt'. Qd
nō eſt hic vbi etiā ꝑfecte deo placet. vnde addit·vt placeā ⁊c.

¶ In finem. Aug. Pſalmus de reſur. et paſ. breuit'. Hoc agit pſal
m⁹ ne tu pilate·vel tu q̄cūqʒ corrūpas dauid ⁊c·negādo regē. q2 tectus
carne fugit a cogni/
tōe iudeorum.

¶ Auguſtinus.
Nullus titul⁹ inſcri/
ptus ē dauid quē vel
let ſaul corrūpere. ſed
xp̄o qui ꝺ dauid na/
tus eſt queʒ populus
iudeorū corrūpe vo/
luit. ſed quia ꝑ ſpūm
ſanctū ſcriptū erat. ne
corrūpas: ait pilat⁹·
qd̄ ſcripſi ſcripſi. Cu
ius ſpelūca caro vl' ſe
pulcrū accipit' vbi la
tuit chriſtus incogni
tus iudeis.

¶ Miſerere mei.
Caſ. Propheta in
ꝑſona dn̄i. quia in eo
dn̄s. quaſi inter mala
exclamat. et ꝑdicat li/
beratōnem.

¶ Caſ. Chriſt⁹ ſecū
dum q̄ homo orat
de paſſione ita humi
lis vt viuus de fideli/
bus clamare putet'.

¶ Et in umbra.
Caſ. Vox corpis ad
iūgit' capiti et loquēs
in ꝑſona mēbroꝝ et
ſua. quomō poſſit li/
berari dicit.

¶ Miſit uerbū.
Aug. Hiero. De oc
culta eſſentia ſua ꝺ ſe
creta cognitōe ange/
loꝝ. vel miſit auxiliū
et ꝑ hoc liberauit·ex/
altando dedit in op/
probriū diſꝑſos vbi/
qʒ et maxie dū vide/
rēt eius reſurrectōem
adorari. quē putabāt
ſe extinxiſſe.

¶ Miſit de celo.
Hiero. Dyapſalm⁹
Iam declarat quid
miſit: et de quib⁹ eri/
puit·et loquit' in per/
ſona mēbroꝝ.

Liberauit. Hie.

† ʃ Negando chriſtū eſſe regē quod tituli inſcriptio affirmabat. ʃ Mutata ſecundum voluntatem iudeorum· ¦ ʃ Quia fugit·
in tituli inſcriptione ¦ cuʒ fugeret
† ʃ Id eſt·iudeorū cognitōe· ¦ ʃ Ia eſt. cū in carne vel ſepulcro tectus neſciretur.
a facie ſaul ¦ in ſpeluncam.

¶ LVI·

ʃ Aug. Hoc xp̄us patri dicit ex noſtro docēs orare qui cū patre miſeret' noſtri·

Miſerere mei
† ʃ Caſ. Repetitō ꝑiculū oſ̄ndit magnū ¦ ʃ Caſ· Cauſa quare debeat obtinere.
deus miſerere mei: ¦ quoniam in
te confidit anima mea. Et in
† ʃ Munimine materne pietatis· ¦ ʃ Hoc et in membris iugiter facit·
vmbra alaruʒ tuaruʒ ¦ ſperabo:
† ʃ Quod in fine penitus complebitur in mēbris. vſqʒ in finem nanqʒ ſeculi neqʒ iniquitas deerit premens·neqʒ iuſticiā patiens· ¦ ʃ Sperabo non ocioſus·immo.
donec tranſeat iniquitas. ¦ Cla
† ʃ Quia ʃ Aug. Si impios queſiuit quomō clamantes non audiet.
mabo ad deum altiſſimū: deum
† ʃ Aug· Expertus ſum ꝑ hoc·quia et ante benefecit michi q̄ etiā clamantē audiet· ¦ ʃ Ita benefecit q̄·
qui benefecit michi. ¦ Miſit de
† ʃ Suſcitauit. ¦ ʃ diſperſos vbiqʒ.
celo et liberauit me: dedit in ¦ op
† ʃ aug. Qui mortuo inſultauerunt· ¦ ʃ Quid autem miſit·
probriū conculcātes me. ¦ Mi
† ʃ Chriſtū qui pro nobis compatitur. ¦ ʃ Hiero· Quia retribuit ſecūdum merita·
ſit deus miſericordiā ſuaʒ et ¦ ve
† ʃ Ad hoc miſit· ¦ ʃ Ecce ipſe ſe reſuſcitauit.
ritatē ſuā: ⁊ eripuit ¦ animā meā
† ʃ aug. Populi a principibus ſeducti. ¦ ʃ Quid enim paſſus. ʃ Ecce·
de medio catuloꝝ leonū: ¦ dor
† ʃ Aug· Nō me turbato in ratōe ſed illis turbantib⁹ ſua opinione· ¦ ʃ Qui turbauerūt. ʃ Non ſe excuſent iudei ſi manus inermes·os armatum· ʃ q̄ eſſe deberent·
miui conturbatus ¦ Filij homi
† ʃ Irriſiones. ¦ ʃ Ad conſilia· ¦ ʃ ad verba
nū dentes eoꝝ ¦ arma ⁊ ¦ ſagitte:

Quia iā miſit verbū certū eſt. quaſi iā ſit q̄ liberauit ·i·liberabit. et dedit
.i·dabit in opprobriū cōculcantes me.

¶ Miſit deus. Aug. Verbū in quo miſericorditer egit. in quo et pro
miſſiones impleuit. Miſericordia. q2 ex miſericordia ꝑ nobis mortu⁹
eſt. Veritatē. quia vt ꝑdixit ſurrexit ad iuſtificandos nos.

¶ Miſe. et ue· Hiero· Aug. Vtraqʒ eīn in eo cōtinetur. Si eīn ſola
fuiſſet miſericordia licētia eſſʒ nobis peccādi. Si ſola veritas nō potuiſſʒ
homo ſuſtinere.

¶ Dormiui. Aug. alta quiete facile excitādus· Conturbatus. paſ
ſione. Dormiui. dauid nō dormiuit in ſpelūca: ſʒ xp̄us in morte·

¶ Caſ· Cōturbatus ſecūdū carnē paſſionis memoria et anguſtia. vnde
triſtis eſt aīa mea ⁊c. Et cepit ihēſus tedere et pa·⁊c.

¶ Filii hoim. Rect⁹ ordo ē filij hoīm laqueos pauerūt. Sʒ īterſerit

q̃lit̃ turbauerint.

Lingua. Caſ. Voces ille crucifige crucifi, et huiuſmodi citã fecerũt mortem. vt gladius acutus.

Exaltare. Caſ. Ex pſona ꝓphete viſis iniurijs. viſoqꝫ ꝙ in reſurrectione inanes facti ſunt iudei, gaudens exclamat homo in cruce. Exalta. deus ſup celos. vt iudicet in terra iudeos.

Exaltare. Superiora domin⁹. propheta quidẽ, ſed in pſona domini quia dominus in ꝓpheta loqt̃. Quãdo etiã ex ſua perſona loquit̃ ꝓpheta, dñs ꝑ eũ loquitur qui ei dictat.

Aug. Exaltare. Verba chriſti. Sed o pater fac in me ꝙ altus videaris ſup angelos. i. fac me reſurgere et aſcendere. vnde etiã oĩes habitatores te glorificabũt. Vel verba ꝓphete. exalta. vt qui pendes in cruce in maieſtate regnare cognoſcaris nõ eñ quantũ ad ſe. ſed quantũ ad hoĩes exaltat̃. Sup celos. quoniã ſedet ad dextram patris et angelos habet ſubtus. et omnẽ terrã, quia tot⁹ mũdus ei ſubiect⁹ ẽ.

Laqueũ parauerũt. Interpoſita exaltatõne ceptã narratõnem exequitur.

Pedes. Caſſi. Domini ſũt increpatões malorũ. et promiſſiones fideliũ quibus dolos pauer̃. vt ꝺ adultera. Incuruauerũt dũ eis compatiẽs ſterilis eſt ab eiſ.

Ante faciẽ. Caſ. Dũ in os eius dixerũt reus eſt mortis.

Paratũ. Caſ. Dyapſalmuſ. Poſt reſurrectõem laudes promittit. Vel paratum ad agendas gratias. qꝺ ibi oſtẽdit cãtabo.

Exurge pſal. et cytha. Aug. Vna caro chriſti ſurrexit. ⁊ cũ ea duo organa ſurrexerunt. In pſalterio de ſupiori corda ſonũ acceperũt. In cythara de inferiori. In carne chriſti duo genera ſunt factoꝝ miracula et paſſiones. et hec ſurrexerunt. quia vtraqꝫ ꝑdicantur in gentibus. ſurrexit ergo pſalteriũ et cythara. et confitetur domino.

Gloria mea. Caſ. Et ideo o caro que es cauſa glorie mee. Exurge potenter quaſi ad miraculum faciendũ congratulatio. quia certus. vnde idem affirmãdo repetit. Exurge dico. quia certus ſum et de hora quia exurgam diluculo.

Ad celos. Aug. Qui ſupra nubes vbi ſedes angeloꝝ. nubes inferius. i. homines ꝑdicatores qui adhuc in caliginoſa carne. qui habent lumen in ſe ſed occultũ. vnde chоruſcãt. de quibus dñs tonat et pluit. Magis ergo ptinet veritas ad celos quia angeli ſine caligine vident ſpeciem veritatis. nec ibi op⁹ eſt miſericordia vbi nõ eſt miſeria. Et ad nubes miſericordia. ſed et veritas que prepollet in angelis deſcendit ad homines. nec ea fraudauit nos: ad quos ipſa veritas carne opta venit. et ſi angeli nõ egent miſericordia. dũ tamẽ miſeri ꝑ miſericordiã in reſurrectõne angelis ſimiles fient. vſqꝫ ad celos miſericordia aſcendit. Agentes ergo gratias dicamus cũ eo qui ſupra dixit. Exaltare.

† ſ dũ clamant crucifige.

et lingua eorum gladius acut⁹.

Exaltare ſuper celos deus: et in

† ſ aug. vt ſic gloria t. vbiqꝫ extendat̃ qꝺ modo completum eſt. † ſ Quaſi latentem.

omnem terram † gloria tua. † La

queum parauerunt pedib⁹ meis

† ſ Auguſ. voluerunt quaſi de celo ad inferiora deprimere.

et † incuruauerunt animã meam.

† ſ Laqueũ parauerũt. ſed nõ me neſciẽte:
† ſ Quia ſciebat totũ quod moliebãtur.

† Foderunt † ante faciem meam

† ſ Caſ. Sententiã mortis inclamantes.
† ſ aug. Et hoc agẽdo nõ michi ſed ſibi nocuerũt. † ſ In confoſſa. i. cauteriata et obſcura conſcientia cecati.

† foueã: et † inciderunt in † eam.

† ſ Aug⁹. Ille parat foueã. ego cor ad tolerandũ. Ille in ea incidit. ego cantabo.
† ſ Repetit ad cõfirmatõem ſ Q. multum.
ſ Caſ. Ad agendas gratias et quõ ſubdit.
ſ Sed ſ O.

† † Paratum cor meũ deus † pa-

† ſ auguſ. verbis gratias agam et opibus. que duo predicte geminatõi reddidit. quia ad vtrunqꝫ paratus.

ratũ cor meum: † cantabo ⁊ pſal-

† ſ Aggratulando carnẽ alloquitur dicens.

mũ dicã domino. † Exurge glo

† ſ aug. Caro diuina operans. † ſ Auguſ. Caro humana patiens.

ria mea. † exurge pſalteriũ et † ci-

† ſ vel ge. † ſ. Hora reſurrectõis chriſti hec eſt. † ſ Et ſic. ſ Aug. In membris.

thara: † exurgam † diluculo. † Cõ

fitebor tibi in populis domine: ⁊

† ſ Celeſtem actum pſoluã tibi. † ſ Inter gentes.

† pſalmũ dicam tibi † in gentibus.

† ſ Caſ. Cauſa cõfeſſionis et pſalmi. quia hũanitas filij ad celos pducta ẽ. nubes ꝓphete qui impleti imbre ſpũs alios cõpluunt doctrinis.

† Quoniã magnificata eſt vſqꝫ

† ſ Angelos.

ad † celos miſericordia tua: ⁊ vſqꝫ

† ſ hoĩes predicatores † ſ Ideo ſ Caſſi. Iterat fidem noſtram confirmanſ.

ad † nubes veritas tua. † Exalta

re ſuper celos deus: et ſuper omnem terram gloria tua.

† ſ Pſalmus dirigens. † ſ hoc agit:
† ſ tu pilate vel iudee. ſ vel corrumpas.
† ſ Id eſt. ne neges chriſtum regem quem titulus dicit.

† In finem † ne † diſperdas † da

uid in tituli inſcriptione.

In finem. Caſ. Monet ne quis chriſti regno cõtradicat.

Prima eſt exprobratio iudeorũ, ne ſimilia faciamus.

LVII.

ſ Non falſe vt aliud ſit in corde aliud in ore. ſ verbis ſuis accuſantur.

Si uere utiqꝫ

† ſ Conſtat. † ſ Aug. In factis cognoſcãtur labia. ſ vel ta.

iuſticiam † loquimini: † recte iudi-

† ſ Prophetarũ. † ſ Ideo ſic moneo vt recte iudicetis. quia.

cate filij † hominũ. † Etenim in

† ſ Nõ poſſunt recte iudicare quibus in corde et in manu eſt iniquitas. † ſ Quia me terrã. i. hominẽ conſpicitis. vel terram. id eſt. terrena amatis.

corde † iniquitates † operamini in

† ſ Opera praue cogitationi concordant.

terra: † manus veſtre iniuſticias

† ſ Ex multis partibus adunãtes iniuſticias.
ſ vel conectant ſecundũ aliam litteram.
† ſ vnde hoc eis. quia. ſ Aug. a veritate.
† ſ aug Quia precognouit de⁹ peccatores ab vtero. vt rebecce ait. Maior ſeruiet minori.

† cõcinnant. † Alienati ſunt † pec-

† ſ Exponit. ſ Errare preſciti ſunt.

catores a vulua: † errauerunt ab

† ſ Quia errant a ventre in quo eſt veritas. loquũt falſa. ſ Caſ. Q. ꝯtraria matri ſecuta ſũt.
† ſ de hoc vero inexcuſabiles. quia nolunt veritati credere. et hoc eſt.

† vtero locuti ſunt falſa. † Furor

† ſ Caſ. Ira obſtinatorum irreuocabilis.

illis ſecundum ſimilitudinẽ † ſer-

† ſ Cuius. † ſ vnde ſurda. † ſ Sic iſti ne audiant vera. ſ terra et cauda

pẽtis: † ſicut aſpidis † ſurde ⁊ † ob

† ſ Quia obturat.

turantis aures ſuas. † Que nõ

† ſ aug. vtqꝫ ad lucem educatur.

† exaudiet vocem incantantiũ: et

† ſ Quantum ad artem ſuam.

venefici incantantis † ſapienter.

Si uere utiqꝫ. Aug. Oĩbus facile eſt loqui iuſticiã, quib⁹ veritas ſcripſit in corde. Quod tibi nõ vis, alij nõ fa. et iterauit in tabulis. q̃ non legebãt in corde. Sꝫ ſi vere lo. iuſ. vt ſit iuſticia ñ labioꝝ ſ et factorũ. i. ſi idem in corde quod in ore. recte iudicate. auro fidem ꝑponite. ⁊ alia huiõi. Aliter eñ eſtis ypocrite. Si dicitis magiſter verax es: ne iudicetis mortẽ meam: quia rex veſter ſũ vt titulus ait.

Recte. Aug. Iudei ſic de xp̃o iudicauerunt. vt ficte de eo locuti ꝓbentur.

Manus veſtre iniuſ. Aug. Cor ſequit̃ manus. quidq̃d vis et nõ potes deus factum putat.

Cõcinnant. Aug. Vel conectãt. ſ. aliud alij adiũgentes. Yſaias. Ve illis qui trahũt peccata ſicut reſtẽ longã. peccatis quiſqꝫ cõſtringit̃. vnde in fine ligate illi pedes et ma. ſed et interim eis cedit̃. vnde flagello de reſticulis cecidit dominus. emen. et ven. in tem.

Alienati. Vel alienati ſunt a vulua eccleſie que cõuerſos cõcipit. et nãtos iam in ſe. et ſi nõdũ natos ex ſe nutrit. donec formetur in eis veritas. et tũc pfectos pariat. Hi aũt vel nolunt cõcipi: vel ꝯcepti q̃ per impatientiam anteq̃ formentur quatiunt viſcera: abortiui excutiũtur

Furor illis. Aug. Non laudatur a ſcriptura vndecũqꝫ datur ſimilitudo. vt de iniquo iudice qui rogantem viduam vix audiuit.

Surde et obturantis. Caſ. Nõ ſolũ nõ faciunt: ſed nec audire volunt. Aug. Terra pſentia quibus delectatur homo, cauda preterita.

Venefici incãtantis ſapienter. Aug. Vel ſecundũ aliam litterã medicamenti medicati a ſapiente. medicamentũ medicatũ medicamentũ cõfectũ eſt. Et illud eſt omnia ꝑcepta legis et ꝓphetarũ. Oĩa quidẽ medicamentũ erant ante aduentũ chriſti ſed nõ medicatũ. quia nemo eo curabatur. ſed aduentu chriſti medicatũ eſt. qui impleuit legẽ et ꝓphetas. Ligno enim poſito in marach dulcorata eſt aqua. vt poſſent bibere filij iſrael ante nõ valentes guſtare ꝑ nimia amaritudine. Hec eſt legis amaritudo que gratia euangelij dulcorata eſt. et quod in ſacramẽtis legalib⁹

latebat. in luce poſitum eſt et demonſtrata eſt nobis ciuitas conſtituta ſuper monte̅. que abſcondi nō poteſt. et lucerna poſita ſup candelabrū. id eſt. veritatis doctrina in manifeſto. vbi em̄ latet eccleſia chriſti. et veritas. Nōne ipſe mons. qui creuit ex minimo lapide et impleuit facie̅ terre. Nōne ipſe ſerpens in ligno ſuſpenſus: quem intuendo pcuſſi a ſerpentibꝫ ſanātur. hic eſt ergo ſapiens a quo medicatur medicamentum.

Deus conteret. Caſ. Nūc eis retributio.

Aug. Aſpides iudei dum inſidioſe te̅tabant. Leones. dū morte̅ inclamauerūt. hoꝝ mole fracte quā do ſurrexit chriſtus.

Dentes. Aug. Doloſa verba. In ore. verbis ſuis capiet eos. Molas. inclamatōnes mortiſ. Confringet. ne ad effectū veniāt. qd̕ expoīt. ad nichilū d.

Tanq̄ aqua. Aug. Torrentibus etiā compantur quia ſonātes ad ſaxa ſupbie impuiſi ſunt et p̄cipites. ſed cito tranſeunt. tot malis comparantur.

Intendit arcū. Vindicta donec intus et extra infirmentur et auferātur a conſpectu dei miſſi in gehennaꝫ hic in p̄ſenti a terra ſua.

Priuſq̄ ſpine. Aug. Id eſt. peccata intelligāt. rhamnū. i. acutā damnatōnem. in extremo ignis viciorū abſorbet eos. i. deuorat.

Rhamnus. genꝰ herbe prius mollis. ſꝫ que poſt ī ſpinas vertitꝰ. ſic et peccata modo delectant. ſed pꝰ pungunt.

Sicut uiue̅tes. Aug. Quia nō vera ſed falſa eſt impiorū vita. videntur viuere nec uiuūt. Sicut in ira. quia deꝰ tranquillus iudicat. Vel quia non eſt ira comparatōne future.

† ſ Sed. ‡ ſ aug. Quibus eſt furor. vt aſpidis.

†Deus conteret ‡dentes eorū
† ſ aug. Ore ſuo contra ſe dicunt.
in †ore ipſorū: molas leonū cō
† ſ Qui tales et ſi modo ſint torrentes tame̅.
fringet dominus. †Ad nichilū
deuenient tanq̄ aqua decurrens
† ſ Sed econtra p miſericordiā dei tenditur arcꝰ ad ſalute̅. i. mine quibꝰ terret. dū ꝯuertātur. ‡ ſ Minas. ‡ ſ vt ſaulus infirmatus eſt audiens quid me pſequeris.
†intendit ‡arcum ſuum ‡donec in
† ſ Quid nō infirmati patie̅tur. ſ Qui hoc clamabat de celo arcū tendebat. ſ Aug. Igne cōcupiſcentiarū pibunt. vt ignis veſtem. ſic libido conſumit animā.
firme̅tur. †Sicut cera que fluit
† ſ Supbie. cōcupiſcentie. et ire. ‡ ſ Ideo.
auferentur: ſupercecidit †ignis ‡ꝛ
† ſ Juſticie. vnde. Errauimꝰ a via veritatis et lume̅ iuſticie nō luxit nobis. ‡ ſ Ille ignis. ſ Augꝰ. vel priuſq̄ pducat ſpinas veſtras rhānus. i. priuſq̄ voluptatū tormenta procedant. ignis qui ſup cecidit in ira dei deuorat et occultat rhamnū peccati punctione̅ ne modo videat.
non viderunt †ſolem. ‡ Priuſq̄
intelligere̅t ſpine veſtre rhamnū:
vel ſicut
ſicut viuentes ſic in ira abſorbet
† ſ Aūt. Malos abſorbet ignis. Sed hoc nō ſine fructu bonorū ſ Caſ. Quia nō in illa eſt. ‡ ſ Augꝰ. Qui fidem habet et ſi aliquid in eo lauandum leta. et ſi modo moleſtus preſſus.
eos. †Letabitur ‡iuſtus cū vide
† ſ hanc preſente̅. Non tamen gaudet pro pena eorum.
rit †vindictam: manus ſuas lauabit
† ſ Caſ. vnde. Salomon. Stulto peunte ſapie̅s aſtutior erit. ſ Pena quā videt. ſ Morte peccatoris quā videt.
bit in †ſanguine peccatoris. Et
† ſ tractabit apud ſe q̄ nō caſu hoc eis. ſed p vindicta peccati quod a contrario probat. ‡ ſ Rationalis. ‡ ſ Etiā hic. † ſ Caſ. Licet hic preſſo.
†dicet ‡hō ſi vtiq̄ e̅ ‡fructꝰ †iuſto
† ſ aug. Etiam iſta vbi florere videntur.
vtiq̄ eſt deus iudicās eos in †terra.

Letabitur iuſtus. Caſ. Correctio iuſtorum de vltione iniquorū.

Et dicet homo. Aug. Sicut iuſto dei iudicio fit. vt iuſtus amplꝰ iuſtificetur. Ita eodem iuſte pmittitur vt ſordidus magis ſordeſcat. Vel aliter ſecundū litteram quā ponit auguſtinus. Et dicet homo. ergo e̅ fructus iuſto. ergo eſt deus iudicans eos in terra. Et infert ex duobus p̄miſſis. dixit enim malos hic abſorberi et iuſtum lauari. Et hoc eſt. Et dicet. homo rationalis. quia iuſtus lauat manꝰ ſuas. ergo eſt fructus hic iuſto et quia ignis abſorbet malos. ergo eſt deus iudicans eos in terra.

In finem ne. ꝛc. Caſ. Fruſtra tentat aliquis diſpdere quod toties diuina prohibet auctoritas.

Ne diſperdas. Aug. Cū pilatus dixit quod ſcripſi ſcripſi. impletū eſt ne corrūpas. Hoc agit pſalmus ne diſperdas. ideo quia iudei miſerūt cuſtodire ſepulcrū. vt famā eius extinguerent: a quibus fruſtratis hic liberatus oſtendit. et famā habere in om̄ibus gentibus.

Caſ. Orat primo liberari aſcendendo ab imis ad alta. orat etiam pro ſalute gentium.

Aug. Loquitur hic integer xp̄us ſcilicet caput et corpꝰ. oñdit.

Eripe. Aug. Dū qui ſine macula e̅ hoc petit. q̇d neceſſario petamus

De inimicis. Caſ. Quattuor genera ſunt aduerſarioꝝ. inimici q̇ nocendi votū habent: nō tame̅ hoc arde̅ter appetunt. Inſurgentes qui iam cōmoti et animo parati. Operantes qui iam durata mente ſcelꝰ opere complent. Viri ſanguinū qui nō contumelias ingerunt: ſed ſanguinē fundūt. quod fecerūt iudei. qui chriſtū priꝰ poſt etiam apoſtolos occiderunt. de his ergo ait. Eripe. ꝛc.

† ſ pſalmꝰ tendens. ‡ ſ tu pilate vel iudee ſ vel corrūpas. ‡ ſ Ne neges chriſtū regem quem titulus dicit.
†In finem ne ‡diſperdas ‡dauid in tituli inſcriptione quando
† ſ Regnū iudeorū. ‡ ſ Sepulcrū chriſti.
miſit ‡ ſaul et cuſtodiuit ‡ domum
† ſ Id e̅. nome̅ et famā eius extingueret ne crederent in eum.
eius. vt †eū interficeret.

LVIII.
ſ factū eſt hoc in carne chriſti. fiat et in membris.

ERipe me de
† ſ Qui me odio habent.
†inimicis meis deus
† ſ Qui verbis nocent.
meus: et ab †inſurge̅tibus in me
† ſ Qui colaphizant. et cetera huiõi faciunt.
libera me. Eripe me de †operan
† ſ Aug. Qui iuſtū. i. chriſtum occiderunt. poſtea et ſuos.
tibus iniquitate̅: et de †viris ſan
† ſ Caſ. Quid enim illi tibi faciūt vtiq̄ mala.
guinū ſalua me. †Quia ecce ce
† ſ Caſ. Corporale̅ vitam. ‡ ſ Quia. ſ Cū impetu.
perunt †animā meā: ‡ irruerunt
† ſ humile̅. ſ Quaſi reā. ‡ ſ Aug. In te̅poralibus de iuſticia ſupbi. ſed peccatum in me nō inuenerūt. ‡ ſ Mea quā in eos fecerim cauſa fuit quare irruerunt.
†in me ‡fortes Neq̄ ‡iniquitas
† ſ In me.
mea neq̄ †peccatū meum domi
† ſ Sed. ‡ ſ viam mūdi huius. vnde. Exultꝰ vt gig. ad cur. v. ‡ ſ diſtortos quantū in me eſt. ſ vel dirigebat ſcꝫ ad te.
ne: †ſine iniq̄tate ‡cucurri ꝛ ‡dire
† ſ Innoteſce q̄ tibi equalis ſim et fac videre. ſ Aug. Adiuua me.
xi. †Exurge in occurſum meū et
† ſ Quomodo curro et dirigo ‡ ſ Celeſtiū.
†vide: et tu domine deus ‡virtu
† ſ Qui videris deus vniꝰ gentis que te colit.
tum †deus iſrael. Intende ad
† ſ Quia infirme. ‡ ſ Aug. vt omnes congregentur ad nuptias. ‡ ſ Et tamen.
†viſitandas ‡omnes gentes: ‡nō

Fortes. Augꝰ. Etiam ſunt qui pre̅ſumūt de iuſticia ſua qui inſultant chriſto cōuiuanti cū peccatoribuſ. quibus non eſt opus medicus. ſed eū occiderūt vt iuſti reū ſed tamen non eſt in eo iniquitas. Vel fortes in temporalibus abundantes qui non ponunt deum adiutorem ſuum. ſed ſperantes in diuitijs. p̄ualuerunt in vanitate ſua.

Iniquitas. Caſ. Maliuole̅tia. Peccatum. operis

Ideo exurge. Aug. Quia dormire videris. In occurſum. q. curro ad te merendo. et tu occurre michi. id eſt. redde pro merito.

Vide. Aug. Id eſt. fac videri quomō ad te curro ꝛ alios dirigo. ne prauū pute̅t quod rectū eſt. et ita ſequantur. Vel fac videri q̄ exurgis in occurſū meū. i. q̄ tibi equalis ſum. Occurrere nō niſi de eq̄libus dicitur. Chriſtus enim non deſijt eſſe equalis patri. licet pro nobis factus ſit infirmuſ. qui ſeipſū exinaniuit formaꝫ ſerui accipiendo. vnde in euangelio ſe galline comparat dice̅s: hieruſale̅ hieruſalem quotiens volui congregare filios tuos que̅admodum gallina pullos ſuos ſub alis et noluiſti. Nulla auis adeo videtur infirmata propter pullos niſi gallina. cuius vox raucescit. fit hiſpidum totum corpus. deponuntur ale. laxantur plume. et ea eſt materna charitas que inuenitur infirmitaſ. ſic et chriſtus propter nos infirmatus e̅. ſed ī ea tamen infirmitate occurrit equalis patri. Ita enim aſſumpſit quod non erat vt non amitteret quod erat. Ita ergo ſe exinaniuit q̄ dignitate̅ quā habebat cum patre nobis non demonſtrauit. In ipſa ergo infirmitate agnoſce̅dus eſt patri equaliſ non viſione corporali ſed fide. vt quod ſpe̅ videre nondū poſſumus ſaltem credamus. Et dum hoc credimus in nobis ad patrem aſcendit. Vnde marie magdalene cui primo poſt reſurrectōnem apparuit ait: Noli me tangere: nondum enim aſcendi ad patreꝫ Quid eſt hoc. No. m. tan. Nonne poſtea mulieres redeūtes a monume̅to adorauerunt eum. et pedes eius tenuerunt. Sed hic agit de tactu mentis nō corporis. Id eſt. Non id ſolū credas quod vides. ne hereat nimis

humanitati mee aſpectus tuus·q·tactus tuus. hoc ideo quia nondũ aſcẽdi ad patrem meũ· vtiq; in corde tuo, quia nondũ poſtq; vidiſti me mori credis me patri equalem.

¶ Conuertẽtur. Caſ. Dyapſalmus. Orata ſalus gentiũ affirmatur et oraturo iudeorum ſalus

¶ Ad veſperum. Id eſt. ſerius poſt aſcenſionem et miſſum ſpiritum. qui anteq; crucifigerent debuerunt facere. Gẽtes dicebãtur canes pro immũdicia. ſed et iudei canes ſe agnoſcunt. id eſt· peccatores, vt chananea, et ideo eſuriũt: bene agũt. Male vero· qui ſaturati putatiua iuſticia dicũt. ieiuno bis in ſabbato.

¶ Circũibunt. Aug. Munient eccleſias contra hereticas impugnationes. Et ecce in manifeſto loquentur. Et gladi⁹ vt mactent· et manducent. Quoniã quis audiuit talia. quaſi nullus· ita omnes mirabuntur. Vel ideo frequens p̃dicatio in labijs: q̃ pauci audiũt, ⁊ eos q̃ non audient deridebit in futuro· et omẽs gentes que te non venerantur· ad nichilũ d· vel conuertes.

¶ Gladius. Aug. Hic eſt gladius bis acutus vtroq; incidens teſtamẽto, quo mactat petrus reptilia ſibi in diſco oſtenſa, quando dictũ eſt ei. Surge petre macta et manduca.

¶ Deridebis. Aug⁹. Eos dicentes quis audiuit, quare, quia pro nichilo habebit conuertere omnes gentes. quia omnes gentes chriſtiane future ſunt et dicitis quis audiuit.

¶ Fortitudinem. Aug. Et ſi poſſem p̃dere iudeos· q̃ irruerũt ĩ me fortes· permitto tamen eos viuere, ſeruans fortitudinẽ ad te. id eſt· ad tuam diſpoſitionem.

¶ Oſtendit. ⁊c. Aug. Id eſt. quantã circa me habeat miſericordiã demonſtrauit michi in illis circa quos non habet, vnde apoſtolus ſuſtinuit vaſa ire apta ad interitum in multa patientia vt notas faceret diuitias ſuas in vaſa miſericordie.

¶ Ne occidas. Aug. Poteſt de iudeis accipi. eos qui me occidũt ne occidas, ſed maneat gen⁹ eorũ cũ ſigno circũciſionis ſabbati paſche, vt et chaim ſignũ habuit vt nemo eũ occideret· ita et gens ille habens ſignũ ſuũ non eſt occiſa. quia neceſſaria eſt credentibus gentibus. In p̃ciſis enim oſtenditur que miſericordia ſit inſertis.

¶ Caſ. Conſiderãti quid de eis ſit agendũ· ne occidas, hoc eſt quod oñdit vbi et p̃catur ne iudei funditus p̃eant diſp̃ſi eñ ſunt, vt ad cõuerſionẽ p̃uocentur· vel vt eccleſia ab inimicis teſtimoniũ veteris legis habeat. Et hoc ẽ. Ideo ne occidas· ne populi et ſi ñ modo obliuiſcãtur mei ſi nõ ſint teſtes legis et mortis chriſti. ſtes legis et mortis chriſti.

¶ Ne qua· obliuiſ. Aug⁹. Et ſi nõ modo obliti ſunt· cũ non ſint teſtes

¶ In uirtute t. Aug. Quia tu fortiſ. nõ ipſi. Depone· ibi ſunt opprobriũ oib⁹. Vel depone eos. in eo q̃ mali ſũt vt boni ſurgãt vt ĩ paulo, quia nõ ſurgeret paulus, niſi prius caderet ſaulus.

† ſ Quia nulla peccata relinquit impunita. q: vel homo penitens punit· vel deus iudex· vel ẽ quedam iniquitas. quã qui facit eius nõ miſeretur deus· hec eſt defenſio peccatorum quando d̃fendit quod deus odit· vnde eſt peccatũ ad mortem· nõ pro eo dico vt quis oret. Et ſic iniquitatem· i. illud peccatũ quod eſt ad mortem. ſ Sed perſequere puni· conuerte· ·|· ſ Omnibus iudeis. et ſi quibuſdam.

|miſerearis |omnibus qui operã
† ſ Et vere intendes· quia ab ydolis.
tur iniquitatẽ. † Conuertentur
† ſ In vltima etate· ·|· ſ Conuertendi alios ſ Quia dolebũt ſi nõ poterunt conuertere.
ad |veſperam et |famem patient
† ſ latrando contra hoſtes· ·|· ſ Euangeliſando. ·|· ſ Aug· Circũſtantie. i. mũdum qui circũſtat iudeã vbi hec dicebantur.
vt |canes ⁊ |circũibunt |ciuitatẽ.
·|· ſ Stomachabũtur aduerſus pigros dicẽtes quoniã quis audiuit ·|· ſ Spũs quod eſt verbum dei· ſ vel mors.
† Ecce loquent in ore ſuo: ⁊ |gla
† ſ Quis credit auditui noſtro.
dius in labijs eorũ: quoniã |quis
† ſ aug⁹· Iudei nõ credunt· et tamen p̃ credentes iudeos annũciatur gentibus. ſ Ipſi loquentur: et tu·
audiuit. † Et tu domi(n)e d(e)ridebis
† ſ Pro nichilo habebis cõuertere omnes gentes. i. facile cõuertes· ·|· ſ Quia facile erit vt credant in te.
eos: |ad nichilum |deduces om
† ſ fortes illi ideo ceciderunt, q: ad te nõ cuſtodierunt† ſ Ego autem.
nes gentes. † Fortitudinem meã
† ſ auguſ. Non a te recedã de me p̃ſumẽs· ·|· ſ Quia de imo meo in altũ ſuũ me ſuſcepit
|ad te cuſtodiã: quia deus |ſuſce
·|· ſ Perſonã mutat. ſ Eſt ſpecialiter· ·|· ſ Quia· ſ auguſ. Nichil attuli cur miſereatur. Nullus enim meret dona dei.
ptor meus: |deus meus |miſeri
† ſ Aug⁹. Quia chriſtũ preuenit pre cõſortib⁹ ſuis cui ſine menſura dedit ſpiritum·
cordia eius |preueniet me. De⁹
† ſ Auguſ. O miſericordia eſt que preueniet: quia ex eadẽ maſſa aliud vas in honor· aliud in con· ·|· ſ vel inimicis. i· per inimicos·
† oſtendit michi ſuper |inimicos
† ſ Rogat aũt pro ipſis inimicis. ſ Etſi eorũ peccata·
meos: ne |occidas eos nequãdo
† ſ Hoc eſſet eos occidi. ·|· ſ vel legis tue. ·|· ſ Per omnes gentes. ſ Ne occidas. Sed inimicos iudeos ſcilicet qui portãt nob codices.
|obliuiſcantur |populi mei. |Di
† ſ aug· vel deduc. i· nõ eos deſeras in quo me protegis vt de eis habeam teſtimoniũ·
ſperge illos in virtute tua: et |de
pone eos protector meus domi
† ſ aug⁹. dimitte delictũ. et etiã ipſũ ſermonẽ inexpletũ effice· ſ Cogitatõnis depone· ·|· ſ delictũ verbi.
ne. † Delictum oris eorũ |ſermo
† ſ Aug· Sciant ſe ſup̃be egiſſe· et inaniter. ſ Aug· Quia fruſtra irruerũt fortes in hĩrlem.
nem labiorũ ipſorum: et |compre
† ſ In qua viſi ſunt preualere. ·|· ſ In qua ſunt inter gentes· vel q̃ chriſtũ execrabãtur·
hendãtur in |ſuperbia ſua. |Et
† ſ Caſ. Quo p̃uertunt ſcripturas. ·|· ſ Caſ. Alijs in exemplum eſſe.
de execratione et |mendacio |an
† ſ vel cõſummationes.
nũciabuntur in |conſũmatione:
† ſ aug. Id eſt· vindicta dei qua conſũmat· † ſ Cõprehendũtur in ſup. ſ. ſ Homines in ſup̃bia ſua in qua cõprehenſi ſunt.
in |ira conſũmatõnis |et nõ erũt.
† ſ tunc.
† Et ſcient quia deus domina
† ſ Iudeorũ· ·|· ſ gentiũ quas vt canes contempſerunt.
bitur |iacob: et |finium terre.
† ſ Et ſic· ſ Laudis plenarie. ·|· ſ Et ſi ſero poſt interfectionẽ chriſti· quod antea debuiſſent. ſ Mundi.
† Conuertentur ad |veſperam: ⁊
† ſ aug. vt peccatores· nõ vt oues· vnde. multiplicate ſunt infirmitates e. poſtea· ac.
famẽ patientur vt |canes: ⁊ circũi
† ſ Iam digni. ſ vbiq;·
bunt ciuitatem. † Ipſi diſpergẽ
† ſ Auguſ. vt alios lucrẽtur.
tur ad |manducandũ: ſi vero nõ
† ſ fide populorũ. ·|· ſ vt olim in deſerto. ſ Quia et ſupra murmur eorũ dicentiũ quoniã quis audiuit.
fuerint |ſaturati ⁊ |murmurabũt.
† ſ Longe erãt vterq; paries· ſed ego iam tota eccleſia· ſ Cõmuniter pro hoc quia ſuſcepit· ·|· ſ Qua gentes erigis et iudeos humilias· ſ Eſſe·
† Ego autem cantabo |fortitudi
† ſ dominice diei. ſ In reſurrectõe chriſti. ſ In remuneratõne.
nem tuam: et exaltabo |mane mi
† ſ Exultabo.
ſericordiam tuam. † Quia fact⁹
† ſ Caſ. dũ eccleſia ſubleuat de imo in altum.
es |ſuſceptor meus: et refugium
† ſ Caſ. Quando gratũ eſt
meum in |die tribulationis mee.
† ſ O cooperator. ·|· ſ Operabor non tantũ cantabo·
|Adiutor meuſ tibi |pſallã quia

¶ Delictũ oris. Aug. Nõ eos ſed delictũ occide, vt reſuſcitatũ quem p̃dere voluerunt paueant. Et comprehendantur. cõuerſi, quia factũ eorũ in irritũ venit· peccatũ remanſit ſup̃ eos: et cõprehenſi ſũt· ⁊ d magnitudĩe peccati poſt humiliati ſunt· et ea humilitate poſt cõſummãtur. nichil eñ ſic impedit p̃fectõem vt ſup̃bia. facin⁹ p̃ magnitudĩe ſua cõſiderãtiũ abſtulit ſup̃biã· vt ⁊ paulo ãgelus ſathane. Facin⁹ xp̃o deleuit venia.

¶ In ſuperbia. Aug⁹. Superbia comes eſt inuidie nec fieri poteſt vt ſup̃bꝰ nõ inuideat. vnde ⁊ dyabolus inuidet homi.

¶ Et de execratione. Aug. Vel maledicto q̃ putaſtis maledictũ pendentẽ in ligno· cui maledicto mendaciũ addidiſtis data pecuĩa cuſtodibus vt mentirẽtur. inde annũciate ſunt cõſũmationes· i· ideo magis p̃ficiũtur: quia in his dep̃henſi ſunt.

¶ Annũciabũtur in conſũ. Auguſ. Vel annũciabuntur conſũmatõnes· i. predicabit ab apoſtolis vbi abũdauit delictũ execratõnis ⁊ mendaciũ ſuperabũdauit et gratia p̃fectionis ⁊ p̃tinuit ad medicinã humilitatis ⁊ infirmitatis hominis.

¶ In ira conſũmationis. Aug⁹. Eſt enim ira· i· vindicta dei conſũmatõis, quia aliquando vindicat deus vt perficiat. Eſt et p̃ſumptõis· vt cũ dicet ite maledicti in· i· e·

¶ Et ſcient gentes. Aug. Antea eñ iuſti ſibi videbãtur iudei. h̃ oſtẽditur eis q̃ nõ ſine xp̃o qui dñat iacob et depoſita ſup̃bia ſciũt ſe pares gentibꝰ· q: oẽs peccauerũt. vtroq; pariete collecto grates aguntur·

¶ Conuerte· ad veſ. Caſ. Dyapſalmus. Affirmat ſalus iudeorũ. et

¶ Murmurabunt. Aug. Vel murmurabũt· i· dolebũt q̃ etiã nũc tñ diſp̃gent· Vel mur. ꝯtra pigros· i· increpabũt alios nolẽtes credere.

¶ Ego autem Aug. Concludit· hic pſalmus. vbi vtroq; pariete in angulari lapide coniuncto iam tota eccleſia gaudet.

¶ Et exaltabo mane. Aug. Tranſactis temporibus cum nox ſeculi

tranſierit·vt et xp̄us mane ſurrexit. vnde·ad veſperū demorabit̄ fletus.et
ad·m·l·apoſtoli veſpe fleuerunt mortuū·mane ad reſurgentē exultauerūt
Miſericordia.m·Aug. Quia totū gratis das·cū multa dixerit.
nō tamen om̄ia·in hoc vno omnia comprehendit.
In finem pro his. Aug. In hyſtorijs nō legitur q̄ dauid cōuer
terit ioab.vel q̄ in huiuſmodi vaſtatōnibus aliquid ſuccenderit. ſed ſup
ficie hyſtorie relicta ſicut in plerisq̄ alijs fit ad ſpūalem dirigimur intelli/
gentiā·que ex nomi/
nū interp̄tatōnibus
ſumit̄. Interp̄tat̄ eīm
meſopotamia eleua/
ta vocatio. Syria ſb
limis·Sobal vana
vetuſtas. Joab ini/
micus. Edom terre/
nus his om̄ibus figu
rant̄ elati magnitudi
ne terrene vanitatis
quos omnes chriſtus
igne charitatis quem
in terra dignatus eſt
mittere accendit·ꝛ cō
uertit inimicū i fugā
hominē ad fidē. Ter
renos vt viuant cele/
ſtes.
In doctrinam.
Aug. Mutant̄ in do
ctrinā·oportet eīm in
eius doctrinā tranſi/
re cū qui vult titulū
eius habere. ſed quo
modo nos mutaret.
niſi ignē in terrā mit/
teret. Meſopota
mia. eleuata voca/
tio·totus mūdus vo
catione eleuatꝰ. Sy
ria.ſublimis·ſed in/
cenſa humiliatur·vt
melius exaltet̄. Jo/
ab.inimicus cōuerti
tur.ſi dyabolus eſt·i
fugā.ſi homo·ad fi
dē. Sobal. vana
vetuſtas in vite no/
uitatē. Edom·terre
nā vitam in celeſtē.
Et percuſſit
edom. Aug. Cū p
cuſſit edom gladio
ſpūs·id eſt. verbo·p/
cuſſit·xij·milia in val
le ſalinarū. Duodecim milia pfectus numerus eſt·cui deputat̄ numerus
apoſtolorū.qui de quattuor mūdi partibus ad trinitatē vocāt̄. ergo per
duodecim milia totus mūdus pcuſſus eſt·Vallis eſt humilitas. Saline
saporē ſapientie ſignificant·quia multi vane humiliātur.p terrenis paſſi·
paſſi ſunt et heretici.ſed bonū eſt ſapienter humiliari·i·pro domino.
Docet beatam eſſe cōtritōem p quā probat cōmutandos ad eterna.
Deus repuliſti. Caſ. Primo referunt̄ percuſſiones facte pro eter
nis penis vitandis.
Repuliſti. Caſ. In adam. Et deſtruxiſti.ab immort. Quia ira
tus es.pro peccatis.et tamē. Miſertus.p filiū ſic q̄·Cōmouiſti.
ab errore. Et turbaſti.penitentia. vt ergo cepiſti:pfice·ſana
Deſtruxiſti. Vt erigeres in bonū edificiū male edificatos. Hec eſt
ciuitas trinomia.prius iebus dicta·poſtea ſalem·inde hieruſalē· Jebus
cōculcata. Salem pax. Hieruſalē viſio pacis interp̄tat̄·prius eīm in no/
bis cōculcātur vicia·inde in pace iuſticia edificiū bonorū operū cōſtruit.
deinde ad viſionē pacis ineffabilis rapiemur. Hec tria notātur hic p de
ſtruxiſti.miſertus es et ſana· vnde dominꝰ. Ecce hodie et cras demonia
eijcio.et ſanitates pficio·et die tercia conſūmor.hi ſunt paſcha. penthecoſtes·
et ſcenophagia. et hi ſunt tres dies dominice paſſionis·penitentia·
iuſticia·gloria.

† ſ Magnū eſt q̄ deus ſuſceptor eſt·
deus †ſuſceptor meus es: deus
† ſ augꝰ. Quia totum ex dono dei.ideo iſte im
pletus bonis eius nō inuenit quid vocaret eū
niſi miſericordiā ſuā ſ Per omnia·
†meus miſericordia mea.
† ſ pſalmus dirigens. ſ Id eſt chriſtum.
† ſ Id eſt de· † ſ de veteri vita in nouam.
†In finem †pro his qui †cōmu/
† ſ Suſcepta p fidem· ſ In regnū chriſti.
tabuntur †in tituli inſcriptione
† ſ Chriſto vt ei viuāt· † ſ Eius trāſeūtes.
† ſ Nō hiſtorialiter ſed ſpūaliter igne ſcꝫ dei·
ipſi †dauid in †doctrinam cū †ſuc
† ſ vel ſyriam.
cendit meſopotamiā †ſyrie·et ſy/
riam ſobal· et conuertit ioab·et
† ſ Id eſt. omnes de quattuor mūdi partibus
ad fidē ſancte trinitatis p apoſtolicā doctrinā
vocatos in humilitate ſapienti et diſcreta.
†percuſſit edom in valle ſalinarū
duodecim milia.

LIX.

ſ O. ſ vox pcuſſorū in me
lius mutatorū ſ A malis.

Deus repuli
† ſ aug. Qui mali eramus.
† ſ Aug. Male edificatos
vt erigeres † ſ Aug. Nō miſereris niſi iraſce
ris· ira eſt vetuſtati vt pereat· miſericordia īno
uat hoīem interiorē.et ſi exterior corrumpitur.
ſti †nos et †deſtruxiſti nos: †iratꝰ
† ſ Aug. vibrato gladio ſpūs cū dixiſti. penite
mini et credite euangelio appropinquabit enim
regnum celorum.
es et miſertus es nobis. †Com
† ſ Conſcientia peccatorum accuſante·
mouiſti terram et †conturbaſti eā:
† ſ paſſionē et mortē. † ſ Aug·Nō eſt di
gna ſanari.niſi cōmota ſit.
ſana †contritiones eiꝰ·quia †com

Oſtendiſti.p·t. Aug. Mutato eīm homine in melius ſequit̄ quod
alibi dicit̄ in li·hieſu filij ſyrach·fili accedens ad ſeruitutē dei.ſta in iuſti/
cia et timore·ꝛ prepara animā ad tentatōnem·prior labor eſt peccata vin
cere vt muteris. Scōdus.p eo q̄ mutatꝰ es ferre aduerſa vsq̄ in finem.
Dura·Caſ. Id eſt·tempis miſerias que nobis p charitatē ſunt dele
ctabiles et p infirmitatē carnis graues. Vino·i·tribulatōe qua purgat̄
patiens vt vulnꝰ vino. Vino ſpūali vnde nō vicia ſed compunctio·
Dediſti ſignif
catōne. Aug. Per
hoc ſign ficaſti futu/
ra. vt fugiāt ab impu
gnatōne future vin/
dicte. Vel ſignifica/
tio·vexillū crucis qđ
p ſigno nobiſ dat̄·vt
ſeq̄mur paſſiōes chri
ſti,quia et ſi ſocij paſ
ſionis ſimul et reſurre
ctōnis erimus· vel ſi/
gnificatōem ſcriptu/
ras ſacras.
Arcus. Auguſ.
Quāto plus retro tē
ditur:tanto impetuo
ſius ſagitta in priora
fert̄·i·quantomagis
differt̄ iudiciū· tanto
grauiꝰ venturū eſt.
Vt liberentur.
Caſ. Dyapſalmus.
De liberatōe quā p̄/
catur·ꝛ affirmat̄·pro
q̄ grate ſunt percuſ/
ſiones.
Dextra tua. Au/
guſ. Vt ſtemꝰ ad de
xtrā vbi vera et eter/
na ſalus·de tpali ſa/
lute fiat ſicut vis.ſa/
porē habet de valle
ſalinarū qui eterna pe/
tit.de his ſemp audi
tur iuſtus·de terreniſ
nō niſi vtiliter.
Deus locutus
eſt. Aug. Q.hac fi/
ducia oro quia deus
in xp̄o pmiſit·quid?
letabor· faciā quod
leticie michi cedat.ſic
quia partibor.
Deus locutus.
Quia deꝰ locutus ē
fiet iſtud q̄ ego letabor·nō verba dei dicit:ſed que conſequēter eueniūt.
Vox eſt eccleſie·letabor.
Sicchima. Aug. Interp̄tat̄ humeri·i·onus xp̄i quod p virib̄ ſingu
lis diſtribuit. Sicchima locꝰ ē vbi iacob rediēs a laban fecit tabernacu/
la ppter oues et armēta.et vocauit ſochot.i·tabernacula. vbi et abſcōdit
ydola que habebat de ſyria, vbi diu pegrinatꝰ fuerat. Scōm hyſtoriā
ergo ſignificat gētes que diuiſe.quia nō omniū eſt fides. Secūdū interp̄
tatōnem diuidūtur humeri·i·onera vt alios peccata grauēt. alij iugum
xp̄i ferant Conuallē tabernaculorū.ppter oues iacob ſiḡt iudeos
qui etiā diuidūtur:q: alij credūt alij nō.i·de iudeis habebo nō paucos.
Manaſſes. Augꝰ. Vel manaſſes om̄is ille qui oblitꝰ prioris vite
in anteriora cū apoſtolo ſe extēdit. Vel p manaſſes intelligit̄ eccleſia gē
tiū que prius ſterilis maledictōi et opprobrio ſubiacebat. Sed mō cū pa
rit iam oblita eſt opprobriorū et ignominie. vnde yſaias. Letare ſterilis
que nō paris.quia plures ſunt filij deſerte q̄ꝫ eius que habet virū·cōfuſio
nis adoleſcentie tue obliuiſceris et opprobrij viduitatis tue n̄ recordaberis
Efraim. Aug. Fructificatio. et hec eſt fortitudo capitis.i·xp̄i. granū
eīm moriens virtutē in ſe habet vt fructū faceret.
Moab olla ſpei mee. Aug. Filie male vtentes patre genuerunt
moabitas· ſic qui male vtitur lege generat mala opera. vt qui bn̄ bona

† ſ Sana quia. † ſ aug· Qui et ſi mutatus
non mox eternus.
mota eſt. †Oſtendiſti †populo
† ſ Aug·Iam tuo poſtq̄ꝫ viciſti. † ſ Aug.
Non eſt pemptio perdens.ſed medicina vrens·
ſ Illo in quo non eſt luxuria ſed cōpunctio·
†tuo dura:potaſti nos †vino com
† ſ Quare hoc·
punctionis. †Dediſti metuenti/
† ſ Aug·Per preſentes tribulatōnes ſignifica
ſti fugere ab ira eterna. † ſ Quia ſi hic tam
aſpere punit·quid in futuro·
bus te †ſignificatōnem: vt †fugiāt
† ſ aug. Extenſus arcus minat̄· ſed nondū fe
rit·quia iudiciū nos terret ſed nondū damnat.
† ſ Et vt in futuro. ſ Ab erumnis ſeculi·
ſ Iudicii.
a facie †arcus. †Et liberentur di
† ſ In dextrā tuā collocando vbi vera ſalus.
lecti tui: †ſaluum fac dextera tua
† ſ Quia iam peto quod dare vis.et neceſſe ē
hoc.quia deus·
ꝛ exaudi me. †Deus locutus eſt
† ſ Id eſt.in chriſto p miſit·ſ. dixit ſancto vnō
ſalus † ſ vnde. † ſ vel diuidam·
in †ſancto †ſuo:letabor et †parti/
† ſ Augꝰ. Ideo humiliter militantes· quia ta
bernacula militantiū ſunt.
bor ſicchimam et †conuallē taber
† ſ Cū menſura predeſtinatorum·
naculorū †metibor. Meus eſt
† ſ Aug. Aceruus teſtimonii in martiribꝰ· qū
inter opprobria chriſtiani nominis chriſtū con
ſtanter confitentur. † ſ Oblitus prioris con
fuſionis.ſ· quia iā honor eſt chriſtianū nomen
vnde apoſtolus·Nō enim erubeſco euangeliū·
ſ Meus eſt·
†galaad et meus eſt †manaſſes:
et efraim fortitudo capitis mei.
† ſ Chriſtus. vnde iuda te laudabunt fratres
tui quo regente. † ſ Id eſt·abutēs lege ē
ſ q: inſert tribulatōem et hoc eſt
†Juda rex meus: †moab olla

a male vtentib⁹ autē lege oritᷣ tribulatō ec cleſię. hec eſt olla fer/ uens ab aquilone ·i· dyabolo· ſed chriſto duce olla iniquitatis ardens facta eſt ſpei nō conſūptionis, q̄r tribulatio op̄atur pa tientiā· patientia pro batōem, ꝓbatio vero ſpem facit. cū chari/ tas ardet contra ol/ lam iniquitatis.

¶ Caſ. Moab olla ſpei meę. Vel p̄ mo/ ab gentes intelligun tur· p̄ ollā refectō· de gentibus vero q̇dam ſunt cōuerſi et hi vſti ſunt tribulatōe. Alij non ſunt cōuerſi qui ſcȝ alios vrunt tribu latōne· vtriq̄ȝ vero ·ſ· vrentes et vſti ſūt ol/ la· i· refectio chriſti et eccleſię. quia de vſtis cōſolatur. de vrenti/ bus ꝓficit. Et eſt ſen/ ſus. Moab· i· gentes ſcȝ vel vrentes alios tribulatione· vel vſti ſunt olla· id ē· refectio ſpei meę. vnde ſpes michi vitę eſt.

¶ Hiero. Olla. vn/ de hieremias ollam ſuccenſam ego video et facieȝ eius a fa· aq̇· Et alibi idem hiere/ mias ab aquilone pā detur om̄e malū· i· a dyabolo· qui dixit· ponā ſedē meā ad aq̇ lonē ⁊c. Ab illo ergo tribulatōnum olla in eccleſia ebullit.

¶ Ciuitatē muni tā. Caſ. Futurā hie ruſalē. In ydumeaȝ ·i· vſq̄ȝ ad terrenos. vt impleto numero ſi mul ad beatitudineȝ veniret.

¶ Non egredie/ ris. Aug⁹. Sed int⁹ op̄abis; et ſic melius deduces· quia ſic vi/ detᷣ nō p̄ temp̄ali vi/ ta pugnare ꝫ p̄ futᷓa.

† ʃ quia facit plenius ſperare nō deficere ⁝ ʃ dixi letabor diuidā. quia ⁝ ʃ Que inter pretatur terrena· † ʃ Aug. Et ſi ebulliat mū dus ſcandalis tamē vſq̄ȝ ad terrene vite hoīes·

†ſpei meę. ⁝ In †ydumeaȝ †exten

† ʃ Aug· Euangeliū quo munitᷣ vita gradiētiū in mundo. vel humanitas qua latuit deitas· vel per calci· quod fit de corio mortui animalis. paſ ſio chriſti intelligitur.

dam† calciamentū meum: michi

† ʃ Et ſic· ʃ vocabo nō plebē meā ple· m. ʃ aug. Alienigene. allophili qui ad genus meū nō p̄tinent· multi em̄ adorant chriſtū. qui non ſunt cū eo regnaturi. i· ficti xp̄iani. ⁝ ʃ Sed· ʃ Niſi deus.

†alienigenę ſubditi ſunt. ⁝ Quiſ

† ʃ aug· gentes circūfuſas iudee medie. ⁝ ʃ vel circūſtantie que alibi rota dicitᷣ· i. orbis terrarū. vnde vox tonitrui tui in rota.

deducet te in †ciuitatem ⁝ munitā:

† ʃ aug· vt regnē in terrenis qui de me nō ſunt nec de me proficere volunt.

q̄s deducet me vſq̄ȝ in †ydumeā.

† ʃ deduces· ⁝ ʃ Quod et in principio dixit ʃ Sinis tribulari.

Nonne †tu deus qui ⁝ repuliſti

† ʃ aug· Non contra eos apparebiſ· qui dicunt vbi eſt deus eorū· vt olim patribus feciſti non oſtendens potentiā tuā qualeȝ oſtendiſti in da uid. moyſe hieſu naue quibus gētes ceſſerunt.

nos: ⁝ et non egredieris deus in

† ʃ Ergo quia deduces. ʃ vel ſic cōtinua· nō egredieris ſed nec curandum quia ſic maius eſt auxiliū dei· ſcȝ dū intus iuuat et ideo o deus

virtutibus noſtris. † Da nobis

† ʃ Aug⁹. Inde ſubueni. vnde putaris deſere re hoc quero nō ſalutem temp̄alem. quia vana· ⁝ ʃ Que eſt vana vetuſtas ſcȝ ſobal de quo in titulo.

auxilium de †tribulatione: et ⁝ va

† ʃ Sed· ʃ Aug· Non in gladio· nō extra ſed intus.

na ſalus hominis. † In deo fa/

† ʃ vincendo dyabolum· ⁝ ʃ Aug. delendo de libro vite· ʃ aug· In noſtra reputatōne vt p̄ nichilo habeamus.

ciemus †virtutem ⁊ ipſe ad †nichi

† ʃ aug· Caſ· Et ſi nullius momenti ſumus·

lum deducet tribulantes †nos.

† ʃ Chriſtū. ʃ dirigens· ⁝ ʃ Id eſt· laudibus exhibitis vel exhibendis· ʃ Id eſt. chriſto:

¶ †In fineȝ in ⁝ hymnis p̄s dd̄.

¶ LX.

Exaudi deuſ

† ʃ Caſ. que aſſidua ē· homini bus etiam offertur.

†depręcatōem meam

† ʃ Caſ. Que deo pure offertur· ⁝ ʃ Quia· ʃ Caſ. Quia eccleſia vſq̄ȝ ad terminos terre dif fuſa eſt. ʃ vndiq̄ȝ ab vniuerſo orbe terrarum·

intende †orationi meę. ⁝ A fini/

† ʃ Quia· ⁝ ʃ In temptatōibus que ad pro uectum.

bus terrę ad te clamaui †duȝ ⁝ an

† ʃ de qua et ſup̄ hanc petrā edificabo eccleſiā meam·

xiaretur cor meum: in † petra exal

† ʃ auguſ. Non eſſet nobis dux niſi eſſet ſpes factus. ſperamus q̄ nos nō perdet ꝓpter quos filium tradidit.

taſti me. † Deduxiſti me quia fa/

† ʃ Caſ. Qui ſperantes exaltas· ⁝ ʃ auguſ. Contra omnia ſcandala dum cogitat homo q̄ prior eſt paſſus. et quo fine eſt paſſus. ʃ Caſ. Quia ſuos defendit.

ctus †es ſpes meę: ⁝ turris forti/

† ʃ aug⁹. Qui circuīt que. quem deuoret. ⁝ ʃ Et ego. ʃ vel inquilinus ero. ʃ Quid quid agat inimicus.

tudinis a facie †inimici. ⁝ Inha/

† ʃ vel ita iūge. q̄r exaltaſti in petra. et dedux iſti inha. in t. t· quia turris fort. e. ideo protegar. ʃ vt ſemp̄ colligat eccleſia natos ſuos.

bitabo in † tabernaculo tuo in ſę

† ʃ Que ſpes tibi intermittit tot mala· ⁝ ʃ Contra eſtus ſeculi·

cula: †protegar in ⁝ velamēto ala

† ʃ Et·

rum tuaruȝ. † Qm̄ tu de⁹ meus

† ʃ Caſ· de qua incepit in principio pſalmi·

exaudiſti †oratōnem meam: dedi

ʃ Caſſio· Preteritū q̄r iam in quibuſdā ceptuȝ vel preteritū ꝓ futuro ponit ꝓ nimia certitudiē ʃ futurū regnū. ⁝ ʃ Nō eſt diſtinctio quia in om̄i gente quicūq̄ȝ timet deū. hic eſt accept⁹ illi.

ſti hęreditatem ⁝ timentibus no/

† ʃ Caſ· Oſtēdit hereditatē que ſit in rege chri ſto· quia eadē eſt in milite· ʃ Eternitatē xp̄i ſi gnificat qui eſt rex noſter.

men tuum. † Dies ſuper dies re

† ʃ Qui vnus continet et tranſcendit ſecula.

gis adijcies: †annos eius vſq̄ȝ in

† ʃ Quia hi dies et anni qui ſunt vſq̄ȝ in diem generatōnis et generatōnis ſunt vnus dies qui cōtinet et tranſcendit ſecula preſentis et future generationis et hic dies eſt eternitas· ⁝ ʃ Huius· ⁝ ʃ future·

†diem ⁝ generationis ⁊ ⁝ generatō

† ʃ Ecce illa eternitas. ⁝ ʃ aug⁹. Hec eſt alte ra generatio ſcilicet eterna.

nis. † Permanet in ⁝ ęternum in

† ʃ aug. vbi preſto eſt ad miſerendū omnibus· ⁝ ʃ Et ergo. ʃ Propter quid· Ecce propter. ʃ Hic exhibendam nobis.

†conſpectu dei: ⁝ miſericordiā et

† ʃ In futuro complendam. ⁝ ʃ Sed miſe ricordiā et veritatē· ⁝ ʃ Pauci.

†veritatem ⁝ eius ⁝ quis requiret?

† ʃ Quidquid alij faciant ego: ⁝ ʃ Caſ. Ita quicūq̄ȝ requirit exemplo meo faciat·

†Sic pſalmū ⁝ dicam nomī tuo

† ʃ Quia nō ad tempus hoc agendū· ⁝ ʃ Caſ. Si vis ineternū pſallere redde vota in iſto die· donec p̄uenias in illum diem.

in †ſęculuȝ ſęculi: ⁝ vt reddam vo

ʃ vt quod voueam reddam aſſidue.

ta mea de die in diem.

† ʃ Id eſt· chriſtū. ⁝ ʃ Id eſt· agens de tran ſiliente. ⁝ ʃ Habitus.

†In finē pro ⁝ ydithuȝ ⁝ p̄s dd̄.

tabnaculo dei tue⁹ p̄ ſeueret. In ſęcula. q̄uſq̄ȝ ſecl'a p̄agātur. q̄r et ſi multi contra. Protegar in ue la. ala· quę nec one/ rant et omnē leſionē auertunt. In ſęcu/ la. nō vn⁹ homo vſ/ q̄ȝ in ſęcula. ſed eccle ſia quę vſq̄ȝ ad finem mūdi accolit in terra et nunq̄ȝ eradicatᷣ per aduerſa·

¶ Quoniam tu deus. Caſſi. Dya/ pſalma. Iam audi/ ta de hęreditate ha/ bita vel habenda ·af firmat· vnde laudes ꝓmittit.

¶ Dediſti. Caſſi. Nec dicam dabis a/ deo certus ſum quaſi iam eſſeȝ in ipſa.

¶ Dies ſuper di es. Caſ. Quidquid vis dicis de ęternita te· anni · dies. vnus dies. quia quidquid dicis minus. ſed ali/ quid neceſſe eſt dici: vt ſit vnde cogites quod dici nō poteſt.

¶ Aug. Dies ſup̄ dies· Xp̄o regi dedit dies ſine fine ſuper iſtos dies. vt nō ſolū his diebus regnet in eccleſia. ſed regnēt cū illo ſancti ineternuȝ.

¶ Vel dabis hę reditate. Caſſiod. Hanc ſcȝ quia ſuper dies chriſti quos hic egerūt dabis dies ei⁹ quibus viuit deo. et quia hic vixerunt ali qui diutius addit an nos eiuſ. R. adijcias eis annos eius. quib⁹ ipſe viuit deo ſup̄ an nos· i. ſup̄ longiorem quorundā vitā quod magnū· quia rex ille permanet ineternum ſic et illi.

¶ In deo faciemus. Aug. Quia deus erit exercitus, et victoria nr̄a.

¶ Aug· Vox eccleſię laborantis in terra quaſi vnius hominis· ſed ta/ men nō vnus qui a finibus terrę clamat XL. p̄ quid indicat.

¶ Exaudi. Aug. Eccleſia vndiq̄ȝ p̄ſſa orat. et dicit ſe p̄ſeueraturā. et

¶ Clamaui. Caſ. In anxietate· Cū em̄ anxiamur clamam⁹ ſcȝ in tem ptatōibus. Nemo em̄ ſibi innoteſcit niſi tentatus. Nō pōt quis corona/ ri niſi vicerit. Nec vincere niſi certauerit. nec certare niſi inimicos et ten/ tationes habuerit. Caſ. Clamaui in anxietate. cū enixius clamatᷣ ſequitᷣ clamoris exauditio. In petra. chriſto. Exaltaſti. Aug. de imo vicio/ rū· Caſ. et exaltatū deduxiſti. Aug. In petra. et ideo nō vincor. Exal· p̄ exemplū iſtius magna ſpes audiendi p̄ſtatur alijs.

¶ Deduxiſti. Aug. Me p̄ te viam ad te veritatē et vitam.

¶ Inhabitabo. Caſ. De bn̄ficijs dei cōfidit· vt ꝯtra p̄icula mūdi in

¶ Miſericordiā et ueritate. Aug. Miſericordia eſtᷣ q̄r nō meritis ſed bonita peccatate dimittit. et vitam ꝓ mittit. Veritas quia nō fallit. ſed reddit quod promiſit. Miſericordiā ſe qui debemus circa infirmos, et circa inimicos. Veritatem. nō peccando vt ſit iuſtus.

¶ Caſ. Miſericordiā et veritatē. Eſt hic cōcluſio pſalmi et quia hęre ditatē regis habebit miles· ergo miſericordiā et veritatē eius quis requi ret in ęterna vita. In ęternū ita erit ſufficiēs beatitudo, vt nullus q̄ręrat ibi miſericordiā. vbi nullus miſer. nullus veritatē vbi omnes deum vide būt. vnde in illa die nō rogabitis patrē quicq̄ȝ. et quia ita tunc: ideo ſic quādiu durabit ſeculū. vt qd̄ voueo reddam aſſidue. Vel ſic pſallam in ęternitate vt hic reddam vota. ibi laudes hilares.

¶ Vel quis requiret ei. Aug. Vt nō quęrat aliquis diſcere hęc in libris, et poſt ſibi viuat. non illi.

¶ In finem pro ydithū. Aug. Tranſiliens videns tot occurrētia.

deo ſe ſubdit· qui altior eo, et inferioribꝰ ſe quaſi de alto rñdet increpãdo

Tranſiliens inuidis reſpondet volentibus decipere.

Nonne deo. Aug. Hoc eſt nõ veniat michi ꝑ ſ· Nõ mouebor am
plius, hoc eſt· et manus· ꝑ· non moueat me.

Deo ſubiecta. Aug. ſemꝑ nil ꝓter eum cupiens. Erit· quidẽ, quia

Ab ipſo ſalutare m. a patre filius au/ctor ſalutis, q: et deꝰ ne minor putetur.

Quouſq3 irruitis. Aug. Vel ſcd̃m aliã litterã quouſq3 apponitis idem ſen/ſus. Apponunt enim mali ſuꝑ hominẽ· id eſt· ſuꝑ eccleſiã one/ra paſſionu3· vt vſq3 in finẽ impleat quiſq3 fidelis in corpore ſuo quod deeſt paſſionũ chriſti. Vniuerſi vos. vel ſcd̃m alia3 litterã. oĩes vos· q· vos oĩes interficitis hoĩe3 illũ quantũ ad hoĩe3 nõ oĩes vnũ: ſed eccleſiã· ſed quia deus ſuſceptor ñ mouebor.

Aug. Quouſq3. A ſanguine abel. q̃a ad caput ꝑtinẽt mẽ/bra que ante caput ꝓ dierunt. caput dicit mater ſyon. vnde di/ceret mater mea ſyon niſi aliqui ꝓceſſiſſent de quibꝰ natus eſſet· mater dicit. ſed hoc dicit homo in ea natꝰ· i· hoc dicit caput ſc3 qui eſt homo in ea na/tus· non ſc3 quod eſt fundator altiſſimus·

In hominẽ. Caſ. In corpore po/teſtas vobis data eſt nõ in animam· Irruitis. nõ leuiter ſ3 interficitis ĩnocentẽ. putatis q: ſine defen/ſore ſit, ⁊ q: facile cor/ruat. vt paries incli/natus qui etiã nõ im/pulſus caderet. Et q̃ſi maceria q̃ eſt ꝯſtru/ctio ſaxoꝝ ſine ligamine cemẽti. et ne de ipſa nouitate firmã putes· ad/dit· impulſe· Vel non ẽ vobis irruẽdũ. q: vos ipſos interficitis vniuerſi etiam conſentientes.

LXI.

† ſ et ſi multa tranſilio, ſub deo tñ ero·

Nonne deo

† ſ Ne tranſiliendo elatꝰ ſit· quia qui ſe exaltat humiliabitur. † ſ Scio quis ſupra me ſit.

† ſubiecta erit anima mea: ab † ipſo

† ſ Saluatio·

enim † ſalutare meum. Nam et

† ſ Aug. Omniũ ꝑ potentiã. Meus quada3 ꝓprietate ſc3 per gratiã. † ſ Aug. Redemptor per incarnatõem·

ipſe † deus meus ⁊ † ſalutaris meꝰ

† ſ Ad gloriã. vel adiutor in laboribꝰ ſeculi· † ſ vos agitis vt mouear· ſed in vela. ala· eiuſ munitus. ſ Et ideo. ſ vt prius carnis infirmitate· † ſ Qui in adam quidẽ motꝰ fui·

† ſuſceptor meus † non † mouebor

† ſ Ergo· † ſ Aug· Quaſi de turre. i· ð arce ꝯtẽplatõis loquit̃ imis. i· herentibꝰ terre.

ſ vt flumẽ vt fera.

amplius. † Quouſq3 † irruitis in

† ſ Non vtiq3 in aĩam ſed carnẽ. † ſ Aug· vel irruitis tanq̃3 deiecturi· † ſ vel omẽs·

† hominem: † interficitis † vniuerſi

† ſ Etiam conſentientes·

† vos: tanq̃3 parieti iclinato et ma

† ſ Nichil poſſunt contra me perſecutores. ſ Aug· Quia nõ poſſunt extinguere inhonorãt exaltatũ. † ſ vel honore3·

cerie depulſe. † Verũtamen † pre

† ſ Auguſ. Latet venenũ in corde. et ſi non audent proferre.

cium meum † cogitauerunt repel/

† ſ Augꝰ. Ego tamen eos ſitiebam· et ſi ſemꝑ eos biberim· † ſ Sed.

lere † cucurri in ſiti: † ore ſuo bene/

† ſ vbi ſc3 cogitauerũt repellere.

† ſ hos ſitiebat·

dicebant et † corde ſuo † maledice/

† ſ Sed quidquid illi.

bant. † Verũtamẽ deo ſubiecta

† ſ augꝰ. homo enĩ ꝑ ſe hoc non toleraret.

eſto anima mea: † quoniã ab ipſo

† ſ Caſ· Inter tanta ſcandala. † ſ A quo ipſo. † ſ Ergo vocat me.

† patiẽtia mea. † Quia ipſe † deꝰ

† ſ aug. Ergo iuſtificat me. † ſ Ergo glorificat.

meus et † ſaluator meus: † adiu/

† ſ Aug· Inõ vbi glorificor. ſ vel ideo non ero· tranſfuga ſc3 ab hac fidei firmitate. † ſ Quia. ſ Caſ. Nõ ſolũ ſaluus ero· i. iuſtꝰ ex impio. ſed et glorioſus.

tor meus non † emigrabo. † In

† ſ nõ vt in diis gentiũ mors· † ſ Nõ modo ſalus.

† deo ſalutare meũ ⁊ † gloria mea:

† ſ In certamine. ſ Caſ. Ne quid homo ſibi deputet· † ſ Caſ. donec ueniat ad perfectũ·

† deus auxilii mei et † ſpes mea in

† ſ Q. imitamini yditbũ· quia ſpes eius in deo † ſ Quo exemplo· † ſ Q. ſitis vnum·

deo ẽ † Sperate in † eo omis † cõ

† ſ Quomodo ſperandũ. ſ Nolite intra retinere. ſ Confitendo· ſperando· ſ Confitendo peccata· ſ Sperando bona· ſ deprecando veniam. ſ Plorando per lacrimas

gregatio populi: † effundite corã

† ſ Effundite et quod effunditis· nõ perit. q:· † ſ Quid ergo timetis inter malos.

illo corda veſtra: quia † deus † ad

† ſ Sic monui ſpera· effun· ſ aug. Quaſi in alto poſiti vos boni ſcilicet miſeremini eorum quos prius timebatis·

iutor noſter in eternum. † Verũ

† ſ In ſe terrena petentes. † ſ Aug. falſo examine fallunt intuentes.

tñ † vai filij hoim: † mendaces filij

† ſ decepti.

hoinũ in ſtateris: vt decipiãt † ipi

† ſ Et ſi varii in ſuis ꝑuerſis ſtudiiſ ⁊ decepti ð cipiãt alios. de vanitate tamẽ in vnum ſunt. † ſ S3 o vos filii hoim ſ Spes mea in deo.

de † vanitate inidipſum. † Noli

† ſ Sed ſicut ſpes mea ita ſit et veſtra· † ſ aug. vbi potius rapit vos dyabolus·

te ſperare in † iniquitate: et † rapi

† ſ Augu. Qui nõ habetis· quaſi neceſſitate rapturi· † ſ Hec diuitibus. ille qui non habet nõ ambiat· hic qui habet nõ ſuꝑbiat.

nas † nolite concupiſcere: † diuitie

† ſ Si exundant tanq̃3 de pleno fonte currãt· † ſ Quia habetis. † ſ aug. Sperare in incerto diuitiarũ.

ſi † affluãt † nolite † cor apponere.

† ſ Quia· ſ aug· Hoc vidit iſte eleuatus ſuꝑ oĩa etiã tranſcendens angelos et ad liquidum ꝑueniens· vbi vnus vnum genuit

† Semel locutus eſt deus duo

Preciũ. Caſ. Chriſtũ ne coleretur· vel beatitudinẽ tollere.

Cogitauerũt. Aug. Nota diuerſa genera hoſtiũ. Irruũt ꝑſecuto/res violẽti. Cogitãt repellere heretici et ficti xp̃iani. Nota duas ciuitateſ vna maloꝝ babilonia q̃ a caim incepit. Altera bonoꝝ hieruſalẽ que ab abel. Illius rex dyabolus· illius xp̃us. Prius edificauit caim ciuitatem enochim vbi nõ erat. id eſt. dedicatõ. Mali enĩ tempꝯalibus ſe dedicant dũ in hac vita que ante eſt radicẽ cordis plantant. quia prius eſt quod animale eſt. Poſt edificat̃ hieruſale3. nõ vbi nõ erat ciuitas ſed vbi erat iebus. vnde iebuſeus· que interꝑtat̃ cõculcatio. quia ex veteri euerſo ꝯfit nouus homo. Cõmixtio vtriuſq3 corꝑalis facit. vt reſ babilonie mini/ſtrent aliquando qui ſunt de hieruſalẽ. Aliquãdo et res hieruſalem qui ſunt de babilonia· vt tres pueri in babilonia. et mali regnãtes in hieruſa/lem. De illa dicit̃ a deo. Ego deus et nõ homo et ciuitatẽ nõ ingredior ð hac. ꝓpheta ait; Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei.

Cucurri in ſiti. Aug. Quia et ſi ſemꝑ eos bibit. ſemper ſitit vltra.

Ore ſuo. Aug. Quia nequeũt ꝑ apta mala. tentant per blanda.

Verũtamen d. Caſ. Dyapſalma. Item ſe· i· aĩam ſuã ſbijci hor/tat̃: et admonet reliquos.

Subiecta. Caſ. Hec repetitio menti noſtre robor infigit.

In deo ſalutare m. Caſſi. Tunc ſaluꝰ et glorioſus in eo, mõ quid; ipſe deꝰ auxilij.

Sperate. Caſ. Sua fide vulgata. monet oĩes qui ſuꝑ ſtitõibus laborabãt ſperare in domino.

Effundite. Aug. Per lacrimas cor ef funditur.

Aug. Effundite. Virus peccati intus retinere nolite. ⁊ hec effuſio in tunſiõe pe/ctorũ ſignificat̃· quã oſtendit quantũ peccati cõſcientia aĩam pũgat. vnde punge oculũ et ꝓducit lacri/mã punge cor et pro/ducit ſcientiã.

Corda. Auguſ. Prauas cogitatões

Verũtamen uani· Hiero. Vel ſic iũge deuſ eſt adiu· noſter. et licet ſic co/operetur nobis. tamẽ filij ade ſũt vani ⁊ mẽdaces in ſtate· ꝑuer/tentes ſcripturas quibus probent falſa.

Caſ. Dyapſal/mus. Errantes expro brat. et monet in deo nõ in caducis cõfide/re. quod pſalmꝰ intẽ/dit.

Mendaces in ſtateris. Caſ. Qui iniquis ponderibus emẽtes decipiũt. vel iuſti videri volũt cu3 ſint fallaces. In ſtate· in libra iuſticie q̃ facilꝰ decipiũt. In idipſũ. q̃ credẽt eq.

Nolite ſperare. Augꝰ. Q. nec ſꝑetis nec cupiatis que ꝯgregata alijs rapiũtur.

Aug. Nolite. Sitiens conuertit̃ ſe ad eos. Nolite.

Rapinas. Aug. Preda quã vis rape in muſcipula eſt. tenes et te/neris· tenes alienũ ſc3 et teneris a dyabolo. o lucra dãnoſa i nuenis pe/cuniã perdes iuſticiam.

Nolite cor appo. Aug. Nõ dicit nolite habere. nõ enĩ dãnat di/uitias vnde mercamur celũ. ſ3 cor appoſitũ. qð nõ expendit ſed recondet.

Semel locutus eſt. Aug. Nolite cor a· Cur. q: ptãs iudicãdi eſt dei filij. Cur ſꝑandũ: q: tibi dñe mĩa remunerãdi. In quo ptãs ⁊ mĩa: q: tu red· ⁊c. Vñ hoc ſcis· Semel· i· eternalit̃ lo· e· d· id ẽ· diſpoſuit oĩa. int̃ q̃ hec duo audiui. Cõtrariũ videt̃ deũ ſemel loq̃ et duo audiri. q̃d etia3 qð legit̃ in apl̃o· multifarie mltiſq3 mo· olĩ locu. ⁊c. Sed int̃ hoĩes mltis modis apud ſe ſemel· quia vnum verbum genuit. per quod omnia facta. et in quo omnia ſimul facta ſunt. inter que duo hec que opus eſt dici au/diuit. q̃uis et alia multa audierit, que non opus eſt hic memorari, duo il/la ſunt poteſtas et miſericordia· de quibus omnes ſcripture· propter que lex et prophete. ipſe chriſtus miſſas eſt et apoſtoli, poteſtas timeatur

miſericordia ametur. nec pro miſericordia poteſtas contemnatur. nec pro poteſtate de miſericordia deſperetur.
Poteſtas dei eſt. Aug. Non eſt poteſtas cuiqȝ niſi a deo equo. etſi te lateat equitas.
Pſalmus dauid. Caſ. Loquit' de eccleſia que in ariditate ſitit ſeculi. et miſericordiã expetit: donec eterna capiat. docens bene conuerſari in medio praue nationis.

nedicam vt miſericordie tribuam vitam in qua laudo.
In nomine. t. Aug᷒. Leuat manus qui bonis opibus inſiſtens teſis manibus in figura crucis deum adorat. vñ apoſtolus leuantes puras man᷒ in orõe ſine ira et diſceptatõe
in abſcondito et fortitudo ſpũs
Adeps. Aug. In iteſtinis. Pinguedo. in carne. i. ſapientia que

LXII.
Aug. Pſalmus ex perſona capitis et mẽbrorũ. vox ipſius nr̃a eſt. ⁊ nr̃a ipi᷒ ẽ.
Deus deus m. Caſ. Quomõ ſe habeat in deſerto. ſ. ſpõſa. deũ videre deſiderat. quẽ et laudat. et id ãpli᷒ agere optat
Deus. Aug. Cõmunis. Meus. q̃dam modo ſpecialiori vide affectũ pie deprecatõnis per hanc geminationem. De luce. vel diluculo. Caſ. quando ſurrexit xp̃us. vt tunc laudet cum eccleſia quã do exemplo ſue reſurrectõnis eam ad ſurgendũ aĩmauit. Uigilo. dũ mũdo dormio nõ amans que mundi ſunt. Caſ. Et ſitio animo ⁊ corpe.
De luce. Aug᷒. Non enim vigilares niſi lux oriretur que te excitaret.
Sitit. Aug. Et hic caro deo dum ab eo querit hic neceſſaria.
Deſerta. Aug᷒. Ubi nullus ſanctorũ habitat. Inuia quia non eſt qua inde exeas. Inaquoſa. quia nec dũ moraris eſt tibi aqua. Sȝ deus hic fecit viam chriſtũ: et miſit aquã verbi ſui. ſpũſcõ implens p̄dicatores. vt fieret in eis fons aq̃ ſalientis in vitã eternam.
In ſancto apparui. Auguſ. Cui nõ apparet deus. ſit

† ſ Auguſ. In alto quo tranſiui. ſ Auguſ. Nõ a me hoc dico. ſed audiui raptus ad verbũ vnigenitum. ⁑ ſ aug. filii. qui nõ in ſe tantũ poteſtatẽ habet verũ etiã aliis confert.
hec †audiui: quia poteſtas ⁑ dei ẽ et tibi domine miſericordia: quia
† ſ per hoc apparet hoc de chriſto dici. q2 pa
† tu reddes vnicuiqȝ iuxta opera
ter nõ iudicat queq̃ã. ſed omne iudi. dedit fi.
ſua.
† ſ Eccleſie.
Pſalmus †dauid cum eſſet in
† ſ Id eſt. huius ſeculi vbi ſitit.
deſerto †ydumee.

⁑ LXII.
ſ Omniũ per potentiam.
ſ per cultũ et ſanctũ deſiderium.

Deus de᷒ me᷒
† ſ vel diluculo. i. matutinali hora. ſ Id ẽ. dũ michi ſuboritur lux gratie. ⁑ ſ Et. ſ Multis de cauſis. ſ dormit ad deũ qui deũ obliuiſcitur
ad te de †luce vigilo. ⁑ Sitiuit
† ſ vere et beatũ eſſe. ſ Aug. Alii alia deſiderant. ⁑ ſ Sed de pluribus caro et hoc eſt.
⁑ ſ Aug. Pro multiplici defectu.
in †te anima mea: ⁑ q̃ȝ ⁑ multipli-
† ſ Nõ alii rei. ⁑ ſ Aug. Quia ⁊ ei pmittitur reſurrectõ quã deſiderat quomõ anime beatitudo. ſ Caſ. Que plus eget. ⁑ ſ hic ſitiendũ hoc ſeculũ ẽ deſertũ hoc ydumea de qua titul᷒.
citer †tibi ⁑ caro mea. ⁑ In ter-
† ſ Et tunc.
ra deſerta ⁊ inuia et inaquoſa †ſic
† ſ aug. Niſi quis prius deficiat in malo. nunquã puenit ad bonũ. ſ deſiderio. ⁑ ſ Q. vidiſti me vt te viderem
† ſ aug. Nõ vt tu videres me qui oĩa vides.
ĩ †ſancto ⁑ apparui tibi: vt †viderẽ
† ſ Chriſtum.
†virtutem tuam et gloriam tuã.
† ſ Ideo hec omnia ſic ago. ⁑ ſ vita grẽque p miſericordiã.
†Quoniã melior eſt ⁑ miſericor-
† ſ q̃ dat nõ p merita. ⁑ ſ Et ſi longe et pſpere. ſ Humanas. ⁑ ſ Ideo. † ſ Niſi preueniret me miſericordia nõ poſſẽ laudare.
dia †tua ſuper ⁑ vitas: ⁑ labia †mea
† ſ Bene viuendo.
laudabunt te. Sic †benedicam
† ſ aug᷒. Iã in vita quã donaſti nõ quã michi elegi. ⁑ ſ Aug. In honore tuo.
te in †vita mea: et in ⁑ nomine tuo
† ſ Aug᷒. In precibus. ſ aug. In bona opera. vt chriſtus ſuas in cruce pro nobis.
⁑ ſ vtinã leuabo ma. et hoc petam.
†leuabo manus meas. ⁑ Sicut

† ſ aug. Scientia et pia alacritate. et ſic labiis ex. ⁊c. ſicca enim labia non poſſunt laudare.
ſ Hec olim placebant in ſacrificiis.
⁑ ſ aug. Hic vbi ſitis eſt et oratio leuatis manibus cũ ſitis tranſierit anima. et labia e. l. n. t.
†adipe et pinguedine ⁑ repleatur
† ſ vel labia exultationis laudabũt nomẽ tuũ.
⁑ ſ aug. Pro pura conſcientia cuius comes eſt exultatio.
anima mea: et †labiis ⁑ exultatio-
† ſ re. ⁑ ſ Laudabit. quia in ſtratu. et mane et hoc eſt.
nis †laudabit os meũ. ⁑ Si me
† ſ aug. Inquiete ne ipſa diſſolueret. et faceret obliuiſci deũ.
mor fui tui †ſuper ſtratũ meũ in
† ſ Aug. In nocte mala fiunt. ſed chriſto monſtrante tanquã in luce debemus bona facere.
ſ Caſ. Luce gratie michi illuceſcente.
⁑ ſ Ideo in te.
†matutinis meditabor in te: ⁑ q2
† ſ Aug. Quia pullus ſum et ideo ſi non protegis miluus rapit. ⁑ ſ In ꝓtectione tua.
fuiſti adiutor meus. †Et in ⁑ ve-
† ſ In bonis operibus.
lamento alarum tuarum †exulta-
† ſ Charitate. ⁑ ſ Caſ. vt ſequatur te nolẽs precire vt petrus voluit.
bo: †adheſit anima mea ⁑ poſt te
† ſ Quia. ⁑ ſ alis tegendum. ⁑ ſ Sapiẽtia tua verbũ tuũ. ſ aug᷒. In chriſto homine ſapiã dei ẽ et nos ĩ illo. † ſ Notabiles in malicia iudei ſcȝ. ſ Caſ. Et ideo nil fecerũt anime deo cõnexe querentes eam pdere ipſi. aug᷒. id eſt. quilibet pſecutores maxime iudei. qui in capite. et in apoſtolis animã noſtram queſierũt
†me ⁑ ſuſcepit ⁑ dextra tua. †Ipſi
† ſ Quia euaſi.
vero in †vanũ q̃ſierunt aĩam meã
† ſ aug᷒. timuerũt pdere terram. et ideo occiderũt chriſtũ. et ierunt ſub terra. que eis prepoſita dominata eſt. et accidit quod timuerũt. quia et poſt terrã perdiderũt. vnde ſequit᷑. tradentur ⁊c. quia expugnati ſunt ab hoſtibus.
⁑ ſ Id eſt. terrenitatẽ. ſ Infernum.
† ſ Preterea.
†introibũt in iferiora ⁑ terre: †tra-
† ſ poteſtatẽ. ſ titi et veſpaſiani.
dentur in †manus gladii partes
† ſ Id eſt. demoniũ. ⁑ ſ Qui vere rex quẽ eiecerunt. ⁑ ſ aug. et ſi viſi ſunt ſupaſſe tamẽ letabitur. ſ Chriſtus.
†vulpium erunt. ⁑ Rex vero ⁑ le-
† ſ aug. Qui chriſtũ nõ vulpem elegerunt.
ſ Laudabiles erunt.
tabitur in deo †laudabũtur om-
† ſ aug. Qui ei pollicentur et vouent bonam vitam. ⁑ ſ Caſ. In iudicio vbi iniquitas victa obmuteſcet. ſ Caſ. Quia ipſi deſtructi nõ chriſtiani.
nes †qui iurant in eo: ⁑ quia ob-
† ſ Iudeorum et paganorum.
ſtructũ eſt os †loquentiũ iniqua.

Leuabo manus. Aug. In exodo moyſes dum manus leuaret ad dominũ populus dei amalech vincebat. dũ vero deponebat iſrael vincebat'. Quia dux quis bona ſibi opat' p celeſtib᷒ vicit amalech. i. demonũ turbã ſanguinẽ noſtre pditionis ſitientem dũ autẽ deponit manu᷒. i. p terrenis opat' vicitur ab amalech.
Si memor. Caſ. Exponit bona mala q̃ȝ vtriuſqȝ ptis. ſ. cõtra difficultates hui᷒ ſeculi quas hic patit'. dicit ſecuritatẽ ſuam ex deo. in qua memor eſt eius. pituros inimicos. regẽ cũ ſanctis letaturũ. Per ſtratũ in quo quieſcim᷒ proſpera accipe in quib᷒ eſt memor dei q̃ vix homo facit. In matutinis. in actionibus. quia mane incipit quiſqȝ opari. ſi nõ memor inquiete. nec in actione. ſed ſi in ocio: tunc ⁊ in actõe. ne in ea deficiat. Ideo addit. q2 fuiſti adiut᷑. m. niſi ei adiuuet hic deus. bona opa implere nõ poſſum᷒. nemo aũt in mane opatur: niſi qui in chriſto opatur.
Caſ. In matutinis. i. in luce xp̃i vt ſupra de luce vigi. ad te vt fili᷒ lucis. i. xp̃i. ad lucis auctorẽ vigilet. i. ad deũ.
Adiutor. Aug. In piculis ydumee. ⁊ ſi quid occurrit exultabo in velamẽto a. t. Ideo quia adheſit tibi charitate anima mea vt te p̄ ſe diligeret. ideo exultabo. iõ

in ſcõ deſiderio. ⁊ apparebit ei xp̃i maieſtas et eq̃litas cũ p̃re. et ſi hõ fuit.
Apparui ut ui. Aug᷒. Nemo deũ videt niſi prius deo appareat. ſol eñi ſua luce facit nos videre. ita et deus.
Super uitas. Aug. Humanitatis que multe ſunt. vt militis. agricole. et ceteroꝝ. melius eſt quod das correctis q̃ȝ quod eligunt perverſi.
Labia mea lau. te. Aug. Poſt beneficia dei laudẽ pmittit. laudabũt ad pximũ. d' quo etiã ſollicitior. quia niſi miſericordia tua me p̄ueniret. te laudare non poſſem. et ſicut labiis. ſic benedicam in vita. vel ſic. quia ſuper vi.
Sic benedicã. Aug. Ut dediſti p miſericordiã laudare te. ſic be-

adheſit q2 me ſuſcepit a piculis dex. t. id ẽ. ꝓpiciatio. la diuerſaꝝ ptiũ.
Ipſi uero ⁊c. Rex uero. Cõfert in his duob᷒ verſib᷒ bona ⁊ ma
Partes uulpiũ. Caſ. Principũ ſeculi qui vulpib᷒ cõpant' vt xp̃s de herode dixit. dicite vulpi illi ⁊c. ptes hoꝝ iudei q2 xp̃m regẽ noluerũt dicentes nos nõ habem᷒ regẽ niſi c. agnũ reiecerũt vulpẽ elegerũt. Uel ptes vulpiũ ſunt: dũ ſe doloſis praua voluntate coniungunt.
In inferiora terre. Caſ. Nõ ad celos vecti. a terra ſorbent' male cogitatõnes. q2 de terra nate in ima terre quaſi in ſceno vergunt.
In deo. Caſ. Patre. vnde ego in patre. et pater in me.
Iurant. Caſ. Nõ p eũ ne ĩpet iuramẽtũ. ſ; in eo pmittẽdo ei obſequiũ

¶ Caſ. Pſalmus iſte breuiter agit de paſſione et reſurrectõne chriſti. vbi totus chriſtus caput et corp⁹ loquitur.
¶ Caſ. Enumerat quę tulerit· et quomodo contra hęc ſe habuerit: vt in paſſionibus ſperemus in domino.
¶ Aug. Vt caput noſtrũ ita nos in tribulatõibus rogemus.

¶ **Oratõnem:** vt exaltes· et eripe quia deprecor.
¶ **A timore inimici.** Caſ. Sed nõ a timore mortis.
¶ **Proteriſti me.** Aug. Hoc in capite factũ quod et mẽbra experiuntur. hoc exemplo reliqui firmãtur.
¶ **Quia exacuerunt.** Vł qui ſcilicz malignantes et operantes iniqui.
¶ **Arcum.** Occultas inſidias· vt p diſcipulũ qđ ẽ res amara vt conuiua ſit proditor.
¶ **Subito.** Aug. Inſidioſe. quaſi neſcientẽ. vt eis videtur qui ſe credũt deũ fallere.
¶ **Nõ timebunt.** Aug. O cor durũ occidere hominem qui mortuos ſuſcitabat ⁊ inde non timere.
¶ **Firmauerũt.** Caſ. Obſtinatõe. nõ veritate· ſermonẽ. re⁹ eſt mortis. vel expedit vt vnus moriat̃.
¶ **Sibi.** Caſ. Nõ domino. ſibi cum dicunt· ſanguis ei⁹ ſup nos et ſup f·n·
¶ **Vt abſconderent.** Mos malorũ qui dolũ parat putat ſe fallere.
¶ **Scrutati.** Caſ. Quomõ accuſarent iuſtũ. vel quomõ perderent· ne mũdus p⁹ eum iret.
¶ **Aug.** Scrutinia Id eſt. acerba et occulta cõſilia. ſed quãto acutius cogitant. tanto plus deficiunt a veritate ⁊ ęquitate. et in tenebras mergũtur: quia cũ non vident deũ: putant ſe nõ videri a deo.

† ſ Chriſtũ. ⁝ ſ dirigens.
† In finem ⁝ pſalmus dauid.

¶ LXIII.

E Xaudi deuſ orationem meam cũ
† ſ totis viribus. ſ vel tribuloꝛ ⁝ ſ vt nõ eos ſ; te timeã ſ In h audi eripe· qđ fit etiã cũ occiditur· non enim timet vel cedit·
ſ Nõ vt nõ moriar·
† dprecoꝛ: a ⁝ timoꝛe inimici eripe
† ſ Quod erit quia.
animam meam. † Proteriſti me
† ſ Concilio· ⁝ ſ vt iudeoꝛũ· ⁝ ſ Actu·
a † cõuentu ⁝ malignantiũ: a † mul
† ſ Aug· vt eũ occiderent qui eis tot bona fecerat· ⁝ ſ Actu.
titudine † operantiũ ⁝ iniquitatez.
† ſ Quid eniz illi· vtiq; mala. ⁝ ſ Inclamãdo moꝛtem· ⁝ ſ Si nõ manibus linguis occiderunt·
† Quia ⁝ exacuerunt vt ⁝ gladiuz
† ſ gladius apte· arcus occulte ferit.
ſ dolos·
linguas ſuas: intenderunt † arcuz
† ſ Licet verba dulcia. ⁝ ſ Quantũ ad ſuã opinionẽ p diſcipulum et huiuſmodi·
rem † amaram: vt ſagittent in ⁝ oc
† ſ Caſ. Ideo eſſet eis timendũ ſ Magna iniquitas· et ideo inexcuſabiles· ⁝ ſ Inten. ar. et ſic perficient·
cultis † immaculatũ. ⁝ Subito
† ſ Caſ· Scelus implebunt. ſ Inde.
† ſagittabunt eum et nõ timebũt:
† ſ Quia· ſ Aug· Nec miraculis moti. ſ Nullo modo nec p iudicem obmittere volẽteſ ⁝ ſ Ad malum ſuum.
† firmauerunt ⁝ ſibi ſermonem ne
† ſ Prius apud ſe poſtea cũ diſcipulo. ſ vel diſpoſuerũt. ſ Exponit arcum. ſ Si diſcipulus tradit. romani crucifigunt quid ad nos· ⁝ ſ Putabant enim eum latere.
quã. † Narrauerunt vt ⁝ abſcon
† ſ Quis poterit cauere.
derent laqueos: dixerunt † quis
† ſ aug. Ideo putabant nõ videre · quia ſcrutati· p diſcipulũ tradatur. a iudice occidat̃· et ita nichil ad nos.
videbit eos. † Scrutati ſunt ini
quitates: defecerunt ſcrutantes
† ſ Q. chriſtus cognoſcebat laqueos. cur ergo p̃eualuerũt. quia voluit· ⁝ ſ Sed. ſ Scrutans bonũ. ſ Nõ pateret̃ niſi homo eſſet· ⁝ ſ vel et.
ſcrutinio. † Accedet ⁝ homo ⁝ ad
† ſ aug. Secretũ obiiciens illis hoĩem ſeruans intus deum· exaltabitur deus· occiditur homo. deus exaltatur ſuſcitando. ⁝ ſ aug. Qui in paſſione homo. ſ In reſurrectione.
† coꝛ altum: et ⁝ exaltabitur deus.
† ſ Scrutati ſunt· ſ autẽ· ⁝ ſ Nil nocuerunt vt canne pueroꝛum.
† Sagittę ⁝ paruuloꝛuz factę ſũt
† ſ Aug· In omnibus que cõtra me dixerũt· ſ Hic patet q̃ ſibi firmauerũt ſermonẽ ne.
ſ virtute reſurrectionis·
plagę eoꝛum: et † infirmatę ſunt
† ſ ad verecundiã eoꝛũ· ⁝ ſ aug. dicentes. nobis doꝛmientibus· venerũt diſcipuli et furati ſunt· Si eñ doꝛmierũt quõ videre potuerunt· ⁝ ſ Etiam. ſ Exaltato dñõ. viſis miraculis.
† contra eos ⁝ linguę eoꝛuz. ⁝ Cõ
† ſ Id eſt. intelligebant eos defeciſſe. alii de illis turbãtur. et ipſi nõ penitent.
turbati ſuut omnes qui † videbãt
† ſ Confuſos. ⁝ ſ aug. Qui nõ timuit non fuit homo vtens ratione·
† eos: et ⁝ timuit omnis homo.
† ſ Predicatoꝛes. ſ Eruti a timoꝛe inimici timentes deũ· ⁝ ſ Reſũ. aſcen· et cetera·
† Et annunciauerũt ⁝ opera dei:
† ſ Caſ. Eſſe diuina non hominis. ⁝ ſ aug. Iam nõ triſtis eſt iuſtus vt crucifixo domino. ſ; letatur et ſperat· quia omnia manifeſtata.
et † facta eius intellexerunt. ⁝ Lę
ſ Promiſſio· vnde letabitur iuſtus.
tabitur iuſtus in domino· et ſpe
† ſ Peruerſi damnabũtur. ſ Exaltabũtur. ⁝ ſ aug. Caſ. Quibus per omnia placet deus.
rabit in eo: et † laudabuntur ⁝ om
nes recti coꝛde:
† ſ Conſũmatõnem ſeculi· ⁝ ſ dirigens. ⁝ ſ Id eſt. exultatio que ẽ vox redeuntis ppl̃i
† In finem ⁝ pſalmus dauid ⁝ cã
† ſ Scđm auguſ.
ticũ hieremię et aggei et † ezechie
† ſ Quod erat crucis ſicut dũ.
lis de † verbo peregrinatõnis· vel
† ſ Scđm auguſtinũ.
de † populo tranſmigrationis cũ
† ſ Mente· ſ de babilonia huius mundi·
inciperet † proficiſci.

¶ LXIIII.

ſ Illos decet laudare qui vel mente vel re ſunt in ſyon q̃; non eſt ſpecioſa laus in oꝛe· p.

T E decz hym
Non in babilone. ſ vbi modo ſumus ſpe. ⁝ ſ aug⁹. Hic in preſenti vouemus bene opãdo et cogitando. ibi reddemus votum. p vtroq; deũ laudando·
nus de⁹ † in ſyon: et tibi ⁝ reddet

¶ **Accedet homo.** Caſ. Nã qui ſcrutat̃ iniqua dficit· h q̃ res diuinas pquirit. qđ eſt ad altũ coꝛ ire· nõ deficit: h creſcit. et eo p̃uenit: vt ab eo ſũmus et oĩpotens eſſe credat̃· de⁹ nõ in ſe ſed in coꝛde hominis grandeſcat.
¶ Aug. Scrutati. ſed fruſtra. quia ſponte accedet homo ad paſſionẽ.
Et coꝛ altũ· erat ei. quia hoc faciebat ſecundũ altum conſilium.
¶ **Sagittę paruuloꝛũ.** Caſ. Enumeratã prauitatẽ irridet iudeoꝛ. qui magis turbati ſuut. nunciata reſurrectõne· iuſti letati.
¶ **Conturbati.** Caſ. Fuerũt illi qui ſalutis ſuę conſiliũ quęrentes dixerunt. Quid faciemus viri fratres.
¶ **Et timuit.** Aug. Si timet homo· nõ terreat homo quin annũciet. ſicut apoſtoli quibus cõminauerũt principes ſacerdotũ dicentes ne p̃dicarent in nomine hieſu·
¶ **Et facta eius intelle.** Aug. Cur paſſus· cur nõ deſcendit de cruce· quia moꝛiendum erat. et reſurgenduz · quod tũc non fuit intellectuz.
¶ **Lętabitur.** Caſ. Cõcluſio ex p̃dictis. Et oſtendit̃ promiſſio iuſtoꝛũ

¶ **Omnes.** Caſ. Ne putes de ſolis apoſtolis dici.
¶ **In finem.** Aug. Prophetauit hieremias poſt· lxx· annos rediturũ populũ. Inter captiuos erat ezechiel· et alij ꝓphetę: Cõpletis ·lxx· annis reſtitutũ eſt templũ. Figura eſt noſtri qui de babilonia ad hieruſalẽ ſuſpiramuſ· de ſęculo et coꝛpe peccati ad cęlum.
¶ Aug. Tres in eccleſia ſeptuageſimę memoꝛantur. vna ſignificata duę ſignificantes. vna in figura p̃ceſſit ſeptuageſima· ſ· captiuitatis iudaicę. Altera in rep̃ſentatõne adhuc obſeruatur ab eccleſia· quę incipit. a Circũdederunt me· ⁊ terminat̃ in ſabbato in albis. quam obſeruat eccleſia in rep̃ſentationem ſpũalis noſtrę captiuitat̃. qua captiui ſum⁹ dũ adhuc in coꝛpoꝛe a domĩo pegrinamur. quã eandẽ figurauit ſeptuageſima iudeorum. Sed completo ſeptenario huius vitę plene liberi erimus vtroq; homĩe glorioſi· hinc eſt q̃ i ſeptuageſima quaz eccleſia obſeruat. exponẽs miſerias noſtri incolat⁹ et laboꝛes ſubticet cãticum lęticię alleluia. Gloꝛia in excelſis. et huiuſmodi. In ſabbato paſchali vero adepta iam facultate redeundi · ⁊ ita in ſpe gaudens cantat alleluia.
¶ **Hieremias.** Aug. Hiero. Excelſus et ſignificat eos q̃ dicũt noſtra cõuerſa· in cęlis eſt. Aggeus feſtus. Illos ſignificat qui ſunt ſpe gaudentes· qui in reliquijs cogitatõnũ diem feſtũ agunt domĩo. Ezechiel. roborauit me dominus et ſignat illos qui ſunt roboꝛati in domino. hi ꝓphetauerũt reditũ in hiẽrm. rã de pfectõe ad miſeriã et cõfuſionẽ
¶ **De populo trãſmi.** Aug. Id eſt. qui trãſmigrauit de cęlo ad terram.
¶ **Cũ inciperet.** Aug. Incipit exire q̃ incipit amare. charitas ciuẽ facit hierlm. cupiditas babilonis. ⁊ ſic q̃ coꝛpe pmixti. deſiderio ſũt ſepati.
¶ Caſ. Cõſolatõ in exilio· ne q̃s deſpet: q̃; certificat reditũ· et p quẽ· et q̃ diuitię reuerſis.
¶ Affirmat reditũ et precatur:
¶ **Syon.** Patria cęleſtis eſt ſyon. eadem eſt hieruſalem.
¶ **Te.** Non deos gentiũ. et non alibi niſi in cõtemplatõne · id eſt· fide ·

et tibi de bonis opibus reddetur votum in celeſti hieruſalē. quod illi ſol/uebant marti poſt prelia: et ceteris dijs in hunc modum.

Exaudi. Caſ. Prius facit. quod a ceteris faciendū di. ſ. exaudi.

Omnis caro. Aug. Id eſt. homo. i. ex omni genere paupes: diui/tes. viri. femine. docti. indocti. pueri. ſenes.

Uerba iniquorū. Caſ. Qua ſpe hoc oras: qꝛ ad te om̄is ca. ve. nō ſolū anima. etiam malus homo. neceſſe ē vt audias. verba em̄ iniquorū dyaboli et primitiuorum parentū, ade et eue. Preualue/rūt. id eſt. in exilium pieceriunt. vel paga/ni ritꝰ ſuos filijs luis ſuaſerunt. ſed propi/ciaberis ī hoſtia chri/ſti.

Aug. Verba iniquorū. Id eſt. mali ritus et mores parentū noſtrorū (qui vt eta/te. ita auctoritate pre/ſtant pueris) ſecuti ſumus.

Propiciaberis. Aug. Propiciatio fit p ſacrificiū qđ ſacerdos chriſti obtulit. Idem eſt ergo ſa/cerdos et hoſtia.

Beatus quē. Caſ. Et beatꝰ ois ille quem elegiſti a maſſa pditoꝝ. Nō vos me. e. ſed e. n. et aſſumpſi/ſti in ſortē tuā: in eter/nam requiem.

Aug. Vel ſic p/piciaberis p beatum virū. Beatus em̄ homo quē tu elegiſti. i. quo indutꝰ es in tem/pe qui eras in princi/pio verbū. et aſſum/pſiſti in vnitatē pſo/ne. ꝛ ipſius hominis tibi naturā vniendo nō pſonam. Qui ta/lis habitat in tuo cō/ſenſu. et p eum reple/bimur in bonis gra/tiarū: vel future hie/ruſalē. que non poſ/ſunt dici.

In bonis. Caſ. Que bona ſunt ſan/ctitas in ſe. eqtas ad proximū.

† ſ anima et corpus imortale: ·|· ſ aug. Qꝛ reduces. reduc et me cū alus. et hoc eſt. ſ Caſ. Dic. vt ibi parcas quo omēs inde ituros ſcio. vt referat. u. q. p. c. ſ Iam nūc.

votum in hieruſalez. Exaudi

† ſ Qꝛ ·|· ſ Qui primicias de carne tuliſti. ceteri congregabūtur. vt cōpleant holocauſta.

orationem meam: ad te omnis

† ſ Quidem. ·|· ſ Primitiuorum.

caro veniet. Uerba iniquorū

† ſ vt mare mergens. ſuper nos ·|· ſ Ecōtra.

preualuerunt ſuper nos: et im

† ſ O fili verbū dei. ſ Et ideo nō opprimūt verba iniquorum.

pietatibꝰ noſtris tu ppiciaberis

† ſ aug. Homo quo indutus es. vel potiꝰ xpūs quemqꝫ beatū aſſumpſit in filiū adoptionis.

Beatus quem elegiſti et aſſum

† ſ Quia. ſ Nō mouendus. ·|· ſ Hierlm.

pſiſti: inhabitabit in atriis tuiſ.

† ſ Et nos reuerſi.

Replebimur in bonis domus

† ſ Que ſunt illa bona. ſ Ipſa domꝰ eſt templū dei. ſ Omnes iuſti.

tue: ſanctum eſt templum tuuz

† ſ Quibus vt repleamur. ſ tanto ante in carnatōnem petit exaudiri.

mirabile in equitate. Exaudi

† ſ Hieſus. ſ Ecce de quo ſupra ad te omis caro. ·|· ſ tu dico

nos deus ſalutariſ noſter: ſpes

† ſ Non modo iudee vel africe. ſ vnde ſupra ad te omnis caro. ·|· ſ In ſeculo. ſ In inſulis longe poſitis.

omnium finium terre et in mari

† ſ A patria. ·|· ſ per hoc ſpes omnium. ſ Ad agendū. ·|· ſ Predicatores quos miſit predicare.

longe. Preparans montes

† ſ Et hoc. ·|· ſ Nō ipſoꝝ. ·|· ſ vel circū cinctus. † ſ Aug. Omibus credentibus mare ſeculi cōmotū eſt. et cepit ſanctos pſequi.

in virtute tua: accinctus potē

† ſ Ad pſecutōem ſanctorū. ·|· ſ Cor impiorum vnde omnis cōmotio.

tia: qui conturbas profundum

ſ Quis ſufferet in pleriſqꝫ additum eſt in fine verſus.

maris: ſonum fluctuum eius.

Templum. Eccleſia. vel caro chriſti.

Mirabile in. Aug. Non in exterioribus vt domus terre. ſed in iuſticia. que pulcrior interiori oculo et amabilior. quam modo debemus eſurire. vt tunc ea ſatiemur.

In equitate. Caſ. Cū vnicuiqꝫ digna retribuet. cui et dicet exaudi nos qui es ſaluator.

Spes omniū. Laudes dei et virtutes deſcribit.

Et in mari longe. Aug. Ideo longe. quia in mari. mare dicitur in figura ſeculi amari ſalſitate iniquitatū et tempeſtuoſi pcellis tentationū vbi piſces inuicē ſe deuorant.

Preparans. Augꝰ. Ad vſus competētes. In uirtute. quia per eos fecit miracula. Quomō preparauit. Accinctus potentia. i. deitate. qꝛ hūanitas verbi maieſtate pcincta eſt. vt qđ hō nō habuit. deitas daret.

Accinctus. Aug. Chriſtus in medio vndiqꝫ cinctus. quia oīes il/lū cōmuniter habemus. qui in eū credimus. ſed quia fides non a nobis ē ab eo: potentatu ſuo cinctus dicitur.

Qui conturbas. Ecce quid p illos paratos fecit. cōturbas ad pe/nitentiā. Profūdū maris. nō ſupficiem. ſed corda pfundius merſa. vel corda principū. hec cōturbata ſunt. cū viderent et deos ſuos et ſpes ſuas ad nichilum venire.

Sonū f. Aug. Sonātes ɔtradictōne. fluctuātes pſecutione.

Aug. Sonū fluctuū eius. Vel ſonū fluctuū eius quis ſufferet. nul/lus ex ſe. ſed ex eo qui pparat montes in virtute ſua. vnde magis turbant dū iſtos plꝰ dijs ſuis valere cernunt.

Matutini et ueſpere. Aug. Mane eſt pſperitas: qꝛ letū eſt mane poſt triſti/ciā noctis. Veſpere. aduerſitas. in his tentatur homo. ſed datur ei exire inde: ne lucris capiat cui diui/tie ſunt deus. ne ad/uerſis terreat p quo paſſus eſt dn̄s.

Delectabis. Augꝰ. Delectabiles facies iaz in vita hac ſi em̄ nō delectet ho/minē ipſe exitus. non laborat inde exire: ſꝫ capitur lucris. cui nō placet pmiſſio chriſti. Et terretur aduerſis. quē nō delectat ille q p eo voluit pati. vt faceret exitum ei.

Uiſitaſti terrā et inebriaſti. Per pdicatores ſꝫ facies: nā intus doces qui/bus pdicant.

Flumen. Pro fundi ad recipiendū. Reple aquis. donis ſpūs. ſ. tu ei paraſti cibum.

Flumen dei. Caſſi. Miſericordia dei pleno fluuio comparatur. que repleta eſt aquis. i. refectōne ſin/guloꝝ. poſt potū dei de cibo ſpiritali ſub/dit. hoc totū de ſacra cōione quādo corpore eius paſcimur. ſanguine potamur. ꝛ ne quid caſu fieri puteť. ſubdit: quia ita eſt p paratio eius ſicut ab eo diſponitur. ſine quo nichil ibi fit. Riuos. apoſtolos: et alios qui de flumine biberūt. Inebria. vt ſibi et alijs ſufficiāt. Multiplica. vt p ſucceſſiones predicatio nō deficiat. corona āni. totꝰ mūdus vbi eccleſia.

† ſ Et. ſ Primo nō turbatis montibus. ſ Repetit aptius. ·|· ſ Iam chriſtiani timentur vbiqꝫ.

Turbabuntur gentes et time

† ſ Etiam terre. ·|· ſ Miraculis que p apoſtolos. nō ſola predicatione.

bunt qui habitāt terminos a ſi/

† ſ aug. Et pꝰ facies fortes ī pſpis et aduerſis.

gnis tuis: exitus matutini et ve

† ſ Quō. ſ Aug. Miſiſti nubes. earū predicatōne inebriata eſt terra. ſ Caſ. tuo aduētu.

ſpere delectabis. Uiſitaſti ter/

† ſ doctrina. vel ſpūſancto inebriaſti. ·|· ſ In multimodis donis honoraſti.

ram et inebriaſti eaz: multiplica

† ſ vel ditare. ·|· ſ Populus dei prior. vnde ceteri rigari poſſunt. ſ vnde ditare. aquis fluminibus. et hoc eſt.

ſti locupletare eā. Flumen dei

† ſ Spūſancto vnde alii potenť. ·|· ſ Et iō. ·|· ſ aug. Panē vite et intellectus. ſ. ſcripturaſ.

repletum eſt aquis: paraſti ci/

† ſ vt p miſericordiā des. nō quia meruerunt.

bum illorum. quoniam ita eſt p

† ſ vel tua. ·|· ſ Primi riui inebrietur. ſ Sūmos. ſ vel ſulcos. ·|· ſ donis ſpūs.

paratio eius. Riuos eius in/

† ſ vt ex credentibus alū credant. ·|· ſ Prouectos.

ebria multiplica genimina eiuſ:

† ſ Paruulis ſtillātur quedam licet minora. ·|· ſ Quia inde pficit. ·|· ſ Qui icipit rudiſ.

in ſtillicidijs eius letabitur ger

† ſ Et vere facies. ·|· ſ Multitudini fideliū anno benignitatis tue. i. gratie acquiſite.

minans. Benedices corone

† ſ Quo ſeminatur et creſcit quod ſeminať. ·|· ſ Id eſt. homines ex equitate pectoris.

anni benignitatis tue: et campi

† ſ Bonorū vel imitatorū. ·|· ſ Etiam.

tui replebuntur vbertate. Pi

† ſ gentilitatis. ·|· ſ Quia veniūt ad regnū. ſ vbi pphete nō ſonuerūt acceptus eſt deus pphetarum.

gueſcent ſpecioſa deſerti: ꝛ exul

† ſ Quos deus erigit. ·|· ſ Cōfortabūtur ad predicandū aliis. ·|· ſ Sez exultatione vel veſte nuptiali. quia.

tatione colles accingent. In

† ſ duces gregis apli gaudent de fructibꝰ ſuiſ.

duti ſunt arietes ouium. valles

Riuos eius. Caſ. Paraſti ꝛc. Et o dn̄e riuos eiꝰ flumīs doctores multiplica. da imitatores generatos in ſtillicidijs: guttis. quid p ſingula. benedices corone. i. circulo tpis qui eſt ab aduentu ad finem ſeculi quo creſcit verbū dei.

Corone. Caſ. Quia gloria victorie eſt vincenti dyabolum.

Benignitatis tue. Aug. Ne quis gloriet de meritis ſuis.

Campi. Caſ. Aug. Hoies pter equalitatē. i. iuſti. Colles. quia deus erigit humiles. Deſertum. oēs gentes. quibꝰ nullus ppheta miſſus. Pingueſcent. qn̄ apli ad eas venerūt. p quos decore facte ſunt.

Ualles. Aug. Hūiles populi multū fructū afferent.

Clamabunt. Aug. Non in blaſphemia. ſed in hymno. inde abundāt frumento.

Pſalmus iſte in exequijs fidelium decantatur. quia agit de reditu

a babilonia huiꝰ mundi ad patriā celeſtē ad quā ſancti in obitu de carne educti feliciter migrant ſtolā ſimplā recipientes donec in reſurrectōne gemine beatitudinis ſtola glorificentur.

In finem. Aug. Judei ex legis iuſticia ſperabant ſibi bona tempalia et reſurrectōem. Licet in ea nō intelligerent alia eſſe bona ꝙ̄ hic. vnde nō poterant queſtioni ſaduceorū de muliere. vij. virorū reſpondere. poſtea cepit etiā gentibus pmitti reſurrectio credentibus in xp̄m qui reſurrexit. Inde eſt pſalmꝰ iſte contra pſumptionem et ſupbiam iudeorū pro fide gentiū ad eandē ſpem reſurrectōnis vocatarum

LXV.

Caſ. Primo monet omnes de reſurrectione chriſti gaudere, que omnibus dat vitam.

Date gloriam. Aug. Non vt iudei qui meritis ſuis dant iuſticiam. et inuident gentibus gratiam.

Q terribilia. Augꝰ. Si gaudes et time. ne quod datum eſt humili auferatur ſuperbo. ſicut factum eſt iudeis. ne ergo inſultes fractis ramis: ſed time ne forte nec tibi parcat.

Opera. Caſſi. Breuiter myſteria incarnationis dicit opera. ꝙ deus homo. ꝙ paſſus mortuꝰ et huiuſmodi.

In multitudine uir. Augꝰ. Hic innuit reſurrectōꝫ ad quā excluſis mendacibus iudeis: adhibētur gentes.

Mentiētur. Opera ſunt ter. que inimici mentiūtur. cōtra mentientes oīs terra ado. ⁊c.

Aug. Mentient. Solent mentiri inimici vt potentiā cuiuſꝙ̄ minuant. tibi cōtra accidit. quia minus apparet potentia tua: ſi nō mentirētur tibi. Maxime potētia xp̄i ſecundū hominē in reſurre. vnde pſalmꝰ intitulatur apparuit. vnde propriū ſignū potentie ſcilicet reſurrectōnem commendat dicens de ſimilitudine ione quia: Sicut fuit ionas in ven. ⁊c. Itemꝙ̄ ſoluite templum. et in triduo e. i. quo ſigno nichil ē potētius. Fecerunt enim ſancti imo deus in eis fecit multa miracula homines reſuſcitare et mortuos reſurgere. iterū moritos. ſed nullus in vitam eternam ſurrexit. Ad cōmendatōnem ergo huius potentie valuit mendaciū iudeorum quo ad crucem eū pduxerunt: vt ſic reſurgeret. Valuit et mendacium falſorum teſtium ad ſoluendum templum quibus creditum eſt ⁊ damnatur chriſtus. ſed ſurrexit. et illi ſunt falſi. acceſſerunt etiam mendacio cuſtodes ſepulcri. qui et probati ſunt falſi. Auctus eſt etiā nūerus mendaciū vt augeatur merces credentiū. Mentiti ſunt et contra mēdaces apparuit chriſtꝰ veracibꝰ. Illis ergo relictis in mendacio te cuius potentie mentiti ſunt adoret omnis terra.

† ſ fruge boni operis.
abundabunt †frumento: clamabunt etenim hymnū dicent.
† ſ Id eſt. chriſtū vel cōſūmatōem future beatitudinis. † ſ Exultatō de reſurrectōe. vnde ⁊ monet bene opari. ſ dirigens.
†In finem †canticum pſalmi reſurrectionis.

LXV.

ſ Ineffabili effectu. ſ pre gaudio reſurrectōnis. ſ Hoc deo ſit qui illud percipit.
IVbilate deo
† ſ Nō ſolū iudea. † ſ Hoc oībus ſ Opere. † ſ O homines audiant. ſ Effabili affectu.
†omnis terra. †pſalmū †dicite no
† ſ Nō veſtro † ſ Quia infirma et ea que ſi ſunt elegit. ne quis glorietur. † ſ Non induſtrie veſtre.
mini †eius: †date gloriam †laudi
† ſ dic e vt timeas.
eiuſ. Dicite deo †ꝙ̄ terribilia ſūt
† ſ et hec ſunt. ſ Id eſt multa et magna.
opera tua domine: in †multitudie
† ſ dicentes nobis dormiētibus f. ſ. e. prius in multis in beelzebub e. d. ſ Ad hoc mentientur. vt multa ſit potentia tua.
ſ Sed licet ſint multa tamen.
virtutis tue †mentientur tibi inimici tui. †Omnis terra †adoret
† ſ Loco eorum. † ſ fide.
† ſ Opere. † ſ Aliis. i. aliorū inſtructioni.
te et †pſallat tibi: pſalmum †dicat
† ſ aug. O altiſſime paulo ante humillimus inter mēdaces † ſ Et o genteſ † ſ terribilia opera que vt ſciatis. venite longinqui. ſ Relinquite mendaces. venite confitentes peccata.
† ſ Agnoſcite.
†nomini tuo. †Venite et †vide
† ſ In quibus terribilis. † ſ aug. filii hominū habuerūt conſiliū pdendi eum. ille excecandi ſuperbos. vt et poſt humiliarētur et ſaluandi homines.
te †opera dei: †terribilis in conſi
† ſ Hoc fecit conſilio ſuo.
liis ſuper filios hominū. †Qui
† ſ Mundū amarū ſ vt ſitiat aquā dulcē.
† ſ Illi qui ſunt cōuerſi in aridam. ſ In labenti mundo.
conuertit mare †in aridam. in †flu

Venite. Caſ. Dyapſalma. Incipientes ad opera dei conſideranda inuitat. vt vna fides iungat quos vnum premiū expectat. vbi exponens illa opera. aperte dicit reſurrectionem ptinere ad gentes repſſis iudeis

Qui conuertit. Opera in quibus terribilis. que ſunt ea ſubdit. qui conuertit mare. In flumine iordane ad litteram. myſtice labenti mundo.

In flumine. Caſ. Licet remiſſa ſint peccata. tamen in decurſu mortalitatis adhuc ſunt. non enim mox immortalitas.

† ſ aug. Cū flumen tranſierimus iam non mortales.
mine pertranſibūt pede: †ibi letabimur in †ipſo. †Qui domina
† ſ Non in nobis. † ſ In quo. in eo.
† ſ auguſ. Nobis que virtus num eterna. in eo erimus fortes ſi eius participes ſimus. ſed non hoc ſolis iudeis preſtat.
tur in †virtute ſua in eternū: oculi
† ſ Aug. Id eſt. illuminat gentes ne predictas promiſſiones putetis inanes.
† ſ vnde. ſ Iudei.
eius †ſuper gentes reſpiciūt: †qui
† ſ Meam iram alia littera. † ſ Augꝰ. Sed in ſe humiles exaltētur in chriſto. † ſ augꝰ. In genere. in carnalibus o.
†exaſperant nō †exaltentur in †ſe
† ſ Q. oculi eius ſup gentes reſpiciunt et quia vos illuminauit. † ſ O.
metipſis. †Benedicite †gentes
† ſ In quo bn̄dicimur. vnde in ſemine t. b. o. g. † ſ Palam. ſ Q. d. nō vos ipſos laudetis ſꝫ eū cuius gratia ſumus quod ſumus.
†deum noſtrum: et †auditam faci
† ſ Cuius laudis dico vocem. eius.
te vocem laudis eius. †Qui po
† ſ Aug. Que in morte erat in ſe. ſed in eo viuit. † ſ Aug. Poſtea opus eſt vt pſeueret in finem. et hoc dedit.
ſuit †animā meam ad vitā: et †nō dedit commoueri pedes meos.
† ſ Que enim cauſa cōmotionis.
†Quoniā tu probaſti nos deꝰ
† ſ Non in cinerē vertiſti. ſed ſordes abſtuliſti.
igne nos †examinaſti: ſicut examinatur †argentū. †Induxiſti nos
† ſ Non ſicut fenū quod omnino cōburitur. † ſ Et.
† ſ aug. Nō vt capti liberaremur. ſed vnde liberati experiremur. ſ Catenas. † ſ flagella.
in †laqueū. poſuiſti †tribulatōnes
† ſ vt male erecti ad humilitatē curuemur. † ſ Quia eius voluntate fit † ſ Occiſores.
in †dorſo noſtro: †impoſuiſti †homines ſuper †capita noſtra.
† ſ Patimur ſupiores quos nouimꝰ eē peiores
† ſ A ſiti. nec eſtu nec pluuia a via ceſſantes.
†Tranſiuimus per ignē ⁊ aquaꝫ
† ſ vel in. ſ Spe. ſ poſt eſtus tribulatōis. † ſ Augꝰ. Id eſt. requiē. vbi et ignis optabilis qui totū quod in nobis fragile ē abſumit. vt nichil noſtrū remaneat. ſed abſorbeat mors. i. u. et tunc reddam.
et †eduxiſti nos †in refrigerium.

Aug. In flumine. Flumen eſt mortalitas ſeculi. vbi alij veniūt. alij recedūt. ſed qui in chriſtū credit. tranſit pede in ſe humilis non equo ſuperbus.

Ibi letabimur in ipſo. Caſſi. Vel ſic terribilia ſunt opera. que vt ſciatis. venite vos longinqui ⁊ videte. id ē. agnoſcite opa dei in q̇bus ē terribilis. quia terribilis eſt ī ↄſilijs habitis ſuper filioſ hominū. Et agit de actualibꝰ operibꝰ olim factis in pplo iſrael. et que ſunt illa ſubdit. Qui conuertit mare rubrū in aridam ad litteram. Et in flumine iordane pertranſiuit pede ſicco. Ibi. i. in operibuſ illis letabimur in idipſum. alia littera. i. in corū ſignificatū. Jam enim ſacramenta illorū operum oſtēdit in quibus letantur chriſtiāi in idipm. Maris tranſitus baptiſmū ſignificat fluminis. qd mūdo ſine periculo non poteſt tranſiri. et in his letātur chriſtiani.

In ipſo deo. Aug. Qn̄ erit oīa in oībus. vel in ipo qui domiātur in virtute ſua.

Non exaltentur. Aug. Pro lege quaſi plꝰ illis debeatur. oēs enim peccauerunt.

Caſ. Qui deū puocat ſolet exaltari ī ſe peccata ſua volens defendere: quod prohibet.

Benedicite. Caſ. Dyapſalma. Monet gentes benedicere deū: q̄ licet probet tribulatōibus. tamen ducit ad regnū. hec enim videntur obuiare promiſſe reſurrectioni.

Auditā f. Aug. Palam vt qui diligit deū. diligit et proximū. Vocem. quam dicit pater de filio. hic eſt filius m.

Qui poſuit. Aug. Enumerat hic quibꝰ cauſis debeat pdicari.

Quoniā probaſti. Aug. Nō dediſti in cōmotōnem. Quoniā pbaſti. nō in preceps dediſti. probaſti aduerſis. igne charitatis qui non ſinit ſentire tormenta: vel igne tribulatōnis nos exa. ⁊c.

Laqueum. Aug. Non qui decipit. ſed qui probat.

Tranſiuimus. Caſ. Aug. Tu hec omnia. et nos tranſiuimus per aduerſa et ſuauia. Vel per hec elementa mors martir ſepe impleta eſt.

Ignis vrit·i·aduerſitas. aqua corrūpit·i·proſperitas. vas igne ſolidatū aquā nō timet. Sic et tu igne aduerſitatis excoctus,pſperitatis aq̄ nō diſſolueris. Inde eſt ꝙ in ſacramētis in cathecizando et exorcizando prius adhibetur ignis. vnde immundus ſpiritus clamat ardeo.poſt venitur ad aquam baptiſmi·ab aqua in refrigeriū.Et quod in ſacramentis hoc in tētationibus nobis fit.

Introibo. Caſ. Ecce que bona contra ꝓcedentia mala·vt roboret

In holocauſtis. Caſ. Id eſt. vt me offerā conſpectui tuo. vel in holo·honorū operū prius exhibitis:et tunc cū introibo reddam cū angelis que hic voueo· vel interim reddaz q̄ diſtinxit ·i· que ratio mea oīibus ꝓtulit· Caim recte obtulit.ſ nō recte diuiſit ·quia creaturā creatori obtulit·ſed ſe quod charius eſt ſubtraxit.

Diſtinxerunt. Aug. Diſtinguit qui ſe dicit nichil eē·deuz oīa· et ſe eo egere· nō illum ſe.

Que locu· Que ꝓ omnibus manifeſtaui ꝓualere omnibus alijs votis in tribulatōne mea. nō victus tribulatione.

Holo·medulla. Me ipſum cū medullis intimi amoris.

Incenſo arietū. Aug. Vel cū incenſo quod eſt oratō. et arietibus quia duces gregis. maxime orant pro grege.

Cum incenſo. Hiero. Aug⁹. Cum oratōne apoſtolorū. quia deo placet qđ traditione eorum fit. Vel cū incenſione et deſtructione beſtialitatis et repugnantie. Boues ceruicoſitatē cū hircis· petulantia hec in me mactando vicia.

Offeram tibi boues. Aug⁹. Si offeruntur triturātes. non remanent tamen peccatores.ſed ꝑ pœnitentiā ſanati offeruntur et ipſi nō ꝑ ſe·ſed poti⁹ adiuncti bobus:quia fecerunt ſibi amicos de mamona iniquitatis.

† ſ Ecce refrigeriū. ſ tandem in re· ⁝ ſ futuram·

†Introibo in ⁝domū tuam· in

† ſ Et interim hic. ⁝ ſ Laudum que hic voueo· ſ Me ipſum.

holocauſtis †reddam tibi ⁝ vota

† ſ aug· Non reddet qui nō diſtinguit·

mea: ⁝que diſtinxerūt labia mea.

† ſ Que promiſit· ⁝ ſ Id eſt.cor meū· ⁝ ſ Quia ſpe dulcis eſt tribulatio.

†Et locutum eſt ⁝os meū:in ⁝ tri

† ſ Quid locutū eſt. ſ vel introibo in holo. quia dū vixero·

bulatione mea. †Holocauſta

† ſ aug. Intus eſt charitas.nō in ſuꝑficie vt eſt illis qui hominibus placent·

†medullata offeram tibi:cum in

† ſ doctores qui in vinea domini operātur. ſ vel ſu

cenſo arietum offeram tibi †bo

† ſ peccatorib⁹· ſ Aug. Qui peccata elemoſinis redimunt· ⁝ ſ fide. ⁝ ſ Mente·

ues cum †hircis. ⁝Venite ⁝audi

† ſ vos dico. ⁝ ſ Aug· Si deū non timetis nō narrabo nec vos audietis quia timor dei aures aperit:

te·et narrabo †omnes ⁝qui time

† ſ Narrabo· ⁝ ſ Si vultis eadē faciet vre·

tis deum: †quanta fecit ⁝ anime

† ſ Cū gentes ad ydola: ⁝ ſ publice confitendo et predicando·

mee. †Ad ipſum ⁝ore meo clama

† ſ Quia inde holo.medul.

ui:et exaltaui ſub †lingua mea.

† ſ Nō ꝙ nō ſuggeratur.ſed nō ametur· ⁝ ſ Id eſt·dilexi. Multi apud ſe amāt quod in alijs damnāt·erubeſcētes forte propter hoīes·

†Iniquitatem ſi ⁝aſpexi in cor

de meo:non exaudiet dominus.

† ſ Quia iniquitatē non aſpexi.

†Propterea exaudiuit deus: et

† ſ Caſ·Ecce viciſſitudo intendentē intendit·

†attendit vocem deprecationis

† ſ Hec. bona fecit anime mee· vnde bene· ſ Quia ſic pueni ſpe ad reſurrectōnem·

mee. †Benedictus deus qui nō

† ſ Sz ꝑſeuerāter facit orare vt nō in orōe tepeſcā· ⁊ ꝑſeuerāter miſerect.ſʒ qꝛ n̄ ē amota orō· ſecurus eſto ꝙ nec miſericordia· que ſi differt. nō aufert quod dandum eſt·

†amouit oratōnem meā:et miſeri

Venite. Caſ. Dyapſalma Iam expoſitis oīibus item monet non iam rudes ſed deuotos· vt exemplo ſue liberationis amplius cōfidant in dño,benedicens eum de exauditōe. Ita ego facio et o vos gētes venite·

Ad ipſum. Caſ. Exponit quanta fecit anime ſue ſubdēs ad ipm̄ ꝛc.

Hoc fecit anime mee vt clamarē ad ipſum:cū gentes ad ydola· et qđ extra loquor intus habeo.et nō iniquitatē.qꝛ ſic puritas orationis audit.

Clamaui et exultaui. Aug. Id eſt·ipſum publice predicaui· ⁊ in ſecreto cōfeſſus ſuz·quod in ore·hoc et in corde habeo·tn̄ holocauſta medullata of·hīs duobus ꝑfectus eſt chriſtianus.

Meo. Aug. Suū eſt quod nō eſt ꝑuerſum.ꝓponit meritū vt diſcāt prius laborare q̄ꝫ premiū querant.

Oratōnem et miſe. Hec duo connexa ſunt:ſi non ſuſpenditur oratio:nec protelatur miſericordia.

In finem. Caſ. Poſt canticū reſurrectiōnis deprecatōnem ſuā ꝓpheta ſubdit. vt benedicti ad dei cognitōnem ducantur.

Caſ. Prophetat benedictionē omniū ꝑ aduentū chriſti.

Aug. Quia in precedenti pſalmo monuerat nos benedicere deū qđ nō poſſumus niſi ipſe prior benedicat nos. Ideo hic ꝓcatur benedici dicens·deus miſereatur noſtri·ꝛc.

cordiam ſuam a me.

† ſ Chriſtū. ⁝ ſ Eſt. ⁝ ſ Id eſt·laudibus exhibitis vel exhibēdis· ⁝ ſ Qui monet ad bene operandum· ſ dirigens·

†In finem ⁝in ⁝hymnis †pſal

† ſ Quia eſt exultatio de benedictione. ⁝ ſ Chriſto.

mus †cantici ⁝dauid.

LXVI.

ſ Caſ·Prius miſeretur erranti· poſt benedicit bonis augēdo·

Deus miſerea

† ſ Nō ꝙ vultus eius ſit ſine lumine.ſed quod eſt reuelet̄ ſuper nos. ſ Sez claritate filii ſui qui eſt vultus patris.

tur noſtri et benedicat nobis: †il

† ſ vt ab eo capiamus lucem·

luminet vultum ſuuz †ſuper nos

† ſ Miſericordia incipit·miſericordia ꝯſeruat· ⁝ ſ Ad hoc· ſ O deus·

et †miſereatur noſtri. ⁝Vt cogno

† ſ In hac vita. ſ Sicut in celo eſt. ⁝ ſ Chriſtū ⁝ ſ Que ad te ducit.i.quo eam⁹ et qua· quod in tenebris nō poteſt fieri † ſ Sez·

ſcamus †in terra ⁝viam ⁝tuaz: †in

† ſ Id eſt.chriſtū·

omibus gentibus †ſalutare tuū.

† ſ Cognoſcam⁹. et cū cognouerūt ſ Quia inuenerunt viā· ſ Aug. Se accuſent.te laudēt·

†Confiteantur tibi populi de⁹:

† ſ nō vnius terre.ſed omēs·ne dicat̄ eccleſia nō vbiꝗ diffuſa·

confiteantur tibi populi †omnes.

† ſ Et ſi confitentur. ſ Quia hec confeſſio nō ducit ad penam. ⁝ ſ Quia bonus eſt cui confeſſio fit·et cōfeſſos liberat.ſuꝑbos dānat·

†Letentur et ⁝exultent gentes:

† ſ In iudicio futuro· ⁝ ſ Aug. Et equitas illa nō eſt timenda bonis·quia mō dirigit illos

quoniaz †iudicas populos in ⁝ eq

tate:et gentes in terra dirigis.

† ſ aug⁹·gaudēs ergo repetit eadem que ſupra dixit in exhortando·ſed adiecit aliam rē de fructu terre.et ideo frequētato verbo poſtulat nos benedici·

†Confiteantur tibi populi deuſ

confiteantur tibi populi omnes

Deus miſereatur. Aug. Prior eſt benedictio dei que ē quaſi pluuia terrā noſtre mentis irrigans. inde nos benedicim⁹ eū. quod quaſi fruct⁹ eſt· et in vtroꝗ nos creſcim⁹·nō ipſe. Dicat ergo deſiderans pluuiaz dominice benedictionis·deus miſereatur noſtri et benedicat nobis. ſed qꝛ multi volunt benedici copia rerum· prole et alijs huiuſmodi. q̄ quidem a deo ſunt.ſ cōmunia bonis ⁊ malis:addit quod proꝑiū eſt iuſtis·illumi·ꝛc. Et hec eſt benedictio dextre. Benedictio enī ſiniſtre in tēporalibus ſcilicet cōmunis eſt bonis ⁊ malis. Si enim ſolis bonis daret hec·putaret malus ꝓpter hec colendū eſſe deum. Nec ſi ſolis malis daret timeret infirm⁹ ad deū conuerti· ne hec deeſſent ſibi quem nutrit pius agricola nō ſubtrahendo iſta. dat ergo bonis vt conſolentur intrantes. dat et malis vt diſcāt boni querere alia non cōmunia malis. tollit bonis vt probent ſe fortes. Tollit malis vt infirm⁹ nō timeat perdere que perdit et malus cui nichil remanet intus. hic vero ſi perſtat habet intus quo ſe conſolet̄. Iſte ergo benedictōnem dextre deſiderāſ ait. Illuminet·i·oſtēdat vultuz ſuū nobis. Vel vultū ſuum·i· imaginem tuam quam impꝛeſſiſti nobis,illumina ſapiētia,ne ſit in tenebris. vt ſciam⁹ nos factos ad imaginem ſuam.et ſi a nobis deformata eſt· a te reformet̄: vt cognoſcamuſ. In qua terra: in omnib⁹ gentibus.quaz viā:ſalutare tuum·et q̇a cognoſcitur in gentibus chriſtus:cōfiteātur·ꝛc.

Benedicat. Caſ. Benedicit creator creature multiplicādo numero et merito. Benedicit creatura creatori cū corde voce et opere laudando et omne bonū quod habet ei aſcribendo.

Confiteantur. Caſ. Poſt noticiā hortat̄ confiteri pro directione et iudicio.

Letentur. Aug. Quia iam confeſſi:nō timent futura iudicia quibꝫ chriſtus ē aduocatus non iudex·letentur.

Confitean·ti·po·de. Caſ. Eadē admonitio ad aliud tendēs· qꝛ terra dedit fructū. Et ſi idē initiū,ſenſus tamē ad diuerſa tendit.

¶ Terra fructum. Hiero. Maria chriſtū. et in hoc ſemine benedicat Hec terra de noſtro limo de noſtro luto de adam dedit florē primū. qui ait. ego flos campi et liliū cōual. Iſte ergo flos fructus factus eſt vt illum ederemus vt carnē eius manducaremus. Iſte ergo fructus eſt virgo de virgine. dñs de ancilla. deus ex homine. filius ex matre. fructus de terra. Vel terra chriſtus homo. dedit fructū ſuū. reꝑatōnem. benedictōem vnde benedicat nos deus ⁊c.

¶ Terra dedit fru. in hieruſalem primo iam dedit vbi datus ſpirit⁹ eſt. ſed nō illa ſola hoc dbet. imo benedicat etiam nos.

¶ Deus. Hiero. Ter. trinitas. Eum vnitas.

¶ Et metuant eū. Caſ. Metus inter beneficia poſtulatur. vt credita caute cuſtodiant. timor dei incipit et conſūmat. qui timere nouit: amare nō deſinit.

¶ In finem. Caſ. Pſalmus dauid. ꝓphete de exaltatōne chriſti et eccleſie hic et in futuro vt omēs deo cantēt.

¶ Caſ. Surgente chriſto quaſi eleuata arca. quid bonis maliſq₃ hic et in futuro vt illos terreat hos letificet. Modū ſue locutōis formās ab eo quod moyſi et filijs iſrael cōtra hoſtes dimicātibus olim contingebat. eleuata ꝗppe arca domini hoſtes ſuos ſuperabāt atq₃ in eleuatōe arce verbis his ſimilibus moyſes vſus fuiſſe dicitur.

¶ Exurgat. Caſ. Cōfidenter optat qđ ſcit futurum.

¶ Qui oderunt. Aug. Pertinaces a ꝓ̄ſentia tollantur ei⁹ qui vbiq₃ ꝓ̄ſens. graue maledictū. vt velint et conētur quod nullaten⁹ fieri pōt.

¶ Sicut deficit fumus. Caſ. Fum⁹ ex flama aſcenſu vaneſcit, ita ex flama nequitie fumifera producūt et ipa elatione deficiunt.

† ſ. Eccleſia que prius ſpinas germinauit. ‡ ſ Confitendo ‡ ſ Opera. ſ triceſimū ſexageſimū et centeſimū. † ſ ter. de. fructū ſuū ſed nō niſi ꝑ benedictōnem ideo vt et nos fructum demus.

†terra ‡dedit ‡fructum ſuū. † Benedicat nos †deus ‡deus ‡noſter

† ſ Pater. ‡ ſ filius. ‡ ſ Non gentium. † ſ Etiā atq₃ etiā multiplicat. ‡ ſ Spūs ſanctus. ſ Ad quid valet benedictō. ad metum.

†benedicat nos ‡deus: et metuāt †eum omnes fines terre.

† ſ aug⁹. Quia veniet iudex qui prius humilis agnoſcamus humilē vt nō expaueſcam⁹ excelſū. † ſ Chriſtū. ‡ ſ dirigens ‡ ſ de exaltatōe chriſti et ſuorū aduerſariorū ruina.

†In finem ‡pſalm⁹ ‡cantici dđ.

¶ LXVII.

‡ ſ Hoc factū. ſurrexit chriſtus. et diſperſi ſunt iudei per omēs gentes.

Exurgat de⁹

† ſ Hic in reſurrectōne chriſti ⁊ poſt in iudicio futuro. ‡ ſ Nō loco quia vbiq₃ preſens eſt. ſed metu animi in timendo non latendo.

et †diſſipentur inimici eius: et ‡ fugiant qui †oderunt eū₃ a facie ei⁹.

† ſ Aug. Nō ea quam nō vident qua vbiq₃ eſt ſ₃ a preſentia qua in nubibus venit. i. preconib⁹ ſ Id eſt. timeant a preſentia ſanctorum. † ſ aug⁹. Extulerūt ſe ignibus odiorū inſultantes crucifixo et inde mox euanuerunt. ‡ ſ Id eſt. ſic pereant peccatores a facie dei.

†Sicut deficit fumus ‡ deficiāt †ſicut fluit cera a facie ignis: ſic pereāt peccatores a facie dei. †Et

ſ Annichilatur. † ſ Econtra. † ſ Iocūdentur qui laborauerūt in vinea contemplatōne dei hic et in futuro. ‡ ſ Caſ. Nō coram hominibus vana iactantia. ſ vel modo vel tunc.

iuſti †epulentur ⁊ ‡ exultent in cōſpectu †dei: et delectentur ‡ in leticia.

† ſ Qui ſine errore inſpicit. ‡ ſ Et ſi iā inſultent inimici in timore. † ſ Et ideo. ſ Mente. ſ Etiā exultate cu₃ tremore. ‡ ſ viuendo deo ‡ ſ Id eſt. recte operemini glorie eius.

†Cantate ‡deo ‡pſalmū dicite nomini eius: †iter facite ‡ ei qui aſcendit ſuper occaſum: †domin⁹ †nomen illi. ‡ Exultate in conſpectu †eius: ‡turbabūtur a facie ‡ ei⁹ †patris orphanorū et iudicis ‡ viduarū. Deus in †loco ſancto ſuo †deus qui inhabitare facit vnius moris in domo. †Qui educit vinctos in †fortitudie: ‡ſimiliter eos qui exaſperant qui habitant in ſepulcris. Deus cum †egredieris in conſpectu populi tui: cum per‡transieris i‡deſerto. ‡ Terra mota eſt. etenim celi † diſtillauerūt a †facie dei ‡ſinai: a facie dei iſrael. †Pluuiam ‡ voluntariā₃ ſegregabis deus †hereditati tue: ⁊ ‡in-

† ſ Aug. In corda credentiū. ‡ ſ Caſ. vel corda veſtra parate vt intret. quia impolluta via eius. † ſ Quia. ſ Quod ſi cognouiſſent nunq̄ꝫ dominū g. c. † ſ Eſſentiale. ‡ ſ Etiā dū faciendo iter occurrunt triſtia. ſ Nō modo nō deficiatis verū † ſ Non hominū. ‡ ſ Aug⁹. Quia qui vos turbant in conſpectu hoīm ‡ ſ Cuius. † ſ Q. non eſtis deſtituti vt putant. ‡ ſ aug. Spe ſeculi carentium. † ſ Quo. non extra nos ſed in nobis. † ſ Ipſe ſibi edificat. † ſ Soluit vincula peccatorū. vnde dirupiſti vincula mea. † ſ per quā fortes ſunt qui ante non erant. ſ ſua. ‡ ſ Educit. † ſ Caſ. Egredit̄ cū apparet in opib⁹. ſed nō niſi his qui norunt eius opera intueri. hec ſcilicet opera q̄ vinctos ſoluit. mortuos ſuſcitat. † ſ vel tamen. ſ Id eſt. gentes. ‡ ſ terreni ad fidem excitati ſunt. ſ₃ vnde. q₂ celi. i. apl̄i. ſ vel res. ſ Cū predicareris gentibus. † ſ pluuiam. i. gratiam. † ſ aug. Non a ſe. ſed a deo qui in illis. ‡ ſ vel mons ſina. ſ Aug. Paulus apoſtol⁹ gentiū qui plus oīb⁹ ſtillauit generat⁹ prius in ſeruitutē ex lege que fuit data in mō. ſi. ergo hī per ſina ſignificatur. † ſ doctrinā. ‡ ſ aug⁹. gratiā que ſine meritis datur. ſ vnde voluntarie nos genuit verbo veritatis. † ſ fidelibus in quos pluuia ꝓfluа irrigatōne deſcendit ‡ ſ aug. Agnouit ſe nichil eē ex ſe. ſ vel ſti.

¶ Et fugiant qui oderunt. Hiero. Vel de penitentibus legi poteſt in bono. Q. odientes fugiant et diſſipentur. Sed alij ſicut defi. fu. defi. Nō vt in nichilū redigātur: ſed vt quieſcant a peccatis ſuis. Et ſic pereant pe. per penitentiā in eo q̄ mali ſunt. a facie dei. i. a ꝓ̄ſentia gratie ei⁹ ſicut fluit ce. a fa. ig. vt lacrimis penitentie admoti igne ſpirituſſancti duricia corum ſoluatur.

¶ Sicut fluit. Aug. De penitentibus dici poteſt. vel in iudicio a facie dei tollentur mali qui erit ignis ad penā impiorū. et lumen iuſtorum.

¶ Epulentur. Caſ. Augul. In delicijs que ſunt in conſpectu dei. Et delectentur. H̄ pōt eos delectare q̄ leti ſūt. q₂ nō eſt finiēda eorꝫ leticia

¶ Cantate deo. Aug. Cōuertit ſe ad eos qb₃ tātā ſpe₃ dedit ⁊ hortat̄.

¶ Qui aſcendit. Aug. Non eu₃ excipiet noua vita niſi vetus occiderit. Vel reſurgendo caſum corporis vicit.

¶ Super occaſum. Caſ. Occaſus mortis cedit illi ſuꝑ quem ſol iuſticie oritur. Et ne dubites quis iſte ſit. quia dominus nomē illi eſſentiale quem iudei vt cōmunem hominē occiderunt.

¶ In conſpectu. Caſ. Cōſideratio ꝓmij futuri erūnas mitigat.

¶ Orphani. Aug. Quibus mortuus eſt pater mūdus et dyabolus. ⁊ mater cōcupiſcentia. Vidue quibus error maritus moritur. In quibus habitat de⁹ quos collegit: quos trahit. q̄a de viduis et orphanis facit ſibi templu₃ in quo eſt.

¶ Deus qui inhabitare. Hiero. In hebreo habet̄. dominus antē inhabitare facit mōachos in domo. in quibus nō cohabitat peccatū.

¶ Unius moris. Augul. Vnanimes vnū ſentientes. iſte ē ſanctus locus dei. nō omes qui in domo. in qua et vaſa cōtumelie. hunc autem locum gratia edificat ñ meritis. vnde ſubdit. quia educit vinctos.

¶ Educit. Caſ. De inferno ligato dyabolo.

¶ Qui exaſperant. Caſ. Blaſphemos in deū. Vel perſequendo in ſepulcris in carnalibus fetidis ſepulti. vt nec velint nec poſſint āmbulare.

¶ Exaſperant. Aug. Reſiſtendo iuſticie. cum omino ſint mortui in opib⁹ mortuis. vincti vero volunt āmbulare. nec poſſunt. hi ſoluūtur per gratiam illi reſuſcitātur.

¶ Deus cum egredieris. Caſ. Dyapſalma. đ verbo euāgelij ꝑ egreſſum xpi.

¶ Caſ. Deus cū e. Vere educis quia ꝓ̄figuratū eſt egreſſus eius corā iſrael. dū in colūna nubis ⁊ ignis apparuit in deſerto ⁊ māna ſatiauit. Allego. Aug. Egreſſus dū apparuit hominib₃ ꝑ humanitatē. Vel dū educit vinctos. i. ſuſcitat. Tranſijt in deſertū cū ad gentes venit. Et tūc terra mota eſt. quia tūc terreni vidēdo tanta mirabilia moti ſunt. Celi diſtillauerūt. māna dū in modū ſtillicidij māna deſcendit a facie dei cuius ꝓ̄ſentia ꝑ columnā noſcebat̄. Aug. Mons ſina a facie dei fumauit. ſecundū aliā litterā. quando moyſes ibi legē accepit. Pluuiam. hoc eſt q̄ celi diſtillauerūt manna. voluntariā. que ſatiſfaceret voluntati illius gentis auide comedendi. Segregabit hereditati t. q₂ non alijs gentibus dedit quod tunc iudeis. Infirmata eſt here. ad tempus dū chriſto nō credidit. Caſ. ꝑfecit deus hereditatē ſuam. dū gentes in ſupplementū admiſit. Subdit vnde perfecit. Animalia. id ē. gentes tue dū credunt habitant in hereditate. i. in eccleſia. Que ſunt animalia exponit. Paraſti. ꝓ̄deſtinatos dicit quia ab origine mūdi ꝓ̄parati ſūt.

¶ Aug. Vel mons ſina a facie dei iſrael. ſubaudi. diſtillauit. id ē. ſunt

çeli et montes ſcꝫ apoſtoli. Nec tamē dicit montes ſed mons idem ſignificans ſingulari numero quod plurali. Et dicūtur mons ſina quia legem diſtillauerunt. vnde terrę motus quia turbātur hoīes legem implere non valētes. et hęc pluuia eſt lex quā ſoli iſraeli dedit. Et infirmata eſt lex vel hereditas. lex quia mīatur nec adiuuat. et ita infirmos facit. Popul⁹ qꝛ abundauit delictū data lege. ſed deus ꝑfecit legē per ſpiritū datum. vel populū in quo ſupabundauit gratia.

¶ Caſ. Hęc myſtice. ſed ſecundū figuraꝫ cū tranſiuit in deſerto coram iſrael in colūna nubis ⁊ ignis. Terra mo. eſt. i. homines viſis illiſ miraculiſ. Celi manna ſtillauerūt. et māna fluit pluuia volunta. quę ſoli iſrael data eſt. vt voluntati illius ſatiſfaceret. Iſrael auteꝫ infirmatus eſt faſtidio illius cibi. deſiderans carnes egipti. ſꝫ ille paſſus eſt a deo nō ꝑfectus. mittit ergo ad myſterium.

¶ Aug. Quidaꝫ libri nō habent mons ſꝫ a fa. dei ſina iſrl. id eſt. qui legē dedit populo iſrael. quia qui legeꝫ dedit ꝑ moyſen qua terreret: dedit et benedictōem ꝑ apoſtolos qua liberet.

¶ In dulcedine. Caſ. Dulcedo ē qua bonuꝫ fit non timore pęnę. ſed delectatione iuſticię.

¶ Dominus dabit. Virtutes multaſ euangaliſantibus verbum.

¶ Rex virtutum. Hiero. Apoſtolorū

† ſ hiero. Quia virtus in infirmitate ꝑficit.
firmata eſt tu vero †perfeciſti eam
† ſ gentes māſuete et cōuerſe. ·|· ſ tibi ſubdita nō ſibi libera. ·|· ſ hereditate ſ hierlm.
†Aimalia ·|·tua habitabūt ·|·in ea
† ſ Quomodo. ·|· ſ Nō in illius facultate. ·|· ſ Nō ſeculi que amara. † ſ Qui in ſe infirmus.
†paraſti in ·|·dulcedine ·|·tua †pau
† ſ Per quos. ſ Pater. ·|· ſ Cibaria aimalibus ſuis.
peri deus. †Domin⁹ dabit ·|·ver
† ſ aug. Ecce quid opant aīalia. euangelizant. ·|· ſ Conſtantia fidei vel miraculorum.
bum †euangelizantibus: ·|·virtu
† ſ Quis dominus. ſ Quia. ab eo regit. eiqꝫ militat virtus a quo datur. ·|· ſ vnici filii.
te multa. †Rex virtutuꝫ ·|·dilecti
† ſ dabit. ·|· ſ Alios apoſtolos. alios ꝓphetas faciendo.
dilecti: †et ſpeciei domus ·|·diuide
† ſ Ereptos dyabolo. ·|· ſ Iam cōuertit verba ad eos de quibus fit ſpecies domus
re †ſpolia. ·|· Si dormiatis inter
† ſ Per quos exaltatur eccleſia. et ſemꝑ volat ·|· ſ Erunt. ·|· ſ de qua dicit vna eſt columba mea.
medios †cleros: ·|·pennę ·|· colūbę
† ſ diuinis eloquiis erudite. ·|· ſ In reſurrectione vel in fine.
†deargentate. et ·|·poſteriora dorſi
† ſ vl virore ·|· ſ Si dormiatis ſ. eritis pēne quod nō eſt niſi ꝑ diſcernentē. quia. ·|· ſ aug. diuidens ſingulis prout vult.
eius in †pallore auri. ·|·Dum ·|·di
† ſ Qui aſcendens ſuꝑ omnes celos. ·|· ſ Rectores vel doctores ·|· ſ colūbā vel hereditatem.
ſcernit †celeſtis ·|·reges ſuper †eaꝫ

vl dilecti. Caſ. pater eſt rex angelorū quib⁹ imꝑat. et ipſe dilectus.

¶ Aug. Rex virtu. Filij. i. pater. Vel more veteris ſcripturę xp̄us rex virtutū xp̄i. i. ſuarum. vt fecit moyſes ſicut precepit dominus moyſi.

¶ Dilecti dilecti. Caſ. Repetitio dilecti ad cōmendatōnem. ſed non eſt hęc repetitō in oīnibus libriſ. ſed ſiue ſit ſiue nō. hic eſt ſenſus dilecti. ñ ſolū ad alia ſed etiā ad diuidēda ſpolia. q̄ diuidendo ſpecioſā fecit ecclīaꝫ.

¶ Si dormiatis. Aug. Dormire inter m. c. eſt: in auctoritate duorū teſtamentorū requieſcere. et pacifice acquieſcere. pē. co. doc. quoꝝ ꝑdicatōe in celum fertur gloria eccleſię.

¶ Columbę. Aug. Caſ. Colūba eccleſia de qua in canticis vna eſt columba mea. hęc eſt deargentata diuinis eloquijs erudita. ꝑ argentū eniꝫ figurat diuinū eloquiū. vnde alibi eloquia domini argentū. pennę colūbę doctores eccleſię. ꝑ quos exaltatur eccleſia et ſemꝑ volat ad alta. quorum predicatione in celum fertur.

¶ Et poſteriora. Aug. Vbi radices alarū. vel vbi portat ſarcina charitas. Alę duo ꝑcepta charitatis in qb⁹ tota lex et ꝓphę. Sarcina leuis ipa charitas q̄ in his implet: qꝛ quicqd difficile ē in ꝑcepto leue ē amāti vn̄ onus m. leue ꝑ ſp̄ūm ex quo charitas. Ibi g̃ viror auri. i. vigor ſapiētię. Vigor ſapientię eſt charitas. Aug. Poſteriora hui⁹ columbę. i. vltima in ſpecie auri ſplendent. quia poſtq̄ꝫ de mūdo exijt ſuꝑ aurū lucet in charitate quę nunq̄ꝫ excidit. hic argento. ibi auro compatur.

¶ Inter medios cleros. Aug. Latinę linguę eſſet inter cleros. ſed quod dicimus inter nos. grecus habet inter mediū noſtrū. hic ergo inter medios c. id ē. inter mediū clerorū. quod dici ſolet in eis rebus quę inter ſe debent habere cōſenſū. Cleros teſtamēta dicit ꝑ quę datur hereditas quę grece dicit cleronomia. latinę cleros ſors. et ſortes ex ꝓmiſſione dei ꝑtes hereditatis vocant. vel cleros ipas hereditates. hic dicimus terrenaꝫ

veteris te. ęternā noui. Inter quas dormit. qui illā iam nō ardēter petit. ⁊ iſtā patiēter expectat. qui eñ adhuc terrenę inhiat: nunq̄ꝫ quieſcit. ſed cupiditatib⁹ ꝑ multa agitat. vel ſi dormiatis. i. ſi moramini vt vſqꝫ in finē in hoc ꝑſeueretis inter m. c. hoc eſt in contemptu terrenorū. ſpe celeſtium.

¶ Aug. Vtrū dn̄s dabit v. e. v. m. ſi dormiatis inter m. c. pennę c. d. niue dealba. in ſelmon. ſꝫ eſt. ſi vos q̄ diuidimī ſpo. ſpeciei dom⁹ ꝑ diuerſa dona. dormiatis inter medios cleros. tunc vos qui eſtis pēnę dealbabi. in ſelmon. vel ita ſi vos o pennę dor. inter m. c. tūc niue dealbabūtur. ſ. homīes q̄ ꝑ gratiā remiſſionem peccatoruꝫ accipiunt vel ſi dormiatis vos qui diuidimī ſpeciei domus. eritis pennę c. d. hoc eſt in alta eleuabimini. vel vobis erūt pennę. ābiguū ē.

† ſ Incōꝑabiliter. ·|· ſ Per remiſſionē peccatorū. ſ Ipſi rectores vel alii homines. ·|· ſ In vmbra gratie. ſ Corpore chriſti. ſ Iſte ſelmon eſt mons in vertice montiū.
†niue ·|· dealbabūtur in ·|· ſelmon:
† ſ Qui eſt. ·|· ſ Ne quis audeat eū ceteris compare. quia dicebant eū alii iohannē. alii heliam. quos increpat. vt quid ſuſpi.
†mons dei mōs pinguiſ. ·|·Mōs
† ſ Lacte nutriens tenerioris doctrine. ſ vel incaſeatus. ·|· ſ Pane cibans.
†coagulatus mons ·|·pinguis: vt
† ſ Scꝫ eſſe montem in quo. ⁊c.
quid ſuſpicamini montes †coagu
† ſ Chriſt⁹. ſ vel mons iſte eſt ſolus qui patri placuit vt in eo habitaret. ſ vel tem.
latos: †Mons in quo benepla
† ſ Aug. Per ſe. in aliis ꝑ ipſum habitat.
citum eſt deo †habitare in eo: ete
† ſ Alios montes. ſ aug. vt aliquid ſint qui ſine eo nil. vnde fiunt currus portando deum. quos manēdo in eis et regendo ducit in finem. vt currū ad deſtinatū locū. ·|· ſ vſqꝫ.
num domin⁹ †habitabit ·|·in fineꝫ.
† ſ Eſt.
Currus dei decē milibus †mul
† ſ Sunt. ·|· ſ In eo curru. ·|· ſ Cū letantur. ſ Quia iam. ſ Qui erit et finis.
tiplex: †milia ·|·lętantium ·|·domin⁹
† ſ Eſt. ſ In impleto mādato. ·|· ſ vel ſinai ſancto. ſ Chriſto. ·|· ſ Cōuertit verba ad ipſum deū. ſ Sed hoc quō. ſ O chriſte.
in eis in †ſina ·|·in ſancto. ·|·Aſcen
† ſ Ad dexterā patris. ſ hiero. Loco et dignitate. ·|· ſ Hoc de chriſto apoſtolus exponit. ſ Anteq̄ꝫ aſcenderes. ·|· ſ Homīes qui erant ſub lege captiui vel ſub dyabolo ꝑ peccatum.
diſti in †altū ·|·cępiſti ·|·captiuitatē

¶ Caſſi. Pꝫ pſalma. dū diſcernit. de donatōibus xp̄i aſcēdentis qui ſolus pōt et non alius.

¶ Aug. Pū gratia ſp̄ūs ſancti reges diſcernūtur ſuꝑ eccleſiā niue deal. in ſelmon. id ē. vmbra. i. ſp̄ūſſcī grā. qꝛ nō meritis diſcernūtur ſꝫ ſp̄ū obūbrāte ab ęſtu carnis. vmbra fit lumine et corpore. lumē eſt verbū cui corp⁹ acceſſit. verbū c. f. ē et in eū credētes ꝓteguntur.

¶ Mōs dei m. pin. Aug. Caſ. Cōmēdatōeꝫ mōtis ſubdit. mons dei mons vb. vñ aquę irriguę et ſuaues fluūt coagulatus ꝓpter paruulos. ſꝫ piguis fertilitate ſua ꝓpter maturoſ. vt q̄d ergo putatis alios montes eſſe hūc montē. Iſte ſolus ē in quo bn̄placitū eſt deo. hic eñ eſt mons qui in ezechiele vulnerat principem tyri.

¶ Beneplacitum. Aug. Etenī dn̄s habitabit eū in finem. i. vſqꝫ ad terminū maieſtatis ſuę qui eſt finis ſine fine. et plenitudo omniū.

¶ Etenim dominus. Aug. Nullus vt iſte. qꝛ iſte mons ſcꝫ domin⁹ habitabit illos montes vſqꝫ quo ducat in finē. i. in ſe deū ꝯtemplandū.

¶ Idem. Alij aūt montes ſunt currus ꝑ quos vehit deus ī vniuerſū mundū. Currus qꝛ vnanimes copulati charitate. quos ad miſteriū volūtatis ſuę moderat deus decē milib⁹ innumeris ꝓplis multitudo ſanctoꝝ.

¶ In finem. Auguſ. Quia ꝑſonaliter vnitus eſt ei in quo habitauit omnis plenitudo diuinitatis corporaliter.

¶ Milia letantiū. Aug⁹. Caſ. Magnā multitudinē ſignificat ſanctorū qui ſunt milia lętantiū. qꝛ ſpe gaudent. dn̄s eñ in illis ſina. i. in mādato quod ſanctū eſt. quid eñ ꝓdeſt mandatū niſi dn̄s ibi ſit: qui dat velle et opari. Aliter eñ littera occidens. ſed dominus ꝑ ſpiritū dat charitatem qua impletur et ideo lętantur.

¶ Sina. Caſ. Eſt mons in quo data eſt lex. dicit mandatuꝫ in quo requieſcat dn̄s. qꝛ in ſanctis mādatis eius ꝑſentia ſolet contueri.

¶ In ſina. Hiero. Vel in ſinai ſancto. i. qui in ſina mōte olim dedit legem. ipē idem eſt in ſancto. i. in xp̄o qui ē ſanctuſſanctorū.

¶ Aſcendiſti. Auguſ. Qui ꝓpter nos erudiendos deſcendit. In altum. ſuper omnes celos. Cepiſti. prius apud inferos captos. hec ſunt ſpolia. Similitudo triumphi. accepiſti dona in hoībus a patre. i. homines. Vel dedi. ſcd̄m q̄ de⁹ dona hoībus q̄d etiā fit in triumphis.

¶ Cepiſti. Auguſ. Vnde captiui dicūtur. quia capti retibus petri et ſub leue iugum miſſi. vnde in hoc curru ſunt milia letantium non plorantium.

Accepiſti. Aug. Paulus apoſtolica autoritate ſecundũ ꝙ filius cũ patre deus eſt dicit: dedit dona ho· mittens ſpiritũ qui eſt patris et filij· ſꝫ ſm ꝙ idez eſt caput in eccleſia. accepit dona in mẽbris. dũ ipſa membra accipiunt· vnde quod vni ex his m·m·f.m.f·

Quotidie. Aug. Quia quotidie captiuat captiuos vſqꝫ in finẽ ſe/culi. Et quia currũ illũ ducit in finem· addit proſperum iter.

Iter. Aug. Curſum vite· qui vere ꝓſper· cũ dux ſit ſalutaris.

Deus noſter deus· Caſ. Dyapſalma. Exponit operatõnes que ex ſupra dictiſ euenıũt· conq̃ſſatio inimicorũ· conuerſiones peccantiuz martiria ab vtroqꝫ ſexu.

Saluos faciendi. Aug. Cõmendat gratiaz quia nullus ſaluus niſi ꝑ eum ſed ne dicas· cur ergo morituri. patiẽter fer· et mortez nõ indigneris· quia et domĩ qui ſine peccato fuit exitus non alius ꝗ̃ mortis· tamen voluntate: ne homo timeret mortem.

Exitus mortis. Caſ. Id eſt. reſurrectio· Ne q̃raris de morte: quia chriſtus inde exiuit. et inde exire dedit. Ne malã ꝑtinacium credas impunita ſubdit. veruntamẽ· capita. ſupbiam· vel auctoreſ iudaice ſectionis. vel ſeditionis vel hereſis.

Verticem capilli. Caſ. Verſutias inaniũ queſtionũ· qui tales inimicicias calũniarũ querunt· vt capillos videantur ꝑſcrutari.

Ex baſan. Aug. Id eſt· confuſione. quia confundetur de peccatis qui pro eis orat. Vel baſan dicitur ſiccitas· et de ſiccitate· id eſt· inopia iuſticie conuertit dominus. non eos qui plenos iuſticie ſe putant cum ſint inanes.

† ſ vel dediſti. ſ In hominibus ſuſcipiendis ·i. homines ſuſcipiendo. ⁝ ſ Eroganda que dona res ſuſceptis·

†accepiſti ⁝dona in hominibus.

† ſ Quia. ⁝ ſ Erant ſ vel accepiſti hoĩes· ſ Iſti ſunt quos feliciter captiuauit. vnde propheta plenus leticia eructat hymnũ bñdictus.

†Etenim ⁝non credentes: in/

† ſ Chriſtũ hoĩem. ⁝ ſ Scilicet verbum.

habitare †dominum ⁝deum.

† ſ Laus de triumpho. ſ aſcendit et quo preceſſit nos ſequi faciet· ⁝ ſ aug⁹· vel de die in diem· quod valet idem· i· iugiter·

†Benedictus domin⁹ ⁝die quo

† ſ Ad ſe eundo· ⁝ ſ Qui talia fecit.

tidie: proſperum †iter ⁝ faciet no/

† ſ Qui et nõ credentes vocat de pluribus periculis. ⁝ ſ Saluationũ·

bis †deus ⁝ſalutarium noſtrorũ.

† ſ Nõ cuiuſcũqꝫ. ſ Inquam. ⁝ ſ Quos tamẽ nõ mirũ eſt mori· cum exitus domini.

Deus †noſter deus ⁝ſaluoſ faciẽ

† ſ tamẽ· ⁝ ſ Eſt. ⁝ ſ Qua nos liberat·

di: †et dñi dñi ⁝exitus ⁝mortis

† ſ Et ſi mortuus vel licet ſaluator. ⁝ ſ aug⁹: vel vt humilientur hic. vel vt in tartara trudant̃

†Veruntamẽ deus ⁝confringet

† ſ vt arrũ· ⁝ ſ Aug. Nimis extollentium ſe in delictis. in quib⁹ ſaltem deberet humiliari dicentes deus ꝓpicius eſto mi· pec. Sed ⁊ ibi ſuꝑbiunt et in multa ruunt ſecundum illud· Inſipiens cogitatio que perducit ad culpas· ſ extollentiam.

capita †inimicorũ ſuorũ: ⁝ verticẽ

† ſ perſeuerantium·

capilli †perambulantiũ in delictiſ

† ſ Confringet quia dominus dixit ⁊c· ⁝ ſ Ex gentibus etiã conuertet multos·

ſuis. †Dixit dominus ⁝ex baſan

† ſ Aug· Ad eos qui iacent in ꝓfundo maris· ſ vel tar. ſ vel do.

conuertam. †conuertam profun/

† ſ Seculi. ⁝ ſ vel cõuertam eos vel conuertar ad eos. vt intinguat̃ quod nõ de⁹ ſed ꝓpheta dicit conuerſus ad ipſum·

dum †mariſ. ⁝Vt intinguat̃ pes

† ſ vel illorum· ⁝ ſ fiet vel erit·

†tuus in ſanguine: lingua ⁝canuz

† ſ Per cõuerſionẽ ex inimicis fient canes pro domino latrantes· ⁝ ſ A te ipſo. ⁝ ſ Intinguatur ⁊c. quia ſic te vident preceſſiſſe ſ A parte tua.

tuorũ †ex inimicis ⁝ab ipſo. ⁝Vi

Vel ꝯuertar. quia conuertitur deus his qui confundũtur de peccato. et qui ſicci vmbre gratie deſiderant· et ſecundum hoc conuertar in profun/dum maris·i·ad eos qui erant deſꝑatiſſimi.

Pes tuus. Aug. Id eſt· vt qui prius erant inimici fiant pes tuus ꝑ̃dicando vſqꝫ ad ſanguinem ſcilicet vſqꝫ ad mortem. et canes pro deo la/trãtes qui edunt de micis. ⁊c·

Aug. Pes tuus. Illi ſoli ad officium regiminis aſſumendi ſunt qui quod percipiũt alijs predicant· et qui manibus bonorũ operum exequũ/tur. quod ore predicant vel docent. vnde in leuitico os turturis retorquetur ad aſcellas.

Canum. Augu. In magno ſacramẽto eos ducere iuſſus eſt gedeõ. qui vt canes aquam lãberent. trecentos tantum et nõ plures in ſigno crucis propter thau que· ccc· ſignificat.

Ab ipſo. Aug⁹. Quaſi ſi queras vnde tantum bonũ vt canes eius ſint cuius erant inimici· ait ab ipſo· i· eius gratia non a ſe ipſis.

Viderunt. Aug. Vel viſi ſunt greſſus tui deus. quibus veniſti in mundũ· hec gratia latebat in veteri teſtamento. modo patet cum miſſus filius annunciatur in gentibus.

Qui. Aug. De⁹ eſt. In ſancto. corpore· licet perfidi non videant ſecundum ꝙ paſſus. In hoc etiam patiendo vel credendo ꝑ̄uenerunt eos principes. vel ꝑ̄ueñrũt te ad laudem.

In medio. Miniſtri prepoſiti nouarum eccleſiarum deũ laudantiuz carne domita. et corio ſiccato ab humore peccati et extenſo a ruga duplicitatis.

In eccleſiis. Caſſi. Dyapſalma. Precat̃ et affirmat vt hec inceptio dilatetur. et confirmetur pro qua et heretici deſtruantur.

Aug. In eccleſijs. He ſunt iuuencule tympaniſtrie· ne quis carnaliter choros luxurie cogitet. Eccleſie quippe ſunt adoleſcẽtule noua g̃tia decorate.

In eccleſijs nõ alibi· non in alijs conuenticulis.

De fontibus. Caſſi. Vt ad eorum imitationem predicetis que decꝫ· quia ſũt principes fidei ſpei et charitatis. et per hoc beniamin· id eſt· fili⁹ dextre.

Ibi beniamin. Caſ. Per nomina tribuuz chriſtũ ei apoſtolos iudicat. Ibi. in templo hieruſalem vel in eccleſia. Interꝑtatio etiã nominũ eccleſie conuenit.

Caſ. Forſan ex his tribubus fuerunt apoſtoli: ſed magis placet quod ex interpretatione accipitur· Iuda cõfeſſio· zabulon habitaculum fortitudinis. Neptalim dilatatio· que principibus eccle̾ ꝯueniũt· ꝑma ꝯfeſſio. ꝑ qua: q̇dq̇d accidit fortiter tolerandũ eſt· Inde finitis anguſtijs latitudo ſequitur in premio· Vel confeſſio in fide. fortitudo in ſpe· latitudo in charitate.

† ſ vel greſſus. ⁝ ſ vel tui· ⁝ ſ O· ſ Cuius dei.

derunt †ingreſſus ⁝tuos ⁝ deus:

† ſ Inquam. ⁝ ſ verbi· ſ Creatione· ⁝ ſ gubernatione.

†igreſſus ⁝dei mei ⁝regis mei qui

† ſ Id eſt. ſanctis vel in corpore. ſ templo· ⁝ ſ vt populi ſequerẽtur· ſ vt iſti greſſus viderentur preuenerũt· ſ apoſtoli·

ẽ in ⁝ſancto. ⁝Preuenerũt prin

† ſ Nõ ſoli· ⁝ ſ Bene operando ad gloriã dei. ſ Aug· Qui dei laudes ſonant·

cipes †cõiuncti ⁝pſallentibus in

† ſ Principes etiã. ⁝ ſ Ne femineũ ſexum excludas que etiã ab eis apoſtoliſ formã laudãdi et patiendi ſumunt.

†medio ⁝iuuencularum timpani/

† ſ Ergo· ſ O cõuerſi ex baſan.

ſtriarũ. †In eccleſijs benedicite

† ſ Cui latria· ⁝ ſ Cui dulia. ⁝ ſ vos dico potati ſ de doctrina apoſtolorũ vel in eccleſijs. † ſ Aug. de iſrael prius elegit quos fontes faceret aque vi·ſa. in v.e·

†deo: ⁝domino ⁝de fontibus ⁝iſrl̃.

† ſ Inter fontes. vel in eccleſijs. ſ Eſt· ⁝ ſ Paulus apoſtolorũ nouiſſimus· ſ Nouiſſime aſſumptus ſ depoſita vetuſtate malicie·

†Ibi beniamin ⁝adoleſcentul⁹:

† ſ Mente ſurſũ vecta. ⁝ ſ vel in pauore. ⁝ ſ Ibi etiã.

in †mentis ⁝exceſſu. ⁝Principeſ

† ſ Sunt. ⁝ ſ Qui in eccleſijs benedicunt deum·

iuda †duces ⁝eorũ: principes za/

† ſ Et per iſtos. ſ docendo ſcꝫ. ſ Exemplum cõmenda.

bulõ ⁊ principes neptali. †Mã

† ſ Iuuando· ſ Per gratiam ſpũs· ſ In gentibus. ſ Cũ chriſtus ꝑ nobis mortu⁹ quomodo non oĩa nobis cum illo deus donauit· ſ vel tem. ſ vel am.

da deus virtuti tue: †confirma

† ſ fidem.

deus †hoc quod operatus es in

† ſ Iudeis. ⁝ ſ Quod vere facies vel quod ſi feceris· ſ vel operatus es in nobis· ſ Non aliũde ſ Quod eſt· ⁝ ſ Ente.

†nobis· ⁝A templo tuo in ⁝ hie/

ruſalem: tibi offerent reges mu/

† ſ aug⁹. Quia non intelligendo nocent. ⁝ ſ Quia ſcripturas ꝑuertunt· vel q̄ inſtabiles·

nera. †Increpa feras ⁝arũdinis

Manda. Caſ. O deus notifica filium· quaſi quod enuncio futurũ perfice. vel virtuti tue· id eſt· fortibus tuis iniunge vt te annuncient. vel o pater manda tuum opus virtuti t· filio vel ſpiritui ſancto.

Confirma. Auguſ. Commendat enim deus charitatem ſuam in nobis· quoniam cum peccatores eſſemus chriſtus pro nobis mortuus eſt quod bene et confidenter orat.

In hieruſalem. Aug. Que eſt libera mater nr̃a. que eſt templũ a quo oĩe datũ optimũ. a tẽplo reges terre vel ſpiritales tibi offerẽt mũera ·i. ſacrificia laudis. ſꝫ q̄ huic laudi obſtrepũt heretici. icrepa. Vl̃ qd̓ operatus ẽ incipiẽdo a tẽplo qd̓ eſt in hierlm· qd̓ erit quia tibi offerent ⁊c.

Feras arundinis. Aug. Id ẽ· eos q̇ mouent̃ oĩ vẽto doctrine.

Ut excludant. Aug. Hoc eſt quod aplus ait: qui ꝓbati ſunt man i feſti fiant · vel a vaccis excludãtur probati. Nã ſtabiles fortes et graues nõ habent ſeducere. Unde in populo graui laudabo te.
Diſſipa gentes. Caſ. Increpa feras, et etiã diſſipa diſſentientes.
Gentes. Aug. Hereticos et alios eis cõſentientes quos gentes vo cat ꝓpter genera diuerſarũ ſectarũ · ne ibi ſeries ſucceſſionũ ↄfirmet errorẽ
Ex egipto ethiopia. Aug. Egipti vel ethiopię nomine fidẽ om niũ gentium ſignat a parte totũ. nõ ergo ex ſolis iudeiſ · ſed de gẽ tibus ꝑcones futuros ꝓphetat.
Piero. Ethio pia · gentilitas nigra peccatis feſtinet ma nus dare deo. ſimili tudo a victis. qui ar mis ↄpoſitis eas dãt victoribꝫ ne intereãt.
Preueniet ma. Aug. Id eſt. vindi ctã eius ꝑ confeſſionẽ ne manẽtes in pecca tis puniãtur. Sequi tur. Deo regna t. e. vt deo ſit in princi pio ſequẽtis verſus. Vel magis in fine ꝑ cedẽtis verſus ẽ deo. Commendatꝙꝫ fides quaſi nõ ꝑcedentibꝰ operibus iuſtificatur homo que ꝑ dilectio nem incipit operari. Credet ergo ethio pia deo. et ſic ꝑueñet opera eiuſ · i. ethiopię quod in greco nõ eſt ambiguũ · i. credendo in deũ ꝑueniet opera ſua. vel eius egipti · deo · i · in deum.
Regna terre. Aug. Decurſis omi bus que iam impleta cernimꝰ hortatur ad laudẽ chriſti · et futu rũ eiꝰ aduentum prę nunciat.
Pſallite. Caſ. Dyapſalma. pſallitẽ veniet qui aſcendit. vbi ſcõs cõſũmabit.
Aſcendit. Caſ. Scd'z ꝙ hõ. Nã ꝭm ꝙ deꝰ pr̃i eq̃lis · ſup celũ c · excelſiores creaturas · vt nichil ſupra ſe haberet.

† ſ Quia · ⁞ ſ Supborũ · indomite ceruicis hereticorꝫ ⁞ ſ Eſt † ſ Seducubilibꝰ inter mulierculas. ſ vnde apoſtolus. Ex his ſunt qui penetrant domos et captiuas ducũt mulier culas.
†congregatio ⁞ taurorũ ⁞ in † vaccis
† ſ Sed nõ ſine fructu quia inde euenit. ſ Id eſt. vt emineant hi.
populorum: † vt excludant eos q̃
† ſ Eloquiis dei. ⁞ ſ Sed. ſ Ne grex diſ ſipetur.
probati ſunt † argento. ⁞ Diſſipa
† ſ Propter genera ſectarũ · ⁞ ſ Quia non correctioni ſed cõtẽtõni ſtudent. ⁞ ſ Quod fiet quia.
† gentes q̃ ⁞ bella volunt: ⁞ veniãt
† ſ Ad chriſtũ dona ferenteſ. ſ precones re cõciliationis. ⁞ ſ tenebris gentium. ⁞ ſ Extrema gentiũ iuſtificabitur ꝑ fidem ſine operibus legis.
† legati ex ⁞ egipto: ⁞ ethiopia ꝑue
† ſ Herens deo fide. ſ Opera. ⁞ ſ Suas. ⁞ ſ vel dei. † ſ Ergo ſ Hoc eſt egiptus et ethiopia ſ Omne hominũ genus.
niet † manꝰ ⁞ eiꝰ ⁞ deo. † Regna ter
† ſ puritate mentis. ⁞ ſ Opere.
rę † cantate deo: ⁞ pſallite domio.
† ſ Inquã. ⁞ ſ Chriſto.
† Pſallite ⁞ deo qui aſcendit ſup
† ſ Super omnes celos ad dextrã patris. ſ virtutes. ⁞ ſ vel ab oriente. ⁞ ſ Quia inde venturus ad iudicandũ ſubdit.
† celum celi: ad ⁞ orientez. ⁞ Ecce
† ſ In iudicio ⁞ ſ Qui prius vt agnus ſine voce ſ vel cẽ. ſ vel am.
† dabit voci ſuę ⁞ vocem virtutis
† ſ pſallite et. ⁞ ſ dabit item. ⁞ ſ dei.
† date gloriam deo ⁞ ſuper ⁞ iſrael
† ſ Erit. ſ Euidens. ⁞ ſ dei ⁞ ſ dei.
† magnificẽtia ⁞ eius et virtus ⁞ eiꝰ
† ſ Sanctis. ⁞ ſ Et.
in † nubibuſ. ⁞ Mirabilis deꝰ in
† ſ tunc vere iſrael · quia videbit deũ ſicut eſt
ſanctis ſuis: † deus iſrael ipſe da
† ſ In carne. que etiã in reſurrectone erit ĩpaſ ſibilis vnde apſus virtutẽ reſurrectõis eius ⁞ ſ Qz ĩimica deſtruet mors. ſ vel de pre ſenti ipſe dabit hic. ⁞ ſ Nũc ĩfirme
bit † virtutem · et ⁞ fortitudinẽ ⁞ ple

Die. Caſ. Oriẽs verbũ a pr̃e genitũ. Et aſcẽdit ab oriẽte ꝟtute ꝟbi.
Ad orientem. Locũ expꝛſſit vbi ſurrexit, et vnde aſcendit.
Aug. Ad orientẽ · noſtrę illuminatõnis. Vel qꝛ hierlm eſt in oriente.
Uoci ſuę. Aug. Quę fuit humilis in paſſione. dabis vocem virtu tis in cõmuni reſurrectione.
Uocem virtutis. Caſ. Efficaciã reſuſcitandi omnes mortuos.
Magnificentia. Aug. Quoniã iam tũc nõ erit cõmixtio malorũ inde euidens erit magnificentia eius ſuper verum iſrael.
In nubibus. Aug. Quia nõ ſolus veniet ad iudiciũ: ſed cũ ſenio ribꝫ populi · qui ſũt nubes quas ne aliter accipes addit. mirabilis in ſcĩſ.
Ipſe dabit. Caſ. Magna promiſit · ne quis pro humana infirmita te deſperet · ſe ad tanta ꝑmia peruenire.
In finem. Auguſ. Cõmutatus eſt ex forma dei in deteriꝰ adam. in quo om̃es moriũtur. Cõmutant' de malo fideles in bonum et de bono in melius in meliꝰ ꝑ gratiã in paſſione xp̄i · qui tranſiuit de mũdo ad patrez in quo et nos tranſire fecit · de morte ad vitã · de terra ad celũ · vnde deſcẽ dit ad eos qui ceciderãt vt eos ſubleuaret · quod eſt paſcha hebraice · i · trã ſitus. Grece vero paſcha paſſionẽ ſignificat. Paſcha eñ dicit' a patin · id eſt · pati ſecundum grecos.
Caſ. Quartꝰ pſalmus qui latiꝰ de paſſione et reſurrectõne.
Caſ. Agit' de cauſa cõmutatõis · i · paſſone chriſti.
Hic loquit' xp̄us caput et corpus.

LXVIII.

Saluũ me fac. Caſ. Primo ꝑcatur ſaluus fieri qꝛ multa patitur · quantũ ad ſe gratis, ſed quod aliꝰ rapuit ipſe ſoluit.

† ſ Ergo.
bi ſuę: † benedictus deus.
† ſ Chriſtũ. ſ pſalmus dirigẽs. ſ de mundo ad celum.
† In finem pro his qui ⁞ cõmuta
attribuitur † ſ Chriſto.
bũtur ipſi † dauid.

LXVIII.

Saluũ me fac deus · quoniã intra
† ſ Seditio et motus populi iudeorũ. ſ tollendam.
uerũt † aquę vſqꝫ ad animã meã.
† ſ Q · tenuerũt me ſ Corpore. ⁞ ſ Iudai ce iniquitatiſ. ſ Caſ. Homo limus eſt · ſed eadẽ do a iuſticia limus, ꝓfundi eſt. Aug. cui ꝯſequẽ ti qui non cedit cõmutat' de limo in aurum.
† Infixus ſum in ⁞ limo ꝓfundi:
† ſ Michi. ⁞ ſ Nõ inueni qđ feci ſ firmi tas. ſ Status vite · ſ · ſtabilitas. ⁞ ſ Quia. ſ Ecce ionas a ceto abſorptꝰ. ſed tercia die euo mitus.
et non † eſt ⁞ ſubſtantia. ⁞ Ueni in
† ſ In qua nos naufragabamur ⁞ ſ Seditõ tranſitorius impetus. ſ voces inclamantium mortem.
† altitudinem maris: et ⁞ tempe
† ſ tamẽ. ſ Quia nõ recipiebar. ⁞ ſ Ad monendo eos.
ſtas dimerſit me † Laboraui ⁞ cla
mãſ · raucę factę ſunt fauces meę:
† ſ Caſ. diſcipuli deſpauerũt · vel quando mor tuus. ⁞ ſ vel ab ſperando.
defecerunt † oculi mei ⁞ dum ſpero
† ſ Qui ode · r̃c · ſ ita vt et diſcipulꝰ cũ eis eẽt ſ vel um. ſ vel vm.
in deo meo. † Multiplicati ſunt
† ſ Caſ · Capillis capitis compat inimicoſ. quia merito raſi ſunt de chriſto dũ in caluaria cruci fixus eſt.
ſuper † capillos capitis mei: qui
† ſ Sine cauſa. ⁞ ſ Numeroſi ſunt · et noxii. ſ Et.
oderũt me † gratis. ⁞ Confortati

Caſ. Hęc eſt vox grani ſinapis ↄtẽpti dũ in ortu obruitur. quod creſcit in ma gnũ olus. hoc fuſcum et aſpnabile prorſus. Sic et chriſtuſ · de q̃ vidimus eũ non ha bentem ſpeciẽ neqꝫ d' corem. ſed tamẽ occu pauit faciem terrę fa ctus mons magnus.
Aquę. Aug. Id eſt · turbę quę ꝑualue runt occidere chriſtũ hoc dicendo in ſe trãſ format membra: qui bus amarus eſt tran ſitus mortis. ꝑ quem chriſto coheremus, et habet fel et acetũ qđ in paſſione domino datũ eſt. vt clament ne cędant iniquitati timore mortis: vltra quã nõ habent mali quid eis faciant.
In limo. Ho mo factus eſt d' limo terrę · ſed nõ de profũ do · ſed ꝑ originalia et quotidiana pecca ta facti ſunt homines limus profundi · hi ta les vero nõ ſubſtãtia quia iam nõ a deo fa cti ſunt: ſed acceſſit. Vl' nõ eſt michi ſub ſtantia · i · virtus car nis euadẽdi paſſiõez
Subſtantia. Aug. Dicũtur diui tię, et eſt · nõ eſt michi ſubſtantia · i · ad pau ꝑtatẽ veni · inde poſt paup et dolẽs ego ſũ Vl' ſuba dꝛ illud qđ ẽ q̃qꝫ res. Fecit g̃ deꝰ hoĩez ſubſtantiã ſcꝫ naturaliter bonũ · ſed quia nõ in eo remanſit: ſed ẽ in iniquitatẽ lapſus · quę ñ eſt ſubſtantia. ſed ꝑuerſitas hominis: ñ ẽ ſub ſtantia in qua infixus eſt filius dei. quia in iniquitatẽ eorũ infixus eſt. Et ſic. nõ eſt in eis ſubſtantia · i · nõ inueni in eis quod feci.
Ueni. Aug. Quia ſponte. In altitudinẽ ꝓfundũ inſani populi.
Laboraui cla. Aug. Diu clamauit. Ue vobis ſcribę et phari · vt raucus quantũ ad illos · quia non eſt ab eis intellectus.
Clamans. Caſ. Laborat ſi audit' · nõ laborat, cuiꝰ votũ impletur.
Oculi. Caſ. Ut oculi duorũ in via nõ agnoſcentiũ · quibus factum eſt extra quod erat ĩtra · i · cęcitas quę in corde facta ẽ et in oculis. dixerũt eñ. Sperabamus ꝙ redempturus eſſet iſrael. Aug. Sed ſpem eis red didit quãdo cicatrices palpandas obtulit · quibꝰ tactis. Thomas ad ſpẽ rediit clamans deꝰ meus et dñs meus. Tetigit ergo formã ſerui et cogno uit formã dei. Ideo in lege dictũ eſt. Nõ coques hedũ in lacte matris · i · apſis adhuc teneris et infirmis nõ ĩmittes paſſionem et mortem quia ꝑ diti fuiſſent. potentiam.
Dũ ſpero. Caſ. Cauſa ſubditur preſtolor miſericordiam. nõ exoro
Multiplicati. Auguſ. Quod prius typice, nũc in re aperte dicit

Super capillos. pro infinito. Vel plures ſūt his qui ſunt ornatu i.
Rapui. Aug. Rapere voluerūt diuinitatē et pdiderūt felicitatē. ra-
puit adam pſumens: vt dyabolus de diuinitate.
Deus tu ſcis. Caſ. Quia pro alijs ſoluit: pcat expectātes ātiquos.
et qrentes alios ſcʒ modernos in ſe nō fruſtrari. cū tāta tā eqnimit ferat.
Inſipientiam. Aug. Ex mēbris. Vel quod ſtultū eſt dei ſapiēti⁹
eſt hoib⁹. qd in me irriſerūt. qui ſibi ſapiētes videbātur. tu ſciſti quare fie
ret irriſio ſcʒ talis et
mors.

Aug. Inſipiētiā. q mei ignari dei hi ſunt qui cōmutant in ſapientes et iuſtos.

Non erubeſcant. Auguſ. Que ſoluerit exponit. hic oſtendit quod ſupi⁹ de mēbris dixerat.

Aug. Nō erubeid ē nō dicat eis vbi eſt xpus veſter. vel n̄ pmat eccleſia vt filij erubeſcant.

Qui expectant. Caſ. Qd oculis videre nō potuerūt p pphete et iuſti. ne ergo aliter eueniat q̄ʒ ſpūs ſanctus p eos pdixit. Sequit deus virtutū cui nichil impoſſibile.

Deus iſrael. Aug. Vt qui deitatem eius intueri poſſunt. nō ſeducant in firmitate ei⁹ carnali.

Quoniā propter te. Caſ. Congregat in vnū multa que ptulit ad īuidiā in iudeos excitandā. opprobriū. in beelzebub e. d. potator. vorax. Operuit. H ſolet euenire in bono laceratis. q ſolent tāto ampli⁹ ad tempus effici triſtes. quāto cognoſcūt in ſe iniqua confingi. Peregrinus. vel hoſpes qui in domo ad temp⁹ recipit. nō vt frater chariſſimus quod eram. Comedit. me quādo funiculo vendentes eiecit. Quid iſtuʒ zelū ſequit ſubiūgit.

† ſ Etiam.
ſunt † qui pſecuti ſunt me inimici
† ſ Laus eſt in cauſe bonitate nō in pene acerbitate. Cauſa eīn facit martirē nō pena.
mei † iniuſte: que non rapui tunc
† ſ hoc eſt gratis. nō peccaui et penas dedi. †ʼ ſ Nō rapui. vel hoc ideo quia tibi placet.
† exoluebam. †ʼ Deus tu ſcis inſi
† ſ Id eſt. meoꝝ ſ Quā michi imputauerūt de morte et irriſione. †ʼ ſ Que ſuſcepi ad delendū. nō que admiſi
pientiam † meam: et †ʼ delicta mea
† ſ ergo.
a te non ſunt abſcondita. † Non
† ſ fruſtrenē †ʼ ſ Morēte †ʼ ſ Cū deſiderio
† erubeſcant in †ʼ me qui †ʼ expectāt
† ſ Celeſtiū vel terreſtriū.
te domine: domine † virtutum.
† ſ Et. †ʼ ſ Inſultatōibus. †ʼ ſ Morētē
† Non †ʼ confundātur †ʼ ſuper me:
† ſ videntiū deū. †ʼ ſ Merito nō confundantur. ſ Nō p culpa vel alia re. ſ Nō eſt magnū ſuſtinui ſed propter te.
qui querūt te de⁹ † iſrael. †ʼ Qm
† ſ In cōuitiis.
propter te ſuſtinui † opprobrium:
† ſ vt videbatur. †ʼ ſ Cōſputam.
† operuit confuſio †ʼ faciem meam.
† ſ vt ioſeph. †ʼ ſ Cognatiōe carnis.
Extraneus † factus ſuʒ †ʼ fratrib⁹
† ſ vnde hūc neſcimus vn̄ ſit. †ʼ ſ Sinagoge
meis: et † peregrinus filijs †ʼ matris
† ſ Sed quare hoc. ſ aug. Quia pſecutus ſū in illis īiquitates eorū dū flagellaui in tēplo male verſantes.
mee. † Quoniam zelus domus
† ſ fuit michi cauſa mortis.
tue † comedit me: et opprobria ex
† ſ Aug: Quicūqȝ expbrat chriſto et patri †ʼ ſ tandē. †ʼ ſ Quia me inuenerunt.
probrantiū † tibi †ʼ ceciderunt †ʼ ſu-
† ſ Caſ Pallio triſticie. †ʼ ſ Salutis eorū.
†ʼ ſ voluntatem.
p me. Et † operui in †ʼ ieiunio †ʼ ani
† ſ aug. Quia ab eis ieiunaui. i. eis nō cōſenſi ideo inſultant michi.
mā meam: ⁊ † factum eſt in oppro
† ſ Quia. ſ Cur in opprobriū. †ʼ ſ vel tamē eos aſperos volui eſſe veſtimentum.
briū michi. † Et poſui †ʼ veſtimē-
tū meum ciliciū: et factus ſum il-

Et opprobria e. t. c. ſ. Quia increpati iudei cōuicia quaſi tela ſuper
eū miſerunt. vt nōne hic eſt filius ioſeph. Improperantiū tibi. quā
do dixerunt. nūquid poteſt deus parare menſam in deſerto. et iſti ſūt dij
tui iſrael. vnde nūc dicit eadē cōuicia cadere ſuper ſe que olim expbrabāt
vt ex cōſuetudine impia videas eos et non nouiter hoc feciſſe.
Confuſio f. Aug. Vel irreuerētia. i. impudentia quā oportet nos
habere inter eos quibus diſplicet xpus. ne erubeſcamus de eo.
Zelus. Caſ. Indignatio vel amor. quia domus mea d. o. v.
Ceciderunt. Caſ. Cadūt ſuper nos mala quādo nō poſſumus vi-
tare illa. ceciderunt igitur. i. effectum habuerunt.
Et operui i ie. Aug. Prelegi ieiunare poti⁹ q̄ʒ fel et acetū accipe.
id ē. veteres et amaros. qui nō intrant in corpus eius.
Caſ. Et operui. Nō exercui potentiā vindicando. Et factū eſt q pa-
tuit in ſputis. In opprobriū. Aug. detrahentiū et deriſorum.

In ieiunio. Aug. Quia ſicut eſuriebat et ſitiebat chriſtus eorū ſa-
lutem et fidem. ita et ieiuniū xpi fuit quādo defecerūt qui in eū crediderāt
Et poſui. Aug. Illis carnē oppoſui in q̄ ſeuirent. ⁊ occului deitatē.
Ciliciū. Aug. Hiero. Mortalis caro. vt de peccato damnaret pec
catū. Ciliciū. lugubris caro. vt qn̄ fleuit ſup hieruſalē. et pro lazaro.
In parabolā. Aug. Hiero. Irriſoriā vt cuilibet maledicendo di-
cerent ſic tibi cōtingat vt crucifixo. Vel quia parabolas eos docebā. vn

† ſ In ſimilitudinē maledicti. †ʼ ſ Qui tibi hoc fecerunt.
lis in † parabolam. †ʼ Aduerſum
† ſ habentes claues ſapientie.
me loquebatur qui † ſedebant in
† ſ In publico. †ʼ ſ Ecce in eū cōuertit cantus qui prohibet vanos cantus †ʼ ſ Cum ego ieiunus.
† porta: ⁊ in †ʼ me pſallebāt q̄ †ʼ bibe
† ſ Erroris impietatis et ſupbie. †ʼ ſ dū ipſi ita inſultarent. ſ dirigebam. †ʼ ſ Olim nō corrigūtur iniqui. nichil reſtat niſi orare etiam pro ipſis.
bant † vinum. †ʼ Ego vero †ʼ oratō
† ſ Nūc eſt. ſ gratie ſ Exaudi quia.
ſ aug. Cū granū moritur ſurgit fructus
nem meā ad te domine: † tempus
† ſ hoc tempus beneplaciti prouenit. ſ cōtra multitudinē iniquitatis noſtre.
beneplaciti deus. † In multitu-
† ſ Ideo. ſ Perfice in reſur.
dine miſericordie tue † exaudi me:
† ſ Caſ. vt des ſalutē in reſurrectōe. ſ Sicut p pphetas pmiſiſti. †ʼ ſ Chriſtus ex infirmitate mēbrorū loquit. ſ In hoc audi.
in † veritate ſalutis tue. †ʼ Eripe
† ſ Aug. Cui ſupra dixit ſe infixū corpore. †ʼ ſ Non teneat anima et ſi tenetur corpus. ſ vel inhercam. †ʼ ſ Exponit. ſ In reſur.
me de † luto vt non †ʼ infigar: †ʼ libe
† ſ hi ſunt lutum.
ra me ab his qui † oderunt me: et
de profundo aquarum. † Non
† ſ Scōm ſpūm. ſupra merſus ſcōm carnem. ſ Irrecupabiliter. †ʼ ſ Impetus iudeorum. ſ vt eam in profundū limi.
me † demergat †ʼ tempeſtas aque:
† ſ Infernus. ſ Sic vt vrgeat.
neqȝ abſorbeat me † profunduʒ:
† ſ Profunditas iniquitatis humane. ſ Infernus. i. nō ſic abſorbeat vt vrgeat.
neqȝ vrgeat ſuper me † puteus os
† ſ hec eſt cauſa audiendi.
ſuum. Exaudi me domine † quo-
† ſ vel ſuauis. ſ Nō quia merui. ſ Suauis eſt miſericordia tribulato. vt panis eſurienti.
niā † benigna eſt miſericordia tua
† ſ Quibus peccata licet numeroſa cedunt.
ſ Nō pecōrū meorū.
ſecundū multitudinē † miſeratio-
† ſ Caſ. Nō in peccata †ʼ ſ Loquit tot⁹ xpus
nū tuaruʒ reſpice † in me. †ʼ Et ne

de vobis datū eſt noſſe myſte. regni ceteris aūt in parabolis. et tūc aduerſū me. ⁊c.

Qui ſede. Caſ. In porta ſedent qui cōuentibus hominū ſedula curioſitate miſcētur: dicit ergo paſſionē ſuā iudeorū eſſe fabulam: vt nullus exciper qui huiōi locutionis eſſet alien⁹. vnde cleophas ait. tu ſol⁹ p. eſ. in hie. ⁊c

In porta. Ciuitatis vbi ſolent iudices ſedere ad iudicādas cauſas. i. in publico iudicō. Hiero. Sicut ſcribe et phariſei habētes clauē ſciētie. ſʒ nec ītrātes nec alios intrare ſinētes.

Et in me pſal. Caſ. De me aiebant in publicis ɔuentib⁹. et in cōuiuijs pſallebant. irriſio mea erat pſalteriū. Qui bibebant u. Auguſ. Qui inebriātur temꝑali voluptate. Vel Caſ. in deū pbabili ope pſallunt: qui vinū ſpūale bibunt.

Ego uero. Caſ. Predictis malis oppoſita eſt oratō pro p te ſua. vt diſcam⁹ nō rixas ſed oratōes opponere iurgijs.

Tempus beneplā. Aug. Ideo nunc eſt tempus beneplaciti et recōcilia-tōnis p incarnatōʒ. p ſanguinē. p mortē. deide quomō hoc tē pus pueuerit exponit In multitudine.

In ueritate. Aug. Premiſit de miſericordia nunc ſubiungit de veritate. quia vniuer
ſe vie miſericordia et veritas. miſericordia dimittendo peccata. veritas
reddendo promiſſa.
Vt nō infigar. Aug. Mente. Supra dixit infixum corpore. dicit
hoc ex infirmitate mēbrorū. de luto. i. lutoſis deſiderijs. h⁹ turbulenti.
De profundo a. Caſ. Iudei malignitate cōſilij pfūdi ſūt. ſeditōi
Profundū. Caſ. Peccatorū qd deglutit aīas. vn̄ peccator cū ve-
nerit in pfūdū pccōꝝ contē. hec picula mēbris eius imminēt.
Ne urgeat. Aug. Et ſi cecidiſti nō claudit ſup te pute⁹ os ſuū. ſi nō
claudis tu os tuū. h ɔfitere et dic. de pfūdis c. a. d. et euades. Claudit ſup
illū q̄ in pfūdo ɔtēnit. a q̄ mortuo velut q̄ nō ſit perit confeſſio.
Exaudi me. Caſ. Periculis hoīm expoſitis voce eoꝝ pcatur. exau
di me domine qr benigna miſericordia. nō quia merui.
Benigna. Aug. Suauis ē tribulato miſericordia. vt pais eſurienti

Aug. Venit tribulatō·differt deus ſubuenire vt moueat deſideriū. et ſit dulce auxiliū qđ cū ſit: iam nō eſt quo differat.

A puero·Aug. Quolibet ſancto paruo nō ſupbo .a quo ſupbiam tollit diſciplina tribulationis.

Propter inimicos. Aug⁹. Vt cōfundant̃ liberatōe mea. Vel vt cōuertant̃·ꝗ ſi neutrū nūquid nō eſt liberādus: ſed eſt quedā liberatio occulta. que ꝑpter ſanctos ſit. vt ſeptē fratres qui igne conſūpti ſunt cum matre hortāte eos ne cōtra leges dei homi nib⁹ cōſentirēt. Eſt et alia liberatō manifeſta ꝑpter inimicos vl̃ puniendos· vel etiaꝫ libandos· vt tres pueri de igne liberati ſūt etiā corpe. vnde ipſe nabuchodono·conuerſus deū ꝑdicat

Aug. Propter inimicoſ. Hoc ad aptam· vt caro reſurgat et aſcendēs ſpūm mittat· vnđ inimici ꝯuſi ſunt· quib⁹ nō ꝑderit ſi ſolā aīaꝫ liberauiſs

Tu ſcis impro periū. Aug⁹. Quia quare ſint iſta michi tu noſti. illi nō norūt et quia ipſi in conſpectu tuo ſunt· iſta neſciētes nō poterūt cōfundi vel corrigi. niſi manifeſte eruas. Et ideo ait ꝑpter inimi·

Aug. Tu ſcis impperiū vel oꝑpb·ꝛc. Oꝑpbriuꝫ qđ obijcit inimicus. Cōfuſio eſt que mordet ꝯſcientiā Verecūdia: quando et frons ꝓ falſis erubeſcit· hec oīa ī corpore chriſti. Obijcit̃ xpianis nomē chriſti Fortib⁹ vt paulo gloria eſt. Qui dixit· michi aūt abſ·glo·ni·in cru·ꝛc· Et alibi non eīn erubeſ. euā. His ergo opprobriuꝫ tm̃ potat obijci. ſꝫ nec cōfuſio ſane mēti. nec verecūdia fronti. Sed cum obijcit̃ quibuſdā ꝙ xp̄m occiderūt cōpuncti ſūt mala conſcientia et ſalubriter ꝯfuſi vt poſſint dicere. tu cognouiſti cōfuſionē. Quidam vero credunt· ſed cōfiteri erubeſcūt: et hi cōmendant̃ deo·non vt ſic eos relinquat ſed adiuuando perficiat.

Reuerentiā. Aug. Alij ignominiā. vt alapas·flagella·et ꝙ pilato tanꝗ̃ reus traditus eſt. hec nō pro ſuo reatu·ſed ꝓ nobis ſuſtinuit. vt in talibus nos inſtrueret ꝓſente deo cōmitterent.

In conſpectu tuo. Caſ. Inuidiā excitat cōtra eos vt tantū ſcelus

Cor meū. Quia volūtate ſuſtinuit. ſecundū illud. deſiderio deſideraui hoc paſcha manducare vobiſcū.

Qui ſimul cōtriſtaretur. Aug. Cōtriſtati ſunt diſcipuli et mulieres que ſup eū flebant·ſed nō ſimul·carnaliter eīm ꝯtriſtabant̃ de vita mortali que erat mutanda morte·cū deberent cū eo triſtari de ceteris qui medicum occidebant quod nemo tunc fecit·

Et dederūt in e.m.f.. Aug. Q nō inueni ſimul triſtes et cōſolātes hoc fuit michi fel amarū ꝑpter merorē. Acetū·i·acidū ꝑpter vetuſtatē eorū. Legit̃ in euangelio fel ei oblatū. ſed in potu nō in eſca· Myſtice ergo dicit̃·i·ſup eſcam ſuauē quā cū diſcipulis accepat ꝗ̃ eſt eſca vnitatis xp̄i iniecerūt fel. quod adhuc hodie facit. et graui⁹ peccat cōtemptor ſedentis in celo·ꝗ̃ qui crucifixit āmbulantē in terra· Dant bibendū amarū potū ꝗ̇ male viuendo ſcandalū faciūt eccleſie vt heretici. Guſtauit dn̄s docens

† ſ caſ. A pūritate· ·|· ſ xp̄ō de quo·Ecce puer meus quem elegi.

auferas faciē tuā a †puero ·|·tuo:

† ſ aug⁹. Preceſſit afflictio mea ſequatur miſericordia tua. ·|· ſ Non eſt quo differas qm̄·

qm̄ †tribulor ·|· velociter exaudi

† ſ Hoc ad occultā ꝑtinet liberatōem·

·|· ſ Quod. i· quā liberatōem tu ſcis·

me· †Intende anime mee et ·|·libera eaꝫ: propter inimicos meos

† ſ verbis. vt cū dicerent blaſphemauit

eripe me. Tu ſcis †impperium

† ſ Que ex impperio· ſ In paſſione.

·|· ſ vel verecundiam.

meū et †confuſionem meā: et ·|·reuerentiam meā. †In conſpectu

† ſ Et ſ Hec michi inferūt·ꝛ hoc ī tui preſentia ꝛ hoc eſt·

tuo ſunt omnes qui tribulāt me:

† ſ Quod preſciens vitare nollē. ·|· ſ Quia hec futura preuidit et predixit et ad hoc venit·

†impperiū ·|·expectauit cor meum

† ſ Que magis eſt crucifigentiū·quā ipſe miſerans dixit ignoſce il·quia ne.q.f. ·|· ſ tūc· ſ Sicut expectaui et predixi ·ita impletum eſt· ·|· ſ Hiero. de tanta multitudine pſecutorꝫ. ſ de pſecutoribus ſed leti ſcelus pegerunt·

et †miſeriaꝫ. ·|·Et ſuſtinui ·|·qui ſi

† ſ Qui ꝑficit conſolatur medicum.

mul cōtriſtaretur et nō fuit: ꝛ †qui

† ſ Sed potius·

conſolaretur et non inueni. †Et

† ſ In eucharıſtiā ſe dant fellicos iudei

dederunt in †eſcam meam fel: ꝛ in

† ſ Qua deſideraui fidem. ·|· ſ veteri acredine· ſ Aug. Quia niſi vetuſtatem inueni.

†ſiti mea potauerunt me ·|·aceto.

† ſ fel ꝛ a. ſ aug·Qualeꝫ laqueū michi exhibuerūt. dando michi talē potū talis potus et laqueus ſit illis·

ſ Scriptura. ·|· ſ Aug·Que eis prolata.

†Fiat menſa ·|· eorum corā ipſis

ꝛ nos guſtare·i· pati tales. ſꝫ nō bibit: qꝛ nō poſſunt tales in corp⁹ eius recipi. Myſtice ergo hoc ꝑdicitur·ſicut et myſtice factum eſt in paſſione.

Caſ. Et dederūt. Hec eſt cōſummatō paſſionis cū dixiſſet ſitio. fel cū aceto obtulerūt hoc facto mores ſuos amariſſimos indicantes

Fiat menſa. Caſ. Prophetia cōtra aduerſarios.

Aug. Fiat mēſa. Mēſa ſcriptura. hāc iudei habuerūt: duꝫ mandatū dei coluerūt. poſtꝗ̃ a lege ieiuni ſūt· hec mēſa corā ipſis gentibus data eſt· vt graui⁹ dolerēt

In laqueu. vt qui littera legis alios ſtringebant: in ea obligati caderēt. In retributōem: qꝛ illis ablata et gentib⁹ data. Malorꝫ fuit retributō. dū nolentes in ea ꝑpulari: ab ea ſunt excluſi. In ſcandalum·quia deſerētes pacis auctorē. rixas ſibi et praua opera cōcitant·

Coram ipſis. Aug⁹. Quia vident malum eſſe ꝛ tamē faciūt. viui deſcendētes in infernū. vnde etiā. Niſi dn̄s eſſet in nobis forꝫ· viuos deglu·nos·i·ſcientes ſe non debere cōſentire illis.

Oculi. Auguſ. Doctores qui ꝑeunt Obſcuretur·i· lumē ſcientie ꝑdāt. Et dorſum. eorꝫ·i·miores. Cū eīm lumē ſcie ꝑdūt: ꝗ̃ ꝑeūt ad portāda peccorꝫ onera ·et ad appetēda terrena inclinātur ſequētes. vel dorſum mens eorūdē. Semꝑ·hoc ꝺ illis ꝗ̃ nō penitent.

Effunde. Caſ. Vt ī morē fluminis ſit copioſa. Comprehendat. vt n̄ liceat effugere·

Fiat habitatio ·Auguſti. Hoc iā in manifeſto. ſicut ſupra liberatō nō ſolū occulta cum dixit. intende anime·ſed et apta ſecundum corpus cum dixit. ꝑpt̃ īmicos m·e· Ita hic calamitates ꝑdicit occultas. de quib⁹ añ obſcuretur oculi in cecitate mētis eorꝫ·et aptas· vñ mō fiat habitatō eorꝫ deſerta. vt factū eſt mō cū ꝑdiderūt locū et gen· in quo ſupbierūt ꝯtra deū·

In tabernaculis. Caſ. Tēplo et regio palatio·ad hoc ponit ihabitare qđ ſit deuote mētis affectu. ad domos hitare qđ ſit corpea māſiōe.

Tu percuſſiſti. Caſ. Nō ſua culpa·ꝑcuſſiſti paſſione ad ſalutē gētiū. hoc illi crudeli voto impleuerūt. Et ſuper dolorē. qui erat ꝓ ꝑditōne eorum. Addiderūt. inferre mortem. Vel Super dolorē. vulnerū meorū·i·que michi infixerant lancea et clauis· Addiderūt. cuſtodes ſepulcri.

Appone iniquitatem. Aug. Iniquitas eorū fuit vt hominē occiderent. et ſuper hoc appoſuit deus vt filium ſuuꝫ occiderent vt ſicut ſeruos premiſſos ita ipſum heredem.

Deleātur. Aug. Quia ſcriptos ſe putant·id eſt. conſtet etiam ipſis non ibi eſſe illos· vnde cadent a latere tuo mille·et decem milia a dextris tuis. id eſt· multi ſcandalizabūtur ex eo numero qui ſe ſꝑabant ſeſſuros tecum·et ſtaturos ad dextram.

Libro viuentiū. Caſſi. Notitia dei qua predeſtinauit ad vitam quoſ preſciuit conformes fieri imagini filij ſui. Non ſic tamen accipiendū eſt tanꝗ̃ in hoc libro aliquem ſcribat deus quem poſtea deleat. ſed ſcđm

† ſ Reprehenſionis· ·|· ſ Q: ſic tribuerunt. ſ Auguſtiarū·

in †laqueum: et in ·|· retributiones

† ſ Caſ. Ipſi ſibi ſunt ſcandalū. ſ Offendiculū· ·|· ſ Quia noluerūt intendere· ſ aug⁹. Quaſi qꝛ ſine cā nō viderūt· fiat eis nō v dere·

et in †ſcandalum. ·|· Obſcurētur

† ſ Agnoſcant verū ſolem. ·|· ſ Hoc conſequēs de obſcuratis oculis·. quia ſupna nō vidēt de inferioribus cogitār. ſ Ratōem vel mentē

oculi eorum ne †videant: et ·|· dorſum eorū ſemper incurua. †Effunde

† ſ Preterea exterius punıēdi hic et in futuro· † ſ vt obruat. ·|· ſ vindictā tuā. ·|· ſ Quando illud euenit quod timetur·

†ſuper eos ·|·iram tuā: et ·|· furor ire tue †comprehendat ·|·eos.

† ſ Hic pſequit̃ ibi cōprehenditur. ſ Quaſi fugientes. † ſ Caſ·domus priuate·

Fiat †habitatio eorum deſerta: ꝛ

† ſ de numero eorum.

in tabernaculis eorum non †ſit ꝗ̃

† ſ Quare hoc eis.

inhabitet. †Quoniam quem tu

† ſ Pro redemptōe·quaſi ꝙ deus ad bonū illi exercent ad malū. ſ Mortalitate que eſt pena humani generis·

†percuſſiſti perſecuti ſunt: et ſup

ſ Penā· ſ Id eſt·ſup mortē quā intulerut meis· ·|· ſ Peccatorꝫ pro mēbris· ·|· ſ vel meorū. ·|· ſ Cuſtodes· † ſ Perſecutōnes

dolorem ·|·vulneruꝫ ·|· eorū †addiderunt.

† ſ Hiero· Predicit fieri ſicut iuſtū eſt ꝑmutti a deo· ſ Et ideo. ·|· ſ viciū vicio·vel iniquos filios iniquis patribus.

†Appone ·|·iniquitatē ſuper iniquitatē eorꝫ· et nō ·|·intrēt

·|· ſ viā vite· ſ In tuā·relicta ſua ꝗ̃ ē ex lege· † ſ Scđm ſpē eorū. ·|· ſ Liber ē noticia dei·

in iuſticia tuā. †Deleantur de ·|·libro †viuentium: et cū ·|·iuſtis non

† ſ veterū ſcꝫ abra. yſ·et ia. ·|· ſ Scđm equitatē· ſ Nouis apoſtolis. ſ. et aliis ſ Hoc negat̃ illis qui nō ſunt vt ait titul⁹ cōmutati.

ſpem illorum qui ſcriptos ſe putant.

Ego ſum pauper. Caſ. Hic diſpenſatōem incarnatōis et ſancti/tatē propoſiti exponit dicens quis finis paſſionis.

Dolens. Aug. Hoc ſecundū caput ꝓ omibus dolet. vnde dolores noſtros ipſe portauit. quod nullus alius· ideo dicit ego.

Et placebit. Caſ. Laus puri cordis plus placet ꝙ mactatō pecudū.

Vitulū nouellū. Aug. Pro peccatis offerebatur nouellus vi· qui ſi gnificabat nouitatē ſecuturā· que defen/ſionē habet in corni/bus· munimē pedum in vngulis ꝑ quas q/ſpera ſeculi calcet, ꝓ/ducentē quia fidelis quotidie virtute dei augetur.

Aug. Vitulꝰ vn gulis terrā excitat. ſic qui nō cōtradicit. ſed tamē terrenū abiecte ſapit: vngulis excitā dus eſt. et ſuꝑ hūc vi tulū placebit lauda/tio mea cum angelis. vbi nec aduerſarius erit ventilādꝰ. nec pi ger de terra excitādꝰ.

Videant. Caſ. Mꝫ oblatō iam eſt in mente. nō in reb). vbi paup equatur diuiti· ⁊ o paupes hoc tamen cōtuitu dei facite· q̄ri te dn̄m. Vel vt vi/deatis querite deum eſcam mentis.

Vinctos. Augꝰ. Qui vltra neceſſaria querit cōpedes one/rat. ſed ſufficiat diei malicia ſua.

Aug. Vinctos. Mortalitate qua do minꝰ offenſus. ſeruos cōpediuit. ſed ī de cla mātes audit.

Celū terra ma re. Caſ. Ad litterā· i· celeſtia treſtria ⁊ na/tātia· hec laudāt· dn̄ ex eis laudatur creator

Caſ. Diuitie ſūt pauperis videre crea ta· ⁊ ī de laudare crea torem.

Laudent. Caſ. Quod prius ſimul: nūc ſingillatī monet· vel laudent celeſtia t̄ reſtria natātia. et vt ꝑfecte omīa conclu/dat: addit· omīa que in eis ſunt. ſic omīs creatura ad laudes inuitatur.

† ſ Aut totus chriſtꝰ loquitur. ·†· ſ Beati pau peres· ſ humilis·

ſcribātur. † Ego ſum ·†· pauper et

† ſ Beati qui lugent· ſ In paſſione·
·†· ſ Ex voce capitis. ·†· ſ In reſurrectōne.
ſ vt iam nō ſim paup vel dolēs vnde laudabo.

† dolens: ·†· ſalus tua deus † ſuſce/

† ſ In me et in mēbris. ſ Quia et ſi omnia deſunt deus mecum.

pit me. † Laudabo nomē dei cū

† ſ delectatōe. ·†· ſ hic et in futuro.
ſ Ad proximū.

† cātico: et ·†· magnificabo eū in lau

† ſ hoc ꝙ laudabo· ſ plus legalibus·
·†· ſ aug· Sacrificiū laudis gratius erit ꝙ̄ ſacri ficium vituli.

de. † Et placebit deo ſuꝑ ·†· vitulū

† ſ Qui ſignificat nouā vitam· ·†· ſ Quibus ventiletur qui cōtradicit hereticus.

† nouellū: ·†· cornua ꝓducentem et

† ſ Credant. ·†· ſ vt ſaturari queant.

vngulas. † Videant ·†· paupes et

† ſ Spe gaudeant· ·†· ſ Eſurite· ſitite. quia ipſe eſt panis viuus qui de celo deſcendit.
ſ vos inopes·

† letentur: ·†· querite deū et viuet

† ſ Et ſi nō corpus. ·†· ſ Querite· Omibus temporibus. ita et vos audiet.

† anima veſtra. ·†· Quoniā exau/

† ſ aliter nō audiret. ·†· ſ Mortalitate· vel peccatis vel ſuis legibus.

diuit † pauperes dominus: et ·†· vi

† ſ a ſe ſoluendos·

ctos † ſuos non deſpexit. Laudēt

† ſ apoſtoli. ·†· ſ Eccleſia iudeorū. ·†· ſ gētes.
† ſ Cū hec cōſiderātur laudatur deus· ſed eſt et aliud cur laudare debeant·

illum † celi et ·†· terra: † mare et † om

nia reptilia in eis. Quoniā deꝰ

† ſ In eternū et ſi hic affligitur· ·†· ſ Eccia.
·†· ſ Nūc. ſ Per orbem.

† ſaluam faciet ·†· ſyon: ·†· et edifica/

† ſ Eccleſie· ·†· ſ per cōfeſſionē humilitatis.
ſ Chriſti qui de iuda. ·†· ſ Pauperes·
† ſ Conſtanti mente·

buntur † ciuitates ·†· iude. † Et ·†· in/

† ſ In ea ſyon. ·†· ſ Caſ· Quado ad celeſtem hieruſalem peruenient.

habitabunt † ibi: ⁊ ·†· hereditate ac

† ſ Qui. ſ Imitatores fidei vel boni actuſ.

quirent eam. † Et ſemen ſeruorū

† ſ hieruſalē· ·†· ſ aug· hi ſunt ſemen non qui carne filii ſunt. quia et ſerui dilexerūt nomē eiꝰ.

eius poſſidebit † eam: ·†· et qui dili/

gunt nomē eius habitabūt in ea.

Hiero. Caſ. Ac ſi diceret omē genu f· c· t· et infernorum. renis.

Et omnia reptilia Caſ. Oēs modi mōſtruoſi in pccīs· herētes ter

Quoniā deus ſaluā. Aug. In ſpe fidelis populi finitur conſtru/ctio eccleſie. vnde omnis creatura laudare monetur.

Et qui diligunt. Caſ. Quid ꝑ ſingula· omes qui diligunt no· t· ha bitabūt. Aug. hi ſunt ſemē ſeruorum. Iſte eīm verſus exponit ꝓcedentem.

In rememoratōne. Caſ· Memoria duobꝰ modis. Cū memores peccatorum iudiciū timemꝰ: vnde ſupra in pſalmo· xxxvij· vel dū ꝓmiſſa bo na corde retinemus et ſecuri ſumꝰ. vt hic· qd̄ oſtenditur cū ſubditur. ꝙ ſaluum fecit eū dominus. et ꝯgrue ſupra caput de paſſione egit et ſpe reſurrectōis addidit. ſilit mēbra et paſſiones ſuas edicūt. et ſpē reſurrectōis aſſumūt.

Aug. Vox tribulatorum xpo· i· martirū inter paſſiones piclitantiū. ſed de capite ꝓſumentiū. Cū illis vox omīs iuſti. cui ex charitate abūdans ini quitas etiā xpianorum eſt paſſio. vt loth corꝑalem ꝑſecutōem a nullo in ſo/domis ſuſtinuit: ſed a malis factis eorum· cui nō fuit dictū vt nō ibi habita ret. Eſt ergo ꝑſecutio iuſti· vel a leone in impetu. vel a dracone in inſidijs vnde omes clament. Deus in adiutoriū. primo petentes ſe ad iuuari. malos erube/ſcere.

LXIX.

Deus in adiu toriū. Monet vt in deo nō in nobis glo/riemur.

Caſ. Hic omnis petitio affirmatio eſt vnde nō ſunt timēde tribulationes.

Hic verſiculus an te omes horas in ini/tō ꝓdicitur· quia cū ora re ſolemꝰ maxime tē/tare nititur dyabolus vt mal⁊ morientes ꝑ dant ſuauitatem vn/genti.

Confundatur. Caſ. Cōfundi eſt de peruerſitate turbari. Reuere· ne ples a iuſticia pena ſequatur.

Qui que· qui uo. Augꝰ. Diuerſa ſunt tempa in eccleſia primo fuit impetꝰ ꝑ/ſequentiū: vnde qui querūt. modo reman ſit maliuolentia cogi tantiū· vn̄ q̄ volunt.

Auertantur. Au guſ. Duo genera ſūt ꝑſequentiū. vitupan tiū et adulantium. vt igne aurum ꝓbatur ita vrit lingua adulātiū plus eīm nocet lingua adulatoris ꝙ̄ manꝰ ꝑſecutoris· vtrumq; ignis. Vritur qui tem/ptatur vitupio vel lau de. Exit integer qui neutro capitur.

Exultent et le/tentur. Caſ. Do/net letari bonos q̄s egenos deꝰ adiuuat et liberat.

Semper. Quia non vnquā debꝫ ceſ/ſare a laude eius.

† ſ Chriſtū. ·†· ſ dirigens. ·†· ſ attribuit.
ſ Omni iuſto qui hic loquitur.

† In finem ·†· pſalmus ·†· dauid in

† ſ Id eſt· agens de memoria· ·†· ſ Scꝫ.
·†· ſ Spe et certitudine.

† rememoratione ·†· eo ꝙ ſaluū ·†· eū

fecit dominus. LXIX

ſ Qui ſoles iuuare·
ſ Augꝰ. Semꝑ adiutorio ege mus in hoc ſeculo· maxime in tribulatōe. ſ Cōtra ꝑicula·

Deus in adiu

† ſ Reſpice. ſ Et cito·

torium meum † intende: domine

† ſ Caſ· Quaſi ſi tardet miſericordia. creſcent tormēta· ·†· ſ Et· ſ aug. anꝙ̄ defendāt ſua facta vt glorioſi. ſed poſt cōuertūtur· vnde ſub dit et reuereantur ⁊c.

ad † adiuuandū me feſtina. ·†· Cō

† ſ trucidantes. ſ Aug· ad opprimendū.

fundantur et reuereantur: † qui q̄

† ſ Aug. Nō precedāt ſed ſequātur nō ſuo con ſilio viuant ſed ſanctorum·

runt animā meam. † Auertantur

† ſ vel cogitant.

retrorſum et erubeſcant: qui † vo

† ſ vel animā meā. ·†· ſ Et·

lūt † michi mala. ·†· Auertātur ſta

† ſ Repulit paulus dicentes· ego ſum pauli.
ſ Irriſione· vel adulatorie·

tim erubeſcentes: † qui dicunt mi

† ſ his omnibus auerſis et confuſis.

chi euge euge. † Exultent et letē

† ſ In quo ſunt lux. non in alio· ·†· ſ nō ho mines ſed· ·†· ſ Qui prior eos queſiuit.

tur in † te omnes qui ·†· querunt ·†· te

† ſ Q· qui hoc nō dicit nō querit deū.
·†· ſ hoc ſemꝑ dicant· ſ Qui peccatorē vo cat confitenti dat veniā. idem facit iuſte viuere tandem glorificat·

et † dicant ſemper ·†· magnificetur do

† ſ Quia ab illo ſalus eis non a ſe·

minꝰ qui diligunt † ſalutare tuū.

† ſ Aug. Ille diues nullius egens. ſ Lumen meū. ·†· ſ vel mendicus· i· petens. ſ Inſuf ficiens michi·

† Ego vero egenus et ·†· paup ſuꝫ:

† ſ Sed o· ·†· ſ vel adiuuat in mūdi tribula tōne. ·†· ſ Ideo adiuua. quia. ſ Et·
ſ hoc ſemꝑ etiā dicendū iuſtis· ſ vt vincam·
ſ Ecce vnde cepit·

† deus ·†· adiuua me. ·†· Adiutor

† ſ de tot nexibus cauſarū ·†· ſ Ne cedā· tu non alia michi ſpes eſt· ſ vel es tu.

meus et † liberator meus ·†· eſto do

mine ne moreris.

Magnificetur deus. Caſ. Noſtro more dictū vbi quis laudibus creſcit. quod nō deꝰ. ſed nos laudando proficimus.

Ego uero. Caſ. Qd̄ hortor facio· Vel ipſi de ſe ſentiant. Vel dn̄s ma gnificetur· tu q̄ quid. Vel ego ꝓo etiā iam iuſtus· quia adhuc lex mēbrorum repugnat le· mē· mee· et adhuc eſurit iuſticiā. Vel de deo illud dicant. Sꝫ de ſe ita ſentiant vt dicāt. Vel ego vero ⁊c. verba dei aſſumit ſibi. q̄ ſupra ſe hec eadē dixit. q· d· Illi qui q̄runt aīmā ſunt diuites· ſed ego e· ⁊ p· quia et mūdanas copias nō habet. et intus vbi eſt diues· ſemper am/bit deſiderat accipit.

Ne moreris. Caſ. Tardū videtur quod magno deſiderio queritur

Aug. Ne michi tardius videatur ꝙ venturus es quod fit ꝑ patientiā. qua qui caret· tardū ei videtur et deflectitur ab eo. vt vxor loth que facta eſt ſtatua ſalis vt te condiat. exemplo enim tibi eſt ne retroſpicias·

In fi. Aug. De ꝯmēdatōe grē. Quidquid enim ſum⁹ mīa dei ſum⁹. quid quid ex nob mali ſum⁹: vt tota ſpes nr̄a in deo ſit. nō in nr̄is virib⁹. Jonadab ꝯmēdat a biere· qui filijs ſuis ꝑcepit ne biberent vinū: neq3 in domib⁹ ſ3 in tabnaculis hītarent· cui illi obedierunt. quaſi deus hoc ꝑcipet. licet enim hoc deus nō ꝑcepit· ꝑcepat tn̄ vt filij obedirent parentib⁹. quod et debēt niſi patres cōtra deū iuſſerint. vnde deus bene dixit eis ꝓpter obediētiā· eoſq3 obijcit populo iſrael· qui noluīt obedire deo· ſicut illi patri. vnd ſuadz eis hierem· vt parēt ſe captiuitati: nec reſiſtāt volūtati dei. Subdit ergo. Et eoꝝ qui ꝑmi captiui ducti ſūt nō quia filij ionadab captiui ducti ſūt. ſed potius oppoſiti captiuādis peccato inobediētie. Jonadab ſpōtaneus domini· i· qui ex voluntate ſeruit. Filij iſrael captiui ſūt primi et ſecūdi et tercij. Sed nō de his ſonat pſalmus: potius de nobis qui captiuamur in lege peccati. q̄ eſt in mēbris. vn̄ magis cōmendatur libera toris xp̄i gratia. S3 cur primi. iam elucet: quia in compatōe filioꝝ ionadab omnis iobediētia culpata ē· et ꝑ iobedientiā ade (in quo oēs peccauerūt) captiui ſumus. merito ergo primi captiui. quia prim⁹ homo de terra terrenus cui ſimiles. Secūd⁹ de celo celeſtis· a quo liberabimur. vnd iſte exclamat· In te d· ſ· vt natus in adam in captiuitate· ꝑmo petens ab omibus liberari. Fere ſingulis ſillabis cōmēdatur gr̄a

† § Iſte· ⁝ § Eſt·

⁝ In finem † pſalmus dauid ⁝ filiorum † ionadab et ⁝ priorum captiuorum.

† § Id eſt· obedientiū quibus cantatur vt perſeuerent ⁝ § Id eſt. iobedientiū vt deſiſtant·

LXX.

§ aug. Si in me cōfundor· vel in mūdanis que caduca.

In te domine ſperaui † non confundar ⁝ in eternū: ⁝ in † iuſticia ⁝ tua libera me et eripe me. † Inclina ⁝ ad me ⁝ aurē tuā: et † ſalua me. ⁝ Eſto michi in deū protectorē et in † locum ⁝ munitū: vt † ſaluū me facias. ⁝ Quonia † firmamentum meū: et ⁝ refugiū meum † es tu. ⁝ Deus meus eripe † me de ⁝ manu ⁝ peccatoris: et † de manu ⁝ contra legem agentis

† § vel ego iam in adam confuſus ſum. ſed in chriſto. ⁝ § In futuro· § Et ſi hic de peccato. § Ideo. ⁝ § S3·

† § caſ. Id eſt· ſcd̄m ꝙ iuſticia tua exigit· que eſt vt parcas oranti· quod eſt miſericordia ⁝ § Nō mea quā ſi ſtatuo. iuſticie dei nō ſū ſubiectus· ſed tua que michi a te· nō enim de me glorior. gratiam tuam nō reſpuo·

† § Et o domine etiā ſi ſu3 idignus ego. tamē. ⁝ § Id eſt· iacentē egrū· ⁝ § Miſericordia3. § Meritū enim nō attingit ad illū. § Hec eſt confeſſio humilitatis.

† § Ab egritudine que intus. ⁝ § Nō ad me perueniāt iacula inimici· § Quia ego me ꝓtegere nequeo. § Ab occultis meis mūda me

† § aug⁹. tu qui fuiſti metus fugienti ade· iam eſto locus refugii· ad quē qui refugit tutus eſt· ⁝ § q2 ſic ī alto ē vt nichil timeat § vel refugii

† § In alio ſaluus eſſe nō potero· ⁝ § Eſto michi in deū ꝓtectorē et eris·

† § per te ſum firmus contra temptatōnes. § Refertur hoc ad· Eſto m. in deū ꝓtectorem· ⁝ § Quia· § Sic vbi ero infirmatus ex me. et adhuc captiuus. ad te refugio. quia quantūcūq3 firm⁹ ſū ex gratia q̄diu in corpore peccati agitur ſemꝑ aliquid timendū eſt. § Ad locum munitum refertur.

† § Nō aliud. ⁝ § Caſ. Reperit determinando a quibus poſtulet eripi. § In te ſperaui· § O.

† § Ab exteriorib⁹ hoſtib⁹. vn̄ ab alienis p· ſ· t. ⁝ § poteſtate. ne vi vel inſidiis ducat ad pccm̄· ⁝ § generaliter· vbi laborat iſte a captiuitate iā liberandus·

† § Subdiuidit peccatorē ꝑ ptes dicens· § poteſtate· ⁝ § tranſgreſſoris.

Filiorū ionadab. Auguſ. Filijs ſpontaneis· i· obediētie cantatur pſalm⁹. et hi ſunt qui primi captiui · i· ꝑtinētes ad primū hominē· ꝓpter primū ꝑmi captiui: quia prius quod animale eſt. ꝓpter ſcd̄m hominē ſecūdi redēpti. his cantatur vt diſcant ꝑ gratiā reuerti qui ex ſe mali.

Caſ. Vel ita monemur in titulo habere deuotōem filioꝝ ionadab. nō cōtumaciā iudeoꝝ: qua captiui eſſe meruerūt. Filij ionadab loco obediētiū. priores captiui loco cōtumaciū ponūtur. qui frequēter moniti nolunt corrigi. Hyſtoria in libro regū. Judei ꝑ lege dei cōtempta. decreti ſunt ꝑme ſecūde et tercie captiuitati. ſ3 vt corrigerētur anq3 prima veniret. ꝑ ꝓphetā ꝓnūciata eſt· illi vero cōſueta malicia in obſtinatōne ꝑmāſerunt.

In te domine. Generalis iuſtus loquitur a principio mūdi vſq3 ad finē. totā ſpē in deo ponēs. grām eius ꝯmēdat. ne falſo in nob ꝑſumam⁹.

Caſ. Vel priores captiui ſunt in mūdo vnde euadi pōt. Secūdi in inferno. Vel prioꝝ· i· eoꝝ qui ante capti vicijs q3 filij xp̄i.

LXX.

Totus hic pſalm⁹ gratiā dei que gratis datur ſūma intentōe cōmendat

Libera me. Caſ. A ꝑiculis. Et eripe. me a poteſtate dyaboli.

⁝ § Simpliciter ſine lege peccātis· ⁝ § Ido eripe quia nō eſt in me vt eos patiar· ſed a te· ⁝ § patiētia quia ſpes. vel pot⁹ ſpes q2 patia.

et † iniqui. ⁝ Quoniam tu es ⁝ patientia mea domine: domie ſpes mea a † iuuētute mea. In te ⁝ cōfirmatus ſum ex † vtero: de ⁝ ventre matris mee tu es protector meus. † In te cantatio mea ſemꝑ † tanq3 prodigium factus ſum multis: et † tu adiutor ⁝ fortis. † Repleatur os meum laude: vt cantem † gloriam tuā tota die magnitudinem tuā. † Ne proijcias me in tempore † ſenectutis: ⁝ cū defecerit virtus † mea ne derelinquas me. † Quia ⁝ dixerūt inimici mei michi mala: et qui † cuſtodiebant animam meam † conſilium fecerūt † in vnum. ⁝ Dicentes ⁝ deus dereliquit † eu3· ⁝ perſequimini et ⁝ cōprehendite eum: quia non eſt qui

† § Iuuenis pugnat ſed cadit niſi dominus ſit ſpes eius. ⁝ § Augu. Nō ſolū in iuuentute. ſed ab infantia ꝓfuiſti michi. § Non infirmatus·

⁝ § aug· dū in vtero eccleſie rudimēto fidei cōcipimur· poſt ex aqua et ſpū ſancto generamur. ⁝ § vt natus exiui·

† § Propter que· § Nō in falſis· § Laus· § Eſt·

† § vnde· vel et·

† § Q2· § S3 nō iā timebo q2 ⁝ § vt vincā nō modo protector·

† § Quia adiutor ideo. § id eſt. fac me ad ꝓximū indeſinenter laudare te. vel in te cantatio mea. et ideo vt cantare poſſim repleatur·

† § Caſ. glīa eſt ore multoꝝ ꝯcelebrata laudatō

† § tu es ſpes mea a iuuentute · ideo

† § Quando feſſa virtus plus indiget iuuari. ⁝ § Que ē ſenect⁹· § immo tūc erit ī te virt⁹ dei cū tua defecerit· vt dicas cū apoſtolo· Cū infirmor tunc fortior ſum. § Cū patientia aduerſis pulſata molleſcit.

† § Mei homis· vt de me iam non preſumam.

† § Sed quare hoc dico. ⁝ § diſcōfortauerit.

† § Caſ. Studio decipiendi· § inſidiabātur·

† § dixerunt ex cōmuni cōſilio·

† § grauior eſt faſcis qui nō diuidit· ⁝ § in corde apud ſe· ⁝ § Quē ſibi deum facit·

† § Quē vident calamitatib⁹ fatigatu3 putant a deo deſertū. ⁝ § Ergo· § vt tardum. ⁝ § vt innalidum·

Eſto michi in deū. Duo promiſit duo alia reddit.

Peccatoris. Aug. Duo ſūt genera peccatoꝝ. alij legē acceperunt vt iudei et xp̄iani. alij nō vt pagani.

A iuuentute. Caſ. Id eſt. a cōuerſione. vel ex quo contra dyabolū cepi pugnare.

Aug. A iuuētu· ex quo cepi ſꝑare ī te et cōtra dyabolū pugnare· ante nō ſꝑabā tn̄ fuiſti protector qui ſaluu3 duxiſti me ad temp⁹ quo diſcerem ī te ſꝑare. a iuuētute ergo ex q̄ me armaſti. fide· ſpe· charitate et ceteris pugnaturū cōtra dyabolū. iuuenis pugnat. ſ3 cadit· niſi deus ſit ſpes eius.

In te cantatio. Caſ. Delectatōi eſt michi eē in te. Semper. vt cōtinua ſint beneficia.

Semper. Aug. Et in ꝑſenti dū per fidem ambulo. et in futuro dū ꝑ ſpēm videbo. ne tamē equatus āgelis obliuiſcar gratie que me liberauit. ſed hic tempore ſpei. tempe gemitus prodigiū fcūs ſū m· q̄ michi inſultāt. quia credo qd nō video. et vias eoꝝ reſpuo· S3 hec imputatio vel impugnatio negligenda. vbi virtus dei fauet: cōtra quā nichil ſtat.

Repleatur. Caſ. Dixit beneficia. nūc petit vt gratias agere poſſit. Nā ſi deus os nō replet. non ardet deſideriu3.

Tota die. Aug. Id eſt. ſine intermiſſione· In ꝓſperis. q2 cōſolaris et in aduerſis quia corrigis. quia anteq3 eſſem feciſti· cū eſſem ſalutē dediſti· cū peccaſſem ignouiſti· cōuerſum iuuiſti· ꝑſeuerantē coronaſti. nomie ergo magnitudinis omnia includit.

Ne proiicias. Caſ. De gratia tempore ſenectutis et ſenij danda.

Senectutis. Aug. Senect⁹ in xp̄o dū ꝓdigiū fact⁹ eſt· dū infirmatus in cruce et irriſus· qd dicitur ſenect⁹· quia ex vetuſtate aſſumpſit. vnde vetus homo noſter ſimul crucifixus eſt.

Quia dixe. ⁊c. Aug. Dicitur hoc de xp̄o· qui inter manus inimicorū infirmus factus eſt· et quaſi nichil poſſet cōprehenſus· ſed hic de mēbris eius dicitur hoc· quia et illa talia ex noſtra perſona habuit.

Deus dereliquit. Aug. Vnde alibi. Quare me dereliquiſti· i· q̄re

bi me derelictū putant malo ſuo·ſi eīm cog·nunq̄ꝫ d·g·c·
Ne elongeris. Caſ. Longe putant dum tardat· ne elongeris, vt grauioribus exponar.
Confundatur. Caſ. Quia diſpoſita dei nō mutantur.
Detrahentes· Aug. Vel cōmittētes animā meā·i·ꝓuocantes nos vt deo reſiſtamus·quod eſt cōtra deū cōmittere bellū· vt illi faciunt quibus nō placet deꝰ in ſuis aduerſis, quod ē eū h..ere iuſtū. Cōmittit etiam aīma. ſi odit eos a q̇bus patit

Qui querunt. Auguſ. vt fecit vxor iob que ait. Dic aliquid in deū et morere. vt etiam ait vxor thobie vbi ſunt iuſticie tue· h dicebat, vt diſpliceret illi deus.

Et adiiciā. Aug. Adiectō laudis ē pꝰ creatōem omniū rer laus de īcarnatōe et reſurrectōne quod inferiora docent.

Omnē. Auguſ. Quia ſi laudatus in omibus alijs·nōdū in eo ꝙ ſuſcitauit carnē noſtrā in vitā eternā que eſt laus adiecta, ꝑ reſurrectōe xpi· Vel omīs laus eſſet et nichil laudi deeſſꝫ ſi damnaret peccātes quia iuſticia eſſet·ſed quia et hos liberas. adijciā ſup omnē laudem tuam.

Iuſticiā. Chriſtū·ſed ne aliter acciperes, addit ſalutem. quare quia n̄ ꝓba tur ex opibus legis iuſtificari quēq̄ꝫ, et hoc eſt. Quoniā nō co·l· id eſt figuras legis ꝑ quod fiam potēs. dū heliſeus miſit baculū ad ſuſcitandū filium vidue, neſciebat q̇d ageret.

† ſ Comprehenſum· ſ Sic deliberat qui ad oculum iudicat. ⁞ ſ Sed prope eſto.
†eripiat. Deus ne ⁞elongeris a
† ſ Quia ſcio me affligendum.
me: deus meus in †auxiliū meū
† ſ Reſpi. in aux. m· ecōtra. ſ Contra hoc qꝺ preſumūt vt ꝯgnoſcant peccata ſua· ſ te ſub ueniente. ⁞ ſ A peruerſis viribus· ſ Me patiente·
reſpice. †Confundantur et ⁞ defi
† ſ iudei· ſ Qui rectis oblatrant
⁞ ſ Mee patientie.
ciant †detrahentes ⁞anime mee:
† ſ Et ne reſipiſcāt· ſ Quaſi velo verecūdie. ⁞ ſ de mala conſcientia ⁞ ſ Propter moleſtiam. ſ vel verecundia.
†operiantur ⁞confuſione ⁊ ⁞pudo
† ſ Quia defecerunt· ſ Praui ſuaſores· ⁞ ſ Quod fecit et vxor ipſi iob.
re †qui querunt ⁞ mala michi.
† ſ Cōmittunt querūt mala, ego aūt.
⁞ ſ Sicut illi deſpant.
†Ego autem ſemper ⁞ſperabo: et
† ſ Preteritā· hiero· vt que tibi lex offerri precepit in ſacrificijs viſibilibus, ego cū populo redempto deportem tibi in bonis moribꝰ· vel aliorū·i· de alijs rebus tibi exhibitam
adijciā ſuper †omnē laudē tuā.
† ſ augꝰ· Inde adiicio laudi· quia iuſticia tua in me eſt, nō mea. ſ aug hoc in me faciam et nō tantū in me laudabo, ſed etiam ad proximū· ⁞ ſ gentibus: ⁞ ſ Per chriſtū impletam·
†Os meum ⁞annunciabit ⁞iuſti
† ſ Non meā· ⁞ ſ Nec proſpera nec aduerſa retraherēt· ⁞ ſ Quia domini eſt ſalus.
ciam †tuā: ⁞tota die ⁞ſalutare tuū.
† ſ Id ē, ꝓbaui de littera preſumētes·a gratia reſilientes· ⁞ ſ vel negociationes·
Quoniam non †cognoui ⁞littera
† ſ virtute chriſtianā. ⁞ ſ Nō meas·vt qui de ſe gloriantur.
turā: introibo in †potentias ⁞do
† ſ Ideo. ⁞ ſ tunc· ⁞ ſ Nō legis mūdane
mini: †domine ⁞memorabor ⁞iu-
† ſ Quia nichil ꝑſus ex me. ⁞ ſ Quod erā et quid dederis, vt memorer iuſ. t. ſ.
ſticie †tue ſolius. Deus ⁞docui-

Os meū. Aug. Vel ita tota dies dicitur dies cū ſua nocte. Nox vero caro noſtra eſt·dies iuſticia. Et quia nox diei ſeruit, ergo quiq̇d in carne fit velut in nocte·iuſticie tanq̄ꝫ diei ſeruiat vt quidquid ex ꝑcepto dei fit, nō ꝓpter emolimēta carnis ſed ꝓpt iuſticiā fiat. Et ita annūciabo ſalu·t·to·d· vt quidquid in carne gero iuſticie ſeruiat.

Quoniā nō cognoui. Aug. Predicabo ſalutē tuā tota die. q̇a nō cognoui negociatōnes·nā auidus acquirēdi ꝑ dāno blaſphemat·pro precijs rerū mentit et peierat, et ita tota die nō eſt in eius ore laus dei. Sꝫ hec vicia homīs ſunt nō artis·que ſine his agi poſſunt·ſicut et in omibꝰ artibus male agit nō ex eis: ſed ex hominibꝰ, ars eīm neſcit viciū. De alia ergo dicit negociatōne·negociatō grece ab actu, latine a negocio dicitur. Actuoſi ergo ab eo ꝙ agunt·ꝑſumūt·opa ſua laudant·et ideo nō perueniūt ad grām que hic cōmendatur: vt de ſe nemo glorietur, qui vero gloriat tanq̄ꝫ negociator de templo a domino expellitur· Econtra requies ē in deo·q̇ iuſtificat. Illi negociatores potius ſunt inq̇eti q̄ꝫ boni opatores

Aug. Vel Litteraturā. iudei qui legem accepant, quod nō gentes, gloriabātur nō de gratia·ſed de littera: que cōuincit nō adiuuat. ⁊ hi ſunt negociatores qui opera ſua extollūt. Lex in v· libris·i· quaſi piſcina in porticibus quinq̄ꝫ egros habet·nec ſanat. Sed cū angelus·i·xp̄us venit: turbat aqua·i·iudei crucifigūt·et ſanat eger vnus·i· vnitas corporis chriſti· Lex etiā eſt baculus ꝑ ſeruū heleſei miſſus·quo nō ſurgit mortuꝰ. ſed venit ip̄e heliſeus·i·xp̄us et cōuiuus et adultus cōtrahit magnitudinē ſuā ſeip̄m exinaniēdo·et coaptat ſe puero mortuo·quia habitu inuētꝰ eſt vt hō et ſurgit mortuus.

Docuiſti. Caſ. Per libros· vel inſpirando vſq̄ꝫ nūc, per ſpacia tēpor creuit doctrina· Mirabilia ꝙ de iniquo iuſtus.

Iuuentus. Auguſti. Aliqui notāt hic quattuor tempora eccleſie, alqui tantū tria diſtingui idem ſignificātes ꝑ nūc et ſenectā· vnde iuuētus eccle fuit, quādo virtus martirū dimicauit. Caſſi· Progrediēs dō tpꝰ nūc cum fides ꝑ eccleſias ꝓficit. Aug. Senecta·i·grauitas quādo incipiet frigeſcere charitas multor, cū mūdi tpa decreſcunt Seniū. Caſſi. occiduū tempus cū antixp̄s veniet, et vita optato fine claudet. Iuuētus eccleſie tempore martir, qn̄ fortes. Progrediēs tpus, nunc. Inde ſenecta. Poſt ſeniū in fine ſeculi, hec fuit opꝰ dici in ſcripturis. ꝓpter illos qui dicunt ꝙ ad pūu tpus ſunt xp̄iani·cōtra quos domiꝰ vobiſcū ſū·u·a·c·ſ.

† ſ vel ex· ⁞ ſ augꝰ· Ab initio fidei qua me innouaſti qui me feceras. ⁞ ſ aug· Sicut ab initio fidei, ſic poſt es neceſſariꝰ. quia nec tūc quicq̄ꝫ ꝑ me poſſum·
ſti me †a ⁞iuuentute mea: et ⁞vſq̄ꝫ
† ſ Et ego vt nō ingratus ⁞ ſ O me regis·ꝙ in via poſuiſti ꝙ timere faciſ·ꝙ in aīa ſuſcitaſti
nūc †pronūciabo ⁞mirabilia tua.
† ſ Niſi vſq̄ꝫ ad vltimū gratia ſit mecū· nichil ero. ⁞ ſ finem ſeculi·
Et vſq̄ꝫ in †ſenectam et ⁞ ſeniū:
† ſ Non gaudeant qui dicunt ad tempus erūt chriſtiani·
†deus ne derelinquas me. Do-
† ſ Chriſtū. ⁞ ſ Per ſucceſſiones·
nec annunciē †brachiū tuū: ⁞ ge-
† ſ vſq̄ꝫ in finem ſeculi.
nerationi omni que †ventura eſt.
ſ Quid preſtitit brachium oſtendit· ſ O deus ne derelinquas donec annūciem· ſ Liberandi. ⁞ ſ Nichil homo ex ſe.
† ſ puniendi.
†Potentiam ⁞tuam deus ⁊ ⁞iu
† ſ Nō hominis. ⁞ ſ ducens predicatōꝫ meā ⁞ ſ hominē exaltatū ſup altiſſima.
ſ Super que filius dei·
ſticiam †tuam ⁞ vſq̄ꝫ in ⁞ altiſſima
ſ Adā expulit ꝑ iuſticiā, latronē accepit ꝑ gratiam· ⁞ ſ Et cū hoc ſit· ſ O ſ Si homo ſe extollit credit ſuggerenti eritis ſicut dii et in de captiuus. ⁞ ſ Nullus quia nichil ſimile
ſ In natura et potentia.
que feciſti magnalia †deus ⁞quis
† ſ Ecce iuſticia peccantibꝰ. ⁞ ſ Iuſte īmiſiſti. ſ Quia ſcit prodeſſe·
ſimilis tibi. †Quantas ⁞oſtendi
† ſ volenti ſimulari· ⁞ ſ Merito qui recedit ab eo qui bonū eſt ex ſe et beatitudo miſer. ē· ſ Paſſiones. ⁞ ſ Quantitate·
ſti †michi ⁞tribulationes ⁞multas
† ſ Qualitate· ⁞ ſ Sꝫ hec diſciplina aduonitio fuit nō deſertio·vnde et cōuerſus. ſ dum me cōuertiſti. ⁞ ſ tamē· ſ Ecce in cōuerſis clementia.
et †malas: ⁞et conuerſus ⁞ viuifi-

Mirabilia. Auguſ. Quid mirabiliꝰ q̄ꝫ mortuos ſuſcitare· ſuſcitatꝰ corpe viuit. etiā abſente ſuſcitatore·nō ſic ſuſcitata anima ſine deo·qui ē eiꝰ vita, hec eſt ergo gratia mirabilis vt ſuſcitet· et poſt ſit nobiſcū ne moriamur hoc eſt a iuuētute et nunc.

Donec. a. b. t. Caſ. Cū ꝑ incarnatōnem captiuos liberat Et iuſticiā iudicij·puniēdi ſcilicet, qua hominē peccātem iuſto iudicio damnas.

Vſq̄ꝫ in altiſſima. Et ne putes ꝙ ſolus homo egeat gratia·quia ꝑuenit gratia tua vſq̄ꝫ in altiſſima que feciſti magnalia, quia eos qui ſunt in altiſſimis·i·omēs ordines fecit deus cum nō eſſent, magnos ꝙ iuſte et beate viuunt·et continet in eo qꝺ ſunt.

Vſq̄ꝫ in altiſſima, quia homo deus ſedet ad dextrā patris regnās cū eo. Que feciſti magnalia. vtrūq̄ꝫ mirabile ꝑ gratiam redimi hoiē qui ꝑ iuſticiam damnatus erat.

Deus quis ſimilis. Cui ꝑſone que gratia fit, captiue ſcꝫ vtraq̄ꝫ reſurrectio mentis et corporis. vnde promittit gratias.

Omnis adam ſimilis dū vult ꝑuerſe eſſe ſimilis deo in captiuitatē cadit· vnde clamet ad eum a quo cecidit·quis ſimilis eſt tibi. Eſt autē alia ſimilitudo bona qua homo iuſtus qui diligit inimicos et benefacit eis ſimilis eſt deo, ad cuius imaginē factus eſt, qui ſolem ſuū facit oriri ſup iuſtos et peccatores. Sed hec obedientia nō eſt ſupbia. Eſt ergo bene ſimilis deo qui credit deū eſſe ſummū·nullo egere· ſe vero non ꝑ ſe ſed apud eū eſſe. Qui vero ꝑ ſe vult eſſe vt deus a nullo eſt·ꝑuerſe vult eſſe ſimilis vt dyabolus qui noluit eſſe ſub eo·et vt homo qui vt ſeruus noluit teneri ꝑcepto· voluit vt nullo domināte ſibi eſſet q̄ſi deus. Arbor illa quiq̇d eſſet cuiuſcūq̄ꝫ pomi· ideo dicta eſt ſcientie boni et mali· quia homo qui nollet bonū a malo diſcernere ꝑ ꝑceptum, ꝑ experimentum diſcreturꝰ erat

vt tangendo vetitũ inueniret ſuppliciũ·bona quidē erat arbor. et bonus eius fructus. et ſic nunquã potuit perfectius obedientię bonũ· q̄ꝫ probi/bendo a bono demonſtrari: vt ex inobedientia tm̄ ſit pena nõ a re mala et ex obedientia palma· Si eñ res mala eſſet quę ꝓhiberet· videret. etiã ſine ꝓhibitõne eſſe vitanda· nec ex ſola inobedientia pena ſecuta. ſed ex re mala nõ vitata. Nũc vero cũ arbor bona ſit ꝓhibita. ſolam obedientiaꝫ palmã inueniſſe et ſolam inobedientiã incurriſſe penã manifeſtũ eſt·

Iterũ reduxiſti. Iterũ primo cum natura noſtra in dei verbo ſurrexit ꝓpter nos· reducti ſum⁹ de abyſſis terrę. Iteꝫ cũ credimus in euꝫ et fit prima reſurrectio anime que ſpe iam ſurrexit cum eo. vnde apoſtol⁹ ſi conſurrexiſtis cuꝫ chriſto. vnde hic dicit iteruꝫ reduxiſti. Item ſecundo iteruꝫ reducemur q̄ndo corpore reſurgemus. vnde poſtea dicet.

Conuerſus cõſolatus es me. ſecundũ quoſdã· eſt ſic Conſolatus es me et de abyſſis terrę iterũ reduxiſti me· et hec reductio in futuro erit ſecundũ corpus.

Uas pſalmi. Caſ. Pſalterium eſt organũ quod a ſurſũ ſonat .i· ſpiritus qui ſpe iam ſurrexit cum chriſto. Cithara ab inferiori ꝛ ſignificat corpus quod ꝛ reſurget.

Caſ. In vaſis pſalmi· in viuificatõe ſpiritus. vel contemplatiua vita.

Anima. Auguſ. Ipſis internis labijs quibus tacite clamat ad deum·

Cũ confuſi· ꝛc. Tunc locus eſt vere et ſecure exultatõnis cũ ñ licet ipſis dñari.

In ſalomoneꝫ Aug. Uerum pacificum qui fecit vtraqꝫ

† ſ de ſubmerſione peccati· ⁝ ſ Sepe· ſ vel in ſpe.

caſti me: ꝛ de † abyſſis terrę ⁝ iterũ

† ſ Quia ꝑ diuerſa ſubuenit. ſ Et ſic· ſ Miſericordia reductis ſpe ⁝ ſ Aug. Quia nec filius parcis a flagellis ſ vel iuſticiam. ſ flagella ſcilicet.

reduxiſti me. † Multiplicaſti ⁝ ma

† ſ Per ſcripturas et premia. vnde generalis iuſtus letus veritatē pſallere cõfitetur· ſ Quia et ſi diſtricte caſtiget. triſtes tamē eſſe nõ ſinet

gnificentiam tuam et † conuerſus

† ſ vel reduxiſti me. Ego autem ꝛc.

conſolatus es me. † Naꝫ et ego

† ſ O deus. ⁝ ſ Caſ· Pſalmi pulcre dicũtur vaſa veritatis. quaſi ſpũalia dolia vinum domini ſeruantia. ſ Id eſt· decantatõe pſalmoꝝ· ⁝ ſ vel orum·

confitebor † tibi in ⁝ vaſis † pſalmi

† ſ q² vere deus· ⁝ ſ Opere.

† veritatem tuam deus: ⁝ pſallã ti

† ſ Mortificatõne carnis· vel exhibitõe tempaliũ et hoc faciam exultando

bi in † cithara ſanctus iſrael. Ex/

† ſ interiora. ⁝ ſ id eſt. cũ laudabo in predicatione.

ultabunt † labia mea ⁝ cũ cantauero tibi: ꝛ † anima mea quã redemi

† ſ Labia anime que iam reducta primo. iteꝝ.

† ſ Nõ ſolũ anima redempta· ⁝ ſ Corporis quod reducetur ſecũdo iterũ. ⁝ ſ in eternitate ſine fine. quando hec exultatio erit.

ſti. † Sed et ⁝ lingua mea † tota

die meditabitur iuſticiam tuam:

† ſ in fine· ſ· ſeculi confu· ⁝ ſ vidẽtes oculis que nunq̄ꝫ crediderunt fieri. ſ vel erubuerit·

† cum confuſi et ⁝ reueriti fuerint q̄

† ſ id eſt· qui modo inſultant·

† querunt mala michi.

† ſ Chriſtũ verũ pacificuꝫ. ſ Qui interpretatꝰ pacificus·

Pſalmus dauid in † ſalomonē.

LXXI.

vnũ. qui mediũ parietē macerię .i· inimicicię ſoluens. et ambos recõcilia/uit deo. qui ſup pacem reconciliatõnis dabit pacem im̄ortalitatis. vnde pacem meam d· v· pacem meã relin· v· qui hic commendatur ſecundum vtrãqꝫ naturam.

LXXI.

Caſ. Quartus pſalmus de duabus naturis chriſti. Monet vt chri/ſtum verũ deum et verum hominem regē credamus et eſt ꝓphetia de xp̄o

Deus iudicium. Caſ. De iudicio optando illud dari filio.

Iuſticiam tuam filio regis. Aug⁹. Nota repetitiones. eiſdem vel alijs verbis multum cõmendant diuina eloquia quę maxime ſunt in pſalmis. et in eo genere ſermonis quo affectus animi eſt mouendus.

Montes. Aug. Prophetę apoſtoli. qui celo altitudine proximãt pacem nunciandã populo fideli. id eſt· chriſtũ· Et colles. ſuſcipiant iuſticiam. id eſt chriſtũ. vel montes pacem populo· et colles de vtriſqꝫ pre/dicatoribus p̄cedentibus et ſequentib⁹ dicit. Vel Suſcipiant montes. id eſt· maiores. Pacem. verbũ reconciliationis ſcilicet verbũ euã/gelij. ad hoc vt nuncient poplo. Et colles. id eſt. minores. Iuſti· i· obedientiam· vt obediant doctrinę veritatis.

Tuum et tuos. dicendo oſtendit omnia quę ſunt patris eſſe et fi/lij et econuerſo.

Iudicabit pauperes populi. Caſ. Idem agit de eodem iudi/cio affirmando. Poſt optatõnem virtute prophetię dicit quę ſunt ad/uentu domini preſtanda.

Aug. Vel ſecundũ aliam litteram. Iuſticia iudicabit pau· po· Sed codices qui habent vt in littera magis appbantur.

Pauperes populi. Aug. Id eſt eos qui pauperes in populo. in q̄ boni maliqꝫ cõmixti

Humiliabit Aug⁹ Dũ enim grã. ſua adiuuat. vt grat͡ꝫ hõ colat deuꝫ. humiliat dyabol⁹ qui dicit. Nunquid gratis colit iob deum. Vel humiliatus eſt dyabolus quando per calumnias iudęoruꝫ eũ occidit in quo nichil iuris habuit. Calumniatur qui innocẽtes nititur trahere in culpam.

Cum ſole. Id ē quã diu tempora voluentur. contra illos qui dicunt eccleſiam aliquando deſiturã. Et ante lunã. potuit dicere ante ſolem· id eſt· cum temporib⁹ et ante tempora· ante q̄ eſt ęternum: ſed ꝑ lunam maluit deſignare incrementa et defectus mortalium.

Hiero. Aug. Vl' humiliabit· ꝛ victo dyabolo perma/ne· cuꝫ ſole· ſplendor id eſt· filius cum pa/tre ſedēſ ad dex· p· in ęternum hoc eſt. ante lu· in ge· et ge.

Ante lunam generatõnis et generatõnum. Aug Alia littera. exponit q̄d lunam dixit generationis· id eſt· ante generationes generationum quę tranſeũt deceſſione et acceſſione mortalium.

Deſcendet. Caſ.

ſ Pater nõ iudicat quēq̄ꝫ. ſed omne iudiciũ dedit filio.

Deus iudiciũ

⁝ ſ Quaſi fac qđ preuideo· † ſ Iuſtũ iudiciuꝫ· ſ Epymone repetitio·

tuum regi † da: et ⁝ iuſticiam tuam

† ſ Et ideo nõ vſurpat regnũ quia fili⁹ regis. ⁝ ſ Id eſt. tui qui es rex· ⁝ ſ Ad quid. Ad iudicandũ vt diſcernat eum a nõ ſuis.

† filio ⁝ regis. ⁝ Iudicare populũ

† ſ Qui et eius eſt. ⁝ ſ Hic eſt populus dei humiles ſcꝫ et nõ ſuperbi.

† tuum in iuſticia: ꝛ ⁝ paupes tuoſ

† ſ Q. hec da. Sed prius preſciatur indicatur⁹ ꝑ legatos et hoc eſt· ⁝ ſ Maiores

in iudicio. † Suſcipiãt ⁝ montes

† ſ Initiandã ſ humilitatis vt ſe nõ offerãt ꝓ ſua maioritate· ⁝ ſ Ad populũ· ⁝ ſ Id eſt· minores· † ſ Suſcipiant ſ vt nõ ſeruos domino anteponãt. vel obedientiam. ſ verbũ recõciliationis.

† pacem ⁝ populo: et ⁝ colles † iuſti/

† ſ Et vere dabis quia· ⁝ ſ Patres· prophetas. apoſtolos·

ciaꝫ. † Iudicabit ⁝ pauperes po/

† ſ Sic iudicabit vt· ⁝ ſ diſcretos ab iniquis· ſ Qui ſub eis ꝓficiunt.

puli: et † ſaluos faciet ⁝ filios pau/

† ſ In preſenti humiliat ꝑ gratiã vel in futuro iudicio· vel vt in preterito ꝑ paſſionem· ſ dyabolum.

perum: et † humiliabit calũniato/

† ſ Iudicabit ꝛc.

rem. † Et permanebit cum ſole

† ſ Id ē· oĩa mortalia in mortalitate precedit ⁝ ſ vel in ſeculũ ſeculi· vel in generatõeꝫ et generatione. ſ Expoſitio precedentis.

† et ante lunaꝫ: in ⁝ generatione et

† ſ Quomõ incipiet hoc regnũ. ſ aug. pri⁹ in populũ iudeoꝝ· vnde matrē ſibi et apoſtolos elegit· ſicca area toti⁹ orbis deſcendit gratia xp̄i ſ Ecce vbi incipiet et terminabitur regnum·

generationem † Deſcendet ſicut

† ſ Poſtea deſcen·

pluuia in vell⁹: et † ſicut ſtillicidia

† ſ Sicco vellere iudeorum ⁝ ſ Que oriens attulit. exequit

† ſtillantia ſuper terram. ⁝ Orieť

Ecce quis et qualis ille rex qui iudicaturus eſt.

Aug. Deſcendet ſicut pluuia. Alludit facto gedeonis quod in libro iudicum legitur· qui pugnaturus contra madianitas petijt victorię ſignũ a domino. tale vt vellus eius in area poſitum complueretur area remanē te ſicca· et ita factum ē. Poſtea petijt· vt area irrigaretur. ſicco remanente vellere quod ſimiliter et ita factum fuit. In quo myſtice ſignificatum eſt. q̄ populus iudęorum prius irrigaretur gratia chriſti ſicca area gentilitatis et poſtea complueretur gentilitas ſicco vellere iudęorum.

Caſ. Deſcendet. Chriſtus quem nil poſſet ſuſtinere ſi vellet manifeſta poteſtate cognoſci. voluit leniter in vtero virginis ſine aliquo ſtrepitu vt pluuia in vellus deſcendere· vt magis oſtenderet virtutem· ſi eam temꝑaſſet. Lana enĩ accipiendo vel reddendo aquã non rumpit· integra manet. ſic deus in virginem. Item alia ſimilitudo cõꝓbat. ſicut ſtillicidia quę in modum roris ſũma lenitate deſcendunt. quis ergo poſt tam apertas ſimilitudines dubitet de partu virginis.

In uellus· Aug⁹. Vellus iudęa quę autoritate doctrinę expolianda erat. vt ouis vellere. vel quia doctrinę pluuiam detinebat quam nolebat gentibus predicare.

¶ Et dominabitur. Caſ. Oſtendit que ſit amplitudo regni.
¶ A flumine. Aug. A iordane vbi vox. hic eſt filius meus d. Inde ergo doctrina eius cepit· inde auctoritas magiſtri dilatat' vſq3 ad terminos orbis terre. ṕdicato euangelio regni. Caſ· Inde regula baptiſmi per totum orbem manauit.
¶ Caſ. Paucis verbis magna docet ſacramenta.
¶ Inimici terram lingent. Caſ. Pertinaces dicūtur inimici, quorum eſca penalis eſt humus in modū ſerpentis· i· amabūt terrena. Tharſis. Hie. cōtemplatio · in qua fixi ſunt fideles q̇ offerunt munera dn̄ deuoto animo ſeruiūt. Inſule. ſunt qui vicia mundi circūfluentia a ſe excludunt.

¶ Reges arabū et ſaba. Hie. Caſ. he patrie q̄ diuerſis odorib⁹ mulcent nares· ſignificāt eos qui delectatōe ſe tractāt molliter. Reges qui hec blandimēta rigide diſciplie ſubijciūt
¶ Caſſi. Vel iuxta interṕtatōnes nominū. Tharſis exploratio gaudij. Arabia· humilis vel cāpeſtris Saba īcenſio vel cōuerſio. Et eſt. Reges tharſis· Illi q̇ explorāt verū gaudiū. Et īſule· q̇ a ſe excludūt vicia. Offerent munera· i· ſe et alios. Et reges arabū, i· humiles iuſticia et equitate plani, Et reges ſaba· i· qui diuino igne ſuccēſi ſunt vel ꝯuerſi ad deū adducēt dona· ſe· ſ· ⁊ alios. Vel hyſtorialit' pōt accipi de regibus qui venerūt adorare chriſtuz.
¶ Quia liberabit. Caſ. De operibus eius agit.
¶ Liberabit· et ſi liberatus pauper poſtea offendit: parcet· quia omēs pec· ⁊ egēt gra. dei.
¶ Si liberat· nō tamen peccata pro quibus tenebātur ei placent· ſed parcet· id ē. peccata dimittet· et aīmas ſaluas fa· in participatione iuſticie

in diebus eius iuſticia et abun-
† ſ aug. Id eſt· vt nō ſit· i. pax erit donec morte deſtructa iā nō ſit carnis mortalitaſ· vel extollatur luna, i. eccleſia eleuet p gloriā reſurrectōis.
dantia pacis: † donec auferatur lu
† ſ tā late diffundetur eccleſia. ⁝ ſ Ad quē libet finē terre. ſ Sic latum erit regnum·
na. Et † dominabitur ⁝ a mari vſ-
† ſ aug⁹. Hoc eſt ꝙ prius a mari v· a· m.
q3 ad mare: et a flumine † vſq3 ad
† ſ Circūquaq3· ⁝ ſ Per partes qd̄ generaliter dixit oſtendit. ſ id eſt. illū adorabunt.
terminos orbis † terrarum. ⁝ Co
† ſ Qui in finibus terre· i. termini· ſ gentes a parte totum.
ram illo procident † ethiopes: et
† ſ Pertinaceſ ſciſmatici· qui inuidēt glorie chriſti. ⁝ ſ aug· Homines ſciſmaticos amabunt et ſuaues habebūt· quibus autoribus contradicunt diuinis eloquiis· ⁝ ſ dominatores viciorū· ſ fideles contemplatiui.
† inimici eius ⁝ terrā lingēt. ⁝ Re
† ſ Etiā extremi: ⁝ ſ Seipſos. ⁝ ſ deuote ſeruiendo·
ges tharſis ⁊ † inſule ⁝ munera † of
† ſ Reges alios in ſocietate eccleſie adducent· reges etiā mali ara. et ſab· i. pſequentes neſcientes immolando martires adduxerunt.
ferent: † reges arabū ⁊ ſaba dona
† ſ Que familia· ſ Quid' p ſingula·
adducent. † Et adorabunt eum
† ſ Qui videntur adorandi. ſ terre·
⁝ ſ Qui terrenos habent dominos. nō eſt gēs que in parte populi ſui nō adoret auctorem.
omnes † reges: ⁝ omēs gentes ſer
† ſ Cur ei tantus honor. ⁝ ſ Populum credentiū · in quo et reges ſ vel bit.
uiēt ei. † Quia liberauit ⁝ paupe
† ſ A dyabolo quē nō ſua virtus · ſed peccata hominū potentē fecerunt· ⁝ ſ determinat quem pauperem ⁝ ſ Etiā·
rem a † potente: ⁊ ⁝ pauperem ⁝ cui
† ſ Aug⁹· Quia homo iuſtus· vel angelus. vel lex· vel liberum arbitriū nō poterat liberare· niſi tm̄ leo de tribu iuda ⁝ ſ Ex vſuriſ ſ Redimēdo peccata dimitter· ⁝ ſ Nō de ſe confidēti. ſed de gratia.
nō erat † adiutor. ⁝ Parcet ⁝ pau
† ſ Ab iniquitate vitanda· dando gratiā ad iuſticiā faciendā·
peri et inopi: et animas † pauperū
† ſ vel in futuro ſc3 nō modo parcet. ⁝ ſ peccatis· ſ Hoc eſt quod ſupra dixit pcet paupi· ⁝ ſ Hoc eſt qd̄ ſupra dixit· Saluas faciaſ·
† ſaluas faciet. ⁝ Ex vſuris † et ini
† ſ precio ſanguinis.
quitate † redimet animas eorum

† ſ Et ſi malis cōtemptibile hic tamē erit. ⁝ ſ vel nomē eius coram ipſis· quia reddūt gratias beneficiis dantes virtutē nomini eius·
† et honorabile ⁝ nomen eoruz ⁝ co
† ſ Et ſi morte redemit pauperē tamen. ſ Sine fine qui cōtemptus eſt moriens·
ram illo. † Et viuet et dabitur ei
† ſ Id eſt. ſapientes mūdi in chriſtū credent· ⁝ ſ Adueniat r· t.
de † auro arabie: et ⁝ adorabunt d
† ſ toto tempe. ⁝ ſ Bona vita·
ipſo ſemper: † tota die ⁝ benedicēt
† ſ Quia· ⁝ ſ Panis fidei cōfirmās cor. ⁝ ſ Quod mirū· ſ Iſta·
ei: † Erit ⁝ firmamentuz in ⁝ terra
† ſ Prophetis. apoſtolis. ⁝ ſ Ipſe extollet ſuos ſup cedros libani.
in † ſūmis montiuz: ⁝ ſuperextol-
† ſ Aug· Candidatō et ſignificat candorē ſeculi ⁝ ſ Boni·
letur ſuper † libanum ⁝ fructus ei⁹
† ſ gratiſſime in futuro. ⁝ ſ dei. i· eccleſia. ⁝ ſ fructiferum vt frumentū.
et † florebunt de ⁝ ciuitate ſicut ⁝ fe
† ſ Ergo. ſ Caſ· Quia eternā dat gloriā· in eternū glorificet·
nuz terre. † Sit nomen eius be-
† ſ Et. ſ Id eſt. ante tempa et omnē creaturā · i· in eternum.
nedictum in ſecula: † ante ſolem p
† ſ filii regis ⁝ ſ vt' abrae pmiſſū eſt· in ſemine tuo benedicentur omnes gentes
manet nomen † eius. ⁝ Et benedicentur omēs tribus terre in ipō:
† ſ Omēs benedicti· ⁝ ſ Magnū eū fatēdo·
† omnes gentes ⁝ magnificabunt
† ſ Omībus dictis hīnnū eructuat.
eum. † Benedictus domin⁹ de⁹
† ſ Quia quicūq3 facit ipſe in illo facit.
iſrael: † qui facit mirabilia ſoluſ.
† ſ Chriſtianū quod eſt de chriſto· ſ Quod ē maius omnibus nominibus· ⁝ ſ gloria·
Et benedictuz † nomen ⁝ maieſta
† ſ Quādiu ſeculū durat. Et in ſeculū ſeculi qd̄ quidam interpretes addunt.
tiſ eius in † eternum: et replebitur
† ſ vel gloria eius. ſ ipſius glorificatōe· Ecce Q. ſubſcriptio principis· confeſſio audientiū. ⁝ ſ Sancti.
† maieſtate ei⁹ oīs ⁝ terra fiat fiat.
† ſ Qui non dat eis blanda· ⁝ ſ vel hymni· ⁝
† Defecerūt ⁝ laudes dauid filii
† ſ Nō dei· ⁝ ſ Attribuit ⁝ ſ Sinagoge fideli·
† ieſſe ⁝ pſalmus ⁝ aſaph.

¶ Fructus. Dilectiores chriſti ſup excelſa· li· quia omia ſecularia contemnūt· vel fructus eius charitas que ſuper omnia dona. Unde apoſtol⁹. Adhuc eminētiorem vobis viam demonſtro.
¶ Sicut fenum: Caſ. Non etas feni ſed viriditas ſanctis compat'· boni de iſta ciuitate pſentis eccleſie migrantes in illa beatitudine florebūt.
¶ Aug. In geneſi feni nomine· et frumētum intelligitur· cum iuſſit deus producere terrā oē lignū ⁊ omne fenum. Vel fenuz omnis caro. quia omnis caro fenum. cui cōpatur omnis claritas ciuitatis quam cepit edificare caim. Et ē illud quod in eternum nobis pmittitur· diffamabitur ſup omia ſeculi. Et compabit' feno terre quidq̇d p magno habetur in ſeculo.
¶ Sit nomen eius. Caſ· Monet omnes laudes ei dicere. quia omnes in eo benedicentur.
¶ Ante ſolem. Caſ. Id eſt. ante omnem creaturā. ne putes tpalem dei filiū.
¶ Omnes gentes. Aug⁹. Ne trib⁹ duodecī accipias. addit omnes gentes.
¶ Benedictus d. d. Aug. A parte ſua laudat. Nota exclamatoriā benedictōez cū admonitione et pphetia.

¶ Ex vſuris. Aug. Vſure peccata· vbi plus mali eſt in ſupplicijs q3 cōmiſſum eſt in peccatis Ex vſuris ergo redimet peccata dimittendo que debebant ampliora ſupplicia. Ex iniquitate. iuuando per gratiam ad iuſticiam faciendam. to ipſo pro quo ei pena debebatur.
¶ Aug. Vel ex vſuris. de futuro· i· penis eternis. et iniquitate · i· pecca
¶ Nomen. Aug⁹. Chriſtianū. Coram. illo quia in eius regno ante ipſum victuri ſunt.
¶ Et viuet. Caſ. De honorificentia regis.
¶ Arabie. Aug. Per arabiam gentes, per aurū ſapientiam que excellit inter doctrinas. tione· quia ipſe orare docuit.
¶ De ipſo. Aug. Multiplicando vel conſequendo, vel de eius inſtitu

¶ Fiat. Caſ· Magnificū eſt quod ſic concludit· Optātis eſt ſemel dicere nimiū deſiderātis repetere. Q. d. Quid iuſſiſti domine· ita fi· fi· donec quod cepit a flumine pueniat vſq3 ad terminos orbis terre.
¶ Hiero. Sciendū ꝙ ſeptuageſimuſprimus pſalmus ſecundi libri finis eſt· vnde et in extremo habet fiat fiat, p quo in hebreo dicit' amē amē.
¶ Defecerunt laudes. Hiero. Etiā hoc diligentius obſeruandum eſt ꝙ illud defecerunt hymni dauid filij ieſſe ad finez ſeptuageſimiprimi pſalmi ptineat. Id vero quod ſequitur pſalm⁹ aſaph initiū ſit ſequētis.
¶ Hymnus tria habet. laudem dei cū cantico. niſi enim cantetur hilariter non eſt hymnus· nō cantat aūt qui non amat. Si ſit laus et non ē dei nō eſt hymnus, et ſi ſit dei et n̄ cū cantico nō eſt hymn⁹. Preter ſolitū addit· filij ieſſe, dauid enim homo quidam filius ieſſe regnauit in iſrael, tpe

veteris teſtamenti·in quo nouū erat·ſed occultū.ſicut et chriſtus in dauid et in abraam.ſed occultus·vt fructus eſt in radice:ſed nō apparet·Noue runt autē pauci ꝓphete et chriſtū et nouū teſtamentū ſcilicet in occulto: et ꝓnunciauerūt reuelandū. Illo ergo tempe.ꝓ regno illo vbi regnauit homo filius ieſſe.ꝓ huiuſmodi carnalib̄ carnalis populus laudabat deum· Sed regno illo et ceteris huiōi deficientibus:deficit laus nō filij dei ſed filij ieſſe.his aūt deficientib̄ que deus ſubtraxit·vt quereretur ea que occulta in illis tegebantur.

Loquitur aſaph·i·ſinagoga·ſed fidelis: q̄ pie deum coluit.licet ꝓpter terrena que a deo nō a demonib̄ vt gentes querebat. Attendens aūt blaſphemos his abundare pro quibus ſeruiebat cepit nutare: neſciens quid in his figuris lateret. quaſi nō eſſet aliquid melius quod deus daret·ſed admonitus per hec ſibi ſubtracta querere ea que non habet cū malis cōmunia·caſtigans ſe cū admiratione dicit. Q̄ bonus·ſed quibus:rectis corde.primo ergo deſcribens nequitiā malorū·dicit ſe zelaſſe.ꝓſpera eorum.tamē in de correctū. et correct⁹ alios corrigit.

Caſ. Hic agitur q̄ laudes defecerīt·quia iam nō dat deus blanda vt pueris ad ſeruiēdum alliciendis.ꝛ hoc dicit ſinagoga· que iā ſibi contra hoc quod prius agebat teſtat̄ vt credibilius ſit.

LXXII.

Caſ. Monet vt nō ꝓ tempalibus ſed eternis deum laudemus.

Pedes. Caſſio. Pro arbitrio mentis quod a veritate diſcrepabat. Greſſus actus precipitati·pene quia cito redijt. Vel pene. Aug. quia ceperam errare:ſed nō errauerā·ceperaʒ cadere: ſed nō cecideram.

LXXII

† Iocundū eſt quod nō ſemꝑ viſum fuit.

Quam bonus.

† Sed ꝑuerſus peruerſis.

Q israel deus: †his qui re

† Modo fateoꝛ deū bonū·Sed prius cum nō eſſet coꝛ rectum michi·

cto ſunt corde. †Mei autem pe

† Ad errandū· † Affect⁹. † Ad lapſū

ne†moti ſunt†pedes: pene †effuſi

† Idē quod pedes. † Cur moti. † Inuidi: et grauiter tuli·

ſunt†greſſus mei. †Quia †zelaui

† Intendens. † Quid in eis· Quam ſolebam a deo petere·et pro qua ſeruiebam.

†ſuper iniquos: †paceʒ peccatorū

† Exponit breuiter quare ſit eis data hec pax. † vel declinatio mortis .i. quia certa mors et eterna manet eos·

videns· †Quia non eſt †reſpect⁹

† Aug. Id eſt.flagellū eoꝝ firmū eſt nō tempale·ſed eternū.et ideo mō nō ſunt in labore hoīm.

morti eorum:et †firmamentum in

† Sanctoruʒ.

plaga eorum. In labore †homi

† Caſ. Ab infirmitate et plagis velociter cōualeſcunt·nec ſicut homines iuſti tribulationū quatiūtur flagellis·

num†non ſunt:et cum hominibuſ

† Ad correctionē. † Et quia ſic eis modo ꝓſpere cedit. † Ne euaderent· Quod quidē peius eſt q̄ quolibet modo ſuperbire.

non†flagellabuntur. †Ideo †te

† vnde iniqui· † Aug⁹. vndiq̄ nec vident nec videntur interioꝛa coꝝ. vbi miſeri ſunt qui felices putantur. vel circūamicti.

† Ad primū·

nuit eos†ſuperbia: †operti ſūt †ini

† aug. Contra deū blaſphemi· † Et hec iniquitas. In apertum.

quitate et†impietate ſua. †Pro

† Et· tranſierūt viam rectā. modū hoīm·ſi putant ſe pares hominibus facientes q̄d placet.

dijt quaſi†ex adipe iniquitas eo

† de vicio in viciū † deſiderio nō neceſſitate

rum: †tranſierunt in †affectū coꝛ

Pacem. Aug. Tēporalē·fluxam·caducā.

Uidens. Non intelligens. Aug. quia hec pax videt̄ nō intelligitur oculos eludit.eſt enim fluxa et caduca.

Caſ. Pacem pec.quia nō eſt declinatio morti eorū·i.nō cito moriūtur ſed diu viuunt. etſi plaga aliqn̄·non firma vt durat flagellū correctōis

Non eſt firmamentū in plaga. Caſ. Nō miſeretur de⁹ ꝯſolidādo plagas eorum·vel a ſimil' incurabilis cui nichil prohibetur.

Operti. Caſ. Ne reſipiſcant,nō amicti vt vel liberum caput haberēt ſed toti operti.

Prodiit quaſi. Aug. Sunt quidam mali ex macie·id ē·neceſſitate. Alij ex abundantia·vt pauꝑ egeſtate furat̄· diues ex cupiditate.

Tranſierunt. Caſ. quaſi a rectis ſemitis.

In excelſo. Aug. Palam in manifeſto. vel contra deū blaſphemi.

In celum. Aug. Ac ſi dij eſſent· vel ꝯtra deū quē blaſphemant dicētes deum vel neſcire ſua mala vel non punire.

Lingua tranſit ſuper terram. Aug. Que vltra menſuram humanitatis loquitur quaſi īmortales ſint. Vel et ſi ipſi in terra tamē modū tranſeunt. In terra. vel ſuꝑ terram·i·tranſit terrena omnia. quia nō cogitāt ſe homines cito poſſe moꝛi·ſed tranſit lingua eorū hūanā fragilitatē.

Piero. Vel lingua coꝝ ens in terra·i·locutio coꝝ facta terrena· tranſiuit·i·defecit quia pꝛeter ratōnem veritatis infirma eſt·

Ideo cōuertetur. Caſ. Exponens aſaph ſuum et aliorum erroꝛeʒ de pꝛoſperitate impiorum. dicit inde ſe reuerſum ad melius conſiliū: vt et ipſi inquirant veritatem rei intrantes in ſanctuarium dei. N.d. hꝑpenſo q̄ mala exꝓſperis·populus meus qui a veritate deuianit:reuertetur ad eaʒ.

† et vt grauius eos peccaſſe oſtendat q̄ ſi ex impulſo egiſſent.ſubdit· † Nō cū timore ſed in alto.clare cunctis audientibuſ ꝛ ſuperbe. Nō ſatis fuit q̄ int⁹ habent·niſi extra effundant·et alios iniuſte doceant·

dis. †Cogitauerunt et †locuti ſūt

† vel ſum·i·contra excelſum.

nequitiam:iniquitatem in†excelſo

† Supba loquūtur de celo et de alijs

locuti ſunt. †Poſuerunt in celuʒ

† defecit vel deambulauit.

os ſuum: et †lingua eorum tranſi

† Ens· † vel ſuꝑ terrā.

uit†in †terra. Ideo conuertet̄ po

† Aug. Qui huc iniqu⁹ redit ad deū et incipit querere·ſʒ quādo.quādo dies pleni·i· plenitudo tempis quo miſſus fili⁹ ē qui hec docuit cōtemnere eterna querere. vel huc·

pul⁹ me⁹ †hic: et dies pleni iueniē

† Quia. añq̄ de tali cogitatōe reuerſi ſunt

tur in eis. †Et dixerunt quomo

† an. † vel neſcit vel nō curat humana

† deo·

do ſcit de⁹:et†ſi eſt †ſcientia in †ex

† hoc ideo videtur.quia mali ſunt felices· † aug·Quaſi ideo eraʒ nō peccatoꝛ. vt haberē diuitias.modo econtra fieri video·

celſo· †Ecce ipſi pccōres ꝛ †abun

Non puas.

† Per violentiam·

dātes in ſeclo: †obtinuerīt diuitiaſ.

† aug. Quia ſeruio et hec nō habeo. illi nō ſeruiunt·ꝛ habent·

†Et dixi ergo ſine cauſa iuſtifica

† Sine cauſa.

ui coꝛ meum:et †laui inter innocē

† Opera nō modo cogitatōnes· † Et ſine cauſa fui flagellatus. Bene ſeruio et flagelloꝛ nō ſeruit malus et ornatur vel honoratur·

tes†manus meas. †Et fui flagel

† Sine cauſa. de ꝑpetratis. Mea non differtur. illis vel ſera. vel nulla Sedula cita·vel in oratione matutina.

latus tota die:et †caſtigatio mea in

† altruam deus.

matutinis. Si diceba ʒ †narrabo

† Q ſi curet iſta Q iuſte iuuat quis fruſtra † doctrinam· † Sanctorū ꝓphetarū et patriarcharum.

†ſic:ecce †nationem filiorum tuoꝝ

Hic. Auguſ. In hac ſententia in q̄ modo ſum.

Dies pleni. Hic. Perfecti ieniūtur.et ſi modo nō appareat. Caſ. Vel dies pleni. ſunt quādo chriſt⁹ venit.hi ergo ſunt in iudeis qui xp̄m nouerīt.

Et dixerunt. Aug. Unde cōuertentur·ꝛ dixerunt prīuſq̄ cōuer· quomō dicitur ſcire que hic fiunt qui nō punit. et ſi eſt ſcientia in excelſo·defectio eſt hic. tunc iniuſtus ē deus qui patit̄ malos, q̄ ecce ipſi pecca· hoc eſt quare videbat̄ eis neſcire hoc.

Quomodo ſcit. Aug⁹. Non dicit neſcit. ſed adhuc heſitat et prope eſt ſanitati·et de tam graui infirmitate vicinioꝛ eſt ſalus· ſicut vicia ſanitate magis eſtuāt egri.

Et dixi. Caſſio. Hec dixerunt. quib⁹ confutandis hec ego. vel adhuc ex perſona dubitantis. Fatuis cogitationibus ſe dicit illuſum·vt cū hec repudiauerit melius noſ ꝓcurauerit.

Et caſtigatio. Auguſ. Vel et iudex meus in matutino.ecce iā remediū .xp̄us index q̄ viā veritatis indicauit.et mane ſurgens ſpem noſtram de mundo ad celos tranſtulit·

Si dicebam. Caſ. Ecce iam ſe reprimit autoritate ſanctoꝝ·et iam vicina veritate deliberat ſic. Si dice·ꝛc̄.

Ecce nationem. Aug. Aliud incōueniens incipit ſoluere. Reprobaui.iudicaui quod nō eſt. Exiſtimabam. ꝑ predicta volo probare deū nō iuſtū.ſed hoc modo cogito nō abſoluo. Ante me·i· quantum ad preſentia·vel maioꝛ me·me ſupans niſi deus aperiat.

Aug. Vel ecce natio filioꝝ tuoꝝ·cui diſpoſui et cōtinui ſubaudis occurrit et obuiat michi·i·occurrit michi prioꝛ predicatō quā iſraelitis feci vt deū colerent qui omnia creauit.et omibus ſecundū opera ſua reſtituit.obuiat michi doctrina cui congrui ꝛ accōmodatus ſū. Sed ne ego reprobarem natiōnē priorū patrū: vel prioꝛi doctrine mee contradicerē. Exiſti.ꝛc̄.

Filiorum tuorum. oīnes eñ abraam et ceteri aliter docent: quib̄ cedere debeo.nō enim omibus prudentioꝛ. Sed ne reꝓbarem. Exiſtima. vel ſuſcepi cognoſcere·iam reuocatur a lapſu.qui nō p̄ſumit ſe ſcientē ꝯtra

ſanctos. Vt cognoſce· bui? rei veritatẽ quod nõ ante. dum dicebet deum hec nõ curare. Cogitabam ut ſcirem hoc. prior gradus ſcientie dum ſcit neſcire ſe· quod prius videbatur ſcire· repudiat aũt priorem ſenſuz dum querit alium. Labor eſt ante me. Aug?. quaſi murus michi obſtat in facie. quomõ deus ſciat et curet hec: et bene ſit malis· et bonis male. vel ante me· ſed nõ ante deũ. Si ergo fuero ante deũ. nec michi labor· quod et facit· addit ei· labor eſt donec intrẽ in ſanctuariũ dei. Chriſt? eſt ſanctuariũ illud in quo omĩa conſilia ſup filios hominũ Vel ſanctaſanctorũ· Vel lex quã contuẽs videt in iudicio illos damnatos.

Sanctuariũ. Aug. Chriſtuſ· qui vt deus ſingulorũ merita dinoſcit. vl' ſactuariũ ſanctaſanctorũ· i· ſecretum diuine diſpoſitionis.

Veruntamẽ. Aug. Caſ. Ecce quid didicit iſte in ſanctuario· malos hic decipi. poſtea in fine omnib? deſcendos. a quo malo ipſe liberatus eſt. q̇ et terrena queſiuit: ſed a deo. hic dicit in hoc mundo malos nõ eſſe ĩmunes et impunitos: q: et ſi felices tñ reatũ geſtant: et frequenter ruinas incurrunt.

Verũtamen. Id ẽ Sed ⁊ hic poſuiſti eis hunc florem et copiaz tempaliũ ꝓpter do. ℞c.

Propter dolos. Aug. Vel iuxta lubricũ. Q· modo doloſi feciſti eis ſub ſpecie boni dans mala. Vel iuxta lubricũ vt ſunt tempalia· vbi cadunt qui amore ſunt iuxta · dũ eñ doloſu s aliũ vult deijcere iuxta lubricũ eũ ponit.

Velut ſomniũ. Aug. Apta compatõ clauſis oculis videm? bona· que mox aptis non inueniemus in vita ſomnium in morte euigilãt ſciẽtes quid ẽ.

In ciuitate t. Aug. In contuitu populi tui. vel dũ conſtituit tua ciuitaſ. Hie.

† ſ Reliqui· ſ Reprobaui iudicaui. † ſ vel cogitabam· ſ vel ſuſcepi cognoſcere. † ſ vel ſcirem·

†reprobaui. † Exiſtimaui vt †co-

† ſ Laborioſa queſtio ante oculos meos·

gnoſcerem: hoc †labor ẽ ante me.

† ſ aug?· Quid tibi in eo· de eo intendam oculo mentis in finem vbi om ia iudicantur·

†Donec intrem in ſanctuariũ dei

† ſ Nõ a me ſz in ſauctuario. † ſ Nõ modo in futuro· ſed et hic·

et †intelligã in †nouiſſimis eorum.

† ſ Quia doloſi ſunt. et in ipſo dolũ patiuñ · vt terrena eligant. eterna relinquãt. dũ aliquid aliis dolo tollunt. animã ſuam ꝑdunt. ſ Sed.

†Veruntñ ꝓpter dolos poſuiſti

† ſ de alto· † ſ In eo ipſo. nõ poſt. quia elatõ caſus eſt·

eis: †deieciſti eos †dum alleuaren

† ſ aug· Admiratur de eis videns nouiſſima· ſ Sed in futuro. † ſ Ab omnibuſ rebus deſerti ſunt ĩ morte· que et repente venit. et nõ cõmuniter moriũtur cũ bonis ſed pereũt eternaliter propter iniqui. ℞c·

tur. †Quomodo facti ſunt in †de

† ſ vt fumus deficit dum extollitur·

ſolationẽ: ſubito †defecerunt perierunt propter iniquitatem ſuam.

† ſ Aug· Ita defecerũt vt ſomniũ ſurgentis qui in ſomno ſibi diues videtur· euigilans nichil habet. ſic iſti dũ de hac vita in qua ceci dormiũt euigilauerint. nil niſi miſeriam inuenient. † ſ vel exurgentes· † ſ Sed ne modo magna videantur que eorum ſunt ſubdit. ſ vel o. ſ vel tis.

†Velut ſomniũ †ſurgentium † do

† ſ Quia in terrena ſua ciuitate imaginez dei ad nichilum redegerũt

mine in †ciuitate tua imaginẽ ipſorum ad nichilum rediges. Quia

† ſ zelo. vel amore dei· ſ Aug· vel delectatũ · i· quando delectauerũt me terrena· renes mei ſunt mutati· vel quia ad deũ totus caſtus factus eſt· † ſ Carnales delectationes·

†inflamatum eſt cor meum et †renes mei †cõmutati ſunt: †et ego ad

† ſ vel reſoluti ſunt. † ſ aug· Qui modo talia dico· de diuitibus aliquando talia deſiderabã. et tunc nichil. quãdo pene effuſi ſunt greſſus. nõ eſt ergo deſpandum de huiuſmodi. † ſ Debui vel hebes fui.

nichilum redactus ſuz et †neſciui.

† ſ Quid eſt neſciui· ecce ſ aug· vel vt pecus cũ terrena amans nõ noui eterna. ſed non receſſit a deo petens hec non a demonibus· vnde ſubdit et ego ſemꝑ tecum.

†Vt iumentum factus ſum apud

† ſ Et tu:

te: et ego ſemper tecum. †Tenui-

† ſ Non meis meritis· ſ vel e· ſ vel tuam vel. e.

ſti manum dextrã meam: et in † vo

† ſ Ad verũ intellectũ. † ſ vel in.

luntate tua †deduxiſti me· et † cum

† ſ Eterna ſ Que maior gloria q̃ȝ hominẽ verbo dei vniri. et ad dextrã eius locari. ſ Humanã naturã verbo vniſti cũ gloria· † ſ Q. tantũ et tale michi paratũ eſt in celo quod dici nõ põt. ſcz tu ipſe· ſ Q· bene dixi. In gloria ſuſcepiſti me· quia.

†gloria ſuſcepiſti me. †Quid eñ

† ſ Quod habent et mali quaſi magnũ volui. † ſ q̃ȝ vile.

michi ẽ in celo: †⁊ a te † quid volui

† ſ Ideo. ſ Carnalis delectatio in opere.

ſuper terram. †Defecit caro mea·

† ſ Caſ. Mala cogitatõ· † ſ taz caſtũ cor michi fecit ꝙ gratis iam deum amo.

et †cor meum: †deus cordis mei et

† ſ Hoc eſt qd eſt ei in celo· ſ Alii alia eligũt ſed ego deũ. ſ tam magna res ꝙ nõ alia·

pars mea † deus in eternum.

† ſ Idõ pars mea deus. † ſ Longe ſunt qui hec tempalia nõ a deo petunt. quod non iſte.

†Quia ecce q̃ †elongãt ſe a te peri

† ſ Hi ſunt longe·

bunt: ꝑdidiſti oẽs qui † fornicãtur

† ſ Illi ita · tu aũt quid † ſ aug· Nichil meli? eſt q̃ȝ videre facie ad faciẽ. ſ In preſenti ꝑ cultũ· et ſi errauit a cultura nõ receſſit

abſ te. †Michi autem †adherere

† ſ Modo dũ ꝑegrinus· dũ non res·

deo bonũ eſt: † ponere in dño deo

† ſ Que eſt anchora premiſſa ad terram. † ſ auguſ· Id negocii iſte interim habet laudare deũ et coamatores facere.

†ſpem meam. †Vt annunciẽ om-

† ſ vel in atriis.

nes predicationes tuas in †portis filie ſyon.

ſ Scz ꝙ venit veritas figuris ablatis· et ꝙ eterna nõ tempalia querenda ſunt.

Intellectus aſaph.

Quia inflamatũ. Aug. Remi. Ecce cõuerſio hui? aſaph facta ſuperius inquiſitõe quomõ ſcit deus ℞c. Q. d. Illos rediges ad nichilũ· ꝟ ego ſemꝑ ero tecũ. Quare quia cor meũ inflamatũ eſt· vel delectatũ amore dei ⁊ tũc renes mei carnales delectatõnes cõmutate ſunt in ſpũales.

Vel cõmutati ſunt. Auguſt in? . quia prius ad nichilum redac· ſũ· i· ad ea que nichil ſunt deſcẽdi . q: neſciui nichil eſſe, ⁊ p? vt iumẽtũ manſuetus factus ſum ferẽdo oneri· et ſemꝑ ero tecum.

Iumentũ. Caſ. Apud deũ vice pecudũ ſunt· qui cõtra deũ ſentiũt. et tñ in his errans· neſciens iudicia dei· ſemꝑ fui tecũ quo dãmõ ab ydolis alienus. et tibi credẽs· et tu tenuiſti.

Tenuiſti ma. Aug. Quia licet pec? non receſſi a deo. Tenuiſti manũ· i· poteſtatẽ dextre· i· rexiſti ꝙ ſꝑ tecũ· ꝙ filius. dedit eñ poteſtatẽ filios dei fieri his qui c· in n· e· In ſiniſtra pecus amans hec temporalia.

Vel. Manum dextram. Caſ. Nõ ſiniſtrã. Tenet dextrã de?· dũ ad bona opa dirigit · et ne mergamur liberat vt petrũ.

Caſ. Viſo malo ĩpiorum bonoqȝ ſuo arguit ſe de priorib? ꝙ terrena a deo q̃ſiuit. ⁊ inuitat in cõtrariũ.

Aug. Compat terrene voluptati ſue premiũ celeſte· et ſe arguit

In eternum. Ab eo nunq̃ȝ vltra ſeparabor.

Qui fornicantur. Huic fornicatõi contrarius eſt caſt? timor. qui gratis ipſum amat in quo habz oĩa

In portis. Aug. In publico · vel in cõcordia apoſtolorũ qui ſunt porte eccleſie. Vt predicatio que eſt propter vnitatẽ eccl'ie inanis eſt. Vel virtutib?. Eccleſia eſt filia ſyon· id eſt· ſpeculationis.

Intelle. aſaph. Aug. Sinagoge· que tãtũ de iudeis vox hĩm grana nõ paleas. Sinagoge data eſt lex. que quidem a deo per moyſen. Per chriſtuz gratia· quia impletur ꝑ charitatem. qd tunc videbatur. Veritas, quia redditur quod ꝓmittebatur. In lege et prophetis eadem precepta cum euangelio fere oĩa. Moralia eñ eadem ſed nõ cerimonialia. Non tamẽ eadem ſacramenta· quia illa ꝓmittebant· hec dant ſalutẽ. Nec eadem ꝓmiſſa· quia ibi terrena primo animalib: hic eterna ſpiritualib. Illa ergo ablata ſunt· nõ eſt eñ vnctio vel ſacerdos· vel ꝓpheta · vel templũ Vbi veritas venit vaſtata ſunt omnia pro quibus chriſtũ occiderũt. hoc plangit aſaph intelligens diſcernenſqȝ terrena a celeſtibus: vetus teſtamẽtum a nouo: vt ſcias q̇d ex his eligas:

vel in celeſti hieruſalem imaginẽ eorum· effigies deformitatum quas ſibi faciunt. alius leo ferocitate· ali? aper ſorde libidinis. Caſ. vel gloriã tpis q̃ nõ vera· ſed ſimilitudo glorie· quia cũ deerit veritas eis ꝑibit imago· nec ſimilitudinẽ retinebũt. qui de beatitudine nil habebũt. ideo ꝑdes eos. quia ꝑ eos. Inflamatũ eſt cor meũ · i· inuidi felicibus, et Renes· quib? ſtatur · i· conſtantia mẽtis reſoluta eſt· vt ꝓſpera amarẽ. grauis culpa p̃bere aliis occaſionẽ peccandi. Ad nichilum redactus ſum. vanis herens· iniurius deo factus. Neſciui. magna et ꝓfunda ignorantia neſcire ꝙ pecces.

Caſ. Remi· In ciuitate tua imaginẽ. Vel de hereticis põt hoc accipi quorũ diuerſas imagines dicit diuerſas hereſes et ꝑſonas hereſiarcharũ quas ſibi in variis dogmatib? induerũt. Quas rediget deus ad nichiũ in ciuitate ſua ſcz preſenti· vel in ſupceleſti eccleſia.

Pſalmus LXXIII.

Prim? pſalmus lamentationis· ſequũtur alii duo lxxviii· et cxxxvi· hoc genus dictionis plenũ charitate docet flere cũ flentibus· ampliore miſericordia plorat iſte ĩ ꝓſperis hirlm nõdũ euſa· necdũ viſa captiuitate ſicut poſt

flenit hieremias captiuitate facta. Ideo ſubuerſio captiuitatis deplorata ꝑſcribitur. vt duricia iudeoꝝ vel calamitatibꝰ terreret vel molliret.

Caſ. Monet relictis figuris tranſire ad veritatem.

Ut quid deus. Caſ. Deſcribens euerſionē hieruſalē irreꝑabilem: querit cauſam quare admirās et cōquerenſ. et ꝑcatur ꝓ repulſo poplo et vl tionem in deſtructores. que quidem eis vtilis eſt et iam facta eſt.

Repuliſti nos. Caſſiod. Quaſi alienos a tua defenſione. In finem. nec templo parcitur. Interitū ꝛ captiuitatem ſignificat que a tito et veſpaſiano. Oues. nominat vt piḭ paſtoris miſericordiā cōmoueat. Tue. in eos tempanti⁹ vindicamus. quos aliquā do fuiſſe noſtros meminimus.

Poſſediſti. Caſ. Vel creaſti. et ſi omēs creat et diſponit. iudeos tamē ſpecialiter. quibus legem et ꝓphetas dedit.

Redemiſti. Hie. Te ꝑcio. i. ꝑ te ꝑcium. Mons. Aug. Eminētia. ſyon ſpeculatio ē. in quo in qua re habitaſti. Vel vacat in eo. Hie. montem vel montis ſyon. ſiue in eo Huſuſq; veteriſ teſta. facta. que ſequit̄ veritas ꝓmiſſa. per ſyon hieruſalē ſignat. i quā ꝑſentia chriſti habitauit. et ideo ne daret eā vaſtitati ſupplicat.

Virgam hereditatis. Aug. Ipſa congregatio virga hereditatis dicitur. quā volens poſſidere virgam moyſi in ſerpentē vertit: ſed apprehenſa cauda rediit in virgā. Hiero. Myſtice. qꝛ mors ſuaſu ſerpentis īntrauit in mundū. virga in ſerpente xp̄us in morte. Unde et qui intuebatur ſerpentē. id ē chriſtū mortuū credit. ſanat̄ a ſerpentibꝰ. i. a morte eterna. Expauit moyſes et fugit. ſic apoſtoli moriente xp̄o. Retenta cauda. i. poſteriori bus fit virga. quia primo occiſus. poſtea ſurrexit. Cauda etiā eſt finis ſeculi. in quo redimus ad manū dei et ſtabilimur: qui ꝑ mortē quaſi ꝑ ſerpentē fluximus. Aug. ſed quia hec et de gentibꝰ exprimit de quibus dicat. Nōs ſyon. i. nō de gentibꝰ. Vel montē ſyon iſtū quē inhabitaſti in ipſo. leua manū t. in ſuꝑbias eorū. a quibus euerſa eſt hieruſalē. i. a regibus gentiū. in finem quia et ipſi chriſtum iam nouerunt.

Leua. Caſ. Potentiā. vt ſuꝑbiā eorū vertas ad humilitatē. ducens eos in finem. i. xp̄m quod et impletū eſt. quia rome chriſtiana religio effloruit. Leua quia ex multū ſuꝑſticioſa facta ē ſanctiſſima.

Quanta ma. Aug. Sacerdotes et miniſteria templi ꝑda fuerūt. Tota gens. vel occiſa vel captiuata. Inimicus roman⁹ exercitus ad hoc ꝑ ꝓlepſim ꝑmiſit eorum.

Gloriati. Aug. Caſ. De victoria ſua. Ecce ꝙ nō bono zelo fecerūt. Gloriati. cū ſcelus ſoleat ſequi ꝑnitudo. hi ad gloriā vertunt qui te oderūt ſerui demonū qui nullatenus ſunt tolerādi. In medio. nō in extremo loco ſed in medio atrio. alia littera ſacrilegia cōmiſerunt.

LXXIII

† Quia veit veritas figuris ablatis. † Non reprehendit ſed querit quare. † Quaſi cur. niſi quia paſtorē nō agnouimus.

Ut quid deus

† vſq; in finem ſeculi. vel in chriſtū qui ē finis. † Ex toto. † Ira fu. Ex hac geminatioue grauiſſima oſtenditur ira.

repuliſti nos in † finem. † iratus eſt

† vel anim⁹. † vel gregis.

† furor tu⁹ ſuper oues paſcue tue.

† Caſ. Preſtita beneficia numerat. vt poſt iudex inuitetur ad cōſueta beneficia. et plus ſua beneficia in eis ꝙ̄ eorū errata attendat. † grece ſinagoga. latine congregatio populi.

† Memor eſto † congregationis

† Hic eſt populus iſrael quē poſſedit nō gētes. † Illius populi. i. a patriarchis.

tue: quam † poſſediſti ab † initio.

† Memor eſto et debes. † Quia. † A pharaone et egipto. † vel ſceptrū. i. regnū hereditarium.

† Redemiſti † virgam hereditatis

† Id eſt. que here. vel virga vel congregatio eſt. † aug. vbi populus templū ſacrificia et oīa chriſtū ꝓmittentia. et ideo nō debebant tūc deſeri

tue: † mons ſyon in quo habitaſti

† Etiā. † Potentiā tuā

in eo. † Leua † manus tuas in ſu-

† A quibus euerſa eſt hieruſalē. † Regū gentium. † ducens eos. † Chriſtū quomodo et nos. † Euerſionis hiſtoriam breuiter cōmemorat. quaſi iō leua. qꝛ inimic⁹ ydolatra malig. ꝛc.

perbias † eorum in † finem: † quāta

† Maligne operatus eſt. † ydolatra. † templo ſacerdotio ꝛ ceteris ſacramentis. qd̄ ꝓmiſit deus. quia iam nil preſignabant cū res eēt

† malignatus eſt † inimicus in † ſan

† Serui demonū.

cto. Et gloriati ſunt qui † oderūt

† tūc euerſa eſt hieruſalē quādo ſolēnitas agebatur paſchalis in qua crucifixerūt dominū. † vel atrio tuo.

te: † in medio † ſolennitatis tue.

† Signa vexilla romana. vel ſtatuas quas pu⁹ in templo poſuerūt. † vel trophea. † Et nō reſpexerūt. † Q a deo eſſet hoc.

† Poſuerūt † ſigna ſua ſigna † ꝛ n̄ † co-

† vel ī egreſſu deſup. † terre. vel ī aliquo excel

gnouerunt ſicut in † exitu ſuper ſummū.

ſo loco. † Sine aliquo reſpectu et reuerentia.

Quaſi in † ſilua lignorum ſe-

† Cōminuerūt. † In quibus ornādis oli cura fuit. † templi.

curibus † exciderunt † ianuas † ei⁹

† aug. Conſpirati cōſtanter. † aug. vel in dolabro vel fractorio.

† in idipſuz: in ſecuri et † aſcia deie-

† Ciuitatem. † Quod nō poterat excidi.

cerunt † eam. † Incenderunt igni

† Nō modo domos priuatas. † Quia illō quod in celo nō potuerūt. vnde magis eſſet cuiq; laborandū de illo.

† ſanctuarium tuū † in terra: pollue-

† Quod ſalomon fecit nomini domini.

runt † tabernaculum nominis tui.

† Ideo hec omnia quia. † Romani.

† Dixerunt in corde ſuo cognatio

† Nō pauci. † Omēs ſimul. † Quid. † Iſtud. † Ne ſit in terra gloria noīs dei.

eorum † ſimul: † quieſcere † faciam⁹

† Hoc ex ꝑſona huius aſaph interpoſitū ē. Nō enim ydolis ſeruiētes deū appellauerūt cuius tēplum euertebant.

omnes dies feſtos † dei a terra.

† Merito hec. quia vel et cū hec oīa. preterea. † Predicta mala ſunt ei diſciplina. In his hoc aſaph intelligit. ꝙ euerſa ſūt oīa ſigna. qꝛ res veīt quaſi his oībus euerſis ceſſant ſigna. † Q.

† Signa noſtra nō vidimus: † iaz

† vt olim in aliis captiuitatibus qui prediceret liberatōem. † deus.

non eſt † propheta: et nos non † co-

† Non reducet a malis. † Auguſ. Clamat aſaph vt derelictus eger. qui maluit medicū cedere ꝙ̄ curari. † Hec mala nobis. ſed.

gnoſcet † amplius. † Uſquequo

† O. † gentilis populus. † Aug. Q. tu vt irat⁹ corripis iudeos ꝑ gentes ꝙ̄diu iude⁹ ſe irritat. vt ſic ignoſcas in finez vſq; ducendo. i. chriſtū. vel vſq; in finē ſeculi quouſq; apprehenſa cauda redeatur ad regnū ſaluatis reliquiis.

† deus improperabit † inimicuſ: † ir-

ritat aduerſarius nomen tuum in

† vſquequo † Alienas populū tuū a te vt foris īmundus remaneat ꝛ nō reuo. in fi. vt ſaluatorem agnoſcat

finem. † Ut quid † auertis manuz

In ſancto. Caſ. In ſanctuario ꝑ contemptū ſancti templi vbi deitas videtur deſpici: in ꝑſumptores concitat inuidiam.

Signa. Aug. Aquilas quibꝰ in ꝓlio. vel ſtatuas monumēta victorie ſuꝑ portas. Signa ſua manifeſta. cū dolore iterat ſigna. vt ad celerem vindictā ꝓuocet iudicem. oſtendens ꝙ ſuis viribꝰ darent. vnde et ſubdit. Et nō cognouerunt. ſ. ꝙ dei diſpoſitione hoc fieret. Sicut i exitu. ita in templo poſuerūt ſigna. ſicut ſolent ſtatue principū in exitu. i. in portis vel in via et in plateis poni ꝛ hoc ſuꝑ ſummū. i. ꝑ edita loca.

In exitu. Caſſi. Ut ſicut ī egreſſu deſuꝑ. i. n̄ ꝯgnouerūt qd̄ hec licentia a deo egrederetur.

Quaſi in ſilua. Caſ. Anteꝗ̄ ꝯſtrueretur ꝓphetat euerſionē templi.

In ſecuri et aſcia. Aug. Securiſ cedit trabeſ. aſcia minuti⁹ ꝑſequit̄. per hoc ergo et magnas res ꝛ minimas dicit deiectas vt ciuitas funditus ſit deuaſtata. prius inciſa. poſt ignis oīa vorauit. In terra. vſq; ad terrā. deiecerunt culmina ad laudē dei erecta. Auget ſcel⁹. vt atroci⁹ vidicet̄. Caſ. vel poteſt totū legi ex ꝑſona deſꝑantium iudeorū. ab illo loco. dixerūt in corde ſuo. predicta vtiq; mala miſericordiā iudicis poterant mouere niſi eſſet obſtinata in iudeis ſuꝑbia. Iraſcentes eniz viſa euerſione furioſe dixerunt. abiiciam⁹ legem dei que nos nō liberauit. qꝛ etiaz ſigna que fiebant patribus nō modo videmus. qꝛ poſt reatū his debetur quod illis deuotis factū. Adhuc verba deſꝑantiū iudeorū. iam nō eſt ꝓpheta quē conſulam⁹. vt olim fiebat in aduerſitatibꝰ. cū eīm poſt xp̄m eos nō haberent. dixerunt ſe derelictos. hec dixit ne videret̄ inclementia ꝙ aſaph ꝓ eis nō eſt auditus: quia merito ſuſtinēt qui inter hec nō ꝑnitent. Aug. hec dixerunt. ſed vſquequo pateris opprobria iudeorū. nō hoc dicit vt eos velit perdi ſed cōmutari: In finē mundi veſperā ſcꝫ quādo iudei conuertentur.

Signa n. n. uidimus. Q. d. merito hec mala nobis contigerunt Quia nonne vidim⁹ ſigna. q. vidimus ſed nō intellexim⁹ et vere vidim⁹. quia hoc ſignū quia nō eſt ꝓpheta vel ſacerdos vel vnctio. vnde. Cū venerit ſanctuſſanctoꝝ ceſſabit vnctio veſtra. Et nos nō cognoſcet amplius propheta aliquis vel deus ꝑ ꝓphetam. i. nō annunciabit chriſtum venturum quia iam venit. eum.

Amplius. Aug. Vel nō cognoſcet adhuc donec ſcꝫ iudeus agnoſcat

Uſquequo impro. inu. Et quaſi ſubito cognouerit vſq; quo ſuꝑpoſuit irrirat aduerſarius. Q. d. tandiu im ꝓperabit ꝙ̄diu aduerſarius. i. iudeus irritat nomen tuū.

Ut quid auertis. Aug. Poſt ſignū virge additū eſt ſignū manus moyſi. hic eſt populus dei qui foras ab eo miſſus imundus eſt. ſed reuocat⁹ redit ī ſuū colorē. dicit ḡ quouſq; nō reuocas manū vt agnoſcat ſaluatorē.

Manum et dextram. Id eſt, iudeos.
Deus autem rex noſter. Caſ. Deſtructis ſignis oſtendit rem ipaz ſcȝ in aduentu chriſti ſalutē vbiqȝ factam.
Aug. Deus autem. Dicit aſaph intelligens: nos ita clamamus ſine intellectu. iam nō eſt ꝓpheta ⁊c. hic autē deus noſter opatus eſt in medio terre. et ego remanſi deſertuſ. ſalutē hanc. ſ. vt diſcerent homines nō terrena ſꝫ eterna querere. Ecce cecitas contigit in iſrael. vt p. g. m. et ſic iſrael. ſ. f. ſi ergo nō preceſſit ſaltē ſequatur.

In medio terre. Caſ. Homo factꝰ hieruſalē dicitur eſſe in medio.
Tu confirmaſti. Aug. Lapſus maris rubri firmauit. vt eſſet iter ſiccū. Cuiꝰ myſteriū ſubdit. qꝛ in aqs baptiſmi capita īmundorū ſpirituū annichilauit.
Eſcam. Auguſti. Chriſtus eſt eſca qua noſ conſūmamur. dyabolus quā cōſumimꝰ. Iſtud eſt caput vituli cōflatilis qd̄ moyſeſ miſit in ignē vt prius ꝯſūderetur forma ipā deinde minutatiꝫ cōminuit. vt paulatim conſumeretur. poſtremum miſit in aquā dedit populo bibere. Nā adoratores dyaboli corpꝰ eius erant. vt xpiani corpꝰ chriſti. Sꝫ iſraelite. id eſt. apoſtoli qui de illo populo corpus dyaboli mactant. euertendo mala et manducant in bonis edificando. quod eſt cōminuere et bibere. ſic dyabolus amiſſis mēbris cōſumitꝰ. Idem ſignificatur cum draco moyſi dracones magorꝫ abſorbuit. Sic et modo gentes corpus dyaboli deuorant qui credūt. Vel ipſuꝫ mordent reꝑhēdēdo accuſando. Caſ. vel dn̄ temptat eſca eſt. qꝛ inde ꝓficit.
Vel. Populis ethiopum. Hiero. Nolentibꝰ cōuerti dediſti eum eſcaꝫ in quo delectentur.

† Non ſic quaſi relicti a deo clamamus.
tuam et †dextram tuam: de medio
atrio.
ſinu tuo in finem. Deus autem
† Qui non eſt tempalis. In principio erat verbū. † Et nos iudei dormimus. vel tandē ad intellectum redeamus.
rex noſter †ante ſecula: † operatus
† Incarnatōnem. † Hieruſalem. † Quā ſalutē exponit Euerſa eſt illa terrena noſtra ſalus. Sed.
eſt †ſalutem in medio † terre. † Tu
† tibi. † Potentia. † gentes que in deam in medio cingebant.
†confirmaſti † in virtute tua † mare
† Superbias demoniorum.
contribulaſti †capita draconum in
† Baptiſmi. † Etiam. † vel caput. id ē. initiū peccati. qd̄ eſt ſupbia qd̄ obſeruat mulier eccleſia vel ſenſualitas. Potens leuiathan.
†aquis. †Tu confregiſti † capita† draconis: dediſti † eum eſcam
† Principis demoniorū. † dyabolum.
† Omniū gentiū que prius nigre erant peccatiſ ſed poſt candore virtutū ſunt dealbate quibꝰ dyabolus eſt eſca cōſumptionis. † Etiam. vt manerēt fidem ⁊ ſapientiā. Aperuiſti.
populis †ethiopum. † Tu diſrupi
† Predicatores bonos.
ſti †fontes et torrentes: tu ſiccaſti
† Omnes doctrinas gentiū. magnorū iudeorū preſumentiū. † fortis qui de ſe preſumit. † Spūalis.
†fluuios † ethan. Tuus eſt † dies
† Nō potui vobis loqui quaſi ſpūalibꝰ ſꝫ qua ſi carnalibus. † Sapientes qui ꝑmanent.
†et tua eſt nox: tu fabricatꝰ es † aurorām et ſolem. †Tu feciſti omēs
† Aug. gratia tua ſalui facti ſumus in opibus bonis. vnuſquiſqȝ ꝓpriū donū habet.
† Augꝰ. feruentes ſpiritu. † Nouellos in fide tempatos manſuetudine.
terminos terre: †eſtatem et † ver tu
† Et quia hoc feciſti. † Cuiꝰ. Opis tui.
plaſmaſti ea. †Memor eſto † huius: †inimicus † impperabit † domino: et populus †inſipiens † incitauit nomen tuuꝫ. †Ne tradas † be
† Ecce. Iudeus. † verbis. † gens ſua chriſto dicens. Non nouimꝰ vnde ſit. Samaritanus eſt ⁊c. manet tamē radix gentis.
† Et tunc aſaph ſine intellectu erat. † Sꝫ exacerbauit. factis.
† Sed ego qui intelligo precor ne tradas. † dyabolo et angelis eiuſ.

Fontes et torrentes. Aug. In alijs fit verbū fons aque. ſ. in. v. e. In alijs torrens qui eſt aqua currens. ſed eſtate ſiccatꝰ. hi ſunt qui accepto verbo ꝑdicant, currunt. ſed temptatōibus cedunt. tn̄ vtriſqȝ rigatur terra a deo. Vel torrens impprie ꝓ fluuio et notat abundantiā ꝑdicationis.
Caſſi. Vel totū de malis fontes quorꝫ mala iugiter influebāt. Torrentes qui ſubito et rapide peccant. hos deus diſrumpit et ſiccat. Filij ethan inundationes et conſilia dyaboli.
Tuus eſt dies. Aug. Diē illuſtrat ſol incōmutabilis ſapientie. Noctē conſolatꝰ luna. i. carnis manifeſtatō. verbū caro factū eſt et habitabit in nobis. Et item nox nocti indicat ſcientiam.
Auroram. Aug. Vel lunā. i. carnalē qui vt luna mutatur. qui tn̄ nō deſerendus. Vel aurorā et ſolē. i. initiū ⁊ ꝑfectū ſapiētie. incipiētes ⁊ ꝑfcōs
Tu feciſti. Caſ. Vel oīa hyſtorialiter ab hoc loco. Tuus eſt dies:

Huius. Aug. Alij huiꝰ creature tue. cuius? Inimicus. Caſ. aſaph intellectu dolet priſtinā cecitatē. et ſic ꝓ iudeis orat. vt eorꝫ confiteantꝰ errata. Hoc orat quod ſcit futurū. erant em̄ inter iudeos vaſa miſericordie.
Terminos. Caſ. Apoſtoli et ꝓphete vt termini fines diſtinguūt, ita hi fidei iura cuſtodiūt. vel omnia hyſtorice.
Memor eſto. Caſ. Iam quod vbiqȝ fit. ꝑcatur iudeis ꝓ numerata beneficia piū iudicē ꝓuocat. M. memor eſto huius creature tue.

Reſpice. Augꝰ. Relique ſalue fient: qꝛ multi qui tendūt ad terram obſcurati ſunt et repleti terra.
Caſ. Reſpice. Imple que ꝓmiſiſti. vt teſtamentū nouū quod eſt de eternis ꝯſtituas. Meminit ꝓmiſſionis. quia merita deficiunt. Item ideo quia repleti ſunt iniquitatibꝫ. vnde ſequitꝰ obſcuritas. quia lumē ſapientie ꝑdunt repleti iniquitatibus quia obſcurati ſūt domus terre. terrena habitatōe. i. ceci amore terrenitatis.
Ne auertatur humilis. Caſ. Bratus ꝓ odioſo ponitur vt dilectio deuoti tempet odiū cōtumacis.
Confuſus. Caſ. Confundi nō eſt hūilis ſed ſupbi. qui non deo ſed ſibi attribuit.
Exurge. Caſ. Iaꝫ excutit aſaph ītelligēs terrena ꝓmiſſa veteris teſtamenti.
Cauſam tuam. Caſ. Dicūt em̄ vbi eſt deus tuus. cōtemptus eſt a iudeis ambulans ī terra. et a falſis xpianis ſedens in celo. Iudica ergo. nō fallatur ſpes mea qui credidi quod non vidi.
Caſ. Cauſaꝫ tuā. Poſt oīa facit cauſam iudicis. cui negocij ſui qualitas intimatur. Cauſaꝫ tuā ꝯtra illos q̄ obmurmurāt. vt maniſta veritate ꝑ dicent quod ſtulte abnuebant. Memor eſto tuis dans coronā. hoſtibus penam.

† Qui penitentes confitentur peccata.
ſtijs animas †confitentes tibi: animas †pauperum tuorum ne † obliuiſcaris in †finem. Reſpice in † teſtamentum tuum: quia †repleti ſūt
† Ideo paupes quia prius diuites ſtatuētes iuſticiā ſuā. modo nō audent oculos ad celū leuare † ducere. Potius beneficia chriſti da.
† Chriſtum. † Nō vetus de terrenis. ſꝫ tuū quod ꝓmiſiſti regnū celorū.
† terra.
qui †obſcurati ſunt terre † domibꝰ iniquitatum. †Ne auertatur † humilis factus confuſus: †pauper et †inops † laudabunt nomen tuum.
† Puluis intrauit oculos eorꝫ. Quia corda habent iniqua. † domus corda. vbi libenter habitant. de quibus dicitꝰ beati mūdo corde.
† Iō Qꝛ ꝓmiſiſti † aug. Illos cōfūdit ſupbia qui terrena amant. Eradicata ſupbia.
† Et ſi nō auertitꝰ. Spiritu humilis.
† Nō turgidi, de ſuis tempalibꝰ. vel ſua iuſticia nō alii. † Confitendo peccata querendo eterna.
† Ne auertatꝰ. Ad confortandū. Quia deſertus videor. quia nōdū accepi quod ꝓmiſiſti que inuiſibilia nichil putantur.
† Quā illi defendunt
†Exurge deus iudica † cauſā tuā memor eſto †impperiorū tuorum: †que ab inſipientibus ſūt tota die.
† augꝰ. Et adhuc inſultatur chriſto.
† Sꝫ. Aug. Non deerūt inſultātes vſqȝ ad finem ſeculi.
† Et. † Quin blaſphemias deprimas. † deprecātium te humiliter et deuote.
†Ne † obliuiſcaris † voces inimicorum tuorum: †ſuperbia † eorum qui te oderunt aſcendit ſemper.
† Noli etiā ſupbiam eorū obliuiſci. ſed ſemper aſcendat ad te. quod et facit qꝛ vel corrigit vel punit. † Romanorꝫ contra hoſtes cōmouet eū.

† Reſpice. † Stu iudee vel quicunqȝ. Spem ꝓmiſſionis dei. † Qui monet ad bene operandum.
†In finem † ne diſperdas † pſalmus †cantici † aſaph.
† Quia de remuneratione. † fidelis ſinagoge.

LXXIIII.

Tota die. Aug. Ideo dicit vt ipſa continuatio manſuetudineꝫ patiētis iudicis incitaret.
Superbia eorum. Caſ. In fine ponit execrabile malū. quod eſt ſuperbia.
Vel. In finem ne corrumpas. Aug. Id eſt, ne violes ſpem que habetur in ꝓmiſſiōe dei. ſed ſit tibi certa et ꝓmiſſio eiꝰ. vt hoc facias vide finem. vbi tu beatus. miſeri qui hic rident. et ideo quecūqȝ modo occurrunt ꝓſpera vel aduerſa deſpice in ſola dei promiſſione gaude. LXXIIII.
Aug. Monet hic pſalmuſ ne quis ſuperbe de ſe ꝑſumat. ne humilis de deo deſperet. queꝫ et ſi affligitur certa conſolatur ꝓmiſſio. Proponitur humilis qui et alios inuitat.
Pſalmus iſte contra tumorem ſuperbie medicinam humilitatis apportat. In quo chriſtus verus deus verus homo iudex viuorum et mortuorū vt iudei credant nō corrumpant fidem.

Confitebimur. Aug. Certus ergo de promiſſis incipit. Confitebimur. repetitio affirmatio eſt. ne pœniteat te eſſe confeſſum. vnde et dominus cōgeminat amen amen. fiat fiat. et ioſeph de ſomno pharaonis. qui vidit ſeptem ſpicas et totidē ſteriles. Et ſeptē boues pingues et totidē macilētas. Caſ. Repetitio cōfirmatio eſt. ad ſignificatōem veritatis ſufficeret vnū ad ſignificatōem firmitatis acceſſit alterū. Confiteri peccata vel ſemel terreno iudici mortē inducit: ſꝫ deo frequēs ꝯfeſſio ; vitā. Jn̄ inuocatō pꝰ narratio vnde ſequit᷑. Narra.

Jnuocabimus Caſ. Poſt cōfeſſionē poteſt inuocari deꝰ in hominē ſic mundatuꝫ et ſicut ꝑ confeſſionem euacuat᷑ a malis ſic ꝑ inuocatōem impletur bonis.

Narrabimus. Caſ. Terret᷑ ſuperbus iudicō. quod effugi n̄ poteſt. et ad eum reuocandū columne cōfirmātur. quē et deꝰ hic humiliat. humilē vero exaltat.

Loquit᷑ chriſtus in perſona capitis et mēbrorum.

Caſ. Hec eſt regula ſancte duotōis priꝰ confiteri peccata. poſt inuocare deuꝫ in auxiliuꝫ tandē narrare. A purgato vocat᷑ deus vt a ſuo. Jndeuotꝰ ſi vocat: iudiciū poſtulat. Si autem purgatus inuocauerit, inde poteſt narrare. alioquin dicit᷑ ei quare tu enarras iuſ. me. Pro hac perfecta religione mox meret᷑ audiri. Dicit enī chriſtū quaſi reſpōdere votis. in cuiꝰ ꝑſona ſubditur cuꝫ accepero.

Aug. ſecundū hominē accipit. qꝺ ipſe deꝰ dat. ſ. poteſtatē iudiciū faciendi. Juſticias. Judicādi igit᷑ ante ꝓcentur abſolui.

Liquefacta eſt terra. Caſ. Oſtendit omnes inexcuſabiles ī iudicio. per hoc quod ꝑmiſit apoſtolos et prophetas.

§ Peccata. iam humiles. § Hec confeſſio euacuatio a malis eſt.

CONFITEBIMUR

† § Non alii ⁑ § Nō crudeli vltori ſed ignoſcenti. ⁑ § Sic implebit bonis. § Ex quo ipſe aduocatus noſter.

tibi ⁑ deus: confitebimur ⁊ ⁑ inuo

† § Plenus eructat. § vel narrabo. § Jam enim omnes vnus chriſtus.

cabimꝰ nomē tuuꝫ. † Narrabimꝰ

† § vt alii veniant. § Que ſi quis nō audit. ⁑ § Modo enim tempus docendi eſt et miſericordie. ⁑ § Judicandi.

† mirabilia tua: cum ⁑ accepero ⁑ tē

† § Qui modo nō videor. § Chriſtus totus qꝛ et ſancti cū eo iudicabunt. ⁑ § Modo quid. § aug. A ſtabilitate mentis et iuſticie.

pus † ego iuſticias iudicabo. ⁑ Li

† § Exponit quaꝫ terrā dixit. ipſa terra defluxit in habitantibus ſe.

quefacta eſt terra et † omēs qui ha

† § talem inueni terram. ſed. § Nō ſuppliciorū exactor ſed peccatoꝝ donator. ⁑ § Apoſtolos. § Que in paſſione nutauerunt. § vel ui.

bitant in ea: † ego confirmabo ⁑ co

† § Sed. § Aug. Per colūnas cōfirmatas. ⁑ § Omnibus generaliter. ⁑ § Hoc ſcilicet. § Non ꝑſeueretis in malo.

lumnas eius. † Dixi ⁑ iniquis ⁑ no

† § Et ſi iam feciſtis iniquitatē ꝑ cupiditatem. ⁑ § Si ſani nō audiſtis. vel iacentes ſurgite. § Peccata defendentibus.

lite inique † agere: et ⁑ delinquenti

† § Inde ſuꝑbire apud vos. ⁑ § Ne deficiatis per elatōnem. § Ad excuſandū. ⁑ § Et. § Caſ. vt qui cōtra deū blaſphema cogitatōne demurmurat.

bus † nolite ⁑ exaltare cornu. ⁑ No

† § Contra deum.

lite extollere in † altum cornu ve

† § Exponit in re. ⁑ § vt qui dicit ſe iniuſte paticū nequiores ſint ꝓſperi. quod eſt iniuſtū facere deū. § Corde et ſi non lingua.

ſtruꝫ: † nolite ⁑ loqui aduerſus deū

† § Quaſi neſciat. hec vel nō curet. ⁑ § Jdo nolite. ⁑ § deus iudex deeſt. § Judicat. q. vt inde fugias in occidentē vel econuerſo.

† iniquitatem. ⁑ Quia ⁑ neqꝫ ab

† § Quia non eſt localis.

oriente neqꝫ ab † occidente neqꝫ a

† § Jd eſt. ſecretis locis eſt abſens. § vt inde fugias in mediū populorū. ⁑ § Etiam eorum qui ſunt in corde.

† deſertis montibus: ⁑ quoniā deꝰ

Terra. Auguſti. Prius firma in diuerſas diffluit cōcupiſcentias. Vel terra prius vicijs cōſtricta flante ſpū ſ. liquefacta eſt vt germina virtutū emitteret.

Jnique agere. Aug. Malum eſt peccare. peius eſt ꝑſeuerare. ꝑnitioſius defendendo ſe in deū culpam refundere.

Nolite exaltare cornu. Caſ. Maximū eſt viciū excuſatōnis. quaſi cornu erigit: qui peccata ſua per alios nititur excuſare. vt ꝑ dyabolū. perſuaſores. vel per neceſſitatem ſtellarum.

Loqui. Vt qui non ſua culpa. ſed neceſſitate ſtellarum dicunt ſe peccaſſe: vt deo non ſibi imputetur. Vel qui ſciunt peccata ſua: ſed impunitatem ſibi promittunt.

Quia neqꝫ ab. Caſ. Cur hec? quia iudex talis eſt qui vitari nō poteſt. quia vbiqꝫ eſt. deus enim eſt

Aug. De nullo loco diuiſim iudicat qui vbiqꝫ ꝓſens eſt vt deꝰ.

Caſ. Myſtice. Oriens quibus ſol iuſticie oritur: homīes claritate dei cōſpicui. Occidens quibus occidit. i. mali. Deſerti mon. falſi ꝓdicatores. ſuꝑbi heretici. qui locū montiū vſurpant. ſed a deo deſerti quibus deus ꝓſens nō tamē ita vt bonis. in quibus ꝓſens eſt ꝑ gratiā nō modo per cognitōem. Et hoc eſt neqꝫ ab orien. neqꝫ ab oc. neqꝫ a deſer. mon. ⁊c. id eſt. omībꝰ generibus hoīm: quia deus ꝓſens et cognitor eſt.

Quia calix. Aug. Calix lex et omnis ſcriptura veteris teſtamēti vbi nouū abſconditū. quaſi in fece corꝑaliū figurarū. Calix ergo meri. i. legis

† § Superbū iudeū vt phariſeū de iuſticia legis tumidū mente. ⁑ § Humilem gentilem vt publicanum.

iudex ē. † Hunc humiliat ⁊ ⁑ hūc

† § Per legē que eſt in manu mediatoris. ⁑ § diſpenſatio. ⁑ § Poteſtate.

† exaltat: quia ⁑ calix in ⁑ manū domi

† § vinū merū propter ſinceritatē. mixtū ꝓpter fecem. vinū merū ſpūalis ſenſus. fex corporalia ſacramenta. ⁑ § Qꝛ hunc hūiliat et hūc exaltat. § Legem.

ni † vini meri plenꝰ mixto. ⁑ Et in

⁑ § A iudeo in gentilem. § vel hunc.

clinauit ex † hoc in hoc: veruntamē

† § Quia carnalia deſideria apud iudeos remāſerunt. ⁑ § Alii vinū. alii fecē § vel hunt.

† fex eius non eſt exinanita: ⁑ bibēt

† § Judei ſuꝑbi peccatores. gentiles humiles peccatores.

omnes ⁑ peccatores terrę. Ego

† § vel gaudeo de promiſſione futura in finē. de qua dicitur. ne corrumpas.

autem † annunciabo in ſeculuꝫ: cā

† § Que hic erigūtur. § Aug. dignitates ſuꝑborum.

tabo deo iacob. Et omia † cornua

† § O. § Jn finem que modo noluut frangi. ⁑ § Jn futuro vbi ſuꝑbus humiliabit᷑. humilis exaltabitur. Et hoc eſt quod ſupra dixit. Et hunc exaltat.

peccatorum † confringam: et ⁑ exal

† § Que non hic ſed ibi.

tabuntur † cornua iuſti.

† § dirigens. Chriſtū. ⁑ § Laudibus ad quas monet.

† Jn finem in ⁑ carminibus pſal

† § fidelis ſinagoge. ⁑ § Jd eſt. contra iudeos qui non ſe dirigunt ſed errant vel erigunt contra chriſtum.

mus † aſaph canticū ad ⁑ aſſirios.

LXXV

§ vt cōfiteatur peccata. § vera.

NOTꝰ IN IUDEA

† § vero. ⁑ § Nō blaſphematur ſicut per malos.

deus: in † iſrael ⁑ magnū

⁑ § Alii ſalem cuiꝰ ponitur hic interpretatio.

nomen eius. Et factus eſt in † pa

ce locus eius: et habitatio eius in

ſincerę. quantū ad precepta moralia bona et iuſta. ſcilicet deū vnū adorabis. nō occides ⁊c. plenus mixto. i. fece corporaliū ſacramētorū quę reſident et remanent apud illos. et inde funditur oīs ſpiritualis intellectꝰ. ⁊ eſt eliquatus in homīes. ſed apud iudęos remāſit. vnde omēs infidi potati. ſed ego et mei ſeorſū a. et oīa c. p. qꝺ añ hūc h. et exaltabūt᷑ cor. qꝺ añ ⁊ hūc ex.

Caſ. Calix lex. vinū merū. myſteriū celeſte. Plenus. quia ⁊ ſi ſemꝑ bibit᷑: nunqꝫ expenditur. Mixto. qa vetus et nouum ſimul ſunt. Judęi nō mixtū bibunt. qui vetus ſine nouo. Manichei. nouū ſine veteri. Ex hoc in hoc. a iudęis tulit. conuerſis inclinauit. Fex nō ꝓ ſordibus. ſꝫ ima ⁊ vltima vini. ſubtiliora legis. ad quę n̄ poteſt ꝑueniri hic. qa omībus bibentibꝫ plenitudo nō deficit. Bibent ex eo vt de eo pleno. omēs peccatores. i. iudęi in fine cōuerſi cū alijs. Vel calix ꝓſās iudicādi. Vini meri. iuſti iudicij. Mixto miſericordia et iudicio qꝛ alijs mors ꝑ iuſticiaꝫ. alijs vita ꝑ miſericordiaꝫ quod inclinat et omībus ꝓpinat. omēs enim ſentiēt miſericordiā et iudiciū. ⁊ licet inclinet. fex pęna bibētibus auſtera. cuius ſapor nō exaniet᷑ malis. vnde bibent omēs peccatores terrę. nō ſolum iudęi.

Ego. Caſ. Omnes bibent. ſed ſeorſū ego. i. xpus cū corꝑe annūciabo in ſeculum quandiu ſeculum erit.

Cornua i. Jd eſt. munera chriſti. quę ſunt ſublimitas iuſti.

Ad aſſirios. Caſ. Remi. Cōtra iudęos qui nō dirigentes ſed errātes. Vel ꝙ erigunt ſe: quia ſine gratia quęrunt ſalutem: et perſequūtur eccłiam vt olim aſſirij iudęos. Qui confutātur hic ablatis nominibus glorię. Et nichil poſſe ſine gratia ꝓbantur. nat. ꝙ ſaluat.

Canticū. Quia agit de bonis chriſti ſcꝫ ꝙ notus. ꝙ habitat. ꝙ illumi. Frangit gloriam iudęorum.

Notus in iudęa. Aug. Gloriat᷑ iudęꝰ ꝙ iudęo notus eſt deus. ⁊ verū eſt. ſed iudęo intus nō in carne. iudęi.

Aug. Propheta. ſi iudęi: tūc in vobis notꝰ eſt deus. ꝙ ſi nō eſt. tūc nō

Jn iudęa. Auguſti. Suſceptis filijs ioſeph duobus cum reliquis xi.

filijs iacob·xij·tribus ſunt·excepta tribu leui que ſacerdotalis et de decimis viuebat. Duodecim tribubus terra diuiſa eſt. In his vna eſt iuda. vnde reges. et a regno om̄es iudei dicūtur. Confeſſi autem ceſarē nō chriſtum: q̇ de iuda·iam non iudei.

Jn ſyon. Aug. Congruū verboꝝ ordinē attende. Judea cōfeſſio. pꝰ quā: iſrael·i·videns deū. et ſic in pacato cū deo locus eſt. vnde ſequit̄ in pace·poſt in ſyon·i·in contemplatōne cū facie ad faciē videbit deū erit hītatō.

Cogitatio. Caſ. Cōceptio voti. Reliquie. redditio voti opatō reliqua poſt cogitatōnem.

Reliquie cogitatōnis. Aug. Quoniā cogitatō prima vnde incipimus bona·i·cōfiteri domino. que facit reliquas cogitatōnes que feſtū agunt. prius eſt damnare ⁊ diſplicere quod eramꝰ. quod poſtea ī memoria tenētes·ſ·quid eramus. et quid accepimus gratias liberatori agamus quod eſt ſolennia celebrare.

Jbi. Caſ. In iudea·in iſrael·in ſaleꝫ·in ſyon· vbi deꝰ pacis auctor venit. hec om̄ia (que et nomia glorie eorum) fugiunt.

Illuminans. Caſ. Dyapſalma· Illuminat xp̄us·dormit iudeus·xp̄us iudicat. perit ille.

Aug. Tu illumi· ſed p montes qui priꝰ lumē excipiunt. p prophetas ſcꝫ et apoſtolos. Sed de illuminatōne turbati ſunt om̄·inſi·cor. Premittit inde quare in futuro terribilis·dormi. ꝛc.

Dormierunt. Caſ. A bonis eternis refrigeſcentes carni acquieuerūt, pſutura nō videntes. Somnū ſuū: qui diſtat a quiete bonorū. quia iſte fallax eſt. videntes p ſomniū ſe habere theſauros: dum euigilant. nichil inueniūt· vnde dicit et nichil inuenerūt om̄es viri diuitiarū. Diffinitio auaroꝝ

Nichil inuenerūt. Quia nichil poſuerūt in manibꝰ chriſti·qui dicit eſuriui ꝛc. Remi. In paupibꝰ nāqꝫ eſurit·qui in celo diues eſt.

Uiri diuitiarū. Qui ſolā ſpem ſuā ponūt in incerto diuitiarū. Vnde nō ait habentes diuitias·multi enim habent qui non amant.

¶ vera·id eſt. eccleſia. ¶ Contemplatione vel ſpeculatione· ¶ Quod nō niſi a deo habent·

ſyon. Ibi confregit potentias:

¶ Scꝫ· ¶ dolos· ¶ vnde ſe ſuperbe protegunt· ¶ vnde pugnāt. ¶ Contra deū defendendo peccata. ¶ Om̄imodā ꝯtradictōnem.

arcum ſcutum gladium ⁊ bel-

¶ Confregiſti·et illuminas. tu terribilis es futurus venturus ad iudiciū. ¶ Nō mōtes ipſi. ¶ vel has· ¶ Per mirabilia·

lum. Illuminans tu mirabili-

¶ vel in. ¶ Id eſt· per montes eter· apl̄os ⁊ pphetas. ¶ Sed· ¶ Annunciata alia vita que nō eſt hic· ¶ Parentheſis tur. ſ·

ter a montibus eternis: turbati

¶ Caſ. deſideria mundi querentes.

ſunt omnes inſipientes corde.

¶ Et turbati· ¶ In preſentibus que facta ſūt eis delicioſa·

Dormierunt ſomnum ſuum: et

¶ Caſ. Studentes diuitiis vel qui a libero arbitrio et lege diuites ſe putant·

nichil inuenerunt omnes viri di-

¶ dormi. ſed hoc a te. ¶ Ab ira et excecatōne.

uitiarū in manibus ſuis. Ab in-

¶ Junioris populi· ¶ vt pharao qui increpationes dei obſtinata mente contempſit· ita negligunt ſancta monita. ¶ Cecitate cordis. ¶ Pharao et egiptus et qui p ſecularia vagi ſunt.

crepatione tua deus iacob: dor-

¶ Qui noluerunt eſſe humiles·

mitauerunt omnes qui aſcendūt

¶ Supbie. ¶ Sꝫ ¶ qꝺ dormiētes nūc nō ſentiunt. in finem ſentient· ¶ In iudicio futurus·

equos· Tu terribilis es ⁊ quis

¶ tūc et ſi hic aliquo modo· ¶ Nullus ſꝫ· ¶ Modo dicūt quod volunt ¶ vel ab· ¶ Erit.

reſiſtet tibi: ex tunc ira tua.

¶ Quid enim tunc· ¶ vel de celo iaculatꝰ es iudiciū. ¶ de me dicit aſaph· ¶ futuꝝ eſſe. ¶ facies: ſed preteritū ponit quaſi iam factū·

De celo auditū feciſti iudiciū:

¶ vnde. ¶ Homo. ¶ Melius modo timeret et quieſceret. ¶ A malis ſuis· ¶ Qn̄

terra tremuit et quieuit. Cum

¶ Seuere iudicās·qui hic quietus, oīa ptulit. ¶ Hieſus xp̄us. ¶ Ne putes iudicium fieri ad ſolā damnatōem iniquoꝝ ſubdit vt ſal. fa. ¶ vel o.

exurgeret in iudiciū deus: vt ſal

¶ aug. Qui nō aſcendūt equos. ſed in humilitate confeſſi ſunt peccata. ¶ No dico angelos·

uos faceret omēs manſuetos ter

¶ Prima qua damnat malū et incipit bona·

re. Quoniam cogitatio homis

¶ Reliquie poſt penitentiam·

confitebitur tibi: ⁊ reliquie cogita

¶ Ceſſabūt a ſeruili opere nō intenti mūdo·ſed quieti bonis intendent operibus. ¶ gratias agendo.

tionis diem feſtum agent tibi.

¶ Mente. ¶ Qōlibet bonū· ¶ Neceſſario poſt votū· ¶ Opere. ¶ Non tantū homini·

Uouete et reddite domio deo

¶ Id eſt· omēs humiles qui cōfitent̄ ei· et adorant eū· ¶ Per fidem. ¶ vt famuli·

veſtro: omnes qui in circūitu eiꝰ

¶ vel offerent. ¶ vel afferent· ¶ vos ipōſ. ¶ Quia· ¶ Si nō amore vel timore facite·

affertis munera. Terribili ⁊ ei

¶ dando ſuū. ¶ vitam· ¶ Audaciā ſupborū. ¶ Superbū· ¶ terrenorum.

qui aufert ſpiritum principum:

¶ Nō ſolū aliis ē terribilis ſed etiā regibus· ¶ Qui ſe regunt ſubiecti deo·vnde cor regis in manu domini· ¶ Qui terribiles ſunt aliis·

terribili apud omēs reges terre.

¶ Chriſtū. ¶ Et agit· ¶ Id eſt. de tranſiliente· ¶ Attribuitur·

In finem pro ydithum pſal-

¶ fideli ſinagoge.

mus aſaph.

LXXVI.

¶ vel vox mea ad deū. ¶ Ab ipſo ipſum petit et tranſit quid quid infra eſt. ¶ Ente·

Uoce mea ad

¶ Ente·

dn̄m clamaui: voce mea ad de-

¶ Semp adeſt querentibus· ¶ Id eſt·reſpexit me ſe nō ab eo aliud querenteꝫ· ¶ Quomō hoc fit. ¶ Caſ·In qua alii querūt ꝺ ea exire qui nō tranſiliūt. iſte neceſſitatū oblitꝰ deū tm̄ querit ¶ nō ſolū voce et alio tpe. ſꝫ in die tribulatōis·

um et intendit michi. In die

¶ Aug·Ex tribulatōe deū. vt in eo ſit quies. nō aliud ab eo querit.

tribulatōnis mee deum exquiſiui

Caſſi. Quia ſolꝰ dominꝰ eſt cui feſtiuitas debet̄ reddant vota deo. Prima cogitatō dānat mala. Reliquie. quia poſt ſemp debet homo recordari p̄terita mala·vt lugeat licꝫ mūdus hic agat·diē feſtū quādo ſentit ſe a peccatis liberū. vt poſt emendatō neꝫ iudei iubent̄ offerre feſtiuū munus deo.

Uouete. Augꝰ. Alia ſūt cōmunia vota de his ſine quibus nō eſt ſalus·alia propria vt vouere caſtitatem et huiōi·

Caſ. Vouete. quedam ſunt que nec promittentes debemꝰ ſoluere: vt nō occides et huiōi. Alia ſūt que niſi vouemꝰ nō cogimur implere· vt virginitatē ſuare. Ad hec ergo vouenda inuitat oēs qui in circūitu eius ſūt p fidē. hi monētur vouere nō heretici vel pagani. Vl̄ vos moneo quia qui in circūitu ſūt vt famuli afferent vel offerent ꝛc.

Aug. Sūt quaſi medij in circūitu eiꝰ: q̇ intelligūt cōmunē eſſe om̄ibus veritatē: et nō faciūt ſupbiendo ſuā· hi offerūt munera: q̇a habēt hūilitatē. Terribili. Caſ. et ideo timeat quiſqꝫ ſupbꝰ facere ſuā: ſed ſit hūilis cōmunē oībus intelligēs habens ſpiritū dei nō principū. i·ſupbum.

In manibus. Caſ. Quaſi adhuc in manibus querant cū ſe iam nīl tenuiſſe cognoſcant

Ab increpatōe dor. Aug. Strepitus increpatōis ſolet excitare. ſed tantū pondus eſt increpātis dei q̄ dormitant·i·cor habēt induratū.

Qui aſcenderūt. Aug. Quoꝝ ſupbia creuit hūili xp̄o nō humiliati

Equos. Caſ. Quaſlibet ſeculares extollētias. vnde p̄ceptū erat in lege filijs iſrael. vt nō multiplicarent ſibi equos. Salomon quoqꝫ de iudea nō habebat equos ſed emebat de egipto.

De celo a. Aug. Vnde aplus. In reuelatione domini hieſu de celo cū angelis veniēt ad iudiciū exercendū. cū exurgeret·i·cū potens apparebit qui hic humilis. Vel cū exurgeret hic a morte poſtea vēturus ad iudiciū.

Tunc. Aug. Quādo veniens de celo. facies audiū·i·om̄ibus notuꝫ. Virtus iudicij exponit̄. vnde terreni terrentur·et pdita poteſtate quieſcūt. Quieuit cum exurgeret. iugum dei.

Manſuetos terre. Aug. Qui mentis pacē habent·nō detractātes

Quoniā cogitatio. Caſ. Dyapſalma. Admonet iam deuotos offerre vota. Q·merito ſaluat man·quoniā cogitatō·i·laudabūt te cogitatōne et opere. hoc eſt reliquie cogi·ꝛc.

Munera. Auguſ. Que altaribus offerūtur. Terribili. quē timent boni·mali vero non timent.

Spiritum. Caſ·Supbie vel tumoris tollit. et facit reges ſui qui corpus ſuum moderantur·

In finem pro ydithum. Aug. Cōgregatō loquit̄ tranſiliens vt peruenjant ad finem qui eſt xp̄us. Docet igit̄ deſideria et illecebras mundi calcare: nichil ſibi p̄ponere niſi ex quo ſunt omnia.

Caſ·Tranſcendens om̄ia·deum querit et inuenit·

Uoce. Aug. Intentione deuotionis ad dominū nō aliud ab eo petēs quia dominus. et quia deus. chil eſt·

Vel. Uox mea ad dominū. Ad hoc eſt vox ꝓpter quod ęditur hoc addit ne putet̄ ꝓpter aliud clamare ad deū q̄ꝫ ꝓpter ipm̄· ſupra quē ni

Caſ. Nō dicit quid petat·quia nō opꝰ ē dici ei·qui nouit qꝺ expedit.

Intendit. Caſ. Intendere dei eſt dare totū qꝺ petit̄ et pluſqꝫ petat̄.

In die tribulatōis. Aug. Quomodo queris: manibus·quando: nocte·vbi: coram eo. quo fructu: nō ſum deceptus. Tota vita huic eſt tribulatio, qui deſiderat celū orans. Manꝰ ſunt opera. Nox hoc ſeculū· in quo

opus eſt lucerna verbi dei. Vnde petrus. Nos certiorē habem⁹ ꝓpheticū ſermonē cui benefacitis intendentes velut lucerne in obſcuro loco, donec dies luceſcat. et verus lucifer oriatur in cordibus veſtris. Nox cōpatione future diei. Dies cōpatione vite infideliū. vnde apoſtolus. Sicut in die honeſte ābulem⁹. Corā ipſo q̄rit qui nō facit iuſticiā corā hoīb⁹ vt videat.

Renuit. Aug. Exponit tribulatōem que pungit. et quodāmodo impingit ei neceſſitatē tranſiliendi. Tantū tediū et triſticia ꝑ peccatoribus q̄dem me occupauit: vt contra omnē cōſolatōnem claudat ſe aīma. ſi quis eīm iuſtus videtur qui ſolus eſt conſolatio. ſepe aliter inuenitur. qd̄ exptus iſte ꝑcuſſus ſcandalis. et iō iam timet in aliquo cōſolari et letari. q2 q̄ in oīb⁹ hoīb⁹ ſcādalū vł inuenit. vel timet: in nullo ſecurus eſt.

Et exercitatus ſum. Aug. Vel garriui. i. exultaui loquendo. vt garrulus qui ꝑ leticia nec vellet nec poſſet tacere. et rurſus in garriēdo deficit ſpiritus. qui prius contabuerat tedio malorū.

Anticipauerūt. Caſſio. Dyapſalma. Inuento deo qui ſol⁹ bonū eſt ei: deliberat an ſit eū reducturus.

Aug. Anticipaue. Exponit exercitatōez. Anticipaue. uigi. aliorū. Oculi mei. vt ille qui ante temp⁹ ſurgit ad negociū. Vt Oculi mei. affectōnes mee. Anticipauerūt. ſedulitatē aliorū. vel ꝑ vigilias nocturnos ſignificat q̄s facim⁹ et vſualiter ſic vocamus in laudibus dei. Et ideo. Turbatus. Caſ. q2 conſequi ñ potui qd̄ q̄ro. Nō ſum locutus. non murmuraui cōtra deū

† Operi nō inani deſiderio † vel corā eo.
manibus meis: nocte † contra
† vt hi qui aliud querūt. Inueni qd̄ querebam. † Quia adeo exquiſiui deum ꝙ. Quia vndiqȝ mala. vel nui.
eū et non ſū deceptus. † Renuit
† in aliis rebus q̄ȝ in deo. † Que ergo reſpiratio. Ecce. vel ā rā
conſolari anima mea † memor fui
† In quo ſuauitas. Hunc manus querētis inuenerant in triſticia conſolatorē. † vel garriui inquirendo magnitudinē ſapientie et potentie eius.
dei et delectatus ſū: et † exercita
† Quia res eſt incōprehenſibilis. † Ideo defecit iterū ſpūs. quia. Querentes calūniaz in verbis
tus ſū et defecit † ſpūs me⁹. † An
† Aliorū. † vel inimici mei.
ticipauerunt † vigilias † oculi mei:
† Quia qui dormit in mūdanis ſomniat ſe beatū. † Malū eſt tacere malū eſt loqui. vnde intro redit.
turbatus ſum et † non ſuz locut⁹.
† Quaſi qui extra vapulauit iaz in ſecreto mēis agit. vt nemo oblatrat et deus adiuuat. ibi manēs de eternis agit qd̄ ibi licȝ nō extra in ſtrepitu
Cogitaui dies antiquos: et an
† vbi nō hec mala. † Memoria.
nos † eternos in † mente habui.
† vbi non eſt locus calumnioſo.
Et meditatus ſum nocte cū † cor
† vel garriebam. † uel ſcrutabar. Caſ. vel ventilabā ſpūm. i. virtutem animi huc et illuc voluendo. in qua actus deliberatōis exprimit.
de meo: † et exercitabar et † ſcope
† deliberat.
bam ſpiritum meum. † Nunquid
† Dominē. q. d. abſit.
in eternum † proijciet deus: et non
† Id eſt. nōne addet † Quia ira dei fuit ꝙ patimur. Quia miſericors.
apponat: vt † complacitior ſit ad
† Omino a bonis ſicut a malis. vel in plenitudine tpis † Incarnatōis Qr de virgīe nat⁹
huc. Aut in † finem † miſericordiā

Vel turbat⁹ ſum. q̄a dū nocte ſecreta aīmi ꝑquirit. videt humanū genus in peccata ruere. et pio dolore pro alijs cruciatur. qui iam vicia tranſiliuit. Tacet quia nocte nō habet ſolatiū hūani colloquij quo tempe cautius cogitat. et ideo ſubdit. Cogi.

Oculi mei. Aug. Vel inimici mei anticipa. vigi. i. vigilauerūt ſuper me. plus me tendendo inſidias. ꝓocupauerūt me ſpūales inimici de quibus apſlus. Non eſt nobis colluctatō aduerſus carnē et ſanguinē. ſed aduerſus virtutes prin. et po. aduer. ſpi. neq̄. hi vero plus vigilauerūt ad decipiēdū q̄ȝ ego ad cuſtodiendū. vbiqȝ ponit ſcandala. vbiqȝ muſcipulas. timendū eſt ne triſticia abſorbeat leticiā. vel ne garriendo ſpūs in leticia deficiat et dicat homo quod inimicus teneat. vnde turbat̄ et nō loquit̄. nō tamē ceſſat vult et hoc tranſcendere. vnde ſubdit cogi. ⁊c.

Cogitaui. Ideo turbatus. q2 cogitaui dies antiquos ade in quibus corruit homo. Sed ecōtra annos e. ideo turbatus: quia hos deſiderat homo. eternos negligit.

Dies antiquos. Aug. Quid cōtigit ade ꝓ iobediētia. ex illo cognoui hunc hoīs defectū eſſe. Eternos quos ꝑſiſtēs haberet in mente habui. qd̄ nō ſtulti. et etiā meditatus ſum nocte. i. in hoc defectu cū corde. i. cū ratione ſi quo modo poſſem redire ad annos eternos. Cū ratōne tacitus loquit̄. q̄ in ea quietus exercet̄. Et exercitabar. in ipſa meditatōe. Scopebam ſpi. m. purgabā mentē. Alij ventilabā ſ. m. ſic apud me tractās. Nūquid in eternū proiiciet. gen⁹ humanū. vt complaci. Quaſi qui iaz placit⁹ fuit ſua gratia in veteri teſta. Nōne addet vt plus ſit in nouo ꝑ aduentū filij. hoc ſentit qui de pietate tractat.

Exercitabar et ſcopebā. Auguſ. Vel garriebā nō iam foris ſicut prius. ſed. Scrutabar ſpūm. vbi multa ſi cū eo loquor ⁊ garrio īuenire potero. Et quid inueniſti. Qz nō in eternū repellet de⁹. et ideo tranſiliuit nec ceſſauit tranſilire. etiam ſpūm ſuū donec ad finem veniret. de quo titulus. vbi hoc īuenit ꝙ nō in eternū proijciet deus.

† Quia ipſe natura miſericors. † A genere humano. † Prima ve. t. Malorū.
ſuam † abſcidet: † a generatione in
† vltimā no. t. Bonorum. † Repetit. Quia miſericors. † Quod incepit.
generationē. † Aut † obliuiſcetur
† vt et cōſueuit. † Iterū repetit Quia cepit iam miſereri. Aug. Id eſt. ira vincet miſericordiā. potius miſericordia iram. vnde eſaias Nō in eternū vobis vindex ero. neqȝ ꝑ omne tpūs iraſcar vobis.
miſereri deus: † aut continebit in
† Ita cogitabā apud me et poſt hec dixi.
ira ſua miſericordias ſuas. † Et di
† Primo. Sapere. † Et. Eſt.
† fauoris et ꝓpiciationis dei. Per chriſtū.
xi † nūc † cepi: † hec mutatio † dextre
† Scio ꝙ poteſt mutare. quia omia creauit.
excelſi. † Memor fui operum do
† Et fui.
mini: quia memor † ero ab initō mi
† Repetit vniuerſalius. Nō ſolū memor. ſz.
rabilium tuoruz. † Et meditabor
† Creaturis.
in omnibus † operibus tuis: et in
† Preceptis. vel. Et affectōib⁹ tuis garriā.
adinuentōnibus tuis exercebor.
† O. † Chriſto. † Eſt. Qui ait ego ſum via veritas et vita. † de dijs gentiū. quibus affecti colunt.
Deus in † ſancto † via tua: † quis
† Q. d. nullus.
deus magnus † ſicut deus noſter:
† Proprie. Nō alius. † Solus.
† tam in anima q̄ȝ in corpore.
tu es deus † qui † facis mirabilia.
† auguſ. Per hec et iſte ſit tranſiliens quod eſt vnū de mirabilibus. † Cū miſiſti † de fidelibus et infidelibus. † Chriſtum.
Notam † feciſti † populis † virtu
† Chriſto.
tem tuā. redemiſti in † brachio tuo
† Scz. Iudeos credentes. † gentilez populum
populū tuū: † filios iacob ⁊ † ioſeph

Ut complacitior ſ. a. Scz vt ipē qui fuit iratus repellēdo. mala inferendo ſit manſuetior liberando reuocando.

Aut obliuiſcetur. Aug. In alio nō ē miſericordia niſi de⁹ eā donet. et ipſe erit ſine ea. Riuus currit. fons ſiccatus eſt.

Et dixi. Caſſiod. Quid deliberādo inuenerit. ſcz ꝙ xp̄s mutat homīes et redimit.

Caſ. Et dixi. huic meditatōni reſpondi. nūc. i. iam cepi ſape. i. intellexi quod fuit tacitū ab eternis tempib⁹ ſcz ꝙ homo reduceret̄ ad annos eternos. qd̄ eſt argumentū de futura cōſūmatōne.

Et dixi. Cū et me tranſiliens ad deū veni. hic nullū ꝑiculum.

Cepi. Aug⁹. Aliq̄d vbi ſecur⁹ ſum: vbi nō anticipent inimici. modo cepit me mutare excelſus.

Mutatio. Caſ. ab ira ad miſericordiā ꝙ de ſeruis filij.

Memor fui. Aug. Iam ſpaciat̄ in opibus dei et ſecurus gaudȝ: q̄ foris garriēs defecit. iaz ⁊ ſui oblit⁹ in ſolo deo delectatur.

Memor fui. Caſ. Hui⁹ mutatōis in me facte memor fui. nūq̄ȝ dans obliuionē vt meliora mererer. Ƀ ne de ſe tm̄ letari videret̄. addit q2 me. e. m. q̄ generi hūano īdulſit ꝙ adā ad imaginē ſuā fecit. ꝙ abel hoſtiā accepit. d̄ noe. de abraā. tandē ꝙ ipē venit. hec ſūt que ſanctū mulcent.

In adinuentionibus. Aug. Id eſt. in ꝓceptis que inueniſti. vel q̄bus inueniris. Caſ. Vel obſeruatōibus. i. ꝓceptis que obſeruāda ſunt exercebor. quia nō ſatis eſt legere ſcripturas ſed et fruct⁹ opeꝝ demōſtrare oportet. his eruditus in laudes ꝓrumpit. Aug. In adinuentōnibus vel affectōnibus tuis. nō in meis vt in terrenis eſt affectio. ita in opibus et meditatōne dei eſt interior quedā affectio. cū inſpicit̄ mūdus. et in creaturis querit̄ creator. et inuenit̄ nuſq̄ȝ diſplicens ſed vndiqȝ placens.

Deus in ſancto. Aug. Per ꝓdicta certus ſum ꝙ veniā. et hoc duce Aug. Deus in ſcō. i. in xp̄o. via redeūdi ad te. Et cū Ƀ ſit. q̄s de⁹ mag. ⁊c.

Via tua. Aug. Colendi te. et ad te veniendi. vnde potentiā dei letus ꝓfert ſimulacris. que falſo colebātur.

Mirabilia. Aug. Sanati ſunt ſurdi. ceci. languidi. mortui. paralitici Iſta in corpibus facta ſunt. In aīma quidā ſobrij ſunt q̄ paulo ante ebrioſi. fideles. adoratores ſimulacroꝝ

Populis. Aug. Infidelib⁹ vt cognoſcāt xp̄m tantū corpe. fidelibus corpe et deitate. ſubdit quid ꝓſtiterit redemiſti.

Filios ioſeph. Aug. Id ē. gentilē populū. Vel ioſeph intelligitur

chriſtus quia ſicut ioſeph venditus in egiptũ regnauit.ita xp̄us in gentib9. prius humiliatus in martiribus. Aug. Joſeph qui puenit ad gentes ·augmentũ interp̄tat᷑·et ſignificat gentes de quibus augmentat᷑ eſt populus dei. Vel ioſeph xp̄us a iudeis venditus et pulſus ad gentes·filij eius quos ex gentibus elegit.

Viderunt. Caſ. Dyapſalma. Que in mũdo xp̄s opatur exponit.

Aug. Q·quoniã notã feciſti vir. vel p eũ viderunt te o deus pater .vel te o chriſte qui es virt9 et brachiũ vi·te·a· ⁊c·

Multitudo· Caſ. Nõ pauci:ſ; multitudo. Sonitus. in gemitu culparũ. in actione gratiarũ . quaſi enĩ mare confragoſũ ſonãt diuerſa vota populorum.

Sonitus. Aug. Vnde iſti ſonitus aq̃uaꝝ· turbatio abyſſoꝝ quia vocem dederunt nu·de quib9. Mandabo nubibus meis ne pluant ſup eã imbrē.

Vox tonitrui. Caſ. Tonitrui vox reuoluit᷑ vt rotatus et ſinuoſus ſonus ſentiat᷑. allegoria in rota toti9 mundi.

Rota. Hieroni. Aug. Eſt· quod exponit orbis terre .quē circũierunt nubes tonando p̄ceptis .choruſcando miraculis.

Contremuit terra. Caſ. Qui habitãt in terra .ip̄a terra mare dicitur p ſimil᷑·quia humana vita amara . tempeſtatib9 ſubdita . vbi maior piſcis minorem deuorat.

In mari. Aug9. Ad litterã dum xp̄us ſup aquas ambulauit. Vel in cordib9 hoĩm q̃s ſibi ſubdidit . Vel p terraꝫ iudei·p mare gentes accipiũtur .

Et veſtigia tua n· c. Increpatõ tacita iudeorũ·Q·d·licet palam venerit· ⁊ ſe miraculis oſtenderit, nõ eſt cognitus a iudeis infidelibus,quos deduxit in manu moyſi et aaron .i·operatione miraculoꝝ que fecerunt.

† ſ fide. ſ Quia notã feciſti virtutē· ⁝ ſ O deus pater· ⁝ ſ Populi. † ſ vterq̧ populus·
†Viderunt ⁝te ǀaque deus : ǀvi-
† ſ O deus chriſte. ⁝ ſ de peccatis·
derunt †te aque et ⁝ timuerunt : et
† ſ Pungente conſcientia· ⁝ ſ Altitudines aquarũ· ⁝ ſ Et ita· ſ Eſt· ſ In confeſſiõe peccatoꝝ.in laudibus dei·
ǀ turbate ſunt ⁝abyſſi. ⁝Multitu-
† ſ populorũ. ⁝ ſ In omĩbus gentibus·
do ſonitus †aquarũ : ⁝vocē dedert
⁝ ſ Predicatores verbi dei. ⁝ ſ verbũ predicationis.pluuia.quia rigat·ſagitta quia pcutit· ſ voces nubiũ. ⁝ ſ O deus. † ſ vſq̧ ad cor . vel euangeliſte de gente ad gentem.
†nubeſ. Etenim ⁝ſagitte ⁝tue †trã
† ſ Q·nõ in occulto facta ē ſed fuit.v .to·i·apta·
ſierunt: vox †tonitrui tui in rota .
† ſ Nu.i·predicatores tranſi.et p illos
⁝ ſ Caſ·diuina precepta que tenebras pellerent mundi·vel miracula.
†Illuxerunt ⁝choruſcatõnes tue
† ſ vnde· ſ Ad conuerſionem.
orbi terre : †cõmota eſt et contre-
† ſ Nunc eſt in mari via tua iam dudũ in ſancto erat ·In mari ãbulat ſup aquas gentiũ eas p ſidē ſubiiciendo. ⁝ ſ Precepta.
muit terra. †In mari via tua ⁊ ⁝ſe
† ſ populis multis nõ paucis gentiũ. ⁝ ſ tñ· ⁝ ſ Preſentia corpalis· doctrina.miracula.
mite tue in †aquis multis: ⁝et ⁝ve-
† ſ A iudeis· ⁝ ſ de egipto. ſ A quibus nõ cog·ab his quos deduxiſti. et eſt increpatio et exprobratio eorum·
ſtigia tua ñ †cognoſcentur. ⁝ De-
duxiſti ſicut oues populum tuuꝫ:
† ſ Quaſi et te nõ nouit. ſ In operatõe miraculorũ que ipſi fecerũt·
in †manu moyſi et aaron.
† ſ Caſ.fidelis congregationis.
Intellectus †aſaph.

LXXVII.

ſ Aug. Hoc de9 qui et dedit legē. ſ Corde veritatē rei· ſ Aug9.vos.ſ.qui et cõgregatõ chriſti. ſ O·

ATtendite po-
† ſ per humilitatē et ſic bene atteditis·Aug9. tumor infuſa repellit·
pule meus legem meam: †inclina-
† ſ Cordis ⁝ ſ Id ē·ad ĩtelligēdũ verba aſaph·
te †aurem veſtram in ⁝verba oris

Veſtigia t.⁊c. Tetigit aliquos·i·iudeos·qui dicũt nondũ venit xp̄s nõ vident ſuper mare ambulantē.

Sicut oues· Quia non vere oues ſed hedi·

Moyſi et aaron. Caſ· Moyſes interpretatur aſſumptus de flumine·aaron mons fortitudinis,his nominibus virtutes quas fecerunt exprimũtur. Moyſes inter cetera in mari viam fecit·ſignans p baptiſmũ populum liberari. Aaron eccleſie tenebat imaginē q̃ monti fortiſſimo compat᷑.

Intellectus aſaph. Aug. Quia hec narrata interius intelligenda ſunt,nõ modo in figura. Intellectus igitur aſaph eſt quod intellexit ſinagoga ·ſed fidelis: vel qd̃ ſpũaliter debet intelligere· q̃ enim myſtice tunc·i·figuraliter eadem modo in re.et ſicut tunc nõ in oĩbus illis beneplacuit deo · ſic nec in iſtis.et ideo monendi.

Aug. Pſalmus vel verba intelligentie que eſt data ipſi aſaph· ſic ex greco determinatur.

LXXVII.

Aug. In hoc pſalmo dũ hyſtoria refertur·noui t·gratia declaratur·ſic iudeos pro ſuis delictis expulſos.et xp̄ianos aſſerit intromiſſos· vt vtriuſq̧ legis intentionē in vnũ faciat pendere.

Aug. Per acta in veteri populo ĩtendit monere nouũ populũ·ne ſint ingrati beneficijs dei. ⁊ iram eius puocent. Primo attentos facit. quia que aperta videntur parabole ſunt et enigmata·

Attendite. Caſ. Primo ipſe domin9 loquit᷑ vt reuerētia creſcat. Popule me9 qui michi obedis .os dei eſt aſaph: qui inferius locuturus eſt iſta. quanta a.ab initõ veteris te· vel fidelis ſinagoga malis expbrat .

In parabolis. Aug. Parabole rerũ ſimilitudines. Propoſitiones.q̃ grece pblemata· queſtiones aliquid ſoluenduꝫ habentes.

Quanta a· Caſ. Sũmatiꝫ dicit que in deis deus fecit: tamen ingratis ſibi: ⁊ ſic ſi nõ eis· prodeſt tamē filijs ne fiant ſicut patres.

Aug. Prius de9 in homine locutus eſt iam homo ipſe·quanta a· Illud predictum dixit deuſ ex ſe·ne contemnat᷑ eius locutio.

Et ſuſcitauit. Aug9. Hoc teſtimonium initiũ vnde ſupra loquar propo· ab initio . Initium eſt vetus teſtamentuꝫ· finis nouũ. Ibi timor·qui ē initiũ. ſed hic chriſtus finis legis ad iuſticiaꝫ omni credēti· qui dat ſpiritũ : vnde charitas que pellit timorem·huius no·te· teſtimoniuꝫ dicitur vetus lex: quia habet teſtimoniũ a lege et prophetis. vnde tabernaculuꝫ teſtimonij dicebatur illud: qd̃ tot myſtica figurabat· Teſtimoniũ ergo dicitur ve·teſta.inquantũ pbat et teſtatur·lex inquantum iubet.

† ſ Quis· ⁝ ſ Que apte.
mei. †Aperiam in ⁝parabolis os
† ſ Per aſaph· ⁝ ſ Enigmata:
meum: †loquar ⁝propoſitiones ab
† ſ Ex quo de egipto exierũt . ⁝ ſ In veteri teſtamento predicta. ſ Propter multitudinem.
†initio. ⁝ Quanta audiuimus et
† ſ In nouo teſtamento impleta· ⁝ ſ A quib9 ſ Caſ. Moyſes et pphete qd̃ et iſte preuidet.
†cognouim9 ea: et ⁝ prēs noſtri nar-
† ſ Et·
rauerũt nobis. † Non ſunt occul-
† ſ Spũalibus. ⁝ ſ In qua data eſt regeneratio· ſ Etiã gentiũ que aqua et ſpũ generatur .
tata a †filijs eoruꝫ : in ⁝ generatõne
† ſ Laudatur dominus vt ametur.
altera. Narrantes †laudes domi-
† ſ Liberationes vel potentias· ⁝ ſ Q pauit q̧ hoſtes vicit·
ni: et †virtutes eius et ⁝mirabilia
† ſ Nõ modo pmiſit. ⁝ ſ Quia p illud teſtiõniũ peccatũ quod latebat apparuit et reuixit·
eius que †fecit· ⁝Et ſuſcitauit teſti-
† ſ populo iudaico· ⁝ ſ Repetit· ſ Quaſi iugũ ne vaga voluntate errarent. ſ Hoc eſt teſtimoniũ·
moniũ in †iacob : et ⁝ legem poſuit
† ſ Hoc eſt in iacob· ⁝ ſ In qua lege.
⁝ ſ Hi ſunt antiqu9 populus qui accepit mãdata·nõ tamē nouit· vel fecit· filij ſunt nou9 popul9
in †iſrael. ⁝ Quanta mãdauit ⁝pa-
noui t·qui nouit·
tribus noſtris·nota facite ea filijs
† ſ Ad hoc acceperũt. ſ preualuerũt· ſ Qd̃ ipſi patres nõ nouerũt. ⁝ ſ de gētib9 electa·
ſuis: vt †cognoſcat ⁝generatio alte-
† ſ et cognoſcētes. ſ Chriſtiani ⁝ ſ poſt ſecũdo. ſ Qui nati ſũt et nõ renati.nõ ſurrexerunt ·i·nõ ſurſũ eſt cor eorũ ſed in terra· ⁝ ſ Surſũ habentes cor·
ra. † Filij qui ⁝naſcentur et ⁝exur-
† ſ poſteris. ⁝ ſ Nõ ſuã iuſticiã cõſtituant·
gent: enarrabunt †filijs ſuis. ⁝ Vt
† ſ Nõ lege que punit.
ponant in †deo ſpem ſuam : et non
⁝ ſ Iactando ſua opa que nulla niſi a deo· ſ vt fecerunt iudei ydola colentes. ⁝ ſ Hec eſt vera dei recordatio.
†obliuiſcantur operum dei· ⁊ ⁝mã-
† ſ Operando·
data eius †exquirant. Ne fiant
ſ Iudei. ſ Scꝫ.
ſicut patres eoruꝫ generatõ praua

Caſ. Remi· Suſcitauit quaſi mortuũ in adam teſtimonium·id eſt ·legeꝫ· vel dum deſcribitur ſuſcitatur prius ignorantia ſopitum. Teſtimoniũ in iacob. hoc forſan eſt: q̧ iacob cum angelo luctatus: tacto femore claudicauit·quod ſignificat iudeos partim fide conſtare ;partim a ſalute diſcedere·et ita huius rei teſtimonium fuit: quod iacob accidit. Ecce parabola.

Filiis ſuis. Et ſunt ijdem filij generatio altera·ſcꝫ populus gratie.

Generatio altera. Per generationes tranſmiſſa ſunt mãdata dei ne quis putet vni data.

Vt ponant. Hec eſt vtilitas paterne predicationis.

Exquirant. Aug. Qui dicti ſunt ſupra cognouiſſe modo exquirant: vt ſpantes in deo: adiuuentur ad implendum ab eo.

Praua. Caſ. Que veritatem non recipit et ideo diſtorta: exaſperans ſup omnes acerbitates: vt in ſaluatorem armarentur . vnde per ezechielem

dicit dominus. vade et dic domui exaſperanti.

Non direxit cor ſuū. Caſ. Diſtortū cor habet qui praue intellecta nō corrigit. et que natura docet nō pficit. nō eſt creditus cū deo ſpi. e. i. ſi ratio bene ſuaſit non ei acquieuit.

Non eſt creditus. Aug. Quādo cum ſpiritu dei opante ſpūs hominis coopatur. fit quod deus iubet. et hoc nō eſt niſi credendo in eū qui iuſtificat impiū. quā fidem nō habet generatio praua et amaricans.

Aug. Expſſiᵓ multo dicit vt ſignificet gratiam que nō ſolū facit remiſſionē peccatorū: ſed coopari ſibi ſpūm hominis in opibᵓ bonis. q̄ſi diceret. nō credidit deo ſpūs eius. habere cū deo ſpiritū creditū. eſt nō credere ſpūm ſuū poſſe facere ſine deo iuſticiā. ꝗ cū deo qd ē credere ī deū quod plus eſt q̄ credere deo. Nam credimᵓ et homini. ſed non in homine. In deū credere eſt ei credēdo adherere ad bene opandum. vnde apoſtoluſ. qui adheret deo vnus eſt ſpiritus cū illo. Illa autē generatio et ſi credidit deo: nō tamē in deum.

Mittentes arcum. Aug. Figurate dicit. quia aliquid mittitur arcu. Vel intendentes arcū et mittentes ſagittaſ. greci tamē hn̄t mittentes arcubᵓ. Per effrem totam gētem a parte ſignificat: et ideo qꝛ ab hiſ aliq̄d boni expectandū fuit. hanc ptē elegit. Sūt eñ de illo filio ioſeph cui iacob dextram impoſuit. et maiori ꝑpoſuit. Cū aūt hec tribᵓ hic culpet. patet iacob figuraſſe. ꝙ nouiſſimi eſſent p̄mi. ⁊ primi nouiſſimi. Sic abel maiori p̄latus eſt. yſaac hiſmaeli. iacob eſau. Phares zaran illi q̄ priuſ manū emiſit. dauid fratribuſ. ſic populo iudeorū populus chriſtianᵓ.

† ſ deū. ⁝ ſ Ideo praua et diſtorta.
et †exaſperans. ⁝ Generatio que
† ſ Ad diuina vt ſe corrigeret ⁝ ſ Et ſi manū. ſ Cur talis eſt generatio. ⁝ ſ Aug. Id eſt quia non habebat fidem que impetrat que lex imperat ſed quaſi ex operibus iuſticiā querebat.
†non direxit ⁝cor ſuum: et ⁝non eſt creditus cum deo ſpiritus eius.
† ſ vere praua et diſtorta quia et. ſ de quibus minus videret. ſ Promittentes ſeruare mandata in die auditionis quādo de aliqua aduerſitate eos clamantes audiebat. ⁝ ſ Q. preludentes armis. ſ vel ephraim.
†Filij effrem ⁝intendentes et mittentes arcū:
† ſ defecerunt in die temptatōis.
†conuerſi ſunt in die ſ Ideo cōuerſi. ſ Nō qꝛ nō poſſent. ſed quia noluerunt et ideo ſubdit. et in le.
belli. Non cuſtodierunt teſtamē
ſ Et ſi quādoq̄ ambulent tamē nolunt. quia nō ex corde. faciunt eñ quod mallent nō precipi ſibi Pares ſunt manu ſed nō corde. qui nō furātur timore pene et qui amore iuſticie.
tum dei: et in lege eius noluerunt ambulare. Et obliti ſunt beneficiorum eius: ⁊ mirabilium eiᵓ que
† ſ Obliti ſunt mirabiliū eius. ſ Quoꝝ ⁊ vbi. ⁝ ſ Moyſe et ceteris intelligentibuſ. ſ Quibᵓ credendum erat.
oſtendit eis. †Coram ⁝patribus
† ſ tenebre vel tribulatio.
eorum fecit mirabilia in terra †egipti:
† ſ humile mandatū. ⁝ ſ Quaſi nō liquidū.
in campo †thaneos. ⁝Interrupit
ſ Ad terram.
mare et perduxit eos: ſtatuit
† ſ Clauſas. ⁝ ſ priuſq̄ ponat in patria.
aquas quaſi in †vtre. ⁝Et deduxit eos in nube diei: et tota nocte
ſ Latus in cruce.
in illuminatione ignis. Interrupit
† ſ Chriſtū. ſ huius ſeculi.
petrā in heremo: et adaquauit
ſ Copiam notat.
eos q̄ſi in abyſſo multa. Et edu

Vel. Filii effrem. Aug. Intendētes et mittentes arcū. i. arcu aliq̄d mittentes. vel intendentes ar. et mittentes ſagittas. i. pmittentes ſeruare legem apte dicētes. oīa quecūq̄ dixerit nobis dominᵓ. faciemus et audiemᵓ cōuerſi ſunt et defecerūt in die belli. i. tentatōnis. vnde oſee ꝓpheta ait. Effraim factus eſt quaſi colūba inſipiens nō habens cor. quia pmiſſionē obedientie non auditio. ſed tentatio probat.

Coram patribus. Caſ. Incipit narrare iam que ab eductōe de egipto fecit eis. nec tamē deſtiterūt a murmure. et a temptatione.

Aug. Corā patribus. Qui ſunt patres huiᵓ praue generatōis a qua filios diſſuaſit ne ſint patribus his ſimiles. Si abraam yſaac iacob accipitis nō coram eis fecit mira in egipto: quia iam defuncti. niſi ſpiritu dicas p̄ſentes. quos xp̄us in euangelio viuere dicit. Vel moyſes et aaron et alij ſeniores patres iſtoꝝ ſunt corā quibᵓ fecit. Ibi facta bona vel mala myſtice fiūt et in nobis. ꝗ bona grā dei. Mala iudicō. ꝓpter quod monuit attendere. et ſpem in deo ponere: ne ſimus ſimiles illis. Egiptus ergo mūdus. Campus thaneos: planicies humilis mandati. In mūdo ergo humile mandatū accipimus: vt in futuro exaltemur. Qui fecit ſtare aquas. et traiecit eos

cohibet cōcupiſcentias: cū ſeculo renunciatur. vt peccatis oīmbus quaſi inimicis deletis: populus fidelis traijciatur p baptiſmū. poſt deducit ſpirituali itinere. ſacramēto eius manifeſtato in hoc ſeculo quaſi in die. p nubē. i. carnem. in iudicio quaſi in nocte in illuminatōne ignis. quia tunc magna tribulatio que tanq̄ ignis lucebit iuſtis. et ardebit īiuſtis. De petra. etiam que eſt xp̄s. qui dicit ſi quis ſitit veniat ad me et bi. Educit ſitiēti fidei donū. et fluēta ſpūſſancti accedente ligno crucis. quaſi virga moyſi.

† ſ Que ſequebat eos quocūq̄ ibant. ⁝ ſ Q8 mirū. ⁝ ſ Sed. ſ Non parum.
xit †aquam de ⁝petra: et eduxit ⁝tā
† ſ Copioſe. ⁝ ſ hec fecit illis deus. ſ tū. ⁝ ſ Illi ſcꝫ praua generatio. ſ Adiecerūt vt inter tot mira non crederent.
q̄ †flumina aquas. ⁝Et ⁝appoſue
ſ Id eſt. non credere.
runt adhuc peccare ei: in irā conci
ſ Plus cordis q̄ loci. ſ vel ſiccitate.
tauerunt excelſum in inaquoſo.
† ſ Et quomodo. ⁝ ſ temptare eſt doloſe poſtulare. ut in verbis ſit ſimplicitas. cū in corde ſit malicia. ſ Non credendo. petierunt.
†Et ⁝temptauerunt deum in cor
† ſ Sic et multi cū temptatōne querūt hodie ſapientiam a deo. ⁝ ſ vite ſue. nō ſpūales.
dibus ſuis: †vt peterēt eſcas ⁝animabus ſuis.
ſ tunc. ſ falſa.
Et male locuti ſunt
ſ Quaſi nō hec diffidētia deo ē iniuria.
de deo: dixerunt nunquid poterit deus parare menſam in deſerto.
ſ Caſ. Exemplum dant et de ſimili deſperant. ſ Q. poterit. quia et hoc aliud potuit. Quoniam
Quoniam percuſſit petram ⁊ flu
percuſſit ⁊c.
xerunt aque: et torrentes inundauerunt. Nunquid et panem pote
† ſ Copioſam refectōem. ⁝ ſ tot hoībus.
rit dare: aut parare †menſā ⁝popu
† ſ Ne videretur nō poſſe. ⁝ ſ dādo rogata.
lo ſuo. †Ideo ⁝audiuit dominus
ſ Penam.
et diſtulit: et ignis accenſus eſt in
ſ Expone ignem.
iacob. et ira aſcendit in iſrael.
ſ Cur.
Quia non crediderūt in deo: nec
ſ poſſe dare. ſ Chriſto. ſ audiuit
ſperauerunt in ſalutari eius. Et
et ideo. ſ predicatoribus
mandauit nubibus deſuper: ⁊ ianuas celi aperuit. Et pluit illis

In terra egipti in cam. tha. Augᵓ. Vt omēs dubitatōēs tollat: et puinciā dicit et locū factorū. ſic xp̄s in terra poſitus coram patribꝰ nouit. humile mādatū docuit. diſcite a me quia mitis ſ. et humilis corde.

In nube. Hie. Caſ. Hoc futurū iudicabāt. Dies xp̄us eſt. tū nube carnis celat p fidis. Et ſicut illis nubes cōtra eſtū ſolis. ſic nobis xp̄us p incarnatōem dat refrigeriū cōtra eſtū vicioꝝ. Tota nocte. toto tpe vite.

In illuminatione ig. xp̄ianoſ in hoc ſeculo lumīs ſui claritate cuſtodit ignis ſpiritus ſancti.

Petram. Caſſi. In heremo. Priᵓ aq̄ maris quaſi petra. modo petra fōs. In heremo vbi neceſſe vt gratiᵓ ſit munᵓ: Adaquit quaſi pecora nō hoīes qꝛ nō egerūt grates.

Tanq̄ flumina. Caſ. Aqua q̄ de xp̄o pdit. nulla īminutione deficit. ſed fit fons aq̄ ſaliētis in vitā eternā.

Adhuc peccare. Caſ. Id eſt. adiecerūt vt inter tot beneficia nō crederent. quod vt maximū ītelligeret peccatū cū dominus dixit in euāgelio. Spūs arguet mundū de peccato. exponēdo ſubiūxit de peccato quidē. qꝛ non credunt in me. Sicut ergo peccatum dicit ibi nō credere. ita et hic peccare dicit non credere.

In iram. Caſ. Nō credētes deū poſſe difficilia ſibi facere qḋ grauiſſimū eſt apud deū ſic et nos abluti p baptiſmū. puocamus deū ad iram.

In inaquoſo. Aug. Vel in alia heremo ad litterā. vel potius in ſe. quia licet pleni ventres aque de petra: aride tamen mentes fuerunt.

Menſam. Caſ. Myſtice. refectōē ſapiētie vel corpus chriſti

Ideo audiuit. Caſ. Ne dilata vindicta. dedit prius quod petebant. ne videretur non poſſe.

Diſtulit. Aug. Penam. dans prius qḋ licet temptando petebant: ne videtur nō poſſe. et poſtq̄ dedit ignis. i. ira aſcendit in iſrael. Et hoc eſt qḋ prius dixit. Ignis accē. e. in ia.

Et mādauit. Vtrūq̄ breuiter poſitū. ſcꝫ ꝙ audiuit. ꝙ ira aſcēdit. apte hic incipit narrae. et prius quomodo audiuit exequitur. poſtea in ſequēti parte quomodo vindicauit.

Et ianuas celi. Caſ. Ianue ipſi p̄dicatores quibus intratur ī celum. Vel ſcripture. Aperuit. quia dedit ſpiritum ſuis vt intelligerent ſcripturas.

Māna ad mādu. Caſ. Significat panē qui de celo d. qui eſt cibus angelorū: quē vt manducaret homo verbū caro f. qui ꝑ nubeſ euangelicas ꝑluitur toti mūdo. et aptis eoꝝ cordibus quaſi celeſtibus ianuis credenti ecclesie predicatur nō temptanti ſinagoge.

Caſ. Manna quid eſt hoc: quia hic cibus admirando ꝑquiritur: et eſſe corpus chriſti ſcitur.

Panis celi. Caſ. Nō aliter ꝙ̄ xp̄us de quo celeſtes. i. āgeli reficiūtur eius cōtemplatione. et hūc panem. i. verbū quo grandi cibo paſcūtur angeli. ꝑ carnē factū lac edit homo.

Africum. Quia ibi ſunt coturnices.

Et pluit ſuper e. ſ. p. c. Aug. Sic et paruulā fidem nō temptantiū et credentium paſcit carne editis vocū ſignis: et ꝑ aerē trāſcurrentibꝫ q̄ſi volatilibus celi. nō tn̄ ab aquilone veniētibꝫ. vbi frigus et caligo. i. ab eloquētia ſeculi. ſꝫ auſtro tranſlato ad terras. vt paruuli audiēdo terreſtria nutriātur ad celeſtia. vnde ſi terrena dixi vobis ⁊ nō credit̄. q̄mō. ſ. di. v. c. c.

Sicut pul. Caſ. Puluis hic ſignificat intelligentie ſubtilitatē que ad ſupna ꝯſcendit. Harenam. innumerā prudētie copiam ſalis ſapore conditā. Volatilia pen. celeſtia deſideria quibus anima paſta pingueſcit. hec intra ſepta eccleſie poſſumꝰ accipere. vnde ſubdit. Et ceciderunt in me. caſ.

Et ceciderūt. Aug. Significās per hoc ꝙ ſponte veniūt venti ad hoīes. ⁊ ꝑ portant eis verba diuinitꝰ miſſa. vt in ſuis ſedibus. et circa tabernacula audiāt. quia ī oīnez terrā e. ſ. e.

Et manducauerūt. Conuicti ſunt qui hoc deo impoſſibile putauerunt.

Adbuc eſce. Caſ. De vindictis et ſimulatis reuerſionibꝫ eorū timore penarū. et tamen ſententia dei ꝑ miſericordiā tempata.

[Id ē. manna.]
māna ad māducandū: et panē celi
[Nō labore hūano] [Nomine ſignificati intelligitur ſignificans.]
dedit eis. Panem angelorum
[Que ſecuntur.]
māducauit homo: cibaria miſit in
[Que ab auidis nō poterant cōſumi.] [Quomō.] [Ad terras.] [Nō potui loqui vobis quaſi ſpūalibus. ſed quaſi c.]
abundantiā. Tranſtulit auſtrū
[vt inferius flaret.] [Ne ſibi det africus que ex deo habet.]
de celo: et induxit in virtute ſua
[feruentes et lucentes predicatores.]
africum. Et pluit ſuper eos ſicut
[Habūde.] [Carneam fidem carneis vocibus editam.]
puluerez carnes: et ſicut arenā maris
[Ideo mirū ꝙ cum eſſent volatilia pennata ꝓ voluntate ea capiebant.]
volatilia pennata. Et ceciderunt in medio caſtrorum eorū:
[duobus cubitis ſuꝑ terrā.] [vt nec difficultas capiendi eſſet.] [Itinere vnius diei.]
circa tabernacula eorum. Et mā-
[ventre non mente.]
ducauerunt et ſaturati ſūt nimis:
[Licet eis nō ꝓfuerit.] [Cōcedūtur enim interdum que non ꝓſunt.]
et deſiderium eorum attulit eis:
[Multū ſunt vſi illis carnibus.] [Ne impotentia a deo videretur.]
non ſunt fraudati a deſiderio ſuo.
[Ecce quid diſtulit.] [Infidelis et praue generatōis.] [vel ca.]
Adhuc eſce eorū erant in ore ipſorum: et ira dei aſcendit ſuper eos.
[Suꝑbos de quibus ꝓdiit quaſi ex adipe. i. e.] [Bonos.]
Et occidit pingues eorū: et ele-
[Alias compediuit.] [Sed tamē in oībꝰ peccauit praua illa generatio.]
ctos iſrael impediuit. In omnibus his peccauerunt adhuc: et nō
[dei.]
crediderunt in mirabilibus eius.
[Ideo.] [Caſ. Quaſi languida tabe.] [Caſ. Pro vanitate ſua citius perierunt.]
Et defecerunt in vanitate dies
[vnde dicitur alibi viri impii non dimidiabunt dies ſuos.]
eorum: et anni eorum cum feſtinatione.
[aug. Nō ꝓpter eternā vitā. ſed timētes occidi exemplo iam occiſorum.] [Sed boni ſine neceſſitate querūt.]
Cum occiderit eos querebant eum: et reuertebātur et dilu-
[Ad eum.] [vel ante lucē.] [Id eſt. in nocte manentes.]
culo veniebant ad eum. Et rememorati ſunt quia deus adiutor eſt
[In bonis.] [A malis.]
eorū: et deus excelſus redemptor eorum eſt. Et dilexerunt eum in
[aug. Nō in corde cū tamē ei oīa ſecreta nuda ſint.] [Sic cōtingit his qui ſolo timore nō amore credunt.]
ore ſuo: et lingua ſua mentiti ſūt
[Quaſi deus nō cognoſceret.] [Quia nō deū ꝓpter deum querebant.]
ei. Cor autem eorum nō erat rectū cum eo: nec fideles habiti ſūt
[terrena volebāt nō hereditatē no. t. cuiꝰ fides etiā tunc ſub velo erat in electis. modo vero reuelata eſt nō multis vocatis ſꝫ in paucis electis.]
in teſtamento eius. Ipſe autē eſt
miſericors et propicius fiet pecca-
[Omīno.]
tis eorum: et non diſperdet eos.
[Orante moyſe cū diceret ei deus dimitte me vt deleā eos. et faciā te creſcere in gentē magnaz cui moyſes aut dimitte eis hāc noxā. aut de. m. de li. ⁊c.] [Mīa dei.] [Penam quā ceperat.]
Et abundauit vt auerteret iraz
[vt penitus extirparet.]
ſuam: ⁊ non accendit omnem iraz
[Mouit piū iudicē fragilitas peccātiū.]
ſuam. Et recordatus eſt q2 caro
[diffinitō mortis.] [Per ſe in peccatū.] [de hoc mūdo.] [de corpore.] [ꝑ ſe a peccato.] [In hoc mundo.]
ſunt: ſpūs vadens ⁊ nō rediēs.
[Q. multoties.] [Nō ſolū predictis mōis.] [Licet peccaret.] [vt bona tolleret.]
Quotiens exacerbauerunt eūz
[vt mala faceret.]
in deſerto: in iram concitauerūt eū
[vbi potius timere deberent] [Quia pepigerant quecūqꝫ precepit nobis dominꝰ faciemꝰ.] [Exponit.] [A teſtamento.]
in inaquoſo. Et conuerſi ſunt et
[Id ē. eū qui ſanctificat iſrael.]
temptauerunt deum: ⁊ ſanctū iſrl'
[Et ſic.]
exacerbauerunt. Non ſunt recor-
[Potentie.] [Id eſt. in die.]
dati manus eius: die qua redemit
[Pharaonis.] [Qualiter.] [Scilicet.]
eos de manu tribulātis. Sicut

Electos. Aug. Id eſt. impediuit ne illis ꝓdeſſent quibꝫ paterno affectu cōſulere cupiebāt. Vel potius cōpediuit vt cū eis moleſtias ſuſtinerent electi ad exemplū nō iuſticie tantū. ſed et patientie.

Eſce. Caſ. Manna. coturnices.

Impediuit. Aug. Murmure eoꝝ. vt moyſes qui dixit. nūquid poterimus de petra aquam vobis eijcere. accreſcunt.

In omnibus his. correcti. poſt hec oīa. grauiora ſūt peccata que ſꝑ

Et defecerūt. Aug. Nō poſſent credēdo dies in veritate ſine defectu hre

In uanitate. Caſ. A ſimil. illiꝰ qui in ortu moriẽ in uanū eſt natꝰ.

Cū feſtinatione. Aug. Et que ꝓlixior videẽ vita. cito ꝑterit.

Querebant. Caſ. Aug. Nō occiſi ſed reliqui. ſed ſic loquiẽ quia vnꝰ populus ſunt. quaſi de vno corpe.

Diluculo. Caſ. Sedulo: vel ante lucē vnde vanū eſt vobis a. l. ſ. piꝰ in luce. impius ante lucem rogat.

Quere. reuer. uenie. Augus. Hec oīa ꝓpter tempalia bona acquirenda. ⁊ vitanda mala. et ita nō deus ſed illa colebanẽ

Nec fideles habiti. Caſ. Qui vere credit: opa facit. vnde fides diciẽ. ꝙ fiant dicta. vnō dicit nec fideles in p̄ceptis.

Ipſe aūt. Aug. Hic mali impunitatē ſibi ꝓmittūt. ſed miſericordia eſt etiā malis. vex ante iudiciū. quia facit ſolē. o. ſ. b. et ma. ſic et illi gēti pepcit ne penitus eradicaret. ſed manet in ſucceſſiōe poſterioꝝ. ſicut caim ſigno accepto. ne q̄s eū occideret.

Peccatis eorū Populi. Augꝰ. Qui idē eſt in ſucceſſione filioꝝ. vt et poſt. abſtulit eos de egipto. et induxit eos in montē ſāctificatōnis cū nō eos niſi in ſucceſſione. ſic ⁊ hic cū diciẽ ꝓpiciꝰ fiet pecca. coꝝ intelligimꝰ etiā impletū eſſe quod diciẽ ab apoſtolo. Reliquie ſ. f. que credent in xp̄m. quod hic ſ̄nuit cū ſubdit. Et non diſper. e. Et abun. vt auer. ⁊c. q2 nō oēm irā accēdit. q2 et illud remiſit ꝙ filiū occiderūt

Spūs uadens et nō r. ideo ꝑ grām reuocat q2 ꝑ ſe redire nō poſſūt. vn̄ in ꝓuerbijs de via iniq̄tatis diciẽ. Oēs qui ambulant in ea nō reuertenẽ. ſ. ꝑ ſe ſed ꝑ grām reuocabūtur. hec ē ouis errabūda q̄ hūeris pij paſtoris reducta ē ad gregē.

Oēm iraz. Id ē non puniuit eos quantū digni erant.

Quotiens. Caſ. Dicturus plagas egipti ꝓpter eos factas: compando mala eoꝝ beneficijs dei. dicit eos oblitos et temptaſſe deuz.

Aug. Quia caro vl' ſpūs v. quotiēs ergo. q. multotiēs exacerba. eū. Et cōuerſi ſunt et ten. Aug. repetit eoꝝ infidelitatē vt memoret quas plagas intulit deus egiptijs ꝓpter eos. vnde deberent eſſe nō ingrati.

De ma. tri. Caſ. Tribulatō ſolet eē in memoria ſed nō eis pulcre opponit manū dei manui pharaonis dicens manus eius et de manu tribu. que multum differunt.

Aug. Caſ. Myſticatõnes ab hoc loco· Et conuertit. vſqȝ. Miſit in eos iram. Hic incipit exponere plagas ꝓpter iudeoꝝ liberatõnem in egipto factas et ponit decem plagas ſicut in exodo decẽ ponũtur. Aliqua tamẽ hic quę nõ ĩ exodo: quę nõ iterp̃tari niſi figurate poſſum⁹· vbi et quę facta fuerũt parabolę dicũtur. ſicut ſępe ſolet nõ ſeriem hyſtorię ſequi ·ſed alia addere· vel quędã mutare ꝓ ſignificatõne. Aqua. ergo in ſanguinẽ ſignificat de rerũ cauſis carnaliter ſentire. Cynomia canini mores ſunt. Rana. loquax vanitas. Erugo .quã alij rubiginẽ interp̃tãtur nocet occulte· quę comparatur vicio quod difficile apparet: vt eſt multũ fidere de ſe. Aura enĩ noxia hoc in fructibus opatur latẽter· ſic in moribus occulta ſuperbia· cũ putat ſe aliqd eẽ· q nichil ẽ· Locuſta. malicia ore lędens infideli ſcȝ teſtimonio. Grando .ẽ iniquitas res alienas auferens· vnde furta: rapinę: predę. Plus aũt vicio ſuo vaſtatur ipſe vaſtator. Pruina. vicium quo charitas, primi ſtulticię tenebris q̃ nocturno frigore ꝯgelaſcit. Ignis. qui nõ in exodo niſi cũ grandine in fulgoribꝫ vt fructus lęderet accipitur· qui tũ non legit̃ poſſeſſiones incendiſſe: ſignificat ĩmanitatẽ iracundię qua et homicidiuȝ fit. Morte pecorum. pudicicię damnũ ſignatur: Cõcupiſcentia qua fętus oritur cõmunis eſt nobis cũ pecoribus. hãc habere domitã et ordinataȝ pudicicię virtus eſt. Mors primitiuorum. amiſſio eſt iuſticię qua quiſqȝ humano generi ſocialis ẽ. Decẽ plagis ꝑcuſſi ſũt egiptij .ꝯtra decẽ ꝑcę .ta ſcripta in tabul̃. Et hic decem plagę licet nõ eo ordine ponãtur: ſed pro tribus quę in exodo ·i· cyniſes vlcera ·tenebrę quę nõ hic. Alię tres ſũt hic quę nõ ibi. rubigo· pruina et ignis. Talia enĩ pro congrua intelligentia frequẽter variantur.

poſuit in ęgipto ſigna ſua ⁊ prodi-
† ſ Hec ſcilicet. ſ Aqua alibi in vinũ mutatio populi in melius· hic in ſanguinẽ. quia ſpũalia carnaliter ſentiunt·
gia ſua in campo thaneos. †Et cõ
uertit in ſanguinem flumina eorũ:
ſ Alii manatõnes aquarũ .quia foderunt egiptii in circũitu et ſanguinẽ ꝓ aquis inuenerũt.
ſ Ciſternas.
et imbres eorum ne biberent.
† ſ aug· Caninos mores .vt nõ honorarent parẽtes vel prelatos· ſ Muſcam caninam·
Miſit in eos† cynomiaȝ et come
ſ garrulitatem hereticoꝝ que eſt in ſcenoſis ſenſibus·
dit eos: et ranaȝ et diſꝑdidit eos.
ſ Hoc nõ ex odio· ſ vel rubigini.
ſ Que per ſe naſcuntur.
Et dedit erugini fructus eorum:
ſ Sata·
et labores eorum locuſtę. Et oc-
ſ Bona eorum.
cidit in grandine vineas eorum: ⁊
ſ Nec hoc in exodo· ſ Que multũ diſtat a grandine.
moros eorum pruina. Et tradi-
ſ deſtructioni· ſ Quicquid boni erat, ꝓte nature. ſ Nec hoc ĩ exodo.
dit grandini iumenta eorũ: et poſ-
† ſ Ad exaggeratõnem decime plage hic ponit.
ſeſſionem eorum igni. †Miſit in
† ſ Nõ ad correctõnem ſed vindictã· † ſ ſcȝ·
eos iram †indignationis ſuę: †indi
ſ Aſcendendo.
gnationem et iram et tribulatõnẽ
ſ Immiſſam ſcȝ vel indigna ·vel iram vel tribu·
imiſſionem per angelos malos.
† ſ Amplitudinẽ ſ Aliter non liceret dyabolo.
† ſ Occulte equitatis ſue.
†Uiam fecit ſemitę †irę ſuę: nõ pe
ſ vel animabus.
percit a morte animarum eoruȝ: ⁊

Signa. Caſ. Sunt duris cordibus quaſi characteris imp̃ſſa veſtigia. Prodigia. quę ſignabant aliqua futura. Thanis. ciuitas humile mãdatũ· quod hic nobis neceſſariũ vt in futuro erigamur.

Et dedit eru· Hęc in exodo non legũtur. myſtica ergo interp̃tatione tantum exponãtur. nos fructus inuide rodunt.

Locuſtę. Aug. Se inuicẽ comedẽtes ſignificat detractores, quia alię

Moros eorũ pruina. Aug. Morus calidę eſt naturę ꝑ quod charitas intelligitur. quę in pruina occiditur.

Grandini. Aug. Quę grando nõ potuit lędere· id eſt· mollia, poſt dicit exodus a locuſtis comeſta.

Tradidit gran. iu· Caſ. Morte pecudũ ſtultoꝝ occaſus oſtenditur.

Igni. Caſ. Ignis cupiditas quę poſſeſſionẽ ·i· ſtatũ mentis vaſtat.

Iram indignationis. Caſ. Ordo vindictę· prius peccatis de⁹ iraſcitur: quãdo nõ compũgunt̃. inde maliciã hoĩs in ſua indignatione ira et tribulatõe derelinquit· vt ſuis aduerſitatibꝫ affligãtur qui deo nõ obediũt vt ibi dicit̃ ꝓpterea tradidit illos in repbũ ſenſum· indignatõ hominis ptinet ad tumidã ſupbiam· Ira ad nefandã audaciã. tribulatõ ad cõfuſaȝ deſpatõȝ· tũc ꝑ dyabolũ ad ĩmiſſiones illicitas ꝑcipitant̃ nudati defẽſiõe dei

Per angelos malos. Aug. Judicio dei hęc facta ſunt in illis per angelos malos in hoc ſęculo malo· quaſi in ęgipto et campo thaneoſ· vbi ⁊ humiles eſſe debem⁹ ·donec veniat ſeculũ quo exaltemur. et malis angelis deus vtitur bene· ſicut et homo dei creaturis male.

Aug. Per angelos malos. Ut homo bonus: vel malus vtitur viſibili materia terra· aqua· aere· igne· ꝓ modo ſuo nõ ſolũ neceſſarijs ſed et ſuprefluis et ludicris et artificioſis opibus ſic angeli boni et mali, ꝓut cuiqȝ ptãs eſt quę eis ãplior q̃ȝ hoĩbus. et maior eſt bonis q̃ȝ malis: tñ ſcdȝ nutũ dei. In malos ꝑt dyabolus vt in ſuo pecore niſi ꝓhibeat̃ a maiori· In bonos nõ niſi permittat̃ ad ꝓbandũ nõ ad ꝑdendũ· ꝑ bonos punit de⁹ vt ſodomã. ſed iuſtos ꝑ eos ꝓbari nõ occurrit· Et obſtĩatio ergo in egiptijs per malos: qbꝫ amica ſunt vicia· et mala morũ figurata per plagas eorũ. ꝑ eoſdẽ. cũ ei tradit in ꝯcupiſcẽtiã: illi ſunt miſtri: vt ĩ materia ſui corꝑis. Poſſũ⁹ ergo ſine dubitatõne malis ãgelis attribuere mortẽ pecorũ· mortes ꝑmitiuoꝝ et obduratõneȝ ęgiptiorũ. hanc enim deus cũ facere dicitur nõ inſtigãdo ⁊ inſpirãdo· ſȝ deſerendo facit vt illi operentur in filijs diffidentię quod deus iuſtę debiteqȝ ꝑmittit Ea vero quę mirabiliter de creaturis facta ſunt malignis angelis tribuere nõ audemus. Nã ſi ideo attribuunt̃ demonibꝫ ·q: pęnę inffigebãtur: cõſequẽs ẽ vt etiam ſodomã ꝑ angelos malos euerſam eſſe credamuſ· et eoſdẽ ab abraã ⁊ loth hoſpitio ſuſceptos quod abſit. Per ãgelos ergo malos punit deus bonos et malos hoĩes ſȝ bonos tñ corꝑalibus pęnis· malos aũt corꝑalibꝫ et ſpũalibꝫ. Per bonos vero ãgelos malos homines tñ punit· et corꝑalibus nõ ſpũalibus pęnis.

ſ Cũ dominis quaſi pariſicauit· q: ſiles e ãt illis
iumenta eorum in morte cõcluſit.
ſ Id eſt de omnibus·
Et percuſſit omne primogenituȝ
† ſ vel in terra egipti· † ſ frugũ· ſ Oĩa que ad victũ vel ſolatiũ hominis ſunt vaſtata ſunt.
† ſ frumenti et huiuſmodi·
in †ęgipto: †primitias †laborũ co-
ſ vbi non erant iudei·
rum in tabernaculis cham. Et
ſ Hoc fecit in decima plaga.
abſtulit ſicut oues populum ſuuȝ:
et perduxit eos tanq̃ȝ gregem in
† ſ Huius ſeculi. ſ Quod erat inter mare et egiptũ † ſ aug· Spe ſalui facti ſumus. nec timere debemus.
†deſerto. Et eduxit eoſ in †ſpe ⁊ ñ
† ſ ita et in baptiſmo delentur peccata noſtra·
timuerunt: ⁊ †inimicos eorum ope
ſ Sanctã ecciaȝ·
ruit mare· Et iduxit eos in mon-
ſ Scȝ· ſ Syon.
tem ſanctificationis ſuę: montem
† ſ Quẽ acquiſiuit xpũs. † ſ Expellẽs gẽtes·
quem †acquiſiuit †dextra eiuſ. Et
† ſ A terra ꝓmiſſionis· † ſ Preſentia.
† ſ fideliũ· † ſ vicia errores·
†eiecit a †facie †eorum †gentes: et
ſ Myſtice quia omia, vnus atqȝ idem ſpũs opat̃ diuidens ſingulis ꝓut vult·
ſorte diuiſit eis terram in funiculo
diſtributionis. Et habitare fecit
† ſ Myſtice in celeſtẽ gloriã vnde angeli deiecti ſũt ꝑ gratiã xpi ſubleuamur· † ſ videntiũ deũ
†in tabernaculis eoꝝ: trib⁹ †iſrael.
† ſ tamẽ. † ſ Praua generatõ beneficiis male vtens temptauit adhuc. † ſ in terra ꝓmiſſiõis
†Et †temptauerunt et †exacerba
uerunt deũ excelſuȝ: et teſtimonia

Irę ſuę. Aug. Erat ſemita irę dei q̃ occulta ęquitate puniret ęgiptios cui deus fecit viã· vt eos quaſi ex abditis, ꝓduceret ꝑ angelos malos in apta ſcelera· et ſic aperte puniret.

Primogenitũ in ęgipto. Aug. Primogenita ſunt ſũma mãdata vt diliges deũ e·t·c· quibꝫ nõ ſeruatis orbamur, ꝓle rationis.

Et abſtulit. Aug. Myſtice. Hoc et in nobis intus fit: vbi eruti de poteſtate tenebrarũ mẽte trãſferimur in regnũ dei oues in ſpũalibus paſcuis.

Caſ. Et abſtulit. Quos eductos de ſeruitute duxit in terram, ꝓmiſſionis. et item offendunt.

Et induxit eos. Aug. Nõ eoſdẽ quos abſtulit: ſed eos noĩe et gẽte· Significat tñ ꝙ multi ad ecclesiã quã mauult intelligi conuerſi ſunt. ipſa eſt mons quem chriſtus acquiſiuit.

Et eiecit. Caſ. Myſtice. Gentes ſunt vicia et errores. Aug. Uel maligni ſpiritus. Quę oĩa chriſtus eiecit a facie fideliũ· et ſorte diuiſit eis terrã. ꝑ hoc ſignificat̃ ꝙ in nobis oĩa opat̃ vn⁹ atqȝ idẽ ſpi·di·ſin ꝓut vult

Hoc primo cõpletũ fuit quod ad cham dixit noe tu eris ſeru⁹ fratrum tuoꝝ. Chanaan enĩ qui deſcẽdit de cham terrã iſtam poſſederat. quã deus populo ſuo dedit factis ſeruis qui de chanaan deſcenderant ·populus dei de ſem ꝑ abraam deriuat⁹ erat. cham enim in ꝑſona ſua propria non fuit ſeruus pluſqȝ ceteri. tutes.

In tabernaculis. Caſ. In quibus regnabãt pccã regnare fecit vir

Quemadmodũ patres eorũ. Aug. Per totũ loquitur quaſi de eiſdem · tamen nũc de his qui in terra promiſſionis quorum fuerunt patres qui in deſerto amaricauerunt.

Arcũ prauũ. Aug. Animi intentõnem peruerſam · vt contra deũ qui dixerat non erunt tibi dij alieni · qd planius aperit · in ira cõci · Vel in arcũ prauũ qui difficile remittitur, et ipſi facile retroibant. Vel arcũ prauũ qui nõ eminus iaculatur, ſed in ſe ſpicula cõuertit · i · malicia doloſorum.

Ad ęmulatões. Vl' ęmulati ſunt alia littera · cum honorem dei alij tradunt.

Audiuit deus. Caſ. De vltione i terrã promiſſionis · quę ⁊ retorta eſt in ipſos per quos puniuit.

Et repulit taber. Caſſi. Hoc pe heli ſacerdotiſ · quãdo victi ſunt ab allophilis · et arca domini capta eſt · et ipſi magna ſtrage vaſtati · legitur em̃ in libro regum ꝙ tunc ceciderunt de populo triginta milia peditum.

Habitauit in hoibus. Aug. Cum ergo nõ eſſet dignũ in quibus habitaret : repulit illud quod nõ ꝓpter ſe · ſed ꝓpter illos inſtituit. Caſ. ſic deſerit corpora noſtra quę ſpiritusſanctus dũ bene tractatur : inhabitat.

Et tradidit. Caſ. Si enim cum peccatoribus et boni tradũtur captiuitati : exercitium eſt : nõ in mente captiui ſunt. Vel hoſti traditi ; ſed liberi : et deo coniuncti.

Virtutẽ e. et pul. Aug. Arbitrij libertatẽ iminuit · ⁊ virtutes abſtulit in malis quod nõ fit in boniſ · licet cum malis interdũ captiuent' corpaliter.

Et excitatus eſt. Caſ. Aug. Mores hominũ domino tribuit ꝓpter res explanãdas. Tanq̃ dor. et crapulatus. hoc dicit' a perſona dementium · qui ita putant · quando pclitantibus non ſubueuit. Vino eſſe crapulatũ quando nõ tam cito ſubuenit. Et reuera ſic demẽter putantibus dormit, et eſt alienus et negligentibus et infidelibus · qui nulla voce laudis vel operis eum excitant · Excitatur autem ad vindictam malis actibus · vt hic peccatis eorum qui arcam inter ſimulacra poſuerũt · Tanq̃ potens · quia tunc ſunt homines ad iram faciles : et ad virtutes potentes qñ poſt crapulam de ſomno ſurgunt.

Aug. Et excitatus eſt · Xp̃s vino paſſionis ebri⁹ dormiens in ſepulcro. excitatus eſt a morte tanq̃ potens in reſurrectione.

Aug. Tanq̃ dormiens. Viſus eſt dormire · quando populũ ſuum dedit in manus eorum quos odit. vbi eis dicitur. vbi eſt deus tuus.

Et percuſſit in po. Aug. Hęc pęna cruciabitur qui in poſteriora reſpexerit. quę debet putare vt ſtercora. qui enim ſuſcipit teſtamentum dei vt veteri vanitate ſe non exuat. ſimilis eſt hoſtibus qui arcam iuxta ydolum dagon poſuerunt. Illa vetera etiam illis nolentibus cadunt. quia omnis caro fęnuꝫ · ⁊ claritas hominis vt flos fęni. Fęnum aruit · Flos decidit. arca ſtat in ęternũ. Secretũ arcę regnum cęlorum vbi eſt ęternũ verbum dei. ſed qui poſteriora diligunt ex eis cruciabuntur · opprobrium enim ſempiternuꝫ dedit illis.

Et repulit. Caſ. De rege dauid et loco regni.

Aug. Non dixit, repulit ruben qui primogenitus, et ceteros qui viderentur merito repulſi : cum iacob peccata eorũ deteſtetur. Vl' beniamin ex quo ſaul vicino tempore reprobatus fuerat. ſed eos potius nomĩauit qui clarioribus meritis videbantur excellere. Ioſeph qui impie venditus pro iuſticia ſublimatus · pauit patrẽ et fratres. de quo effrem qui maiori benedictione aui ꝑlatus. per hoc ergo ꝑclari meriti nomina totum illũ vetuſtũ ꝑplm ꝛpulſũ a deo intelligimus · electã tribum iudę · non pro meritis iudę. quo longe melior fuit ioſeph · ſed quia de ea xp̃us nonũ populum xp̃i ꝑlatum veteri populo ſcriptura teſtatur. vnde ⁊ mõtem ſyon eccleſiam accipim⁹ · quę futura ſpeculatur nõ terrena. ſic ab initio electionis hebręę gẽtis vſq; ad chriſtum precedit.

ſ A deo.
eius non cuſtodierunt. Et auer-
† ſ Quod fecerãt dicentes · omĩa quecũq; precepit dominus faciemus.
terunt ſe et non conſeruauerũt †pa
ctum : quẽadmodum patres eorũ.
con uerſi ſunt in arcum prauum.
† ſ Superbis cogitatõibus quando colere ydola preſumunt.
In irã concitauerunt eum in †col
ſ vnde.
libus ſuis : et in ſculptilibus ſuis
ſ Indignationem.
ad ęmulationem eum prouoca-
† ſ Aduertit et vindicauit. ſ Hec predicta. † ſ Iſrael
uerunt. †Audiuit deus ⁊† ſpreuit
ſ Quo ſpernente nichil ſunt qui per eum totum fuerunt.
eos : et ad nichilum redegit valde
† ſ Pro ydolatria eorũ · † ſ Cur repulit. ſ Elegãter exponit cur repulit cũ ait · vbi habitauit in hominibus.
iſrael. † Et repulit †tabernaculuꝫ
ſilo : tabernaculum ſuuꝫ vbi habi-
ſ Inter homines.
tauit in hominib⁹. Et tradidit in
† ſ aug. vir. et pul. arcam dicit · ſ vnde vidbant̃ inuicti et ſibi placebãt honeſti ĩter gẽtes
captiuitatem †virtutem eorum : et
pulcritudinem eorũ in manus ini
† ſ Capta arca cõſequẽs eſt vt populus caderet. † ſ In occiſione anime · ſ Malos. ſ Quẽ inter multos elegerat.
mici. †Et concluſit †in gladio po
pulum ſuum : et hereditatem ſuam
ſ Etiam fortes ·
ſpreuit. Iuuenes eorũ comedit
† ſ Ira bellantiũ. ſ Quia hoc nõ vacabat in hoſtili metu.
ignis : et virgines eoruꝫ nõ ſunt la
ſ aug · filij heli quorũ vnius vxor mox in partu mortua nõ potuit plangi honore funeris ·
mentate. Sacerdotes eorum in
† ſ Que mũdo renũciauerũt ·
gladio ceciderunt : et †vidue eoruꝫ
ſ Antropoſpatos ·
non plorabantur. Et excitatus ẽ
ſ Aug. Sic videtur impijs inſultantib⁹ ꝙ velut ebrius diu dormiat cũ tã cito nõ ſubueñt
tanq̃ dormiens dominus : tanq̃
ſ Sicut excitatur planctu familie. ita deus vino paſſionis ebrius ·
potens crapulatus a vino. Et ꝑ
† ſ In gehenna merſos.
cuſſit inimicos ſuos in †poſteriora
ſ Quia null⁹ alius ita punitus eſt ·
opprobriũ ſempiternum dedit il-
† ſ Ne inde eſſet rex. ſ aug · Melius in his verbis ſignificatur populus iudaic⁹ a deo repulſus et nouus populus chriſtianorum electus. † ſ Augmentũ interpretat'. ſ Qui in augmento terrenorũ militant. et ſũt de fruge ſeculi preſumentes ·
lis. †Et repulit tabernaculum †io
† ſ Iudeos. ſ fructificatio.
ſeph : et †tribum effrem nõ elegit.
† ſ Chriſtianũ populũ · † ſ Q. d · eccleſiam ·
Sed elegit tribuꝫ †iuda : †montẽ
ſyon quem dilexit. Et ędificauit ſi
ſ xp̃ũs. ſ vel niũ · ſ vel mo꞉.
cut vnicornis ſanctificium ſuum :
† ſ in eccleſia preſenti vel celeſti. † ſ Et ſi eccleſia preſens mortaliter tranſit · tamen in eternũ eſt fundata.
†in terra quam †fundauit in ſecula
ſ Per quem ·
Et elegit dauid ſeruum ſuum : et
ſuſtulit eum de gregibus ouium :
† ſ de loco vbi erat · poſt fe. ſ Primitiuã eccleſiã · i · de illis qui erant poſt primitiuos † ſ Celeſti pane. ſ Nõ qui filij carnis · ſed filij ꝓmiſſionis eſtimantur in ſemine ·
†de poſt fętãtes accepit eũ. †Pa
† ſ Contemplatõne dei ·
ſcere iacob ſeruum ſuum : et †iſrael
ſ Et ita fecit.
hereditatem ſuam. Et pauit eos
† ſ Quia ſine peccato et hoc docuit eos qd ipſe egit. † ſ id eſt. in opibus intellectualiter factiſ ſ Quos facit in eis.
†in innocẽtia cordis ſui : †et i intel
ſ Actualẽ ſanctitatẽ ſignificat · ſ ad vitam ·
lectib⁹ manuũ ſuarũ : deduxit eos.

Sicut unicornis. Aug. Vnicorni ſunt quorũ firma ſpes in vnum illud erigitur de quo dicitur vnam petij a domino hãc requiram. Sanctificiũ. eſt plebs ſancta regale ſacerdotium.

Dauid ſeruũ. Aug. Qui de iuda · q̃ chriſtum ſignificat · in hoc loco. Seruũ. nõ dicit filiũ · quia forma fui ex dauid · Dauid ad litteram ex paſtorali officio pecorum ad regnum hominũ trãſlatus eſt · vnde de poſt fętan · ac · e · Chriſt⁹ ab hominibus ad homines. id eſt · a iudeis ad gentes · tamen ſecundũ parabolam ab ouibus ad oues. non enim modo ſunt eccleſię iudeę quę olim fuerũt Pẽs gemellis fetibus erãt. vñ in canticis. Dentes tui ſicut grex tonſar aſcẽdens de lauacro. quę omnes geminos creant. et ſterilis non eſt in eis. Dentes eccleſię ſunt illi per quos loquitur. vel per quos in corpus ſuũ velut mãducando ceteros traijcit. Grex tonſarum dicitur · quia onera ſeculi velut vellera depoſuit · et ad pedes apoſtolorum rerum ſuarum venditarum precia appoſuit. aſcendẽs de lauacro baptiſmi geminos creat opera ſcilicet gemine charitatis · vnde ſterilis non erat in eis ab his tranſlatus eſt chriſtus · ꝫ paſcit greges in gentibus chriſt⁹. qui ſunt iacob et iſrael.

Iacob. Aug. Repetit. Iſrael here. ſ. niſi dicat' nũc ſcd̃m hũc ſtatũ iacob ſeru⁹. Qñ videbit facie ad faciẽ hereditas · vñ et nomẽ accepit. Iſrael em̃ d꞉ ex ꝯtẽplatõe dei. Trãſtulit eũ ad hoc. vt paſceret et ita fecit.

Et pauit eos in inno. Caſ. Videtur forte alicui congruẽti⁹ poſſe

dici innocētia manuū et itellcūs cordis· ſʒ ſic maluit· q2 ſūt q̄ ñ faciūt mala ꝑ timore. hi videntˀ innocētes manib9. ſʒ nō corde· ideo dixit pauit eos in innocen· cordis ſui ſcʒ hominū· i· faciens eos innocētes etiā in cogitatōibus cordis. Et deduxit eos ad vitā intellectibus manuū ſuarū ſcʒ chriſti. Intellectus manuū eius eſt quē facit quaſi manib9 in credentib9· quod nō potuit ille dauid figura hui9. Et h̄ docuit qd̄ egit.

LXXVIII.

Caſ. Pſalm9 ſecūdus de lamentatōe. Genti ꝑ duricia ſua gēni affligende. ꝑcatur xp̄m ſubuenire. Monemur bonis primoꝝ letari· calamitatib9 affligi.

Deus venerūut Caſ. Prima eſt ꝯqueſtio, et enumerātur q̄ntā tulerit hieruſalē tēpib9 antiochi· vbi nō deſtructa fuit ꝓpter q̄ ſignatˀ eccleſie pſecutō.

Aug. Venerunt. Nō dicit quaſi neſciēti a quo ſcit quidquid ſcit. Sed loquitˀ cū compietatis affectu, tranſfigurans in ſe eos qui futuri erant q̄n hec fierēt. Eſt autē deploratio eoꝝ que fecit deus vindicās et adiūgitur ꝑcatio quaſi vtinā iā parcat.

Aug. Venerunt. Nōdū erat templum et narrat quaſi ꝑterita que in ſpiritu videt futura· iam vero euidenter ſunt impleta.

In hereditatē. Auguſti. De populo iſrl' hereditas dei ſunt electi, ſed nō excecati· nō ergo poſſūt hec dici de tēpibus poſt aſcēſionem chriſti, ſed anteq̄ʒ chriſtus veniſſet. et tunc ēm hereditas vbi ꝓphete ⁊ ſancti cōducti in babilone· vel ſub anthiocho maxime. Caſ. M ſi quis accipit hoc poſt reſurrectionē faccam· de his que ydolatre martiribus intulerūt accipiatˀ· q2 aſaph et ſi ꝓprie de iudeis. tn̄ et eccl̄a cōgregatio dr· q̄ hereditas et tēplū quod polluitur in deficientibus. Eſt et hieruſalem libera mater noſtra. de qua ſuauibus pomis ad deum tranſlatis ipſa videtˀ deſerta. de qua yſa. Letare ſterilis que nō paris erumpe et clama que nō ꝑturis· quoniā multi filij deſerte magis q̄ʒ eius que habet virū· cuius circūitus ꝑ totū orbem vbi et perſecutio fit.

Morticina. Caſ. Cadauera. M. nō modo in viuētes ſeuiūt. Sepelire pietatis eſt· abijcere crudelitatis.

Effuderunt. Caſ. Exaggerat vt iudicem moueat.

Facti ſumus. Caſ. Gloria hieruſalē toto orbe mirabilis verſa eſt in opprobrium vicinis quod grauius eſt q̄ʒ ſi remotis: quia hi ſunt aſſidui. Vel vicinis affectōe ꝓpinquis iā volentib9 credere· vt martires hoc dicant

Vſqʒquo domine iraſc. Caſ. Deꝑcatio ꝑ pte ſua cōtra inimicos et inſultātes vicinos. M. illi ita ſeuiūt. Sed o dn̄e vſqʒquo.

Aug. Rogat ne vſqʒ in finē iraſcatˀ· i· ne illa vaſtatio ꝑſeueret. ſed tempet correctionē. noīe ire vindicta iniquitatis accipitˀ· noīe zeli exactio caſtitatis. ne anima a deo fornicetˀ. Nota hoc ꝑ peccatis euenire hominibus licet iuſtis ſicut tres pueri ⁊ ꝓphete in captiuitate teſtantur.

Velut ignis. Augu9. Vre tandiu donec aurū virtutū ꝑfectio purgetˀ ligna· id eſt. vicia cinerentur.

Comederunt. Auguſtinus. Ferarū dentib9 tradēdo. Deſolauerunt. euerſione ciuitatis que ciuib9 ſuis nudata eſt· vel quia occiderūt ſubſtitutos loco ciuiū occiſoꝝ. iacob ꝑ hoīe· homo ſcʒ ꝑ gente que offendit. Grat9 patriarcha: vt ei9 memoria peccata populi mitiget.

Iacob. Auguſ. Hec eſt ſupradicta hereditas. Loc9. Caſ. ciuitas. vbi templū q̄ ꝯgregabantˀ ad feſta.

Antiquarū. Caſ. Non dicit de ꝑteritis tantū· cū et hoc tempe quidā iudei ydola ſeq̄rētur· ſed ſimiliū antiquis quib9 īnumeris ānis peccauerūt.

Anticipent. Caſ. Ante iudiciū quod timet omis homo· quia niſi indulgētia ꝑueniat in iudicō nō abſoluitˀ reus. Nimis, ne quis de actibus ꝑſumat.

Adiuua. Caſſi. In bello defenſionis legū· quia nō in ſuis h̄ in virtutibus dei cōfidūt. Propter gloria. nō ꝓpter meritū ut erepti tuo noī honorē reddamus. Propter no. pietate ſancti nominis tribuatur nō nobis quod actib9 noſtris nō poteſt hr̄i.

Adiuua nos deus. Per hoc nec igratus eſt gratie nec tollit liberū arbitriū. Qui enim adiuuatˀ, etiā ꝑ ſe ipm̄ aliquid agit.

Liberan. Aug. Liberat· i· eruit a malis. cū et adiuuat ad faciēdā iuſticiā· et propicius eſt peccatis ſine quibus hic nō viuitur.

Ne forte. d. Aug9· illud vſitatū a ꝑfidis vbi eſt· vel non eſt· vel non poteſt inſultatio non ferenda·

Innoteſcat ultio. ⁊c̄. Vel hic in cōuerſis perimitur iniquitas quod ante optauerat. vel in fine pereūt, quod hic dicit nō optando· ſed ꝓphetiſādo. Aug. quia iuſtus nō delectatˀ de pena inimici: quia nō eum odit· ſed d̄ diuina iuſticia: quia deum diligit· econtra iniuſtus facit.

Compeditorum. Aug· Corruptibilitate carnis, que aggrauat aīaʒ per quam ꝑualet aliquando ꝑſecutor· has compedes nō ſentiunt niſi illi q̄ ingemiſcunt grauati· ab his cupiebat diſſolui ap̄lus et eſſe cū chriſto. Vel compedes ſunt ꝑcepta dei, quibus colligantur ſancti· que patienter ſuſtentata in ornamenta vertuntur· vnde inijce pedem tuū in compedes eius.

Caſ. Compeditorū, Ad litteram de his dicit quos gentiles vinxerunt. q̄ cū gemitu orant vt eccleſia in fratrib9 nō deficiat· et ſi eos pena ꝯſumit.

Secundum magnitudinem. Aug. Res ēm tam magna in chriſtianis ſecuta eſt quam nunquam crederent inimici. Filios. quia accenſi

---

attribuit· ſ fideli ſinagoge.

Pſalmus aſaph.

LXXVIII

Deus venerūt gentes in hereditatem tuā: pollucrunt templum ſanctum tuum: poſuerunt hieruſalem in pomoꝝ cuſtodiam. Poſuerunt morticina ſeruoꝝ tuoꝝ eſcas volatilibus celi: carnes ſanctoꝝ tuorū beſtijs terre. Effuderunt ſanguinem eorum tanq̄ʒ aquā in circūitu hieruſalem: et non erat qui ſepeliret. Facti ſum9 opprobriū vicinis noſtris: ſubſannatio et illuſio his qui in circūitu noſtro ſūt. Vſqʒquo domine iraſceris in finem: accendetur velut ignis zelus tuus: Effunde iram tuam in gentes que te non nouerunt: et in regna que nomen tuum non inuocauerunt. Quia comederūt iacob: et locum eius deſolauerūt. Ne memineris iniquitatum noſtrarum antiquaruʒ· cito anticipent nos miſericordie tue: q2 pauperes facti ſumus nimis. Adiuua nos deus ſalutaris noſter: ⁊ ꝓpter gloriam nominis tui domine libera nos et propicius eſto peccatis noſtris propter nomen tuum. Ne forte dicant in gentibus vbi eſt deus eorum: et inoteſcat in nationibus coram oculis noſtris. Vltio ſanguinis ſeruoꝝ tuorū qui effuſus eſt: introeat in conſpectu tuo gemitus compeditoruʒ. Secundū magnitudinē brachij

Interlinear glosses:

ſ hieruſalē vbi boni aliqui. ſ Monet iudicē cui9 res ledit. ſ Per ſimulacra· nō deſtruxerunt· ſ Primo occurrit iniuria templi, in quo ē contumelia dei. et hic arguit eos de ſacrilegio· ſ deſertōnem vt collectis pomis cuſtodie deſerūtur. vnde· Relinquetur filia ſyon ſicut vmbraculum ī vinea et ſicut tuguriū in cucumerario· ſ Poſt ſacrilegiū homicidia. ſ Qui noluerūt ūnūdis vti ſ Quaſi reſurrectōi quicq̄ʒ depiret. Cū tamē ille ex occultis nature ſinibus totū reintegret· cui etiam capilli capitis noſtri numerati ſunt. ſ Hec ſunt morticina. ſ Quaſi ita liceret de ſanguine ſicut de aqua ſine culpa. ſ Abūdanter et viliter· ſ aug. Cū extra inueniretur occidendi vel ꝑ totū mundū eccl̄a paſſa. ſ Caſ· Copia cedis in vrbe et extra vt nō vacaret ſepelire dū omnibus piculū immineret· ſ Non tantū intra muros ſed etiam. ſ Scilicet· auget ſcelus ſ gentib9 que circa hieruſalē· vel inimicis eccleſie toto orbe ſ Quia nō eis ſʒ in cōſpectu domini precioſa mors ſanctoꝝ eius. ſ Sed. ſ Precatˀ iam qui deplorabat et orat quod futurū ſcit· et tunc enim aliqui boni erant inter illos. ſ Quaſi noli iraſci in finem· ſ O. ſ vſqʒquo ſcʒ accendetˀ in finem. ſ Et. ſ Potius. ſ Nō eſt hoc dicere maliuolentia, ſed preuiſa dicūtur· ſ vt multā· ſ Subditos. ſ vt ſicut illi nos opprimūt ita illi tuis virtutibus obruātur· ſ Ipſos reges. ſ Nec ſcire voluerūt nec timere· Culpa iudeorū horū cōpatione leuiatur· ſ Sʒ demonia vel q̄ʒlibet creaturā nō creatorē ſ aug· Inſup oppugnauerūt· ſ aug· aliquos incorpando ſibi vel occidendo. ſ Iudaicū populū. ſ Eccleſia que iunior cui ſeruit maior. ſ Ita fac in gentes que te nō no· ſed ne memineris. ſ ulˀ hec mala nobis inferunt. ſ aug. Sed quia ſcio te ꝑ peccatis nos et ꝑ eos flagellare ido precor ſ Confeſſio delictoꝝ ad veniā ꝓuocat. ſ A parentibus venientiū vel ꝓpagatōne vel imitatōe. ſ Ne ad iudiciū dānandi veniam9. ſ A meritis· ſ Ad bona facienda· ſ Sed. ſ gratia liberū arbitriū adiuuet· ſ Quaſi pauptas· i. infirmitas noſtra te miſerante adiuuetur ad bona facienda· ſ O. tu ſalutaris nos infirmi ſ Qui neceſſari9 es infirmitati noſtre· ſ vt qui gloriatˀ in domino gloritˀ nō in ſe ſ Non propter nos. ſ aug. hoc magis ꝑ gentibus que pereūt deſpando de deo· O· vel nō eſt vel ſuos nō adiuuat· ſ vt videamus cōuerſos qui modo ꝑſequūtur· vel ſumeſ vindictā de malis qui fuſan· ſ O· cito fiat. ſ tempalis vt eternā euadant. ſ Aūt. O· malis ira fiat. ſ vel tū ſ vel um· ſ Hec petebat gemitus illoꝝ. ſ Potentie·

ſunt exemplo non territi.
Poſſide filios mortificatorū. Aug. Hoc ſemꝑ orauerunt ſancti martires. ne infructuoſus eſſet poſteris ſanguis eorū vt inde creſceret ſeges vnde putabatur peritura.
Caſ. Pia precatio. ne filios eorū proijciat. qui ꝑ eo puniti ſunt. Poſſide. ne quo errore maculētur.
Et redde. Caſ. Et ſi corpaliter reddit. ſalus eſt tñ aïe eorū. Septuplū. ꝑfectōez doni celeſtiſ ſignificat: quādo ſpū ſancto replemur.
In ſinu. In ſecreto animoꝝ vbi fit cōuerſio. Improperiū. ꝓ iniurijs reddant laudes. glorioſa vindicatio quando inimicorū ore laudatur deꝰ. Vl ſeptuplū. Septupla rētributōe ꝑfectōez ꝑne ſignificat. ſic ꝛ de hoīs cū dr̄ ſeptuplū accipiet in hoc ſeculo. qd poſitū ē ꝓ omnibus hoīs. q̄i nichil hn̄tes et o. p. q: hoc nūo plenitudo ſignificat. Vel ſeptuplū pro infinito.
Improperiuꝫ eorū. Aug. Hoc redde. Id eſt. pro iſto opprobrio da eos in reprobum ſenſū. homo nanq3 cū datur in repbuꝫ ſenſū. i. in interiori ſenſu accipit ſuppliciorū meritū futurorū.
Nos autē po. Caſ. Concluſio exultatina non victorū ſed patientium. Et ſuauis concluſio lamētatōis.
Aug. Nos autē. He ſunt reliquie a mathatbia ꝯgregate. Vl generalit deoī genere piorū ac veroꝝ xpianorū accipiēdū eſt. vt etiā xpianus populus ibi ſit mixtꝰ. hic ē grex ꝓ q̄ orauit ne diutius iraſceretur.

† ſ vel recipe. ſ In adoptōnem. † ſ Id eſt. poſteros.
tui †poſſide †filios mortificatorum.
† ſ aug. Nō optat ſed uera ꝓphetat. † ſ de quibus ſupra dixit ſ inter quos eſt eccleſia uſq3 ad ſepatōem futurā.
†Et redde †vicinis noſtris
† ſ in occultis nūc in hac uita. ſ unde ſupra dixit ut poſt innoteſcat in natione c. o. n.
ſeptuplum †in ſinu eorum impperium ipſorum quod †exprobrauerunt tibi domine.
† ſ in ſeruis putātes nomē tuū delere de terra. † ſ Quos putabant ſe ꝑdere. ſ illis ita.
†Nos autē populus tuus et oues paſcue tue: cōfitebimur tibi in †ſeculum.
ſ fide. ſ doctrina tua paſti. ſ Laudauimus te in nobis. † ſ Quia uſq3 in finem ſeculi nō delebitur eccleſia vt putabant. † ſ aug. id eſt. in omnē generatōem. idem quod in ſeculum.
†In generatione et generationē annunciabimus laudem tuam.
ſ Alias. ſ aug. Que ut taceretur nos finire conati ſunt.
† ſ uel in finē. † ſ in melius ut iam ſint generatio dirigens ſe in chriſtum.
†Intellectus pro his qui †commutabūtur pſalmꝰ pro †aſſirijs teſtimonium aſaph.
† ſ Qui dirigentes interpretantur. ſ illuminati.

LXXIX

ſ deſideratur et inuocat vt veiat ſ O deus pater. ſ vidētes te.
Qui regis iſrael †intēde q̄ †deducis velut ouē †ioſeph.
† ſ filiū mitte † ſ Alias oues. † ſ Aug. Ipſū qui interpretat augmentū. ꝛ mortuo grano auctus eſt multū populus dei et iunctus in angulo duobus parietibus
† ſ Intende ita. † ſ Sup illas poteſtates celorū in plenitudine ſcientie que eſt charitas.
†Qui ſedes †ſup cherubin maifeſtare †corā effraim beniamin et manaſſe.
† ſ vt et nos ſimus plenitudo ſcientie qd poteſt eſſe per charitatē quā que eſt deus. qui ſcit. quid neſcit.
Excita domine potentiam tuaꝫ et veni: vt ſaluos facias nos.
ſ tu ipſe. ſ Q. ſic erimꝰ ſalui.
† ſ Aliter nō ꝯuertimur niſi tu facias † ſ auerſos a te. † ſ fac ſcire. ſ vel illumina nube carnis opertam. ſ filiū qui eſt imago tua.
†Deus cōuerte †nos: et †oſtende faciem tuam et ſalui erimus.
† ſ Cōuerſis reſtat ira. ſed et hec finē habebit per chriſtū in ſecūdo aduentu. † ſ Celeſtiū. ſ Quibus nos ſociū futuri. † ſ vt iam non facias promiſſa.
†Domine deus †virtutum: †quouſq3 iraſceris ſuper oratione ſerui tui.
ſ et ſi olim iraſcebaris. ſuper oratōnem inimici. ne iraſcaris ſuper oratōem ſerui tui. ſ Iam. ſ tandiu. ſ Que tamē erūt ad perfectōnem et ad correctōnem nō ad perēptionem.
Cibabis noſ pane lacrimaꝝ: et potū dabis nobis i lacrimis in meſura.
ſ Alia ſimilitudine. † ſ Exponit lacrimas. † ſ de aſaph electi ſunt qui predicarent in gentibus xp̄ūm quibus cōtradicebatur. et inde cibati lacrimis.
†Poſuiſti nos i †contradictioneꝫ vicinis noſtris: et inimici noſtri †ſubſamnauerunt †nos.
† ſ Non modo contradixerunt. † ſ Quaſi colentes mortuū. † ſ Sed licet tanta ſimus paſſuri. Nō tamē ideo minus optamus eum.
Deus virtutum conuerte nos et

Aug. Vel. In generatione. i. in futuro ſeculo āñūciabimus. nō ꝑ alioꝝ inſtructione. ſed pro debito honore.
Intellectus pro his. ꝛc. Cōmutabūtur Aug. In melius vt iā nō ſint generatio que nō direxit cor ſuū. ſed dirigens. vel ſicut agit de commutandis. ita et de iudeis qui ſe dirigūt per liberū arbitriū et per carnales obſeruantias. Vel. Pro his qui cōmutabūtur et pro aſſirijs. id eſt. pro cōuertendis et ſupbis. Et his ſcꝫ cōuertendis eſt teſtimoniū recte fidei. his. i. ſupbis eſt teſtimoniū perfidie.
Aſaph. Illuminatus agit de aduentu chriſti et de vinea eius. bonū teſtimoniū de capite ipſo et corpe eius. rege ꝛ plebe paſtore et grege.
Qui regis. Aug. Hic loquitur aſaph illuminatus de aduentu chriſti qui cōuertit hominē. et vineā de egipto eductā ſolidat. hoc eſt teſtimoniū pro his qui immutantur.
Caſſi. Supra trepidus qui ꝑ peccatis ſynagoge orabat. iam ꝑſumit. et cōmutatis in melius teſtimoniū dat. hic pſalmus ſynagoge eſt teſtimoniū de capite ip̄o et corpore eius.
Caſ. Deprecatō primi aduētus. ꝑ quē fit reparatio generis humani.
Caſ. Per actꝰ diffinit. O deus fili. Qui regis ſpūaliter Iſrael vidētes te. Intende. i. lumē pietatis ſuper nos infunde vt a te ſimꝰ clari. qui ꝑ nos ſumus tenebroſi.
Ioſeph. Caſ. Fidelē populū ducis in caulas dei. vt oues ad paſcua. de qbꝰ. Alias oues habeo que nō ſunt de hoc ouili. et illos oportet me adducere vt fiat vnū ouile et vnus paſtor. ꝓpria ſingulis verba. regitur iſrael ducitur ioſeph. id eſt. deuotus populus.
Manifeſtare. Caſ. Rogat vt qui in ſecreto maieſtatis erat ꝑ incarnatōnem appareat corā iudeis. vt ꝓmiſſum erat. faciens in eis has virtutes que his nominibus ſignātur effraim b. et ma.
Aug. Manifeſtare corā. Angelis notus innoteſce hominibus.
Coram effraim. Auguſti. Id eſt. gente iudeorū vbi he tribus ſcilicet corā fructificatōne. ꝛ filio dextre. vt et nos ſimus plenitudo ſciētie ꝑ charitatē que deus eſt. Et coraꝫ manaſſe. id ē. oblito. vt iam illi veias in mētē. iuxta il lud. remiſcēt et ꝯuertētur vniuerſi fines terre.
Excita. Aug. Repetit qd orauerat. Ordo talis. Veni tu ip̄e in carnē. Et excita po. t. in reſurrectōne. quia viſus es infirmꝰ in paſſiōe. dū dr̄: ſi filiꝰ di es deſcēde de cruce. Qd ꝑſignatū ē cū iacob ꝑualuit angelo. ip̄o quidem volente; et tamen victus benedixit victorē. ſed et claudū fecit eundē: claudicat qui dē populus iudeoꝛuꝫ ꝑ et ibi ē bn̄dictū genꝰ apſtoꝝ. Excita ergo. i. crucifixꝰ ex infirmitate reſurge ex virtute.
Caſ. Excita. Potentiā miraculoꝝ olim factoꝛuꝫ que ſopita eſt donec res coꝝ et veritas appareat. Ueni. vt ſaluos f. n. Ecce q̄ntam vtilitatem nouit incarnationis. ꝛ ideo taꝫ ſtudioſe ꝑcatꝰ. que eī vota hic ſufficiunt petere deū ꝟtutū. quē nouit miracula in ſe facturū qui ſolus ab infidelibus liberat. Conuerte. diſtortos. et cōuſis. Oſtende. f. t. q: cōuerſos ſolet reſpicere. Quouſq3. h aſaph illo tempe dicebat quo venire petebat. quod adhuc differebat cōſilio dei. Ira tñ dicit quia tardat. Ecce que pietas et deſideriū petentis. et ideo clamat q: ſciebat differri. Enumerat que interim mala. Cibabis. panis lacrimarū ē vita doloribus plena. ſed et hic cibꝰ. dū non ſic extinguimur ſed erudimur Addit quod et potꝰ; q: hec duo ſunt quibꝫ viuit oīs homo. nā quod tempus a lacrimis vacuū. quas tñ lacrimas das in mēſura. diſtributo modo. Unde fidelis deus qui nō patitur vos tentari ſuꝑ id quod poteſtis. ꝛc.
Faciem tuā. Augꝰ. Hec facies velata fuit aſaph tempe īfirmitatis xp̄i. et tūc egrotauit aſaph. nō valens intueri velatū nube de qua dicitur. Aſcendit deꝰ ſuper nubē leuē. et intrabit vel ingredietꝰ egiptū. i. carnē īmunem a peccato. illuminauit vero eā cū ſurrexit et aſcēdit et ita ſaluamur.
Quouſq3 iraſceris. Augꝰ. Trāſit ira a ſeruo. nō vt nō flagellet vt pater. ſed ne damnet. ꝛ conuerſis enim durat ira ſed corrigens. flagellat eīm omnē filium quem recipit.
Cibabis. Aug. Exponit hic paſſiones quas ſancti tpe aduētꝰ paſſuri ſūt. Q. et ſi optē xp̄i aduentū. tñ eo tempe multa paſſuri ſumꝰ quia cibabis.
In menſura. Aug. Pro viribus tuis vt erudiaris. nō vt opprimaris. vnde fidelis deus qui nō pa. v. t. ſ. q. p. vel pro modo culpamuꝛ.
Poſuiſti. Caſſi. Dū vicini qui de nobis ſunt cōtra nos. Irrident inimici. a quibus oībus vt ſalui ſimus. deus. v. cibꝫ orat
Deus uirtutū. Aug. Deſiderātis mos eſt freq̄nter repetere. q̄ tātis ꝑ

¶ Uineam. Caſ. De vinea quomodo incepta et perfecta.
¶ Aug Caſ. Vineā de egipto. Q. nos ſalui erimꝰ: ſ. iudeos quibꝫ tot feciſti deſtrues. qḋ nō ꝓ leui culpa. ſed quia aduentū chriſti nō nouerunt. Vel ſalui erimus quia ita ꝯſignaſti. Uineā de egipto. ſed quare deſtrues. hoc de infidelibus. De egipto. vt illos de egipto. ita eccleſiam de tenebris eiecit viciorū. gentes plantat in virtutibꝰ ⁊ ducit per hoc deſertum ſeculi. Radices. martires et alios firmos facit, et implet orbem.

¶ Caſ. Vineam de egipto ꝑ myſticas ſimil. que geſta ſunt dicit. vinea gens iudeorū ī typo eccleſie. ꝗ inter turbas vmbratiles peccantiū fruge ſanctorū ornatur quaſi vinea inter folia fructu. et foſſa et putata in tribulatōnibus plus creſcunt. ꝗ ita per orbē dilatata ē. Dux. dum eam ducit ſpūali itinere. Radices. prophetas apoſtolos martires ⁊ alios de quibus palmites tēdens mūdū occupat et opit.

ſ Preſentiam chriſti.
oſtende faciem tuā et ſalui erimꝰ.
ſ In terrā ꝓmiſſiōis.
Uineam de egipto tranſtuliſti:
ſ de terra ꝓmiſſiōis. ſ Amorreos iebuſeos ⁊ alios. ſ Poſt. ſ vt agricola. ſ vineā.
eiecisti gentes et plantaſti eam.
ſ vt vinea orbē comprehenderet. ſ vel dux itineris ī colūna nubis et ignis. ſ Apparēs eis viſibilis carne aſſumpta.
Dux itineris fuiſti in conſpectu
ſ Principes eorū. ſ Prophetas apoſtolos et martires.
eius et plantaſti radices eius: et i
ſ Sed prius vinea. que modo impleuit terrā. operuit montes vmbra.
pleuit terram. Operuit montes
ſ Creſcendo iſta vinea operuit omnes ſanctos prophetas et patriarchas.
vmbra eiꝰ et arbuſta eius cedros
ſ Et. ſ Ab hierlm. ſ A ſimili. ſ filios.
dei. Extendit palmites ſuos vſqꝫ
ſ Quod ꝑpe iudeos typice omniū gentiū.
ſ Iordanis.
ad mare: et vſqꝫ ad flumen propa
ſ Ergo. ſ Inde quid accidit ei. euerſa ē gēs illa. Et hoc eſt deſtrux.
gines eius. Ut quid deſtruxiſti
ſ Caſ. Munitionē que de ſolis lapidibꝰ fit circa vineas. ſ Spoliāt. diripiunt.
maceriam eius: ⁊ vindemiant eā
ſ gentes que ydola colūt. ſ Caſ. vel viam tranſeūtes ſunt tempaliter dn̄antes. ſ Legē vel chriſtum.
omnes qui pretergrediuntur viā
ſ Extra terminos patrie eiecit. ſ veniens. ſ gentibus.
Exterminauit eam aper de ſil
ſ Ipſe eſt aper qui vaſtauit.
ua ⁊ ſingularis ferus depaſtus eſt
ſ Sed quo fructu hoc paſſi ſumꝰ vt ſic ſanemur et conuertamur. Et hoc dicit orando.
ſ Ab ira.
eam. Deus virtutū conuertere:

¶ Dux itineris. Aug. Vl' alia littera. Uiā feciſti in cōſpectu. i. xp̄m viſibilē ei miſiſti. qui dicit. Ego ſū via veritas et vita. et ſic impleuit modo vinea terrā. quod fit vſqꝫ in finem. dū quotidie aliqui cōuertūtur hoc de pfectōne dictū eſt. ſed prima gens iudea fuit vinea iſta ꝗ regnauit vſqꝫ ad mare qḋ ibi vicinū. et vſqꝫ ad flumē iordanis. trās iordanē ei aliq̄ iudeorū. ſed infra tota gēs. Hoc ergo iniciū eſt vinee cui pfectio ē quā ꝑdixerat ibi impleuit terrā per viam chriſtū. Et hoc eſt qḋ alibi dicitur. Et dominabit' a mari vſqꝫ ad mare. et a flumine vſqꝫ ad terminos orbis terre. quod non gentes iudeorū. Et non eſt altera ſed eadem vinea. inde xp̄us: inde apoſtoli. inde et alij iuſti. etſi aliqui rami fracti.
¶ Operuit. Caſ. Altitudo et latitudo vinee hic exponitur. Superna ē vinea. que et mōtes ſublimiores vita et doctrina obumbrat et magnis creſcere facit. vites que arbores aſcendūt arbuſta nomināt'. per que minores ī eccleſia accipiūtur. Cedri. nō ſuperbi. ſed qui ſunt dei. martires ſunt qui in eccleſia alti ſunt. hos etiā eccleſia in gremio ſuo protegit. Propagines. filios regenerationis qui a flumine iordane manauerunt. quia ibi cepit regula baptiſmi.
¶ Montes. Aug. Prophete quos operit vmbra. quia obſcure locuti ſunt in figuris. ſed poſt vmbrā venit res. Umbra. eſt circūciſio ſabbatū et huiōi que et prophete locuti ſunt. Umbra. i. cura et ſollicitudo de eis operit maiores. Et arbuſta. i. eorū excrementa ſimiliter operiunt cedros dei. id eſt. doctores.
¶ Cedros dei. Augꝰ. Quia ſunt cedri euertende ſupbi ſcilicet qui ſunt cedri ſeculi. ſed non dei.
¶ Ut quid. Mirat' cur huic tali ſubtracta eſt dn̄i defenſio. Aper dyabolus. fortis et ferox. de ſilua quia cogitationes eius agreſtes et auie ſunt. ſed tu domine d.
¶ Aug. Ut quid. Quia ſupbia fuit aduerſus plantatorē et ſeruos occidit ad ſe miſſos. et tandē filiū heredē: deſtructa eſt maceria. et inuenerūt eā gentes deſtructā et deleuerūt. Hoc primo plangit aſaph ſed ſine ſpe de dirigentibus eī cor iam loquitur.
¶ Aper. Aug. Caſ. Veſpaſianus fortis et ſeuus et ꝯtrarius iudeis q̄ hoc animal inter cetera habent īmundū. Singularis ferus. Titꝰ qui reliquias terribili depaſtione cōſumpſit. qui dicitur ſingularis. i. ſupbus. Vel ꝓ eodem accipit' aper et ferus. ſcꝫ romanus exercitus. vel ita continua. Ita vaſtata eſt vinea. ſed vt reliquie ſalue ſint. O deus virtutū cōuer. in finē ſeculi ſupplices ſerenus aſpice. Cōmutatis in melius hoc remediū ꝑcatur. Et vide. quibus peccatis laboret et pereat homo.

ſ Miſericordia. ſ Celorū. ſ fac iam cognoſcere te vel peccata tua. ſ Infirmā ſana.
reſpice de celo et vide viſita vi
neam iſtam. Et perfice eam quā
ſ Inchoauit. ſ Propiciatio tua. ſ Sed vbi pfice. ſ Perfice. ſ Qui ſolꝰ eſt fundamentum.
plantauit dextra tua: et ſuper fi
lium hominis quē confirmaſti ti
ſ Et ſic erit quia ſ Incendit amor vterqꝫ bonus ſcꝫ et malus.
bi. Incenſa igni et ſuffoſſa: ab in
ſ facies que delet peccata. ſ filii tui. ſ Iam ante.
crepatione vultus tui peribunt.
ſ Quaſi quādiu mali erimus oſtendat ſe miſericordia tua. fac bene cū vinea tua. demonſtrata facie tua. i. verbo tuo ſup virū dex. t. i. filiū virgis. ſ Opatio tua ad effectū ꝓmiſſa pducat.
Fiat manus tua ſuper virum de
xtre tue: ⁊ ſuper filiū hominis quē
ſ Aug. Quaſi quādiu īcrepas et accuſas tuos fiat manus. hoc fac et non diſcedimus.
confirmaſti tibi. Et non diſcedi
ſ vt te nō terrena amemus in quo prius mortui. ſ id eſt. te diligemus. tu eris nobis totū.
mus a te viuificabis nos: ⁊ no
ſ Quod vt ſit. ſ in quo cepi in eo finiā.
men tuum inuocabimus. Domi
ne deꝰ virtutū ꝯuerte nos: et oſtē
de faciem tuam et ſalui erimus.
ſ dirigenſ. ſ Chriſtū. ſ id eſt. eccleſiis in quibus eſt preſſura tribulationū.
In finem pro torcularibus

¶ Singularis. Caſ. Dicit omis ſupbus. ego ſum. ego ſū. ⁊ nemo alius.
¶ Et perfice eam Aug. Non aliā inſtitue. ſed hanc pfice. in hac eī eſt ſemē abrahe ibi ē radix que portat oleaſtrū. Perfice. quia cecitas ex pte contigit in iſrael. vt plenitudo g. in. et ſic o. i. ſ. f.
¶ Super filium. Caſ. Sup te fundatā et ſup filiū homis. hic apte xp̄us oſtenditur. q̄ de maria natꝰ. Cōfirmaſti. cum dixit: hic eſt filius meus dilectꝰ in q̄ michi bn̄ ꝯplacui ipſū audite. in quo cōfirmatus eſt xp̄us apḋ hoīes. Incenſa. mala que igne cupiditatꝫ ſunt. Suffoſſa. occulta dū alijs pat' inſidioſe fouea. Peribūt dū dicetur: Ite in igne. vt hec omia impleātur. Fiat manus tua. i. opatio ad effectū ꝓmiſſa ducat. Incenſa. i. peccata. ſed incenſa ſunt que facit amens cupiditas. Suffoſſa. que timor male iacens. et hec ſūt omia peccata. quia omia fiūt ꝓpter cupiditatē. vel timorē. que nō capit cupiditas vincit timor. Sic econtra amor dei et timor eius ducit ad omē bonū. amas vt bene tibi ſit. times ne male tibi ſit. hoc age in deo nō in ſeculo. vtrūqꝫ amor incendit. vterqꝫ timor humiliat. de bono dicit'. fodiā circa illā et mittā ſtercora. Foſſa ſignificat piā humilitatē timentis. Stercora vtiles ſordes penitentis. De igne autē boni amoris dicit'. Ignē veni mittere in terrā et quid volo niſi vt ardeat.
¶ Fiat manus. Caſ. Grande ſacramentū. et munꝰ dei. quia tandiu ſalus iſrael dubitari potuit: donec xp̄us venit. ſed tūc cōpleta eſt ꝓmiſſio. nec vltra diſcedit ab eo eccleſia ſponſo cōiuncta. Dicit ergo. Fiat manus. opationē ſancte incarnationis ꝑcatur.
¶ Non diſcedimus. Caſ. Ultra cum filiū homis. Viuificabis. hec eſt vtilitas ab eo.
¶ Domine deus virtutū. Caſ. Magna ſuauitas huius verſiculi in quo regulam totius religionis exponit. Primo eī deus nos conuertit. et tūc non ante faciem oſtendit. i. lumine pietatis nos inſpicit pꝰ qḋ nos tandē ſaluat. Hunc ergo propheta iterat: quia per ipſum quiſqꝫ breuiter quod expedit implorat.
¶ Pro torcularibus. Aug. In quibꝰ tria. ꝑſſura. et de ea duo oleū et amurga. quorū vnū recondit' aliud ꝓijcitur. Similiter vinū et acinum ſic in eccleſia. Si ergo ſunt ꝑſſure quas querūtur blaſphemi abundare tpibus xp̄ianis. ne turberis. eſto oleum non amurga que ꝓijcitur. Hic nanqꝫ

diſcernitur quod ſimul illic pendebat in arbore. Preſſura ergo diſcernēte renatis ex aqua cantat pſalmus aſaph. i. dominicę congregatōni.

Quinta ſabbati. Quo die deus animalia piſces et aues creauit ex aquis. loquitur ergo pſalmus baptiſatis, ex quibus alij oleū vinū aues. id ē ſpūales. alij amurga acinum piſces.

Aſaph. Caſ. Qr ſecundū hyſtoriam iudeis. ſpūaliter xpianis loquit. LXXX

Aug. Primo dicit quid agendū electiſ q̄ ſūt oleū vinū aues.

Exultate. Aſaph propoſita ſibi imagine cuiuſdam ſolēnitatis electos ad celebritatem incitat dicens.

Deo iacob. Ficticius deus deluſor ē.

Sumite pſal. Aug. Verba dei ⁊ humani actus cōueniant in vnā ſocietatē. hęc enī eſt pax hieruſalem hęc eſt ratio dati et accepti. vnde apoſtolus. Si ſpiritualia ſeminamus vobis magnū eſt ſi carnalia veſtra metamus.

Bucinate. Aug Huc vſq̄ ad ptitōem vel ad litterā ſimpliciter de iudeis accipiēda ſunt. vel allegorice de chriſtianis.

Aug. Bucinate. Et annunciate alijs innouatōem veſtri. In neomenia. vel in initio menſis a prima die. vij. menſis iuſſum erat. vt. vij. diebus tuba canerent. quia ſeptiformis gratia ſpūſ ſancti p quam innouamur. erat p̄dicanda tuba. aperte per opera. vel altis clamoribus. vnde eſaias. Clama ne ceſ. vt tub. exal. v. t.

In neomenia. Caſ. In initio menſis iuſſi ſūt iudei tuba canere. id eſt. in initio noue lune que ſignificat nouam vitam.

Neomenia. Feſtū noue lune. quod ⁊ feſtū tubarū dicit. quod celebrabant in memoriā iſtius rei. q̄ dn̄s oſtendit abrae arietem inter vepres herentem. quē pro yſaac imolauit.

Quia preceptum. Caſ. Ideo tuba canendū. quia lex data eſt iudeis per moyſen: et quia iudex futur⁹ eſt.

In ioſeph. Aug. Gentes ſunt ioſeph. quia multi filij deſertę magis q̄ eius quę habet virū. cum exiret ecce quinta ſabbati de quo in titulo cum populus multiplicatus exit de terra ęgipti de tenebris ignorantię p baptiſmū. audit et percipit myſteria quę nō nouerat vbi debebat habere cor.

Ab oneribus. Aug⁹. Quibus onerib⁹: manus in cophino. i. ſeruili opere. peccata ſeruilia opera ſunt. iuxta illud. qui facit peccatū ſeru⁹ eſt pcci

In cophino. Aug. In imūdicijs peccatorū. in terrenis opib⁹ ⁊ lutoſis.

In tribulatione. Caſ. Si ꝓpheta diuertit domin⁹. dicēs. In tribulatione. imputant eis bn̄ficia dei vt grauior eſtimetur offenſa.

Exaudiui te. in abſcon. Aug. Vt corde credas ad iuſticiā. Pro baui. vt ore fiat confeſſio ad ſalutem.

In abſcondito t. Aug. Nō in tempeſtate maris ſꝫ cordis. vbi exauditus debet ꝓbari. in aqua cōtradictōnis. iam enī gradiens viā dei habet multis modis obſiſtentes. Hęc eſt aqua cōtradictōnis quā ſenſerūt antiq̄. ſꝫ iā pene ſiccata ē. tūc enī aq̄ populorū turbabāt. et acrit̄ reſiſtebāt. Tūc ſāſoni forti viro. i. chriſto ducere eunti vxorē de alienigenis. i. eccleſiā de gentibus. occurrit leo fremens. i. populus gentiū. ſed diſſipauit eū vt hędū. caprū. quia populus iſte fremēs nichil erat niſi lāguidus peccator. occiſa autem in eo illa feritate. iam nō ſic fremit īmo iam in ipſo inuenimus leges. p eccleſia q̄ ſi fauū in ore leonis.

Aqua cōtradictōnis. Aug⁹. Chriſtus fuit etiā in ſeipſo vt de eo nato dictū ē. Erit hic in ruinā et reſurrectōem multorū. in ſignū cui cōtradicetur vt iudęi contradixerūt titulo crucis.

Audi populus meus. Auguſ. Dyapſalma. Hacten⁹ de oleo torculanū. iā de amurga. qd̄ dicit ad cauendū. hic arguunt reprobi.

Contestabor. Caſ. Ipe domin⁹ iudicij teſtem ſe facit veritatis tam hic q̄ in futuro vt null⁹ dubitet deinde quid velit eū intelligere ſbdit. Iſrael ſi m. a. vocādo eū iſrael familiarē ſibi ſignificat et ad iuſſa inuitat. In te. in corde tuo. vbi veritas nō falſitas debet eſſe. Recens. ne verbū p̄ſis putetur ſub tpe. Deū alienū. qui noīe nō eſſentia. Alienū. pene par eſt ſcelus recentē deum putare. ⁊ ydolis ſeruire

Non erit in te d. r. Aug⁹. Alij faciūt ſibi recentes deos. vel ydola. vel chriſtum imparem patri. et alia huiuſmodi fingūt in corde. et ita ſunt templa ſimulacrorū. in omībus terrena cogitatio. opinio diuerſa. vanitas vna. Ideo ſamſon caudas vulpiū colligauit. vt incēderet meſſes philiſteorū. Samſon interp̄tat̄ ſol eorū ſcꝫ quibus ipſe lucet. nō omniū de quo mali dicturi ſunt. Errauimus a via veritatis. et ſol iuſticię nō illuxit nobis Et alibi. Sol iuſticię eſt et ſanitas in pennis eius. vulpes ſunt inſidioſi maxime heretici. latentes in tortuoſis cauernis. decipientes. odore putentes. q̄ et ſi diſſentire ab inuicē vident̄. in malū tamē. id eſt. in poſterioribus cōſentiūt. ſili vanitate tenent̄ et incēdūt meſſes nō nrōꝝ. q2 nouit de⁹ q̄ ſūt ei⁹. ſꝫ alienigenarū q̄ ſūt vaſa ꝯtūelię. Qui eduxi. factis ꝓprijs iudicat̄ deus.

Et dimiſi eos. Et ſi impleui ora ꝓphetarū. nō tamē ab amurga audiri ſunt. vnde digna vltio quia et dimiſi ⁊c.

Pro nichilo. Caſ. Si deo reſiſtimus. ipſe non contradicit inimicis noſtris. nec manū defenſionis ſuper eos ponit.

ſ Habitus. ſ Loquens de baptiſatis aqua baptiſmi quod figuratū eſt p opus quinte ſabbati.

quinta ſabbati pſalmus aſaph.

LXXX

ſ O aues vinū oleū. i. o congregatio dei cui fit hic pſalmus. ſ Alii exultant deceptori ſuo mundo.

Exultate deo
ſ gaudio. ſ Quod nō poteſtis explicare. ſ Quia vos vere eſtis iacob. minor ſcꝫ populuſ cui ſeruit maior.
adiutori noſtro: iubilate deo ia-
ſ Spūalia accipite. carnalia date ſ donū celeſte quod a deo.
cob. Sumite pſalmum et date
ſ Carnale quod a vobis. i. ē veſtris ſacculis habetis. ſ Qui expectat celeſtia nō ſit piger ad opanda terrena. predicationi verbi dei corpalib⁹ reſpondeamus operibus. ſ Quod hic ponit̄ pro pſalmo.
tympanū: pſalterium iocundū
ſ Pro tympano. ſ Ne terreamini ſed clari⁹ et fidentius predicate nouam vitam.
cum cythara. Bucinate in neo-
ſ Exponēdo quaſi ſubdit: ſ Scꝫ ſ vbi ē veritatis cognitio et a malis feriatio.
menia tuba: in inſigni die ſolēni
ſ Hoc ideo. ſ A deo. ſ aug. vbi preceptū ibi iudiciū. quia qui in lege peccaue. p legem iudicabūtur.
tatis veſtrę. Quia preceptū in
ſ Iudeiſ. ſ Quia etiā iudex futur⁹ eſt qui hoc precipit.
iſrael eſt: et iudicium deo iacob.
ſ future rei. ſ Augmentatis gentibus. ſ gentib⁹ etiā precepit.
Teſtimonium in ioſeph poſuit
ſ preceptū vel ſine illud. ſ Quando. ſ de tenebris ignorantie.
illud cum exiret de terra ęgipti:
ſ Precepta euangelii que prius nō nouerunt. vel hic ſignificat q̄ apoſtoli variis linguis locuti ſunt.
linguā quam n̄ nouerat audiuit.
ſ Et domin⁹. Quid ex hoc auditu ſibi. l. fuit neceſſariū. fuit vtiq̄. quia diuertit ſ Sarcina peccatorū que ⁊ in pſequētes egiptios notata ſūt vnde venite ad me omēs qui onerati eſtis. ⁊c. ſ Ratōnem
Diuertit ab oneribus dorſū
ſ Quo terram portabat latereſ faciens.
eius: manus eius in cophino ſer-
ſ Sed. ſ Que erat preſſo peccatis.
uierunt. In tribulatōne inuoca-
ſti me et liberaui te: et exaudiui te
ſ Abſcondito t. ad litterā quando nec apte audebant gemere metu egiptiorū cum affligerētur operibus luti. ſ typice vbi bellū ſuggeſtiōis pateris. ſ Ita ꝓbat nos deus contradictioni
in abſcondito tempeſtatis: ꝓba-
ſ hereticorū. ſ Populum contradicentem.
ui te apud aquam contradictōis.
ſ Quia tot feci. ſ Intelligite. ſ Et hic enim ſuus eſt ptinens ad torcular. ſ vel teſtificabor. ſ et teſtimonio ſcripturarū ꝓbabo.
Audi populus meus et conte-
ſtabor te iſrael ſi me audieris: nō
ſ Et ſi homo recens. tamē deus etern⁹ ē xpūs. ſ aug. Si nō cogitas falſū deū. nec adorabis fabricatū. nec debes. quia ego ſum qui ſum. ſ In te nō a te quaſi foriſ. ſed in corde vbi imago fantaſmatiſ tui.
erit in te deus recens: neq̄ ado-
ſ Nō alien⁹.
rabis deum alienum. Ego enim
ſ Et ſi hō. ſ Qui tibi hoc tpaliter preſtiti. ſ Scꝫ. ſ Per hoc nō recens ſ per bap.
ſum dn̄s deus tuus qui eduxi
ſ Hyſtorialiter vel allegorice de tenebris ignorantie. ſ deſiderio. ſ Confitendo, amando frange ydolū cordis. quod te anguſtat.
te de terra ęgipti: dilata os tuum
ſ Quia apud me fons vite et intellectus ſ Sic monui. et nō audi.
et implebo illud. Et non audi-
ſ Cui legē dedi et magna feci vt culpa creſcerꝫ
uit populus meus vocem meam:
ſ Ecce. Quis cuius vocem. ſ Ingratus de tot beneficiis. nec intendere voluit ſ Ecce currit amurga aptis foraminibus torcularis. ſ vnde. tradidit eos deus in concupiſcentias cor
et iſrael non intendit michi Et
dis eorum. ſ dedi eos ſibi.
dimiſi eos ſecundum deſideria cor-
ſ Et ipſi. ſ Quia ppter traditōnes ſuas. irrita fecerunt mandata dei. ſ vel affectōib⁹. ſ Quibuſlibet.
dis eorum: ibunt in adinuentio-
ſ Sed.
nibus ſuis. Si populus meus
ſ Credendo. ſ Scꝫ. ſ Hic eſt populus. ſ Hoc eſt enim audire me.
audiſſet me: iſrael ſi in vijs meiſ
ſ Computandos vel gratis. ſ vel in nichilū. ſ Redigendo.
ābulaſſet. Pro nichilo forſitā

¶ Inimici do. Aug. Hec item ꝓpheta. Mentiti. non pagentes pro miſſa; hoc non pagani· quia nichil promiſerunt.
¶ Tempus. Caſ. Pene et ſi hic floreãt. vel variatõ eoꝝ ꝑ penas.
¶ Ex adipe. Aug. Ad litterã. vel mãna· vel corpe xpi vel ſpũali intellcũ.
¶ Pſalmus aſaph. Caſ. Pſalmus de duab⁹ naturis in chriſto in q̃ xpns vel ꝓpheta loquens exp̃brat ipſi aſaph· i· ſynagoge que dñm corpaliter vidit et tñ eũ non cognouit.
¶ LXXXI.
¶ Caſ. Primo nunciat deũ ſtetiſſe· et arguit cõtrarios. Stat homo diſcernit deus.
¶ Deus ſtetit. Caſſio. Cui⁹ nõ eſt ſtare qui celũ et terrã ꝯplet. qui eſt inter omĩa non ĩcluſus. extra omĩa nõ excluſus· ſ; breuit' deũ hoĩem indicat.
¶ Stetit· Aug. Fili⁹ qui miſſus ad oues domus iſrael. ſpũalis aũt ꝑſentia deitatis q̃ vbiq; nõ ꝓprie ad ſynagogã ptinet. nec tẽpe variat'. Cur ibi ſtetit. Ecce deus diiudicat· i· ſcdm ꝙ deus· i· nõ meritis ſ; gratia diſcernit vaſa· alia in honorẽ· alia in ꝯtumeliã hoc aũt facit ſtans in medio. vnde medi⁹ veſtrũ ſtetit· q. u. n. vnde et hic· neſcierũt· n· i· ſ; amic⁹ ſponſi. ſtat· ⁊ a. et gaudio gaudet.
¶ Deorũ. Auguſ. Quos poſt filios excelſi dicit ibi. Ego dixi dij eſtis et f.· excel· omẽs. vnde etiã filios enutriui et exaltaui ipĩ aũt ſpreuerũt me. filij dicũtur nõ ſolũ gratia noui teſtamẽti. ſ; gratia veteris qua eos d' egipto liberauit.
¶ Uſq; quo. Aug. Hec eſt vox diſcernẽtis. miſi legẽ· ꝓphetas ⁊ ꝛſtitiſtiſ. ſ; quiſq;: Nũ vſq; ad aduẽtũ: miſi ꝓphas et iñurijs affeciſtis· vl' ĩterfeciſtis· vel ſ; agẽtib⁹ ꝯſenſiſtis. ſ; cũ ſ; agẽtib⁹ nec loq̇ dignũ ſit. vos q̇ tacuiſtis. et imitari eos voluiſtis· vſq; quo iudicatis ini· et fa· pec· ſu· Nũ et heres occidẽd⁹ ẽ q. ꝓ vobiſ venit. qui ꝓ vobis ſine patre eſſe voluit vt pupillus qui ꝓpter vos eſuriuit et ſitiuit· vt egenus qui ꝓpter vos pauper factus eſt cum eſſet diues·
¶ Iudicate egeno. Caſ. Dyapſalma. monet intelligere xpum eẽ deũ et ſi egenus et paup fuit. quod eos nõ feciſſe dicit.
¶ Eripite pauperẽ. Aug. Oſtendit nec illos ĩmunes. qui ꝑmiſerũt prĩcipib⁹ xpm· cũ ꝑ multitudine timerẽtur. et poſſent illos a facto et ſe a cõſenſu liberare. Caſ. qui enim deſinit obuiare cũ poteſt: conſentit
¶ Mouebũtur. Caſ· Hinc patet de quo dixerat· hoc ſignũ in crucifixione contigit. Vel ſpũaliter terreni moti ſunt. illo tempe viſo tanto miraculo· vt centurio qui dixit. vere filius dei erat iſte.
¶ Aug. Mouebuntur omĩa fun. Q· ꝑ hanc iſrael cecitatẽ. Mouebũtur. ad fidẽ. Omnia fun· t· id ẽ. plenitudo gentiũ intrabit. Vel in morte et paſſione dñi mota eſt terra. Vel fundamẽta· i· felices copia terrenorũ mouebũtur. Vel admirãdo coli pauperẽ mortuũ. Vel cũ cõtemptis terrenis ſectãdo addit. Omnia. quia nullus eſt qui nõ mirec'. vel cõuertatur.

† ʃ Omĩs generis· ʃ de quibus ꝯqueritur ꝙ ꝑ eos peccet·
† inimicos eorum humiliaſſem et
† ʃ preſſiſſem potentia.
ſuper tribulantes eos † miſiſſem
† ʃ vindictam. † ʃ Queruntur de inimicis· Sed ipſi facti ſunt inimici
† manum meam. † Inimici domi
† ʃ Reſumẽdo quibus renũciauerunt. et ſunt nouiſſima peiora priorib⁹ † ʃ Ideo· ʃ Et quid inde eis· et ſi hic tolerati. nõ erunt ĩpuniti. nõ ſaluãtur ſolis ſacramẽtis· ʃ pene.
† mentiti ſunt ei: † et erit tempus eo
† ʃ Et qui ſunt iſti· ʃ vel tales ſunt et tamẽ· ʃ Sacramentis ſuis miſcuit eos. et inde bucellam dedit. ʃ ecce.
rum in ſecula. † Et cibauit eos ex
† ʃ vnde ingrati· † ʃ Nõ ſolũ adipe f· ſed melle de petra. i· ſapientia chriſti. vt delectẽtur verbo dei. cognitione ſacramentorũ ſolutõne pabolaꝝ.
† adipe frumẽti: † et de petra melle
ʃ et tamen ingrati·
ſaturauit eos.
† ʃ ſit. ʃ Sinagoge que hic redarguit' vt ſaltẽ nũc intelligat quod non ante·
¶ Pſalmus † aſaph.

LXXXI.

ʃ factus homo·
Deus ſtetit in
† ʃ populis iudeorum·
† ſynagoga deorum: in medio aũt
† ʃ aug. Nõ meritis ſ; gratia diſcernit vaſa alia in ho. alia in contu· ʃ Maioreſ·
deos diiudicat. Uſq; quo iudica
ʃ Inique· ʃ Similitudines.
tis iniquitatem: et facies peccatorum
† ʃ Minores. † ʃ Q. nolite iudicare iniquitatẽ vel cõſentire iudicãtib⁹ ſed potius·
ʃ hoc maiorib⁹ dicit'
torum † ſumitis. † Iudicate egeno
† ʃ Ad honorẽ ei⁹ qui voluit eẽ ſine patre. ꝓpter vos· † ʃ Chriſtũ factũ. † ʃ Propter vos· nõ illos. ꝓpter ſe ſupboſ.
† et pupillo: † humilem et † paupe
† ʃ Iuſtũ predicate. † ʃ hoc mõ miorib⁹ dr.
rem † iuſtificate. † Eripite pauperẽ
et egenum de manu peccatoris li

Terrenẽ aũt felicitatis regnũ eſt ſupbia· cõtra quã venit humilis xpus· exprobrans eis quoſ vult facere altos ꝑ humilitatẽ his verbiſ. Ego dixi dii e. vos boni. Uoſ aũt. mali· ſicut ho· m· vel omĩb⁹ dicit dij eſtis· i· omĩb⁹ ꝑmiſi celeſtia. vos aũt ſicut h. primi qui ſuaſione peccauerũt. et vos maiores ſicut dyabo· qui ſuperbia peccauit.

† ʃ Sed· ʃ hoc omĩb⁹ ꝯuenit prelatis ⁊ ſubditis· ʃ Si cognouiſſent. nec illi d. g. c· nec iſti barrabam eligerent· † ʃ Neq; curant ſcire· q· nec ſcire voluerunt·
berate. † Neſcierunt † neq; intel
† ʃ Quia· ʃ Id eſt· excecati ſunt. ʃ tamen·
lexerũt· † in tenebris ambulãt: mo
† ʃ Sup quos edificant' vt boni ſup apoſtolos·
uebũtur † omnia fundamenta ter
† ʃ Per adoptõem gratie. † ʃ vos boni † ʃ heredes. † ʃ dei·
re. Ego dixi † dij † eſtis: et † filij † ex
† ʃ Cuiuſcũq; cõditõnis. † ʃ Mali·
celſi † omnes. † Uos autem ſicut
† ʃ Peccatores qui nõ redempti. ʃ Primi adã et eua qui ſuaſione dyaboli peccauerũt
† ʃ Per infirmitatẽ carnis· † ʃ Per elatõnem animi. vt dyabolus·
† homies † moriemini: et ſicut † vn⁹
† ʃ Nõ extollemini. ʃ Per ſupbiam· † ʃ A mortuis.
de principibus † cadetis. † Sur
† ʃ vos cadetiſ. Sʒ tu. † ʃ Que tumuit te crucifigens·
ge † deus iudica † terram: quoniam
† ʃ vel diſperdes terrã ipſam· vel cõterendo eos penit⁹ ⁊ ab hereditate exterminãdo. vel affectuʒ terre in credentib⁹ abſumẽdo. ſcdm quẽ ĩtellectu dicit'. tu hereditabis terram in o· g·
tu hereditabis in oibus gentib⁹.
ʃ de iocũditate mentis. † ʃ Monẽtis ad bonas actões· † ʃ Eſt· ʃ Id ẽ· populi dei.
† Canticũ † pſalmi † aſaph.

LXXXII.

ʃ In forma ſerui † ʃ a pena. † ʃ vel miteſcas.
Deus quis ſimi
ʃ Ab inceptolis erit † tibi: ne † taceas neq; † com
† ʃ Ne taceas quia ſonuerũt. ne compeſcaris· q; extulerũt caput· † ʃ Mẽbra antichriſti.
peſcaris deuſ. † Quoniã ecce † ini
† ʃ Contradicendo. † ʃ Iam diu nõ nouiter.
mici tui † ſonuerunt: et qui † oderũt
† ʃ tũc leuabũt caput nõ capita· ſed illud quod extollit' ſupra omne quod colit' aut noiatur deus· id eſt· antichriſtum·
te † extulerunt caput. Super po
† ʃ vel aſtute cogitauerũt· † ʃ ad decipiendũ
pulũ tuuʒ † malignauerunt † cõſiliũ

¶ Ego dixi. Caſſi. Quid eis ꝓpoſitũ· ſed perierũt.
¶ Caſ. Ego dixi. Neſcierũt neq; intellex· tñ ego dixi. has ꝓmiſſiones oẽs accipiũt ſi mãdata cuſtodiũt vt ſint filij et dei. ſ; ad iuſtos. vos aũt· ſ; ad malos.
¶ Sicut hoies. Aug. Quaſi cũ cito. ſicut hoĩes ſitis morituri. nõ inde corrigimini ſ; vt dyabolus qui carne nõ morit' extollimĩ vt cadatis. q; ꝑ ſuperbiã dyabolicã inuiderũt glorię xpi· et viluit eis hũilitas crucis. Sʒ vt hoc viciuʒ ſanetur ex ꝑſona ꝓphetę ſubditur ſurge. ⁊c.
¶ Sicut unus. Aug. Turba quę cecidit dicit' vn⁹ quia in ſupbia ſimilis.
¶ Uos cadetis. Aug. Sed ſurge deuſ iudica· i· damna iſtos. q; his repulſis· tu hereditab. Vel iudica mũdũ. q; tuus eſt· et hoc eſt. tu hereditabis.
¶ Canticũ. Caſ. q; in reb⁹ actualib⁹ habẽda ẽ diuina ꝯtemplatio. deterret aũt iniq̃s a ꝑſecutõe populi dei bonos vero monet ad patientiam.
¶ LXXXII.
¶ Caſ. Pſalmus de aduentu chriſti ad iudiciũ vbi boni qui hic patiũtur coronabũtur Mali vero qui eos ꝑſequũtur torquebunt'.
¶ Deus quis ſimilis. Caſ. Propoſito timore futuri iudicis deſcribit maliciã inimicorũ
¶ Aug. Deus quis ſimilis Et ſi homo vt alij. et ſi iudicat⁹ cũ iniquis deputaris. quis ſimilis. cũ in claritate iudicabi: ſideo tũc ne taceas· qui primo tacuiſti· ⁊ poteſtatem cõpeſcuiſti· vt poſſes teneri et ꝑimi·
¶ Aug. Deus quis ſimilis. Nõ ad diuinitatẽ hoc refert' cui nullũ hoiẽ; compandũ cogitauit. Ideo nõ ait quis ſimilis eſt tibi. quod vtiq; ad diuinitatẽ referret'. Sed dicit quis ſimilis erit tibi hoc ad formã ſerui referens. quę tũc ceteris diſſimilis hoĩbus erit. quãdo iudex in gloria apparebit. vel poteſt hoc referri ad diuinitatẽ ſcdm quod dicit o deus quis ſimilis tibi in potentia deitatis. Chriſtũ eñ quẽ mali viderũt extra iſte videt intra. ſcilicet omnipotentẽ.
¶ Quoniã ecce inimici. Aug. Nouiſſima tpa antixpi deſignat. quãdo quę modo ꝑmũtur metu: in liberã vocẽ erumpent. quę vox q; irratõnabilis erat· mag s ſonitus q; locutio dicitur. deus dicatur.
¶ Qui oderũt. Caſ. Plures· ſ; vnũ caput antixpus· qd elatum eſt vt
¶ Super populũ tuum. Caput ſuum extulerunt. ſed non populum tuum depreſſerunt.
¶ Aug. Super populũ tuũ. Irrident' hoc dicit. non eniʒ poſſunt nocere

populo dei ꝑ quo eſt deus. vnde aplus. Si deus ꝑ nobis quis ꝯtra nos.
Dixerunt veni. Aug. Ecce conſiliũ quo meditati ſunt inania. Iſte ē ille ſonus qui nõ eſt ſermo. ſed inaniter ſtrepit.
De gente. Caſ. Singulariter. quia om̃es xp̃iani vna gens cũ ex vno fonte baptiſmatis nati. vel om̃es boni quos ille antixp̃us vocat vnã gentē ecce pſecutõ antixp̃i. que nomē xp̃ianũ quaſi malũ intēdit tollere fũditus.
Teſtamentũ. Aug. Quippe in ſcripturis nõ illud ſolũ dicitur quod nõ valet niſi teſtatore mortuo. ſed etiã omne pactũ et placitũ. quod inter viuos valet teſtamẽtũ vocatur. ſicut laban et iacob teſtamẽtũ fecerunt. Ita ⁊ mali inter ſe quaſi pactuꝫ fecerũt. ꝙ vnanimiter bonos pſequerentur.
Tabernacula ydumeorũ. Expoſuit quo ſtudio malignauerīt. oñdit deinde iã q̀ ſint malignãtes dicens. Tab. ydu. ꝛc.
Ydumeo. ⁊ hiſmaelite. Caſ. Per hec nomia xp̃i inimicos declarat. qui tpibꝰ antixp̃i tot malis ſimulãtur. quia ſicut iſti cõtra iſrael: ita illi cõtra xp̃ianos tũc bellabũt.
Moab. Auguſ. Hier. Vñd moabite. quē loth ebrius de maiore filia ſua genuit.
Agareni. Augꝰ. Hie. Ab agar. qui et pſeliti interꝑtant.
Hebal. Auguſ. Hie. Vall' vana. Hem vallis: bal vana.
Ammon. Augꝰ. Hiero. Vnde ãmonite genuit loth ebriꝰ de filia ſua minore.
Amalech. Aug. Hiero. Filiꝰ elyphat ꝑmogeniti. Eſau a q̃ amalechite.
Aſſur. Hie. Aug. Ad lraꝫ nabuch. qui fuit rex aſſirioꝝ.
Ydumei. Auguſ. Hie. Terreni. vel ſanguinei. Hiſma. obedientes ſibi nõ deo. qꝛ prauas cogitatões ſuas ſequunt'. Moab ex patre. quod in malo. bonꝰ quidē pater. quo filia illicite vſa ē. ſicut et lex bona ē ſi q̀s ea legitime vtatur nõ inceſte. Agareni: proſeliti. i. aduene. qui nõ ciues. ſed alieno animo ſubintrant. et inuenta occaſione nocendi ſe oſtendunt. Hebal. vallis vana. i. fallaciter humilis. Ammon. populus turbidus. vel meroris. Amalech. populus lingens terrã. Alienigene. licet latino nomine ſe indicent alienos. et ob hoc inimicos. tamē hebraice dicũtur philiſtijm. i. cadentes potione. vt ebrij luxuria ſeculari. Tyrus. hebraice ſor. tribulatõ vel anguſtia. ſecundũ illud. tribulatõ vel anguſtia in omnē animã homĩs opantis malũ. Aſſur. deprimēs. vel elatus. Loth. declinans. angeli apoſtate filij declinatõnis. quia a veritate declinando in ſatellitiũ dyaboli diſceſſerunt. vnde in apocalip. Draco cecidit et traxit ſecũ terciam ꝑtem ſtellarũ. de quibus aplus. Nõ eſt nobis colluctatõ aduerſus carnē et ſanguineꝫ ſed aduerſus principatus et poteſtates. Madian. declinãs iudiciũ. Siſara. excluſio gaudij. Iabin. ſapiens. de quo. vbi ſapiēs. vbi ſcriba. Ciſon. vbi victi fuerunt duricia interꝑtat'. Endor. vbi ꝑierunt fons generationis. et intelligit' generatõ carnalis nõ aqua baptiſmi regenerati. Oreb ſiccitas. Zeb. lupus. Zebee. victima lupi nõ dei. Salmana. vmbra commotõis. hec om̃ia cõgruũt malis quos in bono vicit populus dei.

† ſ Nõ ſolũ cõtra mediocres. ſed etiã contra celeſtes viros.
cogitauerũt aduerſus † ſanctos tu
† ſ Querentes in hoc ſibi ſocios.
os. Dixerunt † venite ⁊ diſperda-
† ſ Aug. Ne ſint gentes. i. tollamꝰ eos de mũdo
ſ vel gentibus.
mus eos | de † gente: et nõ memore-
† ſ eoꝝ qui ſe dicũt iſrael ſ veri † ſ Expoĩt malignãtes. qui vel quo ſtudio malignauerũt.
tur nomen † iſrael vltra. † Quo-
† ſ Cum ſtudio.
niam † cogitauerunt vnanimiter
† ſ Omnes. † ſ Et quaſi poſſent eſſe fortiores. † ſ vt cõtra eos mouearis. † ſ Pactũ inter ſe. placitũ ſcꝫ qð et inter viuos valet
† ſimul † aduerſum † te † teſtamentũ
† ſ Congregatõnes. ſ Aug. Incipit inimicos chriſti memorare ſub noĩbus quibuſdã gentium. que miſtice eis congruũt. † ſ Ab edom qui et eſau.
diſpoſuerīt † tabernacl'a † ydumeoꝝ
† ſ Ab hiſmahel filio abrae et agar. † ſ gētes exleges que recedentes a deo patre ſunt ex patre dyabolo † ſ Alieni. qui et aduene falſi fratres qui nominetenus ſunt in eccleſia.
et † hiſmahelite. † Moab et † aga-
† ſ Ipocrite. † ſ furioſi. vel turbidi. † ſ Cupidi. auari. amantes terrena.
reni. † iebal. et † amon et † amalech:
† ſ Ebrii luxuria ſeculari. † ſ Poſſidentibꝰ terrena circa que anguſtiãtur.
† alienigene cum † habitantibus ty
† ſ Cur iſti ſunt inimici populi dei. ſ Quia. † ſ dyabolus qui opatur in his. † ſ hi omēs opante in ſe dyabolo. adiuuãt inuiſibiles hoſtes qui ꝑ iſtos oppugnãt populum dei.
ruꝫ. † Etenim † aſſur venit cũ † illiſ:
facti ſunt in adiutoriũ filijs loth.
† ſ Et tu domine. † ſ Nõ maledicit ſed predicit illis futura mala ſub figura quorundã noĩm. † ſ Hos omēs populus dei. id eſt. iſrael debellauit et vicit.
† Fac † illis ſicut † madian ⁊ ſiſare:
† ſ dediti carnali generationi vt ſtercus. de quibus nichil ꝑpagat niſi terrena fecunditas.
ſicut iabin in torrente ciſon. † Diſ
† ſ dum cadauera putreſcerent.
perierũt in endor: facti ſunt † vt ſter
cus terre. Pone principes eorũ
† ſ vtpote ſiccos a gratia dei. † ſ Et rapaces. † ſ Qui iam ſunt victima lupi. † ſ dyaboli et inſtabiles omĩ praue ſuggeſtioni cedentes.
ſicut † oreb: et † zeb et † zebee et † ſal-
† ſ Quid ꝑ ſingula. ſ Conſiliorũ autores. Ecce inanis ſonitus quo ſonuerũt inimici tui.
mana. † Omnes principes eoruꝫ
† ſ vt cedant nobis ſubditi.
qui dixerunt: hereditate † poſſidea
† ſ de quo templũ dei ſanctũ eſt. qð eſtis vos.
mus † ſanctuarium dei. Deus
† ſ Animo cadunt terrenis illati. † ſ Nõ ſint ſtabiles in eo quod cogitant. vel ex his que retro ſunt. i. terrenis extollant'. de eo vero quod vere ē et ante cadant. i. ab eternis. † ſ Cedant omibꝰ motibus praue ſuggeſtionis.
meus pone † illos vt † rotam: et † ſi-
† ſ Preſentiã temptatõnis. qua leuia et inania corda puniũtur. Leuitatē vero peccantiũ ſequit' malus et grauis cruciatus ſicut ignis.
cut ſtipulam † ante faciem venti.
† ſ In futuro aũt. † ſ Quia illi ſteriles a iuſticia.
ſ Malos.
† Sicut ignis qui cõburit † ſiluã:
† ſ Aug. ignis flameus puniens deus † ſ Quia pleni ſuperbia. ſ dicit quos et ſiluam.
et † ſicut flama comburens † mõtes.
† ſ in iudicio quod impuiſum et graue.
Ita perſequeris illos in † tempe-
† ſ iuſticia vindicte vltime.
ſtate tua: et in † ira tua turbabis eos.
† ſ fac eos ſibi et aliis ignominioſos videri.
† Imple facies eoruꝫ ignominia
et querent nomen tuum domine.
† ſ Qui querunt nomē domini. ⁊ ſi modo ꝑ peccatis erubeſcant et turbãtur nõ tamē in eternum confundẽtur. ſ Querent no. t. qð ſi nõ fecerint.
† Erubeſcant et cõturbētur in ſe-
culum ſeculi et confundantur ⁊ pe
† ſ Quicunqꝫ alii. nõ vero nec ſuo nomĩe dominũcupantur. quoniã ſeruiliter dominãtur
reant. Et cognoſcant † quia nomē
† ſ Et quia. † ſ Etiã in celo et ſup omne celũ ſed hoc elegit. quo prematur humana ſupbia. deſinit enim terra ſupbire. i. homo de quo. terra es et in terrã ibis. cũ ſcit deũ altum ſup omnē terrã. id eſt. nullũ valere contra eos de quibus dicitur. ſi deus ꝑ nobis quis contra nos.
tibi dominꝰ: † tu ſolus † altiſſimus
ſuper omnem terram.

Sicut madian. Aug. Vtpote illi qui declinãt iudiciũ. ſe iudicãdos nõ putantes. et qui excludũt futurũ iudiciuꝫ et hi om̃es in ciſon. et in fonte endor ꝑierũt.
Fac illis. Caſ. De vindicta iniquorũ. Sicut om̃es illi victi ſunt in figura a populo dei. ſic iſtos ꝑcatur in veritate ſuperari.
Pone principes. Hec oĩbꝰ cõit'. Sꝫ ſpẽaliter po. princo. hoc optat militibꝰ antixp̃i. qui nõ ſunt cõuertendi.
Hereditatem. Aug. Dei inuadũt vt ſuam.
Vt rotã et ſicut ſti. Caſ. Per hãc ſimilitudinē. multas corũ ꝑdicit calamitates.
Venti. Caſ. Leuitas peccantiũ vento compatur. quia huc et illuc volitat.
Ignis et flama. Aug. Cõgrue in iudicio eſſe dicunt'. quãdo et denſe ſilue peccõrũ. et montes ſuperbie cremabũtur.
Imple facies. Caſ. Penis cõtumaciũ ꝓphetatis. orat pro credituris. qui non habent ſcelerũ laudatores ſed culpatores. q̃s ſepe oꝓbriũ corrigit. Aug. Melius eſt ruere vt peniteat q̃ꝫ ſub ſpē religionis ſupbire. vnde ꝓpheta ait: Et tu filia ſyõ vſqꝫ ad babilonem venies. ibiqꝫ liberaberis.
Augꝰ: Imple fa. Hoc bonũ et optabile eis nõ ꝓphetaret'; niſi inter eos inimicos eſſent tales quibꝰ hoc ãte iudiciũ ꝑſtabit'. qa et nũc idem corpus ſonat et leuat caput: ſꝫ ꝑticulatim nõ vniuerſaliter vt in fine. et tamen inde aliqui cõuertuntur pro quibus hic orat.
Erubeſcant. Augul. Hic de malis qui nõ ꝯuertent'. Erubeſcant. in futuro d̾ malis que fecerũt. Et cõturbentur. de penis quas patient'. Et hoc in ſe. ſe. i. in eternum.
Et confundantur et pe. Auguſtinus. Rurſus redit ad eos qui in ꝑſenti ꝯfundent' ne cõfundant' in eternũ. M. d. Illi cõturbētur in eternum Querētes aũt nomē dñi mõ et cõfundãtur de peccatis ſalubriter ⁊ pereant inquãtũ mali ſunt: et ſi cognoſcãt. Vel tũc cõfundãtur mali aĩa et corpe. et ꝑeant omino irreꝑabiliter. et tũc cognoſcant quod modo nolunt.
Caſ. Notandũ quia vndecim ſupioribꝰ pſalmis introductꝰ eſt aſaph. vt duricia iudeorũ frequēti voce ipſius ſynagoge molleſceret. vel ipĩ nomini cui deuoti eſſe videbãtur crederēt. Egit aũt in ꝑdictis pſalmis de dñi incarnatõe et de gentiũ fide et de iudicõ in quibꝰ trãſgreſſio multiplex iudeorũ redarguit'. vñ cõgrue vndecim ſũt. vndenariꝰ eñ numerꝰ trãſgreſſionis

ẽ·q₂ et denariũ trãſit·et ad duodenariũ nõ pueuit·vñ vndecim erant vela capillacea in tabernaculo dñi·et in vndenario fuerũt apli·reiecto infelicissimo iuda tempe paſſionis quando a fide defecerunt. vnde poſuiſti tenebras et facta eſt nox.

In finem pro tor. Aug. Nichil hic dicitur de torcularib⁹ viſibilib⁹ vnde conſtat ſpũalia eſſe·vua in vite·oliua in arbore libero fruũtur aere·nec illa eſt vinũ·nec iſta oleũ ante preſſuram·ſic quos p̄ſciuit deus ante ſecula fieri conformes imaginis filij·anteq̃₃ accedant ad ſeruitutẽ dei fruũtur in ſeculo delicioſa libtate·ſ₃ cũ accedũt ad ſuitutem dei dr̃ eis fili accedens ad ſeruitutem dei. ſta in iuſticia et timore. et p̄para animã tuã ad temptationẽ. ecce torcular·cõterũtur·exuũtur integumentis carnaliũ deſideriorũ quaſi vinacijs exuũtur veteri homine·et in apothecaʒ dei defluũt. ideo torcularia dicũtur eccleſie p̄ſentis tempis. ſed qui in his filij chore·i·caluiſcʒ chriſti· Caluus nãq₃ heliſeus irriſus a pueriſ. figura fuit xp̄i. qui in caluaria crucifixus. Ideo hic p̄mitur chriſtianus vt querat quietem que non ẽ hic et fit ei deus refugiuʒ· Qui em̃ incũbit terrenis. incũbit in baculũ arundinis.

Pro torcularibus. Aug. In torcularibus fruct⁹ vue vel oliue emanat. ſic in preſſuris merita ſanctorum patent que in pace latebant.

LXXXIII.

Caſ. Pſalmus ſecundus de charitate.

Caſ. Primo de inestimabili deſiderio eterne domus.

Quam dilecta Ecce quanta militia· Etei paſſer. q̃₃ ſecura· Beati qui habitãt. ad quã beatitudinẽ ducit. Beatus vir cuius ope·

Etenim paſſer. Aug. Duobus duo reddit. Cor vt paſſer. Caro vt turtur. cui dat et pullos, corde cogitamus deũ·quaſi volet paſſer ad domũ. Carne agimus opera.

Caſ. Sicut paſſer deſerit ſiluas et inuenta domo letatur· vbi nõ timet inſidias: ſic anima letatur dũ ſcit ſibi domũ paratam in celo.

Spũs q̇ eſt quaſi paſſer volans in altũ, tendens ad ipſuʒ deũ.

Nidum. Aug. Nidus ad temp⁹, domus vero in eternũ· Niduʒ ergo dicit fidem et cõformitatẽ ſacramentorum eccleſie·queʒ nidum querit turtur·vt re·pul·ſ· Non enim abijcit vbicunq₃·ſed in nido eccleſie facit opera bona ſalubriter pro quibus ſaluatur·per quod differt ab alijs qui opera faciunt ſed nõ in nido fidei. Nam et pagani faciunt opa·veſtiunt nudos ꝛc· et heretici multa faciunt·ſed nõ in nido eccleſie. et ideo conculcantur non ſeruãtur. hec caro eſt mulier per quã ſeducitur paſſer· ſed ſaluabitur per generatõnem operũ ſi in nido·id eſt·ſi pſeuerauerit in fide. prebet autẽ deus: vnde fiat nidus. induit em̃ ſe feno carnis vt ad te veniret.

---

† ſ Chriſtũ. † Habitus ſ ·i·agẽs de eccleſijs in quibus preſſure tribulatõnũ. † ſ Proponit

In finem pro torcularib⁹ fi- † ſ id eſt chriſti in caluaria crucifixi. † ſ dirigens.

lijs chore pſalmus.

LXXXIII.

ſ aug. de eternis dicit in quibus nulla ẽ preſſura. vel de militia que in terra. ſ Caſ. Q·non poteſt dici quantum.

Quam dilecta

† ſ Caſ. In futuro mirã potentiã dei ſentit. vel hic virtutes deus mittit in auxiliũ·

tabernacula tua domine virtutuʒ

† ſ A ſtatu ſuo, inde tendens in atri·do. ſ Ex triſticia quia nõ habet quod deſiderat.

concupiſcit et deficit anima mea

† ſ Sed nũquid ſine gaudio imo eſt et gaudium in ſpe·et ideo tolerat torcular· † ſ domita.

in atria domini. Cor meũ ꝛ ca- † ſ Et ſi grauẽtur. ſ Hinc in illud eternum. † ſ Qui dat viuere·

ro mea exultauerũt in deũ viuũ.

† ſ Quia ſ vnde exultauerũt. duob⁹ predictis duo reddit cor eſt vt paſſer. modo exercet pennas in virtutibus huius tempis ſpe fide et charitate vt volet in domũ in qua pmaneat· † ſ Scilicet non manufactam.

Etenim paſſer inuenit ſibi do- † ſ Caſta caro. † ſ Ad tempus † ſ nõ abijcit eos vbicũq₃.

mũ: et turtur nidum vbi repo- † ſ Eccleſiaſtica ſacramẽta· ſ Quẽ nidum· ſ Celeſtem patriam.

nat pullos ſuos. Altaria tua do- † ſ Qui regis. † ſ Qui creaſti·

mine virtutum: rex meus et de⁹

† ſ Sʒ nidus ẽ in peregrinatõne·in preſſura vbi poſitus ſuſpirat in ſupna pmiſſa dicens. † ſ Celeſti vbi nõ eſt timor·

me⁹. Beati q̄ habitãt in domo † ſ Hoc agunt·

tua dñe: in ſecula ſeculoruʒ lauda

† ſ Beati in futuro qui habita. ꝛc· ſ Etiã modo eſt· ſ aug. Sed quomõ veniemus cũ corp⁹ grauet volantem. † ſ Cõtra labores hui⁹ ſeculi·

bunt te. Beatus vir cui⁹ eſt au-

† ſ Quid enim ei pdeſt·multũ·quia ſ grad⁹ quibus aſcendit· quia ſemp proficit † ſ aug⁹. Quanto plus amaueris. tanto plus aſcendes.

xilium abs te: aſcenſiones in cor

† ſ vbi diſpoſuit. ſ Hic enim plorat vbi ſeminat. ſ Ecce torcu. ſ vt quo aſcendatur.

de ſuo diſpoſuit· in valle lacrima- † ſ deus vel homo † ſ Poſt legem veniet gratia· ſ vel cum.

rum·in loco quẽ poſuit. Eteniʒ † ſ Ecce xp̄ũs dator vtriuſq₃ teſta. et auctor.

benedictiones dabit legiſlator·

† ſ Quid preſtat benedictõ gratie·Ecce p eam. † ſ Quia p gratiã multe virtutes dãtur quib⁹ venitur in chriſtũ dei virtutẽ vt videat illis finitis in ſyon·i. in plenitudine cõtemplatõis· † ſ Sicut eſt deus apud deũ verbũ apud patrem qui eſt deus deorũ·i. chriſtianorũ· ſ vel tibus·

ibunt de virtute in virtutem: vi-

debitur deus deorum in ſyon.

† ſ Cognitõne horũ gaudiorũ redit ad ſuſpiria videns vbi adhuc ſit et dicit. ſ videbitur deus in ſion·Et vt videã. O domine deus dator illarũ virtutũ quibus aſcendit ad te· vel deus celeſtium virtutũ ·i·angelorũ quibus me ſociari cupio.

Domine deus virtutum exaudi

† ſ vt illis me ſocies· † ſ vt in lucta me iuues ſicut iuuiſti iacob.

orationem meam: auribus perci- † ſ vmbra alarũ tuarum·

pe deus iacob. Protector no-

† ſ genus humanũ ptege, et hoc p chriſtũ † ſ Si nõ ppter nos ſaltẽ quia ſumus cõformes imaginis filii tui·

ſter aſpice deus: ꝛ reſpice in faciẽ † ſ Ideo oro· † ſ Sine ortu·vel occaſu·

chriſti tui. Quia melior eſt dies † ſ Hec ſunt ad que ſuſpirat· † ſ dierũ·que deſiderant homines·

vna in atrijs tuis: ſuper milia.

† ſ Humilis· ſ In valle lacrimarũ inuenit humilitatẽ qua aſcendit· ſ Non extra vel mea. vel in infimo loco unde nocetur ſuperius.

Elegi abiectus eſſe in domo dei † ſ Q eſſe potẽs ĩter peccõres· † ſ glia ſeculi·

mei: magis q̃₃ habitare in taber- † ſ Qua prius ſubuenit et indulget·

naculis peccatorum. Quia mi- † ſ Qua poſtea coronat· † ſ ut credenti det que pmiſit·

ſericordiam et veritatem diligit † ſ Et. ſ Hic· ſ unde gratia dei ſum id qđ ſum· † ſ Ibi· ſ unde ſup eſt corona iuſticie

deus: gratiam et gloriam dabit

† ſ Ideo. ſ Sed quibus dabit. his qui ambulant in innocentia· Et hoc eſt· † ſ Cur ergo p bonis terrenis deſeritur innocentia. Quid lucratur qui dãnificatur. hʒ lucrũ auri pdit inocẽtiam·

domin⁹. Non priuabit bonis

Beati qui habitãt. Aug. Hoc boni iam habent ſcilicet q̧ habitãt in domo tua. Sequit. in ſecula ſecul·lau·te·hoc totũ negocũ eſt ibi ſanctorũ. Nõ eſt ibi neceſſitas· que mr̃ ẽ omniũ hũanarũ actõnũ·quia cui faciũt ibi quippiaʒ vbi nulli indigent·habent ergo et agũt vnđ beati ſũt. His aũt beatus habendo vel agẽdo dicitur beatus·

Altaria. Caſ. vbi anime celeſti cõuiuio epulãtur. vbi aĩma q̄ſi in domo gaudeat. Aug. et caro reponit opera ſua. vnde beati qui ꝛc. vbi oſtẽdit ad quã beatitudinem militia ducit.

Beatus uir. Caſ. Quo auxilio ad domum veniatur.

In valle lacrimarũ. Caſ. Vallis lacrimarũ eſt penitentis humilitas. Vel. Hiero. deiectio huius ſeculi quẽ poſuit. vel diſpoſuit. Aug. vnde aũt ploratio. qa lege nos afflixit·p quã cognouimus peccatuʒ repugnare ſpũi ꝛ gemimus·quomõ ſcilicet veniamus ad locũ quẽ po· Ope eius ꝛ auxilio vtiq₃.

Hiero. Vel valle la·i· in hac deiectõe ſeculi in loco quem poſuit deus homini. vt ibi peccata fleret·vel homo ſibi cũ peccauit

In loco. Aug⁹. Qui nõ poteſt exponi quẽ oculus non vidit nec auris audi·i· futurũ regnũ. quod diſpoſuit et ordinauit de⁹. vt ad id per grad⁹ veniatur.

Domine deus uir· Caſ. Orat et humiliat ſe p impetratione huius auxilij.

Deus iacob. ꝛc. Aug. quẽ feciſti iſrael. apparẽs ei·ſic fac et me iſrael.

Reſpice in nos. Aug. Ipe em̃ loquit in nobis. vñ apſus. An experimentũ eius queritis qui in me loquit chriſtus. Et in nobis recipit. ſicut ipe ait. Qui vos recipit me recipit.

Aug. Reſpice. xp̄m pater ſemp reſpicit. Caſ. ſed fac p̄ſentia incarnatõnis eũ gentibus reſpici· Vel ita per faciẽ innoteſcimus alijs. Reſpice ergo in faciẽ·i·innoteſcere fac omnibus xp̄m·vt poſſim⁹ ire de virtute in virtutẽ.

Dies una. Immutabilis ſcilicet ſine ortu et occaſu. cui non cedit dies heſternus. quem non vrget craſtinus. Super milia ·ſup infinitos dies p̄ſentes q̇ habent finem. Propter quod elegi et ſi poſſem regnare. abiect⁹ opinione hominũ. in domo·in eccleſia. Ecce q̃₃ dulce faſce torcularis premi.

Quia mi. et ueri. Caſ. Ideo in domo dei malo eſſe q̃₃ alibi. quia in ea dat miſericordiã·qua iuſtificat·poſt veritatẽ promiſſi premij·ſed qb⁹

bis qui ambulant in innocentia.
Domine virtu. Qui tanta facis que dici nõ poſſunt LXXXIIII
Aug. Pſalmus de noua benedictione p chriſtum.
Monet p fidem ad xp̃m accedere vt habeatur benedictio.
Pſalmus tercius de primo aduentu p quẽ fit benedictio omniũ gentiũ que p peccatũ ade maledictioni ſubiacebant.
Primo de auerſione iniquitatis.
Remiſiſti. Aug. Futura dicit vt prete rita.
Mitigaſti. Caſ. Dyapſalma. De auerſione ire.i.pene.
Conuerte nos Petit qd adhuc futurum ſciebat. M. quod dixi vt pteritũ oro vt fiat.
Aug. Conuer.n. Prophetice dixit futura vt pterita hic aũt orat vt vere futura. dicẽs cõuerte et auerte. M.d.dixi quaſi facta. Et q2 video futura et q2 nõ ſunt.oro vt fiãt.
Nunquid in eternuz. Preuidet iſte hanc penã tranſiturã. quia ſicut in adã omes moriũtur. ita et in xp̃o omes v.
Iraſceris. Aug Ira dei eſt omis pena quaz patimur. Sicut dictũ eſt adam quando peccauit. Maledicta terra in opere tuo. Et in labore et ſudore vul.t.veſ.p.t. De ira ergo mortales ſum9 et paſſibiles. ſed innouati in chriſto.
A generatõe. Ag Prima generatõ fuit mortalis de ira. erit altera imortalis de miſericordia. Sz nec hãc miſericordiã meremur cõuerſi p nos ad deũ. ipſe em̃ nos conuertit. Et inde ſubdit. De9 cõuertens. quaſi ſicut viuificatio eſt a te. ita et conuerſio.
Deus tu cõuerſus. Caſ. Non extendẽs. Sed deus cõuertens. Prius dat votũ cõuerſionis. poſt ad vitã duc. Vel. Deus tu cõuerſus. ab ira in aduẽtu filij. Viuifica nos tanto tpe añq3 res babeatur. Et tunc. Plebs tua letabitur in te. q̃ prius in ſe male letabat.

eos qui ambulant in innocentia
† ſ Ergo. ſ Quid ergo reſtat nobis in tempe preſſure. ut illic perueniamus. Sperare in domino. Et hoc eſt. † ſ Qui ſpem ponit in eternis nõ occiduis. paucis uerba omia concludit.
†domine virtutuz: beatus †homo qui ſperat in te.
† ſ Chriſtũ per quẽ fit benedictio. † ſ Id eſt nobis cantatur. † ſ dirigens nos.
†In finem †filijs chore †pſalm9.
LXXXIIII
ſ Olim maledixeras p adã. ſz nũc. ſ Secũdũ chriſtũ p quẽ fit bñdictõ
† ſ Et per eũ. † ſ Quia lex mẽbrorũ captiuabat hoĩes. ſ Qua ſub dyabolo erat.
Benedixiſti domine terram tuam: †auertiſti †ca-
† ſ Noui populi. † ſ Ne regnet peccaũ i hoc mortali corpore. ſ Caſ. Sic auertit q dedit uenuam. † ſ Que tenebat captiuos.
ptiuitatez †iacob. †Remiſiſti †ini-
† ſ Per baptiſmũ. ſ Ne videres.i.punires.
quitatem plebiſ tue: †operuiſti om-
† ſ Benedixiſti remi.ope.et ſic.
nia peccata eorum. †Mitigaſti
† ſ Que hic. † ſ Penitus in iudicio. ſ Id ẽ. auertes. ſ Nos. † ſ Que venit ex idignatõe
†omnẽ iraz tuaz: †auertiſti ab †ira
† ſ Quod dixit. fiat ſ A vicus.
indignatõis tue. †Conuerte nos
ſ Sic.
deus ſalutaris noſter: et auerte irã
ſ Enim.
tuam a nobis. Nunquid in eter-
num iraſceris nobis: aut extendeſ
† ſ Que ab adam vſq3 ad xp̃ũm. † ſ Que ſub gratia baptiſmi in tempe filii.
iram tuam a †generatione in †generatione.
ſ Sed. ſ vel tens.
Deus tu cõuerſus viuifi-
† ſ tunc. † ſ Male letatur quis in alia re. malo ergo ſuo letabatur in ſe. bono ſuo letabit in te.
cabis nos: †et plebs tua †letabit-
ſ vt hoc fiat.
in te. Oſtende nobis domine miſericordiam tuam: et ſalutare tuuz

Oſtende nobis do. Aug. Hoc orando pdixit pphẽta ſed iam factũ eſt. Sũt tamẽ multi qui nolũt ſanari vt videant miſericordiã oſtenſam. Sed quomõ ceci videbũt etiã oſtenſam? bñ ſi velint quia ipa lux eſt ſalutare. ſanat em̃ oculos interiores vt videri poſſit oſtenſa miſericordia vel lux que eſt chriſtus. Ipſe em̃ dicit. Qui diligit me mandata mea cuſtodit. et ego diligã eam et oſtendã illi me ipm̃. Sed nõne illi videbant eũ quib9 loquebat. Quomõ dicit: Oſtendã me ipm̃ illi? Sed caro carnẽ chriſti videbat. diuinitatẽ cor ñ videbat. ad hoc aũt caro carnẽ vidit. vt p fidẽ cor mũdaret. vñ de9 videret. vñ dicit. fide mũdãs corda eoꝝ. Et illõ. Beati mũdo corde. quoniã ipſi deum videbunt.
Caſ. Oſtende. Vel petit iſte ſibi ſpiritualiter tantũ chriſtũ oſtendi. ſciebat eũ quidẽ futurũ. ſ3 petit vt puro corde intueamur ñ corporeis oculis vt infideles. iudei em̃ viderũt et crucifixerũt. Et in futuro. Salu. tu. da no. id eſt. chriſtũ amplectendũ et poſſidendũ. vt non tollatur a nobis. et ſic legitur partim de preſenti ptim de futuro.
Miſericordiam. Aug9. Chriſtus dicit miſericordia. quia oſtendit nobis miſericordiã. docens quidquid boni habet homo ex deo eſſe. et ſic homo non ſupbit. Sed ſic herens et fruens deo letatur in eo.
Audiam quid. Caſ. Vnde ſcit. et p quẽ fiat. et quid pſtet ipẽ veniẽs

† ſ aug9. Auerſus a ſtrepitu mũdi. qui inquietat foris. ſ vñ hoc cõtidis quod precaris
da nobis. †Audiam quid loquat
† ſ Intus. † ſ Spũſſanctus.
in †me †dñs deus: quoniã loque-
† ſ Eternã. ſ Cui nil aduerſi ẽ. que nõ hic. vnde. Qui poſuit fines tuos pacẽ. † ſ Iudaicoz. † ſ Hec eſt ſua plebs.
tur †pacem in †plebem ſuam. †Et
† ſ vel ſup. † ſ de omni gente.
ſuper ſanctos ſuos: et †in eos †qui
† ſ vel cõuertunt cor ad ipſũ non ad aliũ vel ad aliud. † ſ Qui a ratõne receſſerant.
† ſ Pacẽ ſup omnes loquit. tamẽ ex ſion ſpecies de. e. Et hoc eſt.
†cõuertũtur ad †cor. †Veruntamen
† ſ Iudeos qui eũ timebãt † ſ xp̃ũſ corpaliter
men prope †timentes eum †ſalutare
re ipſius: vt inhabitet gloria in ter
† ſ In gentibus que longe. ſ vnde. Euangeliſauit pacẽ his qui erãt longe. et pacẽ his qui erãt ppe. † ſ In iudeis qui ppe.
ra noſtra. †Miſericordia et †veri
† ſ Aug. Amant ſe hec duo. vt qui facit iuſticiaz inueniat pacem. non aliter
tas †obuiauerũt ſibi: iuſticia et pax
† ſ Aug. hiero. Ipſe de femina natus eſt. vt iuſticia de celo pſpiceret. i. iuſtificarẽtur homines. ſic enim veritas habet quod p iuſtificãdis offerret.
oſculate ſunt. †Veritas de terra
† ſ Celorũ. † ſ prouenietorta
orta eſt: et iuſticia de †celo †proſpe-
† ſ de celo eſt iuſticia. † ſ vel ſuauitatem.
ſ id eſt. affectũ. bonũ vt delectet bene agere.
xit. †Etem̃ dominus dabit †beni-
† ſ Etiã ſic ſ vel maria chriſtũ. vel nos opera bona.
gnitatez: et terra †noſtra dabit fru
ſ Ante principem gladius.
ctũ ſuũ. Iuſticia ante †euz ãbula-
† ſ ipſe. † ſ hiero. impolluta nãq3 via eius.
bit †et ponet in via greſſus ſuos:

Oratio dauid.
LXXXV.
† ſ aug. Altus infirmo ſ aug. humili appropinqua.
Inclina domi

Pacem. Auguſ. Chriſtuz. Pacem. ad deum et primuz et p chriſtum.
Prope timentes euz. Aug. Vbi q3 demonia colebãtur timebatur in gente iudeorũ deus. licet p terreis. his ergo prope erat nõ gentibus que hec petebant a dyabolo. licet ergo generalis ſit miſericordia ſuper omes. tñ aliquid ſpẽale et proprium in gente iudeoꝝ factũ eſt. vnde ſubdit. vt in terra ĩ qua natus ſum (dicit pphẽta) habitet gloria. ibi primo fuit templũ. ſacrificia dei. ibi patriarche. ibi xp̃s de eis natus apparuit. ibi miſericordia. Vl' his tantũ ſaluatio. qui dñ ſtant. vident ne cadãt gloria in terra. i. ĩmortalitas in corpore noſtro modo mortali.
Miſericordia Aug. Poſtq3 dixit ex qua naſciturus gente. addit que ſit pſtitur9. Miſericordia. q̃ in nouo teſtamẽto. Et ueritas. impletõ pmiſſionũ veteris. cõueniẽt in chriſto. vnde apl's. Dico enim ihm xp̃m miniſtrũ fuiſſe circũciſionis ad implendas pmiſſiones patrũ. Gentes aũt ſup.i. de mia honorare deum. Iuſticia et pax cũ deo cõuenient in hominibus ſed hoc quomõ. veritas de terra orta ẽ.

Veritas de terra. Aug. Confeſſio de homĩe vt ſe accuſet. et ſic iuſticia pſpicit. vt publicanus cõfitens redijt iuſtificatus. pſpicit iuſticia. quaſi deus dicat. parcam9 huic. quia ſibi nõ parcit. ignoſcam9. q2 agnoſcit pccm̃ ſuũ de celo ergo iuſ. pſpex. i. a deo data eſt iuſtificatõ confitenti.
Iuſticia ante eum. Aug. Prima hoĩs iuſticia eſt vt ſe puniat malũ. et hec ẽ via deo vt veniat ad eũ qui ſua peccata odit. iam incipit eẽ deo ſimilis. qui ſilr ea odit. vñ iohãnes. Parate viam domino cõfitendo. penitendo. Et eſaias. Eijcite lapides de plateis. i. peccata de cordibus veſtris. et ipſe veniens et viſitans. ponet in via greſſus.
Ambulabit. Accreſcet. vel pcurret parans ei viam. et domin9 in via parata ponet greſſus LXXXV.
Oratio dauid. Aug. Pſalmus iſte ſecundus eorũ eſt qui oratõnis nomine intitulãtur. In quo chriſtus dei filius et homĩs. vnus deus cũ patre. vnus homo cũ hominibus orat in forma ſerui. qui orat a nobis in forma dei. Orat pro nobis vt ſacerdos noſter. Orat in nobis vt caput noſtrum.

Oratur a nobis vt deus noſter.
Caſ. Chriſti ora ō fideliū ē inſtructō ·cui⁹ oīs actio chriſtiani eſt le/ctio. Noſtra aūt oratio peccatorū eſt ablutō. Sic orauit chriſt⁹·ſicut et crucem tulit pro noſtra ſcʒ nō pro ſua neceſſitate. Sicut et fleuit lazarum ·vt doceret nos habere charitatē ꝓximi. Sicut etiam fugit. vt compꝛimeret audaciam ſtultę et incō/ſultę temeritatis.

Aug. Hęc dicit xp̄us in nobis. et nos in illo.
Caſ. Orat aſcendē do·vn̄ concludit om/nes gētes adoraturaſ.
Quoniā ſanctus ſū. Aug· Chri/ſtus ꝓprie ſanctus ſanctificās. Sui ſancti ſā ctificati in baptiſmo · iuxta illud. Sācti eſto te.quia et ego ſanctus ſum. Totus itaqꝫ chriſtus ſanct⁹ et vn⁹ ſanctuſ. Sed aliter caput aliter mēbꝛa. Tot⁹ er/go chꝛiſtus non incō/grue dicit. Quoniam ego ſanctus ſum. Nō eſt hoc dicere ſupbia elati·ſed confeſſio non ingrati·vide aſcēſum pauper· ſanctus· ſpe/rans·clamans·leuat⁹· ad deū. Congrua eſt etiā verboꝛū collatio. Inclina paupi·cuſto/di ſanctū.ſalua ſperā/tem·miſerere clamātis letifica leuatū.
Mitis. Auguſ. Portans hoīem do/nec ꝑficiat eū.qa auo/laret a ſe niſi a domio portaret. Multa eniʒ agūtur in corde huma no quibus male moue tur· queādmodū im/ploratōes impediūtur vanis cogitatōnibus. ita vt vix ſtet coꝛ ad deū ſuū. vt loquat̃ ei orando. Quando em̄ oras deo loqueris. qn̄ legis. deus loquit̃ tibi Surrepentib⁹ aūt fantaſmatibus malarū cogitatōnū. quodāmo/do coꝛ hominis fugit a ſe.nec inuenit cā cel/

† ſ Comple deſideria mea.
ne aurem tuam et †exaudi me :qm̄
† ſ diuiti nō inclinat ſ ab alio nō habēs opē. † ſ per me. † ſ in hoc audi· ſ Ab omnibus ſcandalis.
†inops et †pauper ſū ego. †Cuſto
† ſ Contra inſidiatores.
di †animā meam quoniaʒ ſanctus
† ſ Quia nō eſt ex domine ſaluſ. † ſ Non libe rū ſuū vt fuit adam.
ſum : †ſaluum fac †ſeruum tuum ·
† ſ Non eſt ſuperbus ſanctus.
deus meus †ſperanteʒ in te· Mi
ſerere mei domine quoniam ad te
† ſ Non vna tantū ſed· ſ Id eſt·omni tpe· † ſ In paſſione triſtem.
clamaui †tota die: †letifica animaʒ
† ſ vbi leticia in terra amaritudo.
ſerui tui: quoniam †ad te domine
† ſ Ipſam quā affectus bonus leuat † ſ Leuaui et ita potui.
animā †meam leuaui. †Quoniaʒ
† ſ tuis. ſ Ideo iocunda me affectum tedio mūdane amaritudis· † ſ his quos expectas.
tu domine †ſuauis:et †mitis ꝛ mul
† ſ Contra abundantē iniquitatē. † ſ Nullus excipitur.
tę †miſericoꝛdię† omibus inuocan
† ſ Non aliud a te. † ſ Ideo. ſ Auguſ. Magnus orantis affectus. ſ Id eſt.nō exeat de auribus tuis .fige illam ibi
tibus †te. †Auribus percipe do/
mine orationem meam:et intende
voci depꝛecationis meę. In die
ſ Cauſa audiendi. ſ Quādo aduerſitas īminet· ſ Que ſemꝑ eſt in peregrinatōne·donec ſe ipſum det videndum.
tribulationis meę clamaui ad te:
† ſ gentes nō inuenient in diis ſuis ſimilē in eſſentia. vel operatione tibi·
quia exaudiſti me. †Nonne ſimi/
ſ Quocunqꝫ modo accipiātur·
lis tui in diis domine:et nō eſt ſe/
† ſ Et ideo. ſ de omnibus g.
cundum opera tua· †Omēs gen/
† ſ A ſuo cultu ad cultū tuum·
tes quaſcunqꝫ feciſti †venient et
† ſ ꝑdicabūt q̄ꝫ nominabilis es ſ vel hono rabūtur ex tuo nomine·
adoꝛabunt coꝛaʒ te domine:ꝛ †glo

los q̄b⁹ ſe includat aut obices q̄b⁹ retineat auolatōes ſuas et vagos motus cōtra quod dauid dicit . Inueni coꝛ meū vt orarē ad te. quod ſolū audit deus. Inueniſſe ſe dicit coꝛ ſuū q̄ſi ſoleret ab eo fugere et ille ſequi·quaſi fugitiuū . Nō īuenit homo.quādo moꝛiētibus muſcis eiectis quę ꝑdunt ſuauitatē vnguenti·totus affectus coꝛdis ad adoꝛandū deū colligitur .poꝛtat aūt deus hoīem et expectat.dū vagatur cū nōdum ſit ꝑfectus.
Auribus percipe. Caſ· Vide ordinē orationis. pꝛius fuit vt vox ſupplicatōnis aſcenderet.cū dixit. Inclina aurē tuā·et deinde rogatus au/diret·cū dixit· Exaudi me. Nūc vero addit auribus ꝑcipe. Nō tranſitoꝛie ſuſcipi petit.ſed quaſi in ſinu dei recondi·ſicut ꝑ aures aliquid infigit̃ coꝛdi vn̄ ſubdit· Et intende· vt intentus anim⁹ tu⁹ aperiat auditū deꝑcatōi meę
Tribulationis. Aug. Caſ. Cū enixius clamat̃. Supra clamaui to/ta die. hic facit augmentū·quia magis in tribulatōne clamat̃. Ideo dicit ſe clamaſſe.quia exauditus eſt cū clamoꝛ ſoleat p̄cedere exauditōem. Et eſt ꝑuerſio in ſanctis congrua·qui et ante clamoꝛē et poſt exaudiūtur. Et quia ex

audiſti·oēs gentes·q·f·v·quia nō eſt ſimilis tui in diis domine.
Quaſcunqꝫ feciſti. Aug. Si eſt gens quā nō fecit de⁹·illa nō ado/rabit·ānūciat eccleſiaʒ vbiqꝫ diffuſaʒ quod modo impletū eſt· Et nota qꝛ vt ait ſcriptura. In lata gente gloria regis.in diminutōne popl̄i pꝛincipis contritio ſequit̃. Et gloꝛifica. ꝛc.

Tu es deus ſolus. Aug. Vel tu ſolus magnuſ.contra futuros.qui ſe dicūt magnos et deos.
Domie deduc. Caſ. Orat ꝑ oībus iam adorantib⁹. Et loquitur in mēbꝛis.
Caſ. Domie de. Aliud eſt duci ad viā ꝛ aliud ē duci in via · ne in ea cadat̃. vbiqꝫ egent hoīes adiuuari ſiue ſint in via ſiue extra viā. via aūt chꝛiſt⁹ eſt qui dicit. Ego ſum via veritas ꝛ vita.
Letetur et ti. Aug· In timoꝛe mū dano p̄cedit cauſa periculi vel anguſtię.ſed in t̄īoꝛe dei leticia vtraqꝫ miſcenda ſunt vt et ſub ſpe timeam⁹ :ꝛ ſꝫ timoꝛe letemur. timoꝛ eſt in iocūditate nūc: ī futuro iocūditas ſine timoꝛe. vbi plena ſecuritas q̄ nō modo. Iocūditas modo trahit. et timoꝛ a via recedere non ſinit. vtraqꝫ ergo ſūt habenda. Hę ſūt duę molę inter quas molitur chꝛiſtian⁹· vt fiat panis xp̄i.ſcʒ ſpes et timoꝛ. vn̄ ī deuteronomio dictū eſt. Non accipias loco pignoꝛiſ ſupioꝛē vel inferioꝛem molā. Supioꝛ mola ſpes eſt inferioꝛ timoꝛ Nō ē igit̃ hęc ſine il/la accipiēda· Qui em̄ ſꝑat ꝛ n̄ t̄īet negligēs eſt. Qui aūt timet ꝛ n̄ ſperat deꝑſſus eſt.
Ex inferno inferioꝛi. Aug⁹. Per hꝫ intelligim⁹ tanq̄ꝫ duo īferna eē īferi⁹ et ſupi⁹ Nā vn̄ inferi⁹ diceret̃ niſi qꝛ eſſet infernū ſu

† ſ Non eſt ſimilis tibi·
rificabunt nomen tuum. †Quo/
† ſ Quod nō alius· † ſ Scd̄m opera tua·
niam †magnus es tu ꝛ faciens †mi
† ſ Nullus alius. † ſ gentes venient quod vt poſſint. ſ deductio conuenit ꝑficienti.
rabilia: †tu es ſolus deus. †De/
† ſ Meos. † ſ Quā ingreſſus ſum· † ſ ꝑficiā vlterius te ducente. ſ vel ābulabo.
duc †me domine in †via tua: ꝛ †in/
ſ Hec eſt via·
grediar in veritate tua· letetur coꝛ
ſ ita tamen·
meum vt timeat nomen tuum.
ſ deductus
Cōfitebor tibi dn̄e deus me⁹ in
ſ ille in toto coꝛde cōfitetur·qui totam ſpem ponit in domino· ſ Cū ſanctis.
toto coꝛde meo: et glificabo nomē
ſ in eterna beatitudine.
tuū ī eternū. Quia miſericoꝛdia
† ſ iuxta illud omne datū optimū omne donū ꝑfectū. † ſ in hoc magna miſericoꝛdia eſt·
tua †magna eſt ſuper me: ꝛ †eruiſti
animam meaʒ ex inferno inferioꝛi.
† ſ Magna miſeria eruiſti de inferno tamē.
ſ Peruertētes legem ſcʒ iudei † ſ vt reum me dicerent·
†Deus iniqui †inſurrexerunt ſu/
† ſ totū chꝛiſtū. † ſ Congregatio ſupboꝛum· † ſ doloſis conſiliis·
per †me. ꝛ †ſynagoga potentiuʒ † q̄
† ſ Addit quod ſceleratis mētibus ſemꝑ ꝓuenit ſ Nō intellexerūt deū vt homini parcerent ·
ſierunt animā meā· ꝛ †n̄ ꝓpoſuerūt
ſ ipſi ita·
te in conſpectu ſuo. Et tu domine
ſ Actu· ſ Natura. ſ Malos expectans·
de⁹ miſeratoꝛ ꝛ miſericoꝛs: patiēs
ſ Conuerſis. ſ in ꝓmiſſis vel meritis rīdenſ.
ꝛ multę miſericoꝛdię ꝛ verax. Re
ſ hoīem· ſ Moꝛtalis. ſ Poteſtatem iudicii·
ſpice in me ꝛ miſerere mei da impe
† ſ innocēti, ſ Michi chꝛiſto † ſ Suſcita.
rium tuum †puero tuo: ꝛ †ſaluū fac
† ſ A moꝛte † ſ Marie·que dixit ecce ancilla domini· † ſ Q.quod dabit ꝑmaneat· † ſ Reſurrectōis. ſignū ione qd iam in capite. fiet et in membꝛis·
†filiū †ancillę tuę. †Fac mecum †ſi

pius. Celeſtis ergo habitatō angeloꝝ· vbi ē vita ineffabiliū gaudioꝝ vbi īmoꝛtalitas et incorruptō ſupna eſt. Terrena vbi caro et ſanguis deceſſio et ſucceſſio mutabilitas et moꝛtalitas.inferius ē · Ab hac terrena itur in īfernū inferi⁹ .vnde eruit deus aīas miſſo filio. etem̄ ꝓpter iſta duo īferna miſſus eſt filius dei vndiqꝫ liberās.ad hoc naſcēdo . Ab illo moꝛiendo. vel in ipſo inferno īferioꝛi eſt ꝑs impioꝝ inferioꝛ. vn̄ diues leuat oculos ad abꝛaā· qui cū aliis iuſtis erat quaſi in oꝛa et in limbo īferni tanq̄ꝫ in ſupioꝛi· a qua liberat̃ qui a pc̄cis liberat⁹ illuc nō mittit̃. hęc ſūt opiniōes nō aſſertōes.
Deus iniqui. Caſ. Item ꝓ ſe oꝛat facta mētione paſſionis ſuę et gloꝛię·vnde habēt hi ꝓ quib⁹ oꝛauit multā miſericoꝛdiā et eruūtur de inferno
Da imperū. Aug. Q. trāſeat tēpus patiētię· veniat tp̄us iudicii. vn̄ nō tm̄ xp̄us ſed et ſancti ſedebūt iudices q̄ ſunt filii ancillę·i·eccleſię.
Fac mecū. Remi. Q· et ego deus tecū facio. Nam chꝛiſtus ſcd̄m qꝛ deus reſuſcitauit ſe hominē.
Signū in bonū. Remi. Aug. Fac inſignem reſurrectōnem capitis

et mẽbrorũ vt alijs profit. vt iudei videant. hoc q adiuuiſti in his que feci. Et conſolatus es in his que paſſus ſum.

C Remi. Reſurrectio eſt ſignũ in bono per quã et virtus dei declaratur et ſpes credentium firmatur.

C Pſalmus. Caſ. Quia agit de eccleſia ſecundũ p̃ſentem ſtatum vbi agit opera.

C Cantici. Caſ. vt de ſeculari hieruſalẽ. ad intelligentiã ſupne eleueris ſcʒ de actione ad theoricam.

C LXXXVI

C Caſ. Propheta p̃dicat celeſtem hieruſalem. filijs chore. quã cõmendat p fundamẽta et portas et famam vt eis augeat affectuſ.

C Fundamenta. Caſ. Pſalmus de celeſti hieruſalẽ. plenus ſpiritu. propheta multa voluens apud ſe d hac ciuitate de qua nichil adhuc dixerat. in hoc erumpit. Fundamenta. eius prior laus a fundamentis. vt ſoliditas totius ciuitatis notet. Eius non refert ad aliquod p̃miſſuʒ. ſed ad cordis pphete meditatõnem. qui nunq̃ʒ de illa corde tacuerat etſi ore.

C Dicta. Aug. Hec ſunt illa que dominꝰ p pphas de ea p̃dixit.

C Memor ero. Auguſ. Dyapſalma. dñs de eadẽ hierlm.

C Aug. Me. ero. P̃ñ dit que ſũt illa glorioſa. Q. hec ſunt illa. in illa ciuitate. inquit ppheta et perſona dei. memor ero. ra. et ba. q̃ non ptinent ad populũ iudeorũ. Glioſa de te. vbi nõ ſolus eſt iudeus. ſed oẽs gentes.

C Raab. Aug. Per feneſtrã emiſit coccinũ. i. in fronte habet ſignũ ſanguinis chriſti eccleſia gentiũ. Vnde publicani et meretrices p̃cedent v. in. r. c. Raab. latitudo. vel impetꝰ. gentes que late et impetuoſe vagantur p vicia.

gnum in bonum vt videant q̃ ode
† ſ in iudicõ pniciose qui modo nolunt ſalubriter confundi.
runt me et †confundantur: quoniã
† ſ in certamine. † ſ in triſticia que hic eſt in his ſcʒ que paſſus ſum.
tu domine †adiuuiſti me et †conſolatus es me.
† ſ proponit. ſ vt habitẽt in ſyon hic per fidem in futuro p ſpeciem pars cuiꝰ in celo. pars cuius in terra militat.

Filijs chore pſalmus cantici

C LXXXVI.

F Vndamẽta
† ſ Prophetis apoſtolis. ſ Sũmo angulari lapide xpõ ſ Et.
eius †in montibꝰ ſanctis: diligit dominus †portas †ſyõ
† ſ Idem ſunt porte que et fundamẽta. † ſ cuius eius. ſyon.
† ſ diligit ſpũalem ciuitatẽ ſup omĩa illa quibꝰ preſignabat. † ſ Imaginaria.
†ſuper omnia †tabernacula iacob.
† ſ Aug. Quod nõ de ea que cecidit.
Glorioſa dicta ſunt de te: ciuitas dei.
ſ hec.
Memor ero raab et babilonis †ſcietiũ me †Ecce †alienigene
† ſ Apoſtolis. quibus de illis recipiendis precipiam. † ſ Ecce quid p raab et b. ſignauit ſ Allophili potione cadentes ſ bus. ſ vel te. † ſ gentes.
† ſ Id eſt. illi qui ſunt in anguſtia viciorũ vel penitentie. † ſ aug. gentes que ſunt vſq ad finẽ terre. etiam nigri.
et †tyrus et †populus ethiopũ: hi fuerunt †illic. †Nunquid ſyon dicet homo. et homo natus eſt in ea
† ſ In hieruſalẽ. † ſ Id eſt. nũquid poterit homo pſuadere ſion. i. ſynagoge hoc quod dicã. Q. aũ hoc recipit incredula ſynagoga. ſ vel. ſyon. i. eccleſie dicet ho. Q. homo nõ dicit ex ſe ſʒ deus in homine q et homo n. et fundauit.
† ſ Hoc miraculũ etiã accidit in ea. † ſ Nõ vt homo ſed vt deus.
et †ipſe fundauit †eam altiſſimus.
† ſ vnde hoc ſcis. ſ Quod miraculũ ne ſit incredibile. quia ſ vel uit. † ſ Que ſunt directe populis fidelibus. et edite a principibus, moyſe et pphetis et apoſtolis.
†Dominus narrabit in †ſcripturis populorum: et principũ horũ
ſ dicoris.

C Aug. Ad babiloniã ptinent oẽs mali. vt ad hieruſalẽ omnes ſancti.

C Ecce alienigene. Aug. Memor. et ecce alie. i. gentes. et tyrus anguſtia viciorum vel penitentie.

C Nunquid ſyon. Aug. Caſ. Secundũ aliã litterã. Mater ſyõ dicet homo. Q. vnde alieni pueniẽt ad hieruſalẽ. Eſt quidã homo. i. chriſtus q̇ dicit mater ſyon. i. ſynagoga mater mea ſecundũ carnẽ. et p hunc veniunt. quis eſt homo ille: ipſe eſt qui in ea natus eſt. et eã fundauit. ipſe dicit mater ciuitati illi.

C Caſ. Vel cõmendata ſyon ſpũali. i. eccleſia increpat carnalẽ ſyon. i. ſynagogã. Q. chriſtus eſt fundamentũ illius ciuitatis. Sed ſyon. i. ſynagoga mater eccleſie. dicet q xpus tantũ homo eſt nõ deus. ita dicet. Sʒ xpus et homo eſt in ea natus. Et ipſe idem eſt altiſſimus. i. deꝰ qui fundauit eam.

C Horum qui fuerunt. Aug. Vel ſecũdũ aliã litterã. Quorꝫ principũ. Horũ qui fuerũt facti ſcʒ principes in ea. i. qui facti ſunt principes ante q̃ʒ eſſent: in ea nõ erant principes. ſed abiecta mundi. Elegit eñi deus infirma mundi vt confunderet fortia.

† ſ vel facti ſunt. † ſ ciuitate † ſ Quod non in peregrinatione.
qui †fuerunt in †ea. †Sicut letantium †omniũ: †habitatio eſt in †te.
† ſ Noſtrũ. † ſ Erit. † ſ O ſyon.
† ſ Quia letus finis paſſionis hic oſtenditur. † ſ Quia et hic agitur de bona oratione.
† ſ Canitur † ſ Chriſti.
†Canticuʒ †pſalmi †filijs †chore
† ſ Celeſtiũ coronarũ. † ſ id eſt. in choro. i. concordia charitatis. † ſ imitatõne vel gratiaruʒ actione.
†in finem pro †melech †ad reſpondendũ †intellectꝰ †eman iſraelite.
† ſ Et hic eſt. † ſ Qui in choro reſpondente canentibus miſterium intellexerit. ſ vel ezraite.

C LXXXVII.

D Omine deuſ
† ſ Auctor. ſ qꝛ totũ ab eo. † ſ Ex forma ſerui et ĩ letis rebꝰ orauit xpũs et in aduerſis.
†ſalutis mee: i †die clamaui et nocte coram te. †Intret
† ſ ideo. ſ ingreſſio orationis acceptõ eius eſt.
† ſ idem repetit. ſ inclinatio auris. miſericors exauditio.
in conſpectu tuo oratio mea: †inclina aurem tuam ad precez meã.
† ſ aug. Nõ vitijs ſed doloribus quibus anima carni cõpatitur. vel malis pereũtis populi cõpatiendo. ſ Hoc eſt. triſtis eſt aĩma mea v. a. m.
Quia †repleta eſt malis anima mea: et vita mea in †iferno †appropinquabit. †Eſtimatus ſum cum deſcendentibus †in lacuz: †factus ſum †ſicut homo ſine adiutorio †inter mortuos liber. †Sicut vulnerati †dormiẽtes in ſepulcriſ: †quorũ non eſt memor amplius. †et ipſi
† ſ Hoc eſt quod in euãgelio dicit vſq ad mortẽ. † ſ dum trador ad mortẽ.
† ſ A neſcientibus quid facerẽt. qui ſic putabãt eũ mori neceſſitate vt alii moriũtur.
† ſ Miſerie vel inferni † ſ . i. eſtimatus ſum.
† ſ Simpliciter. † ſ aug. inter peccatores ſolus ſine peccato. qui poteſt ponere aĩam ſuam et reſumere. ſ Cum tamen eſſem.
† ſ ita eſtimatus ſum. ſ flagitõſiter.
† ſ Qui euigilabũt in reſurrectõne. † ſ aug. vel quorũ non meminiſti adhuc. i. quorũ tempus reſurgendi. nõdum venit. in quo xpũs de ceteris mortuis diſcernitur. qui et vulneratus et mortuꝰ in ſepulcro poſitus ẽ.
† ſ Quibus ita factus ſum.

C Sicut letantiũ. Caſ. Dyapſalma. cõcludit paucis verbis, tangens futurã beatitudinem.

C Aug. Sicut letã. Collatis oĩbꝫ cõcludit. Sicut letantium. Sicut. q̇a talis erit letitia. qualẽ hic non nouimus. et ideo cum nõ potuit exprimi. dic vt potuit. ſicut le.

C Aug. Melech chorꝰ. vt canenti chorus cõſonando reſpõdeat ſicut hic: et in aliorum cantu pſalmorꝫ factuʒ eſt. ſed tituli variãtur pro leuando faſtidio: vel forſan alia nõ ſatꝫ nota cauſa. hic autem paſſio xpi pphetatur. cui debemus imitãdo reſpondere. ſʒ ñ pdeſt niſi fiat in choro. i. in concordia charitatis. Eman: frater eius ĩterp̃tatur. hi ſunt qui in cruce gloriãtur. q̇ ſunt veri iſraelite. vł eman ezraita. i. aduena. dicitur eñ fuiſſe quidam orientalis.

C LXXXVII.

C Caſ. Monet chriſti paſſionem imitari.

C Caſ. Primo p̃cat auxiliũ referens cõtemptũ ab inimicis. vnde in forma ſerui orãs ad patrẽ ait o domie.

C Intret in conſpectu. Caſ. Virtuſ pure oratõnis que q̃ſi quedã pſona ad deuʒ intrat. et mãdatũ peragit. quo caro puenire nequit.

C Quia repleta. Augꝰ. Hos humane infirmitatis affectus. ſicut ipſam carnẽ ac mortem. nõ cõdicõis neceſſitate. ſed miſeratõnis voluntate ſuſcepit: vt trãſfiguraret in ſe corpus ſuũ quod eſt eccleſia. vt ſi cui ſuorũ triſtari vel dolere cõtingeret. non ideo ſe a gratia dei alienum putaret. et non eſſe hec peccata. ſed humane infirmitatis indicia.

C Eſtimatus. Q. Non ſolũ grauia ſed et contumelioſa pertuli.

C Sicut vulnerati. Caſ. Quia et ipſe lancea vulneratus et ſepulcro clauſus. ſʒ differt p hoc quod ſequitur quorũ non meminiſti adhuc.

C In ſepulcris. Id eſt. in carnali voluptate ſopiti. vnde deus non excitat eos.

C Et ipſi de manu tua repulſi ſunt. Aug. Non enim ad dormientes hoc refertur: in quibus ſunt iuſti. quorꝫ licet nõ meminerit deus adhuc vt reſurgãt de his tamen dictũ ẽ. Iuſtorꝫ aĩme in manu dei ſunt.

¶ Vel. Poſuerũt me. rei veritate. In lacu inferiori. id eſt in lacu inferni. ſcʒ in tenebris et in vmbra mortis.
¶ In lacu inferiori. Caſ. Vel inferni. quia tam abiecta morte ablatꝰ eſt in tenebris obliuionis, quem nemo requiret. Et umbra m. locus malorum in quo puniũtur.
¶ Super me confir. Caſ. Putabant ꝙ ira dei pſſet. et ꝙ deus omnes indignationes ſup eum induxiſſet. quando ꝑtulit eum crucifigi.

iam eſt mane poſt tenebras. ſed quia reſtat futura clarificatio: nunc oratio mea preit. que vt feruescat differtur bonum et crebreſcunt mala. vnde addit. Vt quid domine repellis.
¶ Ut quid. Caſ. Ecce quantum deſiderat.
¶ Caſ. Vt quid domĩe. Proponit querendam eſſe cauſam que eſt vt dilatione boni et aduerſis multiplicatis quibus repulſa quaſi oratio inflametur ardentius.

¶ Notos. Non quos nouit. quia tunc omẽs nouerat vt deꝰ. ſed quibus notus eſt.
¶ Longe feciſti. Caſ. Quid amici eiꝰ in paſſione fecerunt.
¶ Tota die. Aug. Per extenſas manus continuatio bonorũ operum a quibus nũꝗ̃ ceſſauit: intelligit. In cruce enĩ nec vna tota die fuit illa extenſio. nec totũ pro parte poteſt accipi cũ addit tota. ſed quia hec opera non omibus pſuerũt: addit. Nũquid m. Mortuos corde dicit quibus fiunt quidem miracula xpi. ſed nõ pſunt eis. mortuis enim corpore facta ſũt mirabilia cum quidã reuixerunt. Et cũ dominus infernum penetrauit atq; inde victor mortis aſcendit. magnum factum eſt mortuis miraculum.
¶ Nũquid mortuis. Caſſi. Quibus non pſunt. opera ſua oſtendit.
¶ Aut medici. Auguſ. In hebreo nõ medici ſed gigantes. pene eodem modo vtrũ ꝙ ſonat ĩ hebreo. Si ergo ſuperbi gigantes dicũtur. id eſt. ſapiẽtes ſeculi: bene dicũtur medici qui ꝑ artes ſuas ꝓmittunt ſalutem animarũ. contra quos dicitur: domini eſt ſalus. Si boni gigantes. i. magni et fortes. et ipſi medici: qui vivẽtes curare miniſterio poſſũt.

† ʃ Id eſt. adiutorio tuo priuati ſunt. quiꝗ me ſine adiutorio putauerũt. † ʃ Sua opinione.
† de manu tua repulſi ſunt. † Po-
† ʃ Profundiſſima miſeria ſeculi. ʃ vitiorũ.
ſuerunt me in † lacu inferiori: in te-
ʃ aug. Morte impietatis.
nebroſis et in vmbra mortis.
† ʃ aug. vt illi rati ſunt cũ mori viderent turpi morte. † ʃ vel ira. ʃ vel indignatio.
† Super me confirmatus eſt † fu-
† ʃ Omnia que de paſſione ꝓphetata ſunt euenerunt † ʃ vel ſuſpenſiones. i. paſſiones.
ʃ vel tua.
ror tuus: et † omnes † fluctus tuos
† ʃ In alio pſalmo tranſierunt. † ʃ Et tunc.
ʃ Loco uel mente.
† induxiſti ſuper me. † Longe feci-
† ʃ Quibus et ego notus. vel bonos quos ꝓbat. † ʃ aug. vel noti. qui hoc genus mortis horrebãt vel magis pſecutores.
ſti † notos meos a me: † poſuerũt me
ʃ a diſcipulo.
abominationẽ ſibi. Traditꝰ ſuʒ
† ʃ Nõ oſtendi quid eſſem ab intra. † ʃ augꝰ. vnde et apoſtoli. cũ nõ viderent eũ in virtute. ſed quaſi victũ. infirmati ſunt ſubtracto cibo. i. lumine ſuo.
et non † egrediebar: † oculi mei lan-
† ʃ Hoc aperte in cruce fecit.
guerunt ꝑ inopia. † Clamaui ad te
† ʃ Ad voluntatẽ patris omĩa fecit.
domĩe: † tota die expandi ad te ma-
† ʃ Sed. ʃ Nõ enim eis dicit fieri. quibus et ſi fiant nõ pſunt. quia a medicis nõ ſuſcitabũtur homĩes vt cõfiteantur domino. ʃ Quaſi non.
nus meas. † Nunquid mortuis
facies mirabilia: aut medici ſuſci-
† ʃ Et ſuſcitati. ʃ A mortuo enim corde ꝑit confeſſio quaſi nõ eſſet. ʃ Quaſi nõ.
tabunt et † confitebũtur tibi? Nũ-
† ʃ Nõ hi narrabunt. ſed viui et fideles † ʃ Poſitus. ʃ Mortue aĩme. corpꝰ ſepulcꝝ ẽ.
quid † narrabit aliquis ĩ † ſepulcro
miſericordiam tuam: et veritatẽ
ʃ Id eſt. obſtinatus. ʃ Poſitus.
tuam in perditõne? Nunquid co-
ʃ Infidelium.
gnoſcentur in tenebris mirabilia

† ʃ He ſunt tenebre. vnde apl̃us. fuiſtis aliquando tenebre. nũc aũt lux in domino ʃ Que dicit non eſt deus.
tua: et iuſticia tua in terra † obliuio-
ʃ Chriſtus ex voce eccleſie. ʃ Quia nullus medicorum ſuſcitat.
nis? Et ego ad te domĩe clamaui:
† ʃ preuẽta a miſericordia. † ʃ i. futurũ iudiciũ
et mane † oratio mea ꝑueniet † te.
ʃ Sed nunc.
Ut quid domine repellis oratio-
† ʃ Nõ dando quod volunt. ſed non expedit.
nem meam: † auertis faciem tuam
† ʃ Rebus ſeculi ʃ aug. Exequitur breuiter tribulatiões corporis chriſti † ʃ aug. vnde alibi. ſepe expugnauerũt me a iuuentute mea
a me. † Pauper ſum ego et in † la-
† ʃ Quedã mẽbra exaltãtur in ſeculo. vt ĩ eis ſit maior humilitas.
boribus a iuuentute mea: † exalta-
† ʃ Aduerſis.
tus autem humiliatus ſum et † cõ-
† ʃ venientes. i. michi illate. † ʃ Nõ manet ira dei in iuſtis. ſed tranſit † ʃ afflictiones
turbatus. † In me † tranſierũt † ire
ʃ Omne quod poteſt accidere et ſi nõ accidat. prudenter timet.
tue: et terrores tui conturbauerũt
† ʃ Inimici. ʃ tã grauiter † ʃ Que mergit
me. † Circũdederunt me ſicut † aq̃
tota die: circũdederunt me ſimul.
Elongaſti a me amicum et proxi-
† ʃ Qui ſola opinione vel viſione nos didicerũt † ʃ Mea.
mũ: † et notos meos a † miſeria.
† ʃ Robuſti quod nullus eſt niſi in ſpe ꝓmiſſionis dei vñ hic agitur. † ʃ i. qui vere deũ videt.
Intellectus † ethan † iſraelite.

LXXXVIII.

ʃ vnde ꝓpheta robuſtus non in ſe ſed in miſericordia dei ait. ʃ Auguſti. vnde robuſtus eſt homo. qui in ſe infirmus.
Miſericordias
† ʃ In eternum duraturas. ʃ ira ad tempus miſericordie in eternum. † ʃ iocunde annunciabo.
domini in † eternũ † cantabo. In

¶ Exaltatꝰ. Caſ. Priꝰ tumido corde. poſtea. Humiliatus. per cõfeſſionem. Conturbatus. id eſt confuſus de peccatis ea damnando.
¶ Tranſierunt. Caſ. Non manſuete contigerunt. Augꝰ. quia non de fideli ſed infideli dictũ eſt. Ira dei manet ſuper eũ. flagellat eĩ filios q̃s recipit. vnde. Quos ego corrigo, arguo. et caſtigo. Et alibi. Percutiam et ſanabo, occi. et vi. ſa.
¶ Aug. Tranſierũt et conturbauerũt. Ut aliud iam de damnatione patimur. et aliud de eterna vltõne timemus.
¶ Terrores tui. Caſſio. Quos patior quia tibi placuit non meo merito.
¶ Aug. Terrores futuri iudicij. quos omĩs caro timet.
¶ Conturbauerunt me. Secundũ infirmitatẽ carnis.
¶ Aug. Conturbauerunt me. Aliquãdo terrores ita cõturbant animũ. comprehentibus malis. vt ſicut aqua circumfluere videantur. ꝛ ſimul vndiq; circundare. vñ amici. et noti timore deſerunt. vnde apoſtolus. omnes me dereliquerunt.
¶ Circumdederunt me. Caſ. Peccata vndiq; copioſa in inundatione concludunt.

ſed non mortuos excitare. Sola enĩ gratia reuiuiſcunt ad fidem. vnde nẽo poteſt venire ad me. niſi pater traxerit eum.
¶ Sepulcro. Unde in euãgelio de talibus. Similes eſtis ſepulcris dealbatis que foris apparent hominibus ſpecioſa. intus vero plena ſunt oſſibus mortuoꝝ. Quaſi ſic et vos ypocriſi et iniquitate.
¶ Miſericordiã t ue. Aug. Amat coniugere ſcriptura. maxĩe pſalmi precinenti.
¶ In tenebris. Iidem ergo ſunt mortui. poſiti in ſepulcro et tenebre. et terra obliuionis.
¶ Ego dixi ad te. Caſſio. Que in ſuis ſuſtinet ecce chorus reſpondens
¶ Caſ. Et ego quaſi cũ illis. cum quibus vnum.
¶ Aug. Et ego. His mortuis nõ proſunt opera chriſti. quis ergo vſus eorum? quid de eis agit deus ad vtilitatẽ corporis ſui. id ẽ. eccleſie. multũ. q2 in eis oſtenditur que ſit gratia in predeſtinatis. addit ergo. Et ego. Quaſi fuimus et nos natura filij ire. ſed clamaui vt ſaluus eſſem. qui clamat et inuocat: credit. ſed non crederet: niſi miſericordia ſuſcitaret. qua preueniente

¶ Tota die. Auguſ. Quia nullo tempore deſunt mala eccleſie donec finiatur ſeculum. ſed hec omnia fiunt vt oratio eccleſie preueniat deum. donec illa ſalus veniat vbi nichil malorum ſit.
¶ Amicum. Caſſio. Et qui pio et fideli amore coniuncti ſunt. Proximum. parentela. Sepe iuſtis humana officia timore ſubtracta ſunt.

LXXXVIII

¶ Caſ. Hic pſalmus de ſpe chriſtianorũ et magnificentia domini: multa dicit. ꝑ que nemo ſeducit. qui digne ſupplicet. qd verus iſraelita intelligit.
¶ Caſ. Primo de miſericordia et veritate ſe cantare promittit ꝓpheta.
¶ In eternum. Caſ. Remi. Quomodo miſericordias in eternũ cantat et gratias agit. qui miſerie non meminit? quomodo autem plena beatitudo ſi memoria reatus mentem tangit? Sed ſepe leti triſtium meminimus. et ſani dolorꝝ ſine dolore. et inde amplius leti et grati ſumus. Sic itaq; et miſerie recordatio nil beatitudinis detrahit.

¶ Veritatem. Promiſſionū. In ore. nō ex ore labitur. ſed in ore diu ſint. tanq̄ȝ dulce verſatur.
¶ Quoniā dixiſti. Hic dicit vnde ſcit. et que miſericordie dei p̄ xp̄m
¶ Aug. Quas miſericordias. et quā veritatē cantabo. Ecce. Quoniā di. q. ego homo ſecure dico: ꝙ tu deus dixiſti, per ſpiritū manifeſtaſti
¶ Miſericordia edificabitur. Aug. Vtrūq̄ȝ repetit qđ p̄dixit. quia vniuerſe vie d. m. et. v. nō exhibetur veritas in impletione ꝓmiſſorū. niſi p̄-cedat miſericordia in remiſſione peccatorū. deniq̄ȝ veritas iudeis quibus promiſſa facta ſunt ꝑtinet. miſericor-dia gentib⁹. vt ait apoſtolus. dico eñ ihesuȝ chriſtū miniſtrū fuiſſe circūciſionis ꝓpter veritatē dei iplendā. gē-tes aūt ſuper miſericor-dia honorare deū.
¶ In celis. Qui enarrant gloriā dei. p̄ quos edificatur miſe-ricordia.
¶ In eternū. Caſ. Non eſt temporalis edificatio miſericordie. ſi-cut ruina iniquitatis temporalis eſt. Deſtruitur eñ iniquitas tem-poralis in quibuſdā. vt in eis edificetur eterna miſericordia. vnđ hie-remie dominus dicit. Ecce ego conſtitui te ſuper gentes et regna vt euellas et deſtruas et diſp̄das et diſſipes et edifices et plantes.
¶ Iuraui. Secur⁹ eſt iſte ideo quia deus dixit. ſecurior quia iu-rauit. Iuratio dei ꝓ-miſſionis eſt confirmatio. ex vtroq̄ȝ fit homo ethan. i. robuſtus.
¶ In generatōe. Aug. Generatō enim nō poteſt totiens repeti. quotiēs tranſit. Repetitio ergo ꝓ omī ge-neratione ponit̄. Vel due ſunt generatōnes vna carnalis: altera futura ī reſurrectōe. In vtraq̄ȝ p̄dicatur xp̄us hic vt credatur. p̄dicabitur ibi vt videatur. Et hoc eſt qđ ſupra. In generatōne et ge. gn. ve. t. in o. m. Et nūc ſedet xp̄s in nobis quos regit. ſedebit et tūc in ſcīs.
¶ Confitebūtur celi. Caſ. Dyapſalma. Secūdo diuerſis modis laudes et potentiā dei deſcribit. quaſi ſicut dixiſti: ita fiet. cōfitebūtur. laudabunt.
¶ Confitebūtur celi mira. In omī eñ miſericordia p̄ditoꝝ. in iuſtificatōe impiorū quid laudamus niſi mirabilia dei. laudas ꝙ ſi ſurrexerunt mortui plus lauda quia redempti ſūt p̄diti. vides eñ hoīem heri voraginē ebrietatis. hodie ornamentū ſobrietatis. vides eñ hoīem heri ſcenū luxurie. hodie decus temꝑantie. heri blaſphematorē dei. hodie laudatorē dei. vides ho-minē heri ſeruū creature. hodie cultorē creatoris. hec ſunt mirabilia. que cō-fitentur celi.
¶ Etenim veritatem. Caſ. Vel ſine enim. Mirabilia. quomodo oīa agit. et adminiſtrat vbiq̄ȝ. Veritas in eccleſia. vbi creditur. verbum caro factū. et ꝙ trinitas. vnus deus.
¶ Quoniam quis. Aug. Notandū ꝙ idem ſunt celi et nubes ſcȝ p̄dicatores. Sed celi p̄dicatores ꝓpter fulgorē veritatis. Nubes que nebuloſe ſunt ꝓpter mortalitatē carnis. ⁊ quia tranſeunt: vbi et abſcondita. que poſt in iudicio clarebunt.
¶ In filiis. Aug⁹. Vel ſup̄is vel hoībus. ne ergo putetur tantū homo Ille ei naturalis. nos adoptiui. Ille genitus. nos creati. Ille ab eterno genitus. nos in tempe facti. Ille vnicus. nos multi.
¶ Super omnes. Aug. Angelos vel hoīes, qui ſunt ſtipatores ei⁹ impares. qui ei dono ei⁹ ꝓximant.
¶ Tibi. Aug. Qui omnia feciſti. ſed plus eſt nobis miſericordia que exhibuit veritateȝ nō modo in loco vbi natus: ſed et in omnes qui in circūitu. expanſa eſt veritas. que veritas cū ibi cepit p̄dicari mare gentiū circa aridam iudeorū: vt leo ī ſamſonē fremere cepit ſed tu domie non ſinis temptari ſupra q̄ȝ pōt homo.
¶ Vulneratum. Humiliatus eſt p̄dendo quos tenebat. vulneratus ꝑcuſſo corde vbi ſuperbiebat.
¶ Superbū. Aug. Scȝ draconeȝ qui in mari factus eſt ad illudendū ei. qui p̄ humilē xp̄m in quo alij ſūt humiles humiliat̄. humiliauit eñ ſe xp̄us vt humiliaret ſuperbuȝ. Supbus enim ſuper hoſ tenebat. vulnerat̄ dyabolus. vulnerato xp̄o nōdū ex toto mortuus eſt.
¶ Inimicos. Augu. Aerias poteſtateſ vel iudeos p̄ munduȝ diſp̄ſos. vel de hominibus alios aſſumpſit qui ſunt ſpolia dyaboli: alioſ reliquiſti quos poſt eū abire ꝑmiſiſti.
¶ Tui ſunt celi. Auguſ. Ideo in celo triūphauit de dyabolo. quia eius eſt celum In terra de iudeo. q̄ȝ ei⁹ eſt terra. Cur ergo illi in alienis ſupbiert Tu fun. orbem. cur ergo in eū ſe erigūt cuius eſt ambitus mūdi. et oīes creature que in eo ſunt. Aquilo. dyabolus. Mare. ſeculū. ſtulte ergo in eum ſe erigunt: a quo creata ſunt.
¶ Thabor et hermon. Aug. Montes ſyrie et p̄ eos gentes accipiunt̄ a p̄te totū p̄ ſynodochen. Exultabūt. xp̄o veniēte allegorice. Thabor iudei. ad quos primū lumen venit. Hermon. gentes que pri⁹ erant anathematizate. In noīe t. exul. cōiūctis in angulari lapide duob⁹ parietibus.
¶ Aug. Thabor. Veniens lumen a ſūmo. ſ. lumīe quo veniente: fit anathema eius. i. dyaboli qui nos tenebat in errore ſuo. Quod ē. a te datū eſt. vt illuminemur vt anathema demus dyabolo.
¶ Prepara. ſe. Caſ. Sedes dei eterna. ꝗ̄ in iudicio apparebit parata cū ipſe videbit iuſte iudicare. vel modo hoīes diſcernēdo. et iuſta tenēdo parant ſe ſedem domino. Et miſericordia et veritas p̄cedēt. a ſimil. p̄curſoris domino hoſpitium preparantis.
¶ Beatus populus qui. Caſ. Ille ſcit. qui ſuam leticiam nō in ſua

ſ iudeorum. ſ gentium.
generatōe et generatōȝ: ānūciabo
† ſ A te dictam ſ aug. Que tua eſt ſine qua ego mendax. † ſ Quaſi et ego dicam. ſ Os meū eſt vt ſim ſeruus. i. vt inde ſeruiā tibi. mēbra enim mea domino obſequūtur. ſ Cantabo.
veritatem † tuā in † ore meo. Quo
ſ Non temꝑali edificatōne.
niam dixiſti in eternum miſericor
ſ Per celos.
dia edificabitur in celis: p̄para
† ſ vel ſine eis vt alii habent. ſ Per eos.
† ſ dixiſti ꝙ p̄parabitur veritas. dixiſti etiā hoc
bitur veritas tua in † eis. † Diſpo-
† ſ Aug. Nouū quo renouamur ad nouā hereditatem. † ſ Nō omibus qui de carne abrae vel dauid. ſed.
ſui † teſtamentum † electis meis: iu-
ſ Illi regi. vel chriſto.
raui dauid ſeruo meo. vſq̄ȝ in eter
† ſ Quod et ſemē abrae. i. chriſtū. vel credentes. i. nos qui credimus ſemen chriſti ſumus.
num p̄parabo † ſemen tuum. Et
† ſ Id eſt. in eternū. ſ Id eſt. omnē generatōȝ.
edificabo in † generatione et gene-
† ſ Regiam poteſtatē. vel fideles in quibus xp̄us requieſcit et regnat. † ſ Laudabunt.
rationem: † ſedem tuam. † Confi-
† ſ Ex te dicente et iurāte certi. † ſ Qui redimis iuſtificas p̄ miſericordiā. ſ Nō merita ſua. ſed.
tebuntur † celi † mirabilia tua do-
† ſ vbi cōfitebūtur in eccleſia. Et hoc ē qđ ſubdit.
† ſ Impletōnem promiſſionum.
mine: † etenim † veritatem tuam in
† ſ Qui ſecuri de te predicant ſ Q. d. nullus.
eccleſia ſanctorū. † Quoniā quis
† ſ Predicatorib⁹. ſ Et ſi potentes.
† ſ Potentia: † ſ Chriſto et ſi ipſe ſit homo.
ſ Qui et in nube carnis venit.
† in nubibus † equabitur † domio:
† ſ Eſſentia † ſ Chriſto ſ qui fili⁹ dei vnic⁹
† ſimilis erit † domino in filijs dei.
ſ vere nullus. quia de⁹ qui glo. q̄ȝ nō poſſūt exequari. cōſiliū eorū ē. credere in illū ⁊ ī eo gloriari.
Deus qui glorificatur in cōſilio
ſ Eſſentia ſ potentia
ſanctorum: magnus et terribilis
† ſ Qui vbiq̄ȝ eſt nuſq̄ȝ finitus. nichil habet circa. niſi quia p̄ carnē in vno loco fuit. qui locus hȝ circa ſe omnes gentes in qua miſſis apoſtolis per miracula factus eſt magnus et terribilis.
ſuper omnes qui in † circumitu ei⁹

† ſ aug. Celeſtiū. vel quibus illi ditantur.
ſunt. Domine † deus virtutū q̄s
† ſ Caſ. Ex te. illi de te. quia emīa feciſti celuȝ et ter. ma. et oīa que in eis ſūt † ſ Qui venies in
ſimilis tibi: † potens es † domine ⁊
hib⁹ celi. † ſ aug. te eī ꝑmittente ſurgit mare.
veritas tua in circūitu tuo. † Tu
† ſ Honoris ſeculi. † ſ Etiā. † ſ nō ſolum dominaris ſed etiā. ſ vel tis.
dominaris † poteſtati maris: † mo-
† ſ Non penitus tollis. vt mereatur quis coronā.
tum autem fluctuum eius tu † miti
ſ aug. vt aūt rabies maris eneruet̄ in ipſo mari humiliaſti.
gas. Tu humiliaſti ſicut vulnera
† ſ id eſt. in fortitudine tua vel in chriſto
tum ſuperbum: in † brachio virtu-
ſ vel meos.
tis tue diſperdiſti inimicos tuos.
† ſ Confite. celi mira. t. et merito. q̄ȝ. † ſ Qui pluūt veritatē † ſ Eccleſia que excipit veritatē in circūitu. ſ Subditi. † ſ totam eccleſiam.
† Tui ſunt † celi et tua ē † terra: † or-
† ſ Ea vel eos quibus quotidie impletur.
bem terre ⁊ † plenitudinem eius tu
† ſ firmaſti. † ſ dyabolū. † ſ Amaros quibus turbatur eccleſia.
† fundaſti: † aquilonem et † mare tu
† ſ Hec omnia feciſti et inde. ſ Quod in illis feciſti. plus valet ad dominatōem tuā q̄ȝ illorū voluntas ad maliciā ſuaȝ. ſ illi ad quos a te lumen ſūmo venit lumine. † ſ Qui anathema dant dyabolo.
creaſti. † Thabor et † hermon in
† ſ Non in ſuis meritis † ſ Q. d. a te facti. a te defenſi ſumus. q̄ȝ. † ſ Quo hūiliaſti ſupbū.
† nomie tuo exultabunt: † tuū † bra
ſ Semꝑ eſt ſ Et ſemper.
chium cum potentia. Firmetur
† ſ aug. Operatio in ſupbos vt humilientur.
† ſ Numerus dextre clarificetur et augeatur
† man⁹ tua et † exaltetur dextera tua
† ſ aug. in fine erit manifeſtatio iuſticie tue et iudicii tui. cū ſeparabūtur oues ab hedis. que nunc occulta ſunt. † ſ Et tunc erit † ſ vtiq̄ȝ in die iudicii. nunc ergo quid. preit miſericordia delens peccata. ⁊ veritas implens ꝓmiſſa. vt nō timeanē iudicia futura. que gaudia cū nō ſufficiat exponi
† iuſticia et iudiciū † p̄paratō † ſedis
ait beatus populus qui ſcit iubilatōnem
tue. Miſericordia et veritas p̄ce
ſ poſt iudicaturi. ſ vnde iubilandum.
dent faciem tuam: beat⁹ populus

ſed domini virtute po
nit· vel qui quod oꝛe
cantat. coꝛde intelligit
vnde ſequitur hoc pꝛe
miũ. In lumiẽ·i·in cõ
templatione trinitatis
perſeuerabunt·
¶ Iubilatõnem
Iubilus gaudium qđ
verbis explicari non
poteſt. nec tamen peni
tus reticeri.
¶ Domie in luie.
Caſ. Cõmendat gra-
tiam de qua iubilus.
¶ Aug. Vel in bene-
placito tuo·i·in chri-
ſto·ideo in ipo.·q2 aſ-
ſumpſit carnẽ noſtraꝫ
in quo omĩs ſpes.
¶ Tũc locutus.
Caſſio. Dyapſalma.
Tercõ ꝓmiſſiones pa
tris de xpo. Superioꝛ
lauſ nõ eſt dubia. quã
paterna cõfirmat au-
toritas.
¶ Caſ. Aug. Tunc
Quãdo diſpoſuiſti te
ſtamentũ. vel cum hec
diceres michi: tũc locu
tus es ſanctis·reliquis
ꝓphetiſ. in viſione·nõ
eñ ignoꝛanter locuti
ſunt·ſicut montan⁹ et
quiddã alij heretici di
xerunt.
¶ Dauid. Aug. ma
nu foꝛtẽ. Seruum.
obedientẽ. ideo in eo
poſui adiutoꝛium.
¶ Inimicus. Aug.
Dyabolus. vnde ve-
nit princeps mũdi hu-
ius et in me nõ habet
q. Filius iniqui-
tatis. iudas nõ appo
net·nõ addet effectum
voluntati.
¶ A facie ipſius.
Aug. Cuꝫ facies eius
peccatoꝛes reſpicit. a
criminib⁹ ſeparantur
quibus nõ eſt loc⁹ ſub
pꝛeſentia eius.
¶ Et ueritas mea.
Aug. Sepe miſericoꝛ
dia et veritas cõmen-
dãtur nobis. vt ea red
damus deo. ſicut miſe
ricoꝛdiã dedit delens
peccata. Veritatẽ: im
plens ꝓmiſſa. ſic red-
damus miſericoꝛdiaꝫ.
vt miſeroꝛũ miſerea-
mur·veritatẽ: ne iniq̃
iudicemuſ. ne altera al
terã impediat. aliter ñ
ſumus in via. vbi hec
ſibi occurrunt.
¶ Si aũt dereli·
Non ſolum de pſiſtẽ
tibuſ·ſed et de cadenti

† ſ Id eſt. ſcit de illo eſſe gaudendũ quod dici nõ
poſſe uouit. † ſ vnde autem iubilatõ de gratia
de deo oĩno non de te homine·
†qui ſcit iubilationem. †Domine
† ſ Illuminatione ſpũs vel filii· † ſ thaboꝛ et
hermon. ſ homines·
in†lumine vultus tui†ambulabũt
† ſ Quod benedicitur in terris. i·chꝛiſtiano.
ſ Non in ſe· † ſ Qui in ſe exultat. nõ tota die
exultat. quia cadit.
†⁊ in nomine tuo†exultabunt tota
† ſ Quis illuminat et iuſtificat· † ſ Non ſua. ĩ
qua depꝛimerẽtur· † ſ hic et in futuro.
die: et †in iuſticia†tua†exaltabun-
ſ·vere tua ſ Exaltatõ ſ Nõ ſolum illu
minat. ſed poſſe dat·
tur. Qm̃ gloꝛia virtutis eoꝛum
ſ ·i. quia tibi placuit ·nõ q2 digni ſũ⁹
tu es: et in beneplacito tuo exalta-
† ſ poteſtas noſtra. † ſ Caſ· Aliter impulſi ca
deremus. quia infirmi·
bitur†coꝛnu noſtrum. †Quia do-
† ſ Noſtre carnis· † ſ Qui ſanctificat iſrael
vel regit·
mini eſt aſſumptio†noſtra: et †ſan-
† ſ vnde ſcis hec pꝛedicta·
cti iſrael regis noſtri. †Tunc locu
† ſ aug. In occulto in reuelatione quã feciſti. vn
de ꝓphete dicti ſunt·i. videntes.
tus es †in viſione ſanctis tuis: et
ſ Palã per eos· ſ hominũ. ſ Chꝛiſto·
ſ Quis potens eſt ille·Electus. vnde ſubdit.
dixiſti poſui adiutoꝛium in poten-
ſ Sup omne nomẽ. ſ Immunẽ a peccato·
ſ Iudaica· vñ nat⁹
te: ⁊ exaltaui electũ de plebe mea.
† ſ Qui eſt electus. ſ Id eſt. chꝛiſtus qui eſt
de ſemine dauid.
†Inueni dauid ſeruum meum:
† ſ vnde. † ſ Secundũ q̄ homo. vnde vnxit te
deus oleo exaltationis pꝛe cõſoꝛtibus tuis.
† ſ verbum cooperabitur.
†oleo ſancto meo†vnxi eũ. †Ma
† ſ In operibus in paſſionib⁹ † ſ Scđꝫ q̄ hõ.
nus enim mea†auxiliabitur†ei: et
† ſ foꝛtitudo. † ſ Contra aduerſa. vt peragat
incepta.
†bꝛachium meũ†confirmabit eũ.
ſ Couſq3 confirmabit q̄. ſ Caſ· Seuit quidẽ
exercet·ſed ꝓdeſt·non nocet
†Nichil pꝛoficiet inimic⁹ i eo: ⁊ fi
† ſ Caſ·faciet qđ ſuũ ẽſt·ſed nõ nocebit ſ Poſt
reſurrectionem.
lius iniquitatis non†apponet no-
† ſ aug·Paulatim enim credent·quaſi cõminuto
capite vituli. veniant in potũ populi· ſ Id eſt.
conſpiratione ſua·
cere eum. †Et concidam a†facie
ipſius inimicos eius: et odientes
† ſ vt fugiant ab ipſo irato ad ipſum placatum.
† ſ Ab ipſo ad chꝛiſtũ· † ſ Caſ·Nichil diuerſũ
eſt inter pa·et fi. virtutes quas habet pater. habꝫ
et filius.
eum in†fugam†conuertã. Et †ve
ritas mea et miſericoꝛdia mea cuꝫ
ſ Quod eſt deus.
ipſo: et in nomine meo exaltabitur
† ſ Opera oſtendã in mundo· † ſ Id eſt· domi
nabitur in gentibus que ſignificantẽ per mare·
coꝛnu eius. †Et ponam †in mari
† ſ flumina enim currũt in mare· cupidi in ama
ritudinẽ ſeculi·et tamẽ hi ſubditi chꝛiſto.
ſ Cupidis etiã ſubdam. † ſ Operationem
manuꝫ eius: et in†fluminibus †de
ſ vel bit· ſ dicens· ſ Se
cundũ q̄ deus·
xtrã eiuſ Ipſe inuocauit me pater
ſ Secũdũ q̄ homo. ſ Mei
firmi ad ſalutem.
meus es tu: deus meus et ſuſce-
† ſ Pꝛe alius honoꝛabo illũ ꝯ ſimilitudine. ſicut
pꝛimogeniti honoꝛari ſolent pꝛe alüs
ptoꝛ ſalutis meę. Et ego†pꝛimo-

† ſ vel apud reges·quod iam impletũ eſt
ſ Conſtituam·
genitum ponam illuꝫ excelſũ †ꝓ re
† ſ Et quia hec poteſtas nõ eſt tempalis ſubdit.
gibus terrę. †In ęternum ſerua-
† ſ Caſ. Cui ꝑpetua data eſt poteſtas in celo ⁊ in
terra. † ſ Caſ·Quia quecũq3 de illo pꝛe
dicta ſunt· integre impleta ſunt·
bo†illi miſericoꝛdiam meam: et †te
† ſ aug·Qui eius mediatoꝛ et teſtis et hereditas
ſtamentum meum†fidele ipſi. Et
ſ in eternũ· ſ Chꝛiſtianũ
ponam in ſęculuꝫ ſęculi ſemen ei⁹:
ſ aug. thꝛon⁹ regũ t̃re ẽ· vt dies terre qui trãſeũt
ſed dies celi ſemper pꝛeſentes ſunt· vbi erit thꝛo
nus eius in eternum
et thꝛonum eius ſicut dies cęli.
ſ Chꝛiſti·
Si autem dereliquerint filij ei⁹
legem meam: et in iudicijs meis ñ
ambulauerit. Si iuſticias meas
ſ Male operando offenderint
pꝛophanauerit: et mãdata mea nõ
† ſ Non ideo ꝑdam eos·ſed ſ vt medicus
† ſ aug. Etiaꝫ in virga eſt miſericoꝛdia· cedit qui
dem ſed reddit hereditatẽ ſ .i. in leui coꝛrectõe
cuſtodierint. †Viſitabo in†virga
† ſ grauioꝛi tribulatõe viſitabo.
inquitates eoꝛuꝫ: ⁊ in†verberibus
peccata eoꝛum. Miſericoꝛdiam
† ſ dauid ſcꝫ chꝛiſto. id ẽ. a coꝛpoꝛe eius quod eſt
autem meaꝫ nõ diſpergam†ab eo.
vnũ cũ capite. ſ aug· Ad hoc nõ tollitur a no
bis miſericoꝛdia liberantis. ne noceat veritas iu
dicantis:
neq3 nocebo in veritate mea.
† ſ aug⁹·Non quia filii eius peccant ideo men
dax ero ego: et ſi palee recedunt. non tamen ideo
xp̃us ſine hereditate. manet ĩmobile teſtamentũ.
nouit dominus qui ſunt eius: † ſ violabo
ſ patrũ
†Neq3†ꝓphanabo teſtamentuꝫ
† ſ Repetit ad confirmatõnem ſ ꝓphetis
meum: ⁊†quę pꝛocedunt de labijs
† ſ vere nõ faciam irrita: ſ Eternaliter vel im
mutabiliter:
meis non faciam irrita. †Semel
† ſ Domini dauid filio yſai. † ſ in ſecreto vn
de ꝓphete biberunt. † ſ Nulli uerus ero
ſ Apoſiopeſis.
†iuraui in†ſãcto meo ſi †dauid mẽ
ſ Chꝛiſtus. ſ in regno dei.
tiar: ſemen eius in ęternum mane
† ſ .i. illi quibus inſidet et dominatur. i. mẽbra
que poꝛtant caput † ſ Erit
bit. Et†thꝛonus eius ſicut†ſol in
ſ Quod nõ eſt i conſpectu hominũ ſ Que
nõ iterũ iniuriatur
conſpectu meo: et ſicut luna perfe
† ſ inde ſ aug. Quia in nullo ſic contradicitẽ
fidei xp̃iane. ſicut in reſurrectõne coꝛpoꝛum. ipſe
chꝛiſtus carnẽ ſuam ſuſcitauit. vt obuiaꝫ iret omi
contradicenti. et in celũ tulit. vt teſtis eſſet. ꝯtra
qđ philoſophi ĩpoſſibile iudicabãt. Et qui poſſꝫ
mẽbꝛa ſua ſic ſanare. ut ea uulnerata fuiſſe non
apparerẽt. cicatrices tamẽ ſeruauit in coꝛpoꝛe ut
uulnus dubitatõnis ſanaret in coꝛde.
cta in ęternum: ⁊†teſtis in cęlo fide
† ſ aug. illa omĩa ꝓmiſiſti. hec aũt contraria fe
ciſti. tu ipſe que tamẽ ad ſalutem. † ſ dauid et
ei⁹ regnũ. et ad nichilũ deduxiſti chꝛiſtũ tuũ. ſed
diſtuliſti ne in illo dauid. ſꝫ in alio ꝓmiſſa firmi⁹
expectantur: unde et auer tiſti teſtamentũ uet⁹ ſcꝫ
iudeoꝛũ·nõ eſt regnum eius· non ſacrificium uel
lis. †Tu vero †repuliſti et deſtru
ara deoꝛum
xiſti: diſtuliſti chꝛiſtuꝫ tuũ. Auer
† ſ Quod ſeruo factũ erat
tiſti teſtamentuꝫ†ſerui tui: pꝛopha
†vbiq3 terrarũ †Sancta que habebant ter
rena oſtendit·
naſti in†terra †ſanctuarium eius.

bus hec pꝛomitto.
¶ In uirga. Quis
eñ eſt fili⁹ cui nõ dat
pater eius diſciplinaꝫ
dat diſciplinã pater·
vt nõ auferat miſeri-
coꝛdiã. Cedit ꝯtũacẽ.
vt reddat hereditatẽ
Quẽ m̃ deuſ diligit
corripit ⁊ flagellat om
nẽ filiũ quem recipit.
Non eſt ergo tm̃ mi-
ſericoꝛdia vocantis. ſ;
et flagellantis et ver-
berantis. vnde ſequit̃
et in verbe. ⁊c.
¶ Non diſpergã
Aug. Ipe ñ tollit mi
ſericoꝛdiã ei qui xp̃ia
nus quidẽ eſt: quod ſi
homo ita iniqu⁹ eſt vt
fugiat accedente pr̃e·
ipe ſe alienat. nõ pater
abijcit eum.
¶ Neq3 pꝛopha
nabo. Pꝛophana
eſſet ꝓmiſſio ſi eſſet ĩex
pleta. Nũquid ꝓpter
malos piſces nichil ex
illa ſagena mittetur in
vaſcula. Mittent̃ vti
q3 boni piſces·i· quos
ꝑdeſtinauit.
¶ Semel iuraui.
Caſ. Homo frequen
ter·deus ſemel·qui nõ
variatur. In ſcõ. in
homĩe xp̃o. in quo cõ
plẽdũ erat quod iura
ui·vel dauid·i·xp̃o ꝑ
ſanctitatẽ·Semen.
chꝛiſtiani.
¶ Sicut ſol. Aug.
Secũdũ animã· ſicut
luna ſecundũ carnẽ·q̃
mutabilis. q2 ĩ vtroq3
tũc ꝑfecti erunt. gemĩa
ſtola condidati et glo
rificati. quã ſignificat
tabula vnius cubiti ꝑ
mediũ ſecta in veteri
teſtamẽto· quę duos
ꝑietes tabernaculi in
angulis occidẽtalis ꝑ
tis poſita cõtinebat. q2
fideles taꝫ noui q̃ꝫ ve-
teſ·poſt moꝛtis occaſũ
gemĩa beatitudĩe glo
rificabũtur· et inde te
ſtis fidelis eſt in cęlo.
id eſt·chꝛiſtus.
¶ Tu uero repu
liſti. Caſſi. Dyapſal
ma. Quarto aduerſa
pꝛedictis ꝓmiſſionib⁹
ponit·ne putentur in
alio impleri q̃ꝫ in futu
ro tunc chꝛiſto
¶ Caſ. Tu vero re.
Quaſi xp̃ianis ſ; bo
na·ſed nõ iudęis· qui
ſe priuauerũt ꝓmiſſio
ne. Et hoc ẽ. Tu ue

ro. xp̄m tuū. i. vnctū dauid a regno repuliſti, ꝑ peccato quod cōmiſit cōtra vriam de berſabee. Et Deſpexiſti. vel ſpreuiſti: quia multa indigna paſſus. diſtuliſti: diu in tribulatōe: teſtamentū ꝓmiſſa iudeis ad gētes lata ſūt.

¶ Aug. Tu vero. Vel hec oīa de chriſto ⁊ eccleſia. Repuliſti. ad patibulū chriſtū tuū. et in deſpectū dediſti. vel. Diſtuliſti. a gloria ad tempus. Vel ſecundū mēbra. Teſtamētū. promiſſio videt̄ euerſa. et ſancti ꝓphani reputātur. Sepes. ꝑlatos. Deſtruxiſti. dū occidūtur. Et poſui fir. eius for. id eſt qui firmabāt alios docendo iam ſunt timori dū affligūtur. et quidā iaȝ ſunt direpti a tranſeuntib⁹ viam q̄ eſt xp̄us. Diuertiſti adiu. gla. i. ꝑdicatōnez. Non es auxi. ei in bel. ſed dediſti ad paſſiōes. Deſtruxiſti eū ab emū. ⁊c. i. quidā mūdi defecerunt. ⁊ in terrā redacti ſunt. Minoraſti. vt putatur dū cito de vita auferūtur.

¶ Aug. Quare illa ꝓmiſit deus. et iſta fecit: hec fecit. vt ꝓmiſſa firmaret. dauid erat cui ꝓmittebātur oīa in ſemine qui eſt xp̄us iplenda. Ne ergo q̄ ei dicta ſūt viderētur impleta: deſtruxit ea deus in dauid. vt que neceſſe erant fieri: q̄ deus iurauerat: querātur in alio. vnde et ſalomon cecidit. ne putaretur ſemen dauid in quo impleret̄ ꝓmiſſio. Sic et cū dictū fuit rebecce. Maior ſeruiet minori: iacob adorauit maiorē. vt hec promiſſio in alijs expectaretur.

¶ Deſtru. colli. minora. perfu. hec oīa venerūt iudeis. non tamen ablato eis chriſto. et ęterno regno. ſed dilato.

¶ Sedem eius inter. col. id eſt. regnū eorū: vbiq3 terrarū deletū eſt. quia iam nō ē de eis princeps. Minoraſti: q̄ diu ſtaret regnū eorum ſi ſub deo. Perfudiſti e. con. quia geſtat oꝑꝓbriū infidelitatis.

† ſ vbi defenſionē dei ꝑdiderūt. ſ aug. Munimēta quibus eos munieras vt diriperentur.

Deſtruxiſti † omēs ſepes eius: po
† ſ Quod erat eis firmamēto. eſt timori ꝑ culpa. i. deus. † ſ aug. vt iam dicatur ſi deus naturalibus ram⁹s nō pepcit. nec tibi p.

ſuiſti † firmamentum eius † formidi
† ſ dauid. i. iſrael vbiq3 diſperſum.

nem. Diripuerunt † eum omnes
† ſ gentes que tranſeūt vitā iſtam. Nichil in futuro prouidentes. † ſ Habit⁹ ē opꝓbrio gētib⁹

† tranſeuntes viam: factus eſt † op-

probrium vicinis ſuis. Exaltaſti
ſ Hec oīa in iudeis impleta.

dextram deprimentium eum: leti-
† ſ Populus armat⁹. ſine deo inermis eſt. ſ aug. Solebant pauci multos vincere. modo vi

ficaſti omēs inimicos ei⁹. † Auer-
cti et captiuati.

tiſti adiutorium gladij eius: et nō
† ſ Hoc grauius omibus. ſ flagella nō emendant eos. ſ Quia fide caret iudeus qua mun

es auxiliatus ei in bello. † Deſtru
danē corda.

xiſti eum ab emundatione: ⁊ ſedeȝ
† ſ vt putatur dū cito auferūtur.

eius in terra colliſiſti. † Minora-
† ſ Alij ſedis. † ſ Id eſt. repuliſti.

ſti dies † temporis eius: † ꝑfudiſti
† ſ Sed. ſ Hec dura intuliſti iudeis.

eum confuſione. † Uſq3quo do-
† ſ Iſrael a fide et a ſalute ſ Nō domine. ſed iſrael ſaluus fiet. Cecitas enim contigit in iſrael. vt plenitudo gentiū intraret et ſic oīs iſrael ſalu⁹ fieret. ſ Id eſt. ſemp. † ſ Interea tamen. ſ vel cōſumet vt ignis. ſ vel ſub īterrogatōe

mine † auertis in fineȝ: † exardeſcet
Ira. tu. exarde. ⁊c. Quaſi nō domine ſed potius.

ſicut ignis ira tua: Memorare q̄
ſ in chriſto.

mea ſubſtantia: nunquid ēm vane

conſtituiſti omnes filios hominū.
† ſ Quantus. † ſ Surgens a morte nō videbit mortē. quia iaȝ nō morieť fuit tamē in morte.

† Quis eſt homo † qui viuet ⁊ nō
ſed eruit aīam ſuam. ſ vel it.

videbit mortem: eruet animā ſuaȝ
† ſ Ecce iam habem⁹ in quo ꝓmiſſa ſūt. ſȝ credentes adhuc laboramus. ꝓpter hos ergo dicit. vbi ſūt miſe. t. an. Q. tu eruis. et nos ꝓpter t. mor.

de manu inferi. † Ubi ſunt miſeri

ſ Olim patribus facte.

cordię tuę antiquę domine: ſicut

iuraſti dauid ī veritate tua. Me
† ſ Aug. Iam chriſtus ſedet in celo. et crimē obijcitur chriſtianis de chriſto.

mor eſto domie opprobrij † ſeruo
ſ Aug. diu cōtinuerunt xp̄iani opprobria in corde. nec audebant apte reſiſtere. ſȝ iā nūc ē mirabile nomē chriſti apud reges terre.

rum tuorum: quod cōtinui in ſinu
† ſ Opprobriū.

meo multarum gentium. † Quod
† ſ dicentes ꝑijſſe chriſtū. † ſ iudei et pagani.

† exprobrauerunt † inimici tui do-
† ſ Caſ. Exaggerat ſcelus. † ſ Scȝ. ſ Quid exꝓbrauerūt. Aug. q̄ mortuus eſt xp̄us q̄ crucifixus. quod eſt mutari a tempali vita ad eternam. a terra ad celū. a iudeis ad gentes. Quid ergo inſani obijciūt. Nūquid opprobriū. vtinā et ipſi ſic cōmutentur.

mine: quod † exꝓbrauerunt † cōmu
† ſ Quaſi maledictō eorū tpalis eſſet: ſȝ do. ⁊c.

tationē chriſti tui. † Benedictus
† ſ Ecce q. ſubſcriptō poſt iuſſionē pricipis. quā omēs faciunt. et eſt confirmatio.

dominus in ęternum: † fiat fiat.

† ſ Qui fuit miniſter veteris teſtamēti et ꝓpheta noui teſtamēti. ſcōm quā diſpenſatōȝ iſte pſalm⁹ inſpiciendus eſt. nō q̄ moyſes eū conſcripſerit. ſȝ quia in hoc pſalmo tractant̄ que in veteri teſtamēto. ꝑ moyſen dato cōtinētur.

¶ Oratio † moyſi hominis dei.

¶ LXXXIX.

ſ tu homo. ſ in hoc ſalo ſeculi. ſ Quia nobis cepit eſſe quod nō erat. i. refugiū.

Domine refu
† ſ aug. i. in omī generatōne vel veteri. cuius ille miniſter. et noua. cuius ille ꝓpheta.

gium factus es nobis: a † gene-
† ſ factus es refugiū. ſed tamē tu ipſe.

ratione in generatōnem. † Priuſ
† ſ auguſ. Angeli. quid enim magnū eſt dicere de montib⁹ qui pars terre. qua terra et celo et omibus corpalibus prior eſt deus.

q̄ȝ † montes fierent aut formaretur
† ſ Hoies. ecce omīs ratōnalis creatura † ſ vt dicat̄ breuiter vniuerſitas rerū ſubiungit.
† ſ Aptius ab eterno.

† terra ⁊ † orbis: a † ſeculo ⁊ vſq3 in

¶ Ubi ſunt miſe. Caſſio. Dyapſalma. Sexto in mēbris etiā implētur ꝓmiſſiones. nō tempaliter ſed ſpiritualiter. Et loquitur in ꝑſona eccleſię.

¶ Memor. Aug. Ut remuneres. videt̄ oblitus dū differt.

¶ Opprobrij. Caſſio. Illati ſeruis a multis gentib⁹. Aug. Quod. ego eccleſia. Cōtinui. i. portaui. In ſinu: ī ſecreto mētis. quia palam nō audebat loqui.

¶ Benedictus. Caſ. Contra maledictōes gentiū.

¶ Aug. Benedict⁹. Exclamatō ex viſa claritate chriſti.

¶ Oratō moyſi. Aug⁹. Cū vetus vita et noua. mortalis ⁊ vitalis. et anni qui ꝑ nichilo. et dies quib⁹ implebimur miſericordia et letitia: ꝑna ꝑmi hominis. et regnū ſecūdi hic apte diſtinguātur cōgrue nomine moyſi intulat̄ pſalm⁹. vt eis qui recte ſcrutātur ſcripturas intimet̄. legem que ꝑ moyſen data ē vbi terrena ꝑmia videtur ꝓmitti: habere aliquid tale ſub velamento. quale iſte pſalmus oſtendit. Cū aūt quiſq3 tranſit ad xp̄m tollit̄ velamē. ⁊ videt mirabilia de lege dei.

¶ Hois dei. Remi. Homo quidē paſſibilis ho. dei. liberan d⁹ q̄ſi ſepe dauid quod et moyſes orauit.

¶ LXXXIX.

¶ Minoraſti. Auguſ. Putabant ſe regnaturos in ęternum. ſed minuiſti dies regni eorū. vt nō ſtaret iuxta opinionē eorum.

¶ Uſq3quo domine. Caſ. Dyapſalma. Quinto. Ecce in quo implete ꝓmiſſiones. ſcȝ in ſubſtantia dauid. que viuit et eruit aīam. i. in chriſto.

¶ Aug. Sed vſq3quo nō reſuſcitas xp̄m. Que ſubſtātia. que nichil niſi per ipſum. Quis ē ex no. q. u. ⁊ c: nullus. in his iam poſtulat ſubuenire homini. vel ſpecialiter iudeis.

¶ Memorare. Aug. Dicit hoc dauid carne poſit⁹ ī iudeis. ſpe in xp̄o Que ſit mea ſub. et ſi iudei deficiūt: nō deficit mea ſubſtantia. nō omino interit radix: vnde veniet maria. et de ea veniet ſemen cui ꝓmiſſū eſt. Nā de populo illo virgo maria. de virgine maria caro chriſti. et caro illa nō eſt peccatrix. ſed peccatorū mundatrix.

¶ Nūquid uane. Aug. Oēs filij hominū erunt in vanitatē. non tamen vane cōſtituiſti eos. vnde ergo mūdas eos a vanitate: ꝑ ſemen: in quo eſt mea ſubſtantia. de quo ſubdit. Quis eſt homo.

¶ Quis ē homo. Aug. Nulli hoc ꝯuenit niſi chriſto. Etſi ēm reſurgētes inuenit: et nō vltra videbūt mortē: nō tamē ipſi eruent aīmas ſuas de m. i. ſed ille qui poteſt aīam ponere et iterū ſumere: cui nemo eam tollet.

¶ Caſ. Vel ſic nullus viuet vel eruet aīam. Et cū hoc ſit: vbi ſunt miſericordię. Iam rogat ꝓmiſſiones impleri, quas dauid fecit.

¶ Caſ. Remi. Agit iſte pſalmus de defectu generis humani. qui ꝑ chriſtum auferetur.

¶ Domie refugiū. Caſ. Primo ęternū ꝓponit refugiū tempali homī.

¶ Priuſq3 montes. Ne autem videretur nō fuiſſe anteq3 eſſet nobis refugium adiungit priuſq3.

¶ Montes terra. Aug. Ecce oīs rationalis creatura hac differētia diſtincta eſt. vt montiū nomine celſitudo angelorū. Et terrę noīe hūilitas hoīm. ideoq3 nō incōgrue verba ſic diſtinxit. vt diceret montes. i. angelos fieri et terram. i. homines formari.

¶ Fierent formaretur. Aug. Formari vel fingi ſolet dici ſecundum corpora. Fieri de nichilo.

¶ A ſeculo. Aug. Aptius diceret. Ab ęterno in ęternū. Non ēm a ſeculo deus eſt qui eſt ante ſecula. aut nō eſt vſq3 in ſeculū cū ſit ſine fine. Sȝ ex ambiguo verbo greco fit plerūq3 in ſcripturis vt vel ſeculum ꝑ eterno. vel

eternū p ſeculo ponat latinus interpres. hic aūt ponit̄ ſeculū pro eterno.
Aug. A ſeculo. Ecce que eternitas nobis refugiū vt in ea manſuri de tē
pore ad eam fugiamus. ſed quia hic ſumus in temptatōibus: ne ab ea auer
tamur: orat homo dei. ne auertas. cū ſis refugiū. ne auertas: qm̄ mille ān̄i.
Tu es. Aug. Optime ait. quia īmutabilis. Nō dicit eris vel fuiſti. cum
imutabilis eſſentia dei nō nouerit p̄teritū vel futurū. vnde dictum eſt. Ego
ſum qui ſum. Et qui eſt miſit me ad vos. Et. Tu autem idem ipſe es et ān̄i
tui nō deficient.

Ne auertas. Caſ. Secundo expo/nit infirmitatem ho/minis. cui petit ſubue/niri.
In humilitatē. Caſ. Id ē. terrenā cō/cupiſcētiā in ɔtemptū. Vel hominē poſitum in humilitate. i. deie/ctione. i. hominē deie/ctū. Vel modo humi/lem qui ante fuit ſup/bus. oro ne auertas. et. i. q2 dixiſti. Cōuerti. ad me ab amore mun/di. ipſe poteſt a mūdo liberare qui docuit ce/leſtia querere.
Dies heſterna. Aug. Nō dicit ſaltem ſic craſtina q̄ veiet. om/nia que fine claudunt̄ p tranſactis habenda ſunt. ſed nec longitudi/ni vnius diei compāt̄ mille anni. potius ſūt vt cuſtodia. i. vigilia noctis que nō habz ni/ſi tres horas. addit et de erūna mortalis vi/te. que pro nichilo h. quaſi dicat in tenebris agitur in ſolicitudine et trepidatione. et qua/ſi nichil ē.
Cuſtodia in no/cte. Bn̄ cuſtodie no/ctis compatur vita p̄/ſens pro ſollicitudine. et trepidatione.
Mane ſicut her/ba t. Aug. Caſ. mute/tur a qualitate noctis.

¶ immutabilis. nō eris vel fuiſti. quia deus
¶ a tuis eternis.
ſeculū tu es deus. Ne auertas
¶ temporalium. vt tpalia cōcupiſcat ſapiatq ter/rena. ¶ aug. Quaſi hoc a te peto qd̄ dixiſti.
¶ vel te.
hominē in humilitatem: et dixiſti
¶ Ideo a labilibus iſtis opus eſt ad te cōuerti.
¶ Ideo ne auertas. ¶ Quātūlibet longa vita.
cōuertimini filij hoīm. Quoniā
¶ auguſ. In tua conſideratione que eterna et
mille anni ante oculos tuos: tan/
ſapiens. quaſi nichil eſt hō. niſi des ei alterā vitā
q̄ dies heſterna que preterijt.
¶ Pro cuſtodia in nocte huius ſeculi.
¶ Q. d. Et vt minus dicā. Si tu auertis hoīem a tuis eternis anni hominis erunt eorū que p n.
¶ Quia anteq̄ veniant nichil ſunt. cū venerit iā nō erunt. ¶ vt ſomnia.
Et cuſtodia in nocte: que p ni/
¶ Si auertas.
chilo habentur eorū anni erunt.
¶ Prius. ¶ Id eſt. hō dū viuit tranſeat.
¶ Id eſt. cito. ¶ Luat quod meruit.
¶ Cito peragat florem.
Mane ſicut herba traſeat. ma
¶ In aliam qualitatē deteriorē. ¶ Poſtea.
¶ In mortem:
ne floreat et tranſeat: veſpere de
¶ In cadauer. ¶ In puluerem. ¶ Hec autem pena de peccato venit. Q. traſeat. et traſit
cidat induret et areſcat. Quia
¶ Infirmitate. ¶ vindicta nobis inflicta.
¶ timore mortis infirmitatē finire trepidamus. vnde dominus ait petro. ducet quo tu nō vis. et dominus in ſe nos transfigurans. de ſe ipſo dicit
defecimus in ira tua: et in furore
triſtis eſt anima mea vſq ad mortem.
¶ defecimus. iuſte quidē. quia peccauimus. Et
tuo turbati ſumus. Poſuiſti ini
tu poſuiſ. ¶ aug. Nō ab eis diſſimulaſti.
quitates noſtras in conſpectu tuo
¶ poſuiſti. ¶ Exponit qd̄ iā dixit: ¶ i. ini/quitates. ¶ Idem qd̄ ſupra in conſpectu.
ſeculum noſtrum in illuminatōe
¶ i. corā te. ¶ Hoc iā pbat. ¶ Cognitō l tpūs:
vultus tui. Quoniā omēs dies

Veſpe. deci. indu. et āre. in extremis ſecta vel fracta
Caſ. Mane ſi. h. Dixi q ān̄i habent̄ p nichilo. h nō accuſans te q̄i facto
rē mutabiliū h dixi. imo diuine iuſticie cōſentiēs dico. Mane tpus vite.
veſpe extrema. temp⁹ quo hō occidit. Et q2 bis ponit mane duas notat eta
tes. Primū mane puericia q̄ cito tranſit. Secūdū mane iuuētus q̄ floret et
traſit. Veſpere. ſenectus quando refrigeſcit vigor hominis.
Vel mane ſicut herba. Apta compatio quaſi ſicut herba mutat̄ a qua
litate quā habz in nocte in deteriorē mane orto ſole. ita mutat̄ hō in deteri⁹
Defecimus. Aug. Mortales et paſſibiles facti. quod tamen morte fi
nire timemus. vnde ſequitur. Et in fu. t. tur.
Seculum. Aug. Vitā noſtrā prauā. Vel ſeculū poſteros. In illu.
vul. Caſ. Illa tegunt̄ que veniā habent. illuminant̄ que puniūtur.
Quoniā omnes dies. Aug. Cognitio noſtra defecit obtenebrata
ratōe p peccatū. vel tempis vite abreuiatū eſt et pene defecit. quia ad pau
citatem redacti ſunt dies vite noſtre.
Anni noſtri. Caſ. Aug. Miſeria et breuitas huius vite exprimit̄ hic
p ſimilitudinē aranee. que texit inanes telas. vt dolo capiat muſcas. vnde
ſicut aranea. i. in rebus corruptibilib⁹ laborabam⁹. inania texebamus:
Caſ. Vita p iram dei breuiata eſt. quia p̄ſumptione longioris vite pec
cabant. Et nos ipſi in ira tua defe. Aug. i. eſſentia noſtra defecit p erūnas.
Meditabūtur. Aug. Anni. nō opabūtur. quia ſine vtilitate tran/
ſeunt. Vel meditabūtur paſſiue. i. reputabūtur anni noſtri ſicut aranea. i.
ſicut inanes et inutiles.
Septuaginta anni. Caſ. Terrenorū appetitus que. vij. dieb⁹ agū/
tur. ſi in virtutib⁹ octoginta. i. eternitas petit̄
Annis. Aug. Vel ān̄i alia littera. Quo tempis ſpacio dicūtur longeui.
qui etiā vſq ad octoginta ān̄os aliquas vires habere videntur.
Octoginta anni. Auguſtin⁹. Quia et citra octoginta annos ſunt quidā infirmi et ſenes. et vltra aliqui vigen/tes virtutib⁹. meli⁹ eſt h myſtice accipi. Se/ptuagita et octoginta ſunt cl. In cl. eadē ſi/gnificatō ē que in. xv. qui numerus cōſtat d vij. et octo. Septē ſi/gnat vetus teſtamen/tū pp̄t ſabbatū. quod obſeruari mandabat. Obſeruabant eñ pa/tres veteris teſtamēti. ſeptimū diem. ſeptimā ſeptimanā. ſeptimum menſem ſeptimū annū ſeptime decadis. q in/bileus d2. Octo nouū pp̄ter reſurrectōē dn̄i. octaua die factā. In/de ſunt. xv. gradus in tēplo. in pſalmis. xv. cantica graduū. Ind etiam. xv. cubitis aq̄ diluuij ſup montes ſū/mos excreuit. Nota er/go in ipſis et in poten/tatib⁹. In ipſis annis. id ē. in tpalibus. ideo ſeptuaginta. quia tpa/lia in veteri teſtamēto pmitti videbātur. Si aūt nō in ipſis ān̄is. ſz in potentatib⁹. i. ſi non in tpalib⁹ ſed eternis. octoginta. quia nouū teſtamētū eſt in ſpe re/ſurrectōis octaua eta/te future. Et āplius co/rū eſt labor et dolor. i. quiſquis hanc fidē trā/ſit. et aliquid ampli⁹ q̄/rit: labores et dolores īuenit. Vel licet ſim⁹ in nouo teſtamēto tamē adhuc ampli⁹ habet hec vita noſtra laborē et do
lorē. dū in nobis gemim⁹ redemptōnē corpis expectātes.

¶ Quia ad paucitatem redacti. ¶ Nos ipſi amando que tranſeunt.
noſtri defecerunt: et in ira tua de/
¶ i. nos in annis ſtudemus doloſis et inanib⁹ occupationibus.
fecim⁹. Anni noſtri ſicut aranea
¶ vel bantur.
meditabuntur: dies annorum no
¶ Complentur: ¶ vel anni.
ſtrorum in ipſis ſeptuaginta ān̄is.
¶ Amplius vixerint hoīes ¶ poterūt eſſe.
¶ i. aliquas vires et potēcias poterūt habere.
¶ vt multū viuant quod rarū eſt.
Si autē in potentatibus octo
¶ vite. ¶ Si vltra viuitur. labor et dolor multiplicātur. ¶ Hiero. Senect⁹ eñ ipſa morbus eſt.
ginta anni: et amplius eorum la/
¶ Adhuc eſt la. et do. ſz et hoc ad miſericordiā dei ptinet.
bor et dolor. Quoniā ſuperue
¶ Quia quē diligit deus corripit.
nit manſuetudo: et corripiemur.
¶ Et cū hoc ſit. beatus eſt qui nouit. ¶ auguſ. Paucorū hoc eſt quia dū parcis magis iraſceris. dū punis manſuetudo eſt. vnde cū iraſceris miſe/ricordie recordaberis.
Quis nouit poteſtatem ire tue: et
¶ Ad hoc vt te timeat. ¶ diſtinguere.
¶ Quia hic parcit ad penā. hos punit ad ſalutē:
p timore tuo iram tuam dinume
¶ Chriſtū vel eternā felicitatē. ¶ vt tui di/ſcant p eū magis petere que nō videntur q̄ preſen/tia. ¶ vt hoīes dinumerēt iram. pre timore
rare. Dextram tuam ſic notam
¶ vel cōpeditos. ¶ fac notos.
fac: et eruditos corde i ſapientia.
¶ Et. ¶ iuſticiā flagellorū tempora.
¶ aug. Oratio iuſti. nō indignatō impatiētis.
Conuertere domine vſquequo: et
¶ Q. talem te exhibe. ¶ vt poſſis exorari a pec/catoribus.
depcabilis eſto ſup ſeruos tuos.
¶ Sz iam futura bona. ſpe anticipans. quaſi de factis ait repleti. ¶ id eſt. in eternitate.
Repleti ſumus mane miſericor

Māſuetudo. Aug. Clemētia eſt ſi dei. domitatō ſi noſtra. ipe eñ per
clemētiā manſuet⁹. domādo nos efficit māſuetos et ſic corripi.
Quis no. po. Aug. Poteſtas ire hominis eſt corpus occidere. poſt
nichil facere. Deus et hic punit. et poſt in gehennā mittit. et a paucis ma/
ior eius ira intelligitur.
Dextram tuam. Caſ. Tercio orat et affirmat liberatōem.
Aug. Dextrā tuā. Chriſtū ſic notū fecit. vt in eius paſſionib⁹ oſtende/
ret. nō p̄ſentia ſcd̄m vetus teſtamentū. ſed eterna petenda. Vel dextra eſt
qua oues ab hedis ſepabit: in qua quis ſeſſur⁹ ſit bene ſic innoteſcit cū fla
gellat quē recipit. nec ſinit in malis pſperari h emēdat. vt ad dextrā ponat
Et eruditos. Aug. Vel cōpeditos corde. qd̄ idē eſt q2 qui erudiūtur
in ſapiētia. pedē mētis iniiciūt in cōpedes dei. vt a via eius exorbitent. quos
ſic fecit deus notos in nouo te. vt p fide oīa ſpnerent. que magna haben
tur in veteri et eterna morte quererent hoc attēdens ait. p eis qui multa pa/
tiūt̄ a ſeculo p eternis. Cōuertere dn̄e. q̄i auerſa ſit facies eius a tribulatis:
Vſquequo. Aug. Vel aliquātulū nō ex toto. quia magis pdeſt. ſi ali/
qua tribulatō ſemp monet nos.
Mane. Aug. Caſ. Modo nox in qua eſurimus. tunc autem ſatiabi/
mur vultu. vn̄. Satiabor cū apparuerit glīa tua. Et alibi. Mane aſtabo

tibi et videbo. Nūc autem pro eo letati ſum⁹ et in malignis diebus in quibus dicimus, reſpice in ſeruos.

Reſpice in ſeruos. Quod facit deus in ſe orat ꝓpheta fieri ſuo populo orat ſcȝ vt parcat iudeis peccantibus. ſi nō ꝑ meritis eorū ſaltem propter opera que in eis fecit. Et dirige fi. e. Quaſi ꝛ ſi ipſi ꝑ iniquitates diſperſi ſunt. vel filij in fine fide corrigantur. qui ꝑ ſe praui et incōuertibiles.

Splendor. Hiero. Caſ. Imago dei recreās menti impmatur. Vel ſplendor dei ſuꝑ nos eſt dn̄i crucis impſſio ne decoramur. et vexillū triunphi in fronte portamus.

Caſ. Triplex quippe eſt imago ſcȝ imago creationis. in qua ſcilicet creati ſum⁹ ſcȝ ratio. Imago recreationis. gratia ꝑ quam reformat̄ imago creata ſcȝ ratio. Imago ſimilitudinis ad quam facti ſumus ſcȝ de⁹ trinitas: ꝑ memoriā ſimiles patri. per intellectū filio. ꝑ dilectōnem ſpūiſancto. vnd. Meminerim te. intelligam te. diligam te.

Laus cantici. Laus. et humana eſt ſed hec eſt cātici. quia nō niſi diuina. Eſt em̄ pſalmus iſte hymnus cōtra demones. Propheta ergo d̄ quolibȝ ſancto ait: Qui habi. in adiu. ꝛc.

ſ in laude tua. ſ in re iocunda.
dia tua et exultauimus: et delecta
ſ aug. vbi omnes dies ſimul ſunt. nō ſuccedūt ſibi. quia vnus ſunt. i. eternitas.
ti ſumus in omnibus diebus no
ſ Etiā. ſ vel in.
ſtris. Letati ſumus pro diebus
ſ Scȝ.
quibus nos humiliaſti: annis qui
ſ Anguſtias corporū. ſ Sed. ſ Q. nos humiliaſti.
bus vidimus mala. Reſpice in
ſ Pro id eſt. ſ aug. Quia ipſi ſerui ſūt opera tua. ſ vt ſint recti corde. quib⁹ bon⁹ eſt de⁹.
ſeruos tuos et in opera tua: et di
ſ imitatores. vel opera ſ Lumē vult⁹ tui. ſ gratia ſpūſancti reformans.
rige filios eorum. Et ſit ſplēdor
domini dei noſtri ſuper nos: ꝛ ope
ſ vt nō ꝑ mercede terrenorū caſſaciamus ſed ꝑ eternis.
ra manuū noſtrarum dirige ſuper
ſ Singulari numero. ſ Sed om̄ia bona opera noſtra vnū opus charitatis ſūt. i. ad vnū finē dirigūtur.
nos. et opus manuū nrār̄ū dirige.

Laus cantici dauid.

XC.

Caſ. Oſtendit temptatōnes dyaboli per hūilitatē victas a xp̄o et a ſuis manētibus in auxilio dei. vt ꝛ nos ꝑ eū diſcam⁹ temptationes ſuꝑare. quia eſt ianua ꝑ quā ſi qs īroierit. ingredietur et egredietur et paſcua inueniet.

XC

ſ Id eſt. cuius ſpes in deo eſt.
Qui habitat in
ſ Non ſuo. ſ vt nec illecebra male blandientis voluptatis capiat. nec timore aduerſitatis frangatur.
adiutorio altiſſimi: in protectōe
ſ Cui⁹ ſedes eſt celū. i. aīa iuſti. ſ Ille qui habitat in adiu. altiſ. nō ſupb⁹ de ſe. vt prim⁹ hōi.
dei celi cōmorabitur. Dicet do

Aug. Ianua chriſt⁹. intrare ꝑ eū eſt imitari eum. nō in diuinitate. potentia. et miraculis. ſ in eo quod factus eſt ꝑ nobis. i. hūilitate. ad quam vocat dicens: diſcite quia mitis ſum ꝛ humilis corde. de hoc pſalmo temptauit xp̄m dyabolus xp̄i autē temptatō noſtra eſt doctrina. quem ſequentes et eo vincimus.

Qui habitat. Caſ. Deſcribit primo fidentē in ſolo deo. om̄ino protectione dei vallatum.

Caſ. Qui habitat. Id eſt. qui totā ſpem nō in ſe ſed in deo ſemꝑ conſtituit. om̄ib⁹ modiſ ꝑtegetur a deo. Nota verborū correſpondentiā. ſicut em̄ ſemꝑ habitat. ſic et ſemꝑ cōmorabitur. Illud affirmat ſcȝ ꝙ habitat. hoc ꝑmittit ſcilicet ꝙ protegetur.

In protectione. d. c. cō. Vt ſcȝ nō declinet ad dextrā vel ad ſiniſtrā ſicut in ve. teſ. ꝓceptū erat filijs iſrael. vt incederēt via regia nō declinātes ad dextrā vel ad ſiniſtrā. via regia. via chriſti regis noſtri. qui ſic viam mūdi excurrit. vt nec ꝓſperis illiceretur. nec aduerſis frangeretur.

Deus meus ſperabo. Caſ. Ne putes poſt ſuſceptōnem et refugiū iam nichil eſſe petenduȝ. addit ſperabo in eū. ne aliquando de ſe pſumat hoc ſi feciſſet adam. bene ſtaret.

De laqueo uenantiū. Caſ. Temptatō vel ꝑ facta que hic dicitur laqueus. vel ꝑ verba que hic a verbo aſpero. quaſi et ſi leue videat̄ grauē tamē eſt verbo temptari. Laque⁹ verſutie ſpūaliū vel carnaliū inimicorū. verbū aſperū om̄e dictū qd̄ mouet a regulis diuinis.

Aug. De laqueo venantiū demonū. qui nō in via xp̄o. ſed circa ad dextrā vel ſiniſtrā tendūt laqueos. In quos et ꝑ verbū aſperū cadūt aliqui.

vt qui nolūt eſſe xp̄i. ꝓpter inſultantes xp̄iano nomini. et qui timent detractōnes hominū vt ceſſent a via dei.

Uenantiū. Hie. Nota ꝙ venatores in ſacra ſcriptura vix in bono inuenimus. Econtra piſcatores raro in malo.

Scapulis. Aug. Caſ. Speranti beneficia dei ꝑmittit. Scapule ſūt opatōnes mirabiliū. quibus vt humeris virtus dei oſtendit̄. Penne: monita ꝓphetarū que ad celos vehunt. Obumbrabit. vt neqȝ ſol diuinitatis neqȝ luna humanitatis te vrat. In pēnis protectio.

ſ Mei infirmi ad curandū. ſ Qui hoc dicit totū ſe ꝓiecit in eū. Qui dicit deus me⁹ eſt refugiū meū. nō querit aliud auxiliū cōtra tempeſtates ſeculi. ſ A ſeculi tempeſtate.
mino ſuſceptor me⁹ es tu: ꝛ refu
ſ Et ideo.
giū meū deus me⁹ ſperabo in eū.
ſ Non ego.
Quoniam ipſe liberabit me de
ſ In quem ſupbus adam cecidit.
laqueo venantiū et a verbo aſpe
ſ Et vt liberet. ſ ne putes ꝙ tu te poſſis ꝓtegere.
ro Scapulis ſuis obumbrabit
ſ Qui habitas in ad. al. ſ Miſericordie.
tibi: et ſub pennis eius ſperabiſ.
ſ tanqȝ. ſ Ale ſunt etiam ſcutum.
ſ Implens ꝓmiſſa.
Scuto circūdabit te veritas ei⁹:
ſ Et ita. ſ A leui temptatōne et occulta que fit ignorantibus.
non timebis a timore nocturno.
ſ A leui et apta ſ graui occulta.
A ſagitta volante in die a nego
cio perambulante in tenebris: ab
ſ graui apta. ſ Incurrente demonio. ſ Cū adeo feruet eſtus ꝑſecutōis. vt miti cedāt.
incurſu et demonio meridiano.
ſ Sed. ſ aug. O chriſte pauciores qui preſumūt ſe tecū iudicaturos. ſ aug. Plures qui preſumūt ſe a dextris tuis futuros. cadent per demoniū meridianū. i. ꝑ grauē eſtū tribulatōis. ſed ad te o chriſte ī veris mēbris nō appꝓpinquabit d̄moniū. et ſi corpus. nō fidē leſit.
Cadent a latere tuo mille. ꝛ de
ſ O chriſte.
cem milia a dextris tuis: ad te aūt
non appropinquabit. Uerunta
ſ Illo lucido viſu quo merita hoīm iudicas.
men oculis tuis conſiderabis: et

Aug. Scapulis ſ. Inter ſcapſas. i. ante pectus ſuū te ponit. vt alis ſuis te protegat. vel īter ſcapulas quaſi in medio poſitus. hinc inde alis ſiue pennis expanſis. quo non audet accedere īimic⁹ nichil timeaſ. niſi tu inde exieris. nulla anis ſic infirmat̄ cū pullis vt gallīa que tota mutatur affectu eoruȝ. ſic ſapientia dei ꝑpt̄ nos caro facta eſt et habi. in no. vt ſub alis eius ſperemus.

Ueritas. Aug⁹. Dei ē que nō reſpicit ꝑſonas. nec miſcet ſperantes de ſe ipīs cum his qui ſperant in deo ſed diſcernit humiles. vel ſuꝑbos. Caſ: vel veritas incarnatō xp̄i vnde de terra veritas orta ē. que et ſcapulis obūbrat: et ſcuto defēdit. Sicut notauit genera defenſionum: notat ꝛ genera ꝑiculorū. vt ſit gratior liberatio A tiore no. a ſimili. ꝑiculi. vnde tantum timor habetur.

A timore n. Aug. Qui ignorans peccat in nocte peccat. q ſciēs in die. A timore a ſagitta. duo leuiora genera temptationū occulte ſcȝ et manifeſte. his reddit duo grauiora. A negocio ꝑambulante in tenebris. ꝛ ab incurſu ꝛ de. m. Leuia nō ſic vrgēt vt cogant. ſed poſſunt cito trāſire declinata. grauia nō vt cū ꝑſecutor acriter inſtat nōdum firmus in fide. qui neſciūt xp̄iani eſſe. ſpernere ꝓſentia. querere futura. vel cū a deo inſtat hoc ſcientibus que temptatō eſt a demonio meridiano. ꝛ vtroſqȝ capit. nō quidē eos qui habitāt in adiuto. altiſ. ſ de ſe ꝓſumētes de quibus dicit. Cadēt a la. t. m.

Cadent a latere. Caſ. Secundo fidētis in deo caput. i. xp̄m in celo leuatū dicit a nullo poſſe cōtingi. qui ꝛ pedes in terra ꝑtegit. ſed ꝓſumptores ab eo cadunt. Ecce certitudo ꝑtectōis fidētis in deo per xp̄m.

A latere. Caſ. Latus dei eſt corona iuſtorū. qui cū eo iudicabūt. vnde dicit̄. mittite de latere. i. qui vobiſcū habent conſiliū. latus ergo xp̄i. apoſtoli et eoꝝ imitatores quibus ꝓmiſit. Sedebitis ſuper ſedes duodecī. iudicantes duodecī tribus iſrael. duode. ī ſedes perfectō tribunalis in qbus ſedebunt om̄es qui oīa reliquerūt ꝛ ſecuti ſunt xp̄m.

Ueruntamen. Caſ. Aug. Licet qdem te permittēte impijs tuos perſequi: ſed nō impune. oculis tuis conſiderabis malū quod voluerūt. nō bonū quod per neſciētes agitur. eis retribuetur. et ſanctus qui habet oculos fidei videt eos modo exaltari ꝛ tonare. ꝛ in fine fulminare. hoc dixit ne infirmi moueantur.

Caſ. Uerūtamē ocu. Et ſi cadētes tēptent te duris verūt. Vel ꝛ ſi demoniū non appꝓpiquet quod eſt ꝑ iniquos. ſed tamen nō quod faciūt. ſed qd̄ intendūt. cōſiderabis

¶ Quoniam tu es. Aug. Unus chriſtus eſt caput et corpus. de quo loquitur modo ut de capite: modo ut de corpore. nō mutata pſona. Ideo qꝫ diligenter adu'rte ubi de chriſto ſecundū caput. ubi ſcdm mēbra agat.
¶ Altiſſimu. Aug. In alto eſt refugiū dei· valde in occulto· ut fugiatur a ventura ira. Multi em̄ ſic faciūt ſibi refugiū dei. quo fugiunt a malis temporalibus. Altiſſimū po· refu· i· reſurgendo· aſcendendo altum feciſti refugiū. ut iam ſperem ſequi quo preceſſiſti.

¶ Aug. Tabernaculū dei eſt caro in qua p nobis militauit. ad quā leuatam ſup celos· ut ſit illuc directa ſpes noſtra· non accedunt flagella ut prius in terra. p quibus dicit. Saule ſaule quid me pſequeris? diſcretō eſt p loca· cōiunctio p affectū. Sed nec his flagellū appiat. ita ut fidez excutiat· ideo de toto xp̄o hoc bene accipitur.

¶ Quoniā angelis. Hoc dixit temptator domino quādo illū temptauit. hoc obiecit de deitate eius dubitans. Temptatꝰ eſt aūt chriſtus pter nos ut et in eo temptatorē uicere diſcamꝰ. Aug Sic et baptiſari a ſeruo voluit nō p ſua neceſſitate· ſed pro hominis utilitate· ut nō aſpernemur baptiſari a conſeruiſ.

¶ In manibus por· Augꝰ. Manibꝰ angelorū ſublatus eſt xp̄us in celū. nō qꝛ ſine eis rueret· ſed quia obſequebātur regi· et melior eſt qui portat' qꝫ iumentū portanſ. Clarificatus aūt miſit ſpiritū die penthecoſtes: ut in die quinquageſimo a paſcha agni· i· immolatione data eſt lex in tabulis lapideis ſcripta digito· i· ſpiritu dei. lex data eſt in pena timoris. ſpiritus venit in plenitudine amoris. ut pedes capitiſ in celo ſedentis· i· euangeliſte mundū pagrantes: nō offendant in lapidem · i· legem in lapide ſcriptā· et ſine gratia in ea teneantur rei: ſed a timore ſoluātur p amorē ſpūs legem implētes. Ideo ergo portat' in celū ab angelis: ne pedes q̇ in terra: ſint rei legis. pulſo tiore· īpleuit eos amore. q̇ uici nō pt.

retributionem peccatorū videbiſ.
† ſ ideo nō cadit iuſtus a demonio. † ſ Chriſtꝰ ſecundū caput.
† Quoniam tu es † domine ſpes
† ſ Per hoc ſpes. ſ id eſt· p altiſſimis et occultis vel vitandis vel habendis michi oſtendiſti ad te fugiendū ſcꝫ. p declinādis penis eternis· et pro aſſequendis bonis eternis. † ſ intus·
mea: † altiſſimū † poſuiſti refugium
† ſ ideo † ſ O dn̄e o chriſte † ſ Et ad tuos·
tuū. † Non † accedat ad † te maluz
ſ vel lepra. i. peccatū.
et flagellum non appropinquabit
† ſ Aſtitit ei angelus cōfortans eū. ſ hoc ē humane infirmitatis indiciū.
tabernaculo tuo. † Quoniam angelis ſuis mādauit de te: ut cuſtodiant te in omnibus vijs tuis.
ſ Et ipſi.
In manibus portabunt te ne
† ſ ve miſſo ſpū. ſoluat credentes a reatu legis.
forte † offendas ad lapidem pedez
† ſ Sed. † ſ Qui veneno et occulte percutit. † ſ Regē demonū qui flatu nocet· ſ Cum patuum. † Super † aſpidem et † baſi
lam venenat.
liſcū ambulabis: et cōculcabis leo
ſ Qui viribus:
nem et draconem. Quoniam in
ſ A malis ſeculi·
me ſperauit liberabo euz· protegā
ſ vere.
eum: quoniā cognouit nomē meū
ſ Et quoniam·
Clamauit ad me· et ego exaudiaz
Et ſi nōdū audio iam ſum·
eum: cum ipſo ſum in tribulatione
ſ de ſeculo· ſ Poſt· ſ In celo·
eripiam eum et glorificabo eum.

¶ Super aſpidem. Poſt humanā infirmitatē diuina virtus oſtenditur que tantis impat. Et agit de chriſto ſecundū mēbra.
¶ Aſpi· concul· Aug. Serpentē calcat eccleſia. que canet aſtutiaz eius.
¶ Leo. Aug. Aperte ſeuit in martires· Draco. inſidiatur p hereticos ut corrumpat virginem chriſti. unde apoſtolus. Deſpondi vos uni viro virginem caſtam exhibere chriſto.
¶ Quoniā in me ſpe. Aug. Tercio verba dei quibus eccleſiam cōſolatur cui et hic defenſionem et in futuro p̄mia. pmittit.
¶ Caſ. Mandat angelis de te dicens · quoniā in me. Certitudo pmiſſionis per promiſſionem dei.
¶ Clamauit ad me. Aug. Nō eſt timendū in tribulatōne: fides in te· deus in te. ſi dormit fides· excita eā et ſaluaberis. Chriſtꝰ dormiēs ī naui excitatus eſt a diſcipulis et ſaluati ſunt. Et ſi nō eripit quādo vis· nō ideo putes te deſeri. Eripuit tres pueros· nūq̇d martires deſerit. Tres pueros liberauit corpaliter· ut cōfundant' infideles. Martires liberat ſpūaliter· ut imitentur fideles.
¶ Hunc pſalmū p totū annū et maxīe in quadrageſima et quotidie in cōpletorijs eccleſia frequētat· quia cū xp̄s ieiunaret· dyabolus eū de hoc pſalmo temptauit· ⁊ eius temptatōibus a xp̄o ſupatis victus abſceſſit· ut ⁊ nos quo tempe dyabolus magis nititur ad decipiendū· eo tempe magis nos laboremus ad reſiſtendū.
¶ Pſalmus cātici. Augꝰ. Propter faſtidiū animorū eadē diuerſe et varie tractant'. nulluz em̄ aliud canticū tractat' in hoc pſalmo qꝫ in alijs. ſꝫ idē licet diuerſo modo· i· canticū fidei ſpei ⁊ charitatis.

¶ Aug. Pſalmus ſpūalis opatio cantici quia in eo ſemp debemus cātare deo. ⁊ gratias agere· exultantes deo ꝺ ſabbato· i· etna requie. de qua loquit' pp̄heta. oſtendens laborare iuſtos ſex diebus· i· ſex etatibus· vij requieſcere. malos ecōtra hic quieſcere ibi laborare· ut hic libenter laboremuſ agētes ſabbatū mentis.

¶ In die ſabbati. Aug. Triplex eſt ſabbatū. Tempiſ ſeptimꝰ dies. quo poſt opa ſex dierū cōpleta requeuit deus. Sabbatū eternitatis eterna requies pro qua in pſenti bona operari debemus. Sabbatū mentis eſt tranquillitas cōſcientie ſpe futuri· ut n̄ turbētur rebus ſeculi. un̄ hic agit'. In hoc ſabbato cordis primū eſt ut bona tua deo tribuas. mala tibi· puer ſi et pturbati ſine ſabbato bōa ſibi tribuūt. mala vl' ſathane quaſi coegerit· vl' fato ſtellarū quod ē accuſare deū· vl' apte deo quaſi ipe voluerit. Econtra docet hic pſalmus cōfiteri dn̄o in utroqꝫ In peccato: qꝛ tu feciſti. In bono: quia ipe fecit· et ſic pſallere nomini. gloriā dei querens nō tuā.

ſ Et tūc. ſ vita eterna ſ Qꝛ ſufficit qđ habebit
Longitudine dieruz replebo eū:
ſ Chriſtū in maieſtate.
et oſtendam illi ſalutare meum.

¶ Pſalmus cātici in die ſabbati.

XCI.

ſ Propter futurū ſeculū xp̄iani ſumꝰ. ideo quocūqꝫ modo ſe habent preſentia. grati ſimꝰ cōſolationi dei p blanda. et iuſticie per aſpa dicētes· bonū eſt cōfiteri.
ſ Iuſtū et iocūdū· ſ voce!.

Bonum eſt cō
ſ Opere.
fiteri domino: ⁊ pſallere nomī tuo
† ſ Predictis duobꝰ duo alia reddit. Q. bonū ē cōfite· et pſallere. ſ Ad quā rem. ſ Q. quādo bene eſt lauda miſericordiā· † ſ Quando bene eſt qđ eſt miſericordia dei·
altiſſime. † Ad annunciandū † ma
† ſ Quādo male veri· qꝛ iuſte flagellat. ſ Non crudelitatem.
ne miſericordiam tuam: et † verita
ſ in aduerſis· ſ decē preceptorū quorū obſeruantia ſpūs hoīs viuificat.
tem tuam per noctem. In deca
† ſ Spū viuificato· † ſ verbo. ſ Cū gaudio in carnis mortificatōe· et actualibus rebus.
cordo † pſalterio: cum † cantico in
† ſ Opere· † ſ iā bonū. quia hoc in me feciſti.
† cithara. † Quia delectaſti me do
† ſ aug. In eo quod in me facio· ſ tu feciſti ſi bene ago· † ſ Si quid boni ago de te exulto. ſ deinde. ſ Non in mea felicitate.
mine in † factura tua: et in † operibꝰ
ſ Quia.
manuum tuaruz exultabo. Quā magnificata ſūt opera tua domine

XCI.

¶ Caſ. Primo agit quomodo bonus imperturbatus agit ſabbatū mentis. ſentiens om̄ia bene agi a deo. quod nō nouit ſtultus.
¶ Aug. Bona pſentia a deo nobis donata conſolatō ſunt. cū deſunt iuſticia eſt. Conſolatur em̄ nos deus et emendat· in utroqꝫ ergo ſimus ei grati dicentes bonū eſt confiteri· ⁊c̄.
¶ In decacor· Aug. Pſallit qui cū hilaritate benefacit. qui cum triſticia de eo fit. nō ipſe facit. et portat pſalterium nō cantat in eo.
¶ Aug. In decacordo. Si bene loqueris tantū. canticū eſt ſine cythara. Si oparis et nō loqueris cythara eſt ſine cantico· ⁊ ideo bn̄ loq̄re ⁊ bn̄ fac.
¶ Quia delectaſti me domine. Aug. Unde aplus. Ipſius figmētū ſumus creati in fide ⁊ in opibus bonis· niſi em̄ te reformaret deus ad bona opa· nō noſſes niſi peccatū· unde in euangelio. Qui loquit' mendaciū ꝺ ſuo loquit'. Om̄e em̄ peccatū mēdaciū eſt. quia cōtra legē ⁊ veritatē. ergo q̇ loquit' mendaciū de ſuo loquit'· i· de ſuo peccat qui peccat· ſed qui loquitur veritatem de deo loquit'. quia ſolus deus verax. om̄is homo mendax· hec eſt bona confeſſio. Sed quid de his qui male viuunt· et florent? tamē pturbatur animus ⁊ perdit ſabbatū. qꝛ videt ſe in decē operibꝰ legis ⁊ mala pati. aliū ſine his florere· unde ait. qꝫ magnificata ſunt.
¶ In factura. Caſ. Hieroni. Et in decore ipſius mūdialis fabrice. ⁊ in obedientia. ⁊ in diſpoſitione· ⁊ in cauſis. ⁊ in effectibus. ⁊ in operibus manuū quibus utor vel que miror.
¶ Quā magni. Caſ. Hiero. Sūt in ſubſtantia et in forma et in vi· ⁊ in

ceteris. nimis pfunde ſunt cogitationes tue quibus talia feciſti et regis.
Vir inſipiens. Caſ. Me delectaſti in operibus. ſed vir inſipiens nõ cogno. et ſtultus qui ſi ſcit nõ cauet ſibi nõ ĩtel. hec q̃ dixit. vel q̃ dicit poſt.
Caſ. Summũ genus ſcientie eſt ſcire deũ tanta pſtare. que human⁹ ſenſus non valet attingere.
Inſipiens eſt qui celeſti ſapientia vacuus. humanis verſutijs plen⁹ eſt. qui non ſcit opera dei, quia caſu putat om̃ia agi. Stultus ẽ brutus qui nec ſecularia nouit.

Cum exorti fuerint. Caſ. Malos aſſerit perituros vt metus ſit ceteris. Ordo verborũ talis. M. d. Stultus nõ intelliget hec ſcʒ. vt. i. qualiter peccatores intereant ĩ ſeculũ ſeculi. i. ſine fine. cuʒ ipſi peccatores exorti fuerint ⁊c.
Caſ. Hic florent breui tempore vt fenũ in iudicio apparebũt omibus. ꝙ non hic. ñ quidem ad gloriam. ſ vt ſemper intereãt. tu chriſte in eternum permanebis nõ vt iudei putauerunt te cõmuni ſcʒ ſorte mori.
Tu autem al. Aug. Expectas deſuper ex eterno quando tranſeat tempus ĩpiorum et veniat tempus iuſtorum. quia etern⁹ eſt. longanimiter deus tolerat mala. et videt quid illis ſeruet. Iunge te eterno. et patienter feres mala. videns infra te om̃ia et dices. quoniã ec. ini. Si homo cito tranſit vt fenum. verbum dei manet in eternum. ſed ex ſe temporalis. nõ longa nimis. ex verbo etern⁹.
Et exaltabitur. Aug. Et ſi ipſi pibũt que tibi ſpes qui pateris exaltabitur. Aliquando vnicornis ſupbiaʒ ſignificat. ſicut ibi. Et a cornibus vnicorniũ humilitatem meã. aliquando exaltatõnem vnitatis. ſicut hic. quia vnicornis exaltabitur. omnes hereſes pibunt.

ſ vt mali floreãt. boni laborent. Q. d. ideo quia illi alieni hi filii.
nimis profunde facte ſunt cogita-
† ſ Sed. † ſ vel impudẽs qui non prouidet in futuro.
tiones tue. †Vir† inſipiens non
† ſ aug. Qui neſcit ſe cedi vt ſit heres. dimiſſo exheredato cui parcitur a flagello.
cognoſcet: et†ſtultus nõ intelliget
† ſ Scʒ. ſ Poſtq̃. †Excreuerũt in tpalibus.
hec. †Cum†exorti fuerint pccõreſ
† ſ In hieme huius ſeculi virent. in eſtate futuri iudicii areſceant † ſ Cõſpicui omĩb⁹. ſ aug. vel pſpexerint illos ſcilicet orientes et florentes ad temp⁹ omẽs qui opantur iniquitatẽ. i. qui nõ recte ſentiũt de deo in corde. et imitãtur florẽ illorum. ita intereunt cum illis in eternum.
ſicut†fenum: et† apparuerint om-
nes qui operantur iniquitatem.
ſ Sine fine.
Ut intereant in ſeculum ſeculi: tu
autem altiſſimus in eternuʒ domi
ſ An interibunt. ſ Blaſphemi et amicus mundi. inimicus eſt dei. ſcilicet qui adulterat amore ſeculi.
ne. Quoniam ecce inimici tui do
† ſ Repetit. q. iam video. † ſ Qui mõ florent
mine†quoniam ecce inimici tui† pi
ſ A grege domĩ ſepati
bunt: et diſpergentur omnes qui
ſ ſunt inimici.
operantur iniquitateʒ. Et exalta-
† ſ fortitudo vnitatis. que tunc ſublimus erit.
† ſ Monarcha mens.
bitur†ſicut vnicornis†cornu meũ:
ſ Quando. ſ totũ quod patitur eccleſia iuuẽtus eſt. nouiſſima ſunt ſenectus que in leticia erũt
et ſenect⁹ mea in miſericordia vbe
† ſ aug. dũ in aliquo pbat. et ĩuenit inimicos qui viſi ſunt amici. † ſ Operantes mala.
ſ vel re.
ri. †Et deſperit oculus meus†ini-
ſ de-
micos meos: et ab ſurgentibus in

Et deſperit. Aug. Et ideo iam nũc deſperit. et audiet a veritate int⁹.
Et ab inſurgentibus. Caſ. Vel inſurgentes in me malignãtes audiet in nouiſſimo quando ſe increpabunt dicentes: Quid nobis profuit ſuperbia et diuitie.
Auris mea. Aug⁹. Stantis ad dextram audiet in futuro hoc ſcilicet Ite maledicti in ignem eternum. A quo malo auditu iuſtus nõ timebit. Ecce hoc iſtis. quid de iuſtis: Iuſtus vt palma. illi vt fenum. Iuſtus vt palma pro altitudine: et quia radix aſpera. pulcra coma in ſũmo et fine. et tarde fructum facit. Ita et iuſtum hic aſperat labor quem in ſupnis pulcritudo ĩmortalitatis coronabit. et quaſi tarde poſt longos labores mercedeʒ operum recipiet.
Iuſtus vt palma. Caſ. Tercia pars. Iuſtos florere vt hac promiſſione deuote gaudeant.
Palma et cedrus. Aug. He arbores nõ areſcunt eſtate vt fenum.
In atriis domus. Caſ. Atrium initiũ manſionis. domus interior. In atrijs ergo florebunt. id eſt. in ipſo reſurrectionis initio dñ audiẽt. venite benedicti patris mei.
Adhuc multiplicabũtur. Caſ. Eccleſia magis incipiet eſſe vberrima cum ad finem ſeculi erit perducta. tũc enim paſſionibus electorũ cito implebitur numer⁹ beatorum. Et accipitur hic aliter ſenectus q̃ʒ ſupra.
Annuncient. Caſſi. Hic vel dñ premia capient annunciabunt ꝙ iuſtus qui ſuis promiſſa complet. Et non eſt iniquitas in eo. Aug. vt hic permittat pati pro ſe. quos non ibi ornet. Et rectus qui remunerat: nõ iniqu⁹ vt fraudet pmio. ſed benignus vt accumulet.
In diem ante ſabbatũ. Aug⁹. In die ante ſabbatum. id eſt. ſexto die quo factus eſt homo ad imaginem et ſimilitudinem dei. factis omnibus que erãt valde bona. rquieuit ſabbato. pſignãs quod requieſcemus in deo. ſi faciamus bona opera que cum labore fiũt In quo deficeret homo. niſi ſpes quietis teneret. Et quia hec opera finem habent. ſext⁹ dies quo fiunt habet veſperã. Sabbatũ ñ habet. Vel ſexto die fecit deus hoieʒ ſexto ſeculo venit reformare. In. vi. die non legitur fundata terra. ſed myſtice dicitur. cũ homo fundatur immobilis fide. tunc fit homo ad imaginẽ dei. quod ſignificat ſextus dies.

ſ Preſcia et precauta:
me malignantibus audiet auris
ſ Quid.
mea. Iuſtus vt palma florebit:
ſ Imputribilis. ſtola ĩmortalitatis candidus. ſ Candidatio interpretatur.
ſicut cedrus libani multiplicabit.
ſ Ideo. ſ Nũc. ſ Eccleſia. ſ Celi.
Plãtati in domo domĩ: in atrijs
† ſ Nonne iam hic florent. ſ Hic aliquid ibi
domus dei noſtri florebunt. †Ad
plus.
huc mltiplicabũtur in ſenecta vbe
† ſ Interim. † ſ vel tranquilli. Ecce ſabbatum nõ eos monet fenũ. Cedrus enim et palma nec in tempeſtatibus curuãtur ſed tranquilli ſunt.
ri: †et bene†patientes erunt vt an-
† ſ Quid. ſ Qui dicit nõ recte omĩa agi fenũ qui in ſabbato eſt. contra annũciat.
nuncient. †Quoniam rectus do-
minus deus noſter: et non eſt ini-
quitas in eo.
ſ Iſta. ſ diuina. ſ fit. ſ xpõ. ſ Id eſt. ſextuʒ diem. id eſt: deo eo quod fecit ſexta etate ſeculi ſignificata per ſextum diem.
Laus cantici ipſi dauid in diem
ſ Homo in fide.
ſ Nõ ad hyſtoriã.
ante ſabbatum quando fundata
ſ Eccleſia.
eſt terra.

XCII.

ſ Chriſtus. ſ Rex innotuit.
Dmin⁹ regna
† ſ Primus locus a pulcritudine.
ſ Quantũ ad eos quib⁹ placebat et eum laudabant. † ſ Secũdus locus a fortitudine. ſ Quantũ ad eos quibus diſplicebat. et qui ei detrahebant.
uit†decorem indutus eſt: †indut⁹

XCII.
Dominus regnauit. Caſ. Laus chriſti hic cantatur demonſtratiuo genere. Prim⁹ locus laudis a pulcritudine ei⁹. Secundus a fortitudine ibi. Indutus. Terci⁹ ab operibus ibi. Etẽi. Quartus a poteſtate ibi. Parata. Quint⁹ a laudibus vniuerſitatis ibi. Eleuauerunt. Sextus a veritate dictorũ ibi. Teſtimonia. Septim⁹ a laude domus ibi. Domũ tuaʒ.
Decorem indutus. Aug. Chriſt⁹ decorus his quibus placent bona. fortis contra detractores. ſic fit homo ĩmobilis. p for. et eſt orbis qui non cõmouebitur.
Induit decorem. Caſ. Id eſt. pulcritudinem ſue maieſtatis oſtendit his quibus placebat. vt in monte thabor coraʒ tribus diſcipulis reſplẽduit. fortitudinem vt quando venientes eum capere corruerunt. Amicis ergo decoreʒ. inimicis fortitudinem oſtendit. his precinxit ſe vt quaſi expeditus et promptus eſſet ſubiugando ſibi mundũ. Sedet ad dextram patris. vel infidelibus extunc. i. ab incarnatõe qñ hoĩes docuit. Precinxit Nõ ait. Cinxit vel ſuccinxit vel accinxit. Sed pcinxit. Cingimur enim operaturi. Accingimur pugnaturi. Succingimur ituri. Precingimur miniſtraturi Aug. Cinctio ergo opera ſignificat. quia cingit ſe aliquis operaturus. Accingeris. quando aliquid tibi adiungis. vnde. Accinge gladio tuo circa femur. id eſt. ĩ carne vigeat gladius. id eſt. ſpiritus dei in veritate ſermonis. Sed cingeris cum ante te aliquid ponis. Fragilis eſt ſuperbia. et omnis fortitudo eſt de humilitate. Loquens ergo de fortitudine dixit precinxit ſe humilitate. vnde pcinxit ſe linteo. et lauit pedes diſcipulorũ. quia tunc humilis dans exemplũ humilitatis humilitatẽ docuit. ſicut ipſe dixit: diſcite a me q: mitis ſum et humilis corde. Ut detrahit quis tibi abſenti ꝙ q: nõ ſentis: non eſt tibi opus fortitudine. detrahit etiam pſenti. vbi opus eſt vt pcingas te fortitudĩe. id eſt patientia ne iraſcaris: quia melior eſt qui vincit

iram q̄ꝫ qui capit ciuitatē.

¶ Precinxit. Caſ. Cetu angelorū aſcendens· vel ſtrenuitate operandi

¶ Etenim firmauit. Aug⁹. Decorē et fortitudinē induit vt fundaret terrā· vnde addit. Etē firmauit.

¶ Extunc. Aug. Vel ex illo·tempus gratię deſignat. forte intelligit hoc ex die ante ſabbatū·i·ſexto tempe huius mundi quo dominus venit. ſed ne putes tunc cępiſſe quando natus venit addit·a ſeculo tu es.

¶ Eleuauerūt flu· f.ſ·a v.a.m. Aug⁹. Quia diſcipuli audiē tes eleuauerūt vocem omnes vnanimes ad deū dimiſſi a conſilio iudęoꝝ. Apoſtolis autem leuantibus vocē multi crediderunt. et īpleti ſpū ſancto et ipſi clamauerūt. vnde a vocibus aquarū multaꝝ mirabiles e·m· id eſt· ſeculi quod cępit iraſci vel pſequi.

¶ Eleuauerunt flu·flu·ſ·Caſ. Hoc deeſt in alijs et in editōne ſeptuaginta quā Aug. exponit· A vocib⁹ aqrū multarū facte ſunt mirabiles elationes maris. Aquę ſunt gentes quę deum laudant. vnde mare·i· ſeculū multū aſcendit. cū in mandatis dei firmat. Sed vt hęc omnia ad deum referunt qui facit oīa bona. addit·mi·in altis dn̄ſ.

¶ Teſtimonia. Aug. Quia mirabiliſ elatio maris·et mirabilis in altis dn̄s. teſtimonia tua ſunt nimis credibilia· q: illud totū ante dixerat ſcilicet in me pacem· in mūdo preſſuram habebitis. Cū ergo viderēt p̄ſſuras: ſpabant et coronas et p̄dictione.

¶ Caſ· Teſtimonia. Vel ita ſeculū firmatū eſt in mandatis dei et gentes laudant· Et cū hęc ita ſint. Teſtimonia pphetaꝝ facta ſunt nimis credibilia ·i·facta ſunt vera ·i·in chriſto impleta.

¶ Cantat iſte pſalm⁹ in matutinis laudibuſ ante alios. quia chriſti laudem et laudis locos pleniſſime licet breuibus verbis continet.

ſ tercius locus ab operibuſ. ſ In toto orbe parauit qui non cōmouebūtur. ſ in toto orbe ſunt ſtabiles. ſunt et mobiles palee.

ſ fide·

eſt dominus fortitudinem et pręcinxit ſe. Etenim firmauit orbem

† ſ Credens in chriſtū· patus nō molleſcere linguis laudantiū· nec frangi linguis vitupantium·

† ſ vlla concuſſione.

terrę: †qui non †commouebitur.

† ſ Quartus locus a poteſtate. ſ Caſ. Eſt ab incarnatōe quando veniens chriſtus homineſ docuit. † ſ Anima tranquilla. humiliſ· vnde ſpiritus meus requieuit ſup humilē et quietum.

ſ Qua ſedes ad dexterā patris ſcꝫ vel in fidelib⁹

†Parata †ſedes tua deus: extūc

† ſ tamē. ſ Ab eterno· † ſ Proprie.

† ſ Quintus locus a laude vniuerſitatis. ſ fortiter et alte locuti ſunt· primo timuerunt· † ſ Apoſtoli: ſ Impleti miſſo ſpū. vel dū firmaret orbem terre philoſophi leuauerunt contra deū vocem cōtradictionis. et fluctus pſecutōnū. concitatos a vocibus aquarum. i· populorum·

a †ſeculo tu †es. †Eleuauerūt †flu

† ſ dicentes vocati ad conciliū· Non poſſumus nō loqui. que vidimus et que audiuimus.

mina domine: †eleuauerūt flumia

vocem ſuam. Eleuauerunt flumi

na fluctus ſuos: a vocibus aqua

† ſ vel ſuſpenſure quibus cepit iraſci et perſequi fideles·

rum multarum. Mirabiles †ela

† ſ Seculi. † ſ Sꝫ. ſ Ambulat ſup aquas maris. i. ſup capita poteſtatū et regū terrenorum quos ſubiugat et premit vt ſit pax eccleſie

tiones †maris: †mirabilis in altis

† ſ Ergo· ſ Sextus locus a veritate dictorū.

† ſ Ratione. auctoritate· miraculis·

dominuſ. †Teſtimonia tua †credi

† ſ Septimus locus a laude domus· ſ Quid de his omibus factū· domus quā decet ſanctitudo. i. aduentus tui benedictio quod eſt decuſ eccleſie eternum.

bilia facta ſunt nimis: †domū tuā

† ſ Per totū orbeꝫ qui nō cōmouebitur. † ſ Si multi cadunt domus ſtat multo tempore.

†decet ſanctitudo domine: in †longitudine dierum.

ſ Eſt. ſ habitus· ſ Id ē agēs de patientia ſanctorū. qui ſignificantur per luminaria facta quarta ſabbati·

¶ Pſalm⁹ dauid quarto ſabbati. XCIII.

ſ Nō putabat vindicare in malos· ſed vere vindicat. quia·

D Eus ultionū

¶ Pſalmus dauid. Aug. Infirmis qui et murmurāt corde in deum· vel verbis videt deus hic p̄ſentia negligere vbi indiſcrete bona et mala bonis et malis dātur. et amplius bona malis· mala bonis. Vel videtur ęque bonos et malos habere· vel amplius malis fauere. ppter hoc homines vel mala agūt apte ſimiles leoni. Vī ſi timore hominū nō audent: intus habēt ſimiles lupo; et inuenta occaſione nō mali fiunt. ſed quod erant pdunt. Lupus et leo nō ſimiliter nocent: ſed ſimiliter cupiūt. Equa voluntas· ſed ille timet canē: iſte nō timet. hos murmurātes corde· vel erumpentes in dicta vel in facta: curat hic pſalmus totus docens patientiam·

Quarto ſabbati. Aug. Quo die fecit deus luminaria. Solē in poteſtatē diei·et lumina et ſtellas in poteſtatē noctis. hi ſunt ſancti qui lucent in medio nationis prauę: ſine murmuratōne fixi in cęlo· vnde deſpiciunt quę in terra fiunt. ¶ XCIII.

¶ Primo aſſumens ppheta querimoniā infirmoꝝ cur peccatores glorian tur ·pmittit· vnde ſaluetur· quia dominus eſt in eos vindicaturus · vnde monet ad patientiam.

¶ Deus vltionum. Ne feſtines aliū puniri ſi te leſit. ſicut nolles puniri alio rogante quē leſiſti· et ſi ille peccat ī te ne pecces deteri⁹ blaſphemāſ deū· nec opteſ vindictā quę ſi venerit forſan te prius inueniet.

¶ Libere egit. Auguſ· Tempe infirmitatis: vt quādo in tēplo docuit tanq̄ꝫ poteſtatē habenſ: quia nec veritati eius nec poteſtati eius poteſt obuiari· et quia ita tunc: nūc exaltare· quia vſq̄ꝫquo peccatores.

¶ Effabūtur. Caſ. Exponit eorū peccata Effabūtur. omnes prauas cogitatōnes efferunt. vel publicas pſuaſiones. Et lo. ſūt iniqui·i· priuatas pſuaſiones · ne quod tēpus vacuū ſit a culpa pcedit exaggerando. Loquētur omnes qui operan· ⁊c̄.

¶ Aug. Effabūtur. Vel reſpondent·i. habent quod reſpōdeāt iuſte arguenti dicēteſ: cur nō facereꝫ quod libet. Ego fęlix· iuſtus veſter miſer eſt. Et h̄ reſpondēdo loquūtur iniqui dicētes deū nō curare hęc.

¶ Viduam et aduenā. Caſ. Hos deſtruetur et p̄cipit adiunari· et ita maius crimē. Vel typice p viduā illi ſignificātur q̄bus error maritus mortu⁹. Aduenas dic̄ ·et qui nō quęrūt hic manētē ciuitatē. Et pupillos ſine patre dyabolo ·et matre concupiſcentia.

¶ Nec intelliget. Aug. Quaſi non attēdet iſta· negligit iſta · nec attēdit vt videat. non me curat deus quid agam.

† ſ Repetit vt ampli⁹ ꝯfirmet·

† ſ vel fidenter ſ In carne loquens nulli pepcit vicia omniū medicus ſecuit. Quid ergo in iudicio faciet vtiq̄ꝫ qui iudicādus nō pepercit eis in verbo. iudicaturuſ nō parcet in facto· et ſi quia fidenter egit· occiderūt euꝫ iudei· exaltare vt iam contra te nichil poſſint.

dominus: †deus vltionum †libere egit. Exaltare qui iudicas ter

† ſ Non his qui penitent.

ram: redde retributionem †ſupbiſ.

† ſ Reddes. ſ Sed quādo. querit p te vt in illo inuenias quod neſcis:

†Vſq̄ꝫquo peccatores domine:

ſ ·Caſ· Repetitio dolorem expectationis ſignificat· quia bonis grauis eſt iactantia malorum.

† ſ Nō modo placebunt.

vſq̄ꝫquo peccatores †gloriabūtur.

† ſ Palam dicent. † ſ Contra deū dicentes· nō curat hec vel placent ei que facimus.

†Effabuntur ⁊ †loquentur iniqui

† ſ Exaggerat. † ſ Etiam. † ſ Non ſolum loquūtur.

tatem: †loquentur omēs †qui †ope

† ſ Iniuſticiā· † ſ Hanc ſcilicet. ſ iuſtos· in quos volunt ſuperbire.

rantur †iniquitatem. †Populum

† ſ determinat populum· ſ Hec eſt populus.

tuum dn̄e humiliauerunt: et †hereditatem tuam vexauerunt. Viduam et aduenam interfecerunt: ⁊

ſ Nō perdiderunt·

ſ Peregrinum.

† ſ Ecce blaſphemiam.

pupillos occiderunt. †Et dixerūt

† ſ aug. Hoc dicit· quia modo tacet nō iudicādo et putat ei placere. † ſ vel ſi videt. nō apponet cordi· nō curat.

†non videbit dominus: †nec intel

† ſ id eſt· chriſtianorū de quo nō deberent hec dicere· † ſ vos mali ita dicitis. ſ Sed o peccatores. † ſ aug. Qui eſtis. quorū pedes nutant emulando pſperantes in malis·

liget de⁹ †iacob. †Intelligite †inſi

† ſ Caſ. Qui publice docēt quod male didicerūt

ſ in numero pplorū ſ impuidi et ſi ſtitiſ

ſ Neſcii·

pientes in †populo: et ſtulti aliquā

† ſ iſtud. ſ Qui tibi fecit vnde audias. nō habet vnde audiat.

do ſapite. †Qui plantauit aurem

† ſ Nō dico nō habet aurē. quia virtutes has habet· ſed nō mēbra· † ſ Nulli tantum dent· quātum in ſe habet.

†non audiet: †aut qui finxit oculū

ſ Q. vtiq̄ꝫ conſiderat.

n̄ conſiderat. Qui corripit gētes

¶ Intelligite. Caſ. Secunda ps contra blaſphemoſ inuehit oſtendēs deū hęc ſcire et curare· prudenter et iuſte de malis; quibus foditur fouea. et bonis qui patientes efficiūtur diſponendo. Quod conſiliū ſuum malis incognitum; ſuis amicis aperit.

¶ Stulti. Caſ. Qui apte blaſphemāt dicentes deum non videre.

¶ Vel ita. Vos inſipiētes·i·neſcij ītelligite· q̄ iā bn̄ viuēdo eſtis in pplo ·i· in numero bonoꝝ. Et vos ſtulti·i·impuidi. et ſi ſcitis aliquādo ſapite.

¶ Qui corripit. Auguſtin⁹. Quotidie pro originali· nōne arguet p ſuperadditis.

¶ Vel qui erudit. Aug. Propter quā eruditōnem miſit filium ſuum

deus et ante ipſū et poſt ſeruos·i·apoſtolos et pphetas. Non ergo iudicabit quibus ſermonē pmiſit. Magiſter in ſchola erudiens cōmittit tibi: vt reddas: ſic deus exiget quod ſeminauit. Qui eñ mō accipim⁹· poſtea ſtatuemur añ magiſtrū· vt reddam⁹ rōez de oibꝫ· vñ aplus. Oēs aſtabim⁹ añ tribunal chriſti· vt recipiat vnuſquiſqꝫ ⁊c.

Dominus ſcit. Auguſ. Tu vero neſcis cogitatōes dei ·quoniā iuſtę ſunt·ſed amicis factis prodit deus conſiliū ſuū cur malis parcit.

si dominus liberaret:

Adiuuit. Sicut petrum liberauit dominus ſup aquā ambulantem. ne mergeret qui domino dixit: domine ſi tu es iube me venire ad te. Aug. vt xp̄us ſua poteſtate calcat capita ſupborū· et fluctus ſeculi: ita iuſſu eius· petrus·i·eccleſia, ſed ex humana infirmitate titubat·et clamat. domine pco et miſericordia manū porrigit ſicut dñs petro di. Modicę fidei cur dubitaſti· picula dulciorē faciūt libertatē. vnde ſubdit ,conſolatōes tuę lętificauerunt animā meam.

Quoniā vanę. Aug. Taliū cogitatō nes vanę ſūt. qd ipi pſe ñ poſſūt ſcire· ſꝫ dominꝰ nouit eē vanas.

Beatus homo. Caſ. Iſti ſunt vani·ſꝫ beatus qui cęleſti doctrina firmatur. Et hi qui ſic erudiūtur ſunt quaſi luminaria in cęlo. Lex eñ dei cęluꝫ ē in quo luminaria fixa ·i·ſancti meditādo in lege ·ne moueri queāt De hoc cęlo alibi dicitur· Extendit cęlum ſicut pellem. hic eñ liber dei vt pellis extenditur. vt in eo legatur quod modo neceſſe ē diſcituris hominibus cū aūt in futuro omēs ſciēt deū. cę· vt li· pli.

Et de lege. Aug Ex lege diſce patientiam donec fodiat· nō eſt tuū ſcire quomodo et cur foditur illi.

Donec fodiatur· Aug⁹. Felicitas maloꝝ fouea ē. labor bonoꝝ flagellū patris felicitas eſt fouea. qa cum parcit deus p impunitatē fit hō elat⁹·⁊ cū putat ſe altū cadit.

Fodiatur fouea. Aug. Ecce conſilium dei· ideo parcit malis vt fodiatur fouea eis· Adhuc fodit et tu iam vis ſepelire eū·nimis feſtinas.

Peccatori. Auguſ· Non oīū ſed ſuperbo· vt ſupra. Red de retributōem ſuperbis ſcilicet nō publicano confitenti·ſed phariſęo. Supbus eſt qui nō humiliat ad penitentiā. deinde qui ſibi dat bona ſi qua habꝫ vel ſi ea deo tribuit. inſultat eis qui non habent.⁊ ſe ſup eos extollit. Ergo prius humiliare ad pęnitendū: poſt ſi bene viuis age gratias ei a quo habeſ: nec alium deſpicias.

ſ ipſe neſcit qui te ſcire facit. quaſi abſit hoc

non arguet: aut qui docet ho-
ſ vere ſcit·quia

minem ſcientiam. Dominus ſcit
ſ Etiam·

cogitationes hominum: quoniaꝫ
ſ ideo has relinquite·ut comprehendatis cogitatiōes dei·que ſapientes ſunt ·quas comprehēdit qui eſt in firmamento celi·

vanę ſunt. Beatus homo quem
ſ vt puerū ſ per tribulatōes ſ nō de vanitate

tu erudieris domine: et de lege tua
ſ vt adultū· ſ vt patienter ferent quicquid hic agitur ſicut luminaria celi placide peragant curſus ſuos quicquid in terra agatur. vel ab hoībus in ea.i·contra ea dicatur.

docueris eum. Vt mitiges ei a
ſ Quibus florent mali laborant boni·

diebus malis: donec fodiatur pec
ſ Si illi fouea foditur quid michi qui laboro. ſ Mitiges· ſ vt abiectū. ſ Et ſi exercet vt det hereditatem·

catori fouea. Quia nō repellet

dominus plebem ſuam: et hęredi
ſ vt inaditam·

tateꝫ ſuā non derelinquet. Quo
ſ Modo iuſti·et ideo iudicaturi· ſ tunc iudices. ſed ne dubites qui ſunt iſti. querit·et ſoluit. omēſ qui recto corde qui ſine errore·

adusqꝫ iuſticia conuertatur in iu-
ſ vel et qui habent eam·i· iuſticiā ſunt omnes recto corde.i. hoc volunt quod deus vult ſcꝫ expectare malos et huiuſmodi ·ſed quomodo ego ero

dicium: ⁊ qui iuxta illam oēs qui
rectus·cū tot obiunt.

recto ſunt corde. Quis cōſurget
ſ Pro me. ſ demones.

michi aduerſus malignantes: aut
ſ Q·d nullus. Niſi do. ⁊c· ſ pſeuerabit.

qs ſtabit mecū aduerſus opātes
ſ Homo nō poteſt, ſed dominus. quod per effectum oſtendit·

iniquitatem. Niſi quia dominꝰ
ſ aug. Iam nutabat. iā prope conſentiebat malis. ſ Pene conſenſit uel cōſenſerat impiis·

adiuuit me: paulominus habi-
ſ In fouea que paratur peccatori. ſ aug· Ecce quomodo cōfeſſionē amat deꝰ. confitere motū et euadiſ. Caſ· mox ut culpa iudici nō negatur·liberat.
ſ uel uit· ſ uel uerat· ſ Sed.

taſſet in inferno aīa mea. Si di
ſ Contra motōnem, miſericordia·

cebam motus eſt pes meus: miſe

ricordia tua domie adiuuabat me
ſ Et ſ Contra mala ſeculi cōſolatio·que rēcletior ſ Multi dolores et amari·ſed multe cōſolationes et ſuaues nō deſunt laboranti·

Secundum multitudinem do

lorum meorum in corde meo: con
ſ Et ſi corpus uritur.

ſolationes tuę lętificauerunt ani
ſ Sed.

mā meam. Nunquid adhęret ti-
ſ Id eſt·facis· ſ uel formas ſ uel laborē

bi ſedes iniqtatis: qui fingis do
ſ aug⁹· Ita fingis·de malis nos exerces. et erudis· ſ Quia uera nō poſſunt. falſa crimina obiciunt·

lorem in pręcepto. Captabāt in
ſ Cū animā nō poſſunt·

animam iuſti: et ſanguinem inno-
ſ Quod ſceleribus competit·

centem condemnabunt. Et factꝰ
ſ ut ſecurus ſim.

eſt michi dominus in refugium: ⁊
ſ aug· Ne in ſpe deficiamus. ſed ſperata conſequamur. ſ Nōdum uenit res

deus meus in adiutorium ſpei
ſ Hoc fine omnis dubitatō curatur. nam nō negligit deus ſed oportuno tempe retribuit

meę. Et reddet illis iniquitatem
ſ Nō ſecundū qꝫ de eis nobis preſtat. ſed ſecūdum qꝫ intenderunt· ſ A ſuo regno ſeparabit ubi incōprehenſibilis miſeria·

ipſorum· ⁊ in malicia eorum di-
ſ Inquam. ſ Qui poterit:

ſperdet eoſ: diſpdet illos dominus

deus noſter·
ſ Iſta ſ deuotionis et hilaritatis ſ fit. ſ Id eſt·chriſto·

Laus cantici ipſi dauid.

XCIIII.

ſ Qui longe eſtis p diſſimilitudinē ſ Mente

Venite exulte
ſ Non in ſeculo ſ uoce ſ Q. gaudiū tantū ſit qꝫ uerbis dici nō poſſit qd tamen intꝰ conceptū uox extra teſtatur

mus domino: iubilemus deo
ſ Ieſu

ſ Quia uēturus eſt. ſ Ne inimicus accuſando preueniat

ſalutari noſtro. Preoccupemꝰ

faciem eius in confeſſione: et in

In corde. Aug. Salubres cogitatōes ſignificat vt·ſ· cū ęternas retributōnes cogitaret: mala tempalia deſpiceret.

Nunquid adheret. Aug⁹. Nemo iniquus ſedet tecuꝫ. et cū nichil hīs tecū· Sed quid ergo fiunt? vt de eis pungas· et puncti ad te clament. ⁊ demū hi peant, quę his tribꝰ verſibus ſubſequentibus oſtendūtur

Sedes iniquitatis· Caſſi. Eſt poſſeſſio mūdi cū amore· quę nō heret deo qui ſuos pcipit hęc fugere

Qui fingis. Auguſ. Ex hoc itelligo qꝫ nō heret tibi iniquus. quia nec nobis pepciſti. Modo īcipit iudiciū a domo dei. ⁊ ſi flagellant filij· qd debēt ſpare ſerui nequiſſimi Si initiū a nobis. qs finis eoꝝ. qui non credunt euāgelio. Et itē ſi iuſtus vix ſaluabitꝰ impiꝰ et peccator vbi parebunt.

Fingis. Formaſ Dolor em, aliꝰ formatus. Alius informis. Formatus, qui erudit et emēdat·et ille dolor eſt pceptū. Sed alter eſt informis.

Vel dolorem. Aug. Id eſt· de dolore vel labore pceptum nobis facis. vt ipſe dolor vl' labor pceptū ſit nobis. Labor pcium eſt regni dei; quo ipſū venale emat. Ideo pcipit deꝰ laborē et dolorē. vt nō ſit homo ſine timore· ne amet aliquid aliud: oblitus veri boni. In trāquillo eñ dormit xp̄us· et tūc ſurgit fluctꝰ in quo excitatꝰ.

Quis conſurget. Caſ· Tercia pars vbi dicit qꝫ fluctuatio ſit iuſtis et fluctus ſęculi·i·mala per iniquos vt puncti clament ad deū·et nichil aliud eis placeat. et tunc gratior ſit liberatio.

Aug. Quis cōſurget. Quaſi vndiqꝫ multi ſuadēt mala·neſciētes quomodo iuſtę hęc mūdana regat deus. Sed quis cōſurget: quaſi fluctuo·prope vincor· quocunqꝫ reſpicio, occurrunt michi mala ſed vnde vincam: niſi quia dominus. dit qui ferit.

Stabit. Caſ. In acie patiens·ſed quia ille vincit qui vim ſuſtinet. per

Niſi quia dominus. Caſ· Vanis pſuaſionibus poterat decipi ni

Et factus eſt. Aug. Quare: qꝛ ſi nō pſecutareris nō qreres refugiū. pūgeris dolore, vt queras remediū· recedit ſpes ſeculi: et venit ſpes dei.

Laus. Caſ· Deuotōem. Cantus. hilaritatem ſignificat.

Venite exultemus. Caſ. De tpe gratię quo intratꝰ in requiē, pphalaudes dei deſcribēs ,pmo inuitat iudęos qs pſuidebat poſſe reſiſtere xp̄o.

Faciem. Aug· Caſ. Conſpectum venturi iudicis, ne quid tunc in nobis ſit diſcutiendum.

In confeſſione. Aug. Illum laudantes·nos accuſantes ·quę ſunt vota diſtincta· de quibus alibi. Reddam tibi vota mea quę diſtinxerunt labia mea. diſtinguit ergo qui deū laudat et ſe accuſat. Gemina eñ pfeſſio

eſt ſcilicet laudis et peccati, et confeſſio peccati ad laudem ptinet ignoſcētis de qua laude pſalmus agit.
¶ In pſalmis. Aug. Que dicimus in pſalmis vel facimus: ſentiamus in iubilatione.
¶ Super omnes deos. Aug. Vel magis deos homines dicit, ſuper quos rex eſt non ſuper demonia.
¶ Quia non repellit. d. p. ſ. Aug. Id ē iudeos, qui ꝓprie ſua plebſ. cuius ſi rami fracti, tamē ipſa arbor oliua manet, de qua apoſtoli et multi alij, et ipſe chriſtus, inde apoſtolus teſtimoniū accepit.

¶ Quia in manu eius. Caſ. Poſt magnitudinē veīt ad clementiā.

¶ Mare. Auguſ. Mūdus cuius fluct⁹ termīo artat deus, nō pmittens nos temptari ſupra id quod poſſumus, qui fluctus etiaꝫ puentū nobis faciunt deo id agente. nec ſcādala tibi nocent que mēſurā a deo accipiūt.

¶ Venite adoremus. Caſ. Pri⁹ rudes vocauit ad exultatōem, iam oſtenſa gloria dei vocat ad penitentiaꝫ, quod duri⁹ ē.

¶ Ploremus. Auguſ. Si forte de peccatis que vos longe fecerunt ſolliciti eſtis, plorate, lacrima extiguit flamam peccati que in conſcientia ardet.

¶ Qui fecit nos. Aug. Ecce magna fiducia, a te eī deficere potes, tu te reficere nō potes, ille reficit qui te fecit.

¶ Et nos populus. Aug. Eleganter ordo verborū mutat⁹, nō dixit oues paſcue populū man⁹ eius, vt ipſos intelligas oues qui ſūt populus, oues manus nō quas emimus qui ſunt et oues q̄s n̄ fecim⁹: ſꝫ ipē gr̄a ſua nos oues fecit.

¶ Hodie ſi vocem. Caſ. Nos autē populus et oues, ſed his omnibus proponitur condicio, ſi vocē eius a quā vocem ſubdit hodie.

† ſ aug. Hec ſunt que pertinent ad laudem cantici huius.
pſalmis iubilemus ei. † Quoniā
ſ Summa poteſtate.
deus magnus domin⁹: et rex ma-
ſ gentium. ſ vacat in plerisq̄.
gnus ſuper omnes deos. quoniā
non repellit dominus plebē ſuaꝫ.
ſ Lapis angularis, et alios in ſe coniungit.
ſ Id eſt gentes.
Quia in manu eius fines terre: ꝛ
ſ terrene poteſtates que prius aduerſe. vel āgeli
altitudines montium ipſius ſunt.
† ſ Item ideo iubilemus. † ſ dominio.
† ſ Mundus. † ſ Hoc addit vt ſcias ſubeſſe.
† Quoniam † ipſius eſt † mare † et
† ſ aug. Aridam terrā que recipit imbrem ꝛ fructificat, quā non ſunt fluctus operire.
ipſe fecit illud † et ſiccā manus ei⁹
† ſ tanta facit ergo venite. ſ Prius. ſ aug. Repetit premiſſam admonitōeꝫ. Quaſi commemorans a me laudibus nolite longe ſtare.
† ſ Quod plus eſt.
formauerunt. † Venite † adorem⁹
† ſ Cū humilitate. † ſ Corde.
† et procidamus et † ploremus an-
† ſ qui opus ſuū nō ſpnit. † ſ Ideo adorem⁹:
te deum † qui fecit nos † quia ipſe ē
† ſ Qui adorandus eſt. † ſ Nos autem quid
† dominus deus noſter. † Et nos
ſumus vt ſecuri ei ploremus et ꝓcidam⁹. Ecce.
populus paſcue eius et oues ma-
† ſ Ergo. ſ tempe gratie. ſ aug. Qui per ſe nūc loquitur, qui olim p ſeruos. ideo ne ſitis duri ſicut tunc.
nus eius. † Hodie ſi vocem eius
† ſ Quaſi qui non credit lapideus eſt.
audieritis † nolite obdurare corda
ſ facta. ſ In die.
veſtra. Sicut in irritatione ſecū-
ſ tunc ſimiles illis.
dum diē: temptationis in deſerto
ſ an poſſem. ſ Iam ne ſitis ta ium filii.
vbi temptauerunt me patres ve-
† ſ Oculis, ſꝫ nō crediderūt † ſ virtutis magne
ſ Quid poſſem.
ſtri: probauerunt † ꝛ viderunt † ope
† ſ Caſ. Myſticus numerus xpūs. xl. diebus ieiunans, et. xl. poſt reſurrectōnem cū apoſtolis conuerſatus fecit vt totus crederet mūdus, iudei vero nec beneficiis xl. annorum adquieuerunt.
† ſ vel, primis in ſignis et virtutibus.
ra mea. † Quadraginta annis † of

¶ Nolite obdurare. Caſ. Iam ipſe chriſtus monet ne obdurentur. ne contingat eis vt patribus.
¶ Sicut in irritatione. Caſ. Maieſtas chriſti loquentis obſtinatos terret p patrū ſimilitudinē vt vel ſic molleſcerent. vel in pſona ꝓphete ſub alia diſtinctione legi poteſt ſic. Q. quia populus oues dei ſumus. Ergo Hodie id ē ſemp. Si vocem eius audieritis nolite ob. cor. veſ. Sicut patres veſtri fecerūt. In irritatione. in pſona chriſti loquit̃ hic ꝓpheta. Irritatōe dico facta. Secūdum diem. i. in die. Temptationis. facte in deſerto. tunc ſimiles illis eritis ſi duri fueritis. Culpa parētum repetitur: vt vindicta timeatur
¶ Quadraginta annis. Aug. Per xl. annos oīa ſecula ſignificat. Conſtat eīm ex denario, qui eſt primus limes numerorū et ideo plenitudinē ſignificat. et ex quaternario, qui ad quattuor tempa refertur. vnde et dominus in huius numeri ſacramento quadraginta diebus ieiunauit, quādo tēptatus eſt, et quadraginta cū diſcipulis ſuis poſt reſurrectōnem fuit, ſignificans ſe nobis adeſſe conſolatorē et adiutorē in huius pegrinationis et temptationis tempe, ſicut ipſe ait vobiſcum ſum vſq̄ ad cōſūmatōem ſeculi.
¶ Pſalmus dauid. Caſſi. In veteri teſtamento legit̃ ꝙ dom⁹ dei. i. templum a babilonis deſtructū, poſt ſeptuaginta annos captiuitatis (quādo filij iſrael pmittēte cyro rege redierūt hieroſolimā ſub zorobabel et hieſu ſacerdote magno) reedificatū ē p quā reedificatōnem intelligit̃ ſpiritualis reedificatio templi de q̄ dicit apoſtolus. Templum dei ſanctum eſt quod eſtis vos. hoc tēplum per peccatum a dyabolo ſubuerſū eſt et homo in lege peccati et mortis captiuat⁹. Sed p chriſtū reedificatur toto orbe et homo a captiuitate ne pereat liberatur. de qua ſpūali non illa actuali agit hic pſalmus.

¶ XCV

¶ Caſ. Premonuit iudeos in precedenti pſalmo vt dpoſita duricia chriſtū crederent ſed quia erat māſura. nūc oēs gētes monet.
¶ Secundus pſalm⁹ de vtroq̄ aduentu.
¶ Primum ad plātos loquit̃ vt ipſi cantent et annūcient.

¶ Cāticū nouuꝫ. Aug. Vet⁹ cantat cupiditas, nouū charitas, que ipſa eſt nouū canticū. Cantare eſt edificare. Paries dealbatus eſt ypocriſis que foris lucet, int⁹ lutū eſt. de iſto dicitur pariete nō coniuncto alijs, ſꝫ ſingulariter erecto vbi ſi hoſtium facias, quiſquis intrauerit foris eſt.

¶ Domino. Hic. Caſ. Ter dn̄o ad diſtinguēdā pſonarū trinitatē, q̄r laus xpi honor ē trinitatis. Et eſt figura epimone. i. crebra repetitō ſententie que exaggerat in laudē vel vitupatōnem.

† ſ Arguendo per miniſtros.
fenſus fui generationi illi: et † dixi
† ſ Serio. vel corde eis dato. quaſi per quod non deberent oberrare.
ſemper errant † corde. Et iſti non
† ſ Precepta data per moyſen † ſ Immutabiliter ſtatui in ira. quia iurat aliquando placidus, ſicut iurauit domin⁹ dauid veritatem. ſ Per ſe ipſum minas confirmat vt promiſſa.
cognouerunt † vias meas vt † iura
† ſ Illi duri. alij enim intrabunt. ſ Apoſiopeſis. Q. non intrabunt.
ui in ira mea ſi † intrabunt in requiē
meam.
† ſ Prophete que hic loquitur.
¶ Pſalmus † dauid quando do-
† ſ toto orbe. † ſ Que ſub dyabolo fuit poſt peccatū ſicut actualis ſub zorobabel poſt captiuitatem babilonis
mus † edificabatur † p captiuitatē.

¶ XCV.

ſ Ad omnes gentes cōmuniter loquitur. ſ Patri.
Cantate domi
† ſ Quod cantat qui amat.
ſ Exuentes veterem hoīem cum ac. ſ. et induentes no. † ſ filio.
no † canticum nouum: cantate † do-
† ſ Omnes homines vnde domus edificatur.
† ſ Spūſancti.
mino † omnis terra. Cantate † do
† ſ vt dicatis ſalutare. † ſ Quod eſt hieſus.
mino et † benedicite † nomini eius:
† ſ Sic creſcit edificatio ſ Ad prelatos loquit̃
† ſ Continue. vel de filio in patrem. vel de veteri teſtamento in nouū.
† annunciate † de die in diem ſalu-
† ſ vbi. † ſ Pretermiſſis iudeis p cōtumacia.
tare eius. † Annuntiate † inter gen
† ſ Non veſtrā ſ Nō quibuſdā gētib⁹
tes gloriam † eius: in oībus popu
ſ Potentia.
lis mirabilia eius. Qm̄ magnus
† ſ Et ſi homo. ſ Chriſtus. † ſ Bonitate.
† ſ Nō poteſt dici.
† dominus ꝛ † laudabilis † nimis:
† ſ Aduerſis ſibi et ſuis qui territus fuit inter homines. † ſ Quos colebant gentes duꝫ in captiuitate erant.
† terribilis eſt ſuper omnes † deos.
ſ Laus per comparationem.
Qm̄ omnes dij gentiū demonia

¶ Annūciate. Ad plātos loquit̃, annūc. q̄ra ſic creſcit edificatō dom⁹.
¶ De die in diem. Caſ. Vetus et nouū teſtamentū, dies qui eterno ſole clareſcunt. illud ꝓnunciat, hoc factuꝫ indicat. Hiero. Annunciat ergo de die in diem qui vtriuſq̄ teſtamenti autoritate vtitur. In annūciatione ſaluatoris illa duo teſtamenta tanq̄ duo dies vnā lucem faciunt. Nō lucet vnum ſine altero. Ideoq̄ in leuitico oīe animal qd̄ findit vngulaꝫ et ruminat mundū eſt. i. quod duaſ vngulas habet, quia mūdus eſt, qui duo teſtamenta ſeruat quibus affectuum noſtrorum pedes a viciorum ſpinis muniūtur.
¶ Magnus dominus. Aug. Paruulus factus, quia vos parui, intelligite magnū, et eritis in illo magni.

Uel celos. Aug. Apoſtolos et angelos· vnde ſi celos fecit et angelos tunc et apoſtolos qui demonibus imperāt.

In cōſpectu eius. Tales em̄ confitentes ſcꝫ et iuſti ipſum conſpiciunt et conſpiciuntur ab eo.

Sanctimonia ꝛ magnificentia. Aug. Qui vult eſſe magnificus et potens. vt ſunt angeli, prius ſit ſanctus. quod fit ex eo ſanctificante Non em̄ p te potes eſſe ſanctus. Eo ergo ſanctificante aliquis fit ſanctus ꝛ ita magnificus.

Afferte domino. Caſ. Secūda ps vbi ad ſubditos loquitur. Domino. Nō ſit ſpes in homine· nō in baptiſta. Maledictus em̄ qui ponit carnem brachium ſuum. Patrie. vt null⁹ excipiatur indigena· vel peregrinus.

Gloria. Caſſio. Quando bene cōuerſat᷑· homo ĩ quo glorificat᷑ deus. Honor cū de bonis gratia refertur· vnde· nō eſt inuentus qui daret honorē deo· niſi hic alienigena.

In atria. Caſſi. Atria ꝓphete vel apoſtoli quib⁹ itur ad dominū. de atrijs ꝓphetis vel apoſtolis. venitur in atrium catholice eccleſie. vbi maieſtas adoratur

Aug. Uel introi· in atri·i·in doctrinam ꝓphetarū et apoſtolorum. Adorate in atrio ſancto eius·i· in catholica eccleſia. vl' p atria ꝓphetiā. per atriū euāgeliū.

Cōmoueatur. Omnibus admonitis moueri optat. N·d· ĩtroite et adorate vos boni· Terra aūt. ⁊c.

Uniuerſa terra. Caſſi. Non ps aliqua· Ne quis ꝗ dicat. Ecce hic xp̄s ecce illic ſubdit· Etem̄ cor· orbē tre. ⁊c.

† ſ Quia parū erat eſſe ſup demonia. † ſ vbi habitare nō poſſunt demonia ad litterā.

†dominus autem †celos fecit.

ſ Caſ. Hec eſt vtilitas que venit oīb⁹ cantantib⁹. ſ auguſ· Confitendo de fedo fit homo pulcer. Si amas pulcritudinem. confitere vt ſic ſis pulcer· id eſt· iuſtus. et ideo prius dicit confeſſio et poſt pulcritudo·

Cōfeſſio ꝛ pulcritudo in ꝯſpectu

† ſ vel ſanctitas· † ſ Eſt inde ſcꝫ ex caritate

eius: †ſanctimonia et† magnificen

† ſ Et hec ſanctimonia eſt· † ſ aug⁹. Hoc ergo debent gentes facere· quibus annūciatum eſt.

tia in †ſanctificatione eiuſ. †Affer

ſ vos

te domino patrie gentium: afferte

ſ Non nobis. vt qui annūciauerūt nō ſibi. ſꝫ domino annunciauerut·

domino gloriam et honorē afferte

ſ nō nomini hominū.

te domino gloriam nomini eiuſ.

† ſ Ne vacui intretis. † ſ Sacrificiū deo ſ·c· ſuperbus manus intrat· † ſ Qui intrat edificatur † ſ Prophetica· vel que ſunt in terra. id ē. ſitis conformes populo eius.

†Tollite †hoſtias et †introite †in

† ſ Euangelico. vel quod eſt in celo ſ In catholica eccleſia.

atria eius: adorate dn̄m in †atrio

† ſ vt cōuertatur ad penitētiā. vel a facie ſubmoueatur. †A preſentia gratie·

ſancto eius· †Cōmoueatur a †fa

† ſ Amatores ſeculi. † ſ vt hoc ſit. ſ vos boni·

cie ei⁹ †vniuerſa terra: †dicite in gē

† ſ Chriſtus victo dyabolo· † ſ Innotuit rex mūdo, qui ſemp regnat apud patrem·

tibus quia †dominus †regnauit:

† ſ Eccleſiā toto orbe vbi fit edificatio· ſ poſt reſurrectōnem· † ſ aug· Cur ergo dicit hereticus nō ſolū motū ſed et diminutū·

Etenim †correxit orbem terre †qui

ſ por.

nō cōmouebitur: iudicabit popu

† ſ aug. Etiā dolebūt qui equitatē eligere noluerunt. † ſ vnde. ſ Qui narrāt gloriam dei.

los in †equitate. †Letentur celi ꝛ

Dicite. Caſſio. Q. regnauit et correxit· et iudicauit.

Regnauit a ligno. Alia littera Aug. crucis. quo tranſit homo mare et fit orbis qui non mouetur.

Populos in equitate. Caſ. Alij addūt· Et gentes in ira ſua· populos ergo·i· bonos iudicabit in equitate. Gentes vero·i· malos in ira ſua.

Tunc exultabunt. Caſ. Hiero. Tunc quando corriget. vel hec omnia de ſecundo aduentu. Mare ſeculū· et plenitudo eius cōmo· ad gaudiū in ſecundo aduentu quod erit. quia gaudebūt campi et om̄ia que in eis vt in littera. Tunc·i· in ſecundo aduentu exultabūt om̄ia ligna ſiluarū·i· gentes cōuerſe. que fuerunt inuente in campis ſil· a facie domini quoniam venit· id eſt· veniet iudicare terram.

Quoniam venit. Aug. Primo venit in eccleſia· in nubibus·i· apoſtolis. et impleuit totū orbem· vnde amodo videbitis f·h· venientem in nubibus cui aduentui qui credit: exultabit in vltimo aduentu.

Orbem. Caſ. Omnē hominē generaliter includit ſecundū equitatem dei iudicandū. Sed quomodo exponit populos. In veritate. q: in ſeparatione duo erunt populi quibus dabit ſcientiā veritatis· vt alij in vitaꝫ. alij in penas eant.

Aug. Orbem dicit om̄es filios adam·i· omnes homines, qui fuerunt in eo vnus homo· qui tunc fuit in vno loco· ſed modo diſperſus eſt p totuꝫ orbem quē adam ſignificat ſecundū grecam linguā. Quattuor em̄ littere ſūt in hoc nomine alfa· delta· alfa. mie et quattuor ptes orbis. has in capite litteras habent. anatholeti· dicūt orientē. diſis occidentē. arcton aquilonem meſembria meridiem·

Pſalmus ipſi dauid. Ad litterā illud tāgit hic· ꝙ mortuo abſalon iniquo filio dauid· qui viuēs patrē pſequebat᷑· dauid reſtituta eſt terra et in pace regnauit· de quo hic n̄ agitur· ſꝫ potius de ſignificato·

Aug. Dauid chriſtū ſignificat· quē iniq filij·i· iudei crucifixerūt atqꝫ regnuꝫ abiurauerunt ei: Sed reſtituta eſt terra ei· quando in dea ꝗ crucifixerat credidit, ꝛ apoſtoli qui titubauerant ſunt cōfirmati· ſed et alie oues de gentibus ſunt adducte.

Uel reſtituta ē terra· cū caro eius reſurrexit, poſt quam reſurrectōnem hec om̄ia que hic cantātur facta ſūt.

Aug. Preuidentes in ſpiritu hec gauiſi ſunt ꝓphete· et ſi poſſet fieri, vellent et impleta videre. vn̄. Multi reges et ꝓphete voluerunt videre ꝗ vos videtiſ. ⁊c. Magna ergo leticia preſentes implentur in hoc pſalmo qui de pmiſſis reſtitutōis terre intitulatur. palato nāqꝫ fidei dulce ſapit mel diuine pmiſſionis.

† ſ Quā compluūt celi. † ſ Seculū· ſ aug· Omne ſeculū concitatū eſt contra eccleſiā· cū dilataretur toto orbe. vel cōmoueatur in melius· vel ad gaudiū in ſecundo aduentu·

exultet †terra: cōmoueatur †mare ꝛ

† ſ A maximo ad minimū· † ſ Omnes leues. mites. equi·

†plenitudo eius: gaudebunt †cam

ſ Omnes vires: ſenſus· ratio.

pi ꝛ omnia que in eis ſunt· Tunc

† ſ Quia precisi ab oleaſtro et inſerti in oliuam. † ſ Pagani. gentes ſ Abſciſa in edificiū eccleſie modo domus dei·

†exultabunt omnia †ligna ſiluarū:

† ſ vel ante faciem· † ſ Id eſt. poſtea ventur⁹ eſt iudicare viuos et mortuos.

†a facie domini †quia venit· quo

† ſ venit iudicare· et vere iudicabit. ſ Enim·

niam venit iudicare terram. †Iu

† ſ Non partem. † ſ aug. Quid veri⁹ et equi⁹ ꝙꝫ electos ſecū ꝯgregare ad iudicandum ceteros diuidere· hos ad dextrā qui fecerūt miſericordiā

dicabit †orbem terre in †equitate: ꝛ

illos qui nō fecerunt ad ſiniſtram·

populos in veritate ſua.

† ſ ē. † ſ ·i· xp̄o cuius laudē et victoriā ꝑtinet

†Pſalmus ipſi †dauid· quando

ſ Id eſt· iudea credidit. uel caro ei⁹ reſurrexit

terra eius reſtituta eſt ei. Ps XCVI.

ſ Qui ſpretus et occiſus. ſ rex eſſe innotuit·

DOmin⁹ regna

† ſ Ideo uel inde. † ſ Qui habitant in inſulis· ſ uel eccleſie que in medio temptationū ſtant·

uit †exultet terra: letentur †inſule

ſ Nō om̄es· ſ Impius·

multe. Nubes et caligo in circū

† ſ Bonis de quibus iuſticia quia ex fide iuſtificati ſunt. Et iud·. q: et de eis·i· p eos ipſe iudicat·

itu eius: †iuſticia et iudicium corre

† ſ Charitas. Sicut gladius. ſ Ignem ueni mittere in terrā ꝛ quid uolo niſi ⁊c· gladi⁹ ſepat. ignis ut anteqꝫ in eis ſedeat· ignis ſpūs pcedit.

ctio ſedis eius. †Ignis ante ipſū

XCVI.

Caſ. Quart⁹ pſalmus de primo aduentu quo mūdus liberatus eſt·

Caſ. Deſcribit primo virtutes domini· et oſtendit om̄ia reſtituta ei, et arguit ydolatras.

Dominus regnauit. Caſ. Videns ꝓpheta ſupſtitiones mundi abundare ante chriſti reſurrectōnem opponit, dominus regnauit. Aug. q̇s ergo ait colendus ē: quaſi nullus. Inde. Exultet terra. quid remanet ydolis· q· nichil. Inſule. totius mundi eccleſie. Multe. nō om̄es· ꝓpter hereticoꝝ cōuentus. Caſ. inde qualis ſit dominus primo aduentu dicit. Nubes et caligo· impij qui ceci ſunt. nubiloſus et caliginoſus quibus nulla claritate ſpledet Sed bonis. Iuſticia et iudicium. qui correcti ſūt ſedes eius. Ante aduentū eius ignis precedet· quia impij, p p̄dicatōne ꝓphetaꝝ ira ſuccenſi. de nece eoꝝ tractauerūt· et ad indignatōem inflamati in circūitu. quia multi· cum pauci eſſent predicatores.

Inſule. Aug. Eccleſie quia circūlatrantur fluctibus temptationū· Et ſicut inſula circūſtrepentibus fluctibus tunditur. ſed nō frāgitur ita eccleſia p totū orbem dilatata pſecutōnes infideliū patitur ſed non vincitur.

Nubes et caligo. Aug. Impijs qui eū nō intellexerunt. Iuſticia et iudicium. fidelibus.

Ignis ante ipſum. Aug⁹. Quaſi correcti ſunt ſedes dei· āte vero ꝙꝫ in eis ſedeat deus: ignis ſancti ſpiritus p̄cedit. quod ita ait. Ignis charitatis p̄cedet ante ipſū. Iſte eſt bonus ignis, ſicut et ille gladius bonus. de quo dominus. Non veni mittere pacē ſed gladiū. Et hic eſt gladi⁹ verbi dei· qui ſepat carnali affectu male cōiunctos. Ignis vero vrit et inflamat

inimicos eius in circuitu·i·ꝑ totū ardet mundū quod contra deū eſt. quo cōſumpto apparuerūt fulgura. vnde ſubdit alluxerūt. Vl' ita de duplici igne agit· qui erit ante ſecundū aduentū xp̄i ſcꝫ ignis charitatis. qui ardebit in bonis· ⁊ ignis irę et inuidię· qui malos cōſumet· vltimus aūt ignis in quem mittendi ſunt mali. nō ante ſed poſt eū erit· iſte vero p̄it. qui eſt pena maloꝝ et ſalus bonorū. cū eñ xp̄us p̄dicatur· iraſcit' prauus. patitur iuſtuſ. Ira aduerſariū velut ignis comedit. qui tanq̄ꝫ facula conſumit'. lignum aūt viride permanet· id eſt· iuſtus. qui ardet charitate. Inimici eñ qui ydola colebant incenduntur. ſi mali ſunt ad cōſumptōem. ſi boni ad repatōnem.

Alluxerunt fulgura. Aug⁹. Nubes viluerunt forma hūana. ſed fulgor mirandus. in verbis vel factis eoꝝ apparuit. ⁊ inde mota eſt terra.

Fluxerunt. Auguſ. Et ſi nō modo credit paganus. tamē victus eſt.

Confundantur. Hoc iā factū ē. Aug. Ceſſat eñ iam ydolatria. Et erubeſcant. q̇ adorant lapideſ· quia mortui.

Adorate. Aug⁹. Ceſſat ergo adoratio angelorū· ſed adorant. Ipſi mali āgeli volūt adorari· boni adorāt. nec ſe ꝑmittunt adorari. Vel ſaltem hoc exemplo ydolatrię ceſſēt.

Audiuit ⁊ letata. Caſſio. Secundo poſt reſtauratōem terre omimoda exultatio quā nec pſecutio interrūpat oſtendit'.

Audiuit ſyon q̄ angeli eū adorant· q̄ annunciauerūt celi iuſticiam. et viderunt oēs populi gloriā einſ. ⁊ q̄ confundūtur adoratores ydolorū· et inde letata eſt. Iudea enim prius credebat ſe ſolā ꝑtinere ad chriſtum. Sꝫ iam de ſocijs gentibus letatur. vt de cornelio fratres gauiſi ſūt· quē petrus baptiſauit.

† ſ id eſt. ꝑ totum orbem:
precedet: et inflamabit in †circūitu
† ſ Ardet quod contra deū eſt quo cōſumpto apparuerūt fulgura. Et hoc eſt· † ſ inſuper. † ſ Miracula
†inimicos eius. †Alluxerunt †fulgura eius orbi terrę: vidit ⁊ cōmota †eſt †terra. †Monteſ ſicut cera
ſ toti mūdo· ſ Corde· ſ territa· † ſ inde †ſ Que idola colebat † ſ Superbi omnis altitudo contra deum † ſ ignis fuit deus duris mollificās eorū corda ad fidem.
fluxerūt a †facie domini: a facie domini omnis †terra. †Annunciauerunt †celi iuſticiaꝫ eius: ⁊† viderūt omnes populi gloriaꝫ eius. Confundanť oēs qui adorāt ſculptilia et qui gloriant' in †ſimulacris ſuiſ.
† ſ Etiā gentiū. † ſ Quis fideliū tacet xp̄ūꝫ: † ſ p̄dicatores oēs quorū cor ſurſū ē. † ſ Corde † ſ Que non habent ſpiritum.
† ſ aug. Noſter de⁹ qualis. quē et angeli adorāt vni deo conuenit adoratio· nō etiā angelis nedū ydolis· vel demonibus.
†Adorate eum omnes angeli ei⁹: †audiuit et letata eſt †ſyon. Et exultauerunt filię †iudę: †propter iudicia tua domine. †Quoniam tu dominus †altiſſimus ſuper† omnē terram: †nimis †exaltatus es †ſuper omnes deos. †Qui diligitis dominū odite †malum· cuſtodit dominus †animas ſeruorum ſuoruꝫ: de manū †peccatoris †liberabit eoſ. Lux orta eſt iuſto: ⁊ rectis corde leticia. †Letamini †iuſti in domino: et †confitemini memorię ſanctificationis eius.
† ſ Q. annūciabunt celi· et adorabunt angeli· Et ſyon au· ⁊c· † ſ Eccleſia iudee. † ſ Chriſti qui de iuda † ſ Quia nō eſt pſonarū acceptor deus. ſed omnes accipit qui ad eū veniūt. ſ q̄ cecitas contigit in iſrael. † ſ Que illa iudicia· † ſ Potētia. † ſ Nō iudeorū tm̄ de⁹· ſꝫ ⁊ gētiū † ſ O chriſte· ſ Expoſitio † ſ Quia equalis patri· ſ Secūdū opera. † ſ Non mō ſuper malos. ſed et bonos homines et angelos † ſ Et cum talis ergo· † ſ dyabolū cū quo nō diligitur deus. Nemo eñ poteſt duobus dominis ſeruire· † ſ Et ſi corpora moriūtur. ſ Animā autē nō poſſunt occidere· † ſ diaboli· † ſ aug· q̄ ſi forte quereris te ꝑdere lucē iſtā· ne cures quia vera lux eſt tibi hoc ē ſ fidei· ſ Quibus per omnia placet deus. † ſ Ergo. ſ Per ſpem † ſ Non in mundo in quo preſſure· † ſ Letati. ſ Aug· Id eſt. laudate eū: quia memor fuit ſanctificare vos. quia niſi vellet nō gauderetis in illo.

Et exultauerunt. Aug. Audierūt apoſtoli. qui erāt in iudea fratres q̄ gentes receperūt verbū dei. et letati ſunt et magnificabant deū.

Terram deos. Aug. Per terrā et deos peccatores et iuſtos accipe: Vel terrenis et celeſtibus ſignificat eū impare·

Cuſtodit dominus. Aug. Si cū cepis odiſſe malignū· ſubſequant' pſecutōnes· ne timeas. quia cuſtodit domin⁹ animas ſ· ſ· de quibus tollendis eſt vltimū genus perſecutionis.

Leticia. Aug. Non eñ vere in miſeria ſunt ſancti. ſpe iam ſalui.

Pſalmus dauid. Caſ. Tercius pſalmus eorū qui de vtroq̄ꝫ aduētu agunt. in quibus eſt cauſa ſpei ꝑ miſericordiā primi aduentus· et timoris per iudiciū ſecundi. hec et ſi ſepe iterentur: tamen ſemꝑ noua: pro verborū et ſententiarū varia deſcriptione.

XCVII. Caſ. Primo agit. de oſtenſione ſaluatricis dextrę.

Saluabit. Aug. Maius eſt q̄ totuꝫ orbeꝫ a morte ęterna erexit. q̄ꝫ q̄ mortuoſ ſuſcitauit.

Sibi. Aug. Multi ſaluātur corꝑaliter· ſed ſibi· nō ei qui accepta corꝑali ſanitate laſciuiunt. ſed qui per fidem intus ſanātur: ei ſanātur. vel ſe ſaluāt.

Salutare iuſticiam. Aug. Qui ſaluat et iuſtificat.

Reuelabit. Auguſ. Futura ſub velamine p̄dixerunt ꝓphete· ſed velamen ablatum ē. cum veritas de terra orta eſt.

Miſericordię ⁊ veritatis. Aug⁹. Miſericordia eſt q̄ ꝓmiſit· hāc ſequitur veritas: q̄ reddidit· Sꝫ cui iſraeli· id eſt· q̇ modo ꝑ fidem videt veritatē poſt per ſpeciem.

Omnes. Auguſ. Quia nō quibuſdam tantū datus eſt xp̄us.

Iubilate. Caſ. Secūdo dicit omibuſ modis laudandū eſſe. et annūciandū. q̄ venit iudex.

Ductilibus tubę cornee. Auguſ. Ereis quę tundendo producuntur. id eſt. q̇ tribulati proficiunt. et ſonāt laudes dei. Cornu vero carmen excedit. et ſic fit firmū et capax vocis. Is eſt qui affectus carnis ſuꝑat. et libidines: qui nō ſapit terram: ſed quę ſurſum ſunt. qui in carne quidem ambulat· et ň ſecundū carnem militat. vt cornu carni hęret. et eam ſuperat.

Hiero. In tubis ductilibus. Argenteis more iudęorū. Myſtice productis ſub malleo vniuerſę terrę· i· dyabolo.

Pſalmus dauid.

XCVII.

ſ vita et lingua·
Cantate domino †canticum †nouum: †quia †mirabilia fecit. †Saluabit †ſibi †dextra ei⁹: et †brachiū ſcm̄ ei⁹. †Notū fecit dominus †ſalutare ſuū: †in †conſpectu gentium †reuelauit †iuſticiam ſuaꝫ. Recordatus eſt †miſericordię ſuę: ⁊ †veritatis ſuę †domui iſrael. †Viderunt †omēs terminī terę: ſalutare dei noſtri. †Iubilate deo †omnis terra: †cantate ⁊ exultate ⁊ pſallite. †Pſallite domino in †cythara in cythara ⁊ voce pſalmi: in †tubis †ductilibus et †voce tubę cornee. †Iubilate in conſpectu regis domini· †moueatur mare ⁊ plenitudo eius: †orbis
† ſ De incarnatōe chriſti et hominis redemptione. † ſ Quia nichil tale mundus audiuit † ſ vnde. † ſ Nō ſolū que cōmunia ſunt. ſed et hoc ſingulare ſcilicet q̄ Sal. † ſ Nō dicit quid. ſed intelligimus orbē terre· q̇ꝺ fuit magnū miraculū· † ſ deo. † ſ Chriſt⁹ ꝑ mira operatione. ſ vel uit. † ſ Idē chriſtus ꝑ fortitudine † ſ vbi ea eſt· dextra vel brachium· ſ vel am. † ſ Quod et brachiū et dextra· i· chriſt⁹ eo q̄ ſaluat· † ſ Quibus· ſ Non hic vel illic· ſed. † ſ Nō ſub uelamīe. † ſ Id eſt. ſalutare eo q̄ iuſtificat· † ſ vt homo factus liberaret· † ſ Quādo eū facie ad faciē videbunt· † ſ Mente. ſ Ne putes iſrael vnā gentem ſubdit. † ſ A termino ad terminū. ſ Ideſt. videnti deum· † ſ ergo ſ vbi deficit locutio ſ voce ſine verbiſ ſ hieſum· † ſ Quia omēs viderunt. † ſ verbis. ſ ubi ualet locutio. † ſ quibus modis. ſ Actu carnis· i. mortificatione eius diuina oꝑa facite paſcēdo pauꝑes ⁊c. ſ Corde. ſ Opere. † ſ Caſ. Eadem preposterata ſubiūgit ut q̄ꝺuis eorū prius fiat totū ad deū ꝑtineat. † ſ ut ſint predicatores. † ſ productis et ꝓficientibus ſub malleo diaboli. † ſ Ita ut aliis ſonent· et in ſe ipſis uicia carnis doment· † ſ auguſ. vobis ita a gentibus quid erit· tubis ſonantib⁹ aures dei delectantur fluct⁹ maris excitantur. † ſ Predicat nō optat. apoſtolis enim predicantibus quaſi tubis. motū eſt mare ſeculi. et īcreuerūt fluctus pſecutionū. † ſ Exponit ma. et ple. e·

Aug. Tribulatio tuſio· eſt profectuſ productio. talis tuba erat iob· vnde quaſi tuba inſonuit dicenſ. Dominus dedit· dominus abſtulit ⁊c.

Vel moueatur. Aug. Id eſt· indulcetur mare legis ligno crucis in eo poſito. Et plenitudo eius· vniuerſa legis ſacramēta. Orbis terr. gentilitas ad cōuerſionē moueat'. Qui habitant. vt quę figurate dixit de hominibus accipias. vel. Mare· i· ſeculū· Moueatur. terrore iudicij

vbi impij timent. Plenitudo. Multitudo hominū peccatis plena·quia ibi multa peccata. Orbis. quia ipſe vertet in nouā faciem·ſed flumina.
¶ Terram. Caſ. Id eſt. omnē peccatorē. Orbem terrę. oēs terrenos. In iuſticia. Auguſ. quia nō meruerūt miſericordiā. Populus. Caſ. fideles de iudeis et gentibus·qui capient ęqua meritis
¶ Pſalmus dauid·Caſ. Propheta deſcribit chriſtū regē bona dātem·cui antiqui ſeruierūt. his tribus tres āmonitōnes ſubijcit. Monet vt chriſtū tanq̄ꝫ deū adoremus. et velut regem exaltemus.
¶ Hęc aūt de chriſto futura ſub velamīe p̄dixerunt ꝓphete vt q̄buſdā figuris rerū tegerent ſentētias ſuas. Sed velamen ablatū eſt. cū veritas de terra orta eſt. ⁊ iuſticia de cęlo proſpexit.

XCVIII.

¶ Caſ. De potentia et regno chriſti·vt ⁊ ī homine adoretur.
¶ Caſ. Oſtendit chriſtū regnantē·et quicū〈q〉ꝫ repugnet altū ſuper omnes. vnde ei cedere monet.
¶ Iraſcantur. Caſ. Irriſio·ſecure cōcedi poteſt vt iraſcantur q̄ nō ſunt vltra nocituri pmittendo dicit nō imperando.
¶ Sedet ſuper. Caſ. Contra eū nichil pōt terra·et ſi ipſe fuit in terra. vbi paſſus eſt iram populi.
¶ Cherubin. Aug Plenitudo ſcientię īterp̄tatur quę eſt charitas. Plenitudo ſciētię legis quę eſt ſedes dei erit et in te ſi charitatem habueris. cōtra quā nichil poſſunt irati·q̄d eīn terra ꝯ celuꝫ.
¶ Dominus in ſyon. Aug. Si nō intelligis quid eſt ſuper cherubin. hoc uide q̄a in ſyon magn⁹. Syō eſt anima quę deū ſpeculatur.
¶ In ſyon magnus. Caſ. Quis dominus? exponit. In ſyon. natus. Magnus. Ne pro paſſione vileſcat. Vel tū dn̄s magnus. in ſyon iudęorū. et ſup populos gētiū.
¶ Magno. Aug. Paruū erat quādo iraſcebātur·id ē·paucis diffamatū. ſed iam in om̄i terra dilatatū.
¶ Terribile. Auguſ. Quia et ſi crucifixus: p̄dicatur iudex venturus. et nō errabit in iudicio.
¶ Et honor regis. Caſ. Exponit quomodo debent confiteri. honor regis eſt glorioſa p̄dicatio. iudiciū diſcretōnem exigit·nō leui voluntate colēdus eſt. ſed fixa deliberatione. q̄d ab ipſo eſt. vnde ſubdit. Tu paraſti dire. Vel honor regis eſt damnatō nocentiū vnde regis gloria augetur.
¶ In iacob. Auguſ. Non ſolū patriarcha·ſed populo quē ſignificat. Tu feciſti. hęc quę alius nō poſſet.
¶ Exaltate. Caſ. Secunda pars monet adorari eū: quia patres ei⁹ fuerunt. Quaſi quia hęc facit nobis ergo. Exaltate.

terrarum et qui habitant in eo.
† ſ Illis pſequentibus pleni ſpū dei gaudebunt operibus· † ſ In idipſum· ſ vel nib⁹.
† Flumia plaudent manu † ſimul:
ſ Boni gaudent veniēte iudice·mali ꝯtremiſcūt.
montes exultabūt a conſpectu domini·quoniam venit iudicare ter-
ſ aug. gaudēt quia nō iniuſte iudicabit ſub ignaro iudice vel iniquo bonus timeret. Nūc tm̄ malus timeat neceſſe eſt·
ram. Iudicabit orbem terrarum in iuſticia: et populos in ęquitate.

¶ Pſalmus dauid.

XCVIII.

ſ Chriſtus cū poſt reſurrectōnem predicarec̄·irati ſunt qui colebant ydola. ſ Si prius humilis.

DOmin⁹ regna-
† ſ Quia inde bona· ſ Quantū cūq̄ꝫ velint· † ſ Ille regnauit. ſ vel hit·
uit † iraſcātur populi: † qui ſedet ſu-
† ſ Angelicas poteſtates. † ſ Idem, quod iraſcantur populi.
per † cherubin † moueat terra. Do-
† ſ Eccleſia. ſ Si tu es de eccleſia. et in te magnus ſuper omnes, qui iraſcūtur
minus † in ſyon magnus: ⁊ excelſus
† ſ gentium· † ſ Iam ergo et ipſi populi qui prius blaſphemi·
ſuper omnes † populos. † Confi-
† ſ fame et glorie tue· † ſ Iam
teantur † nomini tuo † magno·quo-
† ſ Ipſum nomen. ſ Potentia qua punit· † ſ Bonitate qua parcit·
niam † terribile ⁊ † ſanctum eſt: ⁊ ho-
† ſ Ne quis de miſericordia preſumat·quia cuiq̄ꝫ reddet pro meritis·ſi ergo queritis iuſti eſſe ipſe eſt qui facit·quia dirigit. vnde ſubdit, tu paraſti
nor † regis iudiciū diligit. Tu pa-
† ſ tortis † ſ Has ſcꝫ. ſ aug. vt diſcernam⁹ īter bonū et malū. iuſticiā cū bonū ſequimur. malum vitamus.
raſti † directiones: † iudiciuꝫ ⁊ iuſti-
† ſ Ergo ſ Scōꝫ q̄ deus:
ciam in iacob tu feciſti. † Exaltate
† ſ Chriſtū. ſ Qui facit iudiciū et iuſticiaꝫ in nobis· † ſ Eouſq̄ꝫ exaltate vt adoretis·et hoc ē.
† dominum deum noſtrum· ⁊ † ado-

¶ Scabellum. Aug. Terra ſcabellū pedū eius. dicit ſcriptura: hęc ſine impietate a verbo dei aſſumpta adoratur: et quia nemo carnē eius digne manducat·niſi prius adoret. ſed nō terrā intuetur qui adorat. ſed illū poti⁹ cuius ſcabellū eſt·p quē adorat. vnde ſubdit quoniā ſanctus eſt in cui⁹ honore ſcabellum adorat.
¶ Pedum. Caſſi. Pedes: indefecta ſtabilitas deitatis. Sactū. vt diſcernas corpus a deitate: ⁊ ſi vna pſona.

ſ Corpus chriſti·ſed propter ipſum cuius eſt· ſ vel ſubpedaneum.
rate ſcabellū pedum eius: quoniā
† ſ vel ſanctus eſt· † ſ Magni iſti qui eū predicauerunt· ſ Legiſlator· † ſ Summus ſacerdos·
† ſanctum eſt. † Moyſes ⁊ † aaron
† ſ Hos imitamini. † ſ Chriſti. † ſ Qui de effraim. vnde non fit ſacerdos·et ideo inter inuocantes ponitur·nō inter ſacerdotes.
in † ſacerdotibus † eius: ⁊ † ſamuel inter eos qui inuocant nomen eius.
† ſ Qui nunc loquitur in homine· † ſ tantum valet ſincera oratio.
ſ Iam tunc· ſ Chriſtum·
Inuocabant dominū et † ipſe † ex-
† ſ Per figuras in nube obſcura. ſed illa dicta quendā manifeſtū deſignāt ſcꝫ chriſtū·
audiebat eos: in † columna nubis
ſ Qui tanti erant·
loquebatur ad eos. Cuſtodiebāt
ſ vel ta· ſ vel que
teſtimonia eius: et pręceptum q̄d
ſ Ideo.
dedit illis. Domine deus noſter
ſ Caſ. in iuſtis petitōib⁹ ſ Caſ·Cōdonando eis ne noceant peccata in futurum·
tu exaudiebas eos·deus tu propi-
ſ aug·Quod eſt ꝓpiciatio·caſtigando ne ſemp peccare delectet·
cius fuiſti eis: ⁊ vlciſcens in oēs
† ſ Ergo. ſ Quia blanditur et cedit vt pater.
adinuentiones eorum· † Exalta-
† ſ Scōꝫ q̄ deus † ſ dominū. ſꝫ nō preter montem eius·hic eſt lapis paru⁹ qui ſicut daniel dicit creuit in magnū montē. et impleuit totā faciē terre·preciſus. i. natus de monte. i. gente iudeorum. que colebat vnum deum·ſine manibus. i. ope hominū. quia de virgine ſine virili ſemine ꝯceptuſ.
te † dominū deum noſtrum· ⁊ † ado-
ſ in corpore·
rate in monte ſancto eius: quoniā ſanctus dominus deus noſter.
† ſ Eſt. ſ id eſt·agit de confeſſione ſ Laudis vel vtraq̄ꝫ·
¶ Pſalmus in † confeſſione.

XCIX.

ſ nō ali

IUbilate deo

¶ Moyſes. Caſ. Sacerdos: quia ſi nō hoſtias: vota populi obtulit. et pro populo ſupplicauit.
¶ Columna. Caſ. Fortitudo ⁊ decor domus. In hac ſpecie loquebaṫ. quę nūciabat eccleſiā: vel carnē. ſed tūc in nube. modo apte p filiū.
¶ Nubis. Caſ. Ad eos ergo tūc in nube. qui iam nobis loquiṫ in ſcabello·i·in carne aſſumpta apte.
¶ Teſtimo· et pręceptū. Caſ. Teſtimonīū eſt p ſigna aliqua p̄cedentis rei poſita ſignificatio. vnde ſępe in lege dicitur hoc erit vobis in teſtimonio. p̄cepta ſūt ſic p̄cepta legis p moyſen data.
¶ Propicius. Auguſ. Nō diciṫ niſi peccatis·ꝓpicius ignoſcēdo. ꝓpicius et vlciſcendo· ecce et ſi tanti eēnt iſti· aliquid tn̄ hēbant peccati. vnde addit in oēs adinuentiones.
¶ Vlciſcens. Ne hūana elatio ſurrepet vnde datus eſt michi ſti. car· meę.
¶ Adinuentōes. Aug. Vel affectōnes quas ſolus deus nouerat in cordib⁹ eoꝝ. vn̄ pęna eis pati cos cū q̄bus erant, p quoꝝ peccatis q̄ſi ſuis dolebāt p charitatē. Nō enim fuit (vt a pleriſq̄ꝫ putatur) moyſi pęna. nō intrare in terrā ꝓmiſ· in quā et miſeri intrauerūt· ſed figura, q̄ qui ſub lege eſſent. et ſub gratia eſſe nollent, non intrarent in requiem.
¶ Pſalmus in confeſſione· Confeſſio gemina eſt: vna eſt laudis. altera peccatorū. Confeſſio laudis conuenit perfectis. Confeſſio peccatorū incipientibus. vnde in hoc pſalmo ꝓpheta monet ad confeſſionē.

¶ Caſ. Docet hic pſalmus et deū inceſſanter laudare et peccata noſtra īceſſanter plangere. quia nec in malis eſt deſpandum·nec in bonis debet aīmus eſſe elatus.
¶ Caſ. Primo perfectis p̄cipuū genus cōfeſſionis·i·laudeꝫ indicit.
¶ Iubilate deo. Aug. Si vox iubilat exterius cor intelligat interius. ſonus eīn cordis eſt intellectus. Iubilus eſt ſonus leticię ſine verbis, quia eis leticia animi nō poteſt explicari. hic fit a bonis in confeſſione, a malis in confuſione, cum de terrenis adeo gaudent. Iuſti vero gaudent videntes

mundo corde·quis deus quanta et quo ordine et q̄ꝫ mirifice fecit.
Omnis terra. Aug. Ad laudem mones. Nō vnū angulū terre hortat'·ſed ſicut vbiqꝫ nouit ſemīatā benedictōnem ita vndiqꝫ exigit iubilatōꝫ
Seruite in leticia. Aug. Hec ſeruitus nō eſt amaritudinis nec indignationis: ſed felicitatis et libertatis. Seruum ergo te faciat charitas. q̄a liberū te fecit veritas. vnde domin⁹: Si māſeritis in verbo meo vere diſcipuli mei eritis. et cognoſcetis veritatem·et veritas vos liberabit. In leticia. quia liberati·non murmurātes vt in deſerto· vnde ꝓmiū ſubdit Introite in cōſpectu. magnū eſt in ꝯſpectu tanti gaudere

Ipſe f. n. Aug⁹. Omne bonū noſtrū ex eo. nō ex nobis. Caſ. vel ne quis putet creatōnem noſtrā patrib⁹ deputandā · qui ſunt miſtri·ſed de⁹ auctor.

Introite. Caſſi. Sc'do intraturis ſcd'ꝫ gen⁹ ꝯfeſſiōis·nec dubitetur ·quia miſericordia eſt ei.

Portas eius. Aug. In portis initiū eſt. A confeſſione incipite ad miſericordiam dei intrare. nō a vobiſ facti: laudate eū a quo facti·de hoc alibi. In capite domino in confeſſione·et cū intraueritis in atria·cōfitemini in hymnis·i·laudib⁹. Cū intratis; vos repēdite. cū intraueritis illū laudate;

In generatione. Aug. In vna que parit mortales. In altera que eternos.

Pſalmus ipſi dauid. Caſ. Pſalmus iſte continet formā ꝑfecte ſanctitatis. vt centeſimus numer⁹ ꝑfectus eſt. Ipſi dauid. vt totum qđ hic docetur virtutib⁹ xp̄i applicetur·nichil terreno regi· Hic docemur bona appetere. mala renuere ·que ē ꝑfecta cōuerſatio vite.

† ʃ nō pars· quia vbiqꝫ benedictio ſemīata ē
ʃ † gratū ē redemptis ſeruos eſſe
† ʃ Nō neceſſitate ſed charitate
† omnis terra: † ſeruite domino † in le-
† aug· in cōſcientia vbi deus videt. foris lingua exaltare facile eſt.
ticia. † Introite in cōſpectu ei⁹:
† ʃ aug. Quis hoc neſcit. ſed de crucifixo hoc dicit contra iudeos·
in exultatione. † Scitote quoniā
† ʃ Omia per ipſum facta ſunt. Ex ipſo eſt vnde coronamur ex nobis vnde damnamur·
dominus ipſe eſt deus: † ipſe fecit
† ʃ Sumus· ʃ vel nos aūt·
nos·et non ipſi nos. † Populus
† ʃ Ipſe paſtor· † ʃ Scripturarū in quib⁹ ſaginant fideliū mentes † ʃ Non foris ſtetis vbi hoſtes·extra lupus inuenit·
eius et † oues † paſcue eius· † introi
† ʃ In· ʃ Amplitudinē celeſtis beatitudinis gratie plenitudine percepta.
te portas eius in cōfeſſione: † atria
ʃ Laudibus.
eius in hymnis confitemini illi.
ʃ Scꝫ. ʃ Nūc et in futuro
Laudate nomen eius quoniam
† ʃ dum laudatur dulceſcit. † ʃ Et hic liberat ⁊ in futuro coronat.
† ſuauis eſt dominus. † in eternum
† ʃ Id ē. i omnē generationē·vel in terrena et celeſti eſt eius veritas: implens promiſſa.
miſericordia ei⁹: ⁊ vſqꝫ † in generationem ⁊ generatione veritas ei⁹.

Pſalmus ipſi dauid.

C.

ʃ Que modo.
Miſericordiam
† ʃ In futuro.
et † iudicium: cantabo
† ʃ Ad tuū honorē· qui vtroqꝫ laudabiliter vteris· † ʃ Et. ʃ Hiero· Aug⁹. pſallere eſt in hilaritate operari. ⁊ itelligere nō potes niſi in via īmaculata·ſed in ea intelligitur q̄n ad nos veīat de⁹.
† tibi domine. † Pſallam et intel-
† ʃ Id eſt·quia. ʃ Q. ope tua pſal·et intelligā
ligam in via immaculata· † quando
† ʃ Ante etiā q̄ꝫ intelligerē. ʃ vel deambulabam· Aug. anguſtias patitur omīs malicia· ſola innocentia lata eſt vbi deambuletur·
venies ad me. † Perambulabam

CC.

Caſ. Cantat hic chriſtus et nos in illo.
Caſ. Prius de miſericordia et iudicio proponit.
Miſericordiam et iudiciū: Caſ. Hec duo mutua ſocietate iūgūtur·in his breuiter oīa opera dei includit. Et hic eſt premiſſa cauſa quare ſic ſe habet ſicut poſtea ſubdit.
Aug. De miſericordia et iudicio. nemo de miſericordia ꝓſumat ad impunitatē· quia eſt ei iudiciū. nemo īmutatus in melius iudiciū timeat. quia ꝓcedit miſericordia. ſemꝑ hec ſimul in eo ſunt. ſed ꝑ tempa ſecundū effect⁹ diſtinguūtur miſericordia nūc. iudiciū in futuro.
Pſallam et intelligā. Aug⁹. Hoc dat pſallere vt intelligā mente. quod oculis nō patet·i·credam q̄ domin⁹ veniet. quē iſte tantū deſiderat: qui veniet in via immaculata. Caſ. quia mundū tranſiuit ſine peccato. vel ego pſallam et intelligā·exiſtens in via īmaculata·quādo ⁊c. Vel pſallam hylariter operabor. et per hoc intelligam

Quando venies ad me. In ſecundo aduentu vel obitu cuiuſqꝫ. Vel quādo venias ad me ꝑ carnē in primo aduētu. quia in via īmaculata·
Perambulabam· Caſ. Secundo que ſit via īmaculata exponit.
Aug. Perambulabā. Que eſt via īmaculata? ea ab innocentia incipit et in illa cōſumat'·et nō eſt opus multis verbis· Innocens eſto ·et perfeciſti iuſticiā· Sed duobus modis nocet homo videlicet ſi facit miſerū. et ſi deſerit miſerū. Innocens eſt qui nec ſibi nec alij nocet.

Caſ. Perambulabā. Quaſi· tranſitoria nō queſiui·ſed cucurri viam mundi exiſtens in medio do· tue Innocentia· hoc poteſt. vt faciat habitare in medio domus dei. quaſi honorabile exēplum aliorum.

Non proponebā. Caſ. Innocentiā ꝑ parteſ exponit. Primo: quia nichil habet cū malis dicit: Non ꝓponebam vſqꝫ. Oculi me. poſt: q̄ pars ei cū iuſtis. et q̄ verſutias dyaboli de corde fugat· ibi in matutinis.

Aug. Non proponebam. Quaſi perambulabam in innocentia·hac vtiqꝫ dicit totus chriſtus. q̄ non ꝓponebam·i·nō diligebam rem iniuſtam.

Non adheſit. Caſ. Expoñ. ꝑuari. Cor prauū qui ꝑuaricatur corde declinantem hereticum·qui a catholicis diſſentit·⁊ qui a rectis ſemitis deuiat nō agnoſcebam. quia et ſi ſignati nobiſcū ſacramentis non tamen veri ſunt.

Superbo· Auguſ· Et hieſus cōuiuatus cum ſuperbis loquitur et cū phariſeo. quādo venit peccatrix. et nos abſtinemus a conuiuio fratrū notabiliū vt corrigātur. et cū extraneis comedim⁹. vt paganiſ. Quid ē ergo q̄ ait. Cū ſupbo ñ edebam·et cū inſatia·cor· Habꝫ epl'as ſuas cor ſupbū et iſatiabile vnde paſcit' et nō reficit'·

† ʃ Exemplo omniū.
in innocentia cordis mei: † in me-
† ʃ id eſt. eccleſie vel cordis. in quo quiete habitat bene cōſcius. alii foris pellūtur. quaſi a fumo vel ſtillicidio vel mala vxore. et in nugis extra quieſcunt. qui intus nō bene poſſunt· † ʃ id ē nō diligebam· ʃ Id eſt. nec cōplacuit michi iniuſticia alterius facientis ꝑuaricationem
ʃ vel mee. ʃ .i. nō diligebā.
dio † domus tue. † Non propo-
nebam ante oculos meos rem iniu
† ʃ Sed· ʃ Exponit rem iniuſtā ʃ A me expuli ꝑuaricatōnes·ſed nō homines. † ʃ Qui legē dei nō faciūt. et ſi in eccleſia ſint.
ſtam: † facientes † ꝑuaricatōnes
† ʃ Non conſenſi non rectis·
odiui. † Non adheſit michi cor
† ʃ tortū· ʃ Quod habet qui nō vult oīa que deus vult·et ſi timet infirmus. quod preſignauit timens hieſus·tamē ſubdat ſe deo dicens ·fiat tā tū voluntas tua. vitet malū quantum poteſt. et ſi nō poteſt ſubeat. † ʃ declinat qui diſſimilis ē. ʃ Quē ꝓpoſui primus ad imitandum.
† prauum: † declinantem a me ma-
† ʃ nō approbabam nec michi placebat.
lignum † non cognoſcebam. De-
† ʃ palā nō audet·qui falſa tenet.
trahētem in † ſecreto proximo ſuo:
† ʃ Ne hoc ageret. † ʃ tumido corde.
hunc † perſequebar. † Superbo
ʃ Auaro· ʃ Notabili.
oculo ⁊ inſatiabili corde· cum hoc
† ʃ Corporalia vel ſpūalia· ʃ Nō paſcebar nec delectabar ſupbie epulis et inuidie. † ʃ Cordis † ʃ id eſt. fideles placuerunt michi.
† non edebā. † Oculi mei ad † fide-
ʃ indicantes·xii·tribus iſrael.
les terre· vt ſedeant mecum: ambu
† ʃ nō ali⁹ † ʃ nō ſibi nō querēs que ſua ſūt.
lans in via imaculata † hic † michi
† ʃ Sed que ſūt xp̄i· ʃ Euāgeliū. † ʃ Sed.
ʃ Caſ. hoc dicit ne videatur ꝓbare ſiquos habet familiares malignos·
† miniſtrabit. † Non habitabit in
† ʃ id ē. in corde meo vbi mitis et quiet⁹ habitat
† ʃ Quilibet ſuperbus·
† medio domus mee· qui † facit ſup
† ʃ Quilibet maledicus: † ʃ Et ſi apud ſe et apud ſtultos. apud me tamē nō eſt glorioſus.
biam: qui † loquitur iniqua· nō † direxit in conſpectu oculorū meorū·

Epule eñ ſupbi cordis qđ ē inſatiabile: eſt inuidia. Supbia eñ mater eſt inuidentie. que paſcit' et gaudet alienis malis. ſed nō ſatiat'. hoc ergo cibo ſupbie· inuidie. iniquitatis ·nō paſcitur iuſt⁹ ·ſed cibo iuſticie· vnde beati qui eſuriunt et ſitiunt iuſticiā.
Oculi mei. Hic alterā ꝑtem īnocentie exequit'. ſcꝫ q̄ cū iuſtis habet ꝑtem. Q. d· Cū talibus nō edebas. vnde ergo paſcebaris.
Terre. Aug. Degentes in terra vbi tot illecebre vnde maior corona. vl. Caſ. qui per totum mundū ſunt.
Ut ſedeant· Aug· In veritate fidei mecū ꝑmaneant. vel participent mecū regno eterno· vel iudicent mecum.
Non habitabit in medio domus mee. Aug. Id eſt·eccleſie Et ſi aliquandiu toleretur gratia correctōis; nō ꝑminet: meritis nichil ꝑt. nō eſt in populo meo granū·ſed palea.

Nō habitabit. hoc maxime cōuenit ſacerdotibus. vt prauis nō cohitent

In matutino. Caſ. Tercia pars vbi oſtendit· quis finis ſit malorū. Et loquitur hic chriſtus.

Caſ. In matutino: poſt vitatos malos iuſtus ad ſe reuerſus: addit ꝙ ſuggeſtiones demonū de corde expulit. In matutino. id eſt· quādo in initō temptatōis quaſi ī crepuſcula incipiūt apparere. Interficiebam. oratione qua debent eijci ne creſcant. Peccatores. demones qui omnē carnē faciunt peccare.

Ciuitas dei: anima iuſti. vnde dyabolus diſpergit̄ ⁊ remouetur. Omnes opantes īiquitatē· i· ſūmiſſiones vel īmiſſiones dyaboli.

Aug. Iam enumerauit ꝙ ei nō adheſerīt niſi boni. quaſi. cur ergo malos in tua ciuitate tāto tempe tolerasti quia tempus eſt miſericordie. nox eſt. nōdum omnia manifeſta. et in nocte temptatōnes in qua ptrāſeūt beſtie ſilue ⁊ catuli leonū· id ē· dyaboli· ⁊ querūt eſcā ſibi a deo. ſcʒ vt temptent fideles. vnde. ſathanas expetiuit vos cribrare ſicut triticū. Ab homine triticū nō manducat̄ niſi cōteratur vt panis fiat. Sic neminē mādūcat dyabolus. niſi prius p tribulatōnem contriuerit. Sed in matutinis. cū venerit dies iudicij mittētur mali in igne. hoc et iuſto cōuenit. q̄ puidet hoc futurū. et ideo ſe ſic habʒ:

ſ aug· in nocte parco. tolero· corrigo. ſed cū dies cepit· et omia erunt apta que modo occulta. dum neſcitur qualis poſt erit bonus modo uel malus et ideo modo tolerātur mali a longanimi ut corrigant̄. qđ ſi nō fecerint tpe miſericordie. īterficient

In matutino interficiebā omnes

ſ Quare·

peccatores terre: vt diſpergerē de

ſ de ſocietate eccleſie· ſ Modo em̄ in ea ſunt ſed parcitur eis. quia tempus miſericordie· ſed tēpore iudicii ſepabūtur. Ecce finitur pſalm⁹ in eo vnde cepit miſericordiā et iudiciū c. t. d:

ciuitate domini omēs operantes

iniquitatem.

† ſ Pſalmus iſte eſt. † ſ Id eſt· chriſti in ſe et in mēbris· † ſ In miſeriis in quas deiectus p peccatum primi parentis·

† Oratio † pauperis cum † anxia

† ſ Per quem ſolum liberari poteſt·

retur· et in conſpectu † domini effu

dit precem ſuam·

CI.

† ſ auguſti. Repetitio. in geminatione affectus petentis oſtendit̄.

Domine exau

ſ Ecce oratio.

di orationem meā: et † clamor me⁹

ſ Caſſi· Reſpuis munus iniquorū. ſed nō penitentiā deuotorū.

ad te veniat. Non auertas faciem

† ſ penitente ſ Sed a peccato † ſ aug. quia in mēbris nō vno tantū· ſed omni tpe tribulat̄.

tuam † a me: † in quacunqʒ die tri

ſ Michi humili·

bulor inclina ad me aurem tuam.

ſ Et· ſ aug. In omibus fidelibus et in omni tempore inuocat·

In quacunqʒ die inuocauero te:

Oratio pauperis. Aug. Secundum formā ſerui· pauperior in mēbris in quib⁹ ſūt et penitentes. quos in ſe tranſfigurans dicat. cinerē tanꝙ panē m. Ecce quomodo compantur tam ima alto. Sicut duo in carne vna· ita ⁊ in vna voce ſicut et iam a ꝓpheta yſaia ſpōſus et ſponſa dicit̄ his verbis. ſicut ſponſo alligauit michi mitram. et ſicut ſponſam induit me ornamēto· ſponſus ꝓpter caput· ſponſa ꝓpter corpus.

Aug. Chriſtus paup in nobis ⁊ nobiſcū ⁊ ꝓpter nos· hic orat in pſona penitentis ſuā dilectōnem et dilectōis cauſam recognoſcētis· ⁊ a peccatis liberari. atqʒ in priſtinū ſtatū reſtitui petentis. Monet ergo ſuam aduertere miſeriā et dei petere miſericordiam. CI.

Caſ. Quintus pſalm⁹ penitentie: quartus qui oratio dicitur.

Caſ. Prima pars captatio depcatiua.

Et clamor. Oratio creuit in clamorem. Veniat. nō obſtent nubes que iniquis.

Caſ. Epimone p tres verſus· i· crebra repetitio ſententie

Quia defecerunt: Caſ. Secunda pars in qua eſt flebilis oratio in qua exponit̄ que paupertas: que tribulatō. vnde clamet iam a pit. q̄ defecerīt.

Defecerunt ſicut fumus. Aug. Elato em̄ adam dies deficiūt· virtus animi ꝯtrahit̄. Miſeria piū iudicem mouere poteſt.

Oſſa. Aug. Fortes quorū frixoriū ſunt qui ſcandalizant̄. Tantū frigit̄ bonus quantū amat· vnde apłus. Quis infirmat̄ et ego nō infirmor. quis ſcandaliſat̄ ⁊ ego nō vror. Vel fortitudo animi recordatōe peccatorū quaſi frixa ꝯtrahitur. Vel timore iudicij cōfrixa ſunt oſſa mea. Iam em̄ frigit̄ homo dum timet ſe arſurum

Percuſſus. Aug. Mortalis factus. Fenū. viret ſ; percuſſū facile ſentit īiuriā. Sic caro hoīs in lege dei virens. ab eadem ſuccīſa areſcit.

Oblitus. Caſ. Natura peccantiū oſtendit̄. quia dū peccatū appetitur contemplatio dei nō habetur.

Aug. Vel oblitus a voce dyaboli. vnde. Os meū adheſit carni· i· ratio ſenſualitati conſenſit.

Mei. Aug. Nō illorū qui de terrenis et nō de ſpūalibus gemūt quos ille gemit· ⁊ ſicut adherent oſſa carni· ſic fortes infirmis portando eorum infirmitatem· vnde apłus: Nos firmi debemus infirmitatē infirmorum portare.

ſ aug. Quia iam nō terram· ſed celū peto. cui deſiderio dicis· adhuc loquente te dicā ecce aſſum·

velociter exaudi me. Quia de

† ſ Propter elationē ſuperbie. † ſ Nō lux ſed tempora vite·

fecerunt ſicut † fumus † dies mei: et

† ſ Que carnes portant. vel fortes qui infirmos· ſ Anime fortitudo † ſ faſciculus de lignis aridis· vel merges. vel potius dicūtur illa parua fruſta que remanent in ſartagine. ſ vel in frixorio confrixa ſunt.

† oſſa mea ſicut † cremium aruerūt.

† ſ In adam a quo ꝓpagata miſeria † ſ Quia omnis caro fenum. † ſ Sterilitate peccati.

† Percuſſus ſum vt † fenū † ⁊ aruit

† ſ Sed vnde hoc· quia panē. i. preceptum quod deus dedit· omiſit et bibit venenū ſerpentis· ſed modo crucifixo domino redit cōmemoratio· et comedere panē qui de celo deſcendit † ſ cuſtodire.

cor meum: † quia oblitus ſum † co

† ſ verbū dei· † Quapꝓpter quia oblitus· Nūc gemo nō p terrenis ſed p eternis et pro aliis qui

medere † panem meum. † A voce

de terrenis gemūt· Et· ſ vel oſſa mea·

gemitus mei adheſit os meum car

† ſ Auis eſt que in ſolitudine habitat.

ni mee. Similis factus ſum † pel

licano ſolitudinis: factus ſum ſicut

† ſ vigil et tetet corius noctis

† nocticorax in domicilio. Vigi

† ſ vel vnicus· ſ vel ſingularis·

laui et factus ſum ſicut paſſer † ſoli

† ſ Q· occido et viuifico ideo. † ſ Quia peccatores mēbra facio· ſ dicentes quare magiſter

tarius in tecto. † Tota die † expro

veſter mādūcat cū publicanis et peccatoribus· ſ dum cū eis fruerer ſeculari vita.

brabant michi inimici mei: et qui

† ſ Ore palam ſed ficte: † ſ Conſpirabant.

† laudabant me aduerſum me † iu

† ſ Quare· ſ Quia hec genera hominū in mēbris habere volui·

rabant. † Quia cinerē tanꝙ panē

Pellicano nocticorax paſ. Aug. Tres aues tria loca ponit. vn⁹ homo vel plures poſſunt habere pſonā triū auium. Tria loca ſūt tria genera hominū. Verus pdicator ſi venit inter eos vbi chriſtiani nō ſunt. pellicanus eſt in ſolitudine· Si ad eos q̄ fuerunt et ceciderūt. tunc nocticorax eſt in parietinis: quia nec tenebras eorum deſerit. ſed vult eos lucrari. Si venit ad eos qui crediderūt nec ceciderūt manētes in domo. ſ; tepide agētes· paſſer eſt in tecto. Clamat eis q̄ ſub tecto· i· ſub carne torpēt. cū ille ſup carnē. vnde q̄ in tecto: nō deſcendat tollere aliquid. Et alibi quod in aure auditis pdicate ſup tecta. vel p has aues xp̄us accipitur. pellican⁹ dicitur (et ſi nō certum ſit) roſtro pullos ſuos occidere. ⁊ triduo lugere. tūc roſtro ſanguinem ſuum ſup eos fundere. vnde illi reuiuiſcūt: ſic xp̄us occidit. vt paulū pſecutorē: ⁊ ſuo ſāguine viuificat. iuxta illō. Ego occidam ⁊ ego viuere faciā pcutiā ⁊ ſanabo. In ſolitudine· quia ſolus de virgine natus. p⁹ natiuitatē vero venit ad pietinas· i· ad paſſionē. vbi a ruinis occiditur· i· iudeis: ſed ⁊ eos amat. dicēs. pater ignoſce illis quia neſciūt quid faciūt. Tūc fuit quaſi nicticorax in pietinis. Sed qui ibi dormierat· vigilauit in reſurrectione ⁊ volādo in celū fact⁹ ē paſſer ſingularis in tecto· i· celo vbi īterpellat p nobis. Vel diuerſa genera penitentium notat p has aues· pellicano aui nimie maciei ⁊ ſoliuage compantur heremite. Nicticorax qui a publico remotus. dum alij nocte huius ſeculi dormiūt: vigilat. ⁊ ſibi querit eſcas mentis. qui ſi non inter homīes extra eſt in alto. dicens eis qui in nocte dormiūt. Vel· paſſer ſagax ad alta virtutū fugit vbi tut⁹ a laqueis. Qui ſolitarius vel vnicus: ꝓpter charitatē (que ex multis vnū facit) ē in tecto· vel edificio ꝓpter altitudinē fidei· vt nō dſcendat aliquid tollere de domo· i· carne.

Domicilio. Aug. Vel parietinis. que vulgo dicuntur ruine. vbi parietes ſtant ſine tecto. vbi habitat nocticorax. auis que noctem amat.

Tota die. Caſ. Vel in pſona iuſti totū accipi poteſt· Q· d· ita frigor pro alijs ⁊ gemo. Et ad cumulū mali tota die exp· m· inimi· m· quos aliter nequit pdere. arte quadā dyabolus vult decipere· facit irrideri penitentes quaſi iurent in eorū deteſtatione irriſores· q̄ laudabant eos dū cū eis ſeculares erant· quia cinerem· i· reliquias peccatorū q̄ etiam tenuia peccata· i· leuia p pn̄am ſunt cōſumēda. vel in deiectōe reficiebar. adeo placebat michi

Cinerem. Aug. Per cinerē et fletū penitentes ſignificātur. Cinis em̄ et ciliciū ſunt arma penitentium.

Poculū. Caſ. Temporalē iocunditatē. Vel deſideriū patrię pro di/latione lacrimis miſcui. vel potū ſcripturarū quę antiqua recolunt.
A facie irę. Caſ. Ira vltio·indignatio motio animi qua indignamur etiā filijs. Ira dr̄ impetus in puniendos· quę in deum nō cadunt. Sed eſt antropoſpatos.
Irę. Vnde et dominus ait. Ira dei manet ſup eos qui ñ credūt. Non ait veniet ſed manet. quia nō tollitur in qua natus eſt.

Dies mei ſicut vmbra declinaue rūt. Quia ego a ve/ro die declinaui. ſimi/les michi ſunt declinā tes. dies mei.

Tu autē domi ne in ęternū. Caſ. Tercia pars vbi oſten ditur certitudo impe/trandi veniā. Iā con/ſurgit lapſus ad ꝓphe tandū: iam pęnitēs ca/put releuat

Aug. Memoriale promiſſū memorabile. de te reparatio noſtra quia tu noſtri. vel nos memores tui.

Venit tempus Aug. Quia omnia or dine voluit deus fieri. ꝛ temp⁹ ad hoc diſpo ſuit: vbi oportunitas apte ordinata eſt.

Lapides eius Aug⁹. Sunt lapides in ſyon·ſunt et non la/pides. lapides placent ſeruis et ipſi ſerui terrę miſerētur. Lapideſ ſūt ꝓphetę: ibi ꝓmiſſa eſt ꝑdicatio·inde ſumptū eſt euangelicū officiū. Serui ergo·id ē·apli agnoſcūt ī lapidib⁹ elo quia dei. ꝛ de terra for mant imaginē dei dn̄ terreni mundant. quo rū miſerētur· Sicut er go de puluere terrę for matus eſt homo·ita d̄ puluere ruentiū parie/tinarū dei imago refor matur. Inde eſt ꝙ miſ ſo ſpūſancto multi eo/rum crediderunt. qui dominū crucifixerunt.

† ſ Et ſi hoc ad irā·magis tn̄ de calice domi quē lacrime faciūt dulciorē·
manducabam: ꝛ †poculū meū cuꝫ
† ſ vnde hoc ſ Que in adā cū qua nati ſum⁹ vnde fuimus et nos natura filii ire. † ſ Quā merui actualiter peccando.
fletu miſcebam. †A facie irę †indi
† ſ In honorē faciendo ad imaginē tuā. qua om nia animalia ſupamus·graui⁹ alliſiſti. nichil enī habet hanc miſeriā peccati et gehenne. niſi hō·
gnatōnis tuę: †quia eleuans alliſi
† ſ Obſcuri et vani· † ſ Quaſi inutiles peunt
ſti me. †Dies mei ſicut †vmbra de
ſ Sine rore gratie·
clinauerunt: ꝛ ego ſicut fęnū arui.
† ſ Hoc ego iuſto iudicio tuo patior. ſꝫ tu viges vt liberes·qui viguiſti vt me humiliares † ſ tē poralem ſaluet eternus·
†Tu autem domine† in ęternum
† ſ Quia non obliuiſceris noſtri· ſ Memoria qua memor noſtri es
permanes: ꝛ †memoriale tuum in
† ſ Promiſſionē habem⁹ vite que nūc ē ꝛ future ſ preſenti. ſ futurā † ſ Nam.
†generatione ꝛ generationē. †Tu
† ſ Ad regnādū ſ Qui quaſi dormiens diſtu leras † ſ Pri⁹·i. iudee vnd̄ apoſtoli et alii frēs.
†exurgens miſereberis †ſyon: quia
ſ de quo cū uenit plenitudo tempis miſit deus fi liū ſuū factū de muliere factū ſub lege.
tempus miſerendi ei⁹· quia venit
† ſ Acceptabile· † ſ Et vere miſereberis.
†tempus. † Quoniam placuerūt
† ſ Apoſtolis· † ſ Prophete firmi placent.
† ſ Syon. † ſ dum terreni mūdant·
†ſeruiſ tuis †lapides †eius: et †terrę
† ſ Que modo timere neſciūt· ſ Sed non tā tum in ſyon. venet et alius partes de gentibus·
eius miſerebūtur. †Et timebunt
gentes nomen tuū domine: et om
† ſ Maiorem ſua
nes reges terrę †gloriam tuam.
† ſ Ideo. † ſ Hoc modo agitur. ſ vel hīt·
†Quia †ędificauit dominus ſyō:
† ſ tandē quod nō modo· ſ Inedificata. † ſ Edificabitur. quia·
ꝛ †videbitur in gloria ſua †Reſpe

In gloria. Aug. Qui primo viſus eſt in infirmitate in illa ſyon. vn/de vidimus eū nō habentē ſpeciem neqꝫ decorem.
Oratōnem. Hoc agitur in ędificatione ſyon·orant. gemūt. ędifican/tes qui ſūt vnus pauper. ꝛ paupes multi. vnde in titulo ſingulariter. hic plu raliter. Sed vn⁹ dicit̃ ꝑpter vnitatē pacis eccleſię. Multi ꝑpter latitudīeꝫ
Scribātur hęc. Caſ. Qui ſupra penitentia ſordebat. iam honore ꝓ/phetę decoratus. ꝑcipit hęc quę dixit teſtimonio ſcripturę firmari. vt ętas futura diſcat.
In generatōne altera· Aug. Hęc quando ſcribebātur. nō ſic ꝓde/rant generationi veteris teſtamenti. ꝓſunt alteri·i·nouę
Quia proſpexit. Aug. Poſt gemitus dolentis iam ſunt verba cō/ſolationū·iam gaudet pauper. Et quia ſupra dixit. Edificauit domin⁹ ſyō Et item ſcribātur hęc· Modo vtrunqꝫ declarat. Quaſi hoc eſt quod dixi ſcribendum. Quia proſpexit.
Proſpexit. Vt ꝑterita dicit. quę erant futura.
Compeditorū. Aug. Timor dei compedes ſunt. in quibus gemunt

ad impetrandā miſericordiā de quibus ſcriptura ſapientię. Audi fili ꝛ ex/cipe ſententiā meā. et ne abijcias conſiliū meū· ꝛ infer pedem tuū in cōpedes illius· ꝛ in torquē illius collū tuū. ꝛ erūt tibi cōpedes eius in ꝓtectione forti/tudinis· ꝛ torques illius in ſtolā glorię·quas ſoluūt qui martires occidunt. ꝛ ſolutis vertūtur in gloriam.
Caſ. Compediti ſancti. qui legalibus vinculis aſtricti·nō ſunt vſi noua libertate. qui orabant vt deus mundū a peccatis ſolueret. ꝛ filios eorū qui fraude dyaboli pem/pti ſunt. a paternis er/rorib⁹ liberaret. vt ſic annūcient. Predicit futura in ſyon·hoc fa/ctū eſt dū ibi primū lo quebātur varijs lin·a· ma·dei. vnde in gene/ralem eccleſiā·cucurrit ſermo eorum.

Vt ſolueret fi/lios. Aug. Nos autē ſumus filij illorū mor/tificatoꝝ qui ſoluimur a nodis peccatorum ꝛ vinculis cupiditatū.

Reſpondit ei in via virtutis ſuę. Caſ. Quarta ps vbi poſt certitudinē venię dicit ꝙ de ſua breuita te ad ęternitatē tran/ſeat.

Aug. Reſpōdit. Q·dico vt annūciem nomē do· ꝛ laudē eius in hieruſalem. Et re/ſpondit ei·domino ſcꝫ lauſ. vl̄ hieruſalē·laus quādo ei gratias agūt vocati ab illo. dū cre/dunt·vel bene viuūt. Vel hieruſalē nō illa reꝓba quę occidit pro phetas·ſed illa q̄ mul tos filios parit· voca/ta reſpōdet·nō cōtem nit. ſed fructū reddit.

Aug. Reſpon. ei. Id ē·credit reſurrexiſ ſe chriſtū. ſed quia pręuidet quoſdā dicturoſ fuit quidē quondā ec cleſia congregans om nes in vnū. ſed iam de ſiuit. Paucitatē in quit. Dierū meo/rū. nō ęternitatē illo/rū. vbi ero. ſed tempa

† ſ Qui ſpiritu pleni orabant vt veniret.
† ſ Hoc eſt reſpicere dei quod nō ſpernere·
rit in orationem †humiliū: ꝛ †non
† ſ firmiter teneātur vel habeātur.
ſpreuit precem eorum. †Scribāt
† ſ ꝙ repatio per chriſtū·deſtructio per adam·
† ſ Ad op⁹ generationis noue. † ſ vnde ſi qua in chriſto noua generatio eſt. vetera tranſierūt. ec ce noua facta ſunt omnia.
†hęc in †generatione altera: ꝛ †po/
† ſ aug. Noua creatura in chriſto. nō qui creat⁹ eſt. † ſ Qui ſibi ſubuenit·
pulus qui †creabitur laudabit †do
† ſ Miſertus eſt † ſ Non ſpernit·quia ꝓſpexit de excelſo ſcto ſuo· ꝛ vt artius teneant ꝑmittit: ſcribant· ſ vt ad humiles veniret humilis et ſic ediſi. ſi·
minū. †Quia †proſpexit de excel/
† ſ Euidentius aperit.
ſo ſancto ſuo: †domin⁹ de cęlo in
† ſ Ad quid proſpexit.
terram aſpexit. †Vt audiret gemi
† ſ Sanctorū qui ſunt compediti timore dei et diſciplina eius. ſ Peccatis vel mortalitate· ſ timore·et diſciplina· † ſ dirupiſti vin.m. † ſ Id eſt. nos.
tus †compeditorū: vt †ſolueret †fi/
† ſ vel mortificatorū· † ſ aug· Iam quod non licuit. dū interficerētur compediti.
lios †interemptorū. † Vt annun/
† ſ In eccleſia. † ſ Laudem de dei eſſentia.
cient †in ſyon †nomen domini. et
† ſ Secundū opera. † ſ in eccleſia. † ſ ita ā nūcient. ſ Quod fit ſanguine mortificatorū. et cōpeditorū gemitibus qui auditi ſunt.
†laudē ei⁹ in †hieruſalē. †In cō/
† ſ fidei et morū. † ſ terrarū.
ueniēdo populos in †vnum: ꝛ †re
† ſ gratulando obſequendo.
ges vt ſeruiant domino. †Reſpō
† ſ Chriſto. † ſ vbi. ſ Non in ſe·i·ex ſuis meritis·de ſe eīm nō eſſet vox niſi peccati· † ſ Conſtātie· † ſ id ē·hoc breue temp⁹ toti⁹ ſeculi·fac attendere.
dit †ei †in via †virtutis ſuę: †pauci
tatem dierū meorū nuncia michi.
ſ et in toto eo exiguo nō deſinam·
Ne reuoces me in dimidio dierū

les dies ꝙ̄diu ero in hoc ſęculo. Nuncia michi. ꝑpter illos qui dicunt. iam nō eſſe eccleſiā. Nō vacat vox iſta·nō eſt inanis petitio. ipſa eīm via·i· xp̄us ſic annūciauit. Vobiſcū ſum vſqꝫ ad conſūmatōnem ſęculi. Totum tempus vſqꝫ ad finem eſt illa exiguitas dierum. quia omne quod finitur exi guū eſt. vt inde tranſeat in ęternitatē· Nūcia· Et. Ne reuoces me in dimidio dierū meorū. Non ſic fiat vt heretici dicūt: vſqꝫ in finem ſę culi ꝑduc me. nō in dimidio dierū meorum reuoca ſed ꝑfice michi exiguos dies vſqꝫ in finē ſęculi vt poſt des ęternos. Cur aūt de exiguitate quęreris quia in generatōne et generatōnem ſunt anni tui·i·quia licet illi dies vſqꝫ in finē ſęculi durent·tamē exigui ſunt in compatōne tuorū. qui nō mutant̃ quia ęterni ſunt· Vel ne ſinas me reuocari a curſu cęleſtiū vt herēā curę tē paliū·quin hos dimidios ꝛ futuros dies continuē. Vel dies dicit·quos in bono in ꝑſenti agit vir ſanctus in quibus meretur ꝑmiū vitę. Dies eīm ha bet q̄ eos hic in luce bonę vitę agit ꝧ nō ſūt niſi dimidij. ſi nō addant̃ ęt̃ni.
In via virtutis. Aug. In fide qua reſurrexiſſe credit chriſtū. via vir tutis fuit chriſtus poſt reſurrectōnem. cū iam nō infirmus ſed fortis. in cęlo vocat eccleſiā. Laus fidei eſt nō quia credit mortuū·quod et pagan⁹ credit

ſed gloꝛificatū. Vel breuiter diffinitur religio chꝛiſtiana cū dicitur via virtutis. Vel in generatione generatōnū. Eſt generatio generationū. que nō tranſit collecta de oībus. i. ſancti. In illa erunt anni domini. qui nō tranſeunt. i. eternitas dei que eſt ipſa ſubſtantia dei. nichil habens mutabile.
Initio tu domine. Quaſi ne reuoces quia ad eternitatē tendo. quā exponit dicens. Initio ꝛc.
Ipſi peribūt. Aug. Ipſi celi pibunt. de pximis terre hoc conſtat: vnde et petrus. Terra autem et celi qui nūc ſunt eodem verbo repoſiti ſūt igni reſeruādi. De ſupioꝛib⁹ nō eſt certū ſed ſi manēt nō in ſe. ſ; in deo manent.
Tu autem permanes. Aug. Sicut eternitatē eius oñdit creando oīa. ſic manēdo poſt mutata. Et omnes vel oīa. quod nō de angelis. ſ; de mutabilibus. Sicut veſtimentū. ſecundū coꝛpus qđ moꝛe veſtis cōſumit. Et ſicut opertoꝛiū. celos accipe. qui oīa operiūt. qui etiā mutabūtur.
Et anni. Auguſ. Qui erunt in generatōne generationū. ſed an ibi eſſe poterimus. vtiqꝫ. quia filij ſer.
Filii ſeruoꝛū. Aug. Vt filij intrauerūt terrā pmiſſionis. nō patres. quod ſignificat nouos populos intrare. nō veteres. Intrauerūt tamē de illis patribus duo ſcꝫ ioſue et caleph. qꝛ et in regem vērā intrant vnus et vnitas. xp̄us ꝛ eccleſia cū oīni nouitate filioꝝ.
Filii. Hylaris cōcluſio. filij pphetarū ꝛ apoſtoloꝝ nedū ipſi. Semen. opera. vnde fruct⁹ etern⁹. Dirigetur. quia nichil toꝛtum intrat.

ſ Mei exigui. ſed.
meoꝛū: in generatione ꝛ generatōꝫ
ſ Quia eternitate precedit. omnia que fecit.
ſ Sine initio ante creaturas extitit.
anni tui. Initio tu domīe terrā
ſ Alibi dicit. verbo domini celi firmati ſunt ſꝫ quod verbo fecit hoc et manu. i. virtute.
fundaſti: ꝛ opera manuū tuarum
ſ Ad litterā. vel iuſti qui ſecundā veſtimentū. i.
ſunt celi. Ipſi peribunt tu autē
coꝛpus peribūt. ſed mutabūtur in melius.
permanes: et omnes ſicut veſtimentū veteraſcent. Et ſicut opertoꝛiū mutabis eos et mutabūtur
ſ Mutata dicūtur. quia iam nō coꝛruptōni ſicut ante ſubiacebunt.
ſ Qui dixiſti ego ſum qui ſum. ſ Immutabilis et omipotens. ſ Licet oīa ex te. et p te et in te. nō ſunt tñ quod ipſe es.
tu autem idem ipſe es: et anni
ſ Etiā. ſ Opera: ſine quibus nemo intrat.
tui non deficient. Filij ſeruoꝛum
ſ In tuis annis.
tuoꝛum habitabunt: et ſemen eoꝛum in ſeculum dirigetur.
ſ In eternum.
ſ Chꝛiſto fit hic pſalmus.
Ipſi dauid.

CII.

ſ vnō. Sacrificiū lau. ho. m.
ſ Qđ ſibi. omnibus conſulit.
Benedic aīma
ſ Omnis cogitatō oēs vires. nulla diſcrepent. ſ Nunqꝫ deeſt qui audiat interioꝛa. et ideo nunqꝫ ſileant.
ſ Iterat expreſſius.
mea domino: et omnia que intra
ſ Repetitio ad exhoꝛtatōnem valet
me ſunt nomini ſancto eius. Benedic anima mea domino: et noli
ſ Et vt ſemper benedicas.
ſ Qui bona pro malis dedit.
obliuiſci omnes retributiones ei⁹
ſ He ſunt retributiones. ſ Remittēdo eas.
Qui propiciatur omnibus iniquitatibus tuis: qui ſanat oēs infirmitates tuas. Qui redimit de interitu vitam tuam: qui coꝛonat te in miſericoꝛdia et miſerationibus. Qui replet in bonis deſiderium tuum: renouabitur vt aquile iuuentus tua. Faciens miſericoꝛdias dominus: et iudiciū omnibus iniuriā patientibus. Notas fecit vias ſuas moyſi: filijs iſrl' voluntates ſuas. Miſeratoꝛ et miſericoꝛs dominus lōganimis ꝛ multum miſericoꝛs. Non in ppetuum iraſcetur: neqꝫ in eternū cōminabitur. Non ſecundū peccata noſtra fecit nobis: neqꝫ ſecundum iniquitates noſtras retri

ſ Aug. Poſt remiſſionē. Quia coꝛp⁹ infirmū et ex languoꝛe multa ſuggerūtur anime. carnalia deſideria titillant et quibuſdā capitur. ſanat infirmitates. nūc fouendo blandis. nūc ſecādo aſpis.
ſ aug. Iñ ſanat languores. quia redimet ꝺ coꝛruptione que tanta eſt in coꝛpoꝛe. vt aggrauet aīam. ſed finietur cū induet icoꝛruptōeꝫ ſ Precio ſanguinis. ſ vel mor.
ſ Si viceris quod non niſi ab ei⁹ miſericoꝛdia.
ſ iam incoꝛruptum.
ſ aug. Poſt coꝛonā nō reſtat lucta ī qua iuueris. ſed ſatiaris his que hic deſiderabas atqꝫ ſuſpirabas.
ſ Quando. nō hic vbi nemo repletur. ſed ſemp indiget. ſed quādo renouata erit iuuentus tua.
ſ aug: Quid aūt hic in via deſerimur. Nō. qꝛ.
ſ Sed miſericoꝛdibus. de quibus. Beati miſericoꝛdes quoniā ipſi miſericoꝛdiā cōſequētur.
ſ Michi vindictā et e. r. d. d.
ſ Ab eis qui nō ſunt ſui iuris. in quos nequit diſciplinam exercere.
ſ veris.
ſ Et. ſ Actu.
ſ Natura. ſ Peccantes ſuſtinet deus diu. et dat bona. et vocat multis modis.
ſ Quia et blaſphemis.
ſ ira eſt p primo peccato. quā in hoc ſeculo patimur. ſed conſolatur. pmittens finiendam.
ſ de pena eterna ſ qđ īde pbādū. ſ Quod nō merebamur. accepimus. ſ Hoc omnibus cōuenit quibus bona gratis.
ſ Sed poſt offenſā abſoluit.

CII.
Aug. Poſt pces pauperis pconia gaudentis.
Aug. Omnes qui in chꝛiſto quaſi vnus homo ſunt qui excitat et hoꝛtatur animā ſuā vt benedicat dominū. volens diffinire cur benedicendus. ne quis ad hoc piger inueniatur. Clama voce ſi eſt homo qui audiat. ſine voce. ſi nō eſt qui audiat homo. quia audit deus
Caſ. Per ſua beneficia hoꝛtatur benedicere deum.
Aug. Propheta in perſona generalis iuſti loquens ſecundū ſupioꝛem vim anime. id eſt. ratōem exhoꝛtat' animā ad benedicendū dicens.
Noli obliuiſci. Aug. Non ſit ante oculos delectatio peccati. ſed dānatio et remiſſio dei. cogita omnia mala tua. quia quot ea. tot bone retributiones dei.
Retributōnes. Aug⁹. Non tributiones. Tribuit homo mala pro bonis. et retribuit ei deus bona pro malis. Tribuit cum me fecit. retribuit cum iuſtificat.
Qui propiciatur. Aug⁹. Hoc agit in baptiſmi ſacramento. Qui ſanat. omnes. Languoꝛes tuos. hoc agit in vita fidelis hominis. dum cōcupiſcit caro aduerſus ſpiritū. vt ſi que uolumus faciamus. qui languoꝛes vetuſtatis de die in diem creſcente nouitate ſanātur ex fide. que per dilectōnem operatur. Qui redimit. de coꝛruptione vitam tuam hoc fit in vltima reſurrectōne moꝛtuoꝛū. Qui coꝛonat te in mi. et mi. hoc fit in iudicio. vbi cū rex ſederit in throno reddit̄ vnicuiqꝫ ſecundū opera eius. quis gloꝛiabitur ſe habere gloꝛioſum coꝛ et mundū a peccato. ideo neceſſariū fuit cōmemoꝛare illic miſericoꝛdiā et miſeratōnes vbi viderētur ſic reddi debita vt nullus eſſet locus miſericoꝛdie.
Vt aquile. Auguſ. Similitudo tāta data eſt quāta poteſt eſſe de re moꝛtali ad imoꝛtalitatē. dicit' aquila dum ſenio grauat' roſtri īmodice creſcentis vnco non poſſe os apire. et cibum capere et inde langueſcit. ſed quodam naturali modo collidit ad petram roſtrum et excutit on⁹ roſtri. et redit ad cibū. et omnia repantur ei vt fiat iuuenis. ſic et quod nos impedit comedere panē noſtrum petra aufert et excutit vetuſtatem. id eſt. chꝛiſt⁹. vt ī eo renouemur quibus vetuſtas clauſit os. oblitis māducare panem noſtꝝ.
Faciens miſericoꝛdias domin⁹ ꝛ iudiciū Aug⁹. Secūda pars. vbi monet benedicere per ea que antiquis facta ſunt et poſteris fiunt.
Miſericoꝛdias Aug. Quas conſequētur qui inimicos diligunt et in ſe peccantibus dimittunt. Hunc miſericoꝛdie fructū dominus ſcribens in terra cum accuſaret' adultera exigebat. ante eū in lapide ſcripſit deus. ſignans iudeoꝛum duriciā. Sed inclinat⁹ in carne ſcripſit in terraꝫ humane mētis fructū pariture. Inclinatio enim ipſius incarnationis humilitatem ſignificat. per quam miſericoꝛdie fructum in chꝛiſtianis erexit. Hec autem miſericoꝛdia in omnes facienda eſt. vnde apoſtolus: Operemur bonum ad omnes ꝛc. Et illud omni petenti te tribue. Et ſi eſurierit inimicus tuus ciba illū. Legit' tamen alibi. ne tradas peccatoꝛi. ne ſuſcipias peccatoꝛes. id eſt. nō amoꝛe iniquitatis ſuſcipias Econtra omī petenti te tribue. et ſi eſurierit inimicus tuus ciba illum. ſubueni nature non iuues peccatum. ſic qui dat iuſto pro alia cauſa niſi quia op⁹ dei eſt nō dat iuſto. Ideo dicitur. Qui recipit iuſtum in nomine iuſti merius. ac. Puniendi ſunt iniqui non animo vltōis ſed dilectionis. vbi potentioꝛ occurrerit. nec potes coꝛrigere vel monere tolera ſecurus. quia non erit impunitus. poſt miſericoꝛdiaꝫ enim ſubdit de iudicio dicens. Et dominus iudicium.
Moyſi. Aug. Per moyſen oēs ſanctos accipe. tamē eum ſpecialit' nomīat. quia per eū data eſt lex. vt cōuincat' languidus. et pdatur in quinqꝫ poꝛticibus quinqꝫ libꝛoꝝ legis. nō ſanetur: vt ſic querat medicū. et ſanetur vnitas in piſcina. Lex ergo data eſt vt ſupbus humiliet'. humilis confiteatur. et ſic ſanetur. he ſunt occulte vie quas oſtendit moyſi. per quē legeꝫ

dedit. vt abundaret delictum.
Quoniā ſecundū altitudinem. Aug. Celum vndiqꝫ circa terrā vnde etiā peccantibus lux. aer. ſpiritus. pluuia. vnde fructus. ſine celo deficit terra. ſic ꝓtectio dei ſuper timentes.
Quātū diſtat. Aug. Quando peccatū remittitur occidunt peccata: gratia oritur. peccata ī occaſu. auertere ergo ab occaſu peccatorū. et tende ad ortum gratię et ſurgis.
Recordatus ē. Aug. Vel ſecundum aliam litteram. Memento quoniā puluis ſumus. M. d. Cognouit figmentū. id eſt. infirmitatē noſtram. quod figmentū cōuerſus ad eum dicit. memento quia puluis ſum. id eſt. pſeueret erga nos tua miſericordia ne obliuiſcamur gratie tue.
Vel homo ſicut fenū dies eiꝰ. Aug. Homo em̄ ſicut flos egreditur et conteritur. ⁊ fugit velut vmbra ⁊ non in eodeꝫ ſtatu per. et tanꝙ̄ flos agri ſic efflorebit totus ſplendor humani generis. honores. diuitię ⁊c. Flos fęni non eſt ānuus. quod pulcrius ē cito tranſit. ſed verbū domini manet in ęternū. quod ꝓpter te caro fęnū ſcꝫ factum eſt. Ex te ergo puluis es. ſꝫ ex miſericordia illius aliquid. vnd ſubdit. Miſericordia d.
Efflorebit. Caſ. Id eſt. ad plus ſic florebit. vel efflorebit. id eſt. deflorebit. Et ſic ē intentiuum vel priuatiuum.
Et iuſticia. Aug. Miſericordia ⁊ iuſticia retributio eſt. dicit ſuper filios filiorū multi iuſti non habent filios. nedū filios filiorū. ſed filij ſunt opera. filij filiorū merces operum.
Dominus in celo. Caſ. Predicat iudiciū futuruꝫ ne peccantes inſoleſcant. M. Et debes eſſe memor vt facias quia.

ſ aug. Si celū poteſt abſcedere a ꝓtectione terre. et deus poterit nō protegere timentes ſe.
buit nobis. Quoniā ſcdꝫ altitudinē
celi a terra: corroborauit miſericor-
ſ Quid fecit.
diam ſuā ſuper timentes ſe. Quā-
ſ de tenebroſis facit lucem.
tum diſtat ortus ab occidēte: lōge
ſ vt ille occidāt. vt gratia oriatur
fecit a nobis iniquitates noſtras.
† ſ Sed quare hoc fecit. gratis non meritis
† ſ Etiam inflagellis.
† Quomodo miſeretur † pater fi-
liorum miſertus eſt dn̄s timētibꝰ
† ſ Caſ. A factura creatoris repulſi. ipſi nos male finximus.
ſe: quoniam ipſe cognouit † figmen-
† ſ Exponit figmentū. Recordatus. et ſi facti ſumus imago tua o domine. puluis tamē ſumꝰ aridiate peccati.
tum noſtrum. † Recordatus eſt
† ſ Et cito tranſit vel cadit.
quoniam puluis ſumus. † homo ſi-
† ſ Quod hodie viret et mox areſcit. † ſ Id eſt. quod pulcrius habet. † ſ Qui citꝰ trāſit.
cut † fenum: † dies eius tanꝙ̄ † flos
† ſ Intentiuū vel priuatiuū. ſ fenū vel flos.
† ſ Et vere. ſ Ecce qui tumebat abit
agri ſic † efflorebit. † Quoniā ſpiri-
† ſ vel dū eſt in illo variat. et poſt exit.
ſ Hic eſt finis morientium.
tus † pertranſibit in illo: et non ſub-
† ſ Caſ. Nō reuertetur ſpūs. Cōtra demētes qui dicūt animas in hunc mundū redituras.
ſiſtet: et nō † cognoſcet ampliꝰ locuꝫ
† ſ Caſ. talis eſt natura hominis. ſed ꝑ miſericordiā eternus erit: hinc preſumptōnem premit. inde ſpem ſtatuit.
ſuum. † Miſericordia autem do-
† ſ Cū mundus cepit admīſtrari. † ſ Sine fine
mini ab † ęterno: et vſqꝫ in † ęternuꝫ
ſ Non alios.
ſuper timentes eum. Et iuſticia
† ſ Et ne omnes preſumant ſubdit.
illius in filios filiorū: † his qui ſer-
† ſ Aug. Nō vt memoriter ꝓnūciēt ſed agant. quod ſi nimis multa tibi videntur. in duobus mādatis charitatis om̄ia implētur. tene radicē charitatis et tota arbor in te eſt. finis em̄ precepti ē charitas
uant teſtamentum eius. † Et me-
mores ſunt mandatorū ipſius: ad
† ſ Chriſtus qui deſcendit et aſcendit.
faciendum ea. † Dominus in celo

Benedicite domino. Caſſi. Tercio monet celeſtes et omnes alias creaturas benedicere.
Benedicite domino. ⁊c. Aggratulādo dicit nō impando. vel monēdo.
Miniſtri eius. Aug. Vos benedicite. malus ⁊ ſi lingua tacet. vita blaſphemat. ſi hymnū cantat. tamen multos intuentes mala mittit in blaſphemias. Si ergo vis benedicere deum. fac verbū eius. fac voluntatē eius vnde in leuitico os turturis iubetur retorqueri ad aſcellas. vt quod habet in ore oſtendat in opere.
Pſalmus dauid. Caſ. Item benedicere deum monet. primo per celum ⁊ terram ⁊ ornatum eorum.
Aug. Et ſi vere hic omnia ad litterā poſſunt religioſe accipi. ſunt tamē plena myſterijs. iuxta litteram ex viſibilibus operibus quę hic dicūtur: inuiſibilia debēt intelligi. ex fabricę magnitudine ⁊ pulcritudine. fabricatoris inęſtimabilis magnitudo. et pulcritudo poteſt ꝑpendi. ⁊ amari. vt ſic tandeꝫ poſſit videri. In omībus tamen ſpiritualis ſenſus quęrendus eſt.
Magnificatus. Aug. Es in noticia qui ſemꝑ magnus natura. qui non potes creſcere vel minui. quia ꝑfectꝰ es.

† ſ de bonis et malis iudicabit in celo exiſtēs qui prius in terra deriſus eſt. † ſ Iudiciariam.
† parauit † ſedem ſuaꝫ: et regnū ipſiꝰ
† ſ Ne impotentē putes † ſ Qui facitis amo.
† omnibus dominabitur. † Bene-
ſ Nō mali. ſ Id ē. ꝑtātes
dicite dn̄o oēs āgeli eius potētes
† ſ Nō vicio vt dyabolus. † ſ verbo dei nō es iuſtus niſi cū facis † ſ aug. Id eſt. humiles nō ſupbi qui ſuū auctorē norūt et venerātur. hi tales digni ſunt benedicere nō alij. vel vt ꝑ vos nos audiamus. veſtro exemplo inſtruemur
† virtute † faciētes verbū illius † ad
ſ Sine ſtrepitu.
audiendam vocem ſermonū eius.
† ſ verbū totiens iteratū concitat animos.
† ſ Ille ordo angelicus.
† Benedicite domino omnes † vir-
tutes eius: miniſtri eius qui faci-
† ſ Ne te iactes qui facis voluntatem eius.
tis voluntatem eius. † Benedici-
† ſ Cū bene viuis om̄ia opera eius benedicūt.
ſ Celeſtia terreſtria. † ſ Sic vbi nō dominatur ibi nō benedicatur. vbiqꝫ eſt. vbiqꝫ benedicat. nullus excuſatur.
te domino oīa † opera eius: † in om-
† ſ vnde cepit ibi finit. vnde a benedictōe ꝑfecti
ni loco dominationis eius: † bene-
ſumus. ad benedictōnem redeamus.
dic anima mea domio.

Pſalmus dauid.
CIII.
ſ pro tantis que hic narrant.
Benedic aīma
† ſ Quia. ſ aug. Proponit magnifica que dicturꝰ ē. in quibus nō niſi ipſe auctor laudandus eſt. ſ Proprie.
mea domino: domine † deus meꝰ
† ſ augꝰ. vnde magnificatus qui ſemꝑ magnus ꝑ hoc ſcilicet. ſcitur ꝙ eſt magnus.
magnificatꝰ es vehementer. † Cō-
† ſ tunica que nō potuit diuidi.
feſſioneꝫ et decorem induiſti: † ami-
† ſ facit amplū firmamentū. ſ augꝰ. vt tegat orbem terrarum.
ctus lumine ſicut veſtimēto. † Ex-
† ſ aug. verbū dei quod vbiqꝫ erat. ſꝫ mūdus nō cognouit ꝑ mortales cepit noſci.
† ſ Operturā omniū que circa omnia.
tendens † celum ſicut † pellē: qui te-
† ſ Charitate † ſ duo precepta. ubi tota lex.
† ſ augꝰ. Chriſtus in nube aſcendit. ſic et ſancti rapiūtur in nubibꝰ. ſic etiā celū ſcripture ꝑ predicatores aſcēditur extenſa eſt ſcriptura. nec nubes deſunt que in eā ducunt.
gis † aquis † ſuperiora eius. † Qui

Confeſſionem induiſti. Auguſtinꝰ Remigius. Id eſt. vndiqꝫ habes creaturas quę te confitentur. ⁊ quę ſunt decorę ⁊ luminoſę. Vel decor in eſſentia dei. et lux vndiqꝫ. Caſ. Vel incarnatōnem ſignificat: ꝑ quam confeſſio et decus ſupernę maieſtatis īnotuit. ⁊ homines eū confeſſi ſunt. qui ſunt lumen cognitione.
Aug. Confeſſionē induiſti. id eſt. eccleſiā quę prius eſt confeſſio peccatorum. poſt decꝰ virtutum. vt placeat ſpōſo. Et ipā veſtis ſine macla et ruga. Lux in domino. et ſi prius tenebrę. Sed quomō fecit vt hanc induerer. Extendens celum Figuratis ſacramentis exponit. quō eccīa facta eſt lux. et veſtis ſine macula ⁊ ruga.
Extendens celum ſicut. Caſſiod. Quę confitentur: celū terra. mare. cum omni ornatu ſuo. de quibus ſingulis ſubſequenter.
Aug. Extendens celum ſicut. Ad litterā celum quaſi tectū mundi extendit deus. non labore vt tu tuum tectum: ſed tam facile extendit vt quis pellem. Myſtice celuꝫ ſcriptura. per pellem mortalitas predicantium accipitur. verbum tamen dei eternum eſt. deus apud deum: et quia in ſapientia dei non cognouit mundus deū. per ſtulticiam. id eſt. ꝑ mortales ſaluat credētes. ⁊ ī mortali homīe facit noſci verbū īmortale. Mortui ſunt prophetę et apoſtoli. quę dixerunt ſtant. Modo tenditur ſermo eorum mortuorum. quia poſt mortē plus innotuerūt: vt in eo legamꝰ. poſt in fine vt liber ſcriptura ꝑlicabit.
Qui tegis aquis. Aug. Ad litteram ſunt aquę ſuper firmamentum diuiſę ab aquis quę ſub eo. quę perfundunt terram. Myſtice ſuperiora ſacrę ſcripturę charitas quę eminentior via. vnde adhuc eminentiorem viaꝫ vobis demonſtro ⁊c. Aquę ſpirituſſanctꝰ. vnde qui crediderit in me de vētre eius fluent aquę vivę. hoc autem dixit de ſpiritu quem accepturi e. per eum habetur charitas. hꝫ tegit alijs. quia nullus malus in ea charitate. vel in ſpiritu cōmunicat bonis hominibus. ſicut in baptiſmo. et in ceteris donis. vel ſacramentis. vnde in ꝓuerbijs. In plateis tuis diſcurrent aquę. ⁊ nemo

alienus cõmunicet tibi. vel ꝓtegit et ſublevat diuino ſpiritu celū ſcripturę cuius ſuperiora ſunt duo precepta charitatis.
Aug. Vel q̇ tegis aq̃s .i. ſpirituali ſenſu ſupficiem ſcripturę. vel donis ſpũalibus eorū munis charitatē. ne quid eos ſepare poſſit.
Super pennas ventorū. Aug. Ventus eſt motus aeriſ. cui⁹ velocitas p pennas ſignatur. Sed deus hanc ſupat vbiq̃ p̄ſens. vnde velociter currit ſermo eius. cito implens quidquid vult. Myſtice venti. animę. pennę. virtutes. quę ſunt in duabus alis .i. p̄ceptis charitatis. ſed charitatē omniū ſuperat charitas chriſti.
Ignem vrentem. Caſ. Id eſt. ſeraphin q̇ ſunt ſupior ordo. facis miſtros tuoſ. vñ in eſaia. Volauit ad me vnus de ſeraphin. q̇ ſunt ſuperior ordo.
Qui fundaſti. Caſ. Ideo ſpũſſanct⁹ in hoc pſalmo difficilia dicit ſecundū litteram. vt queramus ſpiritualia.
A voce tonitrui Caſſi. Per terribiles ventos ſiccabūtur aq̃. mali cõminatione iudicij timebunt.
Aſcendunt. Auguſ. Mali vt monteſ. cū ſeuiunt fluct⁹. Deſcendunt. vt campi cum placati ſunt. fundauit enim eis locum. id eſt. quodā metu cõp̄ſſit. Corda ſeuoꝝ mala ſunt. ſed quietata. et terminū. id eſt. finē impoſitum nõ poſſūt traſgredi. ⁊ ſi leues fluct⁹ aſſiliunt. terram diluuio non operiūt. vt liceat eccleſię libere p̄dicare.
Caſ. Superbos p̄mittit deus quando vult creſcere. et cū vult humiliat apta diſpoſitione. Vel ad litterā. in loco .i. vbi de vnoquoq̃ competenter diſpoſuit. ſicut etiam de aquis. ꝙ nec eis terra

ponis nubem aſcenſum tuum:
† ſ Excedis. † ſ Agilitatē cogitatõis vel charitatis ſanctorum.
qui †ambulas† ſuper pennas
ſ aug. Spũs in ſubſtantia. facit angelos cū mittit. et ignez. vt in rubo ⁊ ĩ aliis fecit impleri miniſteriū quod uoluit. ſic ĩ eccleſia facit ſpũales nūcios uerbi ſui. Et quaſi ad terraz mittit. carnalibus loquētes. et ardētes ſpū ſūt miniſtri. qui incendūt alios charitate. et cõſumūt ui
ventorum. Qui facis angelos
cia.
tuos ſpiritus: et miniſtros tuos
† ſ Seraphin. † ſ aug. Ad litterā forſan ē aliqua firmi⁹as occulta nobis. ſup quā firmat terra Myſtice vero eccleſia ſup chriſtū. que nõ poteſt inclinari: de terra n̄ adeo pot dici. que legit̃ trāſitura
†ignem vrentem. †Qui fundaſti
terram ſuper ſtabilitatem ſuā: non
† ſ Licet. ſ Abyſſus amictus eius terre.
ſ aug: Omis aqua diffuſa p maria flumina. antra occulta abyſſus dicit̃. hec vt veſtis terrā circūdat. que tēpore diluuii tantū creuit vt mōtes operiret. ſed ſtabūt dicit. nõ vt de preteritis. ſed futura nūciat. Myſtice de diluuio perſecutõnis quod diluuiū etiam mōtes depreſſit. et quaſi ſub aquis fuga latebāt apoſtoli. ſ; hoc nõ diu. q: ab ĩcre. t. f.
inclinabit̃ in ſeculū ſeculi. †Abyſ
ſus ſicut veſtimentū amictus ei⁹:
ſ Sed.
ſuper montes ſtabunt aquę. Ab
† ſ Aque perſecutionū. ſ A preſſura montiū.
† ſ dei per apłos per nubes per ſcripturas ſcā.
increpatione tua †fugient: a †voce
† ſ Aque. et eminēt montes in ſalute populoꝝ.
† ſ Hiero. Exaltati ſunt libera prelatione.
tonitrui tui †formidabunt. †Aſcē
† ſ Nõ terreni ſ; fluctus magni vt monteſ.
† ſ Subiectione.
dunt †montes et †deſcendunt cam
ſ ſ Id eſt. faciūt ſecundū dona que cõtuliſti eis. ſ Alios dedit ꝓphetas. alios euāgeliſtas et huiuſmodi.
pi: in locum quem fundaſti eis.
Terminū poſuiſti quem nõ tranſ
ſ Redibunt.
gredietur: neq̃ conuertentur ope

imergitur. nec eis amodo eget. Terminū poſuiſti. aquis. hoc de aquis diluuij. Sed et de ritibus gentiliū accipi poteſt. qui in aduentu chriſti finiti ſunt. vt iam mundū non occupent.
In cõuallibus. Aug. De humilibus ſubditis gratię: et ſi ſunt montes ſpũali altitudine. fluūt fontes ſpũſſancti: qui ſup humilē quieſcit.
Inter medium. Aug. Id eſt. inter mediū apoſtolorū ꝑtranſibūt p̄dicatores verbi dei. Mediū cõmune dicitur. quod ęque omibus non propriū cuiq̃. Vnde dicit̃ de aliquibus. habent inter ſe pacem et huiuſmodi ē in medio .i. cõmunis illis eſt. ſic aqua .i. ſcriptura dei. nõ ē ꝓpria vel priuata alicui ſed publica. Nõ ſit ergo mea vel tua veritas. ſed idem ſentiamus: et nõ ſint in nobis ſciſmata. Vnde ſiue ego ſiue illi ſic p̄dicam⁹. nulla de aq̃s id eſt. predicatoribus diſcordet a montibus. Si quis aliud dicit: de ſuo dicit. nõ de medio. et hic talis mons non eſt audiendus.
Potabunt omnes. Aug. Omnes fuerunt in diſco petri ter ſubmiſſo quattuor lineis. qui gerit pſonam p̄dicatorū. Quattuor enim lineis vas ſubmiſſum eſt petro. in figura quattuor partiū orbis. vbi predicandū euangeliū et baptiſandi homineſ. Ter ſubmiſſum. vt in nomine trinitatis baptiſ

m⁹ fieret. Inde ſc; ex ternario et q̄ternario colligitur numerus duodenari⁹ qui eſt p̄dicatorū. duodecim eñ apoſtoli electi ſunt. quorū predicatione totus orbis cuius quattuor ſunt partes in nomine trinitatis vocatur. vt eccleſia congregetur.
Onagri. Aug. Silueſtres aſini: magni indomiti. ſine iugo legis. ⁊ ip̄ſi bibent cū timidis. onager cū lepore. magni cū paruis. in ſua ſiti vnuſq̃q̃. temꝑata eſt aqua omnibus nullū terret. vt ſtrepitus philoſophoꝝ terrebat negando partum virginis. et huiuſmõi. Vel ſupbi iudei differēt bibere in temp⁹ vltimū.
Super ea volucres celi. Aug. Nõ omnes aues manēt ad litteram in montib⁹. ſ; ſpũales uiri non in cordibus ſuis ſed in montibus .i. autoritatibus ꝓphetarū et apoſtolorū. Hi ſunt aues ſacrificij quas non diuiſit abraam. quarum ętas ibi tacetur: q: ęterna meditantes mente trāſeunt omia tempalia. hi ſoli nõ diuiduntur in hereſes et ſciſmata. Aries qui p̄poſitos ſignificat. Vacca: quę iudęos ſub iugo legis. Capra: q̄ gentiles tria fuerunt. quia tercio tēpore gratia reuelata ē. hec diuiſa ſunt: et aduerſus ſe inuicem partes cõſtitutę. Hi oēs aduerſus ſe diuidūtur p hereſes: et ſciſmata. in ſpũalibus par eſt. et eam in alijs quantum poſſunt ſeruāt. In veſpera .i. fine ſeculi veit caminus et terror. id ē dies iudicij. et trāſit caminus inter diuiſa. et facit hec ad dextram: illa ad ſiniſtram. et de carnalibus diuiſis lignū fenū ſtipula cõburūtur. Ipſi ꝓpter fundamētū; cui nichil ante poſuerunt. ſalui erūt p ignez. alij in ſiniſtra damnātur.

† ſ Ab hoc loco myſtice ꝓſequendū. ſ Quid ergo fit in terra nudata. † ſ Aque viue ſaliētes in vitā eternam.
rire terraz. †Qui emittis †fontes
† ſ In eo certa fides populorū. quod apoſtoli cõmune habuerunt. † ſ Sublimiū predicatorum qui quātū ad ſe valles ſunt.
in conuallibus: †inter mediū †mō
† ſ Quia nõ manēt. ⁊ ꝓphetia ceſſabit. vel tranſibunt de gente in gentē. vel mōtes heretici. inter quos ſcripture decurrūt: nec eos fecundant ſ; trāſeunt. ſ doctrie † ſ has aquas.
tium †pertranſibunt aquę. †Po
† ſ vt omēs in arca. omēs in diſco. omēs mactat petr⁹ et manducat. † ſ gentes † ſ vel ſilue.
† ſ vel ſuſcipient.
tabunt †omēs †beſtię †agri: † expe
† ſ Alius alio capacius. † ſ fontes vallium.
ctabūt onagri in †ſiti ſua. †Sup
† ſ uel illoſ .i. mōtes ſpũalia corda. q: ibi petras .i. firmamēta preceptorū inueniūt.
† ſ ut ſanctos notet. qui alta ſolum petunt.
†ea †volucreſ cęli habitabūt: de me
† ſ Nõ de ſua ſed de autoritate uerboꝝ dei in quibus ſonat petra chriſtus. † ſ Ipſi mōtes et pe tre unde habent. ſ Emittis fontes in cõual. tu dico rigās montes. uel rigas etiā mōtes de altioribus ipſis montibus.
dio †petrarū dabunt voces. †Ri
† ſ Altioribus archanis. nõ de aliis petris.
ſ uel tuis.
gans montes de †ſuperiorib⁹ ſuis
† ſ Ab eis et ad terrā uſq̃ gratia deſcendit.
† ſ Que tu in omnibus operaris. † Nõ enim ſunt hominū.
†de fructu †operum †tuorum ſatia
† ſ Cõuerſi. † ſ deus uel terra ſ aug. de euāgelio uiuāt qui euāgelium annūciāt. † ſ ꝑpalia.
bitur †terra. †Producens †fenuz
† ſ Predicatorib⁹. † ſ Exponit. † ſ Que ē ex charitate. ſ Hec ſunt iumēta quibus debet̃ ut merces. quia ſeruiūt
†iumentis: et †herbā †ſeruituti ho
† ſ ad quid hoc. † ſ Chriſtū. † ſ aug. id ē. de diſpenſatoribus ueritatis .i. apoſtolis et ceteris. adhuc in terra ambulantibus.
minū. †Vt educas †panez de †ter
† ſ Nõ q̇ cõturbat ſed quod. † ſ auguſ. Hec ebrietas uidetur in alienatõne mentis a terra ad celum.
ra et †uinū †letificet cor hominiſ.

De fructu operum tuorum. Aug. Nemo ergo glorietur in opibus ſuis. ſed qui gloriatur in domino glorietur. gratia enim dei ſaturatur terra. Sic igitur gratia gratis datur. Si operibus hominū redditur merces dicitur.
Seruituti hominū. Aug. Vnde. cū liber eſſem ex omibus. omniū me feci ſeruū. quę ſeruitus eſt ex charitate quę facit humileſ. quales nõ erant apoſtoli tūc quando dictū eſt a domino. Calicē quidē bibetis ſedere autē ad dextram meā. nõ eſt meū dare vobis .i. ſupbis. quod modo eſtis ſed humilibus qui ꝓ chriſto ſerui hominum fiunt vtilitati fratruz intendētes. hęc ſunt iumēta quibus debet̃ herba de quibus dicit̃. Non alligabis os boui trituranti. Et dignus eſt operarius mercede ſua. vnde. Si ſeminauimus vobis ſpũalia. magnū eſt ſi carnalia ve. m. Beatus eſt qui p̄occupat vocē petentis .i. qui intelligit ſup egenum et pauperē. nõ ita debes agere boui trituranti. vt mendico tranſeunti. illi das quia legitur omi petenti da. huic ⁊ nõ petenti dare debes. Vide ergo ne ſi ſic egeat vt petat: te iudicet .i. damnabilem oſtendat anteq̃ petat. ſicut eñ de illo dicit̃ qui te querit: Da omi petenti. ſic de eo quem tu querere debes dicitur. Deſudet elemoſina in manu tua. donec inuenies iuſtū cui des. Omi petenti da: quicūq̃ ſit da: agnoſcēs

in eo cui des. multomagis ſeruo dei. et nõ petenti. vnde et domin⁹ loculos habuit in vſus eorũ. qui cũ eo erant et ſuos. pſonã infirmorũ magis ſuſci-piens. vt ibi triſtis eſt anima mea. licet paulus talia a ſuis nõ quereret. et mori optaret. ſublimius egit chriſtus: quia miſericordius. ne infirmos dam-naret iſta queſituros quibus p̃buit exemplũ neceſſaria ſumendi a ſubditis.

In oleo. Aug. Vnicuiqꝫ datur ſpiritus ad manifeſtatõnem. gratia ergo et nitor quidã qui eſt ad hominis conciliandũ ſanctũ amorẽ oleum di-citur. Hec gratia ex-cellenti⁹ in chriſto. vn-de ab omnibus laudat' etiã ab eis qui ſe iuſſa eius ſequi nõ poſſe di-cunt. Ecce chriſtus to-tus vnctus. vnde cete-ri accipiũt. vt exhilare-tur facies in oleo.

Et panis. Aug. Idem eſt ergo panis et vinũ. Panis enim iſte et vinũ iuſticia eſt. veritas eſt chriſtus. et hic et illud letificat et confirmat cor.

Quas planta-uit Aug. Cur a ſe plã-tatis relinquit cando-rem ſeculi: quia illic fu-lica auis que in aquis habitat. hi ſũt q̇ in ba-ptiſmi gratia p̄manẽt. Vel herodius auis ra-paciſſima nec tales chri-ſtus reſpuit.

Illic paſſeres. Aug. Minuta vola-tilia. i. pauperes in ſe-clo. qui et minima ſua reliquerunt. vt nudi ſe querẽtur ihesũ. vt apo-ſtoli. ⁊ cũ nichil hẽant oĩa poſſident. Prior-ſus totũ mundũ petr⁹ reliquit. quẽ tamen to-tum accepit. Etenĩ ce-dri libani. i. excelſi hu-ius ſeculi. qui cũ timo-re audiũt. Beatus qui intelligit ſup̄ egenum et pauperẽ. attendunt res ſuas. villas. ſuper-fluas copias et p̃hent illas ſeruis dei. et ita colligunt paſſeres vt in cedris libani nidificent.

† ſ Spũs ſcĩ. † ſ uel ſpũalis qui de celo de-ſcendit. ſ Aug. temporalis ſtomachũ ꝯfirmat

Vt exhilaret faciẽ i† oleo: † ⁊ pa(n)is

† ſ de iſtis ductis de terra. pane. vino. oleo.

cor hominis confirmet. † Satu-

† ſ plebes humiles prius. † ſ diuites. ſ Potentes in ſeculo. etiã poſtea qꝛ prius electi ſunt cõtemptibiles et ignobiles q̃ ſapiẽtes et no-biles.

rabuntur † ligna campi. et † cedri

† ſ Candidatio interpretat'. † ſ fide. † ſ In cedris. ſ Nõ alie.

† libani q̃s † plãtauit: † illic paſſeres

† ſ vel fulice. † ſ genus vel generatio.

nidificabunt. † Herodij † domus

† ſ Apoſtoli prophete. † ſ Ipſe chriſtus.

dux ẽ eorũ. † mõtes † excelſi ceruis:

† ſ Ecce. ſ Id eſt. xpũs. ſ Quid aũt de hu-milibus beſtijs. † ſ vel ericijs vel leporib⁹. i. ti-midis. opertis. minutis et quotidianis peccatis.

† petra refugiũ † herinacijs. Fecit

† ſ Eccleſiã. † ſ Quia temp̄aliter trãſit nõ ſem-p̄ ſic erit. † ſ Nam et. ſ xpũs. † ſ vel preſciuit. ſ approbauit placuit ei. ſ Paſſio-nẽ ſuam.

† lunã in † tẽpore: † ſol † cognouit oc

† ſ vere occidit ſol. quia eo occidente † ſ aug. Sexta hora qua crucifixus eſt domin⁹ facte ſunt tenebre. et facta eſt nox. i. obſcuritas in apoſtolis et in petro qui negauit.

caſum ſuum. † Poſuiſti † tene-

ſ Nocte.

bras et facta eſt nox: in ipſa pertrã-

† ſ Nõ vt ſupra vt xpũs leo. et diabol⁹ leo. ſupra cõuerſi hic demones. † ſ Quos ãte generaliter dixit beſtias. deinde in catulos diuidit et in leo-nes dicens.

ſibunt omnes † beſtie ſilue. † Catu-

ſ fremẽtes. ſ ꝑtrãſibũt.

ſ Quia nec tẽ-ptare poſſunt. niſi deo p̄mittente.

li leonum rugientes: vt rapiant et

† ſ aug. xpũs recepit animã quã poſuit

querãt a deo eſcã ſibi. † Ortus ẽ

Herodij domus. Aug. Dux eſt eorũ paſſerũ vel cedrorũ. quod p̃-miſit. qđ tamen latine dici nõ poteſt. quia cedri feminini generis ſunt. hoc aũt nullo modo ad litterã. dom⁹ enĩ. i. nidus fulice. que eſt auis marina vel ſtagnenſis. quomodo dux eſt paſſerũ. ſed per hoc innuit ſpũalia eẽ q̃renda.

Aug. Et ſi in diuitibus ſeculi paſſeres nidificent. nõ tamen cedri ſup̄io-res eis. quia eorũ paſſerũ dux eſt domus fulice. nõ ipſe cedri. Domus fulice petra que in aqua. que tunſa fluctibus frangit eos. ſed nõ frangitur. fortis ẽ hec domus. ſed nõ in excelſis. Sic chriſtus tãta paſſus a iudeis integer mã-ſit. quo nichil fortius nichil humilius. In cedris ergo minuti ſpũales nidi-ficant ꝓpter p̃ſentem neceſſitatẽ. ſed tamẽ petram chriſtũ habent ducẽ imi-tantes paſſiones eius. et ſi forte cedri mouẽtur. volabunt paſſeres ſed nõ pi-bunt: quia petra eſt dux eorum.

Caſ. Vel fulica auis que in aquis habitat. hi ſunt qui in gratia baptiſ-mi permanẽt. quorũ domus eſt baptiſmus. Et eſt. quaſi diceret. Qui ſunt cedri: qui ſunt paſſeres? Illi qui baptiſantur. Et hoc eſt fulice domus. i. ba-ptiſmus. qui eſt domus regeneratorũ. dux eſt eorũ paſſerũ. i. chriſtianorũ.

Hiero. Caſ. Herodius auis rapaciſſima omniũ volatiliũ maior que et aquilã vincit. Et eſt. Q. paſſeres nidificant in cedris et dux eorũ paſſerũ ẽ domus herodij. i. chriſtus. q̇ eſt domus rapaciſſimorũ. qꝛ nec tales deſerit

Vel herodius. tribus beniamin de qua fuit paulus. de quo dicit'. Ben-iamin lupus rapax mane comedet predã veſpere diuidet ſpolia. quia pau-lus in adoleſcentia pſecutus eſt eccleſiã. et in veſp̄a ſue etatis ſpolia dyabo-lo rapuit p̃dicando. Et eſt. Nõ mirũ ſi cedri plantant' ⁊ paſſeres nidificãt. quia domus. i. genus vel generatio herodij. id ẽ. pauli. qui fuit lupus rapax dux eſt eorũ paſſerũ et cedrorũ. qꝛ ipſe cõuerſus alios plures ad fidẽ ꝯuertit.

Ceruis petra. Aug. Cerui ſunt magni ſpũales trãſcẽdentes in curſu oĩa ſpinoſa. hi ſunt alti montes. q̇ eminẽt in ſcripturis p̄ altiora p̃cepta. Cogitant enĩ ſublimia. tenẽt eminẽtia. iuſtificãtur in ſũmis. Ericius ſpino-ſum animal. ſignificat peccatores. lepus aĩal timidũ. leporibus ergo et ericijs ſi nõ poſſunt alta tenere. factus eſt xpũs refugiũ. hec pe-tra multipliciter habet vſum. In mari dom⁹ eſt fulice. quia chriſtus in fluctuatõne ſeculi ẽ domus illorum qui in gratia baptiſmi pſeue-rant. In terra eſt refu-giũ ericio ⁊ lepori. i. il-lis q̇ aliquo amore ad-herent terrenis. Eſt re-fugiũ in montibus. i. in magnis ⁊ ſpũalib⁹ eſt firmamentũ. Hec eſt de qua vt ſupra di-ctum eſt volucres celi dant voces.

Fecit lunam. Caſ. Remi. Poſt ter-rena trãſit ad celeſtia que tamẽ terre faciunt. i. ſeruiũt. Poſt tot ge-nera xpianorũ q̃ p̄ ani-malia ſignificauit. ⁊ p̃-dictã ordinatõem aſcẽ-dẽs ſubiungit de chri-ſto et eccleſia. quomo-do ſcꝫ hoc temp̄alis ec-cleſia creſcit et decre-ſcit. quod facit occaſ⁹ et ort⁹ veri ſolis. Po-ſuiſti tenebras cecita-tem iudeis. Et facta eſt nox. in eis. i. ob-ſcura mentis obſtina-tio. Et in ipſa per-tranſibũt omnes beſtie. Aug. non vt ſupra cõuerſi gentiles ſed demones qui temp̄e paſſionis inuenerũt corda titubantiũ apoſtolorũ. ſed chriſto ſurgente quia in omibus nõ poſſunt: in cubilibus. i. cordib⁹ p̄ti-naciũ p̄manent. Sic xpo in aliquo occidente vigẽt mala. reſurgẽte fugiũt

† ſ Catuli leonũ recedũt a pſecutõe eccle in toto orbe clarificato xpõ. ſ aug. Quib⁹ ortus ẽ ſol nõ audent eos inuadere leones.

† ſ In cordib⁹ ĩfideliũ

ſol et † cõgregati ſunt: ⁊ in † cubilib⁹

† ſ Ne iam faciãt impetũ in ſanctos. † ſ aug. Et ſic iam licet in ſecuritate pacis bona opari. ſed in veſpera. i. in fine mundi erit ꝯtenebratõ. et gra-uis impetus.

ſuis † collocabuntur. † Exibit ho-

† ſ vt incipiat: † ſ vt cõtinuet perſeuerãdo.

mo ad † opus ſuum: et ad † operatõ-

† ſ vſqꝫ ad finem ſeculi. † ſ Ergo. ſ Magna ſunt et multa. ſ aug. His omibus inſpectis omnis homo magno exultat gaudio. ad miratur non poteſt eloqui.

nem ſuã † vſqꝫ ad veſperã. † Quã

† ſ ad litterã vel miſtica.

magnificata ſunt † opera tua domi-

† ſ Quia ſ vbi facta. vnde pceſſerũt hec tam magna. ſ Chriſto. † ſ Quia multa.

ne. † omnia in ſapientia feciſti: † im-

ſ vel creatura. † ſ aũt ſeculũ eſt ſ aug. Sꝫ nõdũ ſumus in terra viuentiũ im-mo mare tranſeũdũ.

pleta ẽ terra poſſeſſiõe tua. † Hoc

† ſ Exercendis difficile eſt enim ibi bene operari

mare magnum et ſpacioſum † mani-

† ſ Innumere inſidie repunt in hoc ſeculo. et in-cautos occupant.

bus: illic reptilia † quorum non eſt

† ſ Aug. adhuc in amaris aquis ſunt infideles. puſilli et magni.

numerus. † Animalia puſilla cũ

† ſ tamẽ. ſ In illo mari. † ſ Eccleſie. ſ Quas in ligno crucis gubernat chriſtus. † ſ Nec ipſũ draconẽ timebũt imo illudẽt ei. ſ Pro cõmeabunt.

magnis: † illic † naues † ꝑtranſibũt.

† ſ Secũdũ ſubſtantiã in qua bon⁹ erat et in em-pirreo locatus. ſed in vicio ſuo inde cadens. † ſ O deus. † ſ ad hoc cadens de celo factus eſt vt hic illudatur ei.

Draco † iſte quem † formaſti † ad

Occaſum. Aug. Sol ſic occidit vt oriat'. ita qui dormit. i. chriſt⁹ non adijciet vt reſurgat. Occidit: qꝛ voluit. nemo tollit animã eius. cũ occidit. tenebre facte ſunt in apoſtolis. defecit ſpes eorum.

Catuli leonũ. Aug. Sunt principes demoniorũ. ſunt et catuli cõtem-ptibilia demonia que in tenebris querunt ſeducere animas. maior leo ſem-p̄ circuit querens q. d. paſcũtur autem erroribus hominũ.

Ortus eſt ſol. Caſ. Poſtq̃ꝫ dixit quid fecit occaſus veri ſolis ſub-dit de ortu.

Poſſeſſione. Aug⁹. Vel creatura. per chriſtũ pater creauit quidq̇d eſt in terra mari et celo. ſed hic dicit de noua creatura quã exuit a veteri ho-mine xpus. qua impleuit orbem terre. i. eccleſiã. Granũ enĩ frumenti cadẽs in terra multũ fructũ attulit. ante ſingulariter erat donec trãſiret. Sed quã-do p̄ paſſionẽ tranſiuit. dragmã pditam ĩuenit et ouẽ errabũdam ad gre-gem reduxit. vnde gaudiũ. ſed tamẽ adhuc pegrinatõ adhuc ſeculũ quatit' tempeſtatib⁹. datũ eſt tamẽ lignũ in quo tranſnauigemus.

Hoc mare magnũ. Caſ. Secũda pars vbi dicit. Quomõ eccleſiã p̄ mare ſeculi traducit ad litus patrie.

Reptilia. Aug. Mali ſpiritus. quorum inſidie ſerpunt.

Draco iſte. Aug. Preter hec aĩalia. eſt etiam in mari quod ſup̄at

ea oĩa·i·draco qui et leo ſerpens antiqu⁹ cuius caput·id ẽ·primã ſugge/ſtionem eccleſia terit.et ſic ceteros motus euadit. Ipſe vero obſeruat calca/neũ eius·i·lapſum a via dei; vt ſic poſſideat. vnde in geneſi dr ſerpenti. Ini/micicias ponã inter te et mulierẽ.ipſa conteret caput tuũ et tu inſidiaberis calcaneo eius·qui draco alibi dicitur lucifer·alibi leuiathan ·qui ceteris in eſſentia excelſior factus eſt in malicia maior.

Ad illudendum. Aug. Dicitur in iob illudi ſathane ab angelis dei qui ſunt ꝓpoſiti ſuper aerias ptãtes·ne noceant nobis.

Eſcam. Aug. Cibus draconis:terra ẽ·qr dictũ eſt ei . Terraʒ comedes oĩbus diebus vite tue ,quia qui terrena amant cibus dyaboli ſunt. Cibus aũt iuſti verbũ dei. vnde: Non in ſolo pane viuit homo·ſed in omni verbo quod procedit de ore dei.

Manum tuã oĩa. Caſ. Vel manus eſt poteſtas· que abunde replet oĩa.

Auertente autem te. Aug. Multi ĩpleti bonitate ſibi tribuerunt· volens autẽ deus eis probare ꝙ nõ a ſe habent ſed a deo· vt cũ bonitate habeãt humilitateʒ ·aliquando eos ꝑturbat·auertit faciem:et cadunt in temptatõnem.

Emitte ſpiritũ tuum. Caſ. Puluis ſuus illorũ dicitur:qa ex ſe habent ꝙ ſũt puluis·ſpiritus vero dñi· ecce medicina reuerſis in puluerem.

Tremere·Aug· Melior eſt tremor humilitatis qȝ confidentia ſuperbie. vnde apoſtol⁹. Cũ tremore opamini veſtram ſaluteʒ.

Montes. Aug. Qui ſuperbi erant. iactantes a ſe oĩa.

Cantabo. Aug.

† ſ Hec. ſ Sez creatura noua et reptilia. † ſ Nil poſſunt niſi permittas·

illudendũ ei: †omnia a †te expectãt

† ſ Oportuno.quod quidam interpretes addũt:

vt des illis eſcam in† tempore.

† ſ Aug.vel cũ dederis ante nõ poſſunt colligere nec temptare· † ſ Addit et de cibo noſtro·

†Dante te illis colligẽt: †aperiẽte

ſ aug Manus xp̃us eſt qui apitur·cui reuelatur . et te eũ reuelante oĩa implẽtur bonitate. quam nõ a ſe habent .quod aliquando probatur illis · quia auertente autẽ te ⁊c.

te manum tuam oĩa implebũtur

bonitate. Auertente autẽ te faciẽ

† ſ Sed quare turbas. †Superbiam·

turbabuntur· †auferes †ſpiritũ eo/

† ſ Omĩno vt conuertantur: ſ vt clament defecit·ſ.m· † ſ aug⁹·Inuenit ſe homo terraʒ penitẽs de peccato·

rum et †deficiẽt: et †in puluerẽ ſuũ

ſ Ablato ſpũ eorũ. ſ Sanctũ qui creat nouos

reuertentur. Emitte ſpiritum tuũ

† ſ vnde ipſius figmentũ ſum⁹ creati in operib⁹ bonis· † ſ Nouis hominibus cõfitentibus ꝙ a te nõ a ſe boni ſunt:

et †creabuntur:et †renouabis faciẽ

† ſ Et quia ex deo oĩa bona. ſ Nõ tua. ſ In eternũ

terre. Sit gloria domini in ſecu/

lum:letabitur dominus in operi/

† ſ Nõ tuis· ſ Que in eis facit et qualiter faciat ſubdit qui reſpicit. † ſ Miſericordia· † ſ Humane mentis. ſ Que exultat de bonitate ſua·

bus †ſuis. Qui †reſpicit †terraʒ ⁊

† ſ vñ cũ tremore opamĩ v.ſ· deus em̃ eſt qui facit omnia in omibus . † ſ Compunctione et amiſſione rerum . † ſ aug. Qui ſuperbi iactantes ſe·

†facit eaʒ tremere:qui †tangit †mõ

† ſ tacti· ſ Precẽ deo reddũt.ſacrificiũ cordis fumigant ad deum·Incipit et flere.quia et fum⁹ exeunt lacrimas.

tes et †fumigant. Cantabo domi/

ſ Quidquid cantat in vita cantat·

no in vita mea: pſallam deo meo

Tercia pars vbi ꝓmittit ſe ſemper cantaturum. Q·hec predicta fecit dominus ⁊ his inſpectis. Can.

In vita mea. Aug. Preſenti et futura ſpei et ſpeciei. Modo ſpes eſt vita noſtra poſt eterna erit vita vite mortalis.ſpes eſt em̃ vite ĩmortalis·

Quãdiu ſum. Aug. Quia in illo ſine fine ſum. pſallã qȝdiu ſum· ne putetur alius actus illius vite qȝ pſallere.quia nõ poteſt venire in faſtidiuʒ. qui laudatur·nõ venit in faſtidiũ laudare·ſed ſemꝑ amat·ſemꝑ laudatur.

Iocundum ſit. Aug. Alia littera· Suauis ſit eis diſputatio mea.diſputatio em̃ hominis ad deũ eſt confeſſio peccatorũ. Vnde yſaias. Auferte nequicias ab animabus veſtris·diſcite benefacere.iudicate pupillo. ⁊ venite et diſputemus dicit dominus. Diſputatio ergo tua ſacrificium humilitatis tue·quod eſt deo ſuaue

Benedic anima mea. Aug. Iterat quod in principio pſalmi. Benedic anima m·d·ꝑ hoc innuẽs ꝙ finis bonoꝝ ſimilis ſit principio.

Alleluia. Caſ. Hic primo alleluia.nec ante a quocȝ poſituʒ eſt qd nulla lingua ꝓſumpſit mutare. Allelu·laudate.ia·nomẽ dei inuiſibilis.quod ei tm̃ cõuenit. Per·xx·pſalmos quibus hic titul⁹ eſt:magnalia dei dicuntur· et magna in eis eſt exultatio.

CIIII.

Caſ. Hic cõmendat ꝓpheta bonos in illo populo iſrael· qui cũ aliis fidelibus ſunt verũ ſemen abrae filii ꝓmiſſionis.

Confitemini domino. Aug. Primus pſalmus cui ꝓnotatur alleluia. vnde et incipit cõfitemini·i·laudate. Premiſſa laude·ſequit̃ inuocatio· vt petat deſiderata· vnde cõfitebimur et inuocabimus·et laudans inuocabo ·Et in oratõe dominica. breuis laus ꝓponitur. Qui es in celis·et ſecuntur petitiones

Aug. Primo vt in verbis exterioribꝫ intellectũ interiorẽ videas quaſi in corpore animã ·i·intellectũ videas admonet ſemen abrae ·i·filios ꝓmiſſionis ꝑtinẽtes ad hereditatẽ teſtamenti eterni· vt ipſum deũ tanqȝ hereditateʒ eligant :gratis non ꝓ aliquo extra eũ colant et hoc faciant laudantes·inuocãtes ·annunciantes: nec in ſua ſed in eius gloria·ꝑ fidem bene opantes·ſpe gaudentes·charitate feruẽtes. Hoc totum ſonat his verbis confitemĩ· vſqȝ memẽtote mirabiliũ. vbi ad puulorum corda nutrienda ,et in fide roboranda:ꝓpoĩt de fide patriarcharũ · et ꝓmiſſionib⁹ dei , vt ſimus ſemen illorũ·nõ ſolum de iudeis·ſed d omnibus gentibus. et hoc vſqȝ cuʒ eſſent numero breui.⁊c. Quoniã aũt occurrebat animo parue fidei ,ſi de⁹ gratis eſt colendus· et ipſe eſt hereditas:qd de neceſſitatibus mortalis vite fiet:ſubdit quid patribus ꝓſtitit · et filiis eorũ tam carne qȝ fide cũ eſſent numero ⁊c. Si queris quo modo tranſierũt de gẽte ad gentẽ·et d regno a·p·a· vocauit fam̃·vſqȝ et auxit populũ ſuũ v·et firmauit ſuper inimicos ei⁹. Quomodo firmauit:conuertit cor eorũ. vſqȝ ad expãdit nubẽ. vbi dictis malis que inimicis eoruʒ iuſticia dei intulit:que tempalia miſericordia dei eis dedit ſupponit.

† ſ Suauis eſt deo confeſſio tua· bona cõmutatio ſuauis eſt tibi ipſius gratia·ego vero d.

quãdiu ſum. † Iocundum ſit ei

ſ aug. Quo me ei indico ſcienti· vt ſe indicet michi neſcienti·

eloquium meuʒ:ego vero delecta/

† ſ Et meo exemplo. † ſ In ſe. ſ Ne iam ſint quod prius auferatur ſpiritus eorum. vt ſpiritu dei recreentur·

bor in domino. †Deficiant †pec/

† ſ In primos. † ſ deficiant·

catores a terra ⁊ †iniqui †ita vt nõ

† ſ Iniqui ſcʒ· † ſ vidit hoc et impletus gaudio dicit. ſ Principium iterat·

†ſint: †benedic anima mea dño.

ſ Laudate d.

Alleluia.

CIIII.

ſ Laudate ſ Quod fit ab amãte nõ eſt enim ſpẽoſa laus in ore peccatoris.

Confitemĩ do

† ſ Quia laudans audietur.

† ſ aug. Amor domini in paſcendis eius ouibus maxime oſtenditur.

mino et †inuocate nomen eius: †ã

nunciate inter gentes opera eius.

† ſ verbo. quia ore cantatur † ſ Et opere laudate.quia manibus pſallitur.

†Cantate ei et †pſallite ei:narrate

† ſ Quod bene opantes poſſunt ſ Reſpicit ad ad quod dixit pſallite. ſ Id eſt· opemini ſic vt laudemini.

omnia mirabilia eius. †Lauda/

† ſ Ne de bono opere homo in ſe glorietur··

mini in †nomine ſancto eius:lete/

† ſ Et ſi non corpus· † ſ Qui bene operantes emulantur· ſ Quantomagis inueniẽtũ

tur †cor †querentium dominum.

† ſ in primum . † ſ inde fortes et etiam illuminati vt ſciant agenda et poſſint ea perficere·

Querite dominum et †confirma/

† ſ in preſenti et in futuro·

mini:querite faciem eius †ſemper.

Omnia. Caſ. Omnia nichil eſt pudore ſilendũ. Vel Omnia. que dicent mirabilia. ſunt nullus em̃ poteſt oĩa narrare

Laudamini in nomine. Id ẽ·gaudete xp̃iani dici a chriſto·

Aug. Laudamini·non vetat laudari ſi boni ſi non niſi in domino qui bonos facit.

Aug· Laudamini in noĩe. Quod alibi. In domino laudabit̃ anima mea. qd ibi addit·audiant manſueti et letentur. hic quocȝ quodammodo letetur cor.q.d.

Faciem. Aug. Id eſt.ꝓſentiã·que et ſi ꝑ fidem inuenit̃ tamẽ ſemꝑ in hac vita ꝑquirenda eſt: vt poſtea ꝑ ſpeciem habeatur. Vel etiaʒ tunc ſine fine queretur·quia qui amatur:ſemꝑ deſiderat̃·ſemꝑ queritur·ne ſit abſens ſed ſemꝑ ꝓſens:malus timere poteſt ꝓſentiam quã bonus amat. Hiero· A martire ypolito. Iſaac imago eſt dei. Rebecca ſpũs ſancti. Eſau prioris populi et dyaboli. Iacob eccleſie vl̃ chriſti . Senuiſſe yſaac·ſignificat cõſummatõnem orbis caligaſſe· fidem piſſe· Q filius maior vocatur. Acceptio legis eſt·ꝙ capturas diligit:ſaluati ſunt ab errore.iuſtis eos venantibus· vade accipe duos hedos ,ſignificat aduentũ chriſti in carne · inquo

duos populos liberat a peccatis teneros·dociles innocẽtes· veſtis eſau: fi/des hebreorum. ſcriptura: quib9 gentilis induit· pellis in brachijs· peccata vtriuſq3 populi que in extenſione manuũ xp̃s ſecũ cruci affixit. Cur tam cito·v·mirat' celerẽ fidẽ. Cibus placens ſalus eſt peccator. Poſt eſuz ſequitur benedictõ. Et odore· virtutẽ reſurrectõis et regni pnunciat· vt ſeruiãt ei credentes ex iſrael. Eſau necem cogitat: quia iniquitas inimica eſt iuſticie. Vadit iacob in ſyriã accepturus vxorẽ. xp̃s a iudeis in galileã· ibi ex gentibus ſumptur9 eccleſiam.

¶ Mementote. Aug. Querite ipſuz ſ qui nõ ferunt ſolem in rota·i· qui nõ poſſunt intelligere xp̃m in altitudĩe ſue deitatis dic. mementote ꝛc.

¶ Aug. Iam ardẽs laudator cõtempat ſe infirmis· quos mirabilibus dei nutrit. Si id quod deus eſt magnũ eſt querere. vel que fecit videre.

¶ Prodigia et iudicia. Aug. Paulatim aſcendit de prodigijs viſibilib9 ad indicia·inde ad eternũ teſtamenrũ. vbi et ꝑceptum et pmiſſum.

¶ In vniuerſa terra. Aug. Nõ putes filios abrae·in vna gente ſecundũ carnem· qꝫ in vniuerſa terra ſunt iacob·et iſrael. quibus iudicia ſua manifeſtat ſed non alij genti.

¶ Teſtamenti. Dicitur eñ teſtamentũ illud quod pmittitur· ⁊ doctrina in qua pmiſſio declarat' ⁊ pro qua ſeruata redditur·

¶ Aug. Promiſſuz ẽ qđ accipere debem9 mandatum. qđ facere Hec eſt fides. vt iuſt9 ex fide viuat. et huic fidei pmittit' hereditaſ·

¶ In ſeculum. Auguſ. Id eſt·in eternũ. vnde poſt·in teſtamẽtũ eternũ·quod teſtamentũ ſi vetus accipit' ꝓpter terrã chanaan· de qua ſequit'·quõ eternũ ẽ. cũ illa terrena hereditas ñ poſſit eſſe eterna.

Mementote mirabiliũ ei9 que fe
† ſ Maiora miracula quibus aliquid futuruz ſignificat † ſ Que per moyſen mandauit in lege
cit: † pdigia ei9 et † iudicia oris ei9.
† ſ Quibus hoc dicit' illis qui ſunt ſe. ab· ſecũdũ fidem. † ſ Imitatores luctando·
† Semẽ abraam ſerui eius: † filij
† ſ Mementote·quia·
iacob electi eius. † Ipſe dominus
ſ Chriſtus eſt·
deus noſter: in vniuerſa terra iudi
† ſ Mementote. quia. ſ Implendo pmiſſa.
cia eius. † Memor fuit in ſeculuz
† ſ Iuſticie et hereditatis eterne· † ſ Cuius teſtamenti·
† teſtamenti ſui: † verbi quod man
ſ aug· Id eſt·omẽs quibus uiuendum eſt ex fide. ſ Pro infinito. ſ verbi.
dauit in mille generationes. Qđ
ſ Quod diſpoſuit
diſpoſuit ad abraam: et iuramenti
† ſ verbum fidei. † ſ Ipſi·
ſui ad yſaac. Et ſtatuit † illud † ia/
ſ Caſ. Opus eſt in precepto. merces in pro miſſo.
cob in preceptum: et iſrael in teſta/
mentum eternuz. Dicens tibi da
ſ In domo patris mei manſiones multe ſunt·
bo terram chanaan: funiculum he
ſ Exequitur hiſtoriã hec promiſit cum eſſent.
reditatis veſtre. Cuz eſſent in nu
† ſ Id eſt. anteq̃ in egipto multiplicarẽtur·
† ſ Aduene.
mero breui: † pauciſſimi et † incole
† ſ terre chanaã. † ſ Proponit breuiter. quod poſtea plenius narrabit.
† eius. † Et pertranſierunt de gen
te in gentem: et de regno ad popu/
† ſ Et quomõ durare potuerũt ſ Non pmiſit·
lum alterum. † Non reliquit ho/
minez nocere eis: et corripuit pro
† ſ auguſ. vt regem gerare abimelech·ne noceret yſaac de rebecca. Et regem egipti pharaonẽ ne noceret abraam de ſara. † ſ dicens·
eis † reges. † Nolite tangere chri/
† ſ Hic apte de abraaz cõſtat q̃ ppheta fuerit·ſic et de alijs credendum eſt·
ſtos meos: et † in prophetis meis

¶ Abraam yſaac iacob. Aug. Ecce tres patriarche quorũ ſpecialiter ſe dicit deũ. Ego ſũ de9 abraã. de9 yſaac. de9 iacob. Ecce triplex autoritas.

¶ In teſtamentũ eternũ. Aug9. Id eſt·quod ex ipõ verbo impleto datur9 eſſz aliquid eternũ. ſcz terrã chanaã. que nõ eterna·ſed eternũ ſignificat·ad quã nõ oẽs ptinẽt·ideoq3 addit funiculũ hereditatis· Cur celeſtis hereditas dicit' terra chanaã. nomẽ apit. interꝑtat' eñ chanaã humilis dixit aũt noe cham futurũ ſeruũ fratrũ ſuorũ·is eſt ſeruilis timor. qui nõ manet in domo·ideo excluſo chanaan datur terra ſemini abrae. quia charitas foras mittit timorem. et manet filius in domo in eternum

¶ Terram chanaan. Caſ. Id eſt. quod ab ea ſignificat'·dedit eñ etiã hanc terram in figuram eterne hereditatis.

¶ Aug. Congrue hereditas eterna dicit' terra chanaan· quia ab ea ſerui repellnntur et filij recipiũtur.

¶ Cũ eſſent numero. Aug. Que ſubſidia tempalis vite ꝯſtituit patribus et filijs eorum tam carne q̃ fide. nõ vt his hereant. ſed ea ad bonũ eternũ referant·quod eſt vt his allecti iuſtificatõnes et legem dei requirant.

¶ De regno. Aug. Nõ qđ tũc eſſet. ſed qđ futurũ eſſet regnũ iſrael.

¶ Nolite tangere. Aug. Hec verba licet in hyſtoria nõ ſint. tamẽ vel latenter dixit ea de9 in cordib9 hoĩm. vel per angelum.

¶ Chriſtos. Aug. Quia iã tũc xp̃iani. et ſi latent. vñ abraã exultauit vt viderz diẽ meũ· vidit· et gauiſus ẽ. nullus eñ ꝑter hanc fidẽ vel añ vel poſt. deo recõcilia t9 eſt·vnuſ eñ mediator xp̃us.

¶ Et vocauit. Auguſ· Quarta ps vbi incipit narrare quõ ſcm̃ ẽ: vt trãſiret de regno in regnũ tota pgenies

¶ Vocauit· Aug. Quaſi pſonã animataz. forte quia hec mala p angelos immittit malos. qui talib9 ꝑpoſiti ſunt· Vocauit ergo famẽ·i·angelum fami ꝑpoſitũ. Vel poti9 vocauit f·i·dixit vt fames eſſet·i·iuſſit eſſe q̃ iam erat in diſpoſitõe Ita vocauit ⁊ oẽe firmamentũ·p·c·

¶ Virum. Aug. Ioſeph venditus a fratrib9 poſtea in egipto p iuſticia ſublimat9 eſt.

¶ Ioſeph. Aug9. Si ioſeph et humiliatus et exaltatus locum fecit ad tempalia bona poplo dei vt firmaretur ſup inimicos. q̃nto magis hieſus humiliatus ſcdm carnẽ ſublimatus et in celis exaltatus ſuis locũ fecit ad eterna

¶ Aug. Filij dei habentes promiſſionẽ vite ꝑſentis et future· ſi temptatões ſeculi dure videntur. ioſeph in carcere·xp̃z in cruce cogitate: ſi pſperitas adeſt: nõ ꝓpter ipãz deo ſed ea ꝓpter deũ vtimini. nec euz putetis neceſſarium ſuis ꝓpter ea que dat et malis·ſz primũ querite regnũ dei et o·a·u·

ſ pertranſierũt. quia·
nolite malignari. Et vocauit fa/
ſ Id eſt quia·
mẽ ſuper terram: et omne firmamẽ
† ſ Id eſt. conſumpſit. † ſ per hoc tranſierũt de gente in gentem. et de r. ad. p·a. ſ vide quo modo deus vſus ſit malis in bonũ.
tum panis † contriuit. † Miſit an
ſ Quem et quomodo. ecce·
te eos virum: in ſeruum venunda
† ſ Narrat que tulerat in humilitate ſua ioſeph quomodo ſublimatus.
tus eſt ioſeph. Humiliauerũt in
† ſ tribulationem dure neceſſitatis.
compedibus pedes eius· † ferrum
† ſ vt de maria dicitur in luca. Et tuam ipſi9 animã ptranſibit gladius. i. dolor.
pertranſijt anima † eius: donec ve
† ſ interpretatio ſomnij † ſ Sed nõ ab eo qr.
niret † verbum eius. † Eloquium
† ſ Spiritus reuelans myſteria † ſ viuaciter incitauit vt futura diceret. † ſ vt de his eſſet d quibus apoſtolus ſpũ feruentes·
ſ vel igniuit.
† domini † inflamauit † eum· miſit
† ſ Pharao. † ſ A reatu·i· pena. † ſ Compeditum.
† rex et † ſoluit † eum: princeps po/
† ſ inclusum in carcere. † ſ Liberũ de carcere·
pulorum et † dimiſit † eum. Conſti
ſ Etiam·
tuit eum dominum domus ſue:
et principem omnis poſſeſſionis
ſue. Vt erudiret principes eius
† ſ Neq3 hoc legitur in hiſtoria. ſed credendum eſt tantum virum dei cultorem nõ ſolum de ſolis corporalibus curam geſſiſſe.
ſicut ſemetipſum: et † ſenes ei9 pru
dentiam doceret. Et intrauit iſrl'
† ſ Aduena nõ indigena: hec eſt egiptus· cuius gens a cham filio noe deſcendit·
in egiptum: et iacob † accola fuit in
† ſ Q·miſit deus poſt ioſeph iacob in egiptum·
ſ fecunditate naſcendi·
terra cham. † Et auxit populum
† ſ hoc non ante moiſem factum fuit ſed per ſigna moiſi·
ſuum vehementer: et † firmauit eũ
† ſ vel ſuos· † ſ dum ſuos multiplicauit·
ſuper inimicos † eius. † Couertit

¶ In compedibus. Aug: Nõ legim9 de compedib9 ioſeph in geneſi. ſed credẽdũ eſt quod ibi ꝑtermiſſũ dicit ſpũs in pſalmis. Caſ. et ſi gratiam habuerit apud cuſtodẽ carceris·tamẽ prius anxiat9. Sequit'. Ferrũ pertran. Q. ꝑter mala corpis ferrũ. i. tribulatio dure neceſſitatis que in eſtuãte et ſollicita aĩma erat ptrãſijt ꝛc. Vel ſcdm aliã litterã aĩma eius ptrãſijt ferrũ·i·tribulatõem dure neceſſitatis. Idem ſenſus cũ priore.

¶ In terra cham. Aug. Cham·pr̃ chanaã de q̃ egiptij trahũt originẽ.

¶ Et auxit. Aug. Quita pſ. Ecce q̃ in egipto geſta. breuit' ꝓpoĩt q̃ poſtea pleniter narrat. dicit etiã quõ firmauit populũ ſuũ ſup inimicos ſuos

¶ Et firmauit eũ. Per ſigna moyſi ſcz·ante eñ maſculi fetus filioruz iſrael necabãtur·et ipſi in faciendis laterib9 cõterebant'. Sed poſtea in manu potenti et p ſigna et portenta dñi metuendi et honorandi facti ſunt.

¶ Conuertit. Aug. Quomodo hoc factũ ſit: narrare incipit.

¶ Aug. Conuertit. Non q̃ deus ſit auctor mali. ſed malis bene vtitur.

dñ auxit felicitatē iſrael. illi ad inuidendū cōuerſi ſunt · quia iam mali erāt.
¶ Ut odirent. Inuidia eſt odium felicitatis aliene.
¶ Miſit. Qui oīa p ſe poterat · vt doceret qua moderatōe hec egiſſet.
¶ Quem elegit ipſum. Aug. Sufficeret dicere quē elegit. ſed nichil querendum eſt in eo qđ addidit ipſū · ſed conſuetudo diuine locutōnis eſt ad explanatōnem.
¶ Uerba ſignorū. Aug. Quibus ab eis p̄dicabatur · que ſigna domi nus eſſet facturus ī ter ra cham.

¶ Aug. Verba ſig. Non quibus ſigna fie rent. Multa enim ſine verbis facta ſunt · ſ · vl virga vel manu exten ta · ſed quia ipſa facta nō erāt ſignificatōnis inania ſicut verba · iō et ipſa dicta ſunt ver ba · verba ergo nō vo cū · ſed ſignorū vel pro digiorꝫ per eos fecit.
¶ Uel exacerba uerunt. Aug. Ser mones eius quod ap tuz eſt. Vel nō exacer bauerūt moyſes et aa ron. Sermones ei⁹ q̄a illos ſcꝫ egiptios etiaꝫ duriſſimos patient tu lerunt ꝓpter manda tū domi · donec omīa in eis que dn̄s diſpo ſuit fierent.
¶ Et tenebras. Caſ. Int̄ plagas paſ ſi ſunt. Sed hic dicit corda eorū obſcurata. qui p̄cepta dei ſperne bant · Competens ini tiū plagaꝝ cecitaſ · ſine q̄ nō icurriſſent cetera.
¶ Conuertit. Caſ. Secunda plaga que in exodo prima · que ſignabat ꝙ aquas ma ris rubri verteret eis in mortem.
¶ Uel et dedit terra. Aug. Terram eorū cōuertit in ranas quia tot fuerūt: vt hoc congrue p hyperbolen dicatur.
¶ Dixit. Aug⁹. In verbo eīn eius erant ſi ne tempe. anteq̄ꝫ fierēt in tempe p ipſum ver bū · licꝫ p āgelos · vl p moyſen. quodāmō dixit vt fieret · tūc cū fuīat faciēdū.

ſ Sponte ſua malū · † ſ Per inuidiam ·
cor eorum vt †odirent populū ei⁹ :
† ſ vel vt. † ſ ut opere luti et lateris minueren tur. ſ defraudando precium ·
†et †dolum facerent in ſeruos eiuſ.
ſ Quomodo his vſus ad gloriam ſuam icipit
Miſit moyſen ſeruum ſuū : aarō
† ſ · i · p eos dedit vel fecit † ſ Moiſe · ſ · et aarō ·
quē elegit ipſuꝫ. †Poſuit in †eis
† ſ Que aliquid portendebāt ſ Que aliquid tanq̄ꝫ verba ſignificabant.
v̄ba ſignorū ſuorū ꝛ †ꝓdigiorū : i
ſ Hoc ad litterā inter plagas egipti legit̄.
t̄ra chā. Miſit tenebras et obſcu
ſ vel exacerbauerūt. ſ Scꝫ egiptii contradictōibus ſuis. ſ Id eſt. cōpleuit
rauit : et non exacerbauit ſermoneſ
per miracula confirmauit quod promiſit.
ſuos. Conuertit aquas eorum in
ſ Caſ. Ne ſit in aquis ſpes vi te illis hominibus cū in aqua moriūr. quod ibi naturaliter nutritur ·
ſanguinem : et occidit piſces eorū.
† ſ Ecce tercia plaga. † ſ Socii ranarū tunc fiunt principes · qui ſub aquis poſt locandi erāt
†Edidit terra eorꝫ †ranas : in pe
† ſ Ecce quarta. plaga
netrabilibus regum ipſorū. †Di
† ſ Muſca ſ Que iactantia regis. qui nec par eſt muſcis · † ſ Culex.
xit et venit †cynomia et †cinifes : in
† ſ Quinta plaga.
omnibus finibus eorū. †Poſuit
ſ Pro pluuia que fecundat grando qui tacta are facit · ſ Scꝫ poſuit
pluuias eorum grandineꝫ : ignem
ſ Id eſt · fulmina ·
comburentem in terra ipſorum.
ſ grandine; et igne. i · fulminibus ·
Et percuſſit vineas eorum et fi
† ſ Caſ. Ne dubites de ſatis qui ꝑempta ſint vbi maiora ꝑemit.
culneas eorum : et †contriuit lignū
† ſ Sexta plaga. † ſ Mater bruci.
finium eorum. †Dixit et venit †lo
cuſta : et brucus cuius non erat nu
† ſ Herbam que per ſe naſcitur.
merus. Et comedit omne †fenum

¶ Poſuit pluuiā. Aug · Simile eſt illi, et dedit terra eorum ranas. ra
¶ Locuſta brucus. Aug. Una plaga locuſta et brucus · quia alte eſt parens · altera fetus.
¶ Et percuſſit. Aug. Cū ſint · x · plage · nō tamē oēs memorat hic pro pheta · nec eo ordine quo in exodo, quia libera eſt laudatō · de qua agit hic pſalm⁹ a lege hyſtorica, additq̄ꝫ quod hyſtoria nō habꝫ · et p̄terit quod illa habet autoritate eiuſdē ſpūs qui et p hyſtoricū locut⁹ ē. Hic ḡ ſepteꝫ mala dat egiptiis contra ſeptē beneficia que poſt dicet data hebreis. Addit quo q̄ꝫ laudib⁹ dei, ꝙ ditatos auro ꝛ argento eduxit · quia tales erant qui nō poſ ſent ſpernere laborum ſuorum mercedē · licet tempalem ·
¶ Et eduxit eos. ꝛc. Sexta pars ſecundū caſſiodoꝝ. Aug. Supius q̄ mala intulit inimicis iſraelitarū iuſticia dei dixit. nūc que bona eis tempa lia miſericordia dei dedit · ſupponit · vt his adiuti legem dei querant.
¶ Aug. Et eduxit. Abrae dixit deus. ꝙ quarta ꝓgenie filii iſrael de egi pto eſſent redituri. Moyſes aūt ſcribit. Quinta ꝓgenie aſcenderūt de terra egipti. Quarta ſecundū leui. Quinta ſecundū iudā. Leui genuit caath. Caath amram. Amrā aaron. Aaron eleazar. Eleazar finees. Caath cum patre ſuo leui intrauit egiptū · Eleazar cū aarō exiuit · A caath vſq̄ꝫ ad elea zar generationes quattuor ſūt. Volūt aūt quidā ab amram vſq̄ꝫ ad finees Secundū iudā. Iudas genuit phares. Iſte eſron. q̄ aram · et ille amina dab · is naſon. ꝛ iſte ſalmon. Phares cū iuda itrauit egiptū. Naaſon prin ceps trib⁹ iude in deſerto deſcribit̄ cuius filius ſalmon intrauit terrā ꝓmiſ · A phares ad naaſon generatōnes quinq̄ꝫ · Volūt quidā ab eſrō ad ſalmon. Aquila au tem interp̄tat̄ nō quin ta · ſed armati aſcende rūt f · iſ · de egipto.

¶ Aug. Et edu · e · c · In hoc ꝙ egiptios de cepunt · nō eſt putād⁹ deus dolos in eis qui ſurſū habēt cor · vel in bere vl̄ approbare. quia ex eis nō fuit hic dol⁹ · qui nō ex cupiditate fe cerūt : ſed vt deo man danti parerēt. Et illi ī firmi quorū cupidita tes examīabat de⁹ ma gis ꝑmiſſi ſunt hoc fa cere illis ſcꝫ egiptiis q̄ talia iure paſſi ſunt q̄ꝫ iuſſi. Sicut eīn bonis fuit p̄ceptū Ita ꝛ cupi dis ꝑmiſſio ſecūdū ali quid et ſcđm aliud p̄ ceptio · Precepit eniꝫ vt facerent. ſed ꝑmiſit ñ p̄cepit vt ita facerēt · Quantitas ergo facti fuit in ꝑmiſſione. factū vero in p̄ceptōe. Nec tū hoc ꝑmiſit deus fie ri ſine aliquo prouectu anime carnalis. p hoc eīn ꝙ de vicino carna li aliquid carnales ha buerūt. poſtea dei le gem et iuſtificatōes fa cilius receperūt. Et li cet p dolū egerint. ab iniquis tamen quod ſi bi reddi debuit abſtu lerūt. Et ſicut iniquita te egiptiorū · ſic et eorū infirmitate ad hoc qđ opus erat his factis fi gurari · diuine vſus eſt de⁹. Ibi eīn ſpūaliter figuratuꝫ eſt philoſo phos ſiue hereticos a catholicis ſpoliari. his que in verbis vl̄ ſcripturis eo rum tabernaculo dei · i · eccleſie cōgrua repiūtur. deinde ſequit̄ ſecundū be neficiū. Et non erat infir · ꝛc

† ſ Segetum · ſ Qui ꝓuenit ex labore.
in terra eorꝝ : et comedit oēꝫ †fructū
† ſ Septima plaga que in exodo decima:
ſ auguſ: Nouiſſima plaga in egipto qua victi ce dunt egiptii ·
terre eorum. †Et percuſſit omne
† ſ de hominibus † ſ Propter primogenita pe corum dicitur que ſimiliter percuſſit ·
†primogenitum in terra eorū : †pri
† ſ Primū beneficiū.
mitias omnis laboris eorū. †Et
† ſ vel in pro cū more ſcripture.
eduxit eos †cum argento et auro : ꝛ
† ſ Secundū beneficiū. ſ Magnū beneficium migraturis. † ſ Corpore nō animo.
nō †erat in tribubus eorum †infir
ſ Poſt ſubmerſionē exercitus ·
mus. Letata eſt egiptus in profe
ctione eoruꝫ : quia incubuit timor
ſ tercium beneficiuꝫ.
eorum ſuper eos. Expandit nu
Cōtra ardorem ſolis · ſ Cōtra tenebras.
bem in protectionē eorum : ꝛ igneꝫ
† ſ Quartū beneficium. ſ aug. Non coturnicē ſed carnem ·
vt luceret eis per nocteꝫ. †Petie
† ſ Non quelibet caro · ſed. † ſ Quintū benefi cium · ſ Id eſt · manna ·
runt ꝛ venit †coturnix : et †pane ce
ſ Sextum beneficium.
li ſaturauit eos. Dirupit petram
et fluxerunt aque : abierunt in ſic
co flumina. Quoniā memor fuit
† ſ Promiſſi abrae · ſ Quod in figura cōplēs eterna preſignauit.
†uerbi ſancti ſui : quod habuit ad
abraam puerum ſuum. Et eduxit
populum ſuum in exultatione : et
† ſ Is eſt populus · † ſ aug · Quia murmuran tes percuſſi ſunt. † ſ Septimū beneficium in quo eſt completio ꝓmiſſionū.
†electos ſuos in †leticia. †Et de
† ſ fructus regionum ·
dit illis regiōes gentiū : ꝛ †labores

¶ Quia incubuit. Timebat iſrael · ne reliquias eorum conſumeret.
¶ Aug. Hic impletū eſt qđ ſupius ait. ꝛ firmauit eū ſup inimicū eius.
¶ Expandit nubem. Et hec eſt ſcđa ps ſcđm Aug · vbi ſupponit que tpalia bona miſericordia dei eis dedit · dictis ſupius malis. que inimicis eo rū iuſticia dei intulit.
¶ Aug. Iā incipit beneficia q̄ iter agentib⁹ in heremo facta ſunt.
¶ Petierūt. Aug. Boni ad ſuſtentatōem infirmoꝝ.
¶ Coturnix. Aug. Que eſt et caro · quia hic non de amaricatione ini quorum. ſed de fide electorū loquitur; ipſi intelligendi ſunt petiſſe vn̄ ama ricantium murmura p̄merentur.
¶ Quoniam memor. Aug. His oībus beneficiis. deus cōmendat in abraaꝫ meritū fidei. vnde ſubdit q̄m · m · f ·
¶ Et dedit Aug. Non vt ꝓpter iſta eū colant. ſed vt ea ad bonū eternū

referant·i·vt cuſtodiant iuſtificatões eius.

¶ Poſſederunt. Auguſ. Non vt hec habenda ſint ꝑ ſummo bono ſed vt eis vacent· vnde ſummũ et eternũ bonũ poſſit acquiri·non vt in eis luxu defluant vel torpeſcant.

¶ Iuſtificationes. Caſ. Sunt vbi eſt euidens et abſoluta ꝓceptio. vt diligas deum et primũ; que cuſtodienda. Lex de his que nõ corꝑaliter ſed ſpũaliter·et ideo querenda·quia vmbra futurorũ·

¶ Legem. Caſſio. Vt de circũciſione ei⁹ et de alijs que diligenter inueſtiganda ſunt. quia myſtice dicũtur.

¶ Alleluia alleluia. Quidã dicũt vnũ alleluia ad finẽ ſuperioris pſalmi ꝑtinere. alterũ eſſe ſequentis. hanc eĩn regulam hieronimus tenendã eſſe tradit. Cui⁹ aſſertioni caſſiodorus quoq; cõſentit. ſed plures vbicunq; eſt alleluia ſeqn̄ti dant·et aliquando ſemel· aliquando bis vt dominus in euangelio·nũc dicit amen· nũc amen amen ꝑ maiore certitudĩe rei. Iſtiſ conſentit Aug. ꝓſertiz cũ nulli grecorũ codices in fine pſalmi habeãt alleluia. ¶ CV.

¶ Aug. Pſalm⁹ iſte ſuperiori cõiunctus ẽ· nõ modo in titulo. ſed etiaz in materia. Agit eĩn de eodem populo iſrael de quo et ſupior. Sed iſte agit d illo ſecundũ iniquos qui ibi erant. ꝓcedens vero d eodem ſcđm electos.

¶ Aug. Aliquos in illo populo veros fuiſſe filios abrae. innuit paulus dicens: Sed nõ in oĩb⁹ illiſ beneplacitũ eſt deo. Et q; hos cõmendat hic ꝓmiſſuſ pſalmus·nichil ibi dicitur de iniquitatibus amaricantiũ. Sed hic ſequens pſalmus agit de iniqs. ꝟ q; iniqs nõ ſolũ iuſticia ꝟ mĩa dei facta eſt. De his loquit̃ ſeqns pſalm⁹·cũ laudib⁹ dei·ex ꝑſona eorũ qui veniã cõuerſi ꝓcant̃. et exẽpla eorũ cõmemorãtur. in quos etiã peccantes diues apparuit miſericordia dei. vnde etiã iſte ſicut et ille·ſic incipit. Confitemini d· Ibi ſequit̃ et inuocate. hic quia bonus. vnde hic confeſſio peccati poteſt accipi. quia ſequit̃ etiã peccauimus cũ p·n· Sed et q; bonus eſt deus. in laude eſt·et in laude confeſſio. licet nõ ſit pia peccatorũ confeſſio ſine laude dei. habet ergo dei laudẽ· qui peccata confitetur ſiũ ĩ verbis ·quãdo eũ bonũ et miſericordẽ dicit ſiue in ſolo affectu cũ hoc credit. Monet ergo ad geminã cõfeſſionẽ laudis ⁊ peccorũ.

¶ Caſ. Hebreus relicta patrũ ꝑfidia. ad miſericordiã dei cõuerſus· ſuadet alijs ad candẽ miſericordiã cõuerti·orans vt populo beneplacito ſocietur·qui erat in aduentu chriſti congregandus.

¶ Quis loquetur. Caſ. Iſte qui miſericordiã petit implet̃ conſideratione diuinorũ operũ et admirans ait: Quis loquetur.

¶ Beati qui cuſtodiunt. Auguſ. Vel quia ſequit̃. Beati qui cuſto· iudi·et faciũt iuſ· Laudes dei dicit opa ꝓceptorũ eius. que ipſe facit in ſuis deus eĩn opatur in nobis velle bonũ et ꝑficere· vt ait apoſtolus· Quis ergo loquet̃ potentias dñi·i·quomõ et que deus potẽter opatur in ſuis·quoniã hec ineffabiliter opatur. quis audi·fa·om·lau·eius. Quis cuz audierit facit laudes eius·i·opa ꝓceptorũ eius. que et ſi nõ oĩa audita fiunt. inquantũ tamẽ fiunt. ille laudãdus eſt qui opatus eſt in eis. Et ideo maluit dicere laudes q̃z mãdata· vel opera mandatorũ ei⁹. quia (vt dictũ eſt) inquantuz fiũt ipſe laudãdus ẽ. quas tamen omnes quis ſufficit facere vel loqui. Et eſt ſenſus miſericordia ẽ in ſeculum quã quis apud ſe nõ ſufficit cogitare· vel alijs intimare vel opere implere. Et accipit ꝑ eodem laudes et potentias. Sz inter illa duo diſtinguit̃ ſcz loquet̃ et auditas fa· Et ſequit̃ beati. Q.illud nemo ſufficit ſalicet loqui potentias vl̃ omnes laudes facere. vel·i· ſaltez agat hoc ſcz iudiciũ et iuſticiã· q; beati ſunt qui cu·⁊c

¶ Electi. verum ſemen abrae·

populorum poſſederunt. Ut cuſtodiant iuſtificationes eius: et legem eius requirant.

¶ Alleluia alleluia.

CV

Peccata et laudes.

CONFITEMINI DOMINO quoniam bonus: qm̃ in ſeculum miſericordia eius. Quis loquetur potentias domini: auditas faciet omnes laudes eius: Beati qui cuſtodiunt iudiciũ: et faciunt iuſticiam in omni tempore. Memento noſtri domine in beneplacito populi tui: viſita nos in ſalutari tuo. Ad videndum in bonitate electorum tuorũ ad letandum in leticia gẽtiſ tue: vt lauderis cum hereditate tua. Peccauimus cum patrib⁹ noſtris: iniuſte egimus iniquitatez fecimus. Patres noſtri in egipto non intellexerunt mirabilia tua: non fuerunt memores multitudiſ miſericordie tue. Et irritauerunt aſcẽdentes in mare mare rubrum: et ſaluauit eos ꝓpter nomen ſuum: vt notam faceret potẽtiam ſuam. Et increpuit mare rubrum et exiccatum eſt: et deduxit eos in abyſſiſ ſicut in deſerto. Et ſaluauit eos de manu odientium: et redemit eos de manu inimici. Et operuit aqua tribulantes eoſ: vnus ex eis non remanſit. Et cre

In natura. Ne quis pro culpa terreatur. aug. vſq; in finẽ ſeculi miſericordia que miſeris exhibet̃. conſolando in miſeria vel liberãdo ab ea. vel in eternũ miſericordia. quia nemo ſine deo poteſt eſſe beatus.

Et. Id eſt. quis ſufficiet.

Quis. Id eſt·faciet vt audiantur ab alijs omnia in quibus laudandus eſt deus. aug. Sic enim debent dici vt predicentur audientib⁹.

Sed quis poteſt omẽs quaſi nullus. vel q; recte iudicando bonũ a malo diſcernendo.

Recte agendo. aug⁹. Ex quo incipiunt. Qui enim ꝑſeuerauerit vſq; in fine hic ſalu⁹ erit.

Sed quia deus iuſtos facit. orat et ait.

aug. vt in eis ſimus in quibus beneplacitum eſt tibi. quod nõ eſt in omibuſ. et non inter contumaces ſimus. Et vt hoc ſit. aug· vt ab eo ſanati· poſſimus iudiciũ cuſtodire. et iuſte agere. vnde beati.

Ieſu. viſita nos ad hoc.

Et viſita etiã. Et letemur. Que eſt ipſe de⁹. Cui alibi dicit̃. Exultatio mea redime me filiorũ abrae. qui omnes vna gens.

viſita etiã. Quia nõ laudat̃ niſi ꝓpter te.

viſita et neceſſe eſt vt viſites. q; Quia in eis fuimus materialiter quando peccauerũt. vel potius. i. ſicut patres noſtri.

Quantũ ad deũ. Quãtũ ad ꝓximum.

Quid enim patres fecerũt. aug· vbi multa eis facta.

fuit opus intellectu. vt ꝑ illa tꝑalia alia que rerẽt ſcz eterna. Que ꝑ eis in egipto fecerat

aug· Arguit et memoriã· quia nec ſaltẽ tempaliter acta recoluerũt· vt poteſtatẽ quã exꝑti erant crederent ſe ab inimicis liberandos.

dicit ꝑ ſitu terre.

Ita murmurauerũt et tamẽ. aug· nõ ſecutus infidelitatẽ eorũ. Nõ merita eorum: glorificandũ ſcilicet.

Quomõ ſaluauit· auguſ. Et nõ voce celitus miſſa. ſed diuina potẽtia. quã que ſenſu carent ſentiũt et obediunt.

vel aquis multis quod idem eſt· ita.

Quod magnũ fuit· Quod grauius ·i. maius. quia ꝓpter eos percuſſi plagis.

pharaonis·

pharaonẽ et egiptios·

Perſequẽtibus nõ egiptijs. Qui enim ex egiptijs nõ ꝑſequebãtur remanſerunt

¶ Ad videndũ. Aug. Vt videam⁹ te in ea bonitate quã ꝓſtas electis·i· ꝑ gratiã tuã videam⁹· ne ceci remaneamus.

¶ Ut lauderis. Auguſ. Mirũ eſt in pleriſq; codicib⁹ eſſe ſcriptũ vt lauderiſ. cũ ſit vna ĩ greco poſitõ; et ſilis debet eſſe interꝓtatio ſcz vt videamus et letemur et laudemus cũ hereditate tua. Vl̃ vt videas nos in bonitate elec·tu.i· ibi nos eſſe facias·et ibi nos videas. Et viſita ad letandũ·i· vt leteris in leticia gentis tue·i· vt facias gentẽ tuã letari ex te. Et vt leteris cũ hereditate tua·i·faciaſ eã laudari in te. quia nõ laudat̃ niſi ꝓpter te.

¶ Peccauimus. Secunda ps vbi enumerat peccata patrũ q̄ in egipto cõmiſerunt ⁊ tamẽ a deo dicit liberatos.

¶ Iniquitatẽ fe. Caſ. Tercõ idẽ dicit vt pura cõfeſſio appareat· tãto citius ſoluitur·quanto viuaci⁹ ſe damnat homo.

¶ Mirabilia. Aug Id eſt·quid ꝑ illa eis dare velles·i·nõ tempale; ꝟ eternũ bonũ. quod ꝑ patientiã expectat̃. et ideo ipſi impatiẽtes murmurauerũt. et tempalibus beari voluerunt.

¶ Caſ. Duo ſũt que beneficia cõmẽdãt. intellect⁹ et memoria quorũ vtrũq; in eis redarguit. Et ꝑmo intellectũ·cũ ait nõ intellexerũt mirabilia.

¶ Irritauerunt. Aug. Timẽtes deũ et deſpantes·p⁹ tot in egipto viſa

¶ Hec irritatõ facta eſt cũ egrediẽtes de egipto. ꝑuenerũt ad mare rubrũ vbi ita erant cõcluſi ·q; ex vno latere erat mons nimis arduus ⁊ nemini ad tranſeundũ ꝑuius·et ex alio latere erat mare rubrũ·et a dorſo erant inſeqntes egiptij. et pro his ceperũt grauiter murmurare obliti potentie dei· Sed tũc mare diuiſum eſt in duodecim diuiſiones et nulla tribus auſa fuit itrare prius niſi tribus iuda. vnde meruit inter alias regni priuilegium vel ꝓncipatum obtinere.

¶ Sicut in deſerto. Aug. Quia vbi fuerunt abyſſi· factum eſt ſiccitate vt deſertum vbi nõ ſunt aque·

¶ Redemit eos. Aug. Quo ꝓcio·q·d·nullo·ſed in figura baptiſmi factũ eſt in quo redimimur de manu dyaboli ſanguine chriſti. vnde et mare rubrũ dixit·quo colore ſanguis figurabatur

¶ Et crediderunt. Aug. Ecce dura corda iudeorũ que nõ ante·ꝟ poſt miracula credũt melius fuit ꝑmittenti credere.

Cito fecerunt. Tercia pars vbi exponit peccata que poſt exitū fecerunt. nec tamē defuit eis miſericordia dei p moyſen placati. Vel correptio p iuſticiā dei in quoſdā p moyſen vindicantis.

Caſ. Cito fecerūt. Sūma celeritate mutati ſunt a credulitate z laude vt murmurarent. nō ſuſtinuerūt. de⁹ erat eis victualia datur⁹. ſed illi nimia feſtinatione anticipauerunt ſub diffidētia petentes. nō expectantes cōſiliū eius. diſtulit ei deus dare. vt pbaret eos.

Cōcupierūt cō. Aug. Talis locutō vt laudauerunt. l.

Caſ. Nimietas deſiderij. geminatōe verbi oſtenditur.

Saturitatem. Non eſt hec ſaturitas de qua dicitur. Beati qui eſuriunt et ſitiunt iuſticiam.

In animas. Auguſ. Animalitatē. que ſuſtentat eſca. vnde z in euangelio. Nonne anima eſt plus q̄z eſca.

Aug. Vel aīmas vt voluntas que deſpando petierat copia vinceretur. Saturitatē ſequitur ſeditio. vnde ſubdit. Et irritauerunt. Caſ. honorē ambientes inuidendo Moyſen in caſ. et aa. ſanc. do. hec irritatio fuit p ſacerdotio quod habebat aaron et filij eius.

Aperta eſt terra. Caſ. Laus dei. q̄ ſuos vindicauit. qualitas pene ſcā indicat. terra vorant. qui trena ſapuerunt.

In ſynagoga. Caſ. Chore nanqz et ducenti quīquaginta cū eo volētes hr̄e ſacerdotiū aaron accepert thuribula vt adolerēt incenſum. ideoqz diuino igne conſūpti ſunt.

Peccatores. Aug. Nō ait peccātes quod et boni. ſed peccatores. valde iniquos et grauib⁹ ſarcinis peccatorū oneratos.

† Aug. vſus locutōnis eſt p verbis eius. vel in verba quod magis latine diceretur. † talis locutio eſt iſta vt illa. qua dicitur vitam talē viuit.
diderunt in † verbis eius: z † lauda
† dicentes cantemus dn̄o g. e. m. e. † Q. crediderunt et laudauerunt. et. vel feſtinauerūt quod apertius.
uerunt † laudē eius. † Cito fecerūt
† Aug. debuerūt enim cogitare tanta opera dei erga ſe facta nō eſſe inania. ſed uocare eos ad eterna. que patienter expectanda ſunt. Illi uero feſtinauerūt fieri beati ī terrenis. ī quib⁹ ē hydria cupiditatis de qua qui biberit ſitiet iterū. vnde ſubdit. et concupierunt con.
obliti ſunt operum eius: non † ſuſti
nuerunt conſiliuz eius. Et concu
pierūt concupiſcentiaz in deſerto:
Id eſt. in deſerto.
et temptauerunt deum in inaquo
ſo. Et dedit eis petitōem ipſorū:
Id eſt. quia: Ita ſcz. Nō tn̄ ideo beati.
et miſit ſaturitatez in aīmas eorū.
pro ſacerdotio.
Et irritauerunt moyſen in caſtris
aaron ſanctum domini. Aperta ē
terra ſe.
terra et deglutiuit dathan: et ope
ruit ſuper congregationē abyron.
† Id eſt. in ducētos quinquaginta qui thuribula tenuerūt. † Non dei.
Et exarſit ignis in † ſynagoga † eo-
† Qui in incenſo peccauerunt
rum: flama combuſſit † peccatores.
† Abſentiā moiſi nō ferentes. † Alias choreb. † poſt.
† Et fecerunt vituluz in † oreb: † et
† vitulus enim nō ſculptilis ſed ꝯflatilis fuit.
adorauerunt † ſculptile. Et muta-
Id eſt. domini qui eſſet gloria eorum ſi ſuſtinerent eum.
uerunt gloriam ſuam: in ſimilitu-
vt ab eo comederētur. qz fenū ſunt. i. caro.
dine vituli comedentis fenum.
Obliti ſunt deū qui ſaluauit eos
† Q. quomō ſaluauit. Ecce ipſe eſt.
† Que p magnitudine recoli potuerunt.
† Caſ. hec nō ſolent a mente excidere.
† qui fecit † magnalia in egipto: † mi

Et fecerunt. Caſ. Abſentiaz moyſi non tolerātes. dum ipſe in vertice montis ſynai moraretur vt acciperet legem fecerunt vi.

Oreb. Caſ. Interp̄tatur caluaria. vbi crucifixio facta. vt iam tūc pſi di in eo nomine peccarent. vbi poſteri eorū erant dominū crucifixurū. id ē. in eo loco qui ſecundū nomīs interp̄tatōnem deſignat locū vbi iudei crucifixerant dominū. Hoc impatiētia leuiū fecit. ſicut oīa mala ex ea naſcunt.

In ſimilitudine. Aug. Nō ait in ſimilitudinē. ſed in ſimilitudine. Et eſt talis locutio vt ſupra. et crediderunt in verbis eius.

Obliti ſunt. Caſ. Magna obliuio. q̄d eſt in memoria. ſi nō liberatō

Terribilia. Quia aduerſarios afflixerunt: et iſtis quem timere debe-rent monſtrauerūt.

Stetiſſet in confractōe. Aug. Dicens ſi nō dimittis illis. dele me a libro tuo. Quantū valet interceſſio ſanctorū. Securus moyſes de iuſticia dei. qua cū delere nō poſſet. impetrauit miſericordiā. his q̄ iuſte pirent.

Ut auerteret iram. De aqua contradictōnis et īmolatōne filiorū. vnde vehementius iratus deus. et tamen poſtea miſertus.

Et pro nihilo. Quarta pars vbi item et alia peccata enumerat. et p phinees placatum deum dicit.

† aug. Id eſt. mirabilia quia admiratō non eſt ſine aliqua formidine. Caſ. hec viuacius mētibus herent.
rabilia in terra chaz: † terribilia in
† Cōminando † propter hec ſcelera quia digni erant pire omnes penitus.
mari rubro. Et † dixit vt † diſperde
ret eos: ſi non moyſes elect⁹ eius.
† Inceſſanter oraſſet p eis. † aug: In plaga qua erant feriendi. vt ſe obiiceret pro illis.
† ſtetiſſet in † confractione in conſpe
vel ſuā.
ctu eius. Ut auerteret iram eius.
† Nō q eam vidiſſent. ſed ſic p nichilo h. ſcz q nō crediderūt v. e.
ne diſperderet eos: et † pro nichilo
habuerunt terram deſiderabilem.
† q eſſ; eos itroductur⁹ vel his.
Non crediderunt † verbo eius et
dicentes faciamus ducē. et redeam⁹ in egipiū.
murmurauerunt in tabernaculis
† dū murmurant nō audiunt. † Caſ. vehementer eos a murmure phibentis.
ſuis: † non exaudierunt † vocem do
Cōminando penam
mini. Et eleuauit manū ſuam ſup
† Quaſi viles. qui prius fuerūt glorioſi.
eos: vt † pſterneret eos in deſerto.
filios etiam.
Et vt deiiceret ſemen eorum ī na
† Ne vltra de congregatione preſumerent.
tionibus: et † diſperderet eos in re-
† aug. Idolo gentium conſecrati ſunt.
gionib⁹. Et iniciati ſunt † beelphe
† Immolātur mortuis hominibus quaſi diis.
gor: z comederunt † ſacrificia mor-
tuorum. Et irritauerunt eum in
† vel ſtudiis † vt p ſuis grauibus peccatis grauiter vaſtarētur.
† adinuentōibus ſuis: et † multipli
cata eſt in eis ruina. Et ſtetit fi-
† aug: Breuiter dicit q non docet ſed cōmemorat. † Sic.
nees et † placauit: et † ceſſauit quaſ-
ſatio. Et reputatum eſt ei ad iuſti
ciam: in generatione et generatōez
† verū. † Ad iram pnocauerunt.
vſqz i ſempiternū. † Et † irritauerūt

Non crediderunt v. e. Aug. Contempſerūt quod p illā ſignificabatur. eternum bonū vere deſiderabile. vel nō crediderūt v. p pua ad magna vocantis. Niſi aliquid magnum terra illa ſignaret ad qd̄ inuitarētur: nullo modo culparētur: qui p nichilo habuerūt eam. Cuius tempale regnū etiā ſancti p nichilo ducūt. vt hieruſalē que in celo ē hic deſiderabilē amēt ſed infidelitas merito arguit. qz in eo q habuerūt eam p nichilo: nō crediderūt verbis dei. p pua ad magna ducentis. et feſtinātes hic eſſe beati: nō ſuſtinuerūt conſiliū eius.

In tabernaculis. Caſſi. Murmur: quia hoc nō laborantibus ſed ocioſis cōtingit. vnde maior indicia criminis creſcit.

Et eleuauit. Caſ. Hec iuſticia dei pmittitur. vt ſecuta pietas magis glorificet. q̄ pietas in ſequēti oſtenditur: vbi interuētu phinees deus placat⁹ dr.

Et iniciati ſūt. Caſ. Vel ꝯſecrati ſūt quaſi nō modo ad tēp⁹ colētes. grauior exceſſus et vehementior ira. demonib⁹ deuouebant filios.

Aug. Et iniciati. ſ. Añ quā diceret q aliquis hanc indignationez dei placauerit. adiūgit. Et iniciati ſunt et irritauerūt. et multiplicata eſt in eis ruina q̄ſi ad hoc diſtulerit q leuauerat manū ad pſternendos: vt dati in reprobū ſenſum etiā hoc admitterent ſcz crimē ydolatrie. et in tanto crimine euidenti iuſticia punirētur. et tantū fuit hoc ſcelus eor: vt de⁹ nollet aliter placari. niſi vt phinees eū placauit. qui coeūtes interfecit. nō odio eorū: ſed zelo dei. quo facto populū cui⁹ maior interitus futur⁹ erat liberauit.

Et ſtetit phinees. Caſ. Solida mēte vt in generali pturbatōne ſolus ipſe cōfidentiā dep̄catōnis aſſumeret. Et placauit vel exorauit. Poſſz dixiſſe: Et mechantes tranſfixit. Sed melius dixit exorauit. quia tranſfixio mechantium zelo dei facta. magis dicenda oratō q̄z opatō. quia qui bene agit orat.

Et reputatum eſt. Aug. Deus qui nouit quanta charitate populi id factū ſit. reputauit hoc ſacerdoti ſuo in iuſticiā. nō ſolum q̄zdiu generatio eſt. ſed vſqz in eternum.

Et irritauerūt. Caſ. Quinta pars vbi agit de aqua cōtradictōnis.

et de imolatōne filioꝝ· vnde vehementi⁹ iratus eſt deus. ⁊ tamē poſtea miſertus· Quaſi ita irritauerūt in adinuētionibus ſuis· ſicut ſupra dictuȝ eſt. Et nūc iterū irritauerunt.

Et diſtinxit. Caſ. Hoc miraculū a priore cōſtantia quā habuit ī alijs miraculis· hoc eñ ambigue dixit· qui oīa alia certa fide ꝓmiſerat. ꝑturbatus eñ murmure populi infidelis nō tenuit fiduciā qualem debuit.

Aug. Et diſtinxit. Quaſi hoc nō poſſet deus facere· qui tanta iaȝ ante fecerat· dubitāter eniȝ petram ꝑcuſſit· qui in alijs nō dubitauerat· de hoc aūt hac ſola pena corrept⁹ eſt· ꝙ non intrauit terrā illaȝ· nō tamē alienatuſ eſt: a regno gratię dei.

Gentes. Septē illos populos qui terram ꝓmiſſionis poſſidebant.

Et factū eſt. Caſ. Terra ꝓmiſſionis data in ꝑmiū: verſa eſt excedentibus in ruinaȝ. quia gentiū cōformitate facte ſūt ydolatrę.

Et immolauerunt. Aug. Hec et ſi illa nō narret hyſtoria tamē hic ꝓpheta mentiri nō poteſt.

Caſ. Si nō in prima: in ſequēti ętate factū ē quod narrat dd.

Et interfecta eſt. Aug. Tropica locutō cōtinens ꝓ cōtento ·i· homines. Ipſi eñ interficiebāt aīas ſuas īmolando filios. et cōtaminati ſunt in opibꝫ

Adinuentionibus. Aug. Nō ꝙ ꝑmi inueniſſent· ſed qa alioſ imitati ſunt. Qd in greco aptius· et hic et ſupra. vñ et alij trāſferunt ſtudia· vel affectōnes· vel volūtates.

Abominatus eſt. Caſ. Id eſt· auerſus eſt ab eis. quod autē eſt extremū oīm malorꝫ. vñ ruina ſequit̄ ⁊ tradidit.

cum ad aquas contradictionis:
† ſ Mente turbatus ut heſitaret.
et † uexatus eſt moyſes propter
ſ Nimia importunitate populi ſuccenſus diffidenter exrepuit dicēs. Nunquid de petra h· potero uobis aquam e.
eos: quia exacerbauerunt ſpirituȝ
ſ ideo quia exacerbauerunt eum.
eius. Et diſtinxit in labijs ſuis:
† ſ illi de quoꝝ iniquitatibus loquit̄ pſalm⁹ cū in terram ꝓmiſſam intrarēt.
non † diſperdiderunt gentes quas
† ſ ut interficerent nec cōmunicarent eis·
† ſ Caſ· Ne enim hoc fieret. precepat deus occidi gentes.
† dixit dñs deus illiſ. Et † cōmixti
ſunt inter gentes· ⁊ didicerunt opera eoꝝ· ⁊ ſeruierunt ſculptilibus
† ſ ita. ſ ꝙ eas nō ꝑdiderūt· ſꝫ cōmixti ſūt eis·
eoꝝ: et † factum eſt illis in ſcādalū
† ſ hoc moyſe et ioſue mortuis † ſ ydolis que
et † imolauerūt filios ſuos ⁊ † filias
erat conſuetudo gentium
ſuas demonijs. Et effuderunt
† ſ aug. ꝑuuloꝝ a cōſenſu illius ſceleris alienoꝝ
ſanguinem † innocenteȝ: ſanguinē
ſ Caſ. Ne putes extraneorum.
filiorum ſuorum et filiaruȝ ſuarū:
quas ſacrificauerunt ſculptilibus
† ſ Quia fere hoc peccato omnes mortui ſunt.
† ſ Id eſt. ipſi homines.
chanaam. † Et interfecta eſt † terra
† ſ Id eſt· contaminati ſunt·
in ſanguinibus: ⁊ † contaminata ē
ſ polluti.
in operibus eoꝝ: et fornicati ſūt
† ſ Adulterinis ſupſtitōnibus polluti.
† ſ Quaſi potentia vindicandi excitata eſt·
ſ Ira non eſt in deo. ſed ꝑ ſimilitudinē·
† in adinuentionibus ſuiſ. † Et iratus eſt furore dominus in populo
ſ aug· Nō ad ꝑditionē ſed diſciplinaȝ. qd innuit nominans hereditatem.
ſuo: et abominatus eſt hereditatē

Et tradidit eoſ. Caſ. Ecce qui gloriabātur in ydolis oꝓꝓbrio ſeruitutis ſubſūt· qꝛ ſeruiūt inimicis. qd difficile ē.

Qui oderunt eos. Caſ. Graue eſt ſeruire offenſo, qui nullo placatur obſequio.

Sepe liberauit. Caſ. Duplex miſericordia· ꝑmiſit eñ ſupius beneficia dei. nec tñ ceſſat iniqtas coꝝ· intulit vindictā. ⁊ afflictis iterū miſeretur.

In conſilio ſuo. Caſ. Conſiliū hominis malū eſt ipſi homini. quo quęrit quę ſua ſunt· nō quę dei.

Teſtamenti ſui· Caſ. Cauſa eſt ne iſrael ꝓ debito ꝑiret. teſtamentū nouū· vbi eſt aduentus domini: qui eſt abrac ꝓmiſſus.

Penituit· Aug. Quia mutauit ꝙ ꝑditurus eos videbatur. Caſ. tūc penitet quādo nos pęnitere videt. et talis eſt nobis· quales nos illi.

Aug. Nichil repente facit deus· ſed quod ab ęterno ꝑſciuit. Sed mutare dicit̄: quod ſecundū rerū cauſas ſequi videret̄ alijs cauſis ecōtra interuenietibus. Sed et cauſas: et quid fieret īmutabiliter ꝓuidit.

In miſericordias. Caſ. Propter diuerſa dona· ꝓphetę· apoſtoli· martires et cōfeſſores· de iudeis fuerūt quos dedit in miſericordias· et hoc ī conſpectu omniū· q· c· e· id ē· gentiū vt eos gentes mirarent̄· quę prius eos deſpexerūt. Vel corā demonibꝫ liberi facti ſub quibus fuere captiui.

Saluos fac nos. Caſ. Sexta pꝫ· Iam copia laudis dei explet⁹ ꝓcatur. qd futurū vidit· vt eccleſia de oībus gentibus congregetur et laudes eternas cantet.

Aug. Saluos f· n· Quaſi dediſti miſericordias in ꝯſpectu omniū· dyaboli et angeloꝝ ei⁹· qui captiuos tenebāt· qbus eiectis ꝑficit xp̄s ſanitates· Saluos fac nos. vñ hic orat vt perficiat ſalutem· vnde ſeruat hic ordinē quē domin⁹ in euāgelio· prius eñ agit d̄ eiectōne demonū. poſtea de ſanitate. Tercio d̄ glorificatōe· vbi ſubdit. Et gloriemur in lau· t· Sic eñ dixit dñs in euāgelio. Ecce eijcio demonia. et ſanitates ꝑficio. hodie et cras. et tercia die cōſū mor ·i· ꝑficior occurrētibꝫ oīb⁹ in virū ꝑfectū ī meſurā ętatiſ pleitudiſ xp̄i Per q̄ notātur tres ſtat⁹ xp̄ianę religionis· duo in ꝑſenti vbi meremur. Tercius in futuro vbi triūphabim⁹. Prim⁹ eſt in pęnitentia. Secūdus in iuſticia. Terci⁹ in gloria. In quoꝝ ſignificatōne celebrabātur ī veteri teſtamēto tres ꝓcipuę feſtiuitates ſcꝫ paſcha· penthecoſtes· et ſcenophegia. In paſcha īmolabat̄ agn⁹. ⁊ comedebat̄ azima cū lactucis agreſtibꝫ ⁊ ſpicas igni torrebāt ꝑ q̄ ſignificat̄ carnis mortificatio, et pñię amaritudo. In pēthecoſte. noui panes cuȝ nouis fructibꝫ offerebant̄· ꝑ quod intelligit̄ iuſticię ſtat⁹· ꝑ quā in nouitate vitę ambulam⁹. In ſcenophegia quę erat feſtiuitas tabernaculorū. offerebat̄ de cūctis fructibꝫ āni in templo· ꝑ quod ſignificabatur ſtat⁹ futurę cōſūmatōnis· quādo ſancti in īmortalitate d̄dicati veniūt cū exultatōne portantes manipulos ſuos. Iidem tres ſtatus ſignificati ſunt per ea quę ſamaritanus circa vulneratū fecit· Infudit eñ prius vinū· poſtea oleū. deinde dixit illi vade ſanus factus es. In vino intelligit feruor pęnitentię. In oleo leuitas iuſticię. In eo qd dixit vade ſan⁹ fact⁹ es cōſumatō glorificatōnis ęternę. Hi quoqꝫ ydem ſignificant̄ ꝑ tres dies xp̄i ſcꝫ crucis ſepulturę reſurrectōis. Iſti ergo tres ſtatus ſignificant̄ ꝑ illa tria ꝓdicta quę domin⁹ dixit. Per eiectōem quippe demonū pęnitētia intelligit̄. ꝑ quā a peccatis mūdamur· ꝑ ſanitatū ꝑfectōem iuſticia. Per tercię diei cōſūmatōȝ futurę glorificatōis ꝑfectō intelligit̄. Iidē quoqꝫ tres ſtat⁹ ſignificātur ꝑ ea quę ⁊ hic dicūtur· prim⁹ pęnitētię ſtatus notatur ꝑ hoc ꝙ dicit dedit in miſericordias in cōſpectu oīm. Secūdus iuſticię ſtatus ꝑ hoc ꝙ dicit. Saluos fac nos. Tercius glorificatōnis ꝑ hoc ꝙ dicit. vt confiteamur ⁊ gloriemur. Sequitur. Et congrega nos· ⁊c.

ſuam. Et tradidit eos in man⁹ gē
ſ Quia illis ſubiecti·
tium: et dominati ſunt eorum qui oderunt eoſ. Et tribulauerūt eos inimici eoꝝ: et humiliati ſunt ſub
† ſ Sꝫ dominus·
manibus eoꝝ † ſępe liberauit eoſ·
† ſ aug. Hoc eſt quod ſupi⁹ dixit. nō ſuſtinuerūt conſilium eius ſcꝫ dei quod eſt de eternis.
† Ipſi autem exacerbauerunt eū
† ſ Ideo. ſ viles facti·
in cōſilio ſuo: et † humiliati ſunt in
† ſ Licet eſſent inqui deus tamē plenus miſericordia ñ neglexit eos. ſ Intuitu miſericordie.
iniquitatibus ſuis. † Et vidit cuȝ tribularentur: et odiuit orationem
† ſ aug· Eterni quod diſpoſuit ad abraam·
eorum. Et memor fuit † teſtamenti ſui: et pęnituit eum ſecundū multitudineȝ miſericordię ſuę. Et de
† ſ predeſtinatos. † ſ pluraliter dicit. qꝛ quiſqꝫ propriū domū habet· et totū eſt miſerentis dei
dit † eos in † miſericordias: in cōſpe
† ſ Hoc falſo putant iudei impleri ꝑ antixp̄m.
ctu omniū qui ceꝑant eos. † Saluos fac nos domine deus noſter:
† ſ vnde alias oues habeo ſcꝫ de gentibus ſcꝫ filios dei qui diſperſi erant.
et congrega nos de † nationibus.
ſ In preſenti et in futuro.
Ut confiteamur nomini ſancto
† ſ Caſ· Non in humana iactantia·
tuo: et gloriemur † in laude tua.
ſ Eſt·
Benedictus deus dominus iſrl̄
ſ vnde· Beati qui habitant in domo tua domīe in ſecula ſecu. lauda. te.
a ſęculo et vſqꝫ in ſęculum: ⁊ dicet
† ſ aug. iſte predeſtinatus de iudeis et gentibus.
omnis † populus fiat fiat.

Benedictus d. Caſ· Hec eſt laus quā congregatos optat cantare. hoc nūc cantat eccleſia de tanto bono lęta.

A ſęculo vſqꝫ in ſęculū. Id eſt. ab ęterno· in ęternū· quia ſine fine laudabitur. hec eſt tercia conſūmatio corꝑis xp̄i in immortalitate. quod in

principio pſalmi ora/
tũ eſt. Memẽto noſtri
domĩe in b·p·t.ad vi/
dendũ·ad letandum.
vt lauderis cũ b·t·

Alleluia allelu
ia. Aug. Hic pſalmuſ
commendat miſericor
diã dei·habuit et ſupe
rior bis alleluia. et hic
quoqꝫ bis·q꞉ ẽ d̃ vniũ
uerſali eccl̃ia que ↄſtat
ex duplici pariete. ſcꝫ
gentiũ et iudeorũ in
vno ãgl̃ari lapide col
lectorũ: Et merito. vt
dicamus abba pat̃.cũ
idē ſit abba quod pa
ter. Id ẽ·vt ſic ꝑ duo
alleluia intelligamus
duos populos quos ĩ/
telligimus ꝑ illa duo
nomina que apoſtolꝰ
poſuit c̃ꝫuis idē ſigni
ficantia.

Confitemini.
Aug. Docet hic pſal/
mus quid ſimuſ ꝑ nos
infirmi ſcꝫ et mali·q̇d
ꝑ miſericordiã dei bo/
ni ſcilꝫ et filij dei. Cõ
teritur ſupbia·glorifi/
cat̃ gratia. que de q̃t/
tuor temptatõibꝫ libe/
rat. Prius monet re/
dẽptos cõſiteri. Cõfi/
temini· vtroqꝫ mõ ſcꝫ
pcc̃a et laudes. CVI.

Caſ. Aug. Cuius
ſũt ſeptẽ ꝑtitões. Pri
mo monet redemptos
cõfiteri·Secũdo poni
tur prima tẽptatõ ibi.
Errauerũt. Tercõ ſe/
cũda tẽtatõ ibi. Sedẽ
tes in tenebris. Quar
to tercia temptatõ ibi.
Omnẽ eſcam. Quito
quarta ibi·Qui deſcẽ
dũt. Sexto ↄmendat̃
eccl̃ia ibi. Poſuit flu/
mina. Septimo agit
de heretic̃.ibi. Et pau
ci facti

Et mari. Caſſio.
Pro auſtro poĩt ma/
re· occeanũ illius ꝑtis
intelligens:hoc ꝑ qua
libet ꝑte põt accipi.

Errauerũt. Caſ.
Secũda pſ vbi prima
temptatõ eſt error. vbi
et fames. Error q꞉ viã
veritatis xp̃m neſciebãt· vbi et egeſtatẽ veri panis patiebant̃. Ordo in hac
et reliquis temptatõnibus, prius eſt temptatõnis expoſitõ. poſt clamor libe
ratõniſ. Tercõ exauditõ clamoris. Quarto ꝑ exauditõe cõfeſſio·i·laudatõ

Eſurientes. Aug. Curioſos ſeculi ſignificat·qui veritatẽ diuerſis opi
nionibus exquirebant·nec inueniebant.

Anima eorũ in ipſis. Aug. Cõmendat ſe deus quod nobis expe/
dit, deficimus vt rogemus·et ſubuenientẽ amemus·

Et deduxit. Aug. Q·eripuit de ignorãtia. oſtendẽs viã xp̃m. Ecce li
berauit eos ab errore. de fame aũt et ſiti quibꝫ eſtuabãt· qualiter liberauit.
poſt dicet·ſed ꝑmittit de cõfeſſione.

Alleluiã alleluia.

CVI.

ſ Hoc nequit qui nõ guſtauit. vñ alibi. guſtate et videte· quoniã ſuauis eſt dominus·

Confitemini do
† ſ id eſt·ꝙ ſuauis.
mino: †quoniam bonus· quoniãꝫ
† ſ in eternũ. † ſ Quod ego dico·
in †ſeculũ miſericordia eius. †Di
ſ Sanguine chriſti.
cant qui redempti ſunt a domino:
ſ dyaboli·
quos redemit de manu inimici·de
† ſ Aug·Paulatim nõ omẽs ſimul in vnã ciuitatẽ. ĩ vnũ populũ dei. Caſ·qui priꝰ ꝑ aras et lucos demonũ raptabãtur· † ſ vnde cõgregauit·
ſ Caſ. Hic patet ꝙ nõ de ſolis iudeis dicit·
regionibꝰ †cõgregauit eos. †A ſo
lis ortu et occaſu :ab aquilone et
ſ Redemit·congregauit·quia.
ſ Sine deo·
mari. Errauerũt in ſolitudine in
† ſ Sine vera doctrina· †Que eſt chriſtus·
† ſ Celeſtis hieruſalẽ in qua habitandũ eſt·
†inaquoſo: †viã ciuitatis † habita
† ſ Aug. Et preter errorẽ erat eiſ inopia ſine cibo verbi dei·et potu gratie. quia erant.
culi non inuenerunt. †Eſurienteſ
† ſ Quia nõ ſe exceſſit ſꝫ ſe ſibi ſufficere putauit·
et ſitientes: †anima eorum in ipſis
ſ Ideo· ſ Iam cõpuncti.
ſ Iam conuicti.
defecit. Et clamauerunt ad domi
† ſ Errore et fame· † ſ Malis ineuitabilibus.
nũ cum †tribularentur:et de †neceſ
† ſ Quid enim eis fecit. ſ Quia errabant·
ſitatibus eorum eripuit eos. †Et
† ſ Que eſt chriſtus. ſ vnde ego ſum via·
† ſ Operando·
deduxit eos in †viam rectã: vt †irẽt
† ſ Cuius viam nõ inuenerant. † ſ Ergo·
ſ aug·Q .dicite inexperti vos qui hoc iam experti eſtis in via poſiti ad ciuitatẽ directi et ſiti liberati·quia ſatiauit animã inanẽ.
in †ciuitatem habitationis. †Con
† ſ aug·Nõ merita noſtra. nõ vires. nõ ſapiẽtia·
fiteãtur domino †miſericordie eiꝰ:
ſ Exhibita.
et mirabilia eius filijs hominũ.
† ſ Nõ ſolum duxit in viã ſꝫ et a fame liberauit.
† ſ Caſ. Que erat vacua ſine deo.
†Quia ſatiauit animã †inanem:⁊
† ſ Quando a deo viſitata medicũ deſiderabat.
animã †eſurientem ſatiauit bonis·
† ſ Morantes. quia vincti conſuetudie praua·
† ſ Peccatis· † ſ uicioſa vita eſt imago future mortis.
†Sedentes †in tenebris et †vm/
† ſ Quia ipſi mendici ꝑ indigentiã boni·
† ſ Quia vicula peccatorũ que ligant eos ferrea et inuincibilia ſunt·
bra mortis: †vinctos in †mendici/

† ſ Q·ideo vincti ſunt in mendici.et fer·
ſ Per ſuperbiã·iuſticiã dei neſcientes·ſuam volẽtes conſtituere·
tate et ferro. †Quia exacerbaue/
runt eloquia dei:et conſilium altiſ
ſ Spernẽdo ſ Ideo.
ſimi irritauerunt. Et humiliatum
† ſ Impotẽtes per ſe reſiſtere viciis.
eſt in laboribus cor eorũ:et †infir
ſ aug. Et preceptũ eñi auget pccm̃.
ſ Alius·
mati ſunt:nec fuit qui adiuuaret.
Et clamauerunt ad dominũ cum
tribularentur:et de neceſſitatibus
eorũ liberauit eos. Et eduxit eos
de tenebris et vmbra mortis:et
† ſ difficultates † ſ Ergo. ſ Pro liberatõe ſequitur laudatio. ſ Hoc ſupra expoſitum·
†vincula eorum dirupit: †Confi/
teantur domĩo miſericordie eius:
et mirabilia eius filijs hominum.
† ſ Has difficultates vicit· ſ Quare † ſ Naturalem cupidinem·
†Quia contriuit †portas ereas:⁊
† ſ dyabolicas ſuggeſtiones. † ſ In aleũ boni operis·quia longe antea erant ſuperbi vnde erãt ad delectõnem interius humiliati.
†vectes ferreoſ cõfregit. †Suſce
pit eos de via iniquitatis eorum:
† ſ Qua ſibi tribuebant nõ deo. ſuam iuſticiam conſtituentes † ſ deiecti ad interitũ. Et ſic ĩ malo. vel in bono. inuenerũt ſe nichil poſſe ſine deo
propter †iniuſticias enim ſuas †hu
† ſ Suſcepit tamen. † ſ Caſ· vnde aĩma viuit·
miliati ſunt. †Omnem †eſcam ab
† ſ Ne leue putes·
ominata eſt aĩma eorũ:et †appro
ſ defectum anime.
piquauerũt vſqꝫ ad portas mor/
tis. Et clamauerunt ad dominũ
cũ tribularentur:et de neceſſitati/
bus eorum liberauit eos. Miſit
† ſ Cuius faſtidio languor erat. † ſ aug· Non de errore vel fame· nõ de difficultate vincẽdi peccata. ſed de corruptela mentis que faſtidit qõ dulce eſt·
†verbũ ſuum et ſanauit eos:⁊ †eri/
puit eos de interitõnibus eorũ.
ſ Ergo et de hoc. ſ Hiero. Expoſitũ ne expo
Confiteantur domino miſericor/
nas·ne actum agas.
die eiꝰ:et mirabilia eiꝰ filijſ homi/
ſ aug. Iam enim vt laudet̃ ſuauis eſt dominus.
nũ. Et ſacrificent ſacrificiũ laudiſ

Mirabilia eiꝰ
Hie. Q·mirabili mo
do redemptõnis date
ſunt miſericordie.

Eſuriente. Caſ.
Scire appetentẽ. Vl̃
nõ ſcire appetentẽ ſed
inedia nimia deficiẽtẽ
ſicut cõtingere ſolet ni
mia fame vel infirmi/
tate cõfecto. vt mãdu
care nõ appetat. ſed ni
mia inedia deficiat.

Sedentes in te.
Augꝰ. Tercia ꝑs vbi
ponit̃ ſecũda tempta/
tio. difficultas vincen
darũ cõcupiſcentiarũ.
Iam eñi poſitus ĩ via
ſcit quõ viuere debeat
qꝺ ante ĩ errore neſcie
bat. Et ſi conat̃ qꝺ no
uit. ligatꝰ cõſuetudine
praua nequit. nõ ergo
ſuis viribꝫ conet̃: ſꝫ cla
met ad deũ. et iam erit
facile quod erat diffici
le abſtiere a mal̃. Po
terat hoc dñs ſine dif/
ficultate dare. ſed tunc
largitorẽ huiꝰ boni ñ
agnoſceremꝰ. niſi priꝰ
obnitẽtes cupiditates
ſentiremꝰ. et nos etiãꝫ
hoc poſſe ↄſideremus.

Quia exacerba/
uerũt. Auguſ. Hoc
aliud iterũ conãtẽ vin
cit. quia non agnoſcẽs
gratiã ſibi tribuebat.
ſuã iuſticiã cõſtituere
volens conſiliũ dei cir
ca ſe reꝓbabat. vñ ad/
dit. q꞉ exacerbauerũt.

Aug· Exacer. e. d.
Contra eloq̃a dei agẽ
tes in eius regulis vi/
uere reſpuerũt· vñ eis
erat iratꝰ. Conſiliũ.
vt qui ſupbierũt in an
guſtijs hũiliarent̃. qꝺ
erat ſalubre cõſiliũ. vt
morbꝫ ſeculi cõtrario
remedio curaretur.

Nec fuit qui. Au
guſ. Deo eñi deſiſtẽte
ab auxilio laborare po
tes cõtra vicia. ſed nõ
vincere· et te ꝑſſo tua
ꝑua ↄſuetudĩe hũilia/
bit̃ cor. ut diſcaſ clama
re. vñ ſꝫdit. Et excla.

Et exclamaue
rũt. Caſ. Simili cauſa eadẽ ſententia que et ſupra

Portas ereas. Caſ. Porte ere hoĩm cõſuetudines vicioſe q̃ clau
ſos nõ ſinũt exire. Vectes· ſpũs ĩmundi. qui portas obſerant. Ereos
ferreos, ꝑ fortitudine ponit. ſed virtus dei frangit.

Omnẽ eſcam. Aug. Quarta ꝑs vbi ponit̃ tercia temptatõ· que eſt
tediũ. Qui ſupra fame languebãt·item faſtidio ꝑiclitantur·ne ergo putes
de ſatietate ſecuros· quia et faſtidio moriũtur· Et hoc eſt omnẽ eſcam.

Aug. Poſtqꝫ venit de ignorãtia ad veritatẽ de errore ad viã· de fa/
me ſapientie ad verbũ fidei. et poſtqꝫ difficultates malorũ vicit. vt ſine que
rela viuat, reſtat tedium·vt aliquando nec legere nec orare delectet. cuaſit

impietatem et cõcupiſcē
tiā ſed moritur tedio.
Qui deſcendūt
mare. Aug. Quinta
ps· vbi ponit quarta
temptatio· que eſt tem
peſtas ſeculi.
De tribus ꝑdictis
liberatis iā fortaſſe di
gn⁹ ē cui populus cõ-
mittat qui in guberna
culo nauis·i·eccleſie cõ
ſtituat. Ibi quarta tē
ptatio occurrit ſcʒ tem
peſtas ſeculi q̄ q̄tiens
eccleſiā turbat rectorē.
hoc piculū maxime ꝑ-
tinet ad rectores· cui⁹
tamē nõ erunt exptes
ſbditi. ſi tota nauis pi
clitatur.
Ipſi viderunt.
Aug. Vel viderūt·i·
ſpūaliter intellexerunt
vt in mari rubro ba-
ptiſmū·ſic ī ceteris·eo
q₃ fit: vt mirabilia ī ꝓ-
fūdo videāt. quia ope
ra eius ꝓfunda eſtima
tione cõſiderant. ſʒ ne
inde tumeſcerent: expo
nit ꝓcellas eoꝝ ſubdē
dixit et ſtetit.
In profundo.
Aug. Profundū cor
hominū vn̄ venti erū-
punt. et fiunt tempeſta
tes ſeditionū et diſſen-
ſionum.
Sicut ebrius.
Aug. Titubant: quia
ꝓſpitas eorū· vel adū
ſitas maior eſt virib⁹.
Et omnis ſapi
entia. In quiete ſa-
pientes apparent· quā
do loquūtur. quando
legūt· ſed veniēte tem-
peſtate· omīa huma-
na cõſilia deficiūt. q̄d
agendū ſit: nõ videt·
reſtat ergo clamare· vt
cor eorū ſolidet deus:
ne tētatōib⁹ ventiletur.
In eccleſia. Au
guſ. Ecce vnde omnia
dixerit· ⁊ vbi oīa ꝑdi-
cta agunt.
Poſuit flumina. Caſ· Sexta ps hactenus quō de⁹ ad ciuitatē ad
ducit· iuuat· paſcit et regit· nūc quomõ et mala inimicorū ꝓdeſſe facit.
Aug. Poſuit flu. Cõſequenter eccleſia cõmendat· ita vt nobis in omī
bus gratia dei ꝑdicetur: qui ſupbis reſiſtit· humilibus dat gratiā. Et vt eui
denter appareat de qua pſalm⁹ ab initio loq̄batur: cõmendatur eccleſia.
Aug. Cõmendatio eccleſie que ꝑ gratiam dei ſalua facta eſt. nõ ꝑ me-
ritū ſuū· et memorat inimicoꝝ afflictio propter ſupbiam. quibus extinctis
erecta eſt eccleſia· et ꝓpter inſidias et domeſtica detrimenta ab hereticis. vn
de et erga eccleſiā dei beneficia aperte monſtrantur.
In ſalſuginem. Caſ. Salſus humor vbi dominat· fecūditatē tollit
A malicia habitātium. Aug. Propter maliciā eoꝝ qui terrā illā
·i· tabernaculū domini doloſis mentib⁹ ihabitabant.
Et ſeminauerunt. Semināt agros· plantāt vineas· qui corpa ſua
celeſti inſtitutiõe purificant· vt fructus bonorū operum ferant.
Nimis. Caſ. Pro valde. vel quia multi vocati· pauci electi.

† ſ· Nõ cū tedio et merore.
et annūcient opera eius in †exulta-
† ſ A contemplatiua vita ad actiuā vel ad ꝓcel
las ſeculi· ſ Seculi
tõne. Qui †deſcendūt mare in na-
ſ dum predicant et huiuſmodi·
uibus: †facientes operationem in
† ſ Populis· † ſ Rectores. ſ Singulariter
q. pre ceteris.
†aquis mltis. †Ipſi viderūt ope
† ſ Id eſt· que deus mirabiliter opatur in cordi
bus humanis. † ſ Seculi.
ra domini: et †mirabilia eius in †ꝓ
† ſ Et quid agit in hoc ꝓfundo. ſ Permiſit.
ſ deus volens vt ad eū clament. et qui gubernat
et qui vehitur. † ſ Id ē. ꝑdurauit. vel inhorruit
ſpūs ꝓcelle. i· tirānica ꝑſecutio· vel dyabolus.
fundo. †Dixit et †ſtetit ſpiritus ꝓ
ſ Quid fecit ſpiritus.
celle: et exaltati ſunt fluctus eius.
† ſ Audendo· ſ Quādo ſeculi elatõnib⁹ eri
gūtur. † ſ Contra deum.
†Aſcendunt †vſq₃ ad celos· et
† ſ timendo. ſ Cū in deſpatõem et metū veni
unt· † ſ gehennam.
†deſcendunt vſq₃ ad †abyſſos: ani
ſ Rectorū. ſ Et in his.
ma eorum in malis tabeſcebat.
ſ Confuſione ſenſus. ſ Experti rectores hoc
ſentiunt.
Turbati ſūt et moti ſunt ſicͭ ebri⁹:
ſ vnde et apoſtolus. ſupra modum grauati vt te
deret viuere. et ipſi in nobis reſponſū mortis ha
et omnis ſapiētia eorum deuora-
buimus vt nõ ſimus fidentes in nobis·
ta eſt. Et clamauerunt ad domi-
num cum tribularentur: et de ne-
ceſſitatibus eorum eduxit eos.
† ſ Maris ſeculi· † ſ Leuem ventū·i· ꝓcellas
tempatas fecit et tolerabiles. vel in ſerenitatem
quietis eterni.
Et ſtatuit procellas †eius in †au-
† ſ Rectores feſſi poſt laborē. ſ Hoc faciunt
feſſi poſt laborem· i· letantur.
ram: et ſiluerūt fluctus eius. †Et
ſ dominus.
letati ſunt quia ſiluerunt: et dedu-
ſ tranquillitatē optataʒ· vel in eter
nam beatitudinem·
xit eos in portum voluntatis eo-
ſ Ergo.
rū. Confiteant̄ dn̄o miſericordie
eius: et mirabilia eius filijs homi
† ſ Id eſt. laudēt populi miores qui regūtur· lau
dent et ſeniores qui regūt· † ſ Id eſt. pro.
† ſ Pro bene rectis·
nū. †Et exaltent eum †in †eccleſia
ſ Pro bene regentibus:
plebis: et in cathedra ſeniorū lau-

† ſ Quid enī in eccleſia fecit ſ Superbis de⁹
reſiſtit. quia· † ſ Iudeos. ſ vbi aque doctri
ne: ſ aug· vbi currebāt ꝓphetie. ſed iam nõ eſt
ꝓpheta. nõ eſt ibi fides chriſti· nec ſacerdos. nec ſa
crificium· nec templum.
dent eum. †Poſuit †flumina in
ſ vnde alijs manabant
deſertum· et exitus aquarum in ſi-
† ſ Secundū opa bona que faciebat· † ſ Ste
rilitatem.
tim. Terram †fructiferam in †ſal-
† ſ Quo merito ſ Pro· † ſ Scribarū et pha
riſeorū dominantiū ibi·
ſuginem: a †malicia †habitantium
† ſ Humilibus gratiam dedit † ſ gentes:
† ſ ut aque in eis maneant·
in ea. †Poſuit †deſertum in †ſta-
ſ Repetit idem.
gna aquarum: et terram ſine aqua
ſ ut alijs mittant· uel emanēt aque·
in exitus aquaruʒ. Et collocauit
† ſ In hac gratia· † ſ Qui unde ſuſciperēt.
ſ unde edent pauperes et ſaturabūtur.
† ſ firmiter preceptis dei obediendo.
†illic †eſurientes: et †conſtituerunt
† ſ ubi interim habitent in ſpe. ſ uerbo dei.
ciuitatem †habitationis· Et ſemi
nauerunt agros et plantauerūt vi
† ſ Naturalem non degenerem·
neas: et fecerunt fructum †natiuita
† ſ Econtra ſterilis ficus maledicitur· † ſ Nu
mero uel merito ꝑ benedictione
tis. Et †benedixit eis et †multipli
† ſ Simplices ſed utiles nõ adeo docti· ſed fide
pleni.
cati ſunt nimis: et †iumenta eoruʒ
† ſ Quia firmū ſtat fundamentum dei· quia no
uit dominus qui ſunt eius. † ſ preſumentes d
ſe: ſ uel boni per illos diminuti. ſ Omēs di
uiſi ab unitate fidei pauci ſunt. multi uero qui in
unitate perſiſtunt.
non †minorauit. †Et pauci facti
† ſ hereticoꝝ
ſunt: ⁊ vexati ſunt a tribulatõe †ma
† ſ Pro cadentibus. † ſ Boni uexati quia ſu
perbi contendunt.
lorum et †dolore. †Effuſa eſt con
tentio ſup principes: et errare fecit
† ſ Abiecti ſunt ſuperbi· inſtructus eſt hūilis
eos in inuio et non in uia. †Et
† ſ Qui nichil ſibi dat· ſed totū de miſericordia
dei expectat † ſ Et per adiutū familias ſeruat
in innocentia·
adiuuit †pauperez de inopia: ⁊ †po
† ſ Propter ſimplicitatem et innocentiam
ſuit ſicut †oues familias. Vide-
bunt recti et letabuntur: et omnis
† ſ garriens contra ueritatem· † ſ Cõuicta.
†iniquitas eorū †opilabit os ſuū.

Et pauci. Aug⁹.
Septia ps vbi d̄r ec
aliquid de hereticiſ· q̄
bus quaſi ciuilib⁹ bel-
lis quatit eccleſia· vn-
de ⁊ circa eccleſiā diui
na beneficia cõmēdāt
Aug. Et pauci fa.
Quaſi de his dicat d̄
quib⁹ añ loquebat·cū
tamē ſupra de bonis·
hic de hereticis agat·
de quib⁹ quaſi de eiſ-
dē ꝓpter cõmunia ſa-
cramēta. ꝓpter ſpecieʒ
pietatis· nõ ꝓpter vir-
tutē· vnde iohānes ex
nobis exierūt: ſed non
erāt ex nobis. id ē. exie
rūt de multitudine vo
catoꝝ· ſed nõ erant de
paucitate electorū.
Vexati· Caſ. Vel
ꝑſiſtētes ꝑ hereticos·
vel heretici īſidijs dya
boli· dolor et tribula-
tio his qui auctorē ſa-
lutis relinquūt.
Effuſa eſt con-
tentio. Aug: Vel ef
fuſus eſt cõtemptus· re
ꝓbati ſunt enī ab eccle
ſia· et magis ſunt ꝯtē-
pti: quia principes eſſe
voluerūt. de quib⁹ per
oſeā. Iſti regnauerūt.
et nõ ex me. principes
extiterūt et nõ cognoui
Iſti facti ſunt ſal infa
tuatū quod ꝓiectū eſt
foras· et cõculcatur ab
hominibuſ· quo quid vi
lius. et magis contem
ptū. Vel aliter ab hic
Et pauci agit de eiſdē
bonis de quib⁹ añ ege
rat. Q. d. Multi-
plicati ſunt· et poſt
ipſi boni. Pauci f.
·i· ꝑ illos hereticos im
minuti ſūt. Et vexa.
ſunt boni ꝑſiſtētes ī fi
de. A tribu. malo.
ſcʒ hereticoꝝ. Et do
lo. habito ꝑ cadenti-
bus. Ideo vexati ſūt
boni quia· Effuſa
eſt cõtentio. ſuper
principes eorum·i· quia ſupbi hereſiarche ꝯtendūt contra catholicos. Et
dominus errare fecit. vel ſeduxit eos principes relinquēdo eos ſibi·
vnde tradidit eos deus in repbū ſenſū· hoc ergo modo ſeduxit. q₂ donauit
illos ſibi ipſis: Nā ſi ꝓprie inquiras ipſi ſe ſeducūt. Qui enī putat ſe aliq̄d
eſſe cū nichil ſit· ſeipſū ſeducit· Seduxit ergo eos dimittēdo eos in inuio et
non in uia. Aug. Illi ſupra boni ſcʒ in via poſiti· et ad ciuitatē directi. iſti
relicti ſibi adeo in inuio ſeducti. et nullo mõ in via ſunt. quō enī eſt in via q̄
ꝑtem tenet et totū relinq̄t. et quid fecit etiā de illis ſeductis. Ecce. Adiuuit
potuit illos pati deus ſemꝑ int⁹· ſed nos de illis nõ ꝓfitem⁹. Cū aūt ſepati
ꝑ queſtiones inq̄etant· naſcit nobis inquiſitõis ſtudiū· et timoris exemplū·
vt qui ſtat videat ne c. et quid in paupe adiuto fit de illis ſeductis. Et po
ſuit ſicut oues. vnū paupem putabas· ſed iſte paupꝰ eſt. multe familie
multe eccleſie. tamē et vna eſt eccleſia vna ouis.
Videbunt recti. Aug. Hec tanta myſteria diu latentia et ideo diffici
ter inuenta. videbunt ecce quo pſalm⁹ tendat. ad hoc ſcʒ vt oſtendat q̄ bo

ni ꝑ miſericordiā dei exaltātur. et mali ꝑ ſupbiam cōterūtur
Quis ſapiens. Aug. Concluſio. Q.d. quia pauperē adiuuat domi nus ergo. Quis eſt ſapiens.
Miſericordias. Aug. Q: de errore liberat et cōſuetudine praua. et tedio. et naufragio. ꝙ deniqꝫ cōſtituit eū in ꝓpo. nō vbi ſupbis reſiſtit. ſ; humilib9 dat gratiā. qđ facit vt intus manens multiplicet᷑. non foras exiens minuat᷑: hec vi dēt recti et letant᷑. ꝛ ini quus os ſuū oppilat.

Canticū pſalmi. Aug. Ex poſtremis ꝑtibus duoꝝ quorū diuerſi ſunt tituli ſ; componit᷑. vnde ſciendū eſt titulos qui ꝺ hyſtoria poni vident᷑. ſecundū ꝓphetiaꝫ debere accipi: et vtrūqꝫ illū pſalmū ad vnū cōcurrere. nō ſupficie hyſtorię. ſed altitudie ꝓphetię. copulatis partibuſ vtriuſqꝫ in iſto. cuius titulus neutri illoꝝ ſimilis ē. niſi ꝙ hic etiaꝫ eſt ipſi dauid. Et hoc ideo. quoniā multis ꝑtibus multiſqꝫ modis olim deus locutus eſt patrib9 in ꝓphetis. tandē locutus eſt in filio. quē miſit vt cōplerent᷑ eloquia ꝓphetarū.

Caſ. Hic plura eadeꝫ ꝗ̄ ſupra. Que aliter ſunt. parū differūt vt xp̄m deū ꝛ hominē credamus.

Mirabiliter quę in diuerſis dicta ſunt in vnā veniūt cōuenientiā. vt diuerſi ſapores cōdiantur in paſtū aīmę. vñ adhuc licet cantoribus multa cōpingere. ſicut de dauid legit᷑ in paralipomenon diuerſis ꝑtibus pſalmorū adunatis añ arcam laudes dei cātaſſe. et bene iūgunt᷑ quę nullatenus repugnāt.

Aug. Ex poſtremis nāqꝫ ꝑtibus duorū ꝓcedentiuꝫ pſalmorū et lvi. et lix. quorū diuerſi ſūt tituli hic pſalm9 cōponit᷑. Nā poſtrema ps lvi. pſalmi prima ps ē h9 pſalmi vſqꝫ ad illū verſum vbi dicit᷑. Et ſup omēꝫ terram glo. t. Inde vſqꝫ ad finē. poſtrema ps eſt lix. pſalmi. Caſ. In primo agit᷑ de fuga dauid. In ſecūdo de victoria et fortitudie eiuſdē. hic vero ꝺ alio agitur de xp̄i ſcꝫ humilitate ſcđm hoīem. et altitudine ſcđm deū. quod et tituli oſtendit mutatō. Et eſt ſenſus tituli: Canticū iſtud pſalmi. Canticū qꝛ agit de mētis iocūditate. Et pſalmi qꝛ monet ad bona opera. attribuitur ipſi dauid. id eſt. chriſto.
Caſ. Verba de duob9 pſalmis ad aliū intellectū ducūtur. qđ oſtendit mutat9 titulus. Cāticū ad diuinaſ res. pſalm9 ad actuales opaſ. CVII.
Caſ. Paratū. Sextus pſalm9 de duabus naturis in chriſto.
Paratū cor. Caſ. Primo xp̄us gratias agit. quia ſuſcipiens paſſionē ſurrexit in gloriā. Secūdo ꝗ ſalus ſit facta omī terrę. Ibi vt liberētur.

† ſ Ergo † ſ ut ſit pauper nō diues. nō inflatus nō ſuperbus
†Quis ſapiens ꝛ cuſtodiet †hec:
† ſ Id eſt. quia ſ Quare cuſtodiet hec quia
† ſ Non merita ſua. non vires
†et †intelliget †miſericordias dn̄i.

Canticum pſalmi ipſi dauid.

CVII.
ſ ad laudeſ. quia peccatis nō tardatur.
PAratum cor
ſ Repetit.
meum deus. paratuꝫ
† ſ Et ideo. ſ In me et in meis.
† ſ Cū ſpūali cantico ſemꝑ iungi debent opera.
cor meum: †cantabo et †pſallaꝫ in
† ſ Reſurrectōis. i. cōſideratōe glioſe reſurrectōis
† ſ vt hoc fiat. exurge. ſ Hoc pater ad filiū. vel filius ad corpus. † ſ Ad morū ꝓbitatem.
ſ Supra exurge gloria mea. ſed et ibi ad hoc dicitur exurge ꝛc. vt in ea cantaret᷑ et pſalleretur.
†gloria mea. †Exurge †pſalteriuꝫ
† ſ Ad paſſionē. † ſ filius reſpōdet patri.
† ſ dominice diei.
et †cithara: †exurgam †diluculo.
ſ Et tunc.
Confitebor tibi in populis domi
ſ Pſalmum dicam.
ne: ꝛ pſallam tibi in nationibus.
† ſ Aug. Ibi magnificata eſt vſqꝫ ad celos. ſcꝫ vt magna ſit etiā in celis. que et hic dicitur.
ſ Et merito. † ſ Et angeli bñficiis ei9 fruūtur
†Quia magna ē ſup †celos miſe
† ſ Apoſtolicas ſ. Quas cōpluere facit ꝑplos
ricordia tua: et vſqꝫ †ad nubes ve
† ſ Caſ. Cuius miſericordiā habent celi. iure ſup celos debet exaltari.
ritas tua. †Exaltare ſuper celos
† ſ verbū † ſ Et quia veritas vſqꝫ ad n. merito gloria ſuper omnē ter. exaltanda eſt.
†de9: et ſuper †omnē terram gloria
† ſ Chriſtus ꝑ mēbris. i. Salua eos qui mecum vnū ſunt.
tua: vt liberēt᷑ dilecti tui. †Saluū
† ſ Per fauorē et ꝓpiciatōꝫ. † ſ Orantē ꝓ eis.
fac †dextra tua et exaudi †me: deus
† ſ Quod nō dubiū. † ſ In me ſancto nō ait ꝑ ſanctū ne per eū putaret᷑ loqui. vt per ꝓphetas et apoſtolos. vel ꝓpheta dicit hoc de chriſto. Q. ita orauit chriſtus. et quod orauit fiet. quia deus locutus eſt ꝛc. ſ vel exaltabor.
†locutuſ ē †iſancto ſuo. Exultabo
et diuidaꝫ ſichimā: et conualleꝫ tabernaculorum dimetiar. Meus

Ut liberētur. Caſ. Secūda ps quę ſalus ſit facta omī terrę ſuꝑ quā gloria. hic etiā hūilitas hūanitatis ꝛ potentia maieſtatis oſtenditur.
Saluū fac. Ut liberētur in futuro. hic ſalua eos ne cadāt. Vel ſe petit ſaluari in reſurrectōe vt fideles liberētur ꝗ tali ſigno deitatē ei9 ſenſerūt. Q. vt cātem et pſallā. Saluū me fac in reſurrectōe dextra tua. i. ꝑ verbū. ꝗ ē brachiū patris. vt ſic liberētur dilecti tui. Ordo verborū cōuerſus ē. dicit eñ. Saluū me fac et exaudi. ꝓ exaudi et ſaluū me fac.

Exultabo. Aug. Vel exaltabor. ſupra letabor. hic vero exaltabor qđ ſatis ꝯuenit. qꝛ de exaltatōe eſt leticia. Et loqtur hic xp̄s in ꝑſona eccleſię

Et effraim. Aug. Effraim me9 ē. i. mea ē fructificatō ꝗ eſt ſuſceptio capitis mei. Hec fructificatō eſt ex eo ꝙ caput ſuſcepit me. vel ego caput.

Caſ. Vel effraim. i. fructificatō eſt ſuſceptio capitis mei. qꝛ dū ſpineā coronaꝫ caput meū ſuſcepit. vltra oēſ fructificauit. totuꝫ eñ xp̄s lucrat9 ē mundū.

Quis deducet. Caſ. Sicut hō querit xp̄us vt reſpōdeat. negat hoc ab hoīe poſſe fieri. Ciuitas infernuſ. quē null9 poterat apire. Idumeę gētes quibus poſt reſurrectōem īnotuit. hęc a ſola deitate poterant fieri.

Repuliſti nos. Caſ. Pluralitet dicit noſ. qꝛ hic xp̄us cū mēbris patitur. ſupra ſingulariter dicendo deducet me.

Horū oīm expoſitōes require in quinqͣgeſimonono pſalmo.

In finem pſal. Aug. Prophetia de xp̄o hic eē oſtēditur in actib9 apoſtolorū. vbi de iuda ꝓphetatū hoc eſſe ꝺr. et epiſcopatum ei9 a. a. de quo ſolo nō omia quę hic dicūtur poſſūt accipi. ſ; ꝺ toto genere īimicoꝝ xp̄i ingratorūqꝫ iudęoꝝ. vt eñ petrus typū eccleſię ita iudas ꝑſonā inimicoꝝ portat. quibus congruēt et quę de iuda exꝓſſa ſunt. vt illud et epiſcopatū eius accipiat a.
Caſ. Quint9 eorū qui latius de paſſione agunt.
Caſ. Monet iudę maliciā declinare et xp̄i humilitatē imitari. Triptit9 eſt pſalm9. Primo incipiēs a prece increpat iudęos. qui reddunt mala pro bonis. Secundo ꝓphetat quę mali recipient pro impietate ibi. Conſtitue ſuper eum. Tercio ꝑcatur vt reſurrectōeꝫ cōſequatur et inimici dedec9 ibi. Et tu domie. Chriſtus ergo ſcđꝫ ꝙ homo. Orans ad patrem ait. D.
Quia os p. Caſ. Decora diuerſitas. qꝛ iniqui nō tacēt vituperiuꝫ.
Gratis. Aug. Sicut pijs per ſe placet equitas. ſic impijs iniquitas.
Pro eo vt me. Aug. Plus nocent in mēbris detrahentes xp̄o: qa

eſt galaad. et meus eſt manaſſes: ꝛ
† ſ Aug. Supra fortitudo. quia ſuſcipiendo fortes facit. cum ipſe chriſt9 nos ſuſcipit vel cū nos eum ſuſcipimus.
effraim †ſuſceptio capitis mei.
ſ de quo chriſt9 et ideo per iudā xp̄ūs intelligit᷑.
Iuda rex meus: moab lebes ſpei
meę. In idumeam extendam calciamentuꝫ meū: michi alienigenę amici facti ſūt. Quis deducet me in ciuitatem munitam: quis dedu cet me vſqꝫ in idumeā. Nonne tu
ſ facies hoc.
deus qui repuliſti nos: et non exibis deus in virtutibus noſtris.
Da nobis auxilium de tribulatōne: quia vana ſalus hominiſ. In deo faciemus virtutem: et ipſe ad
† ſ Qui ſupradicti ſunt tribulantes.
nichiluꝫ deducet †inimicos nr̄os.

In finem pſalmus dauid.

CVIII.
ſ vera laus ē veraciſ dei. qui ſolus verus es ex te. ſ Cui laudanti credendū eſt.
DEus laudem
† ſ Et ita impletū eſt cū predicatus eſt eſſe vnigenit9 dei quādo dixit hic ē fili9 meus dilect9 † ſ falſa vitupatō mēdacis hoīs.
†meam ne tacueriſ: quia os †pecca
† ſ Quod dolo tegebat a doloſo erupit in vocē.
† ſ dum virtus mea aperta eſt.
toris et os †doloſi ſuper me †aper
† ſ Magiſter ſcimus qꝛ verax es. † ſ Quia inſidiando.
tuꝫ eſt. †Locuti ſunt aduerſū †me
† ſ Aperte clamātes crucifige. c. † ſ Aperti.
lingua doloſa. et †ſermonib9 †odij
circūdederunt me: et expugnauerunt me †gratis. †Pro eo vt me
† ſ Sine iuſta cauſa. † ſ Pro bono mala reddentes quod deterius. ſ. i. ꝓ eo ꝙ debebāt me diligere.

gias crediturorum interficiūt q̄z qui carnem eius mox reſurrecturā ꝑemert.
Et poſuerunt aduerſum. Aug. Sex differentie ſunt· reddere bona ꝓ malis· nō reddere mala pro malis. hec duo bonorū ſunt: et prius melius. Non reddere bona ꝓ bonis· reddere mala ꝓ bonis. hec duo malorū et poſterius deterius. Reddere bona ꝓ bonis· mala pro malis. hec duo mediorū. prius ꝓpinquū bonis. quod xp̄us non arguit· ſed plus oportere dicit quia et ethnici hoc faciūt. poſterius ꝓpinquū malis. conuenit tamē etiā bonis. vn̄ et lex modū vltōis ſtatuit: ocu· ꝓ oc· q̄ (ſi dici ꝑt) iiuſtorū iuſticia ē· nō q: iniq̄ ē vltō quā lex ſtatuit. ſz q: vicioſa eſt libido vlciſcendi· magiſq̄ ad iudicē ꝑtinet hoc inter homines decernere· q̄z bonū hominē ſibi expetere. hic eīm redderet malū pro malo· iudex vero nō. ſed dilectōne iuſticie· iuſtū ꝓ iniuſto quod eſt bonū ꝓ malo qđ et deus iudex facit.

Caſ. Tribus modis omne peccatū contrahitur. Prim⁹ gradus nō reddere bona pro bonis. Secundus reddere mala ꝓ malis. Extremus mala ꝓ bonis. hoc deteri⁹ iudei elegerunt. Contra hec eſt dare bona ꝓ bonis ſecundum nō reddere mala ꝓ malis· ꝑfectū bona ꝓ malis. qđ xp̄us orans ꝓ iudeis fecit.

Conſtitue ſuper· Aug⁹. Secunda pars vbi incipit ꝓphetare que pro impietate recipiant.

Aug. Supra de pluribus nūc quo digni ſunt ꝑnuncians de vno dicit· intendens ī eum· id eſt· iudam qui ſe· id eſt· chriſtū talib⁹ tradidit de quibus ante loquebatur.

Conſtitue ⁊c. Nutātes tranſ. ⁊c. Auguſ. Caſ. Vel de populo iudeorū poſſunt hec omnia accipi. hec eadem nāq̄ congruūt

† ſ Negantes me eſſe filiū dei. et q̄ in beelzebub eiicio demonia † ſ Ecōtra bona ꝓ malis·
diligerēt † detrahebant michi: † ego
ſ Etiā ꝓ ipſis nō ſolū ꝓ fide diſcipulorum·
aūt orabā. Et poſuerunt aduerſū
† ſ Que mala pro quibus bonis:
† ſ Hic eſt omis et magnus reatus· nō eīm nocere potuerunt· ſed totū crimē eſt odiū.
me mala pro bonis: et † odium pro
ſ Ideo.
dilectione mea. Conſtitue ſuper
† ſ Qui chriſto noluit eſſe ſubditus· ſ Id eſt. dyabolum· ſ Quem peccatorem.
† eum peccatorē: ⁊ dyabolus ſtet
† ſ auguſ· Hoc dextrū cuiq̄ eſt quod preponit et hic opera dyaboli prepoſuit operib⁹ dei auariciā ſue ſaluti. † ſ Quia noluit eſſe cui dicatur. intra in gaudiū d· t. ſed ꝓiicite eū in t. e.
a † dextris eius. † Cum iudicatur exeat condemnatus: et oratio eius
ſ apoſtolatus.
fiat in peccatum· Fiant dies eius
ſ Ne ſacratus numerus duodenarius ſit diminutus.
pauci: et epiſcopatū eius accipiat
† ſ Caſ. Nota iudā vxorem habuiſſe et filios·
alter. Fiant filij eius † orphani: et
ſ Incerti quo eant.
vxor eius vidua. Nutantes trāſ
† ſ Omni preſidio deſtituti·
ferantur filij ei⁹: ⁊ mendicent † eiiciantur de habitationibus ſuis.
ſ dyabolus qui mala cōmendat vel deus qui bona cōmodat·
Scrutetur fenerator omnē ſubſtantiam eius: ⁊ diripiant alieni la
ſ aug. ad euendā eius poſteritatē· vnde addit. nec ſit qui. m· p. Sed quia poſſent ſine adiutore et tutore filii licet in erūnis creſcere. et genus ꝓpagatione ſeruare. ad
bores eius. Non ſit illi adiutor
d·t. fiant nati eius ⁊c. ſpem poſteritatis tollit·
nec ſit qui miſereatur pupillis ei⁹.
† ſ aug. Q· quod de ea generatū eſt nō generet· ⁊ cito tranſeat.
Fiant nati eius in interitū: in † ge

iudeis quorū perſonam iudas geſſit. Conſtitue ſuper. e· p. Sicut de iuda ita de eis. Cum iudicatur e. c· quia ī nequicia ꝑmanētes theſauriſant ſibi iram. Oratō in p. quia non fit ꝑ mediatorem. Dies pauci. ſecundū regnū quod poſt nō diu ſtetit· Epiſcopatū e. id eſt. chriſtū (qui ad eos miſſus) accepit populus gentiū. Filii or· amiſſo quaſi patre regno vel patre deo. Uxor. id eſt. plebs. Uidua: amiſſo regno. Transferātur. vt in captiuitate factū eſt. Mendicēt. ſub regibus gentiū. Omnē ſubſtantiā e. id eſt. vitā ſingula peccata puniens. debita eorū nō dimittūtur· quia in ſolo chriſto dimittūtur. Et alieni. id eſt. dyabolus et angeli eius. Diripiant la. e. quia nō theſauriſant in celo· Et nō ſit i· a. adiutor nō eſt ei· cui chriſtus deeſt. Nec ſit q. mi. non dico ad temꝑalia habenda. ſz eterna. Fiant nati e. in inte. ſempiternum. Ideo quia. manſerunt in ge. vna. i· q: nō regenerati fuerūt. Et non deleatur. i. hierlm terrene q̄ ſeruit cū filijs ſuis que ꝓphetas interfecit. Et diſpereat d. t· vl uentiū· i· eccleſia. Memoria eorū. q: cū eſſent rami naturales fracti ſūt. Et non e· r. ꝑguitendo· Facere miſericordiā: ſupra mēbra chriſti.
Et oratio e. i. p. Aug. Et ne putetur ab īminente damnatione liberari oratione quā inter apoſtolos didicerat· oratio inquit fiat in peccatū. quia non per chriſtū quē nō vult ſequi ſed perſequi.
Aug· Quando autem iudas ita orare potuit vt oratio ei⁹ fieret in peccatum queri poteſt. Credo anteq̄z dominū traderet et cū de illo iam cogitaret tradendo. nō enim iam poterat orare per chriſtum.
Oratio. Quia nō eſt iuſta oratio niſi per chriſtū· et nō ſolum non delet peccatū. ſed fit in peccatum.

neratione vna deleatur nomē ei⁹.
In memoriam redeat iniquitas
† ſ aug· vnde vere dicitur: reddā peccata patrū in filios· Quod vero ꝑ ezechielē dicit· filius non portabit iniquitatē p: de conuerſis ad deum intelligendum eſt.
patrum eius in † conſpectu domini et peccatum matris eius nō de
ſ Pater eius et mater. nō vt domio aduerſent. ſed vt deus mala merita eorum nō obliuiſcatur in iſto·
leatur. Fiant cōtra dominū ſem
† ſ Parentum eius deleta ꝓpagine·
per et diſpereat de terra † memoria
ſ Judas.
eorū: pro eo q̄ non eſt recordatus
facere miſericordiam. Et perſecu
ſ Chriſtum·
tus eſt hominē inopem et mendi
† ſ Id eſt. vt mortificaret.
cum: et compunctum corde † mortificare.
ſ aug· Judas furando de loculis et dominū vendendo. Judei dicendo· ſanguis eius ſuper nos et ſuper filios noſtros.
Et dilexit maledictionē et
† ſ Sicut quādo maledixerūt ceco illuminato dicentes· tu diſcipulus eius ſis·
veniet ei: et † noluit benedictionē
ſ Ad gētes. ſ Judas vel popul⁹
et elongabitur ab eo. Et induit ma
† ſ deprauatū corp⁹ ſ aug. foris in corpore intus in aīma. incidens in eius iudicia. qui corpus et animā ꝑdit in gehenna·
ledictionem ſicut † veſtimentum· ⁊
† ſ deprauata anima.
intrauit ſicut aq̄ in † interiora eius:
† ſ Quia modo delectat eos male facere. vel forſitaſſe fortes ſe putant· quia licet īpune modo male facere· † ſ deprauatione.
et ſicut † oleum in oſſibus † eius.
ſ Jude vel populo.
Fiat ei ſicut veſtimentū quo operitur: et ſicut zona qua ſemper ꝑ

Et epiſcopatū. Caſ· Hic primū in veteri teſtamento nomen epiſcopatus inuenit.

Accipiat alter· Aug⁹. Loco eīm eius ſubſtitut⁹ eſt mathias vt legit in actib⁹ apoſtolorum.

Fiant filii. Aug Utiq̄ mortuo ipſo et filij eius orphani· et vxor eius vidua fuit. Eſt cura mortuis de ſuis· vt de diuite legitur. quos viuere ſciūt. quia nec in locis penarum vident eos vbi diues ſine fratribus erat nec in requie beatorū· vbi abraam et lazarū q̄uis longe agnoſcebat. Non tamen ideo conſequens eſt eos ſcire que circa caros illorum agūtur hic vel leta vel triſtia· Si ergo hoc ſentiūt mortui. cumulus eſt malorū. ſi nō ſentiūt. formido eſt viuorum. poſſunt eīm timere ne pro peccatis ſuis vel parentū ſimilia eis contingāt.

Scrutetur fenerator: Auguſti. Quomodo hoc totū vxori eius et filijs contigerit indicat· ſcrutetur. Sed quomō habuit ſubſtantiā qui cū apoſtolis dominū ſequebatur. Omnia aūt que habuit ita vxori et filijs dimiſit. vt adhuc cor ī illis habuerit· nec viculū cupiditatis abruperit· et putabat dominū falli. quoniā ea que mittebātur de loculis auferabat.
Adiutor. Caſ. Quia et boni temptātur· ſ habent deū adiutorē.
Pupilli. Caſ. Quaſi puſilli. vn̄ et pupilla oculi quaſi parua.
In memoriā redeat. Aug. Et peccata patrū eis reddūtur: q̄ a malis eorū nō diſcedūt· ſed nō eis qui mutati ſūt in xp̄o. qui iam nō ſūt filij iniquorū. Si ergo iudas teneret adoptōem quā accepat: nō ꝑtineret ad eum vel ſua ꝑterita vel patrū iniquitas· ſ quia redijt ad mala vetuſti generis: redit iniquitas patrū in cōſpectu domini· vt in eo puniretur.
Contra dominū. Aug. Id ē· in ꝯſpectu dn̄i. qđ et alij ſic trāſtulerūt.
Et perſecutus. Ang. Pauꝑes inſequi ſola ſeuitia eſt. alij pro diuitijs vel honoribus interdū huiuſmōi patiūtur.
Et compunctū corde. Aug. Qui nō ſolet dici niſi q̄ ſtimulis peccatorū punctus eſt in dolore penitendi. Sed q: et hi tales ſunt mēbra xp̄i. Ideo et eū quē crucifixerūt iudei pſecuti ſunt in membris.
Maledictionē. Aug⁹. Peccata modo delectant· ſed dicūtur maledictio: quia tormenta parant.
Quo operitur. Videtur dicere hic quod ſupra. Induit male· ſicut

veſti· Sed differt· quia ſupra veſtimentū quo induitur vt tunica .hic quo opitur· vt pallio quod eſt in conſpectu hominū de iniquitate gloriari. Zona. pcingūtur homines vt ad opandū ſint aptiores.nō impediti finibꝫ veſtiū. Zona ergo cingitur.qui nō repente facit malū. ſed diſpoſitū aggredit et ita diſcit mala facere: vt ſemp ſit paratus· vnde hic ait.ſemp pcingitur.

Apud dominū. Aug. Specialiter xp̄o detrahunt·qui dicūt non eē ex patre· vel minorem patre.

Mala. Aug. Dicentes nō potuiſſe ſurgere cum vellet.

Et tu domine. Caſ. Tercia pars vbi pcatur vt liberatus reſurrectionē conſequat quia inimici dedecus.

Fac mecū. Aug. Id eſt· opare vt ego ī vaſa miſericordię. vel fac mecū·i· adiuua me ſecundū hominē.

Propter nomē tuū. Aug. Nullis eīm operuꝫ meritis pcedentibus in tantā celſitudinē ſubuecta ē humana natura. vt totum ſimul verbū et caro· hoc eſt deus et homo vnigenitus fili⁹ diceretur. hoc autem factuꝫ eſt. vt ab illo qui creauerat per id quod pierat id quod pierat quereret. vnde hic ſeq̄tur· quia ſuauis eſt miſericordia tua.

Quia egenus ꝛ pauper. Auguſti. Egeſtas et paupertas xp̄i eſt infirmitas· ex q̄ crucifixus eſt.

Sicut vmbra. Caſ. Sicut ex vmbra declinātę fit nox: ſic ex mortali carne fit morſ.

Immutata eſt ergo caro xp̄i. vt miſſo ſpiritu vngeret diſcipulos. qui ad eos ñ veniſſet ſi chriſt⁹ non abijſſet. vnde ipē ait: Niſi ego abiero paracli· nō ve· ad v· Et euāgeliſta ait: Nōdū erat ſpūs datus. quia hieſus ñdū fuit glificat⁹:

Propter oleū. Aug· Id eſt· ſpūalem grām· vñ xp̄us dicit·

† ſ Nō dixit merces ſꝫ opus· patet enim ꝙ veſtimento. aqua· oleo. zona ·opera deſcribit quibus eterna maledictio cōpatur· † ſ pluraliter non vnus iudas eſt· ſed multi qui detrahunt.

cingitur. † Hoc opus † eoꝛuꝫ qui

† ſ dicentes nō eſſe eū quē lex dominiꝫ et prophete prenūciauerunt.

detrahunt michi † apud dominū: ꝛ

q̄ loquūtur mala aduerſus animā

† ſ Iſti ita· ſ Nota et· quaſi quia. et ego. † ſ geminatio notat affectū orandi·.

meā. † Et tu domine † domine fac

† ſ Quia eadem ſunt opera patris et filij· † ſ Non merita. ſ gratiam cōmendat.

† mecū propter † nomen tuuꝫ: quia

† ſ Queris qḋ pierat per me † ſ A paſſione. ſ Ita fac mecū·

† ſuauis eſt miſericoꝛdia tua. † Libera me quia egenus et pauper ſū

ſ triſtis eſt anima mea. ſ Caſ. Coꝛ potuit conturbari vt caro crucifigi. in quibus vera natura hominis apitur·

ego: et coꝛ meum conturbatum eſt intra me· Sicut vmbra cum de⸗

† ſ Moꝛtuus † ſ aug. hoc in mēbris. vnde hic aptius pluraliter dicit· ſicut locuſte. excuſſi· ergo. id eſt· fugati fideles a pſecutoribus. qui ſūt multi vt locuſte. vel ſalientes de loco ad locum·

clinat † ablatus ſum: ꝛ † excuſſus ſū

† ſ Aug· Et hoc aptius in mēbris·i. foꝛtes pane ·i·chꝛiſto ſubtracto defecerūt· ſed ne peniꝰ ſuccūbant· factū eſt quod ſequitur. Et caro ꝛc.

ſicut locuſtę. † Genua mea infir⸗

† ſ Aug. In melius· in gloriā imoꝛtalitatiſ· vt in moꝛte deficientes miſſo ſpū firmaret.

mata ſunt a ieiunio: et caro mea † immutata eſt propter oleum. Et ego

ſ factus maledictum poſt moꝛtem crucis.

factus ſum oppꝛobꝛium illis: vi⸗

ſ tanq̄ furioſi·

derunt me et mouerūt capita ſua.

ſ totum caput et coꝛpus.

Adiuua me domine deus meuſ:

† ſ Non debitum operum·

ſaluum me fac ſecundū † miſericoꝛ⸗

† ſ Vi ſcꝫ. p quibus oꝛauit qui fuerāt inter illuſoꝛes· ſ vel ant.

diam tuam. Et † ſcient quia man⁹

Mouerunt capita. Caſ. Furioſi cōmotōne capitis minātur.

Aug. Mouerūt capita. Quia viderūt pendere in cruce. ſed nō reſurgere· viderūt genua infirmata· ſed nōdū quando caro immutata.

Adiuua. Caſ. Rogat vt homo· pſtat vt deus.

Manus. Aug. Chriſt⁹ Hęc manus et eſt verbū apud deū. ꝛ fecit eā dñ verbū caro factū eſt. Erat eīm ſine tempe ſecundū diuinitatem ·et facta eſt in tempore ſecundū carnem.

Maledicent· Vna ē maledictio maloꝝ. de⁹ cū bñdicit facit qḋ dic.

Sicut dyaploide. Alij interpretātur. p diaploide duplex pallium. id eſt· confundātur intus et foris·i· coꝛam deo et hominibus.

Nimis. Solet poni nimis. p pluſ q̄ꝫ debet. ſed et pro valde.

In medio. Aug. Id eſt. in cōmuni· vel in coꝛde.

Qui aſtitit. Dyabolus a dextris iudę qui diuitias augere voluit vēdito xp̄o. ſed domin⁹ a dextris paupis. vt ipſe domin⁹ ſit diuitię pauperis

Aſtitit. enim nō vt annos huius vitę augeret· vel vt foꝛteꝫ vel incolumē vel diuitē faceret. ſed vt animā ſaluaret a pſequentibus.

Pſalmus dauid. Caſ. Pſalmus iſte ſeptimus de duabus naturis in chꝛiſto ·plene et breuiter de incarnatōne et omīpotēti diuinitate xp̄i dicit. Sicut iohānes in euāgelio. In principio erat verbū et verbū caro factū eſt. Totū hic ſūmatim dicit. quidquid in vtroqꝫ teſtamēto continet.

Caſ. Propheta hoꝛtat chꝛiſto ſubijci·

tua hęc: et tu domine feciſti eam.

ſ Neqꝫ inſultantes. ſ Bonus.

Maledicent illi et tu benedices:

† ſ putantes pficere contra me· † ſ Cū exaltatus ero ſuper celos· et cepit eſſe ſup omnē terram gloꝛia mea.

† qui inſurgunt in me † confundan⸗

† ſ aug· vel in dextra patris. vel in mēbris letātibus·

tur: ſeruus autem tuus † lętabitur.

ſ Id eſt. pudeat eos detraxiſſe michi quod et in bono poteſt accipi dū coꝛriguntur·

Induātur qui detrahunt michi

† ſ duplici contritōe contere eos do· d. n·

pudoꝛe: et opiātur ſicut † diploide

ſ In mēbris· ſ Laudē:

confuſione ſua. Confitebor domi

† ſ valde· † ſ Oꝛe fit confeſſio ad ſalutem. † ſ Quod alibi in medio eccleſię l. t· ſ Coꝛde creditur ad iuſticiam.

no † nimis † in oꝛe meo: ꝛ in † medio multoꝛum laudabo eū. Qui aſti

† ſ Ne paupertate·i. infirmitate ſuccūbat hoc adiutoꝛiū coꝛpoꝛi chꝛiſti datum eſt in omibus ſcīs martiribus.

tit a dextris pauperis: vt † ſaluā faceret a pſequentibus animā meaꝫ

Pſalmus dauid.

CIX.

ſ Re.i. effectu. vel generatōne vel eternaliter diſpoſuit· ſ Pater·

Dixit domin⁹

† ſ filio. † ſ Etiā ſcōm qḋ hō. † ſ Q. Equalis·

† dñō † meo: ſede a † dextris meis.

† ſ Pro eterno. ſ Caſ. Hoc quotidie et ſi paulatim peragitur in conuerſis·

† ſ Nolentes vel volentes.

† Donec ponam † inimicos tuos:

† ſ Subiectos per fidem tue diuinitati. Subiectos ex volūtate vel neceſſitate· † ſ Quod ita fiet· ſ Regnū potentie incipit a hieruſalē. ꝛ ſic dominabitur in medio inimicoꝝ t.

† ſcabellum pedum tuoꝛuꝫ. † Virgam virtutis † tuę emittet domin⁹

† ſ Quia pp̄ie ex diuinitate ē hec poteſtas xp̄i·

CIX.

Caſ. Primo refert ppheta verba patris de filio· in quibus natura diuinitatis et humanitatis exponitur. Secundo pater indicat naturā deitatis aliquatenus ibi. Tecum principiū. Tercio propheta agit de humanitate chꝛiſti ibi. Iurauit dominus domino meo· hoc diuinitatis. Sede· et virgā virtutis tuę emittet· hoc humanitatis.

Dixit. Caſ. More noſtro· vt homo inſtruat. Dominus domino. pſonas diſcerne. et vnā naturaꝫ et potentiā accipe.

Sede. Caſſiod. Poſt laborē quieſce. et cōregna ſecūdum ꝙ homo. A dextris. in potioꝛibꝫ meis bonis. Et occultus ·donec regnes manifeſtus Et hoc eſt donec po· inimi· ꝛc.

Aug. Sede. Nō ſolū in alto vt excelſis domineris. Sed etiā in occulto. vt latens et occult⁹ credaris. quia nō eſt merceſ fidei. niſi lateat quod credimus Subſtrati aūt qui hic inferius ſpant et credūt quod nō vident· hęc eſt iuſticia fidei. de qua domin⁹ in euāgelio. Cū venerit paraclitus arguet mundū de peccato· ꝙ nō credit. ꝛ de iuſticia. quia ad patrem vado. et iam non videbitiſ me·i· hec erit iuſticia veſtra· vt credatis in eū quē nō videbitis. Tūc eīm iuſtus fide viuit. ſi nō videt quod credit. Scabellum. a ſimilitudine. vbi et plena notatur ſubiectio· p pedes ſtabilitas ęterna· hoc quotidie in conuerſis.

Virgam uirturis tuę. Incipit aūt ex ſyon·i· ex iudęis regnū chꝛiſti. vnde ſubdit virgam virtutis. ꝛc.

Hiero. Alcu. Virgā vir· ꝛc. Hanc laudem ppheta canit chꝛiſto ad ipſum in ſua pſona loquens· et oꝛdinē incipiendi regni oſtendens· a iudęis ad gentes· et ſic vſqꝫ ad finem pſalmi decurrit.

Caſ. Virtutis. Et addit. Tuę· quia hęc poteſtas pp̄ie eſt xp̄i ex deitate. Sequit dominare vel domīaberis vel domīabit. Q· Emitte virgā· et ſic emiſſa virga domīabit ipē pater vel tu chꝛiſte dñare vel dñaberis.

Virga eſt ſceptrū regię ptātis. q̄ ſuſtentant boni: frangūtur mali· emiſſa virga domīaberis cōuerſis· nō vindicabis quaſi ingratos vindictę deſtructione pcellat. ſed ait domīaberis vt fideles educet bñficijs ꝛ coꝛrectōe.

Ex ſyon. Non de illo regno xp̄i loquitur ꝓpheta·quo xp̄us ſemꝑ re-gnat cū patre. ſed ꝺ illo diſpēſatorio et tp̄ali·quo nos carne ſua mediatrice vocauit in eternitatē et in nobis regnat cuius tamē nō erit finis. Incipit au tem a hieruſalē· vnde ipē dominus ait: Oportebat xp̄m pati et reſurgere a mortuis et p̄dicabit in nomine eius penitentia et remiſſio peccatorū·per om nes gentes incipientibus a hieruſalem.

Tecum principium. Caſ. Secundo indicat pater naturā diuini-tatis. aliquatenus pro noſtra capacitate. quaſi ego dominus emit-tam vir· vir·tuę quia tecū eſt michi princi-piū. ne dicam tibi me-cū· ne alicui poſterior me videaris· ego et tu ſumus vnū principiū omniū quod hic nō vi detur. ſed in die·i·eter nitate vbi virtus diui na conſpicitur·non ab alijs ſed a ſanctiſ· quā do in reſurrectōe erūt ſplēdidi vt angeli dei.

Aug. Iam domi-natur·iam virtus. ſed in die ſpēalis virtutis cū olim viſuſ in forma ſerui·videbit a mūdis cordibus in forma dei a quo viſu tolletur im pius. in die virtutis·ſ· qñ ſacti erunt in ſplē-dore fulgētes ſicut ſol in regno patris. tūc cū eo erit principiū et mō ē principium·ſ· pater cum filio principium eſt. Sed tunc videbit quō principiū cum eo. quia tunc ſimiles ei vi debūt cū ſicut eſt. Vi derat philippus ſecun

† ſ vnde de ſyon exibit lex·et verbum domini de hieruſalem· † ſ In precordijs vel in eccleſia in ter malos conſtituta † ſ Quorūlibet·

†ex ſyon dominare†in medio††ini-

ſ Coetern⁹ ſ ē michi·

micorum tuorum. Tecum princi

† ſ In claritate deitatis. † ſ Cōſubſtantialis· † ſ Et cū ſancto ſpū qui ſanctos ſplendificat.

pium in†die virtutis†tuę in††ſplen

† ſ Et ego. † ſ ante omnē creaturā.

doribus ſanctorum: ex†vtero†añ

† ſ Pro omnibus ſtellis· Lucifer qui nūciat diem mūdo † ſ Iuratio dei ē firmamentū ꝓmiſſiōis

†luciferum genui te. †Iurauit do

† ſ Sicut de ſacerdotio aaron: quod preter ſpez mutauit. † ſ Nō mutabit †† ſ Quid iurauit.

minus†et nō†penitebit eū: ††tu es

ſacerdos in eternum ſecundum or

† ſ Hic fit cōuerſio ad patrē· et o domīe qui hoc iuraſti iſte ſacerdos qui eſt dñs eius a d.t. cui dixi

dinem melchiſedech. †Dominuſ

ſti ſede a dex. m. ſ vel conquaſſabit.

a dextris tuis: confregit in die irę

† ſ Id eſt. in gentibus.

ſuę reges· Iudicabit in†natōib⁹

† ſ Humiles·non erectos. cadentes ſcz ab altitu dine. qua cōtra xp̄m ſe erexerunt·

† ſ hic de ſuperbis humiles facit.

implebit†ruinaſ: conquaſſabit†ca

† ſ vita iſta· † ſ vel copioſa· †† ſ vnde hoc eſt. ſ aug⁹· de fluxu mortalitatis noſtre bibit naſcendo· moriendo.

pita in†terra†multorū. ††De tor-

dū formā ſerui et obiurgat⁹ eo ꝙ in filio nō agnoſceret p̄rē. quē q̄rebat vi dere dicēſ: dñe oñde nobis patrē ⁊c. audit. qui me videt nō formā ſerui·ſ q̄ lē me abſcōdi timētib⁹·et qualē me videndū p̄ficio ſpantib⁹. videt et patrē hoc mō credendū vt tūc videat. vnde nō credis q2 ego in p̄re ⁊ p̄r in me eſt. Q. qd nōdū videre potes·crede vt videre merearis filiū cū p̄re· et in patre q̄liter pater cū eo principiū. Hoc tūc·ſ nūc. Ex vtero·i·ex ſecreta et occul ta ſubſtantia mea. Genui te ante luciferū·i·ante tempa. Lucifer emi nēs p̄s p ſyderib⁹. ꝑ quę tempa· quia in ſignis et tp̄ibus poſita ſunt. Vel dauid dicit. cū maria de me ex vtero ſcz virginis ante luciferū genui te. no ctu·ſcz ad hoc natus de ea· vt eſſet ſacerdos in eternū. qui ſe offerat. vnde ſe quitur· Iurauit ⁊c. ꝑ naturā·

Caſ. Vel tecū prin. Hoc pater·q̄i hoc tibi tribuo pluſ q̄3 alijs·quia filius

Aug. Vel ex pſona ꝓphetę poteſt accipi loquētis ad filiū. Tecum. Q. diceret: domin⁹ emittet virgā virtutis. Et ipē eſt principiū tecū·i·coetern⁹ tibi. nō tantū ſcdm ꝙ tu es homo. ſed in die virtutis·i·in claritate deitatis Virtutis dico tuę. Q. et ꝯſubſtantialis eſt tibi. Et eſt etiā principiū in ſplē doribus ſanctorū·i·cū ſpūſancto. qui ſanctos ſplendificat.

Iurauit. Caſ. Tercō agit ꝓpheta de hūanitate xp̄i. Ecce verbū c·f·ē.

Notandū ſupra verba ꝓphetę agentis de hūanitate xp̄i fuerūt virgaꝫ virtutis tuę vſq3 ad Tecū principiū. Ibi vero deus pater ſine ꝓpheta loq tur ſecundū diuerſas lectōes agens de xp̄i deitate·hic item ꝓpheta loquit· vſq3 ad finē pſalmi agens de chriſti hūanitate.

Q. d. dñs dixit· Sede ⁊c. dedit etiā ſacerdotiū eternū.

Iurauit. Firmiter ꝓmiſit. Tibi. ſecundū ꝙ homo. Nō penitebit. pro more noſtro de deo hoc dicitur·quia nō aliter euenit q̄3 ſpabatur. et q2 oīa inde gauiſa. Tu es ſacerdos in e. ſ. o. m. quia panē et vinū in corpus et ſanguinē ſuū cōſecrauit. cui⁹ ſimilitudinem p̄miſit melchiſedech. Hinc cōſtat tranſire victimas ſecundū ordinē aaron.

Non penitebit. Aug. In deū nulla cadit penitētia. Scit eniꝫ quid agat·nec mutat conſiliū·ſed verbo penitētię mutatio rerū aliter q̄3 ſpabat euenietiū ſignificat: quō eīn cū aliq̄d penitet te feciſſe·doles factū qd feciſti.

Reges. Aug. Qui volūt vel volebāt delere nomē xp̄i· Cōquaſſauit ·i·infirmos reddidit· vt nō poſſent quod volūt vel volebāt tp̄e occultę irę quādo cadentes ſup humilē lapidē cōquaſſant: vel ad excecatōem vel ad conuerſionem. In iudicio aūt futuro manifeſte lapis cadens ſup eos cōte-ret. vnde q̄ offenderit ad lapidē illū cōquaſſabitur. Super quē aūt cecide-rit cōteret eū. Et nūc iudicabit in gentib⁹ vt ruinas ñ erectos impleat.

Iudicabit in natōib⁹· Caſſio. Q. reges frāgit ꝑ ſupbia. populos iudicat ꝓpter cōmu-nia pcc̄a. vtroſq3 vt humiliētur ad cōuer-ſionem.

† ſ Quā vt gigas eucurrit. † ſ Prophetia. ſ aug. Quia humiliatus eſt et factus obediens vſq3 ad mortem.

rente†in via bibet: †propterea ex-

altabit caput.

Vel terra copioſa. Aug. Quę peccatores abūdāter nutrit

De torrente. Caſſi. De tranſitoria paſſione et turbulēta. In via. qua itur ad aliam manſionē.

Exaltabit ca. Vnde propter hoc exaltauit eū et dedit de⁹ illi nomē quod eſt ſuꝑ omne nomē vt in nomine hieſu omē genu flectatur celeſ. terreſ. et infer· et oīs lingua con fiteatur q2 dñs hieſuſ xp̄us eſt in glo·d·p·

Alleluia.

CX

ſ Laudando.

Confitebor ti

† ſ Q2 a te ab omī malo liberat⁹ ſ Nō labijs ꝓpe. corde longe vt de quibus dicitur populus hic labijs me honorat cor autē eorū lon·⁊c·

bi†domine in toto†corde meo: in

ſ Hoc dicit fidelis populus in ſpe quaſi iam ſit in angelorꝫ ſocietate. ſ Qui ſedebūt ſup ſedes xij·iudicantes·xij·tribus iſrael. i. inter quos iam nullus iniquus. ſed modo inter malos gemit ec cleſia. qui quādo iuſti cōgregabūtur excludētur: hec ſunt magna opa d·e. in o. v. per quas nullum cōfitentē deſerit miſericordia. nulli⁹ iniquitas fit impunita. qñ flagellat etiam filiū quē recipit.

conſilio iuſtorum et congregatōe.

ſ Ideo confitebor.

Magna opera domini: exquiſi-

† ſ Exponit opera. ſ Preconialis ſ delicti imꝓbatio.

ta in omēs voluntates eius. †Cō

† ſ Quia vbi abundauit peccatū ſuperabunda uit et gratia.

feſſio et†magnificentia opus eiuſ:

Alleluia. Caſſi. Primus pſalm⁹ per omēs litteras alphabeti q̄ indicat pfectos laudatores in eccleſia ſicut qui nō per omēs minus pfectos. vel vt hylari⁹ ait huiōi pſalmi incipiētibus quaſi elemēta dātur. vñ mo nemur vt ad eruditō-nem feſtinemus.

Caſ. Populus dei ab omī malo liberat⁹ laudat·⁊ ad laudem dei inui tat ꝑ opibus ſuis. Nomē aūt angelicę laudis alleluia et ſi omibus pſalmis cōgruat·ibi tamē ꝓcipue ponitur· vbi magna exultatōne gaudet. quę laus figuram habet futurę

CX.

Caſ. Populus fidelis primo ſe dicit cōfiteri in cōgregatōne iuſtorum vbi eterna laus. Secūdo fideles ſpūali munere ſatiatos ꝓmittētes aduen tū xp̄i ibi. Memoriā fecit. Tercō eoſdē redemptos aſſerit ⁊ no·teſ·māſurū ibi. Redemptōnem

Confitebor· Aug. Nō eſt hic ꝯfeſſio peccatorū ſꝫ laudis. Illa luget. hęc gaudet. Illa vulnus medico oſtendit·hęc de ſanitate gratias agit.

In conſilio. Aug. Nō temere. ſed ex ratōe. ſcz ꝑ eternis. ſic oēs iuſti.

Caſ. In cōſilio iuſ. Hic nunq̄3 inter omēs iuſtos vbi ſunt mixti mali. ſ iam videtur in futura ſocietate pſallere ſpe rapti ad ſupna. In cōſilio qd eſt quādo cū dño iudicant. In cōgregatōe quādo de toto mūdo collecti.

Magna opera. Caſ. Hęc eſt materia et cauſa confeſſionis. Magna ſ. o. d. ꝙ de impio facit piū. Exquiſita. cui nichil ſimile· dum ſinit dyabolū ſeuire in bonū ſuorꝫ. Et ne putes ꝑ parte laudari addit. In om nes v. e. quia oīa eximie facit· Quę ſint opa ſubdit. Confeſſio. vel vt hiero·ait. gloria et decor·quia laudabilia ſūt ⁊ decora quę facit. Iuſti cia eius m. i. ſ. ſ. dū bis dixerit. Item. in i. e. illis venite b·p·

Magna opera d. Quid magnificentius q̄3 iuſtificare impiū. Sꝫ ne putes ꝙ opus hois ꝓueniat hanc magnificentiā dei cōfitendo peccata quia et cōfeſſio·i·delicti imꝓbatio quę nōdū quidē eſt opus iuſticię. eſt op⁹ eius. quid ergo: iniqu⁹ eſt deus cuius vult miſerando quē vult indurando Nō·iuſticia eīn eius manet in ſeculū ſeculi.

In oēs v. Aug. Nichil ſuperat volūtatē dei. Qui ⁊ ſi vult vt ñ pec ces. nō tamē ꝓhibet. Si vult parcere penitēti· vult et impenitentē punire ita de homine ſemper deus implet ſuam voluntatē quia nichil facit homo de quo nō operetur deus quod vult.

Confeſſio et magnificentia. Caſ. Q. confitebor quia magna ſūt opera dñi. Quęlibet etiaꝫ opera ſunt magna. ſi in eis videatur intētio et

volũtas. que eſt confeſſio peccatorū. et magnificentia bonorum operuꝫ et iuſticia. i. merces que iuſte datur.

¶ Memoriā fecit. Caſ. Secūdo dicit fideles copioſo munere ſatiatos ꝓmittens aduentū dñi. vt hereditas auide queratur.

¶ Aug. Memoriā fecit m. ſ. Hūc humilians et hūc exaltans. Sciendū cū quotidie ſint opera eius mira. reſeruat tamen oportune inuſitata. que meminerit hominis infirmitas. ſed quid ꝓſunt miracula. niſi vt deus timeatur

Quid tñor niſi vt miſericors eſcam det timentibꝰ: Eſca eſt panis q̇ de celo deſcendit. quē nullus meruit. ſed miſericordia dedit. quod ſi huic vite tantū dedit. vt peccator iuſtificandus verbū carnem factū accipet. quid in futura glorificatus accipiet.

¶ Eſcam dedit. Caſ. Facit confeſſioꝫ et magnificentiā. quia dedit eſcam. i. bonam voluntatē ꝑ ſpūm ſanctū. vel aduentu chriſti timenteſ paſcit. in q̇ remiſſio eſt et ſalus.

¶ Eſcam. Caſ. Timentibꝰ dedit. nō carnalem que ⁊ malis ſed corpus et ſanguineꝫ. ſ. Et vt de aduentu eiꝰ accipes ſubdit. Memor erit. ſicut ꝓmiſſum eſt in veteri iplet. In ſeculū. in eternū quia verba teſtamēti ſolida veritate cuſtodit. vt oīa impleant.

¶ Memor e. i. ſ. t. ſ. Aug. Nec totū dedit: qui pignus dedit. Et nō cōtriſtent ſacti qui audiūt facilius eſt camelū intrare ꝑ foramen acus q̄ꝫ diuitē in reg. ce. Quia virtutē operum ſuoꝝ ānunciabit po. ſ. que eñ hominibus difficilia. deo ſunt facilia. vt ⁊ diuites faciat intrare in regnū celorū. Ut det illis hereditatē gentiū. Jtū eñ eſt ad gentes. multi eñ ſunt vocati. occupata eſt hereditas gentiū. et cameli ſe humiliantes ꝑ foramen acus. i. ꝑ cōpungentes paſſionis anguſtias intrant

(interlinear gloss: ſ Incōmutabiliſ) ⁊ iuſticia eius manet in ſeculuꝫ ſe(culi). (ſ Re cōpleta memoriā dedit ſignificantiū que erant ī veteri lege. Jta. dedit eſcā. vel plura noua ɔtra ordīes rerū fecit. ꝑ que eū oīa regere patuit.) Memoria fecit mirabiliuꝫ (ſ Natura. ſ Exhibitione quando venit.) ſuorum miſericors et miſerator (ſ Non corporalē ſed ſpūalem. i. corpus et ſanguinē ſuū. ſ xpūm formā iuſticie.) dominuſ: eſcam dedit timentibus (ſ ⁊ ꝑ eos vel ꝓpter eos timētes. ſ Quia poſt illud teſtamentū nō ſequetur aliud ſ In ſemine tuo benedicētur o. g.) ſe. Memor erit in ſeculum te(ſ Ita memor erit. ſ Completionē. ſ figurarum ſignificantium.)ſtamenti ſui: virtutem operū ſuo(ſ iudaico vt apoſtolis fecit: ſ Ad hoc.)rū annunciabit populo ſuo. Ut (ſ Apoſtolis. ſ Eccleſiam de omibus gentibus abrae ꝓmiſſam. ſ gentes colendas. ſ His dabis hereditatē tamē.) det illis hereditatem gentiū: ope(ſ Executio iudicii. ſ verū iudiciū quo dixit paſſuros diſcipulos dicens. nō eſt ſeruus maior d. ſ. Q. et ſi me perſecuti ſunt et vos perſequent. ſ Quo iudicabit.)ra manuū eius veritas ⁊ iudiciū. (ſ Et: ſ Sunt eis qui implēt. et non diffidunt de promiſſis.) Fidelia omnia mandata eius: cō(ſ Completa. vel data ab eo qui nō mētit et qui)firmata in ſeculum ſeculi facta in (nichil niſi equū mandat. ſ Hoc dedit. n ſ Chriſtuꝫ qui dat redēptionem captiuis.) veritate et equitate Redemptōꝫ

¶ Uirtutē operū. Caſ. Uirtus operū eſt ꝙ ceci vident. et cetera que fecit nota xpiano populo. Ut det illis h. hec fuit intentio miraculorum vt crederent.

¶ Ut det illis h. Caſ. Quaſi licet illis det hereditatē tñ multa patient

¶ Opera manuū. Aug. Jd eſt. virtutis. veritas dum cōuerſis ꝓmiſſa dat. iudiciū quod impijs minatur. Ueritas. Aug. Quā ſancti martires tenent. ꝑ qua et iudicātur hic. Et iudiciū. quo in futuro iudicabunt eos a quibus hic iudicātur.

¶ Aug. Opera manuū eius ve. et iudi. Teneat veritas ab his qui iudicātur. quo iudicent iudicātes ſe et in angelos cōtra quos luctant. nichil ſepet a xpo. quia. Fidelia omnia mandata. nō fallit. exhibet quod ꝓmiſit nō tamē hic ſpandū eſt vt hic habeatur. Sed cōfirmata in ſe. ſe. fa. in veritate. et iuſticia. quia hoc verū et iuſtū eſt vt hic laboret quod mandatur. ibi requieſcat. quod promittit. quia. Redemptōem miſit p. ſ: a captiuitate huiꝰ ſeculi vt in celo ſit requies. Dedit quidē iudeis terrā promiſſionis. Sed hoc vetus teſtamentū eſt ad veterem hominēꝫ ꝑtinens. ſed nouū mandauit in eternū vbi nil carnale ſpetur. Cuius heres quiſquis eſſe volueris. nolo te fallas. nō tale aliq̇d adipiſci mediteris quale ſolet hic oculos auaricie cōcupiſcere. ſed quale oculus hoīs nō vidit. Sed primo penas fuge. anteq̄ꝫ deſideres promittentē deum. caue minantē. qm̄ ſanctū et terribile nomen eius. Pro omibus aūt huius ſeculi delicijs deliciarū matrē deſidera ſapientiā. Sed initiū eius. timor dñi. illa delectabit. ſed prius donāda ſunt tibi debita q̄ꝫ ꝑmia poſtulanda. Nec extollaris quia timor qui intellectus eſt. initiū ſapientie. eſt. Bonus facientibus. quia ꝑiculū eſt intelligere et nō facere. Laudatio eius. cuius timor eſt initiū ſa. manet. hoc totum ꝑmiū eſt hic finis. hic ſedes ꝑpetua. hic mandata confirmata. hic eſt hereditas noui teſtamenti.

¶ Fidelia. Caſ. Quia ſernāt ſeruātes ſe. nō ſunt mendacia. Confirmata. nō in caſſū miſſa. vt verba humana. Facta. nō tantū dicta. i. veritate q̄ oīa cōplent. In equitate. quia oīa cū libera iuſticie

(ſ Judaico. ſ Nō ſum miſſus niſi a. o. ⁊c. ſ Et ꝑ angelos vel apoſtolos.) miſit dñs populo ſuo: mādauit (ſ duraturū. ſ Quia nullū huic ſuccedet. ſ Eterna ꝓmittit. ſ Nouum.) in eternum teſtamentum ſuum. (ſ Ergo. ſ Bonis. ſ Impiis. ſ uirtꝰ et potentia vel filius.) Sanctum et terribile nomen (ſ Et terror ꝓdeſt quia initiū ſapientie ſi intelligit. vt diſcrete habeatur et cū amore. ſ Metꝰ iudicii ianua eſt cōuerſionis et via ad ſapientiā. etiā iſte intellectꝰ qui eſt in timore dñi intentus eſt bonus. i. verus et vtilis.) eius: initium ſapientie timor do(ſ Qui ſic intelligūt hoc vt faciāt ſcꝫ vt ꝑ timorem ad ſapientiam aſcendunt.)mini. Intellectus bonus omni(ſ domini.)bus facientibus eum: laudatō eiꝰ manet in ſeculum ſeculi.

(ſ Quia laudes dei ꝓ reuerſione cantāt. ſic chriſtiani poſt abſolutōnem peccatorū. ſ Solennis. ſ Mōtani) Alleluia reuerſionis zacharie et aggei.

CXI.

Beatus uir qui timet dominū: in māda(ſ vel cupit. ſ vel multū ſ Inde quia timet et quia volet. ſ vt neq̄ꝫ mors neq̄ꝫ vita ſeparet a charitate d ei. a ſimili. meſſis. que nulla tēpeſtate poteſt deiici.)tis eius volet nimis. Potens

¶ Redemptionē. Caſ. Tercio redēptos aſſerit. et teſtamentuꝫ nouū eterna gratia cōſecratum.

¶ Uel nome. Caſ. Jd eſt. filius qui ī hūanitate ſanctus. potentia deitatis terribilis. amet ergo aduocatus timeat iudex. ne ſis negligens. ne deſpes.

¶ Timor domini. Caſ. Metus iudicij ianua eſt cōuerſionis. Si addat diſcretio dilectionis.

¶ Laudatio eius m. Intentio pſalmi vnde alleluia ꝑſcribit. A laude īcepit. in laude finit. populus fidelis a dyabolo liberatꝰ gratias agens exꝑſſit. quid et hic faciēdū ſit deuotis. et in celo peragendū. hic quia liberat. ibi quia coronat.

¶ Alleluia reuerſionis. Aug. Aggeꝰ et zacharias longe pꝰ dauid fuerunt completis q̄ꝫ. lxx. annis tranſmigrationis. tunc ſub dario rege pſarum hi duo ꝓphetauerūt. qđ ad renouatōnem templi ꝑtinere videbatur que ſignificat reparatōnem noui populi ex ruina ade. vt portet imaginem noui hominis. vt poſt captiuitatē huius ſeculi quod ſeptē dierū repetitōne voluitur ⁊ longique ꝑegrinatōnis miſeriā. quaſi poſt. lxx. annos eternaliter ſolidetur. Caſ. Perfectio hꝰ edificij eſt illa ineffabilis pax ſapientie. cꝰ initiū eſt timor domini de quo incipit.

¶ Caſ. Uel iuxta nominū interꝑtatōem. Aggeus eñ montanus interꝑtatur. Zacharias ſolēnis. quibus ſignificātur fideles. qui ſunt montani. i. alti in virtutibus. ⁊ ſolēnes. i. in tribulationibꝫ etiam gaudentes. Sicut ergo illi ꝓphete dominū laudauerūt. de hac ſpūali reuerſione. ſic xpiani qui ꝑ eos ſignificātur. poſt abſolutōnem peccatorū dominum laudant tanq̄ꝫ a captiuitate liberati ⁊ hylares de bonis que habent. CXI.

¶ Caſ. Oſtendit hic pſalmus poſt liberatōnem peccatorū quanta ſūt bona fideliū que retributio ꝑfidorū. Et eſt etiā hic pſalmus. per omēs litteraſ hebrei alphabeti digeſtus.

¶ Caſ. Primo monet ꝓpheta quid faciat beatus vir. et quāta bona gratia dei mereatur. Secundo agit de aduentu domini ꝑ quē omēs ſūt beati ibi. Exortum eſt in tenebris. Tercio impijs aduerſa ꝓuenire aſſerit.

¶ Beatus vir. Caſ. Timor mundi miſeros facit. ſed timor dei ea appetere facit. ꝑ que homo beatꝰ ē In mandatis. hoc timor dei vt velit. Et nō ait faciet. ſed volet multū. quod ſufficit. quia ſufficit velle ſi ꝑficiēdi mādata deſit facultas. quia pax eſt hoībus bone voluntatis. et ſi nō adeo proficiat in eis. quia temptatio eſt vita iſta. et corpus aggrauat. et terrena ihabitatio deprimit ſenſum multa cogitantem.

¶ Potens. Aug. Caſ. Ecce ꝑmia illius beati. Semen eius. i. merces boni operis. Erit potens. in terra. nō hac vbi deriſui. ſꝫ celeſti. Uel etiā hic in iſto tempore quo minus videtur. Semen. opera miſericordie vnde meſſis eterna. Potens. q̄ re minima etiā vt magna regnū celoruꝫ emitur. Generatio. ñ carnis ſed imitatōis. vel opera rectorū. Recti ſūt

qui nõ reſiſtũt patri emẽdanti· et credũt ꝑmittenti. nõ credũt ꝑiſſe opa ſua cũ nõ eis tempaliter retribuit. Sunt eñ qui bona illa agunt. mercedez hic a deo ſperantes· vel hominibus placere volentes· qđ nõ beatus vir ·et tamẽ Gloria et d.i.d.e. id eſt· in cordis ſecreto. vbi habitat cũ ſpe vite eterne vbi diuitie ſancte et gloria eterna reponũtur. Juſticia. hec eſt gloria ei⁹. he diuitie eius. quã tamen habet a deo. Manet in eternũ. quaſi nõ tẽporaliter beatus.

Exortũ eſt. Caſ. Secũdo agit de aduentu domini. ꝑ quez hoĩes ex peccatoribus in eternũ ſunt beati.

Caſ. Exortum eſt. Supra dixit bõa beati. nũc vnđ beat⁹. Lux gratior que in tenebris ſed nõ alijs lux niſi rectis corde. quod lumẽ dñs miſerator. et miſericors. Qui pius ꝯſitentib⁹· iuſtus contemnẽtibus. Sed ne terreat iuſticia. quia ſuauis et gratus eſt deo q̃ miſeret: ꝯdonãdo alijs quo ſibi veniã meret· et dat alijs quod ẽ cõmodare· vt detur ei in futuro· hec ſũt duo officia benignitatis. vnde dimittite et dimittetur vobis. date ⁊ dabitur vobis. hec de illo ſupiori verbo pendent. Gloria ⁊ diuitie in domo eius. hec facta ſunt ſermones quibus defendet in iudicio. quod nõ erit ei ſine miſericordia: q2 miſericordias fecit. Hoc a ſimilitudine ꝑmeditantis cauſaz ſuã dicitur vt eam firmis allegationibus et aſſertionibus in iudicio ꝑmuniat.

Uel miſeretur. Caſ. Qui dat egentibus· Cõmodat q̃ mutuũ ꝑſtat ·poſt tantũdem recepturus.

Paratum cor eius. Auguſ. Patet itaq3 ꝙ hic nõ ſua q̃rit· ſed que ſunt xp̃i. labores patiẽter ſuſtinet ꝑmiſſa fident expectat

ſ Et·
in terra erit ſemen eius: generatio
ſ Et·
rectorum benedicetur. Gloria et
diuitie in domo eius: et iuſticia ei⁹
† ſ Hec omnia michi ſunt. quia.
manet in ſeculuz ſeculi. † Exortũ
† ſ vt tenebras pellat et rectos faciat. † ſ Sol iuſticie. † ſ Quod lumẽ ſ dñs. ſ Natura
eſt †tenebris †lumen rectis: †miſe-
† ſ Exhibitione· ſ dũ expectat † ſ dũ iuſtificat· ſ Remunerando·
ricors et †miſerator et †iuſtus. Jo
† ſ Animo † ſ vel ſumptũ pecunie· vel laboris induſtriã. ſ dat cũ ſpe futuri.
cundus homo qui †miſeretur †⁊ cõ
† ſ A ſimilitudine premeditãtis cauſam. vel oĩa d ſcrete dicit. ſ vel nit.
modat· †diſponet ſermones ſuos
† ſ diſponit quia in futuro locatus ad dexteram· † ſ ⁊ ſi cadit vt petrus ſ Nunq̃ a gloria domini ſeparabitur:
in iudicio: †quia in †eternum non
† ſ Sed. ſ aug. vt audiat· venite benedicti patris m· ꝑcipi. ⁊c· quia tunc generatõ rectorum benedicetur.
cõmouebit †In memoria eterna
† ſ Quibus dicet· Jte maledicti in i.e. quod his qui a ſiniſtris erunt dicetur. † ſ damnatis.
erit iuſtus: †ab auditõe †mala nõ ti
ſ Sed.
mebit. Paratum cor eius ſpera-
† ſ Non in mũdo. † ſ Et quia ſperat nulla re ſeculi molleſcit. ſ Nec vllis temptatõnib⁹ frãgitur quia·
re in †domino: †confirmatuz ẽ cor
† ſ Etiã. ſ videns alios rideri in terra moriẽtium et ſe irriderí· ſ A ſpe donec veniat· † ſ Jn terra viuentiũ exiſtens.
eius non †cõmouebitur donec †de
† ſ Quoſcũq3· † ſ propter hoc futurum. ſ gratis. ſ vt multis.
ſpiciat †inimicos ſuos. †Diſperſit
† ſ Non diuitibus. †Ergo· ſ aug· Quia deo
dedit †pauperibus: †iuſticia eius
cuſtode nil perit·
† ſ Cuius humilitas a ſupbis cõtemnebat·
manet in ſeculuz ſeculi· †cornu ei⁹
† ſ Cornu humilis exaltabitur et·
exaltabitur in gloria. †Peccator

Caſ. Vel ſi quis mala minatur: non timet· ſed paratum.
Diſperſit. Sperat nõ temere· quia diſperſit.
Dedit pauperib⁹. Aug. Ecce iſte emebat quod nõ videbat. ſed ille theſaurũ in celo ſeruabat. q̃ eſurire et ſitire in paupib⁹ dignat in terris.
Juſticia. Caſſiođ. Sua dedit, et iuſte et pie vixit. vel qui dat ſua iuſticiam operatur.
Cornu. Caſ. Quia hic humilis ibi poteſtatem habebit.
Peccator videbit. Caſ. Tercio contraria impijs ꝓuenire aſſerit.
Caſ. Bonis beatorũ hortatur. malis inimicoꝝ terret. et eſt iſte pſalm⁹ inſtitutorius fidelium.
Jraſcetur. Dicens. Quid nobis ꝓfuit ſupbia et diuitiarũ iactantia.
Alleluia. Caſ. Quia merito laudandus qui merito humilitatis gẽtes aſſumit. titulũ ꝑs expoĩt. Alleluia eñ vt diximus interꝑtat laudate d· qualiter ⁊ pſalmus incipit.

CXII.

Caſ. Primo monet ꝓpheta deuotos vt laudẽt iugiter· et vbiq3 ꝑdicẽt. Secũdo ipſe facit quod monet alios· i· laudat deũ ibi. Quis ſicut domin⁹. ad laudẽ ergo monẽs oſtẽdit. q̃ et quẽ et quãdiu et vbi et q̃re laudẽt dicẽs.
Pueri. Caſ. Nõ ſenſu ſed malicia. maxĩe ſupbia· i· hũiles: vnde nolite pueri effici ſenſib⁹ ſed malicia. puuli eſtote vt mentib⁹ ꝑfecti ſitis.
Aug. Caſ. Laudate dominũ pueri ſimplices et puri qui debẽt laudare. Nomen laudat qui virtutes eius predicat. Pueri intrant per anguſtũ. Jdeoq3 facta contentõe inter apoſtolos quis eoꝝ maior eẽt aſſumpſit hieſus puulũ et ſtatuit in medio diſcipulorũ et ait: Qui nõ humiliauerit ſe ſic puulus iſte. nõ intrabit in regnũ celorũ. et ideo nemo intrat niſi pueri in regnũ ce· proſtrata ei ſupbia· ex ore infantiũ ꝑficitur laus. Jndigne aũt cantant iſta qui ſe magnos putant. Qui cognoſcentes deũ nõ ſicut deum glorificant aut gratias agunt. Et quia illi ſoli digne laudant ·qui ſunt tanq3 pueri. Jdo poſt oĩa dicit puer. Benedicam⁹ domĩo· vł laudate nomẽ dñi.

Sit nomen. Caſ. Ecce dixit qui et quẽ laudare debeant deinde ſubdit. Quandiu laudandus ſit ſcilicet ſemper.

Caſ. Sit nomẽ d. Ne ad horam putetis me imꝑare laudez nec localiter. Sed. A ſolis ortu. Per circuitum enim ſolis· quaſi per quandã lineã mũdum ſignificat· in quo toto laudãdus eſt de⁹. Per gentes oĩa terrena· per celos oĩa celeſtia notat. vt per hec duo oẽs creaturas ĩ dicet ſibi ſbiectas. Vł per gentes carnales. ꝑ celos ſpũales·

A ſolis ortu. Aug⁹. Hic dic ꝙ vbiq3 debeat laudari.

Uel celos. Aug Apoſtolos. ꝑ quos regnat in gentibus· et ẽ·

† ſ Hoc cornu humilis exaltari. † ſ Sibi ſera penitentia. † ſ aug· Malũ inuidie apud ſe retinet. nulli tamẽ nociturus. his ſe affligit quib⁹ bonos vexauit·
†videbit et †iraſcetur: †dẽtib⁹ ſuis
† ſ Signũ anxietatis· ſ Quia illic erit fletus et ſtridor dentiuz. † ſ aug. Quia nõ poterit requieſcere ꝑ penitentiã. cũ deſideriũ peccatorũ peribit. nullo ſuccendente ſolatio. cũ oĩa tranſeũt velut vmbra.
†fremet et †tabeſcet· deſideriuz pec
catorum peribit.

Alleluia.

CXII.

ſ Quia aſſumimi·
Laudate pue
† ſ Jn eſſentia eterna † ſ vt videntes opera veſtra bona glorificent deũ patrẽ veſtrũ qui in celis eſt·
ri †dominum: laudate †nomen do-
† ſ Semper. † ſ Non blaſphemetur.
mini. †Sit nomen domini †bene
† ſ Ex quo incipitis· ſ Quia incipitis ex quo vobis dicitẽ· ſed ſine fine laudate eũ· nõ vos. etiam cũ magni fueritis. † ſ id eſt· in progreſſu· † ſ in eternum·
dictuz: †ex hoc †nunc et vſq3 in †ſe
† ſ vbiq3· † ſ Q. ꝑ circuitum ſolis. † ſ Nõ apud iudeos tantum·
culum· †A ſolis †ortu vſq3 ad †oc
ſ Sit·
caſum: laudabile nomen domini.
† ſ ideo laudate. † ſ aug⁹ · Homines et ſuper celos vbi uident fulgere deos quos colunt. i. ſolẽ et lunam et huiuſmodi.
†Excelſus ſuper oẽs †gentes do-
† ſ Celi ſupra ſe habent quem humiles ſecũ habent in pectore.
minus: et ſuper †celos gloria eius·
ſ Enim.
Quis ſicut dominus deus no-
† ſ Quos exaltat ſic vt nõ ſupbos faciat·
ſter qui †in altis habitat: et hũilia
† ſ Jntuitu miſericordie. † ſ Per ſolã gratiã·
†reſpicit in celo et in terra. †Su-
† ſ Jllos qui prius inopes erant· † ſ viciis carnis. ſ Carnalis uoluptatis.
ſcitans a terra †inopem: et de †ſter-

ideo ad laudes inuito: quia ſuper oẽs eſt regnaturus.
Quis ſicut dominus. Caſ. Secundo ipſe facit quod alios monet vt et facto alios doceat. Quis. nullus qui per ſe poſſit. Jn altis. angelis et ſanctis · et licet alt⁹ nõ deſpicit humiles. Humilia· hi ſunt qui domo eius alti fiunt· et in eis ſedet· Reſpicit hu· in celo· Humiles ſinglos Jn terra· ſanctos· Quos ita reſpicit ſicut ecõuerſo odit ſupbos· Suſcitans a terra· de labore corporis. De ſtercore: erigitur cui carnis vicia nõ dominantur.
Qui habitat. Aug. Exponit vbi ſuſcitat et erigit in eccleſia· ſ· que ante aduentũ ſponſi ſterilis· mõ mater multorũ leta et feta· Q· nec ſolũ erigit quos locet cũ principib⁹ iudices ·ſed habitare facit in domo ſteri lẽ· et ſunt filij multi deſerte. q̃ ſi nõ oĩa relinquũt faciunt tamẽ ſibi amicos de mãmona iniquitatis per opera miſericordie.
Et humilia· Aug· Vel les· Eoſdẽ in quibus habitat· quia in carne

et in ſpiritu humilites eorū reſpicit. In celo. ꝓpter ſpūs libertatem. In terra. ꝓpter corporis ſeruitutē. Q. qui humilitatē habent in ſpū et oſtendunt in opere. Uel in celo. reſpicit quos vocauit iam. et habitat in eis. In terra. quos vocat vt habitet in eis. Uel potius celi ſunt qui cū dño iudicabūt. Terra. cetera ſanctorū multitudo. Humiles tamē hi et illi. Merito et celi humiles. quia ſuſcitat a terra. prius inopes. etiam adhuc q̄diu in corpore gemūt.

Sterilem. Aug. Scilicet ſaram. i. eccleſiam gentilē. que prius ſterilis fuit. vnde p ſaram ſignificat. Eā in quā facit habitare in domo. i. in eccleſia iudeorum inter ipſos iudeos. vt ī lapide angulari duo pietes ɔiūgātur. et fiat vnū ouile.

Filiorum. Aug. Ex pſona quorū hec dicūtur. de quibꝫ yſa. ad eccleſiā loquēs ait. Dicūt inquit in auribus tuis filij quos amiſeras. Anguſtia eſt nobis in loco iſto. fac ita q̄ꝫ nobis et nūc locum in q̄ cōmoremur. Tu vero dicis ī corde tuo Quis generauit mihi iſtos. quis ergo iſtos educauit michi. q. cum ſciam me eſſe ſine filijs et viduā.

Alleluia. Caſſi. Item hic alleluia ex alio negocio ponit. ſicut em̄ ex diuerſis actibus deus laudat. ita ex varijs negocijs iſte titulus ānotat. Ab initio hebrei populi per magna miracula populo illo exhibita xpꝫ mundo datuꝫ ꝓpheta nūciat. p quaſ ſimilitudines. i. p eorū ſignificata. etiā quiſq̄ꝫ xpianus liberat. Erant em̄ figure myſterioꝝ ſpūalium xpi et eccleſie vt in pſalmi expoſitōe clareſcit. CXIII.

Aug. Hic nō narrātur p̄terita ſed futura p̄dicūtur. quia in illis geſtis futura ſignabātur: et ideo nō oīa hic dicūtur. que ibi geſta. ſed quedā aliter. ne putetur p̄terita recolere.

Caſ. Primo dicit ꝓpheta q̄ mira dederit deꝰ hebreis in figura. et xpianis in ſpū. Secundo interrogat quare hec facta ſunt ibi. Quid eſt tibi mare. Tercio inania ſimulacra gentiū ꝛ̄pbat. et religionē dei commendat ibi. Simulacra gentiū. ꝛc.

In exitu. Q. cū iſrael. i. domꝰ iacob de egipto. i. pplo barbaro exiret.

Barbaro. Aug. Barbara lingua eſt que deū non laudat.

Facta eſt iudea. Caſ. Sicut ille populus cū exiret de egipto ſanctificatus eſt in iudea. i. terra pmiſſionis colendo deū verū. que terra erat ante p ydolatriā polluta. et ſicut potens factus eſt in ea. Qui em̄ in egipto facti fuerant ſerui. ibi facti ſunt dñi. Ita exeūtes a peccato ſanctificat iudea. i. cōfeſſio. et p eam facti iſrael poſſunt reſiſtere vicijs. Et hoc. Uidit mare. i. peccatores ſeculi. Iordanis. qui varijs deſiderijs rapiūt homies in magnū mare. i. huius ſeculi amaricantē maliciā. ſed hec ī aduentu domini ceſſant. quaſi cōuerſa retrorſum.

Mare vidit. Aug. Hoc hic aliter dicit q̄ꝫ factū eſt. Ibi legit ſtetiſſe ab ea parte qua aque deſup fluebant. nec ibi quicq̄ꝫ dicit de geſtientibꝫ mō

[† Ordinibus celi et angelis et hominibus. ſ Angelis. ſ Apliſ.]

coꝛe erigens pauperē. Ut collocet eum cum †principibus: cum principibus populi ſui. Qui habitare

[† ſ Saram matrem fidelium per omnes gentes. † ſ in eccleſia inter iudeos.]

facit †ſterilē in †domo: matrem filiorum letantem.

Alleluia.

CXIII.

[ſ Mente ope dei ſ videntiū deū]

In exitu iſrael

[† ſ de afflictione ſeculi cui renunciant. † ſ Eccleſie. † ſ Luctantium quod prius q̄ꝫ iſrael † ſ A blaſphemis gentiū. a quibus ſemoti eſſe debemꝰ vel a turba demonū.]

†de egipto: †domus †iacob †de populo barbaro. Facta eſt† iudea

[† ſ Confeſſio. † ſ Que in corde quod purgat cōfeſſio. et per eā facti iſrael poſſunt reſiſtere vicijs et eſſe filij dei. Et hoc eſt iſ. po. ꝛc. † ſ vnde dedit eis poteſtatem filios dei fieri ꝛc.]

†ſanctificatio eius: †iſrael poteſtas eius. †Mare vidit et †fugit: †iordanis ɔuerſus eſt retrorſū. †Mōtes exultauerunt vt †arietes: ꝛ †colles †ſicut agni ouiū. †Quid eſt tibi mare q̄ fugiſti: et tu† iordanis quia cōuerſus es †retrorſū. †Mōtes exultaſtis ſicut arietes: et †colles ſicut agni ouiū. †A facie domini †mota eſt terra: a facie dei iacob. Qui conuertit petram in ſtagna aquarum: et rupem in fontes aquarum. †Non †nobis domine non †nobis: ſed nomini tuo da gloriam. Super miſericordia tua et veritate tua: †nequando dicant gentes vbi eſt deus eorum. †Deꝰ autem noſter in †celo omnia† quecunq̄ꝫ voluit fecit. †Simulacra gentium †argentum et aurum: †opera manuū hominum. †Os habent et non loquentur: oculos habēt et

[† ſ Ergo. † ſ Mare ſeculi retro fit. ſ vt via ad libertatē pateret. † ſ deſcenſus humilis. ſ. i. baptiſati ad eū vnde orti ſunt redierunt. † ſ Et tunc. ſ diſpenſatores verbi dei apoſtoli. † ſ duces populi † ſ qui ſemen fidei receperūt ſ vel geſtierunt. † ſ Non inuidi. innocentes p arietes generati. † ſ Sed hoc videntes mirantur. ſ aug. Quid eſt o ſeculū q̄ tua impedimenta ceſſerunt. vt tot milia hominū ad dominū cōuertātur. et hoc eſt. et tu iordanis. ſ Per euāgeliū geniti. † ſ Qui varijs deſiderijs fluitis. ſ Q. cur veſtras conſuetudines dimiſiſtis. † ſ A tuo propoſito. † ſ Quid eſt q̄. ſ Quibus dicitur. euge ſ. bone et f. † ſ Quibus dicet. venite benedicti patris m. ꝛc. † ſ Ecce cur. ſ A clementia vel ira quā preuident futurā. ſ Aug. hiero. A preſentia illius qui dicit vobiſcū ſum. u. a. cō. ſ. ſ vel cognitōe. † ſ Que pigra erat commota eſt vt ſolidiꝰ firmet. ſ Etiam. † ſ Caſ. Quia hec gratia erūpentis aque de petra nō p meritis. ſed illo miſerante data eſt. † ſ Iudeis. † ſ gentibus. ſ de. ſ augꝰ. In miſericordia vocat impios. in veritate iudicat non venientes. † ſ Aug. Cū eis non credendus predicatur. ſꝫ tremendus oſtendetur. † ſ Querunt ubi eſt. † ſ uel in celo ſurſū alia littera. ſ Q oīa corpora celeſtia et terreſtria tranſgreditur. † ſ uel in corporalibus uel in ſpiritualibus. † ſ deus noſter talis eſt. ſed. ſ Non ueri dij. † ſ In materia. ſ his maior reuerentia. ſ aug. Habēt et lignea et fictilia. ſed precioſiora ponit. ut qui in his erubeſcit facilius in ceteris. † ſ In forma. † ſ homo qui loquitur melior. † ſ hoc ꝓpriū hominis. cetera cōmunia homini cū beluis. ut nō ſolū homines. ſed et beluas ſcias ſimulacris anteponendas.]

---

tibus. ſed tam ibi facta q̄ꝫ hic dicta figure ſunt.

Arietes. Aug. Qui collibꝫ vtriuſq̄ꝫ teſtamēti hereticos debellāt ꝛ ſupſtitōnes diruūt. Unde alibi. Afferte dño filij dei affer. do. fi. arie. Et ſexta māſio filiorū iſrael de egipto venientiū fuit helym. que interp̄tat arietes. vbi erant xij. fontes et ſeptuaginta palme quibꝫ ſignificātur duodecim apoſtoli et ſeptuaginta diſcipuli quos in ſexta etate elegit dominus. vt per quattuor mūdi ptes xpi victorie palmā portarēt. deſtruētes gemino cornu vtriuſq̄ꝫ teſtamēti omnē ſcientiam aduerſus xpm ſe erigentem.

Colles. Caſ. A colendo mediocres. nō em̄ hec ad litterā. vnde et p mare et iordanē. i. p antiqua facta hec ſignari nō ambigas que hodie ſpūaliter fiunt.

Quid eſt tibi mare. Caſ. Secūdo interrogat quare hec. vt excitet admiratōem et ſoluit a facie domi.

A facie. Caſſio. Una duobus reſponſio. quia vnus auctor ꝛ ſecta fecit obſtupeſcere. et ſua. i. mō. ꝛ colgaudere. xpo em̄ apparente moti ſunt hoīes a ſua ſupſtitōe ad cultū dei.

A facie dei iacob. Et q. q̄reret q̄s eſt dominus: deus iacob. nō recens. vel qui facit eos luctari.

Petram. Caſſi. Dura corda iudeorū. ad aq̄ꝫ baptiſmi. Rupem. gētiles. vt et ipi emanēt irriguos fōtes p̄dicationis.

Aug. Id eſt. ſe priꝰ durū cū ignoraret liq̄fecit ad irrigādoſ fideleſ. vt ſit in eis fons aq̄ viue ſalientis in vitā eternā. cū reſurgēſ ape‑ruit illis ſenſū vt intelligerēt ſcripturaſ. Ipſe ergo dñs erat quaſi petra et rupes. donec apertis ſcripturis velut fōs influeret atq̄ꝫ oīibus credentibus inundaret dicens: Si quis ſitit ve. ad me. et bi.

Non nobis. Caſ. Cū dixit deū bona dare. petit vt ꝓpter nomē ſuū det ea. quia merita nō videt in hoībus. Gloria eſt cū īmeritis dat. Miſericordia dñ peccantibus parcit. Ueritas dñ p̄mia reſtituit. vel īpios punit. Ideo da. Nequādo dicāt ꝛc. hoc ſepe impij īputant bonis afflictis.

Miſericordia. Aug. Id ē. repatōe. Ueritate. i. pmiſſione īplera.

Ubi eſt deus eorū. Aug. Hoc ſolent dicere gentes que habent viſibiles deos. quia inuiſibilem deum colimus.

In celo. Aug. Id eſt. xpo hoīe ſecūdū illud deus erat in xpo mūdū ſibi recōcilians. Uel in celo. Caſ. id ē. potens ſup omnes creaturas.

Omnia quecūq̄ꝫ u. f. Per quod oīpotens apparet.

Simulacra gentiū. Caſ. Tercio īania ſimulacra ꝓbat et religio dei q̄ꝫ ſit vtilis oſtendit. Et ē hic pfecta demōſtratō in vitupatōe et laude.

Aug. Dīſa potentia veri dei ex opibꝫ. trāſit ad deos gētiū viſibiles.

Argentū. Aug. Sed quia deuſ hoc fecit. inquit opera manuū hominū. hoc venerantur quod inde fecerunt. materiam em̄ creauit deus. Sed ſtulticia hominū formā addidit.

Os habent. Aug. Manu ſunt formata. ſed nō habent membrorū

officia· plus aūt valet in affectibus miſeroꝝ forma viuenti ſimilis ·quia os habēt et cetera. q̄ʒ ad eos corrigēdos qđ n̄ viuit· nec officijs mēbroꝝ ꝑt vti.

Aug. Os habent. Cur adeo inculcat in multis locis que ſunt omibꝫ nota: qꝛ effigies viuēti ſilis hoīes ſeducit· vt putēt in ea eē occultū numen .et n̄ eē ſine viuo hītatore· vn̄ et demonia ad poſſidēda ſimlacra īuitant q̄ in eiſ ſepe fallunt. hec autē alibi damnat· oēs dij gētiū demonia. Prudentiores vero dicunt ſe nec ydola nec in eis demonia colere. ſed q̄ ꝑ ydola ſignātur· vt ꝑ hoc aerē· ꝑ illud terrā ⁊ cetera huiōi. hos trāſeunt et alij· dicētes ſe nō colere ipa corpora ſed que illis regendis ꝑſident numina· vt ionē mercuriū et huiōi. que oīa dānat apoſtolus· qui cōmutauerūt veritatē dei in mēdaciū et ſeruierūt creature potius q̄ʒ creatori

Non clamabūt Aug. Poſt loqui qđ eſt hoīs propriū · hoc cōmune addit. vt pro beſtijs intelligaſ dictū cetera que dixit cōmunia nō ad ſolū hoīem referaſ· Nam et vidēt et audiunt et olfaciūt et ambulant. vt nō ſolum hoīes ſed etiā beluas ſimulacris ꝑponēdaſ cognoſcaſ. vt ſi pudeat adorare beſtiam hec oīa habentē· mlto magis pudeat te adorare mutū et carens vita ſenſuq̄ʒ ſimulacꝝ.

Similes illis. Aug. Vide erubeſcibilē culturā dn̄ ait: ſimiles· q̄ vere ſunt· vel ſimiles ſe eis intelligāt

Domus iſrael. Caſ. Hic oñdit xp̄ianę religionis vtilitatē

Domus aaron. Aug. Ne autē videatur maioribꝫ iam res q̄ inferioribꝫ eſt ſpes ·addit· domus aaron.

Memor. Caſſi. Vt cōuerteret et cōfuſos ꝑ eundē bn̄dixit.

non videbunt. Aures habent et non audient: nares habent et non

† ſ aug· hoc et ſimee poſſūt que manibus cōtrectant meliores itaq̄ʒ ſunt.

odorabunt. † Manus habent et non palpabunt· pedes habent et

† ſ aug. Melior ē beſtia .que etſi nō loquiť clamorē tamen habet in faucibus .

non ambulabunt· † non clamabūt

† ſ aug. videāt ea aptis et viuentibus oculis .et adorent clauſis et mortuis mēbris· ſ Quia talia ſunt ſimulacra itaq̄ʒ·

in gutture ſuo. † Silēs illis fiant

ſ Adorantes.

qui faciunt ea: et omnes qui confi

† ſ Autem· ſ generalis eccleſia. ſ Quod nō videtur.

dunt in eis. † Domus iſrael ſpera

† ſ In deo abiecto. † ſ vnde· ſ vt autem perduret vſq̄ʒ ad finem patientia· adiutor ⁊c· ſ In agēdis bonis·

uit in † domino: † adiutor eorum et

† ſ Contra fraudes dyabolicas. † ſ Etiam . ſ Ordo ſacerdotum·

† protector eorum eſt . † Domus

† ſ vt et ipſi ꝑſeuerēt

aaron ſperauit in domino: † adiu

† ſ Ne eis noceatur·

tor eorum et † protector eorum eſt.

ſ Ideo adiutor et ꝓtector maiorū et minorū qꝛ vtriq̄ʒ timent dominū· ſ Hec duo ſpes et timor beatos faciunt. ſ in oī gente.

Qui timent dominū ſperauerūt in domino: adiutor eorum et pro

† ſ Nō enim nos preuenimꝰ miſericordiā dei· ſʒ dominus memor f.n. ſ Qui diu quaſi oblitus videbatur. ſ Nam.

tector eorum eſt. † Dominus me

† ſ Per filium miſſum.

mor † fuit noſtri: ⁊ benedixit nobiſ.

ſ Eccleſie.

Benedixit domui iſrael: benedi

† ſ Pontificibus· † ſ Scilicet· † ſ Nullū genus excluditur·

xit domui † aarō. † Benedixit † omnibus qui timent dominū: puſil

† ſ Maioribus benedixit· † ſ Aūt· ſ Benedictōem· vel numero veſtro alios· ſ Ita factū eſt cū de lapidibus ſuſcitātur filii abrae.

lis cum † maioribuſ. † Adijciat do

Super vos. Auguſ. Quia creuit numerus magiſtroꝝ. Super filios .quia creuit etiam numerꝰ ſequaciū. Ergo vos vtriq̄ʒ patres et filij benedicti eſtis domio qui vos fecit celū in maioribꝫ et terrā in mīoribus· vel fecit omnē creaturam.

Benedicti uos do· Caſſio. Qui optauit ſupra benedici: iam confiſus dicit benedicti· quod ad deū ꝑtinet: vt et ei ſeruiatis· vere dn̄o. qꝛ etiam celū celi ·i· xp̄us eſt ad honorē domini. Vel celū celi ·i· empireū dedit dn̄o xp̄o ſecundū q̄ homo . Terram autem. iſtam inferiorē dedit . Filiis ho. vt in ea ſe purificēt. Vł populū ꝑdicatoribꝫ. vn̄. Sicut miſit me pater et ego m· v·

Et terram. Aug. In puſillis. ſed qꝛ et hi creſcendo fiūt celi: magni ſic ſunt celū terre quā lacte nutriūt· vt ſint et celū celi· dū eam ſpant in celū verti. hoc aūt celū celi eſt domino. qꝛ illi magni ſoli dn̄o docibiles ſunt. qꝛ iā nō ab homie neq̄ʒ ꝑ hoīem· ſed ꝑ ipm deū capiūt ſinceritatē et vbertatē ſapientie· quibꝫ filijs hoīm dedit terrā in qua operēť. i· ſubiectos quos excolēt

ad fructificandū· vn̄ ſicut miſit me pater et ego mitto vos ⁊c. ergo vtriq̄ʒ celū et terra viuāt ex eo qui fecit ea et laudēt. Aliter em̄ morietur . et a mortuo quaſi nō ſit perit confeſſio.

Celū celi. Aug . Dicit eos quoꝝ menteſ ſic ſblimauit vt nulli hoīm . ſʒ ipi deo docibileſ fierent· quoꝝ cōꝑatōe oīe viſibile . i· celū et terra: diciť terra quā dedit filijs hominū ·i· mīoribꝫ vt eiꝰ cōſideratōe cōijciant creatorē quē infirmi ſine adminiculo adhuc videre non poſſunt·

Neq̄ʒ oēs. Caſ. Vel nō oēs qui deſcendūt· quia et ſancti deſcenderūt. ſed nō in inferiori.

Alleluia. Hic titulus ſepe iterať· quia laudatō dei· et dignitas eſt operū et ꝑcium laborū ·i· meritū eſt et ꝑmiū.

Aug. Propheta de fouea peccatoꝝ liberatus et in petra cōſtitutꝰ primo gratias agit· qꝛ exauditꝰ eſt et cōtra oīa ꝑicula ſe inuocaſſe dicit.

Pſalmꝰ iſte eſt cōſolatō fideliū ꝯtra dolores ſeculi.

Dilexi· Aug. Dicit hoc ouiſ que errauerat· filiꝰ reuerſus huiꝰ ſeculi ꝑegrinus.

Caſ. Dilex. Non ꝓpter tempalia bona michi data. vt et infideles. Sed qm̄ ⁊c.

Caſ. Diligiť deuſ et ab infidelibꝫ. qꝛ bona dat. vn̄. Cōfitebiť tibi cū bn̄feceris ei. Diligiť ꝑfecte cū animus aduerſis nō moueť· ſʒ ſpe accendiť quē modū poſt exp̄· dilexi. nō qꝛ me regē fecit· ꝓſpera dedit . ſed qꝛ oratōem audit in anguſtijs.

Et in diebus. Aug. Id eſt· mee miſerie quos mihi feci peccādo q̄ ſūt pleni laboris et doloris ·i· vetuſte putredis. Inuocabo quod nō eſt ſine fide. vnde apl̄us. Quomō inuocabūt in quē nō crediderīt · dū ergo ait īuocabūt notat q̄ nō ē ocioſus dilector. in quibꝫ circūdederūt me dolo· mor· Vel in diebꝫ ſalutis ·i· tpe plenitudīs vnde. Ecce nūc tempus acceptabile. Ecce nūc dies ſalutis.

† ſ O iudei. † ſ O gentes

minus ſuper † vos: ſuper † vos et ſu

† ſ Et ſic erit. † ſ vtriq̄ʒ· ſ Patres et filii.

ꝑ filios veſtroſ. † Benedicti † vos

† ſ Honori dei· † ſ vos. † ſ In maioribuſ.

† domino: qui † fecit † celū et terrā .

† ſ Aūt. ſ Quia maiores a ſolo deo docētur. † ſ Eſt. ſ a. † ſ Populum inſtruendum. ſ Omnia viſibilia. ſ In puſillis·

† Celum celi † domino: † terrā autem † dedit † filijs hominū . † Nō

† ſ vt per ea cognoſcāt inuiſibilia dei. † ſ Minoribus predicatoribus· † ſ Cum hec ita ſunt nō mortui in peccatis·

mortui laudabunt te domine: ne

† ſ aliquis omniū. † ſ Quia peccator cū venerit in ꝓfundū viciorū contemnet. † ſ Profundum viciorum:

q̄ʒ † omnes qui † deſcendunt in † infernum. Sed nos qui viuimus

ſ vita gratie·

† ſ Ex quo incipimus· † ſ Scʒ ꝓgrediendo·

benedicimꝰ domino: † ex hoc † nūc

ſ Sine fine·

et vſq̄ʒ in ſeculum.

Alleluia.

CXIIII.

ſ Spes futuri boni dilectionem accendit.

Dilexi quoniā

† ſ vel exaudiuit

† exaudiet dominus vocem † oratōnis meę. † Quia † inclinauit aurē

† ſ aug· Exaudiet. quia iam· ex hoc eſt ſpes in incarnatoe et paſſione· in quo exptus mīaʒ īuocabo † ſ dū ꝑ nobis filiū dedit. in hoc indicat ſe credere que ad ſalutem ſunt·

† ſ Miſerie quos michi feci. † ſ In quibus circū. † ſ Quod nō eſt ſine fide·

ſuā michi: ⁊ in † diebus † meis † inuocabo. † Circūdederunt me † dolo

† ſ Q· dilexi inuocabo· † ſ Hec ſunt cauſe diligendi. hec clamare faciunt.

† ſ Prius. ſ Errantē a te et expoſitum maliſ. ſ Non ego ea in ꝓſperitatibus ſeculi·

res mortis: pericula inferni † inuenerunt me. † Tribulationem ⁊ do

† ſ Sed poſt. ſ Latebat em̄ me prius tribulatō et dolor vtilis· vnde nobis auxiliū. et vana seducebant. inueni miſeriā quā neſciens habebam.

† ſ Et ideo. ſ Sat egi vt liberarer a domino

lorem inueni: et † nomen domini

Dolores. Caſ· Peccata vnde dolor et mors aīme. vel eterna et hec in inferno erit.

Pericula inferni. Aug· Suffuſus em̄ carnali voluptate non animaduerti mala me cicūdantia.

Tribulatōem et do. Aug. Q· illa me prius circūdederūt. Sʒ poſt īueni tribulatōnem et dolorē ·i· afflictionē exteriorē eſſe vtilem·

Inueni. Aug. Et ego. Tribulatōem. quod priꝰ ꝑicula dixit. Et dolorem. quod prius dolores. recognoui que latent alios. Vel dolo. et tribula. dicit penalitatē iſtam et flagellorū dolorē que infert deus ad vtilitatē hominū. vnde da nobis auxiliū de tribulatōe· quia ꝑ hec exteriora cognoſcit homo ſuam interiorem miſeriam.

O domine libera. Caſ. Secundo item clamat. vt liberatus veniat ad requiem.
Miſericors. Aug. Quia primo inclinauit aurē michi. et me vocauit. Juſtus. quia flagellat. iterū. Miſeretur. quia recipit ad beatitudinem. Nec tam amaruz debet eſſe. ꝙ flagellat q̄z dulce ꝙ recipit. quia dominus cuſtodit puulos quos grande ſquerit heredes
Conuertere. Aug. Nō meritis vel viribꝫ tuis. ſꝫ qꝛ dn̄s bn̄fecit tibi.

De morte. Aug. Mors eſt infidelitas. vn̄ dimitte mortuos ſepelire mortuos ſuos Et iterꝫ nō mortui laudabūt te domine.
Placebo. Aug. Dixit eripuit a. l. et tn̄ nō dicit placeo. ſꝫ placebo. ſecure vtiqꝫ tunc quod nō modo. Placebo pfecte. qm̄ nullus erit lapſus ambulātiū pedū. nullū īfirme carnis lubricū. Et hoc in regione viuo. q̄ viuūt eternaliter.
Alleluia. Voce laudis cōgrue ꝑtitulatur hic pſalmus. quia in hoc pſalmo verba ſunt martirū qui cōfeſſione viguerūt. ⁊ ꝑmia dei conſecuti ſunt.
CXV.
Caſ. Primo memorant beneficia dei. quibꝫ quid dignū red derent cū dubitent. occurrit calix paſſiōiſ q̄ a deo datur. Secundo ſeruos ſe dicūt ⁊ filios ancille. i. eccleſie ibi. o domie quia ego ⁊c.
Caſ. Verus ⁊ cōgruus ordo. prius credere poſt loqui. ne nōdū credens audeat loqui. ſed fidem ſequat cōfeſſio. Ne vera cōfeſſio viribꝫ hoīſ det. dic ꝓpriū hoīs ꝙ mendax quod nō facile ſciret. niſi exceſſu mentis ad ſupna vectuſ eēt. Magnū em̄ eſt ſi quis ſe im prudentē attendit. Et cū homo nichil boni ꝓpriū habeat. quid retribuendū?

† ſ Quia hec mala ſunt michi. Sed. † ſ Quia ſine deo captiua ſ unde apoſtolus. Quis liberabit me a cor. mor. h.
inuocaui. O † domine libera † animā meam † miſericors dominus et
† ſ Et hoc ē qđ idē apoſtolus ſubdit. grā dei per chriſtum. ſ O. libe. et nullus dubitet. quia do. eſt miſe. ⁊c.
ſ flagellat enim filium quem recipit.
iuſtus: et deus noſter miſeretur.
† ſ vt paſtor. † ſ humiles.
† Cuſtodiens † paruulos dominꝰ:
ſ Expto credite. quia ego vel dominus eſt iuſtus et miſericors. ideo. ſ O. dolor ſꝫ non penalis ē ſed ſalutariſ. ſ Et ideo:
humiliatus ſum et liberauit me.
† ſ Quia dominꝰ eſt miſe. ideo. ſ Caſ. hortatur animā vt cōuertat ad deū vnde ei requies.
† ſ Ad deū vt etiā hic requies mentis nō tamen deſidia aſſit vt ceſſet operari.
† Conuertere aīma mea in † reqēm
ſ Bona dedit prius liberato aliter liberatus non eſſes.
tuā: quia dominus benefecit tibi.
† ſ Ita benefecit. † ſ per fidem. ſ Quia d̄ infideli factus eſt fidelis. ſ hoc iam. quia qui credit tranſit de morte ad vitam.
† Quia † eripuit animā meam de morte: oculos meos a lacrimis pedes meos a lapſu. Placebo domino in † regione viuorum.
ſ Interiores ſ hec in ſpe. quia modo lacrime. dū etiā la pſus ſum ꝑ carne infirma et in pedibus quaſi extremis aīme ptibus. i. in ſenſualitate lubricū adhuc ſentimꝰ. ſꝫ in futuro placebo
ſ Autem.
† ſ Quod nōdū in regione mortali.

Alleluia.

CXV.

ſ Quia credēti neceſſe ē loqui
Credidi propter quod locutus ſum: † ego autē
† ſ Non ipſū verbuz quod credidi nō ſermo quē protuli.

Credidi propter quod. Aug. Nō ait credidi et locutus ſum. quia nō tantū credidit cetera que fides exigit. ſꝫ et ſimul cū illis credidit. et ꝙ ꝑmiū loquendo ſpare. et ꝙ pn̄ā tacēdo timere deberet. vnde loquendi quidem amor ex ꝑmio immittitur et neceſſitas ex pena indicitur.
Propter quod. Aug. Non em̄ pfecte credit. qui quod credit nō loquitur. piger ē ille ſeruꝰ vel tumidus. ſꝫ fidelis qđ accepit impendit ⁊ lucratur. et ideo intrat in gaudiū domini ſui. Caſ. dicentis. Euge ſerue bone et fidelis intra in gaudiū domini tui.
In exceſſu. Vel extaſi mea. Aug. Et dicit hic extaſis cū meus non pauore alienat. ſed aliqua inſpiratōe reuelatōis ſurſū aſſumit. Vel extaſiꝫ dicit pauorē cruciatus vel mortis. quē cōminātibus pſecutoribꝫ et impendentibꝫ paſſionibus hūana infirmitas patit. Quaſi diceret. humiliatꝰ ſū. Jn illa aūt humiliatōe. Ego dixi in exceſſu meo vel vt alij in extaſi mea. i. in pauore paſſionū ꝙ eſt oīs homo mendax.
Quid retribuā. Aug. Territus iſte reſpicit infirmitatē ſuā et videt nō eſſe ꝑſumendū de ſe. Ex ſe em̄ homo mendax. vt et petrus dū ꝑſumpſit inuētus eſt mendax. ſed virtus dei eſt ſi nō cedit. Quod videns iſte factuꝫ in ſe gratia dei ſubdit.

Que retribuit. Aug. Nō ait ꝑ oībꝫ que tribuit. Que igit ꝑceſſerant hoīs bona? vt omniū donoꝝ dei nō tributō ſed retributō vocari poſſit. Que ꝑceſſerant niſi peccata. Retribuit ergo deus hoībus bona ꝑ malis. paſſus ꝑ eis cū homines retribuūt mala ꝑ bonis.
Calicē ſalutaris. Augꝰ: Paſſionē a ſimili. qꝛ placita potio. Vel ſalutaris. ihesu quia prior paſſus eſt. et dat imitari paſſiones ſuas. Et ideo ꝑcioſa in cōſpectu ⁊c. quod poſt dicitur.

† ſ Paſſus ſum multas tribulatōes ꝑpter verbū dei quod firmiter tenebā. vnde magis nitet veritas. vnde apoſtoluſ. verbū domini nō eſt alligatū in me. qđ nō hi qui plus amāt gliam hoīm q̄ dei
† ſ autem nō attribuenc michi confeſſionem.
† humiliatus ſum nimis. † Ego dixi † in exceſſu meo: † omnis homo mendax. Quid retribuam domino: ꝑ omnibus que retribuit † michi. Calicem † ſalutaris † accipiā: et † nomen domi inuocabo. † Vota mea domino reddam corā † omni populo eius: † preécioſa in † conſpectu domini mors ſanctoruꝫ eius.
† ſ Alij in extaſi mea mēte rapta ad ſupna:
† ſ Ex ſe. ex deo verax.
† ſ Pro meis malis.
† ſ Ecce ego dono dei verax. ſ Paſſionē. ſ Nō vnicū quid. niſi ex eis que ipſe dominuſ retribuet. † ſ ihesu. † ſ deſiderio.
† ſ Non michi ſed deo fiſus. † ſ Caſ. Accipiaꝫ quod eſt in deſiderio. et reddam in ipſo actu.
† ſ vt exemplum capiat.
† ſ Cur tu ita. quia cara. vel precio mortiſ eiꝰ empta. † ſ Cuicūqꝫ vilis ſit.
† ſ Quia precio nos compaſti ergo o do. cōfiteor condicōꝫ meā † ſ quia nō eſt in textu ſcđꝫ aug.
† ſ Obediens.
† O domine † quia ego † ſeruꝰ tuꝰ: † ego ſeruus tuus et filius † ancille tue. † Dirupiſti † vincula mea tibi † ſacrificabo † hoſtiā laudis: et † nomen domini inuocabo. Vota mea domino reddam in conſpectu omnis populi eiuſ: † in atrijs † domus
† ſ Repetit. ſ In omnibus. † ſ Id eſt. eccleſie que eſt ancilla dū ſeruit. ſponſa dū ſponſo cōiungitur. aliter nō eſſet martir
† ſ Quod totū ꝑ te. ſ tu nō mea merita.
† ſ Peccatorum.
† ſ Et ideo. † ſ Me ipſum. † ſ Non fretus viribus meis.
† ſ Non manufactis. † ſ Catholice eccleſie.

Caſ. Calicē. quia ſub menſura bibit. vn̄ fidelis deus qui nō patitur vos temptari ſupra id quod pōt. Salutaris. quia in eternā ſalutem ꝑficiatur.
Precioſa in cō. Aug. Qui prior paſſus eſt dat imitari paſſiones ſuas. et ideo ꝑcioſa in cō. do. m. ſ. e. Emit eā ſanguine quē ꝑ eis fudit. ne dubitarent ꝑ eo mori. Hoc ergo ꝑcio cōparatus cōfitet cōdicōnem ſuā. o domine quia ego.
O domine qꝛ. Caſ. Secūdo ſeruos ſe dicūt et filios eccleſie. quia nō eſt locus veri ſacrificij extra catholicā eccleſiā. ne quis hereticoꝝ martiriuꝫ deo placere putet.
Aug. O dn̄e. Admirat ſe talia accepiſſe qualia dn̄s ꝑ mūdi redemptōe. et vt augeat admirationem repetit ego ſ. t.
Filius ancille. Augꝰ. Hieruſalē celeſtis libere a peccatis. ancille iuſticie. qui auteꝫ ſunt ꝑter eccleſiā. non ſūt filij ancille. et ſi ſeruos ſe dicunt (quia habent nomē xpi) et martires vt heretici.
Aug. Filius ancille. Non ſciſmaticus. Vt ut ācilla nō ſibi ſꝫ dn̄o ita et ego in morte mea aliquos tibi ꝑturiā. ſicut et in vita.

Dirupiſti uincula mea. Caſſiodo. Virtute martirij vincula peccatoꝝ rūpuntur. quia omnia ſanguine abluūtur. hic verſus tante virtutis a quibuſdā creditur. vt peccata homini dimittātur. ſi in fine vite trina confeſſione dicatur.
Caſ. Quia ꝑcioſa: o domine tibi ſacrificabo. loquens deo affirmat qđ ſupra dixerat.
Sacrificabo. Aug. Caſ. Et quia dirupiſti. Tibi ſacrificabo. vt gratus. Hoſtiam laudis. lic ꝙ Vota mea reddam. nō vbiqꝫ ſed In atriis. i. in catholica eccleſia. nō hereticoꝝ. Domus dei que ſit oſtendit. In conſpectu omīs populi. Caſ. publice debet laudari qui ꝑ omnibus pati voluit. vt plures edificentur.
Vota mea. Caſ. De ipſū qui ſū imago dei deo q̄ reddēda ē vnde q̄ ceſaris ſunt red. ce. et que dei deo. ſed quia nō modo ſeruꝰ ſed ancille filiuſ. dicit ſe reddere vota in atrijs do. i. ancille. Et que ſit exponit. i. populꝰ eiꝰ. hoc eſt quod ſequit. Jn cōſpectu oīs po. e. et aptius hic nominat hieruſalē. Aug. ſed ne quis putet ꝑ hieruſalē iudeos ſolos ſignificari qui hoc nomine gloriātur. audiat ſequentē pſalmū. Laudate d. omēs gen. hec ſunt atria d. ille omnis populus.

Alleluia. Caſſi.
Breuis pſalmus oīm
primus atbomus.i.ſi-
ne diuiſiōe.p ſui enim
breuitate nō recipit di
uiſionē.ſed om̄es com
pendio ſue locutōnis
ſupat.et eſt quaſi pun
ctus pſalmoꝝ. vñ diū
ſe ſpēs formātur. Mi
ra variatō cōtra tediū
ſalutaria dicere.modo
paucis.modo late.

Omnes gentes.
Caſ. Ne qui ſꝑterant
de toto orbe.
Aug. Et hec ſunt
atria illa domꝰ domi.
Et ille om̄is populuſ.
vnde in ꝑcedenti pſal
mo egit non ſoli iudei
qui ſibi illud arrogare
conātur.
Et collaudate.
Caſ. vt ſit in vnū reda
cta oīm laudatō. qđ ē
catholice eccleſie.
Confirmata.
Caſ. Quia quod p.p
phetas ꝑmiſit: aduētu
xp̄i cōpleuit.et firma-
uit miſericordiā. vt nū
q̄ȝ moueat.quia q̄ de-
dit: cuſtodit.
Manet in eter
nū. Aug. Siue in eis
que ꝑmiſit pijs.ſiue in
eis que minat impijs.
Alleluia. Caſſi.
Quintus pſalmus de
primo aduentu.multiſ
figuris decoratꝰ.habȝ
verſus vnifines.quoſ-
dam vnius principij.
quoſdā intercaleres. ꝛ
huiōi ornatus.

Caſ. Fidelis popu
lus peccato ſolutꝰ pri-
mo monet om̄es dn̄o
cōfiteri.quia auditꝰ in
tribulatōne. ideo ho-
minē dicit nō eſſe timē
dū. Scđo in ſolo deo
fidendū ibi Bonū eſt
confidere. Tercō por-
tas hieruſalē apiri cu-
pit ibi Apite. Quar-
to frequentare atria
dei ſuadēs de aduētu
gaudēs ibi Bn̄dictꝰ.

† ſ vbi pax et ſancti in viſione dei letātur.
domini in medio tui †hieruſalem.

Alleluia.
CXVI

Laudate domi
† ſ gentiles. † ſ vel collaudate.
nū omnes †gentes: †lau-
† ſ Iudei. † ſ hac cauſa.
date eum omnes †populi. † Quo
† ſ dato ſpūſancto. ſ dū inimici etiam cedunt nomini p quod liberati ſumus. † ſ Reparatio hominis miſericorditer ꝑmiſſa.
niam †cōfirmata eſt ſuper nos †mi-
† ſ Chriſti. † ſ Chriſtus qui eſt ueritas patris. ſ Caſ. Si quando nō fuit filius. fuit pater ſine ueritate.
ſericordia †eius: et †veritas domi-
ſ uel in ſeculum ſeculi.
ni manet in eternum.

Alleluia.
CXVII.
ſ Laudate.

Confitemī do
† ſ Propriū deo qui p ſe et ex ſe bonus.
ſ In eſſentia. † ſ Caſ. In hoc patet q̄ bonus.
mino quoniā †bonꝰ: quoniā in †ſe-
quia in eternū dona miſericordie concedit.
culum miſericordia eius. Dicat
† ſ Non eſt differendū. † ſ totus beatus pplus ſ tales ſunt ydonei confiteri. † ſ Quid.
†nunc †iſrael †quoniaȝ bonuſ: quo
niam in ſeculuȝ miſericordia eiuſ.
† ſ Sacerdotes qui ꝑ reuerentia ſingulariter me morantur. † ſ Iſtud idem.
Dicat nunc †domus aaron: †quo
niam in ſeculū miſericordia eius.
† ſ vt includas pupillos cū maioribus, de omni gente. † ſ Quia tales ſunt ydonei ꝯfiteri dn̄o.
Dicant nunc † omnes † qui timēt
dominū: quoniā in ſeculum miſeri
† ſ Quia. ſ de anguſtiis ſeculi. ſ Ecce miā.
cordia eius. †De tribulatione in-
† ſ de anguſtiis ſeculi liberat.et in latitudīe pre miorū ponit.
uocaui dominū: et †exaudiuit me
ſ Charitatis. ſ Et qr exaudiuit.
in latitudīe dominus. Dominus
michi adiutor: non timebo quid
ſ Caſ. Carnalis inimicus.
faciet michi homo. Dominus mi
† ſ Quod plus eſt q̄ȝ nō timere ſ vel videbo Caſ. in futuro ſcilicet iudicio. vbi dyabolus cum ſuis videbitur deſtructus. † ſ Etiā ſpūales.
chi adiutor: et ego †deſpiciam †ini-
† ſ Quia dominus adiutor. ſ Ideo vtile eſt. † ſ Contra mala ſeculi.
micos meos. †Bonum eſt †confi

Dicat nunc. Caſ. Vt ego vos.ita vos inuicē monete. vel dicat.id ē. confiteatur.
Quoniā in ſeculū. Caſ. Ecce quattuor verſus vnifines.
De tribula. Caſ. Hiero. Exēplū de ſe ponit. vt alios ad miaȝ īuitet.
Dominus michi. Caſ. Idem in duobus principiū.
Deſpiciam. Caſ. Vel videbo hic vt tutior et cautior fiam. Inimi-cos meos damnandos.
Bonū eſt. Caſ. Secundo in ſolo deo dicit confidendū. per quē ini-micicias gentium euadit.et ad veram vitam venit.
In principibus. Aug. Angelis.qui principes dicūtur. vnde in da-niele legit. Michael princeps veſter.in quibꝰ nō eſt ſꝑandū ſed in dn̄o. Cū

† ſ Carnali.cuius vana eſt ſalus.
dere in domino: q̄ȝ confidere in †ho
ſ Bona.
mine. Bonuȝ eſt ſperare in domi
† ſ Angelis. † ſ Quia. ſ tribulatōem quā ſupius cōmemorauit hic exponit.
no: q̄ȝ ſpare in †pricipibus. †Om
† ſ Quaſi extra explorantes. blandis. minis.et aliis occultis.hoc in principio eccīe. ſ Eſt hoc.
nes gentes †circūierunt me ꝛ in no
† ſ dū ipſi cōuerſi penas penitēdo ſuſtinēt quas ingerebant.
mie domini: quia †vltus ſū in eoſ.
† ſ aug. Hic nō repetit gentes. quia hoc a ſolis iudeis factū eſt. † ſ Quaſi in obſidione.
†Circūdantes † circūdederūt me
† ſ In capite ſuo pius populus qui eſt corpus chriſti pſecutores ſenſit.et p eo factū eſt quidquid interior ibi virtus deitatis per exteriorē carnem peregit. † ſ ē hoc
et †in nomine †domini: quia vltus
ſ Caſ. amaris conatibꝰ dulcē cibum aliis parauerūt. dicit eccleſia in pſona xp̄i
ſum in eos. Circūdederunt me ſi
† ſ Hoc melius de eccleſia.
cut apes et † exarſerunt ſicut ignis
ſ Eſt hoc.
in ſpinis: et in nomine domini q̄a
† ſ vel in preſenti vel in futuro † ſ vltus ſum tamen aliquando. ſ Id eſt. vacillaui.
†vltus ſum in eos. †Impulſus
† ſ vel verſatus. † ſ de equo virtutum. ſ in eternam mortem.
†euerſus ſum vt †caderem: ꝛ domi
ſ Releuauit a caſu. ſ Etiam.
nus ſuſcepit me. Fortitudo mea
† ſ Et ideo. † ſ Et ideo ſ Nō ſolū facit peri cula declinare.ſed etiam ſalutem preſtat.
et †laus mea dominus: et †factus
† ſ vnde qui videbātur deficere exultant ī malis
eſt michi in ſalutem. †Vox exul-
† ſ in ſecretis cordiū vbi gaudia ſpe futuri. que neſcientes mali putant eos triſtari. vnde quaſi triſtes ſemper aūt gaudētes. Et iterū. gloriamur in tribulationibus. ſ et ſi extra afflicti.
tationis et ſalutis: †in tabernacu-
† ſ inde eſt gaudiū qr. ſ Chriſtus
lis iuſtorū. †Dextra domini fecit
† ſ Quā. ſ Aug. Magna virtus de hoīe face re deū. terrenis dare celū.
†virtutem †dextra domini exalta-
ſ Repetit quaſi mirū. ſ Nō homo ſe exaltauit nō per ſe vicit. nō ſibimet gloriā vel ſalutē dedit.
uit me: dextra domini fecit virtutē
† ſ et cū hoc ſit. † ſ vt putas o perſecutor ſ Morte eterna † ſ uita quā neſcis. † ſ Quādiu hic ero.
†Non †moriar ſed †viuam: ꝛ †nar
† ſ vt per hoc augeatur eccleſia † ſ Hac gemi natōne ſignificatur cōſuetudo ipſius dei qui hoc cōſueuit. vt benedicens benedicā. ſ Q. hoc per miſit michi deus fieri ad correctōnem. etiā euer ſio eſt ad cautelam.
rabo †opera domini. †Caſtigans
caſtigauit me dominus: et morti nō

vident iuuare hō vel
angelus. ille p eos hoc
facit. qui eos p modo
eorū bonos facit.
Omnes gen-
tes. Caſ. Ecce vnde
liberat de occulta vel
apta tribulatōne. vel
nō ꝑmittendo cadere.
vel a caſu releuādo.
Et in nomine.
Alij in nomine domi-
ni vltus ſum eos.

Circūdantes
cir. Aug. Quaſi red-
dens cauſam vnde tā
ta potuit ſupare: dicit
q̄d prīo in capite paſ-
ſus ſit.
Circūdederūt.
Aug. Quod ab igno
rātibꝰ geſtū eſt myſti-
ca ſbtilitate ꝑdicit ſpi-
rituſſanctꝰ. Neſciētes
iudei rem oīm fecerūt.
et nobis dulciorē paſ-
ſione deum. ſicut apes
dū ſibi putant repone
re. alijſ mel faciunt.

Caſ. Circūde.m.ſ.
Alij ſicut apeſ fauū di
cit xp̄uſ. q̄ pungēdo ſe
euiſcerant. Sic iudei
occidendo xp̄m intus
pierunt. Spine. pecca
ta quibꝰ incitati eſtua-
uerūt contra xp̄um.
Exarſerunt ſi-
cut. Auguſ. Vel hoc
melius de eccleſia acci
pit. poſt paſſionē nan
q̄ȝ dn̄i cōtra eccleſiam
gentiū et iudei exarſe-
rūt ſic ignis in ſpi. pec-
catoꝝ. Ea eñi. i. pecca
ta in fideli poplo igne
pſecutōis cremauerūt
cui volentes officere.p
fecerunt.
Quia vltus. Au
guſ. Dū cōuerſi extin-
cta in eiſ malicia popu
lo xp̄iano ſociati ſunt
vel cū in fine iudicati
iudiciū veritatis ſine
miſericordia ſēſuri ſūt
Impulſus ver
ſatus. Caſ. Vt quā
do boni dātur penis
vt a fide cadant. ꝛ do
minus ſuſcepit Aug. quia tam nō cadit cui dominus eſt fortitudo et lauda
tio. q̄ȝ nō cadit dn̄s. illi vero cadunt qui ſibi volunt eē fortitudo ꝛ laudatō
Impulſus euerſus. ꝛc̄. Poſtq̄ȝ oſtendit q̄ liberat non ꝑmittendo cade
re. oſtendit etiā q̄ liberat a caſu releuando.
Factus. Aug. Non fit quod nō erat ſibi. ſed illis. ſalus eſt cōuerſis.
quod non erat auerſis.
Non moriar. Aug. Dicit eccleſia vt putat pſecutor ſtrage funeruȝ
poſſe ſe delere nomē xp̄ianū. cū potius augeat.
Caſtigans. Caſ. Cur autem tanta ꝑtulit indicat. Caſtigans quidq̄d
faciunt caſtigatio eſt domini. Nichil ſibi vendicent. morti non datur cuius
vicia purgātur. Aug. Sepe pater ꝑ nequā ſeruos emendat filios. cū illis

penam·his pparet hereditatē. Que ſit aūt hereditas hinc poteſt cognoſci.
Aperite por·quid intus·ingreſſus confitebor.

Aperite. Caſ. Tercio portas hirlm apiri ſibi capit·vbi dicit ⁊ d̄ angulari lapide. Aperite.o pphete qui portatis c·r·ce: Portas. Caſ·Hier. per has portas doctrine ingreſſi vere laudant·extra catholicā eccleſiā non eſt laus dei. He omēs porte ducūt ad vnā que eſt xp̄us· per quā iuſti intrāt in celū·vnde. Ego ſū hoſtiū p quod ſi quis introierit ſal·erit. Et alibi. Nemo venit ad patrē niſi per me. Aug. Ecce de vtroq; ſeculo mentionē fecit. et quia hec porta xp̄us apparuit. cōfitebor tibi·let⁹ gratias agens.quia exaudiſti in aduentu filij. priores eñ iuſti aduentū petebant.

Portas iuſticie. Aug. Id eſt. portas mortis p q̄s iuſti intrant in requiē. vn̄d apoſtolus. Cupio diſſolui et eſſe cum xp̄o. Sancti eñ p hāc portam mortis vitā inueniūt eternā. Q. Et q̄a domi⁹ nō tradidit me morti. Ergo o vos pſecutores inſtate ⁊ apite michi portas iuſticie·i· portas mortis p quas iuſti intrant in requiem. Et ego ingreſ·in eā ·i· p eas ad vitam. Cōfitebor do.q: hec porta dn̄i ē·id eſt·qua itur ad dominū.vel q̄ dominus exiuit de mūdo vnde alibi. Et dn̄i domini exitus mortis. Et iuſti imitātes xp̄m.intrabūt i eam .i· p eam ad vitam.

Edificantes. Aug. Soli iudei deū colentes edificabant. alijs p ydolatriā deſtructis·ſed nō pfecerunt.quia xp̄m contempſerunt.

† ſ ergo. † ſ id ē·doctrinā ſacre ſcripture que docet iuſticiā. ſ Ecce qua intretur oſtēdit.
tradidit me †Apite michi †portas
† ſ Quid int⁹ facies ſ Laudabo. ſ In voce exultationis.et cō·ſ·e.que eſt beatitudo ſcōꝝ·
iuſticie ingreſſus in eas †cōfitebor
† ſ Eſt.
domino: †hec porta domini iuſti
† ſ Id eſt. per eam in celū vbi non iam boni et mali permixti· † ſ In laude gratias agens. ſ Inquā tibi domine.
intrabunt †in eam. †Confitebor tibi quoniam exaudiſti me: et factus
† ſ in ſalutē:nā lapidem ecce per quē. ſ Quis eſt ſalus· ſ Ecce lapis ſcʒ chriſtus.
es michi in ſalutem. †Lapidem
† ſ volentes ſuā iuſticiā conſtituere iuſticie dei. non ſunt ſubiecti.
quem †reprobauerunt edificantes:
† ſ vt duos parietes iudeorum et gentiū conderet in ſe.
hic †factus eſt in caput anguli.
† ſ Nō ab his quibus paſſus·ſuis non niſi per paſſionē.ſed a domio qui occulte edificabat. † ſ vt ſit caput anguli· ſ fact⁹ eſt lapis ſcʒm q homo. ſ vel ei·
†A domino factum eſt †iſtud: et ē
† ſ q deus homo. † ſ interioribus. † ſ Credentiū nō carnaliū qui reꝑbauerūt. † ſ Mei dies veteres·
†mirabile in †oculis †noſtris †Hec
† ſ id eſt·qua michi ſalutem dedit· vnde tpe accepto·e.t.et in die ſalu.audi·te· † ſ Ergo· ſ Mente.
eſt †dies quam fecit dominus: †exultemus et †letemur in ea. †O domine †ſaluū me fac· o domine †bene †pſperare: †bn̄dictus qui †veit in nomine domini. Benediximus vobis de domo domi: †de⁹ †dominus et illuxit nobis. Conſtitui·te †diem ſolennem in †condenſis: †vſq; ad cornu altaris. †Deus meus es tu et confitebor tibi: deus meus es tu et exaltabo te. †Confitebor tibi quoniam exaudiſti me et factus eſt michi in ſalutē. †Confitemini domino quoniam bonus qm̄ in ſeculum miſericordia eius.
† ſ foris opere· † ſ Quia ſalutis eſt dies ergo· † ſ hic et in futuro· † ſ aug.Proſpa iter redeūtibus· quia nobis tu via † ſ id eſt.his ſaluatis ſalua alios· † ſ Maledictus qui in ſuo noīe·ve. † ſ vel venturus eſt. ſ Quaſi in pſona ſacerdotum minoribus loquitur. † ſ Cui latria. ſ Cui dulia· † ſ Natiuitatis et reſurrectōnis dominice· † ſ Non tepide.ſed in frequētatōnibus virtutum vel hominū. † ſ id eſt·vſq; ad interiorē domū dei de qua nos benediximus.vbi ſunt altaris excelſa. † ſ Non ſtrepitu verborū hec dicentur·ſed ipſa dilectio eſt vox iſta. ſ Non aliud. † ſ Quidquid alii.ego· † ſ Et ſicut ego ita et vos·ſicut monui a principio.

Alleluia Aleph.

Benedictus. Caſ. Quarto frequentari atria dei ſuadet. de aduentu chriſti gaudens.

A domino factū·Aug. Vel a dn̄o factū ei ſecundū aliam litteram· id eſt.ad honorem patris.

Hec ē dies· Hic eſt ann⁹ iubileus figuraliter ſub lege obſeruatus·q̄ dicit remittens vel initiās·quia tūc ſerui manumittebant.poſſeſſiones dn̄is reſtituebātur·et nos hac die a ſeruitute peccati redempti ſumus.quibus eſt hereditas reſtituta eterna.

Caſ. Hec eſt dies.q·f.d. Et ſi om̄s fecit·hāc ſingulariter·qua dn̄s venit in qua cōuenit letari.quia dyabolus ius pdidit.homo reuixit.et quia hoc ē O domine ſaluū. Ecce dſideriū magne petitōis. Saluū.de clade ſeculi. Proſperare.vt dolores iſti vertant in eterna gaudia.

Benedictus qui venit. Aug. Maledictus qui in ſuo. vnde dn̄s in euāgelio. Ego veni in noīe patris mei·et nō accepiſtis me. Si ali⁹ venerit in nomīe ſuo illū accipietis·qui erit maledictus.

Caſ. Benedictus. Laus de aduentu.et o reliqui xp̄iani. nos maiores quaſi ſacerdotes benediximus⁹ vobis.qd̄ multū prodeſt·quia. De domo. id eſt·eccleſia catholica vnde baptiſm⁹ et om̄is benedictō īmo. Deus dominus.benedixit vos. Et illuxit. fugans tenebras peccati .et vos iam benedicti. Conſtituite d·ſ.cuſtodiētes diem,qui honori dei ſacratus ē. Ad cornu.ad litterā vt cōmunicēt corpi xp̄i·vt in feſtis ſolet·vel conſtituite mēte tendētes ad cornu.i·ad poteſtatē altaris·i·ſacramēti·vnde. Introibo ad altare dei. Ego.aūt p me dico deus meus. Confitebor tibi. hic verſus ſupra.ſed et hic·quia leta confeſſio poſt beneficia.

De domo dn̄i.i·eccīa catholica.hec ē tra ſcā.d̄ q̄ dn̄s ad moyſē. Tolle calciamēta de pedib⁹ tuis. Terra eñ in qua ſtas terra ſcā eſt.hec eſt terra bona in euangelio que pfert fructū triceſimū·ſexageſimū·centeſimū in q̄ ſtare debemus erecti vſq; ad celeſtia·nō iacere graues terrenoꝝ torpore·ſoluētes calciamēta de pedib⁹ noſtris·i·opa mortua de affectibus noſtris.

Conſtituite d.ſ. Aug⁹. Magni qui excedūt·qui mēte verbum apud deū cōtingūt ,paruulis ſe ꝯtempant · eos benedicūt de interiori domo dei vbi laus in ſecula ſeculoꝝ. Sed quid inde nūciat: hoc q dominus qui venit in nomīe d·quē reꝑbauerūt edificātes.deus eſt equalis patri. et illuxit. nō vt qd̄ credim⁹ itelligeremus.⁊ vobis nūciaremus. vt aūt ⁊ vos intelligatis. Conſtituite d·ſ·i·c· id eſt· frequētatōib⁹. In voce exul.et cō·ſ·e·ambulando in loco tabernaculi ad· vſq; ad domū dei.

Aug. Conſti· d·ſ· Id ē·ei⁹ deſiderio aſſidue quiſq; ſe affligat donec ad ſupni ſacrificij altitudinē·i· ad eterna gaudia attingat.

Diem ſolennē. In veteri lege paſcha pentecoſte ſcenophegia tres p̄cipue ſolēnitates· in quib⁹ p̄ceptū vt nemo vacu⁹ in conſpectu dn̄i appareret. Vacuus eſt qui in ſe xp̄m nō habet·qui eſt fundamētū quod nemo mutare valet. Inde eſt q illis trib⁹ ſolēnitatibus fidelis popul⁹ numū offert·manuali oblatōe·interiorē ſignificās· In numo eī nomē et imago regis Quiſq; ergo ſpūalit numū offerat. vt nom̄ regis·i·xp̄i in ſe hēat. a chriſto xp̄ian⁹ dict⁹. Et imaginē·id eſt·animam lumine vultus eius inſignitam deo exhibeat.

Cornu altaris. Caſ. Vel p altare intelligit ſacramentū corpis ⁊ ſanguinis. Cornu altaris eſt poteſtas·i·virtus ipſius ſacramenti. Multi enim ſumūt ſacramentū et nō rem vt mali. Boni vero ſacramentū et rē ſacramēti pcipiūt que eſt ſpūalis caro xp̄i de qua ipe ait. Si quis nō mādſucauerit carnē meā et nō biberit ſanguinē meū,non habet vitam eternam.

Vel altare intelligit mēs hoīs. vnde in lege p̄ceptū fuit fieri altare quadrangulū et cōcauū. Ideo quadrangulū·quia mēs hūana quattuor virtutibus muniri debet·prudentia·iuſticia·fortitudine·tempantia. Eadē deb₃ eſſe cōcaua ad recipiēdū verbū dei atq; ignē dilectōis. Tumor eī infuſa repellit. vnde in leuitico p̄ceptū eſt·veſiculā gutturis et plumā pijci quando turtur vel colūba offert. veſicula inflatōnem ſupbie ſignificat.plume ianes inquiſitōnes ſublimiū.hec ergo pijce vt ſis altare cōcauū.

Vſq; ad cor.al. Aug. Eundo vſq; ad eminētiam mētis que eſt altare·i·ad cōtemplatōem·dicentes·deus meus es tu.

Deus meus es tu. Et vt aptius dicamus iſtorū verboꝝ hic eſt ſenſus. Nō ſufficiat in terra iſte dies feſtus quo agnus occiſus eſt.ſed cōſtituatur in frequētationib⁹ quouſq; pueniat mentib⁹ exaltatis ad interiorē eius deitatē·vbi laudes cantabim⁹·ita·deus meus·e·t·et cō·t·et confitebor tibi quoniā e· Itaq; ſicut cepit laudē·ita terminat. Confitemini d· ab initio q deſeruim⁹.in finē quo redim⁹ nō eſt qd̄ ſalubri⁹ delectet q̄ʒ laus dei.

Alleluia aleph. Ambro· Pſalmus iſte inſtitutor eſt fideliū ,paradiſus omniū pomorū.quāto in ſupficie videtur aptior,tanto pfundior.ſimilibus verbis cōtextus. Aug. vbi generalis iuſtus loquitur. modo pfitendo qd̄ accepit.modo verū eadē ſpando que meruit nulla confuſione permixt⁹ ſed nouitate rerū litteris mutatis explicatur.

Ambro. In hoc pſalmo tot ſūt octonarij quot elementa apd̄ hebreos

id eſt ·xxij· et ſinguli per omēs verſus incipiūt a ſingulis elementis ꝑ ordinē per quod innuit quod hec ſūt elementa et oīmoda doctrina ad beatitudi-nē ·cuius doctrine ptes congruis interꝑtatōnibus nominū elementoꝝ deſignent. octonari⁹ ipe ſingulis diſtinctōnibus innuit ꝙ vnaqueqꝫ ps perfecta eſt. et ſufficit. vt ſi quis eā ſeruet in vita ·vij· dierum ꝑueniat ad octauā reſurrectōis· Vel circūciſionis cordis ſignificatur.

Ambro. Oīmis moralis doctrina ſuauis eſt ·in qua hic pſalmus emi-net ·quaſi ſol pleni lu-minis meridiano calo-re feruens ·ꝑ litteras hebrei alphabeti digeſt⁹ vt ſicut pueri in primis litteris vſum diſcendi ſumunt· ita nos huiōi elementis vſum viuē-di vſqꝫ ad maturitatē Singulis litteris ver-ſus octoni ſubijciūtur vt vnitatē deitatis q̄ oīmia regit: docerēt. et purgatōnem legitime ſanctificationis. octa-ua eīm die et circūciſio fit ex lege. et in xp̄i re-ſurrectione ſum⁹ ei cō-uiuificati. Titulus eſt alleluia. qꝛ in his de⁹ laudatur· in quibꝰ eſt remiſſio peccatorum. Aleph doctrina interꝑtat. plenos ergo do-ctrine ſequentes ver-ſus attēde· Pri⁹ īma-culati in via. poſt ſcru-tātur. ante eīm vita q̄ꝫ doctrina · bona vita etiā ſola gratiam ha-bet. Doctrina ſine vi-ta non eſt integra. q̀a in maliuolā animā nō intro ·ſ· vnde dicit q̄ ·rent me mali et nō in-uenient. Pri⁹ ergo corrigenda eſt vita ·inde querenda cognitio. Prima ergo ſunt moralia ·ſecunda myſtica. In illis vita ·in his cognitio. ſine vtraqꝫ vero nō eſt perfectio. Idem ordo in primo pſalmo. beatus qui non receſſit a via iuſticie. inde in lege meditatur.

Aleph. Ambro. Id eſt ·doctrina quod eſt cōmune toti pſalmo et quaſi ꝓlogus. quia cū conſtat ꝙ omēs volunt eſſe beati etiā mali. His que deſiderat adeptis. docet ꝙ plurimi neſciūt quo modo veri beati. ne quis iā erret de via beatitudinis· Chorus ſanctoꝝ loquitur a primo iuſto ad vltimū quaſi ·diuerſi diuerſa querūt quibus beati. Sed hec eſt via. qui volunt eſſe beati. ſint īmaculati. et vt de fidelibus nō de chriſto accipiatur.

Amb. Singule littere ſunt. quaſi tituli ſuorum verſuū, continentiam eorum declarantes·

Ambro. Elementa ſchole xp̄i. Oīmia ꝑ perfecto numero iuſtoꝝ. Partes ſunt ſecundū numerū litterarum.

Beati imaculati. Caſ. Diffinitio beati per actus qui in xp̄o ſine macula ·ambulans in lege et ſic ſcrutans vt ꝓbabatur, aliter non eſt ·dignus ꝑquirere niſi ſit ꝓbabilis vite.

Caſ. Immaculati. Pluraliter vt de fidelibꝰ nō de xp̄o accipiatur.

Qui ambulant. Nō peccāt. Vel ſi peccāt penitēt. ꝓficiūt ⁊ ꝑſeuerāt.

Qui ſcrutātur. Aug. Exquirūt ·hoc poſſunt et impij ·ſed iam ſpe beati. quia ſunt inuenturi quod querūt. nō quia ſcrutātur et querūt beati ·ſed ꝓpter hoc ꝙ aderit· vt in euāgelio. beati qui ꝑſecutōnem p· et qui eſuriūt nō quia hoc ·ſed ꝓpter hoc quod ſequit. quia ipſoꝝ eſt regnū celorum.

Exquirunt. Aug. Propter hoc ſcrutanda erant teſtimonia vt deus inueniret aliter nō valuit· vt qui volunt eē docti ·nō iuſti· vnde gloria apd homines. non apud deum.

Non enim qui. Aug. Quaſi qui peccatū habet nō ambulet in vijs. Vel qui ambulant ſine peccato ſint. Sed nō dicūt illi opari iniquitatē qui et ſi quotidie fragilitate leuiter peccant nō tamē amant. ſed oratōe et ſigno crucis deſtruūt· Peccatū iniquitas eſt nō tamen ſine peccato qui in vijs ambulat. ſed nō ipſe opatur illud. ſed quod habitat in eo peccatū ·cum nō vult quod agit. Fomes qui eſt in nobis. qui languor eſt nature, cōmouet illicita deſideria. et ita nō ſine peccato. Sed nō opatur qui deſiderijs carnis non obedit. Qui vero obedit a vijs deuiat· Si vero cōfitetur et orat et hec ad vias ptinent. et ꝓpter vias peccatū nō imputatur.

Operantur Caſ. Ex dilectione. nō inuit⁹ vt qui dicit. quod odi facō Beati qui ſic agunt. et ne hec contemnantur, ſubdit iuſſionē domini.

Tu mandaſti: Caſ. Vel ita cōtinua Beati q̄ ſic et ſic agūt Et ne hec cōtemnātur ſubdit iuſſionē domi-ni dicens.

Tu mādaſti. vl' nimis mandaſti. vel ni-mis cuſtodiri.

Nimis. Aliquā-do pluſ q̄ꝫ oportet. qd̄ nō hic. ſed pro valde.

Aug. Caſ. Diſti-gue nomia. lex eſt vm-bra futuroꝝ. que ſpūaliter debet cuſtodiri. vt de ſacrificijs et hu-iuſmodi. Teſtimoniū eſt euidens res q̄ com-monet alios. vnde ia-cobus. Lapis iſte erit teſtimoniū. Et domi-nus curato lepſo dic offer munus tuū in te-ſtimoniū. Sic et ꝑce-pta dicūtur teſtimoīa que monēt ne peccem⁹ Mādata ſūt ſine vm-bra ·que ꝑſentem hūt opatōnem. vt diliges d·d·t· Et nota quia teſtimonia accipit in ꝓhibendo. et mandata in iubendo.

Utinam. Aug⁹. Optat cōtra ſupbiam liberi arbitrij .cui non ſatis eſt doceri niſi pri⁹ dirigat. Amb. quaſi te mā-dante legem accepi ·ſed niſi adiuues ſit michi mors.

Ambro. Vita beati exꝑſſa optat eam. vtinā diri. ad cuſto ·aliter non poſſunt cuſtodiri niſi directe vie noſtre ſint. Iuſtificatōnes priſco populo multe fuerūt ·ſcꝫ vt famul⁹ hebreus ·vi· annis ſeruiat. vt pater reuerēter habeatur. Caſ. filius diſciplinet deus timeat ſacerdos honoret et his ſimilia Hec poſſunt cuſtodiri .ſi ꝑ oculis ſemꝑ habeantur mādata· vt praua mox emendētur ꝑ ea. Oīmia ·ne peccādo cōtra vnū ſit reus omniū. vnde iacobꝰ. Si quis totā legem ſeruauerit offendat aūt in vno ·factus eſt omniū reus. Nō euitat qui ꝓſpicit in mādatis ·qui ī mādatis nō ꝓſpicit in q̊ erret neſcit

Non cōfundar. Ambro· Ante eīm in adā cōfuſus es et nudus fact⁹. cū operuiſti te folijs fici quia cōfundebaris. Abſcondiſti te a cōſpectu dei · quia erubeſcebas. Nūc aūt venis in cōſpectū dei. Caſ. per gratiā liberat⁹

Iudicia iuſticie. Sūt ·qꝛ famulos libat ꝑſecutōe dyaboli laborātes

Non me derelinquas. Caſ. Iuſtificatōibus conceſſis petit a deo cuſtodiri quia ſcit dyaboluꝫ circūire. Vel ita ꝑcatur xp̄i aduentū ante quē de⁹ reliquerat mundū ꝓ peccato. ſed iam orat ne vſqꝫquaqꝫ ·i· valde relin-quat ·quod iam impletū eſt in aduentu xp̄i ·quia deus in xp̄o mundū ſibi recōciliauit.

Beth. Caſ. Hic oſtendit ꝑcepta liberare hoīem de confuſione ·i· de lapſu peccati. In prima littera partes beatitudinis exponit in quibus ꝑcatur ſe cuſtodiri. In ſecūda temp⁹ cōuerſionis aperit in quo potiſſime a lapſu ⁊ confuſione fluxe etatis ad deū quis conuerti debeat. vñ congrue huic octonario ꝑmittitur littera beth. que interꝑtatur confuſio.

In quo corrigit. Ambro. Quaſi confuſus de errore et laſciuia fluxe etatis. iam iuuenis deliberat quomō viam corrigat. Aug· quia poſt meditatōem videntur meliora conſilia ·ſubdit ꝓpheta quaſi ſimilis delibe-rās conſiliū ·o domine· In cuſtodiendo ſ·t· vnde ad dominū cōuerſus quaſi ꝑce delata· Vel hoc conſiliū dei inſpiratōne perceperit nō hūana ꝑſumptione· Ambro ·melius eſt ꝑuenire iuuentutem correctione q̄ꝫ poſt lapſum

CXVIII.

Olim miſer homo pollutus. nunc contra ſi in via ·et ſi ambulant in lege. ſ Non ſine peccato· ſed ſine criminali.

Beati immaculati in via: qui ambulant in lege domini.

† ſ Chriſto qui via et veritas et vita. vel in lege domi' que ē via ad vitā · Qō ſūt · † ſ deinde · † Nō ocioſi · † ſ Non carnis. · † ſ Hoc nō poſſunt niſi ꝑfecte ſcrutentur· · † ſ Scripturas.

Beati qui ſcrutantur teſtimonia eius: in toto corde exquirunt eum.

† ſ Si· ſ nō vt heretici · ſ Nō diuiſo · ſ vnō non poteſtis deo ſeruire et mammone· · † ſ Non alium· · † ſ hi beati ·qui enim opantur iniquitatē nōdū īmaculati ambulāt in lege· ac ꝑ hoc nōdum beati.

Non enim qui operantur iniquitatem: in vijs eius ambulauerunt.

† ſ via xp̄us. vie prophete et apoſtoli et oēs predicatores· · ſ aug. Omnes vias fides vna complectitur. qua viuit iuſtus· · † ſ Hi non ambulant in viis qui op. ini. et vere quia· · ſ vt ambularent et ideo ambulandum. · ſ Per prophetas et apoſtolos.

Tu mandaſti mandata tua custodire nimis.

† ſ Caſ· vt nec iota pretereat· · † ſ plus q̄ꝫ patitur natura carnis· · † ſ Ambro· Sed ad hoc ſine gratia nō michi ſufficio·

Utinam dirigantur vie mee: ad cuſtodiendas iuſtificationes tuas.

† ſ Caſ. Actus hoīs huius vite qui ꝑ ſe tortuoſi. · † ſ Quia· · ſ In adam cōfuſus et nudus nunc in conſpectū dei venis quaſi ſecurus· · ſ aug⁹. Quia nō auditor obliuioſus eſt ſed factor operis Confunditur qui inſpicit. ſi non facit·

Tunc non confundar: cum perſpexero in omnibus mandatis tuis.

† ſ vnde iacobus. Si quis auditor eſt verbi et nō fac· ꝛc· · † ſ Quaſi in ſpeculo. · † ſ vnius reus punitur. · † ſ Et tunc. · ſ Non ero ingratus ſed laudabo quod diſtor⁹ nō pōt.

Confitebor tibi in directione cordis: in eo ꝙ didici iudicia iuſticie tue.

† ſ Quia tu feciſti directū cor meū · † ſ aug. Cōfitebor ꝑ eo ꝙ didici ſi dirigit cor ad cuſtodiendū quia aliter inde nō letarer ſed accuſarer· Nā quid ꝓderit ꝙ ea didicerim ſi corde peruerſo vias ago prauas. · † ſ A patribus nō ꝑ me inueni. · ſ Et etiam· · ſ Opera iuſticie faciam·

Iuſtificationes tuas cuſtodiam: nō me derelinquas vſqꝫquaqꝫ.

† ſ Q· vt cuſtodiā· · ſ Ambro· Et ſi relinquis ad ꝓbatōem vt iob. · ſ aug. Et ſi relinquis aliquando ut infirmus michi uidear· · † ſ uel ualde ·i· ī pena et ſic gl'iabor in te nō ī me

Beth.

ſ Premittit interrogatōnem cū deliberatōne· · ſ Iuſtificatōes tu. cō. que ſūt cuſtodiēdc. quia·

In quo corri

recordatõe deflere et dicere delicta iuuentutis meę ⁊c. hoc eſt debilitatis remediũ. illud robur ſalutis. hęc eſt res in piculo· quia graue eſt conſueta repellere. Magnũ enĩ in ſe cõſuetudo vinculũ habet. ibi in bono. vnde. Bonũ eſt viro cũ tollit iugũ ab adoleſcentia ſua. Facilius enĩ eſt retrahi ab ingreſſu. q̃ꝫ arrepto itinere praue conſuetudinis reuocari.

¶ Adoleſcentior. Aug. Quia hac ętate potiſſimũ debet fieri. Vel iunior filius qui in euangelio legitur viam ſuam deprauaſſe. Vel potius qui portat imaginez noui hoĩs· inde veteris.

¶ Caſ. Vel adoleſcentior. In qua ętate homo pnior ē ad peccandũ. vnde fili a iuuẽtute tua excipe doctrinam· et vſqꝫ ad canos inuenies ſapientiã.

¶ In cuſtodiendo. Aug. Opere. vnde nõ ait in legẽdo vł memorando. aliter enĩ nõ poteſt corrigere niſi cuſtodiendo· et ita ẽ ſenior mente vt daniel. Nam quidam verba dei tenẽdo agũt ne obliuiſcãtur· nec agũt viuendo vt corrigãtur.

¶ Ne repellas. Ambro. Vel de plãtione eccleſiaſtica agit quã qui negligẽter adminiſtrat a deo repellitur. quod ne ſibi fiat iſte p̃catur dicens: Ne repellas me a mã. tuiſ. docendis vel ãnunciãdis in eccleſia. a quibus negligens repellit' ne tollat locũ meliori· et ne ſibi plus contra'hat offenſionis. Ipſe eſt tepidus qui nec feruore fidei calidus eſt. nec frigidus algore infidelitatiſ· qui nõ rapitur de manu dei. ſed eijcitur. vt peior frigido· i· penitus infideli·

† ſ Spũalis populus vel pnior ad peccandũ uel gentilis populus. † ſ Prauã cõſuetudinẽ.

git †adoleſcentior † viam ſuam: in

† ſ Opere· quia fruſtra cuſtodit memoria ſine vita. in pueriſa vita non eſt correcta via. † ſ Quia in his eſt correctio et ideo. ſ Qui non in toto corde negligens eſt et repellitur.
ſ Ita iã ſenior mẽte· aliter nõ põt
ſ fidei.

†cuſtodiẽdo ſermões tuoſ † In toto

† ſ Quod eſt ex dono dei. † ſ Ideo. ſ Quaſi indignũ eſt cum toto corde quero. ſ Non adiuuando.

to corde meo †exq̃ſiui te: †ne repel

† ſ Ab intelligentia legis. a qua repellitur. qui a deo non adiuuatur· † ſ Exquiſiui et memorie cõmendaui.

laſ me a †mãdatis tuiſ † In corde

† ſ Pro porcis et canibus. † ſ Quia dicis nolite ſanctum dare canibus.

meo †abſcondi †eloquia tua: vt nõ

† ſ Quia habeo eloquia gratias ago· ſ In natura. vel in tuis quos benedicis·

peccem tibi. †Benedictus es do-

† ſ de reliquo. ſ facere. ſ fruſtra abſcondi in corde. niſi ſequatur opa iuſticie. † ſ Eloquia vnde viuificatur homo. ſ Opera ſanctorũ que impat deus.

mine: †doce me †iuſtificatões tuaſ.

† ſ Cordi cõcinnis. † ſ Q· abſcondi et tẽpꝰ videns pnunciaui: ſ Aliis· ſ vnde clamane ceſ. vt t. ex· v. t. † ſ Omnia· nõ tua ſed omia oris· i· que p eloquia tua michi dixiſti

†In labijs meis †pnũciaui †om-

† ſ Etiam. ſ aug. Chriſto. in quo oẽs theſauri.

nia iudicia oris tui. †In via teſti

ſ In hac vita.

moniorum tuorum delectatus ſũ:

† ſ Non compantur he ſpũalibus in gratia· ſed quia hominibus ſuaues· † ſ Et ibi ĩmorabor ⁊· ſ doce me facere iuſti· tu. et ſi amplius docueris·

†ſicut in omnibus diuitijs. † In

vnde in apoca· Utinam frigidus eſſes aut calidus.

¶ Aug. Ne repellas. Mandatis quippe eius rectis atqꝫ arduis humana nõ compatur infirmitas· niſi p̃ueniens eius adiuuet charitas. Qui nõ iuuatur· quaſi flameo gladio ab arbore vitę phibetur indignus.

¶ Abſcondi. Genus peccati· obſtinatis p̃dicare· vnde nolite ſanctũ dare canibus et margaritas ante porcos p· Ambro. Viciũ eſt ſecreta myſteria vulgare indignis. quod fit vel adulatiõe vt placeat ei cui vulgat. Vel auaricia: vt quid lucret'. Vel iactantia· vt plura ſcire videatur. Vel loq̃citate incauta· dũ ſine iudicio volat irreuocabile verbũ. Aſſumenda ergo ẽ diſciplina ſilẽtij· vt prius quis taceat· q̃ꝫ loquat'. vnde. Sit homo velox ad audiendũ tard· ad lo· Ideoqꝫ Eſaias cũ audiſſet a dño Clama. Reſpondit quid clamabo. Et dominꝰ compat regnũ cęloꝝ theſauro abſcõdito in agro. quẽ cũ inuenerit homo abſcon· ⁊c· hic eſt theſaurus ſapientię et ↄgnitionis. quẽ abſcondit homo in corde ſuo ſicut maria conſeruabat omĩa verba domini confe· e· in cor· ſ·

¶ Benedictus. Caſ. Ne quis ſanctã eruditõnem ſuis viribus daret. p̃mittit. Benedictus. laudatus qui gratis das· Doce. id eſt· p̃ſta me facere· vt factis oſtendam quod didici.

¶ Vel ſupra dixit ſibi datam legem· hic petit ſibi dari beneditõnem qua lex impleatur. Q. quia abſcon· elo· t· in cor· m· dediſti legem da et benedictiõꝫ gratię· ſcꝫ doce me iuſ· t· vt faciẽdo diſcam vel ſecreta legis ãpliꝰ ſciã.

¶ Omnia iudicia oris tui. Caſ. Iudicia oris quę p pphetaſ ⁊ apoſtolos locutus es. omĩa nõ vniuerſaliter ſed q̃ ſcripta vel dicta ſunt. Aug. Iudicia ſunt quibꝫ et nũc et in finẽ iudicabit' mũdus· qui ſunt abyſſus multa et inſcrutabilia. ſ nichil hoꝝ tacui q̃ p eloquia michi ĩnoteſcere voluiſti.

¶ Via te. Caſ. Chriſtꝰ· quãdo de ipſo loquẽtia ad ipſũ ducũt in quo impleta. Sicut in omibus diuitijs. ſpũales accipe. terrenis eniꝫ quas ſordes computat non compat.

¶ Teſtimoniorũ. Aug. Teſtimonia ſunt quibꝫ quantũ nos diligit oñdit· vt in hũanitate natiuitatis· paſſionis. quibꝫ et futura ſperamus.

¶ In mandatis. Ambro. Pronũciaui· delectatus ſũ et adhuc in mã· t· exerce· vſu boni opis. et ſic in merito boni opis cõſiderabo vi· t· nemo enĩ ad penetralia intellectus puenit. niſi vita pura prius proximus fuerit.

† ſ vel garriam. † ſ Ita cognoſcam·

mandatis tuis †exercebor: ⁊ †conſi

derabo vias tuas. In iuſtificatõ

† ſ Aug. Ne poſſim obliuiſci qd expedit retineri·

nibus tuis †meditabor: non obli-

uiſcar ſermones tuos.

¶ Gimel.

ſ Quia ſum correctus.
Qui nichil meritis· ſed gratie totũ deputat.

Retribue ſeruo

† ſ In preſenti et in futuro·
ſ per fidem· per quam cuſtodiam.

tuo †viuifica me: et cuſtodiam ſer-

† ſ aug· Quia nõ poſſunt cuſtodiri per obediẽtiã niſi prius videãt per intelligentiã addit ergo reuela. † ſ Interiores. quorum velamen in chriſto euacuatur.

mones tuos. †Reuela †oculos

† ſ vt hoc· niſi quis omnibus renũciauerit non poteſt meus eſſe diſcipulus.

meoſ: et ↄſiderabo †mirabilia de le

† ſ Retribue. reuela· quia· ſ vel inquilinus.
ſ aug· Nõ ciuis babilonie cor habens in celo. ei nutu ſcire potes cui famularis.

ge tua. †Incola ego ſuꝫ in terra:

† ſ Ideo. † ſ Non ſubtrahas·

†non †abſcondas a me mandata

ſ aug. Hoc olim quando incola terre· hec deſiderabat.

tua. Concupiuit anima mea deſi-

† ſ Opera iuſticie † ſ Non ad tempus vt mali
ſ Etiam in aduerſis.

derare †iuſtificatões tuas in †omi

¶ Exercebor. Auguſ. Vel garriã. Cõtra omnes inimicos fidei· copioſis ratõnibꝰ garriens diſputabo. tũc aũt vtiles diſputatões ſi nõ ibi conſideretur niſi vię domini· quę ſunt miſericordia et veritas. quoꝝ duorũ plenitudo inuenit' ĩ chriſto. p hanc exercitatõnem fit etiã illud. In iuſtifi. t· m· idõ meditabor. vt nõ obliuiſcar· ſ· t·

¶ In iuſtifi· t· me. Caſ. Obliuioni q̃ ex ĩfirmitate original' peccati venit oppoſita eſt meditatio· nouerat viciũ humanitatis et cõtra illud auxiliũ repit· Iuſtificatões ſunt ſic q̃ hebreus puer ñ plꝰ q̃ꝫ ſeptẽ annis ſeruit. ĩ viij· i· reſurrectõe liber erit his et huiõi q̃ ĩ enigmate dicta ſunt cõuenit meditatio. Mãdatis aũt moralibꝫ q̃ ſũt non mechaberis et huiuſmodi operatio.

¶ Gimel. Caſ. Retributõ. q: hic d: ĩpletio et cognitio legis· correcto retribui.

¶ Caſ. In tercia littera hũanã indigentiã et gratiã dei oſtendit.

¶ Aug. Dixerat. In quo corrigit a· v. ſ· in cuſto· ſ· t· nũc vt idem faciat petit auxiliũ. Retribue. nõ meritis meis redde. ſed iteꝝ da· vel p malis. hoc ſcꝫ da. Viuifica. nõ eſt penitus mortuus. ſed iam habet initiũ bonę concupiſcẽtię: qui hoc poteſt orare. Viuifica. prius mortuũ· et impotentẽ ſcire vel opari. Viuus cuſtodit· et cuſtodiendo viuit.

¶ Retribue. Ambro· Iam pceſſu virtutis p̃catur ſibi retribui. quod ñ debet arrogans vel alienũ videri. Rephendit' enĩ petrus qui in fluctibꝫ vt homo dubitauit: nõ vt aplus p̃ſũpſit. Et iubemur ĩ euãgelio fidẽ habere. non heſitare de his quę ſupra hominẽ. Innocentis ergo conſcientię eſt ab eo cui ſeruit petere.

¶ Aug. Retribuũtur mala pro malis· vel bona pro bonis· vel bona pro malis aut mala pro bonis. Duę priores ptinent ad iuſticiam. Tercia ad miſericordiam. Quartam neſcit deus.

¶ Reuela. Caſ. Vide hũanã infirmitatẽ· et miſericordiã dei. homo velo ignorantię tegit'· deus tollit vt videas miracula quę de lege. Lex eſt vbi vmbra vt de agno paſchali· et huiõi. Rogat ergo vt in his tecta videat· Vel p legẽ euãgeliũ accipe in quo mirabilia. vt hoc niſi q̇s renũciaue· ⁊c·

¶ Mirabilia. Aug. Nichil eſt mirabilius in mandatis· q̃ꝫ diligere inimicos· hoc eſt date bona pro malis.

¶ Incola. Aug. Hoc iuſtorũ eſt. quibus promiſſa eſt ęterna patria. vnde pegrinus nõ ſicut oĩes homines. ſed ſicut patres· i· iuſti. et ideo non abſcondas. abſcondũtur his qui terrena ſapiũt. et ſi ea audiũt et norũt. Mãdata· p quę ab incolatu liberabit'. in quibus dilectio p̃cipitur vel ſola vel maximę. ſed quia nichil diligendũ diligit'. ſi ipã dilectio nõ diligitur· ipiꝰ

dilectionis dilectionē volens habere ꝓclamat. Concupiuit. deſiderare nōdū ea deſiderabat. ſed faſtidio languebat. ita amāda eſt dilectio qua diligenda diligūtur: ſicut odienda eſt dilectio qua nō diligenda diligūtur. cōcupiſcentia eſt deſideriū. ſed nō om̄is. quia cōcupiſcentia eſt et eorū que habētur et que nō habētur. deſideriū: abſentiū tantū

Aug. Videmus ratōne ꝙ vtiles ſunt iuſtificatōnes. ſed infirmitate ꝓpediti aliquādo nō deſideram⁹. ꝓuolat intellectus. ſequit᷑ nullus vel tardus affectus. ſcim⁹ bonum nec delectat agere. ⁊ cupimus vt delectet.

Aug. Ecce grad⁹ quib⁹ ad iuſtificatōes ꝑuenitur. Prius eniꝫ eſt vt videat᷑ ꝙ vtiles ſint et honeſte. deinde vt earū deſideriū concupiſcat᷑. poſtremo vt ꝓficiente lumine atꝫ ſanitate delectet earum opatio quarū ſola ratio delectabat.

Increpaſti. Auguſ. Dicens vbi eſ. nō ignorabat. ſed ſupbuꝫ increpebat. ꝙ ad tantā miſeriā veniſſꝫ. ⁊ tota erūna mortaliū hereditaria eſt icrepatio ſupboꝝ. Qui decli. Aliud eſt declinare ꝑ ſupbiam. Aliud nō implere ꝑ infirmitatē vel ignorantiā.

Qui declinant. Aug⁹. Nō illi ſoli ſed om̄es coꝝ exemplo terrētur ne ſupbiā declinent. ſed in om̄i tempe iuſticiā diligāt. vt hic recipiant quod illi in paradiſo ꝑdiderūt. ꝗ quia ſupbi. nec in tāta increpatōe humiliant᷑. orat ꝑ eis. Aufer a me.

Aufer. Ambro. Aug. Hec martires q̇ ſupbis ſunt oppbrio. et deriſui. cōtemnētib⁹ crucē. et totā chriſtianā humilitatē. qua ſola ſuperbia ſanat᷑: que rogant nō quaſi mala ſibi auferri. ſed q̄ noxium eſt illis qui inferūt. vt iam et illi cōuerſi martiria amēt quod factum eſt et iam nō eſt illud oppbriū. ſed honor. q̄ qui talia ꝓcabātur. illa patiebāt᷑.

† ſ Ideo quia. † ſ Primos homines. ſ Quos delectauit eritis ſicut dii. et ꝑ hanc ſupbi..m declinauerunt.

tempore. † Increpaſti † ſuperbos

† ſ Et. † ſ Ambro. Quaſi a directis ad praua.

† maledicti qui † declināt a manda-

† ſ Sed quia ſupbi in tanta increpatōne humiliātur r orat ꝑ eis chorus martirū. ſ Et quia maledicti qui decli

tis tuis. † Aufer a me opprobriū

† ſ Quo contemnor. † ſ de hac re. ſ grece martiria. ſ Pro his patitur iſte.

et † contemptum: † quia teſtimonia

† ſ Aufer. † ſ Machinantes. ſ Ex mora.

tua exquiſiui. † Etenim † ſederunt

† ſ Aperte. ſ Sic et demones occulte nocere cogitant.

principes. et aduerſum me † loque

† ſ Ego. † ſ Caſ. inter pericula nō erat michi cruciatus. ſed ꝓuectus.

bantur † ſeruus autem tuus † exer-

† ſ Non ꝑ crimine. ſ Qui in his cogitat vincit. quia ab his retrahere laborat ꝑ bella inimic⁹.

cebatur † i iuſtificationibus tuis.

† ſ aug. Sic exercebatur martiria meditatur et amat reſpiciens ad coronā et inimicos diligit. ſ Marūria. † Que meditata mitigant dolores.

† Nam et teſtimonia tua † medita

† ſ aug. In quibus maximū eſt diligere inimicos

tio mea eſt: et conſilium meum † iuſtificationes tue.

ſ timor.

Deleth.

ſ Mō conſi. me. eſt iuſti. t. Modo eſt ita. ſed olim. ſ Corpori vnde mors. vel terrenis que ſūt calcanda pedibus. ſ Caro cōcupiſcit aduerſus ſpiritum. ſ terrenis vt hec curet.

Adheſit paui

† ſ Sed tu domine. ſ vt in celo ſit mens mea.

mento anima mea: † viuifica me ſe-

Exquiſiui. Aug. Nō eſt dignus oppbrio qui teſtimonia exquiſiuit. illud aūt multi inferre volunt. etenim ſederunt p.

Etenim ſederūt. Aug. More indiciario. loquebātur eidem accuſatores. quod grauius.

Conſiliū. Aug⁹. Conſiliū contra conſiliū principū: martires perdere. martirum illos acquirere.

Deleth. Caſ. In quarta littera dicit ſe corporali neceſſitate conſtrictū ſed ſola dei pietate ſaluandū.

Ambro. Deleth timor vel natiuitas. ſcꝫ eorū qui in ſeculo generātur. et ſūt caduca ex q̄ natiuitate eſt timor. ħ deplorat hō deiect⁹ in terra ꝺ celo.

Caſ. Hic docet ꝙ lex timētem relabi ꝯfortat. et ad om̄ia ei ſufficit.

Adheſit. Aug. Quantūcunqꝫ aliis ꝓficiat. habet tamē mortalis carnis affectū circa hec terrena. et ab hac morte quotidie reuiuiſcit

Pauimento. Aug⁹. In mūdo celū eſt camera. terra pauimentū que terit᷑ feriēdo. vt fiat quaſi leue et nitēs et ſolidū pauimentū. Corpus etiā humanū pauimento compatur. eo ꝙ ſimili nitore leuigatur.

Vias meas. Ambro. Ordo ad iuſtificatōnes dei ꝑueniendi primuꝫ peccata ſua fateat᷑. vnde alibi. Dic tu iniquitates tuas vt iuſtificeris. Et iterū. Iuſtus in principio ſermonis accuſator eſt ſui. Si eīn accuſauerit ſe iuſtus. vocē parati accuſatoris excludit. Qui ſolet acerbari peccata et cuiuſqꝫ exaggerare ſupplicia obſtruit os eius. qui ipſe de ſe fuerit ante confeſſus. Inuerecūdia eīn excuſat reū. pudor ſuū accuſat autorem.

Doce. Aug. Hoc dicit volens ꝓficere: qui iam in illis exercet᷑. Caſ. vl᷑ ſecundū ſpūalem intellectū figuratiuas obſeruātias fac aduertere.

Viam. Ambro. Prius eſt diſcere iuſtificatōes. deinde gradus quoſdā et ordinē earū. q̇d prius: quid poſt eē debeat peccat eīn qui ꝑpoſtere agit. Nam ſcire quid facias et ordinē neſcire faciendi. nō eſt ꝑfecte cognitōnis. Ordinis nāqꝫ ignorātia cōturbat negocioꝝ naturā. formāqꝫ meritorū. Notis myſteriis et eorū ordine. exercebor vſu. vt qui in paleſtra. vt roboretur.

Inſtrue. Aug⁹. Aliī. inſinua michi qđ ex greco expſſius dicit᷑ fac me intelligere. viaꝫ iuſtifica.

In mirabilib⁹. Aug⁹. Mirabilia dei vocat iuſtificationes ipas. Quarū quedaꝫ iuſtificatōnes ſunt ita mirabiles. vt inexperti credant ad eas nō poſſe ꝑueniri. vnde iſte fatigat⁹ addit. dormi.

Dormitauit. Caſ. Sed quia petitō dilata eſt. dormitauit vt feſſus expectator. dormitauit nō dormiuit. quia dormire ē obliuioſi et ſecordis. dormitari feſſi expectatoris.

Dormitatō eſt que dicitur accidia.

Aug. Dormitauit. Oro vt iuſtifices cōtinuū primi ꝑiculi. quod ē neceſſitas carnis vnde me liberaſti. Et iō dixit viuifica m. ſ. ꝟ. Oro etiam vt confirmes. cōſideratione alterius ſcꝫ tedii quod ꝑ te euaſi.

† ſ Promiſſionē. vt ſit filius ꝑmiſſionis nō elatōnis. Quod nō arrogāter petit. quia quod per ſe erat hic confiteiur. ſ Chriſtū qui eſt verbū patris. † ſ Nā. ſ aug. Peccata mea ꝯfeſſus ſū.

cundum † verbum tuum. † Vias

† ſ dimittendo ea.

meas enunciaui et † exaudiſti me:

† ſ deleſti meas. doce tuas. ſ vt illas agam nō modo ſciam. ſ aug. vere nouit qui facit. ſicut nō nouit dominus peccatum. i. nō fecit. † ſ Et.

† doce me iuſtificatōes tuaſ. † Viā

† ſ Qui meas damno. † ſ vt intelligā myſtica

† iuſtificationū tuaruꝫ † inſtrue me:

ſ Spūali ſenſu in mirabilib⁹ que in figuris latēt

et exercebor in mirabilibus tuis.

† ſ Exercebit tamē olim bor. et ideo doce. ſ Parū vel nichil operans. ſ aug⁹. Refrixit a ſpe comprehendendi eas. † ſ dilationis.

† Dormitauit anima mea † pre te

† ſ Sed tu. ſ Ne decidā. ſed inde ad alia tēdā † ſ Que iam teneo.

dio: † confirma me † in verbiſ tuis.

ſ aug. Quid eīn impedit. via iniquitatis. Et quia lex factorū ſubītrauit. vt abundaret d. ſubdit ꝺ lege fidei: qua implem⁹ quod per nos nō poſſum⁹ ſ Que a patribus trita. que et michi imminet.

Viam iniquitatis amoue a me: ⁊

† ſ Chriſtū. cui⁹ cultū elegit. qui eſt via veritas et vita. ſ Quia iam. ſ vbi currerem.

de lege tua miſerere mei. † Viam

ſ vt currerem.

veritatis elegi: iudicia tua nō ſum

† ſ Et. ſ Cū currerem. ſ qui pri⁹ pauimēto

oblitus. Adheſi teſtimoniis tuis

ſ aug. Sed fac vt quo curro ꝑtendaꝫ quo tēdo perueniā. vnde. Sic currite vt cōprehēdatis. † ſ Et. ſ aug. Nō currerē niſi dilataſſes. hic verſus exponit quomodo dictū ſit elegi. nō ſū oblitus adheſi. i. nō per me. ſed tuo dono. ſ que eſt anguſtia.

domie: † noli me cōfundere. † Viā

mādatorū tuorū cucurri: cū dilata

† ſ Eſſe. quia cōfortat⁹ iam verum eſſe precatur.

ſti cor meum. † He.

Confirma. Caſ. Vt ſi adhuc differt᷑ firmi⁹ ſtē meditatōe legis tue.

Viam iniquitatis. Caſ. Vt poſſim cōfirmari. viā iniq̇tatis a. hoc in hoc ſeculo neceſſariū. et lege. t. mala remoue bona indulge. In lege petit miſericordiā: quia ꝑ legem nemo iuſtificatur. ſed ꝑ fidem chriſti.

De lege tua. Aug. In lege factorum eſt dei iubentis iuſticia. in lege fidei. ſubuenientis miſericordia.

Viam veritatis. Aug. Cū dixerat de lege. t. mi. de beneficiis que cōſecutus eſt ꝓſcribit. vt impetret cetera. Q. d. miſerere q̄. viam veritatis e.

Adheſi. Aug. Adheret aūt teſtimoniis. q̇ mūdo renūciat. qui curā huius vite et tediū ſpnit. q̇ luxurie ſtudio ac pecunie cupiditate nō curuat᷑.

Noli. Caſ. Non eſt iſte ſecur⁹. ſed humiliter petit ſeruari.

Cucurri. Ambro. Vt bonus equus. Habet eīn equos ſuos xp̄us. de quibus ꝓpheta. Aſcēdiſti equos tuos. et equitatus tuus ſalus.

Dilataſti cor meū. Aug. Cordis dilatatio eſt iuſticie delectatio. vt nō timore. ſed delectatione agatur. quod eſt donuꝫ dei. Vel dilatatio eſt ſcientie latitudo. ſine qua nō poteſt currere.

He. Caſ. In quinta littera ꝓcatur. xp̄o veniēte ſibi qui veteteꝫ tenuit nouā legē conſtitui. que ſemꝑ exquiret᷑. cū tam ardenter deſideretur.

Ambro. He. eſt. vel viuo. qui eſt viuit. qui viuit vere eſt. loq̇tur ergo

qui viuit in xpo. dicens quomodo viuat .i. viuere velit. Lex eundi ſit michi via iuſtificatõnũ. vt nuſq̃ꝫ diuertar: vt impator pſcribit militibus viã eundi. vt et dominᵒ filijs iſrael in colũna ignis et nubis. Da michi intellectũ. quia nõ ſatis eſt querere. niſi intelligas quod requiris.

Legem. Aug. Nõ veterẽ. vt olim nõ ſubditis. ſed nouã vt filijs. ſpũ ſancto ſcriptã in cordibꝫ vt intelligãt. et ex amore compleãt. Qui inuitᵒ facit. nollet iuberi. et ĩmundus voluntate. nõ eſt mundus opere. veterem etiã vult ſcire quid hẽat vtilitatis. quare data. vt abundaret d. vnde ſubdit da michi.

Exquiram. Auguſ. Vel ſemp exquiritur tenendo. vt ſpiritᵒ ſcrutatur oĩa: nõ vt quod neſcit ĩueniat. ſꝫ quia nichil relinq̃t qð neſciat. Ita hic ſemp legem exquirit qui nunq̃ꝫ relinquit aliquid de lege.

Quia ipſam. Caſ. Ipſa noua gratia p ſe placet que deducit ad celũ.

Inclina cor m. Caſ. Oſtẽdit p diuerſas et ſubtiles minutias õe bonũ a deoˡ tribui. et p eũ ſeruari: et eius gratias ſemp augeri.

Aug. Inclina c. Teſtimonijs aliq̃d pbatur. et deus ſuas iuſtificatõnes et mandata ſuis teſtimonijs perſuadet et pbat. ſcꝫ vt gratis colat. quod impedit radix omniũ malorũ auaricia. Inclina. ĩcliati meliᵒ videt q̃ꝫ vanitate ſupini.

Auerte. Auguſ. Pꝛecat quod nõ hic ſed in futuro implebit cum liberabit creatura a ſer [illegible] corruptionis. et ipſi veritati adheſerit veniẽs in libertatẽ glorię filiorũ dei. Vel quia officiũ nõ officio ſed fine penſat. pcatur vt cũ aliquid facit. oculi interiores qui vident quare fit. nõ videant vanitatẽ vt pper eã bonũ faciat. in qua vanitate pcipuũ locũ amor laudis humanę hꝫ. quã vbiq̃ꝫ xpus phibet in euãgelio. et ad gl'iam dei tm̃ pcipit bona fieri

Auerte. Per oculos peccamus dũ conſpecta ambimᵒ. mors em̃ intrat p feneſtrã noſtrorꝫ ſenſuũ quod hic notatur.

Ne videant. Aug. Nõ videt vana qui fixus eſt in illo qui eſt ſuper oĩa. cuius mens ſurſũ eſt. qui vero hęc cogitat. ſub ſole viuit. vbi vanitas

Statue. Augᵒ. Immobiliter ne elabat ad quod valet timor. vbi nec culpa nec deſidia. quia multi eloquia dei negligenter ſuſcipiunt: et tanq̃ꝫ a fabulis declinant.

In timore. Ambro. Timor ſanctuſ baſis eſt in qua verbũ dei ſtatuit et ipm̃ verbũ diſciplina timoris. ne ſit zelus dei. ſed nõ ſcd̃m ſcientiam.

Aug. In timore. Nõ eſt aũt iſte timor ſeruilis quo tantũ pęna timetur ſed caſtus quo timetur offenſa. aliter em̃ timet adultera virum. aliter caſta. Adultera ne veniat. caſta ne deſerat.

Amputa opprobriũ. Aug. Hoc de ſupiori dr̃ quia cᵒ oculus vidꝫ vanitatẽ. hoc et de alijs ſuſpicat. vt pper quod bonũ agit. credat alterũ facere. quia em̃ occulta hominũ nõ vident. datus eſt locus ſuſpitionibꝫ. ideo cũ dominᵒ de fine operũ pcepiſſet. ne iuſticiaꝫ ſuam facerent pper laudes hoĩm vel pecuniã. vel etiã victũ vel veſtitũ: quia poteramus alios ppt hęc bona opatos ſuſpicari. ſubdidit. nolite iudicare vt nõ ꝛc. vnde et hic dicto. Amputa oppro. m. q. ſ. ſ. addit. quia iudicia tua iocunda .i. vera. Vera em̃ ſunt ſuauia amatori veritatis. ſed iudicia hominũ de occultis nõ ſuauia: qꝛ temeraria. Quia aũt inuidorũ eſt libenter ſuſpicari opprobriũ alterius: cuꝫ nequeũt rodere opus quod eminet: vt et dyabolus in iob. Contra hoc charitas eſt habẽda: quę nõ emulatur. vnde ſubdit. cõcupiui m. cõcupiui ex toto corde. tota anima. tota mente diligere te. et pximũ. et tu nõ in mea ſed in tua iuſticia viuifica. i. charitate quam cupiui imple.

§ Noli me confundere. ſed.

LEgẽ pone michi domine† viam iuſtificatõnum tuarꝫ: et †exquiram eã ſemper. †Da michi intellectum et †ſcrutabor legem tuam: et †cuſtodiam illaꝫ in toto corde meo. De duc me in ſemita mandatorũ tuorum: quia ipſam volui. Inclina cor meum in teſtimonia tua: et nõ in† auariciã. †Auerte †oclos meos ne videant †vanitatem: in via tua †viuifica me. †Statue ſeruo tuo eloquiũ tuũ: †in timore tuo. Am-

[Interlinear glosses:]
† § Hec lex eſt via iuſtificatõnũ.
† § aug. habitã exquiret pficiẽdo q̃ꝺiu viuit hic.
† § Ad inquirẽdũ da. quia aliter nequit ſcrutari.
† § aug. vt ad alta eius pueniã in quibᵒ tota lex pendet et pphete. † § aug. Id eſt. diligã deũ ex toto corde. ex tota anima. tota mente. et proximũ ſicut meipſũ. et quia hoc minus valeo meis viribus deduc.
§ Quia arta via. § aug. Parũ eſt michi volũtas mea. niſi in eo quod volo ducas. ſed quia et ipſa voluntas a te. inclina vt plus velim.
† § vt gratis. p ſe. nõ p terrenis. vt iob † § Et.
§ aug. Hoc magis eſt in ſpe. quia et inuiti ſub vanitate nũc. † § Quia his viſa ambimᵒ. vel miſticos oculos mentis dicit
† § aug. vana ſeculi. xpũs vero eſt veritas: que eſt via in qua petit viuificari. quia eſt et vita.
§ vel am. § Sed.
† § Qui in me morior. † § Et. § aug. Id ẽ. da facere quod eloqueris. ſtatuitur enim non niſi facienti.
† § Qui permanet in ſeculũ ſeculi. § hic auertit a uanitate.

Ambroſius. Aufer peccatum qð ſuſpicatus ſum qð melius noſti q̃ꝫ ego ipſe. vnð nichil michi conſciᵒ ſum: ſed nõ in hoc iuſtificatus. tibi iudici audeo fateri. q̃a iudicia tua dulcia cõſitẽti: ñ ſeuera: et qꝛ dulcia iudicia. ec. cõcu.

Caſ. Maximũ viciũ humanitatis eſt ſuſpicio. quę aliter putat q̃ꝫ ſit veritas. vt de malis bona vel de bonis mala dicamᵒ. quę ducit in opprobriũ aliter putantes q̃ꝫ ſit res. quã culpã a ſe optat amoueri amator veritatis. cui placent iudicia dei cuius verbũ verũ. firma ſententia.

Vau. Caſ. In vi. litera pcatur vt ſaluator veniat. qui eſt miſericordia peccatorũ. vita fideliũ. vt inimicos cõfundat. et in lege pficiat. Caſ. Vau et ille .i. ſaluator xpus qui quaſi adhuc loquẽtibꝫ nobis dicit. Ecce aſſũ. Vau ipſe .i. notabilis ſpũſſanctus cuius auxiliũ petit contra hereticos qui ab eſſe ẽtrahũt

Et veniat. Petit vt mandata quę cõcupiuit per eius miſericordiam faciat.

Et reſpondebo Aug. Qꝛ parũ eſt xpm hr̃e ĩ corde niſi interritus cõfiteatur ore. Corde em̃ creditur ad iuſticiã ore aũt ꝯfeſſio fit ad ſalutẽ

putatum opprobriũ meum quod† ſuſpicatus ſum: quia †iudicia tua iocunda. †Ecce concupiui †mandata tua. †in ęq̃tate tua †viuifica me.

Vau.

ET ueñiat ſuper me miſericordia tua domine: †ſalutare tuum ſecundum †eloquiũ tuũ. †Et reſpondebo exprobrantibus michi †verbum: †quia ſperaui in †ſermonibᵒ tuis. †Et ne auferas †de ore meo verbum veritatis †vſ-

[Interlinear glosses:]
† § peccatũ meũ. § aug. Suũ opprobriũ dicit qð de aliis ſuſpicatuſ. quia facilius in alio putat quod in ſe ſentit. precatur ergo auferri opprobriũ quod in ſe ſentit. et in aliis ſuſpicatur.
† § Et ſi non habeo neſcio.
† § Ego ſuſpicor. tu omnia uere iudicas.
† § ut dilector diligentis me. † § aug. Que omnia in duobus mandatis charitatis colligũtur.
† § aug. uel iuſticia .i. chriſto qui eſt deus. et quia eſt homo. meᵒ pximus eſt † § Qui ĩ me morior
§ Et ipſe.
§ aug. In equitate tua uiuifica. et ueniat chriſtus. hec eſt iuſticia quã dixerat. § uel cõcupiui mãdata tua. Et ut ea pficiam ueni. ſ. m. ꝛc: § auguſ. fiat michi caput filius.
† § Exponit miſericordiam. § O. § xpũs.
† § Promiſſionẽ quia totũ eſt gratie.
† § Et ſi erit ſuper me ut protector nõ conterens
† § de quo uiuitur † § Sed qꝛ non ipſe eſt qui loquitur. ſed ſpũs dei. hoc addit. qꝛ ſpa. Q. ideo reſpondebo quia ſpa. ꝛc.
† § Promiſſis que dicũt nolite cogitare. q. l. ꝛc
† § Quia uero multi urgentibus malis negant ſubdit.
† § Ambro. de ore tollitur etiam p malam cõſciẽtiam: et ab auibus celi: et multis modis ſed nõ de corde ſi ei infixũ eſt † § Id eſt. ſemper et ſi ad tẽpus ut petro

Caſ. Nota nobis nõ eſſe tacendũ contra malos. qui tamẽ poſſunt recipere ratõnem. ne videãtur ſupiores.

Reſponde exprobranti mi. ver. Aug. Vel reſpõdebo verbã expro. michi. Sed quodlibet horũ dicatur chriſtũ ſignificat. ipum em̃ nobis exprbrant illi a quibꝫ crucifixus eſt. vel quibꝫ ſcandalũ eſt vel ſtulticia qꝛ verbũ caro factũ. quod in principio erat verbũ apud deũ. Sed ſi .i. quia illud ignorãt qui crucẽ impperãt. quia diuinitas eius ab eis nõ cognoſcitur. cuius infirmitas cõtemnitur in cruce. Melius dicitur. Reſpondebo verbũ quod erat in principio apud deuꝫ.

Et ne auferas. Aug. Ne auferri ſinas. reſpondebo quia ſpaui in ſermon .i. quia hoc pmiſiſti. Non auferas. Quia in iudicijs t. ſ. ſ. Qui enim ſupra dixerat. Spaui in ſermonibꝫ. hic quaſi ſupaugmentũ facit dicens ſupſperaui .i. flagella quibꝫ corripis nõ auferũt ſpeꝫ: ſed augent. Vel quia pmiũ maius merito et ſupra q̃ꝫ petimus ſpatur. vnde nõ ſunt condignę paſſiões h. t. a. f. g. vel metu iudiciorũ tuorꝫ qꝛ q̃ veretur pęnã cuſtodit gratiam. ideo ait. et cuſtodiam l. t.

De ore meo verbum. Ambroſiᵒ. Manentẽ enim in peccato a pdicationis officio prohibet dominᵒ dicens: Quare tu enarras iuſticias meas In ipa em̃ obtumeſcit facũdia. ſi egra ſit cõſcientia. Caueat ergo. ne verbis nõ cõgruãt facta. et ne deformẽt iniquitatis opera magiſteriũ diſciplię.

Vſq̃ꝫ quaq̃ꝫ. Non vſq̃ꝫ valde .i. ex toto. quia et ſi aliqui de eccleſia negant. fortes tamẽ remanẽt. vel eidem repantur.

¶ Et ambulabam. Aug. Hactenus verba orationis. nūc narrātis. qui impetratis omibus confitetur in laude dei. qualē illum fecit deus. Nota et cōiunctionē inuſitatā. et quaſi incōſequentē. nō eīm ait ſecundū priora ⁊ cuſtodiā et ambulabo. vel nō ait optatiue et vtinā ambulem. ſed ſic voluit intelligi quod nō dixit. i. ſe auditū. Et ſubdit qualis factus ſit quaſi diceret: hec cū orarē exaudiſti me. et exauditus ambulabā in charitate: in qua tota lex eſt. et ideo dicto. et ambulabā in l. cauſam ſubdit. quia mandata t. e. petendo. querēdo. pulſādo. et deus dat ſpūm quo charitas diffuſa eſt in cordib⁹ noſtris vt inde bene agatur.

¶ Caſ. Vel ita. Ita modo fiat. quia etiam olim ambulabā. ne q̇s modo cepiſſe putet: ſꝫ ſicut cepi ita modo facere da. In latitu. patulū oportet eē cor quod recipit illū qui celū et terraꝫ implet.

¶ Et loquebar. Aug. Qui petebat vt reſponderet verbū exꝓbrantibus. et ne tolleretur verbū de ore. nūc pro eo certat vſqꝫ ad mortē. Et meditabar. q̇d loquerer. Et leuaui manus. operibus quod docebā oſtēdi. ex meditatōe boni opis vſus venit.

¶ Non confundebar. Ambr. Suauis ē vox que ī diuinis teſtimonijs loquebat᷑. Decora facies que in cōſpectu regū nō confūdebatur. que nō erubeſcit autorē que non cōfundit᷑ de redēptore.

¶ Et leuaui. Pulcerrim⁹ ordo iſte. vt p̄mo medite᷑ p⁹ ea ope᷑ ex meditatōe nāqꝫ mādatoꝝ celeſtium boni opis vſus inoleſcit.

¶ Zay. Caſ. In ſeptima littera de ſpe ꝓmiſſionū dei. que facit oīa tolerari.

¶ Caſ. Zay. Huc vel duc te. q꜡ hic agit de ſpe que nō eſt de p̄ſentib⁹. ſed tantū ad futura tendit. Q. diceret huc tende. huc dirige iter tuū. tanq̄ tui ductor et rector. quo vocat te verbū dei. ſcꝫ ad celeſtē gratiā ⁊ ad eternitatē. cū ait. Venite ad me oēs qui laboratis et onerati eſtis et ego reficiam vos

qꝫquaqꝫ: quia in iudicijs tuis ſuperaui. Et cuſtodiam legē tuaꝫ ſemper: in ſeculum et in ſeculum ſeculi. Et ambulabaꝫ in latitudine: quia mandata tua exquiſiui. Et loquebar in teſtimonijs tuis in conſpectu regum: et non confundebar. Et meditabar in mandatis tuis: que dilexi. Et leuaui manus meas ad mandata tua que dilexi: et exercebar in iuſtificationibus tuis.

Ne auferas et ſi nō abſtuleris cuſ. Nō precepta legis ſed charitatem. Determinat ſemp. In preſenti. Aug. Plenitudo legis charitas que et in hoc ſeculo ⁊ in futuro a ſanctis cuſtoditur. In futuro. Charitate que diffuſa eſt in cordibus noſtris p ſpūm ſanctū. vel latitudinē ſcientie quā querendo eſt aſſecutus. Grece martirijs. Etiā. vel ante reges et preſides ducem̄ı. Caſ. Qui poterant terrere. Pro ſcandalo crucis. vel vt cederem. Ecce virtus inſpectus. Cogitando quid loquerer. Cur. quia ea di. Per ſpūm qui datus eſt michi. Operando. Actualis virtus. Quia ſupnū eſt quo leuātur. cum ꝓ ipſo deo fiūt opa cū ꝓ terrenis deponūtur manus. Item cauſa. Frequentādo. In vero qꝫ cogitandi et opandi delectatione.

Huc vel duc te.

¶ Zai.

Ideo ſic et ſic ago. quia deo ꝓmittente eterna ſpero et auxiliū in tribulatōne. Cito da quod ꝓmiſiſti. Promiſſionis qua ſepe vocas me ad te qui nunq̄ fallis.

Memor eſto verbi tui ſeruo tuo: in quo michi ſpeꝫ dediſti. Hec me conſolata eſt in humilitate mea: quia eloquiū tuū viuificauit me. Superbi inique agebant vſqꝫquaqꝫ: a lege auteꝫ tua non declinaui. Memor fui iudiciorum tuorum a ſeculo domine: et conſolatus ſum. Defectio tenuit me pro peccatoribus: derelinquentibus legem tuam. Cantabiles michi erant iuſtificationes tue: in loco peregrinationis mee. Memor fui in nocte nomis tui domine: et cuſtodiui legem tuaꝫ. Hec facta eſt michi: quia iuſtificationes tuas exquiſiui.

Quia promiſiſti. ſperare feciſti eterna. et preſentia deſpicere. Spes que humilib⁹ cōuenit que verbo tuo michi obuenit. Caſ. Promiſſio tanti iudicis firmat animū et viuificat afflictum. Tempore temptatōnis de verbo dei viuit quo eterna ꝓmittuntur. Quos nec mortalitas iſta domuit. Valde: Magna vis mali in ſuperbis. Ita ſuperbi inſtabant ſed fruſtra quia. Qō cogebāt ſupbi. Sꝫ. Nō decli. Aug. Que in vaſa ire. Que ſemper vera. Ex quo homo cepit. Aug. Quia per hec quoqꝫ oſtēdit diuitias glorie in vaſa miſericordie. Vel tediū. quia cum his cōuerſatur donec area ventile᷑. Aug⁹. In me cōſolatus ſed ꝓ peccatorib⁹ dolore deficit. tanta eſt pietas. Aug. Plus grauat ſanctū culpa tirannoruꝫ q̄ ſua pena. Quāuis hoc. tamē. Ambro. Hoc per miſericordiā medicantis ſamaritani. In hac miſera vita. Quo eiectus de paradiſo. hec eſt illa hūilitas de qua ſupra dixit. Et. Nō ſolū in die. q. omni tēpore. Vt qui gloria᷑ in domino glorietur. Sic. Idō memor quia ex deo ē q꜡ cuſtodiui l. t. Aliter non memor. Quā nō cuſtodiſſe᷑ ſi in ſua virtute confideret. Quia. Aug. Nox in qua multe temptatōnes oriūtur. Id eſt ꝓ me vt ꝓdeſſet. ut ſic diſcā nō ſuperbire. quo vicio cecidit homo in hanc noctē. unde et poſt bonū michi q꜡ h. m. ut diſcam iuſ. t. ſed quare hoc. quia iuſtificatōes t. nō meas exqui iuſtificatus gratis per gratiam.

Pauor.

¶ Heth.

¶ Memor eſto. Aug⁹. Morali et cōſueta locutōne qua hūanus mouetur affectus dicitur. Memor eſto. Nō eīm oblinio cadit in deū. Sed ſicut dicit᷑ penitere deus. quādo p̄ter hoīm ſpem res mutat cōſilio nō mutato ita dicit᷑. et obliuiſci quādo tardat. et memor eē cū cito dat. hoc tamē de⁹ facit certa diſpoſitōe nō deficiēte memoria nec obſcurata intelligentia nec voluntate mutata.

¶ Ambro. Memor eſto v. t. Propoſituꝫ ſancti viri eſt primū vt ſit memor ꝓmiſſionis ſecundū quā viuēti merces debe᷑. Secundū eſt vt ⁊ in aduerſis ſpe ꝯſoletur. Terciū. vt ſi impios videt pſpari. n̄ idō decliet a lege dei ſed cōtagia eoꝝ fugiat. Quartū: vt memor ſit iudicioꝝ celeſtiū que quia vera ab adam in oībus tempib⁹ conſolant᷑. aliter declinaret a lege. Mali timent iudicia humana nedū diuina. ſed boni deſiderāt. Quintū eſt dolere alienā culpā. nō ſuā ꝯtumeliā. imo et ꝓ eis orat. Sextū eſt q꜡ cantabiles ſūt ei iuſtificatōes. Septimū eſt q꜡ nō ſolū die ſed et nocte. i. oīmi tempe laudibus dei intendit. Nocte iudas ꝓdidit. petrus negauit. Illo ergo tempore magis inſtandum.

¶ Seruo tuo. Ambro. Cuius oculi in manus domini. verecūde ſe dignū oſtendit. Q. nō vſurpatiue ſpero et peto. ſeru⁹ ſum expecto alimentum a dom̄o. miles ſum. exigo ab impatore ſtipendiū.

¶ Hec me cōſolata. Ambro. Quiſqꝫ eī meliora ſpat. nunq̄ leuiorib⁹ frāgit᷑. hūiliat᷑ eīm aīa noſtra dū tradit᷑ tēptatōni. duris examinādo laboribus. vt lucte᷑ et certet cōgreſſū cōtrarie poteſtatis expiens. Sed in his temptatōibus viuificatur alloq̇o dei.

¶ Humilitate. Aug⁹. Quā ſibi facit confitendo peccata. et quā ſuſtiet ab alio. vl̄ q꜡ ꝓiect⁹ in mortē peccato adē.

¶ Superbi. Amb. Supbia a dei cepit īiuria ꝯ quā ſpūalit᷑ cōgreſſus eſt dominus.

¶ Aug. Supbi. i. ꝑſecutores. ꝓſequit᷑ humilitatē. Vſqꝫquaqꝫ. valde. nō ſatis eſt qḋ impij. niſi et īpios faciāt.

¶ Memor fui. Caſ. Metus penaruꝫ reuocat a malis. Vel iudicoꝝ tuoꝝ. q̄ a domo tua in ꝑimo iuſto ceperunt.

¶ A ſeculo. Caſſio. Ex quo mūdus cepit admīſtrari qḋ cōuenit dicere generali iuſto. Et cōſolatus ſum. Aug. quia nunq̄ vidi iuſtos deſeri.

¶ Et conſolatus. Alij hortat⁹ ſum. i. exhortatōem accepi ītelligens eū caſtigare quos amat.

¶ Cātabiles. Caſ. Cātus releuat labores et tollit tedium.

¶ Ambro. Canta. Idō oīa p̄dicta michi. q꜡ cantabiles. aſſidue tractādo. ſine cura terrenoꝝ. idō dicit in loco ꝑegriatōis.

¶ Cantabiles ⁊c. Memor fui ⁊c. Aug. Poſſunt aūt iſti duo verſus ad ſingulas ꝑtes vni⁹ ſupꝛioris aptari vt ad hoc quod ait memor f. in referat᷑ tediū vel defectio te. m. Ad illud vero q꜡ ait conſolatus ſum referatur. Cantabiles michi erāt ⁊c.

¶ Nocte. Aug⁹. Nox eſt de mortalitate et ſupꝛboꝝ iniq̇tate et tedio peccatoꝝ et loco peregrinationis.

¶ Aug. Nocte ī p̄ſenti erūna. vndecūqꝫ ſit ibi magis q̄ in ꝓſperis grē ſūt agende. et magis deo adherendū ē. nō eſt eīm magnū ſi hoc agas in ꝓſpis.

¶ Hec facta. Aug⁹. Hec feminine apud grecos dicitur. apud quos lex maſculini eſt. et ita. cōſtat nō dici hec lex ſed hec nox. in qua beſtie exeūt. et querūt a deo eſcā. in qua ſathanas petiuit apl̄os cribrare ſicut triticum.

¶ Aug. Vel hec quaſi hoc femininū ꝓ neutro vt et ibi vnā petij a domīo qḋ vſitatius dicere᷑ ꝑ neutrū vt hoc ſcꝫ q꜡ memor fui. et cuſtodiui l. t. id ē q꜡ cuſtodiui legē nō ꝑ me feci ſed factum eſt michi a te. quia iuſtificatōnes tuas non meas exquiſiui.

¶ Heth. Caſ. In octaua littera faciem domini videre optat. quia mādatis eſt obſecutus.

Caſ. Heth. Pauor. Et intelligitur non pauor recidendi. ſ; ſollicitudo acquirendi illud bonũ quod ſperat: quod quia in octaua reſurrctiõnis pręſtabitur. ideo octauus iſte octonarius ponitur.

Portio. Aug. A parte vnde alij habent ps. alij hoc. alij illud. eligũt vnde viuãt. pars mea de⁹. vnde ſemp viuã. Vel de p̃ſenti pticeps eius ſũ ei adherendo. p hoc pars mea quia dixi c. ſed quia nõ cuſtodio niſi ſpirit⁹ adiuuet. quẽ littera occidit. Deprecatus ſum. Fides impetrat quod lex impat. hoc modo ſũ p̃catus. miſererem. ſ. e. et quaſi auditus et adiutus. Cogitaui v. m. et c. a vijs meis quę malę. In teſtimonia tua. deniq; h̃ bñficio gr̃ę ĩpetrato Parat⁹ ſ. 7 tã pat⁹ q̃: Funes. id ẽ. ipedimenta inimicorũ ſpiritualiũ vel carnaliũ. peccata ſunt quaſi longa reſtis quã trahunt qui implicare ſanctos volũt. ſed nõ poſſunt eos qui legis non ſunt obliti. vñ ſubdit. Et legem tuã nõ ſum oblitus. ſed Media nocte. i. grauiore tribulatõne. nõ deijciebar. ſ; Surgebã. ad fortius cõfitendũ. ſciens q; et hoc q̃ funes circũplectũtur: iuſto iudicõ dei eſt quod incipit a domo eius. Quia vero hec fiunt gratia dei p xp̃m. vox ipſius hic ſuis adiũgitur. ad caput em̃ hoc ꝓprie ptinet. Particips. vt ad hebręos. qui ſanctificat. et qui ſanctificatur ex vno ſunt omnes. et ipſe cõmunicauit eiſdem. Non enim eſſemus participes ei⁹ deitatis. niſi eſſet ipſe noſtrę mortalitatis. Per hanc eius participatõnem datur nobis gratia. vt caſte timeamus. et cuſtodiamus mãdata. et quia per hoc q̃ p ticeps eſt fratrũ multũ fructũ fecit granũ frumenti. Ideo de ipſo fructu ſubdit. Miſericordia t. p. e. t. quia impius iuſtificat᷑. in cuius gratię ſcientia vt pficiatur: adiungit. et iuſtificationes t. d. m.

ſ Quia. ſ Ambro. Nichil mundi uel uicii amanſ. hoc dicit. leui cui nõ eſt ſors inter fratres. i. aſſumpt⁹ ut michi ſit aduocatus et ad deum precator.

Portiõ mea do
ſ Iho
mine: dixi cuſtodire legem tuam.
† ſ Maieſtatem diuinitatis.
Deprecatus ſum †faciem tuam in
toto corde meo: miſerere mei ſecũ-
† ſ Quo pmittis ſanctis viſionem deitatis.
ſ Promiſſionem tuã cuius filius ſum † ſ Quia
dum †eloquium tuum. †Cogitaui
† ſ Priores malas. vel futuras precogitaui quid agendũ. et quomõ. et quid nõ. vnde patus ſum.
†vias meas: et ↄuerti pedes meoſ
† ſ Que nõ ſinũt errare. † ſ Caſ. deliberaui p mandatis pati. et ideo nõ turbatus. impulſa turbant. integre caſtodit. qui aduerſa nõ metuit.
†in teſtimonia tua. † Paratus ſũ
et non ſum turbatus: vt cuſtodiaʒ
mandata tua. Funes peccatorũ
ſ Carne ſeruio legi. p. mente legi dei.
circũplexi ſunt me: et legem tuam
† ſ Sic poteſt teneri dominus † ſ Inhians in illud bonũ quod ẽ ſup iudi. iuſ. t. quod nõ poſſũt mereri flagella. quibus iuſtificas. ſ Caſ. Et nocte orandũ eſt. ne ſomnolẽtus capiatur. tũc feruet carnis illecebra. tunc temptator illudit.
non ſum †oblitus. † Media no-
† ſ gratię agende ſunt p omnibus que nobis accidunt.
cte ſurgebam ad †confitendũ tibi:
ſuper iudicia iuſtificationis tuę.
† ſ vt breuiter ſupiora cõcludam. † ſ Ca. Mẽbrum particeps eſt totius corporis. † ſ corde. ſ Qui timet cuſtodit.
†Particeps ego †ſum omniũ †ti-

Faciem. Caſ. Vel xp̃m quem deſiderabat aſpicere. et p̃catur miſericordiam primi aduentus impleri. ſicut p ꝓphetas promiſſũ eſt. Vel faciem petit videre in futura reſurrectõne. nõ hic. vnde nõ videbit me homo et viuet. ſed quia peccator eſt. petit vt p miſericordiã habeat quod meritis non poteſt. Secundum eloquium. quo promittit ſanctis viſionẽ deitatꝭ.

Cogitaui. Aug. Dixi cuſtodire l. ideo cogitaui quę eſſent vię m. 7 habita uiſione conuerti. hic eſt ordo conuerſionis.

Nõ ſũ turba. Caſ. Et ſi. Funes pec. circũplexi. ꝛc. tot laquei quot peccata. hoc ſecundũ corpus. ſed anim⁹ reluctãs legem nõ obliuiſcit᷑.

Media nocte. Caſ. Quo tempe primogenita egipti percuſſa ſunt. quando etiã ſponſus ventur⁹ ẽ. ideo ſurgit tunc ne inter fatuas remaneat. ad confitendũ. laudandũ de iudicijs iuſticię.

Media nocte. Tunc ſpirituales nequitię omne nefas ſuadere contendũt quando nullus culpę arbiter. nullus criminis conſcius. nullus poteſt eſſe teſtis erroris. Tunc varias diſceptationes pectori dormientis infundunt. Ambro. prouidendũ eſt ergo vt eo tempore quo potes vincere. nequaq; vincendi tempus amittas. Surge ergo ad precandum deum. ea hora qua temptator conſueuit irruere. qua ſolet aduerſus temptatõnes graues remedium venire celeſte.

Particeps ſũm. Caſ. Et cũ talis: nõ ſupbio. ſed pticeps omniũ. et hoc totũ tua eſt miſericordia. ſicut om̃ia. quia o dñe ter. eſt ple. m. t.

Omniũ timentiũ. Caſ. Ita portio domin⁹. vt pticeps ſit nõ vni⁹. ſed omniũ eccleſiarũ. tanta virtus vnitatis. cum ſit particeps xp̃i humiliter dicitur pticeps famulorum. quod eſt et xp̃i eſſe ptcipem. vnde apoſtolus. Participes chriſti facti ſumus.

Timentiũ t. Aug. Inter rudes humiliter ſe conſtituit. qui tamen nõ ocio ſi. vñ ſbdit 7 cuſ.

ſ Opere.
mentium te: et cuſtodientium man
† ſ Solem ſuũ oriri f. ſ. b. et m.
data tua. †Miſericordia tua do-
† ſ Quia ego particeps et omne bonũ a te. ergo.
ſ Quia terra plena. ideo.
mine plena eſt terra: †iuſtificatões
ſ Quia ſemp querende ad pfectũ. nunq; ẽ bone rei ſacietas.
tuas doce me.

Teth:

ſ vel iocunditatem. ſ vel ſuauitatem. ſ aug⁹. ut bonũ delectet faciendo filiũ qui ſeru⁹ fuit.

Bonitatem fe
† ſ Quod modo qui prius cum liberto amare egeſti † ſ Nichil vere iocũdũ niſi ſecundum eloquium.
ciſti cum †ſeruo tuo domine: †ſecũ
† ſ Promiſſum. † ſ Augeri petit ſ Charitatem inſpira:
dum †verbum tuum. †Bonitatẽ
† ſ Patientiam da. † ſ Mentem illumina.
† ſ Illa facere. hec ſcire:
et †diſciplinam et †ſcientiam †doce
me: quia mandatis tuis credidi.
† ſ Sed. ſ feciſti iam bonitatem. et item doce ad quod pdeſt humiliatio correctõnis et diſcipline quã peto. † ſ aug. In adam in quo omnis homo viciatus. et vanitati ſubiectus. qd̃ poteſt experiri. vt deiecta ſupbia diligatur obedientia 7 pereat nõ reditura miſeria.
†Priuſ q; †humiliarer ego deli-
ſ Ne rurius humilier. ecce humiliatio ẽ correctio.
qui: propterea eloquium tuum cu-
ſtodiui. Bonus es tu: et in boni-
tate tua doce me iuſtificatões tuas

Plena. Auguſ. Quia fidem vbiq; dilatauit. Doce. iã cuſtodiſſe dixit. ſed et hic petit amplius doceri.

Teth. Caſſio. In nona littera: gratias agit de humiliatione et patientia ſua p quã venit ad iuſticiam.

Caſ. Ambroſi. Bonuʒ. vel excluſio. quia hic de patientia quę excludit triſticiam de aduerſis. 7 facit bonũ et iocundũ pati.

Bonitatem doce. Aug. Caſ. Hanc docet cũ charitatem iſpirat. vt non ex timore operetur: ſed ex amore. et ſit ei boni delectatio. Et diſciplinã. id eſt. adeo ſit dulcedo boni. vt amore dei vel proximi quaſlibet feram paſſiones. Et ſcientiã. cum tanta eſt charitas vt tribulatione non poſſit extĩgui. tunc ſcientia quę ante inflarat vtilis eſt. qua ſibiipſi homo innoteſcit. quid meruit 7 accepit. quid poſſit. vl' non: Doce. Non eſt docere. ſed dicere vbi nemo diſcit. et iõ deus quando vult docere. prius dat intellectum ſine quo nemo diſceret. vnde dicit᷑. Et aperuit eis ſenſum. docet ergo bonitatẽ. inſpirat delectatõnem emendatoriaʒ. docet diſciplinã. tempando tribulationem. docet ſcientiam. inſinuando cognitionem. docet etiã et ſcire ſcienda aperiendo veritatem. et facere facienda inſpirando ſuauitatem.

Doce iuſtificatões. Ambro. Quia iam bonitatẽ f. vel iuſtificatõnes quas iocundaſti alijs. iocunda et michi ne fatiger.

Mandatis tuis credidi. Ambro. Qui credit mandatis ſcientiã eorũ quę in mãdatis docentur poteſt habere. Ecce p fidem ſcientia. quę eſt vera cognitio eorũ quę ſunt. vnde ſalomon. deus michi dedit eoꝝ quę ſũt cognitõnem verã. p ſcientiã aſſumit᷑ diſciplina. quę et ſi ſit amara carni. debet tamen eſſe iocunda menti. quia ſuauis eſt dominus. vnde. Tollite iugũ meum quia leue. et onus meũ quia ſuaue.

Aug. Quia mandatis t. c. Mandatis conuenit obedire. pmiſſis credere. ſed ait. mandatis c. ſcʒ q̃ tu illa mandaueris. nõ aliquis homo licet per hominẽ. Et eſt ſenſus fides q̃ credidi iſta tua eſſe mandata. impetret gr̃aʒ. qua faciam iſta quę tu mandas. hominis non eſt ſed dei mandare. et vnde fiat dare.

Cuſtodiui. Aug. Et tu bonus. i. ſuauis. in tua ſuauitate. vere vult facere iuſtifi. quando eas in eius ſuauitate vult diſcere.

Bonus. Ambro. Laudet iudicẽ vt impetret. bonus ꝓprie in ſe et ex ſe. Et bonus quia dat bona data petentib; ſe. Infirmus. ergo homo nõ vult acerbitate legis iudicari. ſed bonitate dei. vt et ſi acrioribus opus eſt moderate fiat. et mitiget deus vim doloris. Iuſtificatio eſt opus iuſticię.

quod melius docemur in euangelij bonitate· q̄ȝ in legis ſeueritate. ibi dam natio· hic remiſſio.

¶ Multiplicata. Caſ. Q. doce· quia adhuc colluctatō vbi oſtendam re quod didici. Et hoc eſt. Multiplicata eſt.

¶ Toto. Aug. Caſ. Vt tantū hereā mādatis. quātū illi volūt ſeducere.

¶ Scrutabor. Aug. Ad hoc em̄ ſcrutatur vt cognita faciat. et faciendū perfectius cognoſcat.

¶ Sicut lac. Amb. Qḋ natura ſui ſpecō ſum ac ſincerū. ſed corruptōe coaceſcit. Sic hūani cordis et mētis natura ſincera eſt et pſpicua priuſq̄ȝ viciorū cōmixtione coaceſcat.

¶ Ego vero legeȝ. Aug. Cōtra obſtinatōem coꝝ: refrigeriū ē meditatio legis.

¶ Bonū michi lex oris. Caſ. Hic frequēter iterat bonū. q̄a ſemp magis dulceſcit. Quaſi bona eſt humiliatio· q2 bonuȝ quod inde acquirit. Bonū lex. o. t. lex euangeliū. Ore. chriſti platum. Super milia. dic infinite. quia bonitas compatōnem ſimilem non poterat inuenire. hoc p̄miſit. vt cōpatō auri et argēti vileſceret q̄ ſunt p̄cipua cupidiſ.

¶ Ioth. Caſ. In x. littera. intellectū petit mandatorum. vt vera vita fruatur.

¶ Ioth cōfeſſio. vel deſolatio qḋ cōuenit. citius em̄ cōfitentur deſolati in aduerſis: in ſecūdis ſolet hō extolli.

¶ Ioth ſcientia. vel principiū· quia hic docetur homo creat⁹ impaſſibilis· et īmortaliſ· et in plenitudine ſcientie ad quā bonus homo deſiderat reuerti. cui⁹ in hac vita initiū habet intellectum

¶ Manus tue. Aug. Virtus opatōiſ pluraliter virt⁹ ⁊ ſapiētia· quod vtrūq̄ȝ xp̄us eſt.

vi et numero·

Mltiplicata eſt ſuper me iniqui-

† Quos humiliatio nōdum humiliauit.

† In me tamē nō refrixit charitas. qui in ſuauitate didici iuſtificatōnes·

tas †ſuperboruȝ: †ego autem in to

Sicut amans.

vel har.

to corde meo ſcrutabor mandata

† Et etiā. per inuidiā et ſupbiam.

Ambro. Induratum vicio acceſſit·

tua. †Coagulatuȝ eſt ſicut lac cor

† Supborum. † aug. hoc opponit duricie illorum·

†corum: †ego vero legem tuaȝ me

Ergo·

ditatus ſum. Bonum michi quia

† Ambro. Id eſt. diuerſis tentatōibus exercuiſti. Penā cōuertiſti in eruditōnem. vn̄ apoſtolus· placeo michi in infirmitatibus meis.

† facere· † Opera iuſticie·

†humiliaſti me: vt †diſcam †iuſtifi-

† Sed quia hoc nō fit niſi p humiliatōȝ et dilectōnem vbi ſuauitas. ſequitur bonū michi·

cationes tuas. †Bonū michi lex

Amplius diligit charitas legē dei q̄ȝ cupiditas milia au· ⁊ ar.

oris tui: ſuper milia auri ⁊ argēti.

¶ Ioth.

Operatō tua me moueat. que in homie eſt egregia. Animā ad imaginē et ſ·t·

MAnus tue fece

† vel finxerūt· Corpus.

Ambro· In adam fecit omēs vel in ſingulorū generatione omēs facit· † tu· ab alio nō quero.

runt me †et plaſmauerunt me: †da

† aug· Et ſi omibus intellectus p naturā. tamē peccādo deformatus. quotidie renouatur

michi †intellectum vt diſcam man

† da intellectū· quia ſi dederis omēs· aug. In preſenti timor vbi tēptatō· letari autē in futuro· et videre. † Intus: nō extra tantū·

data tua. †Qui timent te †vide-

† Ideo· † in ea que pmiſiſti. vt ſim filius promiſſionis.

bunt me ⁊ letabuntur: †quia in †v

Vel manus dei· filius· et ſpūs· qui coopantur.

¶ Ambro. Manus tue. Precioſū opus homo: dixit et facta ſunt cetera. Hominē vero manibꝫ figurauit· quaſi ſtudioſius opans· de quo et ſpēalis hortatus p̄ceſſit. Faciam⁹ hoīem ad imaginē et ſimilitudinē noſtrā. quaſi hic laboret deus· vt ſtudioſa opatio in hoc notetur. Tanta deniq̄ȝ eſt hoīs dignitas q̄ homo legit̄ ſedere ad dextrā dei nō angelus. qui et ab angelis honoratur. vnigenitus imago dei. homo nō· ſed ad imaginē habens aliqḋ de imagine· ſcḋm hoc īmateriale. ſcḋm q̄ plaſmatus de materia puluere.

¶ Da michi intellectū. Aug. Qui feciſti refice· intellectū da purū vt diſcā m· ſi nō poſſum deitatē. Ambro. Ipſe ſolus dat· et ſi aliquādo miniſtro angelo vt danieli cui dixit angelus veni intellectū tibi dare. Ita em̄ dicit̄ angelus intellectū dare homi. vt quiſq̄ȝ dicit̄ lumē dare domui cui feneſtrā facit cū eam ſua luce nō penetret et illuſtret.

¶ Aug. Da michi ītellectū. Vt magis ſerenētur oculi īteriores. Fide corda mūdant̄· quia licet nemo poſſit credere in deū niſi aliquid intelligat. cuȝ fides ſit ex auditu p̄dicatōnis: tamē fide ſanat̄ vt ampliora intelligat. Alia ſūt em̄ que niſi intelligam⁹ n̄ credim⁹. alia que niſi credam⁹ nō intelligim⁹

vide q̄ȝ late intelligēda ſūt mandata ad q̄ petit intellectū q̄ iā cuſtodiuit ea.

¶ Qui timent. Aug. Omēs letant̄ ſed vni dat̄ quod petit ⁊ demēs de⁹ libēter facit q̄ omēs delectet. vel angeli letātur de hoībus: ſi ſperāt in verbis dei. Conſiderās aūt eccleſia que adhuc timet huius vite miſeriam. et q̄ caro cupit cōtra ſpūm: cognoui inq̄t quia equitas i· t· Sūma equitas eſt vt q̄ p ſupbiā delinquūt humilitate purgētur.

¶ Ambro. Qui timent· Timentes vident iuſtuȝ et letantur. Alijs inuiſus eſt iuſtus et grauis ad videndū. Virtus ē in oculis. ictarus viſus prodeſt ictericis. Prius videns lupus vocē aufert. baſiliſcus ſi prior videt occidit. ſi prius videt̄ occiditur. que ergo virtuſ in oculis iuſti· qui cū fide videt̄. qui cū imago dei ab oībꝫ honorat̄. Eſt ergo inſitum bonis. vt virtutes ſuas in alijs ament. pfectōribus ergo iuſti aſpect⁹ leticia eſt· pleriſq̄ȝ vero correctōnis admonitō. Sȝ quō. nō in veſtimento nō in vultu tantū· ſed intus videat. nō em̄ illū videt· niſi eius viderit mentē. niſi eius intēderit ſermonē. tūc ergo letabit̄ cum iſta cognouerit.

¶ Superſperaui. Aug. Quia deus poteſt facere ſupra q̄ȝ intelligit̄· parū eſt ea ſperare que nō intelligimus vel petim⁹. ſed debem⁹ ſupſperare. vel de angelis intellige. q̄ letant̄ de hoībuſ ſi ſperant in verbis dei.

¶ Cognoui. Amb. Fides timētis eſt agnitio ſapiētis· qui em̄ timet ratōem nō querit. Vbi fides. nō ſtatī cognitio· vbi cognitō· fides p̄cedit. Ita ergo pfecte cognouit iſte vt hūiliaret̄ in veritate. quod eſt ad ſalutē humiliari. Sciebat em̄ pſpera vel aduerſa ad temptandū data.

† Ex dato intellectu. † Ideo da intellectum quia· vel ideo opus eſt intellectu

da tua †ſuperſperaui. †Cognoui

† Iuſta eſt animaduerſio ade. Quia p labores premia. † In omibus que ſiunt·

domie quia †equitas †iudicia tua:

† Et ideo· † iuſto iudicio· † Ambro. Erectus nō videt vera iudicia· vt bene feram pſpera vel aduerſa· in mortem.

†et in †veritate tua †humiliaſti me.

† Sed nūc. † Regeneratio. fides. ſpes. charitas. ſolatia ſunt in hac miſeria· nō gaudia beātoꝝ

†Fiat miſericordia tua vt †conſo-

† Secundū q̄ pmiſiſti ſeruo·

letur me: †ſecundum eloquiū tuuȝ

Sed poſt hoc et p hec.

in futuro.

ſeruo tuo. Veniant michi miſera

† vere· † Quo merito.

tiones tue ⁊ †viuam: †quia lex tua

† Cogitatio amātis vt p dilectōnem operet̄· ne frigeſcat iniquitate ſuperborum. † Sed.

·i· pudeat eos.

†meditatio mea eſt. †Confundan

Sine iudicio.

tur ſuperbi quia iniuſte iniquitatē

† Ecce quod dixit meditatio mea eſt·

fecerunt in me: †ego autem exerce-

† vt benefaciā etiā inimicis. Remediū contra bachantes. † aug. hoc proprie caput noſtrum· id eſt· chriſtus dicit·

vel ar·

bor in †mandatis tuis. †Conuer

† Caſ. Quos iā lectio imbuit et ſi nōdū opatō·

tātur michi timentes te: et †qui no

† aug. de xp̄ō per pphetas predicta. et in eo mōſtrata per miracula· † Qḋ vt impetrē· ſiat·

uerunt †teſtimonia tua. †Fiat cor

aug. donata regeneratōe adiuta cōfeſſione. fuſa oratōe hoc fit. Nō in virib⁹ meis

meum imaculatum: in iuſtificatio

nibus tuis vt nō confundar.

incuruatus·

¶ Caph.

¶ Fiat miſericordia. Aug. Veritas humiliauit in mortē· miſericordia inſtaurat ad vitam pmittente hoc deo.

¶ Vt conſoletur. Ambro. In labore pfectus nō finē ſed verbū cōſolationis petit vt bene ferat

¶ Caſ. Vt cōſolet̄· nō petit auferri erūnas q̄ ſūt ad purgatōem. ſȝ cōſolari

¶ Veniant. Aug. Exprimit̄ quid p miſericordiā detur· vita eterna que ſola eſt vita ſine additamento.

¶ Conuertātur. Caſ. Supbi cōfundant̄. incipiētes cōuertantur.

¶ Fiat miſericordia. Caſ. Poſt oīa nō audet dicere q̄ ſit. ſȝ petit fieri īmaculatus.

¶ Vt nō confundar. Confundātur ſupbi ad correctōeȝ· ego aūt non ad penam.

¶ Caph. Caſ. In ·xi· lr̄a pegrin⁹ hui⁹ mūdi aduentū dn̄i nimis dſiderat dicēs quāta tulerat a ſupbis· petens vt in mādatis dei perſeueret.

¶ Caſ. Caph. Incuruat⁹. q2 feſſus lōga militia cupit diſſolui. et reuti ad p̄n cipiū· c⁹ āte meminit· ſȝ tn̄ nō recuſat laborē. veniāt miſeratōnes ⁊ viuam. quia defecit in ſalutari.

Defecit in ſalutari. Aug. Defectus ſimpliciter ſolet accipi in malo. ſicut pfectus in bono. niſi addat̄ in quid. vt cū dicitur pficiunt in peius. et hoc in ſalutari nō a ſalutari. Talis defectus indicat nimiū deſideriū boni nōdū adepti. vt ſimeon et antiqui iuſti xp̄m deſiderauerūt. vnde ſunt ille ſeptem ſacramētales antiphone. ante natale. ſcʒ o adonay. o radix ꝛc. Que oṁes ſecundi toni ſunt. quia ille inuocat̄ qui eſt deus et homo. Et ſunt ſeptem. quia in eo ſeptiformis gratię plenitudo eſt. Et nūc oṁes iuſti ſecūdo venturuʒ deſiderant.

In ſalutare. hebraice hieſum: et ne dubites: addit. in verbū. id eſt. filiū. vel in verbuʒ id eſt. pmiſſum. Superſperaui. .i. ſpes facit p patientiā expectare quod nō videt̄. Super. quia plus futurū eſt ꝙ dici pōt. Anima et oculi. q̇ interius loqui poſſunt cū deo. Item non ex īfirmitate ſed fortitudine deſiderij. Defecerūt in eloquiū. id eſt pmiſſum. Dicentes. vox eorū eſt gemitus et oratio. Duʒ autem ardent ſpūalia deſideria. frigeſcunt carnalia. vn̄ ſubdit. Qr factus ſum ſ. v. in pru. vter eſt caro huius mortis. pruina: celeſte beneficiū quo ꝗſi gelu concupiſcētia carnis torpet. et contrahitur. Ambro. et ſic iuſtificationes a memoria nō labuntur. dum aliunde nō cogitatur. quia torpet cupiditas feruet charitas. quia ſcit temptatōnes nō finiendas ante finē ſeculi. de ipſo querit quando fiet vltō de pſequētibus. i. dyabolo cum miſtris. ſed cur de eo querit cū dicatur. non eſt veſtrū ſcire tempa:

ſ A ſe ſ Ab animalitatis ſue appetitu tendens ſ .i. laſſata eſt diutina expectatōe. ſ Ecce curuatio humilitatis.

Defecit in ſalu
† ſ practic⁹ oſ̄dit̄ ſ Et fit ſpūs vnus cū deo. Quoniā qui adheret deo vn⁹ ſpūs eſt cū eo. † ſ filium. ſ Promiſſum.
tari tuo †anima mea: et in† verbuʒ
† ſ A contuitu tempalium tendentes. ſ Ambro. Jam theoricus demonſtratur.
tuum ſuperſperaui. †Defecerunt
ſ aug. Quibus prophete dicuntur videntes.
oculi mei in eloquium tuum dicē-
ſ Quaſi moras patior quod fit vt res dilata dulcior veniat.
tes: quando conſolaberis me.
† ſ Ambro. vter ē qui caſtigat corpus. qui vt pellis mortui nō ſentit frigus peccati. qui nō frangitur neceſſitatibus. qui mollis eſt impiis aīne.
Quia factus ſum ſicut †vter in
† ſ vel niue. † ſ Quibus plenus vter.
†pruina: †iuſtificationes tuas non
† ſ Ita deſidero videre ſalutare. ſ Sed. ſ In hoc ſeculo. † ſ Non ſunt anime mortis in hac vita.
ſum oblitus. †Quot ſunt †dies
† ſ aug. Hoc addit. Ne quis eccleſiam aliquo tēpore ante iudiciū nō futurā putet. nō enim finiet̄ ante iudicium. † ſ vel hic conteret deus ſathā ſub pedibus noſtris.
ſerui tui: †quando facies de †perſe
† ſ Nam ad hoc vt perſequātur. ſ vt et fidem impediant.
quentibus me iudiciū. †Narra-
† ſ Que in verbo delectant. vnde alii ponūt delectatōnes qđ eſt in ſecularibus litteris. et in iudeis et in hereticis.
uerunt michi iniqui †fabulationeſ:
† ſ Quia. Me in eis veritas nō verba dlectat. ſ Sunt michi.
ſed non vt lex tua. †Omnia man

pphetat aūt hic illā interrogatōnem apoſtolorū futurā. in qua hec prophetia impleta eſt. Vel ideo deſidero hoc. Quia factus. compatione futuri. Sicut vter. nulli liquori ydoneus. et tamē iuſtificatōnes. vel īter malos cōmiſſa retinēs. Vel p pruinā intelligūtur mali. qui nō feruent charitate ſed algent infidelitate. Et eſt. Ideo conſolare. Quia fa. ꝛc.

Oculi. Aug. Duo ſunt oculi myſticus acutior. moralis dulcior. non ē ocioſus qui verbo dei tantum ſtudet. nec pluris eſt qui extra opatur. ꝙ qui ſtudiū cognoſcendę diuinitatis exercet. ipſa etiā ſapientia maximū op⁹ ē et anteferțur maria quę audiebat marthę quę operabatur.

Pruina. Peccata ſeculi. quę vter non ſentit.

In pruina. Ambro. Hęc carnis ardorem pellendo refrigerat nō adurit. fecundat ſata nō internecat. Ideoqʒ forte ī trāſformatōne cū dominus gloriā reſurrctōis demōſtraret in monte veſtimenta eius facta ſunt alba ſicut nix. quia nō ipſe ſolus erit alienus a contagione peccati. Sed et quicunqʒ reſuſcitatur. cōgelatis cupiditatib⁹ reſurget frigidus. vnde in reſurrectōe neqʒ nubent neqʒ nubē. ꝛc. Boni ergo ſunt vtres frigidi in gelicidio cōſtricti pruinis nō libidinis calore ſoluti.

De perſequētibus. Aug. Quaſi vt ab his liberet̄ vult ſuos dies claudi. Vel fac ſeruis pro miſericordia. quando neceſſe eſt facias impijs p iuſticia.

Paulomin⁹. Aug. Non modo narrauerūt. ſed et pſecuti vt deprauent veritatē. ſed adiuua quaſi contra beluā. quia paulominus c. Adeo nimia fuit perſecutio contra carnalē infirmitatē.

Lamech. Aug. Feſſus expectator eſt ardens ad ſeruiendū ei cui angeli ſeruiūt. et oṁes boni. et oṁis creatura adiuua. viuifica. et cuſtodiā teſtimonia. quia. In eternū. id eſt. ſine intermiſſione celeſtes et inferiores rationales creature cuſtodiūt ea. Vel in celo. i. eccleſia. ꝙ nō in terra. quę paradiſus dicta eſt. In eternū ſedes tua in ſeculū ſeculi.

Aug. Lamech. Cor vel ſermo. quia hec pcepta prudenter ſunt intelligenda vel ſollicite ſeruanda. Celeſtia ſunt eloquia dei. nichil in eis adulterina opinione miſcendū. Leuet̄ ergo cor ad ea. decet enī in te manere quod in celo pſeuerat. et illud ſemp meditari. vnde. niſi ꝙ lex tua meditatio mea eſt. et in eternū nō obliuiſcar iuſtifi. t. In eternum. d. v. t. manet ſolennis ordo celeſtiū ſtatutorū. Labitur annus per dies et menſes cōuerſio ſolis et lune ⁊ omniū manet īmutabilis. hoc in mente tua imitare. quia ſathanaſ de celo cecidit in terrā ideo ibi verbū permanet in ſeculū. hec ſiunt mala. Sed quia ⁊ ibi locus eſt vicijs quod in cadentibus patet. ⁊ ipm celū mutat̄ et pterit videtur nō de elemento dictū ſed de virtutibus celi. Celi ergo ſunt angeli. in quibus nil lubricū. et ſancti. q̇ ſi corpe in terra. mēte tamen in celo. Magiſ aūt in angelis. quia in homīibus variabilis ē affectus.

Caſ. In. xij. littera virtutē dei et facta deſcribit. dicens tpalia finiri. ſed nō mandata eius. Scdm illđ Celū et terra trāſibūt verba aūt mea nō trāſibunt. Aug. Sed qr nō pmiſit de⁹ eū cōſumari in terra. admiratus potentiā dei exclamat. In celo. i. quocūqʒ iuſto pmanet verbū. Vel in celeſtib⁹ ſpiritibus. In generatōne et ge. i. duobus populis legis et euangelij veritas. i. xp̄s pmanet. ideo quia. Fundaſti terram. i. ſanctos in fide in qua pmanent. Caſ. Ad litteram enī terra mouenda eſt. Aug. Dies. ſingulariter ille vnus eternus qui noctē nō habet. nec inde dubitandū. quia oīa tempalia et eterna pro ſuo nutu diſponit. Vel qui dixerat pſecuti ſunt. et conſūmauerūt in terra quaſi tederet eū huius mutabilitatis et temptationū: inflamatus deſiderio celeſtis hieruſalem in eā ſuſpiciens dicit. In eternū in celo. in angelis cuſtodient bus eternā militiā. Poſt celū ſubdit de terra in generatōne et ge. Inuenit ī ea generatōnes quę nō ſunt in celo In generatōe et gene. qua repetitione vel oṁes ſucceſſiōes notat. a quibus nunqʒ deeſt veritas dei in ſanctis. vel populū legis et euāgelij. Cauſaʒ ſubdit. quia. Fundaſti. in xp̄o fundamēto morantes in terra et hi pmanēt in domo in eternū quod nō filij āncille. Ordinatōe t. p. d. qr iſta oṁia ſunt dies q̄ fecit dn̄s. hū dico. ordinatōe tua. Quonia oīa ſ. t. oṁia ſcʒ de quib⁹ loquit̄. i. q̄ ptinēt ad hūc diem. impij enī nō ſeruiūt. vn̄ aūt liberet̄ terra vt fūdata pmaneat ſubdit. Niſi ꝙ lex tua. Lex fidei q̄ p dilectōʒ opat̄. q̄ ipetrat̄ grā fortes faciēs ne peant ī hūilitate mortali. Quoniā in ipſis. viuificaſti m. Ecce vn̄ fit ne piret in hūilitate. deo. ſ. viuificāte. Iuſtificatōes ſūt q̄ vetura ſigbāt. vt agn⁹ paſcal̄ ⁊ cetā q̄ ſūt pmordia fidei. ſū q̇b⁹ nēo pfecte ēraʒ nouit.

In celo et generatione permaneat verbū. Quia oīa ſeruiūt tibi ⁊ ſi diuerſo modo.

ſ Non vt in illis vanitas. † ſ Et per hoc iniuſte. quia in me nō niſi veritatē pſequūtur. † ſ vt deprauent veritatem.
data tua †veritas: †iniqui † perſecu
† ſ Ergo. ſ vt pro veritate certem. hoc cuʒ facit eccleſie patitur qđ addit:
ti ſunt me †adiuua me. Paulomi
ſ facta multa ſtrage martirum.
nus conſūmauerunt me in terra:
ſ Sed quia non fruſtra dicit̄ adiuua me ſubdit.
ego autem non dereliqui manda-
† ſ vt poſſit pſeuerare vſqʒ in finem ſubdit: † ſ Non meritum meū.
ta tua. †Secundū †miſericordiaʒ
† ſ Ne amando vitam tempalem negem. et ſic p hom uitam ſpūalem. † ſ Sic.
tuam † viuifica me: et † cuſtodiam
ſ Martiria.
teſtimonia oris tui.
ſ Cor ſeruitutis.

Lamech.
ſ unde ſedes tua deus in ſe ſe.
In eternuʒ do
ſ filius.
mine uerbum tuum per-
† ſ Angelis. ſ iuſtis. ſ Eccleſia. † ſ Pri⁹ in fidelibus ueteris teſtimenti.
manet in †celo. † In generatione
† ſ in fidelibus noui † deuſ. † ſ Sʒ nō a ſe ſ Quia.
†et generationem †ueritas tua: †fū
† ſ Eccleſiā. ſ anguſ. animā. uel corpus. ne diffluat. † ſ ueritas in ea. uel ecōuerſo ipſa in ueritate. † ſ Et. ſ Perma. uer. tu. Sed hoc nō a ſe habet ſed a te. quia. ſ Caſ. dies ille ſcilicet cui xp̄s nunqʒ occidit. noſter enī nocte claudit̄. ſ Nec maiores etiam qui dies ſecundū ſciētiam a ſe habent. quia.
daſti †terram et †permanet. †Or-
† ſ Quidquid urgeat. † ſ Scdm ſcientiam. ſ Hoc in futuro.
dinatione tua †perſeuerant †dies:

¶ Niſi ꝙ lex. Aug⁹. Talis tu· et lex tua tam valida· cuius meditatio a tantis liberat.
¶ Tuus ſū ego. Aug. Quia viuificaſti: tu⁹· nō vicoꝝ. nō duoꝝ dñoꝝ
¶ Iuſtificatões. Aug. Dicit que futura ſignabāt· vt agn⁹ paſchalis et cetera que ſūt primordia fidei · ſine quib⁹ nemo pfecte nouit grāꝫ. Nemo putet ſignificātias veteris teſtamenti negligēdas. q̄s iſte tā ſtudioſe exq̄rit.
¶ Aug. Vel intellexi teſtimonia, nā. Omnis cōſū. v. f. ſcꝫ ꝙ nemo in ſe ſed in deo glorietur et ita hoc vidi ꝙ mā- datū tuū eſt michi la- tū: quia etiā inimicos diligo. Vel omīs c· q2 intellexi cōplenda p̄ce pta dei nō obtentu ter renoꝝ· ſed eternoꝝ.

¶ Omnis cōſū- matōnis. Aug· In trauerat em̄ iſte in ſan ctuarium dei· viderat nouiſſima, viderat al- ta dei que nō poſſunt explicari. ſed breui ſen tentia dicenda cō lu- dit. vidi fi· omīs ɔſū· Conſūmatio eſt om- niū virtutū pfectio ꝑ ſūmo bono omīa face re. vſq3 ad mortē ꝑ ve ritate certare. cuius fi- nis eſt in regno xp̄i ex- cellere· ſcꝫ ip̄e xp̄s quē mente vidit venturū. Latū mandatū chari tas· ſine qua nō vale- ret inter quecūq3 tor- menta martirij cōfite- ri· in qua mille angu- ſtie: ſed āguſtia vie fa cit ire in qua tota lex pendet et ꝓphe. Caſ. Vel om̄ibus ſeculari bus terminū videt in poſitū· ſꝫ mādata dei nō habent finē. q̄a la- tiſſima: et ido illis ſpre tis hec petant. Nimis dicit ꝑ charitate q̄ to- tā legem et ꝓphetarū dicta ɔcludit. Vl' mā datū qđ ē nimis latū ·i· dilectionē dei. et ꝓ- ximi· cognoui finē om nis cōſūmatōis.
¶ Aug. Om̄is ɔſū. Cōſūmata malicia ſe- culi; venit agnus qui ꝑ crucē finiret· conſūmata iuſticia finis eſt xp̄us qui remunerat.

† ſ Et merito dies tue ordinationi ſubeſt.
† ſ Hoc in futuro cū omnia ſubiecta ei· mō multi ſerui peccati·

† quoniam † omnia ſeruiunt tibi.

† ſ Et merito quia. † ſ aug· Qui nō ante exer cetur in bello ignarus eſt † ſ Sciēdi et faciēdi.

† Niſi ꝙ † lex tua † meditatio mea

† ſ vt fuit iob· † ſ Quādo paulomin⁹ cōſū ·et tūc. i· ideo quia non meditarer. † ſ deiectione affictione:

† eſt: † tunc forte pīiſſem in † humili

† ſ Niſi meditarer in lege pīiſſem ſ Sed quia per legē viuo nō poteſt a memoria elabi· ſ per totā vitā. vel ſi ſemp viuerē ſ Sicut iſraelite i vera terra ꝓmiſſionis erimus memores. vnde li beraſti. et agemus gratias

tate mea. † In eternū non obli-

† ſ Legem que a peccato purgat. † ſ Nichil ex tra pe entem.

uiſcar † iuſtificationes tuas: † quia

† ſ Quē adam perdidit· † ſ aug. Meus eē vo lui et perii modo tuus et ſalua

in ipſis viuificaſti † me. † Tuus ſū

† ſ debes· vel hoc modo tuuſ. † ſ Nō meas vo lūtates quibus fui meus· ſ vt ſim tuus·

ego ſaluum me fac: † quoniam † iu-

† ſ Alii alia querūt. † ſ Saluū me fac· quia.

ſtificatōes tuas † exquiſiui † Me

† ſ Quaſi in inſidiis expectātes donec tranſiret vt tūc occiderēt † ſ faciēdo ɔſentire ad malū.,

† expectauerunt peccatores † vt p-

† ſ Sed inde non perii· q2· ſ Marturia.

derēt me: † teſtimonia tua itellexi.

ſ aug. et ſi ɔſitentē vigebāt nō ceſſi intuēs finem ſine fine· i· eternā beatitudinē. et ideo mādatū eſt michi latū. quaſi facile factu

Omīs conſūmationis vidi finē:

ſ Anguſta via ē ꝑ gratiā nimis lata vt etiā īimi cos diligere faciat.

latum mandatū tuum nimis.

† ſ aug· Caſ. Men viſcera· vel ex ipſis· q2 ex cha ritate que ex ipſis medullis.

¶ Men.

ſ Q. intellexi teſtimonia vidi finē quō admiratiue dicit ſ vnde ſit latū oſtendit ſ dilectō eſt latitu do mandati. ſ Nō timui.

Q Uomō dile

† ſ Quotidie ſiue cōtinue· ſ Et ſi ca ro impediat.

xi legem tuam domine: † tota die

† ſ nō mō dilexi· † ſ Et ideo † ſ Caſ· Iudeos paganos hereticos· qui vel nō intelligūt· vel non opantur.

† meditatio mea eſt. † Super † ini

† ſ Quia illi in ſignis ego in veritate quieſco.

micos meos prudentem me † feci-

† ſ Sic interpretor ut ſit eternū. et ad eternitatē michi ualeat. illis uero tantū in ſeculū

ſti mandato tuo: † quia in eternum

† ſ Qui erant de inimicis

michi eſt. Super omnes † docen-

ſ Ideo.

tes me intellexi: quia teſtimonia

† ſ Quod nō illoꝝ qui ibi falſa ſentiūt et docēt
† ſ Spū nō littera· ſ Nō in littera quieſco.
† ſ Quē docet de⁹· facile doctores ⁊ ſenes ſupat.

† tua † meditatio mea eſt. † Super

† ſ Nō hoīm ſed dei que illi tranſgrediūtur.

ſenes intellexi: quia mandata † tua

† ſ Internus. ſ Nō externus accepi. † ſ Et.
† ſ Criminali. † ſ Q· pronos et uolētes ire·

† queſiui. † Ab omni via † mala † p

† ſ Affectus· † ſ Quod aliter fieri nō poterat.

hibui † pedes meos: vt † cuſtodiā

† ſ aug· Quia ſemp timui iudicia tua· ſ Caſ· Semitis noue uel ueteris legis· † ſ Semper eis credidi.

verba tua. † A iudiciis tuis † non

declinaui: quia tu legem poſui-

† ſ Et· † ſ Cordis. non carnis.

ſti michi. † Quā dulcia † faucibus

† ſ In quibus remiſſio et uita predicat.
† ſ Alias ſuper mel et fauū ori meo.

meis † eloquia tua: † ſuper mel ori

ſ Et.

meo. A mandatis tuis intellexi:

ꝑpterea odiui omnē viā iniq̄tatiſ.

† ſ aug· unic⁹ uel paſcua. chriſt⁹ ſingularis adiu tor et paſcua animarū·

¶ Nun.

hoc notat etatē· quia puer inter ſenes ſedebat· ſup illos intelligebat· vt in traditōe ſenioꝝ de lauādis manib⁹. hec et mēbris q̄ et ip̄e docuit ɔueniūt:
¶ Meditatio. Aug. Quidq̄d ſancte agit' meditari legē eſt. Talis per uenit in legē iuſticie quia querit iuſtificari ex fide que ꝑ dilectōnem operat' vnde habet inimicos iudeos qui ex opib⁹ gloriant'. Super ini. quia illi zelū dei habent· ſed nō ſecundū ſcientiā. quia ſuā iuſticiā conſtituere volūt. Sed iſte iuſticiā querit ꝑ fidē xp̄i que eſt ex deo. Illi temporalia p̄mia· vt filij agar ſerui ex man dato querūt. et ideo n̄ eſt illis in eternū ſicut huic. finito ſeculo ſecū dū illos nullū pōt eſſe legis mandatū. Secū dū iſtū aūt in tabulis cordis erit dilectio dei et ꝓximi in eternū. Et p̄miū mādati cuſtodi ti ipſe deus, qui man- dauit.

¶ Super docen tes. Aug. Quia et ſu ꝑ ſeniores corpe non mente. Melius intelli git' nouus populus· q̄ xp̄m accipit· q̄ ille ſe nior iudaic⁹. cui pre ri puit bn̄dictionē. In tellexi. et ope imple ui. ab omni via mala ip̄oꝝ ſenioꝝ et docto rū ne peruerſitate coꝝ ſubuerteret'.

¶ A iudicijs. Caſ. Sic ꝓhibui pedes a via coꝝ· ꝙ nō declina ui ab his que cōſtitui ſti ad regulā viuendi. Cui⁹ cauſa ē quia tu nō moyſes legē· i· euā geliū poſuiſti michi. Intellexi mēte· imple ui opere· et annūciaui alijs· ⁊ hoc eſt Q̄ dul cia loquenti. Super mel· vbiq3 in his com parationib⁹ nō ſicut ſed ſup ponit· quia hec di uinis non poſſūt cōpa rari· Mel vet⁹ t· fau⁹ nouū quod dulcius; Vel melli quod exp̄ſ ſū et eliquatū eſt apta doctrina ſilis eſt. Fa uo que de obſtruſis ſa cramentis quaſi cereis cellulis ore mandentis id eſt· differentis exprimitur.

¶ Aug⁹. A iudicijs· Semp em̄ credidi. quia tu intus digito tuo legē ſcri pſiſti· nō vt ſicut ſeru⁹ timerē,· ſed diligerē. vnde ſubdit. q̄ dulcia.
¶ Faucibus. Caſ. Deglutit. ore loqtur. aīa deglutit ac ruminat.
¶ A mandatis. Aug. Nō mandata ip̄a dico me intellexiſſe· ſed a man datis· quia faciendo venit ad altitudinē ſapientie. quia niſi ꝑ obedientiā mandatoꝝ nō peruenit' ad ſapientiā occultoꝝ· vnde cōcupiſti ſapientiam· ſerua mandata. et domin⁹ p̄bet illā tibi. Si aliter feceris dicit' tibi in libro hieſu filij ſyrach. Altiora te ne queſieris· et fortiora te ne ſcrutat⁹ fueriſ. Sꝫ que precepit tibi dn̄s illa ſola cogita ſemp. Semp quia anteq̄ percipiatur ſapiētia· et p⁹ perceptā. Quātomagis x̄o inflamat eū dulcedo āplioris ſa pientie: creſcit amor iuſticie. vnde neceſſario odit iniquitatem·
¶ Nun. Caſ. In xiiij· littera· lumen verbi pedibus radiare gaudet. aīā humilitate cōmendans. ex deſiderio retributiones petens· hic agit de humi litate quia initiū boni· et perfectionē xp̄o tribuit. non ſibi· Quaſi· ſic et ſic· michi et alijs ꝑfeci. hoc nō a me ſed lucerna.
¶ Aug. Nun. vnicus vel paſcua coꝝ. quia hoc de vnigenito dei ⁊ eterni

¶ Men. Caſ. In xiij· littera loquit' qui meditatōne ꝓphetarū et euange lij ꝑfecit, dicens ſe ſup ſeniores intellexiſſe. et ideo ſcripturas ſibi eſſe dulces ſuper mel.
¶ Aug. Caſ. Men· viſcera· i· multiplex dilectio· quia legē ex toto amat· vnde in ea nouū teſtamentū inuenit· et ſupat om̄es qui vet⁹ t· tm̄ p̄dicant.
¶ Dilexi legem. Aug⁹. Qui diligit qđ iubet deus· et ip̄am iuſſionē· q̄ eſt lex diligit' Domine· ip̄m teſtem inuocat quem diligit· qui deum diligit legem eius diligit.
¶ Tota die. Aug. Semp eſt dies meditanti legem. qui nouū teſtamen tū neſciunt ſemp nox·
¶ Super omnes docentes. Aug. Sup inimicos· quia et ſup oēs docentes· i· ſcribas et phariſeos. Sup om̄es do· hoc ſecundū caput· vnus em̄ loquēs xp̄us et eccleſia ꝓpter illud ſacramentū erūt duo in carne vna. Alius nō ſup om̄es docentes intellexit ꝓphetas. ſed xp̄us ſup om̄es hoīes quē pater docuit. Ideo ſup om̄es, quia teſtimonia meditabat' que melius q̄ illi de ſe nouerat. Doctores ſū: ſeniores, de quib⁹ dicit. Sup ſenes, per

ſuminis claritate. qui eſt et paſcua fideliũ. Jpſe eñ nos paſcit et reficit. Bona eſt hec paſcua· quia carpis illic nouũ florẽ· quia reſurrectõis dedit bonũ odorẽ. Carpis illuc liliũ eternitatis· et roſam dñici corpis et ſanguinis. Docet aũt humilitatẽ in hac paſcua ꝓpheta· i· in hoc octonario. vbi agit ꝺ hac paſcua. Jpſe etiã xp̃s qui eſt paſcua noſtra humilitatẽ in ſe docuit. ipſe eñ verus dauid humilis et manu fortis patri obediens. oues patris ſui diuina ꝑdicatione paſcebat· quibus ſecundũ ſcripturas certis indicijs ſuũ ꝓbabat aduentum.

Lucerna. Aug. Caſ. Jn nocte hui⁹ ſeculi vbi tenebre· foueꝫ que ſua ꝓuidentia nõ vitaret. verbũ quod a ꝓphetis ſeminat᷑. Lumen ꝓprie quod ex ſe lucet nõ niſi deus. Lucerna creatura que participat lumine. Jdeoqꝫ de iohãne dicit᷑. Paraui lucernã xp̃o meo· Pedibꝫ mentis. Semitis operum. vnde et prius dixit pedib⁹ deinde ſemitis. vt prius clarificati corde. poſt rectis greſſibus ambulemus. Juraui. tanqꝫ bene ad lucernã ambulans. et quaſi rectas ſemitas habens. Juraui et ſtatui. id ẽ. firmit᷑ ſtatui. Cuſtodire. inter quelibꝫ pi cula. quod fit ꝑ fideꝫ. dũ ſub deo iuſto iudice nec bonũ ſine fructu nec malũ impunitum credit᷑. ſed pro hac fide grauia ſuſtinet· Humiliatus ſ. nõ dico humiliaui me. vt hũilitatẽ que in ꝑcepto ẽ itelligi ſit neceſſe. Sꝫ humiliatus ſum vehemẽti pſecutõe.

ſ ut lune radius· ſ Quibus lucet in nocte huius ſeculi.

LUcerna pedi
† ſ Omnes ſancte ſcripture·
ſ xp̃us qui ẽ verbũ in prin· apd̃ pa·
† ſ Inextinguibile. † ſ His opus eſt luce ad illuminandũ·

bus meis † vbũ tuũ: ⁊ † lumẽ † ſemi
† ſ Et ideo. ſ Quaſi in lumine ambulans.
† ſ Pro. id eſt. ſ Exponit iurare· i· ſtatui quaſi ꝑ ſacramentũ. quia ita fixus eſt in eo vt ſtatuere habeatur ꝓ iuratione·

tis meis. † Juraui † et ſtatui: cuſto
† ſ Et quia cuſtodio· ideo. ſ A perſecutore·
ſ Hoc volebat qui cuſtodit iudicia iuſticie·

dire iudicia iuſticie tue. † Humi
† ſ Sed. o. † ſ vt ſecundũ verbũ tuũ viuam. et omnia cũ ratione faciam:

liatus ſũ vſqꝫquaqꝫ † domine: † viuifica me ſecundũ verbum tuum.
ſ Et· ſ Sacrificia laudis charitate non timore oblata·

Voluntaria oris mei beneplici
ſ Jã nouerat· ſꝫ querit addi.

ta fac domine: et iudicia tua doce
† ſ Quia· ſ Semp laboro ꝓ anima· † ſ A ſimilitudine militis. ſ Jn operibus meis.
† ſ plures tuis:

me. † Aima mea in † manib⁹ † meis
† ſ Inde poteſt videri aĩa in manibus dei locata

ſemper: † ⁊ legẽ tuam ñ ſum obli⁹.
ſ Et ſic lꝫ ponãt peccatores laqueũ tñ nõ erraui

Poſuert peccatores laqueũ mi

chi: et de mandatis tuis non erra

[Beat⁹] q̇ gloriat᷑ hũilitate· magis qꝫ ꝑtãte. ꝑtãs eñ decipit. hũilitas ꝺo nõ deſtituit. ꝫ ne fides deficiat. Viuifica. ſm ꝓmiſſũ. Vt cuſtodiã. iudicia iuſticie. aliter et aĩa morit᷑ in tribulatõne. Voluntaria. humiliatus viuificat᷑ ſm ꝓmiſſũ dei. viuificatus ſpũ voluntarius eſt miniſter nõ ex neceſſitate. talis docetur iudicia que ſunt inſcrutabilia · vt nõ reddat ꝓ malis mala. hec doceri poteſt qui animã ſemꝑ intẽdit ad deum. ⁊ legem nõ eſt oblitus. vnde iam letus et ſecurus dicit poſue· pec.

Aug. Chriſtus lumen eſt et lucerna. Sed lumen eſt xp̃us dũ ore noſtro recenſetur· lucet eñ in nobis tanqꝫ in vaſe fictili. vnde aplus. Habem⁹ theſaurũ iſtũ in vaſis fictilibꝫ. Jn ſe vero lumẽ eſt inextinguibile. quod illuminat omnẽ hominẽ venientẽ in hũc mundũ. Mitte ergo oleũ ne deficiat tibi lumen lucerne. Oleũ inqꝫ miſericordie celeſtis et gratie· quo vngebãtur ꝓphete· quo ceruicis noſtre dura molleſcũt. quo etiã colliſa ſcopulis peccatorũ fouent᷑ corpora. Lucerna pedibus· lumen ſemitis. cõgrua verborũ diſtinctio. Lucerna eñ ſufficit pedibꝫ ad ambulandũ. Semitis vero opus eſt luce expanſa ad illuminandũ. Vel verbũ. id eſt · xp̃us dicit᷑ lucerna ſecundũ legẽ· vbi minus clare lucebat. lumẽ ſecundũ euangeliũ· vbi aperte radiat. Vel verbum. oĩes ſancte ſcripture · quod eſt nobis lucerna. vnde petrus· habem⁹ certiorẽ ꝓpheticũ ſermonẽ. cui intendẽtes bene facitis tanqꝫ lucerne in obſcuro loco. Cũ igit᷑ vnigenitũ verbũ equale lumẽ gignẽti dicat᷑· et homo ab illo illuminat⁹ dicat᷑ lucerna· et nec homo ſit verbũ qꝺ eſt lumẽ. nec illud vbũ ſit lucerna· manifeſtũ eſt de ꝫ nõ agi vbi ideꝫ verbum lumen et lucerna dicitur·

Juraui. Aug. Quaſi diceret verbũ eſt michi lumen. et ideo ꝑeunte hac luce· quaſi in lumine ambulans iuraui. Alioquin infirmis dicit iheſus. nõ iurandũ eſſe oĩno.

Judicia iuſticie. Aug. Vt credã cuiqꝫ retribuẽdũ eſſe. etiã que hic agũtur a bonis et malis· vt a nullo moueatur pfectus.

Voluntaria. Aug. Placeãt tibi ſacrificia· ne repbeſ. ſed approba ſacrificia laudis cõfeſſione oblata charitatis nõ alio modo.

Caſ. Voluntaria cõfeſſio laudis· quã inter anguſtias offert. qua oblatione placatus iudicia t· d· que fidelibꝫ apis· que ſepe dixit ſe accepiſſe · ⁊ ex ardore cordis iterũ petit.

Jn manibus. Aug. Plures habẽt tuis. vnde nullus põt rapere. vnde. Juſtorũ anime in maũ dei ſũt · tuis manibꝫ adiut⁹· legem nõ ſum oblitus. Aug. aĩma in manibus meis ſemꝑ· quõ intelligatur ignoro. Juſti quippe iſta verba ſũt nõ iniuſti. Redeuntis ad patrẽ nõ diſcedentis a patre. Nã ille minor filius in manibus ſuis aĩam ſuã videtur habuiſſe cũ dixit. Da michi portõnem ſubſtantie que me cõtigit vnde pierat et reuixit. niſi dicat᷑ in manibus meis quo ſemꝑ eam tibi offero viuificandã · vt alibi ad te l· a· m · q̃ ſi ſacerdos leuans hoſtiam in manibꝫ. vel a ſimili. pugnãtis cõtra hoſtes. vita eſt in manu ſua qui bene ſe defendit.

† ſ firma poſſeſſione. † ſ A deo cuius heres ẽ·
ſ Qui prius heres ade·

ui. † Hereditate † adquiſiui teſti
† ſ vt teſtis dei· i· martir eſſeꝫ· † ſ Et ſi afflictõ corporum·

monia † tua in eternum: quia † exul
† ſ Et cũ ſit exultatio· ſ Ita acquiſiui teſtimonia ꝙ· ſ Per humilitatem. ſ Superba

tatio cordis mei ſunt. † Jnclina
ba reſpuit deus·

ui cor meũ ad faciẽdaſ iuſtificatõeſ
† ſ Ad vtrũqꝫ referendũ ſcꝫ ad meriũ dilectionis eterne· et ad premiũ retributõis eterne·

tuas in † eternũ ꝓpter retributõeꝫ.
ſ Audi. vel firmamentũ·

Samech.

ſ Aũt· ſ vel exleges. ſ Quia nec amici cõtra deũ audiendi.

INiquoſ odio
† ſ Quare. ſ Ita iudicat ꝙ nõ naturã odit ſed quia legi contrariũ.
ſ ꝓ qꝛ. † ſ Per legẽ

habui: † et legem tuã dilexi. † Ad
† ſ Ad bona facienda· ſ Ad mala euadẽda.
ſ Per euangeliũ.

iutor et † ſuſceptor meus es tu: et
† ſ Non in legem vel ꝓphetas· ſ Promiſſiõeꝫ tanqꝫ filius ꝓmiſſionis. † ſ Semꝑ addẽs ſpei·

in † verbum tuum † ſuperſperaui.
† ſ Ergo· ſ aug. Qui in xp̃m ſperat. a perfidis ſe ſepat. † ſ vbi eſt malignitas nõ mandatorũ cuſtodia· Jn maliuolã eñ animã nõ introibit ſpiritus ſapientie· Jtem querent me mali et non inuenient.

† Declinate a me † maligni: et ſeru

Et de mandatis. Aug. Antidotuꝫ celeſte cõtra laqueos ⁊ venena ſeculi. quia iuxta ipſa nõ in ipſis ſũt inſidie.

Jn eternũ· Aug. Quia nõ eſt in eiſ gloria tempalis vana q̃ rẽtiũ· ſed eterna ad tẽpus patientiũ· et ſine fine regnantiũ. vnde ſequitur· quia exultatio.

Juſtificatõnes tuas in eternum. Aug. Opa bona cõtra neceſſitates ꝓximorũ que nõ erũt eterna. Quõ ergo in eternũ facturi ſum⁹ iuſtificatõnes· ſed ſine dilectõe facta nõ ſunt iuſtificatões. ipſa aũt dilectio eterna eſt et in eternũ diligens in eternũ meret᷑ habere quod diligit.

Samech. Caſ. Jn· x v· littera agit de odio iniquoꝝ q̇ legi aduerſant᷑

Aug. Samech· audi· vel firmamentũ qꝺ cõcurrit· qꝛ nemo firmatur q̇ nõ audit intus quid ſequi debeat. Myſticũ notat qui ad auditũ vocat.

Jniquos vel exleges. Aug. Quicũqꝫ ſunt· quia nec amici contra deũ audiendi ſunt. hoc eñ videtur cõſonare huic quod domin⁹ ait. Qui non oderit patrẽ et matrem vxorẽ filios et fratres ꝓpter me: non eſt me dign⁹. Diſſonare videt᷑ ab eo qꝺ alibi domin⁹ ꝑcepit· diligite inimicos· ⁊c. Et ab eo quod in lege ꝑcipitur de honorandis pentibꝫ. Natura ergo quã deus creauit in oĩbus eſt diligenda et adiuuanda. Jniquitas aũt odienda et diſꝑdenda. Sunt ergo diligendi qui pſequũtur inquantũ hoĩes. et odiendi quia mali. Amandi ſunt etiã amici et parentes ſed nõ plus qꝫ de⁹. Et ſic iniquos· i· exortes legis odio habui. nõ quia homĩes ſed quia mali. Non enim dauid ſaulem oderat hoĩem ſed pſecutorem.

Aug. Sunt diligendi qui pſequũtur et amici vitandi ſunt. qui mala ſuadẽt. qui ſepe flectunt q̃s ferrũ nõ vincit. qꝺ audiendũ eſt ⁊ caute agẽdũ.

Suſceptor. Caſ. Per incarnatõnem· ne legi carnis ſubſit. de qua ſuſceptõne ſequit᷑. Jn verbũ. in deitatis ꝑſidiũ· in quo nullus decipitur in quo a morte ſoluimur.

Declinate. Aug. Hec de pſequẽtibus qui cõtentõne ſcripturas lacerant· quibꝫ nõ eſt votum cõuerti. quibꝫ confligentibꝫ nõ poſſum⁹ ſcrutari. Scrutabor· nõ ait faciã. quia mali ad faciẽda mãdata exercẽt bonos. a ſcrutandis mãdatis auocant· mõ pſequẽdo vel litigando· mõ onerãdo nos. vt tempa que legi debem⁹. terrenis coꝝ negocijs iuuãdis impendam⁹ modo ꝑmendo infirmos· vt ad nos refugere ſit neceſſe. Taliũ turbulentorũ tedio et legis dei deſiderio clamat. Declinate. Quaſi muſcas irruentes ab oculis abigite. quibꝫ fugatis ab adiutore ſuo ꝑcatur ſe ſuſcipi.

¶ Suſcipe. Illis ꝓmixtus ſuſcipi non poterat.
¶ Secundū eloquiū. Aug⁹. Id eſt ꝓmiſſum. Sicut ꝓmiſit fieri ſibi petit. et ideo nō eſt temerari⁹ ſi hoc petit. tūc viuā. modo corpus mortuū eſt ꝓpter peccatum.
¶ Adiuua me. Quaſi nō confundas ſed adiuua. Aug. Supra dixit adiutor meus es. hic iuuari petit. Quia ꝗuis hec accipiamus. tamē ſemꝑ eſt rogandū. nequando ꝑ negligentiā perdamus.

¶ Aug. Adiuua me. Quaſi ī ſilentō reſpōſum ſit. ſi nō vis confūdi ab expectatōne tua nō intermittas meditari iuſtificatōes meas. Sentiēs meditatōem iſtā plerūq3 īpediri lāguorib⁹ aīme. adiuua inquit et meditabor. Semper. vel ꝗdiu viuet. vel quādo cum angelis laudes dei cātabit. Ido ſp. Quia ſpreuiſti o. d. t. q3 ꝑuaricātes ſūt. Quia et ſi ꝑuaricatō nō eſt. vbi nō eſt lex. 7 nō omnes habent legē ſcriptam ſc3 ꝑ moyſen datam. habent tamē naturalē 7 dicentē: quod tibi nō vis. alij nō feceris. cōtra quā oēs faciūt. Paruuli etiā ſicut in patre peccatoreſ ſic 7 ꝑuaricatores. Io quia lex vel in paradiſo data vel naturalir inſita. vel litteris iterata. fecit oēs ꝑuaricātes. dilexi teſtimonia q̄ ſunt in lege tua. d gratia tua vt ſit in me iuſticia tua. nō mea. Lex eīm ꝓdeſt vt mittat ad gratiā. nō ſolū atteſtādo eam. ſed timore ꝑuaricatōnis quā fecit.
¶ Et meditabor. Aug. Hoc firmiter tenēs ꝙ nemo iuſtus niſi a te. vt ſemꝑ ſit hūilis. nō vt phariſeus ſe iuſtificans. In futuro etiā nō ſibi ſed gratię dei gloriā3 attribuēs.

† ſ Quia iam ſuſceptor. magis et magis ſuſcipe. et ad futura veniēs. ꝓpter que oīa tolero. vere viuam. largius da ſpūm ꝑ quē charitas diffuſa

tabor mandata dei mei. †Suſci

eſt in cordib⁹ noſtris. qua diffuſa ſpes nō ꝯfūdet.

pe me ſecundum eloquium tuu3 7

† ſ Nō vincat̄ aduerſis qui in te ſperat.

viuam: et non †confundas me ab

† ſ Sed. ſ Qui ſperat preſumit de auxilio. in quo certa ſalus.

expectatione mea. †Adiuua me 7

† ſ Accepta ſalute. ſ Hoc dicit ne adiuti ī aduerſis. negligentes ſint in ſecundis.

ſalu⁹ ero: et †meditabor ī iuſtifica-

† ſ Hoc ideo peto. quia. ſ vel ideo ſemꝑ. q3. ſ vel ad nichilū deduxiſti quod ex greco habet.

tionibus tuis ſemper. †Spreui-

† ſ Qui non confitentur peccata ſua.

ſti omnes† diſcedentes a iudicijs

ſ Merito. ſ Et ideo diſcedūt ſ Quia forſitan ſe accuſant per debilem naturam.

tuis: quia iniuſta cogitatio eorum

ſ Et quia.

eſt. Preuaricantes reputaui om

† ſ Quia lex ad gratiam ducit que ſola liberat.

nes peccatores terrę: †ideo dilexi

† ſ Et tu. † ſ Caſto. ſ Qui foras mittit ſeruilē. quo pena timetur nō amat̄ iuſticia

teſtimonia tua. †Confige †timore

† ſ Carnales cōcupiſcentias † ſ Quia iam. ſ Cum lex minaretur penam.

tuo †carnes meas: a †iudicijs eni3

ſ Oculus vel fons.

tuis timui. ¶ Ayn.

ſ Confixis carnib⁹. ſ diſcernendo.

Feci iudicium

† ſ Opus iuſticie in operibus. ſ In iudicijs faciendis. † ſ Secūdū animā et ſi ſecundū corpus. ſ Et ideo nō tradas deſerēdo illis qui ꝓpterea ꝙ feci iudi. et iuſ. aduerſant̄.

et †iuſticiam: non †tradas me calū-

† ſ Sed. ſ vt patronus. † ſ Ab interitu ſeruatū: ſ A ſeruando.

niantibus me. †Suſcipe †ſeruu3

¶ Iniuſta cogita. Aug. Cogitatione accedit̄ vel diſcedit̄. a qua oīa bōa 7 mala ꝓcedūt. Iniuſta cogitatō ē velle pcc̄are 7 nolle iudici ſatiſfacere
¶ Omnes peccatores t. Sūt et peccatores celi. ſicut ille qui ait. peccaui in celū. 7 corā te 7 quicūq3 minuit gratiā quā accepit de celo. quā ſpūs ſanct⁹ infudit. Peccat in celū. qui celi incola celū relinquit. Terrę ē dū terrenis inuoluit̄ delictis.
¶ Confige timore. Aug. Cognita gratia que ſola liberat a ꝑuaricatōne legis: orat. confige. vt xp̄o confixus ſim cruci. Timore. timui enim a iudicijs et hūc timorē ꝑfice vt ſufficiat crucifigendis carnibus. Vel potius timore caſto qui permanet in ęternum cōprime carnalia deſideria. quia timui a iudicijs. i. timor legis pedagogus in me ꝑceſſit. qui ducit ad caſtū. ſ3 nō crucifigit carnē. quia viuit peccandi voluntas. et ſequeret̄ opus ſi ſperaretur impunitas.
¶ Carnes. Caſ. Quia inde ſciebat ꝑuaricationē ꝓuenire. nō ſolū religa vt latronē vel feram ſed cōfige. qui diligit teſtimonia. configit carnes ſuaſ.
¶ Ayn. Caſ. In. xvi. littera petit aduentū xp̄i. quia temp⁹ ē ſuꝑbos deſtrui ayn oculus q3 hic ſagax ī diſcretōe legis oñdit̄. ꝯ hereticos ꝑuerſoreſ
¶ Ambro. Ayn. Oculus. qui ꝑuidet. vel fons. quia videre origo eſt peccati vel iuſticię. ꝑuidens iudiciū dei in quo bonus nō perit. malus non elu

dit. bona cōſcientia fretus dicit. Feci iudiciū et iuſ. Aug⁹. Non eſt iactantia glorioſi. ſed aſſertio inocentis. ne videat̄ dignus qui detur nocentibus. Defenſio eſt nō arrogantia. vt homo timet in bello dyaboli. et ideo nō fiſus ſibi humiliter petit: ꝓſit etiā quod ſeru⁹ tu⁹ nō alterius. ideo timeo tradi. quia calūniatores contra innocētiam et ſuꝑbi ſe erigūt.
¶ Feci iudiciū. Qui petebat cōfigi carnes que impediūt iudiciū. iā facit iudiciū. Iudiciū ip̄o nomine rectū iudicat̄. et ſi ſolet quotidiano ſermōe dici rectū vl' prauū iudiciū. Iuſticia eſt magna virtuſ aīmi quā q̄ h3 recte iudicat. S3 quia eam nō facit ī homine niſi deus. hic nō ip̄a ſed op⁹ eius ſignatur. Qui aūt confixus facit iudiciū. deb3 orare ne timēdo pati mala cedat inimicis. vt faciat mala. quia qui dedit vincere carnem. ne voluptate trahat̄. dat patiētiā ne dolore frāgatur.
¶ Non calūnientur. Aug. Suꝑbi ſūt iudei gentes. heretici. ſciſmatici. Quos oēs ſuperbia de corꝑe xp̄i ꝑſcidit. habēt quiq3 ꝓprias ſibi calūnias cōtra humilitatē xp̄ianā. Calūniat̄ et dyabol⁹. Nūquid iob fruſtra timet deū. Sed omniū horū venena vincunt̄ ſi quis attendit crucifixū pro ſimilitudine carnis peccati. in ęneo ſerpente ꝑſignatū. Oculi defecerūt. ſitientē intuēdo. dū memor infirmitatis humanę diuinam in chriſto deſiderat gratiā3. vt ſit iuſtus ꝓpter quod ſequitur. Fac cū ſeruo tuo. Caſ. nō eſt faſtidiū petendi. vbi largitas eſt datoris. Infinita petit. qui ſecundu3 miſericordia3 fieri querit. Cū ſeruo tuo. In hoc libe3 arbitriū īdicat quod gratię cooꝑat̄ ait etia3. Cū ſ. t. q̄ eīm alteri⁹ vult eſſe. ſtati cadit. Iuſtificatōes. quas iam accepit ſemꝑ petit. vt et ibi. Panem noſtrū quotidianū.
¶ Oculi mei. Ambro. Iſti ſunt oculi animę nō corꝑis. qui in chriſtum deficiūt ꝑuidentes futura ſupplicia. vt peccatorū gerendā annūcient ꝑnitētiam. vel videntes xp̄i gratiā. ꝑ quā regnū celorū certiſſime ſꝑantibus datur. Et illi ſunt oculi pęnę. iſti gratię. Et imꝑfectę fortaſſe animę ſunt oculi ſuppliciorū. ꝑfectę aūt oculi gratiarū puriores et ſinceriores. Poteſt etiam vna et eadem anima habere oculū ſuppliciorū. et oculū gratię. et iſte dexter ille leuus. Et ideo pluraliter dixit oculi.
¶ Tempus faciendi. Ambro. Temp⁹ plenitudinis. dies ſalūtis ē. et tempus faciendi domīo. quia ſuꝑbi de ſe ꝑſumētes ſuā iuſticiā conſtituere volentes. legē diſſipauerūt ꝑuaricando. Caſ. aliter agentes ꝙ ꝑceptū foret. Aug. vnde quilibet humiliati cōfugerent ad gratiā ſubuenientē. 7 ita diſſipata lege temp⁹ erat vt ꝑ xp̄m miſericordia veniret. vt vbi abūdauit delictū ſuꝑabundaret gratia. Vel quia videt tempibus antixp̄i legē polluendā. clamat temp⁹ eſſe ſubueniendi. ne ſalus populi pereat. ideo quia tēpus gratię eſt. Vel quātomagis diſſipant tantomagis dilexi man. t. Super aurū. olim cū in veteri teſta. lateret ſub velo gratia ꝓpter terrenam mercedē. conabātur facere mandata. nec tamē faciebant: quia nō amabāt

† ſ nō alteri⁹. † ſ Quē alij in malū impellūt. † ſ aug. greca locutio minus vſitata nobis. i. nō calumniādo capiant. ſ Calūniarū maxima eſt ꝙ dicūt mortuū coli.

tuu3 in †bonū: †non calūnientur

† ſ Ambro. Preuidentes futura ſupplicia vel videntes gratiā chriſti. Illi ſunt pene. iſti gratie. † ſ A ſe. ſ Ardenter intuendo.

me ſuperbi. †Oculi mei †defece-

† ſ xp̄ū3. † ſ verba euāgelica que dicitur⁹ erat

runt in †ſalutare tuum: †et in elo-

† ſ vt nos ſim⁹ iuſticia dei ī xp̄ō. vt ait apoſtol⁹ † ſ Nō ſolū nō tradas ſed fac cū ſeruo. ſ Ecce liberū arbitriū cui compatur mīa.

quium †iuſticię tuę. †Fac cum ſer

† ſ Nō ſecundū iuſticiā meā. ſ Quid

uo tuo †ſecundū miſericordiā tuā:

† ſ Quibus tu iuſtos facis. non homo ſe.

et †iuſtificationes tuas doce me.

† ſ Enim. ſ aug. Quia nō bene michi ceſſit cū fui liber meus. † ſ Nō peccati. † ſ Ideo. ſ Habet intellectum. ſed vberiorē querit ſ Semꝑ eſt bibendū de fonte lucis eterne.

†Seruus †tuus ſum ego †da mi-

† ſ Ad hoc vtiq3. ſ Que ſcire opus eſt contra calūniantes.

chi intellectum: vt †ſciam teſtimo-

† ſ da intellectū quia modo eſt temp⁹. † ſ nō differendi quod expetit. ſ vel dn̄o

nia tua. †Tempus †faciendi dn̄e

† ſ Quia. ſ Iudei aliter agentes. † ſ gratia facit vt ex dilectione impleātur mandata. que timore non poterant.

†diſſipauerunt legem tuā. †Ideo

† ſ Hoc eſt quod alibi ſuꝑ aurū et l. pre. m. topaſius eīm dicit̄ lapis multū precioſus.

dilexi mandata tua: †ſuper aurū et

† ſ Quia dilexi.

topazion. †Propterea ad oīa

† ſ Quibus dilectione cohereba. † ſ vt ex rectis rectus fierem. † ſ vnde hoc quia.

†mandata tua †dirigebar: †omne3

ſ aliter ad oīa mandata nō poteſt dirigi. ſ Quaſi naufragiū recte vie ſ Qui amat rectā viam neceſſario odit iniquam.

viam iniquam odio habui.

Sed cū amātur ſup aurū terrena merces vilis eſt. nec illis cōpatur.
¶ Ambro. Faciendi. Nō iam iubendi. quia et iuſſa pdeſſe nō potuerūt. Claudus enī erat mūdus. et titubante veſtigio fidei fluctuabat. oīnem ſubſtantiā ſuā in medicis nichil pficientibꝫ erogauerat mulier illa euāgelica. faciendi ḡ tpus nō iubēdi. Eſt enī tpus tacendi et tpus loquēdi. Tpus legi dī tpꝰ loquēdi. vbi erat vox vboꝝ ſine opatōne grē. Aug. Tempus vō euāgelij tpus tacēdi illa legalia. et opandi ſpūalia

¶ Redime. Aug. Id eſt. dato ſpū fac ne calūnie hoīm. i. falſe impoſitiones terroribꝫ vincant. quibꝫ vbiqꝫ agitātur xpiani. quia ſi hoc data michi patiētia egeris. inter ipas calūnias cu. m. t. Recolēs aūt pmaꝫ pvaricatōis ſue. ait. Exitus aquarū. quia nō cuſtodierunt ipſi oculi. vnde in alijs libris quia nō cuſtodiui legē tuam. deſcenderūt humilitate in vel p exitus aqꝫ. Et ſubintelligit in vel p. vt cū dicit. deſcēdit piſcinā vel montes ſine in vel per. Et bene deſcendūt humilitate pnitendi qui p ſapbiam erant erecti. dū ſuā volebāt cōſtituere iuſticiā. vnde pvaricādo confuſi deſcendūt flēdo. vt iuſticiam dei mereātur. Vel tranſierūt exitus aquarū exaggerate. i. plus fleuerūt ꝗ̄ aque manāt de ſuis exitibꝫ ſic flēdo impetrat gratia. delens iniquitateꝫ et adiuuās volūtatē.

¶ Caſ. In. xvij. littera dicit aperuiſſe os. et traxiſſe ſpūꝫ. vt eiꝰ audiatur oratō. et ploraſſe. quia nō eſt lex a iudeis cuſtodita.
¶ Phe. Ambro. Errauit. merito huic litterę lacrimabilis pſalmꝰ ſubiectꝰ ē. aſpice ī me. Redime me. faciē t. illu. ſed quia tardius vcīt dſiderat. exitꝰ aquaꝝ d. o. dolet ergo hic dauid. ſed nō deſpans errorē populi. quaſi puidet me erroris. tibi nō audio loqui. tū teſtimonijs tuę miſeratōis veniā pmittis. Mirabilia t. t. dum video quę olīꝫ in abraā in filijs iſrael. et cęteris feciſti.
¶ Caſ. Phe. Errauit. quia hic cōdolet his qui errando calūniātur. quibꝰ pponit quomō ſcrutat legem. et qualē intellectū habet in ea. Mirabilia. p ea enī virtꝰ dei. vnde angeli beati ſūt. hoībus innotuit. hoc aſſidue licet ſcrutari.

¶ Phe.

M Irabilia teſti
† ſ Quia mirabilia credit. diligenti indagine querit. ſ Aug. Quaſi factus ſit ipſa inueſtigandi difficultate curioſior quāto enī res obſcuriores habꝫ cauſas. tanto eſt mirabilior.
monia tua: †ideo ſcrutata eſt ea aīa
† ſ Scrutās anima hoc īuenit. quia me ſcrutātē: ſ Noua lex. declarans figuras veteris legis.
mea. †Declaratio ſermonū tuorū
† ſ Interiorē. ſ Scrutans ſic pficit. ſ Noſtras tenebras. † ſ Humilibus:
illuminat: et †intellectum dat †par
† ſ Et ideo. ſ Poſt intellectū ſi quis vult facere nō poteſt ſine ſpū. † ſ Ad ſimili. illius qui eſtu copit auram.
uulis. †Os meuꝫ aperui et †attra
† ſ Scire et facere.
xi ſpiritum: quia mandata tua †de
† ſ Ergo. ſ Id eſt. da ſpūm. † ſ Et qꝛ aſpicit aliquando iratus. vt pdat ſicut ſodomā addit. ſ Si quando laboro:
ſiderabaꝫ. †Aſpice in me et †miſe
† ſ Sicut ſoles his qui te diligunt.
rere mei: †ſecundū iudiciū diligen
† ſ Ambro. Motus animi dirige ſecundū tua iuſſa ne viciis ſeducātur.
tiū nomen tuuꝫ. †Greſſus meos
† ſ Sciebat enī gradientē temptandū eſſe. ideo nō aīt excludat. ſed nō do. ſ Quia nō pōt penitus excludi. Eſt enī peccatū in corpe. ſꝫ nō regnet.
dirige ſecundū eloquiū tuū: et †nō
† ſ Carū eſt grauior tēptatō cōtra quas ſilēdū ē.
dnet mei oīs iniuſticia. †Redime
† ſ Qui opprimit calūnia nō facile ſuat mādata
me a calūnijs hoīm: †vt cuſtodiā
† ſ Et ſ Spūalē legis intelligentiā michi da. ſ filiū tuū mitte. ſ Aug. tuā manifeſta preſentiam opitulando.
mandata tua. †Faciem tuam illu
† ſ vt ſeruꝰ ſicut terra ſole chorūſcet. ſ vt eiꝰ refulgenti gratia pfundatur.
mina ſuper †ſeruū tuuꝫ: et doce me
† ſ vt faciā. quia oīs qui audit a patre et didicit venit ad xpūm. qui ergo nō venit. i. nō facit. non didicit. † ſ Ita fac quia exitus.
†iuſtificationes tuaſ. †Exitus aq̄
† ſ vel deſcēderūt. † ſ Quibꝰ et mors īrrauit
rum †deduxerunt †oculi mei: quia
† ſ Quibus cuſtoditis fuiſſet leticia. ſ Ipſi oculi vel ipſi calūniantes iudei.
non †cuſtodierunt legem tuam.

¶ Sade.

ſ Qui punis. ſ In omnibus. ſ Idō ſic ploro peccata. qꝛ iuſtꝰ es.
I Vſtus es do
† ſ Hac cōfeſſione daniel feras. pueri flamas vicerunt. et ionas de ventre ceti liberari meruit.
mine: et †rectum iudicium tuum.

¶ Calumnie. Caſ. Sūt cōtrouerſię ptra veritatē quas pcatur auerti. vt mandata indagaret.
¶ A calūniis. Ambro. De illis eſt temptatio ꝗ̄ grauior eſt. Nō enī oīnis tēptatō calūnia ē. ſed tm̄ grauior. Siquidē temptatō pt eſſe ſine calūnia. Calūnia aūt habet in ſe tēptatōem. Eſt aūt temptatō humana. quę lenior ē. quā ferre poſſumuſ. et hęc calūnia nō eſt. Temptatō autem grauior quę ē calūnia eſt quę non falſa expo nit. verū etiaꝫ quę pię geſta ſūt decolorat. vt in Ioſeph impudica dn̄a fecit. et in ſuſanna duo pſbiteri.

¶ Teſtimonia. Aug. Perhibēt teſtimoniū deo bonitatis et magnitudinis celū terra et oīnia viſibilia opa eius. quę oīnia et ſi quędā vſu viluerūt. ſi bene attendātur ſūt admiratōe digna. hęc aūt admiratō nō terret. ſꝫ eſt cauſa cur ſcrutet. Vl' pcepta dei ſūt teſtimonia bonitatis. et ſūt mira. et ideo ſcrutanda. quia cū bonuſ bona pcepit. eis tamē dedit quos nō poſſent viuificare. quibus ex bona lege nulla eſt iuſticia.
¶ Sermonū. Caſ. Quos ſancti pphetauerūt. vt. Ecce vgo concipiet ꝛ huiuſmodi. quorū declaratio eſt aduentus xpi.
¶ Paruulis. Augꝰ. Noli pſumere de te. et intelligis quare bona lex a bono data ſit. quę nō viuificat. ſcꝫ vt magnos faciat puos: vt diffidentes de ſuis viribus fugiant ad grām. Hoc iuenit iſte. quia puulus. et hęc ſunt mirabilia t. quę ſcrutata eſt aīma puuli huiꝰ. Soli enī puuli illuminātur. vnde dn̄s in euāgelio. Confitebor tibi pater dn̄e cęli et terrę. quia abſcōdiſti hęc a ſapientibus et pru. et re. e. p. Et alibi. Ego in iudiciū veni in hunc mundū vt qui nō vident videāt. et qui vident ceci fiant. Facere aūt mādata recte nemo poteſt. niſi p ſpūm in corde eius dilectio ſit diffuſa. hoc etiam iſte cōfitetur dicens: Os meū. ꝛc. Cū deſiderarē facere mandata. nō erat michi vnde poſſem. et ideo aperui os petendo. querendo. pulſando. et ſitiens hauſi ſpūm quo facerē. ſed quia quanto ſuauꝰ ſenſit. tanto ardētius ſitit. Adhuc petit dicens: Aſpice ſecundū iudiciū. quod feciſti in eos qui te diligūt. quia vt te diligerēt prius eos dilexiſti. Vel iudiciū dei eſt vt diligentibus det auxiliū miſericordię ne ſui decipiātur.
¶ Aperui. Aug. Cōfitendo. ratōnem ampliādo. attraxi bonis meritis. Vel os. Caſ. i. mentis introitus apitur cū diſcere volumꝰ. attrahit cū dei ſermo deſiderio complet. Aperuit os infirmuſ. traxit ſpūm validus. i. virtutē faciendi. quā p ſe habere nō potuit. Et quomō aperuit et attraxit ſubdit quia man t. ꝛc.
¶ Greſſus. Aug. Id eſt. fac me rectū ſecundū pmiſſū tuū. et quāto plꝰ regnabit charitas tanto minꝰ dominabit iniuſticia. vū ſbdit. Et nō do. m.
¶ Omnis. Aug. Quia nō valet in alijs ſeruaſſe legē ſi in vno offendit. Qui enī in vno offendit factus eſt omniū reus. vt ait Iacobus.

¶ Faciem tuā. Caſ. Precat videre faciē nō velatā vt iudei. ſed pure veritatē. Vel aduentū xpi pcat. cuiꝰ faciē tenebrę illuminatę ſunt.
¶ Exitus. Caſ. Id eſt. effuſiones lacrimarū. hyperbole. i. copioſas lacrimas quaſi fluenta fontiū. p recordatōne peccatorum.
¶ Sade. Caſ. Victa carne clauiſqꝫ cōfixa peccatis p lacrimas dilutis. In. xviij. littera iudicia dei laudat. ꝛ eloquia ignita veneratur. petēs intellectum vnde viuat.
¶ Ambro. Poſt lacrimas cōſolatō. nā et qui in dolore ſunt cōſolatōe indigent quę fit p miſericordiā dei et qui pęnas criminū luerunt ſpant veniā. et qui lacrimis lauerunt requiē merētur. Sade cōſolatio interptatur. quę triplex eſt. Prima ergo cōſolatio eſt. quia nō obliuiſcit miſereri deus. d qua ī hieremia. Ite pficiſcimini filij. ego enī deſerta ſū. Equo aīmo eſtote filij. clamate ad dn̄m et extrahet vos de manu inimicoꝝ. Secūda p punitōnem. vbi et ſi fides. i. cōſcientia delicti deſit pęna ſatiſfacit et releuat. de qua in eſaia. Conſolamī populū meū ſacerdotes. loquimī ad cor hieruſalē ſolutū eſt peccatuꝫ eius. qm̄ recepit de manu dn̄i duplicia. Tercia cū lacrimis crimen abluit. quę in hoc loco et in multis alijs reperitur.
¶ Caſ. Supra triſtis de errore. hic ſe conſolatur p iuſticiam dei.
¶ Iuſtus es. Ambro. Qui ſua delicta nō reſpicit. iniuſte putat ſe grauari. ſed bonus ſe accuſat. et digna ſibi inferri a iuſto dicit. in quo et ſperat ſicut enī iuſtus punit. ſic et ſuſtinentē remunerat. quidquid fit recto iudicio fit. et hęc eſt conſolatio iuſtoruꝫ niā arrogaret.
¶ Rectū iudiciū tuū. Qui iubes affligere ſe peccatorē. aliter ſibi ve
¶ Aug. Rectū iudiciū. Iuſticia. veritas ſunt timenda peccanti. quia ſic iuſte damnatur quicūqꝫ damnat. nec poteſt inde cōqueri. Iuſticiā dicit teſtimoīa dei. quia iuſtū ſe pbat mandādo iuſticiā. Eſt etiā hęc iuſticia veritas. vt deus talibꝫ teſtimonijs inoteſcat. Vel mandaſti. i. pcepiſti teſtimonia. i. pcepta quę ſub teſtificatōe plata ſunt. hęc cōtinēt iuſticiā et veritatē. quia et oīnia ęque decernūt. et promiſſa retribuūt. Caſ. ad vtrūqꝫ nimis. Nimis inculcare nobis iuſticiā diſtrictio eſt. veritatem cautela.

¶ Nimis mandaſti. Caſ. Id eſt. per multos et iuſtos. et multo tem-
pore ꝓpter infirmoſ.
¶ Zelus. Ambro. Amoris nõ liuoris. zelus bonus ꝓ domo dei· quã nõ
patiebatur a ꝑfidis lacerari. vt phinees. Meli⁹ eſt vt paucoꝝ damnatõne
plurimi liberẽtur· ꝙ eorũ abſolutione plurimi perderẽtur.
¶ Ignitũ. Ambro. Purgat corda vt fornax aurũ· accendit ad amorez
dei. et cõtra impios illuminat etiã audientes. hũc ignem venit dñs mittere
in terrã· hoc igne cale-
factus hieremias dicit
Erat ignis flamigerãs
ĩ oſſib⁹ meiſ. Hoc igne
vrebat' rubus et nõ ex
urebat'. Urit ſmo di-
uinus vt corrigat. non
exurit vt perdat. hoc
igne vaporati cleo-
phas et alius diſcipu-
lus dixerũt. Nõne cor
no· ardens erat. ⁊c.
¶ Et ſeruus tu⁹.
Auguſ. Merito zelat
oblitos verba dei. q̃a
ad hoc flagrabat eos
adducere quod arden
tiſſime deſiderabat.
¶ Adoleſcentu-
lus. Caſ. Hoc autem
ad litterã multis ſan-
ctorũ poteſt ꝯuenire ⁊
ſpũaliter populo gra-
tię. Multi eñ ſancto-
rũ vt ioſeph inter frẽs
et dauid inter ſuos. ſic
et nouus populus gra
tię· qui ętate ſequitur.
ſed fide p̃cedit. Aug.
iſte eſt cõtemptuſ. et iõ
maior· quia cõtempti
bilia elegit deus· et re-
ꝓbat illos qui ſuã iu-
ſticiã voluit cõſtituere.
Aug. Iſti ſunt duo
populi· qui in vtero re
beccę luctabãtur. de q̃
bus dicit'. Maior ſeruiat minori. Iſte mīor nõ eſt oblit⁹ iuſtificationes dei.
cũ inimici maiores ſunt obliti· qđ merito. q: neſcientes iuſticiã dei ſuam q̃re
bãt. iſte nõ eſt oblit⁹. quia nõ ſuã ſed dei· de q̃ dicit. Iuſticia tua iuſ. in
ę. Lex veritas. quia ꝑ eã cognitio peccati. et ꝓhibet teſtimoniũ iuſticię
dei· ꝓpter hanc patitur iunior a maiore. vnde ſubdit. Tribulatio et an
guſtia· ⁊c. In tribulatõne poſcit iſte intellectũ. vt ſciat quia nichil ẽ quod
ꝑſequentes tollũt. quia et ſi vitã finiũt· viuet in ęternũ· qui iuſticiã quę ma
net in ęternũ p̃ponit tempalibuſ· quę iuſticia in tribulatõne eſt· martiria· i·
teſtimonia. Id eſt. iuſticia tua ęterna cauſa eſt quare in tribulatõe ſeruem
teſtimonia· id eſt· martiria.
¶ Iuſticia tua. Caſ. Hominũ iuſticia tempalis eſt. ſed dei ęterna. q:
quiſquis eam ſequitur in ęternũ gaudebit· quod nõ eſt de iuſticia iudeorũ·
et qui legem dei ſequitur. veritate impletur quę et chriſtus.
¶ Equitas teſtimonia. Vel ita ſecundũ ſerien littera legatur. Am
bro· Q·d· tribulatio et anguſtia inuenerũt me et michi poſito in tribula-
tione. Teſti· t· ſunt ęquitas. vel iuſticia· vel iuſta in ęternũ· i· ſũt michi
cauſa ęternę iuſticię. talis ſpes eſt contra tribulatõnes quę tempales ſunt.
Et in his da intellectũ· qui ſupra iunior. maturior ſenibus inter aduerſa pe
tit intellectũ. vt ſciat hęc tranſitoria· et inde mercari vitã. ſciat ꝙ lubrica ſit
hęc vita et ſit pius erranti. ſciat cõia bona ſęculi· ſciat miſerias· vt portũ q̃
rat. ꝑfecta virtus eſt intellectus· ſi quis qđ ſenſu capit factis exequitur.
¶ Coph. Caſ. In· xix· littera iuſtificatõnes ꝓmittit exquirere. adijciẽs te
ſtimonia dei in ęternũ fundata eſſe.
¶ Ambro. Coph. Cõcluſio vel aſpice quod idem eſt: quia cõcluſus de
bet circũſpicere ſe· et cãm ꝑiculi nõ diſſimulare. cõcluſio hęc eſt in anguſtijs
mentis. q̃ qui reſpirare clauſo meatu nõ poſſit. noxia eñ cõſcientia premit
morbi vis viget· ſenſum mẽtis intercipit anguſtia. Oratõnis ergo quęren
da eſt medicina. Clama ergo ad medicũ. Clamaui. quaſi vndiq; ſũt ho
ſtes. nõ ſolũ viſibiles. ſed quod graui⁹ eſt ſpũales. Vocandus eſt ergo qui

¶ Et·
Mandaſti iuſticiam teſtimonia
† ¶ vel valde † ¶ Et ideo. ¶ idem qđ alibi di
citur de xpõ zelus domus t· co· m. hoc zelo corpo
re tabeſcat ille·
tua: et veritatem tuã † nimis. † Ca
† ¶ Charitas. † ¶ vel tuus· quia deo zelat non
ſibi· ¶ Cur·
beſcere me fecit † zelus † meuſ: quia
† ¶ Et ſi ſecũdũ ſeculũ amici· ¶ quos deo zelat
obliti ſunt verba tua † inimici tui.
† ¶ Q. ideo zelus michi · quia· ¶ Spũſancto·
† ¶ vt etiam corpus vrat·
† Ignitũ eloquiũ tuũ † vehemen-
¶ ideo. ¶ Quicũq;·
ter: et ſeruus tuus dilexit illud.
† ¶ Et cũ hoc ſit· et ſi iunior. et deſpect⁹. nõ tamẽ
oblitus ſũ iuſ. t. vt illi maioreſ. ¶ inimici mei.
† Adoleſcentulus ſum ego et
† ¶ aug. Iuſtificat deũ qui ſe accuſat. quod fit ꝑ
humilitatẽ. ¶ Mirabilior ẽ in iuuene hũilitas.
contempt⁹: † iuſtificationes tuas
† ¶ Quia. ¶ aug. Iuſticia ſolius dei eterna· lex
non ſum oblituſ. † Iuſticia tua iu
ꝙ eius vera ꝑ omĩa. vel veritas eſt et ſpũalis· ⁊ ſi
non videtur: vel veritas eſt nõ vmbra· non figura
ſed res·
ſticia tua in ęternum: et lex tua ve-
¶ Pro qua. ¶ Que ſunt numera iu
ſtis ad onera peccatorũ deponenda.
ritas. Tribulatõ et anguſtia inue
† ¶ Caſ· Expectantẽ et paratũ· † ¶ tamẽ quãtũ
cunq; ſeuiant· ¶ Hoc eſt remediũ cõtra tribula
tiones vt nõ deficiam.
nerunt † me: mandata tua † medita-

ſit auxilio. Pręueni in maturitate. Vel ſicut in grecõ p̃ueni ãte ho
ram. Caſ. Nullũ temp⁹ ad hoc eligendũ: ſed ſemꝑ hoc agendũ. et ſi enim
omĩs rei ſub cęlo temp⁹ eſt: ſed nõ ſuꝑ cęlũ· nõ ſuꝑ dñm temp⁹ ẽ Ambro.
Sed quia ſequẽs verſus temp⁹ p̃candi exprimit. hic magis actuũ ꝙ oratõ
nis tẽp⁹ intelligit'. Et ẽ ſenſus. p̃ueni ãte horaz. Et cla· i· opando ꝓ ęternis
p̃ueni horam aliarũ actionũ ⁊ clamaui corde. Et in verba. ⁊c. Aug. dein
de ſubdit de tempe precandi. Pręuenerunt oculi. meditari eloquia
mane· ſupra ante horã
ſecundũ illud media
nocte ſurgebã. pudor
eſt ſi radius ſolis ĩ ſtra
tu ocioſũ inuenit. ꝑmi
tias cordis et vocis q̃
tidie deo ſacrifica· tũc
et nox vertit' in lucem.
nõ tempis ſed gratię.
vnde ſponſa ait. Per
noctes q̃ſiui illũ. quem
diligit aĩa mea.
¶ Caſ. Poſt errorẽ
accepta cõſolatõne cõ
cluſus aſpius: clamat
ſtudioſius.
¶ Clamaui· Aug.
Clamor cordis eſt ma
gna intentõ cogitatio
niſ· Toto. q: nõ aliũ
de cogitat'. In tali pe
tentis affectu. ſiue in ſi
lentio. ſiue cum voce ſi
opus eſt ꝓpter hoĩes
nõ deſpatur effectus.
¶ Iuſtificatõẽs
t. requirã. Auguſ.
Nõ ſatis clamare ad
deũ. ſed et iuſticias ei⁹
exquirere.
¶ Requirã. Aug.
Nõ lõge eſt adhuc a fa
ciẽte qui requirit. quia
nõ conſequit' vt qui q̃
rit inueniat. et qui in-
uenit faciat· ſed tñ ali
ter nõ venit' ad facere.
Boni aũt ſi q̃rũt vt in euãgelio ꝓmittit' inueniũt· ſcđm illud. Quęrite et
inuenietis. ſed et mali· qui tñ nõ oderũt ſapientiã quę eſt deus: in qua ſũt om
nia quę quęrunt' ab his qui volũt eſſe beati. De malis qui oderũt dicit ſa-
pientia. Quęrent me mali et nõ inueniẽt oderũt eñ ſapientiã. ſed ſi oderũt
quõ quęrũt. Quęrũt nõ ꝓpter ipſam ſed ꝓpter aliud quod amãt. quęrunt
eñ dicta ſapiẽtię vt habeãt in doctrina nõ in vita. vt nõ ꝑ mores ad ipſam
veniãt. ſed ꝑ ſermones eius ad vanam gloriã. verbis eius inflati. et ita ma
gis ab ea alieni.
¶ Ad te· Caſ. Hoc eſt toto corde clamare. Saluũ me fac. vbi eſt ſa
lus aĩę· efficit vt faciẽda fiant· et vſq; ad mortẽ ſi opus eſt certet'. vbi non
eſt ſalus iſta· ſuccumbit infirmitas.
¶ Pręueni. Aug⁹. Pręuenit in maturitate qui in annis puerilib⁹ ſene
ctutẽ anticipat· vt grauitas ſit in mẽte. licet ſit vaga et mollis ętas. Nõ eñ
magnũ eſt ſi defecto corꝑe a voluptate quieſcunt· magnũ vero ſi in feruore
ętatis ſunt tempati. Bonũ eſt eñ viro ſi portauerit iugũ ab adoleſcentia
ſua. hoc de ętate. De hora dicit. Pręuenerũt o. m. a. t. d· Oculi cor-
dis ante credũt xpõ ꝙ aduẽtus ei⁹ irradiat· Diluculũ initiũ lucis. quãdo
poſt tenebras ſęculi xpus emicuit. vel reſurrectio mane facta. Ideo mens
diluculo ſurrexit; vt meditarer e· t· quę adeo ſuauia·
¶ Pręueni in tempeſta nocte. Aug. Vel in maturitate· idem tñ
ſenſus. vix inuenit' in ĩmaturitate. Immaturitas eſt nox intempeſta· i· iopor
tuna actionib⁹. Tempeſtiuũ dixerunt veteres oportunũ a tempore. dicit au
tem ſcđm litterã ꝙ noctis tempe vigilet amor dei magno orandi affectu.
Vel nox eſt totũ ſęculũ. in quo clamam⁹ p̃uenientes diez· quo merces da
bitur. et inde p̃ueniamus faciẽ eius in cõfeſ. Vel immaturũ tempus noctis
fuit ante tempus gratię. quo xpus venit· nec tamẽ tunc eccleſia tacuit. ſed ꝓ
phetando clamauit. et ſperauit in verbis potentis facere qđ promiſit. Ipſa
etiam dicit· p̃uenerũt oculi mei ad te matutinũ. Matutinũ eſt quãdo ſedẽ
tibus in vmbra mortis lux orta eſt. Ad hoc oculi ſanctorum pręuenerunt.

† ¶ Et michi eſt iuſticia manẽs in eternũ teſtimo
nia in tribulatõne. et ideo in ea da intellectum·
tio mea eſt. † Equitas teſtimonia
† ¶ Et eo ſcȝ intellectu ſupat ſeniores.
tua in ęternũ: † intellectũ da michi
¶ vere·
et viuam.
¶ Concluſio·
¶ Coph.
¶ da intellectũ. quia· ¶ Mẽs hi
uiſa non impetrat.
Clamaui in to
to corde meo exaudi me domine:
† ¶ Ad hoc ꝓfuit clamor· † ¶ faciendas.
† iuſtificationes tuas † requiram.
† ¶ Nota ꝑnũ affectũ ¶ Expoīt quid ſit ex toto
corde clamare. † ¶ In aĩa que cuſtodit mãdata.
† Clamaui ad te † ſaluũ me fac: vt
† ¶ Ambro· Nota ſedulitatis obſequiũ † ¶ Et.
¶ Precurrit etatẽ maturitatis· qui puer ſenilem
grauitatem induit.
† cuſtodiam mandata tua. † Pre-
ueni in maturitate et clamaui: q:
† ¶ Semꝑ creſcens in ſpe· ¶ Et in aduerſis·
† ¶ Et· ¶ A ſimili. ſtrenui opaꝛii. vel diluculuz
eternitatis labore vinee preueni· vel in diluculo
virtutũ· ¶ vel is·
¶ vel is.
in verba tua † ſuperſperaui. † Pre
† ¶ directi † ¶ vel mane· ¶ vel matutinũ.
¶ vel um.
uenerũt oculi mei † ad te † diluculo

ꝓuidentes futurū. vt meditarentur eloquia dei in lege et prophetis que hoc de chriſto nunciabant.

Secundū miſericordiā. Vel ita ſecūdū ꝓcedentē ſententiā vbi de etate egit. Caſ. vir nāqz ſanctus et ſi etatē vincens mane ſurgit: nō tamē in opibus ſuis. ſed in miſericordia dei cōfidit dicens. Vocē meā audi ſ. m. t. et ſecundū iu. t. nō quo in futuro iudicabis. ſed quo ſupplicibus parcit. et ſe dānantes abſoluit. Viuifica me. mortuū lege peccati.

Iniquitati vel iniuſte. Caſ. Quia et aliqui ꝑ criminibus puniunt a lege. vt cauſa ſua melior q̄ȝ illorū videatur.

Om̄es vie tue veritas. Caſ. Hoc nō poteſt dicere iude⁹. ſed fidelis q̄ credit veritati.

Aug. Om̄es vie t. veritas. Erga ſanctos om̄es vie veritas. oēs miſericordia. quia et ī iudicando ſubuenit. ⁊ ita nō deeſt miſericordia. et in miſerando id exhibet quod ꝓmiſit. ne deſit veritas. Erga om̄es aūt quos liberat et damnat. om̄es vie miſericordia et veritas. quia vbi nō miſeretur vindicte veritas dat. quia nullū īmerito dānat. ſed multos īmeritos liberat.

Initio cognoui. Aug. Aduerbialiter. Initio dicit ſe nouiſſe eccleſia ꝙ teſtionia ſunt in eternū fundata. nec aliūde nouiſſe q̄ȝ de ipſis teſtimonijs. Teſtimonia ſunt quibꝫ ꝓmiſit ſe daturū regnū eternuȝ filijs. et quia in filio cuius regni nō erit finis ſe daturū teſtatus eſt: fundata ſunt in eternū. n̄ ꝙ ipſa ſint neceſſaria.

Ideo. Q. quia ſtudioſe ad te vigilo.
vt meditarer eloquia tua. Vo-
aug. Prius deus ſecundū miſericordiā aufert a reis penam. et eis poſtea ſecundū iudiciū dabit vitam. quia nō fruſtra hoc ordine dicit. miām et iu. canta tibi domine. licet nūc temp⁹ miſericordie nō ſit ſine iudicio nec temp⁹ iudicii poſt ſine miſericordia.
cem meaȝ audi ſecundū miſericor-
diam tuam domine: et ſecundum
Quia. aug. Quādo iam corpus ꝑimunt. vnde tribulatio ꝓxima eſt. nō que imminet. quia iam preſens. ſed que fit in carne. qua nichil propius eſt anime.
iudicium tuum viuifica me. Ap-
propinquauerunt ꝑſequentes me
In hoc ſeruiētes. aug. Quo magis huic ꝓppiant. a iuſticia longe ſunt.
iniquitati: a lege autem tua lon-
Appinquaue. ſed nō nocuerūt. quia tu ꝓpe ad remediū. nec te latet quod agimus.
Intus adiutus.
ge facti ſunt. Prope es tu do-
aug. Etiā ꝙ patimur, nō eſt immerito.
mine: et omnes vie tue veritas.
vel ab initio. In adā qui ꝑ neglictis punitus. vel ꝑ ātiquos patres qui tenēdo ea venerunt ad eternitatem.
Initio cognoui de teſtimonijs
tuis: quia in eternū fūdaſti ea.
Ambro. Caput. i. humilitas caput virtutū quā cōclusus ſeruat. vt ſerpens caput corꝑe expoſito.

Res.

Q. ꝓpe es tu dñe ergo. Que eſt ī ſtudiis meis et temptatōibus.
Vide humili-
Que dicit qui ſe hūiliat e. et qui ſe exaltat humiliabitur.
tatem meam et eripe me: quia le-

qm̄ ipſa res dabit: ſȝ q̄ȝ id qd ꝑ ea ꝓmiſit deus eternū ē. Fundata vō dicūtur. quia in xp̄o vera monſtrant. qui eſt fundamentū quod nemo pōt mutare. Initio nouit. quia hoc dicit eccleſia que ab initio generis hūani nō defuit terris. cuius primitie fuit abel qui in teſtimoniū xp̄i immolatus eſt. Et ab initio dictū eſt. Erūt duo in carne vna. Quod ſacramentū magnuȝ eſt in xp̄o et in eccleſia. vt vbi ait ap̄lus: Ecce duo teſtimonia. quoꝝ alterū in actu alterū in verbo eſt exhibitū. Vel teſtimonia dicit ꝓcepta. que dicūtur fundata in eternuȝ. quia pro eis neglectis vel ſeruatis merces eterna. vel pena eterna redditur.

Res. In. xx. littera petit viuificari. quia mādata dei ſūmo ſtudio queſiuit. qd longe eſt a malis qui nō ſimiliter egerūt. Et quia nemo viuificat niſi ꝑ humilitatē que eſt caput omniū virtutū. ideo huic octonario ꝓmittitur hec littera Res.

Ambro. Res. caput vel primat⁹. i. ratōnalis ſenſus qui regit om̄ia mēbra. vnde qui turpiter et beſtialiter agit. capite damnat. vt forma hoīs priuetur qui ſapiētie ratōem nō tenuit. Myſtice caput noſtrū xp̄us ſine quo viuendi vſus hr̄i nō valet. Sicut ḡ caput coluber ſeruat. ſerua et tu caput. i. xp̄m quo viuim⁹ ex quo om̄ia bona. Moraliter. Caput humilitas. q̄ totū noſtroꝝ actuū fouet corpus. Inflatus hoc caput non tenet. i. xp̄i humilitatē q̄ eſt caput oīm virtutū. Primat⁹ eſt etiā dn̄s xp̄us qui ablatus maiori. i. populo iudaico dat minori iacob. i. xp̄ianis. vnde in eſaia legit. Auferā a iudea caput et caudā. i. xp̄m qui eſt initiū et finis alpha et o.

Vide humilitatē. Ambro. Qua ſuꝑbia vincit que om̄i xp̄iano neceſſaria eſt. Eripe ſuꝑbus malis inectit vt humiliet. hūilis eripit vt exaltet.

Amb. Vide hu. Placeat tibi humilitas mea. et iudica ſecundū illaȝ. Alij in alijs. iuſt⁹ in humilitate gloriat. bona gloria eſt xp̄o ſubijci. quo merito eripitur quis a flameo gladio. i. morte eterna.

Iudica. Caſſio. Vt de ꝓſenti iudicio agatur. Iudi. meū. id eſt. examina diſcretōȝ fidei mee. Nō ꝑ arrogantiaȝ petit iudicari. ſed vult a deo examinari ſuū iudiciū. quo deū credit et incarnatōeȝ xp̄i. de quo iudicō omnes ſancti ſecuri ſunt: nec timēt dei iudiciuȝ q̄ in his que bene credendo iudicāt. ſciūt ſe glorificandos ſancti. quia tales ſanguīe xp̄i redimendi vel redēpti erant. vñ ſubdit. Redime me ſanguīe paſſionis. Et viuifica me ꝓpter eloquiū tuū qd dic: Qui credit in me nō moriet: ſed habebit vitam eternam.

Aug. Iudica. De iudicio futuro agit. ad quod īnoxius et ꝓprie īnocentie arbiter feſtinat. Iuſtus apd deuȝ ſciens etiā miſericordē nō timet iudiciū ī quo abſoluit quod incipit etiā hic a ſanctis nō in eternū puniēdis. Ido ꝑ ezechielē ad āgelos vltōnis miniſtros ait: A ſcīs meis īcipite. Et alibi. Tp̄⁹ ē vt īcipiat iudiciū a do. d. Ido iſte apud redemptorē ſuū ſꝑans ⁊ volēs mature abſolui ait. Iudica. i. matura facere iudicium et ibi. Redime me. a malis. Propter elo. t. ne recūde. qui diffidit de meritis. ꝓpter verbum dei clementiam ſperet. hoc eſt illud verbum quod ſimeō videre expectauit.

Q. vide humilē: Sic videgem tuam non ſum oblitus. Iu-
Id eſt. cauſam meā. Quia cōtra dyabolū cauſam agit. A malis.
dica iudiciū meū et redime me: ꝑ-
Id eſt. illā legē quā nō ſū oblitus. vt ſe humiliaret. vt videaȝ vt ſeruem illud.
aug. Hec ē exaltatō ſcōꝝ vita eterna.
pter eloquium tuuȝ viuifica me.
Sed. aug. Nō a me qui iuſtificatōes exquiſiui. quod accepiſſe ab eo ſe vidēs dicit. miſericordie tue multe.
Longe a peccatoribus ſalus:
Quaſi lōge ab ea ſe fecerūt. Caſ. Hoc ſpecialiter de iudeis. qui latronē elegerūt ſaluatorē repulerūt. In hoc deuotos aiat: ꝑfidos terret
quia iuſtificationes tuas nō exq̄-
ſierunt. Miſericordie tue multe
aug. Quia ſcit ꝙ iudicium dei ſine miſericordia nō erit ſuper eum.
domine: ſecundū iudiciū tuū vi-
viuifica. Quia. Sunt. Etiā maliſpūs. grauis ꝑſecutō a multis in vnum.
uifica me. Multi qui ꝑſequūtur
tamē. Qd a deo. vnde ſupra niſi q̄ dn̄s e. in nobis ſoꝛ. vi. deglu. n. Et iterum niſi q̄ do. adiu. me. paulomin⁹ habi. in infer. a. m.
me ⁊ tribulāt me: a teſtionijs tuis
Ego nō declinaui. Aūt. aug⁹. declināte a teſta. q̄ nō ferūt tribulatōes. Alias nō ſeruātes pactum.
nō declinaui. Vidi ꝑuaricātes
zelo amoris. Caſ. Beatus qui in charitate dei tabeſcit. In hoc preuaricantes.
et tabeſcebam: quia eloquia tua
Sed in tribulatōe negauerūt. i. placeat tibi et remuneret a te dilectio mea. Sed ego ab eis differens dilexi. vnde fruct⁹ oīm paſſionū nō tantū nō negaui. vnde premiū poſtulo. in miſericordia v. m.
nō cuſtodierunt. Vide quoniā

Miſericordie t. m. Aug. Et ſi longe a peccatoribus ſalus: tamē nemo deſperet. miſericordie tue multe.

Secundū iudiciū u. m. Aug. Quod in ꝓſenti nō illud qd om̄es timēt. de quo alibi. Nō intres in iudiciū cū ſeruo tuo. ſed quo parcit confitentibus. nō eſt miſericordia ſine iudicio.

Multi. Aug. Impletū eſt hoc in eccleſia. q̄ tot habuit ꝑſecutores martirū. Purpurata eſt em̄ vniuerſa terra ſanguine martirū. Floret celū coronis martirū. Ornate ſunt eccleſie memorijs martirū. Signata ſunt tꝑa natalibus martirū. Crebreſcunt ſanitates meritis martirum.

Nō declinaui. Aug. Grauius eſt hec inter ꝑicula ſeruari quod eſt nobis a deo.

Vidi preuaricātes. Caſ. Alij nō ſeruātes pactū. Pactū a pace. q̄ſi pacis actū. i. inter diſſidētes affectu gratie diffinita cōdicio quod cōuenit vtriqz legi que ſtatuta ē. vt homo in gratiā et pacē dei reuocaretur. qd pactū. i. vtrāqz legē debiles nō ſeruāt cedentes ꝑſecutoribꝫ. ꝓ quibꝫ amiſſis ſocijs dolent ſancti. Vl pactū dicit quod iudei pepigerūt dicētes. Om̄ia que cūqz dixerit dn̄s f. Sed poſt coluerunt ydola quos ciues et parentes ſuos lugent ſancti.

Vide quoniā. Caſ. Vidi ꝑuaricantes ⁊c. vide ꝙ dilexi. illo merito hoc merui ſcilicet a te conſpici.

Aug. Supra dixit. vide humilitatem. hoc dicit qui ſe ſcit placere hic item dicit. vide quoniā dilexi manda. t. Amb. ſecundū legem hoc dicitur que ꝓcipit vt vnuſquiſqz ter in anno ſe offerat in conſpectu dei. Sanctus

vero quotidie ſe offert. nō vacuus quidē, quoniā mandata dilexi, et in hoc ſe offert. Dilexi quod plus eſt q̄z ſeruare. quia hoc eſt charitatis illud neceſſitatis vel timoris.

In miſericordia. Auguſ. Si miſericordia eſt in p̄mio quod debet reddere iuſticia. quātomagis in victoria. Viuifica. quia iſti mortificant.

Principiū verborū. Id eſt ſcripturarū vt geneſis. a quo principio vera dixit. et vſq̄z in finē verba veritatis ſeruat. vnde. Celū et terra trāſibūt verba autē mea nō tranſibūt. quia tetigit quod in principio geſtū eſt. addit: quod poſt finē ſeculi fiet. q̄a iudicia iuſticię ppetuo ſtabunt. quia ſententiā de bonis vel malis datam. nec temp⁹ nec vlla res ſubuertet.

Veritas. Caſſi. A veritate tua verba pcedunt. et ideo veracia ſunt. et neminē fallunt: quib⁹ pnūciatur vita iuſto. pena impio hec ſunt quippe in eternū iudicia iuſticię dei. quia iudiciū dei de oībus in eternū manebit

Syn. Caſſi. In xxi. littera gratas ſibi dicit pſecutōes quib⁹ tanq̄z emplaſtris vulnera peccatorū curantur. vnde da nobis auxiliū de tribula. Et alibi dominus ait: Ego occidā et viuere faciā̄ pcutiā̄ et ſana.

Ambro. Syn. Sup vuln⁹. quaſi emplaſtrū. dicit eñ q̄ tribulatio curat vulnera peccatorū et dat ſalutem. Caſ. Vulnus ergo ē peccatū. ſup vulnus tribulatio. Ambro. Vel vulnus intelligitur ipa tribulatio. Super vuln⁹ conſolatio eloquiorum dei. medicamen celeſtiū p̄ceptorū. Iſtud eſt ſpūale malagma. quo omē nequitię virus aboletur quo nō adurūtur ſed magis fouētur atq̄z liberentur colliſi.

Gratis. Chriſtiana religio nō leſerat reges terrę. quia et ſi liberi. et ſi habentes regna celorū: tamē reddūtut ceſari quę ſunt ceſaris. Quorū etiā̄ rex chriſtus tributū de ore piſcis pſoluit. Et licet pſequātur. tamē cor meū̄ formi. a ver. t. quia plus timui verba tua q̄z eorū minas.

Vel ſpolia multa. Aug. Dicit ſcripturas. ſapientiā. iuſticiā. reſurrectōnem et oīa in xpo. quę iſte a iudeis abſtulit et quaſi ſine labore inuenit. quę ante non habuit. ſecutorum.

Aug. Spolia. Sunt eterna que dyabolus conat᷑ auferre et cōuerſio p

Iniquitatē odio habui. Caſ. Letabor. et dilexi legem. iniquitatem vero odio habui. et abominatus ſū. longe a me faciēs legem. quę hab3 ſignificantiā noui teſta. ne quis negligendā putaret.

Aug. Ne aūt ex formidine quā dixit putes odiſſe verba: addit. Iniquitatē odio habui. et legē dilexi. timore caſto nō perit amor. Illa ergo formido nō facit odiū verborū dei: ſed integrā charitatē vt amet᷑ deus cui⁹ verba timētur. Si eñ patres a pijs filijs timētur et amant᷑. et pudica cōiunx virū. et timet ne ab illo deſerat᷑. et amat vt fruat᷑. multomagis pater qui eſt in celis. qui a nullis diligitur. niſi a quibus lex eius diligitur.

Septies. Aug. Septē dierū tempe vel ſeptiformi ſpū plenus. vel Septem vicib⁹. vt mos eſt religioſis.

Aug. Septē. vniuerſitatē indicat. quia ſeptē dieb⁹ oīa tempa agunt᷑ vnde. Septies cadit iuſtus et reſurgit. Cadit nō peccat p̄uaricatus. q̄ꝛ tūc nō iuſtus. ſed cadit oībus modis tribulatōnū. humiliatus reſurgit. i. non

† ſ Non in meritis confido:
mandata tua dilexi domine: in †miſericordia tua viuifica me. †Principiū verborū tuorum veritas: in eternū oīa iudicia iuſticię tuę.
† ſ viuifica quod vtiq̄z facies quia dixiſti hoc in ſcripturis.
ſ Sup vulnus quaſi emplaſtrū. dicit enim q̄ tribulatio curat vulnera et dat ſalutem.

Syn.
ſ viuifica. quia. ſ hoīes regnis terrenis preſidētes. ſ Hui⁹ mundi nō quilibet multi. ſ Rectores tenebrarum.

PRincipes per† ſecuti †ſunt me †gratis: et a †verbiſ tuis formidauit cor meū. †Letabor ego †ſuper eloquia tua: †ſicut qui iuenit ſpolia multa. †Iniquitatem odio habui et abominatus ſum: legem autē tuā †dilexi. †Septies in die laudem dixi tibi:
† ſ Hoc eſt vuln⁹. † ſ Quia nichil ſuū in me habent. ſ vel nō ingratis quod idem. ſ Sine cauſa. † ſ Nolite timere eos qui corpus occi. ⁊c. ſ aug. timor tuus timorē̄ eorum excludit.
† ſ vnde ſ hoc ſup vulnus. ſ Et ſi vici. vnō ſpolia multa quādo patientiā mirati martirū et pſecutores crediderunt.
† ſ victor. q̄d nō ille qui nō patitur † ſ Similitudo a victoribus qui victis ſpolia detrahunt.
† ſ Et. ſ Nō hominē.
ſ Caſ. Amor bonorū odio malorū pbat᷑.
† ſ Et ſi aliquādo corripit tamē dilexi. vñ ſubdit ſepties ⁊c. † ſ Et. ſ Id eſt ſemper.
ſ In hac vita.

perit. ſed pficit. Contra hoc ſubdit᷑ de malis. impij infirmabūtur in malis. id eſt in tribulationibus.

Non eſt illis ſcandalū. Aug. Illi qui diligūt nō ſcandaliſant᷑. q̄ꝛ nō ſunt puſilli de quib⁹ domin⁹ dicit. Quicūq̄z ſcandalizauit vnū de p. puſillorum eſt ſcandalizari.

Aug. Nō eſt ſcandalum ipa lex. quia qui diligit legē ſi quid in ea non intelligit honorat. et quod abſurde ſonare videt᷑. iudicat magnū. et ſe neſcire. ideo lex nō eſt ei ſcādalū̄. vel nullū vnde cūq̄z eſt ei ſcandalū. q̄ꝛ fides eius ex ea pēdet. nō ex morib⁹ hominū. ne aliquib⁹ cadentib⁹ qui magni habebātur ipſe ſcandalo peat. legem vero ſecurus diligit. et eſt ei pax. et nullū ſcandalū in qua lege ſi multi peccāt. ipſa nō peccat: nec peccare nouit.

Expectabam. Aug⁹. Antiqui iuſti p̄mū aduentū. nos ſecundū. p quo et illi et nos mādata diligim⁹ nec pfuiſſet ātiquis dixiſſe mandata. niſi xp̄s qui ē ſalutare dei eos liberaſſet.

Cuſtodiuit. Caſ. Hoc ad tolerantiā̄. ne amitteret quod habet religio dilexit. hoc ad charitatē tormētis fortiorem.

Seruaui. Aug. Dixerat ſupra mādata dilexi et poſt teſtionia cuſtodiui et dilexi. nūc vtraq̄z ſimul᷑ ponit vt vtraq̄z ſimul cuſtodita ſcires. Seruaui man. et teſti. qui eñ diligit ipa veracit᷑ et libēter ſeruat. Sed quia inde inimici ſunt mali. cōtra quos fortiter cuſtodienda ſunt teſtimonia quod iſte fecit. Vtraq̄z ſeruās deo tribuit dicens: quia oēs vię. Q. p hoc potui cuſto. quia oēs vię meę ſunt in cōſpec. t. id eſt. quia deus dignat⁹ eſt intendere qui illuminat. et errores fugat q̄ ſi faciē auertiſſet: fierem cōturbatus. nec ea cuſtodirem.

Mandata. In iubendo. Teſtimonia. in prohibendo accipe. vel mandata p̄cepta. Teſtimonia martiria.

Tau. Caſſi. In poſtrema littera xp̄o deſiderat pximare. vt veniat: et ouē pditam reuocet: ſtudioſius ſe purgās quāto fruitur vicinitate ꝟtutis.

Ambro. Tau. Errauit vel cōſūmauit. quia hic dicit ſe habere cōſummationē. i. vitā̄ eternā̄. Vel iam olim ſe erraſſe dicit. nō modo. nūc autē reportandū ad patriā a pio paſtore. Ideo interp̄tatur cōgrue errauit et nō errat. Non eñ vicij ſed pfectus renūciaſſe errori. Eſt et hic cōſūmatio. i. diſciplinę pfectio. vt altera docet interp̄tatio. quia plus eſt a vicio ſe reuocaſſe q̄z ꝑpe vicia ipſa neſciſſe. Imbutos eñ vicijs aīmos exuere atq̄z emendare nō ſolū pfectę virtutis. ſed celeſtis eſt gratię.

Iuxta eloquiū. dei. Caſſio. petit vt ſapiat. ne per humanā prudētiam vaneſcat.

Aug. Iuxta eloquiū̄. Vel eloquiū dicit legem dei. Et eſt da michi intellectū. quo ſapiam iuxta eloquiū tuū.

Intret poſtulatio. Caſ. Gradatī. appꝛiet. intret. ecce ꝟt⁹ oratōis

Poſtulatio. Caſ. Dep̄catio de adhibendis bonis. Poſtulatio de remouendis malis.

Secundū eloquiū. Vel eloquiū dicit legē dei. Et eſt. Eripe me a labe carnis. ſecundū eloquiū tuū. i. p eloquia tuę legis.

Aug. Caſ. Secundū eloquiū. Supra petit intellectū ſcdm eloquium

† ſ flagella. † ſ Quibus corrigis et iuſtificas filios quos recipis. † ſ Quia iā. ſ in mēte.
ſuper †iudicia †iuſticię tuę. †Pax multa diligentibus legem tuam: †et non eſt illis †ſcandalū. †Expectabam ſalutare tuum domine: et †mādata tua dilexi. †Cuſtodiuit anima mea teſtimonia tua: et †dilexit ea vehementer †Seruaui mādata tua et teſtimonia tua: †quia oēs vię meę i cōſpectu tuo. Tau.
ſ Charitas pellit omēs pturbatōes et tribulationes. ſ aug. Et ſi nō oīmoda. vel in futuro. vbi vere multa.
† ſ Nō offendit in petrā ſcandali. vt iudei et heretici. † ſ Et ſi inquietudo † ſ Et. ſ Eccleſia eſt que loquit᷑. Q. dilexi legem tuam.
ſ O. ſ iō.
† ſ Per que habeo ſalutare. † ſ aug⁹. Cuſtodit teſtimonia qui nō negat quod eſt martirū. ſed q̄ꝛ nil valet pati ſine charitate. addit: et dilexit.
† ſ Ambro. Quod plus eſt q̄z cuſtodire.
† ſ Quia dilexi mādata et teſtimonia. ideo.
† ſ Per hoc potui. quia.
ſ Nā aliter nulla via bōa ē. niſi quā illumīat de⁹
ſ Quia ſic et ſic egi. ſ tibi o domine. ſ Peccator longe eſt.
ſ Caſ. Hec cōfidentia nō eſt niſi cōſūmati viri.

APpropiquet †deprecatio mea in †conſpectu tuo domine: †iuxta †eloquium tuū da michi intellectū. Intret poſtulatio mea in conſpectu tuo: ſecundū
† ſ Et ſi nō ego quod pfectorū eſt. † ſ facta.
† ſ Que eſt illa deprecatō. ſ iſta. † ſ aug⁹. Promiſſū. quia dixit intellectū tibi dabo.
ſ Etiam
ſ facta.

vt ſupna videat· hic ꝓ idem vt a cõcupiſcentię labe purget᷑. Vtrũq; eĩ facit eloquiũ dei· da intellectũ et eripe me. accipiendo quippe intellectũ eripit᷑· quia per ſe ipſum nõ intelligendo decipitur.

Eructabũt. Aug. Intus delicijs dei ſaginatus hymnũ ructat: quando lingua nõ hũano ſenſui ſꝫ diuino famulat᷑. Cũ docueris. docet deꝰ quando qui audit et diſcit venit ad eũ· vt nõ ſolũ memoria teneat: ſed et faciat iuſtificatõnes. et ſic nõ in ſe ſed in domĩo gloriãs hymnũ ructat. Qui autẽ didicit: et doctorẽ laudauit. iam vult dicere· vnde ſubdit.

Pronũciabit lingua mea. vt ſim miniſter verbi. Sciens aũt que pericula ſequãtur docentẽ a cõtradicentibꝫ addit. Fiat manus tua. vt ſalues ꝯ manu aliena ne timeã ſed vt ꝓnunciẽ. qꝛ mãdata elegi et timorem amore cõpſſi. Vel Manus· i· filius qꝛ manus patris eſt xp̃s. vnde yſaias. Et brachiũ domini cui reuelatũ eſt. Et alibi dextra domini fecit virtutẽ. Fiat. ex ſemine dauid. vt qui eſt creatoꝛ ſit ſaluatoꝛ qꝛ. Nõ cupiui ſalutare· i· xp̃m· quẽ antiqui cupierũt naſciturũ: eccleſia cupit a dextra pr̃is venturũ. Et lex tua meditatõ mea. qꝛ ꝓhibꝫ teſtimoniũ xp̃o et licet occidat᷑ caro ꝗ te p̃dicat: viuet tamen aĩma et lau· te. Et iudicia. que incipiũt a domo dei iuuabũt. ſãguine eĩ creuit eccĩa.

† ſ Promiſſũ. † ſ graue eſt tãdiu hic luctari.
† ſ Da michi intellectũ. ſ Quia tũc· ſ Quaſi de pleno. ſ Quia plenus pane celi·

†eloquiũ tuũ †eripe me. †Eructa-

† ſ Laudẽ dei· † ſ augꝰ. Aliter nõ eructabunt

bũt labia mea †himnũ †cũ docueris

quia vnus eſt magiſter ſcꝫ deus ſ Et·

me iuſtificationes tuas. Pronũ-

† ſ Caſ. Nõ ocioſũ verbũ. vnde reddenda eſt ratõ ſed eloquiũ vnde ſalus· quod decet ꝓnunciari· qꝛ

ciabit lingua mea †eloquium tuũ:

equitate fulget.

quia omnia mandata tua ęquitaſ.

† ſ Adiumentum vel filius·

Fiat† manus tua vt ſaluet me:

† ſ Hac fiducia peto· † ſ de omnibus aliis·

†quoniam mandata tua †elegi.

† ſ Et. ſ videre· † ſ Alii alia ego autem nõ niſi ſalutem tuam· ſ O.

†Concupiui †ſalutare tuũ domĩe:

† ſ aug. Qui cupit ſalutẽ dei meditatur in lege· nec inde auertitur aliqua cura ſeculi· † ſ Q. fiat manus et ſic· ſ In futuro. †

†et lex tua meditatio mea ẽ. †Vi-

† ſ plene tunc·

uet anima mea et †laudabit te: et

† ſ aug· Quia qui credit nõ damnabitur. etiã ſi quã habet offenſam. ꝓderit eĩ illi fides et ſuffragabitur ad veniã. † ſ Perfecte. † ſ Sed· ſ A via ad vicia.

†iudicia tua †adiuuabũt me. †Er-

† ſ Nõ perit. ſ Quia iam ex parte redẽpta.
† ſ Caſ· O chriſte tu require. quia domo infirmus te nõ poteſt querere· quod ideo debes quia mandata t. ꝛc· quaſi quere me· quia quero te·

raui ſicut ouis quę †perijt †require

Salutare. Caſ. Chriſtũ· apte dicit quod priꝰ in enigmate. quẽ qui cupit ex ſcripturis habꝫ et hoc eſt. et lex tua meditatio mea eſt.

Viuet anima mea et lau· te. Aug· Ad ipſũ loquit᷑ quẽ deſiderat. ꝓmittens animã in ęternũ viuere quę credit· et tũc plene laudabit te nouo cantico· et iudicia tua adiuuabũt me. quibꝫ iudicabit in futuro quando dicet venite benedicti. ſcilicet generalis iuſtus.

Erraui· Aug. Nouiſſime apitur. que pſona ꝑ totũ pſalmũ loquebat᷑.

Caſ. Erraui. Ab adam lege peccati· Sicut ouis. compatio euangelica vbi dicit᷑ ꝙ paſtoꝛ relictis nonaginta nouẽ ouibus in deſerto iuit querere centeſimã ꝑditã quę perijt. quę lupis exponit᷑· quã nec fuga nec vis ſua liberet. Amb. quaſi vt cepiſti ꝑfice. Nõ ſum oblitus. ex hac parte erat ouis inuenta· ſed adhuc queritur. et per ſanguinem paſtoꝛis fuſum in omnibus gentibus inuenitur.

Congrue vero poſt pędictorũ meritorũ gradus veteris recolit colluuionis vt de ſua ꝑfectõne nõ ſupbiat ſed humilis deo tribuat totũ. quia nõ ex opibus iuſticię quę facimꝰ nos. ſed ſcd̃m ſuã miſericordiã ſaluos nos facit vt cũ oĩa bene fecerimꝰ dicamus· ſerui ĩutiles ſumꝰ· quę debuimꝰ facere fecimꝰ. hac humilitatiſ ꝓfeſſione liberari meremur. Aug. vnde in ezechiele illi ſoli liberãtur in quoꝝ frontibꝫ tau ſcriptũ repitur. quia aliter hũana conditio laſſa nõ recreat᷑· niſi abdicatis veteris vitę erroꝛibus frons ĩnouata virtute humilitatis inſigniat᷑. Inde eſt ꝙ ꝑuulo poſt oĩa dicenti. Benedicamꝰ domino. Seniores alia voce idẽ reſpondent deo gratias. vt quãto ꝑfectiores tanto humiliores ad deũ oĩa referant ſe velut ꝑuulos eſtimantes. et puerili ſimplicitate deo poſt oĩa gr̃as agẽtes. ideo poſt oĩa ponit᷑ tau.

Canticũ graduũ Aug. Beatitudinẽ quã ſupioꝛ pſalmus vnita varietate meritorũ cantauit. iſti ſequẽtes pſalmi ordinatis· xv· gradibus tam pſalmorũ ꝗ̃ meritoꝝ in ſacramentũ veteris et noui teſtamẽti explicãt. Septenarius ad vetꝰ ꝓpter ſabbatũ. Octonariꝰ ad nouũ. patres nãq; veteriſ teſtã· hebdoadi· i· ſeptenario ſeruiebãt. Obſeruabãt eĩ ſeptimũ diem· i· ſabbatũ· Septimã ſeptimanã. Septimũ mẽſem. Septimũ annũ. et ſeptimũ ãnũ ſeptimę decadis. qui iubileꝰ dicit᷑. Patres vero noui teſtamẽti ogdoadi ſeruiũt· i· octonario· quia ſeruãt octauã diem· quę domĩca dicit᷑· et octauas noſtrũ et octauã reſurrectõis expectãt. Ideoq; ꝑ octonariũ et ſeptenariũ duo teſtamẽta ſignant᷑. vñ ſalomõ. Da ꝑtes ſeptẽ necnõ et octo. Quindecim ergo graduũ fit diſtinctõ· vt ꝑ hoc ſignificet᷑ duoꝝ teſtamẽtorũ doctrina in his gradibꝫ cõtineri. Et ſũt hic quindecĩ gradus ſicut in templo ſalomonis totidẽ erant gradus quibꝫ aſcendebatur in templũ qd̓ eſt figura celeſtis templi. ad qd̓ his gradibus aſcẽditur. hęc eſt ſcala iacob. Aug. In ſcaliſ eĩ vidit iacob angelos aſcẽdentes et deſcendẽtes. Hi ſũt ſpirituales doctores· qui ꝑ hos meritoꝝ gradꝰ quaſi per quaſdã iter ſcalaria aſcendẽdo ꝓficiunt vſq; ad intellectũ ſpũaliũ. Et ꝗ̃ſi deſcẽdentes ꝑuulis ſe cõtemperãt nõ cadẽtes. Cadit eĩ qui deficit. deſcẽdit qui ſe cõtemperat ꝑuulis. Cecidit adã per ſuperbiã intumeſcẽs. deſcẽdit xp̃us per miaꝫ paruulis cõdeſcẽdens. Sic et ſui per hũilitatẽ deſcẽdũt nõ per ſuperbiã cadũt vnde aplus. Siue eĩ mẽte excedimus deo ſiue ſobrij ſumꝰ vob ꝛc. His ergo gradibꝫ in offẽſo pede mẽtis aſcẽditur atq; deſcendit᷑.

ſeruũ tuũ domine: quia mandata

ſ Et ſi erraui.

tua non ſum oblitus.

ſ Quia ſpirituales gradus ſunt.

Canticum graduum.

CXIX

AD dominum

ſ Peccatis. ſ vt me educeret·

cũ tribularer clamaui: ꝛ

ſ Conſtituendo ad gradus aſcendendi vbi orat contra linguas detrahentium dicens.

ſ Iam ergo o·

exaudiuit me. Domĩe libera ani-

† ſ Hec cõuerſo moꝝ occurrunt vnde primus homo corruit. ſ Que iniqua ſuadent· † ſ Que ſpecie conſulendi nocet·

mã meã a labijs †iniquis: et a †lin-

† ſ Sed quaſi exercens iſtũ dicit ei dominus.

gua doloſa. †Quid detur tibi aut

† ſ Quo ſcꝫ te munias· † ſ Id eſt. contra·
† ſ Que iniqua ſuadet.

quid† apponatur tibi: †ad †linguã

† ſ verba dei. ſ Subiecit ſue interrogationi. ipſe vel dominus dicens·

doloſam. †Sagittę potentis acu-

† ſ Exemplis cõuerſorũ ad deũ. † ſ vel vaſtatoꝛis quod eſt idem.

tę: †cũ carbonibus †deſolatorijſ.

Aug. Canti· gra· Graduũ nomẽ ambiguũ apud nos. qꝛ gradus dicimꝰ aſcẽdẽtiũ et deſcendentiũ. Apud grecos certũ ꝙ aſcendentiũ tm̃ ſunt gradus. Aſcendens ergo iuſtꝰ loqtur. Aſcẽſus fit in corde· vnde alibi. Aſcẽſiones in corde ſuo diſpoſuit a cõualle ploratõis in illud quod oculꝰ nõ vidit et in coꝛ hominis nõ aſcẽdit· per verbũ c. f· quod deſcẽdit· vt per ipꝫ nos aſcenderemꝰ verbũ eĩ caro factũ bibens calicẽ paſſionis· factũ eſt nobis vallis ploratõnis manẽs apud deũ eſt mõs aſcẽſionis. Sic eĩ deſcẽdit ad te vt maneret apud ſe. deſcẽdit ad te vt fieret tibi vallis ploratõis. Mãſit in ſe· vt eſſet tibi mõs ad quẽ aſcẽderes. Ab exemplo ergo hũiliatõis eius aſcẽdat᷑ ad voluntatem et altitudinẽ deitatis ipſius.

Aug. Primꝰ gradꝰ a malis ſeculi exire· et vniuſę vanitati renũciare.

Caſ. Initiũ ꝑfectus eſt carnalia vicia relinquere: et dño ſupplicare. vñ in veteri lege quãdo emebat᷑ mãcipiũ gentile. radebãtur vngues eius et capilli tondebãtur· qꝛ opoꝛtet vanitatẽ quãq; exuere vt dei obſeqo mãcipetur

Caſ· Hic abrenũciatõe ſeculi quibuſdã gradibꝫ meritoꝝ ad perfectã ꝛ ęternã peruenitur charitatẽ quę in ſũmo locata eſt. CXIX.

Caſ. Primo aſcendere incipiens· qꝛ multos inuenit obſiſtẽtes a liguis coꝝ petit liberari. Secũdo de ꝑmiſtõe maloꝝ cõqueritur ibi. Heu michi.

Domine libera. Cũ incipit hõ aſcẽdere· i· cũ cogitat ꝑficere cõtẽpto ſeculo ſoli herẽs deo· incipit pati linguas aduerſantiũ· i· detrahentiũ. et qd̓ grauiꝰ quaſi cõſulẽdo a ſalute auertentiũ· has qui nõ patitur nõdũ ꝑficere conatur. Aſcenſurus ergo primo cõtra eas ꝓcatur. domine libera·

Quid detur tibi. Caſ. Moꝛe nimiſ cogitãtis heſitat. ꝛ ꝗ̃rit remediũ

Quid tibi det᷑. aut quid appõ. Duo verba poſuit dari et apponi. Sagittę dãtur in azima. carbones apponũtur quaſi in cõſolatõem.

Sagittę. Aug. Verbis dei ſagittatur coꝛ ad amoꝛẽ dei· vt fiat in eo vulnus amoꝛis nõ liuoꝛis. vnde vulneraſti coꝛ meũ charitate. Carbones vero ſunt exempla iniquoꝝ cõuerſoꝝ ad deũ qui bene dicũtur carbones. ꝗ de mortuis reuiuiſcũt igne charitatis calefacti. et ſuo exemplo alios accendũt vt viuant· hi bene poſt ſagittas apponũtur, quia poſt exhoꝛtatõnem

verborũ exemplis agendũ ē. vt quod verbis accepit credat ſe poſſe. cũ multi delicati etiã feminę iaʒ impleuerũt. et ſi multũ peccauerũt: eo amplius amauerunt. hęc exempla vaſtando ad deſolatõnem ducũt carnales cogitatões et ſeculares amores. vt ſit purus locus ędificio dei.

Heu michi. Caſ. Secundo de incolatu et pmixtõe malorum pquerit. Caſ. Acceptis ſagittis et carbonibus factus triticũ nõdũ eſt in horreo. ſed in area. vbi multa palea pmitur. videns ergo multa mala quę ante nõ vidrat clamat. heu michi. Nulli homini apparent mali: niſi factus ſit bonus. Cũ enim creuit herba et fructũ fecit. apparuerũt zizania.

Prolongatus. Caſ. Et ſi breue tẽpus. deſiderio nimio lõgũ videtur.

Cedar. Caſ. Filius hiſmaelis vñ ſaraceni deſcenderũt qui verius ab agar dicerẽtur agareni. ſed a ſara digniori et libera ſibi nomẽ vendicauerũt. quorũ vterqʒ in tabernaculis legitur habitaſſe.

Caſ. Tabernacula hiſmael recte cedar dicta ſũt. cedar ad hiſmael pertinet. Aug. Yſaac ergo cum hiſmael eſt. i. ſpũales cũ carnalibus filijs ancillę. a quibus et patiuntur.

Aug. Vel ſcdm interptatõnem nominis Cedar em̃ interptatur tenebrę. Et eſt. Cũ habitantibus cedar. i. cũ habitantibus tenebras. Sed nõ eſt obſcuratus ab eis. Et eſt idem ſenſus. Per hoc notat quia nõ eſt dimittenda vnitas. ſi nũc mali a bonis nõ poſſunt ſepari. ferendi ſunt.

Anima. Aug. Ne putes corporalẽ peregrinatõnem. a deo anima peregrinatur: ſi terraʒ amat.

Cũ his qui oderũt. Caſ. Multũ. nõ ſolũ longus. ſed et grauis incolatus. quia cum his qui oderunt pacem.

Canticũ graduũ. Caſ. Secũdus gradus petere diuinã defenſionẽ cui nichil poſſe obuiare monſtrat. Aug. Cui em̃ de mũdo exeunti pericula occurrũt. expoſcere debet diuinũ auxiliũ. Congrue ergo qui ſupra gemebat intra malorũ inſidias. hic cõtra eas orat iuuari. Non eſt em̃ impius ⁊ imprudens ſicut ille paterfamilias. qui in euangelio neſcit. quando fur venturus ſit et dormit. Et ideo ipm ſubito occupat hora furis. p quẽ ſignificantur illi qui pſumentes de cupiditatibus ſuis et delicijs huius ſeculi diffluentes tumẽt. et erigũtur aduerſus hũiles. Hi ſunt q in diebus noe nubunt vxores. ducũt et ędificãt. i. qui de his pſumũt. qui hęc deo pferunt. Et ideo eos cõphendit hora furis. Sed filios lucis nõ cõmphendit. quia ſemp vigilant expectantes dominũ ſuũ qñ reuertat. Talis eſt iſte q oculos ad deũ leuat.

CXX.

Caſ. Primo leuat oculos et orat. ſecũdo quod orauit affirmat. oſtendens virtutẽ auxilij impetrati. Ibi dominus cuſtodit.

Leuaui oculos. Caſ. Qui quaſi inclinatus clamauit. iam reſpirãs oculos ad interceſſores ſanctos leuat.

Non det. Letus iſte ſcʒ vir iuſtus de tali auxilio ſibiipſi loquitur.

In cõmotõem. Ad pficiendũ nõ mouet pedem niſi charitas. Ad cadendum: ſuperbia.

Neqʒ dormitet. Aug. Si dormit in te fides. dormit in te xpus.

Caſ. Neqʒ dormitet. Dicit hoc humana cõſuetudine vt quãdo feſſus cuſtos dormitat furtũ patitur.

Ecce nõ dormitabit. Ad hoc em̃ qd dixit. Nõ dormitet: refert nõ dormitabit. Ad aliud vero qd dixit nõ det in cõmotõem. refert neqʒ dormiet.

Aug. Ecce nõ dormitabit. Dormitat xpus quãdo in fide tepeſcimus. talis nobis qualis nos ei. dormitat mortalis. dormiuit moriens. qd nõ iam xpus. Ipe eſt ergo qui vigilat et nunqʒ dormit. vnde dicit ad hieremiam. Quid vides. Et ait virgã vigiliarũ ego. video. quia vigilo ego ſup populũ meũ dicit dominus. Et dicit hoc a ſimilitudine virgę quã tenet fur. vt poma vel veſtimenta alterius rapiat. Si dormierit ille. fur cũ virga vigilat. Si aũt vigilat ille fur dormit et nõ rapit. Similiter ſi homo cuſtodit veſtimẽta ſua. i. bona opa ne nudus ambulet in via. xps dormit. i. nõ punit. Si vero dormit hõ. xpus vigilat. i. corripit. hic ẽ cuſtos de quo in yſaia Ad me clamat ex ſeyr. cuſtos q de noc. ⁊c. Et dixit cuſtos. venit mane et nox. Si qręritis quęrite. cõuertimini et venite. hic ergo ñ dormita. neqʒ dor. ſed ne adhuc putes. hoc de aliquo hoĩe: ſubdit. dominus cuſtodit.

Qui cuſtodit iſrael. Aug. Qui nõ poteſt videre faciem. videat poſteriora cuiʒ trãſierit. ptranſiuit autem xpus per paſſionẽ a morte ad vitã. Qui tranſitus hebraicę dicit paſcha. Paſcha putatur grecũ qſi paſſio. ſed vere hebręũ eſt. i. tranſitus. In hoc voluit xpus videri. id eſt credi. non mõ in eo qd mortuus. vt iniqui credũt. ſed qd ſurrexit. primũ eſt in pricipio erat verbũ. poſterius: vbũ caro factũ eſt. Qui ergo credit qd paſſus ẽ et qd reſurrexit: iſrael eſt. et huic non dormit chriſtus.

Dominus cuſtodit. Caſ. Secũda pars vbi qd orauerat affirmat Et quaſi quis quęreret. Quis eſt ille cuſtos ſubdit. Dominus cuſto. ⁊c.

Aug. Nõ ſine cauſa eſt qd nõ ſimpliciter dicit ptegit te. vel dextrã tuaʒ vel manũ dextrã tuã. ſed tranſitiue ait manũ dextrę. Et nõ ait ſiniſtrę. Siniſtra eſt quicqd tempaliter habemus. qd et a deo. dextra ẽ ęternũ. Illa eſt conſolatio. hęc beatitudo. ſcdm illud. leua eius ſub capite meo. Et dextra illius amplexa. m. Et in puerbijs. longitudo dierũ et ãni vitę in dextra eius et in ſiniſtra eius diuitię et honor. Dextra ergo dei ęterna fęlicitas. Siniſtra mũdana quę et a deo. Ideoqʒ ad dextrã locandi. qui ęterna quęſierũt. ad ſiniſtrã qui terrena. Sed quidã errãtes hoc alternãt. Sicut illi qui dixerũt beatũ populũ cui hęc tempalia ſunt. Contra quos dñs dicit. Neſciat ſiniſtra tua quid faciat dextra t. i. p terrenis bona ne facias. ſz p ęternis neſciat ne ſaltẽ ſe admiſceat. Super manũ dextrę. i. ſup poteſtatẽ quam tibi deus dedit. vt ſis ad dextrã. vt ſis filius ſecundũ illud dedit eis poteſtateʒ fi. dei fie. ⁊c. quę poteſtas eſt p fidem. Sed nõ valet niſi deus ptegat. ſz quare oportet vt ptegat: ppter ſcandala quę ſunt de duobus. quia ⁊ duo ſunt pcepta in quibus lex et pphetę. dilectio dei ſcʒ et pximi.

Per diem ſol nõ vret. Aug. Deus eſt ſol. Dies ſapientia. Luna eccleſia. Nox caro chriſti. Qui ergo errat in deo: a ſole vrit. ⁊ p diem. quia in ipſa ſapientia errat de qua dicit: dies diei eructat verbũ. i. pfecti ſapientiam pfectis. Nox vero nocti indicat ſ. i. paruulis pdicatur humilitas xpi Et nõ relinquũtur in nocte. i. carnis humilitate. ſed ad altiora diuinitatis puehũt. qz lucet ⁊ luna in nocte. i. p carneʒ xpi pdicat vnitas eccleſię. qz caro ipſa xpi caput eſt eccleſię. Qui ergo in eccleſia ⁊ in carne chriſti ſcandaliſatur. a luna vritur. Vel dominus eſt ptec. ſup manũ dextrã. i. bonam opationẽ proteget. Et nõ ſolũ opatõnem proteget: ſed et te intus. vt ſol. i. xpus nõ ſcandaliſet te in cognitione deitatis ſuę. vel hũilitatis ſuę. ſiue vnitatis eccleſię. Vel luna. i. eccleſia nõ permittet vri nocte tribulationis.

Hiero. Vel per diem accipiũtur proſpera. p ſolẽ elatio quę ex proſperis venit. per noctẽ aduerſa. p lunã depſſio quę ex aduerſis aliquãdo prouenit. Et eſt. ſol nõ vret te per diem. i. nõ vreris elatõe proſperitatis. Neqʒ

Q. accepi ſagittas et car. ſed adhuc inter malos ſum et ideo. Aug: pegrinatõ huius ſeculi.
Heu michi quia incolatus meus
aug. Cur inde gemis. quia nõ cum bonis. vel tabernaculis.
prolongatus eſt: habitaui cũ ha
tenebre. Cum malis et diu. Cur cũ illis doles eẽ. Quia multũ incol. ⁊c.
bitantibus cedar: multũ incola
habitaui cũ habi. vel cũ taber. ce. et te. Qui cõſcindũt vnitatem catholicam.
fuit aĩa mea. Cum his qui ode
Caſ. Seruãs vnitatẽ. nõ iratus. nõ turbulẽtus. et cũ phiberem a malis bona loquens. obſtinati impugnabant.
runt pacem eram pacificus: cũ loqbar illis impugnabãt me gratis.
Id eſt. canticũ aſcenſionis aſcendere eſt in deũ pficere. pfectus ergo gradus eſt.
Canticum graduum.

CXX

Interiores.
Leuaui oculos
aug. Qui prius illuminati ſole iuſticie. p quos apte ſcripture. Spirituales. i. ſanctos. Quia de ſcripturis in hac vita habemus auxlium.
meos in montes: vnde veniet auxilium michi. Auxilium meum a
Sed nõ de illis preſumendũ ĩmo de domino. quia et hi de plenitudine eius accipiũt. in quos tamẽ niſi leues oculos p ſcripturas ñ admoueberis vt ab illo illumineris. Illi miniſtri deus aũt auctor illuminatõis. Qui eſt lux vera que illuminat omnem hominẽ ⁊c.
domino: qui fecit cęlum et terraʒ.
vt ergo firmus ſis in gradibus. vt cadas per ſupbiam. vt nõ moueatur elige cuſtodeʒ qui nõ dormit. Cogitatões.
Non det in cõmotionem pedeʒ
aug. Nõ ſinat pigritari. Quis eſt cuſtos qui nõ dormit. Ecce.
tuum: neqʒ dormitet qui cuſtodit te.
Chriſtus reſurgens ex mortuis iam nõ moritur. mors illi vltra nõ dominabitur.
Ecce non dormitabit neqʒ
Chriſtus qui cuſtodit primo p fidẽ. poſt videntes per ſpẽm.
dormiet: qui cuſtodit iſrael. Dominus cuſtodit te dominus protectio tua: ſuper manũ dextrã tuã.
Quomodo. Id eſt. fidem qua fiunt filii. vt nõ ſinat tẽptari ſupra qʒ poſſũt. vel e: vel e.
Et ſic. Non errabis in diuinitate ſiue i dei ſapiẽtia. Id eſt. nõ ſcandalizaberis in eccleſia vel carne chriſti.
Per diem ſol nõ vret te: neqʒ luna per noctem. Dominus cuſto
Quare nõ vret vel vt breuiter concludam.

luna ꝑ nocte̅·i·no̅ depreſſione aduerſitatis ſuccu̅bens. Et hoc eſt dictum a ſimilitudine beneficij collati antiquo populo. Quia vt olim in colu̅na nubis et ignis ꝑcedebat iudeos, ita nu̅c in pſperis et in aduerſis no̅ ſeruat.

Dominus cuſtodiat introitu̅. Cuncta concludit · bonis initijs bonos exitus adiungat.

Aug. Dominus cuſto ·intro· Intrantes cuſtodit vt ſana fide intrem⁹ et humiles ne vento ſuperbie crepemus·et du̅ no̅ ſinit temptari ſupra vires Exitum vero cuſtodit ex hoc nu̅c et vſq; in ſeculu̅· quia cu̅ exierim⁹ ab om̅i temptato̅e. iaz i̅ eternu̅ nichil nocebit

Canticu̅ gradu̅u̅. Caſſi. Tercius gradus. Magnu̅ gaudiu̅ i̅ eccleſia pura me̅te verſari atq; digne deo in hac peregrinato̅e militare. vnde ſuſpiramus ad celeſtem hieruſale̅ ad qua̅ duabus alis dilectionis leuamur. Ambroſi⁹. amor na̅q; qualiſcu̅q; ſit· vacare no̅ poteſt. Nam ſi terrenus e̅ anima̅ ad concupiſcenda terrena i̅clinat. Si vero celeſtis eſt ad celeſtia ſubleuat vel vehit et ad eterna inflamat. Obligata anima terreno amore viſcum habet in penniſ. volare n̅ poteſt. ſed amor ſanct⁹ ad ſupna leuat ad celeſtem ·ſ· hieruſale̅.

Letatus ſum. Caſ. Primo gaudet ſe monitu̅ ire ad hieruſalem· vbi ſancti ſecuri et cu̅ domino iudicabunt. Secundo aſcenſurus optat abundantiam pacis ibi. Rogate que ad pacem· ꝛc·

Stantes. Aug. Quia om̅ia ibi ſtant· nichil tranſit vel cadit Ibi no̅ ptra̅ſit belial. Ibi no̅ eſt macula in luna. Ibi rachel non dolet vel timet. vnde a̅ibi. Qui poſuit fines tuos pacem.

† ſ A ſcandalis in ſole et luna et a pſecutoribus. † ſ Aug. Si corpus occidatur. quia martires occidi queu̅t flecti nequeunt· ſ Ne cedat.

dit te † ab om̅i malo: cuſtodiat † ani

† ſ Et· ſ aug· Qua̅do temptamur intramus· quando vincimuſ exímus. ſ vnde vaſa figuli pbat fornax· et homines iuſtos temptatio tribulationis.

mam tuam dominus. † Domin⁹

cuſtodiat introitum tuum et exitu̅

ſ Inſtanti. quia et nunc facit cum tempeſtione pueniam.

tuum: ex hoc nu̅c et vſq; in ſeculu̅.

Canticum graduum.

CXXI.

ſ Spem habui et gaudium.

LEtatus ſu̅ in

† ſ A ſpu̅ ſancto· ſ Caſ. A prophetis·apoſtolis. qui priores viderunt patriam· et inuitant vt curramus ad eam. † ſ Que ſu̅t illa· q·ſ· ſ no̅ manu facta·

his que † dicta ſunt michi: † in do-

† ſ Et cu̅ hec dicerentur. ſ aug. Qui currit ita cogitet quaſi iam ibi ſtet.

mu̅ domini ibimus. † Stantes

† ſ Hec eſt domus domini·

erant pedes noſtri: in † atrijs tuis

† ſ Cuius· † ſ No̅ illius que ſeruit cum filiis ſuis·que corporeis parietibus erigitur. ſed. ſ aug. Cuius hieruſale̅. no̅ que pphetas occidit· hiero·ſed que edificatur de viuis lapidibus. † ſ No̅ ſaxoru̅ molibus. ſed que virtutu̅ ſoliditate conſurgit· et ſanctoru̅ ſocietate. nuſq; diſſolue̅da extruitur

† hieruſale̅. † Hieruſale̅ que † edi-

† ſ Id eſt. ad ſimilitudine̅ ciuitatis. Aug· Non e̅ corporalis ciuitas. ſed ei ſimilis· † ſ Bonu̅ quod fecerit ſingulorum erit omnium·

ficatur vt † ciuitas: cui⁹ † participa

† ſ hic habent hom̅ies diuerſa bona et deficientia· † ſ vnde ſcis q̅ ibimus· ſ Quia·

tio eius † in idipſum. † Illuc enim

† ſ Id eſt·aſcendunt † ſ No̅ oe̅s. ſed que dn̅i.

† aſcenderunt tribus † tribus domi

† ſ Que ſunt domini. in quibus eſt teſti· ſ id eſt· Qui ſe teſta̅tur iſrael ꝑ bona opera· † ſ Quare aſcenderunt. ſ vt ſupbia de ſe preſumit· ita humilitas confitetur deo.

ni: † teſtimonium iſrael † ad confi-

† ſ vere ibimus in domu̅ domini·

tendum nomini domini. † Quia

ſ Id eſt. ſedebu̅t ſ Que·

illic ſederu̅t ſedes in iudicio: ſedes

† ſ familia̅ xp̅i·cui dederu̅t cibu̅ in tempore. † ſ Ergo. ſ O ſedes qui ſedebitis vt iudicetis. ſ Judicans debet om̅ia rimari. ſ interrogare

† ſuper domum dauid. † Rogate

iudicandos·

que ad pacem ſunt hieruſalem: et

† ſ que ſunt ad pace̅ ſ Ea per que. ſ in eternu̅. hic oe̅s paupes. et ibi diuites·qui hic dederu̅t ſua. † ſ Sed quibus eſt abundantia.

† abundantia † diligentibus te.

† ſ Et o hieruſale̅. ſ id eſt·charitas· † ſ per hanc virtutem et pacem fiat. ſ in·numero et premio·

† Fiat pax in virtute tua: et † abu̅-

† ſ Et. ſ Caſ. No̅ propter me. ſed vt fratres et

dantia in turribus tuis † Prop̅

proximi vinculo vnitatis aſtringa̅tur·

fratres meos et proximos meos:

† ſ id eſt. hic predicaba̅. † ſ O hieruſalem. † ſ Et. ſ Scilicet· ſ No̅ ppter me ſed propter eccleſia̅·ppter peregrinos vt aſcendant.

† loquebar pacem † de te. † Pro-

† ſ id eſt. predicaui de te bona.

pter domu̅ domi dei noſtri: † queſi

ui bona tibi.

Canticum graduum.

CXXII.

ſ aug·fidei et claritatis vnde ſe mu̅dat vt celu̅ fiat.

AD te leuaui oculos meos: qui ha

Iudices. Caſ. A pte totu̅. atria i̅troitus. hic de penetralibꝫ accipiu̅t.

Idipſum. Aug. Quod ſemp eode̅ modo eſt. no̅ potuit expſſius dicere. Stabilitatis ergo pticeps eſt illa ciuitas· quod no̅ eſt hic in aliqua creatura·deus vero eſt in idpſum qui ait. Ego ſum qui ſum.

Teſtimoniu̅ iſrael· Auguſ. Id eſt. in quibus cognoſcit̅ quod vere ſunt iſrael. Quando e̅m grana ſunt cu̅ paleis·totu̅ palea putatur: ſed cu̅ ſeparabu̅tur: tunc erit teſtimoniu̅ iſrael.

Sedes. Aug. Id eſt·iuſti in quibus deus ſedet· et inde iudicat quid quid iudicat. vnde in libro ſapientie. Anima iuſti thronus eſt ſapientie· et hi ſedebunt cu̅ xp̅o ſuper·xij·ſedes vt iudicent. Iudicabu̅t aute̅ qui omnia reliqueru̅t chriſtu̅ ſequentes ·qui fiunt amici de ma̅mona iniquitatis: vt recipiaut dantes in eterna tabernacula·et hec eſt pax hieruſale̅ dando et accipiendo· vt opera miſericordie corporea iunga̅tur opibus ꝑdicato̅nis. vnde. Si nos vobis ſpu̅alia ſeminam⁹·m·e̅·ſi car· veſtra metamus. Et hec e̅ equalitas qua̅ paulus dicit·qua qui multu̅ habuerit no̅ abundauit· et qui modicu̅ no̅ minorauit. vnde conuertit verba ad iudices. O ſedes domini q̅ ſedetis vt iudicetis: interrogate. Iudicu̅ eſt interrogare iudica̅dos. que ad pace̅ ſunt hieruſale̅·i·opera miſericordie que qui feceru̅t ſumu̅tur ad hieruſalem: alij non·quia iudiciu̅ ſine miſericordia fiet illi·qui no̅ fecit miſericor-

diam. Caueant ergo ſibi omnes interrogandi.

Rogate· Caſ. Secu̅da pars vbi loquit̅ ad iudices optans eis abundantia̅ pacis. qua̅ amore fratru̅ ꝑdicauit.

Diligentibus. Aug. Qui amat in alio bonu̅ quod ipſe non poteſt habere: imputatur ei quaſi haberet. vnde. Si charitas no̅ habet quod det· det calicem aque. et tantu̅ imputatur ei quantu̅ zacheo multa. Impar facultas. ſed no̅ impar charitas.

Fiat pax. Aug. Charitas eſt virt⁹ fortis vt mors. cui nil reſiſtit cu̅ venit: cu̅ regib⁹ et ignibus et alijs poſſit reſiſti· que et occidit quod fuimuſ· vt aliud ſimus. Occidit vt ꝛ viuificet. vnde apoſtol⁹. Viuo ego iaz no̅ ego ꝛc. Per hanc regunt̅ infirma a firmis. ideo fiat pax in virtute tua. Charitatiſ aute̅ eſt no̅ noſtra ſed que alioru̅ ſunt querere· ideo cu̅ de charitate diceret: ſubdit·ppter fra·m·

In turribus. Aug. Id eſt·in excelſis tuis·pauci ſunt iudices. ſed multi ad ſingulos ptinebu̅t. quos recipient in eterna t· et tunc erit abundantia in turribus. deus aute̅ eſt tota eoru̅ abunda̅tia· tam recipientiu̅ q̅ receptorum.

Propter domu̅. Vel ſic legas vt hic verſus ſit expoſito̅ ꝑcedentis. Quaſi loquebar pacem de te ꝑpter pximos et fratres ſcilicet. Queſiui bona tibi ppter domu̅ domini dei noſtri. Sententia boru̅ verborum no̅ mutatur.

Tibi. O tu celeſtis hieruſale̅. quia domus dei es. et ita i̅ hoc q̅ te diligo deu̅ diligo

Canticu̅ gradu̅u̅. Caſ. Quartus gradus inter quaſlibet anguſtias co̅ſtanter de domino eſſe ꝑſumendu̅ donec miſertus exaudiat.

Caſ. Qui ſupra ad montes. nu̅c ad deum oculos leuat.

Ad te leuaui. Caſ. Primo vox tribulatoru̅ deu̅ reſpicientiu̅· no̅ ad alia patrocinia. Secu̅do ꝑcatur miſericordia̅ contra inſultantes.

Aug. Ad te leuaui. Quo leuaret niſi quo aſcendens tendebat· non ſe attendit iſte vt ſupbus·qui ſibi placet. Nam qui ſibi diſplicet hic talis deo placet. Et cui deus placet ipſe ſibi diſplicet.

Leuaui. Aug. Aſce̅ſus ergo eſt in affectu. Celu̅ in iuſticia. Deſiderio ergo bono leuamur ad celum·ſicut deſiderio malo ad ima ꝑcipitamur.

Non pluraliter ſed ſingulariter quaſi vnus homo loquitur dicens: Ad te leuaui. ꝑ charitatem nanq; multi vnus homo ſunt. qui a finib⁹ terre clamat. Et per eande̅ chriſto vnimur. vt cu̅ ipſo quaſi vnus chriſtus ſumus. ſc̅dm q̅ ipſe dicit in euangelio. Nemo aſcendit in celu̅. niſi qui deſcendit d̅ celo filius ho·q·e· in ce·deſcendit quidem caput·aſcendit idem cum corpore ſcilicet eccleſia veſtitus. qua̅ ſibi exhibuit ſine macula et ruga. Solus ergo aſcendit qui nobiſcu̅ vnus eſt et ſolus vnitas·ergo nos co̅paginat vni. Cu̅ illo ergo aſcendit. qui cu̅ illo vnus eſſe voluit. Per charitate̅ nobiſcu̅ eſt in terra·per charitate̅ cu̅ illo ſum⁹ in celo. Ille deorſu̅ eſt co̅paſſione charitatis. Nos ſurſu̅ ſpe charitatis. Om̅es ergo in xp̅o ſumus vnus homo·

qui nõ angit̃ de terrenis· vt mali, ſed q: pegrinat̃ et deſiderat patriam.

¶ Ecce ſicut oculi. Caſ. Seruus leuat oculos in manus domini quã do eget· vel quando vapulat. quia vtrunq: in domini poteſtate.

¶ Sicut oculi ancille. Aug. Seruus eſt populus· Dominus xp̃us. Ancilla eccleſia. Domĩa dei virtus et dei ſapiẽtia. Et ſi iam filij et amici p gratiã: ſerui tamẽ ſumus p creaturã ·quia omĩs creatura deo ſeruit. Caſ. dat ſimilitudinẽ de ſeruo et ancilla· domino et domina· ne fœmineus et debilior ſexus ſe exceptũ putet.

¶ Miſerere. Caſ. Secũda pars vbi p catur miſericordiã cõtra inſultãtes.

¶ Caſ. Seruus qui vapulat: leuatis oculis ad deũ: erũpit ĩ neceſſariã vocẽ miſerere.

¶ Repleti ſumus. Vt cũ dicitur. Quid credis ĩſane· vides qđ credis? Reuerſus ẽ ne aliquis ab inferis. et retulit tibi quid ibi agit̃ Ecce quod ego amo video et fruor.

¶ Canticum graduũ. Caſ. Quintus gradus. vt liberati a periculis nõ ſibi ſ3 domino tribuant.

¶ Aug. Cantãt hoc fideles exultãtes· quia euaſerũt· quod eſt ĩ ſpe cantare· vel in re ſi iã3 corpore exierũt. omniũ tamẽ ſimul vnuſ eſt cãtus.

† ſ Iuſtis. † ſ Quomodo ſeruaſti· † ſ Qui iubẽtur cedi·
bitas i †celis. † Ecce ſicut ocli †ſer
ſ aug. vt iubeant pcere. per manũ poteſtatẽ accipe· Boni attendũt et ſentiũt ſe cedi. Qui enim apponit ſcientiã apponit dolorẽ· mali per diderũt ſenſũ doloris· et eo ipſo grauius vapulãt atq: ceduntur·
uorũ: in manibus dominorũ ſuorum. Sicut oculi ancille in mani
† ſ aug· Omniũ· etiã in pſperiſ· quia tota vita ſuper terram temptatõ· tota plage· clamandũ eſt ergo miſerere n. d.
bus domine ſue ·ita †oculi noſtri
† ſ Quare· Etiam liberet ab omni temptatõne et opprobrio·
ad dñm deũ nr̃m: †donec miſereat̃
† ſ aug. De ſunt voces vapulantis
noſtri. †Miſerere noſtri domine·
† ſ geminat quia corpus paſſionibus. anima opprobriis laborat. † ſ Abundant paſſiones in quibus deſpecti ſ auguſ· Irridetur a tenẽte qđ amat· qui ſperat nõ viſa.
†miſerere noſtri: †quia multum re
† ſ Exaggerando ſubdit.
pleti ſumus deſpectione. †Quia
† ſ deſpectione. † ſ Nulla pars immunis·
multum †repleta eſt †anima noſtra
† ſ Caſ. Quia pauperes diuitibus· † ſ aug· pecunia. putata iuſticia eſt nequitia· Iuſt9 aũt dicit Egenus et pauper ego ſum· pauper eñi in corpore infirmo. paup in iuſticia. dũ temptatõni ſubeſt·
†opprobrium †abundantibus et
ſ Caſ. Quia humiles ſumus.
deſpectio ſuperbis.

Canticum graduum.

¶ CXXIII.

¶ Caſ· Aliqñ vnuſ3. aliquãdo plures ĩducit· vna tamẽ eſt eccleſia. quia in omĩb9 mẽbris eſt vnitaſ· p quã3 multi hoĩes vn9 hõ.

¶ Aug. Hi nõ dicto vnde euaſerũt: ſic cepe rũt cantare· tanta ẽ exultatio vt anteq: exponãt pericula dicãt ſe liberatos. Et p quẽ ſic. Niſi quia· ꝛc.

¶ Niſi quia. Caſ. Primo ſancti martires memores q̃nta euaſerũt ſoli miſericordie aſcribũt. Secũdo gratias agunt q liberati ibi: Benedictus.

¶ CXXIII

ſ Hoc ſ3 dicat ſ Iam ſecuri hoc dicũt· reſpiciẽtes que paſſi ſũt. quot trãſierũt ꝛ quo venerit
NIſi quia do
† ſ Quia iam euaſit.
minus erat in nobis· †dicat nunc
iſrael: niſi quia dominuſ erat in no
† ſ perſequendo. † ſ Quid ergo poſſunt cõtra dominũ in nobis:
bis. Cum †exurgerent †hoĩes in

¶ Forte viuos. Viuũt qui ſciũt ydolũ nichil eſſe. Mortui ſunt qui illud putant aliquid eẽ Ergo mortui abſorbẽtur· qui putant malũ faciendũ· quod faciũt. Viui autẽ qui quidẽ ſciũt malũ eſſe quod faciũt· ſed pſecutõne ſupati in ſocietatem tranſeũt impiorũ· et deo huius vite dulcedinẽ pferũt. ſicut quidẽ qui timore mortis ydolis ſacrificauerũt.

¶ Aug. Attende etiã q petrus· i· eccleſia abſorbet multos· ſed nõ viuos: Cui dicit̃. Macta et mãduca. nullũ eñ manducat· i· mẽbris inſerit ·niſi mactatũ· i· renũciantẽ dyabolo. Mactat̃ ergo in malo· ſed viuificat̃ in bono· qui manducat̃ a petro. Ecõtra accidit illi quẽ deglutit dyabolus.

¶ Aqua. Aug9. Peccator· populus (et eſt a ſimilitudine egiptiorũ) que aqua torrens· fluit cũ impetu· ſed cito tranſit. vnde ſubdit. Torrentem:

¶ Forſitan. Aug. Ponũt latini vt poſſunt pro greco aram dubitationis loco· quod intelligibilius dicit̃· putas ptranſijt anima noſtra· i· magnitudo periculi vix ſinit hoc credi.

¶ Aquam intolerabilẽ. Aug. Vel ſine ſubſtãtia vt ſũt vicia et peccata et dulcedo huius vite· que inopiã habent nõ ſubſtantiã. egeſtatẽ habẽt nõ ſubſiſtentiã. quia hec nõ vere ſũt· ſed tranſeũt omĩa ſine fructu. Nam ꝛ qui peccando lucrat̃ aurũ· vel huiõi ſine ſubſtantia eſt. quia et hic fidẽ amittit. et in infernũ deſcendens hec ſecũ nõ portat. Maius ergo amiſit. vt minus lucraret̃. pecuniã auxit. fidẽ neglexit vel minuit· vel extinxit. Abũdat neſcio quid in arca. ſ3 multomagis quiddã diminutũ eſt in corde· de arca gaudes de corde nõ plangis. In hac aqua ſine ſubſtantia pdidit pdigus ille fili9 iunior ſubſtantiã quã accepit a pr̃e. Et adheſit vni ciuiu3 regionis illius· i· dyabolo paſcẽs porcos· i· terrenis et ĩmundis actibus delectatus deſiderans mãducare ſiliq̃s porcorũ· que implent ventrẽ et non ſatiant. Ita et peccata et ſi ad horã delectant. vera3 tamẽ ſatietatẽ nõ preſtant. Hec eſt ouis errabunda quã pius paſtor in euangelio legit̃ queſiſſe relictis nonagintanouẽ in deſerto. Sed anteq: reduceret a longe eſt cõminatus baculo moſaice legis. vt ouicula ſe erraſſe cognoſceret. et vltra errare ptimeſceret. at3 p ſe redire non valẽs reductorẽ humiliter expectaret et deſideraret qui eã viuifica baptiſmi aqua lota3. ſiccata aqua ſine ſubſtãtia. cõſortio angelico redderet pdigũq: filiũ lõga neceſſitate cõfectu3 ad patrem reduceret.

† ſ in quibus deus erat· † ſ aug· Scientes malũ et tamẽ facientes. vt qui thurificat. ſciens nichil eſſe ydolum.
†nos: forte †viuos deglutiſſẽt noſ.
† ſ Et. ſ vt ſupra vicit linguas doloſas p verba dei et exempla de morte viuificatorũ: ſic. ſi dominus adeſt vincit iam minãtes· de quibus ait·
† ſ Sine ratione· ſ Caſ· ira et vindicta iudicõ carent. vnde ſalomon· Stultũ occidit iracundia. et paruulũ inuidia·
†Cu3 iraſceretur †furor eorũ in noſ:
† ſ Niſi quia do. erat in nobis: † ſ id ẽ. more egiptiorũ moreremur· non tranſiremus exemplo iſraelitarũ·
†forſitan aqua †abſorbuiſſet nos.
† ſ Sed per dominũ· ſ de quo et caput in via bibit † ſ Nõ heſit. q: paſſus eſt ſ3 reſurrexit et aſcendit. per quod et nobis tranſire dedit·
†Torrentem †pertranſiuit anima
† ſ Sed forſitan ptran· et ſi domin9 nõ in nobis quod non eſt. ſ vel ſiſt.
noſtra: †forſitan pertranſiſſet anima noſtra aquam †intolerabilem.
† ſ vel ſine ſubſtantia. quia hec nõ vere ſunt. ſed tranſeunt omnia. et in eis perdit pdigus ſubſtantiam quã a patre accepit·
ſ Et quia tranſiui·
Benedictus dominus: qui non
† ſ vel venationẽ· † ſ Quaſi more ferarũ ſitiẽtiũ ſanguinẽ noſtrũ·
dedit nos in †captionẽ †dentibus
† ſ Nõ dedit ſed potius· ſ Et ſi corpus paſſũ.
† ſ aug. Quia incaute inſtabilis ceciderat.
eorum. †Anima noſtra ſicut †paſ
† ſ Non capitur dulcedine preſentis vite· vnde ſequitur occiſio· † ſ vel muſcipula.
ſer †erepta eſt: †de laqueo venantium.
ſ Et iſte.
Laqueus contritus eſt: et
† ſ Qui ante heſeram9 in muſcipula· † ſ Quare contritus laqueus et nos liberati. quia·
†nos liberati ſumuſ. †Adiutoriũ
† ſ Contra quẽ nullus preualet·
noſtru3 in nomine †domini: qui fe
ſ Omnia celeſtia et terreſtria.
cit celum et terram.

¶ Canticum graduum.

¶ CXXIIII.

¶ Benedict9 dominus. Caſ. Secũda parſ vbi ſancti gratias agunt q liberati et q laque9 contritus.

¶ Anima noſtra. Vel ſicut aliquo faciẽte ſtrepitũ magnũ paſſer volat de muſcipla venantiũ. Sic anima noſtra. que ante vite dulcedine tenebatur. domĩo faciente ſtrepitũ maximũ gehenna3 eruta ẽ de muſcipula. Vel ſicut paſſer vitat laqueũ: ſic ſãcti dulcedinẽ pñ [?] tis aque, que eſt quaſi laqueus.

¶ Venantiũ. Aug. Venãtes ſunt pſequentes. eſca in muſcipula dulcedo huius vite.

¶ Laqueus cõtritus. Caſ. Occiſis martirib9 nõ reſtat dulcedo vite qua poſſint iterũ capi. ſed ipi nõ ſimul cõtriti ſunt· immo liberati.

¶ Contritus. Caſſi. Quaſi qui ferreus erat, nõ ruptus vt ſtupa. tanta fortitudo mali· tanta potentia liberantis.

¶ Canticũ graduũ· Caſ. Sextus gradus cõfidentia fideliſſimi xp̃iani. ſolidiſſimis montib9 compatur· quã habet in domino, ne zelet felices in hoc ſeculo.

CXXIIII.

¶ Aug. Hic pſalmus docet nõ intendere in pſpantes in ſeculo· vnde ſupbia. vt ſe pferant omĩbus hoĩbus. et cor durũ cõtra imbrẽ dei. ne fructũ ferat quos attendentes et infirmi nutãt q̃liter ſupra infirmi cuiuſdã pedes

pacē peccatorū videntes moti fere legūtur. ſed credendū eſt ſapientię dei q̄ oīa benefacit. et ſi nō videam⁹ quomō. et ita erit rectū cor vt cōfidam⁹ in domino. et nō mouebūtur pedes noſtri. Oſtēdens ergo fidentē in deo non poſſe moueri ait. Qui cōfidūt in domino. qui ſunt iſti: qui habitant in hieruſalē. ipſi nō cōmouebūtur in eternū. Qualis eſt iſta hieruſalē breuiter d̄ ſcribit. Montes in circuitu. i. angeli. ꝓphetę. apoſtoli ſunt murus eius. vñ de eſaias. Et erit in ea murus et antemurale. ſed ne in montib⁹ remaneas: addit. et domin⁹ in circuitu. ne ergo ſit ſpes in montib⁹. ſed in vertice montiū. vñ eſaias Erit in nouiſſimis diebus mons in vertice mōtiū ꝛc.

Qui cōfidunt. Caſ. Primo aſſerit n̄ poſſe moueri eū qui cōfidentiā in dei virtute ponit. Secundo p̄cat vt bonis pſpitas. malis veniat vīdicta ibi. Benefac domine.

Confidūt. cōmouebitur. Caſſi. Prius dicit cōfidunt pluraliter. poſt nō cōmouebit ſingulariter quia numeroſa eſt vnitas huius populi. quia et multi ſūt et vnū ſūt.

Mons ſyon. Hiero. Xp̄us in quo fundata eccleſia. mons ille ad litterā in fine ſeculi cōmouebitur.

Virgā peccatorū. Aug. Dominant eñ aliquādo ꝓpter diſciplinā bonoꝝ. ſ3 hoc nō ſemp erit. vt hic apte dicit ꝓpheta. et ideo nō deficiūt iuſti. quia ſciūt temp⁹ futuꝝ quo xp̄s in claritate ſua apparēs ɔgregabit ante ſe oēs gentes. et diuidet eas ſicut paſtor diuidit hedos ab ouib⁹ oueſq3 ponet a dextris hedos a ſiniſtris.

Sortem. Caſſi. Id eſt. iuſtos ſorte electos. vel qui ſunt ſors ꝛ hereditas dei.

ſ aug. Qui confidit in domino eſt ſicut mons ſyon. et nō mouebitur ſicut paſſer. qui iſtabilis eſt et cito volat hinc inde. ſ vel dit.

Qui confidunt in dño ſicut mons ſyon: nō cōmouebitur in eternum qui habitat in

†† ſ Spūali. i. in eccleſia. ſ terrene ciues ſepe captiuati. ſ Quia.

†hieruſalez. Montes in circuitu

† ſ Quia habitat in montibus. † ſ Quos eñ aſſumit vt ſint populus ſuus cōſtringit in vnum vinculo charitatis et pacis. vt in eternum nō moueatur. quia nō reli.

eius. et †dominus in circuitu †populi ſui: ex hoc nūc ꝛ vſq3 in ſeculū.

† ſ vere nō cōmouebūtur. †dominū. ſ Alias dñū.

†Qr nō relinquet dñs †virgā peccatorum

† ſ aug. Intelligētes hoc ad tēpus eſſe. et ideo patiēter ferant. ſi enim ſic ſemp eſſe viderent. deſererēt iuſticiā. et quia ſic eis placet deus p oīa benefac d. b. ſed declinātes qui ſcandalizant in viis domini. adducet cū o. iniqui. quorū facta imitati ſunt. quorū preſentes leticias amauerunt.

catorum ſuper ſortem iuſtorū: †vt nō extendant iuſti ad iniquitatez manus ſuas. Benefac domine:

† ſ Opere. † ſ Qui nolūt pzeire ſed ſequi. † ſ A iuſſis dei.

†bonis ꝛ†rectis corde. †Declinātes autez i †obligationes adducet

† ſ pene et culpe ſ Caſ. Iniquitas obligat nec ſinit liberos.

domin⁹: cuz operantibus iniquitatem †pax ſuper iſrael.

† ſ aug. Sed quid rectis corde. ſ vno verbo oīa bona dicit.

Canticum graduum.

Benefac domine. Caſ. Secūda ps vbi cōfirmato populo p̄catur quod ſcit futurū. vt bonis pſperitas malis vindicta veniat.

Declinātes aūt. Caſ. Pari ſententia peunt qui declināt iuſſa principis. et qui opa mala velle ɔtendūt. deficientes cū cogentibus deficere.

Pax. Aug. Vno noīe patria hereditas dicit quę eſt xp̄us. Ipē enim eſt pax noſtra qui fecit vtraq3 vnū qui pacē ſupra pacē dabit nobis.

Canticū graduū. Caſ. Septim⁹ gradus in figura veteris teſtamēti. p venturū xp̄m reuerſionē de captiuitate quaſi de babilonia ꝓphetat. vnde iam conſolatio et ſeminatio vt plus metatur.

Aug. Redempti ſanguīe xp̄i et cōuerſi a captiuitate. hec cantant dum pegrini gemētes in via. Syō eſt hirlin in angelis. eterna in hoīb⁹ captiua.

CXXV.

Caſ. Primū magnitudo facti. cū magnitudine gaudij oſtendit. Secūdo p̄cat cōuerſionē a captiuitate adhuc futura ibi. Cōuertere domine.

In cōuertendo. Aug. Vel cū cōuerterit. quaſi de p̄terito loquens. futura pnūciat. et vt figura p̄teriti futura ſe cogitare oſtēdat: ait. tūc dicent Nō iā de futuro eſt. vñ et poſt vt hec fiant. orat cōuertere dñe cap. noſ.

Sicut. Aug. Nō ſemp ad ſimilitudinē ponit. ſed ad ꝓprietatē. vt hic vñ etiā dicit. fecit vt iuſtus quod vere eſt. ita facti ſūt iſti ſicut ɔſolati. i. gauiſi ſunt vt conſolationem accipientes in reſurrectōne chriſti: qui p̄ceſſit vt conſequamur.

Os. Caſ. Cordis archanū vbi pmū gaudia q̄ poſt officō lingue erūpūt.

Aug. Os noſtrū. Cordis. inde pcedit malū vel bonū quod nos mūdat vel inquinat. vnde. Quod pcedit de ore inquinat. nō de ore carnis. ſ3 cordis. nō eñ ſi noīas furta et alia mala. īmundus es. ꝫ dū cogitas et ſi ſileas.

CXXV.

ſ vel cū cōuerterit. ſ vt redeūtiū de babilonia quā cōuerſionem dominus fecit.

In conuertendo †dominus captiuitatem ſyon:

† ſ vel dominū.

† ſ aug. Conſolatio nō eſt niſi miſeroꝛū. gemim⁹ in re cōſolamur in ſpe. ſ Et ſi nondū ſecuri. † ſ Et ſ domin⁹ cōuertit. ſ nulla ɔuerſiōe

facti ſum⁹ ſicut †conſolati. †Tūc

† ſ In ſpe gaudet. ſ Non mundi ſ3 redēptōis.

repletum eſt †gaudio os noſtrū: et

† ſ Corpis. ſ vel que int⁹ clamat ad eum. † ſ aug. hoc fit cū de toto corde ad eccīaz currit.

†lingua noſtra in exultatōe †Tūc dicent inter gentes: magnificauit domin⁹ facere cum eis. Magni-

ſ Et vere. † ſ aug. Nos nobis male fecim⁹ qui ſub peccato nos vendidimus. † ſ vnde. ſ augu. Qui prius captiui.

ficauit †dñs facere nobiſcū: †facti

† ſ vñ. ſ domin⁹ ſoluit captiuitatē. ſ Miſſo redēptore † ſ Qua ſub dyabolo captiui tenemur. ſ vel te.

ſumus letātes. †Cōuetere dñe †captiuitatē noſtrā: ſicut †torrēs in au

ſ Cōuertitur.

† ſ Opera miſericordie ad que ſufficit volūtas ſi deſit facultas. inde metit par. Nū ergo dicit par in terra diuitib⁹. nō. ſed hoībus bone volūtatis. † ſ In hac vita plena lacrimis.

ſtro. †Qui ſeminant in †lacrimiſ:

† ſ fructū eterne beatitudinis. † ſ Et ideo ſi cū fletu ſemināt. tamē exul. et hoc eſt.

in exultatōe †metent. †Euntes

† ſ Quia miſeri inter miſeros. † ſ Miſericordiā. hinc aſcenditur

ibant et †flebant: mittentes †ſemia ſua. Uenientes autem venient:

ſ ad iudicium.

Inter gentes. Aug. Nō gentes. q̄a nō oēs credūt. Magnificauit. q2 vidēt eos etiā virtutes opari. firmū teſtioniū ab aduerſario. Caſ. et vere magnificauit. ne dubites de v̄bis gentiū.

Cōuertere domine. Caſ. Secunda ps p̄catur conuerſionem que futura. in qua fiet ſeminatio ſpe gaudij.

Caſ. Aduent⁹ domini redemptōne p̄dicta. p̄cātur iterū peccata ſua dimitti. In generali remiſſione gaudent. et ſibi veniā p̄cātur. cōuertere do. cap.

Captiuitatē noſtrā. Caſ. Nulla ad litteram in diebus dauid. ſed ſub dyabolo mundus captiuus.

Sicut torrens in auſtro. Auguſti. Scriptura monēs de bonis ait. Sicut glacies in ſole. ita ſoluent peccata tua. peccata eñ ligant nos vt frigus aquā vt non currat. quando autē flat calidus ventus auſter. liqueſcit glacies. implentur torrentes. ſic flante ſpūſancto ſoluimur a peccatis. et currim⁹ ad patriam in quo curſu labor. Sed nō ideo d̄ ſiſtendū quia qui ſeminat in lacrimis.

In lacrimis. Aug. Spūalis ſeminatio ſemp in lacrimis vnde beati qui lugēt. qui vero ſeminant in carne cū leticia ſemināt ſed poſt fletus. q2 extrema gaudij luctus occupat.

Idem. Zacheus. Ecce dimidiū bonorum meorum domine do pauperibus. Et ſi quē defrauda. ꝛc. ad hoc eñ retinuit dimidiū. nō vt haberet quod poſſideret. ſed vnde redderet debita. Magna voluntas multū dedit multū ſeminauit. In hac etiā voluntate illa vidua que duo minuta miſit nō parū ſeminauit. imo tantū quantū zacheus. minores ferebat facultates. ſed parem habebat voluntatē. Si attendis quid dederunt. diuerſa inuenies. Si attendis vnde dederunt paria inuenies. Sed eſt et aliud vili⁹. quo ſeminato metitur illa meſſis ſcilicet calix aque frigide dicente domino. Qui dederit calicē aque frigide. non perdet mercedem.

Euntes. Caſ. Pronectu melioris vite. Mittentes. ante ſe p̄mittētes in illo ſeculo. Sua nō de rapina. ſed de ꝓprio labore venientes ad iudiciū hoc cōmune omniū. ſed ad gaudiū nō niſi boni veniunt.

Et flebant. Aug. Quia miſeri ꝛc. Aug. Melius eſt vt nullus ſit miſer q̄3 vt tu facias miſericordiā. Qui eñ vt faciat miſericordiā optat eſſe miſeros crudelē habet miſericordiā. Sicut crudelis eſt medic⁹ qui vt exerceat artem ſuam optat multos eſſe egros.

Canticū graduū. Caſ. Octauus gradus in figura noui teſta· quod octonario numero ſignat· vbi agitur de edificatōe domus dei·i·eccleſie p verū ſalomonē facta·i·p chriſtū·qui eſt verus pacific⁹·qui fecit vtraq₃ vnū et in ſe lapide angulari eccleſiā de duob⁹ pietibus iudeoꝝ ⁊ gētiū ↄſtruit.

Aug. Hic addit ſalomonis. quia is edificauit templū in figura pacifici chriſti. qui edificauit eccleſiā de duob⁹ pietibus. ne ergo accipes illū ſalomonē ait·niſi do·edifi· In hoc ſpes ponēda ſed in nullo hominū·quia et ille ſalomon cecidit q̇ templū edificauit.

CXXVI

Caſ. Primo monet quomō aſcendentes ſe habere debeant. ſcilicet vt diſcāt ꝙ edificatio et cuſtodia non niſi a deo eſt. Et exaltatio in futuro ·nō eſt niſi poſt humiliatōnē Secūdo dicit que ſit hereditas et quomodo collecta ibi. Ecce hereditas.

Niſi domin⁹ edificauerit. Caſ. Quaſi iam venit hieſus·de captiuitate reduxit·iam ciuitas edificatur hieruſalē. ſ₃ diſcāt aſcendētes ꝙ edificatio et cuſtodia non niſi a deo. et exaltatio nō niſi poſt humiliatōem in futuro. et ſi eī leti de gratia noui teſtamenti·tamē in tāto munere ū eſt p̄ſumēdū alicui.

Domū. Auguſ. Ad hanc aſcendit oīs qui proficit. Cadit ab hac oīs qui deficit. amando deū aſcendis amādo ſeculū cadis. Sunt eīn iſta cantica amantiū·et quodā deſiderio ſancto flagrantium.

Laborauerūt· Aug⁹. Omnes in hac edificatōne laborant·qui in eccleſia p̄dicant verbum dei.

ſ aug. tūc erit triūphus letantiū et ipſi morti inſultantiū in qua hic gemebatur. † ſ fructū ſeminis i·coronā gaudioꝝ et exultationis·

cū exultatōne portantes †manipulos ſuos.

ſ Id eſt. leticia de aſcenſu ſc₃ de edificatōe et ꝓuectu eccleſie quā xp̄us edificauit·

Canticum graduū ſalomonis.

CXXVI.

ſ aug· domin⁹ xp̄us edificat. ſine quo opante interius fruſtra laborant predicatores foris loquentes. miniſtri edificatōis et cuſtodes edificatorū·domus eſt populus dei·tēplū dei et ciuitas dei·

NIſi dominus

† ſ Caſ. Quia neq₃ qui plantat neq₃ qui rigat eſt aliquid. ſed qui incrementū dat deus.

edificauerit domū: †in vanum laborauerunt qui edificant eā. Niſi dominus cuſtodierit †ciuitatem:

† ſ Idem qd̄ dom⁹.

fruſtra vigilat qui cuſtodit eam.

† ſ Et. ſ Q.d. vanus eſt labor et cuſtodia ciuitatis. niſi dominus operetur. † ſ Chriſtū. † ſ Confidere in ſe. ſ Surgere eſt exaltari. ſecuros eſſe.

†Vanū eſt vobis ante †lucē †ſurgere: †ſurgite †poſtq̄ †ſederitis † q̄ manducatis panem doloris. †Cū

† ſ Aūt. † ſ Id ē·poſt humiliatōnē † ſ Peracta ſeſſione. † Nō dico ſedere ad manducandū vel gaudendū·ſed ad humiliandū. vnde ſubdit. Qui manducatis pa. dolo.

† ſ aug· Quando hoc erit·Poſt mortē ſurgent dilecti·dominus poſt mortē exaltat⁹ eſt·ergo et tuā exaltatōnem poſt mortē ſpera.

Ciuitatē. Caſ· De domo ad ciuitatē trāſit. vt nec ī ſingulis nec in munita collectōe ſit p̄ſumptō. Et q̄uis dom⁹ ⁊ ciuitas ſcd̄₃ methaphorā q̄ de diuerſis īducitur. ſint diuerſa. vna tamē eſt eccleſia quā vtraq₃ ſignificat.

Ante lucē. Aug. Si ſurgitis anteq̄ lux ſurgat. lux eſt xp̄us poſt quē ſurgendū eſt non ante. vt ille facit qui ſe ei p̄ponit. volens hic eſſe altus vbi ille hūilis fuit·vt ⁊ filij zebedei. ſed reſurrectio·i·exaltatio ſequit ſeſſionē·i· humiliationē. vt lux noſtra xp̄us poſt mortem ſurrexit altus.

Manducatis panē doloris· Aug. Manducat panē doloris q̇ gemit in hac pegrinatione·id eſt·in valle ploratōnis. de afflictione ſe reficit dicens: facte ſunt michi lacrime mee pa·die ac nocte.

Sederitis. Seſſio aliquando ſignificat honorem iudicandi·hic autem humiliationem.

Somnū. Caſ· Mortē tempalem·in qua ſecura pauſatio.

Ecce hereditas. Caſ. Secundo que hereditas·et quomō collecta. Q·dilecti poſt ſomnū ſurgent.

Fructus ventris. Aug⁹. Venter eccleſie vt eua in dolore parturit filios bonos et malos·vt rebecca geminos. Boni vero ſunt fructus vētris vt iacob dilectus matri. Eoꝝ eſt merces reſurgere poſt ſeſſionē. letari poſt panē doloris. modo ergo dolor et gemitus ſed in reſurrectōe hereditas. tūc apparebit partus eccleſie·tunc qui fuit videbit. Vel filij nati ex aqua ⁊ ſpiritu ſunt hereditas·qui ſunt merces reddita xp̄o homini. qui eſt fruct⁹ vteri virginalis·quia omēs acquiſiuit p obedientiā paſſionis. vnde poſtula a me et dabo tibi gentes hereditatē tuā

Sicut ſagitte. Aug. Sed vnde facta eſt tanta hereditas? quia potens domin⁹ dū fortiter ſagittas apoſtolos de arcu ſacre ſcripture excuſſit. vſq₃ ad fines t̄re puenerūt ille excuſſe·ſic ſūt aūt filij excuſſoꝝ quō illi excuſſi

Filii excuſſorū. Aug. Filij apoſtoloꝝ quib⁹ dictū eſt excutite puluerem de pe·vel·ſed ita vidētur dicendi excutientes nō excuſſi. verū et quod excutit vt puluis excuſſū dicitur·et vnde excutit·vt veſtis. Vl' excuti dicit aliq̇d vt ſaccus vt exeat qd̄ intus latebat. ꝓphete ergo clauſa continentes ſacramēta. excuſſi ſunt a p̄dicatorib⁹ accedente eorum diligentia. et domino aperiēte abſcondita ꝓdierūt aperta. Sicut illud eſaie· Cognouit bos poſſeſſorem ſuū. et aſinus p̄ſepe domini ſui· iſrael aūt me non cognouit. Hoc inuolutū p̄dicatorū aliquis excutiens dixit. Venit bos triturans de gente iudeoꝝ q₂ inde triturātes apoſtoli. Omnis eīn qui p̄dicat verbū dei. mon₃ obiurgat·terret triturat areā et bonis īplet officiū. Aſinus vero ē populus veniēs de gētib⁹·vt inſideat ei chriſtus. ſignificatus ī euāgelio p pullum aſine· cui nullus inſederat. q₂ ad eū nec lex miſſa nec ꝓpheta. vtriq₃ aūt populo chriſtus appoſit⁹ eſt in p̄ſepio·i· vtriq₃ cibus eſt in altari. Ecce qualiter illud īnolutū excuſſū eſt. Ideoq₃ ꝓphete dicūtur excuſſi quib⁹ excuſſis generati ſūt apoſtoli. et ita apoſtoli excuſſoꝝ ſunt filij qui manu dei miſſi ſūt vſq₃ ad fines terre.

dederit dilectis ſuis ſomnum:

† ſ Q·qui ſūt dilecti filij·qui ſūt fructus vētris·his tūc erit hereditas merces. i. vita eterna·

† ſ Scilicet. ſ Ecce.

†ecce hereditas domini †filij mercēs fructus ventris. †Sicut ſagitte in †manu †potentis: ita filij excuſſorum. †Beatus †vir qui impleuit deſiderium ſuum ex †ipſis: †nō confundetur cum loquetur †inimicis ſuis †in porta.

† ſ Q. quōmodo collecti ſunt filij ſ Celeriter omīa tranſeūtes et ſine errore ferientes:

† ſ Alicuius· † ſ Hominis·

† ſ Apoſtoli filij ꝓpherarū ſunt miſſi a maū dei· ſ aug. Qui eīn plenus eſt ſeculi deſiderio non eſt quo intret quod illi predicauerūt. † ſ Eſt ille.

† ſ Sagittis· † ſ Nō erubeſcet qui in chriſto loquitur. ⁊ eius honorē querit nō ſuū·

† ſ Hereticis:

† ſ In chriſto· ſ In cōmuni· ſ vt omnes nouerint quid loquatur.

Canticum graduum.

CXXVII.

ſ Miſeri qui mundana.

BEati oēs qui timent dominū: qui ambulant in †vijs eius. †Labores †manuū tuarū †manducabis beatus es et bene tibi erit. †Uxor tua

ſ Caſto timore·

† ſ Caſ· hoc ait vt nō mō a malis ſegemur·ſed in fide ambulemus. † ſ Ita beati ſunt qui timent quia. vel ſine quia· ſ Et o vos·vel o tu quia omnes vnus.

† ſ vel fructuū tuorum· † ſ Iam in preſenti de labore·

† ſ in futuro de fructu· † ſ Eccleſia vxor chriſti que eſt fertilis vinea. nō in omnibus vt paleis ſed in laterib⁹·i·qui inherent chriſto.

Canticum graduū. Caſ. Non⁹ gradus eſt vt pacificus caſte timeatur·qui ſolus exaltat·cuſtodit·edificat.

CXXVII.

Caſ. Primo bona timētis enumerat. Scd̄o optat bona timenti.

Beati omnes. Caſ. Sciendū q̄tuor eē timores p̄ter naturalē q̇ oib⁹ ineſt. ſc₃ mundanū ſiue hūanū·ſeruilē· initialē·caſtum· vel filialē. Hūan⁹ timor eſt quādo timem⁹ pati picula carnis. vel pdere bona mūdi. hic in primo gradu cū mūdo deſerit. ſed timor diuin⁹ comes ē p oīes gradus. Seruilis cū p timorē gehenne cōtinet ſe homo a peccato quo p̄ſentiā iudicis ⁊ penas metuit. et timore facit q̇dquid boni facit. Nō timore amittēdi eternū bonū quod nō amat·ſed timore patiēdi malū quod formidat· Bon⁹ ē iſte timor et vtilis p quem paulatī fit cōſuetudo iuſticie. Et ſuccedit initialis timor quādo incipit quod durū erat amari·et ſic incipit excludi timor a charitate·et ſuccedit timor caſtus de quo hic dicit·quo timem⁹ ne tardet ne diſcedat. ne eo careamus. ille vtilis ſed nō pmanēs in eternū vt iſte. de quo hic dicit ꝓpheta

Labores manuū. Caſ. Et nota ꝙ a plurib⁹ cepit dicēs beati. S₃ q₂ oēs vnū ſunt in xp̄o ſingulariter ſequitur labores manuū ⁊c.

Aug. Labores fructuum dicit cū deberet dicere fructū laborū. ſed quia et labores cū gaudio ſumūtur ꝓpter ſpem. et ipſi iocūdant·et modo ſūt cib⁹ ſed iocūdior eoꝝ fruct⁹ erit quādo ſancti veniēt cū ex portan. mai·ſu.

Uxor tua. Caſ. Et ſi hoc ad litterā accipi poſſet·tamē nec oīni timenti deū cōuenit. nec ſoli. Sed myſtice bene accipit et oīni timēti generaliter cōuenit. Q·d·ita beatus es o tu timēs·quia vxor·i·ſenſualitas bene ē ſubdita rationi·et ſic manēs in paradiſo·i· in quiete abundat in bonis operib⁹ Vel vxor ſapientia viri, de qua ſalomon, ama ſapientiā tanq̄ ſponſam. ⁊

ipſa amplexabitur te. que vt vitis vuas iocũdos fructus bonorũ operũ dedit. domus cogitatio · cuius parietes ſunt duo teſtamenta · in quibus mens vt in lateribus domus cõſolidatur. Et de ſapientia vxore filij nati nõ filie. ꝑ infirmitate · hi circũdant menſam · i · altare quando pane celeſti ſatiantur. Compantur nouellis oliuis · que viridiores et fortiores et in fructu vberiores. vnde et lumẽ et feſſorum leuamen. Hic vitis et oliua memorãtur ſicut vulnerato a latronibus infundit͛ vinũ et oleũ. In vino auſteritas eſt iuſticie. in oleo lenitas miſericordie · illud ad vetus · hoc ad nouũ teſt. pertinet.

¶ Aug. Vel ꝑ vxorem intelligitur eccleſia. Et dirigitur ſermo ad chriſtũ cum dicitur tua et tui nec tamẽ mutatur vox vel perſona ꝓpter vnitatẽ capitis et corporis. vnus enim homo chriſtuſ caput ẽ et corpus · et in capite quiſqȝ fideliũ hoc habet.

¶ Bene. Caſ. Ubi bene eſt om̃ia bona cõfluunt ad gaudiũ ſuauitatis.

¶ Benedicat. Caſ. Secunda parſ vbi ex pietate poſtulat benedici timẽtes · optat hic bona timenti. que ſalicet nõ ſunt malis communia.

¶ Uel dominus Aug. Judeorũ. Ex ſyon. ꝓgreſſus. Bñdicat tibi. ita. Ut videas bona. non que tranſeũt. ſed bona. Hieruſalem omibus diebus. · i · eterna que videbũtur ſemper · quod non iſta poſſunt.

¶ Canticũ graduũ. Caſ. Decimus gradus vt qui caſte timet · pro eo om̃ia ferat quod nũc expedit eccleſie inter malos.

¶ Aug⁹. Mali et ſi audiunt verbum dei. tamẽ quotidie turbãt eccleſiam ſcandalis, et tribulationibus. qui in euangelio compãtur petroſis locis vbi ſemen cecidit. quia nõ habuit radicem · quos ab abel eccleſia tolerauit · et incipit quaſi reſpondeat querelis infirmorũ. cur tot malos ferant.

ſicut vitis abundans: in lateribuſ

† ſ Opera. ſ Qui et vxor eccleſia ſcilicet.
† ſ. Quia pacifici · oleũ aũt pacem figurat ꝑ charitatẽ ſine qua nulla eſt pax.

domuſ tue. † Filij tui † ſicut nouel

le oliuarum: in circũitu menſe tue.

† ſ Sed quare hoc. ex timore dei. ſ Concluſio beati ·

† Ecce ſic benedicetur homo: qui

† ſ aug. Sed ne queras benedictiones has. que non ſunt ex ſyon que etiã malis ſunt · ſȝ potius · ſ Benedictione.

timet dominum. † Benedicat ti

† ſ Que eſt · ſ Id eſt. eterna benedictione.
† ſ Ibi poſitus nũc ſpe tunc in re.

bi dominus † ex ſyon · et † videas

† ſ Caſ · Cumulus bonorũ eternitas.

bona hieruſalem: † omnibus die

† ſ fructũ bonorũ operũ. Caſ · vel eos qui doctrina tua generãtur ·

bus vite tue. † Et videas filios fi

† ſ Om̃ia illa bona vocãtur pax ·

liorum tuorũ: † pacem ſuꝑ iſrael.

¶ Canticum graduum.

CXXVIII.

ſ Pro frequentia paſſionum:

SEpe expugna

† ſ Matrẽ · † ſ A primo tempe etatis abel in quo ſolo aliquãdo erat eccleſia et expugnata eſt a ꝑfido fratre chaym · † ſ Iſtud. et nõ timeat iſtud. cũ ſenectus expugnat. cõſoletur ſe de preteritis ·
ſ dũ licet vt alii inſtruãtur ·

uerunt † me a † iuuentute mea: † dicat nũc iſrael. Sepe expugnaue

ſ Quid dicat ·
† ſ Quare expugnauerũt q: nõ conſenſi eis. qð ita ait.

runt me a iuuentute mea: † etenim

† ſ Quia nõ potuerũt facere vt cõſentiã · fecerũt vt portẽ ipſos. fere vſqȝ in finem · ſ Mentẽ fortem humilem ·

non potuerũt michi † Supra dor

¶ Caſ. Oſtendens primo que tulerit. cõſolatur infirmos. Secũdo agit ꝺ reꝓbatione ꝑſequentiũ · ibi dominus iuſtus.

¶ Sepe expugnauerunt. Quaſi o filij. Nolite mirari ad iſta quaſi noua. que iam diu ſuſtinui. et ne turbemini quia · ⁊c ·

¶ Uel ſepe expugnauerũt. Q. d. Expugnauerũt me. ſed michi nõ nocuerunt. Etenĩ · id eſt · quia nõ potuerũt michi ꝑualere. Caſ. vt me finirent et conſumerent. quia etſi quidã ſanctorũ ad celũ miſſi. tamen non potuit eccleſia finiri · ideo ait · nõ potuerũt michi · quia creſcit eccleſia in aduẽſis

¶ Etenĩ nõ potuerunt michi. Aug. Scilicet ꝑualere vt me traherent in conſenſum peccati.

¶ Supra dorſum. Caſ. Quod mali nequeunt publice omnibus, occulte ſingulis temptant ſuadere · vt qui a facie venientes viderentur. a tergo non ſentiantur.

¶ Prolongauerũt. Aug⁹. Vel longe fecerunt a me iniuſticiã ſuam. quia etſi mali cũ bonis in ſeculo · ſi etiã in eccleſia ſint · ne quis tamẽ putet iniquitatẽ iuxta iuſticiã. et ſi eos porto tamẽ longe eſt a me eorũ iniquitas. ne quis ergo timeat mixtos ſibi malos qui longe ſunt.

¶ Dominus iuſtus. Caſſi. Secunda pars vbi agit de reprobatione perſequentium.

¶ Qui oderunt ſyon. Quã nõ tantũ manifeſti ꝑſecutores. ſed etiã qui ficte intrant oderũt. Qui eñ nolũt obſeruare verbũ dei. oderũt eccĩam

¶ Fiant ſicut fenum. Caſ. Feno tectorũ mali compatur. quia in culmine ſuperbie naſcuntur · vbi nõ ſolide ſtãt qui ſepe diſpeunt anteqȝ de vita tollantur. De quo. Aug. quia nullus in talibus fructus. Caſ. qui manu vel ſinu ab ãgelis portetur manus ad opa. ſinus ad conſcientiam. ſed in neutro fructus ẽ malis.

¶ Quod priuſqȝ euellatur · Augu. Nondũ finiti ſunt in iudicio dei. et iam nõ habent ſuccũ viriditatis.

¶ Et non dixerunt. Caſ. Mos inter hebreoſ erat ut viator opantibus benediceret · vnde hic dicitur econtrario quia inaniter opantibus benedictio nulla datur.

¶ Et non dixerunt. Quos non colligent angeli. quibus non ꝑdicauerunt apoſtoli. Et hoc eſt qꝛ ait.

¶ Aug. Et nõ dixerunt ⁊c. Maxime iudeis mos erat quibuſcunqȝ operantibus dicere benedictio domini ſuper vos.

¶ Benediximus vobis. Caſ. Bonis benedicũt. non in ſuo ſed in nomine domini a quo om̃ia · nõ ab eis.

¶ Canticum graduũ. Caſ. Undecimus gradus penitẽtialis ſupplicatio. quia nec timens nec omnia ferens dignũ ſe ſentit chriſto. qꝛ in corpore nullus ſine peccato · et vna ſecuritas eſt precibus inclinari.

ſum meum fabricauerunt peccato

† ſ Et ſicut ſepe expugna. ita et diu quod ita ait.
ſ Caſ. Nõ ſunt momentanee eorũ inſidie · ſed longe. † ſ vel iniuſticiam.

res: † ꝓlongauerunt † iniquitatem

† ſ Sepe expugna. me pecca · Sed nõ hic ſemper quia. † ſ aug. In hoc ſuꝑbos et ceruicoſos peccatores notat.

ſuam. † Dominus iuſtus † conci

† ſ Cũ viderint ſe damnari.

det ceruices peccatorum: † confun

† ſ Ineſſicaces appareant. † ſ Et qui ficte intrant oderunt ·

dãtur et † conuertãtur retrorſũ † omnes qui oderunt † ſyon. Fiant ſi

† ſ Eccleſiam ·
† ſ Herba que in alto naſcitur · ſed ſine radice ·
† ſ aug · Quia mali ante ſicci ſũt qȝ de vita abeãt

cut † fenũ tectorũ: † quod priuſqȝ

† ſ Interius · † ſ feno · i. aridis

euellatur † exaruit † De quo nõ im

† ſ Angeli ſunt meſſores. qui bonos fructus colligent vt offerãt deo. qui grana ſepabunt a paleiſ Sed hi de malis nõ implebũt manũ vel ſinũ. id eſt. nõ colligent ex eis bonã operatõnem vel bonã cogitationem ·

plebit manũ ſuã † qui metet: ⁊ ſinũ

† ſ iſti non colligentur quibus

ſuũ qui manipulos colliget. † Et

† ſ Caſ · Qui per iſtã vitam tranſeunt ad patriam vbi prophete apoſtoli · qui radicatos charitate benedicunt. ſuꝑbis quid futuri ſunt dicunt.

non † dixerunt qui preteribant be

† ſ Non dixerunt ·

nedictio domini ſuper vos: † bene

diximus vobis in nomine domi.

Canticum graduum.

¶ CXXIX.

ſ vt ionas de ventre ceti. iſte de hac vita mortali ·

DE profundis

† ſ Quid · hec ſcilicet ·

clamaui ad te domie: † domine ex

¶ Caſ. Pſalmus iſte ſextus eſt in ordine penitentionaliũ pſalmorũ ⁊ vndecimus in ordine canticorũ. per ſenariũ notatur perfectio quia ſex diebus perfecit deus mundũ. per vndenariũ tranſgreſſio · quia et denariũ excedit. et ad duodenariũ nõ peruenit. vnde et vndecim erant vela capillacea in tabernaculo domini. et vndecim ſunt pſalmi aſaph. et in vndenario fuerunt apoſtoli ſemoto infelicilſimo iuda · ſed ad duodenariũ redierũt ſubſtituto mathia · In his ergo intelligi datur quãtecũqȝ perfectionis ſit aliquis. non tamẽ ſine peccato eſt · pro quo neceſſaria penitentia eſt. quia et hic ſenarius cum vndenario.

¶ CXXIX.

¶ Caſ. Primo penitens captat a ſua perſona miſera. et a miſericordia iudicis · vnde ſperat magna. Secundo ponitur leta concluſio cum certitudine venie ibi. Speret iſrael in domino.

¶ De profundis. Aug. Qui ſentit ſe in ꝓfũdo vbi fluctib⁹ interioris ⁊ exterioris miſerie atterit͛. imago dei gemit · clamat · donec eũ liberet de⁹ · itaut renouet͛. clamor nõ multũ ſinit eſſe in imo · Valde eñ in ꝓfundo ſũt qui nec clamant cũ viderint ſe quotidianis peccatis obrutoſ. et aceruis quibuſdã

et molibus iniquitatū ꝑſſos. ſed potius illos irridēt qui eos deū rogare monēt. Hoc eſt ꝓfundū in quo peccator contēnit ſicut dicit ſcriptura· peccator cū venerit in ꝓfundū viciorū contēnit.

¶ Fiant aures. ⁊c. Idem verbis alijs repetit.

¶ Quis ſuſtinebit. Aug. Quia ꝓpe oīs humana vita peccatis circūlatratur, oīſq; cōſcientia ſuis cogitatōibus accuſatˀ. nō eſt caſtū cor qḋ ꝑſumit de iuſticia ſua: ꝑſumat ergo de dei miſericordia, quia apud eū ꝓpiciatio. vnde ſubdit.

¶ Quia apud te. Quaſi q̄ ſpe clamas? Quia eſt in te miſericordia ·quod ita ait. Vel ita iunge. Aug. Nullus poteſt ſuſtinere ſi obſeruaueris iniq̄tatē: ſed tamē nō deſpero. Quia apud te ꝓpicia· ⁊c. In hoc ergo michi ſpes eſt. Nā ſi iudex ſolū eſſe velles et miſericors eē nolles oēs iniquitates obſeruares, et quis ante te ſtaret. quis ſtaret in iudicio tuo. Vna ergo eſt ſpes quia apud te ꝓpicia· ⁊c.

¶ Propter legē. Aug. Miſericordię ſuſtinui· quę peccata donat· ⁊ de cetero monet ne offendat homo .et ſi titubauit remedium donat orandi. dimitte nobiſ de·no·ſi·n·d·d·no· et hanc legē dediſti in ipſa neceſſitate. Suſtinui te· expectans quādo venias ⁊ liberes ab oīi neceſſitate. Sine hac ergo lege miſericordię et charitatis qua alter alterius onera portat· nullus ſuſtinet· vel fruſtra ſuſtinet.

† ¶ Et. ¶ Precibus placatur. vt clementer audiat· ¶ Auditus clementie·

audi vocem meam. † Fiant aureſ

tuę intendentes: in vocem depre-

† ¶ aug. Sub molibus nāq; et fluctibus ſuarum iniquitatū clamat· ¶ aug⁹. hoc eſt ꝓfundū. circūſpectis omibus nullū bonū videns· ſed vndiq; mala. quaſi expaueſcens clamat. Si iniqui·o·d·
† ¶ Ad vindictaz ſeruaueris. ¶ vel tem.

catōis meę. † Si iniquitates † ob

† ¶ Quaſi nullus. ¶ Nō tm̄ ego·

ſeruaueris domine: domine † quis

¶ Iudicē. † ¶ Sꝫ· ¶ In hoc ē ſpes: † ¶ Sacrificiū quod ꝑ nobis oblatū eſt quo peccata ſoluit·

ſuſtinebit. † Quia apud te † propi

† ¶ miſericordie. cū premerer ſub lege reoſ faciēte

ciatio eſt: et ꝓpter † legem tuam ſu

† ¶ Cōuerſio ad auditores: ¶ Q· eſt ne q̄ propter legē illā ſuſtinuerit· vtiq;·

ſtinui te domine. † Suſtinuit ani

† ¶ Quod nō fallit qḋ regnū promiſit poſt veniā.

ma mea in † verbo ei⁹: ſperauit ani-

¶ vel vigilia·

ma mea in domino. A cuſtodia

† ¶ Similiter· a cuſto· ma· vſ· ad no.

matutina vſq; ad noctem: † ſperet

† ¶ Sed quomodo ſperas peccator quod habuit qui ſine peccato·

iſrael in domio. † Quia apud do

† ¶ Qua ille qui ſine peccato preceſſit delet peccata ſequentiū.

minū miſericordia: ⁊ † copioſa apḋ

¶ Matutina. Aug. Sperat vigilia matutina qui nō aliud a deo q̄ꝫ immortalitatem ſperat.

¶ A cuſtodia matutina. Aug. Quia dn̄s tūc ſurrexit: quod et in nobis ſpam⁹, et ex tūc cepit h̄ aīma noſtra ſpare· et ſperat vſq; ad noctē· i· quouſq; moriamur· aliter n̄ valet· qꝛ qui pſeuerauerit vſq; in finē hic ſalu⁹ erit tn̄. Inde in lege caput et cauda hoſtię domino offerebātur.

¶ Speret iſrael. Caſ. Secunda ps vbi leta cōcluſio. ſecur⁹ de ſe ꝑdicat· vt ſemp ſpent in dn̄o. Q· ſicut aīa mea ſpauit ſimiliter ſperet iſrael.

¶ Et ipſe redimet. Caſ. Hic dicit iam quid ſit facturus ille. quem dixit miſericordē ⁊ copioſum.

¶ Canticum graduū. Caſ. Duodecim⁹ gradus eſt humilitas quā intus et extra hic ſe habere oſtendit. Ad humilitatē ergo monet. CXXX.

¶ Caſ. Primo ꝓponēs ſe humilē· pęnā inducit nō humili. Secūdo ſuo exemplo ad ſpem monet. Oſtendens ergo ſe humilē intus et extra ait.

¶ Neq; ambulaui. Aug. Nō fui ſupbus ·nolui quaſi in mirabilibus inoteſcere hominibus, nō quęſiui aliquid ſup vires meas· vnde me apud imꝑitos iactarē· vt qui miracula ſibi optāt. potius querēdū eſt ne quis diſcordet in corpe chriſti. ne maiori inuideat· ſed in alterius bono vt in ſuo gaudeat. vt qui in gratijs abūdat magis ſe humiliet. ſecūdū illud. Quāto maior es humilia te in omnibus.

¶ Si nō humiliter ſentiebā. Aug· Nutrit⁹ in lacte quod eſt verbū caro factū. vt ſic creſcerē ad panē angelorū. ad verbū quod apud deuꝫ. Sed nō. Exaltaui animā. vt heretici· qui ſi vtcūq; aliquid cepint. vel viſi ſunt cape. inde ſupbiūt ·et cū adhuc teneri ſup matrē ſint. et portātur manibus vt creſcāt· qui portati fuerūt in vtero vt naſcerentˀ. a lacte ante tēpus ſepantˀ. vn̄ extinguūtur. Ita retributō. obſtringit ſe maledicto· ita michi: vt illi qui ſupra matrē incūbens et nōdū grandiuſcul⁹ ablactatˀ. vel humilis debet eſſe homo ꝓpter ſupbiā nō ſcḋm ſciētiā. Alt⁹ ꝓpter ſapiētiā vnde aplus. Nolite pueri effici ſenſibus· ſed malicia puuli eſtote, vt mentibus ꝑfecti ſitis. ſed quidā ne ſint ſupbi· dimittūt ſe· nichil volunt diſcere: et remanēt in lacte. quos reꝑhendit aplus. facti eſtis quib⁊ opus eſt lacte. non ſolido cibo. Lactare ergo vt nutriaris et creſcas· et ablactat⁹ panē comedas. Dicit ergo. Si nō humiliter ſ·ſ·e·a·m· ſi nō mente ſed malicia puus fui· retribuitur michi quod puero qui ablactatur a matre. vt iam ſit ydoneus panem comedere. Sana ſententia. ſed diſcordat quod addit. ſuper matrem non dicit a matre vel a lacte matris, quod ſi diceret planus fieret ſenſus. Sed ait ſuper matrē quod nō bene cōuenit. Infirmus em̄ ſuper matrē ſi ablactatˀ extinguitˀ. bonum eſt adulto ablactari. h̄ ei qui ſuper matrē eſt ꝑnicioſū ē, ne ergo ab lacteris quouſq; ſuper matrē es ·ſed ⁊ ſi adultuſ errat· redeat ad lac matris. et ſic reuelabit deus quod alitˀ ſapit· quia ſuperbis reſiſtit· humilib⁊ dat gratiaꝫ.

¶ Sāguis qui toti⁹ mūdi peccata redemit·

eum redemptio. Et ipſe redimet

¶ Iſrael ſe vendere potuit ſed non redimere. ille qui ſine peccato poteſt redimere·

iſrael: ex oīibus iniquitatib⁹ ei⁹.

¶ Canticum graduum.

CXXX.

¶ intus· ¶ per hoc nota cōtrariū. ¶ aug. humiliatū cor ſacrificiū eſt deo· † ¶ iam extra· ¶ Quia ſignū ſuperbie exterius non oſtendi.

Domie nō ē exaltatū cor meū: neq; † elati ſūt ocli

† ¶ Supbiendo. † ¶ Que ſunt ſupra me· † ¶ aug. vt ſimon mag⁹ in mirabilib⁹ ſupra ſe voluit ire· delectat⁹ potētia aplorū nō iuſticia · talia

mei. Neq; † ābulaui i † magnis: † ne

voluit agere qualia apli ſꝫ nō talis eē· ¶ Sed·

q; in mirabilibus ſuper me. Si

¶ Beneficia michi data·

nō humiliter ſentiebā: ſed exaltaui

† ¶ in ſupbiendo· † ¶ Si nō humiliter ſentie. ſꝫ exal. animā meā· ita fiat retri· Sicut ablac. ⁊c. id eſt· indigens foueri ſinu matris pit. ſi ſit ablac·
† ¶ id eſt a lacte matris ſepatus·

† animā meaꝫ. † Sicut † ablactat⁹

† ¶ incumbēs· † ¶ hoc ſolem⁹ dicere. qn̄ de eā confidimus· ¶ vel tre. ¶ vel a

eſt ſuper † matrem ſuā: † ita retribu

† ¶ ita ego· ¶ Ergo· ¶ Quia ſic mala ſeculi tolerare poterit.

tio in animā meā. † Speret iſrael

¶ Sicut ablactatus. Sicut em̄ quiq; tēpora notantˀ in carnali ꝓcreatōe et alitione. ita in ſpūali. prius em̄ ꝯcipimur in vtero deinde ibideꝫ alimur donec ad lucem edamur. deinde manibus matris geſtamur et lacte nutrimur. quouſq; ablactati ad menſā patris accedamus. Primū ergo tp̄us eſt tp̄us cōceptionis. Secūdū in vtero alitōnis. Tercium emiſſionis. Quartū portatōis ⁊ lactatōnis. Quintū ablactatiōis. Ita in vtero matris eccleſię primo concipimur. dum fidei rudimētis inſtruimur. Inde quaſi in vtero eiuſdem alimur in eiſdem primordijs ꝓficientes. deinde in lucem edimur. dū per baptiſmū regeneramur. deinde q̄i manib⁊ eccleſię portamur et lacte nutrimur dū poſt baptiſmū in bonis opib⁊ informamur. et lacte ſimplicis doctrinę ꝓficiendo nutrimur, donec iaꝫ grādiuſculi a lacte matris accedam⁹ ad mēſaꝫ patris· i· a ſimplici doctrīa vbi ꝑdicatˀ verbū caro factū. accedam⁹ ad verbū in principio apud deū. Inde ē q̄ abraā nō in natiuitate yſaac nō in circūciſione h̄ in ablactatōe magnū cōuiuiū legitˀ feciſſe. Hęc q̄nq; tēpora ſancta ſeruat eccīa. dū em̄ in quarta feria q̄rtę hebdomadę milicię xp̄ianę agoniſtę xp̄i vocantˀ· q̄i ecc̄ię infantia ꝯcipitˀ. Tunc em̄ per exorciſmū et catheciſmū rudimētis xp̄ianitatis imbuūtur. deīde q̄i ī vtero eccleſię aluntˀ vſq; ad ſabbatū ſanctū· in q̄ per baptiſmū ad lucē generantˀ. deinde q̄i manib⁊ ecc̄ię geſtantˀ et lacte nutriuntˀ vſq; ad pēthecoſtē, quo tēpore nulla difficilia īdicūtur. nō media nocte ſurgitˀ · nō ieiunatˀ. Soror nanq; nr̄a parua ē et vbera nō habet· ideoq; paulatī nutriēda. vn̄ tūc illud petri in ecc̄ia cantatˀ. Quaſi mō geniti ⁊c. Poſtea ſpū paraclito ꝯfirmati. q̄i ablactati incipiūt ieiunare· et alia difficilia ꝓuare. Multi vero hūc ordinē peruertūt· vt heretici et ſciſmatici ſe aū tp̄us a lacte ſeparātes vn̄ extiguuntˀ. vn̄ hūc ordinē ꝑuaſſe ſe dicit Aug⁹. pri⁹ nutrit⁹ in lacte qḋ ē verbū caro fac. vt ſic creſceret ad panē āgelorꝫ ſcꝫ ad verbū qḋ ē in ꝑncipio apud deū. Nam ipē ē paniſ de q̄ infans paſcitˀ. Panis em̄ de mēſa traijcitˀ per mr̄is mām illā vt ſic perueniat idē alimētū ad paruū īfantē. Sic xp̄s cū eēt verbū in ꝑncipio apud pr̄em. q̄lē ꝑ mō ſuo āgeli capiebāt· vt panē āgelorꝫ māducaret hō ipꝫ verbū factū ē caro. vt ꝑ carnē pais celeſtis trāſiret ad īfātes. Et ſcḋm hoc ipm̄ verbū crucifixū ē. h̄ nō mutatū in hoīem. hō mutat⁹ ē in illo vt melior fieret q̄ꝫ erat. nō vt ipa ſuba verbi ꝯuerteretˀ per id q̄ꝫ q̄ hō mortu⁹ erat hō excitat⁹ eſt et reſurrexit. Quidq̄d paſſus ē hō· nō pōt dici nō paſſus de⁹ quia deus erat homo. h̄ nō mutatuſ in hominē.

¶ Speret iſrael. Caſſio. Secunda pars vbi concludit. ſuo exemplo ceteros monens.

¶ Canticū graduū. Caſ. In .xiij. gradu iam humilis et mãſuetus ſat agit de edificatione ſpūalis domus. vt et dauid ad litterã fecit. qui domū deo edificare voluit. Et cõgrue poſt gradū humilitatis agit de edificatõe domus. quia p humilitatē efficit aliquis domus dei. vnde in eſaia. Super quē requieſcet ſpiritus meus, niſi ſuper humilē et quietū. et trementem ſermones meos.

¶ CXXXI.

¶ Caſ. Primo oſtendens votū edificandi domū ꝓcatur vt impleat. Secundo oſtendit domū edificatã ibi. Ecce audiui. Tercio dicit promiſſiões dei factas edificate ſyon ibi. Iurauit dominus. Volēs ergo edificare domum dño ait in pſona toti⁹ chriſti capitis. O do. me. ⁊c.

¶ Dauid. Auguſ. Ad litterã mãſuetus. vt ſauli malū p malo non redderet. Tipice vnus homo caput et corpus. cui⁹ humilitaſ et mãſuetudo cõmendatur. ad hoc meīnto Sicut iurauit. et vo. vouit. i. vt impleat quod pmiſit. ne mo pſumat viribꝫ ſuis reddere quod vouit. Vouit aūt eccleſia in mãſuetudine vt ſit dom⁹ dei. quo nichil gratius poteſt deo offerri. Domus autez eſt ſi ſua nõ ꝗrit. ſed de cõmuni gaudet. de proprijs fiunt mala. vnde ait. Si itroiero. Sciebat ſe pprio impediri ne fiat locus dei

¶ Si introiero. Vſqꝫ donec inueniã locū domĩo. littera ſuſpendit. ⁊ eſt apoſiopeſiſ ac ſi dicerꝫ. Si hoc vel illud fecero nunqꝫ de cetero michi credatur. Quaſi. Iurauit dauid dño. Si itroiero ta. domus meę. ⁊c.

† ſ id eſt. ſemp ſine fine. † ſ Quia poſt nõ erit ſpes ſed res.

in domino: †ex hoc nūc et †vſqꝫ in ſeculum.

¶ Canticum graduū.

¶ CXXXI.

ſ pater.

MEmēto domi

† ſ Spūalis. ſ aug. Manu fortiſ q: in manſuetudine dyabolū vicit.

ne †dauid: ⁊ omnis manſuetudis

† ſ firmiter pmiſit. et ex voto voluntatis.

eiuſ. †Sicut iurauit domino: vo

† ſ futura attendentiū. † ſ dicēs. ſ Si que ſiero que mea. nõ que dei.

tū vouit deo †iacob. †Si introiero in tabernaculū domus meę: ſi

† ſ Si acquieuero carni. ſ Ideo aſcen. q: res priuata ſupbos facit † ſ Qui dormit non facit locum deo.

†aſcēdero in lectū ſtrati mei. †Si

† ſ aug. terrene felicitates ſunt ſomnia dormientiū que cito tranſeūt. ſ Id eſt. carnalē vel terrenã delectatõnem. † ſ Mentis. q. non dabo. † ſ Et vt plus dicã. ſ Quod minus eſt ꝗ dormitio. Q. non dabo.

dedero †ſomnū †oculis meiſ: ⁊ †palpebris meis dormitatõnē. †Et re

† ſ Q. nõ dabo. ſ Et vt etiã minus dicã. i. qđ minus eſt a me remoueã.

† ſ Nõ introibo in tabernaculū. donec nõ ꝙ poſt illa faciat ſed in loco pato in ſe et in alijs requieſcat. ac ſi diceret. Nõ illa faciã ſed iſtud.

quiē temporibus meis. †donec inueniã locū †domino: tabernaculuꝫ

† ſ aug. Secūdū preſentē ſtatū vbi militat. in futuro domus pacis. vbi pauſabitur.

† ſ Hoc pmiſit dauid et cõpleuit. Nã. ſ vel um. ſ vel a. ſ Locū ſcilicet et domū.

deo iacob. †Ecce audiuimus eaꝫ

¶ Caſ. Vel ex pſona xpi ab illo loco. Si introiero in taber. do. meę. ſcilicet celeſtis habitatõis. Tabernaculū eſt celeſtis habitatõ. Si aſcendero. ad dextrã patris. vbi lect⁹. i. requies et finis laborū. Somnū. reqes mortis triduanę. deinde alijs verbis idē repetit. Et pal. m. dor. Et re. t. m. do. inue. lo. do. ta. d. ia. id eſt. donec eccleſia ſancta ꝑdicatõne ſit fundata. apoſiopeſis eſt. quaſi nõ amplius credatur michi.

¶ Et palpebris. Aug. Eſt qui ñ dormit. ſed dormitat. modo retrahit a terrenis. mõ illo reuoluit. crebro inclinat caput. Et requiē temporibus. A requie tempoꝝ ſomn⁹ venit ad oculos. quia dormituris tpa grauari incipiūt. Cū ergo incipit delectare ad peccatū aliquod tempale. grauãtur tēpora. ſꝫ ne des te illi delectatõi. et ſomn⁹ nõ venit ad oculos. Iſta cogitatione ſi quaſi cõfricaris frontē excutis ſomnū.

¶ Inueniã. Aug. Dicit quia diu queſiuit. Locū domino. in ſe ꝗrebat. qui ſup humilē et quietū requieſcit. Locus autē dei eſt ſi ſua deſerit re. vel ſaltem amore. ſi ſe nõ amat ſed deū.

¶ In tabernaculo. Aug. Adhuc gemimus. In domo laudabimus. quia gemitus eſt pegrinantiū. laudatio iam in patria cõmorantiū.

¶ Deo iacob. Aug. Dicit ſoluiſſe. ſicut ſupra dixit promiſiſſe.

¶ Ecce audiuim⁹. Caſ. Secūda ps vbi oſtendit edificata domus. et vbi. et ꝓcatur vt exaltet. et ne iudei ſint penitus alieni.

¶ Ea. Aug. Vel eam. quã eã ꝯſedē dñi qđ ē in effrata. ſpeculū. dom⁹ ergo dei futura in pphetis ꝑdicata eſt, in quibꝫ imago et vmbra futurorum.

¶ Inuenta autē eſt in gentibꝫ. vnde ſubdit. Inuenim⁹ eum; vel eaꝫ in cãpis ſilue. i. in gentibus incultis vbi erant vepres ydolatrię.

¶ Vel ad litterã. Caſ. Ecce audi. eū ſcꝫ dominū naſciturū. in effrata: bethleē vbi natus eſt dñs. auditū eſt naſci in bethleē. ſed ꝑpter fidem gentiū in campis ſilue comptus eſt.

¶ Introiuimus. Aug. Nos quoqꝫ pſeuerãdo in militia. nõ tñ introiuim⁹ vel introibim⁹ in tab. eius dei iacob ad hanc domū pertinet q̇ alijs tanqꝫ viuis lapidibus charitate cõpaginat⁹ eſt. Intrat ergo qui diligit et qui intrat domus dei efficitur.

† ſ Quia qđ in imagine predicatū eſt iudeis in fide gentiuꝫ manifeſta tū eſt. vnde miſit dominus verbū in iacob et cecidit in iſrael.

in †effrata: †inuenimus eã in campi ſilue.

† ſ vt amplius cõfirmet dicit ſe itroiſſe. ſ Qui intrat vt habitet ipſe a deo habitatur. ſ vel hi.

†Introiuimus in tabernaculū †eius: †adorauimus in loco vbi ſteterūt pedes †ei⁹. †Surge domine in requiē tuam: tu et †ar

† ſ dei iacob † ſ Etiã. ſ aug. i. de eis erimus in quibus ſtant pedes eius. hi ſunt qui pſeuerãt vſqꝫ ad finem.

† ſ domini. † ſ Et o domine te prius exaltato exaltetur poſtea eccleſia

† ſ Surge. vt et arca. i. eccleſia ſurgat quã ſanctificaſti ſ Nõ noe vel teſtamēti que figura fuit. ſꝫ. ſ aug. Hec ſibi reſurrectõnem nõ pmitteret. niſi prius reſurgeret caput.

† ſ Et. ſ te eunte ad patrem. Aug⁹. regale ſacerdotiū induat fide. quia iuſtus ex fide viuit. vnde petrus. vos eſtis genus electū. regale ſacerdotiū. gens ſan. ⁊c.

ca ſanctificationis tuę. †Sacerdotes tui induãtur iuſticia: et †ſancti tui exultent. Propter dauid

† ſ Accepto pignore ſpūs letētur mēbra ſpe reſurrectõnis. ſ id eſt. minores ſubditi.

ſ A iudeis o deus pater.

ſeruū tuū: nõ auertas facieꝫ chriſti tui. Iurauit dominus †dauid veritatem. et non †fruſtrabitur †eum:

† ſ illi. vel chriſto. † ſ vel penitebit. † ſ dauid.

† ſ dicens. ſ aug⁹. Poterat dicere de fructu femoris tui. Sꝫ ſignificãti⁹ ait de fructu vē. t. q: de femina natus eſt xpūs. quo. i. ad quã vir nõ acceſſit. vnde. Et exiuit p clau. por. lux et decus. ⁊c. ſ Quos paries ad ideꝫ facit.

†de fructu ventris tui ponã ſuper ſedem tuam. †Si cuſtodierint fi

† ſ Nõ omnes. ſed cuſtodientes teſtamentū.

¶ In loco. Aug⁹. Domus dei eſt. vbi debet adorari. ꝓter quã ñ audit deus ad vitã eternã. ille ad domū ptinet. qui eſt charitate compaginatus alijs. Vel locus in quo ſtãt pedeſ dom⁹ dñi xpūs ē. in quo pſeuerant

¶ Surge. Aug. Ei dicit q̇ dicit. dormiui conturbatus. ſurge a morte ī requiē tuã. vt iam nõ cõturberis. q̇a mors illi vltra nõ d.

¶ Sacerdotes. Aug. Accipit eoſdē ſacerdotes et ſanctos ſcꝫ omes fideles. vel p ſacerdotes ſignficat ꝑlatos eccleſię. p ſanctos ſubiectos fideles. arcã ergo quã ſurgere ꝓcatus erat p partes eccleſię diſtiguit. Sacerdotes. vt in veteri teſta. ſacerdotes diuerſis ornamentis trahi. euangelici ſacerdotes diuerſis virtutibꝫ adornant. hec ſunt ornamenta que de⁹ exigit. Que eñ legales pontifices in veſtibus geſtabant. illi euãgelici ſacerdotes in cordib⁹ habere debent.

¶ Propter dauid. Caſ. Memento et bene dico ꝑpter dauid. q: iurauit dominus d. v.

¶ Propter dauid. deinde ex pſona ipſius dauid rogantis deū patrem. Aug. Quia eñ xpūs a iudeis faciē auertit ad gentes: rogat pater propter reliquias iſrael vt ſaluę fiant. quod in aplīs ⁊ in alijs multis impletū ē Et ait ꝑpter dauid ac ſi diceret mei etiã memento; vt ꝑpter me iudeos funditus nõ repellas.

¶ Iurauit dominus. Caſ. Tercia ps vbi dicit pmiſſiões dei factas edificatę ſyon. i. eccleſię. Et loquit dauid in ſua vel in toti⁹ xpi perſona.

¶ Aug. Iurauit. Vel penitebit. Peniteri dicit deus nõ ꝑpter cõſilij ſed operis mutatõem. Non eñ penitentiã patit deus vel in aliquo fallitur. vt velit corrigere in quo errauit. Sed quomõ homo quē penitet mutare vult quod fecit. Et ſic vbi audis. quia penitet deum. mutatõnem ipſam intellige aliter facit illam deus. aliter tu. Tu eñ facis quia erraueras, ille facit quia vindicat et liberat.

¶ Super ſedē tuã. Dauid ſcꝫ. Iuxta illud. Et dabit illi deus ſedeꝫ dauid patris ſui. q: quos dauid tempaliter rexit. chriſtus ſpūaliter.

¶ Si cuſtodierint. Aug. Meritū videtur facere parentes filijs ſuis. per hoc ꝙ dicit. Si filij cuſto. et filij eorū ſedebūt. Sed ſciendū ꝙ homies ſpem ſuã debent filios generare et relinquere. filij ſpes eoꝝ ſunt. ideo nomine filiorū ſpem poſuit per filios autē filiorū fructus ſpei accepit. Et eſt ſenſus. Si cuſto. fi. id eſt. ſpes. Et fi. e. in eter. ſe. ſu. ſe. t. filij fruct⁹ eorū id eſt. tales fructus habebūt. vt ſpes eorū nõ fallat. ſed veniat quo ſperat.

Vel filios accipe homies· p filios eoꝝ imitatores. Et eſt ſenſus. Si cuſto· fi· t· id eſt· homies ex te nati teſta· m· et teſti· m· h· q· do· e· hoc nō mutat᷑. Et etiā filij eoꝝ· i· ſeq̄ces eoꝝ in ſeculū ſedebūt. Quid ergo ſi nō cuſtodierit pe rit ꝓmiſſio. Nō quia ſi in te nō implet᷑· implet᷑ in alio· et filij dauid ſunt non ſtirpe ſed cultu dei et fide· ſi ergo nō cuſtodierint t· meū · nō filij· nō ergo glo rieris de carne.

Si cuſtodierint. Vel ita vt p dauid intelligat᷑ chriſtus. Et agit de p-miſſione facta chriſto hoc modo. Jurauit do. pater. Dauid. id eſt· chriſto. Veri-tatē et nō fru. vel penitebit eum dicens. De fru. ven. t. p. ſ. ſ. t. id ē· illos quos pa ries ad fidē o tu chri-ſte faciā reges ſui. Nō tamē oēs· ſ cuſtodien tes teſtamentū. vnde ſubdit. Si cuſto. fi. t. teſta. m. et teſti. m. h. q. d. e· hoc non mutat᷑. Et filii eorū ſi cuſto· teſta· Sede-būt ſ. ſ. t. id eſt· parti-cipes erūt tue beatitu-dinis. vt ſicut es regie poteſtatis. ita et ipſi p modo ſuo et hoc. Vſ q̄ʒ in ſeculū ſeculi id eſt· in eternū.

Hec requies mea. Auguſti. Sic amat nos deus. vt ſe dicat reqeſcere. ſi nos requieſcimus in illo.

Viduam. Aug. Vidua eſt anima. q̄ ſe intelligit deſertā om ni auxilio. niſi ſolius dei.

Panibus. Aug Deus eſt panis qui in carne ſe lac fecit.

Sacerdotes eius. Vel diſtingue inter ſacerdotes ⁊ ſan-ctos ſicut ſupra. Et ē. Sacerdotes ei⁹. id ē. platos. Induā ſalutari. id eſt. chri-ſto· i· ut honeſti ſint ad docendū. Et ſancti eius· i· ſubditi. Ex-ul. exulta. de chriſto.

† ſ Pactū baptiſmi. † ſ Precepta vite
lij tui †teſtamentū meū: et †teſtimo-
† ſ Non que ipſi ſibi conſtituant· † ſ Si cuſto dierint.
nia †mea hec que docebo eoſ. †Et
† ſ q̄d n durabit hic. vel cuius nō eſt finis· quaſi nō eſt tempale premiū ſed eternū.
filij eorum †vſq̄ʒ in ſeculum: ſede-
† ſ Beatitudinis· vt ſicut es regie poteſtatis. ita ipſe pro modo ſuo. † ſ Hoc ꝓmiſit gratis non pro meritis·
bunt ſuper †ſedem tuam. †Quo-
† ſ Eccleſiam·
niā elegit dominus †ſyon: elegit ea-
† ſ ibi ſpūaliter habitet qui vbiq̄ʒ ē· † ſ dicēſ. ſ verba dei patris·
†in habitationē ſibi. †Hec reqes
† ſ Hoc nō ad litterā cū ſepe euerſa ſit hieruſalē. ſ Quia durat in eternū· † ſ Id eſt· in eccleſia· † ſ Non pro merito ſuo.
mea in †ſeculū ſeculi: †hic †habita-
ſ Sed. ſ dans benedictōem. vnde ſubdit. ſ Et·
bo quoniā elegi eā. Viduā ei⁹
† ſ Jugi benedictōne· † ſ Nō preſumentes de deo. vnde alibi· Edent pau· et ſatu· ſupbi ſaturati ſūt in ſe· nec ſaturabūtur. ſed humiles quāto pl⁹ eſuriūt. tanto plus māducant· ⁊ tanto pl⁹ eſuriūt quāto inanes ſunt a ſeculo · pl· nus faſtidit.
†benedicens benedicā †pauperes
† ſ Syon· † ſ id eſt· celeſti pane· † ſ genus electū ſcʒ omnes fideles·
†eius ſaturabo †panibus. †Sa-
† ſ vnde· Quotquot in xpō baptiſati eſtiſ chriſtū induiſtis. ſ Chriſto.
cerdotes eius †induam ſalutari: et
† ſ Jidem qui et ſacerdotes.
†ſancti eius exultatōne exultabūt.
† ſ vel illuc· ſ Ideo exul. quia † ſ vel ſuſci tabo· ſ id eſt. chriſtū·
†Illic †producā cornu dauid: pa-
raui lucernā chriſto meo. Inimi-
† ſ Chriſti· † ſ aug⁹· Ipſe ſanctificat. et nemo alius in eo floret ad gloriā ſanctificatio · in hoīe
cos †eius induā cōfuſione: †ſuper

Exultatōe exultabūt. Aug⁹. Quia induti ſunt ſalutari· nō eī in ſe lux. ſed in domino· vnde ſubdit. ibi ſuſcitabo cornu dauid. vt de xpo p-ſumat᷑· ipſe eſt altitudo. quā ſcilicet ſignificat cornu. nō carnalis ſed ſpūalis. Ipē eſt qui baptiſat ptāte et autoritate q̄ habitat ī eo. ergo ſecure exultauit

Cornu. Aug. Eccleſie altitudo ſpūalis que carnē excedit: xpūs. cui io hānes lucerna parat᷑. vnde ſubdit. paraui lucernā chriſto meo. hec lucerna eſt iohannes. qui illū oſtendendo p̄dicat dicens: hic eſt qui baptiſat. Qui iohānes p̄curreus xpm nūciat. hoīes baptiſmo aſſueſaciens viam p̄parat verbo. ipē eſt eī preco verbi paranimph⁹ ſponſi lucerna xpi. hinc eſt ꝙ ī die bus priuatis vnus cereus ante euāgeliū defert᷑· hic eſt iohānes qui xpm p̄-ceſſit p̄dicando baptiſando. In feſtiuis diebus duo cerei p̄cedūt. per quod ſignat᷑ ꝙ bini et bini miſſi ſūt apoſtoli ad p̄dicandum in iudeā ante chriſti mortem et reſurrectionem.

Induā cōfuſione. Caſ. Hoc faciet filius cui omne iudiciū datum. Sed nota patrē qui hic loquit᷑ facere quod filius facit.

Canticum graduū. Caſ. Quartuſdecim⁹ gradus charitas que fa cit fratres habitare in vnū. vnde benedictio ⁊ vita. CXXXII.

Caſ. Et eſt hic pſalmus athom⁹· i· ſine diuiſione de charitate. vbi com mendat᷑ charitas ꝓximi que nullā admittit alienatōem mētis ſeu diuiſionē. Hic ergo vir iuſtus de cohabitatōne fratrū exultans ait.

Ecce q̄ʒ bonū. Aug. Iſte verſus toto orbe notiſſimus. vt tuba ſpūſ-ſancti diuiſos cōgregauit· monaſteria plurima pepit.

Caſ. Ecce. Quaſi plus oſtēſione q̄ʒ lingua explicetur.

Habitare in vnū. Aug. Hoc de oīnibus xpianis. ſed ꝓprie conue-nit monaſterijs. a quibus tamē ad ceteros benedictō deſcendit. vt etiā illis fratribus de iudea· de quibus dicit᷑· erat illis cor v· et ani· vna.

Barbaʒ aaron Aug. Ecce determina tio Id eſt· in apoſto-los et alios ꝑmitiuos ſanctos qui primo pro fide certauerūt. ſed vi-ci nō potuerūt quia iā caput paſſuʒ p̄ceſſerat

Aaron. Aug. Sa-cerdos qui ſe ipſū ob-tulit· i· xpūs qui intra-uit in ſanctaſanctorū· qui fuit victima et ſa-cerdos· qui cū in mun do nō inueniret mun-dum quod offerret. ſe ipm obtulit. qui cū ec-cleſia eſt vnus et totuſ xps. In capite ei⁹ vn-guentū. quia in eo ha-bitauit plenitudo di-uinitatis corpalit᷑. cui nō eſt datus ſpūs ad. meſurā. ſ a capite xpo aſcēdente ad celos ve nit ſpūſſanct⁹ in bar-bam· i· fortes· ſtrenuos alacres quos barba ſi-gnificat· que eſt indi-ciū virilitatis. ꝓrimuʒ in apoſtolos in illos q primos impetus ſeculi ſuſtinuerūt · ſed vinci nō potuerūt. Ab illis deſcendit etiā in orā veſtimēti. Veſtis chri ſti eccleſia ſine macula et ruga. Ora veſtis fi-nis in quo veſtis pfici tur. hi ſunt pfecti q̄ in vnū habitant. qui le-geʒ chriſti implēt. que eſt alter alterius o· p· Vel ora ad quā deſcē-dit vnguētū· nō in laterib⁹· ſed que in capite: tales ſunt qui habitant ī vnū ſicut p iſtas oras intrat caput hoīs vt veſtiat ſe. ſic p fraternā ꝯcordiā xps ītrat vt ab eccleſia veſtiat᷑. Et ſignificātur ijdē qui et prius p orā veſtis ſ iuxta aliam proprietateʒ. Ros. de celo gratia qua fratres in vnū habitāt nō ſuis viribus vel meritis.

qui fenū eſt nō poſſet florere
ipſum autem efflorebit ſanctifica-
tio mea.

Canticum graduum.

CXXXII.

ſ aug. Quod oſtendentis eſt. ſ vtile.
Ecce quā bo-
† ſ id ē· delectabile. ſ Quia ſunt bona que nō delectant·
† ſ Erat illis cor vnū et anima vna in deū.
nū et q̄ʒ †iocundum: †habitare fra-
† ſ Recte diſpoſitis ſingulorū diuerſis officiis. † ſ inunctio ſpritiuſſancti · que prius fuit in ca pite chriſto. ſ A ſimilitudine regū ⁊ ſacerdotū qui figura ſunt chriſti· ſ ita bonū et iocundū ē habitare fratres in vnū.
tres in †vnū. Sicut †vngentuʒ in
† ſ Chriſto· † ſ A capite chriſto.
†capite quod †deſcendit in barbā:
† ſ determinat in cuius barbā ſubdens bar· a. † ſ veri ſacerdotis chriſti. † ſ vnguentū. † ſ Poſtea·
†barbam †aaron. †Quod †deſcē-
† ſ id eſt· in illos pfectos qui in vnū habitant· et ſit compatio inter cohabitatōem fraternā et ſpūa lem vnctōnem tanq̄ʒ inter cauſam et effectum. † ſ Chriſti·
dit in †oram veſtimenti †eius: ſicut
† ſ aug· Mons paſcualis ſicut et mons ſyon. gra tia quā gentes recepꝑūt· prius deſcendit in ſyon id eſt. ſuper iudeos·
ros †hermon qui deſcendit in mō-
† ſ ideo bonū et io. ha. fra. in vnū ſ in fratrib⁹ qui in vnū precepit benedictōem · ut cōcordes be nedicent deū· Concordes eī benedicūt deum. di ſcordes non· † ſ promiſſi-
tem ſyon. †Quoniā illic †manda-
† ſ hic· † ſ in futuro duraturam·
uit dominus †benedictionē: et †vi-
ſ in eternum·
tam vſq̄ʒ in ſeculum.

In oram. Caſ. Vel p orā que eſt finis veſtis intelliguntur ſancti qui erūt in nouiſſimis tempibus eccleſie ſcʒ tpe antixpi. Et eſt ſenſus. Deſcen· in o· veſti· e· id eſt· vſq̄ʒ ad extremitates eccleſie et in fine mundi. que eſt tuni ca indiuiſibilis. deinde alijs verbis idē notantib⁹ idē dicit ſicut et ros · ⁊c·

Ros. Caſ. Tenuis aqua. vnde terra germinat· et ſignificat gratiā qua peccatores cōuertunt᷑. Hermon. anathema accipiūtur peccatores. p ſyō eccleſia. Ros eius. i. hermon qui peccatores nutrit in bono. deſcendit ī ſyō quādo cōuertūtur ad eccleſiā que eos recipit. Et eſt ſenſuſ. Ita eſt illud bo nū. ſicut ros hermon. i. gratia nutriens peccatores. Qui deſcendit in mon. ſyon. i. quo illi cōuertūtur ad eccleſiam.

Hermon. Aug. Ad litterā mōs trans iordanē. Mirum ergo ꝙ ab eo in ſyon ros deſcendat. ſed hermon dicit᷑ lumē exaltatū. i. xpūs prius ī cru ce poſt in celo exaltatus. a quo ros gratie deſcendit in ſyon. i. eccleſiā non eī in vno eſt eccleſia. niſi eius dono et gratia. Idem ſyon quod barba et

dra veſtimenti.idem ros hermõ quod ſupra vnguentū·ſcȝ gratia p quā fit cohabitatio. Qui eīn in vno ſine rore charitatis ſunt inquietū iumentū in iunctura quod nõ trahit:ſed turbat.hi etiā murmurāt·de quibus dicitur pcordia fatui rota carri fenū portat:et ſemp murmurat·hi ſūt qui relinquūtur in mola in agro in lecto·qui in vnū ſolūmodo corpe·ceteri aſſumūtur· qui in vnū ſunt corde.

Canticū graduū. Caſ. Quintuſdecimus gradus charitas ſeculi.

patur laus in hoc pſ ita vt et firmoꝝ ſit et infirmoꝝ ſicut et p moyſen quādo eū mitteret ad filios iſrael cū dixiſſet. Ego ſū qui ſum.hec dices filijs iſrl Qui eſt miſit me ad vos.quod quia non capit homo cõtinuo temperauit. et dixit. qd poſſet capi ab homine ita. Ego ſum deus abraā d·i·d·i· Quod nomē ppter hominē ne videret tpale.addit h nomē eſt michi in eternū·nõ quia illi eterni.ſed quia eos eternos facit poſtea ſine fine·habuerūt quippe principiū ſed finē nõ habebūt. In quibꝫ totū ſemē iſrael itelligit·tota eccleſia cogitatur.

CXXXIIII

Caſ. Et eſt hic tercius pſalmus de charitate dei de qua h agit ſicut ſupra de charitate pximi. Caſ. Nõ q alia gratia ſit qua diligit deus·ꝛ alia qua et pximus. Sed quia diuerſos actus habꝫ ipa gratia et diuerſa diligunt ea. Monet ergo ad diligendū deum.

Caſ. Primo inuitat pluraliter benedicere deū. Secūdo optat benedici.ibi. Bndicat

Ecce. Demõſtrantis eſt. Et quibꝫ faciat hanc demonſtratõem determinat vos ſerui.

Statis. Seruorū nõ eſt ſedere in domo domī. Vel de eiſdem intelligit. Et per domū intelligit eccleſia. per atria latitudo charitatis. In charitate eīn que extendit vſq ad inimicos latitudo eſt· in odio anguſtia· Q·d·vos benedicite. Qui ſtatis.id ē·pſeueratis. In domo do.id eſt·in eccleſia. Et qui ſtatis. In atriis d.d.n.id eſt· in latitudine charitatꝭ vbi nullus anguſtiatur.

Canticum graduum.

CXXXIII.

¶ In hoc tēpe in his aduerſis· ¶ tot gradus conſcenſis·

Ecce nunc be

† ¶ Adunati in vnū. ¶ vos dico.

nedicite domino: †omēs ſerui do

† ¶ perſeueratis· † ¶ In penetralibus ſcilicet maiores et perfectiores in eccleſia.

mini. †Qui ſtatis in† domo do

† ¶ Et vos etiā qui ſtatis in ingreſſu ſcilicet incipientes.

mini: †in atrijs domus dei noſtri.

¶ In aduerſis nõ ſolū in diebus pſperitatis· † ¶ Corporis et operis·

In noctibus extollite †man⁹ ve

† ¶ Nichil boni vobis tribuentes ſed totū deo.

ſtras in ſancta: et †benedicite domi

¶ Caſ. Qui tot grad⁹ conſcendit benedictionem ſupernā loco remuneratõis accipit. quia omne munus aſcendentiū benedictio eſt·

no. Benedicat tibi dominus ex ſyon qui fecit celum et terram.

Alleluia.

CXXXIIII.

¶ Aug. vnde vos meliores eſtis nõ i pſe.bonus eīn ille ſp manet vt eſt·

Laudate nomē

† ¶ Quare.quia ſerui eſtis lau·do: alioquin offendunt· quia ipſi ſerui et ipſe dominus. † ¶ Qui· ¶ Ecce vos·

domini: †laudate †ſerui dominuȝ.

† ¶ Non quidē mali.ſed. ¶ Non qui ruitis· vnde laudare debetis.

†Qui ſtatis in domo domini: in

† ¶ Propter hoc lauda·

atriis domus dei noſtri. †Lauda

† ¶ vno verbo laudis cauſa explicata eſt· ¶ Propꝛ'e a quo ſunt omia bona·

te dominū †quia bonus dominus:

† ¶ Rei nominis· ¶ guſtanti.

pſallite †nomini eius quoniā ſua

† ¶ pſallite quia iſte fecit que capere valetis. † ¶ Iudaicū populū· † ¶ gratia nõ merito. ¶ vel uis.

ue ē. †Quoniā †iacob † elegit ſibi

† ¶ Aliis verbis idem repetit.

dominus: iſrael in† poſſeſſionē ſi

† ¶ vnde ſcis.quia † ¶ Rapt⁹ ad ſuperna quod nõ omnes poſſunt ſcire· ſed credant noſcenti qui intrauit in ſanctuariū dei et audiuit arcana et ineffabilia verba que nõ licet hõi loqui. † ¶ In ſe·

bi. †Quia †ego cognoui q †ma

gnus eſt dominus: et domin⁹ no

† ¶ Id eſt.ſuper omēs deos·qui ſunt in celo et in terra.quia eos fecit· † ¶ Redit ad opera que capiātur. ¶ Hic breuiter concludit omnia·

ſter †pre omnibus dijs. †Omnia

† ¶ Caſ·Cauſa omniū que fecit volūtas eſt .nulla neceſſitas ſed bonitas·

quecunqȝ †voluit dñs fecit in ce

† ¶ Quod cõmeatur· † ¶ Pro pfunditate ignoti occeani.

lo et in terra: †in mari et †in omni

Pſallite nomini eius. Id eſt·laudate eum eo q id fecit quod res ſui nominis exigit. cū ſe incarnatū dedit homib⁹ guſtari

Iacob. Luctator interpretatur ꝛ ſignificat illos qui contra ſpūales nequitias luctantur.

Iſrael in poſſeſſionē·Aug⁹. Ad litterā. Ceteras gētes ſub angelis cuſtodiendas domin⁹ poſuit·iacob ſibi elegit queȝ vt agrū coleret·ſeminarꝫ poſſideret·ſeruaret.

Omnia quecūqȝ. Q. magnus eſt in eſſentia· magn⁹ in opibus·quia omia. ꝛc.

Aug. Si oīa opera compҏhendere non poſſum⁹.hoc de eis firmiter teneamuſ.q omnia a deo facta.

Aug. Omia quecūqȝ voluit. Lipice h in omibus poſſumus agnoſcere. Celū ſpūales·tra carnaleſ.ex hiſ duobus pſtat eccleſia In his facit quecūqȝ vult. et etiā in mari ·i· in īfidelibꝫ·in quibꝫ nichil fit niſi iuſſu dei·nõ eīn ſeuiūt niſi pmittant a deo. Abyſſi latētia corda pfunda corda mortaliū profūde cogitatões hoīm·et ibi facit deuſ qd vult Interrogat iuſtū et impiū·latet coꝛ bonū.latet ꝛ malū ꝛ in vtroqȝ eſt abyſſus·ſed deus hoc videt quē nichil latet·hoc cõſolat· illud torquet. Et ipſe eſt educens nubes que ſūt pdicatores· vnde. Mandabo nubibus meis· ne pluant ſup eaȝ imbrē. Et itē· Qui ſunt hi q vt nubes volant· quas nõ tantū de iſrael miſit.ſed ꝛ ab extremo terre excitat. quid de ipis facit: fulgura ī pluuiā·minas ad miſericoꝛdiā flexit. de terroꝛibus irrigauit.pdicatores nāqȝ ꝛ terrēt et blandiūtur. Terrēt cõminādo eterna ſupplicia. Mulcent pmittendo eterna gaudia. Ideoqȝ ꝛ de māna legitur q liqueſcebat ad ſolē ꝛ indurabatur ad ignē. Māna eīn celitus datū figura eſt diuini eloquij quod liqueſcit ad ſolē·dū mentes fideliū future claritatis pmiſſione letificat· Vt cū ait fulgebūt iuſti ſicut ſol in regno patris eoꝛū. Indurat aūt ad ignē.dū peccantium cõſciētias.future pene cõminatõe adurit· vt illud omis arboꝛ que non facit fructuȝ bonū excidet et in ignē mittet. Ideo in veteri legi in veſte ſūmi pontificis erat coccus bis tinctus.qui habet ſpeciē ignis. Ignis eīn duo facit. vrit ſcȝ et lucet. Quia pꝛedicatoꝛ peccantiū coꝛda adurere debet fulgure cõminatõis·et pioꝛū mentes confouere pmiſſione eterne lucis. Inde etiā eſt q baculus pontificalis ex inferioꝛi pte pungit·ſupiuſ in anteriora extendit. Quia pdicatoꝛ pungere debet vicia carnis. et mentis vires in anterioꝛa dirigere.ita tamē q ad ſui cõſideratõnem ſemp redeat.ne cum alijs pdicauerit ipſe reprobus efficiat. Et in principio ſermonis ſui accuſatoꝛ ſit·ne videat feſtucā in oclo alteri⁹ geſtās trabē in ſuo. Pꝛedicatores nubes·ppt carnē·vēti ppt ſpūm. Nubes vident. venti ſentiūtur nõ vidēt· ꝛ quia caro de terra: nubes excitat ab extremis terre.ſed ſpūs hominis ignoratur vnde veniat. vnde ecce dicit. Qui pducit ventos de theſauris ſuis. Qui percuſſit.pꝛimogenita fides. vnde īcipim⁹. qua viua pficit homo in meli⁹. Egyptus afflictio. Quicūqȝ ergo affligit eccleſiā et ſcandala facit

Extollite manus veſtras. Sicut moyſes manus ſuas leuauit pugnante populo iſrael cõtra amalech. Extol·dico in ſancta· vt intentõe eternoꝛū bonū opemini aliter eīn nõ valet.

Benedicat tibi dominus. Secūda pars vbi optat benedici fideles·Q·d· Benedicite et vt hoc poſſitis. Benedicat te dominus benedictõne que eſt ex ſyon· Qui pōt·quia ipſe eſt qui fecit celū et terrā.

Caſ. Benedicat. Supra hortat plures benedicere deū. ipſe vero vnū benedicit tantū·quia et ſi plures ſint tamē in vnū ſunt·et vnitati ꝯuenit benedictio. vnde vnus in piſcina ſanabat qui prioꝛ deſcendebat. Eſto ergo in vno·et ad te perueniet benedictio.

Alleluia Caſ. Poſt gradus qui ducūt ad eternitatē·cõgrue ponitur alleluia. vt eccleſia fruatur laudibus dei· cui tale munus paratū eſt.

CXXXIIII.

Primo demõſtratiua oratõne monet deū laudare ppter eius potentiā enumerās eius magnalia. Secūdo cultores ydoloꝛū redarguit ibi. Simulacra ꝛc. Tercio omes ordines monet ad laudē ibi· domus iſrael·pphета ergo quaſi intentõem ſuā apiens· poſt gradus ſtantes in domo alloquit. vt poſt beneficia laudent dicens laudate qui: ſerui·addit qui ſtatis non titubantes vel in ſecretario vel ingreſſu.

Laudate ſerui. Deinde qui et qre laudare debeant ſubdit lau·ſer·

Laudate dominū quia bonus. Aug. Si omia laudant quia bona·pcipua cauſa laudis ē quia bonus eſt ex ſe ꝛ i ſe·cui⁹ bonitas nõ qlitas ſed natura. Ille bono ſuo bonus et nõ aliunde pticipato bono. Ille ſe ipſo bonus nõ adherendo alteri bono. qui nõ eguit aliquo bono vt fieret bonus. Sed eguerūt illo cetera vt fierent bona. ſed quia ipſe a nobis non poteſt videri qualiter in natura ſit bon⁹·vel opa videam⁹·quia ſuauis dū dedit ſe poſſe guſtari carnē factū· vt de pane angeloꝛū viuat homo. Tem

et ſi xpianus dicit· perdit fidem. Ab homine. homo·i· doct⁹ q̇ et trahit poſt ſe indoctas turbas·i· pecora. pharao diſſipatio. Egiptus vt diximus afflictio· diſſipatio ergo p̄cedit vt rex· et ſequit afflictio· Diſſipati eñ⁊ affligunt eccleſiā. vt eñ⁊ affligant diſſipant. Percuſſit gentes et reges quas et quos: Seon regem a. occidit. Seon tentatō oculorū. amorrei amaricā tes. amaricātes ergo regē habent tēptatōem oculorū. Temptatō oculorū n̄ eſt niſi in mendacō oculoꝝ· putat habere rem· veritatē nō habet. Retur eñ⁊ quod nō eſt· nō intuet̄ quod eſt. Temptatio ergo oculorū·i· fallacia vt rex p̄cedit· et ſequit̄ amaricatio. occidit deus in homine illū regem. quādo homo damnat ſimulatō nem· et diligit veritatem· et deſinit amaricare. Og. cōcluſio. dyabolus qui intercludit viaꝫ ad deū ne credat̄ in eū· ſicut xp̄s aperuit et ipſe eſt via· cui ergo clauditur via ne credat in ip̄m. cū venerit xp̄us cōfundet̄. Sequ tur ergo baſan og· id eſt· cōfuſio concluſionē. Chanaan. paratus humiliatōni. Et intelligitur hic humiliatio nō que virtus ſed que pena eſt·i· omnis ſupbus qui in dieꝫ iudicij humiliabit̄. non aūt nūc humiliatur ſꝫ parat̄ hūiliatōni. Ita hec p̄dicta ſpūaliter ſane accipiūtur· cū tamē ad litterā factitata ſit. Si ergo tunc corpaliter occidit illos deus. modo nō ceſſat man⁹ eius. et ideo ne putares hec tūc pacta eſſe, ſaſſe· inquit. Domine nomen tuū· id ē· opatio potentie tue Eſt in eternū. ideo nō ceſſat manuſ tua in ſeculū hec facere· que tunc p̄nunciaſti in figura.

† ſ fecit que voluit ipſe dico ſ Que fecit enarrat ad litterā· ſecreta nature deū dicit miniſtrare·

bus abyſſis. †Producēs nubes

† ſ Ad mediū· vt ibi pluant † ſ Quia fulgura ſine pluuia terrerent et nichil darent.

ab †extremo terre: †fulgura in pluuiā fecit. Qui producit† ventos

† ſ Id eſt· apoſtolos· qui totū mundū pcurrerunt neſcis vnde. ſed ſcis q̄ iuſſu dei.

† ſ de occultis cauſis·

de †theſauris ſuiſ· qui percuſſit primo genita egipti: ab homine vſqꝫ

† ſ Palā ⁊ viſibiliter ſigna fecit. vt q̄r in paſſiōe terra tremuit· et ſol obſcurat⁹ ē· ſ in dyabolū·

ad pecus †Et miſit ſigna et prodigia in medio tui egipte: in pharao

ſ Malos homines.

nem et in oēs ſeruos eius. Qui

† ſ Innumera vicia· ſ Que poſſidebāt terraꝫ quā populo ſuo dare volebat·

percuſſit †gentes multas: ⁊ occidit

† ſ dominātia vicia. † ſ Sed· ſ tentatō oculorū· † ſ Amara ſunt que tollūt beatitudinē quorū rex dyabolus· qui transfigurat ſe in angelū lucis· ſ Amaricantiū.

†reges forteſ. †Seon regē †amor

† ſ Concluſio· † ſ Confuſio· † ſ percuſſit ſub ioſue mortuo iam moyſe. ſ Id eſt. omnes qui male humiliantur.

reorū et †og regem †baſan: et †omnia regna †chanaan †Et dedit †ter

† ſ humiliatio· † ſ Illos expulit. † ſ hec terra p̄miſſiōis verius dicit̄ hereditas que ī pace.

ram eorū hereditatē: hereditatem

† ſ Pro factis ſequitur exultatio laudis· ſ Cum hec feceris·

iſrael populo ſuo. †Domine nomē

tuū in eternū: domine memoriale

ſ preſenti· ſ futuraꝫ·

tuū in generatōne et generationē.

ſ aug· Nō repulit deus plebē ſuam quam preſciuit. habet et ſeruos de omībus gentibus. vnde cōuertit ſe ad exp̄brāda ydola que iaꝫ a ſuis cultoribus irridētur. dicens Simulacra ⁊c·

Quia iudicabit dominus popu-

Ab extremo. Aug. Siue ab imo terre ſiue a circūdatione finiū terre.

Fulgura in pluuiā. Aug. Fulgur terrorē· pluuia gaudiū facit. Qu ergo terruit fulgure reficit pluuia.

Qui percuſſit. Aug. Hec ī hoīb⁹ fecit p̄pter populū ſuū. Si dixit. que amares· audi et que timeaſ.

Ab homine vſqꝫ ad pecus. Caſ. Hoc ſepe repetit ad indicandam dei potentiā. vt nō caſu facta putent̄ ſed in magna futuri ſignificātia Nū audis que facta ſunt in īpios· caue ne in te fiant· ideo ſunt hec vtilia cū legūtur. Egiptus mūdus. Primogenita principalia vicia mundi. que deſtruit in prudentibus et ydiotis.

Reges. Caſ. Mundi ſpiritus. Qui ſunt occiſi duꝫ nequeūt in nobis quod volunt.

Seon regem amor. ⁊c. Hoc ſub moyſe factū. de hoc in libro numeri legit̄. Qꝛ cū p̄hiberent filios iſrael p̄ fines ſuos tranſire pcuſſi ſunt ab eo ⁊ poſſedit populus iſrael terram eorū.

Chanaan. Caſ. Humiliatō mala·ſ· quādo ab honore ſancto decidūt.

Et dedit terrā eorū. Caſ. Id eſt· celeſtē beatitudinē. quā demōes p̄ ſuperbiā deſeruerūt dedit fidelibuſ. Hec eſt vera terra p̄miſſionis q̄ veri⁹ dicit̄ hereditas que in pace eſt. q̄ꝫ illa actualis quā ſepe amiſerūt filij iſrael,

Hereditatē iſrael. Aug. Hereditas ſunt gentes iſrael fidelis ſcilicet populi· quē paſcūt. tribulatōne docentes patientiā. vel quas iſrael excolit conformando ſibi

In generationē et generatōem. Aug⁹. Generatio vna eſt q̄ renaſcimur p̄ baptiſmū. altera qua reſurgemus· nō eſt oblitus deus in hac vocare. in illa coronare.

Quia iudicabit. Caſ. Cauſa laudis· quia vidit domin⁹ populū cui tot fecit. p̄phetaſ miſit poſt et filiū. ſed q̄r duri fuerūt iudicabit eos in futuro· et in ſeruiſ·i· fidelibus cōſolabitur cū p̄mia eterna reſtituet. Ecce g̃datio laudis ad iudiciū perducta eſt.

Aug. Vel ita de p̄ſenti accipiat̄. Iudicabit. Quaſi ideo laudandus. quia p̄ter iudiciū futurū iam iudicauit de⁹ iudeoſ. alioſ aſſumendo· alios rep̄bando.

Hoc eſt iudiciū diſcretionis de quo ait: In iudiciū veni ī hūc mundū. vt qui nō vident videāt· et qui vident ceci fiant.

† ſ vel aduocabitur vel conſolabitur:

lū ſuū: et in ſeruis ſuis †deprecabi-

† ſ Q· deus noſter eſt magnus· ſ Aūt.
† ſ Sunt· † ſ Quantū ad materiam·

tur. †Simulacra †gentiū †argen-

ſ Quantū ad formam.

tū ⁊ aurū: opera manuū hominū.

Os habent et nō loquentur: oculos habent et non videbunt. Au

† ſ Concludit omnia quod nec homibus nec pecoribus poſſunt compari.

res habent ⁊ nō †audient: neqꝫ eñ⁊

† ſ Exprimitur quidē in eis ſimilitudo quedam ydolorū· non quidem in carne eorū ſed in interiori homine·

eſt ſpiritus in ore ipſorum. †Similes illis fiant qui faciunt ea: et omnes qui confidunt in eis. Domus iſrael benedicite domino: domus aaron benedicite domino.

ſ domus que quotidie ſuſcitat̄ de lapidibus de quibus dom⁹ iſrael vn̄ potēs eſt de⁹ filios abrae ſuſcitare·

Domus leui benedicite domīo: qui timetis dominū benedicite do

† ſ facit quod docuit ⁊ loquitur in pſona omniū fideliū vel in p̄pria perſona. † ſ Nūc ex ſyon· quia ſpeculamur q̄ veniat. ſ Qui venit ex ſion homo factuſ.

mino. †Benedictuſ dominus †ex

† ſ Ad litterā vbi predicauit. et multa mirabilia fecit· ſ vbi videbimus eū in eterna pace·

ſyon: qui habitat in †hieruſalem.

Alleluia

Simulacra gētiū. Caſ. Secūda p̄s poſtq̄ꝫ laudibus ſe dei expleuit· ydolorū cultores irridendo redarguit. quia pfecta laus veritatē eſt deſtruere falſitatē· ſupra fuerūt eadem dicta ſed repetita verecundiā augent.

Os habent et nō lo. Illa exteriora artifex potuit facere· ſꝫ nō ſpiritū dare. nec auditū auribus. nec lucē oculis· nec vocē ori.

Similes illis fiāt. Aug. Hec ſcientes irridēt ydola. Sꝫ quid neſcientes: Similes interi⁹· aures habent. nec audiūt deū. nec fide vident· nares habent· nec ſentiūt bonū odorem chriſti.

Domus iſrael. Caſ. Hec eſt tercia p̄s vbi poſt irriſa ydola laudes dei celebrare monet oēs ordines. Q· d· cultores ydolorū ſimiles illis fiāt Sed vos qui eſtis domus iſrael.

Domus aaron. Aug. Prepoſiti ſunt domuſ aaron· miniſtri dom⁹ leui· populi oēs qui timent. omnes generaliter ſunt domus iſrael. omnes vna voce dicamus benedictus.

Benedictus dominus ex ſyon. Aug. Vel iuxta interp̄tatōem nominū. Syon eñ⁊ interp̄tatur ſpeculatio. hieruſalē viſio pacis. Nūc ergo ex ſyon·i· a nobis· benedi· ē· qui q̄ꝫdiu ſpe viuim⁹ ſumus in ſyon· quia ſpeculamur q̄ veniat. Finita via erimus cū illo in eterna ciuitate. quia ipſe eſt q̇ habitat in celeſti hieruſalem· que nunq̄ꝫ ruitura eſt· vbi videbimus eum in eterna pace.

Alleluia. Aug. Pſalmus iſte laudē dei cōtinet. vbi et ſi multa ī laude dei dicātur· maxime tamē hic miſericordia dei cōmendatur

Caſ. Diuerſa initia verſuū ī vnū finē cōuenūt. quia quidquid hic dicitur· ad miſericordiā dei refert̄. ſine qua nō ſubſiſtit̄· qua oīa opatur. In miſericordia ergo pſeuerare monemur. Magna virtus huius pſalmi in paralipomenon oſtenditur. vbi legit̄ q̄ cū cepiſſent deum laudare et dicere,

Confitemini dn̄o quoniā bo·q·i·ſ·ꝛc.impleuit gloria dei domum dei. ita pſto eſt diuina pſentia ſi pure cātatur. CXXXV.

Caſ. Primo magnificentiā dei et totius orbis condicōez exponit. Secudo dicit que in egipto et gente iudeorū fecit in figurā noſtri ibi. Qui percuſſit. Tercō agit de chriſtianis ibi. Et dedit terrā eoꝝ hereditatem.

Confitemini domino. Aug. Modo laudem⁹ vt cū angelis mereamur laudare·ipſa laus eſt noſtra refectio, vt nulla videat ſimilis delecratio·ipa eſt remuneratio que et operatio.

Cōfitemini. Nec p hac cōfeſſione eſtis tēpale ſūpturi· quoniaz in eter·mi·e·id eſt· beneficiū quod miſericoꝛditer pſtat eternū eſt. quia data p miſericoꝛdiam beatitudo eterna eſt.

Confitemini deo deorū. Deos dicit homīes ad quos ſermo dei factus eſt in alio pſalmo vbi ait. Ego dixi dij eſtis ꝛc. Et nō ideo dicunt dij q omēs ſint boni. Si eīn omēs boni eſſent n̄ diceret in eodē pſalmo. In medio autem deos diiudicat·i·diſcernit·de quib⁹ etiam ſubdit. Cōſi·do·do·

Qui facit mirabilia Aug. Sicut in fine vbiq ponit quoniā i·ſ· ſic in principio licet nō ſit poſitū· ſubaudiendū eſt cōfitemi quod aptius eſt in greco· vt ſi dicerem⁹ cōfitemini faciēti mirabilia; vel ei qui fecit· vbi neceſſario ſubaudiret cōfitemini qd noſtra locutio in his oīb⁹ ſeruare nō potuit. vn̄ obſcurū eſt vt poſſit putari ſentētia ſic iungi qui fecit mirabilia ꝛc. Quaſi ideo iſta fecerit, quia in eternū miſericoꝛdia eius. cū poti⁹ ad miſericoꝛdiā pertineāt hi quos de miſeria libat. Dicendū ergo eſt. Cōfitemī ei qui fecit hec vel illa· ideo quia miſericoꝛdia eius vobis eterna· vt finis ſingulorū verſuū referat ad principiū hoc mō. Cōfite·ei qui fa·mira·ma·ſo· Ideo confitemini quoniā in eternū miſericoꝛdia eius.

CXXXV.

Alleluia.

ſ Laudes.et peccata· laudes audit peccata dimittit·ideo oēs et ſemper laudare debemus·

Confitemi do † ſ Preſens. ſ vel in eternū· ſ Id eſt.hic et in futuro eſt miſericoꝛdia eius. quia hic parcit·ibi coronat.

mino quoniā bonuſ:quoniā in †ſe † ſ Per quā a miſeria peccati liberat·

culū †miſericoꝛdia ei⁹. Confitemi ſ Pluraliter dicit deorū et dominorū. Siquidem ſant dii multi et domini multi. vt ait apoſtolus· ſup quos ipſe eſt. Sequit. Qui facit mira. ꝛc.

deo deorū:qm̄. Confitemini dommino dominorū :qm̄. Qui facit † ſ Nō alteri⁹ opera ſecutus ſed ſuo intellectu·

mirabilia magna ſol⁹:qm̄. †Qui † ſ Intelligibiles vel intellectuales ſcz empirreū quod et ſi corporeū tamē tante eſt tenuitatis vt a mortali videri nō poſſit

fecit celos †in itellectu :qm̄. Qui ſ Subaud. i itellectū

firmauit terrā ſuper aquas: qm̄. ſ Celeſtes ſpūs·qui ante oīa lucentia quaſi ſol.

Qui fecit luminaria magna:qm̄. † ſ Hec p ſe ſolus· ſ Que. ſ Sapiētie dn̄i. † ſ vel poteſtas ē diei quo oīa declarātur· ſ id eſt.ſpiritualibus vt poſſint lucere·

†Solem in †poteſtatē diei: qm̄. † ſ Eccleſiā· ſ donū ſciētie· † ſ diuerſos oꝛdines. ſ vt ſint lux noctis· ſ Alia mīoꝛa dona que nocti dātur.

†Lunā ꝛ †ſtellaſ i ptātē noctiſ:qm̄ ſ aug·Percuſſit et ſeculū cū his que precipua putantur in ſeculo.

Qui percuſſit egiptū cū primoge † ſ Sic et ſanctos de maloꝝ cōuerſatōe educit·

nitis eoꝝ:qm̄. Qui eduxit †iſrael ſ Eduxit·

de medio eorū:qm̄. In manu po † ſ Hoc eſt brachium de quo ·Brachiū domi·cui reuelatū eſt.

tēti et †brachio excelſo:qm̄. Qui

Mira·ma·ſo. Aug. Quia et quedā p hoīes vel āgelos facit·et qdā magna ipſe ſolus·que et prius exequit. Qui fecit celos. vniuerſaz ergo creaturā p ſe fecit.cui⁹ excellētiores partes ponit· ex quib⁹ oīa cogitent·i·intelligibiles celos et īuiſibilē terrā·ſed quia ſunt et viſibiles celi.p eoꝝ luminaria totū celeſte corporeū intelligere nos admonet ſubdens. Qui fecit lumina· Vel in intellectu·i·in ſua ſapientia· quod dictū de celis. de oīb⁹ debet intelligi. vnde. Oīa in ſapientia feciſti deus.

Terrā ſuper aquas. Aug. Sed quō terra grauioꝛ ab aquis leuiorib⁹ poꝛtat. Sed ſiue ita ſiue aliter ſit· terra fūdata ſup aquas dicit. quod aquis circūfluentib⁹ ſupeminet·ſicut dicit illa vel illa ciuitas ſup mare fundata nō q mare ſit ſub ea·ſed quia mari ſupeminet·ſic dn̄s ſup puteū ſedit ·i·iuxta. Vel tipice celos in intellectu·i·ſpūales ſanctos quib⁹ nō modo credere·ſed intelligere diuina dedit. Simplices aūt qui ſolā fidez firmā tenēt quaſi infra celos terra dicūtur·qui quia in baptiſmo quē accepunt quaſi ſup aquas firma fide cōſiſtunt·quaſi ſup aquas terrā firmauit. Qui fecit luminaria mag·i·dona gratiarū fidelib⁹ ſuis cōtulit. Solē in p·d·hoc eſt qd aplus ait.alij dat p ſpūz ſermo ſapiētie hic eſt ſol·alij ſciētia dei· hec eſt luna.alij fides·curatio ·ꝛc· hec ſunt ſtelle. Nichil eīn eſt hoꝝ quod in nocte huius ſeculi nō ſit neceſſariū·poſtea ceſſabūt cū trāſierit nox iſta et venerit dies. Hec.aūt fecit in poteſtatez diei vel noctis. vt ptās ſit diei lucere· vel nocti. Sapiētia aūt eſt pietas·i·cult⁹ diuin⁹ que eſt in cognitōe et dilectōe dei qui ſemp eſt et incōmutabiliter manet. Sciētia vero abſtinere a malo ꝛ in medio praue nationis quaſi in nocte ſeculi prudenter uerſari vt abſtinendo quiſq ab iniquitate.nō cōfundatur tenebris ꝓprij muneris luce diſcretus.

† ſ Baptiſmū vt vnus ideq baptiſm⁹ aliis ſit in penā aliis in vitā·

diuiſit †mare rubꝛū in diuiſiones: ſ aug·Sic etiā educit innouatū populū per lauacrū regenerationis.

qm̄. Et eduxit iſrael per medium † ſ aug. Interemit peccata per baptiſmū.

eius :qm̄. †Et excuſſit pharaonē et virtutē eius in mari rubꝛo:qm̄. ſ aug·ita et nos p hoc ſeculum·ne in eo peamus vel heream⁹·

Qui traduxit populū ſuū per de † ſ in ſuis fidelibus. † ſ diabolicas ptātes.

ſertū:qm̄. †Qui percuſſit †reges magnoſ ꝛ occidit regeſ foꝛteſ:qm̄. † ſ aug.germē inutile.vel temptatōez calentem· † ſ Amaricantiū·

†Seon regē †amoꝛreoꝛuz:qm̄. ſ aug.Coaceruantē diabolū regē baſan·i· confuſionis.quid coaceruat diabolus niſi cōfuſionem·

Et og regē baſan:qm̄. Et dedit ſ aug. Sic et quod poſſidebat diabolus.dat hereditatē ſemini abrae quod ē xpūs.

terrā eorū hereditatē:qm̄. Here † ſ aug.interioꝛi que eſt ꝓpria xpianis·vel in deiectōne.memoꝛ quādo aduenit.

ditatē iſrael ſuo ſuo:qm̄. †Quia in hūilitate noſtra memoꝛ fuit no † ſ Hoc ꝓprie de xpianiſ ſ ſāguie vnigeniti ſui:

ſtri:qm̄. †Et redemit nos ab ini † ſ Spūalē. ſ Caro mea vere cibus·

micis noſtris:qm̄. Qui dat †eſcā † ſ aug· Hoc eſt qd ſupra deo deorū. vnde et hic repetit quod ibi ſubiunxit.

omi carni:qm̄. Confitemini †deo celi:qm̄. Confitemini domio do ſ ideo confitemini·

minoꝛū :quoniā in eternū miſericoꝛdia eius.

Lunā et ſtellas in po.n. Caſ. Aliter etiā dici poteſt myſtice ab illo loco. Qui fecit luminaria magna·i·celeſtes ſpūs.qui ſunt āte oīa lucētia. Et fecit ſolem·i·ſapiētes In poteſtate diei. vt per eos maioꝛes luceant. Et lunā· id eſt·eccleſiaz. Et ſtellas·i·diuerſos oꝛdines. In poteſtate noctis. vt p hec quoq minores luceāt.

Qui percuſſit egiptū. Caſ. Secunda ps vbi dicit que in egipto fecit et gētes iudeorū ſub figura noſtri·iam incipit que p homīes vel p angeloſ fecit.

Cū primogenitis. Caſ. Primogenita egypti pcuſſit. qm̄ gloriā ſeculi dānauit que putabat pcipua· Lux⁹ eīn ſupbia auaricia ſunt: que primo generat vēter: et caro filios amplectit; h̄ de⁹ a ſe excludit.

In manu. Caſ. Manus dei inuicibilis actio. q̄ a brachio venit·i·ab oīpotentia ſingulari

Diuiſit. Aug. Ad litterā in diuiſiōeſ·xij·p numero tribuū· vt ſingule trib⁹ ſuas vias eundi haberent. Tipice ſic per vias varias ad deū de mūdo tranſit.per mare rubꝛ. ſeculū accipitur.

Et excuſſit phara. Caſ. Dyabolū cū miniſtris excuſſit· vt puluerē qui celeriter excutit. In hac celeritate et virtus deitatis oſtendit.et illi terrene ſoꝛdes indicātur quas ſolemus excutere.

Pharaonē· Aug. Cōgrue p pharaonē dyabolus intelligit pharao maſculos necat feminas ſeruat.ita dyabolus virtutes pfocat. concupiſcentiam nutrit.

Et dedit terrā eorū hereditatē. Caſ. Tercia pars vbi deſcendit ad xpianos exponēs bn̄ficia eis data· vt ſic vnū autorē oīm ſcias. Iſrael ſeruo ſuo accipit per iſrael ſeruū xpm. Vel per iſrael ſeruū accipit xpianos. quib⁹ data eſt ꝓmiſſio iudeorū. Et eſt ſenſus pdicta bn̄ficia ad litterā ptulit iudeis. Et dedit ter·e·he·he·iſ.ſer·ſ·id ē·ꝓmiſſionē eis ſub figura factā dedit xpianis. Dedit terrā.et ſi h̄ videat de hebreis ad xpianos pertiet qb⁹ dat ꝓmiſſio illis facta·ad quos ꝓprie pretinet hūilitaſ quā xps docuit. quos et redemit.p hebreis eīn nullū dedit pcium egiptijs.

Omni carni. Aug⁹. Omni generi hominū iſrael et gentiū· non ſicut

magna ſoli iudeo.

Pſalmus dauid. Caſ. Terci⁹ pſalmus de lamētatōe hieruſalē de hoc quia a babilonijs deſtructa. p̄cedūt alij duo ſcȝ. vt quid deus repuliſti vbi agit᷑ de captiuitate facta a romanis. Et deus venerūt. vbi agit᷑ de vaſtatōe facta ſub anthiocho. hic aūt de captiuitate fcā a nabuchodono.

Aug. Due ciuitates ſūt pmixte corpe. ſepate corde. hieruſalē. et babilonia. Tenet᷑ aūt hieruſalē captiua in babilonia. ſed nō tota. ciues em̄ eius angeli ſūt om̄is miſerie exorteſ. ſed tenetur captiua ſecūdum homines p̄deſtinatos ad gloriā. qui p peccatuȝ captiui ſūt. et a patria peregrini. De ea ergo captiua p peccatā hic agit. de reditu ſupra ī te decet hymn⁹ de⁹ in ſyon. Ibi dicit᷑ te decet hymn⁹ in ſyon. hic ſup flumia b. ſe. et fle. In atrijſ hieruſalē ſtam⁹ ſpe. hic ſedem⁹ humiles penitendo. confitendo.

Aug. Habet babilonia amatoreſ ſuos p re p. laborāteſ. ſed quicūq; in ea nō ſupbe. ſ fideliter ꝯſant. vt q̄n tū intelligūt fidē exhibeant quā poſſūt et q̄bus poſſūt; eos nō ſinit deus pire in babilonia. Intellexit charitatē eorū. et oſtendit eis aliā ciuitatē p qua laborēt. vnd̄ dicit hieſus. Qui in modico fidelis eſt: et in magno fidelis eſt. Et rurſus. Si in alieno fideles n̄ fuiſtis qd̄ veſtrū ē q̄s dabit vobis: De talibus tamē nō agit hic pſalm⁹. Sed de illis qui mēte et deſiderio ſūt ciues hieruſalē.

CXXXVI.

Caſ. Primo captiuandos longe p⁹ p nabuchodonoſoꝛ q̄s d̄fleuit hieremias. hic ſua mala flere. nec tū ꝛ īter mala obliuiſci hieruſalē inducit. in figura noſtri. Secūdo cōtra hoſtes ad deuȝ fit conuerſio ibi. Memoꝛ eſto.

† ſ iuxta. † ſ Quia agit᷑ de captiuitate iudeoꝝ quā defleuit hiere. in figura noſtri qui ſpūaliter captiui tenemur

Pſalm⁹ dauid †ppt᷑ † hieremiā.

CXXXVI.

ſ Om̄ia que hic amātur. ꝛ trāſeūt. que attēdentes ſancti nō ſe eis amore īmiſcent. ſed ſupra ſedēt contēnēdo et flent. vel eos qui rapiūtur. vel ſe qui captiui ibi ſunt.

Super flumīa
† ſ In tā notabili loco.
† ſ humiliati.
babilonis † illic † ſedimus et fleui
† ſ Nō de alia re vt multi. † ſ vbi nichil fluit.
mus: † dū recordaremur † tui ſyon.
† ſ Sed. ſ Id eſt. in malis. † ſ Que ſunt.
† ſ Babilonis.
† In ſalicibus † in medio † eius:
† ſ dutulimus. ſ Subtraxim⁹. † ſ Scripturas et pmiſſa dei.
† ſuſpendimus † organa noſtra.
† ſ Quare. † ſ In babilonia. † ſ temptantes nō pficientes.
† Quia † illic † interrogauerūt noſ
† ſ dyabolus et angeli eius qui interrogare dicūtur dū illi interrogāt in quib⁹ opantur. † ſ Rationes aggratulationis noſtre.
† qui captiuos duxerūt nos: † verba † cantionū. Et qui † abduxerūt
† ſ vel canticorū. † ſ A ſocietate angelorum. ſ vel adduxerūt. ſ Ad has miſerias. ſ vbi
interrogauerūt verba cantionū dicentes.
nos: hymnū cantate nobis de canticiſ ſyon. Quomō cantabim⁹ cā
ſ Sed. ſ Q. ita dicunt nobis. ſȝ nos reſpondemus eis.
† ſ Illis nō cantaui ſed. ſ Inter verba illorū.
ticū domini: in terra aliena: † Si
† ſ vt illis placere velim. † ſ aug. Condicōem ponit quā neceſſe eſt fieri ſ vel obliuiſcat᷑ me.
oblitus fuero tui † hieruſalē: † obliuioni detur † dextera mea † Adhe
† ſ vita eterna. † ſ aug. ſic ꝯtingit vt pnūciat. ſ Id eſt. obmuteſcā. quia vt quid ſonat qui canticū ſyon nō ſonat.

Caſ. Quaſi laudib⁹ ſtantiū in domo excitatus captiu⁹ lamentatōnem hanc incipit deſiderio patrie dicens. Sup flumina ⁊c.

Dū recordaremur. Aug. In hoſtili terra dulcis recordatio patrie. Sedimus. nō erecti p ſuperbiā. nec iacētes per ruinā. Fleuimus. in colatū. Multi flent fletu babilonio. qui et gaudēt gaudio babilonio. quia gaudēt lucris et flent pro dānis tpalibus. vtrūq; de babilonia eſt.

In ſalicibus. Aug. Que rigātur flumibus babilonis. ſȝ ſteriles ſūt in bono opere. Et ſūt in medio babilo. i. multū mali. i. cupidi. auari. Sunt em̄ aliqui in exterioꝛib⁹. nō ſic cōcupiſcentijs obꝛuti. Ab his porcis et canibus ſcripturas auertim⁹. nō em̄ alligam⁹. ſed differendo ſuſpendim⁹. Caſ. vis doloris exaggerat᷑. q̄n delectatō qua ſe ſolebāt ꝯſolari ſuſpenditur.

Verba cantionū. Aug. Vel cāticoꝝ. vt quid pdeſt xp̄s: vel que ē alia vita. Sed his qui pleni ſunt malis nō debem⁹ pcutere organū vt ſonet. ſed ſuſpēdere. Dyabolus aſtute querit. vt irrideat. vnde eſt reſpondēdū eis. quomō cantabim⁹. Paſſus aūt vndiq; interrogatores. adulātes. irriſores: rep̄henſores. quaſi inter eos pdicitans animū erexit ad recordatōȝ ſyon. Et cōſtrinxit ſe iuramento dicens. Si oblitus ⁊c.

Quomō cantabimus. Aug. Cauendū eſt ne quis timēs talib⁹ diſplicere. affectet amicicias eoꝝ et incipiat delectari in babilonia.

Dextra mea. Auguſti. Quidquid facis pro eterniſ dextra opatur ſi ꝛ alio intenderis. ſiniſtra ſe immiſcuit. et in ea delectatus quaſi in dextera perdis eterna.

Adhereat. Caſſi. Mutus fiam in laudibus dei. quod eſt conſolatio fletus et miſeriarum.

reat lingua mea faucibus meis: ſi
† ſ Cum amore. vnde ſubdit ſi nō ppoſuero.
† ſ Caſ. Id ē. ſi nō eſt michi precipua leticia d̄ e.
nō † meminero tui. † Si nō ppoſuero † hieruſalē: in principio leticie
† ſ vel te o hieruſalē ſ ibi eſt ſūma leticia vbi deo fruimur
ſ Sed. ſ Aūt. ſ Ego ita me habeo. ſ O.
mee. Memoꝛ eſto domine filioꝝ
† ſ Qui et eſau. et ſeyr. carnaliū qui ſunt inimici ſanctorū. † ſ Quo euertere volūt hieruſalē. ſ Sequeſtratōis hieruſalē vt ipſi mali puniātur et boni coronētur.
† edom: in † die hieruſalē. Qui dicūt exinanite † exinanite: † vſq; ad
† ſ Quidquid eſt in ea. † ſ Nec vn⁹ remaneat in hieruſalem.
† ſ hieruſalē. ſ Eccleſia † ſ Sȝ o. vel tu. etiā.
fūdamentū in † ea. † Filia babilonis † miſera. † beatus qui retribuet
† ſ in tua exultatōe. † ſ Sed. ſ Quia de⁹.
† ſ Alliſionē ſpūalē p alliſione corporali.
† ſ Odiū p dilectione noſtra.
tibi † retributionē tuaȝ: † quā retribuiſti nobiſ. Beatus qui tenebit
ſ xp̄m.
et allidet paruulos ſuos ad petrā.
ſ Chriſto. cui fit hui⁹ pſalmi tota confeſſio.

Pſalmus ipſi dauid.

CXXXVII.

ſ Laudabo

Confitebor tibi dn̄e in † toto corde meo: quoniā
† ſ totū cor in arā tue cōfeſſionis impono totum accende flama tui amoris.
† ſ interioris mei cui prope ē deus. adherens iniquitati intus nō clamat et ſi extra vociferetur.
† ſ Et. ſ Corā āgelis pſalteriū et gaudiū meū eſt. nō corā hoibus qui neſciūt gaudiū iuſti. ſȝ putant miſerū quē uident flagellari.
audiſti verba † oris mei. † In conſpectu angelorū pſallā tibi. adora

Lingua mea. Aug. Canticū hieruſalē lingua noſtra: cāticū ſeculi lingua barbara. Mut⁹ eſt deo q̄ oblitus eſt hieruſaleȝ.

Memor eſto. Secūda pars vbi cōtra hoſtes ad deuȝ fit ꝯuerſio. Memoꝛ eſto. in die ſequeſtratōnis vt puniātur.

Filiorū edom. Aug. Filij edom. id ē. ydumei īpedimēto fuerūt reedificātib⁹ hieruſalē; vel in deſtructōe cōiūcti babilonijs. vnde dic̄. Filia babiloīs miſera. Edom. Moraliter eſt carnalitaſ. q̄ ad illicitos mot⁹ nos ſeducit.

Edom. Auguſ. Eſau om̄es carnales. iacob ſpūales. maioꝛ carnalis homo. mioꝛ ſpūalis. q꞉ prius q̄dē animale. poſtea quod ſpūale. om̄es carnales inimici ſūt ſpūalibus. vnde ait: memoꝛ eſto. libera nos ab illis.

Exinanite. Caſ. A ſimili. ciſterne. vn̄ ſi aqua haurit᷑ ad fūdamentū puenit᷑. Sȝ q̄d pdeſt et vitā talib⁹ tollere quib⁹ in fundamēto qui eſt xp̄s: vita ēterna eſt. dū putāt nocere mali. coronas dāt.

Filia. Aug. Per ſucceſſionē facta eſt filia babilonis ciuitas maloꝝ. ſic ecc̄ia hui⁹ ſcȝ ciuitas bonorū per ſucceſſionē filia ſyon.

Caſ. Filia ba. Morali. Caro que cōfuſionē peccatorū ingerit. cui digna cōpenſatō dat᷑. vt ſicut cōcitat ad vicia repēſa ſubdat᷑ virtutib⁹. Qd̄ carni retribuere beatorū ē. qui etiā puulos q̄ de carne naſcūtur. i. mot⁹ maloſ. anteq; creſcāt. ne ſint liberi et allidūt ad petrā xp̄m. vt ꝯfracti diſpeant.

Beatus qui te. Aug⁹. Quā retributōem: vt babilonia natos ī mūdo dū pui ſūt pentū et ſeculi ſuffocat erroꝛib⁹. Ita q̄ iā iuuenes data agnitōe dei. paruulos babilonis elidūt. i. naſcētes cupiditates āteq; robuꝛ accipiāt: ſic facilius vincūtur. ſed ꝛ maiores ad petrā occidende ſunt.

Pſalmus ipſi dauid. Caſ. Captiu⁹ qui fleuerat q̄ī reedificata hieruſalē et templo. et quaſi cōciuis illi parti hieruſalē que nō fuit captiua. id eſt. angelis: exultat et laudat primo beneficia ſibi data. Ex perſona igitur eccleſie que in ſuperioꝛibus eſt ſpe expectans. ibi eſſe in re ait.

CXXXVII.

Primo cōmendat beneficia ſibi data. Secundo dicit quomodo hec ad omnes dilatentur ibi. Confiteantur tibi domine. ⁊c.

In cōſpectu. Aug. In laudando ꝓpono michi angelos quib⁹ equari ſicut nūc: ita poſt dignitate expecto. Hi aūt in laude dei nichil aliud proponūt q; ipſum. In cōſpectu ergo angelorū. in ea puritate qua te cōſpiciūt

angeli. vt in te ſolo ſibi acquieſcāt·ego pſal·

Ad templũ ſanctũ. Aug. Intra nos eſt q̄ adorem⁹ vñ templũ dei ſanctũ eſt quod e·v·tamē et in angelis habitat deus·angeli ſurſũ·fideles deorſum·ſed ſi gaudent de ſpūalibus nō de terrenis: ad illud templũ adorant. futuri ſocij illorũ pro quibus venit dominus angelorũ.

Super miſericordia. Aug. Vniuerſe vie domini miſericordia et veritas. nō ſunt alie vie quib⁹ ad nos venit· nō ſunt alie quib⁹ ad eũ veniam⁹. has deo redde m⁹·miſericordiā in ſubueniēdo. veritatē in iudicando.

Super om·no· Caſ. Vel ſup nomen ſanctũ tuũ·cum nobis cultura tua inotuit.

In anima. Et quia in aīma poteſt fieri carnalis multiplicatio addit virtutē· q· ñ aliud in aīma peto niſi virtutē·

Confiteātur. Caſ. Secũda ps vbi dicit quō hec bona ad oīnes ſint dilatanda. M. meo exemplo, Cōfitean·rc.

Omnia verba oris tui. Aug. Que modo vbiq; reuelata ſūt et ad oīnes gentes miſſa·quod ſignificatũ eſt in vellere gedeonis. Qui itur⁹ contra madianitas petijt ſignũ a domino·ſcz vt vellus irrigaret· ſicca manēte area · deindē petijt vt vellere ſiccato compleretur area. Area: orbis terrarum· vellus: gens iudeorũ· in medio orbe terrarũ habens gratie ſacramētũ nō in manifeſto· ſed in nube ſecreti·tanq; pluuiā in vellere. Sed expreſſo vellere pluuia ī area manifeſta eſt· nō opta. Solus xp̄us ſuauitas pluuie eſt·i·gratie hunc ſolũ neſcis o iudee in ſcripturis ꝓpter quē facte ſunt·quē orbis terrarũ recipit·quo irrigata ē area Et ita vellere ſiccato·au·oīa verba rc.

Magna eſt gloria. Aug. Si humiles ſunt hoc amant et cantant· nam ſi ſe extulerint: timeant quod ſequitur·qm̄ excelſus dominus.

Humilia reſpicit. Caſ. Nō eſt hic humana condicio· vbi humilis deſpicitur ſupbus reſpicit. Sed dominus humiles reſpicit.

Alta a longe. Aug. Nō hoc agit ſupbus vt min⁹ pfecte videatur a deo·ſed vt nō ſit cũ illo a quo videt. Sed ſi cōtingit iuſtis tribulatō, adeſt deus viuificator. Vel alta longe alia littera·i· valde ſupbos qui nō inuenerũt tribulatōem et dolorē huius pegrinatōis·quia neſciũt vel nō amant verā patriā. his ergo neſciētib⁹ euenit tribulatō, quia eā nō agnoſcũt. Ecōtra in medio tribulatōis ſũt qui in hac vita degētes eam totā tribulatōz eē et miſeriā agnoſcũt·lugētes hunc incolatũ vnde ſubdit. Sed Si ambulauero in medio tui. Aliter nō viuificat niſi ī medio tui. vñ beati qui lugent· ve ridentibus.

Super iram. Auguſ. Hoc ipſum ꝙ iraſcũtur michi tua eſt in illos animaduerſio·i·punitio. Eſt eñ eis iraſci pena non tantũ culpa. Dñe ergo hoc permittis ſuper eos vindicte manũ extendis.

Dextra tua. Nō habet deus dextrā vel ſiniſtrā. Sed dextra dei dicit felicitas eterna. Siniſtra felicitas tempalis. Aliquādo ergo non ſaluat in ſiniſtra ſanctos ſuos·ſed ſemper ſaluat eos in dextra.

Retribuet pro me. Aug. Quod ego nō poſſum. vnde nō voſmet ipſos defendētes chariſſimi ſed date locũ ire. vnde. Michi vindic· et ego re·dicit do· Vel tangit illud quod in euāgelio legit de xp̄o. qui cũ vellet cēſum ſoluere p ſe et pro petro illis qui tributũ exigebāt dixit petro. vade et mitte hamũ in mare et piſcē qui primo aſcenderit tolle·et aperi os eius et inuenies ibi ſtaterē ·i· duas didrachmas·i. quattuor drachmas quē vt poſta addidit da illis pro me et pro te· hoc ſpēaliter fecit xp̄us·qui quod nō rapuit pro nobis ſoluit. Chriſt⁹ ergo prim⁹ piſcis hamo mortis captus ꝑm⁹ ſurgens de mari·quia pmogenitus a mortuis. in cui⁹ ore inuenim⁹ duas didrachmas·i·quattuor drachmas·iiij·ſcz euāgelia·quib⁹ a vexatōe hui⁹ ſeculi liberamur· nec iam debitores remaneam⁹. Ibi eñ oīa peccata noſtra ſoluũtur. Pro nobis ergo reddidit·qui p ſe nil debuit· in quo princeps mūdi peccatũ nō inuenit·quare occideret

In finē pſalmus dauid. Caſſi. Pſalm⁹ profũditate myſteriorũ plen⁹, vnde et obſcuriſſimus. Hec autē obſcuritas myſteriorũ ex peccato primi pentis acceſſit·cui dictũ eſt. In dolore z ſudore vultus tui veſceris pane tuo. Ex pmo ergo peccato hāc penā ſubim⁹·quo in ſudore vultus noſtri·et labore māducam⁹ panē q eſt xp̄us qui ait. Ego ſũ panis viu⁹ rc. in pphetis velatus in euāgelio manifeſtus.

Aug. Loquit tot⁹ xp̄us tanq; vnus et integer vir· ꝓpter nimiā vniōnē capitis et corpis que ſignata eſt in primoꝝ parentũ cōdicōne, quia et femina de viro eſt· vnde dicit iam nō duo xp̄s et eccleſia ſed vna caro. q: de nobis carnē ſuſcepit·nō aũt vna nobiſcũ diuinitas eſt. quia ille creator·nos creatura. Quid quid ergo loquit ex pſona ſuſcepte carnis: et ad caput ptinet. qd iam aſcendit in celũ. et ad mēbra que pegrināntur in terra· vt ſint duo in voce vna ſicut duo in carne vna.

CXXXVIII.

Aug. Primo de noticia dei que oīa opa comphendit·et reuerſi z exultantis. que quaſi cogit eũ qui latere nō poteſt reuerti·maxime cũ manus dei ibi eũ tetigerit. Secũdo dicit nō eſſe a deo fugiendum ſed ad ipm ibi. Quo ibo. Tercio quanta ſit exultatio reuerti ad deũ ibi. Confitebor tibi. Quarto quomō mali ei nō noceant ibi. Si occideris.

Domine probaſti. Aug. Jam in hieruſalē reſtitut⁹ ·memor diſceſſionis ſue in qua deũ latere nō potuit· in qua et eũ ſecuta eſt manus domini. deliberat nō eſſe ab eo fugiendũ·ſed ad eũ p eũ vnde ſibi magna nō nocent mala·hec eſt pſona totius humane nature reuertentis.

Intellexiſti. Caſ. Preſcientia deitatis hic oſtendit. Longe. non loco ſed tempe. quia oīa anteq̄ ſint videt. Semita. ad tacitas cogitationes ptinet Vie. ad humanos actus. Funiculus. vel directio ad iuſta iudicia. Nouiſſima. de incarnatōe vt verbũ caro factũ. Antiqua. eterna. In principio erat verbũ. Hec ſunt noua et vetuſtiſſima· de quibus in leuitico dicit vel in lege vel in deuteronomio. Vetuſtiſſima veterũ comedetis·et nouis ſupuenientibus vetera pijcietis. Alia eñ ſunt vetera. Alia noua. Alia vetuſtiſſima. Vetera ſunt pmiſſiones legis et pphetarũ de venturo tunc xp̄o. Noua ſunt pmiſſionũ ipletio· veritatis exhibitio. Vetuſtiſſima que ad diuinitatis eternitatē ptinent. Nouis ergo ſupuenientib⁹ vetera ſunt proijcienda, ſed vetuſtiſſima ſeruāda. Quia exhibita veritate dñici

---

ſ .i·p eternis vt ſi n ſoci⁹ angelorũ.
bo ad templũ ſanctũ tuũ: z confite
† ſ id eſt. laudabo te· † ſ Qua peccatorez reſpicis. ſ Qua vocas·
bor † noi tuo. † Sup miſericordia
† ſ Qua pmiſſionē reddis. ſ Qua remuneras.
tua et † veritate tua·quoniā magni
† ſ Celeſtiũ·terreſtriũ. et infernorũ· † ſ xp̄um. ſ Ergo·
ficaſti † ſup oē † nomē ſcm̄ tuũ. In
† ſ tempe vel ſine nube. ſ vt quando ſine nube cupiditatis· † ſ aug. Quia iā nō terrena peto. nouo inſtructus teſtamēto·ſed hoc·multiplicabis in anima m. v·plene exprimit ſcm̄ deſideriũ·
quacũq; † die inuocauero te † exau
† ſ Non in carne peto.
di me: multiplicabis in † aīma mea
† ſ Nō aliud. in aīma † ſ hoc iā fit quotidie.
† virtutē. † Confiteātur tibi domi
† ſ Moderati viri qui carnē regũt et ſpūi ſubdũt † ſ Cur. † ſ Obediēter·
ne oīnes † reges terre: † quia † audie
† ſ Que prius abſcōdita in vna gēte iudeorũ quibus credita ſunt eloquia dei· † ſ Reges terre vt uiatores·
runt oīa † verba oris tui. † Et cā
† ſ Que ſunt miſericordia et veritas· † ſ hoc cantent·
tent in † vijs domini: † quoniā ma
ſ Non regum.
gna eſt gloria domini Quoniā ex
† ſ aug. Si ergo volunt reſpici. ſint humiles·
celſus dominus et † humilia reſpi
† ſ Supbos. ſ aug. Si ſupbi·nō eũ latent· ſed a longe videtur † ſ Quia p gratiā nō eſt cũ eis
cit: z † alta a † longe cognoſcit. Si
† ſ Que ſemp inſtat ſaltē a dyabolo· ſ Si in hac vita fuero eam totā miſeriā reputans et verā patriam querens.
ambulauero in medio † tribulatōis

† ſ Super id quod poſſũt inimici eſt manus tua· poſſunt enim vt plus occidere·ſed nō a te ſepare· vel amplius vindicās dũ diutius licet eis cōterere me·quia vel moriũtur vel cōuertũtur· vt pauci iam aperte impugnēt nomen chriſtianũ.
viuificabis me· † ſup iram inimico
rũ meorũ extendiſti manũ tuaz: et
† ſ nō ſiniſtra que tpaliter ſaluat· † ſ Q non ego ſed dominus. ſ vel·domine retribues· ſ Pro me preciũ redemptōnis.
ſaluũ me fecit † dextera tua † Dñs
† ſ Q·nolo diem hominis. qui tpalis·ſed eternũ.
retribuet p me· † domine miſericor
† ſ In eternũ. † ſ Q homines ſumus. vel iuſtificati a te· noſtra opera ſi uideris damnas. tua ſi videris coronas.
dia tua in † ſeculũ: z † opera manuũ
tuarũ ne deſpicias.

ſ xp̄ũm· ſ Attribuit ſ toti chriſto.
In finem pſalmus dauid.

CXXXVIII.

ſ Scōm ꝙ ego homo· ſ ut in paſſione. ſ Experimentis:
Domine proba
† ſ nō ꝙ ante nō nouerat·ſz aliis tūc notũ fecit· ſ vt in reſurrectōne.
† ſ voluiſti. approbaſti·ſecũdũ voluntatē tuaz factũ eſt· vt enim xp̄us caput ſedit. et reſurrexit ſic z ſui ſedēt hūiles in patiētia. ſurgūt erecti in ſpē vite eterne. ſedent ꝯſitentes peccata· ſurgunt iuſtificati gratia·
ſti me et † cognouiſti me· tu † cogno
† ſ humilitatē in paſſione· † ſ glorificatōnem in reſurrectione.
uiſti † ſeſſionē meā: et † reſurrectōem
meā Intellexiſti cogitatōes meas

aduentus figura ꝛ ꝓmiſſio ceſſare debet. Inde eſt ꝙ tres miſſe in natali domini celebrātur. In prima de eterna filij genitura cantat᷑ domin⁹ dixit ad me. In ſecūda de ꝓmiſſione aduētus· lux fulgebit. In tercia de impletōne ꝓmiſſionis. puer natus. ꝛc. Et quia ille idem qui eſt dei filius factus eſt hominis filius, ideo in illo miſſe officio vbi cantat᷑ de eterna genitura, domin⁹ dixit legit᷑ euāgeliū de tēpali xp̄i natiuitate· liber generatōnis. Et in miſſa vbi de tpali cantat᷑ natiuitate· legit᷑ euangeliū agens de eterna verbi genitura. Cantat᷑ enim puer natus eſt· Et legitur in principio erat verbuz. Et quia veritate exhibita figure ceſſare dbēt. Ideo officiū ad ꝓmiſſionē ptinens ſequētibus diebus non repetit᷑. Sed illud qđ pertinet ad ꝓmiſſionis cōpletōem ſcȝ puer natus eſt nobis. Sciencia. patris ꝑ eū ꝑdicata. Mirabilis facta eſt. hominibus· quibus tot arcana patuerunt. et Conforta ta eſt· ī pectoribꝫ hominū. Nō potero Ecce dixitas hūane cōdicionis, quia homo aſſumptus diuine ſubſtantie nō pōt equari.

Delonge. Aug. Cū adhuc in pegrinatione ſū anteꝗ̄ ad patriā veniā, vt filio minori redeunti occurrit pater· quia ītellexit ei⁹ cogitationes de longinquo qui apud ſe dixerat egeſtate ꝯfectus Surgā et ibo ad patrē meū. Semitam meā. ſcȝ malam quā iui patrem deſerens. Et funiculū meū vel limitē: quo uſq̄ ꝑueni· longe quidē ierā ꝗ̄ tu ibi. Ut deꝑhēſus fugitiuus loquitur: ſequente ſe vindicta dei. Et omnes vias preuidiſti. anteꝗ̄ irem eas. et permiſiſti me in labore ire vt redirem ſi nollem laborare· hoc fateor. quia nō eſt dolus in lingua mei iā in tua gratia iuſtificati. Nouiſſima mea. quando porcos paui. Antiqua· quando partē ſubſtantie petij hoc ſcđm parabolā. Sed myſtice. antiqua, quando ꝑ antiquū peccatū lapſi ſumus. Nouiſſima. pena quando in hanc mortalitatē venim⁹· que eſt vltima ſi redire volumus· alioquin reſtat eterna. Formaſti me. ad labores ad q̊s oēs nati ſum⁹. Poſuiſti ma. vel ḡuaſti vindicē· grauantē ſuꝑbum ſalubriter, vt erigat humilē. In grauata manu. Ex me. id eſt· ex peccato meo. Mirabilis. et īcomꝑ̄henſibilis· michi Facta eſt ſcientia tua nō eſt michi facile cōtemplari te· quē ſuperbus reliqui· vt prius erat cū eſſeȝ apud te· quando dixi da michi partē ſubſtantie. Confortata. vel inualuit. Et nō potero ad eā. attingere ex me. Poſuiſti ſuper me manū tuā. Aug. In exodo legit᷑ dominus dixiſſe moyſi. Non poteris videre faciē meā. Sed ponā te in foramine petre· et ꝓtegam te dextra mea donec tranſeaȝ· tollāq̄ manū meam· et cū tranſiero poſteriora mea videbis. Moyſes eſt iudaicus populus· manus domini ſuꝑ eū, vt nō videat faciem tranſeuntis. Cecitas eſt in iudeis· vt nō cognoſcant diuinitatē chriſti. donec ꝑ paſſionē tranſeat de hoc mūdo ad patrē. Poſt tranſitū tollit dominus manū ſuam. et videt moyſes poſteriora, quia poſt reſurrectōnem ablata eſt cecitas eorū qui crucifixerant dominū. Sicut ergo ſuꝑ gentilē populū poſita manu dei incomꝑ̄henſibilis facta eſt ſcientia dei. Ita grauata manu ſuꝑ moyſen· i· iudeos· nō potuerūt videre chriſtū eſſe deū· donec trāſijt ad patrē. Tunc enī ꝑdicante petro multi de illis cōuerſi ſunt. Concluſit er-

† ſ Arciora precepta· † ſ uel directionē·
ſ Limitē. ſ Hereditatem;
delonge: †ſemitā meā et † funiculū
ſ Opera·
meū inueſtigaſti. Et omnes vias
† ſ Sine veritate· ſ uel dolus·
meas ꝓuidiſti: quia nō eſt †ſermo
ſ Et vere preuidiſti, quia·
in ligua mea. Ecce cognouiſti oīa
† ſ Secūdū hominez.
nouiſſima et antiqua: tu †formaſti
† ſ vel grauaſti· ſ vt iuuares· vnde· Man⁹ enī mea auxiliabitur ei. † ſ Quod nō ſuꝑ primū·
me ꝛ †poſuiſti †ſuꝑ me manū tuā.
† ſ hominibus quibus tot arcana patuerunt·
† ſ per illū ſcȝ primū hominē deſpicabilis.
†Mirabiliſ facta eſt †ſcientia tua
† ſ Per meā predicatōem· † ſ Infirmata ꝑ illū adam. † ſ tamē· † ſ veritas humane condicionis oſtenditur.
†ex me: †confortata eſt: †ꝛ non †potero ad eā.
ſ Quaſi nuſq̄
Quo ibo a ſpiritu tuo
† ſ preſentia. ſ Ab ira. †Mente ad ſupercelestes angelos· ſ Nuſq̄ quia. ſ vt in aſcenſione fecit.
ꝛ quo a †facie tua fugiā. † Si aſcē-
† ſ Quia ꝙ perſtitit angelus tuū eſt. ſ vbi locandus ſū ad dextrā tuā † ſ vt fecit cū expirauit
dero in celū tu †illic es: ſi † deſcen-
† ſ Ad eos qui nō ꝓſtiterūt. † ſ Per vindictaȝ
ſ Cuius virtute aereas poteſtates debellauit·
† ſ Si bona facere volo· nō ſine te·
dero ad †infernū †ades. † Si ſum-
ſ virtutū· † ſ vel in directū· vt nec erigar preſumptione· nec mergar deſꝑatione·
pſero pēnas meas †diluculo: ꝛ ha-
† ſ Non in medio vbi mergerer. † ſ Sȝ ades·
ſ quia
bitauero in †extremis maris, † Et

go deus oēs vel oīa in infidelitate, vt omniū miſereat᷑. Et cū fugitiuus te nō lateo, cuius limitē vides. Quo ibo a ſpū. quo plenus eſt mūdus. Spūs enī domini r· o· t· Quo a facie t. f· vertit ſe hac et illac, quaſi querens locū fuge. Si aſcendero· ſi me extulero, inuenio reꝑſſorem, ſi de iuſticia mea ſuꝑbiero. Tu ibi es. cuiuſ vere eſt iuſticia. Si deſcendero peccando venero. Ad infernū. vel in ꝓfundū· et nolens confiteri dicam· quis me videt. Ades, vt vindices· Inuenit conſilium, ſed ſic potero fugere iratū. Si ſumpſero pennas. duas alas charitatis quas ꝑdideraȝ.

Quo ibo a Aug. Secunda pars vbi iā deliberat nō eſſe ab eo fugienduȝ ꝗ̄ ad eū, ab irato ad placatuȝ, qđ erit per ipſum.

Pennas. Caſ. Que mee ꝑtātis. id ē· efficaciā deitatis ꝗ̄ corpus de ſepulcro leuauit, has ſumpſit diluculo· ante lucē· i· tempore reſurrectōiſ· et habitauit in extremis m· hoc eſt ſuꝑ ſeculi amplıſſimū finem.

Et habitauero in extremis. Aug. Mente in fine ſeculi· vt nō ſeculū amem: ſȝ eius finē, in quo ſit michi requies, ſed et ipſe illuc ducit, vnde ſubdit· etenī illuc manus tua. ꝛc. Conſiderans autēȝ longinquitatem vie· ſubdit. Et dixi forſitan te. cō. m· abundat iniquitas ſeculi· qua penne charitatis refrigeſcere poſſunt, et quia in nocte deſꝑaui tranſire mare nox michi facta eſt illuminatō· venit mulier· ſapientia dei, que dragmā vbi eſt imago regis· i· hominē perdiderat accēdit de ſe lucernā ꝗ̄ de luto ē· i· carnē ꝛ nocte illūiata īuenit dragmā.

Et dixi. Aug. Deliberaui. Forſitan tenebre. tenebras dicit illā inferiorē partē rationalis creature cōtrariā in liſtentē ſcilicet iniquos hoīes vel carnē vn̄ tīet. Et eſt. Tenebre. id ē· inferior rationalis creatura ſiniſtram tenēs viā. Conculcauerūt me. ita timebā· ſed Nox fac. illu. erit in deli. m. id ē· illi qui prius nox illuminati erunt in delicijs. Quia te· pecores Nō o. a te. et nox· peccator de gentib⁹. Sicut dies. id ē ſancti de iudeis. Sicut te. ita et lu. ꝛc· quia quatenus agnoſcis: eaten⁹ ignoſcit ſed vnde hoc michi: quia tu poſſediſti r· m·

Nox. Aug. Que erat horror· illuminata eſt delicie.

Quia tenebre. Aug. Qui nō confitetur peccata· ſuas tenebrat tenebras, ſed ſi confitetur: deus illuminat.

Sicut tenebre eius. Aug· Noſtre noctis· id eſt· humane vite miſerie. Nox eſt ſeculi aduerſitas· dies: eiuſdē proſperitas· ſed ſi deus habitat in anima, promittens aliā lucē, et docens nō letari proſperis, vel frangi aduerſis; incipit homo his indifferenter vti: et ſic eſt ei nox huius noctis vt dies eius, et ī oīni tēpore benedicit deum vt iob, et ſi hoc eſt: tenebre nō cōculcabūt quē lumē non extollit.

Quia tu poſſediſti renes meos. Aug. Unde hec differentia tibi: quia interior poſſeſſor nō ſolū cor· i· cogitatōnes tenet, ſed et renes· i· delectatōnes, vt nō delectet lux noctis ſed lux ſapientie ſue.

Confitebor tibi. Aug⁹. Tercia pars vbi dicit reuolanti ad deum. deo illuminātē: renes poſſidēte quanta eſt exultatio ꝛ multiplicatio.

† ſ vt erigar. quaſi in aere· nō tangens celū per elatōnem· nec terrā per deſꝑatōnem.
eī illuc manus tua †deducet me: et
† ſ Ne recidam· † ſ gratia· ſ filius verbum michi vnitum. ſ Michi
†tenebit me †dextera tua. Et dixi
† ſ yronia. irriſio hoc opinantiū. ꝙ ipſe qui lux cōculcetur a tenebris· † ſ tot mala ſeculi·
†forſitā † tenebre cōculcabūt me: ꝛ
† ſ Illi qui prius nox. † ſ Erit· ſ Illuminabūtur a me· † ſ delicie noſtre xp̄s in quo exultamus·
†nox †illūiatō mea ī †delicijs meiſ.
† ſ Peccata et homines mali myſtica ſcripturaȝ
† ſ auguſ· Sed flagellando erudis, et uera luce illuminas.
Quia †tenebre nō †obſcurabūtur
† ſ huius noctis· ſ tenebroſus et obſcurus ſermo. † ſ Patefiet ſicut apertus ſermo·
ſ A te·
a te· ꝛ †nox ſicut †dies illuminabi-
† ſ Et cū hoc ſit. † ſ Scripture. ſ Noctis ſunt. † ſ Indifferenter. ſ Quia in utriſq̄ in opertis et apertis ſimul ueritas eſt, et utraq̄ ꝑ chriſtū reuelata ſunt·
tur: †ſicut tenebre †eius †ita ꝛ lumē
† ſ ut ſine peccato fieret conceptus meus·
eius. Quia tu †poſſediſti renes
† ſ Et. ſ Prepoſtere hoc dicit. prius enī eſt, ſuſcipere ꝗ̄ poſſidere· † ſ uirginis marie.
ſ de cōſuetudine mee ciuitatis babilonie in qua prius nat⁹ ſū captiu⁹ nō indifferēter habebaȝ lucem et tenebras noctis.
meoſ: †ſuſcepiſti me de †vtero mr̄is
† ſ Ideo. ſ Laudabo·
mee. †Confitebor tibi quoniam
† ſ aug. Eo ipſo quo te miramur terribilis es, et ita cū tremore gaudemus, quia timem⁹ ne ſuperbi perdamus qđ humiles percepimus. † ſ Per illū ſcȝ adam decidit homo, per me eminuit ꝗ̄ ſis magnificus.
†terribiliter † magnificatus es: mi-

Anima mea cógnoſcet. Aug⁹. Iam cógnoſcit anima mea valde ante erat mira ſcientia tua ex me·nec poterã ad eã:ſed modo poſſũ quia no ctẽ illuminaſti·renes poſſediſti·de vtero ſuſcepiſti·i·quia venit michi gra/ tia tua et illuminauit me.

Non eſt occultatũ os meũ. Aug. Os ab oſſe·nõ ab ore. Eſt er/ go quedã firmitas interior que eſt abſcõdita hoibus.ſed tu qui feciſti eã vi des.que frangi nõ poteſt·occidi eñ poſſunt ſancti ſed flecti nequeũt. vnde hoibuſ extra triſtes vi detur.deo aũt qui in/ tus videt gaudẽt.vñ apſlus. Quaſi triſtes ſemp aũt gaudentes.

Subſtãtia mea Aug. In carne· et ta/ mẽ os nõ cedit malis hui⁹ inferioris. nõ ita mirũ ſi angelus ẽ for/ tis q̃z ſi caro fortis·qd̕ eſt ex oſſe occulto. ſed quid de his in quibus non eſt hec fortitudo. xp̃us qui vt caput di/ cit patri. Imperfe/ ctũ et titubãtes reſpi cis vt petrũ ne peant. Et om̃es ſcrib:/ tur noiabunť nõ mo do perfecti· ſed et imp fecti nõ ergo deſperẽt·

Imperfectum meũ. Aug. Qui huc vſq̃z locu⁹ eſt ex pſo/ na corpis.hic iam loq̇ tur ex pſona capitis.

Dies formabũ tur. Vel per diem er rabũt.dies hic manẽs adhuc erat xp̃us. vn/ de dicebat· ambulate dũ lucẽ ha· Qui inter ſuos multa mira fece/ rat·et tamẽ ĩpfecti tre/ pidabant vt ⁊ petrus: ne in morte eũ pderẽt. Et hoc eſt quod hic ait. Om̃es ſcribenť. ſ tamẽ per diẽ errabãt· ĩpfecti adhuc de xp̃o nõ recte ſentiẽtes.⁊ ne mo pſus fuit in illis q̇ nõ erraret· nec ille qui dixerat·tecũ ero vſq̃z

† ſ Nõ modo tu ſ Circa me † ſ Quia nemo cognouit patrẽ niſi filius † ſ vel valde

rabilia † opera tua: † ⁊ aĩma mea co gnoſcet † nimiſ. Nõ eſt occultatũ

† ſ diuinitas· † ſ Id eſt.malis occultũ·

† oſ meũ a te qd̕ feciſti † in occulto:

† ſ Secundũ hominẽ. † ſ Ille inter angelos: nõ tamẽ ſtetit. ſ Id eſt·de fragili terra.

⁊ † ſubſtantia mea in † inferioribus

ſ Et ideo miſericorditer viderunt·

terre. Impfectũ meum viderunt

ſ In me ſcz· ſ Inſtruenẽ

oculi tui·et in libro tuo om̃es ſcri

† ſ Maiores vt apoſtoli de quibus dies dici eni erat verbũ. ſ In me a quo pfectõem gratie ſu mũt † ſ Quia non dicũtur petri vel pauli. ſed chriſti·a quo chriſtiani· ſ Meorum. ſ vel dij.

bẽtur: † dies formabũtur et † nemo

† ſ Sed tamẽ· † ſ valde.

in eis. † Michi aũt † nimis hono

† ſ Quia ſunt. † ſ vltra q̃z dici poſſit·

rificati ſunt † amici tui deus: † nimiſ

confortatus eſt principatus eoꝝ.

† ſ Merito cõfortaui q̃ dinumerabo ·vel putas ne paucos bonos p eos natos eſſe. dinumerabo eos qui ſunt ſtelle·et multiplicabũtur ſup iudeos qui arena propter ſterilitatẽ. † ſ tam ĩnumera biles nati ſunt per illos qui per diẽ errauerũt· ſ Nobis ĩnumerabiles

† Dinumerabo eos et ſup † arenã

† ſ Hoc totũ iõ.q̃· ſ A morte † ſ donec om nibus videar in iudicio·

multiplicabũtur: † exurrexi et † ad/

† ſ id eſt quãdo·. ſ tecũ ſum ſed tamen adhuc patior ab hereticis in corpore meo ſ in futuro· ſ Cũ per ſuperbiã amittũt gratiã.

huc ſum tecũ. † Si occideris de⁹

† ſ Hereticos qui faſtu ſupbie ab alijs ſe diuidũt· † ſ dicens. ſ Qui oderũt fratres.

† peccatores: † viri ſanguinũ decli/

† ſ de preconib⁹ meiſ. † ſ qd̕ pei⁹ eſt q̃z in ore

nate a me. Quia † dicitis in † cogi

ad mortẽ·ſcz petrus qui illũ ante cõfeſſus fuerat dei filiũ.ſed tũc timuit ne ſi cut filius hois moreref·⁊ nõ reſurgeret vt dei fili⁹. Erat vtiq̃z fili⁹ dei,erat et filius hois. Filius dei in forma dei patri equalis. Fili⁹ hois in forma ſer ui in qua patre minor eſt. Timuit ergo petrus ne in forma ſerui piret forma dei·et nõ potius pſumpſit quia ex forma dei reuiuiſceret forma ſerui· Per diẽ ergo errauerũt:cũ hic poſitũ dñm nõ intellexerũt·ſed nõ pierũt.q̃ imp fectũ meũ viderũt oculi tui. vñ et ſubdit. Et ſi errabãt·inde tamẽ nimis ho/ norati ſũt·ijdem ipi qui errabãt· et in quib⁹ nemo fuit qui nõ erraret· Amici tui facti ſunt o de⁹ ·et michi honorati nimis q̃ factũ eſt in illis os in occul/ to·poſt reſurrectõem qñ induti ſũt virtute ex alto qua cõfirmati verbũ dei vbiq̃z p̃dicauerũt·et p eius noĩe paſſi ſũt.in cui⁹ paſſione trepidauerũt. Et nimis cõfortat⁹ ẽ p̃ĩcipat⁹.q̃ facti apoſtoli duces et paſtores eccleſie.

Dinumerabo. Aug. Q.merito ego illos cõfortaui ·q̃ ego nõ aliq̇s homo dinumerabo eos·quos in fide genuerũt. Et ipſi enumerati ſup are/ nã multiplicabũtur. Quaſi tã innumerabiles nati ſũt p illos· qui p diez er rauerũt.q̃z ĩnumerabilis ẽ arena. Et dũ ait dinumerabo oſtẽdit q deo nu merabiles ſũt. Subdens vero ſup arenã oſtẽdit nobis ĩnumerabiles eſſe. vnde et in pmiſſione dictũ eſt abrae Multiplicabo ſemẽ tuũ ſicut ſtellas ce/ li et ſicut arenã maris.

Adhuc ſum tecũ. Sicut ante mortẽ quod putauerũt ſe tuliſſe indei Vel adhuc·i· ipſa morte quod nõ videť de mortuo· vel et ſi reſurrectio ſit ſignũ deitatis;tamẽ adhuc ſum occult⁹ pluribꝫ.tecũ·id eſt· vt tu.

Aug. Adhuc ſũ tecũ. Nondũ cũ ipſis p noticiã·q̃ nõdũ agnoſcũt· quia nõ mox poſt reſurrectõem xp̃m agnouerũt. Vel toto hoc tpe tecũ ſũ in oc/ culto ad dextrã patris anteq̃z reueleť in ea claritate qua venturus eſt.

Si occideris. Aug. Quarta pars quomõ a malis nõ noceatur ei.

Aug. Si occideris. Subdit quid interea patiť,p cõmixtõne maloꝝ in eccleſia·et p ſepatõem hereticoꝝ dicẽs. Si occideris d·⁊c. Ordo verborũ. Si occideris d·p· Ac cipiẽt occiſi in vanita/ te. Ciuitates ſuaſ ·i· populos ſuos va/ nos·qui inflatos noĩe iuſticie ſequũtur vni/ tate dirupta. Eſt autẽ occaſio inflatis hereti cis ſeducẽtibꝫ populoſ ſeparandi ſe et illos ab vnitate·q̃ mali ibi ſunt·i·in eccleſia quibꝫ nolũt miſceri·et ſũt ve re nõ mõ boni quoſ in famãt·ſed et certe ma/ li·et hac occaſione ſe ⁊ alios corpaliter a bo/ nis diuidũt. Et etiam ideo· q̃ monet bonoſ. vt a malis ſe ſeparent. Ideo interponit viri ſanguinũ d·a m·quo/ niã dices (alia littera) in cogitatõe·i·ideo ſe/ ducũt in ſepatõe pro/ pria vanos populos. q̃ tu o deus dices·i·ĩ/ mittes in cogitatõe iu ſti vt dicat mal. Viri ſanguinũ d·a m·i. mo nes bonos vt a malis ſe ſepent nõ corpe vel loco ſed mẽte·nõ apte adhuc·ne et bonos de ſerãt·ſed puritate vite Nõ modo dicit deus malis in cogitatõe bo norum:in iudicõ dicet apte, amẽ dico vobis nõ noui vos, diſcedi/ te a me.

ſ vel ent. † ſ nõ quidẽ in eternitate·

tatione:accipiant in † vanitate ciui

ſ populos ſuos.

tates ſuas. Nonne qui oderũt te

ſ zelo ·domus tue vidi in ſenſatos et tabeſcebam.

domie oderã: ⁊ ſup inimicos tuos

† ſ iraſcendo peccatis eoꝝ. † ſ vtiq̃z quia et·

† tabeſcebã. † Perfecto odio ode

† ſ ipſi heretici. † ſ Non tantum dei.

rã illos: † inimici facti ſunt † michi·

† ſ q̃ libere cũcta egerim· † ſ tu· quod non po teſt homo nõ hereticus· † ſ Pro ·id eſt. † ſ Quia nõ conſentio factis maloꝝ·

† Proba me † domie † ⁊ † ſcito cor

† ſ Quaſi queſtionibus· interrogatus nõ poteſt negare que geſta ſũt. † ſ Conſilia et cogitatões

meũ: † interroga me et cognoſce † ſe

ſ vt quid.

mitas meaſ. Et vide ſi via iniqui

† ſ faciendo vel conſentiendo. ſi quid autẽ inue nis ĩ via mea quod diſpliceat.quia via mea mor talis eſt tu deduc in via eterna que eſt xp̃us vbi nulla eſt iniquitas·quia ſi quis pereat·aduocatũ habemus apud patrẽ ihesũ: † ſ Me hominem ad dextrã tuam. † ſ Chriſt⁹ eternus eſt qui di xit ego ſum via. ſ id eſt·p verbũ tibi coeternũ·

tatis † in me ẽ: † et deduc me in † via

eterna.

ſ Chriſtum· ſ dirigens. ſ Eſt· ſ Eccle ſie que hic loquitur.

In finem pſalmus dauid.

CXXXIX

Eripe me do mine † ab hoie malo: a viro † iniquo

† ſ aug. Nõ ab vno ſed a toto ge nere cũ principe dyabolo· qui ho mo dicit in figura. vnde. inimicus homo hoc fecit. qui ſupſeminauit zizania. et vir q̃ fortis ad nocẽdũ † ſ Quia nocet· Aug·om̃is malus nocet.

Nõne qui ode rũt. Q.ſi occideris. nõne q̇ oderũt te o·il· ⁊ ego occidã.

Aug. Quaſi heretici nõ intelligẽtes accuſant in bonis cõmunionẽ ma loꝝ. Sed quid calũniant dicit corp⁹ xp̃i de cõmixtõne maloꝝ.nõne qui o· Quaſi ſacramẽtis maloꝝ nõ factis cõmunico. Et zelo domus tue ſup eos tabeſco.ſed tamẽ perfecto odio ·i·iniquitates eoꝝ odi·nõ naturam,quomo do ergo permixtione eorũ cõtaminor.

Proba me domine. Aug. Hucuſq̃z d̕ hereticis et alijs eos ſequẽ tibus ab eccleſia ſeparatis.nũc etiã agit de malis vel vicijs ſibi coniunctis quos patitur eccleſia et gemit.

Aug. Quaſi heretici ſe et alios ſeparãt.ergo cũ ſepatis occiſis et ſuis ſe quacibꝫ reſtẽt mali inſeparati ĩter quos gemit eccleſia·quos et patiť. Quid aũt:pba me et ſcito cor.hec cõſciẽtia eſt et ſpes filie regis intrinſec⁹.q̃ eſt in/ ter filias vt liliũ inter ſpinas·quaſi.illi inimici.tu vero deus proba.

In finẽ pſa. da. Aug. Cõqueſtio.gemit⁹·oratõ corporis xp̃i· inter malos cõſtituti nõdũ habẽtis in re ſed in ſpe bonũ vbi eſt plena exultatio.

Monet vt cõtra mala ſeculi deum oremus. CXXXIX.

Caſ. Pri⁹ pponit qui hoſtes que mala monẽt·opponẽs eis p̃ces. Se cũdo dicit quod auxiliũ habeat cõtra mala ibi· dixi dño. Tercio que ſint mala inimicorũ aperit ibi. Caput. Eccleſia q̃ inter malos laborãs clamat.

A viro iniquo. Aug. Iniqu⁹ eſt qui nocet. vnde cũ dixiſſ; ab homie malo·quaſi exponẽs ſubiũxit a viro iniquo,ſignificare volens q oĩs mal⁹ iniquus,quia vel ſibi vel alij nocet. Et alij quidẽ nocet·vel mox vt malus

eſt. vel poſtea. Sūt eñ quidā mali. qui nō vidētur iniqui. quia nō ſunt ſeui. nō aſperi nō pſequētes et pſſuras hominibus facientes. ſed tamē luxurioſi ebrioſi. voluptatibꝫ dediti. qui et ſi alijs nocere nō vidētur. ſibi tamē nocēt et ita nō ſunt īnocētes. Innocēs eñ eſt. qui nec ſibi nec alij nocet. Si quis tamē alte cōſideret. etiā alijs nocet. ſaltē exēplo. quia viuit tecū. et ad id qđ agit īuitat. poſtea vero nocebit etiā opere. cū eñ que habet voluptuoſe viuendo conſūpſerit. poſtea rapit alijs quod effundere poſſit. Ex voluptate ergo et luxuria quibꝰ alijs nocere nō videbat. pcedit quo te pūgat. Sicut ſpine in radice lenes. ſed inde pcedit quod pūgit. Incendat ergo radix. et nō eſt vnde pcedat ſpina. Ita dū quis voluptuoſe viuit. nulli nocere videt. ſed poſt rapit qđ effundat. Corrigat ergo voluptas tanꝙ radix et rapina nō naſcetur.

Qui cogitauerūt. Qualiter mali pſequūtur exequit. impugnāt eñ bonos tribus modis. ſcꝫ lingua manu. et corde. Et de corde pmittit dicens. Qui cogi. q. d. Eripe me a populo malorū. Aug. Qui et ſi in labijs plerūꝙ bona pretendāt. tamē cogitauerūt iniquitatē in corde.

Acuerūt. Qualiter in lingua pſequantur oſtendit.

Sicut ſerpentes. Aug. In ſerpente eſt aſtutia. et dolus nocendi. Ideo et ſerpit nō habens pedes vt nō audiat cū venit. lenis eſt eius tractus ſꝫ nō rectus. ſic mali ſerpunt ad nocendū. ſub leni tractu habētes occultū venenū. vñ ſubdit. venenū aſpi. ſ. l. e.

Cuſtodi me. De pſecutōne q̄ fit manu. id ē. opere ſubdit.

† ſ Eripe a populo malorū. et maxime ab his. ſ facilius vitarēt apta inimicicia ꝙ occulta quia nulla peſtis efficacior ꝙ familiaris inimicus.

eripe me. † Qui cogitauerūt iniq-
† ſ Et ſi ñ in labijs bona. † ſ Cōtinua leticia nō laſſata per morā.
tates in † corde: † tota die conſtitue-
† ſ Bella ſemp de cordibus. et ſi verba pacata. † ſ verba nequitie ſue polierūt. † ſ Impugnāt corde. lingua. manu.
bāt † plia. † Acuerunt † liguas ſuas
† ſ Inſanabile.
ſicut ſerpētes: venenū † aſpidū ſub
† ſ aug. In labijs aliud habent. † ſ Caſ. Quia validus eſt ad nocēdū vnde princeps mundi dr.
† labijs eorū. † Cuſtodi me domie
† ſ dyaboli. † ſ Mēbris eius p quos conatur quod p ſe nequit.
de manu † peccatoris: ab † hoībus
† ſ vt nō noceant. † ſ aug. Nō dico vt non noceant in cauſis ſeculi. ſed in via dei.
iniquis † eripe me. † Qui cogita-
† ſ vicinas vie dei foueas parant ſ decipere a via dei retrahere.
uerūt † ſupplantare greſſus meos:
abſconderūt ſupbi laqueū michi.
† ſ peccata ſua que michi ſuadent facere.
Et † funes extenderūt in laqueū:
† ſ Non. in. † ſ aug. Nō exeas a via. i. a precep tis dei et non ruis in ſcandala.
ſ vbi.
† iuxta iter † ſcandalū poſuerūt mi-
† ſ Illi homines. et nō mei.
chi. Dixi † domino deus meus es
† ſ Nō aliud quero. † ſ deprecationes malorꝫ ſine voce. quia ſine vita. i. affectu charitatis.
tu: † exaudi dñe † vocē deprecatōis
meę. Dñe dñe virtꝰ ſalutis meę:
ſ Id eſt. in pugna foris contra fictos. intus contra legē mēbrorū gratia refrigerat.
obumbraſti ſup caput meū in die
ſ tradidit illos deus in deſideriū c. eorū.
belli. Nō tradas me dñe a deſide-

Caſ. Cuſtodi me. quia p multa fallit que nequit ſꝑeratere:

Superbi. Aug. Hoc noīe breuit totū corpꝰ dyaboli explicauit. inde eſt ꝙ et iuſtos ſe dicūt et nolūt confiteri. Omis ſupbꝰ ⁊ inuidus ē ſicut dyabolus qui inuidit homini quod pdidit.

Et funes. Aug. Unde eſaias. Ve his qui trahūt peccata ſicut reſtē longā. quia addūt peccata peccatis. vt qui defendit qđ male agit. et cū adulterio addit homicidiū. et p illo veneficiū. pducitur reſtis nō de rectis ſed tortis filis. vt ſit ei vnde ligētur pedes et manꝰ et mittatur in tenebras ex.

Dixi domino. Aug. Dyapſalma. Secūda ps qđ auxiliū contra mala. q. d. tot modis mali impugnāt. et quod eſt remediū inter tot et tanta mala. dixi d. d. m. magna fiducia et ſi omniū deꝰ. ꝓprie tñ eorꝫ q̇ eo fruūtur.

Exaudi vocē. Aug. Vox hoīm et aīmatorꝫ. ſonus eſt ceterorꝫ. qui ergo ſꝑcant deū et nō de eo bene ſentiūt. ſonū habent. qui bene vocē q̄ ē vita et anima depcatōnis. Talis dic. Domie deus. i. veriſſime domine. nō vt homīes domini. qui emūt ſaccello. tu ſanguine.

Uirtus ſalutis. Aug. Qui das vires ſaluti meę. videbat picula. mala abundātia. p quibꝫ refrigeſcit charitas. ſed vt vidit ſolatiū ſcꝫ ꝙ qui pſeuerauerit vſꝙ in finē hic ſaluus erit. pſeuerātia igit ad virtutē pertinet. qa ergo difficile eſt in longa via pſeuerare. tu es virtus vt pſeuerādo ſim ſaluꝰ. Et vnde ſpero ꝙ es virtꝰ. quia obūbraſti. ad hoc valebit michi obumbraculū vt eſtū nō patiar a me ipō. a meo deſiderio. quo locus ſit dyabolo. ſine quo nichil facit. quantūcunꝙ ſeuiat hoſtis.

Non tradas me. Aug. Dyabolꝰ ꝓponit lucrū vt trahat te ad fraudē. nō habebis lucrū niſi fraudes. lucrū eſca eſt. fraus laqueus. quē ergo vicit deſideriū eſcę. cadit in laqueū. ſed eſtū deſiderij tempat vmbraculū dei. et nuſꝙ eſt locꝰ dyabolo niſi ex tuo deſiderio.

Caput circūitus. Dyapſalma. Tercia pars vbi dicit que ſint mala inimicorū.

Aug. q. d. me tegit vmbra tua. ſed illos capit circūitus eorꝫ mali eūt in girū erroris. vbi iter ſine fine. huiꝰ circūitus ſupbia eſt caput. quia initium omis peccati ſupbia ē. Et quia omis ſupbus fictus. et fictus mēdax ideo ſubdit. labor labiorū. i. mendaciū. Laborat eñ qui ſingit qđ dicat. veritas aūt facile dr. Opiet. pteget. defendet. vel de aſſertione ſupantur.

Uel labor. Caſ. Id eſt. falſa et mēdax aſſertio eorū. Operiet eos. quia de ſua falſa aſſertione ſuperātur.

Cadent ſuper eos. Augꝰ. Hei carbones ignis in terra. ⁊ deijcies eos. in hac mortali vita āteꝙ veniet ignis ęternus. Cadent ſup eos carbones ignis ſcꝫ ſancti qui ex mortuis reſurgūt. qui cū eſſent tenebrę aliq̄ndo nūc aūt lux in dno qui cū alios accendūt alios deijciūt. cū enim mali vidēt eos lucere. inuidēt eis. ſic et ſuper eos cadūt. vñ apoſtolus. alijs ſumꝰ odor vite in vitā. alijs odor mortis in mortem.

† ſ Inimici. ſ Caſ. Hoc ne fiat pbabilis res ſequit. vt ſicut illi faciūt conſiliū in malū. ita virtus dei auxilium.
rio meo peccatori: † cogitauerūt cō
† ſ aug. Quia ſeducto homie gaudet et triūphat dyabolus et ſui. † ſ Caput eorū eſt circūitus. i. dyabolus. qui nūꝙ recte incedit. et error. et ꝓpalia
tra me: ne † forte exaltent. † Caput
circūitus eorū: labor labiorū ipſo
† ſ Hic in terra anteꝙ veniat ignis eternus. † ſ id eſt. ardores cōcupiſcentiarū cadent ſup eos. i. cōterent eos in hac vita. et poſt ſeculū deijcies eos in ignē eternū. et ſic illo inuoluti nō ſubſiſtent
rū opiet eos. † Cadēt ſup eos † car
† ſ in illos carbones. † ſ permittes deijci. † ſ huiꝰ ſeculi impatiētes cadūt. i. deijciūt quas boni patienter tranſeunt.
bones in † ignē † deijcies eos: † in mi
† ſ Cui voluptas eſt loqui nec attēdit quid dicat.
ſerijs nō ſubſiſtēt. † Uir linguoſus
† ſ in hac vita. † ſ aug. q. d. omēs volūt ſe abſcondere a malo quod et boni fugiūt. ſed malum capit homines bonos nō ad interitū. et ſi patiantur. quia modo et aīma coronat et in poſterū caro reparabitur. Malos vero capit ad interitū. quia in miſerijs nō ſubſiſtent.
nō dirigeṫ in † terra: virū iniuſtū † ma
† ſ Quod illi nō preuidēt. ſ Hec mala modo ſed et de futuro.
la capiēt in interitu. † Cognoui q̄
† ſ tandē et ſi nō modo. † ſ Qui eſurit. querit pulſat.
† faciet dominus iudiciū † inopis:
† ſ vel cauſas. † ſ aug. dū et cauſam eorū ages et iudiciū facies cōfitebūtur nomini tuo. quia nichil ſuis meritis tribuent ſed tue miſericordie. et ita ſunt recti. qui eñ ad ſe flectūt cor. torquet. qui vero in deū intēdit. dirigit. et iō ibi ei requies. ubi
⁊ † vīdictā paupū. † Uerūtamē iu-
cor habet.
ſti confitebūtur nomini tuo: ⁊ ha-
ſ Quibus male erat in uultu ſuo in cuiꝰ ſudore panem ederūt.
bitabūt recti cū vultu tuo.
ſ Attribuitur. ſ Chriſto in perſona hominis peccatis circūuenti clamantis

Pſalmus dauid.

Uir linguoſus. Aug. Quiſquis vult dirigi magis optet audire ꝙ loqui. Sicut iacobus ait. Sit omis homo velox ad audiendū. tardus ad loquēdū. Perfectius eſſet omēs audire ſponſū. vñ ait iohānes. Amicus ſponſi ſtat et audit et gaudio gaudet ꝓpter vocē ſponſi. Sed ꝓpter impitos loqui aliquando eſt neceſſe vt docęātur. Qui ſemp docere deſiderat. ſemper vult imperitos habere q̊s doceat. gaudiū ergo ſit taciturnitatis et ſponſū audiēdi in volūtate. Vox doctrinę ſit in neceſſitate. et ita nō erit vir linguoſus qui nūꝙ dirigit. Intꝰs a veritate audiendū eſt. vt intremꝰ in gaudium domini. Quē eñ delectat loquēdo foras exire tumidus eſt. et quia foris eſt qđ amat mittetur in tenebras exteriores. de interioribꝫ ergo ſit gaudiū de exterioribꝫ neceſſitas non voluntas.

Iniuſtū ī interitū. Aug. Quod nō ſit inopi qui ſi capit malis nō tamē in interitū. flagellat deus omnē filiū quē recipit. Et licet boni nō ſint afflicti. tamē confitebūtur inter grauia quod laudabilius. Et habitabūt. ideo nil timetur in mūdo.

Uerūtamē. Cōcluſio pſalmi vbi dicit ꝙ ſi boni liberati. ſint ⁊ de inimicis vindicati nō tamē ſibi dant ſed deo. vnde et habitabūt cum eo.

Habitabūt cū vultu tuo. Quia dū ſicut eſt videbunt.

Pſalmus dauid. Aug. Pſalmus iſte ſubobſcurus eſt. Sunt eniꝫ in ſcripturis ſanctis pfunda myſteria que ad hoc abſcondūtur. ne vileſcāt ad hoc querūtur vt exerceant. ad hoc aperiūtur vt paſcant. Scriptura ſi

nuſq̧ aperta eſſet· nō te paſceret· ſi nuſq̧ occulta. nō te exerceret· Hic tñ nō oīa dicūtur q̧ in alijs pſalmis dicta ſunt· ſed eadē licet diuerſo mō. Ideo eadē· quia oportet ſepius cōmemorari· quod cogit mūdus obliuiſci. Oīa ideo multipliciter dicta ſunt. vt varietas locutōnis faſtidiū tolleret veritatiſ. Amāt eñi ſe inuicē mali· ſed amor iſte tartare⁹ eſt. Alia eſt charitas xpianorū quā paulus diffinit dicēs. Finis p̄cepti eſt charitas de corde puro et cōſcientia bona et fide nō ficta. alibi vero quaſi ſcientib⁹· finis legis eſt charitas. et nō dicit q̄ charitas. quia alibi dixit. Nō eñi omnia vbiq̧ dici aut poſſunt aut debent· ideoq̧ ibi nō dixit qualis charitas. ſʒ ibi determinauit· vbi addidit· de corde puro· quādo ſcdm deum diligis hominē· q̄ non inter malos et cōſcientia bona· et fide nō ficta. Illud aūt de quō hic et in alijs pſalmis tractatur eſt· charitaſ. Charitas xpo ē amor. ſed nō quilibet. Eſt eī amor ethere⁹· ⁊ ē amor tartareus.

viciū dominatᵉ hoībus· vnde tardius p̄nitēt. vnde in libro regū quaſi peccatū ariolandi eſt repugnare. et quaſi ſcelus ydolatrię eſt nolle acq̄eſcere

¶ Ad excuſandas. Caſ. Cōſuetudo impudentiū vt dep̄henſi. primū p̄ aliqua falſa excuſent. et inde cōuicti alia quærūt tempi vel neceſſitati vicia imputātes nequādo veritati cedant.

¶ Cōmunicabo. Caſ. Vel cōbinabor. Cōbinati dicūtur. quādo duo ſimul ligātur. vt alter alterū impediat. ne ſit fuga libera.

¶ Aug. Unus homo caput et corp⁹· proprīū capitiſ eſt loqui p̄ mēbris. vt lingua nr̄a p̄ſonā omniū mēbror̄ ſuſcipit· ip̄a p̄ omībus verbo fungitᵉ. Charitas eñi vnū facit nos cū xp̄o. ſiue ergo caput loquatᵉ ſiue mēbra xp̄i loquitᵉ· ſed in voce ei⁹ quiſq̧ agnoſcit ſuam aliquādo dicit qđ ſibi ſoli cōpetit. nō tamen ſep̄at ſe a nr̄is verbis ſed a ſuis p̄p̄ijſ ad noſtra redit. et a noſtris īterdū ad ſua p̄pria trāſit.

CXL

¶ O. ¶ Jam dix.

DOmine clama

† ¶ Quid· † ¶ Et item adhuc clamo·

ui ad te† exaudi me: † intende voci

¶ Quando· ¶ Intentione cordis·

meę cū clamauero ad te. Dirigatᵉ

† ¶ Igne charitatis incenſa. † ¶ Id eſt· ſit tibi incenſum. i. bonus odor·

† oratio mea ſicut † incenſū in con-

† ¶ Operatio mea bona· que fit p̄ eternis·

ſpectu tuo: † eleuatio manuū mea-

† ¶ Placeat tibi vt ſacri· veſ. † ¶ Er-

rū † ſacrificiū veſpertinū. † Pone

† ¶ Ne iniqua cogitet· † ¶ vel cordi.

dn̄e † cuſtodiā † ori meo: et hoſtium

† ¶ vel continentie· † ¶ Ne ſtulta p̄mant.
† ¶ Chriſtus hoc dicit ex p̄ſona eccleſie cū vn⁹ ex mēbris hoc orat ipſe orat· ſicut alibi ex p̄ſona mēbrorū dicit quid me p̄ſequeris. et eſuriui et nō dediſtis michi manducare. ¶ ad hoc vt nō·

† circūſtantię † labijs meis. † Non

declines cor meū in verba mali-

¶ Quaſi omnia caſu agātur.

cię: ad excuſandas excuſatōnes in

† ¶ ·i. ſicut excuſant hoīes qui op̄ant iniquitatē·

peccatis. † Cū hoībus op̄antibus

† ¶ vel nō combinabor. i· nō ero ſocius· ¶ Et ſi hoc fuerit non cōmunicabo·

iniquitatē: et nō † cōmunicabo cuʒ

† ¶ Non dei. † ¶ Q. nō cōmunicabo cuʒ iſtis vt defendam peccata ſed potius.

electis † eorū· † Corripiet me iuſt⁹

† ¶ aug. Nō odit qui arguit. et eo magis arguit quia non odit·

in miſericordia et † increpabit me:

† ¶ aug· falſa laus adulatoris. † ¶ aug. Nō creſcit caput meū de adulatōne· nō me delectat oleū peccatoris.

† oleū autē peccatoris † non impin-

† ¶ Mentē. † ¶ Nō impinguet quoniā a·
¶ vel guabit. † ¶ futurū eſt quod dicā·

guet † caput meū. † Quoniā † ad-

† ¶ Quā docuit. vel qua interpellat p̄ nobis·
† ¶ Orabunt p̄ eis vt ego. ¶ beneplacebit eis·

huc et † oratō mea in † beneplacitis

† ¶ Et etiā. ¶ q̧ ſi qui ſūt qui cōtradicūt· abſorpti ſūt iuncti petre. † ¶ vel iuxta petrā † ¶ doctores heretici iuxta et nō ſupra petrā· quia cōmunicant ſacramētis· nō tamē ſunt in xp̄o. mergunt in p̄fūdū. audient. nec corrigent. et iō magis rei.

eorū: † abſorpti ſunt iūcti † petrę † iu-

† ¶ Quid ergo erit. † ¶ Preualuerūt verba mea verbis eorū. ſi locuti ſūt diſerte. ego vere· preterea verba mea predicāt qui nec mori p̄ eis timēt. ſcōꝫ illud. Ecce ego mitto vos ſicut oues in medio lu. Et nolite timere eos qui occidūt corpus ⁊c. quid ergo mortes illorū fecerūt· Ecce ſicut craſſitu.

dices eor̄. † Audient † verba mea

† ¶ Profunt verba eis· p̄ſunt et mortes. ¶ vnde fit morb⁹ in corpib⁹ ſic tabe malicie eorū diſ·

quoniā potuerūt ſicut † craſſitudo

† ¶ vel diſrupta.

terrę: † erupta eſt ſup terrā. Diſſi-

† Id eſt· corpa teſtiū chriſti. † ¶ Id eſt· p̄ velle p̄fundorū· i. p̄ volūtate eorū qui ſunt infernū. i. p̄fundi in vicijs·

pata ſunt † oſſa noſtra † ſecus in iferr-

† ¶ Sed· ¶ Nō ad minas peccatorum· noui quid p̄ me paſſus. quid p̄ miſeris.

nū· † quia ad te domine dn̄e oculi

¶ Nō cōbinabor ad ſimilitudinē canis.

¶ Cū electis. Aug. Electi ſūt qui ſe iuſtificāt· ceteros deſpiciūt· vt phariſęus. et peccata defendūt quibuſq̧ modis· cuʒ talib⁹ non vult iſte cōbinari· i· ſociari ne īpediatur ab eis.

¶ Corripiet me. Caſ. Secūda p̄s vbi fidelis iſte iā ecōtra a iuſto correct⁹· ſpernit falſos laudatores· malis verbo et moribus p̄futurus. in quo et petit cuſtodiri.

¶ Juſtus. Auguſ. Chriſtus vel quilibet frater· vel ipſe idē ſcdꝫ īteriorē. Cor. ſe carnē. quaſi vxorem.

¶ Oleū. Caſ. Dilectio ſimulata quę mētes a rigore veritatis emollit ad noxia.

¶ Quoniā adhuc. Aug. Nō cōbinabor cū malis· corripiet me iuſtus qm̄ adhuc expectatō. primis tempib⁹ vitupabātur xp̄iani. ſed adhuc expecta et oratio mea erit in bn̄· e· i· veniet tēpus quo placebit eis oratō mea vt dicāt dimitte nobiſ ſicut et nos d· et itē habemus aduocatū ihesū.

CXL.

¶ Sciēs p̄pha hoīeꝫ pecc̄is īplicari rogat vt audiatᵉ. ſubdens a quib⁹ maxime velit liberari. Secūdo dicit· q̧ a iuſto correct⁹ ſp̄nat falſos auditores ibi· Corripiet.

¶ Intende. Aug. Nōdū eñi finitus eſt clamor· quia nondū finita ē tribulatio· Si finita eſt tribulatō· finitus ſit et clamor. Si vero manet vſq̧ ī finem· nunq̧ ceſſet clamor.

¶ Dirigatur. Caſ. Oratio ſit incenſū. op̄atio veſp̄tinū ſacrificiū qđ acceptabilius erat in lege quia figura erat illius veri ſacrificij quod in fine mūdi in cruce oblatū eſt. Veſp̄a noſtra finis vitę· poteſt p̄terea ſacrificiū veſp̄tinū dici p̄nitētia. qua in fine mūdamur. Et eſt. Eleuatō ma· m· ſit tibi ſacrificiū veſp̄tinū· i· op̄a mea bona ſic tibi ſint accepta vt p̄nitētia quę agitᵉ in veſpera· i· in fine vitę. in quo ſi p̄fecte offerimus purgamur· hoc dicit vt nemo deſperet· qui in fine p̄nitet.

¶ Eleuatio manuū. Aug. Hoc de capite oēs intelligant· qui ad veſperā animā poſuit iterū receptur⁹ nō amiſit inuitus ſed tamē nos ibi figurati ſum⁹. quod eñi illi⁹ pepēdit in ligno de nobis accepit. Veſp̄tinū ſacrificiū paſſio dn̄i. oblatio victimę ſalutariſ. quod fecit in reſurrectōe mun⁹ matutinū. oratō ergo pure directa de corde fideli tanq̧ de ara ſancta in incēſū ſurgit. Subdit ex voce corpis.

¶ Pone dn̄e cuſtodiam. Caſ. Nota q̧ et cordi et ori petit apponi cuſ. Duplici munimine op⁹ eſt vt nec cogitatō iniqua ſapiat. nec p̄raua voluntas in fatua verba erumpat.

¶ Hoſtiū. Auguſ. A ſimilitudīe illius qui circūſtat hoſtiū. ne intret vel exeat cui nō licet. Hiero. dicit eñi hieremias. Mors intrauit p̄ feneſtras nr̄as. Et petrus ait. aduerſarius noſter dyabolus tan· le· ru· circū· q̄· q· d·

¶ Aug. Hoſtiū circūſtan· vel cōtinētię claudit et ap̄itur. ap̄iatur ad confeſſionē pecc̄i· claudatᵉ ad excuſatōeꝫ. et ita erit hoſtiū cōtinētię nō ruinę.

¶ Nō declines. Caſ. Q· ad hoc pone hoſ· vt non excuſetᵉ quod ſūmū

¶ Judices. Aug. Potentes docti· qui de morib⁹ iudicāt vt plato ariſtotiles pitagoraſ. abſorpti ſunt iūcti petrę· i· cōparati xp̄o. vel abſorpti ſūt iuxta petrā· alia littera· i· iuxta xp̄m. idem ſenſus· i· cōparati xp̄o· per ſe videtur aliquid dicere. ſed iūge et cōpara illos petrę· i· xp̄o· et nichil ſunt. mortui iacent. ſtulta eor̄ ſapiētia· ſurrexit xp̄us· vincit· regnat· imparat. quem omnes colunt.

¶ Audient. Aug. Aure obediētię. nō ſicut adā. Audiuit eñi adā de ligno ſciētię boni et mali ne comederet. ꝫ nō obediuit· p̄deſtinati aūt ad vitā audiēt aure ⁊ recurrētes ad adā eiuſq̧ exceſſū recolētes dicēt· adā fuit p̄ditō nr̄a· qui nō ſtetit· ſtem⁹ nos vt repatriem⁹. Adā ſicut craſſa terra q̄ p̄ abundantia ſpinas germīat. ita p̄ diuitijs liberi arbitrij quaſi luxuriās lignū vetitū vſurpauit· ſed ſicut agricola eā p̄ſcindit· ne vltra luxuriet: ita de⁹ diſſipauit interiora noſtra. vbi oſſeos· i· firmos nos eſſe oportuit· i· īfirmos et inconſtantes fecit. ſecus infernū p̄iectos· i· maledictioni proximos.

¶ Craſſitudo terrę. Aug. Eſt quedā cōtemptibilia. vn̄ tamē terra accipit pinguedinē. ſic eo qđ cōtempſit mūdus accepit pinguedinē: vt īde ſeges eccleſię veracius pullularet. mors ſcōr̄ ꝯtemptibilis ſeculo. p̄cioſa agricolę qui ibi nouit vberē ſuccū. vnde creuit eccleſia. Contēptibilia eñi mūdi elegit deus. et ea quę nō ſunt vt ea quę ſunt euacuētur.

¶ Craſſitudo terrę. Quādo eructuat aerē corrūpit. et tunc lues in homib⁹ late diffunditᵉ. ſic ſuperbia eorū tabe malicię ſuę corpora martirū ſauciat. q̄ ſunt oſſa et firmamentū fidelium vel fidei.

¶ Secus infernū· dic· nō in iferno. q̧ etſi cōi ſorte moriuntᵉ. nō tñ deſcendūt in infernū vt mali. ſed vita ęterna datur illis.

¶ Quia ad te domine. Caſſiod. Dicta fragilitate homīs. ad diuina remedia cōfugit. Ne auferas. a bonis tuiſ. ſed ſpes mea ſemp̄ ſit in te· et

oculi mei ſemper te intēdant. nō eñ petit iſte cōtra hoc quod ſancti volunt ſcꝫ de ſeclo eripi. et eē cū xpo. Per laqueos et ſcādala toti⁹ mūdi mala breuiter notat. laquei ſūt blandi nex⁹ carnis deſideria. ſꝫ dū p hos dyabol⁹ nō pficit. nitit̄ ſcandalis que p inquietoſ monet. Cadent in retiaculū. apta verba cōpationi. cū iſtis nō vult cōbinari. Singulariter. i. qꝛ cū peſſimis nō ābulat. Tranſeā. vt viator hui⁹ mūdi. q̄ nulla voluptate capit̄.

Cuſtodi me. Vel aliter. Et dicit. Statuētes laqueū pſecutores manifeſtoſ. Opantes aūt iniquitatē cōſentiētes illiſ dicit. qui timore pſecutōis deficiūt. Et ē Ne auferas animā m. Sꝫ poti⁹ cuſtodi me a laqueo pſecutionis quē ſta. m. Aug. hoc faciūt pſecutores. qui eſcā vitę hui⁹ quaſi in muſcipula ponūt. Si amat auis hanc eſcaꝫ in muſcipulā cadit. qꝛ timore mortis pſecutōni ſuccūbit. Et cuſtodi me a ſcādaliſ opantiū iniq̄. i. a ſcandalo eoꝝ qui cōſentiēdo illis labūtur. et ita iniquitatē opant̄. Q. d. cuſtodi me a pſecutoribꝫ q̄ terrēt. et lapſis qui territi ſunt.

Cadent. De vicio in viciū. ſed ego ſingulariter ſum.

Singulariter. Aug. Idē qđ dicit. niſi granū frumēti m. f. i. ſ. m. ſi aūt mortuū f. m. f. a. Itē cū exaltat⁹ f. oīa trahā ad me. nemo āt occidit̄ pp̄t xpꝫ. i. pp̄ter confeſſionem nois xpi. ne p nomine xpi moriendo ātecederēt chriſtū. nec iohannes p xpi teſtimonio ſed p herodis adulterio. p iuſticia martir. nō p nomine xpi. ſic et alij antiqui.

Intellectus dauid. Caſ. Pſalmus iſte quint⁹ eſt eoꝝ qui noīe oratōnis intitulātur. vbi nō alia dicuntur q̄ꝫ quę in alijs dicta ſūt pſalmis ſed eadē.

† ſ auferri ſinas. ſ Sciebat multos aduerſis cedere. † ſ Et ſi corpus pimitur.

mei: in te ſperaui † nō auferas † ani-

† ſ Potius. † ſ deceptōne vbi eſca ducit ad laqueum. ſ uel muſcipula.

mā meā. † Cuſtodi me a † laqueo

† ſ hoc pſecutoreſ. ſ Mali † ſ hoc ē qui cōſenſerūt illis et apoſtotauerūt. illos ne timeam. iſtos ne imiter.

† quē ſtatuerunt michi: et a † ſcan-

† ſ Manifeſtis perturbationibus inquietorum.

dalis † operantium iniquitatem.

† ſ nō modo alij. ſed ipſi primi herentes ori ei⁹ defecerūt. quare hoc. quia ſolus ſū tempe paſſiōis donec tranſeā de mūdo ad patrē. tūc confirmabo colūnas. quia in reſurrectōne didicerūt nō timere mortē. † ſ Nā quaſi quadā circūitione peccatorū claudūtur. † ſ Iniquitatis.

† Cadent in † retiaculū † eius pec-

catores: ſingulariter ſū ego donec

tranſeam.

† ſ Quem habuit. † ſ totius chriſti.

† Intellectus † dauid cū eſſet in

ſ In ſeculo vel in carne vel in ſepulcro.

ſpelunca oratio.

CXLI.

ſ Interiori. † ſ Nō ſtrepitu labiorum.

Voce mea ad

† ſ hic expoīt quaſi depreca. ſū. quia clamant ad deum etiam qui blaſphemant.

dūm clamaui: † voce mea ad domi

† ſ Ec quid adhuc. ſ vt purū fontē copioſe. † ſ vbi videt in abſcōdito cōſcientie qui reddet. ſi hoīes reddent. ante eos effunde.

nū depcatus ſū. † Effundo in † cō-

† ſ Oratione que fit in tribulatōne.

ſpectu eius orationē meā: et † tribu

† ſ Id eſt intus de cōſcientia vel īnocentia ſecuris in occulto ad eum dirigo.

lationē meā ante † ipſū pnuncio.

Aug. qꝛ aūt repetitōe huiōi cōi cōſulit̄ infirmitati nō ſupuacuę iterātur. vt repetita melius memorię cōmendēt. vnde ſcriptū eſt in pūerbijs. Theſaurus deſiderabilis requieſcit in ore ſapientis. quia ſapiens quę audierit cogitat. retractando ruminat. vir aūt ſtultus glutit illū. id eſt. nō cogitat. obliuioni dat. et hęc ſunt illa mūda animalia in lege quę rumināt. iſta immunda.

Aug. Dauid fugiēs ſaulē in ſpelūca latuit. de quo tamē hic nō agit̄ ſꝫ de ſignificato. Dauid eī ſignificat xpꝫ. Spelūca vero carnē vel ſeculū vel ſepulcrū. Dauid ergo xpus cū mēbris in ſeculo. vel xpus in carne vel in ſepulcro.

CXLI.

Caſ. Primo ponit̄ oratio cōtra mala. Secūdo agit de fine maloꝝ ibi. Clamaui ad te domine.

Monet ergo nos orare. Et in pſona totius chriſti. quaſi de ſpelunca ad deum clamantis ait.

Deprecatus ſum. Aug. Quod dixit clamaui exponit depcatus ſū. Q. d. clamor meus deprecatio eſt. nō murmur nō blaſphemia.

In conſpectu eius. Aug. Quia dñs redditur⁹ eſt in occulto ora. vnde in euāgelio. Tu autē cū oraueris intra in cubiculū tuū et clau. hoſtiora. pa. t. qui videt in abſcon. ꝛc.

Et tu cognouiſti. Aug. Hoc addit ne audiētes defecit ſpūs me⁹ putarēt eū deiectū. Ac ſi diceret. Si illi putant me deiectū. quia ſpiritus me⁹ defecit. Tu me ſtantem vides. cuius ſpūs me viuificat.

Semitas. Iuſticię. quas illi nō vident.

In via. Multę vię. quia multa p̄cepta. vna via. quia oīa ad vnū. id eſt charitatē redigūtur.

ſ Et hoc facio dicit eccleſia. ſ vel duꝫ defecit a me. ſpiritus meus. quod fit ne de ſuis virib⁹ preſumat. ſi tuus deficit. loquitur dei. vnde. Nō eñ vos eſtis qui lo. ſed ſpi. pa. m. ꝛc.

In deficiēdo ex me ſpiritū meū:

† ſ Preceptorū dei. ſ Per quas illis cadētib⁹ ſecurus ambulo.

et tu cognouiſti † ſemitas meas.

† ſ Chriſto hoc zelant qꝛ chriſti ſum. ſ Charitate que in me omnia tolerat. † ſ Pro te patiēdo. † ſ Qui p chriſto me perſequūtur. ſ hoc quantū ad ſe. i. opinionē ſuam.

† In via hac qua † ābulabaꝫ: † abſconderunt ſupbi laqueū michi.

ſ Illis vndiqꝫ frementibus ad eterna reſpicio.

Cōſiderabā ad dextrā et videbā:

† ſ Q. perſecutores abſcōderūt michi laqueū ſed tamen nō fugi.

ꝛ nō erat qui ꝯgnoſceret me † Pe-

† ſ de illis perſequentibus. † ſ Nō dico ad perſequendū ſed ad imitandū.

rijt fuga a me: et † nō eſt qui † requi-

rat aīam meā. Clamaui ad te do-

† ſ Hic vbi omīa tolero.

mine. dixi tu es † ſpes mea: portio

† ſ Nō hic ſed. ſ vbi ſeipſum videndū dabit. † ſ Ideo.

mea in † terra viuentiū. † Intende

† ſ Et neceſſe eſt. ſ aug. humilio eñ me intus humilior a pſecutoribus. extra viſibiliter.

ad deprecationē meā: † quia humi

† ſ Et. ſ Nūc corpus nō ruat. ſed anima.

liatus ſū nimis. † Libera me a p-

† ſ Occidendo. ſ aug. Creuit numerus pſequētiū abundat iniquitas friget charitas.

ſequētib⁹ me: quia † confortati ſūt

† ſ Sepulcri. ſ aug. vel carcere. hec ſpelūca eſt quā titulus dicit. † ſ Id eſt. carnē anime reddendam.

ſuper me. Educ de † cuſtodia † ani-

† ſ vt cōfitear. ſ vt pariā ꝯfitētes. quia me eſt retributio.

mā meā. ad † confitendū nomi tuo:

† ſ hoc ex capite. quale ſupra. ſingulariter ſum donec tranſeam. † ſ Caſ. Reſurrectio paſſiōis

† me expectāt iuſti donec † retribuaſ

michi.

Aug. In via. ſcꝫ votū eoꝝ. iuxta ſcđm veritatē. Chriſtus eñ eſt via. qui nō ſinit eoſ laqueū ponere in via. vt nō ſit nobis quo eamuſ. ſinit tñ ponere iuxta viā. ne a via declinemus.

Ad dextram. Aug. Quā mali non videbāt. et hoc eſt. et nō erat qui cognoſceret. Caſ. cū eñ pateris omnia. quis nouit quid attendas?

Aug. Ad dextrā. Qui in dextrā attēdit videt. qui ī ſiniſtrā: excecat̄. vel apli nō ſtabant ad dextrā. qꝛ carnali timore diſpſi ſūt. ſed ego pſtiti. perijt fuga tam corpis q̄ꝫ mentis. Et nō eſt qui req̄. ꝛc. Caſ. quia nulla ei cōſolatio. ſed ſol⁹ ad paſſionē relictus eſt.

Perijt fuga a. Aug. Circūcluſū ſe dicit. perijt fuga. qꝛ non fugit aīo. corpore licet aliquādo. Circūclus⁹ nō fugit corpore. qꝛ ñ pōt. Fortis non fugit mēte. qꝛ non vult.

Aug. Perijt fuga concluſo vel forti. fuga quidē vñ dicitur ī euāgelio. videt lupuꝫ venientē et fugit. vbi dñs mercenariū vituperat. Sed alia eſt fuga corporis. quā dominꝰ permittit dicenſ. Si vos perſecuti fuerint in vna ciuitate fugite in aliaꝫ.

Et nō eſt q. req. a. Querit̄ anima aut a perſecutoribꝫ aut a dilectoribus. Sic fuga perit duobꝫ modis. et a capto. et a forti.

Clamaui. Caſ. Secūda pars vbi agit de fine malorū.

Spes. Caſ. Quia te ex oībꝫ eligo. Portio. hūiliter dicit et cōiter portionē ſibi eſſe in terra viuentiū. cū tota ſit ſua. Hoc patet ex hoc qđ latroni dixit. hodie mecū eris in paradiſo. qui eſt terra viuentiū eternaliter.

A perſequētibus. Dyabolus eñ per vaſa ſua. i. per filios diffidētię agit perſecutōnem corporis. vt intus fiat cordis ruina.

Educ. Aug. Ex perſona eccię loquēs. exponit vnde liberād⁹.

De cuſtodia. Aug. Quia in corruptōe q̄ eſt pęna corporis āguſtiat̄. poſt quas anguſtias in domo dei tota vita erit confeſſio. i. laus dei. modo impedit carcer confiteri.

Aug. De cuſ. Hic carcer vel ſpelūca mūd⁹ pōt dici. vbi oīa vana. vnđ rogat educi aīam. q̄ inde multa patit̄. Vel carcer dr̄ corp⁹. ſꝫ nō ē magnū de corpore exire qđ et mali habēt. et oēs cito vel ſero. nec ē charitas ſi iuſt⁹ ad h̄ nimis feſtinat. Vel poti⁹ corp⁹ ē carcer. nō vtiqꝫ ſcꝫ id qđ de⁹ bonū fecit. ſed corruptio eius ex peccato. de qua vult educi. vt fiat incorruptibilis. Merita carcerē faciūt. Vnū habitaculū īcluſo carcer ē cuſtodi dom⁹.

Libertas domū facit: ſeruitus carcerē. ita nō caro quā deus fecit. ſed corru-ptio eius et temptatio carcer eſt.

Pſalmus dauid. Pſalmus iſte ſeptimus penitentionaliū. Qui iō ſunt ſeptē: vt eodē numero quo peccauim⁹ peccata diluam⁹. Caſ. Sicut eī in hebdomada mūdi hui⁹ peccauim⁹. ita hoc numero pſalmorū remediū pe-nitentię peccatis oppo-nitᵉ. In quib⁹ pſal-mis talis eſt forma: q̄ a lacrimis incipitᵉ et in gaudio finis eſt. ne q̄s de venia deſperet.

Aug. Sicut abſolō dauid. ſic iudas xp̄m falſi fratres corp⁹ ei⁹. vel illiciti mot⁹ et operatio. CXLII.

Caſ. Primo capitat exordiū. Secūdo narrat mala ſua ⁊ q̄d cōtra egerit ibi. Quia pſecut⁹ eſt. Tercō ponitur depcatio cauſis cōfirmata ibi. Velociter exaudi. Quarto ponitᵉ lęta cōcluſio ibi Spiritus tuus.

Monet ad penitē-tiā et oratōem ad orā-dū. In pſōa toti⁹ xp̄i dicit o dn̄e ⁊c.

In veritate tua Caſ. Nō eſt hoc contra humilitatē qua petebat audiri. ſed veritas ⁊ iuſticia dei eſt. ne cū rogāte diſceptet. ne eū qui ſe dānat iudicz vnde ſubdit. et nō intres. nō petiuit iuſticiā iudicij.

Aug Caſ. In veritate t. in tua iuſticia. Vel iuſticiā et veritatē dicit, qua parcit pe-nitētibus. et ſe dānantes abſoluit. et accipit p eodē veritatē et iuſticiā. Et eſt. In veri. t. et t. iuſ. id eſt. ſcd'z iuſticiaz et veritatē qua penitētibus et ſe accu-ſantibus indulges.

Intres. Auguſ. Intrāt in iudiciū cum domīo qui ſuā iuſticiā cōſtituūt. qd' n̄ iſte humilis. vnde ꝓpheta. Quid vultis mecū in iudicio cōtendere. oēs dereliquiſtis me dicit dominus.

Cū ſeruo. Aug. Indignū eſt cū ſeruo, ne dicā cū amico. et ſi tu dicis amicū: ego ſeruū. fugitiu⁹ redeo. pacē quęro nō ſum dignus vocari filius tuus.

In cōſpectu. Id ē. in tui compatōe. Om̄is viuēs. nō dicit om̄is homo. quia nō apoſtolus. nō ꝓpheta. nō angel⁹. nō throni. nō cęterę virtutes Solus em̄ de⁹ ē. in quo pcc̄m nō cadit. in cui⁹ cōſpectu aſtra nō ſūt mūda.

Omnis viuēs. Caſ. Homo generaliter etiaz infans qui originali tenetur. nemo p ſe niſi per gratiā dei poteſt liberari.

Aug. Om̄is viuēs. Vn̄ ſalomō. Ante mortē ne laudes hoīem. nec paulus ſe pfectū dicit. Cū ait. Nichil michi ɔſci⁹ ſū ſed nō in hoc iuſ. ⁊c.

Quia perſecutus. Secunda pars vbi eſt narratio malorū que pa-titur et quid contra egerit.

ſ Agit de hoc quod ſignificatum eſt.

Pſalm⁹ dauid cū pſequebatᵉ eū filius ſuus abſolon.

CXLII

Domie exaudi

† ſ Repetit. ſ Auditu clemētię.

orationem meam † auri-

ſ vel deprecatōem.

bus percipe obſecrationē meam:

† ſ vt verax et iuſtus videaris qui ꝓmiſiſti.
† ſ Iterū repetit. quia repetitō confirmatio eſt.
† ſ aug. Propter tuam iuſticiā que in me eſt. a te enim eſt homini iuſticia. ſ Non que ex lege eſt quā quidā ſuā volentes cōſtituere, iuſticie dei nō ſunt ſubiecti.

in † veritate tua † exaudi me in † tua

† ſ Nō diſtricte mecū agas in futuro.

iuſticia. Et ne † intres in iudicium

ſ Cur hec times.

cum ſeruo tuo: quia nō iuſtificabi-

† ſ Et ſi apud ſe. ſ Int⁹ vbi vides. ſ quia et ſi qui hominibus ſancti videtur. nō tamē deo qui videt intus.

tur in † conſpectu tuo om̄is viuēs.

† ſ Exaudi libera et neceſſe eſt dicit eccleſia.
† ſ Aperte vel occulte. † ſ dyabol⁹ et quicūq̄.

† Quia † perſecutus eſt † inimicus

† ſ Hoc noſ. hoc caput p nob. ſ. † ſ Quantū in ſe eſt. ſ aug⁹. Hoc agit quicūq̄ pſequitᵉ vt relicta ſpe celeſti. terrā ſapiam⁹. quantū in ſe eſt. hoc agit ſed nō michi hoc ɔtingat. † ſ In terrenis.

† animā meam: † humiliauit in † ter

† ſ Ex pſona corporis. ſ Quantū in ſe eſt.

ra vitam meā. † Collocauit me in

† ſ tenebris viciorū. † ſ Ceteros deſperatos.

† obſcuris ſicut † mortuos ſeculi. et

† ſ Caſ. vicinitate periculi. † ſ Extenſus miſeria viſa. apud deum querēs refugiū vel quaſi extra me factus.

† anxiatus eſt † ſuper me ſpūs me⁹:

ſ Caſ. Sapiētia cōfuſa. vel ad penitentiā.

in me turbatū eſt cor meum. Me-

† ſ Quib⁹ punitus eſt adam. † ſ Nō deſiſtens.

mor fui † dierum antiquorū. † medi-

† ſ Quia omia bona in quo pcipit quidquid in ſe boni eſt. ab eo eſt.

tatus ſum in † omnibus operibus

tuis: in factis manuum tuarū me-

† ſ formā crucis. ſignificās que eſt ſalus ſ dilataui affectus. vel opa prius cōtracta. ſ Et cum viderē omne bonū a te eſſe dicit eccleſia.

ditabar. † Expandi manus meas

† ſ Que eſt per ſe.

ad te: † anima mea ſicut terra ſine

† ſ heret. ſ Nō michi qui rigare nō poſſum. ſ tu cōplue eā. vt fructū faciat. † ſ Ideo. ſ Quia ſic ſitio. cito audi. quia differebat ad īflamandū deſideriū. ac ſi differretur pluuia ad inflamandā ſitim.

aqua † tibi. † Velociter exaudi me

domine: defecit ſpiritus meus.

† ſ aug. Auertiſti olim a ſuperbo. vt pbarem qd erat eſſe a te. † ſ Jam humili.

† Non auertas faciē tuam † a me:

† ſ Quia et ſi auertis. † ſ in ꝓfundū peccati in quo contemnūt. et perit confeſſio.

et † ſimilis ero deſcendētibus in † la-

† ſ Poſt finē ſeculi cū videbim⁹ qd mō credim⁹.

cu. Auditam fac michi † mane mi-

† ſ in nocte ſumus. ſed in te ſpaui donec nocturna tranſeat iniquitas. Nox querit patientiā in ex peccando. leticiā dabit dies.

ſericordiā tuā: † quia in te ſperaui.

ſ Non eſt ſatis interim ſpare. ſed aliquid opus ē agere. quod per me nō poſſum.

Notam fac michi viaz in qua am-

† ſ Nō cōtra te. † ſ Nō ad mundū inclinaui.

bulem: quia † ad te † leuaui animaz

† ſ A dyabolo et ſuis quos implet ſ aug. multi inde ſunt quos implet ſathanas. in quib⁹ ipſe expugnatur ſathanaſ. illū vero viſum expugno illos viſos patior.

meā. Eripe me de † inimicis meis

† ſ aug⁹. Quia a te fugit adā. et abſcondit ſe. vnde tanq̄ ſeru⁹ fugiens dominū ſuū et cōſecutus eſt vmbrā. † ſ Si me nō doces. faciā voluntatē meā. et deſeret me deus meus.

domine. † ad te confugi: † doce me

facere voluntatem tuam. quia de⁹

† ſ Quia. ſ Ego pro ſic non deſpero.
† ſ Nō meus malus. qui duxit me in terrā puerſā

meus es tu. † Spiritus † tuus bo-

nos deducet me in terraz rectam:

† ſ Sed deduci nullo mō merui. vel ut inde lauderis. vnde alibi ſ vt rem noīs tui impleas qd eſt hieſus. † ſ Ego me occidi.

† propter nomen tuū domine † viui-

† ſ vel iuſticia. † ſ Nō mea. † ſ Caſ. Quando data venia ꝺ ſeculo iubet exire quaſi ꝺ carcere

ficabiſ me in † ęquitate † tua. † Edu-

ces de tribulatione animā meam:

† ſ nō in merito meo. † ſ Dic. ſ nil potuerunt contra me.

et † in miſericordia tua † diſperdes

† ſ In iudicio futuro. ſ dyabolum et omnes obſtinatos.

inimicos meos. † Et perdes oēs

† ſ tribulant. ideo. vel merito.

qui tribulant animā meā: † quoniā

ego ſeruus tuus ſum.

Collocauit. Aug. Et xp̄us in obſcuris in paſſione. in ſepulcro. ſ nō vt mortu⁹ ſeculi. quia cur moreretᵉ nō habuit. Et anxiatus. ſcd'm illud. Triſtis eſt ani. m. vſq̄ ad m. Et iterū cępit hieſus tedere et pa. in quo nos figuramur. Trāſfigurauit eū ſe in corpus humilitatis noſtrę. In me. nō in alijs. q̄ om̄es deſe-ruerūt. et quia eū mori videbant aliud puta-uerunt. victi a latrone qui tūc cōfeſſus eſt. q̄n ipſi defecerunt. Memor fui. hoc dicunt mēbra nō caput in ſua pſona. Quomō eī memor eſt dierū p quem factus eſt om̄is dies. ⁊ qui nūq̄ obliuiſcitur. Corp⁹ ergo loquitᵉ inherenſ illi in charitate et duota hūilitate. Et ait. Memor fui d. a. quib⁹ bona facere. ſed non eſſe cępiſti. Meditatuſ ſ. i. o. o. t. quia vtiq̄ oīa bona ſūt in quo pcipit. quia quidqd in ſe boni eſt. a deo eſt. Et in factis ma. t. m. ac ſi diceret. Queſiui in ope artificē. et in cōditis oīb⁹ cōditorē. creatura tua facta ē michi ſpectaculum.

Me. fui. Caſ. Recolens iſte q̄ fecit cęlū et terrā. et q̄ benefecit antiquis, obliuiſcitᵉ miſeriarū mūdi. et ex his quę deus fecit ſe cōſolatur dicens.

Velociter. Aug. Tercia ps vbi ponitur depcatio cauſis cōfirmata.

Quia defecit ſpi. Auguſ. Impleat me tuus ſpūs. quia defecit me⁹ iam ſū paup ſpū. In quo eū viuit ſpūs ſu⁹. ille ſupbus ē ſpū ſuo et extollitᵉ cōtra deū. vn̄ alibi. auferes ſpūm eorū ⁊ dficiēt

In lacū. Aug⁹. Ille deſcēdit in pfundū. qui etiā pdit cōfeſſionē. vt qui ꝓponit ſibi licentiā peccādi ſine ſpe venię habenis iniquitatis effuſis. Talis nō audit deū dicentez Cōuertimini ad me et ego cōuertar ad vos.

Mane. Caſ. Poſt noctē peccatorū. Aug. mane eſt cū pcc̄a laxātur.

Notam. Aug. Hoc fecit de⁹ cū ꝓpheticū ſermonē accēdit de⁹. Cui ſicut petrus ait, debem⁹ intēdere tanq̄ lucernę in caliginoſo loco donec dies luceſcat. Ideo etiā et ſe lumē in teſta carnis poſuit. ad qd lumē ambulem⁹. et ad formā ſerui ābulādo pueniem⁹ ad lumē purū ad verbū in prin. a. d.

Animā. Caſ. Vt vas ad fontē attuli. imple ergo.

Spiritus tuus. Aug. Quarta ps vbi eſt lęta concluſio. Q. doce me quod vtiq̄ facies. Quia ſpiritus tuus.

Propter. Aug. Gratia dei hic cōmendatur. quia nō ex meritis. ſed

ex noīe quod eſt hieſus ſe viuificandū dicit·ſed cū hoc gratia equitatis me¬
minit·quia licet deus oīa gratis faciat. Caſ. iuſticie tū eius eſt ſupplices
iuſtificare quod demones videt impetere.

Pſalmus dauid ad goliā. Caſ. Dauid xp̄us totus caput et cor¬
pus. Arma quib⁹ armatus erat populus iudaicus circūciſio ſacrificia ⁊ alia
viſibilia ſacramēta. Sed qꝛ lex ꝑ iſta nō poteſt viuificare vt ꝓmentia non
vt adinuātia. In tempꝛe gratie xp̄us caput et corp⁹ depoſuit legis ſacramē
ta·et quiqꝫ lapides·i·
ipſam legē· quinqꝫ ſcꝫ
libros moyſi tulit de
flumine·i·a populo il¬
lo·qui ꝑ flumē ſignifi¬
cat᷑: quia labit᷑ oīe ſe¬
culꝫ· qꝛ ḡ in flumine
·i· in illo populo la¬
pides vacabāt inuti¬
les. ſed vt lex eſſet vti¬
lis·dauid accepit vas
paſtorale·i·gratiā ſine
qua nō poteſt lex iple
ri. qꝛ plenitudo legis
charitas·que eſt ex ſpi
ritu ſancto. Hoc eſt er
go mittere lapides in
uaſe paſtorali quo lac
mulgere ſolebat legi·ſ·
admiſcere gratiā. Sic
armatus ꝓcedit aduer
ſus ſupbū. Vnū lapi
dē miſit q̄ deiecit ſup¬
bū. quia vnitas vincit
dyabolū. Percuſſit ī
fronte·quia ex eo loco
corpis ſui occidit: vbi
ſignū xp̄i nō habuit.
Deiecto caput gladio
eius abſtulit. quia qn̄
magni eius credūt q̄s
ille in manu habebat.
vnde aīas trucidabat
contra eū loquūtur. et
ſic caput eius gladio
ſuo incidit.

Caſ. Dauid goliā·
xp̄us occidit dyabolū
humilitas ſuperbiam.
deus eīn fit hūilis. vt
ſupbi q̄ hūiles ſcōs dignarētur ſequi. hūc ſaltē velint imitari·de ſua eīn fi
gurali et myſtica gloria xp̄i agit·ex q̄ ꝓceſſit et ſua. Agens ḡ deo gratias de
ſua ꝓcatur vt ille veniat qui dyabolū vincat: et ſuos fideles liberet. Nō in
ſoleſcit de victoria vt ſolet homo: ſed virtuti dei dat.

De hac victoria quaſi terminū oīm mūdanarū rerū ſibi fecit ꝓpheta. nō
eīn poſt hanc aliquid dictur⁹ eſt vel de eccleſie ꝑſecutorib⁹·vel erūnis ſecu¬
li·vel ꝑnitētia·vel lamētatione pia·vel antixp̄i elatione·ſed ſeptē reliqui
diuinis ꝓconijs et celeſti leticia pleni ſunt·vt q̄i repulſis nubib⁹ peccato¬
rū: ſerenis mentib⁹ ad laudes dei ꝑueniat᷑. et quaſi cōpletis oībus quibuſ
humana ignorātia erat inſtruēda·nūc ad ſola ꝓconia dei vacandū eſt. vn¬
de ſpūaliter ſequens pſalmus laudatio intitulatur.

Caſ. Triumphalis pſalmus. agit primo de victoria qꝫ dauid figurali
ter vicit goliā ſpūaliter ipſe cū alijs ſanctis dyabolū·que tota victoria inde
eſſe dicit᷑. quia xp̄us de eius ſemine venit vincere ſupbiā mūdi. vnde aduen
tū eius ꝓcatur. Secūdo ꝓmittit ſe victori cantare in nouo et veteri teſtamē
to ꝓcans per eū liberari ibi. Deus canticū.

Qui docet manus. Aug. Id eſt. qui ꝑ ſpūm ſanctū dat michi do¬
na gratiarū·quib⁹ me facit et docet pugnare et ꝓcedere ad bellū cōtra prin¬
cipes tenebrarū et cōtra carnē. cui⁹ deſiderijs et illi mala ꝓponunt᷑. Sed vi
cit ille. qui lapidē mittit in lactis exceptoriū·i·qui gratiā attendit qui ſpiri¬
tu dei ducit᷑. Et qꝛ in pugnādo ꝑiclitaris·dic qđ ſequit᷑. Miſericordia. ⁊c.

Et digitos. Aug. In digito notat᷑ diuiſio opatōnis que eſt in radice
vnitas vt aplus ait. alij datur ꝑ ſpūm ſermo ſapientie. Alij ⁊c. Quaſi alij
hoc·alij illud. ſed oēs in eodē ſpū. oīa eīn opat᷑ vnus atqꝫ idem ſpiritus
diuidens ſingulis ꝓut vult.

Miſericordia mea. Caſ. Quia ꝓlixū eſt multas cauſas explicare.

ſ Agens de victoria·

Pſalmus dauid ad goliam.

CXLIII.

ſ Sit. ſ Omniū

Benedictus do
† ſ Cui me ſubieci et dedi·
† ſ Caſ· Si primo das te deo. tunc il
lo adiuuante et docente pugnabis·
minus deus †meus †qui docet ma
† ſ Quod de ꝓpe fit. ſ Contra carnem·
nus meas ad †prelium: et digitos
† ſ Quod de longe fit· ſ Cōtra principes tene
brarū † ſ Et vnde michi hoc· ſ In collatis
beneficijs.
meos ad †bellū. † Miſericordia
† ſ turris in tribulatione· † ſ Ne cadam.
mea et †refugiū meum: †ſuſceptor
† ſ Ne hereā in uia. † ſ Ne feriar.
meus et †liberator meus. †Pro¬
† ſ In omibus laboribus et prelijs· † ſ Ecce
caput loquitur nobis. vel pater·
tector meus et† in ipſo ſꝑaui: †qui
† ſ Q·qui ꝑ ſe nichil ꝑ te dignū quid.
ſ vel dis.
ſubdit populū meū ſub me †Dn̄e
† ſ aug·totū quod eſt inde eſt qꝛ innotuiſti ei·
ſ Per aſſumptā humanitatē·
quid eſt homo quia †innotuiſti ei:
† ſ Id eſt·et. † ſ Quid eſt· † ſ Per hoc.
† ſ vel eſtimas. ſ Alicuius precij. ſ qꝫ tāti
eum facis
†aut †filius hominis †quia †repu¬
† ſ Quē tanti eſtimas· ſ Et tamē innotuiſti ei
et eſtimas eum· ſ Ecce quid per ſe.
tas eū. † Homo vanitati ſimilis
† ſ bū eſt in nocte eſt· ſ Caſ. videt᷑· ſed nō habꝫ
firmitatē manendi.
factus eſt: dies eius ſicut† vmbra
† ſ Sed o· ſ Cōtempera hoīb⁹ apoſtolos·hu
miles dicāt alijs tuam excellentiā. ſ Q·talis
per ſe ē homo. ſed vt per te reformetur.
pretereūt. †Domine inclina celoſ
† ſ Per eos. ſ Ad nos ſ Ad noticiā alioꝝ.
† ſ de gratia tua. † ſ Elatōnes terre tumidos
gentiles. i. ſupbos.
tuos et †deſcende: †tange †montes
† ſ Confitebūtur peccata· † ſ Ecce bellū chriſti
cōtra dyabolū. ſ Cōtra eos aūt qui cōſpirant
cōtra te fulgura. co. crebreſce miraculis et territi
nichil audebunt· ſ vel o
et †fumigabūt. † Fulgura choru¬
† ſ Ab inuicē· † ſ In fine autem.
ſ vel nes.
ſcationē et †diſſipabis eos: †emitte
† ſ verba tua. † ſ Ad penitentiam.
†ſagittas tuas et† ꝯturbabis eos.
† ſ Chriſtū. ſ dn̄s in tuba dei deſcēdet ꝺ celo.
Emitte †manū tuam de alto eripe
† ſ He ſūt aque cōtradictōis. ſ aug⁹ Populis
foris vel intus oppugnātibus.
me ⁊ libera me de †aquis multiſ: ⁊
† ſ Quid eſt de aquis de m. f· † ſ Qui aduerſo
patre dyabolo nati ſunt. † ſ Exaggerat eorum
maliciā vnde addit·et dexteram·
†de manu †filioꝝ alienorū †Quo
† ſ id eſt. dextra eorū eſt ſiniſtra·
rū os locutū ē vanitatē: ⁊ †dextera
† ſ auguſ. Quid tu inter eos·in vaſe paſtorali ha
bens quinqꝫ lapides·
eorū dextera iniquitatis †De⁹ cā
† ſ Noui hominis noui teſtamēti· † ſ aug. In
lege decē preceptorū cantabo tibi cāticū nouū. qꝛ
pleitudo legis charitas·qua qui caret portare po
teſt pſalteriū·pſallere nō poteſt·
ticū †nouū †cantabo tibi: in pſalte¬

breuiter ſingula ſingulis verbis tāgit· Miſericordia quādo vltim⁹ fratrū
in regē vnctus eſt. Refugiū. quādo cōtra goliā cōſiliū dedit vt petra deij¬
ceret eū cū quo nō poterat armis pugnare. Suſceptor quādo fecit generū
regis. Liberator·a ꝑiculo regie ire. Protector quādo in ſpelūca ius in ſau
lez accepit. poſt tanta beneficia ſcit a tali ſpe nō eſſe ceſſandū. ideo ſubdit·
in ipſo ſꝑabo·vel de futuro qꝛ imꝑaturus erat populis. vl' ſemini ſuo xp̄o
populos ſubditos predicit. poſt tanta bn̄ficia non ſolū ſe fatet᷑ exiguū. ſed
totū gen⁹ humanū be
neficijs dei indignū. qꝛ
cū deſpectu et ſub ad¬
miratōe ſubdit᷑ domīe
quid eſt ho·⁊c.

Aug. Miſeri·me·
Quia tu das michi ut
miſericors ſim·et ſic vi
cā·quia de nullo alio
ſic vincit᷑ dyabol⁹ ini¬
micus vt de miſeri. cor¬
dia que in duob⁹ cōſi
ſtit ſcꝫ in dando et di¬
mittendo. Qui eīn di¬
mittit. et ſi peccauit. di
mitter᷑ ei. Qui dat da
tur ei. De hac dicit ia
cob⁹. Superaltat mi
ſericordia iudicō·i·ſup
ponit᷑ iudicio. quia in
quo fuerit īuentū op⁹
miſericordie. et ſi ha
buerit forte in iudicio
quo puniat᷑·vnda mi
ſericordie quaſi aqua
peccati ignis extiguit᷑.
In quo nō eſt iniuſtus
deuſ. nec iudicij verita
tem deſerit cū talibus
ignoſcit·quia iuſticia
eſt. vt ſcd̄m qꝫ quis fec
alijs fiat ei·vnde dn̄s
ait: In qua menſura
mēſi fue·ea·re·vo·ac
ſi diceret. Si ignoſcis
ignoſco. Et ſi eſt apud
te mēſura venie dāde
inueies apud me mēſu
rā venie accipiēde. Et
ſi eſt apud te menſura
retribuēdi quod habes īuenies apud me mēſurā accipiēdi quod nō habes
dimitte ergo et dimitto. da et do.

Quia reputas. Magnū eſt quod de⁹ eſtimat·et tanti facit·vt ꝑ eo
filiū dederit. cui etiā fit panis qui eſt panis angeloꝝ. nō eīn ſic eſtimat hoīeꝫ
deus vt homo·qui carius emit equū qꝫ hominē.

Vanitati ſimilis factus. Aug. Quādo homo cōditus eſt verita
ti ſimilis factuſ eſt·vanitati peccādo·vana ſunt oīa tranſitoria compatō
ne ſempꝛ manentis veritatis·

Aug. Vanū eſt quod de ſua ſubſtātia cadēs vaneſcit vt fum⁹. vmbra
ita et ipſe homo tabeſcit. vnde ſubdit. dies eius·i· vita eius motoria·i·tran
ſitoria·ſic ꝓterit ſicut vmbra.

Domine inclina. Aug. Humilis dauid ex ꝑſona eccleſie plen⁹ gra
tia ꝓſumens de deo·pugnans hic inuocat adiutoriū dei. Quaſi in lucta ſu
mus. ſed ne deficiamus domine inclina.

Caſ. Domīe. Idem apit qđ ſupra dixit innotuiſti·qꝛ tūc innotuit. quā
do incarnat⁹ apparuit. Inclina. qꝛ hec niſi inclinata diuinitate fieri nō
poterāt. inclinati ſūt celi quādo honor et virtus ſupnorū ad hominē deſcē
dit·et forma dei formā ſerui ſuſcepit.

Emitte manū. Caſ. Ad patrē verba cōuertit·emitte manū·i. xp̄m
de alto. vbi cū patre. vt carnē induat.

Aug. Vel de ſecundo aduētu agit in ꝑſona eccleſie. Q. ita fac modo.
Emitte ma·t·de al·id ē·xp̄m de celo ad iudiciū. veniet eīn dominus in vo
ce angeli et in tuba d·deſ·d·ce·deinde ex perſona eccleſie ſubdit. Eripe me
ſcꝫ ꝑ eam manū. Et libera ⁊c. vt in littera.

Deus canticū. Caſ. Secūda pars vbi quaſi ille quē ꝓcabat᷑ victor
et liberator venerit: ei ſe cātare in nouo teſtamēto et veteri ꝓmittit. et ab eo

ꝑcatur liberari ab his. qui beatitudinē putant in terrenis.

Canticū. Aug⁹. Hoc alio nomine ſignificat legem. quam per quinqꝫ lapides ſignificauit.

Gladio. Aug. Quas ſuperi⁹ dixit aquas· ipſū hic dicit gladiū. vñ et hic ſubdit quod ibi. Et erue me de manu filiorū alienorū.

Maligno. Aug. De quo lingua eorū gladius acut⁹. Eſt et benign⁹ gladius de quo dñs ait: Nō veni pacē mittere ſed gladiū. Hic eſt gladi⁹ bis acutus vtroqꝫ acumi. e ꝑpotens ſcꝫ veteris et noui teſtamenti. quo omnis putredo a mēbris chriſti abſcinditur.

Quorū filii. Hic qui ſint alieni· ⁊ quę illorū dextra iniquitatis· et q̄liter locuti ſunt vanitatem exponit.

Aug. Felicitatē eorū enumerat· hęc ē dextra eorū· hęc eſt vanitas quā loquūtur· dū hęc dicūt beatitudinē

Caſ. Quoꝝ filij. Vel myſtice hęc pñt itel· ab illo loco· Et agit de erroribꝫ malorū et hereſibus hereſiarcharuꝫ et peſſimis cogitatōnibus oſtendēs eos eſſe hereticos de quibꝫ etiā quędam ad litteraꝫ exponūtur ſic. Quorū ſcꝫ ꝑdictorū filij ſunt ſicut nouellę plan· in iuuē· ſua. id eſt· filij eorū ſunt ſicut nouella plātatō. Qui nō de apoſtolis fūdati ꝟ de puerſitate nouitatis· Poſt mala ipōrū nunc et bona accuſat. Filii. prauo dogmate generati. qui ñ antiquis ritibꝫ patrū viguerūt· ſed nouis erroribus pullulauerūt. Filię. quę nō habēt vires conſtantię. Cōpoſitę. non natura pulcrę. ſed ab hominibus compoſitę. hę filię ſunt cogitatōnes vel predicationes eorum

† ſ Strepitus aquarū nō facit obmuteſcere·

rio decacordo †pſallaꝫ tibi. Qui

† ſ Montibus iam fumigantibus.

das ſalutē †regibus· qui redemiſti

† ſ totū chriſtū caput et corpus· † ſ aug. quia eſt et benign⁹ gladius quo deus loquit̄ veritatem malignus quo illo loquūtur vanitatem·

†dauid ſeruū tuū: de gladio †maligno eripe me. Et erue me de ma

† ſ hac repetitiōe deteſtabiliores iniquos reddit.

nu filiorū alienorū· †quorū os lo

† ſ Quia terrena ſunt beatitudo. † ſ Quia terrena pro dextra habent·

cutū eſt †vanitatē: et †dextra eorū dextra iniquitatis. Quorum filij

ſ vel nouelle ſtabilite·
ſ vel la. ſ vel nis.

ſicut nouellę plantationeſ: in iuuē tute ſua. Filię eoꝝ compoſitę: circūornatę vt ſimilitudo templi.

ſ vel cellaria·

Promptuaria eoꝝ plena: eructātia ex hoc in illud. Oues eorū fe toſę abūdanteſ in egreſſibus ſuiſ:

ſ vel ſi.

boues eorū craſſę. Non eſt ruina

† ſ vel ſepis. † ſ vel exitus· † ſ Nullus tumultus ſed pax quieta.

†macerię neqꝫ †tranſituſ: †neqꝫ cla

† ſ Sed qꝛ ſ Non hoc arguo. † ſ filij alieni

mor in plateiſ eorū. †Beatū †dixe

† ſ Quid tu dauid dicis·

runt ppl'm cui hęc ſūt: †beat⁹ popu

† ſ voluntate. † ſ poteſtate.

lus cuius †dominus †deus eius.

† ſ fit· † ſ xpō qui de ſemīe dauid·

Laudatio †ipſi †dauid.

CXLIIII.

quę non habent veram eccleſiam ſed ſimilitudinem. Promptuaria. corda diuerſis rebus facta· vnde peſſimas eructatōnes exalant quę fetent· Ex hoc in illud. inſtabiles quia nō habēt radicē veritatis. Oues. ad lrāꝫ. qꝛ vult eos oſtendere caducis rebus herere· R· d· peculiū eorū fetoſū. cū ipſi fide ſteriles vnde myſtice diſcipuli eorū hę oues ſunt fetoſę quia ipſi alios plures in errore generant. In egreſſibus. nō in ingreſſibus· quia totū bonū quod habere videntur ab eis egredit̄ cito periturus. Boues. nō labore macri ſed ocio pingues· vt hi qui affluunt diuitijs. cū ipſi ſint a veritate ieiuni. Vel myſtice boues magiſtri· terrenis affluūt. Maceria. ꝗ̄ de ſolis ſaxis· in ortis· vel vineis· ſed nec ipſa ruit illis. adeo ꝓſperi. Nec tráſitus nec clamor. turbidus interrūpit quietē eorū. Vel myſtice maceria ars philoſophorū. quę nō poteſt deſtrui vt tranſeant iuſti. nec clamor dei qui in anguſta via quę ducit ad vitam eſt in plateis eorū· id eſt· in lata via eorū quę ducit ad mortem. Beatū dixerunt. Non inde reꝑhendit quia his abundant. ſed quia ꝓ dextra habent· i· ꝓ beatitudine· et hęc eſt vanitas quā locuti ſunt· his et abraā et yſaac et iacob abundauit· felicitas eſt ſiniſtra· i· temporalis mortalis.

Laudatio ipſi dauid. Caſ. Breuiter continet hic pſalmus quę in ſcripturis diuinis late diffundūtur. vbicūqꝫ em̄ de laudibus dei agitur legitur. vel opera vel potētia vel aliquid ceteroꝝ. Ad cuius ꝑconia ſequentes pſalmi ꝑtinēt· q̇ cū iſto ſeptē ſūt· vt ſepties in die l· d· t· vt ſeptē ſūt ſpūs gratiarū qui laudes cōcinnūt ſicut in apocalipſi legit̄. in his ſufficienter de⁹ docuit quomō velit laudari· ne quis in eius laude errare poſſet.

Aug. Spū ſancto implet deus ſanctos vt laudent eū· et ne erremus in laudando. iter laudis in ſcriptura conſtituit· Si homo laudat: arrogantia eſt. ſi deus ſe· miſericordia eſt. quia laudando ſe amabilē facit. et nos amando meliores ſum⁹ non ipſe. Ideoqꝫ ſpūs e⁹ in hūis ſuis laudat eū quia laudari ſe facit.

Caſ. Vt ſeptē pſalmi penitentię: ſic et ſeptem ſpiritus. iuxta illud ſacramentū quod ꝑcepit dominus moyſi· in tabernaclo ſepteꝫ lucernas ponere. ꝑpetuo lumine lucentes.

CXLIIII.

Aug. Primo ꝓpheta ꝓmittit infinitā laudeꝫ. Secundo omnes ꝑfecturos dei laudem nouē modis dicit ibi· Generatō ⁊ ge· Tercio eadē latius explicat ibi. Miſerea·

In ſeculū ſeculi. Caſ. Qui hic nō incipit· in futuro mutus erit.

Per ſingulos dieſ. Caſ. Qui hic ꝑ ſingulos dies· in eterno die merebit̄ laudare cōtinua exultatōne.

Aug. Benedicit nunc ꝑ ſingulos dies· vt cum venerit vnus ſine fine dieſ eat ex laude in laudē ſicat ex ꝟtute in virtutem.

In ſeculū et in ſe. ſe. Caſſi. De qua laude alibi. In ſecula ſeculorū laudabūt: qꝛ ſemꝑ amabunt· quem ſꝑ videbūt· qua viſiōe nichil delectabilius.

Nimis. Vno ꝟbo dedit cogitare qđ nō poteſt capi plene: et ideo nunqꝫ ceſſes a laudibus.

ſ Notū facio predicādo qꝛ es.
ſ Creator et recreator.

Exaltabo te de

† ſ Chriſte. ſ de iuda· vnde reges in ve· teſ. † ſ Laudabo·

us meus †rex· et †benedicā nomini

ſ hic. ſ In eternuꝫ·

tuo in ſeculū: et in ſeculū ſeculi.

ſ Exponit quod dixit. ſ aug· Ecce in ſeculuꝫ· ſine intermiſſione in letis vel triſtibus.

†Per ſingulos dies benedicā tibi: et laudabo nomen tuū in ſecu

† ſ Cauſam laudis ſubdit. ſ In eſſentia·

lū et in ſeculum ſeculi. †Magn⁹

ſ vel valde·

dominus et laudabilis nimis: et

ſ Incōprehenſibilis cogitatōne vel loco.
ſ ideo nō potes laudem finire·

magnitudinis eius non eſt finis.

† ſ aug. omis repetitio dicētis· in infinitū miſit animū cogitātis· vel generatio qua in preſenti naſcūtur filij dei. et generatio qua filij reſurrectōis vnde dicitur. in generatōe cū ſederit filius hominis id eſt. reſurrectione.

Generatō ⁊ †generatio laudabūt

† ſ Primus locus laudis· † ſ Secūdus locus laudis·

†opera tua: et †potentiā tuam pro

† ſ tercius locus laudis. ſ Alij magnificētiā maieſtatis tue. et ſanctitatē tuam loquentur·

nūciabunt. †Magnificentiā glo

† ſ Quartus locus laudis· † ſ Quintus loc⁹ laudis·

rię †ſanctitatis tuę loquētur: et †mi

† ſ Sextus locus laudis· ſ aug· Nō tantū blāditur ſed etiā minatur. blandit̄ vt exhortetur. minatur vt terreat et corrigat·

rabilia tua narrabūt. †Et virtutē

† ſ vel metuendoruꝫ. † ſ Septimus locus laudis. ſ Cuius nō eſt finis· ſed narrabūt: cum talem eſſe laudabunt·

†terribiliū tuorum dicent: et †ma

† ſ Octauus locus laudis· ſ Non eſt oblitus nos oblitos eū. et nō oblitus facit nos reminiſci ſui.

gnitudineꝫ tuā narrabunt. †Me

Generatio et generatio. Caſ. Secūdo omnes ꝑfecturos laudeꝫ dei nouem modis promittit.

Opera tua. Aug. Si in magnitudine deficim⁹. vel de opibus laudemus opantē. de conditis conditorē· de creaturis creatorem.

Caſ. Nouē ſunt opera· potentia· magnificentia· ſanctitas· mirabilia· virtus terribiliū· magnitudo· memoria· iuſticia. quę poſt explicabunt̄ ex his quaſi locis et ſeminibus oīs laus trahitur. ad quē modū oīa argumenta de paucitate locorū ſumunt̄.

Et potentiā. Aug. Nō em̄ opa laudant niſi vt virtutē opantis annūcient. ſed quidā eloquētes creaturā laudant creatoris obliti. ſancti vero laudatores ſi opa amāt et laudant magis opatorē et ꝓpter hęc illū amant.

Aug. Si in rebus factis ſentit̄ aliqua ſpecies: vtilitas· virtus· et laudatur· magis in illo qui fecit. Si opera laudas: et te qui es dei opus. Et occurrit illud. Nō te laudet os tuū. ne arrogans videaris. ſed nō eſt arrogantia quia deū in te: non te laudas.

Et virtutē. Aug⁹. Si nō minaretur: nulla eſſet correctio. ſi vero non blādiret̄ nulla eēt exhortatō. Eſt itaqꝫ amabilis et terribilis. Dicēt ꝗ̄ virtutē diſciplinātis et punientis· ſi ꝑdicāt regnū etnū· nō tacēt ignem eternum.

Suauitatis. Aug. Ipſe ꝓ abundantē ſuauitatē ſuā prius memor noſtri eſt nos vocando, gratia ſua nos ꝑueniendo, inde nos eius.
Eructabunt. Dicit nō manducabūt. Aug. Manducat qui diſcit. ructat qui docet. hoc tamē eructuat quod māducat. hec memoria quia val de dulcis manducāda eſt et eructuāda. Sic ergo māduca vt ructes.
Tua. Aug. Nemo deo tribuat quia eſt et ſibi tribuat, quia iuſtꝰ eſt. Melius em̄ eſt qd ſibi vult tribuere quam illi. Totum ergo illi da in totū ipſum lauda

Miſerator ⁊ miſericors. Caſſi. Tercio latius explicat que ſecūdo breuiter ꝓpoſuit, quaſi merito in his laudabūt, quia miſe ꝑtes laudis ponūtur hic que ſupius. ſed nō ſingule poſſunt explicari. quis em̄ opera vel potentiā eius plene explicare.

Aug. Miſe. ⁊ mi. quibꝰ iaʒ veniā dedit Patiens. his qbus nōdū dedit. ſed expectat vt det.

Caſ. Miſera. Ab opibus incipit. vt miſerator dicatur dū cadentes reſtituit. Miſericors. natura etiā dū creat. Patiens. hoc ſumit de ſecundo loco laudis ſcʒ de potentia quā laudat. nō ꝙ terras ſuſpendit. maria coercuit, ſtellis celos depinxit, et cetera. ſed quia tolerat peccātes vt cōuertātur. Suauis. de magnificentia ſumitur. quia nil magnificentius quam ſuauē eē guſtantibus. et miſericordiā omnibus opibus ſuis impendere. nō autem his que dyabolꝰ facit. ea em̄ potius dānat.

Et miſerationes eius. Aug. Si em̄ tollas opa tua mala. et nō in te remaneāt niſi opera eius. non te dimittet miſeratō eiꝰ. Si aūt tu non dimittas opera tua. erit eiꝰ ſeueritas in opera tua cū dicet. Ite maledicti in ignem eternū.

ſ foris. ſ Intus ea pleni ſ Nonus locus laudis. ſ Quā memores tui accipiunt a te. ſ Nō ſua.
moriaʒ abundantie ſuauitatis tue eructabunt: et iuſticia tua exulta
ſ Q. hec predicta laudent et annūcient. et ꝙ de his laudant et exultant tu feciſti. merito illorum bona tua ſunt. que per miſericordiā eis preſtātur
bunt. Miſerator et miſericors
ſ Repetit de miſericordia.
dominus: patiens et multum miſericors. Suauis dominus vniſ Quia facit ſolē ſuū oriri ſup bonos et malos in huiōi. Et ī hoc ꝙ expectat et monet. bene omibꝰ facit. ꝙ ſi punit. ſeueritas ē. nō eiꝰ. ſʒ ī tua opa
uerſis: et miſerationes eius ſuper
omnia opera eius. Confiteantur
ſ In cōfeſſione operū ſancti inſpicientes benedicūt te. quid enim dicent. gloriā r. quam potens deus qui hec fecit et continet.
tibi domine oīa opera tua: ⁊ ſancti tui benedicant tibi. Gloriā re
ſ In regno.
gni tui dicent: et potentiam tuā loſ Loquentur ad hoc vtiqꝫ.
loquentur. Ut notam facient fiſ vnde quidam timore pene. quidam ſpe glorie cōuertūtur.
lijs hominū potentiā tuam: ⁊ glo
ſ Cuius: nō huius ſeculi regnū dico. et quod decorē habet. ſed nō ibi magnitudo decoris ſʒ tuū.
riaʒ magnificentie regni tui. Re
ſ Eternū.
gnū tuum regnū omniū ſeculorū:
ſ Per quod oſtēditur regnū eſſe forte. ſ ꝑ ſucceſſionē. vel hac et futura.
et dominatio tua in omni genera
ſ Quidquid ꝓmiſit dedit. et ꝑ data fidem fecit ceteris dādis que ꝓmiſit. et quaſi in cyrographo ſcribi fecit.
tione ⁊ generatione. Fidelis do
minus in omnibus verbis ſuis: et
ſ vt verax in ꝓmiſſis, ita sanctꝰ in omni opatōe.
ſanctus in omnibus operibꝰ ſuis.
ſ Nō ꝙ omēs. ſed quicūqꝫ alleuātur hoc eſt per eū. ſ Qui nōdū corruerūt. ſ vel decidunt.
Alleuat dominus omēs qui cor

Conſi. t. o. op. Augꝰ. Laudent. Sicut ea que nō habent ſenſū laudandi que ſunt materia laudis. quia dū inquiris īuenis magnam vim in eis que a deo.
Et ſancti. Caſ. Omē quod eſt cōfitetur vel ꝑ ſe vel ꝑ rationales creaturas. Vel ſancti. i. angeli et hoīes. Hoc de ſanctitate. ipſa eſt enim ſanctitas dei vt ei ſancti debeant confiteri.
Gloriā regni. Caſ. De mirabilibus ergo ſumitur. Quam mirabilis em̄ qui fecit celū et terrā. et diuerſis bonis impleuit.
Ut notam. Aug. De virtute terribiliū hoc ſumitur. ſanctis em̄ ꝑdicātibus nota facta eſt potentia dei qua vindicat in malos. et gloria regni quia coronat bonos. ne ignorata minus quereretur. et nota etiā facta eſt. quādo apoſtoli virtutes fecerūt et ꝑ notitiā vtriuſqꝫ ſcʒ potentie et glorie. quidam timore pene. quidā ſpe glorie cōuertūtur. Et nota ꝙ poſt potentiā cōmendat decorē regni. quod ideo facit. vt potentia noīata amantem nō terreat. habet enim regnum quo delectemur. et illud regnum habet decorem. cui magnifico nil comparatur.

Regnū. Caſ. Laudat de ꝑpetuitate et dominatōnis affectu. et ſumit hoc de magnitudine. ſi magnū eſt ad tempus imꝑare. maius eſt dominationis terminū nō habere.
Fidelis. Caſ. De abundanti ſuauitate hoc ſumit. vnde ſupra. Memoriā abūdantie ſuauitatis tue. Fidelis quia aduentꝰ dona cōpleuit. Ad abundantiā quoqꝫ ꝑtinet ꝙ alleuat ruentes. erigit eliſos. vnde recordatio ſuauitatis habet. et in laudibus eius eructuatur.

Qui corruūt. Caſ. A malis ſuis. quos omnes alleuat deus. Uel ab his tempalibꝰ ſicut ſancti vt iob. qui in ſeclo aliquid ꝑdūt. et abiecti fiūt. decidentes ſunt. ſed hos oms cōfirmat. quia ſepties cadit iuſtꝰ et reſurgit. impij aūt infirmātur ī malis.

Et erigit om. e. Aug. Ad ſe ꝑtinentes. quia ſuperbis reſiſtit.

Oculi. Aug. De iuſticia latius agit. vt qui miſericordē audit iuſtū timeat. et iuſticie eſt vt ſpantes ſatiet. corporaliter vel ſpūaliter. nō ſp em̄ danda ē eſca ſʒ in tempe opportuno. multis em̄ petentibus ſalubriter differtur.

Et tu das eſca. Aug. Dat ergo medicus egro quod cōueit. et quādo cōuenit. non vt homo deſiderat et petit ne obſit ſi det. Petit em̄ apoſtolus de angelo ſathane vt auferret ab eo. ⁊ nō accepit: ſed ꝓpter ꝑfectionē ſuā quia tēpus adhuc erat exercende infirmitatis. Petit dyabolus temptandū iob et accepit. ſed ad damnationē ſuā. Ipſe xp̄s mori venerat, et tamē trāſfigurās in ſe infirmos ait. pater ſi fieri poteſt tranſeat a me caliſte. et licet nō acciꝑet quod petere videbatur ait: nō qd volo: ſed quod tu: bn̄dicēs deū in oī tpe.

ſ Qui ruinā peccati paſſi ſunt ſ Intētōes.
ruunt: et erigit oēs eliſos. Ocu
li omniū in te ſperant domine: ⁊ tu
ſ Quaſi egro qd cōuenit et quādo cōuenit. nō vt homo deſiderat.
das eſcam illorū in tempore oppor
ſ Q. quā eſcam. ſ Quia omīa in eius ꝑtāte. ſ Benignitatem potentie tue.
tuno. Aperis tu manū tuā: ⁊ im
ſ Rationale quod poteſt benedici.
ples omne animal benedictione.
ſ Et quādo cedit. et quādo curat. Sic cōfeſſi ſūt daniel et oēs ſancti in tribulatōibus ꝙ iuſta ſūt iudicia dei.
Juſtus dominus in omnibus
ſ Pius, patiens, dator omniū bonorum.
vijs ſuis: ⁊ ſanctus in oibus operi
ſ aug. Et ſi nō ſtatim facit. ideo magis nō ſacit quia prope eſt.
bus ſuis. Prope eſt dominus
ſ Sed quibus inuocantibus.
omnibus inuocantibus euʒ: om
ſ aug. Nō ſecundū vana deſideria que aliud quam ipſū querunt.
nibus inuocantibus eum in veri
ſ aug. Si ideo timent vt faciāt eiꝰ voluntateʒ.
tate. Uoluntatem timentium ſe
ſ Aliquando et ſi non mox.
faciet. ⁊ deprecationē eorum exau
ſ Apud eum ſuauitas eſſe oſtenditur.
diet: ⁊ ſaluos faciet eos. Cuſto
dit dominus omēs diligentes ſe: ⁊
ſ aug. eos qui ꝑſeuerāt in peccatis. ſ apud eū ſeueritas eſſe demonſtratur.
⁊ omnes peccatores diſperdet.
ſ Concludit laude. ſ Q. quī oīa ita ſe habēt. ſ Et meo exemplo. ſ Conuerſi ad deum.
Laudatōnē domini loquetur os
ſ Id eſt homo.
meū: ⁊ benedicat omnis caro no
ſ et hoc ī preſētī.
mini ſancto eius in ſeculum. ⁊ in
ſ id eſt, in futuro
ſeculum ſeculi.

Alleluia.

Aperis tu manū. Aug. Et ſi non das aliquando. das tamē opportune. differs quidē non aufers.
Juſtus. Caſ. Ipſo nomine iuſticiaʒ aperit. vt manifeſte oſtendat hic laus de iuſticia eſſe. Vie ſunt diſpoſitiones et voluntates que omnes iuſte. etiam ſi verberat.
Uijs operibus. Sciendū ꝙ vie ad diſpoſitōem ꝑtinēt. opera ad effectū. hec ſcd̄m nos diuiduntur. Sed apud illū hoc eſt velle quod facere quia ex eius voluntate res habent eſſe.
Prope eſt. Caſ. Propitiꝰ qui vbiqꝫ. et hoc de iuſticia.
Uoluntatē. Caſ. et hoc de iuſticia ſumitur.
Cuſtodit. Caſ. Concludit de iuſticia. equū eſt enim et diligentes cuſtodire et peccatores perdere.
Laudationē domini. Caſ. Expoſitis oībus ſequitur breuis concluſio. qua concludit quod nō poteſt explicari.
Alleluia. Caſ. Vox iſta quaſi muſica ſalutaris tanquam armonia celeſtis

que nō ſolū homines ſed etiā angelos delectat laudē dei exprimēs que congrue huic pſalmo ꝯſcribit̃ vbi vir iuſtus. Exhortat̃ animā ad laudē dei. qz in aduerſis aliquādo velit nolit ꝑturbatur anima. vnde ſupra. quare triſtis es a. m. et q. c. m. ſed vt auferat ei ꝑturbatōem ſuggerit gaudiū de ſpe. ſi nō in re. Spa in deo q. a. c. Aug. hac ſpe erecta aīa deū laudat hic. CXLV

Caſ. Primo ſibi quaſi omībus cōſulit laudare. ne in vanis ocieť ⁊ quaſi acquieſcēs ꝯſilio aſſerit ſe laudaturū ibi vbi poterit plene. Secūdo alios monet nō ſpare in homine ibi. Nolite cōfi. Tercō docet om̄z ſpē in om̄ipotentē ponendā ibi. beatus.

Lauda anima mea. Sed queriť a quo et cui hoc conſulitur. Si diciť caro conſulere aīme. nō videť hoc eſſe verū. cū a meliori et a digniori ſoleat inferiori dari conſiliū. Caro aūt īferior eſt anima. Aug. Anima eñ licet vitupata quia peccatrix. tñ melior diciť per naturam corpe laudato in ſuo genere. qz ſpūalis natura preſtat corpore. quā monet. regit. ſenſificat. capit. et ipſa infinita vicina eſt ſubſtātie dei. Sic aur vituꝑatū. quia ſordidū ꝑ eſt plumbo in puritate laudato. ſic et malus homo optimo equo. Nō datur ergo conſiliū aīme a carne ꝗuis domita valde et pacata. que tamē mortua ē ꝓpť peccatū. Nec etiā īmortalis conſulit anime. quia ſemꝑ infra aīmā eſt. ſed ſuꝑior pars anime. ſcz mēs que cogitat ſapientiā diuinā illi inherens. et in illā ſuſpirans. videt ꝗſdā ſui ꝑtes ꝑturbari motibus ſeculi et cupiditate terrenorū ad exteriora rapi. vnde ad īteriora et ſuꝑiora reuocat eā. Se ergo ſcdm ſenſualitatē exhortans dicit. lauda a. m. d. Quid eñ tibi placet in hoc ſeclo: diuiſa ꝑ tot ſeculariū rerū amores collige te ad auctorē. hic tibi pax et ſecuritas. Deinde reſpondet anima mēti quaſi hic ꝑgrauata nō valens deſiſtere vt dignū eſt. laudabo in vita: hic in morte laudabo tenuiter: quia corpus aggrauat animā. et terrena inhabitatio ſenſum deꝑmit multa cogitantē. hic ſpes paſcit. vita in futuro.

In vita mea. Caſ. Cum ei ꝑfecte inheſero a quo ſeparari vt modo ſit mors eſt. ſed ſpes cōſolať. in qua quodāmō viuēs laudat.

Quādiu. Nō ꝙ aliqn̄ nō ſit. quia in eternū erit. et ideo vere diu.

Nolite cōfidere. Caſſi. Secūda pars dato cōſilio et affirmato vbi plene poterit. quaſi longe remotos ⁊ interī dū mala ſunt quibꝫ turbatur anima. monet nō ſperare in homine. ſed in deo.

Aug. Vel quaſi in fine ſeculi mēte poſitus: cito finiēda docet non amare ꝓ eternis. quaſi et meo exemplo nolite confidere.

In filiis hominū. Aug. In vno filio hoīs eſt ſalus. et in ipō ſperate. nō quia filius hominis eſt. ſed quia filius dei eſt. Non ꝓpter illud quod ſuſcepit ex te ſed ꝓpter illud quod ſeruauit in ſe.

Exibit ſpiritus. Caſſio. Prius mūdat corda ꝓhibendo a noxijs. vt poſt ſalutaria intendat. monendo ſalubria.

Beatus vir. Caſ. Tercia ps vbi docet totā ſpem in om̄ipotēti ponē

CXLV.

ſ Quid de alijs ſatagis ſta mecū in laude dei.

Lauda anima ſ perfecte. **mea dominum: laudabo**

† ſ Eterna que vere vita. † ſ Sic laudabo ibi. et hic pſallā. vbi nō ſempꝰ ero ſ Hic eſt homo et alijs intētꝰ ⁊ iō nō ſꝑ et ꝑfecte pſallit. ſed ī eterno eſſe nō ſic ſed pſal. imo ꝗdiu fu.

dominū in † vita mea. † pſallā deo

† ſ vos alij maxime in nouiſſimis tpibꝰ poſiti. ſ vos aūt puſilli qui nōdū vel i. etiā de deo ſperatis. interim dū mala ſunt. in deo nō in homine ſperetis. Et hoc eſt ꝙ ait.

meo ꝗdiu fuero. † Nolite confi-

† ſ demonibus. ſ tenebrarū. ſ Qui tpalia amore ſuadent. † ſ Id eſt. baptiſtis.

dere in † principibus: neqꝫ in † filijs

† ſ aug. Quia domini eſt ſalus. nō principū ſeculi. vel baptiſtarū qui ſe iactant dare ſancta. Si hō dare poſſet minus a deo peteretur.

hominū. in quibus † nō eſt ſalus.

† ſ Sub eo quādo nō vult. vel ſcit. ſ vide eñ quid ſit ſpiritus. † ſ Anima. † ſ aug. Exeunte ſpiritu caro. † ſ Caſ. vnde cepit initiū. † ſ Mortis ſcilicet. † ſ aug. fruſtrabuntur.

† Exibit † ſpiritus eius et † reuertetur in † terram ſuam: in † illa die † peribunt † omnes cogitationes eoꝝ.

† ſ Que in diuerſos ambitus ſeculi tendebant. † ſ In quo ergo ſperandū. † ſ Eſt deus. ſ Non angeli vel homo ſed iacob. ſ Id eſt. qui ſperat in illo qui fuit deus iacob.

† Beatus cuius deus † iacob † adiutor † eius. † ſpes eius in domino

† ſ veri ſcz iacob. ſicut fuit illius actualis. ſ Iacob. † ſ Cur beatus quia. ſ Et ſi interim gemimus.

† ſ Caſ. Laus ab operibus quia et ſi nō ſubſtātiam actus tamē eius aliquatenꝰ capit noſtra noticia. ſ aug. Etiā ſi ſūt multi dij. et domini. nobis vnꝰ ex quo omīa. ſ Quo.

deo ipſius: † qui fecit celū et terrā

† ſ aug. Et ita curat de te inter alia

mare et † omnia que in eis ſunt.

da. quē et factis deſcribit. vt gētilitas tā frequēter auicta quieſcat

Aug. Remotis noxijs docet qd ſalutis eſt ſcz in quo ſperandū ſit.

Qui fecit celum. Caſ. Quia et cultoribꝫ demonum ſpes eſt in deo ſuo: determinat in quo debet eſſe ſpes. i. in chriſto. et hoc vſqꝫ in finem pſalmi oſtendit deſcribendo eū per omnia.

Adiutor eius. Caſ. Ipſius iacob ſic fuit adiutor. vt de iacob faceret iſrael. qui iā videret adiutoriū fieret iſrael. i. videns deū. ſic ſi hic nō vides ꝗ habes adiutorē deū eris tādē de iacob iſrl̄ et videbis et ceſſabit om̄is gemitꝰ et dolor dicit ergo. Beatꝰ cuiꝰ deus iacob eſt adiutor eius. i. huiꝰ veri iacob. ſicut illius.

Omnia. Caſſio. Ne quē alium putes creatorē vel. i. etiā minorum.

Qui cuſtodit v. Augꝰ. xp̄us qui eſt veritas. omnis homo mendax.

Facit iudi. dat eſca. Caſ. Hec duo ad iuſticiam pertinēt. xp̄c iudex vindicat patiētes ꝓpter nomē ſuū et dat eſcam diligentibus ſe.

Iniuriā patiētibus. Aug. Nō omnis moleſtia eſt iiuria. quod iure pateris nō eſt iiuria. vt quod patitur latro et ſcelerati alij. aliud ergo eſt pati iniuriā. aliud ſuppliciū. Suppliciū eñ iure quis patitur. Iniuria aūt iuri cōtraria ē.

Dominus ſoluit. Caſ. Hoc ad abūdantiā ſuauitatis.

Dominus erigit. Quos dyabolus elidit. dominus erigit.

Diligit iuſ. Caſ. Quos locat in eterna beatitudine.

Aduenas pupillū et vidua. Auguſ. Omnis eccleſia gētiū aduenticia eſt ad patres. nō carne. ſed imitando filia. Pupilli ſunt oēs in peregrinatōe. quibus eſt abſens pater. Et om̄is fidelis anima eſt vidua ſponſo abſente. vnde et magis patrē et ſponſū deſiderant. et hos protegit deus non viſus. ſed deſideratus.

Regnabit. Caſ. Hoc de magnificentia. Regnabit. in nobis. cum corda noſtra erunt in eo firma. quod nō modo.

Alleluia. Aug. Hic item agit de laude dei vbi ꝓpheta monet laudare colligentem iſrael CXLVI.

Caſ. Primo oſtendit quos colligat et quomō. Secūdo poſt ꝑdicta qſi adhuc herentes et dubios increpat oſtendens vnde poſſint laudare deū. ſcz ſi fuerint humiles ibi. ꝑcinite.

Laudate dominū. Aug. Hoc diciť om̄ibus gentibꝫ. Et qͥ quererem̄us qualiter laudabimꝰ. laudis cauſā attulit. quoniā bonus eſt pſalmus.

Quoniā bonus pſalmus. Caſ. In laude dei ipſe actus eſt merces. que et in futuro erit. Ideo laudandus: quia edificat. ſic quia diſpſiōes iſrael. i. fideliū de toto mūdo. in fine ſeculi congregabit ad regnū. Et eſt hic laus de factis mirabilibus.

Aug. Hec eſt tota merces laudantiū. Ideo laudate quoniā bonū eſt laudare. Ipſa enim laus dei eſt noſtra beatitudo. Et notandū ꝙ non dixit quoniam bona eſt laus. ſed vt laudis modū exprimeret dixit quoniam

† ſ Preter cetera hoc addit. ad nos pertinens. † ſ aug. His verbis et amandū predicat et timendū. † ſ in eternum.

† Qui cuſtodit † veritatē in † ſeculum. † facit iudicium † iniuriā patientibus: † dat eſcam † eſurientibꝰ.

† ſ in quo cuſtodit v. Ecce. † ſ Quibus. † ſ Etiā. ſ Nō homo faciet ſe quaſi det. ſolus enim deus dat iudi. et iuſti. ſ vtrūqꝫ corporalem et ſpūalem. † ſ Beati qui eſuriunt. ⁊c. † ſ faciens īmortales. ſ Aug. Mortali corpore. vel a peccatis ſoluit

† Dominus ſoluit † compeditos: dominus † illuminat cecos. Dominus † erigit † eliſos: † dominꝰ diligit iuſtos. † Dominus cuſtodit † aduenas: † pupillum et viduā ſuſcipiet: et † vias † peccatorū diſperdet. † Regnabit dominus in ſecula: † deus tuus † ſyon in † om̄i generatione et generatione.

† ſ Eos qui ceci ſunt facit ſapientes. † ſ Per humilitatem. † ſ Per ſuperbiam. † ſ ideo facit iudiciū iniuriā p. † ſ iuſti ſunt pupil. et vi. hos diligit cuſtodiēdo. ſ Qui iuſti et quomodo diligit. † ſ aug. Omnes qui dicūt nō habemus hic manētē ciuitatē. † ſ aug. Omī ope et auxilio deſtitutos in ſeculo vt ſperent in deū. et qui habent terrena. ſed nō in eis cōfidūt. pupilli et vidue dei ſūt. † ſ vel viā. ſ Latas. † ſ Qui hic noſtram artam viā irrident. quoꝝ via exterminata eſt. † ſ Nobis quid reſtat. ſ in ſanctis ſuis. † ſ Quis dominus. ſ Ad te ꝑtinet. tu eius regnū. nō babilonia † ſ O. ſ Eccleſia. † ſ Exponit quod dixerat in ſecula. ſ id eſt. ſemper.

Alleluia.

CXLVI.

Laudate dominum ſ Quare. **quoniā bonus eſt**

bonus eſt pſalmus·ipē eñi pſalmus laus dei eſt· qui fit nō ſola voce. ſed in organo manib⁹ voci cōcordantib⁹· ꝑ quod ſignificat̄ ꝙ voci debēt opa cōſonare·quoꝝ laus ceſſare nō debet etiā vocis laude ītermiſſa·ſꝑ ergo laudat qui ſemꝑ bene opatur. qui male agit blaſphemat. hec laus ꝑficitur in eterna gloria ad quā ꝑuēturi modo exerceamur in hac laude bonoꝝ opeꝝ.

Edificans hieruſalē. Aug. Vel accepit hieruſalē generalē eccleſiā cuius ps triumphat in celis·pars militat in terris. Eſt eterna hieruſalē in celis· vbi ciues āgeli ſūt et ad eam ꝑtinet etiaꝫ populus iſrael. qui modo per peccatū peregrinus eſt. Omnes illi qui ſunt in illa magna ciuitate celeſti gaudēt. quib⁹ ſpectaculum eſt ipē deus. Sed nos ab illa ciuitate ꝑegrinamur peccato expulſi· ne ibi maneremus·et mortalitate ꝑ̄grauati· ne illo rediremus. Sꝫ reſperit deus ꝑegrinatōꝫ noſtram. Et ipē ē. ſeꝫ qui edificat hieruſalē·et lapſam ꝑteꝫ reſtituit·et olim diſpſos in xp̄o collegit·quē pater miſit ad captiuitatem noſtram redimendam ꝑ̄cio ſanguinis.

Et alligat. Aug. A ſimilitudine medici frangit̄ a medicis toꝛtū vt fiat poſtea rectū. ſic prauū coꝛ cui diſplicet in his que fiūt de⁹. debet frangi et conteri vt dirigat̄. Quod ſi non potes dirigere vl̄ frange. et deus diriget·frange inquā confitendo·puniendo·qđ ſignificat pectoꝝ tuſio vnde alibi· Scindite corda vr̄a. Ad hoc eñi elidit̄ coꝛ vt cōtritū dirigat̄ et ſanet̄. Male eñi erigit̄ qđ non primo ꝑ contritōnem erigitur. Contere ergo coꝛ tuū·et dn̄s alligat cōtritōnes. Hiero. Qualiter ſamaritanus ille qui deſcendebat a hieruſalem in hiericho·quādo vidit vulneratū iacentem in itinere·colligauit vulnera eius. Ceterū de his qui nō obtriuerūt coꝛ dicit̄ per eſaiam. Non ē malagma imponere neqꝫ oleū neqꝫ alligaturas. Alligamenta dei ſunt tempalia ſacramenta·quibus interim cōſolatōnem habemus. que tunc detrahentur cū erit ꝑfecta ſanitas.

Qui numerat. Non eſt adeo magnū ad litterā. ſed ſtelle ſunt luminaria in eccleſia que lucent inter peruerſos· de quib⁹ aplus. In medio nationis praue et ꝑuerſe apparetis tanqꝫ luminaria ī mūdo. Tales numerat dominus in ſuos. quia nouit dn̄s qui ſunt eius. Si quis vero adumbrata fidei ſpecie ſe talib⁹ interſerit: nouit ille qui numerat. quia ſupra numerū eſt. vnde. Multiplicati ſūt ſuꝑ numerū·quia intra pietes ꝑ̄ſentis eccleſie plures ſunt ꝙ̄ futuri ſint in regno dei. Ideoqꝫ ait. qui numerat. Nouit eñi dominus qui ſunt ei⁹. Numeratis noīa vocat. quia boꝝū nomina ſcripta ſunt in libro vite· h̄ nouit· h̄ eſt totū ꝑ̄miū. Quibuſdā donis ſpūs male vſis dicet in fine. nō noui vos. diſcipulis etiā ait· Nolite gaudere quia ſpūs vobiſ ſubiecti. ſed quia nomīa veſtra ſcripta ſunt in celo: quod fit per charitatem ſine qua et cetera que habētur dona ad temp⁹ tollūtur. Sicut domin⁹ ait· Qui habet dabit̄ ei et abundabit. Et qui nō habet auferet̄ ab eo. habent eñi gratiam poſſidendi. ſed non charitatem vtendi.

Et omnibus eis no. vo. Caſ. Vel et omēs nomine ſuo·nō alieno vt aſtrologi qui iouē et venerē nomināt. Vel typice đ ſanctis ·quia cuiqꝫ ꝓpriū donū dat. vel omnes ſunt in familiaritate a ſimilitudine dn̄i qui famulorum ſuorum nomina nouit.

Sapientie eius nō eſt numerus. Aug. Ipam mēſuram et numerū et pondus vbi deus oīa diſpoſuit: nemo poteſt metiri· vel numerare· vel appendere· Sicut eñi in libro ſapientie dicit̄. Diſpoſuit deus omia

† ſ Ideo: † ſ aug⁹. Iocūda eſt deo que eſt ſpecioſa qđ nō in oꝛe peccatoꝝ·

pſalmus: †deo noſtro ſit †iocunda

† ſ Quis noſter deus.

decoraqꝫ laudatio. † Edificans

† ſ Quā de viuis lapidib⁹ extruxit ruinā angelicā reparans· † ſ fideles olim diſperſos· quos colligit· vt de illis edificiū celeſte reformetur· ſ Sic ſe cōmendat laudatorib⁹. quid ergo eis daturus. ſc ipſum

†hieruſalem dominus: †diſperſio

† ſ In vna fide et charitate· † ſ Sed quid agit vt congreget ſ Hic ex parte in futuro plenarie

nes iſrael †congregabit. † Qui ſa-

ſ i. eos qui offerunt ſe ſacrificiū ſpūs contribulati. hos ſanat. elatos elidit. Sed in futuro perfecta erit ſanitas. vbi corruptibile hoc induet incorruptōnem.

nat contritos corde: et alligat con

† ſ Nouit deus qui ſunt eius.

tritiones coꝛum. † Qui numerat

† ſ vel omnes in ſuo nomine vocat.

multitudinem ſtellarum: et †omni-

† ſ Quid plura ſ aug. Plenus gaudio eructat quod non poteſt explicari

bus eis nomina vocans. † Magnus

† ſ Laus a magnitudine:

gnus dominus noſter·et †magna

† ſ Ille ipſe qui numerat ſtellas non poteſt numerari. ſ vel intelligentie·

virtus eius: et †ſapientie eius non

† ſ Id eſt finis. nō poteſt enim ab aliquo cōprehendi· † ſ Eſt· ſ Ad intelligētiā arcanoꝝū·

eſt †numerus. † Suſcipiens man

in numero menſura et pondere·i·in ſeipō. qui eſt menſura oīñi rei modos ꝑ̄figens. Et numerus·i·oīñi rei ſpeciē ꝑ̄bens. Et pondus omnē rem ad ſtabilitatē trahēs et terminās et formāſ· et ordinās oīa diuerſa· que oīa incompꝛ̄henſibilia ſunt. Conticeſcāt ergo humane voces requieſcant hūane cogitatōnes ad incōprehenſibilia dei nemo ſe extendat quaſi cōprehenſur⁹ ſed quaſi ꝑticipatur⁹ ꝑticipes eñi erimus. nec totū capiemus. Sed cui⁹ rei ꝑticipes erimus. et qualiter ꝑticipes erimus·cū partes nō ſint apud deum· nec ꝑ partes diuidat̄. Quis ergo explicet q̄ modo ſint participes vnius etiā ſimplicis eſſentie plures. Nō puto autem poſſe dici ꝙ̄ videatur: Cōfitere ergo infirmitatē qui peruenire vis ad diuinitatē cui⁹ intelligentie nō eſt numerus. ſed ī hac difficultate intelligendi eſto manſuetus. vt ſubdit. ne accuſes obſcura ſcripturarū que fecit deus vt exerceat. neqꝫ dicas·ſic melius diceretur. ſic eñi dictū eſt vt dici debuit. non corrigat eger medicamēta q̄ medicus ꝑ̄pat: Nouit quippe medicus ea ꝑ̄pare et modificare ei crede q̄ te curat. ante ergo ꝙ̄ ſcias quare quid dictū ſit nō iudices. Crede ita debuiſſe dici vt dictū eſt. Et hec pietaſ facit te capaceꝫ. Si aūt reſiſtis adverſus clauſa dei. vide quid ſeq̄nit̄·humilians a·p⁹ ad terram. Qui eñi reꝑ̄hendūt intelligibilia·ido ſentiūt terrena de deo īcoꝛporeo coꝛꝑaliter cogitantes. Hec facit his qui volunt irridere legem anteqꝫ noſcant. Quia ergo magnū eſt ꝑficere ad intelligibilia et ſpūalia· ſimus māſueti ·pulſem⁹. faciam⁹ quod ſequitur. incipite domino in cōfeſſione·ſic ꝑuenietur ad intelligentiā. ſic imago dei reformabitur.

Precinite. Caſ. Secūdo ex ꝑ̄dictis quaſi adhuc herentes increpat et impellit·oſtendens vnde poſſint intelligere·ſi humiles et nō ſuperbi. R. et vt intelligere valeatis ꝑ̄cinite &c.

Qui operit celum. Caſ. Memorat opera ꝑ que poteſtas oſtendit̄. Ad hoc eñi quedaꝫ obſcura in ſcripturis voluit eſſe· vt haberent ſerui dei quid interꝑ̄tando influerent ſuꝑ aures et corda hominū excipientiū de nubibus dei ſaginam leticie ſpiritualis.

Seruituti hominum. Predicatorib⁹ qui hoībus ſeruiūt. vñ apoſtolus ait. Nos aūt ſeruos veſtros ꝑ ieſū chriſtū. Hi ſemināt ſpūalia·et recipiūt ab excelſis ſeculi fenū et herbā·id eſt·temporalia. Aug. Oīa enim que dātur eccleſie a diuitibus fenum ſunt.

Et pullis coruoꝝū. Auguſ. Iudei q̄ ſe ſolos iuſtos omnes gentes dicebāt pc̄cores· Et vere patres noſtri corui. nos aūt nō ſic remanemus·tñ recte pulli coruoꝝū dicimur et ſū⁹·coru⁹ nō īuocat·noſ xp̄o dimiſſi īuocam⁹.

Caſ. Pulli coruoꝝū dicūtur roꝛe veſci. et beneficio etatis ignorant. pat̄nas eſcas·i·fetores cadauerū. ſic filij paganoꝝū innocentes qui inuocant

In tibus viri. Id eſt. in incōpoſito habitu ꝑ̄ſumptuoſi et audacis Per viruꝫ enim audacem ꝑ̄ſumptorem notat. In tibijs notatur inceſſus incompoſitus.

In tibijs viri. Vel ſecundū aliam litterā in tabernaculis viri·i· in cōuēticulis hereticoꝝū beneplacitū erit ei. Nota ꝙ nō ait in tabernaculis dei ſꝫ viri. per h̄ deſignās audaciā hereticoꝝū. Et tabernacula. Aug. Quia eſt et tabernaculū dei·i·eccleſia·a qua ſe diuidentes heretici ibi ſibi tabernacula poſuerunt. Vnde pullus corui forte in eccleſia carens tꝑali honoꝛe ait. Elegi abiectus eſſe in domo dei mei· magis ꝙ̄ habitare in tabernaculis

ſuetos dominus: humilians autē

† ſ Contrarios manſuetis. † ſ vel incipite·

†peccatoꝛes vſqꝫ ad terrā. † Pre

† ſ aug. te prius accuſa. inde deum lauda.

cinite domino in† confeſſione: et

† ſ Poſt confeſſionē ſequātur opera. † ſ vbi man⁹ vocē ſequitur. ita vocē laudū ſequātur opa

† pſallite deo noſtro in †cythara.

† ſ Cui deo· ſ Qui cōtegit ſcripturā figuris et ſacramentis. vt incitet ad querendū· † ſ Non meritis habet. ſ Ne timeas de operta. quia inde parat p.e·

†Qui operit celū nubibus: et †pa

† ſ Ecce fructus pluuie·

rat terre pluuiaꝫ. † Qui producit

† ſ Et in excelſis ſeculi qui magis amāt diuitias † ſ temporalia.

† in montibus †fenum: et herbam

† ſ Predicatoꝛibus. † ſ vel pecoꝛibus ·i· gregibus domini·quas per homines paſcit ·i. ꝑ predicatores· ſ Simplicibus eccleſie.

†ſeruituti hominum. Qui dat †iumentis

ſ Pabulum diuini verbi.

mentis eſcam ipſoꝛum: et pullis

ſ Coꝛui gentiles nigri in peccatis·

coꝛuoꝛum inuocantibus eum.

† ſ Q. iumēta paſcit et pul. c. Sꝫ nō habet vo. &c. † ſ aug. id ē·in ſupbia de equo enim altioꝛ īcedit homo. et ceruix eius vere indicat ſupbiā·rapidus eſt etiam in curſu. ſ vel potentatu. † ſ Beneplacitum·

†Non in† fortitudine equi† volū

† ſ vel tabernaculis viri·

tatem habebit: neqꝫ in †tibijs viri

peccatorū. Aug. nō eīm extra eccleſiam facit ſibi tabernaculū· in quo non ſit beneplacitum deo.

¶ Super ti·e. et in eis qui ſpe· Timori ſpem cōiunxit. quia nō va/let timor ſine ſpe venię. Judas eīm timēs ſed deſpans laqueo ſe ſuſpendit· Qui ergo timet deū ſperet ⁊ in eo. placabis aūt eū ſi ſpes in mīa eius atq̃ de cetero ita peccare caueas· vt de pteritis depceris vt tibi dimittantur.

¶ Alleluia aggei. Pſalm⁹ iſte facit amorē futurę hieruſalē. Aggei et zacharię dicit· qui in captiuitate reparatio/nē hieruſalē pphetauerūt. q̄ vt hieremias pdixit poſt lxx· annos facta eſt·i·poſt volubilitatē totius temporiſ. qd·vij· diebus agitur

¶ CXLVII.

¶ Caſ. Totus hic pſalm⁹ potentiam dei pdicat.

¶ Primo dicit bona futurę hieruſalem. Secūdo dicit quę bona hic dantur ſanctis ibi. Qui emittit.

¶ Lauda hieruſalem. Aug. In captiuitate adhuc cōſtitutus ppheta videns beatū populuz ęternę hieruſalē pmiſſo gaudio ſpei ante gaudiuz ſpeciei. quaſi cōiungēſ cor et ſi nō corpus angelis dicit· lauda iam ſecura hieruſalē. hoc ſolū eſt negociū tuuz. vt modo exultem⁹ in ſpe· et deſiderem⁹ ipaz q̃ audimus ſic ructātē.

¶ Hieruſalē. Viſio pacis. Syon. ſpeculatio vel contēplatio. Et viſio pacis eſt cōtemplatio xpi· qui ē pax noſtra.

¶ Confortauit. Nota clauſaz eſſe ianuā admiſſis prudentibus et excluſis fatuis virginib· vt nemo iam exeat vel intret. Et congrue poſt laudis admonitōem ſubdit de clauſis ianuis. Aug. Clauſa eīm ianua hieruſalē ſecure laudat. quia nemo exijt vnde doleat. nemo intrat quem timeat. vnde ſint ſcandala.

† ſ Q· in ſupbis et hereticis et incōpoſitis nō eſt beneplacitum deo. ſed·

beneplacitum erit ei. †Benepla

† ſ in his qui timēt ⁊ ſperāt iudās penit⁹ timuit· ſ nō ſperauit in miſericordia. qui timet deū: ſpet et ab ipſo ad ipſum fugiat· ab irato ad placatuz.

citum eſt domino ſup timētes †eū: et in eis qui ſperant ſuper miſericordia eius.

† ſ Laus dei· † ſ Id eſt· de repatione celeſtis hirlm quā illi predixerūt et p ea deū laudauerūt

¶ †Alleluia aggei et †zacharię.

¶ CXLVII

ſ vel collauda quia ex multis conſtaſ. ſ viſio pacis.

† ſ Lauda nō collauda· quia vnuz facta es· ſ Repetit·

Lauda hieruſalem dominum: † lauda deum tuuz

† ſ Contemplatio chriſti· † ſ Quare ſ aug: hoc nō fit niſi clauſis portis· † ſ vel confirmauit nō tantū poſuit· ſ vectibus·

†ſyon. † Quia †confortauit ſeras

† ſ Nō exit amicus. nō intrat alien⁹. † ſ Quoſ olim peperiſti.

†portarum tuarū: benedixit †filijs

† ſ Qui in te quieſcunt. ſ Qui nō foris pegrinātur. † ſ Quidquid intus eſt pace fruitur extra eſt gehenna:

tuis †i te † Qui poſuit fines tuos

† ſ Perfectam. † ſ aug· In pace illa eſt ſaturitas· nulla indigentia.

†pacem: et † adipe frumenti ſatiat

† ſ Quid interim in pegrinatōne· ſ Aliter nō leuaremur ad adipem ſatiantē· † ſ verbū carne aſſumpta.

te. †Qui emittit †eloquium ſuum

¶ Adipe frumenti. Aug. Pane qui de celo deſcēdit. in mūdo carne clauſus eſt. ſola fide cognitus· tunc videbitur ſicut eſt

¶ Qui emittit. Secunda pars ſubdit quę munera hic dātur electis· p quę veritas futuri poteſt agnoſci.

¶ Terrę. Vt in terra cognoſcat. Niſi eīm mitteret verbū terrę qua grauamur et impedimur a reditu ad adipē frumēti ſatiantē nō leuaremur. In terra eīm vbi laboram⁹ feſſi languidi pigri frigidi ſc̄ in heremo nō deſerit h̄ mānā pluit. quia emittit eloquiū ⁊c.

¶ Velociter currit. Auguſ. Caſ. Vel vſq̃ in velocitatē·i· adeo vt ſit ipſa velocitas quo electius vel exp̄ſſius dici nō potuit. nō ait velox verbuz velox fit velocitate qua plus vel minus participat. Sed ipſa velocitate q̃ cętera dicūtur velocia nichil eſt velocius· Et itē quod velox eſt vt equ⁹ alicubi eſt. nō vbiq̃. Velocitas vero ipſa vbiq̃ ē nō eſt in parte. Ad verbū dei ptinet nō eſſe in parte· vbiq̃ eſſe per ſe ipſū. hęc eſt ſapiētia quę attingit a fine vſq̃ ad finē fortiter. nō tamē motu locali ſed īmobilitate. Sc̄ et de ſapientię ſpū dicit· actus mobilis certus incoinqnatus· hoc facit velocitas vt et vbiq̃ ſemp ſit· et nuſq̃ incluſa teneat. ſed quis iſta ſufficit cogitare: eſt tū ſpes ad capiendū verbū: q: pdeſtinauit nos qui dat niuē terrę. Frigeſcente eīm charitate decidit hūana natura in terras· et pigro corpe inuoluta vt nix facta eſt. ſed in hac niue ſūt pdeſtinati velut lana de quib aliquid facturus eſt. Lana eſt materia veſtis· de his frigidis pdeſtinatis fit tunica ſine macula et ruga. vnde merito veſtis xpi in monte refulſit ſicut nix· quia de hac niue fit. Sed pdeſtinati vocandi ſunt ad penitentiā· ſcdm illud. Quos pdeſtinauit hos et vocauit. nō aūt venit vocare iuſtos· ſed peccatores in penitentiā·i· peccata et iniuſticiā ſuā cōfitētes. et hos dū vocat ad penitentiam nebulā ſicut cinerē ſpargit. Cinis ad penitentiā ptinet. Quia cinis et ciliciū ſunt arma penitentiū. Nebula vero caliginē peccati et ignorantiā notat. et dū vocat quis ad intelligendā veritatē· incipit velle cape et nō ſufficit. ſed patit caliginem. Eſt ḡ illi adhuc nebula vt ſciat ſe neſcire ⁊ ñ poſſe cape. qd oportet eū ſcire· ſ ſi nō poteſt penetrare veritatis arcanū peniteat peccatorū: quib in hanc difficultatem videndi venit· et erit ſalubris nebula quā vt cinerē ſpargit deus·i· tollit p humilitatē penitentię q̄ ſignificat per cinerē. Et dicet deo vt abraā cinis ſum· hęc eſt humilitas penitentis. Et qui pdeſtinauit: et ad penitentiam vocauit. Criſtallum·i· obſtīatos qui non facile vt nix ſoluūtur. Mittit. vt fruſta panis. vt paſcēt alios. vt pdicent veritatē quā impugnant· oīes vnus panis ſinguli fruſta. vnde. multi vnus panis ſumus in xpō. Paul⁹ criſtallū fuit durus et nitid⁹ Durus: quia perſecutus eccleſiā. Nitidus: quia in lege peritus. hanc aūt deus ſoluit et factus eſt panis. q̄a veritatē docuit. ſed niſi ſoluat· ante faciē ei⁹ dei· quis ſuſtinebit vł ſubſiſtit: Frigus eſt q̄ deſerit· nō vocat nō infundit gratiā. et quis alius ſoluet: nullus· vnde aplus. quis me liberabit de corpore mortis hui⁹. q·d· frigeſco· nullus ſoluit· niſi gratia dei· emittet verbum ſuū.

† ſ Et. ſ Sermo chriſti cito mundum impleuit cognitione veritatis.

terrę: †velociter currit ſermo eius.

† ſ Que preſtet aduentus chriſti· † ſ Congelatos· † ſ Que eſt materia veſtis. † ſ Pro caligine peccati. ſ Id eſt. tollit p humilitatem et penitentiā ad quam vocat.

†Qui dat †niuem ſicut †lanā: †nebulam ſicut cinerē ſpargit. †Mittit †criſtallum ſuā ſicut †buccellas:

† ſ tales facit vt paſcant alios verbo dei.

† ſ Obſtinatos de quibus tamē et alios paſcit·

† ſ vel fruſta panis.

† ſ Caſ. Aggerat piculū vt maior ſit grā liberatōni. † ſ Nō quod facit. ſed quod fieri ſinit

† ſ vel ſubſiſtet· ſ Q. quidā ſunt nix nebula criſtallus. Aug⁹· hec aūt deus ſoluit. ſed niſi ſoluat quis ſuſtinebit an· fa. fri. id eſt. viciorū et obſtinationis.

†ante faciē †frigoris eius quis †ſuſtinebit. †Emittet † verbum ſuuz

† ſ Q· et ſi nullus poſſit per ſe ſubſiſtere ante faciem frigo. Aug· Nō tamen deſperandū· q: emit·

† ſ Carne aſſumpta·

† ſ Niuē· nebulā. criſtallū. † ſ Calidus auſter·

et liquefaciet †ea: flabit † ſpirit⁹ ei⁹

† ſ vt inde bibant alij. † ſ Q. ſpiritus eius flabit eius inquam·

et †fluent aquę. † Qui annunciat

† ſ Nouo populo vel per ſe ipſum iudeis· quod non alijs· † ſ q et iuſti hic patiūtur p merito·

verbum ſuum †iacob: †iuſticias et iudicia ſua iſrael. Non fecit taliter omni nationi: et iudicia ſua nō manifeſtauit eis.

¶ Qui dat niuem. Aug⁹. Ad litterā· ſpargit deus niuē quaſi lanā. nebulā vt cinerē. criſtallū facit vt fruſta candidi panis. eſt eīm criſtallū ſpecies quędā in modū vitri ſed candida eſt· dicit aūt eē nix glacie indurata p multos annos vt reſolui non poſſit.

¶ Emittet verbū ſuū. Caſ. Verbo nāq̃ dei veniente nec frigus nec obſcuritas nec duricia deſperare poteſt. Salubriter eīm liquefiūt et fluenta ſpūalis beneficij pfundūt alijs vnde bibant· iuxta illud. Omnes ſitientes venite ad aquas.

¶ Jacob iſrael. Vel idem ſignificatur per iſrael et per iacob ſc̄ populus fideliū qui annūciat iſta iudicia ſua· ſc̄ q non tantū iniuſti ſed et iuſti patiūtur hic p merito iuſto iudicio dei. Vel ad litterā per iacob et iſrael iudeos accipit· quib per ſe ipſū xp̄s verbū ſuū annūciauit· ⁊ iuſticias et iudicia ſua manifeſtauit· quod nō fecit alijs. vnde addit. Nō fecit taliter ⁊c. q: nō fuit miſſus niſi ad oues quę perierūt domus iſrael.

¶ Judicia ſua nō ma. e· Aug. Judiciū incipit a domo dei. ſolus xp̄s quę nō rapuit ſoluit. in quo princeps mūdi nil inuenit· et ſi initiū eſt a nobiſ quis finis eorū qui nō credunt: et ſi iuſtus vix ſaluabit· impius vbi parebit. et hoc iudiciū dei· qd patiūtur iuſti et iniuſti· quomō iuſti nō meritiſ· ſed gratia dei liberātur. nō oīi genti nūciauit. ſed ſoli iſrael· id eſt· nouo populo in quo ſunt et gentes.

¶ Vide ordinē in pdictis quattuor pſalmis laudū dei pri⁹ de pceptis diuini pconij egit. Secundo de peruerſitate mūdi fugienda. Tercio de congregatione eccleſię. Quarto iam collectę in pace laudes imperat pro ſua

ſecuritate et dilectione. Illi aũt choro de mãdi ꝑtibus aggregato trina ex‑
ultatõne ſubnectit eſſe gaudendũ. tres alios pſalmos laudis ſubiungẽs. vt
in hoc opere gratia trinitatis eluceat.

Alleluia aggei. Aug. Aggeus et zacharias erigũt ad futurã libera‑
tõnem vt ſecuri cõtempta babilone. quaſi ꝓmeditemur hic laudem quaȝ in
eternũ ſoluem⁹. Primo de celis laudatur. poſt de terra. qui fecit celum et
terram: In celeſtibus et terreſtribus omnia cõtinentur.

Caſ. Per pauco‑
rum cõmemorationeȝ
vniuerſam creaturam
hortatur laudare deũ
Sunt quedã que ha‑
bent ſpiritum laudan
di deum. in eo affectu
quo placet eis deus.
Quedam nõ habent
itellectũ. ſed quia ipſa
bona ſũt in ordine ſuo
et ad pulcritudinẽ vni
uerſalitatis referũtur.
per ſe nõ laudant: ſed
ab ipſis per attenden
tes ea laudatur deus.
ꝛ ita quodãmodo lau
dant. quia de illis na‑
ſcit' in nobis laus dei
ad quam nos hic mo‑
net ꝓpheta.

CXLVIII.

Caſ. Primo cele
ſtia hortatur ad lau‑
des. Secundo terre‑
ſtria ibi. Lau. d. d. t.

Et lumen. Caſ.
Per lumẽ accipit om
nia lumen habentia.
que dinumerari non
poſſunt.

Laudate eum
celi. Caſ. Nimia lauſ
ꝙ et tenuitas celorum
firma conſiſtit. et aq̃s
que graviores ſunt ſu
ſtinet. que niſi iuſſe nõ
defluunt per pluuias
que ſicut dicit' apertis
celi cathbaractis ꝑ plu‑
uiam ad terram mit‑
tuntur.

Quia ipſe dixit.
Aug. Ecce verbũ per
quod omnia facta ſũt
vnde omnia per ipſuȝ
facta ſunt. et ſine ipſo
factum eſt nichil. Ipſe
ergo dixit. id eſt. ver‑
bum genuit. et per ipȝ
facta ſunt omĩa. Caſ.
hoc cõtra illos qui di
cunt mundum deo co

† ſ Laus dei. † ſ Pro futura liberatione pro qua illi prophete laudauerunt.

Alleluia † aggei et zacharie.

CXLVIII.

ſ Nos admonet facere. ſed adiũgit gratulatõnem facientibus. quia placet quod faciunt. et leuato corde cũ illis eſt ſpe.

Laudate domi
ſ Repetit.
num de celis: laudate eum in ex‑
† ſ Quibus aggratulatõem ſuã faciat exprimit.
† ſ Dũ mittũtur.
celſis. † Laudate eum omnes † an
† ſ generale nomẽ omniũ ſpirituũ celeſtiũ. quandoqȝ tamen pro vno ordine accipitur.
geli eius: laudate eum omnes † vir
† ſ Sol et omnia viſibilia inuiſibilibus cedunt de quibus hic incipit.
tutes eius. † Laudate eum ſol et
luna: laudate eum omnes ſtelle et
† ſ Pluraliter quia plures ſunt celi.
lumen. Laudate eum † celi celo‑
† ſ diuerſe ab his que ſub firmamento.
rum: et † aque que ſuper celos ſunt
† ſ Quid eis contulit vnde laudent.
laudent nomen domini. † Quia
ipſe dixit et facta ſunt: ipſe manda
† ſ Omnia ſupiora. omnia celeſtia.
uit et creata ſunt. Statuit † ea in
† ſ Legem et condicõnem ſeȝ vt laudent eum.
ſ Laudant enim omnia vel in ſe vel in alijs.
eternum et in ſeculum ſeculi: † pre‑
† ſ Quin fiat.
ceptum poſuit et non † preteribit.
† ſ aug. Qui circa aquas verſantur. ꝓdeuntes ꝺ ſpeluncis ferũtur in aere. et concitãt per eos aer. quibus nõ ſunt maiora animãtia ſup terrã. vnde ab eis cepit.
Laudate dominuȝ de terra: † dra
cones et omnes abyſſi. Ignis
grando. nix. glacies. ſpiritus pro‑
ſ Et ſi ꝑturbata videantur.
cellarum: que faciunt verbum ei⁹.

eternum. Sequit' ipſe mandauit. verbo ſuo. et creata ſunt. pri⁹ dixit facta.
poſtea creata. facere enim et nos poſſumus. ſed nõ creare. Ipſe ergo ſolus
creat quod eſt propriũ deitatis. laus ex operib⁹. Statuit. ex potentia. om
nipotens eſt cuius opera non mutantur.

In eternũ et in ſeculũ ſeculi. Caſ. Et ſi celum nouũ. deo tamen
bene ſtatuta dicuntur que nouantur per chriſtum et meliorata permanent.
Et eſt hic laus a potentia.

Laudate dominũ de terra. Caſ. Secunda pars vbi enumera‑
tis celeſtibus. deſcendit ad terreſtria. Conuerſus ergo ad illa tanq̃ȝ exhor‑
tans nos vt eorum conſideratione laudemus deum. que conſiderata ape‑
riunt laudeȝ dei ait. O vos qui de ter.

Omnes abyſſi. Profunditates aquarũ. maria omnia. aer quoqȝ
nubiloſus ad abyſſum pertinet. vbi nubes. venti. tempeſtates. pluuie. coru

ſcationes. tonitrua. grando. nix. et quidquid de humido et caliginoſo aere
vult deus fieri ſuper terras. totum terre nomine appellauit. quia nimis mu‑
tabile eſt. Hec autem omnia et ſi mutabilia et turbata: habent tamen locũ
et ordinem ſuum. et pro modo ſuo implent decorem vniuerſitatis. et ſic lau
dant deum. Ipſa ergo. i. nos conſideratione eorum hortatur laudare.

Que faciunt. ꝛc. Hoc ideo quia viſum fuit quibuſdã ꝙ deus ſupio‑
ra regeret. ſed hec inferiora deſpiceret. ſed a caſibus regerentur. ſed et hec
agit deus. et in his mi
nimis laudatur. et alle
luia cantatur.

Montes et omnes colles: ligna
ſ Maiores.
fructifera et omnes cedri. Beſtie
ſ Minora.
et vniuerſa pecora: ſerpentes ꝛ vo
† ſ Iam ad homines venit.
lucres pennate. † Reges terre et
omnes populi: principes et iudi‑
† ſ de omni ſexu. de omni etate.
ces terre. Iuuenes et † virgines
ſenes cum iunioribus laudent no
† ſ Cur. Ideo. † ſ A magnificentia.
men domini: † quia † exaltatum eſt
† ſ Nemo exaltatur. niſi ſub ipſo. † ſ Maior laus eſt eius ex ſe ipſo q̃ȝ ex creaturis. et quia populum ſuum exaltauit.
nomen eius † ſolius. † Confeſſio
† ſ Quidquid fecit infra illũ. et quidquid in his placet minus q̃ȝ ille. Si amas viſibile quod fecit multomagis inuiſibilẽ qui fecit. per viſibilia intelliguntur eius inuiſibilia.
eius ſuper † celum et terram: et exal
† ſ poteſtatẽ vel dignitatem. † ſ vnde.
ſ aug. Mõ in hymn⁹ quibus in fine erit ꝑhennis ſ vel hic.
tauit † cornu populi ſui. † Hym‑
† ſ Qui ſũt ſancti. ſ Quib⁹ debet ee hymn⁹.
nus omnibus ſanctis eius: † filijs
† ſ Scȝ. nõ carne ſed fide.
ſ Qui filij iſrael.
iſrael populo † appropinquãti ſibi.

Alleluia.

CXLIX.

Cantate domi
† ſ de myſterio redemptionis et ꝓmiſſione eternitatis.
no † canticum nouuȝ: laus eius in
† ſ Caſ. Hec laus non vbicunqȝ. nõ a quibuſcũqȝ ſed in eccleſia catholica. vel in futura hieruſaleȝ.
† ſ Licet hic multa patiatur.
† eccleſia ſanctorum. † Letetur
† ſ Etiam ſecundo. vt ſit iſrael. † ſ Idem ſunt iſrael et filie ſyon. ſ vel ij.
iſrael in eo qui † fecit eum: et † filie
† ſ Chriſto quem tunc videbunt.
ſyon exultẽt in † rege ſuo. Laudẽt
† ſ Qualiter ſ In vnitate charitatis. ſ Concordia morum. † ſ Mortificatione carnis.
nomen eiuſ in † choro: in † timpano

Confeſſio. Su
pra dixit prius de ce‑
lo. poſtea de terra. hic
de omnibus ſimul. Et
accipit per celum om‑
nia ſuperiora. et ꝑ ter‑
ram omnia inferiora.

Aug. Confeſ. e. ſ.
Illum omnia confitẽ
tur in ſe vel in alijs.
pulcritudo oĩm vox ẽ
confitentium in atten
dentibus ea. id eſt. at‑
tendentes laudent eũ.
et de terrenis et de ce
leſtibus. quo nõ eſt ali
quid melius.

Exaltauit cor‑
nu. Aug. Ecce quod
prophetauit aggeus ꝛ
zacharias. modo hũi
le eſt in tribulationi‑
bus cornu populi ſui.
ſed cum venerit domi
nus exaltabitur.

Hymnus. Tria
habet. canticum. lau‑
dem. et dei. i. hymnus
eſt laus dei cum canti
co. hũc ergo modo di
cant ſancti. in fine eter
nũ hymnũ accepturi.

Alleluia. Caſſi.
Poſt omes creaturaſ
quas in ꝓcedenti pſal
mo monuit laudare
deũ. eo ꝙ ab ipſo crea
te ſunt. hic ꝓpri⁹ ꝛ ſpe
cialius iſrael inuitat ad
nouũ canticũ ꝓ noui
tate ſibi facta. que mi
rabilior eſt dei opera
tio. hec eſt ſanctificatõ
iſrael per quam de ve
teri factus eſt nouus.

CXLIX.

Caſ. Prĩo multiſ
modis monet laudare
regẽ qui eis beniuoluſ
ꝛ benefic⁹. Scdo agit
de gaudijs ſcoꝝ ibi. Exultabũt.

Canticum nouum. Auguſ. Qui vult cantare hoc canticũ diligat
eterna vt fiat nouus. Vetus enim homo vetus canticũ cantat de terrenis.
Nouus homo nouũ cantat de ſpiritualibus. Canticum ſcilicet pacis. can‑
ticum charitatis et iocunditatis. Quiſquis enim ſequitur veterem animoſi
tatem. non nouã charitatem. nouum canticum non cantat.

Laus eius in eccleſia. Hic vbi et a quibus cantari debeat hoc
canticum determinat.

In rege ſuo. Id eſt. in chriſto qui eſt rex et ſacerdos. Aug. Vt rex
enim pugnauit pro nobis de cruce dyabolum vincens. vt ſacerdos ſe ꝓ no
bis obtulit nichil inueniens in hominibus. quod pro eis offerret

In choro. Caſ. Quia nulla diſperſio. ſed chariſſima vnitas. tunc ex
ultatio erit de timpano et pſalterio. non ipſi actus.

¶ Quia beneplacitum. Caſſi. In prima condicionē rerum legimus omnia placuiſſe deo: ſed poſt mutatis qualitatibus et penitere et gaudere. vnde penitet me feciſſe hominem. Et alibi. Gaudebo ſuper vno peccatore penitentiam agente. Secundū hoc dicit hic beneplacitū eſt domino in populo. cum peccata dimittit: vel cum parem angelis faciet.

¶ Exultabunt. Caſ. Secunda pars vbi agit de gaudijs ſcōꝝ ꝛ ꝑtāte.

¶ Gloria. Caſ. Eſt bonorū actuum frequens laudatio. de quib⁹ iuſti letantur in cubilib⁹. id ē in conſcientia. ideo q̄a habent tam bonū dominū. qui dat peccantibus gratiam. et ī meritis vitam eternam. Fatuus extra in fabulis hominum letatur. ſanctis hic mod⁹ gaudij eſt: vt ad illū referātur bona qui dedit.

¶ Exultationes dei. Caſ. Virtus dei et potentia ꝑdicat̄ in gloria ſanctorū. In cubilibus. in diuerſis manſionibus ē gloria ſanctorum. De q̄bus dominus. In domo patris mei manſiones multe ſunt. In gutture. qui in corde et in lingua non deſinunt laudare eum a q̄ eterna habēt. Gladii. poteſtatem verbi dei accipientes cū domino iudicabunt. ſedentes ſup. xij. ſedes ꝛ tunc vere fiet vindicta. et increpatio in populis. tunc reges terre ligabūtur. vnde nō ſit liberū exire. Et nobiles. ferent ferrea vincula. vt grauia ad portādū. ꝛ que nō poſſūt rumpi. et ſic fiet iudicū cōſcriptū. i. ab angelis comprobatū. De quo aplus. Neſcitis quia āgelos iudicabim⁹. et ne putes ſolos apoſtolos iudicare: addit gloria hec ſcꝫ poteſtas iudicij eſt oībus ſanctis eius. i. ꝑfectis qui pro chriſto omnia terrena reliquerunt.

¶ Spirituali operatione.

et pſalterio pſallant ei. Quia beneplacitum eſt domino in populo

¶ vel hic. ¶ Eternam.

ſuo: et exultauit manſuetos in ſalutem.

¶ Exulta. manſue: et pro eo. ¶ In vindicta malorū Caſ. vindicta peccantiū gloria ē ſanctoꝝ

Exultabunt ſancti in gloria: letabuntur in cubilibus ſuis.

¶ Intus in conſcientia. non extra in populari fauore

¶ Non ſui. ¶ Id eſt. lingua.

Exultationes dei in gutture eorum: et gladij ancipites in manibus eorum.

¶ Sermo chriſti. ¶ vel framee. ¶ Ex veteri et nouo. ¶ vel biſacuti vel ce- ¶ Poteſtate. ¶ vt dicant vbi velint et cui velint.

¶ vt occidant peccatores illo gladio biſacuto. Secundū illud. Ego occidam et viuere faciam.

Ad faciendam vindictam in nationibus: increpatōnem in populis. Ad alligandos reges eorum in compedibus: ꝛ nobiles eorum in manicis ferreis.

¶ vel obiurgationes. ¶ Ne putares ſanguinē fundi. ſubdit.

¶ Preceptis dei.

¶ vel vinculis. ¶ Id eſt. dei mandatis. ¶ vt quod deus cōiunxit homo nō ſepat. Et item alligatus es vxori noli querere ſolutionem. ¶ Quia dura ſunt vincula. hoc eſt iudicium qđ faciunt ſancti per omnes gentes.

¶ Ad hoc habent gladios in manibus.

Vt faciant in eis iudicium conſcriptum: gloria hec eſt omnibus ſanctis eius.

¶ Et ita conſequentur eternam gloriam.

¶ Aug. Exultatōnes dei in gut. Sic eñ letantur in cubilib⁹ et faucibus. i. in corde et lingua. vt nō ſibi tribuant ꝙ boni ſunt. ſed deo a quo acceperunt quod ſunt. et ſperant id quod nōdum ſūt.

¶ Ad alligandos reges ꝛc. His vinculis mandatorum et preceptorum dei ligantur gentium reges et nobiles ſeculi ab infirmis et contemptibilibus huius mundi: quos elegit dominus. vt fortia queq̄ ꝯfunderet ipſoſq̄ impleuit ſpiritu ſancto. Et dedit eis frameas biſacutaſ. vt ad chriſti timorem nobiliū corda conuerterent. et ſeculari nobilitate cōtempta paupertatem eligerent et nobilitatē in chriſto. Voluit enim prodeſſe impatori de piſcatore. nō piſcatori de impatore. Aug. per hos ligat reges ꝛ nobiles in vinculis ferreis. ne progrederentur ad illicita

¶ Judicium conſcriptum. Aug. A patribus ſancitū. iſta ātea ſcripta ſunt et modo cōplentur. legebātur enim aliquando. nec fiebant. modo fiunt. et concludit ita per omnes genteſ. hoc agunt ſancti. ſic gloriātur. ſic exultant in gloria. ſic cantāt canticū nouū. ſic dicūt allelnia. corde. ore. vita.

¶ Alleluia. Caſ. Actonus eſt hic pſalmus et tercius eorū qui ſine diuiſione hic agitur. in quo intēditur vt laudetur deus. quia ſanctos congregauit. et depoſita fragilitate ſue imagini reſtituit. iam cōformes glorie ſue in beatitudine locauit vbi omnis abundantia.

¶ CL.

¶ Caſ. De laude dei in ſanctis eius. qui glorificati ſine fine laudant.

¶ Caſ. Ponetur ciuitas dei ſcꝫ vnitas omniū ſanctorum ore et animo cātare. In hoc culmen oīs pſalmodia perducit̄ que nuptiali dulcedine cātat̄

¶ Laudate eum in firmamento. Aug⁹. Virtus ē in firmamēto. Eſt enim virtutis magne ꝙ ſancti iam non morientur. et poteſtatus dei dicitur in eis qui regnant cum eo in eternum. ipſi etiā ſunt multitudo magnitudinis. quia magnos fecit. et tam multos ſcꝫ milia milium. vnde milia miliū miniſtrabant et decies centena milia aſſiſtebant ei. id eſt. ipſi ſancti ſunt in omnibus muſicis ꝑ ſignificantia diuine laudis. In tuba ꝓpter excellentiſſimam laudis claritatē. In pſalterio et cythara. i. de celeſtibus ꝛ terreſtribus tanq̄ꝫ eum qui fecit celum et terrā. Pſalteriū eñ a ſupiori ſonat vt dictū eſt. Cythara ab inferiori ideo ꝑ pſalteriū celeſtia. ꝑ cytharā terreſtria ſigficāt̄. Tympanū fit de corio ſiccato et firmato. Organū eſt generale nomē omnium vaſorum muſicorum. licet vſu dicatur organum quod inflatis follib⁹ ſonat. Qđ non hic accipitur. ſed aliquid quod cordas habet. Corde: caro iam a corruptione libera: quibus addit organū. nō vt ſinguli ſonent. ſed vt diuerſitate concordi conſonent vt ex diuerſis vocibus ſed nō aduerſis ſit cantus ſuauis. Cimbala inuicem ſe tangunt vt ſonēt. ideo labijs nr̄is comparātur. ſed melius in cimbalis. qui ī=uicē ſe honorātes dāt laudem deo.

ſanctis eius.

¶ Alleluia.

CL:

Laudate dominum in ſanctis eius: laudate eum in firmamēto virtutis eius. Laudate eum in virtutibus ei⁹: laudate eum ſecundum multitudinem magnitudinis eius. Laudate eū in ſono tube: laudate eum in pſalterio et cythara. Laudate eum in tympano et choro: laudate eum in cordis et organo. Laudate eū in cimbalis bene ſonantibus: lau

¶ Pro his que ſanctis ſuis dedit.

¶ Id eſt. pro eo ꝙ morte ſua dyabolum vicit et credentes ad celum perduxit.

¶ Cui flectitur omne genu celeſtium terreſtrium et infernorum.

¶ Id eſt. ſine fine ſicut non eſt finis magnitudinis eius.

¶ Id eſt. vt regem et quia vos in bello dyaboli vincere fecit ¶ vt deū. et quia vos fecit ſūmos ¶ de celeſtibus. et terreſtribus. vt eum qui fecit celum et terram.

¶ vt ſponſū. et quia vos ab imis liberabit.

¶ Carne mutata. ſine omni corruptione et vocum concordium conſonantia. ¶ tympanū de corio fit extenſo in ligno. ¶ Chorus eſt tempata vocum collectio.

¶ in his qui ſe inuicē monentes delectant deum.

¶ Caſ. Quibus propheta in principio formā conuerſatōis oſtēdit. iam in illa hieruſalem receptis dicit ī eis laudandū eſſe deum. qui omnia dedit. In firmamento. quia morte ſua dyabolum vicit. et credētes ad celū perduxit. In virtutibus. vel potētatibus. quia omnia ſubiecta pedibus eius. Secundum multitudinem. quomō hoc cuꝫ magnitudis eius non eſt finis. ſed ſp̄ualibus et ſanctis dicitur hoc et cuꝫ non ſit finis magni. ſcđm eam laudatur deus. cū ſine fine laudetur. Quomodo aūt debeat laudari ꝑ ſimilitudines myſticas vſq̄ ad finem pſalmi dicit. Tuba concrepet regi. pſalteriū canat deo. cythara cum reliquis ſponſo. Tuba enim terribilis vel in bello ſumitur. vel in aduentibus regum apparatur; pſalteriū a ſummo: cythara ab imo ſonat. hec oīa hūanis actibus compata. figuraliter ibi dicūtur laudes dei ꝑſonare.

¶ In cordis ꝛ organo. Caſ. Cordas ponit ꝓ omni inſtrumento muſico quod cordarū tenſione ſonat. Organū eſt quaſi turris fiſtulis diuerſis fabricata. flatu follium ſonans. et vt hec oīa de hoībus acciperes. ad os hominis venit. Et exponens quid ſit laudare in cordis et organo. Subdit lauda. eum in cimbalis ꝛc. Cimbala bene ſonātia labia noſtra ſunt que corde concinna in laudibus dei bene ſonāt. in quibus eſt ſimilitudo cimbaloꝝ et armoniam reddūt. et ideo bene inter muſica inſtrumenta ſunt.

¶ In cimbalis bene ſonantibus. Caſ. Cimbala bene tinnientia ſunt ex permixtis metallis paruiſſime fiale que acutū ſonum reddūt. ſed q̄a oīa ſpiritualiter intelligi vult. apto fine concludit. oīs ſpiritus angelic⁹ et humanus lau. d. nō caro et ſanguis. nō ambit⁹ ſeculi. ſed quod eſt in natura rerum ſublimius quod celeſtia ſapit. eterna capit. breuis et ꝑfecta ſcientia vt deum ſpiritualiter omnia laudent. In his totius muſice perfectio ē. Eſt enim flatus in tuba: pulſus in cythara. ꝛ in cībalis. vox in choro. Quibus muſicis inſtrumentis ſignificat̄ ſpiritualis armonia que non auribus ſed pura mente aduertitur.

¶ Aug. Tria ſunt genera ſonorum voce. Voce per chorum. Flatu vt ꝑ tibias. Pulſu; vt ꝑ cytharā. Hec oīa ad hymnos nuptiales pertinent.

t ſ Ne pates cimbala ſine anima addit iubilationis. Aug. Eſt enim iubilatio ineffabilis laus dei que non niſi ab anima pficiſcitur.

Date cũ in cimbalis iubilatõiſ omnis ſpiritus laudet dominum.

Quod valet .xv. in ordine ſingulorum. id eſt vnitatũ. hoc .cl. in ordine denariorũ. et mille quingenti in ordine centenariorũ. et .xv. milia in ordine millenariorũ. Jdeo quod ſignificatur per .xv. hoc idem per .cl. et alios duoſ numeros. Quindenarius ſignificat concordiã duorũ teſtamentoꝝ. Jn veteri obſeruatur ſabbatum. qui eſt dies ſeptimuſ. Jn nouo dominic⁹. qui eſt octauus poſt ſeptimũ. idem et primus poſt ſabbatũ. ⁊ primus in prima rerũ conditõe. Secundũ hoc myſteriũ numerus eſt pſalmorum. Quiquagenarius conſtat de ſeptima ſeptimanarum. addito vno tanq̃ ipſo octauo ad determinandũ quinquagenariũ. Per ſeptenariũ ſeptiformis ſpiritus figuratur ⁊ per ipm quoq̃ quinquagenariũ. Tot enim diebus completis poſt reſurrectõnem venit ſpiritus ſanctus ſuper congregatos in chriſto. qui ſpiritus ſeptenario numero p̃cipue in ſcripturis cõmendatur. Quinquagenarius in quadragenariũ et denarium diuiditur. vnde quadrageſima die poſt reſurrectõnem aſcendit. Jnde poſt decem ſpiritũ miſit. Per quadragenariũ tꝑalis habitatio huius mundi oſtenditur. et lex moyſi. Per quaternariũ temꝑalis habitatio. Per denariũ lex. Quaternarius in quadragenario ex quattuoꝛ et decem in ſe ductis multiplicato. ꝑualet quantũ ad ſignificatõnem. Quattuoꝛ enim partes habet mũdus et annus. et quattuoꝛ ſunt elementa ex quibus oĩa coꝛpoꝛa conſtant. Denarius aũt legeȝ ſignificat ꝓpter decalogũ mandatoꝛũ. que fuerunt ſcripta in tabulis. Huic aũt numero ſcȝ quadragenario additur denarius vt quinquaginta compleãtur. denarius vero vitã eternam ſignificat. Conſtat eñ ex tribus et ſeptem. Ternarius vero ad ſanctam trinitatẽ refertur. Septenarius vero qui conſtat ex tribus ⁊ quattuoꝛ ad duplicẽ hominis naturam. qui conſtat ex anima et coꝛꝑe. ad animã pertinet ternarius ꝓpter triplicẽ viñ anime. Ad coꝛpus quaternarius. propter quattuoꝛ elementa. Tunc eñ in nobis eternitatis beatitudo perficiet᷑. cum vtriuſq̃ nature noſtre ſabbatiſmo potiti. trinitati increate cõiungemur. addito ergo denario quadragenario velut mercede. ꝓ impleta in hac vita lege reddita: ipſa eternitaſ figuratur. Quinquagenariũ aũt cuȝ trinitas multiplicat: fiũt .cl. Queri ſolet vtrũ vn⁹ ſit liber pſalmoꝛũ an plures. Hiero. Quinq̃ libros dicit ꝓpter quinq̃ diſtinctiones que fiunt per fiat fiat. Cui obuiare videt᷑ quod dicitur in actibus apoſtoloꝛũ. Sicut ſcriptum eſt in libro pſalmoꝛũ. nõ in libꝛis dicit. ſed in libꝛo. quaſi vnus ſit liber nõ plures. quod tamẽ ſupioꝛi nõ repugnat. Bene nãq̃ multi libꝛi vnus liber dicũtur. vt multe eccleſie vna. multi celi celũ. vñ. Aq̃ ſuꝑ firmamentũ. i. celũ. et aque q̃ ſuꝑ celos ſunt. lau. ⁊c. idẽ ſignificans ꝑ celos ⁊ firmamẽtũ. i. celũ. Poteſt etiã dici in libro pſalmoꝛũ. i. in aliquo libꝛo illoꝛũ quinq̃. xij. etiaȝ ꝓphetarũ vnus liber dicitur. oĩes etiã canonice ſcripture vn⁹ liber dicũt᷑. eo ꝙ mirabili vnitate cõcoꝛdent.

Nõ vacat ꝙ primus quinquagenarius de ꝑnitentia eſt. Secũdus de miſericordia et iudicio. Tercius de laudibus dei in ſanctis eius. Sic enim ad eternã vitam tendimus. prius peccata dãnamus. vocante deo ad penitentiã. quos apud ſe in occulto p̃deſtinauit. Jnde ꝑ miſericordiã bene viuimus. ne iudiciũ in futuro timeamus. deo vocatos iuſtificãte ꝑ miſericoꝛdiã et timorẽ iudicij. vbi de ciuitate domini diſꝑgũtur qui opantur iniquitatẽ. Tandẽ ad vitã glorificati intramus. vbi deũ ſine fine laudamus. ad hoc pertinet quod dominus ait: Ecce eijcio demonia. et ſanitates ꝑficio hodie et cras. et tercia die conſũmoꝛ. Q. qꝺ etiã in ſua paſſione et doꝛmitõe ⁊ vigilatione oſtendit. in cruce de dyabolo triumphauit. in ſepulcro requeuit in reſurrectione exultauit. ꝑnitentia cruciat. iuſticia tranquillat. vita eterna glorificat atq̃ iocundat. Penitentie igitur vox eſt. Miſerere mei de⁹. Juſticie vox. Miſericodiam et iudiciũ cantabo. Vite eterne vox eſt. Omnis ſpiritus laudet dominum. Cantica in locis ſuis require.

Liber hymnoꝛum ſiue ſoliloquiorum dauid finit.

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

6.